

Wakità Zəzagəla Wakità Aṅa Makəs Vok Slawda

Mawga (Cameroun)

Matal: Wakità Zəzagəla Wakità Aṅa Makəs Vok Slawda Mawga
(Cameroun) (New Testament)

Wakità Zəzagəla Wakitə Aña Makəs Vok Slawda Mawga (Cameroun)

Matal: Wakitə Zəzagəla Wakitə Aña Makəs Vok Slawda Mawga (Cameroun) (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Matal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 29 Jan 2022
03efbf2f-98ca-5534-8610-0be3a8c4b974

Contents

Mata	1
Mark	60
Luka	96
Yuhana	159
Sləray	201
Rom	255
1Korintiya	284
2Korintiya	311
Galatiya	329
Efedəya	339
Filipiya	349
Kolosəya	355
1Tesaloniki	362
2Tesaloniki	368
1Timotawus	372
2Timotawus	379
Titus	384
Filemon	388
Ibəranənkowen	390
Yakuba	412
1Piyer	419
2Piyer	427
1Yuhana	432
2Yuhana	439
3Yuhana	441
Yahuda	443
Mafətala	446

GAY MARABƏIJ UWANA MATA ATSETSÈR Evangile selon Matthieu

*Sləm anja azlababa madzidziga anja Yesu Kristu
(Luka 3.23-38)*

¹ Aganay sləm anja azlababa madzidziga anja Yesu Kristu, bəzi anja David, bəzi anja Abərahəm. ² Abərahəm ayyà Isak; Isak ayyà Yakuba; Yakuba ayyà Yahuda la azladedə anja; ³ Yahuda ayyà Farəs atà la Zara, (Sləm anja iyà anjata Tamar); Farəs ayyà Esərom; Esərom ayyà Aram; ⁴ Aram ayyà Aminadab; Aminadab ayyà Naheson; Naheson ayyà Salmon; ⁵ Salmon ayyà Bowas, (Iyà anja kà Rahab); Bowas ayyà Obed, (Iyà anja kà Rut); Obed ayyà Isay; ⁶ Isay ayyà sufəl David.

David ayyà Salomon, (Iyà anja kà mis anja Uriya); ⁷ Salomon ayyà Rehəbəm; Rehəbəm ayyà Abiya; Abiya ayyà Asa; ⁸ Asa ayyà Yosafat; Yosafat ayyà Yoram; Yoram ayyà Ozəya; ⁹ Ozəya ayyà Yotam; Yotam ayyà Ahaz; Ahaz ayyà Hesəkiya; ¹⁰ Hesəkiya ayyà Manase; Manase ayyà Amon; Amon ayyà Yosəya; ¹¹ Yosəya ayyà Yekoniya atà la azladedə anja, la mok uwana tahəl azlabəza İsərayel à Babila.

¹² Mok uwana tadàla atà bokuba azlamayà à Babila kà, Yekoniya ayyà Salatiyel; Salatiyel ayyà Zorobabel; ¹³ Zorobabel ayyà Abiyud; Abiyud ayyà Eliyakim; Eliyakim ayyà Azor; ¹⁴ Azor ayyà Sadok; Sadok ayyà Akim; Akim ayyà Eliyud; ¹⁵ Eliyud ayyà Eleyazar; Eleyazar ayyà Matan; Matan ayyà Yakuba; ¹⁶ Yakuba ayyà Yusufu, zil anja Mariyama uwana ayyà Yesu, uwana Kristu tagəfal.

¹⁷ Kiya uwaga kà dagay Abərahəm tsəràh à David mayyi à tsəh ala kulo gəl anja ufaɖ, ngaha kulo gəl anja ufaɖ dagay David tsəràh à uwana tadàla atà à Babila, ngaha aya kulo gəl anja ufaɖ tsəràh à mayyi Yesu uwana Kristu.

*Mayyi Yesu Kristu
(Luka 2.1-7)*

¹⁸ Kiya uwaga apakà vok anja mayyi Yesu Kristu. Iyà anja, Mariyama agà mawɖa anja Yusufu, ama dagay uwana tagagamay dadən aw kà, Mariyama agà la bəzi la huɖ, uwaga kà Masasəɖok Zəzagəla la uwana adàllà à huɖ. ¹⁹ Ama Yusufu mawɖa anja kà dza dziriga, asal masəla à uda la dazuwaya la huma à azladza aw, adzùgw masak la mawɖa anja la səbàh. ²⁰ Mok uwana adzùgw uwaga kà masakal kà, malika anja Zəzagəla apəhalla vok la masesinay agəɖal: “Yusufu, mayyi à tsəh ala anja David, guba akəs ka kà mazəb Mariyama mawɖa anjak aw, kà uwana la ndzəɖa anja Masasəɖok Zəzagəla la uwana akùd bəzi uwaga la huɖ anja. ²¹ Masla adəyyi bəzi zilga, uwana kadàvəl sləm Yesu, uwana adəbəl tsəhay anja la tsakana anjata la abə gesina.”

²² Tatak uwaga gesina apakà vok kà magoð à afik bokuba uwana Suføl Zəzagəla apəh à ahəl aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza:

²³ 'Dahalay uwana asəl zil aw, adəzəb bəzi à huç, adəyyi bəzi zilga, tadəvəl sləm Emanuyel.' (Uwana asal magoðay: Zəzagəla la ahəŋ la anu) ✧

²⁴ Mok uwana Yusufu adatsən ala kà, adahəŋ bokuba uwana malika aŋa Suføl Zəzagəla apəhal la masesiŋay, ŋgaha azəb Mariyama mawða aŋha kà mis. ²⁵ Ama Yusufu ahənà à ahəŋ la masla tsərah à mayyi kona aŋha, uwana Yusufu avəl sləm Yesu, aw.

2

Azlaməna masəl tatak tasa à afik la mas à afik afats

¹ Kiya uwaga tayyà Yesu la gudəŋ Betelehem, la kutso aŋa Yahudiya la abà la zamana aŋa suføl Herod. Uwana tayyay kà, azlaməna masəl tatak uwana tanəřəzəh azlatsetsiliŋ tasa à afik la mas à afik afats, tasa à Urusalima. ² Tanəv: "Aŋala bəzi uwanay tayyà la ahəl à ahəl à uwana adəgay Suføl aŋa azla Yahudiya la? Mənəŋəŋ tsetsiliŋ aŋha apəhla vok ala la mas à afik afats, maslā gā la uwaga məsa à afik kà makəðedfal à ahəŋ."

³ Kay, mok uwana suføl Herod atsən uwaga, guba akəs, gəl akədal à vok la azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima gesina. ⁴ Ahamà gay azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok la azlaməna matapla wakitā aŋa Musa à azladza, anav à atà gay ala naka tayyi Kristu ma à uwala asla tak la? ⁵ Tagoðfal: "La Betelehem, la kutso Yahudiya la abà." Kà uwana aganay azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tatsətsər:

⁶ 'Kak Betelehem la kutso Yahudiya la abà,

Katsəh azlagudəŋ aŋa Yahudiya à tsəh aw,

Kà uwana la kak la abà

La uwana masla humà uwana adəguw tsəhay gulo Isərayel à huma adās à uda.' ✧

Zəzagəla agoð. ⁷ Kiya uwaga Herod azəl azlaməna masəl tatak uwaga la gəl à gəl, ŋgaha anəvā à atà kaslā mapəhla vok ala aŋa tsetsiliŋ uwatā la gay ala. ⁸ La lig la ahəŋ asləlla atà à Betelehem: "Dəw, kayahaw bəzi uwatā, baŋa kadařəzawwal kà, kadəpəhaw à gi ala babay, kà gi aŋa maday aŋa makəðedfal à ahəŋ suwaŋ", agoð à atà.

⁹ Mok uwana tatsəb sləm à mapəhay aŋa suføl uwaga kà, tahəd, tanəŋà tsetsiliŋ uwana tanəŋəŋ la mas à afik afats, aga la huma aŋatā, ama mok uwana adabəz à slaka uwana bəzi la ahəŋ kà, tsetsiliŋ atsizl à ahəŋ. ¹⁰ Uwana tanəŋəŋ kiya uwaga kà, tahən ala la marabay məŋga.

¹¹ Tadà à gəy, tanəŋəŋ bəzi vərna la iyā aŋha Mariyama. Takəðəçāh à ahəŋ, tazləbā bəzi, tapəlla kazlaŋa aŋatā ala, ŋgaha tavəhal azlatatak: Luwəluwà, matərsin, ŋgaha la mir. ¹² La lig la ahəŋ Zəzagəla apəh à atà vok à abà la masesiŋay kà atà aŋa maguway la slaka suføl Herod aya aw. Kiya uwaga tanəfā tetəvi anik kà mawul à gudəŋ aŋatā.

Mahoy à gudəŋ Misəra

¹³ Mok uwana azlaməna masəl tatak tadiy aŋatā, malika aŋa Suføl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay, agoðfal: "Sà à afik, zəb bəzi

la iyà an̄ha, ngaha hòy à gudəŋ Misəra, kadàdz à ahəŋ la abatà tsərəh à uwana: ‘Wùlla à waŋ’, gədəgəf à ka, kà uwana Herod adàyah makəf bəzi.”

¹⁴ Hadzak, Yusufu atsizlla ala, azəb bəzi la iyà an̄ha, ngaha ahòy la atà la vəd à kutso Misəra. ¹⁵ Adzà à ahəŋ la abatà tsərəh à mamətsay an̄a Herod, uwaga apakà vok kà magəf uwana à afik Sufəl Zəzagəla apəh la paŋaw an̄a azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapàh à azladza: ‘Gəzàl à bəzi gulo à uda la kutso Misəra.’ ✧

Makaf bəza

¹⁶ Mok uwana Herod asəl kà azlaməna masəl tatak tavavàràŋ kà, apàk ləv kayak, avà tetəvi kà makaf azlabeza zilga la gudəŋ Betelehem gesina dagay la azlavərnaga tsərəh à mavay səla. Dagay la matsən gay mapəhla vok ala an̄a tsetsiliŋ, uwana atsənəŋ la slaka azlaməsəl tatak uwaga. ¹⁷ Kiya uwaga agəf à afik, uwana masla mapəhal gay à ahəl Yeremiya agəf:

¹⁸ ‘Hulolo atsən la Rama, matuway la mawiyay mən̄ga.

Uwaga kà Rahilu la uwana atùw azlabəza an̄ha,

Asal matasla ala gay à ahəŋ aw, kà uwana tamatsay.’ ✧

Mawul à waŋ la kutso Misəra

¹⁹ Mok uwana Herod adamətsay, malika an̄a Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Yusufu la masesiŋay la Misəra. ²⁰ Agəfəf: “Lagwa kà, sà à afik, zəb bəzi la iyà an̄ha, wùlāw à kutso Isərayel, kà uwana azladza uwana tayàh makəf bəzi kà tadamətsay.”

²¹ Kiya uwaga Yusufu atsizlla ala, azəb bəzi la iyà an̄ha, ngaha tawùl à Isərayel. ²² Ama atsənəŋ kà Arkelawus la uwana, azùw sufəl an̄a baba an̄ha la Yahudiya kà, guba akəs kà mawul à kutso uwatà à abà. Ama uwana adatsən Zəzagəla apəhal la masesiŋay la abà aya kà, ahəd, abək vok à makoray an̄a Galili à abà, ²³ ngaha an̄al gəy an̄ha à bəzi gudəŋ uwana à abà, sləm an̄ha Nazaret. Adahəŋ kiya uwanay kà, kà magəf à afik gay uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapàh, tagəf kà: ‘Tadàzalalla zil Nazaret.’

3

Gay an̄a Yuhana masla madàh batem

(*Mark 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28*)

¹ La zamana uwatà kà, Yuhana masla madàh batem apəhla vok ala la fəta an̄a Yahudiya la abà, ngaha adzəkà mazàh sayda. ² “Pəhàw gay la ləv ala, kà uwana makoray Sufəl Zəzagəla kà nekwa atsa à waŋ”, agəf à atà. ³ Yuhana kà dza uwana masla mapəhal gay à ahəl Yesayya apəh lakəl an̄ha agəf:

‘Uwaga kuda an̄a dza la uwana awiyay la fəta la abà:

‘Slàdāw tetəvi an̄a Sufəl Zəzagəla,

Tsizllāw azlatetəvi manalabahayga ala gesina’, ✧

agəf. ⁴ Lukut an̄a Yuhana kà madəhəŋga la an̄idz an̄a zlugumi, ngaha awəf parapara an̄a zlap à tsəh, tatak may an̄ha kà hayyaw, la zuway mazuway la fəta. ⁵ Azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima, la azlauwana la

kutso Yahudiya ngaha la azlauwana la makøla aña mukwà Urdun gesina tasà à wañ à slaka aña. ⁶ Tapàh tsakana aña à uda la dazuwaya, ngaha adafàh à atà batem la mukwà Urdun la abà.

⁷ Ama mok uwana Yuhana anəjà azla Farisəya la azla Sadukiya aņuvaw tatsà à wañ à slaka aña kà madafahatəñ batem kà, agòd à atà: “Maham à ahəñ aña matsapa: uwa apəh à akul kà kadatəfaw à seriya aña Zəzagəla uwana la gay ala, adàsà à wañ aw uwa?” ⁸ Lagwa kapəhawla sləray aņkul uwana ala, apəhla ala kà kadasakaw à sləray aņkul uwana uwarà kadafàh-hàwwəñ. ⁹ Ngaha kà kadzugwaw kà mats zlapay la gəl aņkul: ‘Abəraham kà baba gami madzidziga’, kagodaw aw. Haday, gəpəh à akul kà, Zəzagəla aslala vok apak azlaakur ala kà mayyi à tsəh ala aña Abəraham. ¹⁰ Lagwa kà, gosilka kà madehəñ à ahəñ gə nekwa kà mahərats la tsəh à ahəf à afik. Kəla ahəf uwana av mayyay delga aw, agay manats à ahəñ gə ngaha maduw à akàl à tsəh. ¹¹ Gi kà, gədfahakulla batem kà la iyaw, kà mapəhla ala kà kadapəhaw gay la ləv ala pəra. Ama dza uwana adàs à wañ la lig gulo la ahəñ kà adafahakulla batem kà la Masasədok Zəzagəla, ngaha la akàl. Masla kà, aduwa gi la maslay ndzer, gi kà, gəsla kà mapaləñ ala amiyaka bə zuwid kwimik aña babay aw. ¹² Kətsaw maduw hi aña la ahəl kà maduwa hi kà mavəh hi ala la tafar. Hi kà atsək à vəfa aña la abà, ama tafar kà aduwal à akàl uwana à tsəh adàmatsila la abà aw.”

Madfah batem aña Yesu
(Mark 1.9-11; Luka 3.21-22)

¹³ Kiya uwaga Yesu atsizlla ala la gudəñ Galili asà à Urdun à slaka Yuhana kà madafahalla batem. ¹⁴ Ama gəl akəf à Yuhana à vok, agòdal: “Gi la uwana gənuəkudfa aña batem la slaka aña aya kà pəra, katsà à slaka gulo kà madfah à ka batem aya ay?” ¹⁵ Ama Yesu awulàlla: “Kəs, apakà vok kiya uwanay dadəñ, kà uwana kiya uwanay la uwana məhəhaw uwana ala Zəzagəla apəh à anu ala la uwana anəv anu gesina.” ¹⁶ La lig la ahəñ adafahalla batem. Uwana Yesu adasa à uda la iyaw la abà kà, zagəla apəzlla à ama ala, anəjà Masasədok aña Zəzagəla atsà à ahəñ, adzà à gəl aña bokuba habakoku. ¹⁷ Ngaha kiya uwaga aya, kuda atsən à ahəñ la zagəla la afik: “Dza uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gəf marabay gulo la madzugway gulo kà à masla à afik”, agòd. ✧

4

Seteni apapat Yesu
(Mark 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ Kiya uwaga Masasədok Zəzagəla adàla Yesu à fəta à abà kà seteni aña mapapatay. ² Mok uwana Yesu adafah mavakay dzik ufad, la mahəhaw dzik ufad kà, may akəs masla. ³ Kiya uwaga seteni azà vok à slaka aña la magòdal: “Baña kak Kona aña Zəzagəla ndzer kà, ‘Pək kaf!’, gòd à akur uwanay.” ⁴ Yesu awùlla à uda: “Uwaga kà matsetserayga: ‘Dza adzadzar vok kà la kaf pəra aw, ama la kəla gay gesina uwana atsa à wañ la paņaw aña Zəzagəla la awtəy.’” ✧

⁵ Kiya uwaga seteni adàla masla à Urusalima, à gudəñ tsidəñaga à abà, adàla à gəl aña məñ gəy Zəzagəla à afik, ⁶ agòdal: “Baña kak Kona aña

Zəzagəla ndzer kà: Vəl à ahəj la abanay, kà uwana uwaga kà matsetse-rayga:

"Dəw!", Zəzagəla adəgof à azlamalika aŋha lakəl aŋak kà mazlak ka
Ŋgaha tadəkəs ka la matsaw ka kà, kà akur aŋa mazləl ka asik aw."[✧]

⁷ Yesu awulàlla: "Tatsetsèr à wakità à abà la slaka anik babay kà:
'Kapapata Sufəl Zəzagəla aŋak aw.'"[✧]

⁸ La lig la ahəj seteni adàla à gəl gudəj matsəkakadafyga à afik aya, apəhalla makoray aŋa gudəj à vok gesina la mazləbay aŋha. ⁹ "Gədàv à ka uwaga gesina, à baŋa kakədef à gi à ahəj kasləkaw gi", agəfal.

¹⁰ Yesu agəfal: "Zà vok, kak seteni! Hadəy, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:
'Zləbà Sufəl Zəzagəla aŋak, ŋgaha dāhalla sləray kà masla kokudə gəl aŋha pəra.'"[✧]

¹¹ La abatà seteni asàkal à ahəj. Azlamalika tasà à wəj à slaka Yesu kà mazlakəj.

Yesu adzəka sləray aŋha la kutso Galili
(*Mark 1.14-15; Luka 4.14-15*)

¹² Mok uwana Yesu atsenəj tadùw Yuhana à daŋay kà, atszilla ala, adà aŋha à Galili. ¹³ Asək à madz à ahəj la Nazaret, ahəd kà madz à ahəj la Kapernahum, gudəj uwana la gay dərəv aŋa Galili, la makoray aŋa Zabulon la Neftali la abà. ¹⁴ Apakà vok kiya uwaga kà, kà gay aŋa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya aŋa magəf à afik:

¹⁵ 'Kutso aŋa Zabulon la aŋa Neftali,

Uwana la gay mukwà, la kutso uwana la dərəv à uda anik aŋa mukwà
Urdun,

Ŋgaha la Galili uwana azladza uwana azla Yahudiya aw, tadz à ahəj
la abà.

¹⁶ Tsəhay uwana adz à ahəj la mələs la abà,

Adənəj magol ufaka.

Azlawana tadz à ahəj la dzəgay aŋa mamətsay la abà bay,

Ufaka adəpəhatàla vok."[✧]

¹⁷ Dagay la kaslə uwatà, Yesu adzəkà mapəh gay Zəzagəla, agəf à atà:
"Pəhəw gay la ləv ala kà uwana makoray aŋha kà nekwa."

Yesu azal azlaməna matapla matera la slaka aŋha
(*Mark 1.16-20; Luka 5.1-11*)

¹⁸ Mok uwana Yesu auguzahay la gay mukwà aŋa Galili kà, anəjə Səmon uwana tazallala Piyer atà la deda aŋha Andəre, uwana tadəw dzarawa aŋatà à iyaw à abà; kà uwana atà azlaməna makas kilfi. ¹⁹ Yesu agəf à atà: "Nəfəw gi, ŋgaha gədəpakakulla kà azlaməna makas azladza."

²⁰ Katskats tasək à dzarawa aŋatà à ahəj ŋgaha tanəfà masla.

²¹ Adà à huma à gay kərkər zwek, tanəjə Yakuba atà la Yuhana deda aŋha, azlakona aŋa Zebede. Tagà la kəslah iyaw aŋatà la afik la baba aŋatà Zebede, tadəh dzarawa aŋatà, Yesu azəl atà. ²² La katskats tasək à kəslah iyaw aŋatà à ahəj la baba aŋatà gə, tanəfà Yesu.

²³ Yesu auguzəh la kutso Galili gesina, atapəhla azladza la azlagəy madəv kudə la aku, azahà à ata gay marabəj lakəl aŋa makoray Zəzagəla, ŋgaha

[✧] 4:6 4.6 Mahabay 91.11-12   [✧] 4:7 4.7 5Musa 6.16   [✧] 4:10 4.10 5Musa 6.13   [✧] 4:16 4.16 Yesayya 8.23; 9.1-2

awarà azladza ala la azlatsəhay dʻuvats anik anik, la azladeri gesina. ²⁴ Azladza tatsənəŋ tapəhay lakəl aŋha la makoray aŋa Səriya gesina, ŋgaha tasàhla azlaməna dʻuvats anik anik à waŋ gesina uwana tas ŋgərpa, la azlamasəfok mawisiga, la azladeri ŋgaha awarà atà ala. ²⁵ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw anəfà masla, tasà à waŋ la kutso Galili, la makoray aŋa gudəŋ kulo, la Urusalima, la Yahudiya ŋgaha la gay makwi aŋa dərəv à uda aŋa mukwà Urdun.

5

Mapəh gay Zəzagəla la gudəŋ la afik

¹ Mok uwana Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza uwaga, ahàd à gudəŋ à afik adzà madzay la abatà, azlaməna matapla aŋha tasà à waŋ à slaka aŋha. ² ŋgaha Yesu adzəkà matapatàla la kiya uwanay:

Barka

(Luka 6.20-23)

- ³ “Marabay agay la azladza uwana tasəl la gəl aŋatà kà azlaməna kufa, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋatà!
- ⁴ Marabay agay la azlauwana atà la mazaw la gəl la abà, kà uwana Zəzagəla adàtas! à atà gay à ahəŋ!*
- ⁵ Marabay agay la azlauwana azlatələmma, kà uwana tadàbəz kutso uwana Zəzagəla apəhà ahəŋ!*
- ⁶ Marabay agay la azlauwana tawoya madz à ahəŋ bokuba uwana asa à Zəzagəla, kà uwana Zəzagəla adàhatəŋ lela!*
- ⁷ Marabay agay la azlauwana vok aham à atà kà azladza anik, kà uwana vok adàham à Zəzagəla kà atà suwaŋ!
- ⁸ Marabay agay la azlauwana azlasətaka la ləv aŋatà la tsəh, kà uwana tadənəŋ Zəzagəla!*
- ⁹ Marabay agay la azlauwana tatsala lapiya à tataka aŋatà à abà, kà uwana Zəzagəla adàzal atà ala azlabəza aŋha!
- ¹⁰ Marabay agay la azlauwana tatərəb atà, kà uwana tafəhəŋ kà uwana asà à Zəzagəla, makoray Zəzagəla kà adàgay kà aŋatà ndzer!
- ¹¹ Marabay agay la akul, à baŋa azladza tatsək à akul magodəhay à gəl, takal akul gay à vok, tapəh à akul azlamawisiga à vok gesina babay, kà uwana akul azlaməna matapla la slaka gulo.
- ¹² Vələhàw à zagəla, ràbàw kà uwana masik mənŋa akud akul la zagəla. La kità bay tatərəbàhəŋ azlaməna mapəh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza, uwana tadzà à ahəŋ uwarà.”

Gay lakəl aŋa slugul la ufaka

(Mark 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ “Akul la uwana akul azlaslugul aŋa gudəŋ à vok. Ama baŋa slugul azladəy aya aw ma, la mana tazladəŋ ala aya ma? Akəsà vok aya aw, say mafətəkw ala pəra, ŋgaha azladza tamələŋ à tsəh.”

¹⁴ “Akul la uwana akul azlauufaka aŋa gudəŋ à vok. Huɸ gudəŋ uwana maŋal à gəl gudəŋ à afik gə, kà ahàd vok à ahəŋ aw. ¹⁵ Tavàts fənəs aŋa maf à tsəh tasà aw, ama tafay kà à slaka masərot fənəs à ahəŋ, kà mav ufaka à azladza gesina, uwana la kay uwaga. ¹⁶ Kiya uwaga la uwana

* 5:4 5.4 Yesayya 61.2 * 5:5 5.5 Mahabay 37.11 * 5:6 5.6 Yesayya 55.1-2 * 5:8 5.8 Mahabay 24.3-4

ufaka ankul aurfay la huma anja azladza gudəŋ à vok kəla suwan, kà azladza gudəŋ à vok anja manəŋ sləray ankul kà delga, ŋgaha atà tadəzləb Baba ankul uwana la zagəla la afik.”

Mahən mapəhay ala

17 “Kadzugwaw kà gəsà à wan kà masläh mapəhay anja Musa ala, ŋgaha la mapähla ala anja azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kagoɖaw aw, ama gəsà à wan kà, kà masəla godega anja à uda pəra ndzer. 18 Haɖay, gəpəh à akul la dziriga: Tsəräh à uwana zagəla la kutso adədəv à gay, amiyaka bə bəzi manəhay anja mapəhay uwanay adəkəɖ vok aw, ŋgaha tsəräh à makəɖ gəl à ahəŋ anja tatak gesina. 19 Kà uwaga kəla dza uwana apəsew bəzi manəhay anja mapəhay uwaga, ŋgaha atapla azladza anik kà mafehəŋ kiya anja kà, masla kà adəgay bəzi gə la makoray Zəzagəla. Ama dza uwana akəs mapəhay uwaga, ŋgaha atapla azladza kà mafehəŋ kiya anja kà, masla kà adəgay mənğa la makoray Zəzagəla. 20 Ndzer, gəgəɖ à akul: Baŋa dziriga ankul aduw anja azlaməna mapähla wakità seriya ala, ŋgaha la azla Farisəya aw kà, kadaw à makoray Zəzagəla aw.”

Matapla lakəl anja mapak ləv

21 “Katsənàw uwana tapəh à azlababa ankul madzidziga: ‘Kakəɖ dza aw, dza uwana akəɖ dza kà tadala à huma seriya.’[☆] 22 Ama gi gəgəɖ à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana apək ləv lakəl anja deda anja kà, ad à huma seriya. Dza uwana: ‘Kak bada’, agəɖ à deda anja kà, tadala à huma seriya anja azlamasiga. Dza uwana: ‘Kak kusəŋu’, agəɖ à deda anja kà, azlayla vok ad à akəl à abə. 23 Lagwa kà, baŋa kadzəka makəɖ tatak à Zəzagəla, ŋgaha awul à ka à gəl kà gay la ahəŋ la tataka ankul la abə la deda anjak kà, 24 sək à tatak anjak à ahəŋ la abatà, həd, katsənà vok gay la deda anjak dadəŋ, ŋgaha baŋa gay adədəv à gay kà, wul à wan, kakəɖ tatak anjak à Zəzagəla adagay zla!”

25 “Baŋa dza apuwà à ka gudzi à gəl, pəra kahamàw à tetəvi à ama kà mad à seriya kà, mərə vok kà akul anja matsən vok gay la mok uwana akul la tetəvi la ama dadəŋ, kà masla anja maf ka à ahəl anja masla seriya aw, ŋgaha babay kà masla seriya anja maf ka à azlaslodzi à ahəl, ŋgaha atà anja maduw ka à danjay aw. 26 La dziriga gəgəɖ à ka, tetuwa kadàsa à uda la abatà aw say baŋa kadətsetsekwah azlakalamay anjak à wan gesina dadəŋ.”

Matapla lakəl anja à gəl gaw

27 “Katsənàwwəŋ bokuba uwana apəhà vok kà: ‘Kada à gəl gaw aw.’[☆] 28 Ama gi kà, gəgəɖ à akul kà: Kəla dza uwana anəŋ à mis anja dza anik à adi la makəɖal à adi vok la ləv anja la tsəh kà, adadà à gəl gaw. 29 Baŋa kà yewdi ahəl kaf anjak la uwana katəɖ à tsakana à abə kà, bəɖ à adi ala, məl ala kərkər, kà uwana ŋuləm kà manəbay vok anjak tekula azà ala, kà kak anja mad à gəy akəl à abə la vok anjak gesina. 30 Iyay, baŋa ahəl kaf anjak la uwana apapat ka à tsakana à abə kà, nàts à vok ala, ŋuləm kà anjak kà manəbay vok anjak tekula azà ala, à kà vok anjak gesina anja mad à gəy akəl à abə.”

Matapla lakəl anja makudək mis (Mark 10.11-12; Luka 16.18)

31 “Apèhà vok aya babay kà: ‘Dza uwana akudək mis an̄ha kà, say avàl wakità an̄a mavàh vok ala à ahàl dadàŋ.’[☆] 32 Ama gi kà, gəgof à akul kà: Kəla uwabeyuwi uwana akudək mis an̄ha, uwala abəzal à gəl la mazaḅ zil la tsəh aw kà, masla à zil uwaga kà adada à gəl gaw, à baŋa azəḅ mis anik, ŋgaha dza uwana azəḅ mis makudəkay gə babay kà, adada à gel gaw, suwanj.”

Matapla lakəl an̄a mazuw mawad̄ay

33 “Bà gotənan̄ katsənàwwàŋ tapèh à azlababa gami madzidziga babay kà: ‘Kazuw mawad̄ay la fida aw, ama hənà mawad̄ay an̄ak ala kà la Sufəl Zəzagəla la afik pəra.’ 34 Ama gi kà, gəgof à akul kà: Kazuwaw mawad̄ay aw! Kazuwaw mawad̄ay baməraka la zagəla aw, kà uwana uwaga kà kursi an̄a Sufəl Zəzagəla. 35 Baməraka la kutso aw, kà uwana uwaga kà slaka maf asik à ahəŋ an̄ha, adagay la Urusalima bay aw, kà uwana uwaga kà məŋ gudəŋ an̄a Sufəl.[☆] 36 Kazuw mawad̄ay la gəl an̄ak aw, kà uwana kaslala vok, kà mapak an̄idz gəl an̄ak tekula ala kà medəkuga, baŋaw kà marsiga aw. 37 Ama gədfaw pəra kà: ‘Iyay’, baŋaw ‘Awan̄’, kà uwana kəla tatak uwana dza aziŋ à uwaga à gəl kà, aguwa à uda kà la slaka masla mawisiga.”

Matapla lakəl an̄a mawal ala kà vok mawisiga (Luka 6.29-30)

38 “Katsənàwwàŋ bokuba uwana apèhà vok kà: ‘Yewdi mapəlay la yewdi, slif bay mapəlay la slif.’[☆] 39 Ama gi kà, gəgof à akul kà: Kawulawla mawisiga à dza uwana asal mad̄ahakulla mawisiga à vok aw. Baŋa dza abək à ka ahàl à paŋaw ahàl kaf kà, gəlla paŋaw ahàl gudzay à awtəy aya. 40 Baŋa dza akəl à ka gay à vok, kà mazəḅ tsem̄pa an̄ak kà, sàkal azəḅ dawara gə aya babay. 41 Baŋa dza afa à ka gasa à gəl kà mazəḅal tatak mahanayga, kà mazəḅalan̄ dahoy pəlis tekula kà, dàlla mahoy pəlis səla. 42 Və à dza uwana anav à ka tatak; kagola lig à dza uwana à gay asal makəl goder la slaka an̄ak aw!”

Mawoy azlaməna məzam (Luka 6.27-28,32-36)

43 “Katsənàwwàŋ bokuba uwana apèhà vok kà: ‘Wòyà masla magay an̄ak ŋgaha pəšəw masla məzam an̄ak.’[☆] 44 Ama gi kà, gəgof à akul kà: Wòyàwwàŋ azlaməna məzam an̄kul, dèvəw kud̄a kà an̄a azladza uwana tatəḅ akul. 45 Kà akul an̄a magay azlabəza an̄a Baba an̄kul uwana la zagəla la afik. Kà uwana avəf afats à azlaməna tsakana, kiya an̄a azladza dziriga babay. ŋgaha asuw iyaw à azladza dziriga, asuw à azlaməna tsakana babay. 46 Iyay, baŋa kawoyawwan̄ kà azlauwana tawoyà akul pəra ma, kà mana kakudaw maḅəz tatak la slaka Zəzagəla aya ma? Amiyaka azlaməna mazəḅ hadama babay kà, kiya uwaga tadəhəŋ aw takay? 47 ŋgaha baŋa kad̄ahawwan̄ ‘Ayyi’ kà azladed̄a an̄kul pəra ma ‘Delga məd̄adəhəŋ’, kagədfaw takay? Bà azladza uwana tasəl Zəzagəla aw babay kà, kiya uwaga la uwana tadəhəŋ. 48 Kità kà, gəw sətaka, bokuba Baba an̄kul uwana la zagəla la afik sətaka, suwanj.”[☆]

☆ 5:31 5.31 5Musa 24.1-4 ☆ 5:35 5.35 3Musa 19.2; Mahabay 48.2; Yesayya 61.1 ☆ 5:38 5.38 2Musa 21.24; 3Musa 24.20 ☆ 5:43 5.43 3Musa 19.18 ☆ 5:48 5.48 3Musa 19.2; 5Musa 18.13

6

Matapla lakəl aṇa mazlak à azlaməna kuḍa

1 “Baṇa kaḍahaw dziriga kà, kaḍahawwaṇ kà huma yewdi aṇa azladza aw. Baṇa kiya uwaga kaḍahawwaṇ kà, kaḍabəzaw masik la slaka Baba aṅkul uwana la zagəla aw.”

2 “Baṇa asa à ka mav sili à masla kuḍa anik kà, kahama kà dza à ahəṇ dàṇ kà mavəl aw, bokuba uwana azlaməna magolla dza tafehəṇ la azlagəy madəv kuḍa la aku, ṅgaha la azlamakalapa tetəvi la ama aw. Tafehəṇ kiya uwaga kà, kà azladza aṇa mazləb atà. La dziriga gəpəh à akul, atà kà tabəz masik aṇatà tsewwa adagay. ³ Ama kak kà, baṇa kav sili à masla kuḍa kà, ḍahà uwaga la kiya uwanay: Amiyaka bà slawda aṇak nekwa gà babay kà, asəl uwaga aw, ⁴ kà mavəy aṇak aṇa magay masəlay gə aw. Say Baba aṇak, uwana la zagəla la afik, la uwana asəl tatak uwaga pəra, ṅgaha masla adəwulla à ka ala mənṅa aya.”

*Matapla lakəl aṇa madəv kuḍa**(Luka 11.2-4)*

5 “Baṇa kaḍəvaw kuḍa kà, kaḍahawwaṇ bokuba aṇa azlaməna magolla dza aw: Kà uwana atà kà, asa à atà madəv kuḍa kà la slaka matsizlla ala la azlagəy madəv kuḍa la aku, ṅgaha la azlamakalapa tetəvi la ama kà azladza gesina aṇa manəṇ atà. La dziriga gəpəh à akul: Atà kà, tabəz masik aṇatà, tsewwa adagay. ⁶ Ama kak kà, baṇa asa à ka madəv kuḍa kà, həd à gəy, tsək à vok à ama, ṅgaha dəv kuḍa à Baba aṇak, uwana la zagəla la afik, ṅgaha Baba aṇak uwana asəl uwana kaḍəhəṇ la ləv aṇak la tsəh, adav à ka masik aṇak.”

7 “Baṇa kaḍəvaw kuḍa kà, katsalahaw azlagay deydayga à gay pəra, bokuba aṇa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, aw, tadzugw kà la mavats gay wadza wadzaga uwaga kà, ‘Zəzagəla adətsəb à anu sləm’, tagod. ⁸ Kaḍahawwaṇ kiya uwaga aw, kà uwana Baba aṅkul uwana la zagəla la afik asəl tatak uwana kanavaw kuḍa aṇha dagay uwarà, à mok uwana kadanavawal dadəṇ aw. ⁹ Aganay tetəvi aṇa madəv kuḍa: Baba gami uwana la zagəla la afik.

Dahəṇ kà azladza gesina tazləba sləm aṇak tsikasлага.

10 Makoray aṇak atsà à waṇ.

Mawoyəṇ aṇak apaka vok la vəḍah,

Bokuba uwana la zagəla.

11 Və à anu tatak may, uwana asla à anu lakana.

12 Bəs à anu mawisiga uwana məḍəhəṇ gesina,

Bokuba uwana məbasəṇ à azladza uwana taḍahà à anu mawisiga à vok babay suwaṇ.

13 Təfà à anu kà seteni aṇa mapapat anu, kà anu aṇa masak à maḍiṇal gel à vok aw,

Ama təfà à anu la ahəl aṇa seteni.” ((Kà uwana makoray, maslay ṅgaha la mazləbəy kà la ahəl aṇak aṇa tsərah à awtəy. Amen!))

14 “Baṇa kabasawwaṇ à azladza anik uwana taḍahəkulla mawisiga à vok, Baba aṅkul uwana la zagəla la afik adəbasakulaṇ suwaṇ. ¹⁵ Ama baṇa kabasawwaṇ à azladza anik uwana taḍahəkulla mawisiga à vok aw kà, Baba aṅkul uwana la zagəla adəbasakulla mawisiga aṅkul uwana kaḍahawwaṇ suwaṇ aw.”

Matapla lakəl aŋa makəs nəlay

¹⁶ “Baŋa kakəsaw nəlay kà, pəhàwla huɸ adi aŋkul ala, ùzləɸaw kà kiya aŋa azlaməna magolla dza uwanay taɸehəŋ aw: Atà kà, taɸəɸla huɸ adi, kà azladza gesina aŋa masəlay kà atà la nəlay la abà. ¹⁷ Ama kak kà, baŋa kakəs nəlay kà, pəl adi aŋak lela, wàz gel aŋak à uda, ¹⁸ kà azladza aŋa masəlay kà kak la nəlay la abà aw. Say pəra kà Baba aŋak uwana la slaka mahad vok à ahəŋ gà la zagəla, la uwana asəlay pəra, ŋgaha Baba aŋak uwana anəŋa uwana kaɸehəŋ adàvə à ka masik aŋak.”

Ləmana dziriga la zagəla (Luka 12.33-34)

¹⁹ “Kahamaw ləmana à guɸəŋ uwanay la vok aw, kà uwana mamən akəsay, marzaw akəsay, azlaməna à gəl bay tazləlay, tazəbay. ²⁰ Ama hāmàw ləmana aŋkul kà à zagəla à afik, la abatà mamən la marzaw akəsay aw, azlaməna à gel bay taslala vok aŋa mazləlay kà mazəbay aw. ²¹ Kà uwana la slaka uwana ləmana aŋak la abatà, la abatà ləv aŋak la abatà, suwaŋ.”

Uɸaka aŋa vok (Luka 11.34-36)

²² “Yewdi kà uɸaka aŋa vok: Baŋa yewdi aŋak kà wurwur kà, vok aŋak gesina kà uɸaka; ²³ ama baŋa yewdi aŋak la ɸuvats kà, vok aŋak gesina la mələs la abà. Baŋa uɸaka uwana la kak la abà mələs gà, mələs uwaga adəgay taɸadafamma kaykay.”

Zəzagəla ŋgaha sili (Luka 16.13)

²⁴ “Dza aslala kà atsəp à azlaməŋga à huma à gay səla aw: Adəpəseyaw anik, ŋgaha adakəs gay aŋa anik, adəh dziriga à anik, ŋgaha adəkweska anik. Kaslawwalla vok kà matsəp Zəzagəla à huma la sili aw.”

Maf madzugway à Zəzagəla à afik (Luka 12.22-31)

²⁵ “Kà uwaga à uwana gəpəh à akul: Kafaw gəl à ahəŋ kà tatak may la tatak masay uwana kanawkuɸa aŋha, kà madzadzarla kà vok aw, baməraka lakəl aŋa lukut uwana asa à akul kà aŋa matsokw à vok aŋkul, sifa kà aɸuwa tatak may, ŋgaha ma vok babay kà aɸuwa lukut aw takay? ²⁶ Nərəzàw azladfiyaŋ uwana tahoyay la zagəla tsi: Tasləkay ŋgaha tatsəɸay tatak babay aw, taham tatak à vəɸa à abà babay aw, ama Baba aŋkul uwana la zagəla la afik adzadzar atà. Iyay zla, akul ma kaɸuwwaŋ azladfiyaŋ aw takay? ²⁷ Uwa la tataka aŋkul la abà aslala vok aŋa maziŋ à mavay aŋa sifa aŋha à adi amiya ŋuv la aslasl à gəl aŋha uwa?”

²⁸ “Ŋgaha ma, kà mana kafaw gel à ahəŋ kà lukut zlə ma? Akul nərəzàw madz à ahəŋ aŋa azlamawuratatay tsi: Taɸəh sləray aw, ŋgaha tavavəɸ lukut babay aw. ²⁹ Tsa baməraka Salomon la mazləbay aŋha gesina kà, abəzà à lukut delga kiya mawuratatay uwaga aw. ³⁰ Zəzagəla adəw lukut à azlakəsaf uwana à vok la fəta bay lakana, tekedika lebəŋ kà taɸəyats à akəl à abà: ŋgaha ma azlayla kà vok aɸuwa à akul à vok ɸaɸuwa aŋatà babay aw takay? Akul kà maɸiŋal gel à vok à tsəh kà akul ala. ³¹ Kiya uwaga kà, kafawla kà gəl à ahəŋ la magoɸay: ‘Mana məɸəzuway lebəŋ mi? Mana məɸəsay mi? La mana məɸəduw à vok mi?’ kagoɸaw

aw! ³² Uwaga kà, azlauwana tasəl Zəzagəla aw, la uwana tayàh tatak uwaga koksikoksi. Ama Baba ankul uwana la zagəla kà, asəl tatak uwana kanawkuḍa anha. ³³ Faw gəl à ahəŋ dadən teraŋa kà la makoray Zəzagəla, ŋgaha la madz à ahəŋ la sifa dziriga uwana la abanay anavay, ŋgaha Zəzagəla adəkəs akul à ahəl ala gesina uwana kayahaw. ³⁴ Kiya uwaga kà kafawla kà gəl à ahəŋ kà aŋa lebəŋ aw: Kà uwana lebəŋ uwaga kà, masla la uwana adəf gəl à ahəŋ kà akul, kà uwana ŋgərpa uwana apəhla vok ala kəla mavakay kà aŋa mavakay uwaga pəra.”

7

Madàh seriya à azladza anik à gəl aw (Luka 6.37-38,41-42)

¹ “Kadafahaw seriya à azladza anik à gəl aw, ŋgaha Zəzagəla aŋa madafahakulla seriya à gəl suwaŋ aw. ² Kà uwana Zəzagəla adəfahakulla seriya à gəl, kalkal bokuba uwana kadafahawwəŋ à azladza anik, adəzəbay daram uwana kazəbaw kagurawla azladza anik bay! ³ Kà mana kanəzəzay kəsaf uwana la yewdi aŋa deda aŋak la awtəy, ama kak kanəŋa magol tsakuḍ tsakuḍ uwana la aŋak la awtəy aw ma? ⁴ Kakay kagodfiya à deda aŋak: Sək à gi, gəzəb à ka kəsaf uwaga la adi ala, tsa kak la magol tsakuḍ tsakuḍ la yewdi ma? ⁵ Kak masla magolla dza, zəb tsakuḍ tsakuḍ uwaga la adi ala dadən, ŋgaha kadənəŋla lela kà aŋa mazəb aŋa deda aŋak!”

⁶ “Kavaw tatak tsidəŋaga à azlakəda aw, kà aŋa magolla à akul ala afad à gəl kà makohàh akul ala aw, kafaw slərkodzka ankul à azlanamzi aw à huma à gay aŋa mahabəŋ ala aw.”

Nəvəw ŋgaha tadəv akul (Luka 11.9-13)

⁷ “Nəvəw ŋgaha kadəbəzawwal; yəhəw ŋgaha kadəbəzawwal, zələhəwəŋ ŋgaha tadəpəzl akul gamagəy. ⁸ Kəla dza uwana anavay abəzal, dza uwana ayahay abəzal, ŋgaha dza apəzl gamagəy à dza uwana azalahay. ⁹ Dza la ahəŋ la tataka ankul av akur à bəzi anha à baŋa anaval kà kaf takay? ¹⁰ Awma avəl ma bebi à baŋa anaval kà kilfi ay? ¹¹ Iyay, akul azlamawisiga nəma, ama kasəlaw mavəy tatak delga à azlabəza ankul, ŋgaha ma asa à məraka Baba ankul uwana la zagəla ay? Aduwa à akul la mav tatak delga à azladza uwana tanaval tatak!”

¹² “Uwana asa à akul azladza anik tafahakulaŋ kà, akul babay kà dəhəwəŋ kiya uwaga à azladza bay suwaŋ, kiya uwaga à uwana mapəhay aŋa Musa apəhay la azlawakitə aŋa azlaməna mapəh à atə gay à ahəl lə abə kà mapahay à azladza.”

Gamagəy slərkuts kutsa (Luka 13.24)

¹³ “Gəw à gay la gamagəy slərkutskutsa! Kà uwana baŋəŋa uwanay kà, gamagəy butu gə, ama adala dza kà à mazila, azladza anuvaw la tetəvi uwatə la tsəh. ¹⁴ Ama slərkutskutsa uwanay kà gamagəy zlazladəga, ama masla la uwana adala dza à sifa à abə, ama azladza kà dəŋ la tetəvi uwatə la ama aw!”

Masəl ahəf kà la mayyay aŋha la vok (Luka 6.43-44)

15 “Dahàw han̄kəli kà azlaməna mapəh à atà gay à ahàl fida gà. Kà uwana tatsa à wan̄ à slaka an̄kul la mapəhla vok an̄jatà ala bokuba azlatuwan̄, ama la huɸ gà kà azlakəda fəta. 16 Kadəsəlaw atà kà la madfehəŋ an̄jatà la vok. Tadəzl mayyay matavərək la atək la vok aw, ŋgaha babay tadəzl gudəŋ la mazləb la vok aw. 17 Ahàf delga avəy mayyay delga, ahàf mawisiga avəy mayyay mawisiga babay. 18 Ahàf delga aslala vok an̄a mayyi mawisiga aw, ŋgaha ahàf mawisiga aslala vok an̄a mayyi delga aw. 19 Kəla ahàf uwana ayyi delga aw kà, tahərats à ahəŋ, taduwal à akàl à tsəh. 20 La kità babay kà, kadəsəlaw azlaməna mapəh à atà gay à ahàl figa gà la madfehəŋ an̄jatà la abà gesina.”

Gəsəl akul bà kà tetuwa aw
(Luka 13.25-27)

21 “Azlauwana, ‘Sufəl, Sufəl!’, tagoɸ à gi, la uwana tadàda à makoray an̄a Zəzagəla gesin pəra aw, ama azlauwana tadfehəŋ tatak uwana asa à Baba gulo uwana la zagəla. 22 Mok uwana mavakay an̄a seriya adəzlan̄alay, an̄uvaw tadəgoɸ à gi ‘Sufəl, Sufəl, la sləm an̄ak la uwana məzahà gay Zəzagəla à azladza, la sləm an̄ak la uwana məkuɸəkàh azlamasasəɸok mawisiga, la sləm an̄ak la uwana məɸahàhà azlanadzipo an̄uvaw aw uwa?’ 23 Kiya uwaga gəɸəgoɸ à atà: Tetuwa gəsəl akul aw, zàw vok la slaka gulo, akul uwana kadahàw tsakana!”[✧]

Azlagəy səla
(Luka 6.47-49)

24 “Dza uwana atsəna gay uwana gəpəh, ŋgaha af uwaga à ahəŋ, masla kà kalkal la dza han̄kəli gà, uwana an̄jal gəy an̄ha à təhus à afik. 25 Iyaw adzəkà masuway, ahənà à mukwà à afik, afad adəɸ la ndzəɸa, ama gəy akalàh à ahəŋ aw, kà uwana matatukway an̄ha kà aga kà la təhus la afik. 26 Ama kəla dza uwana atsəb sləm à gay uwanay gəɸapəhay la abanay, ŋgaha atsəna uwaga aw kà, gəgagazləla kà la dza kusoŋu gà, uwana an̄jal gəy an̄ha kà à wuyyan̄ à afik. 27 Iyaw adzəkà masuway, ahənà à mukwà à afik, afad adəɸ la ndzəɸa, ŋgaha gəy atəɸ à ahəŋ gərim, matəɸ à ahəŋ an̄ha kà panàhhà.”

Masley an̄a Yesu

28 Mok uwana Yesu adakəɸ gəl à matapla gay an̄ha à azladza kà, maham à ahəŋ dza gesina kà ləv aval à atà à gay, kà tsəhay matapla an̄ha uwana atəpətàla. 29 Kà uwana masla kà atəpətàla kà bokuba azlaməna mapəhla wakitə seriya an̄jatà ala aw, ama apəhətàla kà la maslay an̄ha.

8

Yesu awurà masla akàl zagəla ala
(Mark 1.40-45; Luka 5.12-16)

1 Mok uwana Yesu adasa à ahəŋ la gudəŋ la afik, maham à ahəŋ dza an̄uvaw tanəfà masla. 2 Kiya uwaga masla akàl zagəla anik, azà vok à slaka an̄ha, akəɸəɸ à huma an̄ha la magoɸay: “Məŋga, ban̄a asa à ka, kaslala vok mawur gi ala.” 3 Yesu abiyà ahàl ala, adəban̄i, ŋgaha agəɸ: “Asa à gi, wùr ala.” Katskats dza uwaga awur ala la akàl zagəla an̄ha la abà. 4 Kiya uwaga Yesu agəɸal: “Tsən̄ŋ lela, kapəh uwaga à dza anik

aw. Ama kəla kà, hàd kadàpəhla vok aṅak à masla mav tatak à Zəzagəla, ṅgaha babay kavà tatak uwana Musa apəh kà masəlay aṅa azladza gesina kà kawur ala!”

*Yesu awurà magamza aṅa mənḡa aṅa azlaslodzi ala
(Luka 7.1-10)*

⁵ Mok uwana Yesu adada à Kapernahum à abà, mənḡa aṅa azlaslodzi dzim aṅa azla Rom la abà, azà vok à slaka aṅha la magodfay: ⁶ “Mənḡa, magamza gulo la slaka mahən à ahəṅ la mtəga, masla maməts à afik gà sanḡà, ṅgaha as ṅgərpa mənḡa mənḡa.” ⁷ Yesu agòfal: “Gəda à awtəy, gədawurəṅ ala.” ⁸ Ama mənḡa aṅa azlaslodzi uwaga awulàlla, agòd: “Mənḡa, gəsla kà kak aṅa mad à gəy gulo aw. Ama pəh gay tekula la tsəh ala pəra kà, magamza gulo adawur ala. ⁹ Gi bay kà, azlamənḡa la ahəṅ lakəl gulo, ṅgaha gi babay, gi lakəl aṅa azlaslodzi anik suwan. Gəslala vok aṅa magodfay à tekula aṅatà: ‘Hàd kà’, aday. Gəgodf à anik aya: ‘Sà à waṅ kà’, atsa à waṅ; ṅgaha gəgodf à magamza: ‘Dahà uwanay kà’, adəhəṅ.” ¹⁰ Mok uwana Yesu atsən gay uwaga, akəsəl à gəl kaykay, ṅgaha agòd à azlauwana tanəfay la tsəh: “Hadfay la dziriga gəgodf à akul kà: Didi gədanəṅ madiṅal gəl à vok uwanay la tataka azla Isərayel la abà aw. ¹¹ Gəpəh à akul la dziriga kà, azladza aṅuvaw tadàsa à waṅ la mas à afik afats la matəf à ahəṅ afats, ṅgaha tadədzah madzay la tatak may lakəl la azla Abəraham, Isak, Yakuba la makoray Zəzagəla. ¹² Ama azlauwana naka tagay azlaaṅa makoray uwaga kà tadəuts atà à mələs à abà la uda, la abatà kà mapadf slif la matuway adəgay la ahəṅ aṅa koksikoksi.” ¹³ Kiya uwaga Yesu agòd à mənḡa aṅa azlaslodzi: “Dà aṅak à mtəga, uwana kanav la madiṅal gəl à vok adəpaka à ka vok!” ṅgaha magamza aṅa mənḡa aṅa azlaslodzi awur ala la kaslà uwana: ‘Dà aṅak’, Yesu agòfal.

*Yesu awar azlaməna dʹuvats ala aṅuvaw
(Mark 1.29-34; Luka 4.38-41)*

¹⁴ La abatà Yesu ahàd à mtəga Səmon Piyer. Abəz à mənḡay aṅa Piyer à gəl, la slaka mahən à ahəṅ, akəl la vok. ¹⁵ Yesu adəbani la ahəl, ṅgaha akəl vok asəl à vok ala; asà à afik, adzəkà mazlak à atà.

¹⁶ Mok uwana mokokhu adasa à waṅ tasàhla azlaməna zagəla zagəla aṅuvaw à Yesu à waṅ. La gay aṅha uwana apəh, Yesu akudəkàh azla-zagəla zagəla gesina, ṅgaha la mawar azlaməna dʹuvats anik anik gesina ala. ¹⁷ Adəhəṅ kà aṅa magədf gay uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yesayya agod:

‘Masla azəb maru vok à ahəṅ gami la dʹuvats gami gesina à gəl aṅha.’✧

*Azlauwana tayàh manəf Yesu
(Luka 9.57-62)*

¹⁸ Uwana Yesu anəṅəṅ kà maham à ahəṅ dza adahamal à adi, agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha kà: “Məhàd à gay dərəv à uda anik.” ¹⁹ Masla mapahla mapəhay ala anik, azà vok à slaka aṅha, agòfal: “Mənḡa, à kəla slaka uwana kadàday kà, gədanəf ka.” ²⁰ Yesu awulàlla: “Azlamayaka kà, afək aṅatà la ahəṅ, azladiyan babay gəy aṅatà la ahəṅ, ama Kona aṅa dza kà, bə slaka mahən gəl à ahəṅ aṅha la ahəṅ kà maduw ləv aw.” ²¹ Dza anik la tataka azlaməna matapla aṅha la abà, agòfal aya:

“Mənğa, və à gi tetəvi kà gi anja mal baba gulo dadən.” ²² Ama Yesu agòdal: “Nəfà à gi, nğaha sàk azlamazimnekiđ talàh vok anjata.”

*Yesu atsizl kular à ahəj
(Mark 4.35-41; Luka 8.22-25)*

²³ Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik, azlaməna matapla la slaka anja tanəfàh. ²⁴ Katskats, magol kular mənğa atsizlla ala la gəl dərəv tsərəh à uwana magantsay anja iyaw azà kəslah ala. Ama Yesu kà, adatəđ à madzəhal à abà la godega kəslah iyaw. ²⁵ Azlaməna matapla la slaka anja tazà à vok à slaka anja, tatsənəj ala la magòdal: “Sufəl, təfà anu, maslà la uwaga məməts à gay!” ²⁶ Yesu awùlla à atà ala: “Kà mana guba azà akul ma? Madijal gel à vok ankul kà matsihila gə.” Nğaha atsizlla ala, asləl məl à kular à gəl, nğaha tsiriya, iyaw atsà à ahəj titi. ²⁷ Ləv avàläh atà à gay gesina anjata, nğaha tagòđ: “Tsəhay dza mana à uwanay à amiyaka kular la iyaw lakəl babay kà atsəna gay anja la?”

*Yesu awara azladza səla uwana ala atà la masasəđok mawisiga
(Mark 5.1-20; Luka 8.26-39)*

²⁸ Mok uwana Yesu adabəz à gay dərəv à uda anik, la kutso anja azla Gadareniya la abà kà, azladza səla tasà à wəj kà magagamay la masla, azladza uwatà kà tasà à lag kà la zəvay la aku, atà la azlamasasəđok zagəla zagəla lakəl, azlamaksafər, bə dza bay kà aslala vok anja maguw à awtəy la tetəvi uwatà aw. ²⁹ Tadzəka mawiyay: “Kona anja Zəzagəla, ma kawoyəj la slaka gami ma? Kasà à abanay kà mazàh anu ala, tsa kaslà adəslay dadən aw takay?” ³⁰ Maham à ahəj namzi la ahəj la abatà la gay anik, tayəh huf anjata à gay. ³¹ Azlamasasəđok mawisiga tadəv kudə à Yesu la kiya uwanay, tagòdal: “Banja asa à ka makudək anu kà, sləl anu à azlanamzi à awtəy à gəl zla!” ³² “Dəw!”, Yesu agòđ à atà. Kiya uwaga tasà à azladza səla uwaga lakəl ala, nğaha tahàd à azlanamzi uwatà à gəl. Katskats maham à ahəj namzi ahöy à ahəj la madəguruh la afik, tatsàh gəl à iyaw à abà, tasufàh à abà. ³³ Azlaməna manəjla azlanamzi tahöy anjata à huf gudəj à abà, nğaha tadzəkà mapàh à azladza à gay anja tatak uwaga apakə vok gesina, lakəl anja azladza səla uwaga la masasəđok mawisiga. ³⁴ Kiya uwaga azlaməna gudəj uwatà gesina tasà à uda kà mad à slaka Yesu. Mok uwana tanənəj kà, tadəval kudə kà maz à vok la kutso anjata la abà.

9

*Yesu awurà dza makalàh à vəđah gə ala
(Mark 2.1-12; Luka 5.17-26)*

¹ La lig anja uwaga la ahəj kà, Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik, aguwà à uda la dərəv la abà, nğaha ahàd à huf gudəj anja à abà. ² La abatà tasàlla à wəj dza makalàh à vəđah gə la kəslah. Mok uwana Yesu anəjə madijal gəl à vok anjata, agòđ à dza makalàh à vəđah gə uwaga: “Wəđ vok à uda bəzi gulo! Tsakana anjak adamatsila!” ³ Kiya uwana azlaməna mapàhla wakità seriya ala tanəjuz la tataka anjata la abà, tagòđ: “Dza uwanay kà, apəh mawisiga lakəl anja Zəzagəla, ndzer.” ⁴ Yesu asəl madzugway anjata, nğaha agòđ à atà: “Kà mana akul la madzugway mawisiga kiya uwanay ma? ⁵ Tak ma nğələm magòđay: Tsakana anjak adamatsila, awma: Sà à afik, həd anjak takay?! ⁶ Ama asa à gi kasəlaw, kà

Kona aña dza la maslay la gudəŋ uwanay la vok kà mamats tsakana aña azladza ala." Kiya uwaga agòd à dza makalàh à vədàh gà uwaga: "Sà à afik, zəb kəslah aňak, kadà aňak à mtəga!" ⁷ Zil uwaga asà à afik ahàd aňha à mtəga. ⁸ Mok uwana maham à ahəŋ dza adanəŋ uwaga kà, ləv avàl atà à gay kayak, ŋgaha tazləbà Zəzagəla kà ndzəda uwaga avà à azladza.

Yesu azal Mata

(Mark 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Yesu atsizilla ala la abatà, mok uwana aday kərkər kà anəŋà dza anik uwana sləm aňha Mata la gày mazəb hadama la aku, agòdàl: "Nəfà à gi!". Mata asà à afik anəfà masla.

¹⁰ Mok uwana Yesu adadza à tatak may à adi la mtəga Mata la azlaməna matapla la slaka aňha kà, azlaməna mazəb hadama, la azladza uwana tetəvi aňatà delga aw, la azlaməna tsakana tasà à waŋ, tadzàh à tatak may à gəl atà nna. ¹¹ Uwana azla Farisəya tanəŋ uwaga, tagòd à azlaməna matapla la slaka aňha: "Kà mana məŋga aňkul azuw tatak may la azlaməna mazəb hadama la azladza uwana tetəvi aňatà kà delga aw ma?"

¹² Uwana Yesu atsənà uwaga kà, agòd à atà: "Azladza uwana dıvats az atà aw kà, tayàh dokwtar aw, say azlaməna dıvats la uwana tayahay pəra.

¹³ Dàw, katapawla uwana matsetseray gà la wakità la abà:

'Gəwoyaŋ kà dziriga, awkà makad à gi tatak aw'[☆]

kà uwana gəsà à waŋ kà mayahay kà azladza uwana: 'Anu azladziriga' tagòd aw, ama azlauwana: 'Anu azlaməna tsakana', tagòd."

Manavay lakəl aña makəs nəlay

(Mark 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Azlaməna matapla la slaka Yuhana masla madàh batem tazà à vok à slaka Yesu, ŋgaha tagòdàl: "Kà mana anu la azla Farisəya kà məkàsàh nəlay, tsa azlaməna matapla la slaka aňak kà takasàh nəlay aw ma?"

¹⁵ Yesu awùlla atà ala: "Kadzugwaw ma azladza uwana tazàla atà à mazəb vok à abà, takəs nəlay, la kaslà uwana masla mazəb mis la tataka aňatà la abà takay? Awaŋ! Ama kaslà adàsa à waŋ à uwana masla mazəb mis adàgay la tataka aňatà la abà aya aw kà, la mok uwaga la uwana tadəkəs nəlay suwaŋ."

¹⁶ "Dza aslala vok aña matsap à lukut maviyaga à lukut mawga à vok aw, kà uwana lukut mawga uwaga adàkwoh maviyaga uwaga à tsəh kayak aya. ¹⁷ ŋgaha babay kà, tadəw iyaw matavərək mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw, kà uwana iyaw matavərək mawga adàsləh kiwa iyaw maviyaga ala, say tadəw iyaw matavərək mawga kà à kiwa iyaw mawga à agu suwaŋ, ŋgaha kiwa iyaw aña makəs iyaw matavərək uwaga lela."

Dugu aña Yayrus atà la mis uwana adəbani lukut aña Yesu

(Mark 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Mok uwana Yesu apəh à atà gay uwaga, məŋga anik la tataka azla Yahudiya la abà asà à waŋ, akədèd à Yesu à huma la magòdàl: "Dugu gulo adamətsay bə lagonay, sà à waŋ, bəkàl ahàl aňak à vok, ŋgaha adàdza à ahəŋ la sifa aya!" ¹⁹ Yesu asà à afik tanəfà atà la azlaməna matapla la slaka aňha.

²⁰ Mis anik la ahəŋ aňiz akəlal à tsəh ala, dagay mavay kulo gel aňha səla, agobà à awtày la lig aña Yesu adəbani gay lukut aňha. ²¹ Kà uwana

[☆] 9:13 9.13 Hosəya 6.6

agòd la gəl aṅha kà: ‘Banja gədəbani bà gay lukut aṅha pəra kà, gədəwur ala.’ ²² Yesu agolà vok anəṅjal à adi, agòdàl: “Wàd vok à uda dugu gulo, kà uwana madinjal gəl à vok aṅak awür ka ala”, bà la kaslà uwatà, mis uwaga awür ala.

²³ Uwana Yesu abəz à mtəga ana mənḡa uwatà, anəṅà azlaməna mats segəla, la azlaməna mataway gesina ²⁴ ṅgaha agòd à atà: “Dàw à uda, dugu kà adamətsay aw, adzəhal pəra.” “Uwàà...”, takəfàslal. ²⁵ Uwana takudəkàh maham à ahəṅ dza à uda kà, Yesu ahàd à gəy uwatà à agu, akəs bəzi dugu la ahəl, atsənəṅ ala ṅgaha asà à afik. ²⁶ Gay uwatà atsàn la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awara azlaguləf səla ala

²⁷ Yesu atsizlla ala la abatà adà aṅha, uwana adà aṅha kà, azlaguləf səla tanəfà la tsəh la mawiyay: “Kona aṅa David, Kona aṅa David, vok ahama ka kà anu!” ²⁸ Mok uwana Yesu adabəz à mtəga kà, azlaguləf səla uwaga tazà à vok à slaka aṅha, ṅgaha agòd à atà: “Kadinjawwal gəl à vok kà gəslala vok gədàh uwaga ay?” “Iyay, mənḡa gami, mədinjal gəl à vok kà kak la ndzəfa.” ²⁹ Kiya uwaga Yesu adəbani yewdi aṅatà la magodf à atà: “Delga, uwaga akəs akul à vok bokuba uwana kadinjawwal gəl à vok.” ³⁰ ṅgaha yewdi aṅatà apəzlla à ama ala adagay. Yesu afàhà à atà akur à lig, agòd à atà: “Tsənəwəṅ lela, kapəhaw uwaga à dza anik aw.” ³¹ Ama tahàd, tazàhà tatak uwana Yesu adəhàtəṅ la kutso uwatà la abà gesina.

Yesu awura bada uwana ala zagəla zagəla lakəl

³² Mok uwana Yesu adatsizlla ala adiy aṅha kà, tasəlla dza anik uwana à wəṅ, aslala vok kà mabəfma aw, ṅgaha aya kà, aga la masasəfok mawisiga. ³³ Uwana Yesu adakudək masasəfok uwaga kà, dza badaga uwaga adzəkà mabəfma. Ləv avàlàh à maham à ahəṅ dza à gay gesina, ṅgaha tagòd: “Didi, didi mədanəṅ dzəba gə uwənan la Isərayel aw!” ³⁴ Ama azla Farisəya tagòd kà: “Sufəl aṅa azlamasəfok mawisiga la uwana avəl maslay kà makudəkàh azlamasəfok mawisiga uwaga!”

Vok aham à Yesu kà maham à ahəṅ dza

³⁵ Yesu auguzàhàh la azlahudf gudəṅ la abà, la azlabəza gudəṅ gesina, atapàhàtəla la azlagəy madəv kuḏa aṅatà la aku, azà gay marabəṅ aṅa makoray Zəzagəla, la mawar azlaməna dʒuvats ala gesina, amiyaka tsəhay gə uwala beyli, ṅgaha la azlaməna takàlāh à vədah gesina. ³⁶ Vok ahamà à Yesu kà maham à ahəṅ dza uwana tayahay, kà uwana azladza uwatà tayàh vok adagay, ṅgaha bokuba azlatuwəṅ uwana masla manəṅla atà la ahəṅ aw. ³⁷ Kiya uwaga agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha: “Matsəf tatak la ahəṅ mənḡa, ama azlaməna sləray kà atà dəṅ aw. ³⁸ Kiya uwaga kà: Dəvəw kuḏa à dza aṅa tatak, kà masla aṅa masləl azlaməna sləray à wəṅ kà matsəfal tatak aṅha!”

10

Azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla (Mark 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu azəl azlaməna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha səla uwatà, ṅgaha avà à atà ndzəfa à ahəl kà makudəkàh azlamasəfok mawisiga la mawar azlatsəhay dʒuvats anik anik ala, ṅgaha la azlauwana takàlāh à

vəfah gesina. ² Aganay sləm anja azlaməna matapla kulo gəl anha səla uwatà la slaka Yesu. Teranə dadən kà Səmon uwana tazəllala Piyer, atà la deda anha Andəre; Yakuba bəzi anja Zebede atà la deda anha Yuhana; ³ Filip atà la Bartelemi; Tomas atà la Mata, masla mazəb hadama; Yakuba, kona anja Alfe atà la Tade; ⁴ Səmon uwana tazəlal ala Zəlot atà la Yudas Iskariyot, masla uwana adàta kaf à Yesu à gəl.

*Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl anha səla uwaga
(Mark 6.7-13; Luka 9.1-6)*

⁵ Yesu asləl azlaməna matapla kulo gəl anha səla uwaga la mapəh à atə gay uwanay à vok à abà: “Gudən uwana azla Yahudiya tadza à ahən la abà aw kà, kadaw à abà aw, kadaw à gudən anja Samariya à abà babay aw. ⁶ Ama dāw kà à tataka azlatuwan məzehlaga à abà la tsəhay Isərayel pəra. ⁷ La tetəvi ankul la ama kà, zəw sayda, gòdāw kà: ‘Makoray Zəzagəla kà nekwa atsa à wan.’ ⁸ Wārāw azlaməna dūvats ala, wālāwla azlamazimnekid’ à uda, wārāw azlaməna akəl zagəla ala, kudəkāhāw azlamasasəfok mawisiga. Kabəzaw à uwaga kà deyday, vāw à atə deyday suwan. ⁹ Kazəbaw luwāluwà à ahəl banaw gursu, banaw sili la zliba la aku aw. ¹⁰ Amiyaka kiwa, amiyaka matsəp lukut, amiyaka kwimik, bā amiyaka agəla kà anja mauguzahay ankul aw. Kà uwana azlayla kà vok, kà masla sləray kà azlayla vok azuw tatak may!”

¹¹ “Mok uwana kadəbəzaw azlamən gudən à abà banaw azlabəza gudən à abà, yāhāw kà dza uwana akəs akul la ahəl səla, ŋgaha dzāw à ahən la mtəga anha tsərəh à uwana katsaw à uda la gudən uwatà la abà. ¹² Mok uwana kadaw à gày, gòdāw dadən teranə kà: ‘Lapiya agay la akul.’ ¹³ Banə azlaməna huđ gày uwatà takəs akul la ahəl səla kà, ‘Ayyi’ anja lapiya ankul uwana kadəfahāwātən kà, adza à ahən lakəl anjatà, ama banə takəs akul aw kà, wūllāw ‘Ayyi’ anja lapiya ankul à tsəh la slaka anjatà. ¹⁴ Banə la huđ gày anik banaw la gudən anik la abà, takweska akul anja makəs akul banaw anja matsəb akul sləm kà, dāw ankul la abatà, dēdāw à atə à adi burburu anja kutso anja gudən anjatà uwana agəd à akul à asik. ¹⁵ La dziriga gəpəh à akul: La vud seriya kà ŋuləm kà anja azlaməna gudən Sodom la Gomor kà azlaməna gudən uwaga.”

*Azlamətərabay uwana tadāsa à wan la huma à gay
(Mark 13.9-13; Luka 21.12-17)*

¹⁶ “Lagwa kà, aganay gəsləl akul bokuba akul azlatuwan, à tataka azlakəda fəta à abà. Kiya uwaga kà, gāw mahanay gā bokuba azlabebi, gəgəf à akul, ŋgaha gāw tələmna bokuba akul azlahabakoku. ¹⁷ Dahāw hanəkəli kà uwana azladza tadəfahla akul à huma seriya, ŋgaha tadəzlabəh akul la kurpi la gày madəv kufa anjatà la aku. ¹⁸ Tadəpahla akul ala la huma anja azlaməna makoray ŋgaha la huma anja azlasufəl, kà uwana kawoyāw gi, kà akul anja maz sayda gulo la huma anjatà, ŋgaha la huma anja azlauwana azla Yahudiya aw. ¹⁹ Mok uwana tadədala akul à huma seriya kà, kadədzugwaw lakəl anja uwana kadəpəhaw aw, la uwana kadāwulawla à uda, gay uwana kadāwulawla à uda kà, adāda à panaw ankul à awtāy la kaslā uwatà. ²⁰ Gay uwaga kà adəgay kà madzugway ankul aw, ama Masasəfok anja Baba ankul Zəzagəla la uwana adəguway la akul la abà la kaslā uwatà.”

²¹ “Deda adàvà deda aŋa aslasl gəl aŋha kà makad̄ay, baba bay adàdfe-həŋ kiya uwaga la bəzi aŋha; azlabəza babay tadàgola afad̄ à azlababa aŋatà à gəl kà makad̄ atà. ²² Azladza gesina tadàpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. Ama dza uwana adàgəd̄ dziriga à afik tsəràh à makəd̄ gəl à ahəŋ kà adàbəlay. ²³ Baŋa tatərəb akul la gudəŋ anik la abà, hòyàw à huđ gudəŋ anik à abà. La dziriga gəpəh à akul: Kadàdəwaw mauguzahay à gay la gudəŋ Isərayel gesina dadāŋ kà mas à wan̄ aŋa Kona aŋa Zəzagəla aw.”

²⁴ “Masla asik ad̄uw mən̄ga aŋha tetuwa aw, magamza ad̄uw dza uwana adahalla sləray aw. ²⁵ Say aslay kà masla asik apakay bokuba mən̄ga aŋha la masəlay dāŋ, ŋgaha magamza agay bokuba mən̄ga aŋha dāŋ. Baŋa tazàla à zil gày Belzəbul kà, sləm uwana tadàv à azlaməna huđ gày kà adàgəy delga aw adad̄uwa à gay aŋa zil gày la mawisiga.”

Dza uwana azlayla vok məhoy guba aŋha
(Luka 12.2-7)

²⁶ “Guba akəs akul kà azladza asik zlà ma aw. Tatak mahad̄ à ahəŋ gə gesina adàgəy mapəhla vok ala gə, ŋgaha tatak nasiri gə gesina adàgəy masəlay gə la dazuwaya. ²⁷ Kəla tatak uwana gəpəhakulla la mələs la abà, pəhàw uwaga la ud̄aka ala; ŋgaha tatak uwana katsənawwan̄ la à gəl à gəl kà, dāw kà wiyawla la gay zan̄. ²⁸ Guba akəs akul kà azlauwana takəd̄ sləb vok aw, kà uwana taslala vok aŋa makəd̄ dokvadzi aŋa sifa aw, guba akəs akul kà, kà Zəzagəla uwana aslala vok aŋa maduw dokvadzi la sifa la sləb vok gesina à gày akəl à abà. ²⁹ Taslala vok aŋa maduw dəgtsetsek səla ala kà aŋa sili tekula aw takay? Amiyaka tekula aŋatà azila la masəlay aŋa Baba aw kà aga la ahəŋ aw. ³⁰ Amiyaka aŋidz takasagəl aŋkul gesina kà, Zəzagəla asəl la tekula tekula gesina aŋha. ³¹ Tsa kità kà, guba akəs akul aw, kà uwana akul kad̄uwaw azladəgtsetsek uwaga gesina la manəŋ akul à adi.”

Mapəhla Yesu ala
(Luka 12.8-9)

³² “Baŋa dza apəhla gi ala la huma azladza la dazuwaya kà, gi babay gəd̄apəhla masla ala la huma aŋa Baba gulo, uwana la zagəla la afik: Masla kà aŋulo, gəd̄agod̄ay. ³³ Ama baŋa dza agəd̄əŋ à afik kà asəl gi aw la dazuwaya la huma azladza kà, gi babay gəd̄agəd̄əŋ à afik la dazuwaya la huma Baba gulo kà: Gəsəl masla aw, gəd̄agod̄ay bay, suwan̄.”

Lapiya aw ama mavàhla
(Luka 12.51-53)

³⁴ “Iyay, kadzugwaw kà lapiya la uwana gəsəlla à gudəŋ à vok, kagod̄aw aw: Gəsəlla lapiya à wan̄ aw ama mavàhla. ³⁵ Gəsà à wan̄ kà masàh gəl à azlabəza zil gə à vok la azlababa aŋatà, azladəgam à vok la azlaiyà aŋatà, ŋgaha azlamis à vok la azladzedzi aŋatà. ³⁶ Mazan vok à gəl adàgəy la tataka azlaməna huđ gày la abà.”

³⁷ “Dza uwana awoya baba aŋha baŋaw iyà aŋha kà gi kaykay kà, akəs gi vok aw, dza uwana awoya bəzi aŋha zilga baŋaw dugu aŋha gə kaykay kà gi kà, akəs gi vok aw. ³⁸ Dza uwana akəs maməts à ahàf à adi aŋha, ŋgaha anəf gi aw kà, masla akəs gi vok aw. ³⁹ Kəla dza uwana asal matuw sifa aŋha, adàziŋ ala; ama dza uwana atuw sifa aŋha aw kà gi kà, adàbəzal.”

Dza uwana akəs akul kà, akəs gi
(Mark 9.41)

⁴⁰ “Dza uwana akəs akul kà, akəs gi babay, ngaha dza uwana akəs gi, akəs dza uwana aslèl gi à wanj babay. ⁴¹ Dza uwana akəs masla mapəhal gay à ahàl anja Zəzagəla, à kà uwana masla mapəhal gay à ahàl anja kà, adàbəz masik uwana maf à ahəŋ gà kà anja azlaməna mapəh à atà gay à ahàl, ngaha dza uwana akəs dza dziriga la huma anja Zəzagəla, kà uwana masla dziriga la huma anja, adàbəz masik uwana maf à ahəŋ gà kà anja azladza dziriga. ⁴² Hafay, gəpəh à akul la dziriga: Kela dza uwana atəf iyaw mataslay gà à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà, à kà uwana masla matapla la slaka gulo kà, adàbəz masik anja.”

11

Manavay anja Yuhana masla madàh batem
(Luka 7.18-35)

¹ Mok uwana Yesu adadəv mapàhla à tatak azlaməna matapla la slaka anja kulo gəl anja səla uwaga, atsizlla ala la slaka uwatà kà mad matapla tatak à azladza la azlahuɔ gudəŋ la kutso uwatà la abà.

² Mok uwatà kà Yuhana masla madàh batem kà, agà la danay. Uwana atsənà gay anja sləray anja Yesu Kristu, aslèl azlaməna matapla azlaanik anja à slaka Yesu ³ kà manaval à gay ala: “Kak dza uwana məkuday awma kak dza anik kəla ay?” ⁴ Yesu agòɔf à atà: “Dàw, kadəpəhaw Yuhana à tatak uwana katsənàwwəŋ la uwana kanəŋəwwəŋ gesina: ⁵ Azlaguləf tanəŋla, azladeri taday, azlaməna akàl zagəla tawarla, azlamadagazlam bay tatsən sləm, azlamazimnekiɔf tawal à uda, azlaməna kuɔa babay tatsən gay marabay.* ⁶ Marabay agay la azladza uwana tasak à madiŋ gi gəl à vok aw.”

Sayda lakəl anja Yuhana masla madàh batem

⁷ Mok uwana azlaməna matapla anja Yuhana tadiy anjatà, Yesu adzəkà mapəhay à maham à ahəŋ dza lakəl anja Yuhana la magoɔfay: “Mana à uwana kadàw kà mayahay la kəsaf la abà ma, mazuwa uwana afad abəlakəŋ ay? Awanj, uwaga aw. ⁸ Kətà zla, mana kadàw kà anja manəŋəŋ ma? Awma dza uwana atsàkw à lukut mahəɔfayga à abà kəla ay? Ama azlauwana tatsəkwàh à lukut mahəɔfayga à abà kà, atà kà la huɔf gày sufəl. ⁹ Mana kadàw kà anja manəŋəŋ ma? Masla mapəhal gay à ahàl anja Zəzagəla kəla ay? La kità kà, gəgoɔf à akul kà, Yuhana aduwa masla mapəhal gay à ahàl, ¹⁰ kà uwana tatsetsər lakəl anja: 'Aganay, gəsləl à awtəy masləlay gulo à huma anjak' Zəzagəla agòɔf,

'Kà madàh tetəvi à ahəŋ.*

¹¹ La dziriga gəpəh à akul: La tataka azladza asik la abà kà, dza mayyayga la ahəŋ aduwa Yuhana masla madàh batem uwanay aw, tekeɔfika, dza uwana mabəziga bəziga la makoray Zəzagəla kà, aduwa Yuhana uwaga.

¹² Dagay la mok uwana Yuhana masla madàh batem azà sayda tsəràh à lakana, kà tadàh gasa à makoray Zəzagəla à gəl, ngaha azlaməna məzam tayahay kà mazəbay lakana. ¹³ Azlaməna mapəh à atà gay à ahàl gesina la mapəhay anja Musa tapəh gay lakəl anja makoray Zəzagəla tsəràh à mas

à waŋ aŋa Yuhana, masla maɗfàh batem. ¹⁴ Baŋa asa à akul kà maɗiŋ gi gəl à vok kà, Yuhana kà Eliya uwana wakità apəhla mas à waŋ aŋha ala dagay uwarà. ¹⁵ Dza uwana sləm lakəl kà, atsəbal sləm lela!”

¹⁶ Yesu agòf aya: “Ma la mana lagwa gəgagazləla azladza aŋa zamana uwanay lakana ma? Gəgagazləla atà la azlabəza uwana tadzàh madzay la vadavaday kasukwa la afik, tazàläh vok kà atà kà atà, ¹⁷ la magòfay, anu mətə̀sà à akul talakway, ama akul kahàbàwwal à tsəh aw, məhàb à akul dəs kuɗa, ama katawàw la mats hulolo aw. ¹⁸ La kità Yuhana asà à waŋ, azùw aw, asà aw, ŋgaha azladza tagòf kà: ‘Masla la masasə̀fok mawisiga.’ ¹⁹ Kità aya babay kà, Kona aŋa dza asà à waŋ, azuway, asay, ŋgaha azladza tagòf kà: ‘Nərèzàw dza uwanay tsi, masla huɗ. Afa sləm à kà à mazuway la masay aŋha pə̀ra’, tagòf. ‘Kafaw masla kà à tataka aŋa azlamə̀na mazə̀b hadama à abà, la azlamə̀na tsakana, ŋgaha la azladza uwana madz à ahə̀ŋ aŋatà kà lela aw.’ Ama tekeɗika matsihila aŋa Zəzagə̀la apəhla vok ala la sləray aŋha la abà.”

*Gudəŋ uwana akweska makəs Yesu
(Luka 10.13-15)*

²⁰ Kiya uwaga Yesu adzəkà masläh məl à azlagudəŋ uwana à gəl, aɗahàhà azlanadzipo kaykay gə̀ la abà, kà uwana azlamə̀na madz à ahə̀ŋ la abà kà tapə̀h gay la ləv ala aw. ²¹ Agòf: “Ŋgə̀rpa lakəl aŋak à kak Korazən! Ŋgə̀rpa lakəl aŋak à kak Betsayda! Kà uwana agay nadzipo uwana aɗahà à ahə̀ŋ la tataka aŋkul la abà, agay kà la gudəŋ Tir la Sə̀don kà, naka dagay uwarà azlamə̀na madz à ahə̀ŋ la abà kà, tatsàh kutso akəl à vok ŋgaha la madaw abuh à vok, kà mapəhla ala kà atà tapə̀h gay la ləv ala. ²² Kà uwaga à uwana gə̀gòf à akul kà: La vuɗ seriya kà, seriya uwana adàbəz azlamə̀na gudəŋ Tir, la azlamə̀na gudəŋ Sə̀don kà ŋuləm kà aŋatà à kà aŋa gudəŋ aŋkul. ²³ Ŋgaha kak Kapernahum kadzugw kà: ‘Gə̀dàzigə̀nay tsə̀ràh à zagə̀la,’ kagòf takay? Awan, tadàdukwa ka à və̀fah à gə̀y akəl à abà, kà uwana azlanadzipo uwana aɗahàhàŋ la kak la abà, agay la Sodom kà, naka gudəŋ uwatà kà agay la ahə̀ŋ tsə̀ràh à lakana. ²⁴ Kiya uwaga kà, gə̀pə̀h à akul kà la vuɗ seriya kà, azlamə̀na Sodom tadə̀gay ŋuləm kà kak.”

*Sàw à waŋ à slaka gulo, kà akul aŋa maβəz madu w ləv
(Luka 10.21-22)*

²⁵ La mok uwatà Yesu agòf: “Iyay Baba, Sufəl ana zagə̀la ŋgaha aŋa və̀fah, ‘Kikay’, gə̀gòf à ka, kà uwana kafatə̀la à azlabəzaga la à ama ala tatak nasiri gə̀ uwana kahàɗ à azlamə̀na masəl tatak uwana à adi, ‘Mə̀dawur gəl’, tagòf. ²⁶ Iyay, Baba gə̀złəb ka kà uwaga.”

²⁷ “Baba gulo aβək à gi tatak gesina. Dza la ahə̀ŋ asəl Kona aw, say Baba pə̀ra asəl gi, dza la ahə̀ŋ asəl Baba aw, say gi Kona aŋha pə̀ra, ŋgaha la azlauwana Kona apəhatàla Baba aŋha pə̀ra.”

Mazalay aŋa Yesu

²⁸ “Sàw à waŋ à slaka gulo akul gesina, akul uwana kayàw vok la mazə̀b mahanay, gə̀dàvə̀ à akul madu w ləv. ²⁹ Zə̀bàw zeləŋ zukw kuda gulo, ŋgaha kəsàw matapla gulo, kà uwana gi kà gi dzaŋdzaŋ aw, gi tələmma, ŋgaha kadàbəzaw madu w ləv aŋa ləv aŋkul. ³⁰ Kà uwana zukw kuda

uwana asa à gi mav à akul kà zlazlada kà mazəbay aw, mahanay uwana gədafa à akul à gəl babay kà tsafsaf.”

12

Gay lakəl aña vuf maduw ləv
(Mark 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ Mok uwana uwaga adadà à lig kà, Yesu la azlaməna matapla la slaka aṅha tagùw à uda la guf nalkama la abà, (uwana bokuba hi), la vuf maduw ləv. Azlaməna matapla la slaka aṅha uwaga kà may akəs atà, tadzəka makalay kà mazuway. ² Uwana azla Farisəya tanəṅà uwaga kà, tagòd à Yesu: “Nerèz, azlaməna matapla la slaka aṅak tadfàh tatak uwana mapəhay gami avərə gay kà madəhəṅ la vuf maduw ləv tsi!” ³ Yesu awùlla atà ala: “Kadzèṅàw à tatak uwana David adafahəṅ vèrdi anik la mok uwana may akəs la azlaməna aṅha aw uwà? ⁴ Ahàd à gày Zəzagəla à agu, kà mazəb tatak may tsikaslaga uwana maf à ahəṅ gà. Tekedfika tetəvi la ahəṅ kà mazuway aṅha aw, baməraka azlamanalay aṅha babay aw, say à azlaməna mav tatak à Zəzagəla pəra, la uwana tetəvi la ahəṅ.” ⁵ Awma kadzèṅàw la mapəhay aña Musa la abà kà, azlaməna mav tatak à Zəzagəla tadfàh sləray la gày Zəzagəla la aku amiyaka la vuf maduw ləv, ṅgaha tatugw mawisiga lakəl aṅatà aw kà, kasəlaw aw takay? ⁶ La dziriga gəpəh à akul kà, dza uwana aduwa məṅ gày Zəzagəla uwaga kà aga la abanay. ⁷ Agayṅa kasəlaw, uwana matsetseray uwanay asal magodafay kà: ‘Vok mahamay la uwana asa à agi, awkà tatak makafay gà aw’, ⁸ naka kadükwàw seriya à azladza uwana à gəl, atà kokudà tsakana aw. ⁸ Kà uwana Kona aña dza kà masla la uwana məṅga aña vuf maduw ləv.”

Dza la ahəl mamətsay gə
(Mark 3.1-6; Luka 6.6-11)

⁹ Yesu atsizlla ala la abatà, azà à vok, ahàd à gày madəv kudfa aṅatà à agu. ¹⁰ Dza anik la ahəṅ la abatà, uwana agà la ahəl mamətsayga. Azladza uwana la gày uwatà la aku tanàvə à Yesu: “Mapəhay gami ma avà tetəvi kà mawur dza ala, la vuf maduw ləv takay?”, kà atà aña mabəzal à tsəh kà mapuwal gudzi à gəl. ¹¹ Ama Yesu awùlla atà ala: “Baṅa dza la ahəṅ la tataka aṅkul la abà la tuwan tekula pəra, ṅgaha tuwan uwaga atəd à suwa à abà la vuf maduw ləv, ma aday kà mazəb à uda la abà aw takay? ¹² ṅgaha dza ndzer, ma aduwa tuwan aw takay? Kà uwaga à uwana mapəhay gami avà tetəvi à dza kà madfàh delga la vuf maduw ləv.” ¹³ Kiya uwaga Yesu agòd à dza uwatà: “Biyà ahəl ala!” Abiyà ahəl ala, ṅgaha ahəl aṅha adawurla bokuba anik uwahà. ¹⁴ Azla Farisəya tadà aṅatà, takəs sawaray kà mabəz tetəvi kà makəfla Yesu.

Masla sləray uwana Zəzagəla akəsani

¹⁵ Mok uwana Yesu atsənà uwaga kà, asà à uda la slaka uwatà la abà, ṅgaha maham à ahəṅ dza aṅuvaw tanəfà. Awarà azlaməna dufvats ala gesina. ¹⁶ Ama afàh à atà akur à lig la ndzəda kà atà aña mapəh uwana apakà vok aw. ¹⁷ Adafahəṅ kiya uwanay kà, kà gay aña masla mapəhal gay à ahəl Yesayya aña magədf à afik. ¹⁸ Zəzagəla agòd:

- 'A aganay masla sləray gulo uwana gəkəsàni,
 Uwana gəwoyən ɲgaha marabay gulo lakəl aɲha.
 Gədàsləl Masasəđok gulo à gəl aɲha,
 ɲgaha adáz gay seriya gulo à azlatsəhay gudəɲ à vok gesina.
- 19 Masla adágazlay la dza aw, adəwiyay aw,
 ɲgaha dza adàtsən mawiyay aɲha la azlatətəvi la ama aw.
- 20 Adàdávla à gay à mazuwa manəlfahayga à vok aw,
 ɲgaha akəl fənəs uwana atəm à ahəɲ ɲuliza bay kà, adàdávla à gay
 à vok aw.
 Masla adàdz à ahəɲ kiya uwanay tsərəh à madàh dziriga à gudəɲ à
 vok gesina.
- 21 Azlatsəhay gudəɲ à vok gesina tadàf manəwəɲ aɲatà à masla à afik',*
 agòđ aya.

Mapəh mawisiga lakəl aɲa Masasəđok tsikasлага
 (Mark 3.22-30; Luka 11.14-23)

22 Kiya uwaga la abatà tasələ dza à Yesu à wan, guləf badaga, la masasəđok mawisiga lakəl. Yesu awurà dza uwatà ala tsərəh à uwana dza aslala vok aɲa mabəđma, ɲgaha la manəɲla. 23 Ləv avalàh à maham à ahəɲ dza à gay gesina, ɲgaha tagòđ: “Masla kà Kona aɲa David təga aw ay?” 24 Ama uwana azla Farisəya tatsənà uwaga kà, tagòđ: “Kona uwaga akudəkahay azlamasasəđok mawisiga kà, kà uwana Belzəbul, sufəl aɲa seteni avəl ndzəđa kà makudəkàhla.” 25 Ama Yesu asəl madzugway aɲatà ɲgaha agòđ à atà: “Baɲa azladza gudəɲ tekula tatsàkla, ɲgaha guvəl la tataka aɲatà la abà, makoray aɲa gudəɲ uwatà kà azila. Huf gudəɲ, baɲaw huf gày, uwana tap guvəl la tataka aɲatà la abà, aslala vok aɲa madz à ahəɲ aw. 26 Baɲa seteni akudək seteni, masla la gəl aɲha adatsakla, ma kakay à makoray aɲha adàdza à ahəɲ ma? 27 Iyay, akul kadzugwaw kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəđa kà makudəkàh azlamasasəđok mawisiga uwaga, kagòđaw. Kità ma, uwa adav ndzəđa à azlabəza aɲkul kà makudəkahay uwa? Kà uwaga à uwana tadəgah azlaməna seriya aɲkul. 28 Ama tsa baɲa la Masasəđok Zəzagəla la uwana gəkudəkàh azlamasasəđok mawisiga uwanay kà, tsa kətà kà, gòđaw kà makoray aɲa Zəzagəla kà adabəz akul à vok lakana, gòđaw zla.”

29 “Dza la ahəɲ ad à gày la mtəga aɲa dza ndzəđa-ndzəđaga kà mad à gəl aw, say atsà à vok à abà, akəs dza uwaga, awadəɲ dən, ɲgaha la lig la ahəɲ aslala vok aɲa mazuw gày aɲha à gay.”

30 “Dza uwana anu səla aw kà, masla məzam gulo. ɲgaha babay kà dza uwana azlak gi kà maham ala gay à vok aw kà, masla kà masla madàdasin ala. 31 Kà uwaga gəgòđ à akul hadəy kà: Maham à ahəɲ tsakana la azlagay mawisiga aɲa azladza gesina kà agay mamatsila gà, ama kəla kà, dza uwana apəh mawisiga la matsək magòđahay à Masasəđok Zəzagəla à gəl kà, masla kà, abəz mamatsila aɲa tsakana aw. 32 Kəla dza uwana apəh mawisiga lakəl aɲa Kona aɲa dza adàmatsalan ala, ama kəla dza uwana agòđàh à Masasəđok Zəzagəla kà, masla adabəzal mamatsila tsakana aɲha la zamana uwanay, ɲgaha la məlo uwana adàsa à wan babay aw.”

Ahàf la mayyay aɲha
 (Luka 6.43-45)

* 12:21 12.21 Yesayya 42.1-4

³³ “Banja ahàf delga kà, mayyay anha bay kà delga. Ahàf mawisiga bay kà, mayyay anha kà mawisiga. Kà uwana tasəl ahàf kà la mayyay anha uwana la vok ayyay. ³⁴ Akul azlabəza anja matsapa, kakay kapəhaw azlatatak delga, tsa kul azlamawisiga ma? Uwana gay apəhay kà uwana adahən ləv ala. ³⁵ Dza delga atsalla tatak delga à uda la ləmana delga anha la abà; dza mawisiga bay atsalla tatak mawisiga à uda la ləmana anha mawisiga la abà babay. ³⁶ Iyay, gəgəf à kul kà: La vuf seriya kà, azladza tadàwulla à uda la gəl anjatà lakəl anja azlagay deyday gə uwana tapàh gesina. ³⁷ Kà uwana la afad gay anjak la uwana seriya adəpəh à vok, ngaha adəpəhla ala kà kak dziriga banjaw azlayla ka aw.”

*Masəlay anja masla mapəhal gay à ahəl Yonas
(Mark 8.11-12; Luka 11.29-32)*

³⁸ Kiya uwaga azlaanik la tataka anja azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya tagəf à Yesu: “Məngga, asa à anu kà kadfehəng nadzipo tekula mənəngə.” ³⁹ Kiya uwaga Yesu awùlla atà ala, agəf: “Azladza anja zamana uwanay azlamaksafər, tadàh mabila, tanəv nadzipo, ama nadzipo la ahəng tanəngəng aw, say anja masla mapəhal gay à ahəl Yonas uwatà pəra. ⁴⁰ Bokuba uwana Yonas adahà mavakay makər la mahəngay makər la huf anja kilfi babay kà, kiya uwaga adəpəka vok la Kona anja dza uwana adəfəh mahəngay makər la mavakay makər la zəvay la aku babay. ⁴¹ La vuf seriya kà, azladza anja gudəng Niniv tadəgola afad à azladza anja zamana uwanay à gəl, ngaha tadəpuwa à atà gudzi à gəl, à kà uwana azlaməna madz à ahəng la Niniv tapəh gay la ləv ala, à mok uwana tatsəng sayda anja Yonas. Uwana aduwa Yonas aganay la abanay. ⁴² La vuf seriya kà, sufəl mis gə uwana la gəl la aku adəgola afad à azladza anja zamana uwanay à gəl, ngaha adəpuwa à atà gudzi à gəl, kà uwana asà à afik la tsəh la ahəng la makəf gəl à ahəng gudəng à vok, kà matsəb sləm à hanjəli anja Salomon. Uwana aduwa Salomon kà aganay la abanay.”

*Mawul à wan anja masasəfok mawisiga
(Luka 11.24-26)*

⁴³ “La mok uwana masasəfok mawisiga adasa à uda la dza la abà kà, aday auguzahay la azlaslaka deydayga gesina, ayəh slaka maduw ləv. Ama banja abəzal aw kà, ⁴⁴ agəfay la gəl anha kà: ‘Lagwa kà, gəday, gədəwul à slaka gulo uwana à abà gəsà à uda la abà. Ngaha awulay abəzal à gəl kà masladayga lela, madfehəng à ahəng gə dzəba anha səla aw.’ ⁴⁵ La abatà kà aday, ayahay azlamasasəfok mawisiga anik à tsəh mədəf, azlauwana taduwa masla la dzanjdan, tatsa à wan atà nna, tadza à ahəng la abatà. Kiya uwaga kà, madz à ahəng anja dza uwaga agay mawisiga faduwa uwana uwarà. Kiya uwaga adəgay la azladza mawisiga anja zamana uwanay.”

*Iyà la azladedə anja Yesu
(Mark 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ La mok uwana iyà la azladedə anja Yesu tasà à wan kà, Yesu abadmə à maham à ahəng dza. Tatsəz à uda, asà à atà mabəfalma. ((⁴⁷ Dza anik agəf à Yesu: “Iyà la azladedə anjak la uda, asà à atà mabəfakama!”))
⁴⁸ Yesu awùlla à dza uwatà: “Uwa à iyà gulo la azladedə gulo uwa?”
⁴⁹ Ngaha apəhla azlaməna matapla la slaka anha ala la magəfay: “Atà

nnay azlaiyà la azladedà gulo. ⁵⁰ Kèla dza uwana adfàh uwana asa à Baba gulo uwana la zagèla la afik kà, masla kà deda gulo, banjaw iyà gulo.”

13

Gay la gay la abà aña masla maslèk tatak

(Mark 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ La mavakay uwatà Yesu asà à uda la kay, ngaha ahàd adzà madzay la gay dèrèw kà matapla tatak à azladza. ² Magol maham à ahèj dza ahàmàl à adi. Masla ahàd à kèsлах iyaw à afik, adzà madzay la afik, maham à ahèj dza babay tatsàzlla à gay dèrèw. ³ Apèhàtala azlatatak anjuvaw la azlagay la gay la abà, ngaha agòd à atà:

“Masla maslèk tatak asa à uda kà mad à maslèk tatak. ⁴ La mok uwana aslèk hi la guf anja la abà, azlafofulo anik tanis à tetèvi à ama, azladíyan tasa à wan tazuw à gay. ⁵ Azlaanik aya tanis à pala akur afik, bokuba uwana kutso la pala akur lakèl mènja aw kà, hi as à uda katskats, kà uwana kutso aga la ahèj mènja aw. ⁶ Ngaha uwana afats adàdzèka mavèday la ndzèda, agulla fofulo tsatsadèda ala, kà uwana abèk slilih kà à pala akur à afik. ⁷ Bà gotènanj azlafofulo anik tanis à atàk à abà, uwana atàk azigènanj, akèd mas uda aña fofulo à tsèh. ⁸ Bà gotènanj azlafofulo anik tanis à kutso delga gà à abà, ngaha tavà mayyay lela: Azlaanik tayya à adi zazuj sèla, azlaanik aya zuj, ngaha azlaanik humèts.” ⁹ Yesu azàtálàn à gèl agòd: “Tsèbàwwal slèm lela à banja slèm aga à akul lakèl.”

Kà mana Yesu apèhay kà la gay la gay la abà ma?

(Mark 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Kiya uwaga azlamèna matapla la slaka anja tazà vok à slaka anja: “Kà mana kapèhatàla gay la gay la abà ma?”, tagòdàl. ¹¹ Yesu agòd à atà: “Akul kà, kabèzaw masèl nasiri aña makoray Zèzagèla, ama atà kà tabèzal aw. ¹² Kà uwana dza uwana la tatak tadàvèlla à gèl aya, ngaha adàsèg gèl ala. Ama kà aña dza uwana la tatak njw kà, kà tadàdèvèlla à ahàl ala. ¹³ Kà uwaga à uwana gèpèhatàla gay la gay la abà, kà uwana tanènanj ama tanèrèzanj ala aw, ngaha tatsènanj ama bokuba tatsèbal slèm la matsènanj aw, ¹⁴ kà gay aña masla mapèhal gay à ahàl Yesayya aña magèd à afik: ‘Akul la matsèbal slèm, ama katsènanwanj aw;

kanèjanwanj la matsèkal yewdi à gay, ama kanèjanwanj aw.

¹⁵ Kà uwana tsèhay uwanay kà adàdzadza gèl anja ala,
Danakàh à slèm à ama.
Tatsakàh à yewdi anjatà à ama
Kà yewdi anjatà aña manèj aw
Kà slèm anjatà aña matsènanj aw,
Ngaha kà atà aña masèl tatak la lèw anjatà la tsèh aw,
Kà atà aña mawul à wanj à slaka gulo, kà gi aña mawuratàla aya aw,
Zèzagèla agòd.*

¹⁶ Ama akul kà, marabay agay la akul, kà uwana yewdi ankul kà anènjla, ngaha slèm ankul atsèna tatak. ¹⁷ La dziriga gèpèh à akul: Anjuvaw azlamèna mapèh à atà gay à ahàl kà mapàhla à azladza, la azladza dziriga aña Zèzagèla, tayàh kà manènanj uwana kanèjanwanj, ama tanènanj aw, kà matsènanj uwana katsènanwanj, ama tatsènanj aw.”

* 13:15 13.15 Yesayya 6.9-10

Yesu apəh godega aŋa gay la gay la abà

aŋa maslək tatak uwatà à uda

(Mark 4.13-20; Luka 8.11-15)

¹⁸ “Iyay, tsənàwwàŋ godega aŋa gay la gay la abà aŋa masla maslək tatak, uwana asal magodəy zla. ¹⁹ Azlauwana tatsəna gay marabəŋ lakəl aŋa makoray Zəzagəla ŋgaha takəsəŋ aw, atà kà kalkal la gay tetəvi uwana azlafofulo tanis ala à ama: Ŋgaha mawisiga atsa à waŋ, atsatsam uwana à uda tasləka à ləv aŋatà à tsəh. ²⁰ Azlaanik kalkal la pala akur, uwana azlafofulo tanis à afik, tatsəb sləm à gay, takəs la marabay katskats, ²¹ ama tadala slilih la atà la abà aw. Takəs kà aŋa kaslə ŋuv pəra. Mok uwana matərəbəy, la mas ŋgərpa adətsizlla ala kà gay Zəzagəla kà, katskats tasak madiŋal gəl à vok aŋatà la tsəh ala. ²² Azlaanik kalkal la gày atək uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəna gay Zəzagəla, ama madzugway la adi aŋa gudəŋ à vok uwanay, la matsiday aŋha, la mapapatay aŋha lakəl aŋa ləmana asufa gay uwana ala la ləv aŋatà la tsəh, ŋgaha ahən aw. ²³ Azlaanik kalkal la kutso delga uwana azlafofulo tanis à abà: Tatsəb sləm à gay, ŋgaha tatsənaŋ. Ŋgaha tahən lela, azlaanik tayya à adi zazun səla, azlaanik zun, azlaanik aya huməts.”

Gay la gay la abà lakəl aŋa maŋaviya la guf la abà

²⁴ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik, agodə à atà: “Aŋanay tatak uwana məgagazləla la makoray Zəzagəla. Dza anik asləkà fofulo delga à guf aŋha à abà. ²⁵ La vəd la abà vərđi anik, à mok uwana azladza gesina la madzəhal la abà, masla məzam aŋa dza uwatà asà à waŋ, akokos maŋaviya à guf hi uwatà à abà, ŋgaha adà aŋha. ²⁶ Mok uwana hi adazigənaŋ, adzəkà matsa à gəl ahənaŋ kà, maŋaviya apəhla vok ala babay. ²⁷ Azlamagamza aŋa dza aŋa guf tasà à waŋ tagodədal: ‘Məŋga, kasləkà kà fofulo delga à guf aŋək à abà mi ya, maŋaviya uwanay ma asà à waŋ ma lala aya la?’ ²⁸ Agodə à atà: ‘Uwaga kà masla məzam gulo la uwana adahà kiya uwaga’. Kiya uwaga azlamagamza tanàval, tagodədal: ‘Lagwa ma, asa à ka məday mədətsəd à ahəŋ ay?’ ²⁹ ‘Awan’, agodə à atà: ‘Baŋa la katsədəfaw maŋaviya à ahəŋ kà, zlahaw kà, kadətsədəfawla hi gə, ³⁰ sàkəwwal, tahən la slaka gə tsəràh à matsədə tatak. La kaslə uwatà kà, gədəgodə à azlaməna matsədə tatak: Tsədəfaw kà maŋaviya dadəŋ, wədəhəwəŋ təmtatəm kà matəl à gay, ŋgaha la lig la ahəŋ kà, dəwgəla hi gulo à mtəga, gədəgodə à azlaməna matsədə tatak’.”

Gay la gay la abà aŋa tsəhay hamadz

(Mark 4.30-32; Luka 13.18-19)

³¹ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik aya, agodə à atà: “Makoray Zəzagəla kà, məgagazləla kà la tsəhay hamadz uwana atsa à uda la lig gày aŋa dza. ³² Masla la uwana à tsəh azlatsəhay anik anik à tsəh gesina, ama baŋa adazigənaŋ kà, masla la uwana adəwa azlaahəf anik, apak magol ahəf tsəràh à uwana azladəyənə tasaha à waŋ kà maŋaləh gày aŋatà à afik.”

Gay la gay la abà aŋa tatak maməsl tatak ala

(Luka 13.20-21)

³³ Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik aya, agodə à atà: “La mana gəgagazləla makoray Zəzagəla ma? Makoray Zəzagəla kà kalkal la tatak maməsl tatak ala, uwana mis akotsiŋ à pəhəw dogum zlo à tsəh uwana

adàh kilo dzik sèla gəl anja sèla, tsèràh à uwana aməsl magol pèhàw uwaga ala gesina.”

Kà mana Yesu apəhay kà la gay la gay la abà ma?
(Mark 4.33-34)

³⁴ Yesu apəh uwaga gesina à maham à ahəŋ dza kà la gay la gay la abà. Apəh à atà gay la kokudà la gay la gay la abà aw, ³⁵ kà gay anja masla mapəhal gay à ahəl anja mapəhla à azladza anja magəd à afik: 'Gədàpaha à atà kà la gay la gay la abà,

Gədàpəhatàla tatak mahad vok à ahəŋ gə uwana agà dagay madzəka vok anja gudəŋ à vok.^{1*}

Yesu apəhla godega anja gay la gay la abà
anja manjaviya uwatà ala

³⁶ La lig la ahəŋ Yesu asək à maham à ahəŋ dza à ahəŋ, awul à mtəga. Azlaməna matapla la slaka anja tazà vok à slaka anja kà manaval godega anja gay la gay la abà uwatà: “Pəhanula gay la gay la abà anja manjaviya uwana la guf hi la abà!” ³⁷ Yesu awulla atà ala la kiya uwanay: “Iyay, dza uwana aslək fofulo delga kà, uwaga kà Kona anja dza, ³⁸ guf kà, uwaga kà gudəŋ à vok, fofulo delga kà, azladza uwana azlaanə makoray Zəzagəla, ŋgaha manjaviya bay kà, azlaanə masla mawisiga. ³⁹ Masla məzam uwana akokos manjaviya uwaga kà seteni; təla matsəd tatak uwaga, kà madəv à gay gudəŋ à vok, azlaməna matsəd tatak kà azlamalika. ⁴⁰ Bokuba uwana tawədàh manjaviya à akəl à gay kà, kiya uwaga adəpaka vok la madəv à gay gudəŋ à vok babay. ⁴¹ Kona anja dza adəsləl azlamalika anja à ahəŋ, ŋgaha tadətsatsam à uda la makoray anja la abà azladza uwana tasokw dza à tsakana à abà gesina, la azladza uwana tadəh mawisiga. ⁴² Tadəwuts atà à guduh akəl uwana à abà, matuway la mapad slid la tsəh ala terawawa la abà. ⁴³ Ama azlauwana takəs gay anja Zəzagəla kà, atà kà tadəudəy bokuba afats la makoray anja Baba Zəzagəla la abà. Tsəbàwwal sləm lela, à banja sləm aga akul lakəl.”

Gay la gay la abà anja ləmana mahadəŋ à ahəŋ gə

⁴⁴ “Makoray Zəzagəla kà kalkal la ləmana uwana mahadəŋ à ahəŋ gə la guf la abà. Dza anik abəz à ləmana uwaga, ŋgaha ahadəŋ à ahəŋ aya. Masla arab, ahad madawla uwana akoray gesina, ŋgaha asukwla guf uwatà.”

Gay la gay la abà anja tatak bədə

⁴⁵ “Makoray Zəzagəla kà, kalkal la masla matsakalay uwana ayəh azla-tatak bədə delga delga gə. ⁴⁶ Mok uwana adabəz tatak bədə uwana delga gə, tsakalay anja zlazladə kà, aday, adawul tatak uwana akoray gesina, ŋgaha asukw la tatak bədə uwatà.”

Gay la gay la abà anja dzarawa

⁴⁷ “Makoray Zəzagəla kà kalkal la dzarawa uwana aduway à iyaw à abà uwana ahəl tsəhay tatak anik anik gesina. ⁴⁸ Mok uwana adahən ala, azlaməna makas kilfi tabiyən à uda, ŋgaha tadzəh madzay kà makəs kilfi delga delga à takosà à abà, ama uwana delga aw kà, tafətukw ala. ⁴⁹ Kiya

uwanay à uwana adàpak à vok la makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok: Azlamalika tadàsa à ahəŋ kà mavàh azlamawisiga ala la azladelga, ⁵⁰ ŋgaha tadàfətukw azlamawisiga à gudùh akàl à abà. Tadàtaway la mapadàh slic la tsəh ala, la abatà.”

Ləmana mawga la ləmana maviyaga

⁵¹ “Katsenaw uwaga gesina nəma ay?”, Yesu agòf à atà. “Iyay”, tagòfal. ⁵² Ŋgaha agòf à atà: “Kiya uwanay zla, kəla masla mapàhla wakità mapəhay uwana ala apàk masla asik aŋa makoray Zəzagəla kà, masla kà bokuba zil gày uwana ahəl à uda la ləmana aŋha la abà azlatatak mawga la azlamaviyaga.”

Azlaməna gudəŋ Nazaret tadiŋ gəl à Yesu à vok aw
(Mark 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Mok uwana Yesu adadəv azlagay la gay la abà uwaga à gay kà, adà aŋha la abatà. ⁵⁴ Ŋgaha awùl à gudəŋ uwana à abà azigən la abà, adzəkà matapatàla azlatatak la gày madəv kudà anatà la aku, ŋgaha azladza gesina kà ləv avàlàh à atà à gay gesina, tagòf: “Harəkəli uwanay ma abəzal ma lala? Kakay asla kà madəhəŋ azlanadzipo uwanay ma? ⁵⁵ Masla kà bəzi aŋa masla mapəf ahàf təga aw uwà? Mariyama la uwana iyà aŋha aw takay? Yakuba, Yusufu, Səmon, ŋgaha Yahuda la uwana azladeda aŋha təga aw takay? ⁵⁶ Azladeda aŋha dəgam gə bay kà, atà la abanay kəla mavakay aw takay? Ŋgaha ma lala abəzal ndzəda uwaga zlam la?” ⁵⁷ Kà uwaga à uwana tadiŋ gəl à masla à vok aw. Ama Yesu agòf à atà: “Masla mapəhal gay à ahəl kà lala beyli kà takəs gay aŋha, ama la gudəŋ aŋha uwana tayyà à abà banjaw la huɖ gày aŋha kà, takəs gay aŋha aw.” ⁵⁸ La abatà kà Yesu adahà azlanadzipo ŋv pəra kà uwana tadiŋ gəl à masla à vok aw.

14

Madzugway aŋa Herod lakəl aŋa Yesu
(Mark 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ La zamana uwatà, Herod sufəl aŋa Galili avərə à gay kà mapəhay lakəl aŋa Yesu. ² Agòf à azlaməna magamza aŋha: “Yuhana masla madàh batem kà, adawul à uda la mamətsay, kà uwaga à uwana aga la maslay kà madàh azlanadzipo kiya uwanay.”

Makəf Yuhana masla madàh batem

³ Tekedik kà, Herod la uwana avà tetəvi kà makəs Yuhana, awàdàŋ, ŋgaha adùw à danjay kà lakəl aŋa mis aŋa deda aŋha Filip, uwana sləm aŋha Herodiya. ⁴ Kà uwana Yuhana agòf à Herod: “Azlayla kà, kà kak aŋa mazəb Herodiya kà aŋa mis aw.”* ⁵ Herod asəl makəf Yuhana, ama guba akəs kà azla Yahudiya, kà uwana gesina anata tanəŋə Yuhana kà bokuba masla mapəhal gay à ahəl aŋa Zəzagəla kà mapàhla azladza.

⁶ Mok uwana mavakay uwana tayyà Herod adadəbà, tahàb madəvaday la mavakay uwatà. Dugu aŋa Herodiya ahàb dəs la huma aŋa azladza uwana tazàlàh atà. Dəs uwatà, adà à ləv aŋa Herod à tsəh, aràbàŋ, ⁷ tsəràh à uwana azùw mawadəy kà mav tatak à dugu uwaga kəla tatak uwana anavay gesina. ⁸ La mapəhal aŋa iyà aŋha, agòf à sufəl: “Nàts gi gəl aŋa Yuhana à tasà à abà, kavà à gi.” ⁹ Kay, uwaga azà à sufəl mənğa,

* 14:4 14.4 3Musa 18.6; 20.21

ama kà mazuw mawafay anja, ngaha la azladza uwana azàlàh atà kà, avà tetèvi kà madàh uwaga. ¹⁰ Aslèl dza kà mad manats gəl anja Yuhana masla madàh batem à waŋ la daŋay. ¹¹ Tasèlà gəl uwatà à waŋ la tasà la abà, tavà à dahalay, masla bay adàla à iyà anja. ¹² La lig la ahəŋ azlaməna matapla la slaka Yuhana masla madàh batem, tasà à waŋ, tazəb vok anja kà mad malay. La lig la ahəŋ, tahàd kà mapəh tatak uwana apakà vok à Yesu.

Yesu avà tatak may à zil dəbow zlo
(Mark 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

¹³ Mok uwana Yesu atsənà uwaga, atsizilla ala la abatà la kəslah iyaw, kà mad anja à kəsaf à abà kokudà gəl anja. Ama uwana maham à ahəŋ dza atsən uwaga kà, tasà à uda la gudəŋ la abà, ngaha tanəfà Yesu la maguway la gay gərdza. ¹⁴ Mok uwana Yesu adasa à ahəŋ la kəslah iyaw la afik, anəŋà maham à ahəŋ dza anjvaw. Vok ahàmal kaykay kà azladza uwaga, ngaha adzəkà mawar atà ala la dɔvats anjatà la abà gesina.

¹⁵ Uwana mokokhu adasa à waŋ kà, azlaməna matapla la slaka anja tazà vok à slaka anja, tagòfal: “Vəɔ adagay, ngaha slaka uwanay kà fəta aya. Sàk à maham à ahəŋ dza tadà anjatà à huɔ gudəŋ, kà atà anja mayàh huɔ anjatà à gay.” ¹⁶ Yesu awùlla atà ala: “Akəsa vok kà atà anja madiy anjatà aw, akul la gəl anjukul, vaw à atà tatak may.” ¹⁷ Ama tagòfal: “La abanay kà kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla pəra aga anu la ahà.” ¹⁸ Yesu agòɔ à atà: “Sawgəla à waŋ à abanay dadəŋ.” ¹⁹ Yesu agòɔ à maham à ahəŋ dza: “Dzaw madzay la kəsaf la afik!” Ngaha masla ahəl kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla uwatà, anəŋà à zagəla, “Kikay”, agòɔ à Zəzagəla. Atsəkà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka anja, ngaha azlaməna matapla uwaga tavàh à maham à ahəŋ dza uwatà bay. ²⁰ Kiya uwaga kəla uwabeyuwi azùw, kəla anja may anja. Azlaməna matapla tahamà à gay à matəm à atà à ahəl gə à vok, takosà kulo gəl anja səla à uwana atəmàl à atà à ahəl la kaf zlo la kilfi səla uwaga la abà. ²¹ Matugway anja azlazil uwana tazùw kaf kà, aslay dəbow zlo kokudà matugw azlamis la azlabəza.

Yesu aday la gəl dərəv
(Mark 6.45-52; Yuhana 6.15-21)

²² Kiya uwaga Yesu agòɔ à azlaməna matapla la slaka anja kà: “Dàw à kəslah iyaw à afik, katsəvokaw à gay dərəv à uda anik kà gi, gi kà: ‘Mada anjulo zlà’, gəgòɔ à maham à ahəŋ dza.” ²³ Uwana tavàh vok ala, ahàd à gudəŋ anik à afik kokudà gəl anja kà madəv kudà. Vəɔ abəzal à gəl la abatà. ²⁴ Kəslah iyaw babay kà adaday kà kərkər. Afad atərəbà atà, kà uwana tagolà à huma à gay. ²⁵ Zweg la huma la gay la matuway gotsak teraŋa, Yesu adà à awtày à slaka azlaməna matapla anja la maday lakəl iyaw. ²⁶ Ama mok uwana tanəŋəŋ aday la gəl iyaw kà, tasəkùlàh à tsəh ala kà guba, “Uwaga kà tatak mavavat dza”, tagòɔ, ngaha tadzəkà mawiyay guba. ²⁷ Ama katskats Yesu abadfatàmà: “Karuwaw vok à ahəŋ aw, gi ŋuwà, guba akəs akul aw!” agòɔ à atà. ²⁸ Piyer abadfalmà, agòɔfal: “Sufəl, baŋa kak dziri kà: ‘Sà à waŋ’, gòɔ à gi, gəda à awtày la gəl iyaw!” ²⁹ “Sà à waŋ”, Yesu agòɔfal. Piyer asà à ahəŋ la kəslah iyaw la afik, adzəkà maday la gəl iyaw kà mad à slaka Yesu. ³⁰ Ama uwana anəŋəŋ afad adzəkà madəɔɔfay kà, adzəkà masəkulay la mad à iyaw à abà, adzəkà mawiyay: “Sufəl, bəlla gi!” ³¹ Katskats Yesu abiyà ahəl ala, akəs la ahəl, ngaha

agòdɔl: “Kayyà, madiŋal gəl à vok aŋak kà à tsəh ala, kà mana kadzur-kway la ləv aŋak la tsəh ma?” ³² Tadà à kəslah iyaw à afik atà səla, ŋgaha afad adəf aya aw, adzà à ahəŋ titi. ³³ Kiya uwaga azlaməna matapla uwana la kəslah iyaw la afik takədéd à ahəŋ la huma aŋa Yesu, tagòdɔl: “Ndzer, kak Kona aŋa Zəzagəla.”

*Yesu awar azlaməna dɔvats ala la kutso Genesaret
(Mark 6.53-56)*

³⁴ Mok uwana tadà à uda la dərəv la abà kà, tabəz à makoray aŋa Genesaret à abà. ³⁵ Bokuba uwana azladza la gudəŋ uwatà tasəl Yesu kà, tazàhà gay aŋa mas à waŋ aŋha la huɔ gudəŋ gesina, ŋgaha tahamàhla azlaməna dɔvats à waŋ gesina. ³⁶ Tadəv kuɔa à Yesu kà azlaməna dɔvats tabəz tetəvi kà madəbani amiyaka gay aŋa lukut aŋha pəra, ŋgaha dza gesina uwana adəbani kà awur ala la dɔvats aŋha la abà.

15

*Matapla uwana asa à waŋ la slaka azlababa madzidziga
(Mark 7.1-13)*

¹ Azla Farisəya la azlaməna matapla mapəhay aŋa Zəzagəla tasà à waŋ la Urusalima, tasà à slaka Yesu la magòdɔl: ² “Kà mana azlaməna matapla la slaka aŋak kà takəs mapəhay aŋa azlababa madzidziga aw ma? Kà mana tapalàh ahəl bokuba uwana matapla gami apəhay kà mazuw tatak may aw ma?” ³ Yesu awùlla atà ala, agòɔ à atà: “Akul ma, kà mana kakəsaw mapəhay aŋa Zəzagəla aw, kanəfaw kà matapla aŋa gəl aŋkul ma? ⁴ Tekedik kà Zəzagəla agòɔ kà:

‘Zləbà baba aŋak la iyà aŋak’
ŋgaha

‘Dza uwana apəh mawisiga lakəl aŋa baba aŋha baŋaw aŋa iyà aŋha kà azlayla mamətsay.’[✠]

⁵ Ama kul kà kagòɔfaw kà: ‘Baŋa dza agòɔ à baba aŋha baŋaw à iyà aŋha: Humà tatak gulo, uwana gəɔdàhla sləray kà, annaka gəslala vok aŋa mav à ka mazlak ka, uwaga kà tatak maf à ahəŋ gà kà aŋa Zəzagəla.’ ⁶ Kiya uwaga kà, dza uwaga anəkudà kà mazlakay baba aŋha baŋaw iyà aŋha aya aw. Kiya uwaga à uwana kakəlaw mapəhay aŋa Zəzagəla ala, kà kul aŋa manəf matapla aŋa gəl aŋkul. ⁷ Akul azlaməna magolla dza, azlawla Yesayya masla mapəhal gay à ahəl apəh lakəl aŋkul, agòɔ:

⁸ ‘Azladza uwanay kà tazləb gi la paŋaw deyday pəra.
Ama ləv aŋatà kà kərkər la gi.

⁹ Makədéd à ahəŋ uwana azladza uwanay takədéd à gi à ahəŋ kà deyday, Kà uwana atà tapàhla ala kà masəlay aŋa gəl aŋatà, uwana mapəhay aŋa dza pəra.’[✠]

*Uwana adàh àläh à dza à vok
(Mark 7.14-23)*

¹⁰ La lig la ahəŋ Yesu azəl à maham à ahəŋ dza agòɔ à atà: “Tsənàwwəŋ, fəwwal sləm lela: ¹¹ Tatak mazaway uwana ada à gay à awtày, la uwana adàh àläh à dza aw, ama uwana atsa à waŋ la gay la awtày, la uwana adàh àläh à dza.”

¹² Azlaməna matapla aŋa Yesu tazà à vok à slaka aŋha, tagòfal: “Kasəl kà gay aŋak uwanay kà azin azla Fərisəya à gəl kaykay aw takay?”
¹³ Awùlla à atà la magòfay: “Kela fofulo uwana Baba gulo uwana la zagəla la afik asləkà aw kà, adàgay mabəf à ahəŋ gə. ¹⁴ Sàkàw atà, atà azlaməna makas azlaguləf à ahəl. Ama baŋa akəs guləf anik à ahəl kà, atà səla nna tadəsokw à afək à abà.” ¹⁵ Piyer atsəval gay aŋha à gay, agòfal: “Sànula à uda à gay la gay la abà uwaga!” ¹⁶ Yesu agòf à atà: “Akul babay kà kaslaw matsən uwanay aw takay? ¹⁷ Kasəlaw kà kəla tatak uwana ad à huɖ aŋa dza kà aguɖ à uda la godega aw takay? ¹⁸ Ngaha babay kəla tatak uwana aguɖa la gay aŋa dza kà asà à uda kà la ləv la tsəh, uwaga la uwana aɖàh àläh à dza à vok. ¹⁹ Kà uwana la ləv la tsəh la uwana madzugway mawisiga atsà à uda adàla dza à makəf dza à abà, à gəl gaw à abà, à mabila à abà, à limlim à abà, à gəl à abà, à fida à abà, ngaha à mapàh mawisiga lakəl aŋa azladza anik à abà babay. ²⁰ Uwaga la uwana aɖàh àläh à dza à vok, ama mazuw tatak la kokudà mapal ahəl bokuba uwana manəbay aŋkul agòf kà, aɖàh àläh à dza à vok aw.”

*Yesu atà la mis uwana asəl Zəzagəla aw
(Mark 7.24-30)*

²¹ Yesu atsizlla ala la abatà, ahəd à kutso uwana à abà nekwa la gudəŋ Tir la Sədon. ²² Mis Kananiya uwana adzà à ahəŋ la gudəŋ uwatà, asà à waŋ à slaka aŋha, adəval kuɖa: “Məŋga, Kona aŋa David, vok aham à ka kà gi. Dugu gulo la zagəla zagəla lakəl məŋga, uwana atərəbəŋ kaykay.”
²³ Ama Yesu apakwà gay məslək aw. Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aŋha tasà à waŋ, tagòf à Yesu: “ ‘Dà aŋak’, gòf à mis uwaga, anəf anu la tsəh la gay.” ²⁴ Yesu awùlla à uda: “Gi kà gəga masləl gi à waŋ kà, kà aŋa azlatuwaŋ mazàhla gə Isərayel pəra.” ²⁵ Ama mis asà à waŋ, akədèd à ahəŋ la huma aŋha la magòfal: “Məŋga, kamkam zlak à gi.”
²⁶ Yesu awùlla à uda, agòfal: “Delga kà mazəb kaf aŋa azlabəza kà maməl à azlakəda à ahəŋ aw.” ²⁷ “Iyay nəma, Məŋga”, mis agòfal. “La kità babay kà, azlakəda kà tatsatsəm mapətsəh pətsəhga uwana atəɖ kà azlaməŋga à vəɖah.” ²⁸ Kiya uwaga Yesu awulàlla, agòfal: “Hay, mis, madiŋal gəl à vok aŋak kà məŋga, tatak uwana kayahay kadəbəzal.” Ngaha dugu aŋha awür ala la kaslà uwatà.

Yesu awar azlaməna ɖuvats ala aŋuvaw

²⁹ Yesu adà aŋha la abatà, ahəd à gay dərəv aŋa Galili, à gudəŋ à afik, adzà madzay la abatà. ³⁰ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tasà à waŋ à slaka aŋha, tasàhla azlaməna ɖuvats à waŋ: Azladeri, azlaguləf, azlamakalàh gə, azlabada, ngaha azlatsəhay anik anik gesina babay. Tahamà atà à huma aŋa Yesu, ngaha awaràtala. ³¹ Ləv avàläh à azladza à gay məŋga, kà uwana tanəŋà kà azlabada tavats gay, azlamakalàh gə tawàrla, azladeri tadəy, ngaha azlaguləf bay tanəŋla. Tadzəka mazləb Zəzagəla aŋa Isərayel.

*Yesu avà tatak may à zil dəbow uɖaf
(Mark 8.1-10)*

³² Yesu azà azlaməna matapla la slaka aŋha ngaha agòf à atà: “Kay, vok aham à gi kà azladza uwanay, kà uwana mahəny makər atà la slaka gulo, ngaha tatak may adadàv kà atà à gay, asa à gi maduw atà à gəl la may gə aw, kà uwana may adàkad atà asik à gəl, tadətəf à ahəŋ la tetəvi la ama.”

³³ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanàval à gay ala: “Lala məbəz tatak may mənğa kà aṅa azladza kat uwanay la kəsaf uwanay la abà la?” ³⁴ Yesu anàv à atà gay ala, agòd à atà: “Kaf gay bərsew nna aga à akul la ahàl ma?” Tagòdal: “Gay bərsew mədəf, la azlabəza kilfi ɲuv ɲuv.” ³⁵ “Kiya uwaga dzàhàw madzay”, agòd à maham à ahəj dza. Maham à ahəj dza tadzàhà à madzay. ³⁶ La lig la ahəj ahəl kaf mədəf la azlabəza kilfi uwatà, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, akàlàhàj ala, ɲgaha avà à azlaməna matapla la slaka aṅha, kà atà aṅa mavàh à maham à ahəj dza. ³⁷ Kəla uwabeyuwi aṅatà azùw kəla may aṅha. Matam à atà à ahàl gə kà, azlaməna matapla tahàmalla à gay à vok takosà mədəf aya. ³⁸ Azlaməna mazuw tatak uwaga kà zil dəbow ufaɗ kokudà matugw azlamis la azlabəza. ³⁹ Mok uwana “Dàw wurwur”, Yesu adagodiya à maham à ahəj dza kà, ahàd à kəslah iyaw à afik kà maday à kutso aṅa Magadan à abà.

16

Azla Farisəya la azla Sadukiya tanav nadzipo (Mark 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Azla Farisəya la azla Sadukiya tazà à vok à slaka Yesu, kà mavavarəj, tanàv à Yesu kà məpəhatàla la nadzipo la abà kà ndzəɗa aṅha kà atsa à ahəj kà la Zəzagəla. ² Ama Yesu awùlla atà ala: “La matəd à ahəj afats kagodaw kà: ‘Baṅa məlo, atəv à tsəh la matəd à ahəj afats kà, lebəj kà məl adàhəɗay’, kagodaw. ³ Ama la gay bebəj gə kà kagodaw: ‘Iyaw adàsuway lakana, kà uwana zagəla atəv à tsəh’. Akul kà, kasəlaw mavàh məlo aṅa zagəla ala, ama kà mana kasəlaw mavàh masəlay aṅa zamana uwanay ala aw ma? ⁴ Azladza aṅa zamana uwanay kà azlamaksafər, azlamabila la huma Zəzagəla aw, tanavay azlanadzipo, ama nadzipo la ahəj aw, say masəlay aṅa Yonas pəra”. La lig la ahəj asàk atà à ahəj, adà aṅha.

Tatak may avika à azlaməna matapla kà mazəb à ahàl (Mark 8.14-21)

⁵ Mok uwana azlaməna matapla taguway la gay dərəv à uda kà avikà à atà kà mazəb tatak may à ahàl. ⁶ Kiya uwaga Yesu agòd à atà kà: “Dahàw hanəkəli, nənàwla gəl aṅkul kà tatak maməsl tatak ala aṅa azla Farisəya la azla Sadukiya.” ⁷ Azlaməna matapla tadzəka magodəy kà atà kà atà: “Iyay, apəh kiya uwanay kà, kà uwana məzəb tatak may à ahàl aw”, tagòd. ⁸ Yesu atsənà madzugway aṅatà, agòd à atà: “Kà mana kavàtsəw gay la tsəh ala kà akul à akul ma? Kà uwana tatak may aga à akul la ahàl aw takay? Madiṅal gel à vok aṅkul kà à tsəh ala. ⁹ Tsəràh à lakana babay kà, katsənawwanj aw takay? Dzùgwàw lakəl aṅa kaf gay bərsew zlo uwana gətsàkəj ala kà aṅa azlazil dəbow zlo tsi. Kasəlaw ma takosà nna atəmal à tsəh ala ma? ¹⁰ Dzùgwàw lakəl aṅa kaf mədəf uwana gətsàkəj ala kà aṅa azlazil dəbow ufaɗ aya tsi. ɲgaha ma takosà nna atəmal à tsəh ala babay aya ma? ¹¹ Kà mana katsənàwwàj kà gəpəh à akul kà lakəl aṅa tatak may aw ma? Nənàwla gəl aṅkul kà tatak maməsl tatak ala aṅa azla Farisəya la azla Sadukiya.” ¹² Kiya uwaga kà, azlaməna matapla tatsənəj kà apəh à atà kà lakəl aṅa manəjla vok kà tatak maməsl tatak ala aw, ama kà məpàhla ala aṅa azla Farisəya la azla Sadukiya.

*Piyer apəhla ala kà: Yesu kà Kristu
(Mark 8.27-30; Luka 9.18-21)*

¹³ Yesu ahàd à kutso uwana à abà nekwa la Zəsare anja Filip, anàv azlaməna matapla la slaka anja la gay ala: “Mana azladza tapəhay lakəl anja Kona anja dza ma?” ¹⁴ Tawulàlla: “Azladza anik tagođ kà: ‘Kak Yuhana masla mađàh batem’, azlaanik tagođ kà: ‘Kak Eliya’, ngaha azlaanik aya tagođ kà: ‘Kak Yeremiya, banjaw masla mapəhal gay à ahàl anik’ ”, tagođ. ¹⁵ “Iyay zla, akul ma gi uwa kagođaw tak uwa?”, Yesu agòđ à atà. ¹⁶ Səmon Piyer awùlla à uda agòđal: “Kak Kristu, Kona anja Zəzagəla uwana la sifa anja tsəràh à awtày.” ¹⁷ Kiya uwaga Yesu agòđal: “Kak la marabay, Səmon kona anja Yuhana, kà uwana dza asik à uwana apəhakala dziriga uwaga aw, ama Baba gulo uwana la zagəla la afik la uwana apəhakala uwaga. ¹⁸ Ngaha gi, gəgođ à ka: Kak Piyer, uwana asal magođay kà: Dzəgla, ngaha la dzəgla uwanay la afik la uwana gəđanjal maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla gulo, bə mamətsay bay kà, adàslal à vok aw. ¹⁹ Gəđàvə à ka tsəkurəm anja makoray Zəzagəla à ahàl: Uwana kawađəŋ la wəđah adəgay mawəđəŋga la zagəla, uwana kapələŋ ala la wəđah adəgay mapələŋ ala gə la zagəla la afik babay.” ²⁰ La lig la ahəŋ Yesu afàh akur à azlaməna matapla à lig la slaka anja, kà atà anja mapəhay à dza anik kà masla Kristu aw.

Yesu apəh gay mamətsay anja à ahəŋ

*la mawul à uda anja la mamətsay
(Mark 8.31-9.1; Luka 9.22-27)*

²¹ Dagay la kaslā uwatà Yesu adzəkà matapla azlaməna matapla à slaka anja la dazuwaya la magođay: “Azlayla kà vok kà, gəda à Urusalima, ngaha kà gi anja mas ngərpa mənəga la abatà la ahàl anja azlamasiga, la azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ngaha aya la azlaməna mapəhla mapəhay ala. Tadəkəđ gi, ngaha la mahənay maməkər gəđəwul à uda la mamətsay.” ²² Kiya uwaga Piyer akəs à fəta à awtày ngaha adàl à gəl, agòđal: “Zəzagəla anəŋla ka Sufəl, uwaga adəbəz à ka aw!” ²³ Ama Yesu agolà vok, agòđ à Piyer: “Zà à gi vok kərkər, kak seteni, kak masla matsalla à gi matekwid la tetəvi gulo la ama, kà uwana madzugway anjak kà anja azladza wəđah awkà uwana asà à Zəzagəla aw.” ²⁴ Ngaha la lig anja uwaga la ahəŋ Yesu agòđ à azlaməna matapla la slaka anja: “Banja dza asal manəf gi kà, asak à maf sləm à gəl anja, ngaha azəb ahàf mamətsay anja, ngaha anəf gi. ²⁵ Dza uwana asal matəf gəl anja, adəziŋ ala, ama dza uwana az gəl anja ala kà gi, adəbəl gəl anja. ²⁶ Mana akəs vok à dza, uwana akor gudəŋ à vok gesina, ngaha masla adəz gəl ala la huma la gay bawbaw ma? Tatak la ahəŋ dza avəy kà masukwla sifa anja takay? ²⁷ Kona anja dza adàsa à waŋ la mazləbəy anja Baba anja la abà la azlamalika anja, ngaha adəpəlay à kəla dza la tsəhay mađəhəŋ anja uwana ađahàhəŋ. ²⁸ Hađay, gəpəh à akul la dziriga: Azladza anik la tataka ankul la abà la abanay kà, tadəmətsay dən aw, say banja tanəŋ Kona anja dza atsa à waŋ la makoray anja.”

17

*Mabəđla vok anja Yesu la gudəŋ la afik
(Mark 9.2-13; Luka 9.28-36)*

1 Mahənyay mukwa la lig aŋha la ahəŋ, Yesu azəb Piyer, Yakuba ŋgaha Yuhana, deda aŋa Yakuba, ŋgaha adàla atà à gəl gudəŋ kərkər gà à afik, kokudà gəl aŋatà. 2 Aβəðfla vok la huma yewdi aŋatà, huɸ adi aŋha aŋerəzlla atà à adi bokuba afats, ŋgaha lukut aŋha aɸɸ təlla. 3 Ŋgaha azlaməna matapla makər uwaga tanəŋà Musa atà la Eliya, tavəts gay la Yesu. 4 Kiya uwaga Piyer agòɸ à Yesu: “Sufəl delga à uwana məga la abanay zla. Baŋa asa à ka gəts safsaf makər à abanay, tekula aŋak, tekula aŋa Musa, tekula aŋa Eliya.” 5 La mok uwana Piyer aβadmə, habaga akəl atà, mələs magol magodugodu à adi tabadamma, la habaga uwatà la abà kà kuda atsən la magoɸay: “Uwanay kà bəzi gay ləv gulo, gərabay məŋga, məŋga kà masla. Tsəbàw sləm à masla lela.”✠ 6 Mok uwana azlaməna matapla tatsən kuda uwaga kà, guba akəs atà, takədèɸ à ahəŋ la huma aŋa Yesu. 7 Yesu azà à vok à slaka aŋatà, ŋgaha aβək atà à ahəl à gəl: “Tsizlāwla guba akəs akul aw”, agòɸ à atà. 8 Tawàlla gel à afik, ama tanəŋà dza anik aw say Yesu kokudà gel aŋha pəra.

9 Mok uwana tatsəh à ahəŋ la gudəŋ la afik, Yesu afahà à atà akur à lig: “Kəpəhaw à dza lakəl aŋa tatak uwana kanəŋəwəŋ tsərəh à mok uwana Kona aŋa dza adəwul à uda la mamətsay aw.”

10 Ŋgaha kiya uwaga azlaməna matapla tanəv à Yesu: “Kà mana azlaməna mapəhla mapəhay ala tagoɸ kà: ‘Eliya adətsa à vok à wəŋ ma?’” 11 Awùlla à atà ala: “La dziriga Eliya atsa à wəŋ kà madəh tatak à ahəŋ la tetəvi aŋha. 12 Ama gəgoɸ à akul kà, Eliya kà adasa à wəŋ dagay uwarà, ama azladza tasəl kà masla aw, tadəhələŋ à vok bokuba uwana asà à atà. Kiya uwaga babay tadəfəhəŋ à Kona aŋa dza la gel aŋha.”

13 Kiya uwaga à uwana azlaməna matapla tatsənəŋ à uwana apəh à atà gay lakəl aŋa Yuhana masla madəh batem.

Yesu awur bəzi uwana ala la masasəɸok mawisiga lakəl

(Mark 9.14-29; Luka 9.37-43)

14 Mok uwana tabəzay à slaka uwana maham à ahəŋ dza la ahəŋ, dza anik azà à vok à slaka Yesu akədèɸdal à huma, 15 agòɸdal: “Məŋga, vok aham à ka, kà bəzi gulo uwana la ɸuvats tatagà akasay, atərəb à ahəŋ kaykay, ŋgaha babay atadəh à akəl à abà, à iyaw à abà aya babay.

16 Gəsəlla à azlaməna matapla la slaka aŋak à wəŋ, ama taslālà vok aŋa mawurəŋ ala aw.” 17 Yesu agòɸ à atà: “Kayyà, akul azladza dzaŋdzəŋga, ŋgaha mawisiga, dagay mbà mədàdz à ahəŋ anina ma? Tsərəh mbà, gədəbasahakulanə ma? Lagwa sàwɸəla bəzi uwatà à abanay!” 18 La abatà Yesu asləh məl à masasəɸok mawisiga à gəl, ŋgaha masasəɸok mawisiga uwaga asà à uda la bəzi uwaga la abà, awur ala la mok uwatà.

19 La lig la ahəŋ, azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha, tanəval à gay ala: “Kà mana məslalla vok, kà masəlla masasəɸok mawisiga uwaga à uda aw ma?” 20 Yesu agòɸ à atà: “Kà uwana madiŋal gəl à vok aŋkul asla aw! Haɸay, la dziriga: Agay madiŋal gel à vok aŋkul à gay la ahəŋ bə kat tsəhay hamadz kà, naka kaslawwalla vok aŋa magoɸ à dadəɸwal uwanay: ‘Zà à vok la abanay!’, ŋgaha masla aslala vok aŋa maz à vok. Tatak la ahəŋ aɸɸ à akul gay à ahəŋ aw. ((21 Ama say la madəv kuɸa la makəs nəlay la uwana, dza aslala vok aŋa masəla à tsəhay masasəɸok mawisiga uwanay à uda!))”

✠ 17:5 17.5 1Musa 22.2; Mahabay 2.7; Yesayya 42.1

Yesu apəh gay mamətsay anha la mawul à uda anha kà masəla
(Mark 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Vudf tekula, mok uwana azlaməna matapla la slaka anha tagà la kutso Galili, Yesu agòd à atà: “Kona anja dza kà tadàvày à ahàl anja azladza. ²³ Tadàkəday, ama la mahənay mamakər adàwul à uda la mamətsay.” Azlaməna matapla tadzà à ahənj la mazaw la gel la abà mənǵa, kà gay uwaga.

Mapəl hadama anja mənǵ gày Zəzagəla

²⁴ Mok uwana Yesu la azlaməna matapla la slaka anha tabəz à Kaper-nahum, azlaməna mazəb hadama anja mənǵ gày Zəzagəla tazà à vok à slaka Piyer, kà manaval à gay ala: “Piyer, mənǵa anǵul ma apəl hadama anja mənǵ gày Zəzagəla aw takay?” ²⁵ “Iyay, apəlay”, Piyer agòdɸal. Mok uwana Piyer adà à gày la kay, Yesu adzəkà gay teranǵa, agòdɸal: “Mana kadzugway ma Səmon? Azlauwana tapəlay hadama banǵaw tapəl gəl à azlasufəl anǵa gudəj à vok uwanay uwà? Azlaməna gudəj takay awma azlaməlok dza takay?” ²⁶ “Azlaməlok dza”, Piyer agòdɸal. Yesu agòdɸal: “Tsa kiya uwaga kà, azlaməna gudəj tapəlay aw. ²⁷ Ama kà mazin à atà à gəl aw kà, hād à dərəv à abà, dādūw kodzar anǵak à iyaw à abà, kilfi uwana kadàtsa à vok à makəsay kà, kadàpakw à gay anha kadàbəzal gursu la panǵaw anha la awtày kà, kadàhəlay, nǵaha kadàbək à atà kà anǵami anu səla.”

18

Uwa mənǵa gày uwa?

(Mark 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ La kaslā uwatà azlaməna matapla tazà à vok à slaka Yesu nǵaha tanəval: “Uwa, mənǵa gày la makoray Zəzagəla uwa?” ² Yesu azàla bəzi nǵw gày, atsizllatəj à huma à gay, ³ agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Banǵa kapakaw bokuba bəzi nǵw gày uwanay aw kà, kadàdaw à makoray Zəzagəla aw. ⁴ Dza uwana tələmmaga bokuba bəzi uwanay kà, masla la uwana dza mənǵa gày la makoray Zəzagəla. ⁵ Nǵaha: Dza uwana akəs bəzi nǵw gày uwanay kà sləm gulo kà, akəs gi babay.”

Madukw mabəziga bəziga à tsakana à abà

(Mark 9.42-48; Luka 17.1-2)

⁶ “Dza uwana adukw mabəziga bəziga uwanay adinǵ gi gəl à vok, à tsakana à abà kà, nǵləm kà anha kà tawadɸal maǵol dzəgla à kuda, nǵaha taduw à dərəv à abà. ⁷ Kayyà nǵərpə kà anja gudəj à vok uwanay, kà uwana aga la azlatatak uwana adala dza à tsakana à abà. Dza aslala vok kà madəf gay à uwaga à ahənj aw, ama nǵərpə agay la dza uwana abiy uwaga à wəj.”

⁸ “Banǵa ahàl anǵak banǵaw asik anǵak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, nàtsàh à tsəh ala, wùtsla kərkər la kak, nǵləm kahàd à sifa dziriga à abà la ahàl tekula banǵaw la asik tekula, à kà kak anǵa mad à gày akàl uwana à abà amatsila aw la azlaahàl anǵak la azlaasik anǵak gesina anǵa koksikoksi. ⁹ Banǵa kà yewdi anǵak la uwana adala ka à tsakana à abà kà, bəðf à adi ala, məlla kərkər, nǵləm kahàd à sifa à abà nǵizliǵa nǵizliǵ la yewdi, kà kak anǵa mad à gày akàl uwana à abà amatsila aw anǵa koksikoksi la yewdi səla nna.”

10 “Dahàw hanjkæli kà mapøseway tekula anja azlabøza uwanay, kà uwana gøpøh à akul à vok à abà kà, la zagøla kà azlamalika anjatà tatsizl à ahøj koksikoksi la huma anja Baba gulo, kà anjatà.” ((¹¹ Kà uwana Kona anja dza asa à warj kà mayàh maþel azlauwana tazahla.))

Gay la gay la abà anja tuwanj mazila gà ngaha la uwana tabøzal
(Luka 15.3-7)

12 “Mana kadzugwaw à banja dza akor tuwanj dzim, ngaha tekula anjatà azilà, asàk azladzik ladøga gøl anja ladøga gø uwanay la gudøj la afik, kà mad mayàh uwana azalà aw takay? ¹³ Gøgod à akul banja adabøzal kà, arabay møjga kaykay à kà azladzik ladøga gøl anja ladøga uwanay tazàh ala aw. ¹⁴ Kiya uwaga babay, Baba anjkul uwana la zagøla la afik kà, asal amiyaka tekula la tataka azlabøza gø uwaga la abà azila aw.”

Maday la maham gay à vok la abà

15 “Banja deda anjak adahà à ka tsakana à vok, häd à slaka anja, pøh alla mawisiga anja, ama gaw kà akul søla søla pøra. Banja atsøb à ka sløm kà, kaþøz deda anjak aya. ¹⁶ Ama banja akwes kà matsøb à ka sløm kà, zäl à dza tekula à tsøh banjaw søla, kà mapøhay lakøl anja gay uwaga gesina, kà magay la sayda anja azladza søla la afik banjaw anja azladza makør bokuba uwana matsetseray apøhay. ¹⁷ Ama banja akweska matsøb à atà sløm kà, pøh uwaga à azlamøna madiñal gøl à vok gesina; ngaha banja atsøna à atà aw kà, pàkàw dza uwaga ala bokuba dza uwana asøl Zøzagøla aw, banjaw kiya masla mazøb hadama.”

Makweska banjaw makøsay

18 “La dziriga gøpøh à akul uwana kawadawwanj la wøfah, adàgay mawadøngja la zagøla, uwana kapølawwanj ala la wøfah, adàgay mapøløng ala gø la zagøla la afik babay.”

Madøv kudfa la maham gay à vok la abà

19 “Tyay, gøpøh à akul babay aya kà, banja azladza søla la tataka anjkul la abà, tatsøn vok gay kà manavay amiyaka bà mana beyimi la madøv kudfa la abà kà, Baba gulo uwana la zagøla la afik adàvå à atà. ²⁰ Kà uwana la slaka uwana azladza søla banjaw makør taham gay à vok la sløm gulo kà, gi la tataka anjatà la abà”, Yesu agøðf.

Gay la gay la abà anja

magamza uwana akweska mamatsij à dza anik ala

²¹ Kiya uwaga Piyer azà à vok à slaka Yesu, anavalla gay ala: “Suføl, asik nna gødåmatsij à deda gulo ala à banja asàkiyà à madøhgønj mawisiga à vok aw ma? Tseràh à asik møðøf ay?” ²² “Awanj”, Yesu agøðfal: “Asik møðøf gøgod à ka aw, ama tseràh à asik dzik møðøf asik møðøf. ²³ Kiya uwaga à uwana møgagazløla makoray Zøzagøla la Suføl anik uwana asal masøl madz à ahøj anja tatak anja la slaka magamza anja. ²⁴ Mok uwana tadzàh madzay kà matugway kà, tasàlla dza uwana à warj anøfay la sili løfu gø, azlamillion anjuvaw la vok. ²⁵ Dza uwatà agà la tatak kà mapølla sili uwatà aw. Møjga anja agøðf: Møduw masla ala bokuba mayà, ngaha maduw mis anja ala la azlabøza anja gesina, ngaha køla tatak uwana akoray gesina, kà mapølla goder uwana la vok gesina. ²⁶ Magamza uwaga akøðøf à ahøj la huma anja møjga anja: ‘Kamkam, basàgønj, gødåpøla

à ka gesina', agòfal. ²⁷ Kiya uwaga vok aham à mənğa aŋha: Asàkalla goder aŋha uwaga la vok gesina, adùwal gəl, adà aŋha."

²⁸ "Magamza maduwal gəl gə uwaga, asà à uda anəŋà dza uwana tafà-hàhà sləray atà səla, uwana goder aŋha la vok aŋa sili akur akurga dzim. Uwana adanəŋəŋ kà, akəs la kuda agòfal: 'Pəl à gi goder gulo uwana aga à ka la vok.' ²⁹ 'Kamkam, kamkam', manalay aŋha akədfədal à ahəŋ la magòfal: 'Bàsàgəŋ, gədapəla à ka goder aŋak gesina', agòfal. ³⁰ Ama akəs aw, adùw à daŋay tsərəh à uwana apəl goder aŋha dàŋ. ³¹ Mok uwana azlamagamza anik tanəŋà uwaga apakà vok, tapàkàh ləv mənğa kà uwaga, ŋgaha tahàd, tapəh uwaga à mənğa aŋatà. ³² Kiya uwaga mənğa aŋatà azàla magamza uwaga. 'Kak magamza makəsafər gə, gi gəsàk à ka ala goder gulo uwana agə à ka la vok gesina, kà uwana kadəv à gi kufa aw takay?' ³³ Naka vok aham à ka kà manalay aŋak suwan, bokuba uwana vok ahamà à gi kà kak aw takay?' ³⁴ Mənğa uwaga apək ləv mənğa lakəl aŋha, adùw magamza uwaga à daŋay tsərəh à uwana apəlal goder aŋha gesina suwan." ³⁵ Kiya uwaga Yesu azàlən à gəl: "Baba gulo uwana la zagəla la afik adàfahakulanŋ kiya uwaga babay, à baŋa tekula aŋkul amatsən à deda aŋha ala la ləv aŋha gesina aw zla!"

19

Yesu apahla gay lakəl aŋa makudək mis ala (Mark 10.1-12)

¹ Mok uwana Yesu adakədf gəl à gay uwaga, asà à uda la Galili kà mad à makoray aŋa Yahudiyi uwana à abà la gay dərəv uda anik aŋa mukwà Urduun. ² Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tanəfà, ŋgaha awarà azlaməna dıvats aŋatà ala gesina.

³ Azla Farisəya anik tazà à vok à slaka Yesu kà matap masla, tanəval: "Haday, ma mapəhay gami avà tetəvi à dza kà makudək mis la kəla gay uwala beyli takay?" ⁴ Yesu awùlla à uda, agòf: "Kadzèŋəw uwana matsetseray apəhay aw takay? La madzəka Zəzagəla aŋəl zil atà la mis. ⁵ Kà uwaga à uwana zil adəsak à baba aŋha à ahəŋ, ŋgaha à iyə aŋha à ahəŋ kà madz à ahəŋ atà la mis aŋha, atà səla nna tadəgay vok tekula pəra. ⁶ Kiya uwaga kà, atà səla aya aw, atà tekula pəra, kità kà, dza avəh tatak uwana ala Zəzagəla adahamalla à atà ala gay à vok aw." ⁷ Azla Farisəya tanəv: "Kà mana zlà ma Musa agòf kà, zil av wakitə mavəh vok ala à ahəl aŋa mis kà atà aŋa mavəhla, agòf zla ma?" ⁸ Yesu awùlla à uda: "Musa avà à akul tetəvi kà, kà uwana akul azladzaŋdzaŋ. Awkà dagay la madzəka kà, agə kiya uwanay aw. ⁹ Gəpəh à akul la dziriga: Baŋa dza akudək mis aŋha, tsa la mazaɓ zil la tsəh aw kà, masla kà adàda à gəl gaw, à baŋa azəɓ mis anik."

¹⁰ Azlaməna matapla la slaka aŋha tagòfal: "Iyay, baŋa gay aŋa zil atà la mis adagay kiya uwanay kà, ŋuləm mazəɓ mis aw pəra." ¹¹ Yesu awùlla à atà ala: "Azladza gesina taslala vok aŋa makəs mapəhay uwanay aw, say azlauwana Zəzagəla avà à atà maslay pəra. ¹² Tatak anik anik la ahəŋ à uwana adəf gay à dza à ahəŋ, kà mazəɓ mis dagay la mayyay. Azladza anik kà azladza la uwana tafahatən à vok, tadadəslàh atà, kà aŋa azladza anik babay kà tapak kiya uwanay kà makoray Zəzagəla. Dza uwana asla kà makəsay matapla uwanay kà, akəs!"

Azladza tasàhla azlabèza à slaka Yesu

(Mark 10.13-16; Luka 18.15-17)

¹³ Azladza tasàhla azlabèza à slaka Yesu kà masla anja mabak à atà ahàl à gèl, ngaha kà madèw kufà lakèl anjata. Ama azlamèna matapla la slaka Yesu tavèrà atà gay. ¹⁴ Yesu agòd à atà: “Sàkàw azlabèza njuv njuvga tasa à wanj à slaka gulo, kavèraw atà gay aw, kà uwana makoray Zèzagèla kà anja azlatsèhay gà uwaga”, agòd à atà. ¹⁵ Masla abàk à atà ahàl à gèl ngaha adà anja la abata.

Bèzi kohana galepi gà

(Mark 10.17-31; Luka 18.18-30)

¹⁶ Dza anik azà à vok à slaka Yesu, anàv: “Mènga, mana à delga gèdèhèj, kà gi anja mabèz sifa adèw à gay aw ma?” ¹⁷ Yesu agòdàl: “Kà mana kanàv à gi lakèl anja delga ma? Dza tekula pèra, delga. Banja asa à ka, kà mabèz sifa adèw à gay aw kà, say kakès mapèhay gesina.” ¹⁸ “Tshèhay gà uwala?”, agòd à Yesu. Yesu agòdàl: “Kakèd dza aw, kada à gèl gaw aw, kad à gèl aw, kapèh mawisiga lakèl anja dza aw, ¹⁹ slèkàw baba anjak la iyà anjak, wòyà masla magay anjak bokuba uwana kawoya gèl anjak.”^{*} ²⁰ Bèzi kohana agòdàl: “Uwaga kà, dagay la bèziga la uwana gèkès uwaga gesina. Mana gà à uwana gèdèhèj aya ma?” ²¹ Yesu agòdàl: “Banja asa à ka anja magay sètaka kà, hàd, dàw tatak uwana ala kakoray gesina, ngaha vèh sili gà à azlamèna kufà, kiya uwaga kadàbèz lèmana la zagèla, ngaha sà à wanj kanèf gi!” ²² Ama mok uwana bèzi kohana atsènà gay uwaga kà, adà anja la mazaw la gèl gà, kà uwana galepi gà kaykay.

²³ Kiya uwaga Yesu agòd à azlamèna matapla la slaka anja: “Gèpèh à akul la dziriga, zlazladà kà anja galepi kà mad à makoray Zèzagèla. ²⁴ Ngaha gèpèh à akul uwanay aya: Njùlèm zlugumi aguw à uda la afèk lepiri, à kà galepi anja mad à makoray Zèzagèla.” ²⁵ Mok uwana azlamèna matapla la slaka anja tatsèn gay uwaga kà, lèw avàlàh atà à gay kaykay la magòday: “Tsa kiya uwanay zlà ma, uwa aslala vok anja mabèlay uwa?” ²⁶ Yesu anèrèz atà la magòd à atà: “Zlazladà la slaka azladza, ama zlazladà la slaka Zèzagèla aw.”

Masik anja masla asik anja Yesu

(Mark 10.28-31; Luka 18.28-30)

²⁷ Kiya uwaga Piyer agòdàl: “Tshènanj, anu mèdasak à tatak à uwana ahèj mèkòr gesina, ngaha kà manèf ka. Mana adàpaka vok kà anjami ma?” ²⁸ Yesu agòd à atà: “Gèpèh à akul la dziriga kà: Mok uwana Kona anja dza adàdza madzay la kursi anja mazlèbay anja la afik kà, akul kulo gèl anja sèla uwana kanèfaw gi, akul babay kà, kadàdzaw madzay la kursi la afik, kà madàh seriya à tshèhay kulo gèl anja sèla anja Isèrayel à gèl. ²⁹ Ngaha azlauwana gesina tasàk azlagay anjata à ahèj banjaw azladedà anjata à ahèj, à azladedà anjata dègam gà à ahèj, à azlababa anjata à ahèj, à azlaiyà anjata à ahèj, à azlabèza anjata à ahèj, à azlaalàk anjata à ahèj kà gi, tadàbèzal anjuvaw asik dzim aya, ngaha la huma aya sifa uwana adèw à gay aw. ³⁰ Ama anjuvaw azlamèna huma lagonay, tadàgay azlamèna lig gà, ngaha anjuvaw azlamèna lig gà lagonay, tadàgay azlamèna huma.”

^{*} 19:19 19.19 2Musa 20.12-16; 5Musa 5.16-20

20

Azlaməna sləray guf matavəruk

¹ “Aganay, gəgagazləla makoray Zəzagəla la dza uwana asà à uda la gay bebəñ bəñ, kà mahəl azlaməna sləray à guf aña à abà. ² Akəs kà mapəl à atà sili aña mavakay: Gursu tekula, ngaha asləl atà à guf à abà. ³ Asà à uda la zil gosila aya, anəñà azladza anik tatsəzl à ahəñ la vadavaday la afik kokuɖa sləray. ⁴ Agòɖ à atà: ‘Akul babay, dàw à guf gulo à abà, gədàpəl akul bokuba uwana akəs à vok’. ⁵ Ngaha tahəd. Kona uwaga asà à uda la tataka afats, ngaha la afats dat magovogova gərewni delga aya, ngaha adahəñ kiya uwana adahəñ aya. ⁶ Ngaha asà à uda afats dɛbək agər à abà, abəz azladza anik à gəl uwana tatsəzl à ahəñ la vadavaday la afik deyday aya. Anəv à atà à gay ala: ‘Kà mana kavakaw à abanay kokuɖa madàh sləray ma?’ ⁷ ‘Dza la ahəñ ahəl anu aw’, tagòɖal. Agòɖ à atà: ‘Akul bay, dàw à guf gulo à abà!’ ”

⁸ “Mok uwana mokokhu adasa à wañ, dza aña guf agòɖ à kohana aña: ‘Zəl azlaməna sləray kà, pəl à atà sili aña, dzəkà la azlaməna ligga, tsəràh à azlauwana tasà à wañ gay bebəñ’. ⁹ Azlauwana tadzəkà sləray la afats dɛbək agər à abà tasà à wañ, kəla uwabeyuwi aña tabàz à gursu tekula tekula. ¹⁰ Mok uwana tazəl azlaməna mahəl atà teraña, tasà à wañ, tadzəgw kà tadəbəzal kà aduwañ à azladza anik, tagòɖ. Ama kəla uwabeyuwi aña tabàzà gursu tekula tekula pəra. ¹¹ La mok uwana takasay kà takokòtəhə gəl lakəl aña dza aña guf. ¹² Ngaha tagòɖ: ‘Azlaməna sləray uwana tadəhə sləray kà sa tekula pəra kà, kapəl atà kà kalkal la anami uwana məbəs may vok aña mavakay lis à marabak ala ma?’ ¹³ Ama dza aña guf awùlla à tekula aña: ‘Slawda gulo, gəvavarə ka aw. ‘Aya’, kagòɖ, kà madəhə sləray aña mavakay lakəl aña gursu tekula aw takay? ¹⁴ Kəs sili aña kə ngaha kà, dà aña. Asa à gi mav à dza uwana gəzəb la lig aña la ahəñ bokuba aña suwañ. ¹⁵ Kagòɖ ma, gəslala vok aña madəhəñ la sili gulo bokuba uwana asa à gi aw takay? A uwana kadəhə à adi ma, kà uwana gəɖahə delga takay?’ ¹⁶ Kiya uwanay azlauwana azlaməna ligga tadəgay azlaməna huma, ngaha azlaməna huma tadəgay azlaməna ligga”, Yesu agòɖ à atà.

Yesu awulla gay aña mamətsay aña à tsəh

la mawul à uda aña kà maməkər
(Mark 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ Yesu adà à Urusalima à afik. Ahəl azlaməna matapla aña kulo gəl aña səla uwaga à fəta à awtəy, ngaha apəh à atà gay la asik lakəl: ¹⁸ “Tsənəwwəñ, məda à Urusalima lagwa, ngaha tadəv Kona aña dza à ahəl aña azlaməna mapəhəla mapəhay ala. Tadədukwa ala mamətsay à gəl. ¹⁹ Ngaha tadəvəy à ahəl aña azladza uwana azla Yahudiya aw, atà tadəkədasl, tadəzəɖəy la kurpi ngaha tadətataslay à ahəf à adi. Ama la mahəñay makər kà, adəwul à uda la mamətsay.”

Manavay aña iyà aña Yakuba la Yuhana
(Mark 10.35-45)

²⁰ Kiya uwaga iyà aña azlabəza aña Zebede azà à vok à slaka Yesu la azlabəza aña, akədɛɖ à huma aña kà manaval tatak. ²¹ “Mana asa à ka

ma?”, Yesu agòdál. Agòd: “Và à gi tetèvi, kà azlabèza gulo sèla uwanay kà, tadàdzah madzay tekula la ahàl kaf anjak ngaha anik la ahàl gudzay anjak lakèl la makoray anjak!” ²² “Kasèlaw tatak uwana kanavaw aw”, Yesu agòd, “Kaslawwàlla vok kà mas tatak à uda la kètsaw ngèrpa uwana la abà gèdàsay ay?” “Mèslala vok”, tagòdál. ²³ “Ndzer kadàsaw la kètsaw ngèrpa gulo”, Yesu agòd à atà. “Ama la ahàl gulo kà magòday lakèl anja madz madzay la slaka gulo, anik la ahàl kaf, anik la ahàl gudzay aw. Slaka uwatà kà, kà anja azlauwana Baba gulo adfahatàn à ahèj pèra.”

²⁴ Uwana azlamèna matapla kulo anik uwanay tatsènà uwaga kà, tanjonùz lakèl anja azladedà sèla uwanay. ²⁵ Kiya uwaga Yesu azàla atà gesina, agòd: “Kasèlaw kà azlasufèl anja gudèj à vok tadàh gasa à azladza à gèl, ngaha azlamènga tapèh la ndzèda anjatà ala. ²⁶ Ama uwaga kà apaka vok kiya uwaga la tataka anjuk la abà aw, banja tekula la tataka anjuk asal magay mènnga kà, say agay masla mazèb dagum à azladza anik, ²⁷ ngaha banja tekula la tataka anjuk asal magay masla huma, say agay mayà anjuk. ²⁸ Amiyaka gi Kona anja dza kà, gèsà à wanj kà azladza anja mazlèk gi aw, ama gèsà à wanj kà mazlèk azladza, la mav sifa gulo bokuba tatak mapèlla gèl à ahèj anja azladza anjvaw.”

*Yesu awar azlagulèf sèla ala
(Mark 10.46-52; Luka 18.35-43)*

²⁹ Mok uwana tasà à uda la gudèj Yeriko la abà, maham à ahèj dza anjvaw tanèfà Yesu. ³⁰ Azlagulèf sèla la ahèj tadzàh madzay la gay tetèvi tatsènàn kà Yesu adà à awtày la abatà, tadzèkà mawiyay: “Mènnga, Kona anja David, vok aham à ka kà anu!” ³¹ Maham à ahèj dza taslèh à atà mèl à gèl la magòday: “Dzàw à ahèj titi!”, ama tazà kuda à zagèla la mawiyay aya kaykay: “Mènnga, Kona anja David, vok aham à ka kà anu!” ³² Yesu atsizilla à ahèj, azàl atà, ngaha anèv à atà gay ala: “Mana anja à akul, kà gèdfahakulanj ma?” ³³ Tagòdál: “Mènnga, kà yewdi gami anja manèjla.” ³⁴ Vok ahamà à Yesu, adèbanì yewdi anjatà; katskats azladza sèla uwaga tanàn ala, ngaha tanèfà Yesu.

21

*Yesu ada à Urusalima à abà
(Mark 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)*

¹ Kiya uwaga mok uwana tazlèbèz kà Urusalima la gudèj Betfaze, la gudèj kuvu la afik, Yesu aslèl azlamèna matapla la slaka anja sèla à huma à gay. ² Agòd à atà: “Dàw à gudèj uwatày à abà la huma anjuk, kadàbèzaw à ziwènju à gèl mawadèj à ahèj gèl la bèzi anja, pèlèw masla, ngaha sàwngèla à wanj à abanay. ³ Banja dza apèh à akul gay ‘Kà mana mi kà’, gèdàwwal kà, Sufèl awoyàn, ngaha tadàsak à akul anja masèlla à wanj.”

⁴ Uwaga apakà vok kà anja magèd à afik anja gay anja masla mapèhal gay à ahàl anja mapàh à azladza uwana agòd:

⁵ ‘Gòdàw à azlamèna madz à ahèj la Sèyon kà:

Nèjànj Sufèl anjak atsa à wanj à slaka anjak
La maslèkaway mènnga la ziwènju la afik,
Ngaha la bèzi ziwènju la afik.’[☆]

⁶ Azlaməna matapla tafahəŋ bokuba uwana apəh à atà. ⁷ Tas1əlla ziwŋŋu à waŋ la bəzi aŋha, ŋgaha tadawal azladebdebi aŋatà à lig. La lig la ahəŋ Yesu adzà à afik. ⁸ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tadawal azladebdebi aŋatà à tetəvi à ama, ŋgaha azlaanik taslāh babasl aŋa azlaahaf, à tetəvi à ama kà mazləb masla. ⁹ Azladza uwana taguwà à huma aŋa Yesu tawiyà la marabay: “Mazləbay agay la Kona aŋa David, ŋgaha Zəzagəla apis gay à dza uwana à vok, atsa à waŋ la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla. Mazləbay agay la Zəzagəla uwana kərkər la zagəla la afik!”^{*}

¹⁰ Mok uwana adabəz à Urusalima à abà, azladza gudəŋ uwaga gesina tavədzàh ala. Tanàv à vok: “Uwa à dza uwaga uwa?” ¹¹ “Masla mapəhal gay à ahəl Yesu, zil Nazaret, uwana la Galili”, maham à ahəŋ dza agòf.

Yesu la məŋ gày Zəzagəla la aku
(Mark 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹² Uwana tabəz à Urusalima, Yesu ahəd à məŋ gày Zəzagəla à agu, ŋgaha akudəkàh azlaməna madaw tatak ala la azlaməna masukw tatak à lag la məŋ gày Zəzagəla uwatà la aku. Adakwà table aŋa azlaməna mabaf sili à ahəŋ, ŋgaha la azlakursi aŋa azlaməna madaw habakoku ala, ¹³ agòf à atà: “Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Gày gulo kà tazallala kà gày madəv kufa. Ama akul kà, kadapakawwan ala kà katsakur aŋa azlaməna à gəl'.^{**}

¹⁴ Kiya uwaga azlaguləf la azladeri tazà à vok à slaka aŋha la məŋ gày Zəzagəla la aku, ŋgaha awarà atà ala. ¹⁵ Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala kà, gəl akəd atà à vok à mok uwana tanəŋà tatak uwana adahəŋ kà, la mawiyay aŋa azlabəza uwana la məŋ gày Zəzagəla la aku: “Mazləbay agay la Kona aŋa David”, tawiyà. ¹⁶ Kiya uwaga tagòf à Yesu: “Katsəna uwana tapəhay ay?” “Iyay, gətsənaŋ”, Yesu agòf à atà. “Akul kà, kadzəŋəw uwana la matsetseray la abà aw ay? A uwana agòf kà: Azlabəza la ^{***} azlabəza vərna tazləbay, aw takay?”^{*} ¹⁷ ŋgaha asà à uda, asək à atà à ahəŋ kà mad à Betaniya kà mahən à abata.

Yesu atsafla gudəv
(Mark 11.12-14,20-24)

¹⁸ La bəŋ, mok uwana awul à huɸ gudəŋ à abà, may akès Yesu. ¹⁹ Anəŋà gudəv la gay tetəvi, azà à vok à tsəh aŋha, ama mayyay la vok aw, say babasl pəra. Masla agòf à gudəv: “Tetuwa kadəyyay aya aw!” La kirim yewdi gudəv uwaga agul à afik, saŋlatta. ²⁰ Azlaməna matapla la slaka aŋha tanəŋəŋ, ŋgaha ləv avəl à atà à gay kayak, tanəv à Yesu: “Kakay gudəv uwanay adagula saŋlatta la kirim yewdi ma?” ²¹ Yesu agòf à atà: “Gəpəh à akul la dziriga: Agay madiŋal gəl à vok aŋkul la ahəŋ, ŋgaha katsaw gay la ləv aŋkul la tsəh aw kà, naka akul kà, kadafahawwan uwanay gədfahəŋ à gudəv uwanay pəra aw, naka kaslawal à vok aŋa magoɸay à dadəgwal uwanay: “Bəɸ à vok la abanay, həd, katsà gəl à dərəv à abà!” Kà uwaga apakà vok, haday. ²² Baŋa kadiŋawwal gəl à vok kà tatak uwana kanawaw gesina la madəv kufa la abà kà, kadəbəzawwal.”

^{*} 21:9 21.9 Mahabay 118.25-26 ^{*} 21:13 21.13 Yesayya 56.7 ^{*} 21:16 21.16 Zakari 9.9 ^{*} 21:16 21.16 Mahabay 118.25-26 ^{*} 21:16 21.16 Yesayya 56.7 ^{*} 21:16 21.16 Mahabay 8.2

Ndzɔɔfa aɲa Yesu ma atsa à waɲ ma lala?

(Mark 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³ Yesu ahàd à mɔ̀ɲ gày Zɛzagɛla à agu, ɲgaha adzɛkà matapla tatak. Azlamadzahaga aɲa azlamɛna mav tatak à Zɛzagɛla la azlamasiga aɲa azla Yahudiya tazà à vok à slaka aɲha, ɲgaha tagòɔfal: “La tetɔvi ma uwala kadfàh azlatatak uwanay la? Uwa avà à ka ndzɔɔfa uwanay uwa?” ²⁴ Yesu agòɔf à atà: “Gi babay lagwa kà gɛnav akul manavay tekula, baɲa kawulaw gi ala manavay uwanay kà, gɛdàpəhakulla ndzɔɔfa uwana gɛdàhlàɲ tatak uwanay. ²⁵ Uwa à uwana aslèl Yuhana masla madfàh batem à waɲ uwa? Zɛzagɛla awma azladza takay?” Ama tadzɛkà mabay vok gay la tataka aɲatà la abà, ɲgaha tagòɔf: “Baɲa mɛgodf kà Zɛzagɛla la uwana aslèl à waɲ, adàgodf à anu: ‘Kà mana zlà ma kadiɲaw gəl à masla à vok aw ma?’ ²⁶ Ama baɲa mɛgodf: ‘Azladza la uwana taslèl à waɲ’, bay kà, guba aza à anu kà maham à ahɔ̀ɲ dza, kà uwana azladza gesina tasɛl kà masla mapəhal gay à ahàl aɲa Zɛzagɛla kà mapəhay à azladza.” ²⁷ Kiya uwaga tawùlla à Yesu: “Məsəl aw!”. ɲgaha agòɔf à atà: “Tsa kɛtà kà, gi babay kà, gɛpəh à akul la ndzɔɔfa uwana gɛdàhla tatak uwanay babay suwaɲ aw!”

Gay la gay la abà aɲa azlabɛza sɛla

²⁸ Yesu adà à humà à gay la mapəhay: “Mana kadzugwaw lakəl aɲa uwanay ma? Dza anik agà la azlabɛza sɛla. Adà à slaka matera, agòɔfal: ‘Bɛzi gulo, hàd, kadàɔfaha slɛray la guf la abà lakana.’ ²⁹ ‘Gɛday aw’, agòɔfal, ama zwek la humà la gay kà, abèdfla madzugway aɲha, ahàd, adfàhà slɛray. ³⁰ Baba ahàd à slaka aɲa anik, apəhal. Masla kà, ‘Aya, Baba’, agòɔfal, ama ahàd aw. ³¹ Uwa lala tataka aɲatà la abà adfàhà uwana asà à Baba uwa?” “Matera”, tagòɔfal. Yesu agòɔf à atà: “Gɛpəh à akul la dziriga: Azlamɛna mazəb hadama, la azlamɛna mazaɓ zil tadàtsa à vok à makoray Zɛzagɛla kà akul, ³² kà uwana Yuhana asà à waɲ à slaka aɲkul la mapəhakulla tetɔvi dziriga, ama kadiɲawwal gəl à vok aw, kakwesawka. Ama azlamɛna mazəb hadama la azlamɛna mazaɓ zil kà, takès, tadiɲal gəl à vok, bà amiyaka tanəɲà uwaga dadàɲ aw. Ama akul kà, kanəɲaw uwaga, ama kabəɔfawla vok dagay la huɔf gà kà madiɲ gəl à masla à vok aw!”

Gay la gay la abà aɲa azlamɛna slɛray guf makəsafər gà

(Mark 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ “Tsəbàw sləm à gay la gay la abà anik. Zil gày anik la ahɔ̀ɲ, atsəb guf matavərək, akəsəl zlagam à adi, ɲgaha alà afək, kà makudfìts iyaw aɲa mayyay ahàf aɲha à abà, ɲgaha aɲàl gày mad à afik maday, kà aɲa masla manəɲla guf, asàkla guf uwatà à azlamɛna slɛray la ahàl. ɲgaha adà aɲha à mauguzahay kərkər. ³⁴ Mok uwana tɛla mahəɲay tatak adaslay, aslèl azlamagamza aɲha à slaka azlamɛna slɛray guf kà mazəbal humà mahəɲay aɲa tatak aɲha. ³⁵ Ama azlamɛna slɛray takàs à atà, tazlàb anik, takàɔf anik, tatsàh anik la akur. ³⁶ Ama masla guf aslèl azlamagamza anik aya, uwana atà dɔ̀ɲ kà azlauwana uwarà, ama azlamɛna slɛray guf tadfàhà à atà à vok bokuba uwana tadfàhàɲ azlamatera à vok. ³⁷ La lig aɲa uwaga la ahɔ̀ɲ, aslèl bɛzi aɲa huɔf aɲha, agòɔf kà: ‘Tadàsləkaw masla’. ³⁸ Ama mok uwana azlamɛna slɛray guf tanəɲ bɛzi aɲha, tagòɔf kà atà kà atà:

'Yewwa, masla la uwana adàgay dza aña tatak bawbaw. Məkədf masla, ɲgaha mədəbədfal à gəl!' ³⁹ Takəs, tadùw à uda la guf la abà, takədf."

⁴⁰ Yesu anàv: "Iyay zla, baña dza aña guf adàsa à wañ, ma mana adàfəhəñ la azlaməna sləray uwaga ma?" ⁴¹ Tagədfal: "Adàkaɗ azlaməna sləray mawisiga uwaga à gay, ɲgaha adàvə guf à ahəl aña azlaməna sləray anik, uwana tadàvəhal mahəñay aña tatak aña la mok uwana asəl." ⁴² "Iyay", Yesu agədf à atà: "Kadzəñàw didi à uwana matsetseray apəhay aw takay? 'Akur uwana azlaməna mañal gày taməl ala kà,

Masla la uwana adapak akur mawaf gày,

Kiya uwaga la uwana Sufəl aɗfəhəñ,

Ngaha uwaga kà akəsa à vok kà aña mi kà manəñ uwaga!"*⁴³

⁴³ Kà uwaga Yesu azàlàn à gəl: "Haɗay, la dziriga, gəpəh à akul, makoray Zəzagəla adàgay mazəbakulləñ ala gə, kà mav à tsəhay anik uwana adàvə mayyay à mənɲa aña. ((⁴⁴ Kəla dza uwana atədf à akur uwanay à afik kà, adàkalahla. Ama baña akur la uwana atədf à dza à gəl kà aslərədfəñ ala kədəna.))"*⁴⁵

⁴⁵ Azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azla Farisəya tatsənə gay la gay la abà uwaga kà Yesu kà apəhay kà lakəl aña. ⁴⁶ Kiya uwaga tayàh dabaray kà makəsay, ama guba akəs atà kà maham à ahəñ dza, uwana tapakà Yesu ala kà masla mapəhal gay à ahəl kà mapəhla à azladza.

22

Gay la gay la abà aña mən tatak may kà mazəb mis

(Luka 14.15-24)

¹ Yesu apəhatàla la gay la gay la abà, agədf à atà: ² "Añanay tatak uwana məgagazləla la makoray aña Zəzagəla: Sufəl anik atà magol tatak may kà mazəb mis aña bəzi aña. ³ Asləl azlamagamza aña kà mazalləh azladza uwana azəlləh atà kà aña tatak may uwaga, ama asà à atà mas à wañ aw.

⁴ Asləl azlaanik aya, la mapəhay uwanay la ahəl: 'Gədfəw à azladza uwana gəzəlləh atà kà: Tatak may gulo kà adahəñay adagay, azlakokur gulo, la azlatatak gulo magag seyga gəɗakafay gesina, adahəñay. Səw à wañ à tatak may mazəb mis à gəl!' ⁵ Ama azlaməna mazala atà kà, tafəl sləm aw, tafəhəñ à atà à azlaudəra aña anik anik. Anik ahəd à guf aña à abà, anik bay à matsakalay aña. ⁶ Azlaanik takəs azlamagamza, tatərəbàhà atà, ɲgaha takədf azlaanik. ⁷ Kiya uwaga Sufəl apək ləv mənɲa, asləl azlaslodzi aña kà makədf atà la mabəbəh gudəñ aña atà à gay la akəl.

⁸ Ngaha agədf à azlamagamza aña: "Tatak may aña mazəb mis kà adagay nekwa, ama azlaməna mazala atà gə kà tadəbəzal aw. ⁹ Lagwa kà, dāw à azlabəza tetəvi à ama gesina, uguzàhəw, səwla à wañ kəla dza uwana kabəzəwwal à tatak may à gəl.'" ¹⁰ Azlamagamza tahəd à azlabəza tetəvi à ama, ɲgaha tahamə gay azlauwana à vok tabəzal gesina, azlamawisiga, la azladelga ɲgaha kiya uwaga à uwana gày madəvaday ahənà ala la dza."

¹¹ "La lig la ahəñ Sufəl asà à gày kà manərəz azladza uwana tazəlləh atà, ɲgaha anəñà dza uwana lukut mazəb mis la vok aw. ¹² Sufəl agədfal: 'Slawda gulo, kakay kaslā kà mas à gày uwanay à agu, kokufa lukut mazəb mis la vok ma?' Ama dza uwaga aslāla vok kà mabədfma aya aw. ¹³ Ngaha

Sufəl agòd à azlamagamza aṅha: “Tsə̀rəkàw azlaahàl aṅha la azlaasik aṅha ṅgaha dùwàw à mələs à abà la uda, la abatà la uwana mawiyay la mapad' sliɖ la tsəh ala la ahəj, ¹⁴ kà à uwana azlaməna mazal atà gà aṅjuvaw, ama azlaməna matsatsamani atà gà kà dəj aw'.”

Mapəl hadama à məj sufəl
(Mark 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ Azla Farisəya tahàd, takəs sawaray kà atà aṅa masəlayla: “Kakay à uwana məslala vok aṅa məbəzal à tsəh la manavay mi?”, tagòd. ¹⁶ Taslèl azlakohana aṅatà la azlaanik la tataka maham à ahəj matsən vok gay aṅa Herod la abà, tahàd kà magòd à Yesu: “Məṅga, məsəl kà dziriga la uwana katapla à azladza aṅa madz à ahəj uwana asà à Zəzagəla, kurit yewdi agòd à ka, kà madehəj aṅa azladza uwana tadzugway aw, kà uwana kadàh tatak la mahoy adi uwana dza afehəj aw. ¹⁷ Lagwa kà: Pəh à anu uwana kadzugw lakəl aṅa uwanay zla: Mapəhay gami ma, avà à anu tetəvi kà mapəl hadama à məj sufəl aṅa azla Rom takay, awma kakay ma?” ¹⁸ Ama Yesu asəl madzugway mawisiga aṅatà, agòd à atà: “Azlaməna magolla dza, kà mana asa à akul aṅa məbəz gi à tsəh ma? ¹⁹ Pəhàw gi ala sili uwaga kapəlawla hadama tsi!” Tapəhalla akur sili. ²⁰ ṅgaha Yesu anàv à atà: “Gəl la sləm uwanay ma aṅa uwa la sili uwanay la afik uwa?” ²¹ “Aṅa məj sufəl”, tagòdal. Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Kità kà, pələw à məj sufəl Zəsar tatak uwana aṅha, ṅgaha pələw à Zəzagəla uwana aṅha suwaṅ!”

²² Mok uwana tatsən mawulla à uda aṅa Yesu kiya uwaga, ləv avàläh à atà à gay kaykay, tasàkal, tadà aṅatà.

Manavay lakəl aṅa mawul à uda la mamətsay
(Mark 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ La mavakay uwatà, azla Sadukiya, atà uwana mawul à uda la mamətsay la ahəj aw tagòd, tasà à waṅ à slaka Yesu, kà manaval. ²⁴ Tanàval: “Məṅga, à aganay uwana Musa apəh: Baṅa dza aməts aṅa mis ala kokudà məbəz bəzi kà, say deda aṅha azəb à uda la gày kudà ṅgaha atsilla tsəhay aṅha ala. ²⁵ Azladza la ahəj, atà mədəf, la azladedà aṅatà la tataka gami la abà la abanay. Magolga azəb mis, amətsal à kəl ala kokudà məbəzal bəzi, ṅgaha asàkla mis kudà à deda aṅha. ²⁶ Apakà vok kalkal la uwaga la deda masəla bay, ṅgaha kiya uwaga la maməkər aya, ṅgaha kà mədəf nna gesina apakà vok kiya uwaga. ²⁷ La lig aṅatà la ahəj gesina kà, mis aməts. ²⁸ La vud' uwana azlaməna mazimnekid tadàwul à uda ma, atà mədəf uwaga ma mis adəgay ma aṅa uwa? Kà uwana gesina aṅatà kà, tazàb?” ²⁹ Yesu agòd à atà: “Kazawla, hadəy zla, kà uwana kasəlaw bə amiyaka matsetserayga, bə amiyaka ndzəda aṅa Zəzagəla aw. ³⁰ Kà uwana mok uwana azladza tadàwul à uda la mamətsay kà, mazəb vok adəgay la ahəj aya aw. Tadàdza à ahəj kà bokuba azlamalika uwana la zagəla. ³¹ Lakəl aṅa azlamazimnekid uwana tadàwul à uda la mamətsay kà kadzenaw à uwana Zəzagəla apəh lakəl aṅha aw ay? Agòd:

³² 'Gi Zəzagəla aṅa Abəraham, gi Zəzagəla aṅa Isak, gi Zəzagəla aṅa Yakuba'*

Zəzagəla azàläh à gəl Zəzagəla kà aṅa azladza uwana la sifa, kà aṅa azlamazimnekid aw.”

* 22:32 22.32 2Musa 3.6

³³ Maham à ahəŋ dza uwana tatsənà uwaga kà, ləv avàlàh à atà à gay mənŋa kà matapla aŋha.

Mapəhay uwana aduwa azlaanik gesina
(*Mark 12.28-34; Luka 10.25-28*)

³⁴ Mok uwana azla Farisəya tatsənəŋ Yesu adaməl gəl à azla Sadukiya à ahəŋ la gay kà, tahamà gay à vok. ³⁵ Ngaha tekula aŋatà uwana atapla mapəhay à azladza asəl kà makəsəl asik la tsəh ala, anàvəl à gay ala: ³⁶ “Mənŋa, mapəhay gami ma uwala à uwana aduwa azlaanik gesina ala?” ³⁷ Yesu agòdál: “Wòyà Sufəl Zəzagəla aŋak la ləv aŋak gesina, la sifa aŋak gesina, la haŋkəli aŋak gesina, ŋgaha la masasəfok aŋak gesina bay. ³⁸ Uwaga la uwana mapəhay uwana aduwa azlaanik. ³⁹ Ngaha aganay masəla aŋha uwana tazlà à gay kalakal: Wòyà masla magay aŋak bokuba gəl aŋak. ⁴⁰ Mapəhay aŋa Musa la azlamatapla aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl gesina tapəh kà lakəl aŋa mapəhay səla uwaga.”

Kristu atà la David
(*Mark 12.35-37; Luka 20.41-44*)

⁴¹ Uwana azla Farisəya tahamà gay à vok kà, Yesu anavà à atà gay uwanay: ⁴² “Mana kadzugwaw lakəl aŋa Kristu ma? Aga ma mayyi à tsəh ala ma aŋa uwa?” “Mayyi à tsəh ala aŋa David!”, tagòdál. ⁴³ Yesu agòd à atà: “Kakay zlà ma, David uwana masasəfok Zəzagəla aguwà la masla la abà, aslàla vok azàləl Sufəl ma? Kà uwana David agòd: ⁴⁴ ‘Sufəl Zəzagəla agòd à Sufəl gulo:

Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl,

Tsəràh à uwana gəbək à ka azlaməna məzam aŋak à tsəh asik.*

⁴⁵ Iyay zla, baŋa David azàləl ala Sufəl gulo ma, kakay Kristu apàk kona aŋha ma?” ⁴⁶ Dza la ahəŋ aslàla vok kà mawulla gay uwaga à uda amiyaka tekula aw, ŋgaha dagay la mavakay uwatà, dza aslàla vok kà manaval manavay aya aw.

23

Yesu agòd: “Dahàw haŋkəli kà azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala”

(*Mark 12.38-39; Luka 11.43,46; 20.45-46*)

¹ La lig la ahəŋ, Yesu agolà à huma à slaka maham à ahəŋ dza la azlaməna matapla la slaka aŋha ² agòd à atà: “Azlaməna mapəhla mapəhay ala la azla Farisəya, sləray aŋatà kà mapəhla mapəhay aŋa Musa à azladza. ³ Kiya uwaga kà, kəsaw gay aŋatà, ŋgaha hənàw uwana ala tapəh à akul gesina, ama kadahawwan bokuba madəhəŋ aŋatà aw, kà uwana atà takəs uwana tatapla à azladza anik aw. ⁴ Tawədfəh tatak mahanayga kà mafəh à azladza anik à gəl, ama atà kà takəs aw, amiyaka bə gay gəl ahəl aŋatà babay kà tadəbəlani aw. ⁵ Ama tadəh sləray aŋatà gesina kà la huma yewdi aŋa azladza pəra. Tawədfəhla azlalaya à vok la azlagabaga bəzləh bəzləhga à vok, uwana matsetser à ahəl azlamapəhay anik anik aŋa wakità Zəzagəla à adi, ŋgaha la azlagwazazuv dukuffa la azlalukut aŋatà la gay. ⁶ Asa à atà kà azlaslaka teraŋa la azlagəy madəv kudə la aku, la azlatatak may lakəl kà manəŋ à atà aŋa azladza. ⁷ Asa à atà bay kà azladza tadahaha à atà ‘Ayyi’ la azlavadavaday la

* 22:44 22.44 Mahabay 110.1

afik, la mazalàhatàla azlaməŋga. ⁸ Ama akul kà, kayahaw mazalakulla azlaməŋga aw, kà uwana akul gesina kà akul azladedà, ŋgaha məŋga aŋkul kà tekula ahàl pəra. ⁹ Kazalawla Baba à dza asik babay aw, kà uwana akul kà Baba aŋkul kà tekula à ahàl pəra, masla uwana la zagəla la afik. ¹⁰ Ŋgaha aya kayahaw mazalakulla sufəl babay aw, kà uwana Sufəl aŋkul kà tekula à ahàl pəra, uwaga kà Kristu. ¹¹ Mazəb gəl gə aŋkul kà, agà kà bokuba masla mazəb à akul dogum. ¹² Dza uwana azigəŋ gəl kà tadàwulla à vədah, ŋgaha dza uwana awulla gəl à vədah kà, tazigəŋəŋ.”

*Yesu asləh vok à azlaməna matapla mapəhay la azla Farisəya
(Mark 12.40; Luka 11.39-42,44,52; 20.47)*

¹³ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya. Akul azlaməna magolla dza. Katsakaw à gamagəy aŋa makoray Zəzagəla à ama kà azladza. Tekedik kà, akul la gəl aŋkul kà asa à akul mad à gəy aw, azlauwana tayàh mad à gəy bay kavàw à atà tetəvi aw.”

((¹⁴ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kazawaw azlamis kudà à uda gesina, ŋgaha aya kavakaw à madəv kudà à abà kà mapəhla gəl aŋkul ala la huma azladza. Kà uwaga à uwana kadàbəzaw seriya uwana aduwa aŋa azladza anik.”))

¹⁵ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Kauguzahaw dawali dawali gesina la gudəŋ la vok, amiyaka la kəslah iyaw babay, kà akul aŋa mabəz masla mapəh gay la ləv ala tekula. Ŋgaha baŋa kabəzəwwal aya kà, kapakəwəwəŋ ala kà bəzi aŋa gəy akàl dādūwa à gay akul asik səla.”

¹⁶ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna maguwaḥ azlaguləf à huma. Kagodaw kà: ‘Baŋa dza azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla kà, uwaga kà deyday’, kagodaw. ‘Ama baŋa azuw mawadəy kà la luwəluwə uwana la gəy Zəzagəla la aku kà, mawadəy adənəfay’, kagodaw. ¹⁷ Akul azlaku-sonu, akul azlaguləf! Uwa la à uwana məŋga gə la? Luwəluwə ay awma məŋ gəy Zəzagəla uwana masla la uwana agəŋ luwəluwə uwaga sətaka takay? ¹⁸ Kagodaw aya kà: ‘Baŋa dza azuw mawadəy la slaka makəd tatak kà, uwaga kà deyday’, kagodaw, ‘Ama dza uwana azuw mawadəy la tatak makədəyga uwana la afik kà, mawadəy adənəfay’, kagodaw. ¹⁹ Akul azlaguləf, uwa la à uwana məŋga gə la? Tatak makədəyga ay awma slaka makəd tatak uwana agəŋ tatak makədəyga sətaka takay? ²⁰ Kà uwaga kà, dza uwana azuw mawadəy la slaka makəd tatak kà azuw mawadəy la tatak makədəyga uwana la afik babay. ²¹ Dza uwana azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla kà, azuw mawadəy la məŋ gəy Zəzagəla ŋgaha la Zəzagəla uwana adz à ahəŋ la aku babay. ²² Dza uwana azuw mawadəy la zagəla kà, azuw mawadəy la kursi Sufəl aŋa zagəla, ŋgaha la masla uwana adz à ahəŋ la afik babay.”

²³ “Ŋgərpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, ŋgaha la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kavəw makulo aŋa tatak aŋkul, baməraka la azlatsəhay aləl anik anik gesina, ama kapəsewaw uwana aduwa à vok la mapəhay la abà, bokuba madəhəŋ delga la tələmma, ŋgaha la madinjal gəl à vok. Uwaga la uwana akəsà à vok kà makəsay la kokudà mapəsewaw azlaanik uwanay. ²⁴ Akul azlaməna maguwaḥ azlaguləf à huma, kazabaw slaslam à uda la tataka masay aŋkul la abà, ama zlugumi kà kadəguwa à gay.”

²⁵ “Ngørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kapalaw lig aña kətsaw la azlakəslad’ anjuk, ama la huɔf anjuk kà kahənwaw la makəsafər dzəbanja, ngaha la gəl la adi gesina. ²⁶ Kak zil Farisəya guləf gə, pəl huɔf kətsaw dadənj, ngaha lig gə adəgay kuzekaka babay.”

²⁷ “Ngørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza. Akul kà bokuba akul azlazəvay uwana tawodənja, ahəf la lig gə, ama la huɔf gə kà, mahənlaga la azla-tatak mazinga vanjavanj. ²⁸ Akul babay kà la lig gə kà, kapəhawla vok ala kà kiya uwaga: ‘Anu azladza delga’, kagodaw, ama la huɔf kà kahənwaw la magolla dza ngaha la mawisiga”, Yesu agòd à atà.

Seriya uwana lakəl aña azlaməna magolla dza
(Luka 11.47-51)

²⁹ Yesu ahəd à huma à gay la magodəy: “Ngørpa agay la akul, akul azlaməna matapla mapəhay, la akul azla Farisəya, akul azlaməna magolla dza, kanələhəw zəvay aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəhla à azladza ala kà lela. Kadəhəw azlatatak bədəf à azlazəvay aña azlauwana à vok tadzà à ahəj la dziriga la abà. ³⁰ ‘Aganay məgay la ahəj la zamana aña azlababa gami madzidziga kà naka mədəh sləray anina kà makəd azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza aw’, kagodaw aya. ³¹ La gəl anjuk kà, kasəlaw kà akul azlamayyi à tsəh ala aña azladza uwana takədəh azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwaga. ³² Kətà zlə kà, dəw à huma à gay kadəvawla sləray uwana à gay azlababa anjuk tadzəkà madəhəj zla! ³³ Akul azlabəza matsapa: ‘Kakay mədətəf seriya aña gəy akəl la gay ala?’, kagodaw ma!”

Gay makəd gəl à ahəj

³⁴ Ngaha agòd aya: “Kà uwaga katsənəwəwənj lela, gədəsləl akul à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl à wanj, la azlaməna hanjəliɡa, ngaha la azlauwana tasəl mapəhay. Kadəkədaw azlaanik, azlaanik aya kà, kadətataslaw atà à ahəf à adi, azlaanik kadəzlabəhaw atà la kurpi la gəy madəv kuɔa la aku, ngaha aya kadənəfəhaw la gudənj kà makəd atà. ³⁵ Kiya uwaga à uwana anjiz aña azladza dziriga uwana takədəhəh atà dadzəka à vok la Abel, dza dziriga uwana takəd, tsərəh à makəd Zakari, kona aña Baraki uwana kakədəw la tataka aña azlagəy tsidənjaga à abà la slaka makəd tatak. ³⁶ Hadəy, gəpəh à akul la dziriga kà, kà uwaga gesina adətəday kà à gəl aña azladza aña zamana uwanay lakana.”

Yesu atà la Urusalima
(Luka 13.34-35)

³⁷ “Urusalima, Urusalima, kak la uwana kakəd azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwana à gay, ngaha katsəh azlauwana Zəzagəla aslala kà atà à wanj la akur. Gəday vok kà mənɡa, kà maham gay à vok aña azladza anjak la slaka gulo, bokuba gotsak uwana aham gay azlabəza anja à vok la tsəh gogozləh anja, ama kakəsaw aw. ³⁸ Ngaha zla, lagwa kà, gəy anjuk adəgay njəvəy. ³⁹ La kità gəpəh à akul kà: Dəgay lakana kadənəwəwənj gi aya tsərəh à uwana: ‘Məpis gay à vok à gay la dza uwana atsa à wanj la sləm aña Sufəl’, ✧ kadəgodaw”, Yesu agòd.

24

*Gay lakəl aña madəv à gay gudəŋ à vok
(Mark 13.1-3; Luka 21.5-6)*

¹ Kiya uwaga Yesu asà à lag la mənəŋ gày Zəzagəla la aku. Uwana adiy aŋha kà, azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha kà mapəhalla maŋalay aña mənəŋ gày Zəzagəla uwatà. ² Kiya uwaga Yesu awùlla à uda, agòd à atà: “Kanəŋaw uwaga gesina takay? Haday gəpəh à aku la dziriga kà, amiyaka akur tekula babay kà adəgədal à gay aw, tadəkalah à ahənəŋ gesina.”

Azlanəŋrpa uwana tadàtsa à vok à waŋ

*kà madəv à gay gudəŋ à vok
(Mark 13.3-13; Luka 21.7-19)*

³ Yesu adzà madzay la gudəŋ kuvu la afik, la abatà azlaməna matapla la slaka aŋha tazà à vok à slaka aŋha, tanəval à gay ala: “Pəhanula: Mbà uwaga adəpaka vok ma, masəlay ma uwala adəpəhanula kaslà mas à waŋ aŋak la makəf gəl à ahənəŋ gudəŋ à vok la?”

⁴ Yesu awùlla à atà ala: “Dahàw hanəkəli kà aña mapapatakulla aw. ⁵ Kà uwana azladza aŋuvaw tadàsa à waŋ la sləm gulo, ŋgaha: ‘Gi Kristu!’, tadəgəfay, ŋgaha tadəvavarah azladza aŋuvaw à bada à abà. ⁶ Kadàtsənaw azlamawiyay aña guvəl, ŋgaha azlagay lakəl aña guvəl. Guba adəkəs aku aw, uwaga kà, say leri apaka vok, ama uwaga kà makəf gəl à ahənəŋ gudəŋ à vok dadəŋ aw. ⁷ Azladza tsəhay anik tadəp guvəl la azlatsəhay anik, ŋgaha makoray anik adəp guvəl la makoray anik, azlamay tadəgəhay la ahənəŋ, ŋgaha azlamabəlakəh vok aña kutso tadəgəhay la ahənəŋ la azlaslaka anik anik. ⁸ Ama azlatatak uwaga gesina adəpaka vok kà bokuba madzəka mazay aña huɸ bəzi.”

⁹ “Azladza tadəvəh aku à ahəl aña azladza anik kà matəbəbəh aku, ŋgaha tadəkəfah aku. Azlatsəhay gudəŋ à vok gesina tadəpəsew aku kà uwana kawoyaw gi. ¹⁰ La kaslà uwatà, azladza aŋuvaw tadəsak à madinəl gəl à vok la tsəh ala, ŋgaha tadətah à vok kaf à gəl, ŋgaha tadəzin vok à vok ala kà atà à àtə. ¹¹ Azlaməna mapəh à atə gay à ahəl fida gə tadəpahla vok ala la tataka aŋkul la abà, tadəvavarah azladza anik aŋkul aŋuvaw. ¹² Mawisiga la uwana adəsləh gəl à ahənəŋ à kà delga, azladza gay mənəŋa tadəwadəh vok à uda la uwaga la abà à kà delga. ¹³ Ama dza uwana adəbasin tsərah à makəf gəl à ahənəŋ la tetəvi aña Zəzagəla à ama kà, adəbəlay. ¹⁴ Gay marabənəŋ aña makoray Zəzagəla adəgay mapəhayga la gudəŋ la vok gesina, kà mazin gə à azlatsəhay gudəŋ à vok gesina. Baŋa adatsanay kiya uwaga kà, madəv à gay gudəŋ à vok adəzlanəlay.”

*Məzam aña dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl
(Mark 13.14-23; Luka 21.20-24)*

¹⁵ “Mok uwana kadənəŋaw masla məzam aña Kristu, uwana masla mapəhal gay à ahəl Daniyel apəh, à uwana atsizl à slaka tsikasla gə à abà kà, (kəla dza uwana adənəŋ uwaga kà, adəha hanəkəli lela!) ¹⁶ Kiya uwaga kà azlauwana la kutso Yahudiya kà, tadəhoy à gudəŋ à afik. ¹⁷ Dza uwana la gəl gày babay, adàsa à ahənəŋ kà mad à gày kà mahəl azlatatak uwana la huɸ gày aŋha aya aw. ¹⁸ ŋgaha dza uwana la fəta, adəwul à mtəga kà mahəl dəbdəbi aŋha la mtəga aŋha aw. ¹⁹ Kay, ŋgəŋrpa mənəŋa adəgay la

azlamis uwana la bəza la huf, ɲgaha la azlauwana bəza vərna aga la atà la ahàl la mavakay uwatà! ²⁰ Də̀v̀àw kuɖa à Zəzagəla kà mavakay mawisiga uwaga aɲa matəɖ à təla anasl à abà baɲaw à vuɖ maduw ləv à abà aw. ²¹ La kaslā uwatà kà, ɲgərpa mən̄ga adəgay la ahən̄ uwana adapakà vok dagay uwana Zəzagəla aɖahà gudən̄ à vok tsəràh à lakana aw, uwana adapaka vok bokuba uwaga aya dikiɖiki aw. ²² Agayna Zəzagəla atetuwa mavakay uwaga aw kà, naka dza la ahən̄ abəlay aw, ama Zəzagəla atetuwa mavakay uwaga kà, kà azlaan̄ha uwana atsatsəmàni atà.”

²³ “Baɲa ‘Kristu kà à aganay, la abanay, à agatəy la abatəy’, tagoɖ à akul kà, kakəsaw gay aɲatà aw. ²⁴ Kà uwana azlakristu fidaga, la azlaməna mapəh à atà gay à ahàl fida gə tadəpahahla vok ala. Tadəɖah azlamagol nadzipo kà mavavarla azladza amiyaka bə azlauwana Zəzagəla atsatsəmàni atà. ²⁵ Tsəbàwwal sləm kà uwana gəɖapəh à akul à vok à bə.”

²⁶ “Kità kà, baɲa: ‘A agatəy la kəsaf la abà, la abatəy’, tagoɖ à akul kà, kadaw aw! Baɲaw dza agoɖ à akul: ‘Aganay adada à gəy à abà la abanay’, tagoɖ à akul kà, kakəsaw gay aɲha aw. ²⁷ Bokuba habaga uwana awutsəɖ à uda la ləv zagəla la abà dagay la tsəh la ahən̄ tsəràh à gəl à agu kà, kiya uwaga à mas à waɲ aɲa Kona aɲa dza babay. ²⁸ La slaka uwana tatak mamətsayga la ahən̄ la uwana azlakwatsamu tahəm gay à vok la abatà.”

*Mas à waɲ aɲa Kona aɲa dza
(Mark 13.24-27; Luka 21.25-28)*

²⁹ “La katskats la lig mapak vok aɲa ɲgərpa uwaga la ahən̄ kà, afats adəɖay aya aw, təla bay adəv uɖaka aɲha aya aw, azlatsetsiliɲ tadəsokw à ahən̄ la zagəla, ɲgaha ndzəɖa aɲa zagəla adəbəlaka vok. ³⁰ ɲgaha masəlay aɲa Kona aɲa dza adəpəhla vok ala la zagəla la afik. Kiya uwaga azladza à vəɖah gesina tadətaway, tadənən̄ Kona aɲa dza atsa à ahən̄ la habaga la abà la ndzəɖa mazləbɔy mən̄ga la zagəla. ³¹ Magol mapara mən̄ga adətsənay, ɲgaha tadənən̄ azlamalika la gay tər gudən̄ uɖaɖ aɲa kutso, tadəham gay azlauwana à vok atsatsəmàni atà la azlagay tər gudən̄ à vok uwaga.”

*Uwana gudəv apəhla ala
(Mark 13.28-31; Luka 21.29-33)*

³² “Tsənəw uwana gudəv apəhakulla: Mok uwana gudəv agagəray babasl aɲha aɖay kà, sələw kà madara kà nekwa. ³³ Kiya uwaga kà, baɲa kadənəɲaw uwaga gesina kà, sələw kà, kaslā mas à ahən̄ aɲa Sufəl kà adaslay. ³⁴ Haɖay, gəpəh à akul la dziriga kà: Kà azladza aɲa zamana uwanay tadəməts à gay dadən̄ gesina, kà mas à waɲ aɲa makoray Zəzagəla aw. ³⁵ Zagəla la kutso kà adəɖəv à gay, ama gay gulo kà, adəɖəv à gay aw!”

*Zəzagəla kokuɖa gəl aɲha la uwana asəl madəv à gay gudən̄ à vok pəra
(Mark 13.32-37; Luka 17.26-27,34-36)*

³⁶ “Dza la ahən̄ asəl kaslā la mavakay, baɲaw sa aɲa mapaka vok aɲa tatak uwaga aw, amiyaka azlamalika uwana la zagəla, amiyaka Kona aɲha babay aw, say Baba kokuɖa gəl aɲha pəra la uwana asəl. ³⁷ Tatak uwana apakà vok la zamana aɲa Nuhu kà, adəpaka vok kalkal la uwaga aya à mok uwana Kona aɲa dza adəsà à waɲ. ³⁸ La kità, à mok uwana mavakay aɲa iyaw, uwana azà dza ala, aləg à waɲ kà, azladza tazùw, tasəh tatak, tazəb mis, tadəh à zil tsəràh à mavakay uwana Nuhu adà à kəslah iyaw

à abà. ³⁹ Tadzùgw tatak d̄ikid̄iki tsèràh à uwana iyaw asà à waŋ, azàtála gesina aw. Kiya uwaga adàpakay la vuɔf mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay. ⁴⁰ La kità, azladza sèla tadàgay la fèta, tekula adàgay mazəb̄ay ḡà, anik adàgay masakal ḡà. ⁴¹ Azlamis sèla tadàdzam vèl, tekula adàgay mazəb̄ay ḡà, anik adàgay masakal ḡà. ⁴² Dzàw à ahəŋ la adi, kà uwana kasəl aw mavakay uwana Kona aŋa dza adàsa à waŋ aw. ⁴³ Tsəb̄aw sləm à uwanay lela: Aŋa zil ḡay asəl kaslà uwana masla à gəl atsə à waŋ kà mazləl ḡay aŋha la vɔf kà, adzəhal aw, ahən à ahəŋ la adi kà masla gəl aŋa mad à ḡay aŋha aw. ⁴⁴ Kà uwaga: ‘Dahàw vok à ahəŋ, akul babay, kà uwana Kona aŋa dza adàsa à waŋ kà la kaslà uwana manəwəŋ an̄kul lakəl aw.’

Gay la gay la abà lakəl aŋa azlamagamza sèla
(Luka 12.41-48)

⁴⁵ “Uwa à magamza dziriga uwana la haŋkəli ḡà uwa? Uwaga kà dza uwana məŋga aŋha afà à gəl aŋa azlaməna sləray anik, kà masla aŋa mavàha à atà tatak may la sa uwana asà à atà. ⁴⁶ Marabay agay la magamza uwana məŋga aŋha awul à waŋ, abəzal à gəl la sləray aŋha la abà. ⁴⁷ Had̄ay, gəpəh à akul la dziriga: Zil ḡay adàv ləmana à magamza aŋha uwanay à ahəl gesina. ⁴⁸ Ama baŋa magamza uwaga mawisiga kà, agod̄ay la gəl aŋha kà: Məŋga gulo kà adàsafay, ⁴⁹ adzəka mazlab̄ah azlamanalzay aŋa sləray, ŋgaha azuway la azlaməna guzu, ⁵⁰ kiya uwaga zil ḡay adàzlanjalay la vuɔf uwana magamza uwaga la makuday la abà aya amiyaka aŋa sa tekula aw. ⁵¹ Zil ḡay adàd̄ahla seriya zlazlad̄aga à gəl, ŋgaha adàvəl masik aŋha kà la tataka aŋa azlaməna magolla dza la abà, la abatà la uwana adātuway, la mapad̄ slid̄ la tsəh ala tərrowawa”, Yesu agòd̄.

25

Gay la gay la abà lakəl aŋa azladəgam kulo

¹ “Kiya uwaga makoray Zəzagəla kà kalkal la gay aŋa azladəgam kulo uwana tasà à uda, tahəl fənəs aŋatà, tahəd̄ kà magagamay la masla mazəb̄ mis. ² Azladəgam zlo la tataka aŋatà la abà kà, azlakusoŋu ḡà. Azlazlo anik uwanay kà, azlaməna masəl gəl ḡà. ³ Azlakusoŋuga uwaga tahəl fənəs aŋatà kokud̄a matəɔfani aməl à koloba à agu kà madla la ahəl. ⁴ Ama azlamasəl gəl ḡà uwanay kà tadatəɔfani aməl à koloba à agu, tadàla la ahəl gesina la fənəs aŋatà. ⁵ Hay, masla mazəb̄ mis asàf kà mas à waŋ, azladəgam kulo uwaga tadzəhəl.”

⁶ “La tataka vɔf mawiyay atsən: ‘Masla mazəb̄ mis vok adazlanjalay, sàw à afik, məgàgàm la masla zla!’ ⁷ Kiya uwaga azladəgam kulo uwaga tatsànla, ŋgaha tavàtsàhà fənəs aŋatà. ⁸ Azlakusoŋuga uwanay tagòd̄ à azlamasəl gəl ḡà uwanay: ‘Kamkam, dzèslàhàw à anu aməl an̄kul, kà uwana fənəs gami adàmatsahla, səlew̄k sesəlew̄k tsi!’ ⁹ Azlamasəl gəl ḡà tagòd̄ à atà: ‘Awaŋ, adàsla anu aw, dàw à kanti à agu, kadàsukwaw!’ ¹⁰ Kiya uwaga azlakusoŋuga uwaga tahəd̄ kà masuk aməl la kanti, ama la sa uwaga masla mazəb̄ mis asà à waŋ, azladəgam zlo masəl gəl ḡà uwatà tadà à ḡay la slaka ḡà, à ḡay mazəb̄ vok à agu, kà uwana tagà nekwa, ŋgaha tatsàk à gamaḡay à ama la tsəkurəm tərrozl. ¹¹ Zewk, la huma la gay, azladəgam anik uwanay tasà à waŋ, tadzəkà mazalahay: ‘Məŋga,

pèzl à anu gamagày!’ ¹² Ama masla mazəb mis agòf à atà: ‘Hadfay, gəgod à akul la dziriga: Tetuwa gəsəl akul aw!’ ”

¹³ Yesu azàlàn à gəl, agòf à atà: “Dzàw à ahəj la adi, kà uwana kasəlaw mavakay, amiyaka sa uwatà aw!”

Gay la gay la abà lakəl azlamagamza makər
(Luka 19.11-27)

¹⁴ “Adagay kalkal la dza uwana ad à mauguzahay. Azàlàn azlamagamza aḥha, abək à atà à gəl aḥha tatak aḥha gesina. ¹⁵ Anik aḥatà avəl gursu dəbow, à anik aya gursu dadərmokw ufaɖ, à mamakər gə avəl gursu dadərmokw səla. Avà à atà la kəla ndzəɖa aḥha dza suwan, ḡgaha la lig la ahəj adà aḥha à mauguzahay. ¹⁶ Magamza uwana abəzà gursu dəbow, ahəd, atsəkàlla, ḡgaha abəzal riba aḥha gursu dəbow anik aya. ¹⁷ Masla aḥha mabəzal gursu dadərmokw ufaɖ adahàn kiya uwaga babay suwan, ḡgaha abəz riba aḥha gursu dadərmokw ufaɖ anik aya. ¹⁸ Ama dza uwana abəzà gursu dadərmokw səla, ahəd, alà à afək à uda, ḡgaha ahəd à sili uwatà à agu mənḡa aḥha avəl.”

¹⁹ “Uwana adasafay mənḡa kà, mənḡa aḥatà awùl à wan la mauguzahay, ḡgaha adzà madzay, kà matugway lakəl aḥha sili aḥha. ²⁰ Magamza uwana abəzà gursu dəbow atsà à vok à wan à slaka mənḡa aḥha, apəhal gursu dəbow anik uwana ayyà à tsəh. ‘Mənḡa, kavà à gi kà gursu dəbow tekula, təga aw uwà ay? Nənən tsi, aganay gursu dəbow uwaga ayyà à tsəh ala gursu dəbow anik aya.’ ²¹ Mənḡa aḥha agòfal: ‘Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabəza tatak deyday gə la abà, gəɖafa à ka à gəl aḥha azlatatak uwana aga la ndzəɖa, sə à wan à marabay gulo à abà.’ ²² Magamza uwana abəzà gursu dadərmokw ufaɖ, azà à vok à awtəy babay, agòf: ‘Mənḡa, kavà à gi gursu dadərmokw ufaɖ aw uwà ay? Nənən, aganay dadərmokw ufaɖ anik uwana ayyà à tsəh.’ ²³ Mənḡa aḥha agòfal: ‘Delga, kak magamza dziriga, kagà dziriga la azlabəza tatak deyday la abà, gəɖafa à ka à gəl aḥha azlatatak mənḡa gə. Sà à wan à marabay gulo à abà.’ ²⁴ La lig la ahəj magamza uwana abəzà à gursu dadərmokw səla azà à vok à awtəy, agòf: ‘Mənḡa gulo, gəsəl kà kak dza dzandzənḡa. La guf uwana la abà kasləkà tatak à abà babay aw kà, katsəɖay, ḡgaha la guf uwana la abà kasləkà aw kà, kalay. ²⁵ Guba akəs à gi kà uwaga à uwana, gəhəd, gəla sili aḥha uwaga à afək à agu. Nənən, aganay à tatak aḥak!’ ²⁶ Mənḡa aḥha awulàlla: ‘Kak magamza mawisiga, ḡgaha masaga, kasəl kà gətsəɖay ḡgaha gəlay la guf uwana la abà gəsləkà aw, kagoɖ, ààà?! ²⁷ Kà mana kafà sili gulo à gəy makal goder aw, naka mok uwana gəɖawul à wan kà naka gəɖay, gəhəl sili la iyaw la tsəh la abatà aw ma? ²⁸ Hələwla gursu dadərmokw səla gə uwaga ala, ḡgaha bəkàw à dza aḥha gursu dəbow à vok. ²⁹ Kà uwana kəla dza uwana akoray kà, tadàvalla à vok, ama dza uwana akoray aw kà, bə bəzi gə uwatà agà la ahəl kà, tadàdəval à ahəl ala aya. ³⁰ Ama magamza mawisiga uwaga kà dūwàw à uda à mələs à abà, la abatà matuway la mapaf sliɖ adəpaka vok!’ ”

Seriya makəɖ gəl à ahəj

³¹ “Mok uwana Kona aḥha dza adàsa à ahəj mas Sufəl Sufəl, la azlamalika aḥha gesina kà, adàdza à kursi mazləbay aḥha à afik.

³² Azlatsəhay gudəj à vok gesina tadəham gay à vok la huma aḥha,

ngaha adàvành azladza ala, bokuba uwana masla manəŋla azlatatak avàh azlatuwanj ala la azlaawàk. ³³ Adàbək azlatuwanj à ahàl kaf anja à gəl, ngaha azlaawàk à ahàl gudzay anja à gəl. ³⁴ Kiya uwaga Sufəl adàgəday à azlauwana la ahàl kaf anja lakəl: ‘Sàw à wanj akul uwana Baba gulo adapis akul gay à vok, ngaha bəzàw à makoray uwana aga maɸahakullanj à ahəŋ gə dagay madzəka gudəŋ à vok. ³⁵ Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may, nəlay akəs à gi, katəɸəw gi iyaw gəsà, gəgà mələk gə, kakəsàw gi la ahàl səla. ³⁶ Gəgà la godega deyday, kadùwàw à gi lukut à vok, gəgà la ɸuvats gə, kasàw à wanj kà manəŋ gi à gày la à gi sləm, gəgà la danj, kasàw wanj kà manəŋ gi à gày.’ ³⁷ Kiya uwaga azladza uwana azladziriga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gə, ngaha məv à ka tatak may banjw la nəlay gə ngaha mətəɸ à ka iyaw masay ma? ³⁸ Mbà mənəŋà ka kak mələk gə, ngaha məkəs kà la ahàl səla, banjw mənəŋà ka la godega deyday ngaha məduwà à ka lukut à vok ma? ³⁹ Mbà mənəŋà ka ɸuvats azà ka, mbà la danjw maslà mədà à awtày kà manəŋa ka à gày la?’ ⁴⁰ Sufəl awulla à atà ala: ‘Haɸay, la dziriga gəpəh à akul: Uwana kaɸahàhəwəŋj à tekula la tataka azlabəza uwanay la abà gesina kà, uwaga kà, kaɸahəwəŋj kà gi!’ ”

⁴¹ “Ngaha la lig la ahəŋ Sufəl adàgəɸ à azlauwana la ahàl gudzay anja: ‘Zàw gi à vok, akul uwana Zəzagəla adàtsafla akul! Dàw à akàl uwana à abà adàmats ala aw uwana maɸehəŋj à ahəŋ gə, kà anja seteni la azla-malika anja gesina! ⁴² Kà uwana may azà à gi, kavàw à gi tatak may aw, nəlay akəs à gi, katəɸəw à gi iyaw gəsà aw, ⁴³ gəgà mələk gə, ama kakəsàw gi aw, gəgà la ɸuvats ngaha gəgà la danjw kafəw gi sləm babay aw.’ ⁴⁴ Kiya uwaga taulàlla: ‘Sufəl, mbà mənəŋà ka la may gə banjw la nəlay gə, banjw kagà mələk gə, banjw la godega deyday, banjw la danjw ngaha maslà məzlakà ka aw la?’ ⁴⁵ Sufəl awulla à atà ala: ‘Haɸay, gəpəh à akul la dziriga: Kəla tatak uwana kaɸahàhəwəŋj à azlabəzaga uwanay gesina kiya uwaga aw kà, bə kaɸahàhəwəŋj à gi babay aw.’ ⁴⁶ Kiya uwaga tadàdala atà à seriya uwana à abà adədəv à gay aw. Ama azladza dziriga kà tadəbəz sifa uwana adəv à gay aw”, Yesu agəɸ zlà.

26

*Azlaməŋga takəs sawaray kà makəs Yesu
(Mark 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)*

¹ Haɸay, mok uwana Yesu adədəvla gay anja à gay kà, agəɸ à azlaməna matapla la slaka anja: ² “Sələw kà madəvaday uwana sləm anja Paska adəgay la ahəŋ la mahənay səla la abà, ngaha tadəv Kona anja dza à ahàl anja azladza kà matatasl à ahəf à adi.”

³ Kiya uwana azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga anja azla Yahudiya tahamà gay à vok la mtəga anja Kayyif, mən madzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla. ⁴ Takəs matsən vok gay la gəl la gəl, kà makəs Yesu, ngaha kà makəɸay. ⁵ Tagəɸ: “Məslala vok kà makəsay la madəvaday la abà aw, kà uwana maham à ahəŋ dza adəvədzahla”, tagəɸ.

*Mis adzadzab aməl matərsin à Yesu à gəl
(Mark 14.3-9; Yuhana 12.1-8)*

⁶ Mok uwana Yesu la Betaniya, la mtøga aŋa Sømon masla akàl zagøla uwatà kà, ⁷ mis anik asà à waŋ à slaka aŋha la dørew amàl la ahàl mahønлага la amàl matørsin zlazladfaga. Adzadzàb amàl matørsin uwatà à Yesu à gøl la mok uwana tazùw kaf. ⁸ Uwana azlamøna matapla la slaka aŋha tanønà uwaga kà, gøl akàd à atà à vok, tagòd: “Kà mana awis tatak ala kiya uwanay ma? ⁹ Agayŋa avà à anu amàl matørsin uwaga tsakalay aŋha zlazladfa: mødùw ala, kà mav sili gà à azlamøna kuɗa, kà ŋuløm.” ¹⁰ Yesu kà asèl uwana tapøhay, agòd à atà: “Kà mana katørøbaw mis uwaga ma? Kà uwana adfahågøŋ kà dzøba aŋha søla aw? ¹¹ Kà uwana azlamøna kuɗa tadàgay la ahøn koksikoksi, ama gi kà mødàgay la ahøn anina koksikoksi aw. ¹² Kà uwana amàl uwanay adzadzàb à gi à vok kà, madfàh amàl à mazimnekiɗ uwana à vok kà mazøb à uda. ¹³ Hadfay, gøpøh à akul la dziriga: Køla slaka, uwana dza adàpøh gay matsidfayga uwanay la gudøŋ la vok gesina kà, tadàpahay lakøl aŋa uwana mis uwanay adfahøn, kà mis uwanay aŋa mawul à atà à gøl.”

*Yudas asal mav Yesu à ahàl aŋa azlamøna mav tatak à Zøzagøla
(Mark 14.10-11; Luka 22.3-6)*

¹⁴ Mok uwana uwaga adada à lig kà, tekula la tataka azlamøna matapla kulo gøl aŋha søla uwaga la abà, uwana sløm aŋha Yudas Iskariyot, ahàd kà mabøz à azlamadzahaga aŋa azlamøna mav tatak à Zøzagøla à vok, ¹⁵ agòd à atà: “Mana kadàvaw à gi, à baŋa gøfa à akul Yesu à ahàl ma?” Ngaha tatugwal gursu dzik makør à ahàl. ¹⁶ Dagay la mok uwatà Yudas ayàh tetøvi kà maf à atà Yesu à ahàl.

Yesu azuw tatak may aŋa Paska

*la azlamøna matapla aŋha kulo gøl aŋha søla
(Mark 14.12-21; Luka 22.7-14; Yuhana 13.21-30)*

¹⁷ La mavakay teraŋa aŋa madøvaday pain uwana kokuɗa tatak makøsiŋ, azlamøna matapla tasà à waŋ, tanøv à Yesu: “Lala asa à ka møday kà madfàh tatak madøvaday Paska à ahøn la?” ¹⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Dàw à huɗ gudøŋ à abà à slaka dza uwahà: Mønŋa agòd à ka, ‘Kaslà gulo adaslay kà gi aŋa mazuw tatak may aŋa Paska la azlamøna matapla gulo la mtøga aŋak’, agòd, gòdàwwal.” ¹⁹ Azlamøna matapla tahàd, tafahà uwana Yesu apøh à atà à ahàl, ŋgaha tafahà tatak may aŋa madøvaday Paska à ahøn.

²⁰ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ kà, Yesu adzà à tatak may à adi la azlamøna matapla la slaka aŋha kulo gøl aŋha søla uwatà. ²¹ Mok uwana tazùw tatak may, Yesu agòd à atà: “Hadfay, gøpøh à akul la dziriga, tekula aŋkul adàta à gi kaf à gøl.” ²² Uwaga abøk mazawla à gøl à azlamøna matapla mønŋa, tadzøkà manavahal la tekula, tekula: “Suføl, gi zlàk uwà, gi zlàk uwà?”, tagòɗal. ²³ Yesu awùlla à uda, agòd à atà: “Dza uwana mødøb ahàl à kaf à gøl anu søla la kəsladf la abà, la uwana adàta à gi kaf à gøl. ²⁴ Hadfay, Kona aŋa dza adàmøtsay la tsøhay gà uwana matsetseray, apøhay la wakità la abà lakøl aŋha, ama ŋgørpa adàgay la dza uwana adàta kaf à Kona aŋa dza à gøl! Agayŋa tayyay aw kà, naka ŋuløm kà aŋha.” ²⁵ Yudas masla matal kaf à gøl, uwaga agòd la manavay: “Mønŋa, gi la magay zlàk uwà?” Yesu awulàlla, agòɗal: “Kak Yudas, kapøh!”

Tatak may tsikasla gà

(Mark 14.22-26; Luka 22.15-20; 1 Korintiya 11.23-25)

²⁶ La mok uwana tazùw tatak may, Yesu azəb kaf, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, atsakəŋ ala, avà à azlaməna matapla la slaka aŋha la magoɗay: “Uwanay kà vok gulo, zəbàw, kazùwwàw!” ²⁷ Ngaha azəb kətsaw mahəŋla gà la tatak masay gà, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, avà à atà la magoɗay: “Sàw uwaga gesina aŋkul, ²⁸ kà uwana uwaga kà aŋiz gulo, aŋiz makəs vok slawda, uwana masokw à wəfah gà, kà aŋa azladza aŋuwaw, kà maβəz mamatsila tsakana. ²⁹ Gəpəh à akul uwaga la dzahhà: Dagay lakana gəɗasay iyaw mayyay ahəf uwanay aw, tsərah à uwana məɗasay anina la makoray aŋa Baba gulo aya.” ³⁰ La lig aŋa mahab mahabay mazləbay à gay, tadà aŋatà à gudəŋ kuvu à afik.

Yesu atà la Piyer

(Mark 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

³¹ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “La huɗ aŋa wəf uwanay lakana kà, kadəsakaw gi à ahəŋ gesina aŋkul, bokuba uwana məɗzeŋay la matseteray la abà: ‘Gəɗəkəɗ masla manəŋla azlatuwan, ŋgaha maham à ahəŋ tuwan gesina adəsləh gəl à ahəŋ.’[✧]

³² Ama mok uwana gəɗawul à uda kà, gəɗətsəvokay kà akul à Galili.”

³³ Piyer agòɗal: “Amiyaka azladza anik gesina tasək à kak à ahəŋ kà, gi kà, gəɗasək à ka à ahəŋ tetuwa aw!” ³⁴ Yesu awulàlla: “Haɗay, gəpəh à ka la dziriga: Bə la wəf uwanay kà, gurayŋa mewgdzagalan awiyay kà, kadəgoɗay asik makər; kà kasəl gi aw, kà uwaga Piyer.” ³⁵ Piyer agòɗal: “Dikidiki: Gəsəl kak aw, gəɗəgoɗay aw, amiyaka bə makits aga à gi la kuda bay!” Azlaməna matapla uwana la slaka aŋha tapəh bokuba aŋa Piyer uwaga babay.

Yesu adəv kuɗa la Getsemane

(Mark 14.32-42; Luka 22.39-46)

³⁶ Kiya uwaga Yesu abəz à slaka anik à abà uwana sləm aŋha Getsemane, ŋgaha agòd à azlaməna matapla aŋha: “Aga, gəɗay, gəɗədəv kuɗa la abatəy kà, dzàhàw madzay la abanay.” ³⁷ Adàla Piyer, ŋgaha azləbəza aŋa Zebede səla la tsəh, adzəkà maskulay la mazaw la gəl. ³⁸ Agòd à atà: “Ləv gulo adahəŋla la mazaw la gəl aŋa mamətsay, dzàw à ahəŋ la abanay, dzàw à ahəŋ la adi kiya gi.” ³⁹ Masla adəni kərkər zewk, atsəŋ gəl à ahəŋ, ŋgaha adəv kuɗa la kiya uwanay: “Baba gulo, agayŋa uwanay aβəz à vok kà naka, kazəbɡəŋ kətsaw ŋgərpa uwanay ala, amiyaka bə la uwaga babay kadəfaŋ bokuba uwana asa à ka, awkà bokuba uwana asa à gi aw!”

⁴⁰ La lig la ahəŋ awul à wan à slaka azlaməna aŋha makər uwaga, aβəz atà à gəl kà tadzehal. Agòd à Piyer: “Kaslawwalla vok kà madz à ahəŋ la adi la gi, amiyaka sa tekula aw uwà? ⁴¹ Dzàw à ahəŋ la adi, dəvəw kuɗa kà akul aŋa matəɗ à mapapatay à abà aw. Masasəɗok aŋa dza asal manəfay nəma, ama vok kà guβɡuβ.”

⁴² Azà à atà vok la vok ala kà masəla, ŋgaha adəv kuɗa kiya uwanay: “Baba gulo, baŋa akəs à vok kà kətsaw uwanay azəb vok à uda kiya

✧ 26:31 26.31 Zakari 13.7

uwanay aw, sàk à gi kà gi aña mas à uda la abà, ñgaha masal aňak apaka vok zla.”

⁴³ Masla awùl à wañ aya à slaka azlaməna matapla aňha uwaga, abəz atà à gəl kà tadzehàl aya, taslàlla vok aña madz à ahəj la adi aw. ⁴⁴ Yesu azà à atà vok la vok ala aya kà mamakə, adəv kudà la kiya uwana uwarà. ⁴⁵ La lig la ahəj, awùl à wañ à slaka aňatà, agòd à atà: “Kadzewhal gotənañ, kaduwaw ləv aňkul pəra ay? Nəñàwwàñ sa kà adaslay adagay, ñgaha Kona aña dza adagay mavàyga à ahàl aña azlaməna tsakana. ⁴⁶ Sàw à afik, məhàd! Dza uwana adata à gi kaf à gəl kà aganay la abanay!”

Makəs Yesu

(Mark 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)

⁴⁷ Ñgaha bokuba uwana Yesu à lig la mabədma la abà, à mok uwana Yudas, tekula la tataka azlaməna matapla kulo gəl aňha səla la abà, asà à wañ la maham à ahəj dza aňuvaw la tsəh, katsakar la azlaazəva agà à atà la ahàl. Azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aña azla Yahudiya la uwana taslèl atà à wañ. ⁴⁸ Yudas, uwana adata kaf à Yesu à gəl apəh à atà uwana à vok à abà, adəfəhəj kà mapəhatàla Yesu: “Lagwa kà, dza uwana gədəkəs vok kà, masla gà la uwaga à uwana kayahaw, kadàvalahawka pəra”, agòd à atà. ⁴⁹ Yudas azà à vok à slaka Yesu la katskats: “Ayyi, məñga gulo”, agòdal, la makəs à vok. ⁵⁰ Yesu agòdal: “Slawda, uwana kasà à wañ kà madəhəj kà, dəhəj katskats!” Kiya uwaga azladza anik tasà à wañ, tavàlàhàka Yesu, takəs. ⁵¹ Tekula uwana agà la Yesu abəd katsakar aňha à uda, ñgaha adədfla magamza aña məj madzahaga, anətsal sləm lakəl ala. ⁵² Yesu agòdal: “Kay, wùlla katsakar aňak à gày aňha à agu, kà uwana azladza uwana tahəl katsakar kà, tadàkad atà la katsakar babay. ⁵³ Kasəl kà aña asa à gi kà gəzal à Baba gulo kà mazlak gi aw takay, ñgaha asləl gi azlamalika à ahəj manəlanəl kulo gəl aňha səla aw takay? ⁵⁴ Ama baña kiya uwaga ma kakay à uwana tatsəsər à wakità à abà, agəf à afik ma? Kà uwana wakità agòd kà: Say uwanay adəpaka vok kiya uwanay, agòd.”

⁵⁵ Ñgaha Yesu agòd à maham à ahəj dza: “Kasàw à wañ kà makəs gi la azlakatsakar, la azlaazəva la ahàl bokuba gi masla nabəra takay? Kəla mavakay gədzàhà madzay la məj gày Zəzagəla la aku kà matapla tatak à azladza, uwala kakəsàw gi aw! ⁵⁶ Ama uwaga gesina apakà vok kà gay aña masla mapəhal gay à ahàl uwana la wakità la abà aña magəf à afik.”

Ñgaha azlaməna matapla tasàkal à ahəj, tahòy aňatà gesina.

Yesu la huma à azlamasiga aña gay zil

(Mark 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Azladza uwana takəs Yesu, tadàla masla à huma aña Kayyif, məj madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala, la azlamasiga uwana tahamà gay à vok la abatà. ⁵⁸ Piyer anəfà Yesu la tsəh makəda kəda. Tsəràh à gəl akàl aña məj madzahaga, adà à gày, adzà madzay la slaka aña azlamənəjla, kà manərəz tatak uwana apaka vok la Yesu.

⁵⁹ Azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga aña gudəj tayàh mapuw gudzi à Yesu à gəl, amiyaka bà la fida uwala beyli, kà mabəzal à tsəh kà makəday. ⁶⁰ Ama tabəzal aw, amiyaka bà la uwala beyli, bà la abatà azladza tasàhla azlagay deyday gà à wañ lakəl aňha.

Bà la kità babay azladza sèla tapèhla vok ala. ⁶¹ Tagòd: “Dza uwanay agòd kà: ‘Gəslala vok, gəkalàh mənəy gày Zəzagəla uwanay à ahən, ɲgaha gəwulla à afik la mahənay makər la abà’, agòd.”

⁶² Mənəy madzahaga asà à afik, agòd à Yesu: “Kawulla gay à uda aw takay? Mana à uwanay azladza uwanay tapəhay lakəl anək tak ma?” ⁶³ Ama Yesu adzà à ahən titi. Mənəy madzahaga uwaga agòdál aya: “La sləm anə Zəzagəla uwana la sifa, kamkam wulla gay à uda: Ma kak, Kristu Kona anə Zəzagəla takay?” ⁶⁴ Yesu awulàlla: “Iyay, bokuba uwana kapèh. ɲgaha aya gəpəh à akul la dziriga: Dagay lakana kadənəɲaw Kona anə dza adàdza madzay la ahəl kaf anə Zəzagəla lakəl la ndzəfa, kadənəɲawwəɲ adàsa à ahən la habaga la abà babay.” ⁶⁵ Kiya uwaga mənəy madzahaga akwàhà lukut anəh à vok agòd: “Apèh mawisiga à Zəzagəla à vok, asà à anu azlaməna sayda anik aya aw, katsənàw uwana adapəhay lakəl anə Zəzagəla təga aw way? Mana kadzugwaw aya ma?”, agòd. ⁶⁶ “Azlayla kà, say makəfay pəra!”, azlaməna matsəbal sləm tagòd.

⁶⁷ ɲgaha tadzəkà matalaf sleslib à adi, azláb la mamits à ahəl, azlaanik tazláb à paɲaw à abà,^{*} ⁶⁸ tagòdál: “Pəhanula dza uwana adəf ka, à baɲa kak Kristu zla!”

Gəsəl Yesu aw, Piyer agòd

(Mark 14.66-72; Luka 22.56-60; Yuhana 18.15-25,27)

⁶⁹ Piyer adzà madzay la uda la gəl akəl. Magamza misga anə mənəy madzahaga azà à vok à slaka anəh, agòdál: “Kak babay kà, kadzàw à ahən la Yesu zil Galili uwaga.” ⁷⁰ Ama Piyer adahà fida la huma anə azladza gesina la magòfay: “Gi kà, gəsəl uwana asa à ka mapəhay aw!” ⁷¹ Kiya uwaga asà à afik la abatà, azà à vok à gay gamagày. Magamza misga anik, anənəɲ anə, ɲgaha agòd à azlaməna madz à ahən la abatà: “Iyay, dza uwanay kà adzà à ahən la Yesu zil Nazaret.” ⁷² Ama Piyer adahà fida kà masəla la magòfay aya: “Zagəla, gəsəl dza uwaga kapəhaw aw!” ⁷³ Mok uwana tasəfani aya, azladza uwana la abatà la slaka Piyer, tazà à vok à slaka anəh, tagòdál: “Ndzer kà, kak tekula anətà, məsəl ka la kuda anək la abà, à slaka uwana kasà à wəɲ la abà.” ⁷⁴ Kiya uwaga Piyer adzəkà magòfay: “Baɲa fida gəpəhay kà, Zəzagəla adahà à gi seriya à gəl. Gədəzuwa à akul mawafay kà, gəsəl dza uwaga aw, gəgòd à akul, aw takay?” Apèh uwatà la gay ala, tsatsokw yokwyokw mawgdzagalan adawiyay. ⁷⁵ ɲgaha awul à Piyer à gəl à gay uwana Yesu apəhal: “Gurayɲa mawgdzagalan adawiyay asik makər kà, kasəl gi aw, kadəgofay Piyer!”, Piyer asà à uda, atùw la iyaw tugwi.

27

Tadala Yesu à huma Pilatus

(Mark 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32)

¹ Mok uwana uwaga adada à lig kà, bənəy la zay la tsəh, azlamadzahaga, la azlamasiga takəs sawaray la slaka gà kà makəf Yesu. ² Tawafən, tadàla, tavà à Pilatus gumna anə azla Rom à ahəl.

Mamətsay anə Yudas (Sləray 1.18-19)

³ Mok uwana Yudas masla mat kaf à Yesu à gəl anəŋəŋ kà, seriya adàtəð à Yesu à gəl kà, awùlla sili gursu dzik makər uwaga à slaka azlamadzahaga, la azlamasiga. ⁴ Agòðf à atà: “Gəðfahà tsakana, kà uwana gətà kaf à dza uwana à gəl kokuða tsakana”, agòðf. Ama tagòðal: “Anu kà, gay gami la abà aya aw. Uwaga adagay kà aβəz ka à kak pəra!” ⁵ Yudas aduw sili uwaga à mənə gày Zəzagəla à agu. La lig la ahən, ahàð, akòðf vok anha la madəb vok anha à zagəla.

⁶ Azlamadzahaga tazəb sili uwaga, tagòðf: “Makoray gami avà tetəvi kà mazəbay sili uwanay kà maf à sahar anja gày Zəzagəla à agu aw, kà uwana uwanay kà sili anja anjiz.” ⁷ Mok uwana tatsən vok gay la tataka anjatà la abà lakəl anha kà, tasukw guf anja masla maŋalàh tatak la sili uwatà, kà atà anja malàh azlaməlok dza à abà la abatà. ⁸ Kà uwaga à uwana tsərəh à lakana kà tazallala: Guf anjiz, à guf uwatà. ⁹ Kiya uwanay à uwana gay anja masla mapəhal gay à ahəl Yeremiya agòðf: “Tahəl gursu dzik makər uwaga. (Sili uwaga azla Isərayel tatsəna vok gay lakəl anha kà masukwla)

¹⁰ Tasukwla guf anja masla maŋalàh tatak, bokuba uwana Sufəl Zəzagəla apəh.✠

Pilatus anav gay à Yesu la gay ala

(Mark 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38)

¹¹ Yesu la huma anja gumna kà manaval gay la gay ala: “Kak la uwana kak Sufəl anja azla Yahudiya ay?” “Iyay, bokuba uwana kapəh”, Yesu agòðal. ¹² Uwana azlamadzahaga, la azlamasiga tapùwla gudzi à gəl kà, awùlla gay à uda aw. ¹³ Kiya uwaga Pilatus agòðal: “Kak katsənà azlagay uwaga gesina tatugway lakəl anjak aw, takay?” ¹⁴ Ama Yesu awulàlla gay amiyaka tekula aw, tsərəh à uwana ləv avàl à gumna à gay.

Seriya mamətsay atəðf à Yesu à gəl

(Mark 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

¹⁵ Bə kəla madəvaday Paska kà, gumna adawah gəl à masla danay tekula uwana asà à maham à ahən dza kà uwana adagay zagəla anha. ¹⁶ La mok uwatà kà, dza anik la ahən la danay, masla mawisiga kaykay, sləm anha kà Barabas. ¹⁷ Kiya uwaga Pilatus anəv à maham à ahən dza la gay ala: “Uwa à uwana asa à akul gəduw à akul ala à gəl uwa: Barabas ay awma Yesu uwana Kristu ay?”, agòðf à atà. ¹⁸ Kà uwana Pilatus asəl ndzer kà tafəl Yesu à ahəl kà, kà maŋor.

¹⁹ Uwana gəl akàðf à Pilatus à vok kà gay anja seriya, kà mis anha asləl dza à slaka anha agòðal: “Katapa à ahəl à dza uwaga à vok tetuwa aw, kà uwana masla kà adahà tsakana aw, gəsày ŋgərpa mənəga la masesinay la wəðdà lakəl anja gay anha.”

²⁰ Mənə madzahaga la azlamasiga tagòðf à azladza kà: Say tanav à masakay kà Barabas, ŋgaha takəðf Yesu. ²¹ Gumna anəv à atà à gay ala aya: “Uwa la tataka anja azladza səla uwanay la abà asa à akul kà gəduw à akul la gəl ala?” Tagòðal: “Dùw à anu gəl à Barabas!” ²² Anəv à atà: “Mana gəðfehən la Yesu, uwana Kristu tagòðal zlə ma?” Gesina anjatà tagòðf: “Zləl à ahàf à adi!” ²³ Pilatus anəv à atà aya: “Sləray mawisiga ma uwala adahən lə?” Ama tazà kuda à zagəla la ndzəða, tagòðf: “Zləl à ahàf à adi!” ²⁴ Uwana Pilatus anəŋəŋ kà aslàla vok adàh tatak anik aw say

mawiyay përa taziñ à zagëla kà, atëdàni iyaw, apàl ahàl anja la huma anja azladza gesina, agòd: “Tsakana anja makòd kona uwanay kà, aböz kà gi aw, uwaga kà say gay lakël anjuk përa.” ²⁵ Azladza gesina tagòd: “Tsakana makòd masla kà awulla à anu à gël la azlabëza gami!” ²⁶ Ngaha Pilatus adùw gël à Barabas, aslahà Yesu ala la kurpi, avà à atà à ahàl kà mazlël à ahàf à adi.

Azlaslodzi takòdàsl à Yesu
(Mark 15.16-20; Yuhana 19.2-3)

²⁷ Azlaslodzi anja Pilatus tadàla Yesu à mtëga anja gumna, ngaha maham à ahøj slodzi gesina ahàmàl à adi. ²⁸ Tasërètalla la ahàl lukut anja la vok ala, tadùwal diri mativga à vok. ²⁹ Taslàslàp gabaga anja atàk, tafàl à gël, tafàl azëva gulakay à ahàl kaf, ngaha takòdédàl à huma à gay, takòdàslal la magòdày: “Ayyi, Sufël anja azla Yahudiya!” ³⁰ Tatàfàl slesliò à vok, tazèb azëva uwatà la ahàl anja, tazlàbàla à gël. ³¹ Mok uwana takòdàslal tsewwa kà, tasërètàl diri mativga uwatà la vok ala, tadùwal lukut anja à vok, tadàla masla kà mazlël à ahàf à adi.

Mazlël Yesu à ahàf à adi
(Mark 15.21-32; Luka 22.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² La mok uwana tadùw à uda la gudøj à abà kà tagagàm la dza anik slëm anja Sëmon, zil Sëren. Azlaslodzi tafàl leri à gël kà mazèb ahàf uwana tadàzàl Yesu à adi. ³³ Tabèz à slaka anik uwana slëm anja *Golgota*, bokuba magòdày: Slaka hërañ gël. ³⁴ La abatà la uwana tatèd à tatak masay hamhamga à Yesu, atapàñ ñiz yewdi kà, akweskà.

³⁵ Tazlël Yesu à ahàf à adi, ngaha tavàhà lukut anja la tataka anjatà la abà la matsal tsatsa lakël. ³⁶ Ngaha tadzàh madzay la abatà kà manøjla. ³⁷ Tafà matsetseray à gël anja à afik à abatà kà mapèhla godega anja makòdày anja ala: DZA UWANAY KÀ, YESU SUFÈL ANJA AZLA YAHUDIYA. ³⁸ Tatatàslàh azlamëna nabëra sëla à ahàf à adi babay, anik la ahàl kaf, anik la ahàl gudzay.

³⁹ Azladza uwana tauguwàh à awtày la abatà takokòtànhà gël, tatsàk atà magòdàhay à gël, ⁴⁰ tagòdàl: “Kak uwana kayàh makal møj gày Zëzagëla à ahøj, ngaha kà mawulla à afik la mahønay makër kà, bèl gël anjak à banja kak Kona anja Zëzagëla, sà à ahøj la ahàf uwaga la adi zla!” ⁴¹ Kiya uwaga babay azlamadzahaga anja azlamëna mav tatak, la azlamëna mapèhla mapèhay ala, la azlamasiga takòdàsl à masla, tagòd: ⁴² “Masla kà abàlàhà azladza anik, ama aslàla vok anja mabèl gël anja aw takay? A tsa masla kà Sufël anja azla Isëràyel ay? Lagwa kà, sà à ahøj la ahàf la adi zlà përa, anu bay møjñ à ka gël à vok. ⁴³ Masla afà madzugway anja à Zëzagëla à afik, ngaha apèhla lela: ‘Gi Kona anja Zëzagëla’, agòd! Iyay zla, mənənøjñ à banja Zëzagëla abèløj lagonay zla!”, tagòd. ⁴⁴ Azlamëna nabëra uwana tazlàl à makëla anja tatsèkal magòdàhay à gël kiya uwaga babay.

Mamëtsay anja Yesu
(Mark 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ La tataka afats, mëlës apakà vok la kutso la abà gesina, tsëràh afats dat magovagova gërewni delga. ⁴⁶ La afats dat magovagova gërewni delga uwatà, Yesu awiyà la ndzëdà, agòd: “Eli, Eli lema sabachthani?”* (Bokuba magòdày: Zëzagëla gulo, Zëzagëla gulo, kà mana kasàk gi ma?)

* 27:46 27.46 Mahabay 22.1

⁴⁷ Azlaanik uwana tadzà à ahəŋ la abatà tatsənəŋ uwaga, tawiyà: “Azalay kà à Eliya!”, tagòd. ⁴⁸ Katskats tekula aŋatà ahòy, azəb sawsaw, adùw à iyaw hamhamga à abà, afà à gulakay à gay, adziyla à Yesu, kà masla aŋa makokuzay. ⁴⁹ Ama azlaanik tagòd: “Məkuda, à baŋa Eliya atsa à waŋ kà maβələŋ kà mənəŋəŋ tak zlà!” ⁵⁰ La lig la ahəŋ Yesu awiyà la ndzəda aya, ŋgaha aməts.

⁵¹ La sa uwatà bafta uwana tanəlla mən gày Zəzagəla ala akohàla tsərəd tsərəh à afik tsərəh à vəfah. Kutso abələkà à vok, ŋgaha azladzəgla tapəslàkàh ala. ⁵² Azlazəvay tapəzlla à ama ala ŋgaha aŋuvaw azlaməna maŋal gəl à Zəzagəla à vok tawàlla à uda la mamətsay. ⁵³ Tasàhà à lag la zəvay la aku, ŋgaha la lig mawul à uda aŋa Yesu la ahəŋ, tahàd à huđ gudəŋ tsidəŋaga à abà, azladza aŋuvaw tanaŋà atà.

⁵⁴ Azlaslodzi aŋa azla Rom, la mənŋa aŋatà tanəŋla Yesu. Uwana tanəŋà maβələk à vok aŋa kutso la tatak uwana apakà vok gesina kà, guba mənŋa akəs atà, tagòd: “Ndzer masla kà, Kona aŋa Zəzagəla!” ⁵⁵ Azlamis aŋuvaw tagà la abatà, tatsəzl à ahəŋ kərkər, tanəzəy atà. Tanəfà Yesu à waŋ dagay la Galili, kà atà aŋa mazlak masla à sləray à abà. ⁵⁶ Mariyama uwana dəg zla Magdala, Mariyama iyà aŋa Yakuba atà la Yusufu, la iyà aŋa azlabəza aŋa Zebede tagà la tataka azlamis uwaga la abà.

Mazəb Yesu à uda

(Mark 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁵⁷ Uwana mokokhu adasa à waŋ kà, dza galepi anik uwana la Arimate asà à waŋ, sləm aŋha kà Yusufu, masla bay kà masla asik aŋa Yesu. ⁵⁸ Ahàd, abəz à Pilatus à vok kà manaval vok aŋa Yesu. Kiya uwaga Pilatus avà tetəvi à Yusufu kà mazəb vok aŋa Yesu. ⁵⁹ Yusufu asà à waŋ, azəb vok aŋa Yesu à ahəŋ, afafədal à bafta mawga à adi. ⁶⁰ ŋgaha afà à zəvay aŋa aslasl gəl aŋha uwana à agu, alà à təhus à afik, atakòslal magol bəlam à gay, kà matsakal à ama, ŋgaha adà aŋha. ⁶¹ Mariyama dəg zla Magdala atà la Mariyama anik uwanay tadzàhà madzay la abatà la magohla à huma à zəvay à adi.

Azlaməna manəŋla zəvay

⁶² La vuđ maduw ləv aŋa azla Yahudiya bəŋ azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azla Farisəya tahàd à slaka aŋa Pilatus, ⁶³ tagòd: “Arveri, awùlla à anu à gəl kà, masla fida uwanay kà, uwana aləg mamətsay kà, agòd kà: La mahəŋay makər kà, gədəwul à uda, agòd. ⁶⁴ Nuləm kà, gòd, kà tanəŋla zəvay aŋha mahəŋay makər, kà azlaməna matapla aŋha aŋa mas à waŋ kà mazəb à lag la aku aw, ŋgaha kà atà magòfay à azladza kà adawul à uda la mamətsay aw. Kà uwana fida uwaga adəduw fida aŋa uwarà.” ⁶⁵ Pilatus agòd à atà: “Azlaslodzi kà atà la uwanay, dəw, kanəŋawla zəvay bokuba uwana kaslawwalla vok gesina.” ⁶⁶ Tahàd tabək azlaməna manəŋla zəvay à ahəŋ, tafà masəlay à akur uwana à vok tatsakla zəvay à ama, ŋgaha tabək azlaslodzi à ahəŋ kà manəŋla.

¹ La lig aña vuf maduw løyv aña azla Yahudiya la ahøj, à vuf ladu la bøj gá, Mariyama dög zla Magdala, atà la Mariyama anik uwatà, tahàd kà manøj à gøl zøyvay. ² La katskats kutso abòlàkà à vok la ndzødfa, malika aña Suføl Zøzagøla asà à ahøj la zagøla, atakòslla à bølám uwana ala tatsàkla à zøyvay à ama, ñgaha adz à afik la abatà. ³ Masla awutsødfay bokuba mawutsødfay habaga, lukut aña babay tølla bokuba slewzi. ⁴ Mok uwana azlamøna manøjla zøyvay tanøjñj kà, guba akøs atà kaykay, atà tasøkùlàh, tapàkàh iyaw. ⁵ Malika agòd à azlamis uwatà: “Akul kà, guba akøs akul aw, kà uwana gøsøl kà kayahaw kà Yesu uwana tazløl à ahàf à adi. ⁶ Aga la abanay aw, adawulla à uda la mamøtsay, bokuba uwana apøh à akul uwarà. Sàw à wøj, kagovàlàw slaka uwana tahèn à ahøj tsi. ⁷ Dàw katskats kadàpøhaw à azlamøna matapla la slaka aña kà masla adawulla à uda la mamøtsay. Lagwa adàtsøvokay kà akul à kutso Galili. Kadànøjawwanj kà la abatà, uwaga la uwana gøpøh à akul zla.”

⁸ Katskats azlamis uwaga tatsizlla ala la gøl zøyvay la guba la vok, ama la marabay møjga babay. Tahàd la mahoyay kà madla gay uwaga à azlamøna matapla aña Yesu. ⁹ Katskats Yesu asà à wøj agagam à atà nna, agòd à atà: “Ayyi, gøgòd à akul”. Azlamis uwaga tazà à vok à slaka aña, takàs à asik aña à ahàl, takèdal à ahøj, ñgaha taslèkàw masla. ¹⁰ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Guba akøs akul aw. Dàw, kadàgòdfaw à azladedà gulo kà, tahàd à kutso Galili, la abatà la uwana tadànøj gi”, agòd à atà.

Azlamøna manøjla

¹¹ Mok uwana azlamis uwanay tadà añaatà kà, azlaanik la tataka aña azlaslodzi uwana la abà tanøjla zøyvay uwaga, tahàd à huð gudøj à abà. Tapøh tatak uwana apakà vok à azlamadzahaga aña azlamøna mav tatak gesina. ¹² Azlamadzahaga takøs sawaray la azlamasiga. Mok uwana tatsèn vok gay, tavà sili à azlaslodzi uwatà møjga. ¹³ Tagòd à atà: “Kadàgòdfaw kà azlamøna matapla la slaka aña tasà à wøj la vød, tazèb vok aña Yesu la gøl à gøl, la mok uwana mødatàd à madzèhal à abà. ¹⁴ Kiya uwaga banja atsèn à gumna, møsøl dabaray uwana mødàbøzal à tsøh, ñgaha akul kadàsaw à uda la gay la abà gesina.” ¹⁵ Azlamànøjla tahøl sili, ñgaha tadàfahøj bokuba uwana tatàp à atà ala kà madfehøj gesina. Kiya uwaga gay uwaga azahà vok la tataka azla Yahudiya la abà tsøràh à lakana.

Yesu apøhla vok à azlamøna matapla la slaka aña

(Mark 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Sløray 1.6-8)

¹⁶ Kiya uwaga azlamøna matapla kulo gøl aña tekula uwaga, tawùl à gudøj Galili à dadøgwal uwana à afik, Yesu apøhatàla. ¹⁷ Mok uwana tanøjøj kà, taslèkàw masla, azlaanik la tataka añaatà la abà taføk gøl à ahøj søla. ¹⁸ Yesu azà à vok à slaka añaatà, agòd à atà: “Lagwa kà ndzødfa uwana la zagøla, ñgaha la uwana la vødfah kà agay mav à gi gá. ¹⁹ Dàw à slaka azladza gudøj à vok gesina, kapakahawatàla kà azlamøna matapla gulo, kadàfahaw à atà batem la sløm aña Baba, la sløm ana Kona, ñgaha la sløm aña Masasødok tsikasla. ²⁰ Tapawatàla kà atà aña manøf uwana gètàpàkulla gesina. Sèlàw kà, gødàgay la ahøj la akul koksikoksi, tsøràh à makøf gøl à ahøj gudøj à vok.”

GAY MARABƏŇ UWANA

MARK ATSETSÈR

Evangile selon Marc

Mapəhay anja Yuhana masla mad'ah batem.

(Mata 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Aganay gay delga uwana adzəka à vok lakəl anja Yesu, Kona anja Zəzagəla, uwana mafal dzakwa à gəl gə. ² La wakitə uwana la abà Yesayya atsetsèr, Zəzagəla agòd:

“Aganay gəsləl à awtəy masləlay gulo, la huma anjak kà mad'ahkanj tetəvi à ahəŋ.”^{*}

³ Uwaga kà kuda anja dza uwana awiyay la fəta la abà:

“Dahəwla azlatetəvi à Sufəl Zəzagəla à ahəŋ tərta.”^{*}

⁴ Kiya uwaga Yuhana apəhla vok ala la fəta la abà. Az gay Zəzagəla, anavà azladza uwana tasà à wanj à slaka anja: “Kəsəw batem, uwana apəhla ala kà kadapəhaw gay la ləv ala, ŋgaha Zəzagəla adəmamatsakula tsakana ala.”⁵ Azladza la makoray masla Yahudiya, la azladza la Urusalima gesina, tasà à wanj à slaka anja, uwana tasəlla tsakana anjatà à uda. Yuhana afahà à atà batem la mukwà Urdun la abà.

⁶ Yuhana adūw lukut madehəŋga à vok la anjdz anja zlugumi, rəts awadà vok ala la parapara zlap, tatak may anja kà hayyaw la zuway mazuway. ⁷ Apəh à azladza, agòd à atà: “Dza uwana atsa à wanj la lig gulo la ahəŋ kà, aduwa gi la məŋga, gəsla gay kà makəl gəl à ahəŋ anja mapəl zuwid kwimik anja ala aw. ⁸ Gi kà, gəfahakulla batem kà la iyaw, ama masla kà afahakullanj kà la Masasəfok Zəzagəla.”

Yuhana ad'ah batem à Yesu

(Mata 3.13-17; Luka 3.21-22)

⁹ La abatà Yesu asà à wanj la gudəŋ Nazaret la kutso Galili. Yuhana afahalla batem la mukwà Urdun la abà. ¹⁰ Mok uwana Yesu asà à uda la iyaw la abà, anəŋà à zagəla kà, zagəla mapəzl à ama ala gə. Anəŋà Masasəfok Zəzagəla atsà à ahəŋ à gəl anja bokuba habakoku. ¹¹ ŋgaha tatsənà kuda uwana atsən à ahəŋ la zagəla: “Kak bəzi gay ləv gulo, gərabay məŋga kà kak.”^{*}

Sufəl anja mawisiga apapat Yesu

(Mata 4.1-11; Luka 4.1-13)

¹² La lig la ahəŋ, katskats Masasəfok Zəzagəla adala Yesu à fəta à abà. ¹³ Adzà à ahəŋ la abatà mavakay dzik ufad, ŋgaha seteni apapat masla. Yesu adzà à ahəŋ la tataka azlatatak fəta la abà, ŋgaha azlamalika tazlək masla bay.

Yesu azal azlaməna makas kilfi ufad

(Mata 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Tadūw Yuhana à danjaj, kiya uwaga Yesu ahàd à kutso Galili, kà maz gay matsidayga anja Zəzagəla. ¹⁵ Agòd: “Kaslà adaslay à dagay kà Zəzagəla

adzəka makoray anha. Pèhàw gay la ləv ala, diŋàw gəl à gay matsidəyga anja Zəzagəla à vok!”

¹⁶ Mok uwana Yesu anəf à gay dərəv anja Galili, anəŋà azlaməna makas kilfi səla, Səmon la deda anha Andərə. Tadàw dzarawa à iyaw abà kà makasla kilfi. ¹⁷ Yesu agòd à atà: “Sàw à waŋ, nəfàw gi, gədàpakakulla kà azlaməna makas azladza.” ¹⁸ Katskats tasàk à dzarawa anjatà, tanəfà masla.

¹⁹ Uwana adada à humà à gay ŋuv, anəŋà azlabəza anja Zebede, Yakuba atà la Yuhana, atà la kəslah iyaw la abà tadàh dzarawa anjatà. ²⁰ Katskats Yesu azàla atà, tasàk à baba anjatà à ahəŋ la azlaməna sləray anha la kəslah iyaw la afik, ŋgaha tanəfà Yesu.

*Dza la masasəđok mawisiga
(Luka 4.31-37)*

²¹ Yesu la azlaməna matapla la slaka anha tahàd à Kapernahum. La vud maduw ləv anja Yahudiya, Yesu adà à gày madəv kuđa anjatà à agu kà matapatàla. ²² Azladza uwana tatsənà gay anha kà, ləv avàl atà à gay, kà uwana atapatàla kà bokuba azlaməŋga anja azlaməna madzeŋ wakità Zəzagəla aw, ama bokuba dza uwana akor ndzəđa.

²³ Mok uwatà, dza la masasəđok mawisiga apəhla vok ala la gày madəv kuđa uwatà la aku, awiyà: ²⁴ “Mana à gay anjak la anu ma? Yesu, kak zil Nazaret! Kasà à waŋ kà mazanula ay? Gəsəl kà, kà kak Tsikaslaga uwana Zəzagəla asləl kak à waŋ.” ²⁵ Yesu aslèh məlo à masasəđok uwatà à gəl: “Dzà à ahəŋ titi! Sà dza uwaga lakəl ala!” ²⁶ ŋgaha masasəđok mawisiga abəllakà dza uwatà la ndzəđa, awiyà la kuda məŋga, ŋgaha asàlla à kəl ala. ²⁷ Ləv avàl atà à gay gesina. Tanàvəhà à vok: “Mana gay mawga uwanay asal magođay ma? Mana uwaga ma, akor azlamasəđok mawisiga la ndzəđa, ŋgaha azlamasəđok mawisiga bay tafa à gəl à gay anja?” ²⁸ Katskats azladza tazàhà gay lakəl anja Yesu la kutso Galili gesina.

*Yesu awar azlaməna đuvats ala anjvaw
(Mata 8.14-17; Luka 4.38-41)*

²⁹ Uwana tasà à uda la gày madəv kuđa la aku kà, katskats Yesu ahàd atà la Yakuba ŋgaha la Yuhana à mtəga anja Səmon la Andərə. ³⁰ Məŋay anja Səmon la akəl la vok la slaka mahən à ahəŋ. Mok uwana Yesu abəz atà à vok kà, tapəhal gay lakəl anha. ³¹ Yesu ahàd à slaka anha, akəs la ahəl, atsizlləŋ ala, ŋgaha akəl vok asàlla vok ala. La lig la ahəŋ mis uwatà azlək atà.

³² La mokokhu, mok uwana afats adatəđ à ahəŋ, azladza tasàhla azlaməna đuvats anjvaw à waŋ à slaka Yesu, la azlauwana la masasəđok mawisiga. ³³ Azladza gudəŋ uwatà tahamà gay à vok la gay gamagəy anha.

³⁴ Yesu awarəŋ ala azladza anjvaw uwana tas ŋgərpa la azladəvats anik anik gesina, la makudəkàh azlamasəđok mawisiga, afàhà à atà akur à lig kà mapəhlan ala aw, kà uwana atà: “Məsəl Yesu”, tagòđ.

*Yesu auguzahay la kutso Galili
(Luka 4.42-44)*

³⁵ Lebəŋ gə bəŋ, afats à lig mas à afik, Yesu atsizlla ala, ŋgaha asà à uda la kay, ahàd anha à fəta à abà ŋgaha adəv kuđa la abatà. ³⁶ Səmon atà la azlamanalay anha tahàd kà mayàh masla. ³⁷ Uwana tabəzal à vok, “Azladza gesina tayàh kà!”, tagòđal. ³⁸ Ama Yesu agòd à atà: “Məhàd à

azlagudəŋ anik anik, gədàpəhay gay Zəzagəla la abatà babay, kà uwana gəsà à waŋ kà madàh sləray uwaga.”³⁹ Kiya uwaga auguzàhàh la kutso Galili gesina. Apàh gay matsidàyga la azlagay madəv kuđa aŋatà la aku, ŋgaha akudəkàh azlamasəđok mawisiga à uda.

Yesu awura masla akàl zagəla ala

(Mata 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Masla akàl zagəla asà à waŋ à slaka Yesu, akədəđal à huma à gay, anàval: “Kamkam, baŋa asa à ka kà, kaslala vok kà mawur gi ala!”⁴¹ Vok ahàm à Yesu, abiyà ahàl ala, adəbani, ŋgaha agòđal: “Asa à gi, wùr ala!”⁴² Katskats akàl zagəla asàl à vok ala, awùr ala.⁴³ La lig la ahəŋ, Yesu awùl à masla la mafahal akur à lig, agòđal: ⁴⁴ “Tsənàŋ lela, kapəh uwaga à dza anik aw, ama hàd kadàpəhla vok à masla mav tatak à Zəzagəla, kà kadawurla, ŋgaha wà tatak uwana Musa apəh à ahəŋ kà masəlay kà kawùr ala.”⁴⁵ Ama dza uwatà ahàd, adzəkà mapəhay à azladza gesina lakəl aŋa mawurla aŋha. Gay gà la uwaga à uwana Yesu aslala vok kà mad gudəŋ à abà la dazuwaya aw. Kà uwaga à uwana Yesu adzà à ahəŋ la uda la fəta la abà, la abatà bay, azladza tadàh à awtày à slaka aŋha la kəla slaka gesina.

2

Yesu awur dza makalàh à vəđah gà ala

(Mata 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ La lig mahənay ŋuv Yesu ahàd à Kapernahum aya. Uwana tatsənàŋ Yesu la kay kà, ² azladza aŋuvaw tahamà ahəŋ tsərəh à uwana slaka atəm à ahəŋ baməraka la gəl akàl aw, apəh à atà gay Zəzagəla. ³ ŋgaha azladza anik tasà à waŋ à slaka aŋha, tasəlla dza makalàh à vəđah gà à waŋ, azladza ufađ la tsəh tazəbay. ⁴ Ama tabəz à tetəvi kà madla à slaka Yesu aw, kà uwana maham à ahəŋ dza aŋuvaw la ahəŋ, tadala à gəl gày à afik, tapokwà gəl gày uwana Yesu la kay la afik, uwana tapokwəŋ tadzilə dza makalàh à vəđah gà uwatà à gày la kəslah gà. ⁵ Uwana Yesu anəŋəŋ madiŋal gəl à vok aŋatà məŋga, agòđ à dza makalàh à vəđah gà uwaga: “Bəzi gulo, tsakana aŋak adàmatsila!” ⁶ Ama azladza anik la tataka azlaməna mapàhla wakità seriya la abà la slaka madzàh madzay la abatà, tadzùgw la gəl aŋatà: ⁷ “Kà mana dza uwanay apəhay mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla kiya uwaga ma? Dza aslala vok aŋa mamats tsakana à dza ala aw, say Zəzagəla pəra!” ⁸ Katskats Yesu asəl uwana tadzugway la ləv aŋatà la tsəh, agòđ à atà: “Kà mana kadzugwaw kiya uwanay la ləv aŋkul la tsəh ma? ⁹ Butu mala zlazlafa magođay: gədàmats à ka tsakana aŋak ala takay? Awma: Sà à afik, zəb kəslah aŋak, hàd aŋak takay? ¹⁰ Ama asa à gi kasəlaw, kà gi kona aŋa dza, ŋgaha kà gi la masəlay aŋa mamats tsakana aŋa azladza gudəŋ à vok ala: ¹¹ Sà à afik, zəb kəslah aŋak, hàd mtəga aŋak! Gəgođ à kak”, Yesu agòđ à dza makalàh à vəđah gà. ¹² Katskat asà à afik, azəb kəslah aŋha. Uwana azladza gesina tanəŋəŋ adiŋ aŋha, ləv avàl à atà à gay gesina, tazləbà Zəzagəla, tagòđ: “Mədanəŋəŋ đikidiki kiya uwanay aw!”

Yesu azala Levi

(Mata 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ Yesu awùlla à gay dөрөv aya, slөm аҗһа кà dөрөv Galili. Azladza аҗһувaw tahamà à waҗ à slaka аҗһа, җгaha атàпатàла. ¹⁴ Uwana adà à awtày, anөҗàҗ Levi, kona аҗһа Alfe, adadza madzay la gày mazөb hadama la aku. Yesu агөdфal: “Sà à afik, нөfà à gi!” Levi asà à afik, anөfà.

¹⁵ La lig la ahөҗ Yesu la azlamөna matapla аҗһа tahàd à mtөga Levi кà mazuw tatak may. Azlamөna mazөb hadama аҗһувaw la azlamөna tsakana аҗһувaw, tadzàhà madzay atà nna, кà uwana azladza tsөhay gà uwaga аҗһувaw tanөfà atà aya. ¹⁶ Azlaanik la tataka azlamadzahaga аҗһа wakità seriya аҗһа Zөzagөla la abà, uwana la tataka аҗһа azla Farisөya la abà, tanөҗàҗ кà Yesu азùw tatak may la slaka gà la azlamөna mazөb hadama la azladza tsakana, tagөd à azlamөna matapla la slaka аҗһа: “Kà mana azuw tatak may la azlamөna mazөb hadama la azlamөna tsakana ma?”

¹⁷ Uwana Yesu atsөнà uwaga, агөd à atà: “Azladza uwana dүvats aza à ata aw, кà tayàh mad dokwtar aw, say azlamөna dүvats pөra. Gi, gөsà à waҗ кà mazalay azladza uwana tadzugw кà azladziriga aw, ama gөsà à waҗ кà, кà mazal azlamөna tsakana.”

Manavay lakөл аҗһа makөs нөlay

(Mata 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Azlamөna matapla аҗһа Yuhana, masla маdфàh batem la azla Farisөya takasàh нөlay la azlakaslà anik anik. Azladza anik tasà à waҗ à slaka Yesu, tanàval: “Kà mana azlamөna matapla аҗһа Yuhana, masla маdфàh batem, la azla Farisөya кà takas нөlay, ama кà mana azlamөna matapla la slaka аҗһак кà takas нөlay aw ма?” ¹⁹ Yesu агөd à atà: “Baҗһа dza азөb mis азàlàh azlaslawda аҗһа кà mazuw tatak may, ma tasàk tatak may la mavakay uwatà аҗһа makөs нөlay takay? Awaҗ, tasàkal aw, tazuway. ²⁰ Ama mok uwana zil mis adàdin аҗһа la slaka аҗһatà, la uwana tadàkas нөlay adàgay la mok uwatà.”

²¹ Yesu agagàzlla atà ala la matapatla mawga аҗһа uwanay: “Dza atsap lukut mawga à maviyaga à vok aw. Baҗһа adөhөҗ kità кà, lukut mawga akwàh maviyaga à tsөh, җгaha makwàhla аҗһа азàh à tsөh aya. ²² Dza adfaw iyaw аҗһа mayyay ahàf mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw, кà uwana à baҗһа amsөлila кà, akwàh kiwa ala. җгaha iyaw аҗһа mayyay ahàf la kiwa iyaw tadàuwisila. Ama adүwa à vok кà tadfaw iyaw аҗһа mayyay ahàf mawga à kiwa mawga à agu, suwaҗ.”

Manavay lakөл аҗһа vuf maduw лөv

(Mata 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Vөrdi anik la vuf maduw лөv, Yesu aguwà à awtày la gay guf nalkama. Azlamөna matapla la slaka аҗһа tadzөkà mabөрөdahay nalkama la tetөvi la ama. ²⁴ Azla Farisөya tagөd à Yesu: “Kà mana azlamөna matapla la slaka аҗһак tadàh tatak uwana azlayla кà à vok aw ма? Kà uwana wakità seriya gami avөra gay кà tatak uwaga la vuf maduw лөv.” ²⁵ Yesu awùlla à atà ala: “Kadzөҗàw dфikidiki aw uwana David adfahàҗ la mok uwana may akөs la azladza uwana la slaka аҗһа aw uwà? ²⁶ Ahàd à gày Zөzagөla à agu, азөb kaf uwana tafàh à huma аҗһа Zөzagөla, азùw. Mok uwatà кà, Abiyatar la uwana мөҗгa аҗһа azlamөna mav tatak à Zөzagөla. Wakità seriya gami кà, avà tetөvi кà azlamөna mav tatak à Zөzagөla кà mazuway pөra. Ama David азөb, азùw, җгaha avàh à azlamөna аҗһа bay.” ²⁷ Yesu

agòd à atà aya: “Zəzagəla adəhà vuf maduw ləv kà, kà madz à ahəŋ delga aŋa dza, awkà Zəzagəla adəhà dza kà aŋa vuf maduw ləv aw. ²⁸ Gay gà la uwaga gi Kona aŋa dza la uwana Sufəl aŋa vuf maduw ləv.”

3

Yesu awur dza uwana ala la ahəl mamətsayga (Mata 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ La vərđi anik, Yesu ahəd à gày madəv kufa à agu aya. La gày uwatà la aku kà, dza la ahəŋ uwana ahəl aŋha mamətsayga. ² Azladza la ahəŋ la gày madəv kufa la aku, tanəřəz Yesu à baŋa awur dza ala la vuf maduw ləv, kà atà mabəzal à tsəh la gay la abà, kà uwana akəs mapəhay lakəl aŋa vuf maduw ləv aw. ³ Yesu agòd à dza uwana ahəl aŋha mamətsayga: “Sà à afik, sà à waŋ à huma azladza gesina!” ⁴ Ņgaha anəv azladza uwana tatsəkəl yewđi à gay: “Mana wakitə seriya gami apəh à anu ma? Tetəvi la ahəŋ kà madəh delga la vuf maduw ləv takay? Awma madəh mawisiga takay?” Asà à atà mawulla gay à uda aw. Takwəs. ⁵ Yesu atsəkà à atə yewđi à gay la mazinal à gəl. Ama apək ləv məŋga kà madzugway mawisiga aŋatà. Kiya uwaga agòd à dza uwatà: “Biyà ahəl ala!” La kirim yewđi awür ala. ⁶ Batsàrà, uwana azla Farisəya tanəŋ uwaga kà, tasà à uda la gày Zəzagəla la aku, tahəd, tahamà gay à vok la azladza maham à ahəŋ gà uwana tatsən vok gay la Herod kà aŋa magəđ uwana à afik azlayla makəđla Yesu.

Maham à ahəŋ dza asa à waŋ à slaka Yesu

⁷ Yesu la azlaməna matapla aŋha tazà vok. Tahəd à gay dərəv aŋa Galili, maham à ahəŋ dza aŋuvaw tanəfà atà. Azladza tasəhà à waŋ la makoray Galili, la Yahudiya, ⁸ la Urusalima dagay la gay dzika makoray aŋa Idumiya tsərah à gay dzika aŋa dərəv uda aŋa mukwà Urdu, la azladza uwana tadzà à ahəŋ nekwa la gudəŋ Tir la Sədon. Magol maham à ahəŋ dza tasəhà à waŋ à slaka Yesu kà uwana tatsənəŋ lakəl aŋa tatak uwana adəhəhəŋ. ⁹ Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Yəhəw à gi bəzi kəslah iyaw, kà maham à ahəŋ dza aŋa maŋisl gi aw.” ¹⁰ Yesu awurà azladza ala aŋuvaw, gay gà la uwaga azladza uwana tasà ŋgərpa la azladvats anik anik tavəhà vok kà madəbani masla. ¹¹ La mok uwana azladza uwana la azlamasasəđok mawisiga tanəŋə masla, tatəđal à huma la mawiyay, tagəđal: “Kak, Kona aŋa Zəzagəla!” ¹² Ama Yesu asləhà atə məl à gəl la ndzəđa, kà mapəhla masla ala aw.

Yesu akasani azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla (Mata 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ Yesu ahəd à dadəgwal à afik, ŋgaha azəl azladza uwana asəl, kà tatsà à waŋ à slaka aŋha. ¹⁴ Yesu akəsəni azladza kulo gəl aŋha səla, ŋgaha azàla atə ala azlaməna matapla la slaka aŋha, agòd à atə: “Gəkəsəni akul kà madz à ahəŋ la slaka gulo, ŋgaha gəđəsləl akul kà mapəh gay Zəzagəla. ¹⁵ Gəvə à akul maslay kà makudəkəh azlamasasəđok mawisiga.” ¹⁶ Aganay azladza kulo gəl aŋha səla uwana akəsəni atə: Səmon uwana Yesu avəl sləm Piyer; ¹⁷ Yakuba la deda aŋha Yuhana, azlabəza aŋa Zebede. (Yesu avà à atə sləm Bowanergəs, asal magəđay: masləh məl aŋa habaga, kà uwana tasaf à mapak ləv aw) ¹⁸ La Andərə;

Filip; Bartelemi; Mata; Tomas; Yakuba, bæzi aŋa Alfe; Tade; Semon zil Kananan ¹⁹ ŋgaha Yudas Iskariyot, uwana adàda kà mɔzam à Yesu à gəl.

Azlaməna huɗ gày aŋa Yesu asa à atà aŋa madla Yesu à mtəga

²⁰ Yesu ahàd à mtəga aŋa dza anik. Maham à ahəŋ dza tahamà gay à vok aya, kà uwaga à uwana Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tabəzà tetəvi kà mazuw tatak may aw. ²¹ Mok uwana azlaməna huɗ gày aŋha tatsən uwaga, tahàd kà masəla à mtəga, kà uwana azladza tagòd kà: “Gəl adakadal à vok!”

Azladza tatsəf gay à Yesu à tsəh ŋgaha awulla atà ala

(Mata 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Azlamadzahaga aŋa wakità seriya tasà à ahəŋ la Urusalima tagòd: “Masla la Belzəbul, sufəl aŋa zagəla zagəla!”, asal magoɗay sufəl aŋa azlamasəɗok mawisiga. Azlaanik tagòd: “Sufəl aŋa azlamasəɗok mawisiga avəl maslay kà makudək azlamasəɗok mawisiga.” ²³ Yesu azəl azladza à slaka aŋha, agòd à atà: “Kakay sufəl aŋa masasəɗok mawisiga aslala vok aŋa makudək seteni à uda aya ma? Akəsà vok aw. ²⁴ Baŋa azladza la makoray tekula tatsak ala kà, makoray sufəl uwatà kà aslala vok madz à ahəŋ aw. ²⁵ Baŋa azladza la huɗ gày tatsak ala kà, huɗ gày uwatà aslala vok madz à ahəŋ aw. ²⁶ Baŋa seteni ap guvəl à vok aŋha à adi kà, makoray aŋha adavahla, aslala vok aŋa madz à ahəŋ aw, ama makoray uwaga adàdɔv à gay. ²⁷ Dza aslala vok aŋa mad à gày aŋa masla ndzəɗa kà mazəb tatak aŋha aw, say atsərkwɪŋ dadəŋ, ŋgaha aslala vok kà mahəl tatak aŋha gesina. ²⁸ Gəpəh à akul la dziriga: Tsakana gesina la gay mawisiga gesina uwana azladza tapəhay, Zəzagəla adàmatsatarŋ ala. ²⁹ Ama dza uwana apəh mawisiga lakəl aŋa Masasəɗok Zəzagəla kà, tsakana uwaga adàmatsila dikiɗiki aw, ama tsakana uwaga adàdza à ahəŋ aŋa koksikoksi.” ³⁰ Yesu apəh kiya uwaga kà, kà uwana azlaanik tagòd kà: “Masla la masasəɗok mawisiga”, tagòd.

Iyà la azladedda aŋa Yesu

(Mata 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Iyà la azladedda aŋa Yesu tasà à waŋ, tasləl dza kà mazal à atà la uda. ³² Azladza aŋuvaw tadzàhà madzay la makəla aŋa Yesu, tagòɗal: “Iyà la azladedda aŋak la uda, tazala ka!” ³³ Yesu awul à atà ala: “Uwa iyà gulo la azladedda gulo uwa?” ³⁴ ŋgaha Yesu anəɗəz azladza uwana la makəla aŋha lakəl, agòd à atà: “Aganay azlaiya la azladedda gulo la abanay. ³⁵ Kà uwana kəla uwabeyuwi uwana adàh mawoyəŋ aŋa Zəzagəla la uwana azladedda gulo la azlaiya gulo.”

4

Gay la gay la abà aŋa masla maslək hi

(Mata 13.1-9; Luka 8.4-8)

¹ Yesu atàpla à maham à ahəŋ dza la gay dərɔv aŋa Galili aya. Aŋuvaw tahamà gay à vok la slaka aŋha. Kà maham à ahəŋ dza, Yesu adà à kəslah iyaw à afik, adzà madzay. Ama maham à ahəŋ dza la gay dərɔv. ² Yesu apəhatàla azlatatak aŋuvaw la gay la gay la abà, ŋgaha agòd à atà la matapla aŋha la abà: ³ “Tsəbàwwal sləm!”, Yesu agòd à atà, “Dza anik asà à uda kà mad maslək hi. ⁴ Mok uwana adadzəka maslək hi à guf aŋha à abà, fofulo anik tanis à gay tetəvi, azladfiyan tasà à waŋ, tazuw à

gay. ⁵ Azlaanik aya tanis à pala akur à afik uwana kutso lakəl mənɣa aw, katskats asà à uda, kà uwana kutso la pala akur lakəl mənɣa aw. ⁶ Mok uwana afats adadzəka mavəɗay la ndzəɗa agulà hi ala kà uwana abək silih kà à pala à akur à afik. ⁷ Gotənaŋ fofulo anik tanis à atək à abà. Uwana atək azigənaŋ akəd à tsəh, atsà à gəl aw. ⁸ Bà gotənaŋ fofulo anik tanis à kutso delga gà à abà. Asà à uda lela azigəŋ lela, ŋgaha atsà gəl lela. Anik abək à adi huməts, anik abək à adi zun, ŋgaha anik aya bay zazuŋ səla.” ⁹ Yesu agòɗ à atà: “Tsəbàwwal sləm lela, wàɗfaw vok à uda kà mafal sləm!”

Kà mana Yesu apəhay la gay la gay la abà ma?

(Mata 13.10-17; Luka 8.9-10)

¹⁰ Mok uwana Yesu kokuɗa aŋha, azladza uwana tatsəbal sləm, la azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha səla, tasà à wan à slaka aŋha, ŋgaha tanəv godega aŋa gay la gay la abà uwatà. ¹¹ Yesu agòɗ à atà: “Akul kà, Zəzagəla avà à akul nasiri aŋa makoray aŋha, ama azladza anik tatsən tatak gesina kà say la gay la gay la abà pəra. ¹² Kà uwaga à uwana:

‘Tanərzay la yewdi aŋatà babay, ama tanənaŋ la dziriga aw, Tatsəbal sləm la sləm aŋatà babay, ama tatsənaŋ la dziriga aw, Kiya uwaga kà atà aŋa mawul à slaka Zəzagəla aw, ŋgaha Zəzagəla aŋa amatsa à atà tsakana aŋatà ala aw!’[✠]

Yesu apəh godega aŋa gay la gay la abà uwaga à uda

(Mata 13.18-23; Luka 8.11-15)

¹³ ŋgaha Yesu anəv à atà gay ala: “Katsənəw gay la gay la gay la abà uwanay aw takay? Kakay kadatsənaw gay la gay la abà anik zla ma? ¹⁴ Masla masləkay kà masla mapəh gay Zəzagəla. ¹⁵ Azladza anik kà bokuba gay tetəvi uwana fofulo anis ala ama: Mok uwana tatsənaŋ, katskats seteni asa à wan, abəɗ atà à ləv ala gay uwana tasləkà à ləv à tsəh. ¹⁶ Kiya uwaga bay la azladza anik tadəbani slaka pala akur gə, à uwana gay anis à afik, katskats uwana tatsən gay kà takəs la marabay. ¹⁷ Ama tasəkəl adàla silih la ləv aŋatà la tsəh aw, tafəl sləm la lela aw, takəs kà aŋa kaslā ŋuv pəra. La mok uwana ŋgərpa la matərebay adabəz atà kà gay Zəzagəla kà, katskats tasək madin gəl à vok aŋatà la tsəh ala. ¹⁸ Azladza anik aya kà tadəbani à vok la gəy atək uwana fofulo anis à abà. Tatsəb sləm à gay. ¹⁹ Ama adi aŋa gudəŋ à vok uwanay la matsiɗay aŋha uwana apapət azladza, adà à ləv aŋatà à tsəh, akəd gay masləkayga uwaga à tsəh, ŋgaha azladza uwaga tav mayyay aw. ²⁰ Azladza anik aya gotənaŋ kà tadəbani à vok la kutso uwana fofulo anis à abà. Atà tatsəb sləm à gay lela, tafəl sləm lela, tavà mayyay, anik abək à adi huməts, azlaanik zun, azlaanik aya gotənaŋ zazuŋ səla.”

Gay la gay la abà aŋa fənəs la tsəh gogozlāh

(Luka 8.16-18)

²¹ Yesu agòɗ à atà aya: “Dza af fənəs à tsəh tasà takay, awma à tsəh gogozlāh ay? Awan, aɗuwa vok kà dza af fənəs à slaka dzəgamma gə. ²² Bokuba magoɗay, tatak mahəɗəŋ à ahəŋ gə ada à gay mapəhla à vok ala gə. ŋgaha nasiri gesina, azladza tadəsəlay. ²³ Tsəbàwwal sləm lela à baŋa sləm aga akul lakəl.”

✠ 4:12 4.12 Yesaya 6.9-10

²⁴ Yesu agòd à atà aya: “Dahàw han̄kèli lakèl an̄a tatak uwana katsənawwan̄ la uwana kadahawwan̄. La daram uwana kagoraw la azladza, Zəzagəla adəgor akul la uwaga la mazakullan̄ à gəl suwan̄. ²⁵ Kà uwana dza uwana af sləm à uwana Zəzagəla avàl, adàbəzal mən̄ga aya. Ama dza uwana af sləm à tatak aw, tadədəvalla à ahàl ala n̄uv gə uwatà Zəzagəla avàl aya babay.”

Gay la gay la abà an̄a fofulo uwana atsa à uda

²⁶ Yesu agòd à atà aya: “Məslala vok magagazləla makoray Zəzagəla kà la dza uwana aslèkà fofulo à guf an̄ha à abà. ²⁷ La lig la ahən̄ kà say madzəhal an̄ha kəla mahənay pəra. La kaslā uwana fofulo adas à uda azigən̄ la kokud̄a masəlay an̄ha. ²⁸ Kutso azigəna makəl gay an̄a tatak: Teran̄a kavak gə, n̄gaha masəh gəl à uda, la mabək bəza adi. ²⁹ Mok uwana tatak adahənay, dza adzəka sləray la mavaw an̄ha, kà uwana matsəf tatak adasa à wan̄.”

Gay la gay la abà an̄a tsəhay fofulo uwana bəziga gə la tataka azlafofulo anik anik la abà

(Mata 13.31-32,34; Luka 13.18-19)

³⁰ Yesu an̄av à azladza la gay la: “La mana makoray Zəzagəla adəbani vok ma? La gay la gay la abà ma uwala məgagazləla makoray an̄ha la? ³¹ Adəbani vok kà la tsəhay uwana bəziga gə la tataka azlatsəhay fofulo anik la abà gesina bokuba tsəhay hamadz. ³² Ama ban̄a azigənay kà, aduwa azlababasl anik anik gesina. Azigənay mən̄ga, aduwa azlaahəf anik, azləl ahàl mən̄ga, n̄gaha azlad̄iyan̄ tadza à ahən̄ la dzəgay an̄ha la abà.”

³³ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay Zəzagəla la azlagay la gay la abà an̄uvaw bokuba uwanay. Apəh à atà kà bokuba uwana azladza taslalə vok an̄a matsənən̄. ³⁴ Apəh à atà kà bə la gay la gay la abà pəra. Ama uwana masla la azlaməna matapla la slaka an̄ha kokud̄a gəl an̄atà kà, apəh à atà ala tatak gesina la pərika.

Yesu atsizlla kular à ahən̄

(Mata 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ La mokokhu vud̄ uwatà, Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka an̄ha: “Məhàd à gay dərəv uda anik.” ³⁶ Kiya uwaga tasək à maham à ahən̄ dza à ahən̄, azlaməna matapla la slaka an̄ha tadà à kəslah iyaw uwana à afik, Yesu atsa à vok à afik. Azlakəslah iyaw anik la ahən̄ la abatà bay aw. ³⁷ Magol kular adzəkà madəday. Magan̄tsay an̄a iyaw adàh à kəslah iyaw à abà, kiya uwaga kà ahənən̄ ala. ³⁸ Yesu agə la godega kəslah iyaw la madzəhal gə, afə gəl à tatak maf gəl à afik à afik. Azlaməna matapla la slaka an̄ha tatsənən̄ ala la magod̄al: “Mən̄ga, məzləmətsay, kafa à anu gəl aya aw, takay?” ³⁹ Yesu atsənà ala, aslèh mələ à kular à gəl. Apəh la ndzəfà à magan̄tsay an̄a iyaw: “Dzà à ahən̄ titi!” Kular atsizl à ahən̄, iyaw adzà à ahən̄ titi, magan̄tsay an̄a iyaw la ahən̄ aya aw, tsiriya. ⁴⁰ La lig la ahən̄ agòd à azlaməna matapla la slaka an̄ha: “Kà mana guba akəs à kul ma? Kadin̄aw gi gəl à vok aw ay?” ⁴¹ Guba akəs atà mən̄ga tagòd kà atà kà atà: “Uwa à dza uwanay, amiyaka afad̄ la iyaw bay kà takəs gay an̄ha uwa?”

5

*Yesu akudɔk masasɔɔk mawisiga à dza lakɛl ala
(Mata 8.28-34; Luka 8.26-39)*

¹ La lig la ahɛj tabɛzà à gay dɛrɛv uda aɲa gay dɛrɛv aɲa Galili uwana la kutso Gerasaniya la abà. ² Uwana Yesu adasa à ahɛj la kɛslah iyaw la afik, batsàrà dza anik anɛjà Yesu kɛrkɛr, asà à waɲ kà magagamay sɛla. Dza uwaga asà à waɲ kà la gày zɛvay la abà, dza uwatà kà zagɛla zagɛla lakɛl. ³ Adzà à ahɛj kà la mabuwaɲ zɛvay la aku. Dza aslàla vok aɲa mawadɛj à ahɛj ba amiyaka la mazakazak aw. ⁴ Aɲuvaw tawɔɔfàhalla ahàl à ahɛj la azlamatatasla ahàl, la sasala asik la azlamazakazak aɲa ada. Ama asláhàhàɲ ala la azlamanal sasala ala. Dza aslàla vok kà makɛsiɲ à ahɛj aw. ⁵ Koksikoksi kɛla mahɛnay la mavakay auguzahahay la azlagɛl zɛvay la azlamatɛkukurùh la afik la mawiyay la masàh vok aɲha la akur.

⁶ Dza uwatà anɛjà Yesu kɛrkɛr ɲgaha ahàd la mahoyay à huma aɲha, atɔɔf à Yesu à huma. ⁷ Awiyà la ndzɔɔfa: “Masak à ama Yesu, Kona aɲa Zɛzagɛla uwana la afik. Kamkam gɛnava à ka, kà la slɛm aɲa Zɛzagɛla: Sàk à gi, bàsak, kavà à gi ɲgɛrpa aw.” ⁸ Apɛh uwaga kà, kà uwana Yesu afàl gay à gɛl: “Kak zagɛla zagɛla: Sà à dza uwaga la kɛl ala.” ⁹ La abatà Yesu anàval: “Uwa slɛm aɲak uwa?” Masla zagɛla zagɛla agɔɔfal: “Slɛm gulo kà maham à ahɛj, kà uwana anu aɲuvaw. ¹⁰ Kamkam mɛdɛv à ka kudo, kakudɛk anu la gudɛj uwanay aw!”

¹¹ Maham à ahɛj namzi la ahɛj la abatà uwana tadzadzàr à vok nekwa la matɛkukurùh la afik. ¹² Azlamasasɔɔk mawisiga tanàv à Yesu, tagɔɔfal: “Slɛl anu à maham à ahɛj namzi à abà pɛra, v à anu tetɛvi, mɛda à atà à gɛl.” ¹³ “Aya, dàw!” Yesu agɔɔf à atà. La kità azlazagɛla zagɛla tasà à dza uwatà lakɛl ala, ɲgaha tahàd à azlanamzi à gɛl gesina. Batsàrà, tahòy à ahɛj, tavàlàh à iyaw à abà, ɲgaha tasùfàh à abà. Azlanamzi uwaga gesina kà taslà dɛbow sɛla.

¹⁴ Azlamɛna manɛjla azlanamzi tahòy aɲatà, tadàla gay uwaga kà maziɲ azladza bɛza gudɛj la azlahudɔ gudɛj gesina la makoray uwatà. Azladza tasàhà à uda, tasà à waɲ kà manɛj tatak uwana adàhà vok. ¹⁵ Uwana tabɛz à slaka Yesu tanɛj à dza uwana agà la maham à ahɛj zagɛla zagɛla lakɛl, madza madzayga la lukut la vok, haɲkɛli adawulla à gɛl. Lɛv avàl à azladza à gay. Guba akɛs atà. ¹⁶ Azlamɛna manɛj uwana apakà vok gesina kà, tazàhà gay aɲa dza uwana la zagɛla zagɛla lakɛl uwarà la aɲa azlanamzi gesina bay. ¹⁷ La abatà tagɔɔf à Yesu: “Kamkam, sà à uda la makoray gami.” Yesu asà à afik, ahàd à slaka kɛslah iyaw.

¹⁸ Mok uwana adà à kɛslah iyaw à afik, dza uwana agà la azlazagɛla zagɛla lakɛl uwarà, agɔɔf à Yesu: “Kamkam, asa à gi mɛdaw sɛla.” ¹⁹ Ama Yesu avàl tetɛvi aw: “Wùl à hudɔ gày aɲak, zàhàtàn uwana Sufɛl Zɛzagɛla adàhàkàn gesina lakɛl aɲa uwana vok ahàmàl kà kak!”, agɔɔfal. ²⁰ Dza uwaga adà aɲha zla, ɲgaha adzɛkà mapahay la makoray uwana slɛm aɲha gudɛj kulo, à tatak uwana Yesu adàhàlàn gesina. Azladza gesina uwana tatsɛb slɛm à gay uwaga, gesina aɲatà, lɛv avàl atà gay.

*Dugu aɲa Yayrus atà la mis uwana adɛbani lukut aɲa Yesu
(Mata 9.18-26; Luka 8.40-56)*

²¹ Yesu awùl à waɲ la gay dɛrɛv uda anik la kɛslah iyaw. La mok uwana adatsizl à ahɛj la gay mukwà, maham à ahɛj dza aɲuvaw ahamàl à adi.

²² Mønga anja gày Zəzagəla asà à wan, sləm anja Yayrus. Uwana anəñan Yesu akədəf à makəla asik anja. ²³ Anàval, agòfal: “Bəzi dugu gulo azlāmətsay. Kamkam, sà à wan, kabək ahəl à bəzi à vok kà masla mawur ala ngaha kà masla abəz sifa anja aya.” ²⁴ Yesu asà à afik, tahəd atà səla, maham à ahəñ dza anjvaw tanjisl Yesu.

²⁵ Mis anik la ahəñ la abata, aniz akəllal à tsəh ala dagay mavakay kulo gəl anja səla. ²⁶ Aday vok mənğa la madàh à slaka azlaməna mavàh yohof, az ləmana anja ala kà anjvaw. Ama aga njləm aw: say mavədzhəhən ala pəra. ²⁷ Vərdi anik atsənən tapəhay lakəl anja Yesu, kiya uwaga afà à vok à maham à ahəñ dza à abà. ²⁸ Adzùgw la gəl anja: “Banja gədəbani lukut anja pəra kà, gədàwurla”, agòf. Aguwa la lig anja Yesu, adəbani lukut anja. ²⁹ Batsàrà makəlay aniz anja atsizl à ahəñ, atapà vok anja kà adawur ala la dıvats anja la abà. ³⁰ La mok uwatà Yesu atapà kà ndzəfa asà à uda la vok anja. Agolà vok à maham à ahəñ dza à abà la magòfay: “Uwa à uwana adəbani lukut gulo uwa?” ³¹ Azlaməna matapla la slaka anja tagòfal: “Nəñà maham à ahəñ dza tanjisl ka tsi, pəra kanav madəbiñ ka aya ay?”

³² Yesu anəñà à makəla gəl kà masəl dza uwana adahà uwaga. ³³ Anasl adadiya à mis à vok kà uwana asəl uwana adahà vok la masla. Asà à wan, atəd à makəla asik anja Yesu, apəhal dziriga anja gesina. ³⁴ Yesu agòfal: “Dugu gulo, madiñal gəl à vok anjak awurà ka ala. Həd la wurwur, kadawurla la njgəpna anjak la abà!”

³⁵ Mok uwana Yesu apəh gay uwaga kà, azlaməna masləlay tasà à wan la mtəga anja Yayrus, mənğa anja gày madəv kudfa, tagòfal: “Dugu anjak kà adamətsay, kà mana katərəb Sufəl aya ma?” ³⁶ Ama Yesu afa sləm à gay anjatà aw, agòf à Yayrus: “Ləv aval à kak à gay, kasak à madiñal gəl à vok aw!” ³⁷ Avà tetəvi à dza kà malakəñ aw, say Piyer, Yakuba la deda anja Yuhana pəra. ³⁸ Mok uwana abəz à mtəga anja mənğa anja gày madəv kudfa, Yesu atsənà hulolo anja azladza, la mataway, la mawiyay mənğa. ³⁹ Yesu adà à gày, agòf à atà: “Kà mana kadzudəfəkaw la mataway ma? Dugu uwanay kà, adamətsay aw, ama adzəhal pəra!” ⁴⁰ Uwana azladza tatsənà uwaga: “Uwàà...”, tasakwà à ahəñ, takədàslal. Kà uwaga: “Dàw à uda gesina!”, agòf à atà. Say Baba la iyə anja dugu la azlaməna matapla la slaka anja makər uwatà pəra tagəd à gày. Uwana tahəd la gày uwana la aku tahənà dugu à agu. ⁴¹ Yesu akəs bəzi dugu la ahəl, agòfal: “*Talitha kourm*” (Bokuba magòfay: Bəzi dugu sà à afik, gəgòf à ka) ⁴² Katskats bəzi dugu asà à afik, adzəkà maday. (Mavay anja kà kulo gəl anja səla) La mok uwana tanəñà uwaga kà, ləv avəl à atà à gay kaykay. ⁴³ Ama Yesu afahà à atà akur à lig kà anjvaw, kà atà mapəh à dza anik aw. Ngaha agòf à atà: “Vàwwal tatak may!”

6

Azlaməna gudəñ Nazaret tadiñ gəl à Yesu à vok aw (Mata 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ Yesu azà vok la slaka uwatà, awul à gudəñ anja, uwana azigən la abà. Azlaməna matapla la slaka anja tanəfà. ² Uwana vud maduw ləv adasa à wan, adzəkà matapla tatak à azladza la gày madəv kudfa la aku. Maham à ahəñ dza anjvaw la abata. Uwana tatsəbal sləm gesina kà, ləv avəl à atà

à gay, tagòf: “Lala abèzà tsəhay gay uwanay la? Dzəba matsihila mana gə à uwanay abəzal ma? Kakay adəhəj à tsəhay tatak dzəba anja səla aw gə uwanay ma? ³ Dza uwanay kà masla mapəf kəslah aw takay? Kona anja Mariyama, nğaha deda anja Yakuba, la Yosəs, la Yahuda, la azla Səmon aw ay? Azladedə anja degagamga bay atà la uwanay anina la abanay aw takay?” Kà uwaga à uwana tadınal gəl à vok aw. ⁴ Yesu agòf à atà: “Tazləb masla mapəhal gay à ahəl anja Zəzagəla baməraka la mali, ama la gudəj anja kà tazləb masla aw, la tataka azlayaga anja la abə, azlaməna gəy anja kà tazləbay aw!” ⁵ Yesu aslala vok kà madəh nadzipo la abatə dəj aw, say abək ahəl à azlaməna đuvats anik à gəl nğaha awər atà ala. ⁶ Ləv avəlal à gay kà uwana madınal gəl à vok anjatə la ahəj aw.

Yesu asləl azlaməna matapla la slaka anja kulo gəl anja səla, la səla səla

(Mata 10.5-15; Luka 9.1-6)

La lig la ahəj Yesu auguzàh la gudəj la abə gesina kà matapla gay Zəzagəla à azladza.

⁷ Yesu azəl azlaməna matapla la slaka anja kulo gəl anja səla, adzəkə masləl atà la səla səla, avə à atà maslay kà makor azlamasasəfok mawisiga. ⁸ Afəh à atà akur à lig, agòf à atà: “Kazəbaw tatak à ahəl kà anja tetəvi aw, tatak may aw, kiwa aw, sili la zliba la aku aw, say azəva pəra. ⁹ Bəkəw kwimik à asik, ama katsəpaw lukut səla à vok aw!” ¹⁰ Agòf à atà bay: “Baņa kadaw à gudəj à abə kà, dzàw à ahəj la mtəga anja dza uwana akəs akul lela tsərəh à uwana kadaw anjul la abatə. ¹¹ Azladza gudəj uwana takəs akul aw, nğaha tatsən akul aw kà, kadaw anjul la abatə, dəďaw burburu la asik ala kà mapəh à atà ala kà tadəh mawisiga.” ¹² Azlaməna matapla la slaka anja tahəd mapəh gay Zəzagəla, kà à azladza anja mapəh gay ləv ala, kà atà tasak à tsakana anjatə. ¹³ Takudəkəh azlamasasəfok mawisiga anjuvaw, tadəhəj aməl à azlaməna đuvats à gəl, anjuvaw tawər ala.

Mamətsay anja Yuhana masla madəh batem

(Mata 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Sufəl Herod atsənə gay anja Yesu, kà uwana azladza tasəl sləm anja baməraka la mali, tagòf: “Yuhana masla madəh batem adawul à uda, gay gə la uwaga aslala vok anja madəh nadzipo”, tagòf. ¹⁵ Azlaanik tagòf aya: “Uwaga kà Eliya”, azlaanik bay: “Uwaga masla masləl à wan anja Zəzagəla bokuba tekula la tataka anja azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwana la abə uwarə”, tagòf.

¹⁶ Uwana Herod atsənə gay uwaga, agòf: “Uwaga Yuhana masla madəh batem uwana gəsləl dza kà manats gəl anja, masla la uwana adawul à uda la mamətsay.” ¹⁷ Kà uwana Herod la gəl anja apəh gay makəs Yuhana dagay uwarə, kà anja mawodəj à gəy danay à agu. Adəhəj kiya uwaga kà gay anja Herodiya, mis anja deda anja Filip, uwana Herod azəb. ¹⁸ Ama Yuhana agòf à Herod: “Uwaga kà delga aw, kà anja mazəb mis deda anjak aw!” ¹⁹ Kà uwaga Herodiya apək ləv lakəl anja Yuhana, ayəh kà makəf masla. Ama abəzà à tetəvi aw kà Herod. ²⁰ Kà uwana guba azəh Herod kà Yuhana, asəl kà masla dza dziriga nğaha sətaka gə, anəhla masla lela, asəl matsən gay anja Yuhana, ama uwana adatsen gay anja gesina kà, hanjəli anja awisa ala.

²¹ Mavakay delga aña Herodiya adasa à wañ, uwaga mavakay aña mayyi Herod. Masla atà kaf à uda kà aña azlaməna aña, kà azlamənga aña azlaslodzi la azlamənga aña kutso Galili. ²² Bəzi dugu aña Herodiya adà à gày, ahàb dəs, arabà ləv aña Herod la azladza uwana tadzàh madzay atà nna. Sufəl Herod agòd à dahalay: “Mana asa à ka gəvə à ka ma? Nəv uwana asa à ka gesina, gəvə à ka”, agòdál. ²³ Azùwal mawadáy: “Uwana kanav à gi gesina gəvə à ka, amiyaka tenma aña makoray gulo bay.” ²⁴ Dahalay asà à uda, agòd à iyà aña: “Mana gənavay ma?” Agòdál: “Nəval gəl aña Yuhana masla madàh batem.” ²⁵ Katskats amərə vok kà mad à slaka sufəl, anəv la magodáy: “Asa à gi kanəl gi gəl aña Yuhana masla madàh batem à tasà à abà.” ²⁶ Uwaga kà azà à sufəl la ləv mənğa, ama kà mazuw mawadáy aña uwana azùw la huma aña azladza kà, aslàla vok kà makosal aw. ²⁷ Katskats sufəl asləl slodzi kà manəl gəl aña Yuhana, kà aña masəlla à wañ. Slodzi ahàd à gày danjəy à agu, anəl gəl aña Yuhana. ²⁸ Asəlla gəl aña Yuhana à wañ la tasà la abà, avà à dahalay. Dahalay bay adàla à iyà aña. ²⁹ Mòk uwana azlaməna asik aña Yuhana tatsən uwaga, tasà à wañ kà mazəb vok aña, kà malay.

*Yesu avà tatak may à azladza dəbow zlo
(Mata 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

³⁰ Azlaməna matapla la slaka aña tawùl à wañ à slaka Yesu. Tapəhal uwana tadàhàn, la uwana tatàpla à azladza. ³¹ Azladza anujaw tasà à wañ, anujaw tadàn atà, kiya uwaga Yesu la azlaməna matapla la slaka aña tabəzà à tetəvi kà mazuw tatak may aw. Gay gà la uwaga Yesu agòd à atà: “Məhàd kokuɗa gami à fəta a abà, kà anu aña maduw ləv ɗuv.” ³² Tahàd la kəslah iyaw kokuɗa gəl aña atà à fəta à abà. ³³ Ama azladza anujaw tanəjà atà à uwana taday, anujaw tasəl atà. Tasàhà à uda la gudəj la abà gesina tamərə vok la asik ɗgaha tatsà vok à huma kà Yesu la azlaməna matapla la slaka aña.

³⁴ Uwana Yesu adasa à ahəj la kəslah iyaw la afik kà, anəjà azladza anujaw. Vok ahàmál kà atà, kà uwana anəjà atà kà bokuba azlatuwanj uwana masla manəjla atà la ahəj aw. Adzəkà matapatàla tatak anujaw. ³⁵ Uwana afats adatəɗ à ahəj, azlaməna matapla aña tasà à wañ à slaka aña tagòdál: “Afats adatəɗ à ahəj ɗgaha uwanay bay kà anu la fəta. ³⁶ Wùlla azladza kà taday à bəza gudəj à abà la azlahuɗ gudəj kà tasukw tatak may aña atà.” ³⁷ Yesu awùlla à uda, agòd à atà: “Akul wàw à atà tatak may tazuw!” Tagòdál: “Lala məbəz tatak may kà madzadzarlà azladza kət uwanay la?” ³⁸ Yesu anəv atà: “Kaf ma katay aga la akul la ahəl ma? Dàw, kanəjàwwàj!”

Uwana tanəjəj uwaga: “Kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla.” tagòdál.

³⁹ Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aña, kà azladza tadzàh madzay la dzibokw dzibokw la kəsaf biyaga la afik. ⁴⁰ Tadzàhà madzay la dzibokw dzibokw, azlaanik dzim, azlaanik bay dzik zlo, dzik zlo. ⁴¹ Yesu ahəl kaf zlo la kilfi səla uwatà, anəjà à zagəla, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, ɗgaha atsəkà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka aña kà mahàv à azladza. Kiya uwaga ahəlla kilfi səla uwatà ala bay, tavàh à maham à ahəj dza gesina. ⁴² Atà gesina tazuw, aslàn atà. ⁴³ La lig la ahəj azlaməna matapla la slaka aña tahamà gay mapətsəh pətsəh aña kaf uwana à vok

atəmal à tsəh ala la kilfi səla uwatà, kà adahà takosà kulo gəl anja səla.
 44 Matugway anja azladza uwana tazùw kaf kà taslà zil dəbow zlo.

*Yesu aday lakəl dərəv mənğa
 (Mata 14.22-33; Yuhana 6.15-21)*

45 Yesu afà à gay à azlaməna matapla anja à gəl kà tadiyà à kəslah iyaw à afik kà matsəvokay kà masla à gay dərəv uda anik, nekwa la Betsayda, mok uwana: ‘Dàw ankul!’, agodiya à maham à ahəj dza. 46 La mok uwana tavàhla atà nna kà, Yesu adà anja à gudəj à afik kà madəv kufa. 47 Uwana vəd adasa à waŋ, mok uwaga kəslah iyaw bay adabəzay à tataka iyaw à abà, ama Yesu aləg la vədah kokuđa gəl anja. 48 Anəjəj azlaməna matapla la slaka anja kà atà la ŋgərpa la abà kà madla kəslah iyaw, kà uwana afad awùl à atà à adi. Uwana azlagay matuway gotsak, Yesu adà à awtày à slaka anjatà lakəl iyaw. Asal matsəvkay kà atà. 49 Uwana tanəjəj aday lakəl iyaw kà, atà tadzùgw kà tatak mavavat dza, tadzəkà mawiyay, 50 kà uwana atà gesina tanəjəj, ŋgaha guba akəs atà. Ama katskats Yesu abadfatamà, agəd à atà: “Wəďaw vok à uda, uwaga kà gi ŋwà!”

51 Ahàd à kəslah iyaw à afik la slaka anjatà, afad akəsà à asik. Azlaməna matapla la slaka anja tahàn ala la madzugway mənğa, ləv avàl à atà à gay. 52 Kà uwana tasəl godega anja nadzipo anja kaf uwatà aw, kà uwana hanəkəli anjatà aslà kà anja matsən godega anja tatak uwatà aw.

*Yesu awar azlaməna đuvats ala la Genesaret
 (Mata 14.34-36)*

53 Uwana tadùw à uda à gay dərəv anik kà, tawəďà kəslah iyaw anjatà à gay gərdza, tabəz à kutso anja Genesaret à abà. 54 Mok uwana tasà à ahəj la kəslah iyaw la afik kà, katskats azladza tasəl Yesu. 55 Tadàh à gudəj à abà la mahoyay, tadzəkà masàhla à waŋ azlaməna đuvats la kəslah la slaka gesina. 56 Bə kəla slaka uwana Yesu adà à abà, baməraka la azlaməj gudəj la abà, la azlabəza gudəj la abà gesina azladza tasàhla azlaməna đuvats anjatà à waŋ à vadavaday kasukwa à afik, ŋgaha azla-uwana tadəvəhal kufa kà madəbani amiyaka gay anja lukut anja, tawàr ala.

7

*Matapla anja azlababa madzidzi gə
 (Mata 15.1-9)*

1 Azla Farisəya la azlaanik la tataka anja azlamadzahaga anja wakità seriya anja Zəzagəla la abà tasà à waŋ à gudəj Urusalima, tahamà gay à vok la slaka Yesu. 2 Tanəjəj azlaanik la tataka azlaməna matapla anja Yesu la abà tazùw tatak may la kokuđa matsuf manəfay anjatà.

3 Kà uwana azà à azla Farisəya la azla Yahudiya gesina takəs lakəl anja matapla anja azlababa anjatà madzidziga, tazùw tatak may kokuđa mapal ahàl aw. 4 Baŋa tawùl à waŋ la kasukwa tazùw tatak may dən aw, say baŋa tapàl vok lela. Takəs gay anja azlababa madzidziga kà mənğa. Uwana azlababa madzidziga tadəhàhəj delga bokuba mapalal azlakətsaw, la azla-masik, la azlatasà vərzegani ŋgaha la kəslah mahən à afik anjuvaw.

5 Azla Farisəya la azlamadzahaga anja wakità seriya anja Zəzagəla tanəv à Yesu: “Kà mana azlaməna matapla la slaka anjak tatsùf gay anja azlababa gami madzidziga aw ma? Tazùw tatak la ahàl àlähga ma?” 6 Yesu awùlla

à atà ala: “Hay! Azlayla masla mapəhal gay à ahàl aña Zəzagəla Yesayya asəl madzugway aŋkul lela. Akul azlaməna magolla dza, bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòd:

‘Azladza uwanay tazləb gi la gay pəra, ama ləv aŋatà kà kərkər la gi!

⁷ Tagod kà, tawoya gi, ama gay aŋatà kà deyday pəra, kà uwana tapəh mapəhay aña azlababa aŋatà kà bokuba mapəhay aña Zəzagəla.”*✧

⁸ Yesu agòd à atà: “Kasakaw à mapəhay aña Zəzagəla, ŋgaha kanəfaw matapla aña azladza!”

⁹ Ŋgaha Yesu agòd à atà aya: “Hay, kasəlaw makweska gay makoray aña Zəzagəla kà makəs mapəhla ala aŋkul. ¹⁰ Musa agòd:

‘Zlèbà baba aŋak la iyà aŋak. Dza uwana adaha à atà mawisiga à vok, say makəday.’*✧

¹¹ Ama akul kagodəw kà: Baŋa dza agòd à baba aŋha baŋaw à iyà aŋha: “Tenma aña tatak gulo uwana asa à gi mav à ka kà mazlak kà, kà uwaga kà *Korban*.” (Bokuba magodəy, tatak maviyàga à Zəzagəla) ¹² La lig la ahəŋ kasakaw dza uwana azlak baba baŋaw iyà aŋha diki diki aya aw.

¹³ Kiya uwaga kawisəwwəŋ gay Zəzagəla ala la gay matapla aŋkul. Uwana kazəhəwwəŋ vok gesina, ŋgaha kapəkəw aŋkul ala kà gay Zəzagəla.”

Azlatatak uwana tadàla àlàh à dza à vok

(Mata 15.10-20)

¹⁴ La abatà Yesu azàla à maham à ahəŋ dza aya, agòd à atà: “Tsəbàw gi sləm gesina aŋkul, tsənəw gay uwanay”, agòd à atà, ¹⁵ “Tatak uwana dza azuway kà adəh àlàh à dza à vok aw, say uwana atsa à uda la ləv aña dza la tsəh la uwana adəh àlàh. ¹⁶ Tsənəwwəŋ lela, baŋa sləm aga à akul lakəl aña matsəŋəŋ!”

¹⁷ Mok uwana Yesu adasak à maham à ahəŋ, adà à gày, azlaməna matapla la slaka aŋha tanəval gay lakəl aña gay la gay la abà uwatà.

¹⁸ Ŋgaha Yesu agòd à atà: “Akul babay, kaslawwal à vok aña matsəŋəŋ aw ay? Tatak uwana adiya à huɖ aña dza atsa à uda aslala vok madəh àlàh à dza à vok aw, ¹⁹ kà uwana adiya à ləv à tsəh aw, ad à huɖ, atsa à uda!”

(La gay uwaga la abà Yesu apəh kà dèwdèw tatak may gesina kà, azuw vok) ²⁰ Ŋgaha agòd à atà aya: “Uwana atsa à uda la ləv aña dza la tsəh la uwana adəhla àlàh. ²¹ Kà uwana la ləv aña dza la uwana madzugway mawisiga atsa à uda uwana adala dza à mabila à abà, mad gəl, makəɖ dza, ²² à gəl gaw, adi, maksafər, dèmdəm, maŋor, mapəh mawisiga lakəl aña dza anik, zlapay, masəl gəl aw. ²³ Dèwdèw tatak mawisiga uwanay gesina atsa à uda la ləv aña dza la tsəh, uwaga la uwana adəhla tsakana.”

Yesu atà la mis uwana asəl Zəzagəla aw

(Mata 15.21-28)

²⁴ Ŋgaha Yesu atsizlla ala la abatà, ahàd à gay makwi aña gudəŋ Tir. Adà à gày anik à abà, asəl kà azladza tasəl slaka uwana masla la abà aw, ama aslala vok aña mahad vok à ahəŋ aw. ²⁵ Mis anik uwana dugu aŋha la masasəɖok mawisiga lakəl atsənà gay lakəl aña Yesu. Katskats asà à waŋ à slaka aŋha, akədèɖal à makəla asik aŋha. ²⁶ Mis uwaga kà mələk gà, tayyà à gudəŋ Fenesəya uwana la kutso Səriya la abà. Adəv kuɖa à Yesu kà makuɖək masasəɖok mawisiga à dugu aŋha lakəl ala. ²⁷ Ama Yesu agòɖal: “Sàk azlabəza tahaŋla dadəŋ, mazəb tatak may aña azlabəza

an̄a maməl à azlakəda à ahəŋ kà delga aw.”²⁸ Mis awùlla à uda: “Sufəl gulo, azlakəda kà uwana la makəla kəsəlad atəd kà azlabəza à vədah, la uwana tatsatsamay!”²⁹ Yesu awulàlla: “Kà gay an̄ak uwanay kà, dà an̄ak à mtəga, masasəfok mawisiga adasiya à dugu an̄ak lakəl ala!”³⁰ Awùl an̄ha à mtəga, abəz à bəzi an̄ha à gəl mahən à ahəŋ gà la azlav la afik, masasəfok mawisiga adasal à kəl ala.

Yesu awura dza bada gà ala, ŋgaha madagazlam aya

³¹ Ŋgaha Yesu asà à uda la kutso an̄a Tir. Aguwà la Sədon, ŋgaha awùl à gay dərəv Galili, aguwà la makoray an̄a azlagudəŋ kulo la abà.³² Tasàlla dza madagazlamga uwana à waŋ, aslala vok mabədmə aw, tadəval kuɗa kà mabəkəl ahəl à gəl kà mawuriŋ ala.³³ Yesu adàla à uda la tataka maham à ahəŋ dza la abà, atsizlləŋ à ahəŋ kokuɗa an̄ha, adùwal gay gəl ahəl à sləm à abà, atəf slesliɓ à ahəl, adəbani aləh an̄ha.³⁴ Anəŋà à zagəla, abàs vok la tsəh ala, agòd à dza: “*Ephphatha!*” (Bokuba magodəy: Pəzlla à ama ala!)³⁵ La kirim yewdi sləm an̄ha aslāh ala. Katskats tatak uwana awādla aləh à ahəŋ, apəzlla, abədmə lela.³⁶ Yesu afahà à atà akur à lig, kà tapəh à dza aw. Ama bà la mafàh à atà akur à lig, uwaga tapəh gesina.³⁷ Ləv avəl à azladza à gay mən̄ga, tagòd: “Adəhan̄ kà dzəbā an̄ha səla aw, adəhan̄ kà azlamadagazlam an̄a matsən sləm, azlauwana taslala vok an̄a mabədmə aw bay tabədmə adagay!”

8

Yesu avà tatak may à zil dəbow ufaɗ (Mata 15.32-39)

¹ La vuɗ uwatà maham à ahəŋ dza an̄uvaw tahamà gay à vok aya la slaka Yesu. Uwana tatak may an̄atà la ahəŋ aw, Yesu azàla azlaməna matapla à slaka an̄ha, agòd à atà: ² “Kay, vok aham à gi kà azladza uwanay, kà uwana anina dagay mahənay makər lagwa, tatak may an̄atà bay adadəv kà atà à gay.”³ Baŋa gəwulla atà à mtəga anatà la may gà kà, tadətad à ahəŋ la tetəvi la ama, kà uwana azlaanik kà tasà à waŋ kà kərəkər.”⁴ Azlaməna matapla la slaka an̄ha tagòdɗal: “Lala məbəz tatak may kà an̄a azladza gesina uwanay la kəsaf la abà la?”⁵ Yesu anəv à atà gay ala: “Kaf gay bərsew nna aga à akul la ahəl ma?” “Gay bərsew mədəf”, tagòdɗal.

⁶ Yesu agòd à azladza: “Dzàhàw madzay!” Ŋgaha ahəl kaf gay bərsew mədəf uwatà, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, atsakà kaf ala, avà à azlaməna matapla la slaka an̄ha, ŋgaha azlaməna matapla an̄ha tavàhà à atà.⁷ Kilfi bəziga la ahəl an̄atà aya, Yesu ahəl, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, avà à azlaməna matapla la slaka an̄ha kà mavàh à azladza.⁸ Gesina an̄atà tazùw, aslāh à atà. Azlaməna matapla la slaka an̄ha tahəm à gay mapətsəh pətsəhga à vok takosà mədəf à uwana atəm à atà à ahəl.⁹ Azladza uwana tazùw kaf uwaga taslā dəbow ufaɗ. Ŋgaha adəgay kà: “Dàw à mtəga an̄kul!”, Yesu agòd à atà.¹⁰ Katskats ahəd à kəslah iyaw à afik la azlaməna matapla la slaka an̄ha, tahəd à kutso Dalmanuta.

Azla Farisəya tanav nadzipo (Mata 16.5-12)

¹¹ Azla Farisəya anik tadà à awtəy, tadzəkà mabay vok gay la Yesu. Asà à atà makəsay, gay gà la uwaga tanəv nadzipo la slaka an̄ha, kà mapəhatàla, ŋgaha atà an̄a masəlay kà ndzəɗa an̄ha asà à waŋ kà la slaka Zəzagəla.

¹² Yesu abàs vok la ndzɔɔfa, ɲgaha agòɔf: “Kà mana azladza aɲa lakana tanav à gi nadzipo ma? Gɔpɔh à akul la dziriga: Gɔdàpɔhakulla nadzipo dɔkɔdɔki aw.” ¹³ ɲgaha asàk atà à ahɔn, ahàd à kɔslah iyaw à afik aya, ahàd à gay mɔn dɔrɔv anik.

*Tatak makɛsl tatak ala aɲa azla Farisɔya la aɲa Herod
(Mata 16.5-12)*

¹⁴ Avika azlamɔna matapla aɲa Yesu kà mahɛl kaf à ahàl. Tatak may la ahɔn la slaka aɲatà la kɔslah iyaw la afik aw, say kaf gay bɔrsew tekula pɔra. ¹⁵ Yesu afahà à atà akur à lig, agòɔf à atà: “Dàw hanjɔli kà tatak makɛsl tatak ala aɲa azla Farisɔya la aɲa Herod.” ¹⁶ Azlamɔna matapla la slaka aɲha tavàts gay la tsɛh ala kà atà kà atà la tataka aɲatà la abà, tagòɔf: “Apɔh uwaga kà, kà uwana kaf aga anu la ahàl aw.” ¹⁷ Yesu asɛl uwana tadzugway, anàv atà gay ala: “Kà mana kavatsaw gay la tsɛh ala ma? Kà uwana kaf aga akul la ahàl aw ay? Kasɛlaw tatak uwanay gotɔnɔn aw uwà? Katsɛnaw godega aɲha aw, bà gotɔnɔn ay? Matsihila aɲkul ma matsak à ama à gay ay? ¹⁸ Yewdi aga à akul la vok, ama kanɔnɔwla aw ay? Slɛm aga à akul lakɛl, ama katsɛnawlan aw? Awul akul à gɛl gotɔnɔn aw ay?” ¹⁹ Kaf gay bɔrsew zlo uwana gɔtsàkàɲ ala kà aɲa azladza dɔbow zlo, ma takosà nna à mapɔtsɛh pɔtsɛhga à uwana kahamàwla gay à vok ma?” “Kulo gɛl aɲha sɛla”, tagòɔɔal. ²⁰ ɲgaha Yesu anàv à atà gay ala aya: “Kaf gay bɔrsew mɔɔɔf uwana gɔtsàkàɲ ala kà aɲa azladza dɔbow ufaɔ bay, ma takosà nna à mapɔtsɛh pɔtsɛhga à uwana kahamàwla gay à vok ma?” “Mɔɔɔf”, tagòɔɔal. ²¹ “La kità”, Yesu agòɔf à atà: “Kakay katsɛnaw godega aɲha aw gotɔnɔn zlà ma?”

Yesu awur gulɔf ala la Betsayda

²² Uwana tabɛz à gudɔn Betsayda, tasàlla gulɔf à wan. Tadɔval kuɔa kà aɲa madɔbani gulɔf, kà masla mawur ala. ²³ Yesu akɛs gulɔf à ahàl, adàla à uda la gudɔn la abà, ɲgaha adɔbɔl slesliɔ à yewdi, afbɛkal ahàl à gɛl, ɲgaha anàv à dza uwaga: “Kanɔnɔ tatak ay?” ²⁴ Gulɔf anɔn à zagɛla, agòɔɔal: “Gɔnɔnɔ azladza, ama gɔnɔnɔ atà kà bokuba azlaahàf uwana taday.” ²⁵ Bà gotɔnɔn, Yesu adɔbani yewdi aɲa gulɔf aya. Masla atsɛk yewdi à uda la ndzɔɔfa, anɔnɔla, anɔnɔ azlatatak gesina la paraka. ²⁶ ɲgaha la lig la ahɔn, Yesu agòɔɔal kà: “Hàd à mtɔga aɲak, kada à gudɔn à abà aw!”

Piyer apɔhla kà Yesu ala,

*kà dza uwana Zɛzagɛla afàl dzakwa à gɛl
(Mata 16.13-20; Luka 9.18-21)*

²⁷ La lig la ahɔn, Yesu ahàd à azlabɔza gudɔn uwana à abà la kutso Zɛsare, uwana la makoray aɲa Filip la azlamɔna matapla la slaka aɲha. Yesu anàv à atà gay ala la tetɔvi la ama: “Azladza ma uwa tagòɔf kà gi ma?” ²⁸ Tawùlla à uda: “Azadza anik tagòɔf, kà kak Yuhana masla madàh batem, azlaanik tagòɔf, kà kak Eliya, azlaanik aya tagòɔf, kà kak tekula la tataka azladza uwana la abà, Zɛzagɛla aslál atà à wan uwarà.” ²⁹ “Iyay zla! Ama akul ma, gi uwa kagòɔɔaw uwi?”, Yesu anàv à atà. Piyer awul à uda, agòɔɔal: “Kak, dza uwana Zɛzagɛla afà à ka dzakwa à gɛl.” ³⁰ Yesu

afahà à atà akur à lig la magodf à atà: “Kapəhawla gi ala la slaka azladza aw!”

Yesu apəh gay mamətsay aŋha à ahəŋ la mawul à uda aŋha (Mata 16.21-28; Luka 9.22-27)

³¹ La lig la ahəŋ, Yesu adzəkà matapla azlaməna matapla la slaka aŋha: “Say Kona aŋa dza as ŋgərpa məŋga. Azlaməŋga, azlamasiga, la azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tadəkweska, ŋgaha tadəkəfa. La lig aŋa mahənay makər adəwul à uda la mamətsay.” ³² Apəh à atà gay uwaga la paraka. Piyer akəs Yesu à ahəŋ kokudfa aŋha, adzəkà mafahal akur à lig la magodfay: “Kapəh kiya uwaga aw!” ³³ Ama Yesu agolà à vok, anəŋà azlaməna matapla anik à adi, ŋgaha adzəkà masläh məl à Piyer à gəl, agòfal: “Zà à vok la slaka gulo, kak seteni, kà uwana madzugway aŋak kà bokuba aŋa Zəzagəla aw, ama kiya aŋa azladza.”

³⁴ Ŋgaha Yesu azàl à maham à ahəŋ dza, la azlaməna matapla la slaka aŋha, agòf à atà: “Baŋa dza asal manəf gi kà, say asak maf gəl à azlatatak aŋha à tsəh, azəb ahəf mamətsay aŋha, ŋgaha anəf gi, bokuba uwana gədəzəbay suwanj. ³⁵ Kà uwana uwabeyuwi, uwana asal maβəl sifa aŋha la ahəl aŋha, az gəl aŋha ala. Ama uwabeyuwi, uwana az sifa aŋha ala kà gi, ŋgaha kà gay matsidəyga aŋa Zəzagəla kà, masla adəbəl sifa aŋha. ³⁶ Mana akəsa vok à dza uwana abəza tatak aŋa gudəŋ à vok gesina, ama az sifa aŋha ala ma? ³⁷ Tatak la ahəŋ, dza avəy kà masukwla sifa aŋha takay? ³⁸ Gay gə la uwaga, baŋa ziruwī az dza kà gi, ŋgaha kà gay gulo lakana la tataka azladza uwana takəs gay aŋa Zəzagəla aw la abà, ŋgaha tadəhəŋ mawisiga, kiya uwaga kà Kona aŋa dza ziruwī adəkəsay kà masla suwanj, la mok uwana adəwul à wanj la mazləbay aŋa Baba aŋha la abà la azlamalika aŋha.”

9

¹ Yesu agòf à atà aya: “Hadfay, gəgodf à akul, azladza anik uwana la abanay kà, tadəmətsay dikiidiki aw, say baŋa tanəŋ makoray Zəzagəla atsa à wanj la ndzəfa.”

Mabədfa vok à ahəŋ aŋa Yesu uwana la gəl gudəŋ la afik (Mata 17.1-13; Luka 9.28-36)

² Uwana mahənay mukwa adada à lig, Yesu ahəl azla Piyer, Yakuba, Yuhana ŋgaha tahəd à matsəkəkədfay gudəŋ à afik kokudfa gəl aŋatà. La abatà abədfa vok à ahəŋ la huma yewdi aŋatà. ³ Lukut aŋha apək me-dekuga mawutsədayga təlla. Dza la ahəŋ la gudəŋ la vok awud lukut ala kiya uwatà aw. ⁴ Ŋgaha azlaməna matapla la slaka aŋha makər uwatà tanəŋà Eliya la Musa tabadfmà la Yesu. ⁵ Piyer agòf à Yesu: “Sufəl gulo, delga kà anu la abanay. Sək anu mədfäh safsaf makər, tekula aŋak, tekula aŋa Musa, tekula aŋa Eliya.” ⁶ Piyer asəl tatak uwana anakà apəhay aw, kà uwana guba akəs masla la azlaməna matapla anik səla uwanay. ⁷ Habaga asà à wanj, akəl atà mələs à adi. La habaga uwatà la abà kà tatsənà dza abadfmà la abà: “Uwaga kà bəzi gay ləw gulo uwana gəwoyən, tsəbəwal sləm!” ⁸ Katskats azlaməna matapla makər uwatà tanəŋla, ama tanəŋà dza aw, say Yesu kokudfa gəl aŋha la slaka aŋatà pəra.

⁹ Uwana tatsà à ahəŋ la gudəŋ la afik, Yesu afäh à atà akur à lig kà atà aŋa mapəh tatak uwana tanəŋəŋ à dza aw, say baŋa Kona aŋa dza adəwul

à uda la mamətsay dadəŋ. ¹⁰ Takəs gay uwatà, ama tanàvnhà vok kà atà kà atà: “Mana asal magoɗay mawul à uda la mamətsay ma?” ¹¹ Gay gà la uwaga tanàv la slaka Yesu: “Kà mana à azlamadzahaga aŋa wakità seriya Zəzagəla tagòɗ kà, say Eliya atsa à vok à waŋ dàŋ ma?”^{*} ¹² Agòɗ à atà: “La dziriga, say Eliya atsa à vok à waŋ, adàɗah tatak à ahəŋ gesina. Ama kà mana zlà ma tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà bay kà, say Kona aŋa dza as nŋərpa mənŋa ma, nŋaha azladza tanərəz kà bokuba dza delga aw ma? ¹³ Ama gəgòɗ à akul: Eliya asà à waŋ, nŋaha azladza taɗahàllàŋ à vok uwana asà à atà gesina, bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋha.”

*Yesu awur bəzi uwana ala la masasəɗok mawisiga
(Mata 17.14-21; Luka 9.37-43)*

¹⁴ Mok uwana tabəziyà à azlaməna matapla anik à vok, tanəŋà maham à ahəŋ dza anuwaw uwana takəs atà gay à adi. Azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla tabəy vok à gay la azlaməna matapla aŋha. ¹⁵ Uwana azladza tanəŋà Yesu kà, tadzà à ahəŋ titi. Katskats tadà à awtày à slaka aŋha la mahoyay kà maskuwɨŋ. ¹⁶ Yesu anàv à azlaməna matapla la slaka aŋha la gay ala: “Kà mana kabayaw vok gay akul nna ma?” ¹⁷ Dza tekula la tataka maham à ahəŋ dza la abà awùlalla: “Mənŋa, gəsàla bəzi gulo zilga à waŋ, kà uwana masla la masasəɗok uwana avàl tetəvi aŋa mabəɗma aw. ¹⁸ Baməraka la mali beli masasəɗok akàsàh, amàlal gəl à ahəŋ, huzləv asàhal à gay ala la mapəɗ sliɗ la tsəh ala. Vok aŋha apakahay dzaŋdzaŋ. Gədəv kuɗa à azlaməna matapla la slaka aŋak kà makudək masasəɗok mawisiga uwaga, ama taslàla vok aw.” ¹⁹ Yesu agòɗ à atà: “Kay, madiŋal gəl à vok aŋkul la ahəŋ aw takay? Dagay mbà gədadzà à ahəŋ la akul ma? Dəgay mbà gədəbasakulaŋ ma? Səwgəla bəzi à waŋ!” ²⁰ Tasəlla bəzi à slaka Yesu, mok uwana bəzi adanəŋ Yesu, katskats masasəɗok abiyà bəzi, atəɗ à wəɗah, abàbal, huzləv asàl à gay ala. ²¹ Yesu anàv à baba aŋa bəzi: “Dəgay mbà tatak uwanay azəŋ ma?” Baba agòɗfal: “Dəgay la wərnaga. ²² Anuwaw masasəɗok mawisiga uwaga amàlāhal à gəl akàl à abà, à iyaw à abà kà makəɗay. Ama kamkam, baŋa kaslala vok mazlak anu, kà vok aham à ka, kà anu!” ²³ Yesu agòɗfal: “Kà mana kagoɗ kà: Baŋa kaslala vok ma? Dza uwana adiŋal gəl à vok aslala vok kà madàh tatak gesina.” ²⁴ Katskats baba aŋa bəzi awiyà: “Gədiŋal gəl à vok, ama zlàk à gi, kà uwana madiŋal gəl à vok gulo kà à tsəh ala!”

²⁵ Yesu anəŋà maham à ahəŋ dza tatsà à waŋ à slaka aŋatà, asləh məl à masasəɗok uwana à gəl, adəɗ gay à dza à ahəŋ aŋa mabəɗma la matsən sləm: “Kak, masasəɗok madagazlamga, sà à dza uwanay lakəl ala, gəgoɗ à ka, kadàdal à gəl ɗikiɗiki aya aw!” ²⁶ Masasəɗok awiyà, agodzàlla bəzi, asà à uda la masla la abà. Bəzi apək bokuba mamətsayga. Kiya uwaga azladza anuwaw uwana la abatà tagòɗ kà adamətsay. ²⁷ Ama Yesu akəs bəzi la ahàl, atsizllàŋ ala, dzawwa bəzi agəɗ à zagəla à tsəh.

²⁸ La lig la ahəŋ, mok uwana Yesu adawul à gày, azlaməna matapla la slaka aŋha tanàvla gəl à gəl: “Kà mana anu kà, məslàla vok aŋa makudəkay aw ma?” ²⁹ Yesu agòɗ à atà: “Makudək tsəhay masasəɗok uwanay kà, say la madəv kuɗa. Ndzəɗa anik la ahəŋ aw.”

Yesu apəh à atà gay mamətsay aŋha

^{*} 9:11 9.11 Malaki 4.5

la mawul à uda aṅha kà masèla

(Mata 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰ Tadà aṅatà la abata, taguwà à uda la kutso Galili la abà. Yesu kà asàl kà dza asèl slaka madz à ahəj aṅha aw, ³¹ kà uwana atapelà azlaməna matapla la slaka aṅha, agòd à atà: “Kona aṅa dza tadaviya à ahàl aṅa azladza. Atà tadəkəfay, ama la lig la ahəj gədawul à uda la mamətsay la mahənay makər.” ³² Azlaməna matapla la slaka aṅha tatsənà godega aṅa gay uwatà aw, ṅgaha guba akəs atà bay kà manaval.

Məṅga la tataka gami la abà, ma zlà uwa?

(Mata 17.22-23; Luka 9.46-48)

³³ Tabèz à gudəj Kapernahum. Uwana tadà à gày, Yesu anəv à azlaməna matapla la slaka aṅha: “Kà mana kabəyàw vok gay la tetəvi la ama ma?” ³⁴ Ama tadzà à ahəj titi, kà uwana la tetəvi la ama kà, tabayà à vok à gay hadfay, tagòd: “Uwa məṅga la tataka gami la abà uwa?” ³⁵ Yesu adzà madzay, azàl azlaməna matapla la slaka aṅha kulo gəl aṅha sèla, agòd à atà: “Baṅa dza asal mapak mazəb gəl gà kà, say apak mabəziga bəziga aṅa azladza gesina, apak masla mazəb à atà kiwa.” ³⁶ Yesu azəb bəzi ṅuvga à ahàl, atsizilla atà à huma à gay. Akəs bəzi la ahàl, agòd à azlaməna matapla la slaka aṅha: ³⁷ “Uwabeyuwi uwana akəs bəzi ṅuvga uwanay kà sləm gulo kà, akəs gi. ṅgaha uwabeyuwi uwana akəs gi kà, akəs gi pəra aw, ama akəs masla masləl gi à waṅ.”

Dza uwana masla məzam gami aw kà masla slawda gami

(Luka 9.49-50)

³⁸ Yuhana agòd à Yesu: “Sufəl gulo, mənəṅà dza anik uwana akudək masasəfok mawisiga la sləm aṅak, ama mədədal gay à ahəj, kà uwana anəfà anu aw.” ³⁹ Ama Yesu agòd à atà: “Kədədawwal gay à ahəj aw, kà uwana dza la ahəj adəh nadzipo la sləm gulo pəra, la lig la ahəj kà, atugw à gi gay à vok aw. ⁴⁰ Kà uwana uwabeyuwi uwana masla məzam gami aw, kà slawda gami. ⁴¹ Səlèw kà, dza uwana adàv à akul kətsaw iyaw, kà uwana akul aṅa dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl kà, adəbəz à masak aṅha.”

Gay lakəl aṅa zlazladfa aṅa tsakana

(Mata 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² “Dza uwana adukw tekula aṅa azlabəza uwanay à ahəj à tsakana à abà, tadinj gi gəl à vok kà, masla kà ṅuləm tawadfal nəvol akur à kuda, taməla à dərəv à abà. ⁴³ Baṅa kà ahàl aṅak la uwana katəf à tsakana à abà, nats à tsəh ala, ṅuləm kà kabəz à sifa la ahàl tekula, kà magay la ahàl sèla nna, uwana adədala kà à gày akəl uwana à abà adəməts ala aw. ((⁴⁴ La abata maduwari uwana azuw vok amətsay aw, ṅgaha akəl bay amats ala aw.)) ⁴⁵ Baṅa kà asik aṅak la uwana katədiya à tsakana à abà kà, nats à tsəh ala. ṅuləm kabəz à sifa la asik tekula, kà mad à gudùh akəl à abà la asik sèla nna, uwana amats ala dikiidiki aw. ((⁴⁶ La abata maduwari uwana azuw vok adəmətsay aw, ṅgaha akəl amats ala aw.)) ⁴⁷ Baṅa kà yewdi aṅak la uwana adala ka à tsakana à abà, bəf à waṅ, ṅuləm kabəz à sifa la yewdi tekula gə à ka magay la yewdi sèla kà madiya à gudùh akəl à abà. ⁴⁸ La abata maduwari uwana azuw vok adəmətsay aw, ṅgaha akəl la abà kà madzad atà ala adəmats ala aw. ⁴⁹ Kà uwana

dza gesina tadàtəka atà slugul à adi la akàl, bokuba uwana tatək slugul à tatak à adi kà matsedəŋ.”

⁵⁰ “Kà uwana slugul kà tatak delga, ama baŋa slugul azladəfay aw, ma kakay kazladəfawəŋ ala ma? Gàw la slugul la ləv aŋkul la tsəh, dzàw à ahəŋ la wurwur, kadəhawa à magazlay la tataka aŋkul la abà aw!”

10

*Yesu apahla gay ala lakəl aŋa makudək mis
(Mata 19.1-12; Luka 16.18)*

¹ Yesu asà à afik la abatà, ahàd à gay makwi aŋa kutso Yahudiya la gay dərəv uda anik aŋa Urdun. Bə gotənaŋ maham à ahəŋ dza tahamà gay à vok la slaka aŋha aya. Nŋaha atəpatàla bokuba uwana adəhàhəŋ koksikoksi. ² Azla Farisəya anik tasà à waŋ à slaka Yesu, asà à atà kà makəsəl maləkaw à ahəŋ kà gay aŋha: “Wakità seriya gami ma avà tətəvi à dza kà makudək mis aŋha takay?” ³ Yesu awùlla à atà ala la magodəfay: “Mana Musa agod à akul ma?” ⁴ Tagodəfal: “Musa avà tətəvi à dza kà matsetser wakità makudək mis, nŋaha məsakiya à mis uwatà.” ⁵ Ama Yesu agod à atà: “Musa apəh à akul kiya uwatà kà, kà dzaŋdzaŋ aŋa ləv aŋkul. ⁶ Ama dagay madzəka gudəŋ à vok, mok uwana Zəzagəla adəhà tatak gesina kà, aŋəl zil la mis pəra.” ⁷ Gay gà la uwaga zil asàkiyà à baba aŋha à ahəŋ la iyà aŋha, kà madz à ahəŋ la mis aŋha. ⁸ Atà səla nna tapək vok tekula. Kiya uwaga atà səla aya aw, ama tagay kà vok tekula pəra.” ⁹ Dza avahəŋ ala uwana Zəzagəla ahamàla gay à vok aw.”

¹⁰ Mok uwana atà la kay, azlaməna matapla la slaka aŋha tanàvə Yesu lakəl aŋa gay uwatà aya. ¹¹ Masla agod à atà: “Baŋa dza akudək mis aŋha, azəb anik, adəh à gəl gaw la mis teraŋa gə uwatà. ¹² La kità babay kà, baŋa mis akweska zil aŋha teraŋa, nŋaha adiya à zil anik, adəzaɓ zil.”

*Yesu apis gay à azlabəza à vok
(Mata 19.13-15; Luka 18.15-17)*

¹³ Azladza tasəhla azlabəza nɔv nŋuvga à Yesu à waŋ, kà madəbani atà la mapis à atà gay à vok. Azlaməna matapla la slaka aŋha taslāh məl à azladza à gəl. ¹⁴ Uwana Yesu anəŋə uwaga, azinal à gəl, agod à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Sàkəw azlabəza nɔv nɔvga tasa à waŋ à slaka gulo. Kadəfaw atà gay à ahəŋ aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà aŋa azladza uwana bokuba atà uwaga. ¹⁵ Hadəfay, gəgod à akul: Uwəbeyuwi uwana akəs makoray Zəzagəla bokuba bəzi nɔvga aw, adàda à abatà diki-diki aw.” ¹⁶ Nŋaha azəb azlabəza à ahəl, afahà à atà ahəl aŋha à gəl, la tekula tekula aŋatà gesina, apis à atà gay à vok.

*Bəzi kohana galepi gə
(Mata 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Uwana Yesu adatsizlla kà maday aŋha, dza anik asà à waŋ la mahoyay, akədədəl à ahəŋ, agodəfal: “Kak Sufəl, kak delga, mana gədehəŋ kà gi aŋa məbəz sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁸ Yesu agodəfal: “Kà mana kagod, kà gi delga ma? Dza delga la ahəŋ aw, say Zəzagəla pəra. ¹⁹ Kasəl məpəhay aŋa Zəzagəla bay: Kakəd dza aw, kəs gay aŋa azlabəba aŋak la aŋa iyà aŋak.” ²⁰ Masla agod: “Məŋga, gədakəs məpəhay uwaga dagay la bəzi

☆ **10:4** 10.4 5Musa 24.1-4 ☆ **10:6** 10.6 1Musa 1.27; 5.2 ☆ **10:8** 10.8 1Musa 2.24 ☆ **10:19** 10.19 2Musa 10.12-16; 5Musa 5.16-20

gà.” ²¹ Yesu anèrèz masla la mawoyəŋ, agòdɔf: “Tatak tekula aləg kà ka: Hād, kadaw azlatatak anjak ala gesina, vāh sili gā à azlaməna kuɔa, kadābəz ləmana la zagəla la afik. Nğaha kà, sà à wan, kà nəfà à gi!” ²² Ama uwana atsənà uwaga, ləv azəŋ kà gay uwatà, nğaha adà anja la mapak ləv gā, kà uwana tatak anja anjvaw.

²³ Yesu anəŋà azlaməna matapla la slaka anja à adi, agòd à atà: “Zlazladfa kà anja dza galepi kà mad à makoray Zəzagəla!” ²⁴ Ləv avàl à atà à gay kà gay uwaga. Ama Yesu agòd à atà aya: “Azlabəza gulo, madiya à makoray Zəzagəla kà zlazladfa!” ²⁵ Nuləm zlugumi agwu à uda la afik lepiri, kà galepi anja mad à makoray Zəzagəla.” ²⁶ Ləv avàl à azlaməna matapla anja à gay kaykay aya kà gay uwaga, tagòd kà atà kà atà: “Tsa baŋa kiya uwaga ma: Uwa aslala vok anja maɔəlay uwa?” ²⁷ Yesu anəŋà à atà à adi, agòd: “Zlazladfa la slaka azladza, ama la slaka Zəzagəla kà zlazladfa aw, kà uwana masla aslala vok kà madāh tatak gesina.”

²⁸ Piyer agòdɔf: “Nəŋəŋ, mədasaɔ à tatak gesina à ahəŋ, mədanəfa ka.” ²⁹ Yesu agòdɔf: “Dziriga, gi bay gəgòd à akul: Uwabeyuwi uwana asakiya gāy anja à ahəŋ, baŋaw azladeda anja, la azlaiyà anja, la azlababa anja, baŋaw azlabəza anja à ahəŋ, amiyaka guf anja kà gi, nğaha kà gay matsidəyga kà, ³⁰ Zəzagəla adāvàl, adābəz tatak anja asik dzim aya, la mok anja madz à ahəŋ la gudəŋ la vok: azlagāy, azladeda, azlaiyà, azlabəza, azlaguf, azlamatərbəy bay, kà la huma la gay, adābəzal sifa adəv à gay aw la zagəla la afik aya. ³¹ Ama anjvaw uwana tatsà vok à huma, tadəpakah azlaməna à lig, nğaha azlaməna à lig bay tadəpakah azlaməna à huma.”

Yesu awulla gay mamətsay anja à tsəh kà mamakə

la mawul à uda anja

(Mata 20.17-19; Luka 18.31-34)

³² Uwana atà la tetəvi la ama kà mad à Urusalima, Yesu aguwa à huma, guba akəs azlaməna matapla la slaka anja, azladza uwana tanəfà atà guba akəs atà babay. Nğaha Yesu ahəl azlaməna matapla kulo gəl anja səla uwatà aya, kokuɔa anjatà, adzəkà mapəh à atà gay uwana adābəzal. ³³ Agòd à atà: “Tsənəwəŋ, məda à Urusalima. La abatà tadāvà Kona anja dza à ahəl anja azlaməŋga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga anja wakitə seriya anja Zəzagəla. Tadədukwla seriya mamətsay à gəl, tadəməliya à ahəl anja azladza uwana tasəl Zəzagəla aw. ³⁴ Tadətsəkəl magòdəhay à gəl, tadətafal slesliɔ à vok, tadəzlabay la golba, tadəkəɔfay. Ama la mahənay mamakə adəwul à uda la mamətsay.”

Manavay anja Yakuba la Yuhana

(Mata 20.20-28)

³⁵ La lig la ahəŋ Yakuba la Yuhana, azlabəza anja Zebede, tazə vok à slaka Yesu, tagòdɔf: “Məŋga gami, tatak la ahəŋ à uwana mənava à gay ala.” ³⁶ Yesu agòd à atà: “Mana asa à akul gəɔfəhakullaŋ ma?” ³⁷ Tawulàlla: “Baŋa kadādzə madzay la kursi mازلəbəy anjak la afik kà, vā à anu tetəvi kà madza madzay tekula la ahəl kaf anjak nğaha tekula la ahəl gudzay anjak!” ³⁸ Yesu agòd à atà: “Kasəlaw tatak uwana kanavaw aw, kaslawwal à vok kà mas tatak à uda la kətsaw nğərpə uwana la abə gəɔdəsay ay? Kadābəzaw batem anja nğərpə uwana tadəɔfəh gi à ahəŋ ay?” ³⁹ Nğaha tawulàlla: “Iyay, məslala vok.” Yesu agòd à atà: “Hadəy, kadəsaw tatak à

uda la kətsaw ɲgərpa uwana la abà bokuba gi, kadàbəzaw batem uwana tadàdahgəɲ bay. ⁴⁰ Ama slaka madza madzay la ahàl kaf gulo ɲgaha la ahàl gudzay gulo kà, gay gulo aw. Slaka uwaga kà, Zəzagəla la uwana adfahəɲ à ahəɲ kà aɲa azladza uwana atsatsàmàni à atà.”

⁴¹ Uwana azlaməna matapla anik kulo tatsən gay uwaga kà, taɲonɲuz lakəl aɲa Yakuba atà la Yuhana. ⁴² Gay gà la uwaga Yesu azàl à atà gesina à slaka aɲha, agòd à atà: “Kasəlaw kà azlauwana tanəɲla à atà bokuba azlasufəl aɲa kutso kà takor azladza, ɲgaha azlaməɲ dza aɲatà, tadaha à atà ndzəda à gəl. ⁴³ Ama uwaga apaka vok la tataka aɲkul la abà aw. Ama baɲa tekula la tataka aɲkul la abà asal mapak məɲga kà, say agay masla mazəb kiwa à azlaanik. ⁴⁴ Dza uwana asal mapak dza teraɲa gà la tataka aɲkul la abà kà, say apak mayà aɲa azlaanik aɲkul gesina. ⁴⁵ Amiyaka Kona aɲa dza kà, asà à waɲ kà mazlakəɲ aɲa azladza aw, ama asà à waɲ kà mazlak azladza, ɲgaha kà mav sifa aɲha bokuba tatak mapəlla gəl à azladza aɲuvaw à ahəɲ.”

*Yesu awur Bartime guləf ala
(Mata 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Uwana tabəz à gudəɲ Yeriko, Yesu la azlaməna matapla aɲha la maham à ahəɲ dza aɲuvaw tasà à uda la gudəɲ uwatà la abà. Dza guləfga la slaka madza madzay la gay tetəvi atsàtsàh tatak. Sləm aɲha Bartime, kona aɲa Time. ⁴⁷ Uwana atsənəɲ kà Yesu zil Nazaret la uwana adà à awtəy kà, adzəkà mawiyay: “Yesu, Kona aɲa David, vok aham à kak kà gi!” ⁴⁸ Azladza aɲuvaw taslàhal məl à gəl kà madz à ahəɲ titi, ama masla awiyà la ndzəda aya: “Kona aɲa David, vok aham à kak kà gi!” ⁴⁹ Yesu atsizlla à ahəɲ, agòd: “Zàlàwwal!” Tazàlalla, tagòd: “Wàd vok à uda, sà à afik, azàla ka!” ⁵⁰ ɲgaha guləf awits peteli ala, avàl à afik, asà à waɲ à slaka Yesu. ⁵¹ Yesu anəval la gay ala: “Mana asa à ka gədfahakan ma?” Guləf agòd: “Məɲga, asa à gi gəbəz yewdi gulo.” ⁵² ɲgaha Yesu agòd: “Həd, madiɲal gəl à vok aɲak adawur kak ala!” Katskats abəzà à yewdi aɲha, anəfà Yesu.

11

*Yesu adiya à gudəɲ Urusalima à abà
(Mata 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19)*

¹ Mok uwana atà nekwa la Urusalima, bokuba la bəza gudəɲ Betfaze la Betaniya, tabəzà à gudəɲ kuvu à afik. (Uwana tazalalla la gay nasara gudəɲ Oliwiye) Yesu asləl azlaməna matapla aɲha səla à huma, agòd à atà: ² “Dàw à gudəɲ uwaga à abà la huma aɲkul. Kadàbəzaw à ziwɲɲu ɲuvga mawadəɲ à ahəɲ gà uwana dza adadza à afik diki diki aw. Pələw, kasawgəla à waɲ! ³ Baɲa dza agòd à akul: ‘Mana kadahawlan mi?’, kago-dəwwal: ‘Asa à Sufəl gami, adàullàlla à waɲ katskats.’”

⁴ Tahəd, tabəzà à ziwɲɲu mawadəɲ à ahəɲ gà à gəl la gay gamagà, la gay tetəvi. Uwana tapəl ziwɲɲu uwatà kà, ⁵ azladza anik uwana la abatà, tanəɲ à atà gay ala: “Mana kadahawlan ma? Kà aɲa ma kapəlaw bəzi ziwɲɲu uwaga ma?” ⁶ Tawùl ala bokuba uwana Yesu apəh à atà, ɲgaha azladza tasək atà. ⁷ Tasəlla bəzi ziwɲɲu uwatà à Yesu à waɲ, tabəkəkal lukut aɲatà à lig, ɲgaha Yesu adà à afik. ⁸ Azladza aɲuvaw tadaw lukut aɲatà à tetəvi à ama, azlaanik tatsəc babasl biyaga uwana la guf la abà,

tasläh à tetövi à ama kà maslökaway. ⁹ Azlauwana la huma anja Yesu, la azlauwana tanöfay la tsöh, tawiyà la magodfay: “Delga kà azladza tazlëb Zëzagëla, mapis gay à vok agay la dza uwana atsà à wan la slëm anja Sufël.” ¹⁰ Zëzagëla apis gay à makoray anja baba gami David à vok, uwana adadzëka vok lagwa. Mëzlëbà Zëzagëla uwana la zagëla la afik kërker!”

¹¹ Kiya uwaga Yesu ahäd à gudëj Urusalima, kà mad à gày Zëzagëla à agu, ananjà azlatatak gesina lela. Uwana gay mokokhu adagay, ahäd à gudëj Betaniya la azlamëna matapla anja kulo gël anja sëla uwatà.

*Yesu atsafla gudëv
(Mata 21.18-19)*

¹² Lebëj gä, uwana tasà à uda la gudëj Betaniya, may akës Yesu. ¹³ Anëjã gudëv la babasl la vok, ngaha ahäd kà mayäh mayyay la vok anja. Ama uwana adabëziya à tsöh anja kà, abëzà mayyay la vok anja aw, say babasl përa, kà uwana kaslã anja gudëv dadän aw. ¹⁴ Yesu agöd à gudëv: “Dza adäzuw mayyay la vok anjak anja tetuwa aya aw!”

Azlamëna matapla la slaka anja tatsënë gay uwaga.

*Yesu akudëkäh azlamëna tsakalay à lag la gày Zëzagëla la aku
(Mata 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)*

¹⁵ Uwana tabëz à Urusalima, Yesu ahäd à mëj gày Zëzagëla à agu. Adzëkà makudëkäh azlamëna tsakalay à uda, la azlamëna masukw tatak la gày Zëzagëla la aku. Adakwà azlatable anja azlamëna mabädla sili à ahëj la azlaslaka madza madzay anja azlamëna madaw habakoku ala. ¹⁶ Asà kà dza bamëraka tekula anja mad à gày Zëzagëla à agu la tatak lakël aw. ¹⁷ Atapla tatak à azladza, agöd: “Aganay uwana tatsësër à wakitã à abà, Zëzagëla agöd:

‘Slëm anja gày gulo kà uwaga gày madëv kudã anja azladza gudëj à vok gesina. Ama akul kà, kadapakawwanj ala kà bokuba tsakur anja azlamëna gël.’”^{*}

¹⁸ Azlamënga anja azlamëna mav tatak à Zëzagëla, la azlamadzahaga anja wakitã seriya anja Zëzagëla tatsënë gay uwatà. Gay gä la uwaga tayäh Yesu kà mazij ala. Ama guba akës atã kà masla, kà uwana lëv aväl à azladza à gay gesina kà gay anja.

¹⁹ Uwana mokokhu adasa à wanj, Yesu la azlamëna matapla la slaka anja, tasà à uda la gudëj la abà.

*Gay lakël anja gudëv uwana agul afik
(Mata 21.20-22)*

²⁰ La gay bebëj bëj uwana tadüw à awtày la abatà, tanëjã gudëv uwatà aya, adagul à afik la slilih gä gesina. ²¹ Awül à Piyer à gël, agöd à Yesu: “Mënga gulo, nëjã gudëv uwana katsäfla, kà adagul à afik tsi!” ²² Yesu awülla à atã ala: “Hadfay, gëgodf à akul, banja kadinjaw gël à Zëzagëla à vok kà, ²³ kaslawwal à vok anja magodfay à gudëj uwanay: Zà vok la abanay, tsà gël à dërëv à abà. Banja kadzurkaw la lëv anjul la tsöh aw, kadinjawwal gël à vok la lëv anjul la tsöh kà, uwaga adapakakulla vok hadfay. ²⁴ Gay gä la uwaga gëgodf à akul, banja kadëvaw kudã kà manav tatak anik la slëm gulo kà, dijëwwal gël à vok kà kadabëzawwal, ngaha tadävakulla. ²⁵ Mok uwana katsizlãwla kà madëv kudã kà, banja gay la

* 11:9 11.9 Mahabay 118.25-26 * 11:17 11.17 Yesayya 56.7; Yeremiya 7.11

ahəŋ la ləv aŋkul la tsəh la dza anik kà, matsalaŋ mawisiga aŋha ala ŋgaha Baba aŋkul, uwana la zagəla la afik amatsakulaŋ ala bay. ((²⁶ Ama baŋa kamatsawwaŋ azladza anik ala aw kà, Baba aŋkul uwana la zagəla la afik adàmatsakulaŋ ala bay aw.))”

*Uwa avà maslay à Yesu uwà?
(Mata 21.23-27; Luka 20.1-8)*

²⁷ Tawùl à Urusalima aya. Mok uwana Yesu auguzahay la gày Zəzagəla la aku kà, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla, la azlamasiga tasa à waŋ à slaka Yesu. ²⁸ Tanàv à Yesu la gay ala: “La maslay ma uwala kadàh sləray uwanay la? Uwa avà à ka tetəvi kà madàh sləray uwanay uwa?” ²⁹ Yesu awùlla à atà ala: “Gi bay, gənav à akul manavay tekula. Baŋa kawulawgəla, gi bay gədapəhakulla maslay uwana gəfàhla sləray. ³⁰ Uwa avà tetəvi à Yuhana kà madàh batem uwa? Zəzagəla ay? Awma azladza takay? Wùlāwgəla!” ³¹ Ama takəs sawaray kà atà kà atà, tagòf: “Baŋa məgòf kà: Zəzagəla la uwana avàl tetəvi kà, adəgòf à anu: Ka mana kadiŋawwal gəl à vok aw zlà ma? ³² Ama baŋa məgòf kà, azladza tavàl tetəvi tsa kità aw kà...” (Guba akəs atà kà azladza, kà uwana azladza gesina tanəŋà Yuhana kà masla kà dza uwana Zəzagəla asləl à waŋ la dziriga) ³³ Kà uwaga tagòf à Yesu: “Məsəl aw.” Yesu agòf à atà: “Ayyà, gi bay, gəpəhakulla dza uwana avà à gi tetəvi aŋa madàh tatak uwanay suwaŋ aw.”

12

*Gay la gay la abà aŋa azlamagamza makəsafər gà
(Mata 21.33-46; Luka 20.9-19)*

¹ Yesu apəh à atà gay la gay la abà, agòf: “Dza anik atsəb matavəruk à guf aŋha à abà, akəsəl zlagam à adi; adàhà slaka à ahəŋ kà makudits iyaw mayyay matavəruk uwatà à abà, aŋàl gày kà aŋa masla manəŋla guf. Asàkla à azlamagamza aŋha la ahàl, adà aŋha à mauguzahay anik kərkər.* ² Uwana təla mahənay tatak adasa à waŋ, asləl kohana aŋha à slaka azlamagamza uwatà kà, mavàl humà tatak aŋa guf aŋha suwaŋ. ³ Ama atà takəs magamza uwatà, tazlāb, takudək la ahàl deyday. ⁴ Dza aŋa guf asləl kohana anik à slaka aŋatà aya. Azlamagamza tatsàh à gəl, ŋgaha tatsəkəl magodahay à gəl. ⁵ Dza aŋa guf asləl magamza anik aya. Masla kà takəf. Tadàhàhəŋ azlamagamza anik à vok aŋuvaw kalkal kiya uwaga, tazlābàh azlaanik, ŋgaha azlaanik bay takəf atà. ⁶ Atəm kà dza aŋa guf à ahəŋ kà dza tekula pəra, bəzi gay ləv aŋha uwana awoyəŋ məŋga. La madəvla à gay, asləl à slaka aŋatà, adzūgw kà: ‘Tadāzləb kona gulo haday aw ay’, agòf. ⁷ Ama atà tagòf kà atà kà atà: ‘Aŋanay dza uwana adāzuw gày. Sàw à waŋ, məkəf ŋgaha guf adəgəf à anu!’ ⁸ Takəs masla, takəf masla, taməl à uda la guf la abà.”

⁹ Yesu agòf: “Iyay zla, mana dza aŋa guf adəfəhəŋ ma? Adàsa à waŋ, adàkaf azlamagamza makəsafərga uwatà, adàvə guf uwatà à azlaanik.

¹⁰ Haday, kadzèŋàw gay uwanay la wakità Zəzagəla la abà:

‘Akur uwana azlaməna maŋal gày taməlla kà, masla la uwana adapak akur mawaf gày.

* 12:1 12.1 Yesayya 5.1-2

11 Aganay uwana Sufel Zəzagəla adahəñ uwaga kà nadzipo la huma yewdi gami!"*

12 Azlamadzahaga aña azla Yahudiya tayàh kà makəs Yesu, kà uwana atà tasəl, kà Yesu apəh gay la gay la abà uwaga kà lakəl añaatà. Ama guba akəs atà, kà maham à ahəñ dza, kà uwaga à uwana tasəkal, tadà añaatà.

*Mapəl hadama à məñ sufəl
(Mata 22.15-22; Luka 20.20-26)*

13 Ama katskats azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aña wakità seriya aña Zəzagəla, la azlamasiga tasləl azla Farisəya anik, la azlaanik la tataka aña maham à ahəñ matsən vok gay la sufəl Herod kà magəf uwana à afik, azlayla kà vok kà makəsla. 14 Tasà à wañ, tagòd à Yesu: "Məñga, məsəl kà kapəhay kà say dziriga pəra, la madz à ahəñ bokuba uwana asà à Zəzagəla, pəh à anu wakità seriya gami, ma avà à anu tetəvi aña mapəl hadama à məñ sufəl Zəsar takay? Awma məpələl aw takay?" 15 Ama Yesu asəl kà madzugway añaatà kà mawisiga, agòd à atà: "Kà mana kavavaraw gi kiya uwaga ma? Səwgəla sili uwaga à wañ gəñəñəñ." 16 Tasàlla sili à wañ. Agòd à atà: "Gəl la sləm uwanay la sili la afik ma aña uwa?" Tagòdal: "Aña Zəsar." 17 Yesu awùlla à atà ala: "Delga, vāv à məñ sufəl Zəsar tatak uwana aña, vāv à Zəzagəla bay tatak uwana aña Zəzagəla." Ləv avàl à atà à gay kà gay aña, məsələk la ahəñ aw.

*Manavay lakəl aña mawul à uda la mamətsay
(Mata 22.23-33; Luka 20.27-40)*

18 Azlaanik la tataka aña azla Sadukiya la abà, tasà à wañ à slaka Yesu. (Atà kà, mawul à uda la mamətsay la ahəñ aw, tagòd) 19 Tagòd à Yesu: "Məñga, Musa atsetsər à anu mapəhay uwanay: 'Baña dza anik amətsay, asàkiya à mis aña à ahəñ kokuḍa bəzi, say deda aña azəb mis à uda la gay kuḍa la abà. Nğaha abəziya azlabəza la mis uwatà kà à huma aña deda aña uwana aməts.'* 20 Azladedə zilga məḍəf la ahəñ. Magolga añaatà azəb mis, nğaha aməts kokuḍa mayyay bəzi. 21 Masəla azəb à uda la gày kuḍa la abà, amətsàlən ala kokuḍa mayyi bəzi aya. Kiya uwaga apakà vok la maməkər añaatà bay. 22 Kiya uwaga atà məḍəf nna mis atsetsər à atà à gay, taməts kokuḍa mayyi bəzi la masla. La lig la ahəñ, mis aməts suwan. 23 Nğaha tak ma, la mok uwana azladza tadəwul à uda la mamətsay ma, mis ma adəgay ma aña uwa tak uwa? Kà uwana agà mis añaatà məḍəf nna!" 24 Yesu awùlla à atà ala: "Kazawla haḍay zla! Kasəlaw wakità Zəzagəla aw, kasəlaw maslay aña babay aw. 25 Kà uwana la wuḍ uwana azlamazimnekid tadəwul à uda la mamətsay kà, azlamis la azlazil tadəzab vok aya aw, ama tadəpakahay kà bokuba azlamalika, uwana la zagəla la afik pəra. 26 Lakəl aña azlamazimnekid, uwana tawul à uda la mamətsay kà, kadzəñəw ḍikidiki la wakità la abà aw uwà? Pañaw ma uwala abadlamà à Musa la aləl aña akəl la abà, la gay kuswekuswe la abà ala? Agòdal: 'Gi Zəzagəla aña Abəraham, gi Zəzagəla aña Isak, nğaha gi Zəzagəla aña Yakuba bay.'* 27 Uwaga bokuba magoḍay kà Masla kà Zəzagəla aña azlamazimnekid aw, ama aña azlauwana la sifa. Gay gə la uwaga kazahawla la dziriga."

*Mapəhay anja Zəzagəla uwana aduwa à vok
(Mata 22.34-40; Luka 10.25-28)*

²⁸ La kaslā uwatā madzahaga anja wakitā seriya anja Zəzagəla la ahən la abatā, atsəbā à atā sləm kà tabāy vok à gay. Atsənən kà Yesu awulla à azla Sadukiya kà lela. Azà vok à awtāy, anāval à gay ala: “Mapəhay ma uwala à uwana aduwa vok ala?” ²⁹ Yesu awulalla: “Aganay uwana aduwa azlaanik gesina: ‘Tsnəwwān akul azladza Isərayel! Sufəl Zəzagəla gami kà, masla Sufəl kokudā gəl anha. ³⁰ Wōyā Sufəl Zəzagəla anjak la ləv anjak gesina, la sifa anjak gesina, la hanjəli anjak gesina, ngaha la ndzəda anjak gesina.’ ³¹ Aganay mapəhay masəla: ‘Wōyā masla magay anjak bokuba gəl anjak! ‘Mapəhay uwanay la uwana aduwa azlaanik gesina.’” ³² Məŋ dza uwatā agōfal: “Delga Sufəl, kapəh dziriga, Zəzagəla tekula, anik la ahən aw, say azladza takəs gay anha. ³³ Say dza awoy Zəzagəla la ləv anha, la hanjəli anha, la ndzəda anha gesina, ngaha bay awoy masla magay anha babay bokuba gəl anha. Manəf mapəhay səla uwaga la uwana aduwa tatak gesina uwana mədawal à akāl à tsəh kà anja Zəzagəla, la uwana məvəl gesina.” ³⁴ Yesu anəŋən kà madzahaga anja wakitā seriya uwatā awulla à uda la hanjəli, ngaha agōfal: “Kak kà, kərkəŋ la makoray Zəzagəla aw.”
La lig la ahən guba akəs atā gesina kà manaval gay anik.

*Dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl ma Kona ma anja uwa?
(Mata 22.41-46; Luka 20.41-44)*

³⁵ Mok uwana Yesu atāpatāla la gāy Zəzagəla la aku, anāvā à atā gay uwanay: “Kakay azlamadzahaga anja wakitā seriya tagōfay kà: Dza uwana tafəl dzakwa à gəl, kà mayyi à tsəh ala anja David ma? ³⁶ Kà uwana Masasəfok Zəzagəla la uwana aguwā la David la abā, à uwana apəh la gəl anha:

‘Sufəl agōd à Sufəl gulo:

‘Dzā madzay la ahəl kaf gulo lakəl, ngaha gədəbək azlaməna məzam anjak à tsəh asik anjak.’”

³⁷ David la gəl anha azəlāl Sufəl, ngaha ma kakay Kristu kà agay mayyi à tsəh ala anja David ma?”

*Dahəw hanjəli kà azlaməna wakitā seriya anja Zəzagəla
(Mata 23.1-36; Luka 20.45-46)*

Maham à ahən dza anjuvaw tatsənā gay anja Yesu la marabay. ³⁸ Agōd à atā la matapla anha la abā: “Dahəw hanjəli kà azlamadzahaga anja wakitā seriya! Asa à atā mauguzahay la dawarawa mənğa la vok, asa à atā kà azladza tasokw à atā la slaka maham gay à vok. ³⁹ Tayahay kà slaka madza madzay delga la gāy mazuw tatak may la aku. ⁴⁰ Tazāb tatak à azlamis kudā ala, ngaha la madəv kudā zinziŋga kà azladza anja magōfay kà atā azladza dziriga. Atā tadəbəzal seriya dzanđzanğa.”

*Mav tatak à Zəzagəla anja mis kudā
(Luka 21.1-4)*

⁴¹ Yesu adzā madzay nekwa la sahar sili, la gāy Zəzagəla la aku, ngaha anəŋə uwana azladza tabək sili à sahar à agu. Azlagalepi anik anjuvaw tavāh mənğa. ⁴² Mis kudā gā asā à waŋ, awits nini səla à agu. ⁴³ Yesu azəl azlaməna matapla la slaka anha, agōd à atā: “Gəgōd à akul: mis kudā uwanay kà, avā sili uwana aduwa à azladza anik gesina, ⁴⁴ kà uwana atā

kà, tavà sili aña ləmana aɲatà mənɲa, ama mis kuɖa uwanay avà gesina, anik aɲha la ahən kà mazuway aw.”

13

Makal gày Zəzagəla à ahən (Mata 24.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Uwana Yesu adasa à uda la gày Zəzagəla la aku, tekula la tataka aña azlaməna matapla la slaka aɲha agòɖal: “Mənɲa gulo, nər̀əz azlaakur aña gày uwanay tsi, atà dzəba aɲha səla aw!” ² Yesu awulàlla: “Kanəɲa gày mənɲa uwanay ay? Amiyaka akur tekula kà, adàgəɖal à gay aw. Azlaməna məzam tadəbazlah à ahən gesina.”

Madzəka vok aña ɲgərpa (Mata 24.3-14; Luka 21.7-19)

³ Yesu ahəd à gudən à afik, adzà madzay la gudən kuvu la afik, la huma magol gày Zəzagəla. Azla Piyer, Yakuba, Yuhana la Andərə uwana kokuɖa gəl aɲatà, tanàval: ⁴ “Pəhanula, mbà tatak uwanay adəpaka vok ma? La mana mədənənən madəv à gay aña tatak uwaga adasa à wən ma?” ⁵ La abatà Yesu adzəkà mapəhla ala la magofay: “Dahàw hanəkəli, dza avavar akul aw! ⁶ Kà uwana azladza aɲuvaw tadasa à wən la sləm gulo, tadəgofay: ‘Gi la uwana, gi dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl.’ Tadəzah azladza ala aɲuvaw. ⁷ Baɲa kadətsənaw gay guvəl la slaka nekwa gə, ɲgaha uwana la slaka kərəkər gə kà, guba akəs akul aw. Say uwaga adapaka vok leri, ama uwaga kà makəɖ gəl aɲha dadən aw. ⁸ Kà uwana azladza kutso anik tadəp guvəl la azladza kutso anik, makoray aña sufəl anik tadəp guvəl la makoray aña sufəl anik. Kutso adəbəlaka vok la slaka anik anik, ɲgaha may mənɲa adasa à wən. Uwaga madzəka vok aña ɲgərpa bokuba mazay aña huɖ bəzi pəra.”

⁹ “Ama akul kà, dəhàw hanəkəli kà gəl aɲkul, kà uwana tadəkasaɲ akul, ɲgaha tadəfahla akul à huma seriya. Tadəzlabah akul la gày madəv kuɖa la aku. Tadətsazlah akul à huma azlamənɲa, la azlasufəl kà gay gulo, ɲgaha kadəpahaw gay gulo la huma aɲatà. ¹⁰ Say dza gesina la gudən la vok tadətsən gay Zəzagəla dadən. ¹¹ Baɲa takas akul, tadala akul à huma seriya, guba adəkasa akul dadən, kà gay uwana kadəpəhaw à atà à adi aw. Ama baɲa kaslā adasa à wən, gay uwana kadəpəhaw kà kadəbəzawwal la ləv aɲkul la tsəh, kà uwana gay uwanay kà, gay aña gəl aɲkul aw, ama Masasəɖok Zəzagəla adavà à akul! ¹² Azladza tadəvah azladeda aɲatà la ahəl aɲatà kà makəɖ atà. Baba bay adəva bəzi aɲha kà aña makəɖay, azlabəza bay tadəgohla afad à azlababa aɲatà à gəl, ɲgaha tadəkəɖ atà. ¹³ Azladza gesina tadəpəsewah akul lakəl aña gay gulo. Ama dza uwana adəbasin tsərəh à awtəy la tetəvi Zəzagəla la ama kà, masla kà adəbələy.”

Masla məzam aña dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl (Mata 24.15-28; 21.20-24)

¹⁴ Yesu agòɖ bay: “Kadənənəw dza uwana tazala: Məzam aña Zəzagəla adəɖa madzay la slaka uwana azlayla aw, (Dza uwana adən uwaga kà atənənə lela!), azlauwana la Yahudiya tadəhoy à gudən à afik. ¹⁵ Dza uwana la gəl gày, adasa à vəɖfah, ama adada à gày kà mahəl tatak aɲha aya aw. ¹⁶ Dza uwana la guf la abà, adəwul à mtəga kà mahəl lukut aɲha bay aw. ¹⁷ ɲgərpa kà aña azlamis uwana la bəza la huɖ, ɲgaha

azlamis uwana bëza vërna aga à atà la ahàl, la mavakay uwatà. ¹⁸ Dèwàw kudfa à Zəzagəla kà tatak uwaga aña mapak vok la təla anasl aw. ¹⁹ La kaslā uwatà kà, nğərpa mənğa adəgay la ahən, uwana adapak vok dagay uwana Zəzagəla adafahə gudəŋ à vok tsəràh à lakana aw, adəpaka vok bokuba uwaga aya dikiđiki aw. ²⁰ Ama Zəzagəla adag azlamavakay uwatà desl kà azladza aña uwana adatsatsamani à atà. Baña kiya uwaga aw, kà dza adəbəlay dikiđiki aw.”

²¹ “Kiya uwaga, baña dza anik agod à akul: ‘Aganay dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl la abanay, à agatày, la abatày’, kadiŋawwal gəl à vok aw! ²² Kà uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahàl fidaga tadəsaha à waŋ, tadəpahla azlanadzipo anik anik ala, kà maz azladza uwana ala Zəzagəla adatsatsamni atà, à baña taslala vok. ²³ Akul zlà kà, dafahəw hanəkəli! Gədapəh à akul tatak uwaga à vok à abà dagay uwarà.”

Mawul à waŋ aña Kona aña dza
(Mata 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ “La mavakay uwatà, la lig aña nğərpa la ahən, afats adətəf à zagəla, təla adəufay aya aw. ²⁵ Azlatsetsilin tədəsokw à ahən la zagəla, azlamaslay uwana la zagəla la afik tadəbəlaka vok. ²⁶ Nğaha azladza gesina tadənəŋ Kona aña dza atsa à ahən la habaga la abà, la ndzəda nğaha la mazləbay mənğa.* ²⁷ Adəsləl azlamalika aña à slaka gesina, kà maham à gay azladza uwana à vok Zəzagəla atsatsamàni atà, dagay la gay tər gudəŋ à vok ufad.”

Uwana gudəw apəhla ala
(Mata 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ “Tapawla gay la gay la abà aña gudəw: Baña azləl ahàl mawga babasl adəfay, kasəlaw kà təla madara kà nekwa. ²⁹ Kiya uwaga babay, baña kanəŋaw tatak uwaga apakà vok gesina, sələw kà, Kona aña dza kà nekwa la gay gamagày kà mas à waŋ. ³⁰ Hadəfay, gəgodf à akul: Azladza aña zamana uwanay tadədəw à gay dadəŋ aw, say baña tatak uwanay adəpaka vok gesina dadəŋ. ³¹ Zagəla la kutso tadədəw à gay, ama gay gulo kà, adədəw à gay dikiđiki aw.”

Zəzagəla pəra asəl kaslā madəw à gay
(Mata 24.36-44)

³² “Ama dza asəl mavakay uwatà, baŋaw kaslā uwatà aw, azlamalika uwana la zagəla la afik tasəl aw, Kona aña dza bay asəl aw, say Baba kokudfa gəl aña pəra. ³³ Dahəw hanəkəli, kadzewhal aw, kà uwana kasəlaw mok uwana tatak uwaga adəpaka vok aw. ³⁴ Adəpakay kà bokuba dza uwana ad à mauguzahay, asàkiyà à gày aña à ahən, aviya à ahàl aña azlamagamza aña, avàhà à atà sləray ala, nğaha agodf à masla manəŋla gamagày: ‘Say kanəŋla lela, kadzəhal aw!’ ³⁵ Kà uwaga dzàw à ahən la adi, kà uwana kasəlaw mok uwana zil gày adəwul à waŋ aw, bi la mokokhu, bi la tataka wədf, bi la mawiyay gotsak, bi məl palaha. ³⁶ Baña atsa à waŋ katskats, abəza akul à gəl la madzəhal la abà aw. ³⁷ Tatak uwana gəgodf à akul, gəgodf à azladza gesina babay: Dzàw à ahən la adi!”

* 13:26 13.26 Yesayya 13.10; Yoyel 2.10,31; Daniyel 7.13

14

Azlaməŋga taɗaha dabaray kà makəs Yesu (Mata 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ A lig mavakay səla kà aŋa madzəka madəvaday Paska uwana azladza tazuw Pain kokudɔ tatak makəslɪŋ, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakitə seriya aŋa Zəzagəla tayàh tetəvi la vuɗ uwatà, kà makəs Yesu la ɗemɗem, ŋgaha aŋa makəɗay. ² Tagoɗ: “Mədàkəs la vuɗ madəvaday aw, kà azladza aŋa madzəka magazlay aw.”

Mis adzadzab aməl matərsin à Yesu à gəl

³ Uwana Yesu la gudəŋ Betaniya, la kay aŋa Səmon, masla akəl zagəla, mok uwana adadza madzay kà mazuw tatak may kà, mis anik asà à wəŋ la aməl matərsin la ahəl la koloba gə, sləm aŋa aməl uwatà kà nar. Tsakalay aŋha kà zlazladɔ. Mis uwatà apəzl koloba, adzadzab matərsin uwatà à Yesu à gəl. ⁴ Azladza anik uwana la abatà kà, azɪŋ atà à gəl, tagoɗ: “Kà mana awis aməl matərsin aŋha ala deyday ma? ⁵ Agayŋa aduw matərsin gə ala aŋa sili dadərmokw makə, ŋgaha avàh sili gə azlaməna kuɗa la uwana aɗuwa à vok.” Kiya uwaga taŋoŋuz à tsəh ala lakəl aŋha. ⁶ Ama Yesu agoɗ à atà: “Sàkàwwal! Kà mana kavərawla gay ma? Aɗàh à gi sləray delga gə. ⁷ Azlaməna kuɗa kà, atà la slaka aŋkul koksikoksi, kaslawwalla vok aŋa madaha à atà delga koksikoksi bokuba uwana asa à akul. Ama gi gəɗàdza à ahəŋ la akul koksikoksi aw. ⁸ Mis uwanay aɗahà uwana aslala vok. Masla aɗàh gi aməl matərsin à vok kà, kà madàh gi à ahəŋ aŋa maf gi à zəvay à agu. ⁹ Haɗay, gəgoɗ à akul: La gudəŋ la vok gesina, uwana tadəpah gay marabəŋ, tadəpəhay bay tatak uwana mis uwanay aɗahəŋ, ŋgaha mis uwanay adàwul à atà à gəl.”

Yudas asal mat kaf à Yesu à gəl (Mata 26.11-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ La lig la ahəŋ, Yudas Iskariyot, tekula la tataka aŋa azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla la abà, ahəd à slaka azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla kà mat kaf à Yesu à gəl. ¹¹ Uwana tatsənà uwaga kà, taràb, tagoɗfal: “Mədàvə à ka sili.” Dagay kaslà uwatà, Yudas ayàh tetəvi kà mapəhla Yesu ala.

Yesu azuw tatak may aŋa Paska

la azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha səla (Mata 26.17-25; Luka 22.7-14; Yuhana 13.21-30)

¹² La mavakay teraŋa aŋa madəvaday Pain kokudɔ tatak makəslɪŋ, vuɗ makad magadzaw aŋa Paska, azlaməna matapla aŋha tanàval à gay la: “Lala asa à ka kà məɗay kà madàh à ka tatak may aŋa madəvaday Paska à ahəŋ la?” ¹³ Yesu asləl azladza səla la tataka aŋatà la abà, agoɗ à atà: “Dàw à gudəŋ à abà, dza la ahəŋ la tuguzl lakəl, la iyaw gə, kadàgagamaw akul nna. ¹⁴ Nəfàw à gày uwana à abà adàda à agu, gòɗàw à zil gày uwatà kà: Məŋga gami agoɗ à ka: ‘Lala à gày gulo, uwana gəɗazuw tatak may aŋa Paska la aku la azlaməna matapla gulo li? agoɗ’, gòɗàwwal. ¹⁵ Masla adəpəhakulla gày məŋga uwana la afik gə, slaka madəhəŋ à ahəŋ gə gesina. La abatà la uwana kadàɗahaw vok à ahəŋ gesina kà aŋami.” ¹⁶ Azlaməna matapla la slaka aŋha tahəd, tahəd à huɗ gudəŋ à abà, tabəzà

tatak à gəl bokuba uwana Yesu apəhatàla. Uwana tadəh tatak may Paska à ahəj kà, tawùl à slaka Yesu.

¹⁷ Uwana mokokhu adasa à waŋ kà, Yesu abəz à abatà la azlaməna matapla aŋha kulo gəl aŋha səla. ¹⁸ Mok uwana tadzà madzay, tazùw tatak may, Yesu agòd à atà: “Haday, gəgòd à akul, tekula la tataka aŋkul la abà uwana məzuw tatak may səla adàta à gi kaf à gəl.”[✠] ¹⁹ Azlaməna matapla la slaka aŋha tadzəkà mazawla à gəl, tagòdal la tekula tekula aŋatà: “Gi zlàk uwà? Gi zlàk uwà?”

²⁰ Yesu agòd à atà: “Dza tekula la tataka aŋkul la abà, uwana mədəb aləl à kaf à gəl anu səla, la uwana adàta à gi kaf à gəl. ²¹ Ndzer gi, gi Kona aŋa dza gədàmətsay bokuba uwana tatsetsər à wakità à abà lakəl gulo. Ama ŋgərpa adəgay la dza uwana adətəg kaf à gəl aŋa Kona aŋa dza agay, tayyi dza uwaga aw kà ŋuləm kà masla.”

Tatak may tsikasla

(Mata 26.26-30; Luka 22.15-20; 1 Korintiya 11.23-25)

²² La mok uwana tazùw tatak may, Yesu azəb kaf, atsàkəŋ ala, ‘Kikay’ agòd à Zəzagəla, ŋgaha avà à azlaməna matapla la slaka aŋha, agòd à atà: “Zùwaw uwaga kà vok gulo!” ²³ Ŋgaha azəb kətsaw la iyaw mayyay ahəf gə, ‘Kikay’, agòd à Zəzagəla, avà à atà, atà gesina tasà à uda la abà, ²⁴ ŋgaha agòd à atà: “Uwaga kà aŋiz gulo, aŋiz makəs vok slawda la Zəzagəla, uwana asokw à vədah kà aŋa azladza aŋuwaw. ²⁵ Haday, gəgòd à akul, gədəsa iyaw mayyay ahəf uwanay aya aw, tsərəh à uwana mədəsay anina aya la makoray Zəzagəla.” ²⁶ Tazləbà Zəzagəla la mahabay, ŋgaha tasà à uda, tadà aŋatà à gudəŋ kuvu à afik.

Yesu atà la Piyer

(Mata 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

²⁷ Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Akul gesina kadàsakaw gi à ahəj, kadəhoy à waŋ akul, kà uwana uwaga kà matsetserayga la wakità Zəzagəla la abà: ‘Gədəkəf masla manəŋla azlatuwaŋ, azlatuwaŋ tadəvah gəl à ahəj.’[✠] ²⁸ Ama la lig la ahəj, gədəwul à uda la mamətsay, gədətsəvokay kà akul kà mad à Galili.” ²⁹ Piyer agòdal: “Amiyaka azladza gesina tasak à kak à ahəj kà, gi kà, gədəsak à kak à ahəj aw.” ³⁰ Ŋgaha Yesu awùllal ala: “Haday, gəpəh à ka, la vuɸ uwanay lakana, gurayŋa mewgdzagalaŋ awiyay asik səla kà, kà kak Piyer kadəgòday kà, kà kasəl gi aw, asik makər.” ³¹ Ama Piyer agòd la ndzəda aya: “Gədəpəh tsəhay gay uwaga aw, gəmətsay ndzer la kak!” Atà gesina tagòd kiya uwaga babay.

Yesu adəv kuɸa la Getseməne

(Mata 26.36-46; Luka 22.39-46)

³² Tabəz à slaka anik uwana sləm aŋha Getseməne. Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Dzàw à abanay, gəda à madəv kuɸa!” ³³ Yesu ahəl azla Piyer, Yakuba la Yuhana kà maday atà nna. Adzəkà maskulay la mazaw la gəl. ³⁴ Agòd à atà: “Mazaw la gəl akəf gi. Ama dzàw la abanay, dzəwhəl aw!” ³⁵ Azà à atà vok la vok ala ŋuv, atəf à vədah, adəv kuɸa à Zəzagəla: “Baŋa kaslala vok, v à gi tetəvi, kà kaslā aŋa ŋgərpa ada aŋha la slaka gulo. ³⁶ Iyay Baba gulo, kaslala vok kà

madfàh tatak gesina. Zèbagəŋ kətsaw ŋgərpa uwanay ala la slaka gulo. Ama bokuba uwana asa à gi aw, say bokuba uwana asa à ka.”

³⁷ Ŋgaha awùl à waŋ, abəzà azlaməna matapla aŋha makər uwatà à gəl, atà la madzəhal gə. Agòd à Piyer: “Səmon, kadzəhal ay? Kaslala vok aŋa madz à ahəŋ la adi sa tekula aw ay? ³⁸ Akul gesina dzàw à ahəŋ la adi, dèwàw kuɗa kà matədiya à mavavaray à abà aw. Haɗay, masasəɗok aŋa dza asal makəs gay, ama vok aŋha la nzdəɗa aw!”

³⁹ Ŋgaha adà aŋha aya. Adèw kuɗa kalkal uwana uwarà. ⁴⁰ Uwana awùl à waŋ, abəzà atà à gəl la madzəhal gə. Taslala vok aŋa madz à ahəŋ la adi aw. Tasəl uwana tawùllal ala aw.

⁴¹ Uwana awùl à waŋ à slaka aŋatà aŋa mamakər aŋha, agòd à atà: “Kadzəwhal, kaduwaw ləw ay? Diga adagay, sa kà adaslay. Lagwa azlaməna tsakana takəs Kona aŋa dza. ⁴² Sàw à afik, məhəd adagay, aganay dza uwana atəg à gi kaf à gəl kà adazlanay”, Yesu agòd à atà.

Makəs Yesu

(Mata 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)

⁴³ Mok uwana Yesu avàts gay dadəŋ, Yudas, tekula la tataka aŋa azlakulo gəl aŋha səla la abà, asà à waŋ. Maham à ahəŋ dza aŋuwaw tanəfà à waŋ la katsakar, la zəwa. Məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla, la azlamasiga la uwana taslèlla atà. ⁴⁴ Yudas uwana atəl kaf à gəl apəhla dabaray à maham à ahəŋ dza kà makəs Yesu. Agòd: “Dza uwana gədəsəkwiŋ maslawda slawda kà, masla la uwana kayahaw, kadà, kəsàw, ɗawùlla nənəwla.” ⁴⁵ Uwana adabəz à abatà, katskats ahəd à slaka Yesu, agòd: “Məŋga gulo!”, akəsà vok. ⁴⁶ Azladza takəs Yesu, tawàslàhəŋ à ahəŋ. ⁴⁷ Ama tekula la tataka azlaməna matapla la abà, atsizilla ala, abəɗ katsakar aŋha à lag, aɗəɗ magamza aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, anətsal sləm lakəl ala. ⁴⁸ Yesu agòd à maham à ahəŋ dza: “Kà mana katsàw à waŋ la katsakar ŋgaha la zəwa la ahəl kà aŋa makəs gi ma? Gi masla nabəra ay? ⁴⁹ Kəla mavakay gədzà à ahəŋ la aku la məŋ gəy Zəzagəla la aku, gətəpakulla tatak, aku bay kakəsàw gi aw. Ama uwaga apaka vok kà madəwəŋ à gay tatak uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh dagay uwarà.” ⁵⁰ Ŋgaha azlaməna matapla la slaka aŋha gesina tasàkal à ahəŋ. Tahòy aŋatà.

⁵¹ Kohana anik la ahəŋ, anəfà Yesu la peteli la vok pəra. Tayàh kà makəsay. ⁵² Ama asàkatàla peteli à ahəŋ, ahòy aŋha ala diga.

Yesu la huma seriya

(Mata 26.57-68; Luka 22.54-55; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵³ Maham à ahəŋ dza tadàla Yesu à slaka məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamagol dza la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla. Gesina tahamà gay à vok. ⁵⁴ Piyer anəfà atà la lig kərkar, adà à kodàl aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à abà, adzà madzay la azlaslodzi à wəɗa akəl à vok.

⁵⁵ Azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak la azlamadzahaga gesina tayàh dabaray aŋa makəsalla fida à gəl aŋa madukwla seriya mamətsay à gəl, ama tabəzà à mawisiga aŋha aw. ⁵⁶ Kà uwana uwabeyuwi atùgw gay fida lakəl aŋha, ama fida aŋatà akəsà vok aw. ⁵⁷ Azlanik aŋatà tasà à afik ŋgaha tatsəɗal azlafida anik anik à gəl gesina. ⁵⁸ “Mətsənəŋ agòd kà:

‘Gødàkal magol gày Zəzagəla uwanay à ahəŋ, uwana azladza taŋəl la ahəl la mahəŋay makər, gədhəŋəŋ ala kokudə maf ahəl à abà aŋa azladza’, agòd.”⁵⁹ Baməraka la madfəh fida uwatà, gay aŋatà akəs à vok aw.

⁶⁰ Məŋga aŋa azlaməna mav tatak asà à afik, atsizlla ala la tataka azladza la abà gesina, anavà Yesu la gay ala: “Kawulla gay à uda aw takay? Mana à uwana tatugw kà gəl tak ma?”⁶¹ Ama Yesu adzà à ahəŋ titi. Awulla gay à uda aw. Məŋga aŋa azlaməna mav tatak anavà Yesu aya: “Kak Kristu, Kona aŋa Zəzagəla uwana tazləbay ay?”⁶² Yesu agòd: “Bà kiya uwaga, kadəŋəŋaw Kona aŋa dza madza madzayga la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl la maslay, la mازلəbay məŋga, ŋgaha atsa à ahəŋ la habaga zagəla la abà.”⁶³ Məŋga aŋa azlaməna mav tatak akwàhà lukut aŋha ala, agòd: “Məwoya sayda anik lakəl aŋha aya aw!⁶⁴ Katsəŋəw uwana apəh mawisiga lakəl aŋa Zəzagəla. Mana kadzəgwaw ma?” Gesina aŋatà tadükwla seriya mamətsay à gəl.

⁶⁵ Azladza anik la tataka aŋatà la abà tadzəkà mataf slesliɓ à Yesu à adi. Tatsàkal à yewdi à ama, tazləb la mamits ahəl, ŋgaha tagòd: “Pəhanula, uwa à uwana adəd à ka uwa?” Azlaslodzi takəs Yesu, ŋgaha tabakàlla ahəl à sləm à abà.

“Gəsəl Yesu aw”, Piyer agòd

(Mata 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Piyer la gəl akəl dadəŋ, à uwana dugu madzadzaray aŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak asà à waŋ.⁶⁷ Uwana anəŋà Piyer à wəda akəl à vok kà, anərəz, agòd: “Kak bay, kadzà à ahəŋ la Yesu, zil Nazaret.”⁶⁸ Ama Piyer adfahà fida, agòd: “Gəsəl aw, gətsəna gay uwaga asa à ka magòday aw!” Ŋgaha asà à uda, adà aŋha à dzogdzog à abà. Mok uwatà mewgdzagalan awiyà.⁶⁹ Dugu madzadzaray anəŋà Piyer aya, agòd à azladza uwana la abatà aya: “Dza uwanay kà tekula aŋatà bay!”⁷⁰ Ama Piyer agòd aya: “Awan, gi tekula aŋatà aw.” La lig la ahəŋ ŋuv, azladza uwana la abatà tagòd à Piyer: “Hadfay, kak bay, kak tekula aŋatà, kà uwana kak zil Galili.”⁷¹ Piyer adzəkà magòday: “Banja gədhəh fida, say Zəzagəla avà à gi ŋgərpa zagəla. Gəsəl dza uwaga kapəhaw gay aŋha dikiiki aw!”⁷² La mok uwatà mewgdzagalan awiyà kà masəla. Gay uwana Yesu apəh, awul à Piyer à gəl: ‘Mok uwana mewgdzagalan awiyay asik səla dadəŋ aw, kadəgòday asik makər kà, kasəl gi aw.’ Piyer adzəkà matuway.

15

Yesu la huma Pilatus

(Mata 27.1-2; 11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Bəŋ la zay la tsəh, azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak takəs sawaray la azlamadzahaga aŋa wakitə seriya aŋa Zəzagəla gesina, tatsurkà Yesu, tadàlla, tavà à Pilatus à ahəl à afik.² Pilatus anavà Yesu la gay ala: “Kak Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” Yesu awulàlla: “Iyay, bokuba uwana kagòd.”³ Azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak, takəl gay à Yesu à vok anuvaw.⁴ Pilatus anavà Yesu aya: “Kawulla à gay à uda aw uwà? Tsəhà makəl à ka gay à vok aŋatà tsi.”⁵ Ama Yesu awulla à gay à uda aw. Ləv avàl à Pilatus à gay kà uwaga.

* 14:62 14.62 Daniyel 7.13

*Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl**(Mata 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)*

⁶ Kəla madəvaday Paska, Pilatus adūwatəla gəl à masla daŋay tekula, uwana maham à ahəŋ awoyən. ⁷ La mok uwatə, dza tekula la ahəŋ la daŋay la aku, sləm aŋha Barabas. Masla tekula aŋa azlaməna mazləl guvəl à gumna à adi, takəf dza la magazlay la abà. ⁸ Maham à ahəŋ dza ahəd à mtəga Pilatus kə aŋa manav uwana Pilatus adahàhətəŋ viya viya. ⁹ Pilatus anavə atə à gay ala: “Asa à akul kə gəduwakulla gəl Sufəl aŋa azla Yahudiya ay?” ¹⁰ Kə uwana asəl kə azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak tadəla Yesu à slaka aŋha kə maŋor pəra. ¹¹ Ama azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak tavədzàhà à tsəh azladza à afik kə Pilatus aduwatəla gəl kə Barabas. ¹² Pilatus agòf à maham à ahəŋ dza aya: “Mana asa à akul gədfəhəŋ à dza uwanay à vok kazalawla ala Sufəl aŋa azla Yahudiya ma?” ¹³ Tawulàlla la mawiyay: “Zləl masla à ahəf à adi!” ¹⁴ Pilatus anavə atə: “Mana mawisiga aŋha uwana adahəŋ ma?” Ama tazəla mawiyay à gəl aya: “Zləl masla à ahəf à adi!” ¹⁵ Pilatus awoyə marab ləv aŋa azladza. Kə uwaga à uwana aduwə à atə gəl à Barabas. Nŋaha agòf à azlaslodzi kə tasläh Yesu ala la kurpi, avə à atə masla à ahəl kə mazləliya à ahəf à adi.

*Azlaslodzi takəfəsl à Yesu**(Mata 27.27-31; Yuhana 19.2-3)*

¹⁶ Azlaslodzi tadəla Yesu à gəl akəl aŋa Pilatus, tazəlähà azlaslodzi gesina. ¹⁷ Tadūwal dawara mativga à vok, tasləsləp atək, tatsefəfal à gəl magabaga gabaga aŋa sufəl kə makədaslal. ¹⁸ Nŋaha tasukwə masla: “Ayyi, Sufəl aŋa azla Yahudiya!” ¹⁹ Tafəf à gəl la kavak, tatəfal sleslif à vok, takədèf à ahəŋ la huma aŋha bokuba sufəl kə madzedzinay. ²⁰ Uwana tadəv makəfəslal à gay, tasərətəl dawara mativga uwatə la vok ala, tawullal lukut aŋha à vok, nŋaha tadəla à uda kə aŋa mazləl à ahəf à adi.

*Tazləl Yesu à ahəf à adi**(Mata 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)*

²¹ La tetəvi la ama, tagagəm la dza, uwana zil gudəŋ Søren, sləm aŋha Səmon baba aŋa Alekəsander atə la Rufus. Masla atsa à waŋ la guf aŋha la abà. Azlaslodzi tafəl ndzəfa à gəl aŋa mazəb ahəf aŋa Yesu. ²² Tadəla Yesu à slaka uwana sləm aŋha *Golgota*. (Bokuba magofay: slaka aslas takasa à gəl) ²³ La abatə asà à atə aŋa maval iyaw hamhamga uwana tatəfəlla mir à tsəh, kə mataslala maziŋ ala, ama Yesu akweskə kə masay. ²⁴ Nŋaha tatatəsl Yesu à ahəf à adi. Tavàhà lukut aŋha la tataka aŋatə la abà, tatsəl tsatsa lakəl, kə uwana asà à atə masəl tatak uwana uwabe-yuwi aŋatə abəzal.* ²⁵ Mok uwana tatəsl Yesu à ahəf à adi kə zil gosela. ²⁶ Tatsetsər à gəl aŋha gay seriya tapəhla ala la magofay gay uwana takəf ala: SUFƏL AŋA AZLA

YAHUDIYA. ²⁷ Tatatəsl azlaməna nabəra səla à ahəf à adi la Yesu, tekula la ahəl kaf aŋha, tekula bay la ahəl gudzay aŋha. ((²⁸ Kiya uwaga agay bokuba uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà: Tatugw masla à tataka aŋa azlaməna haypa à abà.))*

²⁹ Azladza uwana taguwàhà à awtəy la abatə takəfəslal, takokòtəhà gəl, tagòfal: “Nəŋəŋ zla! Kak uwana kagòf kə, asa à ka makal magol gəy

Zəzagəla à ahəŋ, aŋa maŋalay anik la mavakay makər, kagòd.✠ 30 Sà à ahəŋ la ahàf la adi, bəlla gəl aŋak tak zla!" 31 Kiya uwaga babay azlaməŋga aŋa azlaməna mav tatak takədfəslal la azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Zəzagəla la slaka gə, tagòd kà atà kà atà: "Abəlla azladza anik, ama aslala vok aŋa maəbəl gəl aŋha aw uwà? 32 Say mənəŋəŋ Mesi, Sufəl aŋa Isərayel atsa à ahəŋ la ahàf la adi dadəŋ, ŋgaha mədīŋal gəl à vok." Azladza uwana tatatəsl à ahàf à adi tatsəkəkal magodəhay à gəl babay.

Mamətsay aŋa Yesu

(Mata 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

33 La tataka afats, mələs apakà vok la kutso la abà gesina, tsərəh afats dat mogova gova gərəwni delga. 34 La afats dat magova gova gərəwni delga uwatà, Yesu awiyà la ndzəda, agòd: "Eloyyi, Eloyyi, lema sabachthani?"✠ (Bokuba magodəy: Zəzagəla gulo, Zəzagəla gulo, kà mana kasak gi ma?) 35 Azlaanik uwana tadzà à ahəŋ la abatà tatsənà uwaga, tagòd kà: "Aŋanay azalay à dza uwana Zəzagəla apəhal gay à ahàl à uwana sləm aŋha Eliya." 36 Dza tekula ahòy à awtəy la abatà, ahənà sawsaw ala la iyaw hamhamga, afà sawsaw à gay kavak, avàl kà makokuzay, agòd: "Tsetsi mədžà à ahəŋ titi, mənərèz à baŋa Eliya atsa à waŋ kà aŋa mazəb à ahəŋ la ahàf la adi!"✠ 37 Ama Yesu awiyà la ndzəda, ŋgaha aməts.

38 Ama bafta məŋga uwana la gəy Zəzagəla la aku, akohàla tsərəd, tsərəh à afik, tsərəh à vədəh.✠ 39 Məŋga aŋa azlaslodzi dzim, uwana atsižl à huma aŋa Yesu, anəŋà mamətsay aŋha, à uwana adawiyay, agòd: "Hadəy, dza uwanay kà Kona aŋa Zəzagəla!"

40 Azlamis uwana tanəŋà à awtəy kərəkər la ahəŋ, la abatà la tataka aŋatà la abà, Mariyama dəg zla Magdala, la Mariyama iyà aŋa Yakuba uwana bəziga la Yosəs, la Salome. 41 Tauguzàhàh la azla Yesu, à mok uwana agà la gudəŋ Galili. La abatà bay azlamis anik aŋuvaw tahəf la azla Yesu la slaka gə à Urusalima à afik.

Maf Yesu à zəvay à agu

(Mata 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

42 Lagwa kà mokokhu adagay, uwaga mavakay mačəh vok à ahəŋ bokuba magodəy vuč mačəh vok aŋa vuč maduw ləv. 43 La gay mokokhu, Yusufu zil Arimate asà à waŋ, masla tekula la tataka aŋa azlamasiga la abà. Masla kà akùd makoray Zəzagəla babay. Kurit yewdi agòdal kà madiya à slaka Pilatus aw. Anəv vok aŋa Yesu. 44 Ama ləv avàl à Pilatus à gay, kà uwana atsənəŋ kà Yesu adamətsay katskats. Azàla məŋga aŋa azlaslodzi dzim, anəv la slaka aŋha: "Aməts ma uwarà ay?" 45 Uwana adatsən dziriga la slaka məŋga aŋa azlaslodzi dzim, avà tetəvi à Yusufu kà mazəb vok aŋa Yesu. 46 Yusufu asùkw bafta, azəb vok aŋa Yesu à ahəŋ la ahàf la adi, afafəd à bafta uwatà à abà, afà à zəvay à agu, zəvay kà tàlla kà à tsakur à abà. Ŋgaha atakòslal mənə abəlam à ama. 47 Mariyama dəg zla Magdala, la Mariyama iyà aŋa Yosəs tanəŋà zəvay uwana tafà Yesu à agu

✠ 15:29 15.29 Mahabay 22.7 ✠ 15:34 15.34 Mahabay 22.1 ✠ 15:36 15.36 Mahabay 69.21

✠ 15:38 15.38 2Musa 26.31-33

16

Mawul à uda la mamətsay aŋa Yesu (Mata 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ Uwana mavakay maduw ləv adada à lig, Mariyama dæg zla Magdala, la Mariyama iyà aŋa Yakuba, la Salome tasùkw aməl matərsin kà aŋa madla aŋa macəhiya à Yesu à vok. ² Bəŋ la zay la tsəh, vuɖ ladu uwana afats à lig mas à afik, tahàd à gəl zəvay. ³ Tagòɖ kà atà kà atà: “Uwa adətəkosl anu à bəlam à zəvay la ama ala uwa?” ⁴ Kà uwana bəlam uwatà kà məŋga. Ama tanəŋà à awtày kà, tanəŋà bəlam matakoslal à ama ala gà tsewwa. ⁵ Tahàd à zəvay à agu. Tanəŋà bəzi kohana uwana adzà madzay la abatà la ahəl kaf lakəl, la lukut meɖekuga la vok. Guba akəs atà. ⁶ Agòɖ à atà: “Guba akəs akul aw! Kayahaw Yesu zil Nazaret, uwana tatatəsl à ahəf à adi. Aga la abanay aw, awùl à uda la mamətsay. Aganay slaka aŋha uwana tahənəŋ à ahəŋ. ⁷ Lagwa kà, dāw, kadəgɔɖfaw à azlaməna matapla aŋha, kaykay gà kà à Piyer à gay uwanay: Yesu atsavokkay kà akul kà mad à Galili. La abatà kadənəŋawwan bokuba uwana agòɖ à akul.”

⁸ Azlamis tasà à uda la zəvay la aku, tahòy. Ləv avəl atà à gay la guba məŋga. Tabadmə à dza aw kà uwana guba akəs atà.

Yesu apəhla vok à Mariyama dæg zla Magdala (Mata 28.9-10; Yuhana 20.11-18)

⁹ Uwana Yesu adawul à uda la mamətsay, bəŋ vuɖ ladu apəhla vok à Mariyama dæg zla Magdala dadəŋ. (Mis uwana akudəkəl azlamasasəɖok mawisiga məɖəf lakəl ala) ¹⁰ Mariyama ahàd kà mapəh uwaga à azladza uwana tadzàhà à ahəŋ la Yesu, tazàwla gəl, ŋgaha tatàw. ¹¹ Ama mok uwana tatsənà uwana apəh à atà kà, Yesu aga la ahəŋ la sifa kà, ŋgaha kà masla anəŋəŋ kà, atà tadiŋal gəl à vok aw.

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha səla (Luka 24.13-35)

¹² La lig la ahəŋ, Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha səla. La mok uwana atà tahàd à mauguzahay à bəzi gudəŋ anik à abà. ¹³ Tawùl à Urusalima à abà, tapəh à azladza anik, ama atà bay kà, tadiŋal gəl à vok aw.

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha kulo gəl aŋha tekula (Mata 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Sləray 1.6-8)

¹⁴ La lig la ahəŋ, Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha tekula, la mok uwana atà la tatak may lakəl. Agòɖ à atà kà, atà la madiŋal gəl à vok aw, atà la ləv dzaŋdzaŋga. Kà uwana tadiŋ gəl à azladza uwana à vok, tagòɖ à atà kà tadanəŋ la sifa aw. ¹⁵ Yesu agòɖ à atà: “Dāw à gudəŋ à vok gesina, zàwàŋ, pəhàw gay Zəzagəla à azladza gesina! ¹⁶ Dza uwana adiŋal gəl à vok adàhalla batem, adàbəlay. Dza uwana adiŋal gəl à vok aw Zəzagəla adàfahalla seriya à gəl. ¹⁷ Aganay azlanadzipo la maslay uwana azlaməna madiŋal gəl à vok tadàfah à ahəŋ la sləm gulo: Tadàslala vok makudəkàh azlamasasəɖok mawisiga, tadəvatsah azlagay mələk gà, ¹⁸ tadəkas azlabebi la ahəl amiyaka tadàsa magur bay kà, aza à atà aw. Tadàbak ahəl à azlaməna dʋvats à gəl, ŋgaha tadəwur ala.”

Yesu awul à slaka Zəzagəla (Luka 24.50-53; Sləray 1.9-11)

¹⁹ La mok uwana Sufəl Yesu adadəv gay aŋha à gay, adà aŋha à zagəla, adzà madzay la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl. ²⁰ Azlaməna asik aŋha, tahàd à gudəŋ à vok gesina aŋa maz gay matsidəyga aŋa Sufəl Zəzagəla. Sufəl Yesu adahà sləray la atà aya gotənaŋ, apəhla dziriga aŋa gay aŋatà ala la madàh nadzipo aŋuvaw.

GAY MARABƏŇ UWANA

LUKA ATSETSÈR

Evangile selon Luc

¹ Deda Tewofil.

Azladza anıvaw tawəđ vok à uda, kà matsetser gay uwana apakahà vok la tataka gami la abà. ² Tatsetseràh azlatatak uwana tatsənàŇ la slaka azladza uwana tanəŇàŇ la yewdi anjatà, dagay la madzəka, űgaha tafà à atà kà mapəhay gay uwaga à ahàl. ³ Gi babay gəkəs tetəvi anja manərez tatak uwaga gesina, dagay la madzəka, kà gi anja mapàhla uwaga ala, la tekula tekula à kak mənġa Tewofil. ⁴ Uwana gəđahà uwaga kà, kà kak anja matsən dziriga anja matapla uwana kabəzal gesina.

Malika apəhla gay anja mayyi Yuhana masla madəh batem ala

⁵ La mok uwana Herod agà Sufəl anja Yahudiya kà, masla mav tatak à Zəzagəla anik la ahəŇ, uwana sləm anja kà Zakari; masla kà tsəhay anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la huđ ġay anja Abiya. Sləm anja mis anja kà Elisabet, masla kà mayyi à tsəh ala anja Haruna, mənġ madzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwarà. ⁶ Atà səla nna kà, azladza dziriga la huma anja Zəzagəla, űgaha takəs gay anja Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, tanəfà mapəhay anja la dziriga bay. ⁷ Ama bəzi anjatà la ahəŇ aw, Elisabet aslala vok anja mafəz bəzi aw, kà uwana tadapak makoz.

⁸ Vərđi anik, Zakari adəh sləray anja makad tatak à Zəzagəla, kà uwana à ahàl iyaw anja kà madəhəŇ. ⁹ Bokuba uwana zagələ anjatà anja mazəbani vok la ahàl iyaw la ahàl iyaw, kà masəl dza uwana adəh sləray la mavakay uwatà la tsəh, űgaha atəđ à Zakari à ġəl kà mafək kidzidzi la ġay Sufəl Zəzagəla la aku. ¹⁰ La mok uwana abək kidzidzi kà, maham à ahəŇ dza tadəv kuđa. ¹¹ La abatà malika anja Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Zakari, atsizl à ahàl kaf anja slaka mafək kidzidzi à ġəl. ¹² Guba akəs Zakari à mok uwana anəŇàŇ askulla à tsəh ala kaykay. ¹³ Ama malika agəđal: “Zakari, guba akəs ka aw, kà uwana Zəzagəla adatsən madəv kuđa anjak. Elisabet mis anjak adəyya à ka bəzi, kadəvəl sləm Yuhana. ¹⁴ Kak kadəhəŇla la marabay, űgaha azladza anıvaw tadərabay lakəl anja mayyi masla. ¹⁵ Kà uwana adəġay mənġ dza la huma yewdi anja Sufəl Zəzagəla. Tetuwa adəsə guzu aw, amiyaka bə mana beymi uwana maməsłga bay kà adəsəy aw. Adəġay mahəŇla à la Masasəđok Zəzagəla dagay la huđ anja iyà anja.” ¹⁶ Adəwulla azla Isərayel anıvaw à huma Sufəl Zəzagəla. ¹⁷ Masla la ġəl anja adatsə vok à awtəy à huma Zəzagəla la ndzəđa anja Masasəđok, űgaha la ndzəđa anja masla mapəhal gay à ahàl Eliya uwana uwarà, kà matsən vok gay azlababa la azlabəza anjatà, adəwulla azlaməna makəs gay aw à hanġəli anja azladza dziriga à abà, adəđah tsəhay à ahəŇ kà mas à waŇ anja Sufəl Zəzagəla.” ¹⁸ Ama Zakari agəđal: “Kakay gədəsəlay kà uwaga kà dziriga ma? Tsa mədapakah makoz la mis ġulo mi”, agəđal. ¹⁹ Kiya uwaga malika agəđal: “Gi kà sləm ġulo kà Gabəriyel. Gi la uwana Zəzagəla afà à ġi à huma anja à gay, kà ġi anja mazlakəŇ,

masla aslèl gi à waŋ kà mapèh à ka gay uwaga. ²⁰ Ama kadìŋ gèl à gay gulo uwana à vok gèpèh à ka, adàpaka vok gègòd à ka aw kà, kà uwaga kapakay bada, kabaɗma aya aw, tsèràh à uwana tatak uwana gèpèh à ka adàpaka vok dandan la uwana kadàbɗama.”

²¹ La kaslà uwatà, azlamèna madiŋal gèl à vok takùd Zakari la uda, ŋgaha lèw avàl atà à gay mènŋa, kà uwana asàf mènŋa la gày maɓèk kidzidzi la aku. ²² Ama mok uwana adasa à uda kà, aslàla vok aŋa mabaɗatàma aya aw, azladza tadzùgw kà: Anèŋà nadzipo anik la gày la aku, tagòd. Abaɗatàmà kà la ahàl pèra, kà uwana aslàla vok kà mabaɗma aya aw.

²³ Mok uwana Zakari adadèw kaslà aŋha à gay kà maɓèk kidzidzi la mènŋ gày Zèzagèla la aku kà, awùl à mtèga aŋha. ²⁴ Zweg la huma la gay kà, bèzi adà à Elisabet, mis aŋha, à huɗ, ŋgaha masla Elisabet ahaɗà bèzi la huɗ tsèràh à tèla zlo. Agòd la gèl aŋha: ²⁵ “Iyay, aganay tatak uwana Sufèl Zèzagèla aɗahàŋ kà aŋulo, Zèzagèla asàl aŋa mahèlla gi ziruwi lakèl ala la huma azladza gesina.”

Malika aɓèhla gay mayyi Yesu ala

²⁶ La tèla mukwa, Zèzagèla aslèl malika Gabèriyel à gudèŋ Galili, uwana slèm aŋha Nazaret, ²⁷ à slaka dahalay anik, uwana mawɗa aŋa Yusufu, masla kà la mayyi à tsèh ala aŋa sufèl David la abà. Slèm aŋa dahalay uwatà bay kà Mariyama. ²⁸ Malika adagay à slaka aŋha agòd: “Ràb, kà uwana Zèzagèla adahènkala la vok mahamay aŋha, Sufèl Zèzagèla la ahèŋ la kak.” ²⁹ Mariyama kà gèl akàɗal à vok kà gay uwaga. Anavà gèl aŋha agòd: ‘Mana asal magoɗay ayyi marabay gà uwanay ma?’ ³⁰ Kiya uwaga malika agòd: “Mariyama, guba akès ka aw, kà uwana kadàbèz vok mahamay aŋa Zèzagèla. ³¹ Kadàgay la bèzi la huɗ ŋgaha kadàyyi bèzi zilga, uwana kadàvål slèm Yesu. ³² Masla adàgay mènŋ dza, ŋgaha tadàzallalla Kona aŋa Zèzagèla, uwana kèrkèr la afik. Sufèl Zèzagèla adàpàkèŋ ala kà mènŋ sufèl, bokuba uwana aɗahàŋ à David, baba aŋha madzidziga. ³³ ŋgaha adàkor tsèhay Isèrayel aŋa koksikoksi; makoray aŋha adàkèd gèl à ahèŋ aw.”*

³⁴ Mariyama agòd à malika: “Kakay uwaga adàpaka vok, tsa gi la zil dadàŋ aw ma?”

³⁵ Malika agòd: “Masasèɗok tsikasla adàsa à ahèŋ à gèl aŋak, ŋgaha ndzèɗa aŋa Zèzagèla uwana kèrkèr la afik, adàsa à ka à gèl, bokuba dzègay, kà uwaga à uwana bèzi uwana kadàyyi kà, tadàzallalla: Tsikasla, Kona aŋa Zèzagèla uwana la zagèla la afik. ³⁶ Elisabet dèg tsìŋ aŋak babay kà, bèzi la huɗ, tekeɗika adagay makoz babay, azladza kà ‘Dègèr’, tagòd, ama lagonay kà bèzi la huɗ aŋa tèla mukwa. ³⁷ Kà uwana tatak la ahèŋ aɗuw kà Zèzagèla à gèl aw.”* ³⁸ Kiya uwaga Mariyama agòd: “Gi kà, gi mayà aŋa Sufèl Zèzagèla; apakà à gi vok, bokuba uwana kapèh lagwa zlà.” Kiya uwaga malika asàkal à ahèŋ.

Mariyama aɗay kà aŋa manèŋ à Elisabet à gay

³⁹ La kaslà uwatà, Mariyama atsìzlla ala, amèrà vok, kà mad à gudèŋ anik à abà, la gudèŋ la afik la kutso Yahudiya. ⁴⁰ Ahàd à gày aŋa Zakari, “Ayyi”, agòd à Elisabet. ⁴¹ La mok uwana Elisabet atsènà maɗàh ‘Ayyi’

aŋa Mariyama kà, bëzi abèlakà vok la hud' aŋha. Elisabet adàhënla la Masasəfok Zəzagəla, ⁴² awiyà la ndzəfa: “Zəzagəla apis à ka gay à vok kaykay la tataka azlamis anik la abà gesina, ŋgaha mapis gay à vok aŋha adàdza à ahəŋ lakəl aŋa bëzi, uwana kadàbəzal. ⁴³ Gi ma gi uwa, à uwana iyà aŋa Sufəl gulo atsa à waŋ à mtəga gulo uwa? ⁴⁴ Kà uwana mok uwana gətsənà ‘Ayyi’ anək kà, bëzi abèlakà vok la hud' gulo la marabay. ⁴⁵ Lapiya agay la kak, kà uwana kadiŋ gəl à tatak uwana à vok, Sufəl Zəzagəla apəh à ka uwaga apaka vok.”

Mahabay marabay aŋa Mariyama[☆]

⁴⁶ Kiya uwaga Mariyama agòf:

“Masasəfok gulo azləb mənŋa aŋa Sufəl Zəzagəla,

⁴⁷ Ləv gulo adahënla la marabay à kà Zəzagəla masla mabəl gi.

⁴⁸ Kà uwana vok ahaməl kà gi à uwana anəŋ gi kà kiya gi mayà aŋha tələmmaga.

Iyay, dagay lakana azladza tagòfay kà, gi kà gi mapis gay à vok gà.

⁴⁹ Kà uwana Zəzagəla, uwana tsikasla, adahà tatak gesina dzəba aŋha səla aw kà aŋulo.

Sləm aŋa Zəzagəla kà tsikasla.

⁵⁰ Mawoyəŋ aŋha adəgay la ahəŋ

Lakəl aŋa azladza gesina, uwana tahoy yewdi aŋha koksikoksi.

⁵¹ Ahənà azlasləra mənŋa aŋa ala, la ndzəfa aŋa ahəl aŋha.

Awits azlaməna zlapay gə ala.

⁵² Adakwà azlasufəl à ahəŋ la kursi aŋatà la afik, adawalla atà à vəfah; Ama azigənàhà azlaməna tələmmaga.[☆]

⁵³ Ahanà azlaməna may ala la azlatatak delga, delga gà, Akudəkàh azlagorobu la ahəl deyday.

⁵⁴ Asà à waŋ, azlək tsəhay aŋha Isərayel, masla sləray aŋha Avikən kà mapəhla delga aŋha ala aw,

⁵⁵ La slaka Abəraham, ŋgaha la mayyi à tsəh ala aŋha kà aŋa koksikoksi, Bokuba uwana apəh à azlababa gami madzidziga.”[☆]

⁵⁶ Mariyama adzà à ahəŋ la Elisabet nekwa nekwa təla makər, la lig la ahəŋ, awul à mtəga aŋha.

Mayyi Yuhana masla madàh batem

⁵⁷ Kiya uwaga mok uwana kaslà masewk à ahəŋ aŋa Elisabet adaslay kà, ayyà bëzi zilga. ⁵⁸ Azlaməna magay aŋha la azlatsəhay aŋha tatsənən kà Sufəl Zəzagəla adadahaalla delga, ŋgaha atà tarəb la slaka gà. ⁵⁹ Mok uwana bëzi adadaf kasukwa tekula kà, tadala kà makədəv à uda, atà kà, asà à atà kà mavəl sləm aŋa baba aŋha, Zakari.[☆] ⁶⁰ Ama, “Awaŋ”, iyà aŋha agòf; “Sləm aŋha kà mavəl kà Yuhana.” ⁶¹ “Awaŋ, dza la ahəŋ la tsəhay anək la abà, à uwana tavəl tsəhay sləm uwanay”, tagòfal. ⁶² Kiya uwaga tanavà baba aŋha mabada bada, kà masəl sləm uwana asəl mav à bëzi. ⁶³ Zakari anəv tatak kà manəhal à adi, ŋgaha kiya uwanay à uwana anəh: ‘Yuhana, la uwana sləm aŋha.’ Ləv avəl atà à gay gesina aŋatà. ⁶⁴ Katskats la abatà Zakari adzəkà mapokw gay kà mabafma, adzəkà mazləb Zəzagəla la kuda zləkkà. ⁶⁵ Kiya uwaga guba akès azlaməna magay aŋha gesina, ŋgaha azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwatà la afik

☆ 1:45 1.45 Dzàŋ 1 Samuyel 2.1-10 bay ☆ 1:52 1.52 Job 5.11; 12.19 ☆ 1:55 1.55 1Musa 17.7

☆ 1:59 1.59 3Musa 12.3

gesina tapàh tatak uwana apakà vok. ⁶⁶ Azladza gesina uwana tatsənà uwana tapəhay kà, awùl atà à gəl, ɲgaha tanàväh à vok: “Tsa bəzi uwanay ma adàgay ma uwa tak uwa? Ndzer, maslay aɲa Sufəl Zəzagəla la ahəŋ lakəl aɲha, hadfay!”

Mahabay aɲa Zakari:

masla mapəhal gay à ahàl aɲa mapàh à azladza

⁶⁷ Zakari, baba aɲa bəzi uwaga, agà mahənlaga la Masasədok Zəzagəla, adzəkà maziɲ kiya uwanay:

⁶⁸ “Mazləbəy agay kà la Sufəl, uwana Zəzagəla aɲa azla Isərayel

Kà uwana afà sləm à azladza aɲha, abəlla atà.

⁶⁹ Masla apəhanula maslay la mav à anu masla mafələŋ dziriga,

Uwana la mayyi à tsəh ala aɲa Sufəl David la abà, uwana magamza aɲha.

⁷⁰ Uwaga la uwana apəh uwarà la paɲaw aɲa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza:

⁷¹ ‘Gədətəf akul la ahàl aɲa azlaməna məzam aɲkul agòd,

ɲgaha la ahàl aɲa azlauwana tapəsew anu gesina.’

⁷² Masla adəpəhla mawoyəŋ aɲha à azlababa gami madzidziga ala,

ɲgaha gay makəs vok slawda aɲha tsikasлага uwatà adàwulal à gəl.

⁷³ Kà uwana Sufəl Zəzagəla azùw mawadəy à baba gami madzidziga Abəraham.

⁷⁴ Kà masla aɲa mapəlanula la ahàl aɲa azlaməna məzam gami,

ɲgaha kà anu aɲa madəhala sləray la kokudə kurit yewdi.

⁷⁵ Kà anu aɲa magay sətaka, ɲgaha la dziriga la huma aɲha koksikoksi.

⁷⁶ ɲgaha kak, bəzi gulo kadàgay masla mapəhal gay à ahàl aɲa dza uwana kərkər la afik aɲa koksikoksi.

Kà uwana kak la uwana kadəguway la huma aɲa Sufəl kà madəhallan tetəvi à ahəŋ.*

⁷⁷ ɲgaha kà mapəhla à azladza aɲha ala kà, adəbəl atà la mamats atà tsakana aɲatà ala.

⁷⁸ Hadfay, Sufəl Zəzagəla gami kà, adahənla la vok mahamay, ɲgaha la lapiya,

Adasləl à anu uɖaka à ahəŋ à gəl gami gesina, bokuba uɖaka aɲa afats uwana atsa à afik.

⁷⁹ Kà masla aɲa manəŋ azladza uwana ala, atà la mələs la abà, ɲgaha la azladza uwana la dzəgay aɲa mamətsay la abà,

ɲgaha masla aɲa manəŋla asik gami la tetəvi aɲa lapiya la tsəh.”*⁸⁰

⁸⁰ Bəzi azigən, ɲgaha haɲkəli aɲha bay azàla vok à gəl. Adzà à ahəŋ la fəta la abà, tsəràh à mavakay uwana apəhla vok ala la huma tsəhay Isərayel.

2

Mayyi Yesu

(Mata 1.18-25)

¹ La zamana uwatà Awgustus, mənəŋ sufəl aɲa azla Rom agòd kà: ‘Say tatugw dza la makoray gulo gesina’, agòd. ² Uwaga kà matugw dza matera, uwana apakà vok la zamana aɲa Kwiriniyus gumna aɲa kutso Səriya.

³ Azladza gesina tadàh kà matsetser atà, kèla uwabeyuwi adà à gudəŋ aŋha.

⁴ Yusufu babay atsizlla ala la Nazaret la kutso Galili, kà maday à kutso Yahudiya, à huɖ gudəŋ uwana à abà, Betelehem tagòɖal, à slaka uwana tayyà sufəl David à abà. Kà uwana masla kà mayyi à tsəh ala aŋa David. ⁵ Tahàd kà matsetser sləm aŋatà, la mawɖa aŋha, Mariyama, uwana akùd kaslà masewk à ahəŋ. ⁶ Kiya uwaga, mok uwana tabəzay, kaslà masewk à ahəŋ aŋha adaslay. ⁷ Nŋaha ayyà bəzi zilga, malkwoy aŋha, afafàɖal lukut à adi, nŋaha ahənən à daŋor à abà, kà uwana slaka la ahəŋ kà aŋatà la gày məlok dza la aku aw.

Malika apəhla vok à azlaməna manəŋla azlatatak

⁸ La gudəŋ uwatà, azlaməna manəŋla azlatatak la ahəŋ uwana tahananay la fəta kà manəŋla azlatatak aŋatà. ⁹ Malika aŋa Sufəl Zəzagəla apəhatàla vok, nŋaha mazləbay aŋa Sufəl Zəzagəla awiɖɖla slaka aŋatà. Guba akəs atà gesina aŋatà. ¹⁰ Ama malika agòɖ à atà: “Guba akəs akul aw, kà uwana gəsà à akul à waŋ kà gay matsidəyga, uwana adàrab azlatsəhay gesina. ¹¹ La huɖ aŋa wəɖ uwanay la abà, la huɖ gudəŋ aŋa David la abà kà, tayyà à akul masla məbəl akul: Masla Kristu, Sufəl. ¹² Aganay tatak uwana adəpəhakulla: Kadənəŋaw bəzi vərna mafafàɖal lukut à adi gà, mahənəŋ à ahəŋ gà la daŋor la abà.”

¹³ Katskats, maham à ahəŋ malika la zagəla tahamà gay à vok la malika uwatà, tasləkàw Zəzagəla tagòɖ:

¹⁴ “Mazləbay aga la Zəzagəla uwana la zagəla,

Lapiya aga la gudəŋ la vok la slaka azladza uwana Zəzagəla awoya atà, nŋaha azlauwana tawoya masla babay!”

Azlaməna manəŋla azlatatak tahàd à gudəŋ Betelehem

¹⁵ Mok uwana azlamalika tasàk atà à ahəŋ, tawul aŋatà à zagəla kà, azlaməna manəŋla azlatatak tagòɖ à vok kà atà à atà: “Məhàd tsərəh à Betelehem zlà, delga kà mənəŋ tatak uwana apakà vok, mədənəŋ Sufəl Zəzagəla apəhanula zlà”, tagòɖ. ¹⁶ Nŋaha atà tamərə vok kà maday, tabəz à Mariyama à vok atà la Yusufu, nŋaha la bəzi vərna, uwana mahənəŋ à ahəŋ gà la daŋor la abà. ¹⁷ Mok uwana tanəŋəŋ, tatùgw gay uwana tanəŋəŋ, la uwana tatsənà la slaka aŋa malika lakəl aŋa bəzi. ¹⁸ Azladza uwana tatsəb sləm à azlaməna manəŋla azlatatak uwaga kà, ləv avàl atà à gay gesina, kà uwana tatsənà uwaga. ¹⁹ Ama Mariyama kà, abək uwaga gesina à gəl aŋha à afik, adzùgw uwaga la lela. ²⁰ La lig la ahəŋ, azlaməna manəŋla azlatatak takəs tetəvi kà mawul aŋatà la mazləb Zəzagəla. Tazləbà masla kà azlatatak uwana tatsənəŋ, la uwana tanəŋəŋ, kà uwana uwaga gesina kà, apakà vok bokuba uwana malika apəh à atà.

Mapəhla Yesu ala la məŋ gày Zəzagəla la aku

²¹ Mok uwana kasukwa tekula adadà à lig kà, mahənay adaslay kà makədəv Yesu à uda, tavàl sləm Yesu, sləm uwana malika apəhla ala à mok uwana iyà aŋha aləg mazəb à huɖ dadən.☆

²² Nŋaha bokuba uwana gay aŋa maɖàh mavələh adadəv à gay kà, bokuba uwana mapəhay aŋa Musa agòɖ, tadàla Yesu à Urusalima kà

mapəhla masla ala la huma aṇa Sufəl Zəzagəla, ²³ bokuba uwana tatsetsèr à mapəhay aṇa Sufəl à abà:

'Kəla malkwoy zilga kà, uwaga tatak matsufay gə aṇa Sufəl Zəzagəla la fəta la awtày tsikasla.'

²⁴ Takadàh azlatatak uwana kadāw, wakità mapəhay agòd:

'Azlahabakoku fəta səla baṇaw azlazlabara habakoku mtəga səla.'*

Mahabay aṇa Səmeyyon

²⁵ Dza anik la ahəṇj la Urusalima uwana sləm aṇha Səmeyyon. Zil uwatà kà dza dziriga, akəs gay aṇa Zəzagəla, ṅgaha akudà dza uwana naka atsa à waṇ, kà mabəl azladza Isərayel. Masla kà agà la Masasəfok Zəzagəla.

²⁶ ṅgaha Masasəfok Zəzagəla apəhla à vok à abà kà, adəmətsay dadəṇ aw, say baṇa adənəṇ huɸ adi aṇa Kristu, uwana Sufəl Zəzagəla adàsəl à ahəṇ dadəṇ. ²⁷ Masasəfok Zəzagəla adàla masla à mənṅ gày Zəzagəla à agu, la mok uwana azlababa tasəlla Yesu à waṇ, kà madəhallaṇ bokuba uwana: 'Dahàwwəṇ', wakità seriya agòd. ²⁸ Səmeyyon azəb bəzi à ahəl, ṅgaha 'Kikay', agòd à Zəzagəla la magodəy:

²⁹ "Sufəl, lagonay kà mapəh à ahəṇ aṇak kà adagəɸ à afik,

Sàk à mayà aṇak aməts aṇha la lapiya adagay zlà,

³⁰ Kà uwana lagwa kà, gədanəṇ mabəlay aṇak la yewdi gulo,

³¹ Uwana kadəhəṇ à ahəṇj kà aṇa tsəhay gesina.

³² Uwaga la uwana uɸaka uwana adapəhla ka ala la huma azladza gudəṇ à vok gesina,

Uwaga la uwana adavà mazləbay à tsəhay aṇak Isərayel."*

Mapəh à ahəṇj aṇa Səmeyyon

³³ Baba la iyà aṇha atà səla nna ləv avəl atà à gay kà gay uwana Səmeyyon apəh lakəl aṇha. ³⁴ Səmeyyon apis à atà gay à vok, ṅgaha agòd à Mariyama iyà aṇa Yesu: "Zəzagəla akəsàni bəzi uwanay kà, kà matsalla matekwid, ṅgaha kà aṇa matsizilla azladza aṇuvaw ala la tataka azla Isərayel la abà. Adagay tatak manəṇjal adi aṇa Zəzagəla, uwana azladza tadəkweska. ³⁵ ṅgaha adəpəhla madzugway aṇa azladza gesina ala la uɸaka la abà la dazuwaya, ṅgaha kak babay kà, katsakar adəzləl madzugway aṇak ala kà madzugway aṇa tsəh ləv aṇak mas à uda la dazuwaya."

Mahabay aṇa Hana, masla mapəhal gay ahəl misga

³⁶ Agà la ahəṇj babay masla mapəhal gay ahəl misga uwana sləm aṇha kà Hana, dugu aṇa Fanuyel uwana la tsəhay aṇa Asər. Masla adagay makoz, zil dahalay aṇha uwana ahəd kà, tadəhà mavay mədəɸ atà səla, ³⁷ adzà à ahəṇj bokuba mis kuɸa tsəràh à mavay dzik mtəgis gəl aṇha uɸad. Masla azàhà vok la gày Zəzagəla la aku aw, la mavakay la mahanay gesina, azlàkàh Zəzagəla, ṅgaha akàs nəlay la madəv kuɸa babay. ³⁸ Asà à waṇ la kaslà uwatà, "Kikay", agòd à Zəzagəla, ṅgaha apəh gay aṇa bəzi à azladza gesina uwana atà takudà kà Zəzagəla aṇa mabəl Urusalima.

Mawul à gudəṇ Nazaret

³⁹ Mok uwana azlababa aṇa Yesu tadàva tatak uwana à gay: 'Dahàwwəṇ', wakità mapəhay aṇa Sufəl Zəzagəla agòd kà, tawul aṇatà la

* 2:24 2.24 2Musa 13.2,12; 3Musa 12.6-8 * 2:32 2.32 Yesayya 42.6; 49.6; 52.10

masla à Galili à gudəŋ Nazaret. ⁴⁰ Bəzi adà à huma à gay la mazigənay, azàla ndzəɖa à gəl aya, ahənla la matsihila. Nğaha vok mahamay aŋa Sufəl Zəzagəla agà lakəl aŋha.

Yesu la mənɔ gày Zəzagəla la aku

mavay aŋha kulo gəl aŋha səla

⁴¹ Kəla mavay azlababa aŋha tadàhah à Urusalima kà aŋa madəvaday Paska. ⁴² La mok uwana adacəh mavay kulo gəl aŋha səla kà, tasəl à waŋ la tsəh, kà uwana zagələ aŋatà. ⁴³ Mok uwana madəvaday adadəv à gay kà, tawùl aŋatà, la kokudə masəlay aŋa azlababa, kà Yesu agəɖ à Uru-salima. ⁴⁴ Madzugway aŋatà kà: ‘Yesu kà aga la tataka aŋa azlamanalay aŋha la abà’, tagəɖ, nğaha la mok uwana lis tavək asik à gəl kà, tadzəkà mayahay la tataka aŋa dugum tsɨŋ aŋha la abà, nğaha la azlamanalay aŋha la abà babay. ⁴⁵ Ama tabəzal aw, kà uwaga à uwana azlababa aŋha tawùl à Urusalima kà mayahay. ⁴⁶ La mavakay mamakər tabəzal à gəl la mənɔ gày Zəzagəla la aku. Masla adadza madzay la tataka aŋa azlaməna matapla tatak à azladza la abà, atsəb à atà sləm, la manavàh atà tatak. ⁴⁷ Azladza gesina uwana tasəbəl sləm, ləv avàl atà à gay kà haŋkəli aŋha, nğaha kà azlamawul à uda aŋha aya. ⁴⁸ Mok uwana azlababa aŋha tanəŋ kà, takəs gəl la ahəl səla, nğaha iyà aŋha agəɖal: “Bəzi gulo, kà mana madəh à anu a ahəŋ kiya uwanay ma? Nəŋəŋ tsi, anu la baba aŋak kà, mədayàh ka kà mənɔga, la iyaw tugwi la adi.” ⁴⁹ Agəɖ à atà: “Kà mana kayàhàw gi ma? Kasələw kà, azlayla gi, aŋa madz à ahəŋ la gày aŋa baba gulo la aku, kà madəh sləray aŋha aw takay?” ⁵⁰ Ama atà kà tatsənà tatak uwana apəh à atà aw. ⁵¹ Kiya uwaga Yesu awùl à mtəga atà nna à gudəŋ Nazaret, akəs atà gay la ahəl ala. Ama iyà aŋha kà akəsən lakəl à mad vok aŋa azlatatak gesina uwana apakà vok. ⁵² Yesu azigən, maslay aŋha adà à huma à gay, masla ahəɖ à Zəzagəla à adi, nğaha à azladza gesina à adi babay.

3

Sayda aŋa Yuhana masla madəh batem

(Mata 3.1-12; Mark 1.1-8; Yuhana 1.6-8,19-28)

¹ La mavay makulo gəl aŋha zlo aŋa makoray aŋa mənɔ sufəl aŋa azla Rom, uwana sləm aŋha Tiber Zəsar, Pontsəyus Pilatus agà gumna aŋa Yahudiya, Herod bay akòr Galili, nğaha deda aŋha Filip akòr Ituriya la Tərakoniya, nğaha Lisaniyas akòr Abilen. ² La kaslà uwatà kà, Hanas atà la Kayyif atà tagə azlaməŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla. La mok uwaga gay aŋa Zəzagəla atsənà à Yuhana, kona aŋa Zakari la kəsaf la abà. ³ Yuhana auguzàh la kutso uwana la abatà la makəla aŋa Urdun gesina. Azətəŋ, agəɖ: “Pəhàw gay la ləv ala, dəhàw batem nğaha Zəzagəla adəmətsakulla tsakana aŋkul ala.” ⁴ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsèr à wakità aŋa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya à abà:

‘Uwaga kà kuda aŋa dza uwana awiyay la fəta la abà:

Sləɖaw tetəvi à Sufəl à ahəŋ,

Tsəzləw azlatetəvi manalahayga ala gesina!

⁵ Azlazzələk gesina adfahàbà,

Azlagudəŋ la azladadəgwal tapakàh vadavaday,
Azlamanalabay aŋja barama tatsazl ala,
azlatetəvi uwana malàh à uda gə, tafahàbà takakarra.

⁶ Kiya uwaga azladza gesina tadənəŋ məbəl anu aŋja Zəzagəla.[✧]

⁷ Maham à ahəŋ dza aŋuvaw asà à waŋ à slaka Yuhana, kà atà aŋja məbəz batem. Masla agòd à atà kà: “Akul azlabəza aŋja matsapa, uwa à uwana agòd à akul kà kadətəfaw à mapak ləv aŋja Zəzagəla la gay la à uwana adàsa à waŋ bawbaw uwa?” ⁸ Lagwa kà, dəhàwwəŋ sləray uwana apəhla ala kà kadàbədawla kà vok, kà kapəhaw gay la ləv ala zlà, kədzugwaw la ləv aŋkul la tsəh kà: ‘Abəraham baba gami madziziga’, kəgəfaw aw. Kà uwana haday gəpəh à akul kà, Zəzagəla aslala vok aŋja mapak azlaakur uwanay ala, kà magay azlabəza aŋja Abəraham. ⁹ Lagwa kà gosika kà madəhəŋ à ahəŋ gə, kà mahərats la tsəh à ahàf à afik. Kəla ahàf uwana av mayyay delga aw kà, tanats à ahəŋ, ŋgaha taduwa à akàl à tsəh.”

¹⁰ Kiya uwaga maham à ahəŋ dza anàv: “Mana ma à uwana mədəhəŋ zlà ma?” ¹¹ Masla awùlatàla, agòd: “Dza uwana akor lukut səla tavàhəŋ la dza uwana aŋha la ahəŋ aw, ŋgaha dza uwana la tatak may babay tatsàkəŋ la dza uwana aŋha la ahəŋ aw.” ¹² Azlaməna mazəb hadama tasà à waŋ aŋja madahatəŋ batem suwaŋ, ŋgaha tanavà Yuhana: “Məŋga, mana ma à uwana mədəhəŋ ma?” ¹³ Kiya uwaga agòd à atà: “Kafaw à azladza à gəl kà mapəlay məŋga dūwà uwana pələw, tagòd aw.” ¹⁴ Kiya uwaga azlaslodzi tanəv suwaŋ: “Anu ma, kakay anu babay zlà ma?” Agòd à atà: “Kahalaw sili azladza ala la gasa aw, baŋaw la tetəvi fida gə aw, ama kùdàw kà masik aŋkul uwana kadàbəzawwal.”

¹⁵ Ama uwana maham à ahəŋ dza gesina tagà la manəwəŋ la abà lakəl aŋja Yuhana kà, ‘Zlahaw kà, masla la uwana Kristu’ tagòd. ¹⁶ “Gi”, Yuhana agòd à atà gesina kà, “Gədəhəkulla batem kà la iyaw. Ama dza anik la ahəŋ atsa à waŋ la lig gulo la ahəŋ kà, bə gi babay kà gəsla mapəzl zuwid kwimik aŋha ala babay aw. Masla kà adàdəhəkulla batem kà la Masasəfok tsikasla, ŋgaha la akàl. ¹⁷ Kətsaw madula hi aŋha la ahàl, kà masəhla hi, kà mavàh à atà ala la tafarga. Hi aŋha kà adàtsak à vədə aŋha à abà, ama tafarga kà, aduwal à akàl uwana à tsəh adàmats ala dikiđiki aw!”

¹⁸ La mapəh à atà azlagay anik anik aŋuvaw aya, la uwana Yuhana azà gay matsidəyga à azlatsəhay uwaga. ¹⁹ Yuhana asləhà vok à Herod à kà uwana azəb Herodiya, mis aŋja deda aŋha, ŋgaha kà uwana adfahà azlamawisiga anik anik aŋuvaw aya. ²⁰ Kiya uwaga Herod azàla mawisiga aŋha à gəl aya la maduw Yuhana à danay.

Madàh batem aŋja Yesu

(Mata 3.13-17; Mark 1.9-11; Yuhana 1.32-34)

²¹ Kiya uwaga Yesu asà à waŋ, à mok uwana azladza gesina tabəz batem, afəzà à batem aŋha suwaŋ. La kaslà uwana adəv kuđa, zagəla apəzl à ama ala, ²² ŋgaha Masasəfok Zəzagəla asà à ahəŋ à gəl aŋha bokuba habakoku. ŋgaha bay kuđa atsən à ahəŋ la zagəla la magòday: “Kak bəzi gay ləv gulo; marabay gulo gesina kà la kak la afik.”[✧]

*Azlamadzidziga aŋa Yesu
(Mata 1.1-17)*

- ²³ La mok uwana Yesu adzəkà sləray aŋha, kà adadafah mavay dzik makər. La madzugway aŋa azladza kà: 'Kona aŋa Yusufu' tagòf, à uwana agà kona aŋa Heli. Aganay madzəka vok mayyi à tsəh ala aŋa azlababa madzidziga uwana adà à huma à gay.
- ²⁴ Heli kona aŋa Matat, kona aŋa Levi, kona aŋa Melki, kona aŋa Yanay, kona aŋa Yusufu,
- ²⁵ kona aŋa Matatiyas, kona aŋa Amos, kona aŋa Nahum, kona aŋa Esəli, kona aŋa Nagay,
- ²⁶ kona aŋa Mat, kona aŋa Matatiyas, kona aŋa Səmeyyi, kona aŋa Yosək, kona aŋa Yoda,
- ²⁷ kona aŋa Yohanan, kona aŋa Resa, kona aŋa Zorobabel, kona aŋa Salatiyel, kona aŋa Neri,
- ²⁸ kona aŋa Melki, kona aŋa Adi, kona aŋa Kosam, kona aŋa Elmadam, kona aŋa Er,
- ²⁹ kona aŋa Yesu, kona aŋa Eliyezər, kona aŋa Yorim, kona aŋa Matat, kona aŋa Levi,
- ³⁰ kona aŋa Səmeyyon, kona aŋa Yahuda, kona aŋa Yusufu, kona aŋa Yonam, kona ana Eliyakim,
- ³¹ kona ana Meleyya, kona aŋa Mena, kona aŋa Matata, kona aŋa Natan, kona aŋa David,
- ³² kona aŋa Yese, kona aŋa Yobed, kona aŋa Boz, kona aŋa Sala, kona aŋa Naheson,
- ³³ kona aŋa Aminadab, kona aŋa Adəmin, kona aŋa Arəni, kona aŋa Esərom, kona aŋa Farəs, kona aŋa Yahuda,
- ³⁴ kona aŋa Yakuba, kona aŋa Isak, kona aŋa Abəraham, kona aŋa Tara, kona aŋa Nakor,
- ³⁵ kona aŋa Səruk, kona aŋa Ragaw, kona aŋa Falek, kona aŋa Eber, kona aŋa Sala,
- ³⁶ kona aŋa Kaynam, kona aŋa Arəfakəsad, kona aŋa Səm, kona aŋa Nuhu, kona aŋa Lamek,
- ³⁷ kona aŋa Matusala, kona aŋa Enok, kona aŋa Yared, kona aŋa Maleleyel, kona aŋa Kaynan,
- ³⁸ kona aŋa Enos, kona aŋa Sət, kona aŋa Adama, uwana agà la gəl aŋha kona aŋa Zəzagəla.

4

*Mapapat Yesu
(Mata 4.1-11; Mark 1.12-13)*

¹ Yesu ahənlə la Masasəfok Zəzagəla, awùlla à waŋ la gay mukwà Urdun. Nŋaha Masasəfok Zəzagəla adàlla à fəta à abà. ² La abatà adahəŋ mavakay dzik ufad, azùw tatak aw, la mok uwaga seteni apapət masla kà, uwana masla la may gə.

³ Kiya uwaga seteni agòfal: "Baŋa kak bəzi aŋa Zəzagəla kà, pakà akur uwanay ala kà kaf." ⁴ Yesu awulàlla: "Iyay, uwaga kà matsetseray gà: 'Ama dza adzadzər vok kà la kaf pəra aw.'"*

⁵ Seteni adàlla à afik kərkər aya, apəhla azlamakoray aŋa gudəŋ à vok. ⁶ Nŋaha agòfal: "Gədàvə à ka maslay uwana la abà la tatak uwana la

* 4:4 4.4 5Musa 8.3

gudəŋ uwanay la vok gesina, kà uwana uwaga kà aŋulo, ŋgaha gi babay kà gəslala vok aŋa mav à dza uwana asa à gi. ⁷ A baŋa kak kasləkaw gi, la makəf à gi à aheŋ, kà uwaga gesina kà adəgay kà aŋak."

⁸ Yesu agòfal: "Wakità agòf kà:

'Sufəl Zəzagəla aŋak la uwana kanəfay pəra, ŋgaha masla kokuɗa gəl aŋha la uwana kazlakəŋ pəra.'"[✧]

⁹ Kiya uwaga seteni adàla masla à Urusalima, adàla masla à gəl mən gày Zəzagəla à afik, agòfal: "Baŋa kak bəzi aŋa Zəzagəla kà, vəl à ahəŋ la abanay! ¹⁰ Kà uwana uwaga kà matsetseray gà:

'Dàw, Zəzagəla adəgòf à azlamalika aŋha, kà manəŋla ka!'

Ŋgaha aya kà: ¹¹ 'Atà kà, tadəkəs kà ahəl, kà kak aŋa mazləl asik à akur la adi aw.'"[✧]

¹² Yesu agòfal: "Wakità Zəzagəla agòf kà:

'Katapa Sufəl Zəzagəla aŋak aw.'"[✧]

¹³ Mok uwana seteni adàv mapapat Yesu à gay la azladabaray anik anik gesina kà, asàkal à ahəŋ, adà aŋha, say kà afats anik.

Yesu adzəka sləray aŋha la kutso Galili

(Mata 4.12-17; Mark 1.14-15)

¹⁴ Yesu awùlla à Galili mahənlaga la ndzəɗa ana Masasəɗok Zəzagəla. Tadzəkà mavats gay lakəl aŋha la makoray uwatà la abà gesina. ¹⁵ Atàpla tatak à azladza la azlagày madəv kuɗa la aku. Azladza gesina tatsə̀bəl sləm, tazlə̀ba masla.

Azlaməna gudəŋ Nazaret takweska Yesu

(Mata 13.53-58; Mark 6.1-6)

¹⁶ Yesu awùlla à gudəŋ Nazaret à slaka uwana à abà azigə̀n. La vuɗ maduw ləv aŋa azla Yahudiya, ahəd à gày Zəzagəla à agu bokuba uwana adagay zagələ aŋha. Atsizlla ala kà madzəŋ wakità. ¹⁷ Tavəl à ahəl wakità aŋa Yesayya, masla mapəhal gay à ahəl, à ahəl, apapəs wakità uwatà à uda ŋgaha abəz à slaka anik uwana tatsə̀sər kà:

¹⁸ 'Masasəɗok ana Sufəl Zəzagəla lakəl gulo,

Akəsàni gi, kà gi aŋa madla gay matsidəyga à azlaməna kuɗa.

Asləl gi à waŋ kà, kà gi aŋa mapəh gay mapəlla à azlaməna danjay,

Kà mavàh yewdi à azlaguləf,

Ŋgaha kà mataf azlauwana tas ŋgərpa.

¹⁹ Kà mapəhla ala mavày uwana vok mahamay aŋa Sufəl Zəzagəla adəpəhla vok ala.'"[✧]

²⁰ Ŋgaha kiya uwaga Yesu akəl wakità à abà, awùlla à ahəŋ, adzà aŋha madzay. Dəwdəw dza uwana la gày uwatà la aku tatsəkəl yewdi à gay gesina. ²¹ La lig la ahəŋ, adzəkà magòf à atà: "Lakana kà, matsetseray uwanay kà, adagəf à afik à uwana mədzəŋ la abanay la sləm aŋkul."

²² Atà gesina takəs gay aŋha, ləv avəl atà à gay, kà gay aŋha dzə̀ba aŋha səla aw gə uwaga apəh à atà. Tagòf: "Masla kà kona aŋa Yusufu aw takay?"

²³ Yesu agòf à atà: "Dzər, asa à gi kapəhaw gi gay la gay la abà uwanay: 'Dokwtar wurà gəl aŋak ala!' kadəgòɗaw gi babay: 'Anu mətə̀nà uwana kadəhàŋ la Kapernahum gesina, dəhàŋ uwaga la huɗ gudəŋ aŋak babay zlà!' "

²⁴ Ŋgaha aya agòf à atà: "La dziriga gəpəh à

akul, dikidiki masla mapəhal gay à ahàl la ahəŋ tawoyəŋ, la huf gudəŋ aŋha uwana tayyà abà aw. ²⁵ Iyay la dziriga gəpəh à kul: La zamana aŋa Eliya, azlamis kuɖa la ahəŋ aŋuvaw la gudəŋ Isərayel, la mok uwana iyaw anəɖ à ahəŋ la zagəla aw mavay makər la təla mukwa. Ngaha magol məl may mənğa apakà vok la gudəŋ uwatà gesina.* ²⁶ Ama Zəzagəla aslèl Eliya à mtəga aŋa tekula aŋa azlamis uwaga aw, say à slaka aŋa mis kuɖa uwana la Səpəta, la makoray aŋa Sədon la abà pəra. ²⁷ Agà la ahəŋ babay azlaməna akàl zagəla aŋuvaw la gudəŋ Isərayel la zamana aŋa Elise, masla mapəhal gay à ahàl, amiyaka bə tekula aŋatà kà awùr ala aw, say Naman zil Səriya pəra.” ²⁸ Mok uwana tatsəna gay uwaga, azladza gesina la gày madəv kuɖa la aku tapakàh à ləv. ²⁹ Tasà à afik, takàs masla, tabəyən à uda la gudəŋ aŋatà la abà, tadàlla à dadəgwal uwana à afik tanjàlhal gày aŋatà à makəla, ngaha kà atà aŋa maməl à ahəŋ la afik la abatà. ³⁰ Ama masla, kussàh, asà à uda la tataka aŋatà la abà, adà aŋha.

*Dza uwana atərəbaya la ahàl aŋa masasəɖok mawisiga
(Mata 4.13-16; Mark 1.21-28)*

³¹ Yesu ahàd à gudəŋ Kapernahum, uwana la kutso Galili la abà. Ngaha adzəkà matapla tatak à azladza la vuɖ maduw ləv. ³² Ləv avàl atà à gay mənğa kà mapàhla ala aŋha, kà uwana atàpatàla kà lela, ngaha la maslay. ³³ La gày madəv kuɖa uwatà la aku kà, dza anik la ahəŋ uwana masasəɖok mawisiga atərəbəhəŋ, adzəkà mawiyay la ndzəɖa. ³⁴ “Kayyà, kak Yesu, zil Nazaret, mana gay aŋak la anu ma? Kasà à waŋ ma, kà mazàh anu ala takay? Gəsəl la dziriga kà, kak tsikaslaya uwana Zəzagəla aslèl kà à waŋ!” ³⁵ Yesu aslèh məl à masasəɖok mawisiga uwaga à gəl la ndzəɖa, agòɖal: “Dzà à ahəŋ titi, sà à dza uwaga lakəl ala!”, masasəɖok mawisiga aməl gəl à dza uwaga à ahəŋ la huma aŋa azladza gesina, ngaha asàl à kəl ala, kokuɖa maɖahal amik à vok. ³⁶ Azladza gesina kà, ləv avàl à atà à gay, tavàts gay la tsəh ala kà atà kà atà: “Kakay, à tsəhay gay uwanay ma? Masla akor azlamasasəɖok mawisiga la ndzəɖa, ngaha azlamasasəɖok takəs gay aŋha, tasàh azladza lakəl ala ma?” ³⁷ Ngaha azladza tadzəkà mapəhay lakəl aŋa Yesu la makoray uwatà la abà gesina.

*Yesu awar azlaməna ɖuvats ala aŋuvaw
(Mata 8.14-17; Mark 1.29-34)*

³⁸ Yesu asà à lag la gày madəv kuɖa la aku, ngaha ahàd à mtəga aŋa Səmon. Məŋay aŋa Səmon la akàl à vok mənğa, mənğa. La abatà tanavà Yesu kà mawurəŋ ala. ³⁹ Yesu atsəŋ à masla ɖuvats à gəl, apəh gay la tsəh ala la ndzəɖa, “Sàkal!”, agòɖ à ɖuvats. ɖuvats asàk à mis uwaga, katskats asà à afik kà mazlak atà à sləray à abà.

⁴⁰ La mok uwana afats adatəɖ à ahəŋ, tasàhla azlaməna ɖuvats à waŋ, la azladɖuvats anik anik gesina, kà maɖak à atà ahàl à gəl la tekula, tekula aŋatà gesina, awarà atà ala. ⁴¹ Azlzagəla zagəla la azlamasasəɖok mawisiga tasàh à azlaməna ɖuvats lakəl ala aŋuvaw la mawiyay: “Kak la uwana kak Kona aŋa Zəzagəla!” Ama Yesu apəh à atà gay la ndzəɖa, ngaha adèɖ à atà gay à ahəŋ kà mavats gay la ndzəɖa, kà uwana tasəl kà, masla kà Kristu.

* 4:25 4.25 1 Sufəl 17.1

*Yesu apèh gay Zəzagəla la kutso Galili
(Mark 1.35-39)*

⁴² Mok uwana məl adawulla, Yesu asà à uda la gudəŋ la abà, adà aŋha à fəta à abà kokudə gəl aŋha. Maham à ahəŋ dza aŋuvaw tadzəkà mayàh masla. Mok uwana tabəzal à vok kà, asà à atà asək atà à ahəŋ aya aw. ⁴³ Ama Yesu agòf à atà: “Say gəz gay matsifayga aŋa makoray Zəzagəla à azlagudəŋ anik gesina bay, kà aŋa uwaga à uwana Zəzagəla asləl gi à waŋ.” ⁴⁴ Nğaha apàh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kudə la aku la kutso Galili gesina.

5

*Yesu azal azlaməna matapla la slaka aŋha teraŋa
(Mata 4.18-22; Mark 1.16-20)*

¹ Vərdi anik Yesu atsizlla à gay dərəv aŋa dərəv Genesaret, nğaha magol maham à ahəŋ dza tahamà à slaka aŋha kà matsəb sləm à gay Zəzagəla. ² Yesu anəŋà azlakəslah iyaw səla la gay gərdza, azlaməna makas kilfi tasà à ahəŋ la afik, tapalàh dzarawa aŋatà. ³ Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik, uwana agà aŋa Səmon, agòfal: “Zà à gi à gəl iyaw ŋuv.” Nğaha adzà madzay la kəslah iyaw la afik, adzəkà matapla tatak à maham à ahəŋ dza uwaga.

⁴ Mok uwana adadəv matapatàla à gay kà, agòf à Səmon: “Zàw vok à gəl dərəv lela, nğaha kak la azlamanalay aŋak kadawaw dzarawa aŋkul à iyaw à abà, kà makas kilfi.” ⁵ Səmon agòfal: “Məŋga, huyip, mədahənal à gəl kà madaw à abà, ama mədakəs tatak aw. Ama bokuba uwana kapəh kà, gəkweska gay aŋak aw, gəduw à abà aya kità.”

⁶ Kiya uwaga atà tadüw dzarawa aŋatà à abà, ahəl kilfi à agu aŋuvaw tsəràh à uwana dzarawa aŋatà awöy maslahàhla, kà magay məŋga aŋa kilfi uwana la aku. ⁷ La abatà atà tafatakàhà azlamanalay aŋatà, uwana la kəslah iyaw anik la afik, kà atà aŋa mas à waŋ aŋa mazlak atà, tadà à awtày tazlək atà, tahanà kəslah iyaw ala səla nna la kilfi tsəràh à uwana azlakəslah iyaw uwaga tawöy madàh à huđ iyaw, kà mahanay aŋa azlakilfi uwaga. ⁸ Uwana Səmon Piyer anəŋà uwaga kà, akədəf à huma aŋa Yesu la magòfal: “Sufəl, zà à gi vok la vok ala, kà uwana gi kà gi masla tsakana!” ⁹ Guba akəs masla, la azladza uwana atà nna gesina, kà magol kilfi uwana takàs. ¹⁰ Azla Yakuba la Yuhana, azlabəza aŋa Zebede, uwana sləray aŋatà tekula la Səmon, ləv avəl atà à gay babay. Ama Yesu agòf à Səmon: “Guba akəs ka aw, dagay lakana gədapaka ka ala kà masla makas azladza.” ¹¹ Mok uwana tadàla azlakəslah iyaw aŋatà à gay gərdza kà, tasək à tatak gesina à ahəŋ, tanəfà Yesu.

*Yesu awura masla akəl zagəla ala
(Mata 8.1-4; Mark 1.40-45)*

¹² Yesu agà la gudəŋ anik la abà, à uwana masla akəl zagəla asà à waŋ kà magagamay la masla, uwana adanəŋəŋ atəf à huma asik aŋha la magòfal: “Məŋga, baŋa asa à ka kà, kaslala vok mawur gi ala!” ¹³ Yesu abiyà ahəl ala, adəbani masla la magòfay: “Asa à gi, kawur ala!” Akəl zagəla asà à dza uwatà la vok ala katskats. ¹⁴ Aganay mafahal akur à lig, uwana Yesu afàhal à lig: “Kapəh gay uwanay à dza aw. Ama həd, kadəpəhla vok aŋak à məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, nğaha kavà tatak uwana Musa apəh la wakità seriya la abà, kà azladza gesina aŋa masəlay

kà kawùrla!"¹⁵ Amiyaka bà la uwaga gesina kà, gay anja Yesu atsènla la slaka azladza gesina. Maham à ahəŋ dza anjuvaw tasàhàw à waŋ à slaka anja kà matsəbəl sləm, ŋgaha tawàràh ala la azladɸuvats anjatà la abà gesina. ¹⁶ Ama Yesu asà à uda la tataka anjatà la abà, adà anja à fəta à abà kokuɸa gəl anja, kà madəv kuɸa.

Yesu awura dza uwana makalàh à vəfah gà ala

(Mata 9.1-8; Mark 2.1-12)

¹⁷ Iyay, vərđi anik aya, Yesu adzəkà mapàhla tatak ala. Azla Farisəya la azlaməna mapàhla wakità seriya ala tadzàhà madzay nekwa la slaka anja. Tasà à waŋ la gudəŋ anja Galili, la anja Yahudiya ŋgaha babay la Urusalima. Ndzəɸa anja Sufəl Zəzagəla agà la Yesu la abà kà mawar azlaməna ɸuvats ala. ¹⁸ ŋgaha tasəlla masla ɸuvats à waŋ la kəslah, kà uwana makalàh à vəfah gà, tayàh tetəvi kà madalla à gày kà maf à huma anja Yesu. ¹⁹ Ama tasəl slaka uwana tagòla à awtày la abà aw, kà uwana maham à ahəŋ dza kà anjuvaw. Kiya uwaga tagòla la gəl gày, tazləlla gəl gày ala, tawàɸàh zuwid à kəslah à gay, tadzilà à gày la abatà la kəslah gà, à tataka maham à ahəŋ dza à abà la huma anja Yesu. ²⁰ Mok uwana Yesu anəŋà madiŋal gəl à vok anja azladza uwaga, Yesu agòɸ à dza makalàh à vəfah gà: "Tsakana anjak adamatsila tsewwa." ²¹ ŋgaha azlaməna mapàhla wakità seriya ala la azla Farisəya tadzəkà madzugway la magoɸay: "Uwa asla à tsəhay dza uwanay, atugw mawisiga lakəl anja Zəzagəla uwa? Uwa aslala vok anja mamats tsakana à dza ala, tsa baŋa Zəzagəla kokuɸa gəl anja pəra aw uwa?" ²² Bokuba uwana Yesu asəl madzugway anjatà, agòɸ à atà: "Mana kadzugwaw la maŋonjuzay la ləv anjul la tsəh ma? ²³ Tak ma, butu ma, la magoɸay kà: Tsakana anjak adamatsila, awma magoɸay: Sà à afik, ŋgaha həd anjak, takay? ²⁴ Ama asa à gi kasəlaw kà, kà Kona anja dza la maslay la gudəŋ uwanay la vok kà mamats tsakana anja dza ala." ŋgaha agòɸ à dza makalàh à vəfah gà uwaga: "Gi uwaga gəgoɸ à ka: Sà à afik, zəb kəslah anjak, ŋgaha dà anjak à mtəga!" ²⁵ Kiya uwaga, hadzak, dza uwaga asà à afik la huma azladza gesina, azəb kəslah anja uwana ahənay la afik, ŋgaha adà anja à mtəga la mazləb Zəzagəla. ²⁶ Ləv avàlàh atà à gay gesina, ŋgaha tazləbà Zəzagəla, guba akəɸ atà à gay, ŋgaha tagòɸ: "Lakana kà, mədanəŋəŋ azlatatak dzəba anja səla aw gà, ndzer."

Yesu azal Levi

(Mata 9.9-13; Mark 2.13-17)

²⁷ La lig anja uwaga la ahəŋ, Yesu asà à uda, ŋgaha anəŋà masla mazəb hadama, sləm anja Levi, adadza madzay la gày mazəb hadama la aku. ²⁸ Yesu agòɸal: "Nəfà à gi!" Hadzak, Levi asà à afik asək azlatatak à ahəŋ gesina, anəfà masla.

²⁹ Levi atà magol tatak may la mtəga anja. Azladza anjuvaw tahamà gay à vok la masla, azlaməna mazəb hadama, la azladza anik babay. ³⁰ Azla Farisəya la azlaməna mapàhla mapəhay ala, uwana tagà la paŋaw tekula kà, azà à atà lakəl anja uwaga, tagòɸ à azlaməna mataplà la slaka anja: "Kà mana kazuwaw la azlaməna mazəb hadama ma, ŋgaha kasaw la azladza uwana madz à ahəŋ anjatà kà delga aw gà, la azlaməna tsakana ma?" ³¹ Uwana Yesu atsənà uwaga, agòɸ à atà: "Azladza uwana la ɸuvats

aw kà, tanøkudfa mad à dokwtar aw, say azlauwana la dɔvats pèra!"
 32 Ama agòd atà aya: "Gèsà à waɲ kà mazala azladza uwana azlawurwur aw, ama gèsà à waɲ kà mazala azladza uwana atà la dɔvats pèra, kà atà aɲa mapèh gay la lèw ala", agòd.

Gay lakəl aɲa makəs nələy
 (Mata 9.14-17; Mark 2.18-22)

33 Ngaha azladza tagòdɔl: "Azlaməna matapla la slaka Yuhana kà takà-sàhàh nələy koksikoksi, ngaha tadàv kufda, amiyaka aɲa azla Farisəya bay. Ama azlaaɲak kà: tazuway, tasay." 34 Ama Yesu agòd atà: "Madzugway aɲkul ma maf leri à azlauwana à gəl tazala atà à mazəb vok à abà aɲa makəs nələy à baɲa masla mazəb mis aləg la tataka aɲatà la abà kagoɔaw takay? Awaɲ, akəs vok aw. 35 Ama kaslā adàsa à waɲ, à mok uwana masla mazəb mis adəgay la tataka aɲatà la abà aya aw kà, la mok uwatà la uwana tadàkas nələy suwaɲ." 36 Yesu apèhatàla gay la gay la abà uwanay: "Dza la ahəɲ, akohəni lukut mawga kà matafay à lukut maviyaga à vok aw, baɲa adəhəɲ kiya uwaga kà, awis lukut mawga ala, ngaha lukut mawga agay kalkal la lukut maviyaga babay aw. 37 Ngaha aya babay kà, dza la ahəɲ adəway iyaw matavəruk mawga à kiwa iyaw maviyaga à agu aw. Baɲa adəhəɲ kiya uwaga kà, mamslila aɲha kà, adàkwah kiwa maviyaga ala, ngaha iyaw matavəruk asokw à wəfah, ngaha kiwa babay awis ala. 38 Ama kəla kà, say tafaway iyaw matavəruk mawga à kiwa iyaw mawga à agu suwaɲ. 39 Baɲa dza adasa iyaw matavəruk maviyaga kà, ayàh mas iyaw matavəruk mawga aya aw, kà uwana tagoɔd kà: 'Maviya gà la uwana aduwa mawga la matsiday', tagoɔd."

6

Yesu la uwana mənɲga aɲa vuɔf maduw ləw
 (Mata 12.1-8; Mark 2.23-28)

1 Vərdi anik, la vuɔf maduw ləw Yesu aguwa à uda la guf nalkama la abà. (Uwana bokuba hi) Azlaməna matapla la slaka aɲha tadzəkà manal gəl gà, ngaha tavrèslàh kà mapadəy kà uwana may azà à atà.* 2 Azla Farisəya anik tagòd à atà: "Kà mana kadəhaw tatak uwana tetəvi la ahəɲ aɲa madəh uwaga, la vuɔf maduw ləw aw ma?" 3 "Kay", Yesu agòd à atà: "Akul kà, kadzèɲaw tatak uwana David adəhəɲ la mok uwana may akəs la azladza uwana tagà atà nna aw takay? 4 Masla, la azlaməna aɲha tahàd à gəy Zəzagəla à agu, tazuw tatak may tsikasłaga, uwana maf à ahəɲ gà kà aɲa Zəzagəla pèra. Tekedika tetəvi la ahəɲ kà atà aɲa mazuway aw, say azlaməna mav tatak à Zəzagəla la uwana atà la tetəvi aɲa mazuway pèra."* 5 Yesu agòd à atà aya: "Kona aɲa dza la uwana mənɲga aɲa vuɔf maduw ləw uwaga."

Dza la ahəl mamətsayga
 (Mata 12.9-14; Mark 3.1-6)

6 La vuɔf maduw ləw anik aya, Yesu ahàd à gəy madəv kufda anik à agu, ngaha adzəkà matapla azladza la abatà. Dza anik la ahəɲ la abatà, uwana ahəl kaf aɲha kà mamətsayga. 7 La abatà kà, azlaməna mapàhla mapəhay ala, la azla Farisəya tatsəb sləm à Yesu la manəwəzay, à baɲa awur dza uwaga ala la vuɔf maduw ləw, kà atà aɲa maβəzal à tsəh, kà mapuw ala

* 6:1 6.1 5Musa 23.25   ✧ 6:4 6.4 1 Samuyel 21.1-6; 3Musa 24.9

gudzi à gəl kà uwana apesew vuɸ maduw ləv. ⁸ Ama Yesu asəl madzugway aŋatà, kiya uwaga agòɸ à dza uwana la ahəl mamətsayga: “Sà à afik, tsizlla à tataka à abà, la abà gà, la huma azladza gesina.” Dza uwaga asà à afik, ŋgaha atsizlla à atà à huma à gay la abatà. ⁹ “La kità”, Yesu agòɸ à atà: “Gi la manavay la slaka aŋkul: Mapəhay gami ma avà à anu tetəvi aŋa madfah delga la vuɸ maduw ləv takay, awma madfah mawisiga ay? Mabəl sifa aŋa dza, awma maz sifa aŋa dza ala, la uwana delga takay?” ¹⁰ Atà gesina tatsəkəl yewdi à gay, kiya uwaga Yesu agòɸ à dza uwaga: “Biyà ahəl ala!” Abiyà ahəl ala, ŋgaha ahəl adawur ala. ¹¹ Ama azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala tahən ala la maŋor, ŋgaha la mapakàh ləv, ŋgaha tadzəkà mabay vok gay kà atà kà atà lakəl aŋa uwana asà à atà madehəŋ à Yesu à vok.

Yesu akasani azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla
(Mata 10.1-15; Mark 3.13-19)

¹² La kaslā uwatà, Yesu ahəd à dadəgwal à afik kà madəv kuɸa la abatà, huyip ahən à madəv kuɸa à gəl, adəv kuɸa à Zəzagəla. ¹³ Mok uwana məl adawulla, azàla azlaməna asik aŋha, ŋgaha atsatsàmàni kulo gəl aŋha səla, uwana apakàtəla kà azlaməna matapla la slaka aŋha. ¹⁴ Səmon (uwana avəl sləm Piyer bay) la deda aŋha Andəre, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartelemi, ¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba kona aŋa Alfe, Səmon uwana tazàləl Zəlot, ¹⁶ Yudas kona aŋa Yakuba, ŋgaha Yudas Iskariyot, uwana apaka masla məzam aŋa Sufəl Yesu.

Yesu atapla tatak à maham à ahəŋ dza

ŋgaha awara azlaməna dʒuvats ala
(Mata 4.23-25)

¹⁷ Yesu asà à ahəŋ la dadəgwal la afik atà nna, ŋgaha asà à vadavaday à afik, kà uwana azlaməna asik aŋha aŋuvaw la abatà. Azlaməna kutso Yahudiya, la azlaməna gudəŋ Urusalima ŋgaha azlauwana la makəla aŋa gudəŋ Tir, la Sədon uwana la gay mukwà, atà gesina la abatà. ¹⁸ Tasàhà à waŋ kà matsəbal sləm, ŋgaha kà atà aŋa mawarla la azladʒuvats aŋatà la abà. Azlauwana tasà ŋgərpa la ahəl aŋa azlamasasəɸok mawisiga babay kà, tawarà ala. ¹⁹ Dəwdəw dza tayàh kà madəbani Yesu, kà uwana ndzəɸa asahàh à uda la masla la abà, awàràhà atà ala gesina.

Barka la matsafay
(Mata 5.2-12)

²⁰ Yesu anəɸəz azlaməna matapla la slaka aŋha agòɸ:
“Marabay agay la akul uwana azlaməna kuɸa lagwa, kà uwana makoray Zəzagəla kà adəgay kà aŋkul.
²¹ Marabay agay la akul uwana may az akul lagwa, kà uwana kadà-
bəzawwal tatak may sakay sasakay.
Marabay agay la akul uwana katuwaw lagwa, kà uwana kadà-
kəɸaslaw.
²² Marabay agay la akul à baŋa azladza tapəsew akul, takweska akul,
tatsək à akul magoɸahay à gəl, ŋgaha tatəɸəb akul la mawisiga,
kà Kona aŋa dza.*

* 6:22 6.22 1 Piyer 4.14

- ²³ Ràbàw la vuf uwaga, ngaha vâlâhàw à zagèla kà uwana masik mənğa akud akul la zagèla, kiya uwaga à uwana azlababa ankul madzidziga tatèrèbàhà azlamèna mapèh à atà gay à ahàl uwarà.
- ²⁴ Ama ngèrpa agay la akul, akul azlagorobu, kà uwana kadazuwwaw.
- ²⁵ Ngèrpa agay la akul, akul uwana kakoraw tatak sakay sasakay lakana, kà uwana may la uwana adàkad akul.
Ngèrpa agay la akul uwana kadakèdaslaw lakana, kà uwana bawbaw kà, kadàgaw la mazaw la gèl la abà, ngaha kadàgahaw la iyaw tugwi la adi.
- ²⁶ Ngèrpa agay la akul à baŋa azladza gesina taslèkaw akul, kà uwana kiya uwaga la uwana, azlababa ankul madzidziga tafahàhàŋ la azlamèna mapèh à atà gay à ahàl fidaga.”

Mawoy masla mèzam
(Mata 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Ama gèpèh à akul, akul uwana katsèbaw gi slòm: Wòyàw azlamèna mèzam ankul, d'fahàw delga à azladza uwana tapèsew akul. ²⁸ Pisàw gay à azlauwana à vok, tatsafla akul, dèvav kufa kà anja azlauwana tatèrèb akul. ²⁹ Baŋa dza adedka à paŋaw à abà, gòlla anik uwanay à awtày aya, baŋa dza ahèl dawara anak kà, sàkal ahèl bæzi anha aya babay. ³⁰ Kèla dza uwana anav à ka tatak kà, vâl, baŋa dza azèb à ka tatak ala la gasa kà, kapùwla gudzi à gèl aw. ³¹ Tatak delga uwana asa à akul azladza tafahakulanj kà, d'fahàwàŋ à azladza anik bokuba uwaga suwanj kèla.”

³² “Baŋa kawoyawwanj kà azladza uwana tawoya akul pèra ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Kà uwana bà azlamèna tsakana babay kà, tawoya azlauwana tawoya atà babay suwanj pèra. ³³ Ngaha baŋa kad'fahawwanj delga kà azlauwana tafahakulanj delga pèra ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Amiyaka azlamèna tsakana kà, kiya uwaga à uwana tafèhèŋ babay. ³⁴ Baŋa kakèllaw goder à dza uwana kasèlaw, kà adàpèlay ma, kà mana kakudaw masik anik aya ma? Azlamèna tsakana babay kà, takal vok goder, ngaha atà anja mavàh vok anjatà suwanj, kita ma: Uwa adàv à akul masik aya zlà ma uwa? ³⁵ Ama kèla kà: Wòyàw azlamèna mèzam ankul, ngaha kèlèw atà goder la kokufa madzugway kà mawul akul ala. Kiya uwaga kà, kadàbèzaw à masik mənğa la slaka Baba uwana kèrkèr la afik, ngaha kadàgaw azlabèza anha. Kà uwana masla kà dziriga la huma anja azlamèna tsakana la azlamèna makèsafèr gesina. ³⁶ Hènàwla, la delga ngaha la vok mahamay, bokuba Baba ankul uwana adahènla la dzèba anha sèla aw.”

Kad'fahaw seriya à azladza anik à gèl aw
(Mata 7.1-5)

³⁷ “Kad'fahaw seriya à azladza anik à gèl aw, ngaha Zèzagèla adàd'faha-kulla seriya à gèl suwanj aw; kad'èkaw seriya à azladza à gèl aw, ngaha Zèzagèla adàd'èkakulla seriya à gèl suwanj aw, matsawanj azladza anik ala, ngaha Zèzagèla adàmatsakullanj ala suwanj. ³⁸ Vav à azladza anik, ngaha Zèzagèla adàv à akul: Zèzagèla adàtsak akul à zliiba ankul à agu tsəŋ tsətsəŋ, tadàhatsekəwəŋ la mad'èkwəŋ seraŋfaffa. La daram uwana kagu-rawla à azladza anik kà, uwaga la la uwana tadàgur à akul ala suwanj.”

³⁹ Yesu apèh à atà gay la gay la abà anik, agòf à atà: “Gulèf aslala vok anja makès gulèf anik à ahàl takay? Awanj, atà sèla nna tadàsakway à

afək à abà. ⁴⁰ Masla matapla aduw masla matapalla aw, ama banja adàdèw matapla madzenay anha à gay kà, aslala vok anja magay bokuba masla.”

⁴¹ “Kay, kà mana kanəŋa kəsaf la yewdi anja deda anjak la awtày, ama anjak uwana magol tsəkudf tsəkudf la awtày kà, kanəŋa aw ma, kà mana ma? ⁴² Nŋaha kagodəy à deda anjak: ‘Deda, sàk à gi, gəzəb à ka kəsaf la adi ala’. Kak, la gəl anjak kà, kanəŋa magol tsəkudf tsəkudf uwaga la anjak la awtày aw ma? Kak, masla magolla dza, zəb anjak la adi ala dadəŋ, nŋaha la lig la ahəŋ kà, kadànəŋla lela kà mazəb kəsaf à deda anjak la adi ala, la dziriga.”

*Masəl ahàf kà la mayyay anha la vok
(Mata 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ “Ahàf delga kà avà mayyay mawisiga aw, ahàf mawisiga babay kà, aslala vok anja mav mayyay delga aw. ⁴⁴ Iyay, kəla ahàf kà aŋay masəlayga la mayyay anha la vok. Dza aslala vok anja madəzl gudəw la matatàk la vok aw, nŋaha bay, dza adəzl matavəruk la mazləb la vok aw. ⁴⁵ Dza delga kà, adəhəŋ kà delga, kà uwana, uwana la ləw anha la tsəh kà delga. Dza mawisiga kà, adəhəŋ kà mawisiga, kà uwana uwana la ləw anha la tsəh kà mawisiga. Kà uwana paŋaw anja dza kà, apəhay kà uwana la ləw anha la tsəh.”

*Gay lakəl anja azlagəy səla
(Mata 7.21-29)*

⁴⁶ “Kà mana kazalaw gi ala: Sufəl, Sufəl, nŋaha tsa kadəhaw tatak uwana gəpəh à akul aw ma? ⁴⁷ Kəla uwabeyuwi uwana atsa à waŋ à slaka gulo nŋaha atsəb sləm à kuda gulo kà, gəpəhakulla dza uwana gəgagazləla la masla. ⁴⁸ Masla kà kalkal la dza uwana atatukw matatukway anja gəy anha kà à təhus à afik. Mok uwana iyaw adàdzəka mas à afik, akəl la lig gəy, afad adəf la ndzəfa, ama gəy kà akalàh à ahəŋ aw, kà uwana tatətukw kà à təhus à afik. ⁴⁹ Ama dza uwana atsəb sləm à gay gulo, nŋaha akəs uwaga aw kà, masla kà gəgagazləla kà la dza, uwana anjal gəy à wuyyanj à afik. Mok uwana iyaw mukwà adàda à mukwà à afik, azəb gəy uwaga gesina, adalla.”

7

*Yesu awur magamza anja mənŋa anja azlaslodzi anja azla Rom ala
(Mata 8.5-13)*

¹ Mok uwana Yesu adadəw gay anha à gay la huma anja maham à ahəŋ dza, atsizilla ala la abatà, ahàd à Kapernahum. ² Mənŋa anja azlaslodzi anja azla Rom la ahəŋ la abatà. Magamza anha uwana awoyən kaykay, aga la dɔvats, agà kà la ləw la ləw. ³ Mok uwana mənŋa anja azlaslodzi atsənà gay uwana tapahay lakəl anja Yesu kà, masla asləl azlamasiga anik la tataka azla Yahudiya la abà, kà madəw kudà à Yesu kà mas à waŋ anja mawur magamza anha ala. ⁴ Kiya uwaga, mok uwana tabəz à slaka Yesu, tadəval kudà la kamkam la iyaw tugwi, nŋaha la magodəy: “Dza uwanay kà, azlayla kà vok kà kazlakay, ⁵ kà uwana masla kà awoyà tsəhay gami, nŋaha aya, masla la uwana anjal anu gəy madəw kudà gami aya.” ⁶ Kiya uwaga Yesu anəfà atà, nŋaha mok uwana tadazləbəz kà mtəga, mənŋa anja azlaslodzi uwaga asləl azlamanalay anha kà magodəf: “Madzahaga katəwəb gəl anjak aw, kà uwana gəsla kà kak anja makəl gəl à ahəŋ kà

mas à gày gulo à agu aw. ⁷ Kà uwaga, gi babay la gəl gulo kà, gənərèz kà, gəslà kà mad à awtày à slaka aṅak la gəl gulo aw. Ama pèh gay tekula la tsəh ala pəra kà kona gulo aṅa mawurla. ⁸ Gi babay kà azlaməṅga la ahəṅ lakəl gulo, gi babay, gi lakəl aṅa azlaslodzi anik suwaṅ. Nḡaha gəslala vok magodəy à tekula aṅatà: Hād, kà aday. Gəgodəy à anik aya: Sà à waṅ kà, atsa à waṅ, nḡaha bay gəgodəy à masla sləray gulo: 'Dahəṅ uwanay kà, adefəṅ bay.' ⁹ Mok uwana Yesu atsənà gay uwaga, awoyà masla kaykay, agòla vok, nḡaha agòd à maham à ahəṅ dza uwana tanəfà la tsəh: "La dziriga gəpəh à akul: Gədanəṅəṅ didididi à tsəhay madinjal gəl à vok uwanay, amiyaka bà la Isərayel aw." ¹⁰ Azlaməna sləray aṅa məṅga aṅa azlaslodzi tawul à mtəga, nḡaha tabèz à magamza uwaga à gəl, kà adawur ala.

Yesu awulla kona aṅa mis kuḍa à uda la mamətsay

¹¹ Nḡaha Yesu ahād à gudəṅ anik uwana à abà, sləm aṅha Nayyin, la azlaməna matapla la slaka aṅha, nḡaha maham à ahəṅ dza aṅuvaw tanəfà masla. ¹² Kiya uwaga mok uwana tazlèbèz à gay gamagày aṅha huḍ gudəṅ, tagagàm la azladza uwana tazèb mazimnekid à uda. Uwaga bəzi tekula gà aṅa mis kuḍa, uwana anik aṅha la ahəṅ aw. Maham à ahəṅ dza aṅa gudəṅ uwaga gesina tagà la slaka mis uwaga. ¹³ Mok uwana Sufəl Yesu anəṅà mis uwaga vok ahamàl: "Katùw aw", agòfal. ¹⁴ Nḡaha Yesu azà vok à slaka mazimnekid, adəbani azlav aṅha. Azlaməna mazəbay tatsizlla à ahəṅ, Yesu agòd: "Kohana, sà à afik, gəgod à ka!" ¹⁵ Kiya uwaga mazimnekid atsizlla ala, nḡaha adzəkà mavats gay. La lig la ahəṅ Yesu awulla à iyà aṅha. ¹⁶ La abatà ləv avàl à azladza à gay gesina, tazlèbà Zəzagəla la magodəy: "Magol masla mapəhal gay à ahàl aṅa mapəh azladza adapəhla vok ala la tataka gami la abà lakana. Zəzagəla la gəl aṅha adasa à ahəṅ kà mazlak tsəhay aṅha lakana." ¹⁷ Nḡaha gay aṅa Yesu uwaga atsən la kutso Yahudiya la abà gesina la kutso uwana la makəla aṅha gesina.

Azladza uwana Yuhana masla madàh batem asləl atà à waṅ (Mata 11.2-19)

¹⁸ Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aṅa Yuhana tapəh uwaga gesina aṅatà à məṅga aṅatà. Yuhana azàl azladza səla la tataka aṅatà la abà, ¹⁹ nḡaha aslèlla atà à slaka Yesu kà manaval à gay ala: "Kak, ma kak dza uwana məkud kà aṅa mas à waṅ takay? Awma məkud dza anik kəla ay?" ²⁰ Mok uwana tabèz à slaka Yesu, tagòfal: "Yuhana, masla madàh batem, asləl anu à waṅ kà manav à ka: 'Kak, ma kak dza uwana məkuday kà aṅa mas à waṅ takay, awma məkud dza anik ay?' " ²¹ La kaslè uwatà, Yesu awarà azladza ala aṅuvaw, la azladzavats aṅatà la abà, nḡaha la azlamazay vok aṅatà la abà, apàlla atà ala la ndzəḍa aṅa azlamasasəḍok mawisiga la abà, nḡaha avàh yewdi à azlaguləf aṅuvaw. ²² Kiya uwaga awulla gay à azlaməna masləl atà à waṅ gà aṅa Yuhana: "Dàw, kadapəhaw à Yuhana uwana kanəṅəwəwəṅ la uwana katsənəwəwəṅ: 'Azlaguləf tanəṅla, azladeri taday, azlaməna akàl zagəla tawarla, azlamadagazlam tatsən sləm, azlamazimnekid tawul à uda la mamətsay. Nḡaha gay matsidəyga babay adatsən à azlaməna kuḍa.'[☆]

☆ 7:22 7.22 Yesayya 35.5-6; 61.1

23 Marabay agay la dza, uwana asak gi à tsøh ala la madiŋal gel à vok la abà aw!"

24 Mok uwana azlamøna matapla la slaka Yuhana tadiy anjata, Yesu adzøkà mapøhay à maham à ahøŋ, dza lakøl anja la magoɔay: "Mana à uwana kadàw kà mayahay la føta la abà ma? Mazuwa uwana afad abølakøŋ ay? Awan, uwaga aw. 25 Køkà zlà ma: Mana à uwana kadàw anja manøŋøŋ zlà ma? Dza uwana atsàkwàh à lukut mahøɔayga à abà køla ay? Azlauwana tatsàkwàh à lukut mahøɔayga à abà kà, atà kà azlasuføl. Ngaha tadzà à ahøŋ la huɔ gày suføl. 26 Køkà zlà ma: Mana kadàw kà anja manøŋøŋ ma, masla mapøhal gay ahàl anja Zøzagøla køla ay? Iyay, gøgøɔ à akul: amiyaka adagay masla mapøhal gay à ahàl babay kà, 27 haɔay, Yuhana kà masla kà dza uwana matsetseray apøh lakøl anja:

'Aganay gøsløl masløløy gulo à awtày à huma anjak,' Zøzagøla agoɔ: 'Kà masla anja mapøslak tetøvi.'"

28 "La dziriga gøpøh à akul: La tataka azladza asik la abà, agà la ahøŋ dza uwana agà bokuba Yuhana masla maɔh batem uwanay aw; tekeɔika, dza uwana mabøziga bøziga la makoray Zøzagøla kà, aɔuwa Yuhana uwanay lagwa."

29 Maham à ahøŋ dza gesina la azlamøna mazøb hadama tatsøb sløm à masla, atà gesina tagøɔŋ à afik kà Zøzagøla kà dziriga. Atà tabøzàl batem la slaka Yuhana. 30 Ama azla Farisøya la azlamøna mapøhla mapøhay ala, takwesøkà tatak uwana asà à Zøzagøla kà maɔh à atà à ahøŋ kà anjata, kà uwana takwesøkà batem anja Yuhana.

31 Yesu agøɔ aya: "Lagwa ma, la mana gøgazløla azladza anja zamana anja lakana uwanay ma? La mana atà taɔhøbani vok lagwa ma? 32 Haɔay, atà gøgagazløla atà la azlabøza uwana tadzàh madzay la vadavaday kasukwa la afik. Tazàläh vok, kà atà kà atà la magoɔay: Anu møtsà à akul talakwoy, ama akul kahàbàwal à tsøh aw. Møhàb à akul ðes kuɔa, ama katàwàw la mats hulolo aw. 33 Ngaha aya Yuhana masla maɔh batem azlanjal, azùw kaf aw, ngaha asàh iyaw matavøruk aw, ngaha kagøɔaw aya kà: 'Masla la masasøɔok mawisiga.' 34 Kità aya, Kona anja dza azlanjal, azuway, asay, ngaha kagøɔaw kà: 'Nøràzàw dza uwanay tsi: Masla huɔ', kagøɔaw. 'Afa sløm kà à mazuway la masay anja pøra. Kafaw masla kà à tataka anja azlamøna mazøb hadama abà, la azlamøna tsakana, ngaha la azladza uwana madz à ahøŋ anjata kà lela aw.' 35 Ama matsihila anja Zøzagøla apøhla masla ala la slaka azladza gesina kà makøb masla."

Yesu la mtøga anja Sømøn zil Farisøya

36 Zil Farisøya anik azàla à Yesu kà mazuw tatak may la mtøga anja. Yesu ahàd à mtøga anja zil uwatà, adzà à tatak may à adi. 37 Mis masla tsakana agà la gudøŋ uwatà la abà. Mok uwana atsønà, kà Yesu la tatak may la adi la mtøga anja zil Farisøya uwaga kà, asølla amàl matørsin à wan wuf la dørew gà. 38 Mis atsizl à makøla asik anja Yesu la matuway, aløbà asik anja Yesu la iyaw tugwi, ngaha aslaslødøŋ ala la anjizd gøl anja, ngaha ahèl asik anja Yesu à tøkul à abà kà madzadzabàl amàl matørsin à gøl. 39 Mok uwana zil Farisøya uwana azàla Yesu, anønà uwaga kà, agøɔ la gøl anja kà: 'Ndzøer kà, agaynja zil uwanay, agay masla mapøhal gay à ahàl kà mapøh à azladza kà, naka asøl mis uwanay kà masla tsakana

gà.' ⁴⁰ Yesu agòd à zil Farisøya: "Sømon, gi la gay anik kà mapøh à ka!" Sømon agòdàl: "Mønga, pèh!" ⁴¹ Ngaha Yesu agòd: "Tsønànj lela: Dza anik la ahøn uwana avà goder sili à azladza sèla, anèfà dza anik la gursu dadèrmokw zlo, ngaha la slaka dza anik aya, gursu dzik zlo. ⁴² Uwana tabèz à tatak kà mapèlla aya aw, asàk à atà ala goder anha la vok. Ngaha ma, dza uwala à uwana awoyàn kaykay la?" ⁴³ Sømon agòdàl: "Gi kà, gødzugw kà, dza uwana gursu dadèrmokw zlo la vok, kà masla la uwana 'Kikay', agòfay kaykay." Yesu agòdàl: "Iyay, azlayla kà." ⁴⁴ Yesu agòla à humà à slaka mis la magòd à Sømon: "Sømon, kanønja mis uwanay ay? Gi la kay anjak, bà iyaw bay, kà katəfəgəŋ kà mapal asik gulo aw, ama masla kà alèb à gi asik gulo la iyaw tugwi anha, ngaha aya la anidz gəl anha la uwana aslaslàdğəŋ ala. ⁴⁵ Kak, kakəs gi la ahəl sèla aw, ama masla kà akəs gi la ahəl sèla. Dagala uwana gəsà à gày kà akəsà à asik gulo, kà uwana awoyà gi. ⁴⁶ Kak, kadàh à gi à amàl à gəl aw, ama masla kà adzadzab à gi matərsin à asik. ⁴⁷ Kà uwaga à uwana gəgòd à ka: Kà magol masal mənğa uwaga apəhla ala kà, maham à ahøn tsakana anha kà adamatsila, suwan. Ama anja dza uwana tamàtsàlàn ala nɔv kà, masal anha suwan kà nɔvga babay." ⁴⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à mis: "Tsakana anjak adamats ala." ⁴⁹ Azladza uwana la tatak may la adi atà nna, tadzəkà maŋonuzay: "Uwa asla dza uwaga, aslala vok anja mamats sakana à dza ala uwa?" ⁵⁰ Ama Yesu agòd à mis: "Madiŋal gəl à vok anjak adabəl ka, hād la wurwur!"

8

Azlamis uwana tanəfəh Yesu

¹ La lig anja uwaga la ahøn, Yesu adàh à azlagudəŋ à abà la azlahud gudəŋ, azahà gay matsidəyga anja makoray Zəzagəla. ² Azlaməna mataplà la slaka anha kulo gəl anha sèla uwatà, la azlamis anik anik, uwana adapalàh atà ala la azlamasəsəfok mawisiga la abà, ngaha la azladɔvats anik anik la abà, atà gesina tanəfà, Mariyama, dəg zla Magdala, uwana akudəkəkal azlamasəsəfok mawisiga mədəf lakəl ala, ³ ngaha Yohana mis anja Kuza, vazaray anja sufəl Herod, Suzan la azlamis anik anɔvaw uwana tazlək Yesu la azlaməna mataplà la slaka anha, la ləmana anjatà.

Gay la gay la abà anja masla maslək hi (Mata 13.1-9; Mark 4.1-9)

⁴ Azladza gudəŋ anik, anik gesina tasàhà à wan, tahamà gay à vok la slaka anha, ngaha apèh à atà gay la gay la abà uwanay:

⁵ "Masla maslək tatak asà à uda, kà mad maslək hi. La mok uwana aslək hi uwaga la guf anha la abà, azlafufulo anik anis à tetəvi à ama. Tafàhal asik à gəl ngaha azladɔyan tasà à wan, tazùw à gay. ⁶ Azlaanik aya anis à pala akur à afik, bokuba uwana kutso la pala akur lakəl mənğa aw, hi asà à uda katskats, ngaha uwaga agùl ala katskats, kà uwana kutso la pala akur lakəl mənğa aw. ⁷ Gotənan fofulo anik anis à atək à abà, asà à uda, ama bokuba uwana tazigənan la slaka gà, atək akəd à tsəh. ⁸ Bà gotənan fofulo anik aya anis à kutso delga à abà, uwaga asà à uda, azigən, atsà gəl lela, ngaha tavà mayyay lela, anik ayyà à adi huməts, anik aya ayyà à adi zun, ngaha anik ayyà à adi zazun sèla." Mok uwana Yesu adakəd gəl à mapøh gay anha, agòd à atà la mazatàlan à gəl: "Tsəbàwwal sləm lela, à banja sləm aga à akul lakəl!"

Kà mana Yesu arəhay kà la gay la gay la abà ma?

(Mata 13.18-23; Mark 4.13-20)

⁹ Azlaməna matapla la slaka aṅha tanəv godega aṅa gay la gay la abà uwatà. ¹⁰ Yesu agòd à atà: “Akul kà, kabəzàw nasiri aṅa masəl godega aṅa wakità Zəzagəla. Ama kà aṅa azladza anik kà, arəhatàla kà la gay la gay la abà pəra:

‘Kà atà aṅa manəṅəṅ, ama bokuba tanəṅəṅ aw,
kà atà aṅa matsəṅəṅ ama bokuba tatsəṅəṅ aw.’”[✠]

Yesu arəh godega aṅa gay la gay la abà

aṅa maslək hi uwatà à uda

(Mata 13.18-23; Mark 4.13-20)

¹¹ “Aganay godega aṅa gay la gay la abà uwanay: Fofulo kà gay Zəzagəla. ¹² Azladza anik məpakatàla bokuba tetəvi uwana hi anisal à ama: Atà tatsəb sləm à gay, ama katskats seteni asa à waṅ, abəf à gay uwaga la ləv aṅatà la tsəh, kà atà aṅa madiṅal gəl à vok kà maḃəlay aw. ¹³ Azlaanik aya kalkal la pala akur uwana fofulo anis à afik. Tatsəb sləm à gay, takəs la marabay katskats, ama tasakal adala slilih la atà la abà la lela aw. Tadiṅal gəl à vok kà aṅa kaslā ṅuv pəra, la mok uwana azlaṅgərpa tadzahka vok kà, takweska madiṅal gəl à vok la katskats. ¹⁴ Fofulo uwana anis à atək à abà aya kà, arəhla azlauwana ala tatsəna gay Zəzagəla, takəs, ama madzugway la adì aṅa gudəṅ à vok uwanay, la matsidəy aṅha, la mapapatay aṅha lakəl aṅa ləmana, asufa gay uwanay ala la ləv aṅatà la tsəh, ṅgaha ahən aw. ¹⁵ Fofulo uwana anis à kutso delga à abà kà, arəhla azlauwana ala tatsəb sləm à gay, ṅgaha takəs uwaga la ahəl səla ṅgaha la ləv tekula, ṅgaha tatsizlla gay uwaga à afik, kiya uwaga tahən lela.”

Gay la gay la abà aṅa fənəs

(Mark 4.21-35)

¹⁶ Yesu agòd: “Dza avats fənəs kà maf à tsəh tasà takay, awma kà maf à tsəh gogozlāh takay? Awan, tafay kà à slaka dzəgamma gà, kà azladza uwana tada à gəy aṅa manəṅ udaka aṅha. ¹⁷ Dəwdəw tatak mahadəṅ à ahəṅ gà kà, adəpəhla vok ala, ṅgaha dəwdəw tatak nasiri gà, adəgəy masəlay gà, adəpəhla vok ala la dazuwaya la afats kà manəṅəṅ aṅa azladza. ¹⁸ Dahàw haṅkəli la kaykay à uwana katsəṅawwan! Kà uwana tavəy məṅga à dza à uwana la tatak, ama kà tazəballəṅ ala à abà bəziga gà à uwana adzugw maḃəzal babay.”

Iyà la azladedə aṅa Yesu

(Mata 12.46-50; Mark 3.31-35)

¹⁹ Iyà la azladedə aṅa Yesu tahəd à slaka aṅha, ama tabəzal à vok aw, kà uwana maham à ahəṅ dza aṅuvaw. ²⁰ ṅgaha tapəh à Yesu: “Iyà la azladedə aṅak la uda, tayàh ka, asa à atà manəṅ ka”, tagòfal. ²¹ “Iyà la azladedə gulo kà azlauwana tatsəna gay Zəzagəla, ṅgaha la madəhəṅ, la uwana azladedə gulo la iyà gulo pəra”, Yesu agòd à atà.

Yesu atsizl kular à ahəṅ

(Mata 8.23-27; Mark 4.35-41)

²² Vərdi anik kà, Yesu ahəd à kəslah iyaw à afik la azlaməna matapla la slaka aṅha, agòd à atà: “Məguwà la gay dərəv à uda anik”, ṅgaha

tahàd. ²³ Uwana tagà la kèsлах iyaw la afik kà, Yesu adzehàl. Katskats magol kular adzèkà vok la ndzèdà lakèl iyaw, kèsлах iyaw ahèn ala la magantsay anja iyaw uwana adàhà à abà, ngaha atà kà, tagà la zlamtsa la abà. ²⁴ Kiya uwaga azlamèna matapla tazà vok à slaka anja Yesu tatsènàṅ ala la magòdàl: “Məṅga, məṅga, məzlàmamətsay, zlàk anu!”

Hadzak, Yesu asà à afik ngaha aslèh mèlo à kular à gèl la magantsay ana iyaw, ngaha tadzà à ahèṅ titi. ²⁵ Ngaha Yesu agòd à azlamèna matapla la slaka anja: “Anjala madiṅal gèl à vok ankul la?” Ama guba akès atà, lèv avàl atà à gay, ngaha tagòd à vok kà atà kà atà: “Tsəhay dza uwala à uwanay la? Amiyaka kular, la magantsay anja iyaw babay kà tasèl masla, ngaha takəsàl gay la ahàl ala!”

*Yesu awur dza uwana ala la azlamasasəđok mawisiga
(Mata 8.28-34; Mark 5.1-20)*

²⁶ La lig la ahèṅ gesina anjatà tabèz à gay dèrəv à uda anja gay dèrəv anja Galili, uwana la kutso anja Gerasèniya la abà. ²⁷ Batsàrà uwana Yesu atsà à vèdàh la kèsлах iyaw la afik, dza anik asà à waṅ la huđ gudəṅ la abà kà magagamay la masla. Dza uwatà kà zagèla zagèla lakèl, adasafay kà atsakwah à lukut abà aw, ahanay la gày la aku babay aw, la azlamabuwaṅ zəvay la aku pəra. ²⁸ Mok uwana anèṅà Yesu, awiyà la ndzèdà ngaha atèđ à makèla asik anja la magòdày: “Mana kayahay la slaka gulo ma? Yesu Kona anja Zəzagèla uwana kèrkèr la afik. Kamkam gəđəv à ka kuđa, kasa à gi ngərpə aw gəđəđ à ka!” ²⁹ Uwana apèh uwaga kà, kà uwana Yesu afà gay à masasəđok mawisiga uwaga à gèl, kà masal à kèl ala. Zagèla zagèla uwaga adahal à gèl zwek zwek. Anjuvaw tawəfehəṅ à ahèṅ la azlamaza-kazak ada, aslèhàh ala la manalèh ada ala, kà matəf à fəta. ³⁰ Kiya uwaga Yesu anàval gay ala la magòdàl: “Uwa à sləm anjak uwa?” Masla awùlla à uda agòd: “Sləm gulo kà: Maham à ahèṅ,” Kà uwana azlazagèla zagèla kà atà anjuvaw tahamàl à gèl. ³¹ Azlazagèla zagèla uwaga tadèv kuđa à Yesu kà mawits atà à afèk zəṅzəṅga à abà aw.

³² Maṅəlanəṅəl namzi la ahèṅ la abatà tapəđ awul la madəguruh la afik. Azlazagèla zagèla uwaga tadèv kuđa à Yesu, kà masla maslèlla atà à azlanamzi uwatà à abà. Yesu avà à atà tetəvi: “Dàw à atà à gèl!”, agòd à atà. ³³ Kiya uwaga azlazagèla zagèla uwaga, tasà à dza uwaga lakèl ala, tahàd à azlanamzi à gèl. Kiya uwaga maṅəlanəṅəl namzi uwaga tahòy à ahèṅ la madəguruh la afik, ngaha tatsàh gèl à iyaw à abà, tasufàh à abà.

³⁴ Uwana azlamèna manəṅla azlanamzi tanəṅà uwaga apakà vok, tahòy anata, tahàd kà mapàh azlagay uwaga à azladza huđ gudəṅ gesina, la azladza uwana la azlabəza gudəṅ la abà babay. ³⁵ Azladza tasà à uda la gudəṅ la abà gesina kà maday manəṅ tatak uwana apakà vok, ngaha tasà à waṅ à slaka Yesu, tabəzà dza uwaga à gèl azlazagèla zagèla tasàl à kèl ala. Adadza madzay la makèla anja Yesu, masla adatsokw lukut à vok, haṅkèli anja babay kà delga. Azladza uwana tanəṅàṅ gesina kà, lèv avàl atà à gay kà masla. ³⁶ Azladza uwana tanəṅàṅ mawurla anja, tapàh godega anja mawurla anja à azladza uwatà. ³⁷ Ngaha maham à ahèṅ dza gesina, uwana la makoray anja Gerasèniya tadèv kuđa à Yesu kà mas à uda la makoray anjatà la abà, kà uwana guba akès atà à gay kaykay. Kiya uwaga masla ahàd à kèsлах iyaw à afik, adà anja la abatà. ³⁸ Dza uwana azlazagèla zagèla tasàl à kèl ala, adèv kuđa à Yesu kà madz

à ahəŋ atà səla. Ama “Dà anjak!”, Yesu agòfal la magoɗay: ³⁹ “Wùl à huɗ gày anjak, ŋgaha pèh tatak uwana Zəzagəla aɗahàŋ kà anjak gesina!” Masla atsizilla ala, ahàd, apàh tatak gesina uwana Yesu aɗahàŋ kà anja la makoray uwatà la abà gesina.

Yesu awur mis ala,

*ŋgaha awulla dugu anja Yayrus à uda la mamətsay
(Mata 9.18-26; Mark 5.21-43)*

⁴⁰ La mok uwana Yesu adawul à waŋ maham à ahəŋ dza takəs masla la ahəl səla, kà uwana takudà masla. ⁴¹ Dza anik uwana sləm anja Yayrus asà à waŋ, masla agà mənŋga anja gày madəv kuɗa, atəɗ à makəla asik anja Yesu, la madəval kuɗa kà masla anja manəf à mtəga anja. ⁴² Dugu anja kà tekula à ahəl gə, la uwatà mavay anja kulo gəl anja səla. Masla la ɗuvats, aləg kà la ləv la ləv pəra.

La mok uwana Yesu aday la tetəvi la ama, maham à ahəŋ dza taŋjis masla la makəla gesina. ⁴³ Mis anik la ahəŋ aniz akəllal à tsəh ala dagay mavay kulo gəl anja səla. Ləmana anja gesina kà adadəvəŋ à dokwtar à tsəh gesina, ama ŋuləm aw. ⁴⁴ Kiya uwaga mis uwaga aguwa la lig anja Yesu, ŋgaha adəbanì makəlbà anja gay dzika anja lukut anja. Katskats makəlay anja aniz anja atsizilla à ahəŋ. ⁴⁵ Dzàw, Yesu atsizilla à ahəŋ, agòla vok: “Uwa à uwana adəbanì gi uwa?” Kəla uwabeyuwi agòfal: “Gi kà, gi aw!” Piyer agòfal: “Mənŋga, kasəl kà maham à ahəŋ dza tahamà ka à adi, kakay kagoɗay kà: Uwa adəbanì gi uwi ma?” ⁴⁶ Yesu agòɗ: “Dza la ahəŋ adəbanì gi, kà uwana gətəp à ndzəɗa asà à uda la vok gulo la abà.” ⁴⁷ Kiya uwaga mis anəŋəŋ kà, aslala vok kà mahad vok à ahəŋ aw, asà à waŋ la masukulay kosl kakosl à huma anja Yesu, ŋgaha atsehùr à makəla asik anja, apəhal godega anja uwana adəbanì gay lukut anja. La huma anja azladza la kirim yewdi awùr ala. ⁴⁸ Yesu agòfal: “Dugu gulo, madiŋal gəl à vok anjak awùr ka ala, dà anjak la lapiya!”

⁴⁹ La mok uwana Yesu à lig la mabaɗma la abà dadəŋ, dza anik asà à waŋ la mtəga anja mənŋga anja gày madəv kuɗa à Zəzagəla, la magoɗay: “Kà mana katəreɓ mənŋga aya ma? Dugu anjak adamətsay, tsewwa.” ⁵⁰ Mok uwana Yesu atsənà gay uwaga kà, agòɗ à Yayrus: “Ləv aval à ka à gay aw. Diŋal gəl à vok pəra, ŋgaha adəbelay!” ⁵¹ Mok uwana tabəz à mtəga, Yesu avà tetəvi à dza amiyaka tekula kà mad à gày aw, say Piyer, Yuhana, Yakuba, ŋgaha baba la iyà anja bəzi pəra. ⁵² Tekeɗika azladza gesina tatuway la matsàh hulolo, kà uwana bəzi adamətsay. Ama Yesu agòɗ à atà: “Katawaw aw, kà uwana bəzi la adi atəɗ à madzəhal à abà pəra”, agòɗ à atà. ⁵³ “Uwàà...”, takəɗasla kà uwana tasəl kà bəzi kà adamətsay. ⁵⁴ Ama masla à Yesu akəs bəzi la ahəl la mazalal: “Bəzi, sà à afik, tsizilla ala!” ⁵⁵ Kiya uwaga bəzi awùlla à ləv, ŋgaha asà à afik. Yesu agòɗ à atà: “Vəwwal tatak may, azuw!” ⁵⁶ Gəl akad azlababa anja à vok, ləv avalàhà atà à gay. Ama Yesu afahà à atà akur à lig la magoɗ à atà: “Dza apəh tatak uwana apakà vok à azladza anik aw.”

9

*Yesu asləl azlaməna matapla à slaka anja kulo gəl anja səla
(Mata 10.5-15; Mark 6.7-13)*

¹ Yesu ahamà gay azlamèna matapla la slaka anha à vok gesina, avà à atà ndzèdà la maslay kà makudèkahay azlamasasèdòk mawisiga gesina, ngaha kà mawar azlamèna d'uvats ala. ² La lig la ahøj, aslèl atà kà maz gay anja makoray Zèzagèla, ngaha kà mawar azlamèna d'uvats ala, ³ agòd à atà: "Zèbàw tatak à ahàl anja maday aw. Adàgay azèva, adàgay kiwa, adàgay kaf, adàgay sili, adàgay lukut bay, katsèpawwanj à vok aw!" ⁴ Kèla huf gày uwana azladza takès akul la kay la ahàl sèla kà, dzàw à ahøj la abatà, tsèràh à uwana kadàtsizlawla, kadàdaw anjukul la abatà. ⁵ Ngaha kèla slaka uwana tadàkès akul la abà aw kà, sàw à uda la huf gày anjatà. Bamèraka burburu anja kutso anja gudøj anjatà, uwana agàd akul à asik bay kà, kadèdfaw à atà à adi, uwaga kà agay bokuba tatak mapèh à atà à vok à abà gè kà anjatà." ⁶ Azlamèna matapla tatsizlla ala, tahàd kà maz gay matsidàyga anja makoray Zèzagèla la azlahuf gudøj gesina, ngaha tawàràh à azlamèna d'uvats ala gesina.

Madzugway anja Herod lakèl anja Yesu

(Mata 14.1-12; Mark 6.14-29)

⁷ Kiya uwaga à uwana Herod, sufèl anja gudøj uwatà, atsènà uwana tapèhay kà, gèl akàdàl à vok, kà uwana azladza anik tagòd'ay kà: "Yuhana masla madàh batem adawul à uda la mamètsay." ⁸ Azlaanik tagòd' kà: "Eliya, la uwana adazlanjalay." Ngaha azlaanik tagòd' kà: "Uwaga kà, tekula la tataka azlamèna mapèh à atà gay à ahàl la abà uwarà, adazlanjalay." ⁹ Ama Herod agòd: "Tsa gi la uwana 'Nàtsàw gèl anja Yuhana!' gègòd, ma uwaga zlà ma uwi? Uwa à dza uwaga tapèh azlatatak anjwaw lakèl anha zlà à ama uwa?" Kà uwaga à uwana ayàh manøj Yesu.

Yesu avà tatak may à azladza dèbow zlo

(Mata 14.13-21; Mark 6.30-44; Yuhana 6.1-14)

¹⁰ Uwana azlamèna matapla tawùl à wanj tapèh à Yesu dèwdèw tatak uwana tadàhàn gesina. Uwana adatsèn uwaga kà, asèlla atà à uda la abatà, adàla atà à fèta à awtày kokudà gèl anjatà la huma anja huf gudøj, uwana slèm anha Betsayda. ¹¹ Ama uwana maham à ahøj dza adatsèn uwaga kà, tanèfà masla, Yesu akès atà la lela, ngaha apèh à atà gay anja makoray Zèzagèla, la mawar azlauwana ala, asà à atà mawar la.

¹² Mok uwana vèd adasa à wanj, azlamèna matapla tahàd à slaka anha, tagòd'fal: " 'Dàw anjukul,' gòd' à maham à ahøj dza, kà atà anja mad à azla-gudøj uwana à abà takès anu gay à adi, kà atà anja mafèz tatak may la azlaslaka mahan à ahøj, kà uwana la abatà kà fèta." ¹³ Ama Yesu agòd à atà: "Akul, vaw à atà tatak may, tazuw!" Atà tagòd' à Yesu: "Kaf gay borsew zlo, la bèza kilfi sèla pèra, aga anu la ahàl. Asa à ka mèday kà masukw tatak may kà anja maham à ahøj dza uwanay gesina la gèl gami kèla ay?" ¹⁴ Kà uwana la abatà kà matugway anjatà kà aslay dza dèbow zlo. Yesu agòd' à azlamèna matapla la slaka anha: "Dzàhàw atà madzay la dzibokw dzibokw, dzik zlo dzik zlo gesina anjatà!" ¹⁵ Azlamèna matapla takès, ngaha tadzàhà atà madzay gesina anjatà. ¹⁶ Ngaha Yesu ahèl kaf gay borsew zlo la kilfi sèla uwatà, anøjà à zagèla, "Kikay", agòd' à Zèzagèla. Atsakà kaf ala, avà à azlamèna matapla la slaka anha, ngaha azlamèna matapla uwaga tavàh à maham à ahøj dza uwatà bay. ¹⁷ Kiya uwaga kèla uwabeyuwi azùw kèla anja may anha. Azlamèna matapla tahamà gay à

matam à atà à ahàl gà à vok, takosà kulo gəl aṅha sèla à uwana atəm à atà à ahàl la kaf gay bərsew zlo la kilfi sèla uwaga la abà.

*Piyer apəhla ala kà Yesu kà Kristu
(Mata 16.13-19; Mark 8.27-29)*

¹⁸ Vudf tekula Yesu adəv kudà kokudà gəl aṅha. Azlaməna matapla tasà à waṅ à slaka aṅha. Yesu anəv atà manavay la magodf à atà: “Uwa azladza tagodf kà gi uwa?” ¹⁹ Tawulàlla tagodfal: “Azladza anik tagodfay kà: Kak Yuhana, masla madàh batem, azladza anik bay tagodf: Kak Eliya, azlaanik aya tagodf: Kak tekula la tataka aṅa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl, à uwana tapàhàh gay à azladza uwarà.” ²⁰ Yesu agodf à atà: “Iyay zlà, akul ma: Gi uwa kagodfaw uwa?” Piyer agodfal: “Kak la uwana Kristu aṅa Zəzagəla.”

Yesu apəh gay mamətsay aṅha à ahəṅ

*la mawul à uda aṅha la mamətsay
(Mata 16.20-28; Mark 8.30-9.1)*

²¹ Yesu afahà à atà akur à lig kaykay, kà atà aṅa mapəh tatak uwaga à dza aw. ²² Ngaha azàlàn à gəl, agodf aya: “Say Kona aṅa dza a ngərpa mənğa. Azlamasiga, la azlamadzahaga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ngaha la azlaməna matapla mapəhay à azladza tadəkweska masla, tadəkodf masla bay, ama la mahənay maməkər adawul à uda la mamətsay.” ²³ Ngaha agodf à azladza gesina: “Banja dza asal manəf gi kà, asak maf sləm à gəl aṅha, ngaha azəb ahəf mamətsay aṅha koksikoksi, ngaha anəfa gi. ²⁴ Dza uwana asal matəf gəl aṅha, adəziṅ ala, ama dza uwana az gəl aṅha ala kà gi, adəbəl gəl aṅha. ²⁵ Mana akəs vok à dza, uwana akor gudəṅ à vok gesina, ngaha masla adəz gəl aṅha ala la makodf gəl à vok aṅha ma? ²⁶ Banja ziruwī az dza kà gi, ngaha kà gay gulo, kità kà, Kona aṅa dza kà, ziruwī adəkəsay kà masla suwaṅ, la mok uwana adàsa à ahəṅ la mazləbay aṅha, ngaha la mazləbay aṅa Baba Zəzagəla, ngaha la aṅa azlamalika aṅha tsikasłaga la abà. ²⁷ Hadfay, gəpəh à akul la dziriga: Azladza anik la tataka aṅkul la abà la abanay kà, tadəmətsay dāṅ aw, say banja tanəṅ makoray aṅa Zəzagəla dāṅ.”

*Mabəđla vok aṅa Yesu
(Mata 17.1-8; Mark 9.2-8)*

²⁸ La lig mavakay mtəgis la ahəṅ, à uwana apəh gay uwaga, Yesu ahəl Piyer, Yuhana, ngaha Yakuba, à tsəh, adàla atà à gudəṅ à afik, kà madəv kudà la abatà kokudà gel aṅatà. ²⁹ La mok uwana tadəv kudà, hudf adi aṅha agòlla vok, lukut aṅha awutsədfay təlla. ³⁰ Katskats aganay azladza sèla la slaka aṅha, tavàts gay, uwatà kà Musa atà la Eliya, ³¹ uwana tapəhla vok ala la mazləbay aṅa zagəla la abà. Tapàhà gay lakəl aṅa sləray aṅha uwana adədehəṅ, la mamətsay à Urusalima aṅha. ³² Piyer la azlamanalay aṅha uwaga, tatədf à madzəhal à abà. Ama kà uwana tatsənlà, tanəṅà mazləbay aṅha, ngaha la azladza sèla uwana tatsizlla à ahəṅ la masla. ³³ Mok uwana azladza sèla uwaga tadiy aṅatà, tasàk à Yesu à ahəṅ, Piyer agodfal: “Məṅṅa, delga zlà bə à uwana anu la abanay zla. Məđàh safsaf makər à abanay, tekula à aṅak, tekula aṅa Musa, ngaha tekula aṅa Eliya.” Kà uwana masla asəl tatak uwana apəhay aw ³⁴ La mok uwana Piyer abadmə, habaga akəl à atà mələs à adi, tabadamma. Ləv avàl à azlaməna matapla uwaga à gay, kà uwana habaga atsakà à atà

à ama la makəl à atà mөлөs à adi. ³⁵ Nğaha kuda atsənà à uda la habaga uwatà la abà: “Masla uwanay, la uwana Kona gulo uwana gi gəkəsàni. Tsəbàwwal sləm.”[☆] ³⁶ Mok uwana kuda uwaga atsən kà, tanəñan̄n̄ kà Yesu kokufa gəl an̄ha pəra. Azlaməna matapla la slaka an̄ha tadzà à ahəñ titi. Nğaha babay tapəh à dza tatak uwana tanəñan̄n̄ la mavakay uwatà aw.

*Yesu awur bəzi uwana ala la masasəfok mawisiga
(Mata 17.14-18; Mark 9.14-27)*

³⁷ La bebəñ gə, uwana tatsà à ahəñ la gudəñ la afik, maham à ahəñ dza an̄uvaw tasà à wañ kà magagamay la Yesu. ³⁸ La maham à ahəñ dza uwatà la abà kà, dza anik la ahəñ awiyà la magodfay: “Məñga, vok ahamà ka, kà bəzi gulo tekula gə uwanay tsi, kà uwana masla la đuvats. ³⁹ Kà uwana masasəfok mawisiga akasay, amallal gəl à ahəñ, agodzal à ahəñ la ndzəfa, huzləv asahal à wañ la gay la awtày, atərəb à ahəñ kà məñga, məñga, asək à ahəl kà wiy aw. ⁴⁰ Gədəv kuda à azlaməna matapla la slaka an̄ak kà makudəkal masasəfok mawisiga uwaga lakəl ala, ama taslala vok aw.” ⁴¹ Uwana Yesu atsənà gay uwaga, agòd à atà: “Kayyà, akul azladza mawisiga, kokufa madinjal gəl à vok, dagay mbà à uwana mədadza à ahəñ anina ma? Dagay mbà gədəbasahakulan̄ ma?” Yesu agòdal: “Sàgəla kona an̄ak à wañ à abanay!” ⁴² Mok uwana bəzi azà vok à slaka an̄ha, masasəfok aməllal gəl à ahəñ, agodzàlla bəzi la ndzəfa. Ama Yesu aslèh məlo à masasəfok mawisiga uwatà à gəl la ndzəfa, nğaha awurà bəzi ala, avà à baba an̄ha. ⁴³ Nğaha gesina an̄atà la abatà, ləv avàl atà à gay, kà məñga an̄a ndzəfa an̄a Zəzagəla la mazləbay nğaha la maslay an̄ha.

*Yesu apəhay gay mamətsay la mawul à uda an̄ha aya
(Mata 17.22-23; Mark 9.30-32)*

Ama Yesu atapà azlaməna matapla la slaka an̄ha, agòd à atà kà: ⁴⁴ “Fəw gay uwanay à sləm à abà lela! Kona an̄a dza kà tadāvày à ahəl an̄a azladza.” ⁴⁵ Ama tatsənà gay uwatà aw, ahadfa godega an̄a gay uwatà à ahəñ, kà atà an̄a masəlay aw. Nğaha atà kà, guba akəs atà kà manav godega an̄ha babay.

*Uwa à məñga gə, uwa?
(Mata 18.1-5; Mark 9.33-37)*

⁴⁶ Kiya uwaga azlaməna matapla tadzəkà mabay vok gay la tetəvi la ama, kà masəl dza uwana məñga gə la tataka an̄atà la abà. ⁴⁷ Yesu asəl madzugway an̄atà uwana tadzugway gesina la ləv an̄atà la tsəh, masla akəs bəzi n̄uvga, atsizllatəñ à huma à gay, ⁴⁸ agòd à atà: “Dza uwana akəs bəzi n̄uvga uwanay kà, kà uwana awoya gi kà, masla babay kà akəs gi, nğaha dza uwana akəs gi, akəs dza uwana asləl gi à wañ babay. Dza uwana bəziga la tataka an̄kul la abà kà, masla la uwana məñga gə.”

*Dza uwana masla məzam gami aw kà, masla kà slawda gami
(Mark 9.38-40)*

⁴⁹ Yuhana adzəkà mabədfma, agòdal: “Məñga, mənəñà dza anik uwana akudəkàh azlamasasəfok mawisiga la sləm an̄ak, nğaha məvərəla gay kà uwana anina aw.” ⁵⁰ Yesu agòd à atà: “Awan, kà mana kavərəwla gay ma, kà uwana dza uwana masla məzam an̄kul aw kà, masla kà slawda an̄kul!”

☆ 9:35 9.35 Yesayya 42.1

Gudəŋ anik la kutso Samariya akweska Yesu

⁵¹ Mok uwana kaslā mad à zagəla aŋa Yesu adagay nekwa kà, akès tetəvi kà mad à Urusalima. ⁵² Yesu asləl azlaməna masləlay la huma dadən, tahād, tadà à gudəŋ, uwana la Samariya la abà kà madəhalla azlatatak à ahəŋ gesina. ⁵³ Nŋgaha azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwatà takəs aw, kà uwana agà la tetəvi la ama, kà mad à Urusalima. ⁵⁴ Kiya uwaga à uwana azlaməna matapla Yuhana atà la Yakuba tatsənənŋ uwaga kà, tagòf: “Sufəl, asa à ka kà mənəv akāl atsa à ahəŋ la zagəla kà mababəh atà à gay ay?”[✠] ⁵⁵ Ama Yesu agòlla vok, anəŋà atà à adi, nŋgaha aslèhà à atà vok. ⁵⁶ Nŋgaha atà tahād à gudəŋ anik à abà.

Azlawana tayàh manəf Yesu Kristu

(Mata 8.19-22)

⁵⁷ Mok uwana tatsizlla ala, dza anik agòf à Yesu: “Yesu, kəla slaka uwana kadàday kà gədənəf ka.” ⁵⁸ Nŋgaha Yesu agòfal: “Azlamayaka kà: afək anatà la ahəŋ, azladīyan kà: gày anatà la ahəŋ, ama Kona aŋa dza kà bà, slaka mahən gəl à ahəŋ aŋha la ahəŋ kà madu wəv aw.” ⁵⁹ Kiya uwaga Yesu agòf à anik aya: “Nəfà gi!” Ama masla agòfal: “Məŋga, v à gi tetəvi, kà gi aŋa mal baba gulo dadən.” ⁶⁰ Ama Yesu agòfal: “Sàk azlamazimnekid talàh vok anatà, ama kak kà, hād, kazà gay aŋa makoray Zəzagəla.” ⁶¹ Dza anik agòfal aya: “Sufəl, gi kà gənəf ka nəma, ama v à gi tetəvi kà maday, ‘Gi kà maday’, gədəgòf à huɖ gày gulo dadən.”[✠] ⁶² Yesu agòf à atà: “Kəla dza uwana adafa ahəl aŋha à səɖuk sla à lig, nŋgaha anəŋ à lig kà, masla kà, akəsa vok aya kà aŋa makoray Zəzagəla aw.”

Sləray aŋa azlaməna asik dzik mədəf gəl aŋha səla

uwana Yesu asləl atà

10

¹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ, Sufəl atsatsəmànì azladza anik dzik mədəf gəl aŋha səla, nŋgaha asləlatala səla səla la huma aŋha, à azlagudəŋ uwana à abà, à uwana masla la gəl aŋha asəl madəɖàh à abà. ² Kiya uwaga Yesu agòf à atà: “Sləray matsəɖ tatak la ahəŋ anuvaw, ama azlaməna sləray kà dən aw. Kità kà, dèwəw kuɖa à dza ana makor tatak, kà masla aŋa masləl azlaməna matsəɖ tatak à wəŋ dən. ³ Dàw, aganay gəsləl akul bokuba azlatuwəŋ à tataka azlakəda fəta à abà. ⁴ Kazəbaw sili à ahəl, amiyaka kiwa aŋa tatak may, la kwimik babay aw. Katsizllaw à ahəŋ la tetəvi la ama kà madəh ‘Ayyi’ à dza aw. ⁵ Kəla gày, uwana kadaw à gày kagòɖaw dadən teraŋa kà: ‘Lapiya agay la kay uwanay.’ ⁶ Baŋa masla lapiya la ahəŋ la kay uwatà, ayyi aŋa lapiya ankul adàdza à ahəŋ lakəl aŋha, tsa baŋa kità aw kà, ayyi aŋa lapiya ankul anəfa akul. ⁷ Dzàw à ahəŋ la huɖ gày aŋa lapiya, zùwàw, sàw uwana taf à akul à huma à gay gesina, kà uwana masla sləray kà azlayla masik aŋha. Ama katsetserahaw à gày à gày aw. ⁸ Baŋa kadàdaw à huɖ gudəŋ anik à abà, nŋgaha takəs akul la ahəl səla, zùwàw tatak uwana taf à akul à huma akul à gay. ⁹ Wàràw azlaməna ɖuvats ala la gudəŋ uwatà la abà, gòɖaw à azlaməna madz à ahəŋ la abatà kà: ‘Makoray aŋa Sufəl Zəzagəla kà nekwa la akul.’ ¹⁰ Ama

baŋa kadaw à huɗ gudəŋ anik à abà, ŋgaha takəs akul la ahàl sèla aw kà, sàw à uda à tetəvi à ama, ŋgaha gòdàw à atà: ¹¹ ‘Aganay mædæf à akul burburu aŋa gudəŋ aŋkul à adi, à uwana agàɗ à anu à asik la gudəŋ aŋkul la abà. Tekedika sèlāw la lela kà: Makoray Zəzagəla kà adagay nekwa.’ ¹² La dziriga gəpəh à akul kà: La vuɗ seriya kà ŋuləm adagay kà aŋa azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ Sodom, kà azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwanay la abà.”

*Ngərpa lakəl aŋa azlagudəŋ uwana takweska Yesu
(Mata 11.20-24)*

¹³ “Ngərpa lakəl aŋak à kak Korazən! Ngərpa lakəl aŋak à kak Betsayda! Kà uwana agay nadzipo uwana tadfaħəŋ la tataka aŋkul la abà agay kà la gudəŋ Tir la Sədon kà, nakà, dagay uwarà azlaməna madz à ahəŋ la abà kà tatsàh kutso akàl à vok, ŋgaha la madaw abùh à vok, kà mapəhla ala kà, atà tapəh gay la ləv ala. ¹⁴ Kà uwaga à uwana gəgof à akul kà: La vuɗ seriya kà, seriya uwana adàbəz azlaməna gudəŋ Tir, la azlaməna gudəŋ Sədon kà, ŋuləm kà aŋatà, à kà aŋa gudəŋ aŋkul. ¹⁵ Ngaha kak, Kapernahum, kadzugw kà: ‘Gədazigəŋay tsərəh à zagəla’, kagof takay? Awan, tadàdukw ka à wəfah à gày akàl à abà.” ¹⁶ Kiya uwaga Yesu agòɗ à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Dza uwana atsəb à akul sləm, atsəb à gi sləm babay, dza uwana akweska akul kà, akweska gi babay, ŋgaha akweska masla masləl gi à wan babay aya.”

Mawul à wan aŋa azlaməna asik mædæf gəl aŋha sèla

¹⁷ Kiya uwaga azlaməna asik uwaga tawùl à wan, la marabay tseksatsek tagòɗ: “Məŋga gami, amiyaka azlamasasəɗok mawisiga babay kà takəs anu gay la ahàl ala, à mok uwana mədapəh à atà gay aŋak!” ¹⁸ “Haɗay”, Yesu agòɗ à atà: “Gəŋəŋà seteni atəɗ à ahəŋ la zagəla bokuba mawutəɗay aŋa habaga. ¹⁹ Tsənàwwàŋ, aganay gəɗavà à akul maslay kà akul aŋa mahabàh azlabebi ala, la azlaaliz, ŋgaha babay kà akul aŋa mahabàh ndzəɗa aŋa masla məzəm ala gesina. Ngaha tatak mawisiga la ahəŋ adàdəbani à akul aw.* ²⁰ Ama kəla kà, karabaw kà uwana azlamasasəɗok mawisiga takəs gay aŋkul aw, ama kà, ràbàw kà, kà uwana sləm aŋkul matsetserayga la wakità aŋa sifa la abà, la zagəla la afik!”

Yesu arab

(Mata 11.25-27; 13.16-17)

²¹ La mok uwatà, Masasəɗok Zəzagəla ahənà Yesu ala la marabay, agòɗ: “Iyay, Baba Sufəl aŋa zagəla ŋgaha aŋa wəfah, kikay gəgof à ka, kà uwana kafətla à azlabəzaga la ama ala tatak nasiriga uwana kahadəŋ à azlaməna masəl tatak uwana à adi: ‘Məɗawur gəl’, tagof. Iyay Baba gəzləb ka kà uwaga.”

²² “Baba gulo abək à gi tatak gesina. Dza la ahəŋ asəl Kona aw, say Baba pəra asəl gi, dza la ahəŋ asəl Baba aw, say gi Kona aŋha pəra, ŋgaha la azlauwana, Kona apəhatàla masla pəra.”

²³ Ngaha Yesu agòla à huma à azlaməna matapla la slaka aŋha à gay, agòɗ à atà, à atà kokufa gəl aŋatà pəra: “Marabay kà aŋkul, kà uwana yewdi ankul tanəŋà tatak dzəbà aŋha sèla aw! ²⁴ La dziriga gəpəh à akul, azlaməna mapəh à atà gay à ahàl aŋa mapàh à azladza, la azlasufəl

* 10:19 10.19 Mahabay 91.13

tayàh kà manəŋ uwaga kanəŋàwwàŋ lagwa, ama tanəŋàŋ aw. Ngaha kà matsəŋəŋ uwana katsəŋàwwàŋ lagwa, ama tatsəŋàŋ aw.”

Gay la gay la abà aŋa zil Samariya

²⁵ Masla mapàhla wakità mapəhay ala, asà à afik. Asàl matap ləv aŋa Yesu, kà mabəzal à tsəh la gay la abà, agòdal: “Məŋga, mana à uwana, gədehəŋ kà gi aŋa mabəz sifa adəv à gay aw ma?” ²⁶ Kiya uwaga Yesu agòdal: “Mana tatsetsèr à wakità mapəhay à abà ma, aŋa kadzeŋay ma?”

²⁷ Masla awùlla à uda, agòdal: “Wòyà Sufəl Zəzagəla aŋak, la ləv aŋak gesina, la ndzəda aŋak gesina, la haŋkəli aŋak gesina, ngaha la sifa aŋak gesina, ngaha wòyà masla magay aŋak, bokuba gəl aŋak uwana kawoyàŋ.”^{*} ²⁸ Kiya uwaga Yesu agòdal: “Delga kawùlla à uda, Dahàŋ kiya uwaga zlà, kadàbəz sifa uwana adəv à gay aw.”^{*}

²⁹ Ama masla asàl mag gəl aŋha dziriga, agòd à Yesu: “Iyay zlà, uwa à masla magay gulo uwa?” ³⁰ Yesu agòdal: “Iyay tsəŋàŋ: Dza anik atsizlla ala la Urusalima kà mad à Yeriko. La tetəvi la ama, azlaməna nabəra tasà à waŋ, tazlawàŋ, tazlāb masla, tazùw, ngaha tasàkàl à ahəŋ la ləv la ləv pəra. ³¹ La lig la ahəŋ, tsəhay azlaməna mav tatak à Zəzagəla aguwaŋ la tetəvi uwatà. Mok uwana anəŋà dza uwaga kà, akəllal vavara à adi, aguwa la dərəv à uda anik. ³² Ngaha aya, zil Levi, (Uwana azlakaha à azlaməna mav tatak à Zəzagəla à sləray uwana la abà, tafahəŋ) la gəy Zəzagəla la aku) anəfà tetəvi uwatà bay. Mok uwana adabəz à slaka uwatà, anəŋà dza uwaga, akəllal vavara à adi aya suwaŋ, aguwa la dərəv à uda anik. ³³ Agà la ahəŋ aya babay zil Samariya uwana la mauguzahay la abà, anəfà tetəvi uwatà babay suwaŋ, abəzà à slaka aŋa dza uwatà la ləv la ləv. Mok uwana anəŋàŋ, vok ahamàl kaykay kà masla. ³⁴ Ngaha azà vok à slaka aŋha niḃ, apàlāhal azlaamik aŋha, la madāhāhal amàl à gəl, la iyaw matavəruk uwana azay la abà, bokuba mamleləŋ uwana azay la amik la abà, ngaha abàkal azlaamik uwaga, afà masla à tatak aŋha uwana à afik, masla adaya la afik, ngaha adàla masla à gəy mələk dza à agu, la slaka uwana tadəŋəŋal à adi lela. ³⁵ La bebəŋ bəŋ, mok uwana atsizlla ala, kà mad aŋha, ahəl gursu səla à uda, avà à dza aŋa gəy mələk la magòdal: ‘Fəl sləm lela à dza uwanay, la vud uwana gədawul à waŋ à abanay kà, gi la gəl gulo, gədəpəlla ka tatak uwana kadəziŋ ala kà aŋha gesina.’ ” ³⁶ La lig la ahəŋ Yesu anavà à dza uwaga gà: “Iyay zlà, la tataka aŋa azladza makər uwaga la abà, ma uwala à uwana agà bokuba masla magay aŋa dza uwana azlaməna nabəra tazùw, tazlāb ala?” ³⁷ Masla mapahla mapəhay uwaga ala agòd: “Gi kà, dza uwana vok ahamàl kà masla, gəgòd.” “Delga”, Yesu agòdal, “Kak babay, hàd, kadahəŋ kiya uwaga babay suwaŋ zlà.”

Yesu la mtəga Marta atà la Mariyama

³⁸ Mok uwana atà la tetəvi la ama la azlaməna matapla aŋha, ahəd à gudəŋ anik à abà. Mis anik la ahəŋ la abatà, sləm aŋha Marta, akəs Yesu à mtəga aŋha la ahəl səla. ³⁹ Deda aŋa mis uwatà la ahəŋ, sləm aŋha Mariyama, adzà madzay la makəla asik aŋa Sufəl, kà matsəḃ sləm à uwana masla apəhay. ⁴⁰ Bokuba uwana sləray madagəl adakad gəl à Marta à vok, ngaha agòd à Yesu: “Sufəl, uwaga kà aza ka aw, tak à uwana deda gulo adasəgəla sləray à gəl gesina ay? ‘Zlakà deda aŋak’, gòdal!”

^{*} 10:27 10.27 3Musa 19.18; 4Musa 6.5   ^{*} 10:28 10.28 3Musa 18.5

⁴¹ Sufəl awulàlla agòdal: “Marta, Marta, katərəb gəl anjak la azlatatak anjuvaw kiga ma, kà mana ma? ⁴² Ama kəla kà, tatak tekula la uwana akəsa vok! Mariyama kà, akəsàni tatak uwana dzəba anha səla aw gə, uwana dza azəballan ala aya aw tetuwa.”

11

Gay lakəl anja madəv kuɖa
(Mata 6.9-13; 7.7-11)

¹ Kiya uwaga vərđi anik, Yesu adəv kuɖa la slaka anik. Mok uwana adakəd gəl à madəv kuɖa, tekula la tataka azlaməna matapla la slaka anha la abà anàval: “Sufəl, tapanula madəv kuɖa, bokuba anja Yuhana uwana atàpla azlaməna asik anha.” ² Yesu agòd à atà: “Baŋa kadəvaw kuɖa kà, gòdàw kà:
Baba,

Sləm anjak tsikaslağa agay masəlay gə, la slaka azladza.

Ŋgaha makoray anjak atsa à waŋ.

³ Və à anu tatak may asla à anu kəla mahənay.

⁴ Matsan tsakana gami ala,

Ŋgaha anu bay la gəl gami anja mamatsin à azladza uwana ala, tadfahà à anu mawisiga à vok.

Ŋgaha, fà à anu sləm, kà seteni anja mapapat anu aw.”

⁵ Ŋgaha Yesu agòd à atà: “Baŋa tekula anjul ada à mtəga slawda anha la tataka vəd agodal: ‘Slawda gulo, kamkam bək à gi kaf gay bərsew makər tsi, ⁶ kà uwana slawda gulo anik agurùh à gi, asà à waŋ la mauguzahay, gəsəl tatak uwana gəvəl aw.’ ⁷ Tsənàw mabəɖma à uda la kay anja dza anik uwanay tsi: ‘Sàk à gi titi, gədatsak gamagày à ama kà dagay uwarà, ŋgaha anu babay kà mədahan à ahəŋ la azlabəza gulo, tsewwa. Gəslala vok anja mas à afik anja mav à ka aya aw.’ ⁸ Nòɖa à gi kà, masla adàsa à afik kà anja mavəl kà, kà slawda aw; ama adàsa à afik kà, kà uwana slawda anha ad à huma à gay la mazalay, la mapakla. ⁹ Ama gi kà gəgòɖ à akul kà: Nəvəw ŋgaha kadəbəzawwal, yàhəw ŋgaha tadàv à akul dèdàwwəŋ, ŋgaha dza uwana ayahay abəzal, ŋgaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalay, ¹⁰ kà uwana kəla dza uwana anavay: abəzal; dza uwana ayahay: abəzal; ŋgaha dza apəzl gamagày à dza uwana azalahay. ¹¹ Baba ma anja uwa la tataka anjul la abà, baŋa bəzi anha anaval kilfi ma avəl bebi takay? ¹² Awma baŋa anaval slaslay ma avəl aliz ay? ¹³ Akul azlamawisiga nəma, ama kasəlaw mav tatak delga à azlabəza anjul, ŋgaha zlə ma adaməraka Baba uwana la zagəla la afik takay. A masla uwana avəhay Masasəɖok anha à azladza uwana tanaval?”

Mapəh mawisiga lakəl anja Masasəɖok tsikaslağa
(Mata 12.22-30; Mark 3.20-27)

¹⁴ Yesu adzəkà makudək masasəɖok mawisiga à dza anik lakəl ala à uwana adapəkəŋ ala kà bada. Mok uwana masasəɖok mawisiga uwaga adasal à kəl ala, bada adzəkà mabəɖma, ŋgaha ləv avəl à maham à ahəŋ dza à gay gesina la abatà. ¹⁵ Ama azladza anik la tataka anjatà la abà, tagòɖ: “Belzəbul, sufəl anja azlamasəɖok mawisiga la uwana avəl ndzəɖa kà makudəkàh azlamasəɖok mawisiga.” ¹⁶ Azladza anik asà à atà malal à afək à ahəŋ, kà uwaga à uwana azladza anik tagòɖ: “Dahà à anu a ahəŋ nadzipo tsi, kà anja mapəhanula kà, Zəzagəla la uwana

aslèl kà à warj.” ¹⁷ Ama Yesu asèl madzugway anjatà, agòf à atà: “Banja azladza gudəj tekula tatsàk ala, ngaha tapa guvèl la tataka anjatà la abà kà, makoray ana gudəj uwatà kà azila, huɗ gày la huɗ gày tagwàh vok à gəl. ¹⁸ Tsa banja seteni la gəl anja adatsakla ma, kakay makoray anja ad à huma à gay aya ma? Tsa akul kagòɗaw kà: Gəkuɗəkàh azlamasasəɗok mawisiga kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəɗa kagòɗaw ma? ¹⁹ Iyay, akul kadzugwaw kà Belzəbul la uwana avà à gi ndzəɗa kà makudəkàh azlamasasəɗok mawisiga, uwaga kagòɗaw. Kità ma, uwa adavà ndzəɗa à azlabəza anjul, kà makudəkàhla uwa? Kà uwaga à uwana tadəgah azlaməna seriya anjul. ²⁰ Ama tsa banja la Masasəɗok Zəzagəla la uwana gəkuɗəkàh azlamasasəɗok mawisiga uwanay kà, tsa kətà kà, gòɗaw kà makoray anja Zəzagəla kà adabəz akul à vok lakana, gòɗaw zlà!”

²¹ “Banja dza mabəlafaga abək kazlanja guvèl anja à vok, anəjla gày anja lela, kà uwana akoray gesina kà ahàl adàlla vok aw. ²² Ama banja dza uwana aduwa masla la ndzəɗa atsa à warj à slaka anja, ngaha akəɗaslal, ahəlla kazlanja guvèl anja uwana ala à uwana afà manəwəj anja à afik gesina. Ngaha ahəl tatak anja, avàh à azladza à uda gesina.”

²³ “Dza uwana anu səla aw kà, masla kà, masla məzam gulo. Ngaha babay, dza uwana azlak gi, kà mahamla gay à vok aw kà, masla kà, masla madədasinla.”

Mawul à warj anja masasəɗok mawisiga (Mata 12.43-45)

²⁴ “La mok uwana masasəɗok mawisiga adasa à uda la dza la abà kà, aday auguzahay la azlaslaka deyday gə gesina, ayàh slaka maduw ləv. Ama banja abəzal aw kà, agòɗay la gəl anja kà: ‘Lagwa kà, gəɗay, gəɗawul à slaka gulo uwana à abà, gəsà à uda la abà.’ ²⁵ Ngaha awulay, abəzal à gəl kà masladayga lela, madəhəj à ahəj gə dzəba anja səla aw. ²⁶ La abatà kà, aday, ayahay azlamasasəɗok mawisiga anik à tsəh məɗəf, azlauwana taɗuwa masla la dzanɗzan, tatsa à warj atà nna, tadza à ahəj la abatà. Kiya uwaga kà madz à ahəj anja dza uwaga agay mawisiga taɗuwa à gay uwana uwarà.”

Mas à afik la ahəl lela

²⁷ Mok uwana Yesu adapəh gay kiya uwanay kà, mis anik adzəkà maɓadma la tataka maham à ahəj dza la abà: “Lapiya agay la mis uwana azàb ka la huɗ, ngaha la uwana avàhà à ka awà.” ²⁸ Ama Yesu agòɗal kà: “Lapiya agay kaykay kà la azladza, uwana tatsəb sləm à gay Zəzagəla, ngaha taf sləm à uwaga lela.”

Nadzipo anja Yonas (Mata 12.38-42)

²⁹ Mok uwana dza adahama gay à vok la slaka anja kà, Yesu agòf à atà: “Azladza anja zamana uwanay lakana kà, azlamawisiga, dziriga anjatà la ahəj aw. Atà tayàh nadzipo, ama nadzipo la ahəj tanəj aw, say anja masla mapəhal gay à ahəl Yonas uwatà pəra. ³⁰ Ngaha bokuba uwana Yonas apàk nadzipo kà anja azlaməna gudəj Niniv kà, kiya uwaga Kona anja dza adəpak nadzipo kà anja azladza anja zamana anja lakana suwan. ³¹ La vuɗ seriya kà, mis sufəl gə uwana la gəl la aku, adəgola à huma azladza anja lakana à gay, ngaha adəpuwa à atà gudzi à gəl, kà uwana asà à afik la tsəh la ahəj la makəɗ gəl à ahəj gudəj à vok, kà matsəb

sləm à gay matsihila aña Salomon. Aganay à dza uwana aduwa Salomon la abanay lakana. ³² La vudf seriya azlaməna aña gudəŋ Niniv tadəgola afadf à azladza aña lakana à gəl, ŋgaha tadəpuwa atə gudzi à gəl, à kà uwana azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ Niniv tapəh gay la ləv ala, la mok uwana tatsənà sayda aña Yonas. Ama dza uwana aduwa Yonas kà aganay la abanay zlà.”

Gay lakəl uƒaka

(Mata 5.15; 6.22-23)

³³ “Dza la ahəŋ avats fənəs maf à tsəh tasà aw, ama afay kà à slaka masərət fənəs à ahəŋ, kà mav uƒaka à azladza gesina, uwana tad à gəy. ³⁴ Yewdi kà uƒaka aña vok aŋak: baña yewdi aŋak kà wurwur kà, vok aŋak gesina kà uƒaka, ama baña yewdi aŋak la dʉvats kà, vok aŋak gesina kà la mələs la abà. ³⁵ Kiya uwaga kà, dāhà haŋkəli kà uƒaka uwana la vok aŋak kà, kà aña magay la mələs la abà aw. ³⁶ Iyay, baña vok aŋak gesina aƒday, kokufə magay la abà aña bəzi mələs la slaka anik kà, vok aŋak gesina kà adəgay uƒaka, bokuba fənəs uwana av uƒaka la huƒ gəy gesina.”

Yesu adzəka gay

à azla Farisəya à vok la azlaməna mapəhla mapəhay ala

(Mata 23.1-36; Mark 12.38-40)

³⁷ La mok uwana Yesu adadəv mabaƒma à gay, zil Farisəya anik azələl kà mazuw tatak may atə səla la mtəga aŋha. Yesu adà à gəy à dza à tatak may à gəl. ³⁸ Kay, zil Farisəya uwaga akəs gəl la ahəl səla, kà uwana Yesu apəl ahəl kà mazuw tatak may aw, azùw pəra. ³⁹ Sufəl agòƒal: “Akul, azla Farisəya kà kapalahaw azlatatak masala iyaw, la azlakəsladf. Ama la huƒ aŋkul kà, kahənəwla la makəsafər dzəbaŋŋa, ŋgaha à gəl la adi gesina. ⁴⁰ Akul azlakusorju. Dza uwana aƒahəŋ udaga uwaga, ma masla la uwana aƒahà huƒga à awtəy takay? ⁴¹ Nuləm kavàw à azlaməna kuƒa à tatak uwana la kətsaw aŋkul la abà, la uwana la kəsladf aŋkul la abà, ŋgaha tatak gesina adəgay dzahhà kà aŋkul.”

⁴² “Ŋgərpa la akul, azla Farisəya! Kà uwana kavàw Zəzagəla makulo aña tatak aŋkul, baməraka la azlatsəhay aləl bəzaga gesina bay, ama kapəsewaw dziriga la masal aña Zəzagəla. Tekedfika naka uwatà la uwana madəhəŋ kəla, ŋgaha mapəsew azlatatak anik anik deydayga uwanay gesina.”

⁴³ “Ŋgərpa la akul, azla Farisəya! Kà uwana asa à akul azlaslaka mate- raga la azlagəy madəv kuƒa la aku, ŋgaha aya asa à akul kà azladza tadfa- hakulla ‘Ayyi’, la huma maham à ahəŋ dza gesina kà mapəhla gəl aŋkul ala, kà akul azladza məŋga. ⁴⁴ Ŋgərpa la akul! Akul uwana kapakahàw kà bokuba azlazəvay uwana adakal à ahəŋ tabazl à abà tanəŋla aya aw, kalkal la kutso uwana tauguzahay la afik.”

⁴⁵ “Iyay”, tekula la tataka azlaməna mapəhla mapəhay ala la abà agòƒal: “Məŋga, la mapəhay kiya uwaga kà, anu babay kà kagofaha à anu ma kasəl nəmay?”

⁴⁶ Yesu agòƒ à atà: “Ŋgərpa la akul, akul azlaməna mapəhla mapəhay ala! Kà uwana kabəƒdaw dzəgla à azladza à gəl, tsa tekedfik akul la gəl aŋkul kà, amiyaka la gay gəl ahəl babay kà, kadəbawani aw. ⁴⁷ Ŋgərpa la akul! Akul uwana kanlahaw zəvay aña azlaməna mapəh à atə gay

à ahàl kà mapàh à azladza, tekefik azlababa ankul la uwana takàfàh atà. ⁴⁸ Kiya uwaga kà, akul azlamèna sayda anjata lakel anja sloray anjata uwana tafahàn. Kà uwana atà la uwana takàfàh azlamèna mapèh à atà gay à ahàl. Ngaha aya, akul kà katèrkakaslahaw la manjàlàn azlazəvay anjata aya! ⁴⁹ Kiya uwaga à uwana Zəzagəla agòd la matsihila anja kà:

“Gədəsləl atà à awtəy azlamèna mapèh à atà gay à ahàl la azlamèna matapatàla tatak. Atà tadàkadàhay azlaanik anjata, ngaha babay tadàtərerərbah azlaanik anjata aya!”

⁵⁰ Gəpəh à akul la dziriga kà, aniz anja azlamèna mapèh à atà gay à ahàl, uwana tasòkwàh à wəfah dagay madzəka gudəh à vok kà, tadànavay kà la ahàl anja azladza anja lakana. ⁵¹ Dagay aniz anja Abel tsərəh à aniz anja Zakari, uwana kakəđaw à tataka azlaslaka makəđ tatak à abà la slaka tsikaslaga. Gəpəh à akul la dziriga kà, tadànav aniz anja azladza uwaga kà la ahàl anja azladza anja lakana!”

⁵² “Ngərpa la akul, akul azlamèna mapàhla mapəhay ala! Kà uwana kazəbàw tsəkurum uwana av tetəvi kà masəl tatak, uwala akul la gəl ankul kà, kadaw à gəy la abatà aw, ngaha pəra aya kà, kadəđaw gay à azladza anik uwana à ahəh, asa à atà mad à gəy la abatà.”

⁵³ Mok uwana Yesu adasa à uda la abatà azlamèna mapàhla mapəhay ala la azla Farisəya tanəfà masla la gay, tanəvəhəl azlatatak anjuvaw la gay ala. ⁵⁴ Atà tayàh məbəzal à tsəh la azlagay mawisiga la abà, ngaha kà atà anja mapuwalla gudzi à gəl.

12

Madàh hanjëli lakel anja magolla dza (Mata 10.26-27)

¹ La kaslà uwatà kà, azladza dəbow dəbow tahamà gay à vok, tsərəh à uwana azladza tafàh vok asik à gəl kà atà kà atà. Teranə kà, Yesu kà, apəh gay kà à azlamèna mataplə la slaka anja dadən, masla agòd à atà: “Nənjəwla gəl ankul, kà tatak makəslin anja azla Farisəya, uwaga asal magodəy kà: Magolla dza anjata. ² Tatak mahadəhəh à ahəh gə gesina, adəgay mapəhla vok ala gə, ngaha tatak nasiri gə gesina adəgay masəlayga la dazuwaya. ³ Kəla tatak uwana kadəhawwanə la mələs la abà kà, adətsənla la paraka, ngaha tatak uwana kà nənuzəwla la gəl la gəl la kay kà, uwaga adəgay bokuba mawiyilaga la gay azəh.”

Gay lakel anja guba (Mata 10.28-31)

⁴ “Gəgodəy kà akul, azlamèna gay ləv gulo, guba akəs akul kà azla-uwana takəđ sləb vok aw. Kà uwana tatak anik la ahəh tadəhəh à uwana aduwa uwaga aw! ⁵ Ama aganay gəpəhakulla, dza uwana kahoyaw guba, kà masla: Guba akəs akul kà Zəzagəla, kà uwana mok adakəđ akul kà, asla kà maduw vok ankul à akəl uwana à abà, adəmətsila aw kəla, iyay, masla la uwana kahoyaw guba anja pəra.”

⁶ “Tak ma taslala vok anja maduw dəgtsetsek zlo ala, kà anja sili səla aw takay? Iyay, tekefika amiyaka tekula anjata kà azila la huma Zəzagəla aw. ⁷ Amiyaka anjdz takasagəl ankul gesina kà, Zəzagəla asəl, la tekula tekula gesina anja. Guba akəs akul aw, kà uwana kaduwaw azladəgtsetsek gesina la manəhla akul à adi.”

Maz sayda lakel anja Yesu la mapuw ala gudzi à gël

(Mata 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “Haday, gëgodf à akul la dziriga: Banja dza agodfay: ‘Gi anja Yesu la paraka’, ‘Anjulo’, Kona anja dza adãgodfay la huma anja azlamalika anja Zëzagëla lakel anja bay. ⁹ Ama banja dza apëhay mawisiga lakel kà anja Kona anja dza, Kona anja dza adãpëh mawisiga lakel anja suwanj, la huma anja azlamalika anja Zëzagëla.”

¹⁰ “Këla dza uwana apëh mawisiga lakel anja Kona anja dza, adãmatsalanj ala, ama këla dza uwana agodfah à Masasëdök Zëzagëla kà, masla adãbëz mamatsila tsakana anja aw!”

¹¹ “Mok uwana tadãbayah akul à azlagay madëv kudfa à agu, banjaw à huma anja azlasufël, banjaw à huma anja azlagumna kà anja madãhah akul seriya à gël kà, guba akës akul à kà tatak uwana kadãpëhaw, kà matëf gël anjkul aw. ¹² Kà uwana la kaslã uwatã kà, uwana kadzugwaw aw kà, Masasëdök Zëzagëla adãpëhakulla adãgay la panjaw anjkul la awtãy.”

Gay la gay la abã anja masla gorobu kusonju gã

¹³ Kiya uwaga dza anik la ahënj, la maham à ahënj dza la abã, agödf à Yesu: “Mëngga, gödf à deda gulo kã: ‘Vãhãw lëmana, uwana baba anjkul asãk à akul à ahënj’, gödfal.” ¹⁴ Yesu awulalla, agödfal: “Zil, uwa à uwana afã à gi à ahënj, kã gi anja magay masla seriya anja mavãhakulla tatak ala la deda anjak uwa?” ¹⁵ Kiya uwaga agödf à atã gesina: “Dãhãw hanjkelã la gël anjkul lakel anja mawoy lëmana, kã uwana sifa anja dza kã la magay la ahënj, amiyaka adãgay masla gorobu mëngga gã, aw.” ¹⁶ Kiya uwaga Yesu apëh à atã gay la gay la abã uwanay la magodfay:

“Dza anik la ahënj uwana agã la azlaalãk delga delga. ¹⁷ Masla adzugw la gël anja, ‘Mana gëdfehënj mi: Tsa uwala slaka aslëkã à gi anja matsakãh tatak may gulo à abã aw mi. ¹⁸ Lagwa kã, gëkalãh bëza vëdã uwanay à ahënj gesina, njgaha gëjalãh mëngga mënggaga, njgaha gödãtsakah azla-tatak gulo à abã gesina. ¹⁹ Njgaha gëdãgodfay à gël gulo: Kak la tatak anjvaw, lagwa adãgay kã anja mavay dënj; düw löv anjak, züw, njgaha sã, rãb anjak, düw asik à zagëla.’ ²⁰ Ama Sufël Zëzagëla agödfal: ‘Kak zil kusonjuga! Zlahaw la vëdf uwanay lakana kã kamëtsay ma, njgaha ma adãgay ma anja uwa à tatak uwaga kadãhanj à ahënj gesina uwa?’ ” ²¹ Kiya uwaga Yesu azãlãnj à gel, agödf à atã: “Kiya uwaga à uwana dza uwana ahamã lëmana anja gël anja à ahënj kã, masla kã, galepi la huma yewdi anja Zëzagëla aw.”

Maf madzugway à Zëzagëla à afik

(Mata 6.25-34)

²² Kã uwaga à uwana Yesu agödf à azlamëna mataplã la slaka anja, “Kafawla kã gël à ahënj kã tatak may uwana kadzadzãrawla kã vok aw, bamëraka lakel anja tatak matsokw à abã babay aw. ²³ Sifa ma aduwa tatak may aw takay? Njgaha ma vok aduwa tatak matsokw à abã aw takay? ²⁴ Nërëzãw azlakwakwak tsi: Uwala taslëkay aw, njgaha tatsëdfay babay aw, vëdã anjatã la ahënj, kã anja lebënj aw. Ama Zëzagëla adzadzãr atã, akul ma kaduwawwanj azlakolanj uwaga aw takay? ²⁵ Uwa la tataka anjkul la abã aslala vok anja mazinj à mavay anja mamëtsay anja à adi amiyaka njv la aslasl gël anja uwa? ²⁶ Njgaha ma, tsa banja azlabëza tatak babay kã, kaslawwalla vok aw ma, kã mana kafawla kã gël à ahënj lakel anja

azlatatak anik anik deyday ma? ²⁷ Nərəzàw bokuba uwana azlamawu-ratatay anja guf tazigənay tsi: Tadàh sləray aw, ngaha tavavəđ slewzi kà anja lukut babay aw. Ama la dziriga gəgəđ à akul kà: Amiyaka bà Salomon uwana akòr ləmana anja anjvaw babay kà, abəzà à lukut bokuba anja azlamawuratatay uwaga tatsokw à abà aw. ²⁸ Iyay zlà, Zəzagəla adàw lukut à azlakəsaf à vok uwana à vok la fəta bay lakana, tekedika atà kà lakana banjw lebəŋ kà tayakats à akàl à gay: Ngaha ma adəgay anu uwanay babay takay? Kay akul la madinjal gəl à vok matsihilaga haday. ²⁹ Kiya uwaga kà, kafawla kà gəl à ahəŋ, la uwana kadəzuwwaw, la uwana kadəsaw aw, ngaha kagahaw azlaadi aw. ³⁰ Kà uwana uwaga kà, say azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, la uwana tayàh tatak uwaga koksikoksi. Ndzer Baba anjul uwana la zagəla la afik kà asəl tatak uwana kanaw-kudfa anja gesina. ³¹ Fəwla kà gəl à ahəŋ dadəŋ teranə kà, kà makoray Zəzagəla, la lig la ahəŋ kà masla adəkəs akul à ahàl ala dèwdèw tatak uwana kanavawwal.”

Ləmana la zagəla
(Mata 6.19-21)

³² “Maham à ahəŋ bəziga, guba akəs akul aw, kà uwana asa à Baba kà masla anja mav à akul makoray anja. ³³ Dàwàw azlatatak anjul ala, vāhàw sili gə à azlaməna kudfa à uda. Pàkàw vok ankul ala kà kiwa sili uwana sili adəv à lag la aku aw, ngaha ləmana uwaga awisila la zagəla aw aw. Kà uwana la abatà kà, masla à gəl ad à abatà aw, marzaw la fafay bay awisəŋ ala aw. ³⁴ Kà uwana slaka uwana ləmana anjak la abatà kà, la abatà bay kà, ləv anjak adz à ahəŋ babay suwanj!”

Azlamagamza uwana tadz à ahəŋ la adi

³⁵ “Gàw madàh vok à ahəŋ gə, wəđàhàw parapara anjul à tsəh lela, ngaha bay fənəs anjul agəh mavats à ahəŋ gə. ³⁶ Gàw bokuba azlamagamza uwana takud mənğa anjatà ala, à banja ahàd à mazəb mis, kà atà mapəzłal gamagay la mok uwana mazalahay anja adəsa à wanj. ³⁷ Marabay à gay kà la azlamagamza uwana mənğa anjatà atsa à wanj, abəz atà à gəl la adi. La dziriga gəpəh à akul kà, mənğa anjatà adəwad parapara anja à tsəh, ngaha adədzàh atà madzay, kà mavàh à atà tatak may la gəl anja. ³⁸ Banja mənğa anjatà asa à wanj la tataka vəđ, adəduw uwaga babay, banja abəz atà à gel la adi kà, marabay agay la atà! ³⁹ Tsəbàw sləm à gay uwanay lela: Agaynə zil gəy asəl kaslā uwana masla à gəl atsa à wanj kà, mazləl gəy anja la vəđ kà, naka masla kà naka adzəhal aw huyip à ahən à ahəŋ la adi, kà mad à gay anja, anja masla à gəl aw. ⁴⁰ Akul babay kà, gəw nekwa, kà uwana la mas à wanj anja Kona anja dza babay kà adəgay kà bà kiya uwaga la gurùh!”

Azlamagamza səla
(Mata 24.45-51)

⁴¹ Kiya uwaga Piyer agəđal: “Sufəl kà anjami la uwana kapəhay gay la gay la abà uwaga, awma kà anja azladza gesina takay?” ⁴² Kiya uwaga Sufəl agəđal: “Kità ma, uwa à masla sləray dziriga, ngaha hanjəliga uwa? Uwaga kà dza uwana mənğa anja afà à gəl anja azlamagamza anik, kà masla anja mavàh à atà tatak may la kaslā uwana asa à atà. ⁴³ Marabay agay la magamza uwana mənğa anja awul à wanj, abəzal à gəl la sləray anja la abà. ⁴⁴ Haday, gəpəh à akul la dziriga: Ndzer, zil gəy adəv ləmana

aŋha à ahàl aŋha gesina. ⁴⁵ Ama baŋa magamza uwaga agodɔy la lɔv aŋha la tsòh: ‘Mɔŋga gulo kà adàsafay’, ŋgaha adzɔka makɔsafɔr la mazlabàh azlamagamza anik anik gesina, ŋgaha aday à mazuway à abà, à masay à abà, apaka masla guzu. ⁴⁶ Kiya uwaga kà, mɔŋga aŋha adàsa à waŋ la gurùh, la mavakay uwana adzugw mas à waŋ aŋa mɔŋga aŋha aw. Kiya uwaga kà, mɔŋga aŋha adàsàl ŋgɔrpa, kà uwana akudàŋ ala aw, masla kà tadàfay kà à tataka aŋa azlaməna tsakana à abà.”

⁴⁷ “Tekedika magamza uwana asɛl tatak uwana asa à mɔŋga aŋha, akuda mɔŋga aŋha ala aw kà, adfahàŋ kà bokuba uwana asa à gɛl aŋha pɛra, mazlabay adàslal mɔŋga. ⁴⁸ Ama kà aŋa magamza uwana asɛl madfah uwana asa à mɔŋga aŋha aw, ŋgaha adfah slɔray uwana agay tazlabla kà, tadàzlabay kà ŋuv pɛra, kà uwana asɛl aw. Dza uwana tavàl tatak mɔŋga kà, la slaka aŋha kà, tanaval kà mɔŋga suwan; ŋgaha aya dza uwana tafal à ahàl mɔŋga tadànaval mɔŋga suwan.”

Yesu atsala mavàhla à waŋ

(Mata 10.34-36)

⁴⁹ Yesu agòd: “Gi kà, gɔsà à waŋ kà, kà masɛlla akàl à waŋ à gudɔŋ à vok, ŋgaha asa à gi kà agay mavats vok gà. ⁵⁰ Batem anik la ahɔŋ tadàdfahgɔŋ, nɛŋàw madz à ahɔŋ gulo la mazaw la gɛl la uwaga la abà tsi, gɔtɔrɔbɔy tsɔràh adàpakà vok. ⁵¹ Akul ma, kagodaw ma, gɔsɛlla lapiya à kutso uwanay à abà, kagodaw takay? Awan, gɔgod à akul, ama mavàhla la uwana gɔsɛlla à waŋ. ⁵² Dahàw hanjɛli, dagay lakana, huɔ gày aŋa dza uwana atà zlo la kay, tadàtsak kɛla azladza makɔr tadàhamay à azladza sɛla à gɛl, ŋgaha sɛla adàham à makɔr à gɛl. ⁵³ Baba adàgola afad à bɛzi aŋha à gɛl, iyà babay adàgola afad à dugu aŋha à gɛl, dugu bay adàgola afad à iyà à gɛl. Dzedzi misga adàgola afad à kuhuwà aŋha à gɛl, ŋgaha kuhuwà aŋha babay adàgola afad à dzedzi aŋha misga à gɛl.”[✠]

Matsɔnɛŋ godega aŋa mɛlo

(Mata 16.2-3)

⁵⁴ Kiya uwaga Yesu agòd à maham à ahɔŋ dza aya: “La mok uwana kanɔŋaw habaga atsa à afik la matɔd à ahɔŋ afats, katskats kagodaw kà: ‘Iyaw adàsaway’, uwaga apakàhà vok, haday. ⁵⁵ Baŋa kanɔŋaw afad adɔɔfay la gɛl la aku, ‘Aŋuf adàgay la ahɔŋ’, kagodaw, uwaga bay kà apakàhà vok, haday. ⁵⁶ Kay, akul kà akul azlaməna magolla dza, kasɛlaw mavàh mɛlo uwana ala la vɔɔfah, ŋgaha la uwana la zagɛla, ŋgaha ma kà mana katsɔnaw godega aŋa mɛlo uwanay lakana aw zlà ma?”

Matsɔn vok gay la masla mɛzam

(Mata 5.25-26)

⁵⁷ “Kà mana akul la gel aŋkul kadahaw vok seriya à vok aŋkul à gɛl kà madz à ahɔŋ la dziriga la abà aw ma? ⁵⁸ Baŋa dza apuwà à ka gudzi à gɛl kà, la mok uwana akul à tetɔvi la ama, kadaw à huma seriya akul sɛla kà, wàɔf vok à uda kà akul aŋa matsɔn vok gay sɛla, ŋgaha kà masla aŋa maf ka à ahàl aŋa masla seriya aw, ŋgaha bay kà masla seriya aŋa maf ka à ahàl aŋa azlaslodzi aw, ŋgaha kà azlaslodzi babay aŋa maduw ka à danjay aw. ⁵⁹ La dziriga gɔpɔh à ka kà, kadàsa à uda la abatà aw, say baŋa katsatsakwàh azlamatɔm à ahɔŋ sili aŋak à waŋ gesina dadàŋ!”

13

Mapəh gay la ləv ala banjaw mamətsay

¹ La kaslā uwatā, azladza anik tasā à waŋ kà mapəh à Yesu gay lakəl aŋa azla Galili, uwana Pilatus akəf atā, à mok uwana tahəd kà maf tatak aŋatā à slaka mav tatak à Zəzagəla. ² Yesu agəf à atā: “Haďay, ma kadzugwaw ma azla Galili uwaga ma: ‘Tadahaŋ mawisiga uwana aduwa aŋa azla Galili anik uwanay,’ kagodaw takay? ³ Awaŋ, gəgod à akul gesina, baŋa kapəhaw gay la ləv ala aw kà, akul gesina kadāzahawla bokuba aŋatā babay. ⁴ Iyay zlà, azladza kulo gəl aŋha mtəgis uwana məŋ gày la gudəŋ Silowe atəf à gəl, adzamàhà atā ala ma, akul ma, la madzugway aŋkul ma, azlaməna tsakana taduwà azlaməna gudəŋ Urusalima anik kagodaw takay? ⁵ Kay! Awaŋ, gəgod à akul, ama baŋa kapəhaw gay la ləv ala aw kà, akul gesina kadāmatsaw à gay bokuba atā babay.”

Gay la gay la abà aŋa gudəv uwana av mayyay aw

⁶ Kiya uwaga Yesu apəh à atā gay la gay la abà uwanay la magoday: “Dza anik la ahəŋ, gudəv la guf matavəruk aŋha la abà. Masla atsizlla ala, ahəd kà mayàh mayyay la vok aŋha, ama abəzal aw. ⁷ Masla à dza aŋa guf, agof à masla mapəs guf aŋha: ‘Kay, nəŋəŋ tsi, dagay mavay makə gəsàhà waŋ kà mayàh mayyay la vok aŋha, ama gəbəzal aw, adadza à slaka à gəl deyday, kiya kà, gəkəsay aya aw, nàts à ahəŋ.’ ⁸ Ama masla mapəs guf agofal: ‘Məŋga gulo, kamkam, sàkal la viya uwana aya, gədàla à tsəh aŋha gədətəkal vəraw à tsəh dadəŋ. ⁹ Baŋa gədəfehəŋ kiya uwaga kà, zlahaw kà adəyyay, nərəz tsərəh à kà vuď anik, baŋa ayya aw kà: Kadànats à ahəŋ!’ ”

Yesu awur mis makəlàh à vəďah gà ala, la vuď maduw ləv

¹⁰ La vuď maduw ləv, vərđi anik, Yesu adzəkà matapla tatak à azladza la gày madəv kuďa la aku. ¹¹ La abatà aga la ahəŋ mis masla đuvatsga, uwana agà makəlàh à vəďah gà dagay mavay kulo gəl aŋha mtəgis. Masasəďok mawisiga adakalahal gay à vok, aslalla à vok aŋa matsizlla ala aw. ¹² Mok uwana Yesu anəŋà mis uwaga azàlal la magofal: “Lagwa kà, wūr ala la đuvats aŋak la abà!” ¹³ Abəkal ahàl à gəl, ŋgaha la katskats, mis atsizlla ala, ŋgaha adzəkà mazləb Zəzagəla la matsəkay. ¹⁴ Ama məŋga aŋa gày madəv kuďa kà, gəl akəďal à vok, ləv avàlal à gay kà mawur dza ala uwana Yesu awurəŋ ala vuď maduw ləv. Agəf à maham à ahəŋ dza: “Mavakay mukwa la ahəŋ la tsəh aŋa kasukwa, à uwana dza aslala vok aŋa madfàh sləray. Sàhàwwəŋ, tawarakulla la azlamavakay uwaga la tsəh, awkà kasawwaŋ kà mawarakulla la mavakay maduw ləv aw!”* ¹⁵ “Iyay”, Sufəl Yesu agəf à atā: “Akul azlaməna magolla dza, kəla uwabeyuwi aŋkul ma apàlāh sla aŋha ala banjaw ziwŋŋu aŋha ala la vuď maduw ləv kà madla atā à iyaw à abà aw takay? ¹⁶ ŋgaha ma baməraka mis mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham, uwana tak seteni adatsiŋ à sasala aŋha à abà mavay kulo gəl aŋha mtəgis, ŋgaha ma azlayla kà vok aŋa mapələŋ ala la sasala aŋha la abà la vuď maduw ləv aw takay?” ¹⁷ Mawul à uda aŋa Yesu uwaga akəlla ziruwi à azlaməna məzam aŋha à gəl gesina; ama maham à ahəŋ dza tagà la marabay məŋga kà azlasləray nadzipo uwana Yesu adahàhəŋ.

* 13:14 13.14 2Musa 20.9-10; 5Musa 5.13-14

Gay la gay la abà aña tsəhay hamadz

(Mata 13.31-32; Mark 4.30-32)

¹⁸ Apèh à atà gay la gay la abà anik, agòf à atà: “La mana makoray Zəzagəla adəbani vok ma? La mana à uwana gəgagazləla ma?” ¹⁹ Yesu agòf: “Makoray Zəzagəla kà, gəgagazləla la tsəhay hamadz uwana atsà à uda la lig gày aña dza: Azigənay, apaka magol ahàf, tsərəh à uwana azladıyan tasaha à wan kà manjalàh gày anjata à afik.”

Gay la gay la abà aña tatak maməsl tatak ala

(Mata 13.33)

²⁰ Kiya uwaga Yesu agòf à atà aya: “La mana gəgagazləla makoray Zəzagəla ma? ²¹ Makoray Zəzagəla kà kalkal la tatak maməsl tatak ala, uwana mis akotsəy à pəhəw dogum zlo à tsəh, uwana adəh kilo dzik səla gəl aña səla, tsərəh à uwana aməsl magol pəhəw uwaga ala gesina.”

Gamağay slərkukskuts gə

(Mata 7.13-14,21,23)

²² La maday aña la abà à Yesu kà, aguwhàh à uda la azlaməy gudəy la abà, la azlabəza gudəy la abà gesina, ɲgaha la matapla tatak à azladza la tetəvi aña maday à Urusalima la ama. ²³ Kiya uwaga dza anik anav: “Məɲga, kà mana azladza ɲuv pəra tadəbəlay ma?” Ama Yesu agòf à atà: ²⁴ “Wədəw vok à uda kà mad à gày la gamağay slərkukskuts gə uwaga; la paraka gəpəh à akul kà, azladza anjuvaw tadəyah aña mad à gày la abatà, ama tadəslay aw.”

²⁵ Agòf à atà: “La mok uwana zil gày adatsizlla ala adatsak à gamağay à ama kà, akul uwana la uda kadədzawka mazalahay la magofay: ‘Sufəl, Sufəl, pəzl anu à ama ala.’ Ama masla adətsizlla ala, adəgof à akul: ‘Akul gesina uwaga, gəsəl slaka uwana kaguwəy la abà aw, gəsəl akul aw.’ ²⁶ ɲgaha kadəgodawwal: ‘Məzəw tatak məsəh tatak gesina kà la slaka gə anina, ɲgaha aya katəpəhənwala tatak la azlagudəy gami la abà.’ ²⁷ ɲgaha aya adəgof à akul: ‘Gəsəl akul aw, gəsəl slaka uwana kaguwəy la abà aw, zəw gi vok akul gesina ankul, uwana kadəhəw mawisiga.’ ²⁸ La abatà la uwana kadətawaw, la mapaf slif la tsəh ala tərəwəwə, la mok uwana kadənəyaw Abəraham, Isak, Yakuba, ɲgaha la azlaməna mapəh à atə gay à ahəl, kà mapəh à azladza gesina la makoray Zəzagəla, tekedika akul kà akul mawits akul à uda gə. ²⁹ ɲgaha aya kà, azladza tadəsa à wan la tsəh la ahəy, la matəf à ahəy afats, la mas à afik afats ɲgaha la gəl la aku bay. ɲgaha atə tadəbəzal slaka madza madzay la tatak may lakəl la makoray aña Sufəl Zəzagəla. ³⁰ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlaməna huma la abà, tadəgay azlaməna lig, ɲgaha azlaanik la tataka azlaməna lig la abà bay kà, tadəgay azlaməna huma.”

Vok ahama Yesu kà Urusalima

(Mata 23.37-39)

³¹ La kaslə uwatà kà, azla Farisəya anik tazə vok à slaka Yesu, ɲgaha tagòfal: “Də aña la abanay. Həd à slaka anik kà uwana Herod asal makəf ka!” ³² ɲgaha Yesu agòf à atà: “Dəw, kadəpəhaw à hayyən uwaga kà kiya uwanay: Aganay gəkufəkəh azlamasəsəfok mawisiga la mawar azladza ala lakana, lebəy, ama la mavakay makər aña kà gədəkəf gəl à sləray gulo. ³³ Ama kəla kà, say gətsizlla ala lakana, lebəy, la vuɖ uwahə,

kà uwana akèsa vok kà anja masla mapəhal gay à ahàl anja Zəzagəla anja maməts à uda anja huɖ gudəŋ Urusalima aw, say la huɖ gudəŋ Urusalima kəla.”

³⁴ “Urusalima, Urusalima kak la uwana kakəɖəh azlaməna mapəh à atà gay à ahàl anja Zəzagəla, uwana aslələh kà atà à waŋ gesina. Asik dəŋ gədayahah maham gay à azladza anjak à vok la slaka gula, bokuba gotsak uwana ayəh maham gay azlabəza anja à vok, la tsəh gogozlāh anja. Ama kakəsaw aw. ³⁵ Haɖay, lagwa kà, gəy ankul adəpak nɔvagay. Ama gi kà, gəpəh à akul la dziriga kà, akul kadənəŋaw gi, tsərəh à kaslə uwana kadəgodaw kà: ‘Zəzagəla apis gay à dza uwana à vok, atsa à waŋ la sləm anja Sufəl Zəzagəla’, aw.”*

14

Yesu awur masla ɖuvats ala

¹ Vərđi anik, Yesu ahàd à mtəga anja tekula anja mənɔga anja azla Farisəya la vuɖ maduɔ ləv, kà mazuw tatak may. Azladza uwana la abatà, tanərəz Yesu lela. ² Dza anik la ahəŋ uwana makəsl vəɖah gə la abatà la huma anja. ³ Yesu apəh gay à azlamənɔga anja azlaməna mapəhla mapəhlay ala la azla Farisəya: “Wakità mapəhay gami ma avà tetəvi kà mawur dza ala la vuɖ maduɔ ləv takay?” ⁴ Ama asà à atà mawulla gay à uda aw. Kiya uwaga aɖək ahàl à masla ɖuvats à gəl, awurəŋ ala, ŋgaha asək à dza uwatà, adà anja. ⁵ Yesu agòɖ à atà: “Uwa à uwana bəzi anja anjakaw kokur anja atəɖ à suwa à abà ma la vuɖ maduɔ ləv kà, azəb à uda aw uwi?” ⁶ Dza la ahəŋ aslələ vok kà mawulla gay à uda lakəl anja uwaga aw.

Gay lakəl anja mayahani slaka ŋgaha lakəl anja mazalahay

⁷ Iyay, la abatà Yesu anərəz mayahani slaka anja azladza uwana tazələh atà à maham gay à vok à abà. Tayahay kà azlaslaka delga. Kiya uwaga apəh à atà gay uwaga: ⁸ “Baŋa dza azàla ka à madəvaday mazəb mis à abà kà, kayəh slaka madza madzay delga gə dadəŋ aw. Zlahaw dza anik la ahəŋ, à uwana tazələl à madəvaday uwaga à abà, aɖuwa ka bay ma? ⁹ ŋgaha kà pəra masla mazalləh akul atsa à waŋ, agòɖ à ka: ‘Kona, sàkla slaka uwaga à dza uwanay.’ La abatà kà, kak kà magol zirui adahama ka à gəl kà matsizlla ala la huma, kà mad à lig. ¹⁰ Ama baŋa tazələl ka kiya uwaga kà: Həɖ, kadza anjak à madzay la lig. Kà uwana la mok uwana masla mazalləh akul adàda à awtəy kà, adəgòɖ à ka: ‘Slawda, kak kà, zà vok à huma à gay la abanay’, la abatà kà, kà anjak kà adəgay dzəɖa anja səla aw la huma azladza uwaga gesina, kà kak anja mad à huma à gay.* ¹¹ Kà uwana kəla uwabeyuwi uwana azigən gəl anja kà, tadawulla ala à lig. ŋgaha dza uwana awulla gəl à vəɖah kà, tadədalla à huma.”

¹² Kiya uwaga Yesu agòɖ à dza uwana, azələh babay: “Iyay zlə, baŋa kavà tatak may, baŋaw kata kaf à uda kà, kazəlləh azlaslawda anjak la azladeda anjak, baŋaw la azlayaga anjak, la azlaməna magay anjak, uwana azlagalepiga pəra aw. Way kà atà babay kà tadəzalla ka vərđi anik, kà mazuw tatak, kà uwana baŋa tazələl ka kà bokuba tapəlla ka uwana à abà tazəw la mtəga anak suwaj. ¹³ Ama baŋa kat kaf à uda kà, zələh kà azlaməna kuɖa, azlamagodu, azladeri ŋgaha la azlaguləf pəra. ¹⁴ Kità kà, kadəgay la marabay, kà uwana atà kà taslala vok anja mapəlla ka à abà

aw. Uwaga kà Zəzagəla la uwana adàpəlla ka à abà la mavakay uwana adàwulla azladza dziriga à uda la mamətsay.”

*Gay la gay la abà aña mən mat kaf à uda
(Mata 22.1-10)*

¹⁵ Mok uwana tatsən gay uwaga kà, tekula la tataka aña azladza uwana la tatak may la adi, agòd à Yesu: “Tsa kətà kà, marabay agay la dza uwana adàzuw tatak may aňha la makoray aña Zəzagəla!” ¹⁶ Yesu agòd à atà: “Dza anik la ahən, atà magol kaf à uda, ɲgaha azàläh azladza aňuvaw. ¹⁷ La mok uwana tatak adahənay kà, asləl magamza aňha kà mazaläh azladza uwana tapàh à atà: ‘Sàw à waň, sàw à waň adagay, kà uwana tatak may kà adahənay!’ ¹⁸ Ama gesina aňatà tadzəkà manav kamkam la tekula tekula. Matera agòd à magamza: ‘Gi, gəsükw guf kà, asa à gi, gəday kà manəňə, kamkam bàsgəň.’ ¹⁹ Kiya uwaga masəla agòdal aya: ‘Gəsükw sla səduk zlo, gəday gədəgurla atà sləray, kamkam bàsgəň.’ ²⁰ ɲgaha anik agòdal aya suwaň: ‘Gi kà, gədazəb mis kà bà lagwa lagwa, kà uwaga à uwana gəslala vok aña manəf ka aw pəra.’ ²¹ Kiya uwaga magamza awul à slaka mənğa aňha, apəhal uwana tapəhal gesina. La abatà kà, zil gày apək ləv, la magəday à magamza aňha: ‘Hàd, katskats à azlavada-vaday à afik, la azlagay barama à ama la huđ gudəň la abà, ɲgaha hàd kasəlla azlaməna kuđa à waň, la azlamagodu, la azlaguləf ɲgaha la azla-deri gesina!’ ²² Zweek la huma, uwana uwaga adadaha vok kà, magamza asà à waň agòd à mənğa aňha: ‘Mənğa, uwana kapəh kà, adahà vok, ama slaka atamà à ahən bà gotənaň aya.’ ²³ Kiya uwaga mənğa agòd à magamza aňha: ‘Lagwa kà, dàh à azlabəza mazləraməh tetəvi à ama, la azlalig zlagam, fàh à atà gasa à gəl, kà masəlla atà à waň kà aña mahənlə aña gày gulo!’ ²⁴ Ndzer, gəpəh à akul la dziriga kà, azlauwana gəzàläh atà takwəsàh kà, tetuwa tadətap tatak may gulo tetuwa aw.’ ”

*Tatak uwana dza apakla masla madiňal gəl à vok la slaka Yesu
(Mata 10.37-38)*

²⁵ Maham à ahən dza aňuvaw tanəfà Yesu la tsəh. Yesu agəla vok, ɲgaha agòd à atà: ²⁶ “Baňa dza asal, manəf gi kà, say apəsew baba aňha, la iyà aňha, la mis aňha, la azlabəza aňha, la azladedə aňha ɲgaha amiyaka gəl aňha dadəň. Tsa baňa kiya uwaga aw kà, aslala vok aña magay masla matapla la slaka gulo aw. ²⁷ Kəla dza uwana akəs mamətsay aňha, ɲgaha anəf gi aw kà, aslala vok aña magay masla matapla la slaka gulo aw. ²⁸ Baňa dza asal maňal magol gày kà, say adza madzay dadəň, atugw tatak uwana adəziň ala gesina dadəň. Baňa sili aslay kà mahənləň ala, la uwana adzəka sləray. ²⁹ Awkà baňa adzəka maf godega à gày à ahən pəra, uwala à adəhənəň ala aw kà, kəla dza uwana adənəň gày uwana ahənlə aw kà, tadədzəka makədasl. ³⁰ Tadəgəday: ‘Nəňaw tsi, kona uwanay tsi: Adzəkà maňal magol gày, uwala aslala vok aña mahənəň ala aw tsi!’ ³¹ Kiya uwaga babay la sufəl uwana asal map guvəl la sufəl anik kà, say adza madzay dadəň, kà manərəzay à baňa dza dəbow kulo aslala vok aña map guvəl la dza dəbow dzik səla. ³² Baňa aslay aw kà, tsa sufəl anik uwanay aləg kərkər dadəň kà, say asləl gay kà manav masəl vok atà səla.” ³³ Yesu agòd kiya uwaga babay zlà: “Baňa dza apəsew tatak aňha gesina aw kà, aslala vok aña magay masla matapla la slaka gulo aw!”

*Slugul uwana azladay aw
(Mata 5.13; Mark 9.50)*

³⁴ “La haday gà kà, slugul kà tatak delga. Ama baŋa azladay aya aw ma, kakay dza azladəŋ ma? ³⁵ Uwaga akəsa vok baməraka aŋa kutso aw, ŋgaha bay apək arəguwa babay aw. Uwaga kà say maftukw ala pəra. Dza uwana sləm lakəl kà atsəbal sləm lela zlà!”

15

*Gay la gay la abà aŋa tuwaŋ mazilaga ŋgaha uwana tabəzal
(Mata 18.12-14)*

¹ La abata azlaməna mazəb hadama la azladza anik uwana madz à ahəŋ aŋatà kà lela aw kà, tazà vok à slaka Yesu kà matsəbal sləm. ² Azla Farisəya la azlaməna mapəhla mapəhay ala taŋəŋuz à tsəh ala kà atà kà atà la magoday: “Nəŋaw, konnay akəs azlaməna tsakana kà la ahəl səla tsi, ŋgaha tazuw tatak may la slaka gà la atà nna tsi.” ³ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwanay, agod à atà:

⁴ “Uwa la tataka aŋkul la abà uwana akor tuwaŋ dzim, ŋgaha tekula aŋatà azila à ama, asak à dzik ladəga gəl aŋha ladəga gà uwanay la fəta, kà masla aŋa mad mayàh tekula gà uwaga tsərəh à uwana abəzal aw uwi? ⁵ Mok uwana adabəz tuwaŋ aŋha kà arabay, akəsay, af à kuda. ⁶ Mok uwana adà à mtəga kà, adzəka mazalàh azlaslawda aŋha la azlaməna magay aŋha, la magod à atà: ‘Mərab anina, kà uwana gəda bəzal tuwaŋ gulo uwana azalà.’ ⁷ Kiya uwaga babay gəgod à akul kà, marabay məŋga adəgay la zagəla la afik, kà aŋa masla tsakana tekula uwana apəh gay la ləv ala, aduwa dza dzik ladəga gəl aŋha ladəga gà uwanay, uwana: ‘Anu azladziriga’, tagod.”

Gay aŋa gursu uwana azalà ŋgaha tabəzal

⁸ “Awma mis ma uwala à uwana akor gursu kulo, ŋgaha tekula azilə à ama, kadzugwaw ma, avats fənəs, aslad gay, ŋgaha ayahay la haŋkəli, tsərəh à uwana abəzal aw takay? ⁹ Mok uwana adabəzal gursu aŋha kà, azalləh azlaslawda aŋha la azlamatetegi aŋha gesina, ŋgaha agod à atà: ‘Mərab anina, kà uwana gursu gulo uwana azalà kà gəda bəzal adagay!’ ¹⁰ Kiya uwaga babay, gəgod à akul kà, marabay adagay la zagəla la afik, la slaka azlamalika aŋa Zəzagəla, kà mapəh gay la ləv ala aŋa masla tsakana tekula, uwana atsà à huma aŋa Zəzagəla.”

Gay aŋa kona mazilaga la mawul à waŋ aŋha

¹¹ Kiya uwaga Yesu agod aya: “Dza anik la ahəŋ agə la azlabəza səla. ¹² Kiya uwaga, mabəziga bəziga agod à baba aŋha: ‘Baba və à gi humà ləmana, uwana adəgay aŋulo!’ Kiya uwaga baba avahà ləmana à azlabəza aŋha səla ala. ¹³ Mok uwana adahəni à ahəŋ ŋuv, mabəziga bəziga adəw humà makoray aŋha ala, adà aŋha kərkər la sili gà. La abata azà sili aŋha ala la magogotsay aŋa gudəŋ à vok la abà gesina. ¹⁴ Kiya uwaga, mok uwana adakod tatak aŋha gesina kà, magol may adzəkà vok la gudəŋ uwatà la abà, ŋgaha adzəkà mawoy tatak, ama tatak la ahəŋ aw. ¹⁵ Masla ahəd à mtəga dza anik aŋa gudəŋ uwatà la abà uwana asləl à guf aŋha à abà kà manəŋla azlanamzi. ¹⁶ Masla kà ayàh kà bə mahən huf aŋha ala, la azlamaholahola uwana azlanamzi tapaday, ama dza la ahəŋ avəl aw. ¹⁷ Təh, awulal à gəl lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋha uwana uwarà,

agòf: ‘Azlamèna slèray anja baba gulo kà tatak may aduwa atà, ama gi kà, masla la uwanay gëmètsay kà may ma, kakay ma?’ ¹⁸ Lagwa kà, ñuləm, gəda à mtəga baba gulo gədəgòfàl: Baba, kamkam gəfahà mawisiga à Zəzagəla à vok, ñgaha à kak à vok bay. ¹⁹ Baba, lagwa kà, azlayla kà vok kà mazal gi ala bəzi anjak aya aw! Ama lagwa kà, fà à gi à ahəñ bokuba gi magamza anjak!’ ²⁰ La abatà kà atsizilla ala, kà mad à mtəga baba anja.”

“Mok uwana aləg kərkər la gày anja baba anja kà, baba anja anəñəñ kà, atsa à wañ. Ñgaha vok ahaməl kaykay. Hadzak, asà à afik, atsədal à ama, avəl kà, akəsà vok la marabay. ²¹ Bəzi uwaga agòfàl: ‘Baba, kamkam gəfahà mawisiga à Zəzagəla à vok, ñgaha à kak à vok. Lagwa kà, azlayla kà vok kà mazalgəla bəzi anjak aya aw!’ ²² Ama baba agòf à azlamagamza anja: ‘Katskats, sàwla dawara delga à wañ, kaduwal à vok; fàwwal dzeda à ahəl, bəkàwwal kwimik à asik. ²³ Lagwa kəsàw vèlik magagseyga à wañ, kakəfaw, məpəf ñgaha mərəb, ²⁴ kà uwana bəzi gulo uwana agà bokuba mamətsayga kà aganay, adawul à uda la sifa aya, azalà, ama adagay mabəzalga.’ Ñgaha kiya uwaga tadzəkà marabay.”

²⁵ “Tekedika magol bəzi anja kà, agà la fəta. La mok uwana atsà à wañ la fəta, uwana adagay nekwa la gày kà, atsənà talakway la azladəs la madəvaday gesina. ²⁶ Magol bəzi uwaga azàla magamza tekula, anəvalla gay ala: ‘Mana ma à uwaga adadzəka vok la mtəga gami ma?’ ²⁷ Kiya uwaga magamza agòfàl: ‘Deda anjak kà adawul à wañ. Masla gà la uwaga, baba anjak akəf vèlik magagseyga uwatà, kà uwana awùlla à wañ la wurwur.’ ²⁸ Nəñ, adzəkà mapak ləv, ñgaha akəs mad à gày aya aw. Kiya uwaga baba anja asà à uda, adəval kudà kà mad à gày. ²⁹ Ama masla agòf à baba anja: ‘Baba, mavay dəñ à uwana gi la slaka anjak, didi gədakweska mapəhay anjak aw. Ama bə məzezak babay kà, kavà à gi anja marabla la azlamanalay gulo aw! ³⁰ Ama banja kà anja bəzi anjak uwanay adadadas tatak anjak ala la zlapay la tsəh, ñgaha adawulla à wañ kà, kakəfal vèlik uwana məgagsəñ aya ma kà mana ma?’ ³¹ Ama baba agòfàl: ‘Bəzi gulo, iyay, kak la ahəñ koksikoksi la gi, gəsəl. Kasəl kà, dəwdəw tatak uwana gəkoray kà uwaga kà anjak aw takay? ³² Ama lakana kà, akəsà vok kà, məvalàh à zagəla, la mahab madəvaday, kà uwana deda anjak uwana agà bokuba mamətsayga kà, aganay adawula à uda la sifa aya, azalà ñgaha adagay mabəzalga aya kà uwaga à uwana mərəbay!’ ”

16

Gay la gay la abà anja magamza kaskasga (Mata 25.14-30)

¹ Kiya uwaga Yesu agòf à azlaməna matapla la slaka anja aya: “Dza galepi gà la ahəñ uwana agà la magamza lakəl anja ləmana anja gesina. Ñgaha azladza tasàhàla gay uwana à wañ, magamza anja uwaga adəhəhəñ la tatak anja. ² Məñga anja azàlal, agòfàl: ‘Mana ma à uwana gətsenəñ lakəl anjak ma? Iyay, tğw à gi godega anja slèray anjak lagonay, kà uwana kadəgay magamza gulo aya aw!’ ³ Magamza adzugw la gel anja, agòf: ‘Aga, məñga gulo azəb gi à tatak anja lakəl ala ma, mana ma à uwana gədehəñ lagwa zlà ma? Mapəs guf, ndzəfà gulo la ahəñ aw. Matsatsàh tatak babay, ziruwi. ⁴ Iyay, təga, gəsəl uwana gədəfəhəñ à mok uwana adəzəb gi à tatak anja lakəl ala. Azladza la ahəñ à

uwana tadàfa à gi à ahøj à mtøga anjatà.' ⁵ Kiya uwaga azalàh azladza uwana goder anja møjga anja agàhà à atà la vok tekula, tekula. Agòd à matera: 'Nna à goder anja møjga gulo, uwana agà kà la vok ma?' ⁶ 'Amàl kuvu gøjgøj dzim', agòfal. Magamza agòfal: 'Wakità anja goder anjak kà, aganay, dza madzay katskats, katseser gøjgøj dzik zlo!' ⁷ Ngaha anavà dza anik aya: 'Kak ma, nna aga kà la vok ma?' 'Nalkama nesesa dadèrmokw zlo.' Magamza agòfal: 'Kak bay kà, aganay à wakità anja goder anjak: Tsetsèr dadèrmokw ufad!' ⁸ Kiya uwaga møjga anja, azlèbà magamza kaskasga uwana adahà uwaga gesina la demdem, kà uwana azladza anja gudøj à vok lakana taduwa à azladza anja ufaaka la katskats la sløray anjatà la abà."

⁹ Yesu azalàh à gøl, agòd à atà: "Kèsaw vok slawda la azlamømana anja gudøj à vok uwanay, ngaha kà vuð uwana kadàbøzaw à tatak aw kà, tadakəs akul à slaka madz à ahøj, uwana adøv à gay aw. ¹⁰ Kà uwana dza uwana dziriga la azlabøza tatak la abà kà, masla kà dziriga la azlamøj tatak la abà babay. Ngaha dza uwana kaskas la azlabøza tatak la abà kà, masla kaskas la azlamøj tatak la abà bay. ¹¹ Tsa banja akul kagaw dziriga la tatak uwana la abà, tafà à akul à ahàl la gudøj uwanay la vok aw, ma uwa à uwana adàfa à akul lømana dziriga à ahàl zlà ma uwa? ¹² Banja akul kagaw dziriga la lømana anja azladza anik aw, ma uwa à uwana aslala vok mav à akul lømana anjukul uwa?"

¹³ "Kiya uwaga dza la ahøj atsöp azlamøjga sèla à huma à gay aw: Apøsew anik, ngaha akəs gay anja anik; awoy anik, ngaha akweska anik. Kiya uwaga babay zlà, kaslawwalla vok kà matsöp Zøzagøla à huma la sili aw."

*Azlamapøhay anik anja Yesu
(Mata 11.13; 5.31-32; Mark 10.11-12)*

¹⁴ Azla Farisøya tatsønà gay uwaga gesina, takəfəsl à Yesu, kà uwana atà kà, azlamøna mawoy sili møjga. ¹⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: "Akul kà: 'Anu azladza dziriga', kagodaw la huma anja azladza la madəh gasa. Ama Zøzagøla asəl madzugway anjukul. Uwana azladza tanøroz bokuba tatak møjga gə kà, la huma Zøzagøla, kà uwaga kà bokuba tatak deydayga pøra."

¹⁶ "Azlamøna mapøh à atà gay à ahàl la azlamapøhay anja Musa tapəh gay lakəl anja makoray Zøzagøla tsərəh à kaslà anja Yuhana masla madəh batem. Dagay la mok uwatà kà, kəla uwabeyuwi adəh gasa kà mad à makoray Zøzagøla à abà. ¹⁷ Zagøla la kutso kà adøv à gay la butu, à kà matədla anja mapøhay njvga la wakità Zøzagøla la abà."

¹⁸ "Kəla dza uwana akudək mis anja, ngaha azəb anik kà adada à gøl gaw, ngaha dza uwana azəb mis uwana zil anja akudəkay babay kà, adada à gøl gaw suwan."

Dza galepi atà la Lazar

¹⁹ "Dza galepi anik la ahøj, uwana atsakwəh à diri mativga à abà uwana tsakalay anjatà kà zlazladə. Masla kà adzàhà à ahøj kà say la matsidəy la abà pøra. ²⁰ La abatà kà, masla kudə anik la ahøj uwana sləm anja Lazar. Vok anja gesina kà bə amik amik tsatsabasla. Adzàhà à ahøj la slaka mahən à ahøj la gay gamagəy anja galepi. ²¹ Asal mahən huð anja ala la azlatatak may mapətsəh pətsəhga, uwana atəð à ahøj la table anja

galepi uwaga la afik, ama aslà aw. Ngaha aya kà, azlakèda tasàhà à wan kà mamètəfàh amik anha uwaga la abatà kà, azàhəŋ kaykay. ²² Masla kuɗa uwatà aməts, ngaha azlamalika tasà à wan, tazəb masla, tadàlla à slaka Abəraham la zagəla. La lig la ahəŋ kà, galepi uwaga aməts suwan, talà, tatùw lela. ²³ Galepi uwaga kà asà ngərpa mənŋa la mezewi. La matərəbay anha la abà kà, anəŋà à zagəla kərkər kà, anəŋà Abəraham la Lazar la slələf anha lakəl. ²⁴ Ngaha masla adzəkà mazalahal la magoɗay: ‘Baba Abəraham, vok ahamà ka kà gi, sləl Lazar à wan, atəp gay gəl ahəl anha à iyaw abà, kà matasgəla alàh gulo, kà uwana gəs ngərpa mənŋa la gày akəl uwanay la abà.’ ²⁵ Ama Abəraham agoɗal: ‘Iyay bəzi gulo, dzùgw tsi, kazùw matsiday la mok uwana kalèg la sifa, ama Lazar kà asà ngərpa mənŋa. Lagonay kà, adabəz à matsiday suwan la abanay, ngaha kà kak, kadaɓəd à matərəbay à abà. ²⁶ Ngaha aya kà, la tataka gami la abà la akul kà, magol afək zəŋzəŋga la ahəŋ; avahanula. Azladza uwana la slaka gami la abanay taslala vok anja mad à uda à slaka ankul aw, ngaha azlauwana la slaka ankul taslala vok anja mas à gay babay à slaka gami aw.’ ²⁷ Galepi agòɗ: ‘Kamkam, baba Abəraham, sləl Lazar à mtəga baba gulo, ²⁸ kà uwana azladeda gulo la ahəŋ zlo aya, kà masla anja mapəh à atà à vok à abà, kà atà anja mas à wan à slaka uwanay gi la abà aw.’ ²⁹ Ama Abəraham agoɗal: ‘Musa la azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà tapəh à atà. Say takəs gay anjatà pəra!’ ³⁰ Galepi agoɗal: ‘Awan, baba Abəraham, diga aw. Ama baŋa dza awul à uda la mamətsay, ahəd, la uwana tadəkəs gay anha, ngaha tadəpəh gay la ləw ala.’ ³¹ Kiya uwaga Abəraham agoɗal: ‘Baŋa tatsəna gay anja Musa la azlaməna mapəh à atà gay à ahəl anik aw kà, amiyaka bə dza uwana awùlla à uda la mamətsay, adəday babay kà, tadətsən gay anja aw’ ”, kiya uwaga Yesu apəh à atà.

17

Tsakana

(Mata 18.6-7,21-22; Mark 9.42)

¹ Yesu agòɗ à azlaməna matapla la slaka anha: “Tatak uwana adədahla azladza à tsakana à abà la ahəŋ koksikoksi. Ama ngərpa adəgay la dza, uwana adəh uwaga. ² Nuləm tawadəl dzəgla à kuda, taduw à dərəw à abà, à kà uwana adukw tekula anja azlabəza uwanay à tsakana à abà. ³ Dahàw hanjəli lela!”

“Baŋa deda anjak adəha tsakana kà, pəhal la tələmna; baŋa atuw lakəl anja tsakana anha kà, matsallan ala. ⁴ Baŋa adəhà à ka tsakana à vok asik mədəf la mavakay la tsəh, pəra kəla madəh tsakana kà, atsa à wan atuway lakəl anha kà, matsallan ala gesina.”

Madiŋal gəl à vok

⁵ Azlaməna matapla tagòɗ à Sufəl: “Zànula madiŋal gəl à vok gami à gəl!” ⁶ Sufəl agòɗ à atà: “Agayŋa la madiŋal gəl à vok ankul à gay la ahəŋ bakət tsəhay hamadz kà, naka: “Bəɗà vok ala la abanay, həd kadətsəb vok à dərəw à abà!”, kagoɗaw à gudəw kà, naka uwaga kà apakakulla vok, kà uwana akul la madiŋal gel à vok.”

Sləray anja magamza

⁷ “Uwa la tataka ankul la abà, à uwana magamza anha apəs guf banjaw anəŋla azlatatak kà, la mok uwana adasa à wan la fəta kà: ‘Sà à wan

katskats, kadza à tatak may à gəl', agodfal uwa? ⁸ Awan, ama agodfal kà: 'Dàh gi tatak may, bèdla lukut, kà mav à gi tatak may la tatak masay, la lig la ahəŋ kà pəra, kak kadàdzəka mazuw tatak, la masay suwan.' ⁹ Kagodaw ma, 'Kikay', agodf à masla sləray uwana adahàlla kiya uwanay kagodaw takay? Awan, uwaga kà sləray anha. ¹⁰ Akul babay kà kiya uwaga: Mok uwana kadafahaw uwana tapəh à akul gesina kà, gòdāw kà: 'Anu azlaməna sləray deydayga pəra', gòdāw; 'Mədfahəŋ kà uwana uwaga kà, agay kà sləray gami pəra.'

Yesu awara azlaməna akəl zagəla ala kulo

¹¹ La mok uwana Yesu adà à Urusalima kà, aguwa la gay makwi anja Samariya atà la Galili. ¹² La kaslā uwana masla azlādà à huɸ gudəŋ anik à abà kà, azlaməna akəl zagəla kulo tagagam la masla. Tatsàzl à fəta à awtāy. ¹³ Ngaha tazà kuda à zagəla la mawiyay: "Yesu, mənŋga, vok ahama ka kà anu!" ¹⁴ Masla anəŋəz atà, agòf à atà: "Dāw kadəpəhawla vok ankul à azlaməna mav tatak à Zəzagəla!" La mok uwana atà la asik lakəl kà maday kà, tanəŋəz vok anətà kà: Tawārla. ¹⁵ Kiya uwaga tekula la tataka anətà la abà, uwana anəŋəŋ kà adawurla kà, awul à slaka Yesu la mazləb Zəzagəla la kuda zləkkà. ¹⁶ Atəf à makəla asik anha la magodfay: 'Kikay'. Masla kà tekeɸika zil Samariya. ¹⁷ Kiya uwaga Yesu agòf à atà: "Azladza kulo tawār ala aw takay? Atà la azlaladəga anik uwanay la? ¹⁸ Dza la ahəŋ adzūgw kà mawul à awtāy kà mav kikay aw. Say mələk dza uwanay pəra." ¹⁹ Ngaha Yesu agòf à dza uwana awul à wan: "Sà à afik, hād anjak; madinjal gəl à vok anjak adawur ka ala!"

Mas à wan anja makoray Zəzagəla

(Mata 24.23-28,37-41)

²⁰ Azla Farisəya tanavà Yesu: "Mbà makoray Zəzagəla adasa à wan mi", tagòfal. Yesu agòf à atà: "Makoray Zəzagəla kà, atsa à wan la kiya uwanay anja manəŋəŋ la yewdi aw. ²¹ Ngaha dza aslala vok babay kà magodfay kà: 'Aganay la abanay, banaw agatāy la abatāy', tagodfay babay aw. Səlāw kà, aganay la tataka ankul la abà à makoray Zəzagəla."

²² Masla agòf à azlaməna matapla la slaka anha: "Azlamavakay anik tadasa à wan à uwana kadāyahaw la iyaw tugwi kà manəŋ Kona anja dza bā à mavakay tekula, ama kadānəŋawwan aya aw. ²³ Ngaha azladza tadəgodfah à akul Kristu kà 'Aganay la abanay, banaw agatāy la abatāy.' Kakəsaw gay anətà aw, kadaw la abatà aw! ²⁴ Kà uwana bokuba habaga uwana awutsəf à uda la ləv zagəla la abà, dagay la tsəh la ahəŋ tsərəh à gəl à agu kà, la kiya uwaga adəpaka vok la vuɸ mas à wan anja Kona anja dza babay. ²⁵ Ama kəla kà say asa nŋərpa mənŋga dadəŋ, ngaha kà say azladza anja zamana uwanay takweska masla aya dadəŋ. ²⁶ Bokuba uwana apakàhà vok la zamana anja Nuhu kà, kiya uwaga à uwana adəpaka vok babay la mavakay anja Kona anja dza. ²⁷ La zamana uwatà azladza tazāw, tasāh, tazāb mis, tavāh azladəgam anətà à zil, tsərəh à mavakay uwana Nuhu adà à kəslah iyaw à agu. Ama atà kà, tadzūgw tatak anik ɸiki-ɸiki tsərəh à uwana mazlaha asà à wan azāhà atà ala aw. ²⁸ Apakà vok la zamana anja Lot bay kà kitā: Tazāw, tasāh, tasākwāh, tadāwāh ala, tasləkàh tatak, ngaha tanjālāh azlagāy anətà. ²⁹ Ama la mavakay uwana

Lot asà à uda la gudəŋ Sodom la abà kà, Zəzagəla aduw akàl à ahəŋ la zagəla uwana la abà, kadàh kà kadàh. Nŋaha azaha azladza ala gesina.*
³⁰ Adàpaka vok kalkal la uwaga la vuf mas à waŋ aŋa Kona aŋa dza babay.”

³¹ “Kiya uwaga babay la mavakay uwatà kà, dza uwana la gəl gày la afik kà, amiyaka kazlaŋa aŋha la kay kà, adàsa à ahəŋ kà mahəlay aw. Nŋaha babay kà, dza uwana la guf la abà kà, adàwul à mtəga babay aw.
³² Dzugwàw lakəl aŋa mis aŋa Lot tsi. ³³ Dza uwana ayàh matəf sifa aŋha kà, adàziŋ ala, nŋaha dza uwana atùw sifa aŋha aw kà, adətəfəŋ uwaga.
³⁴ La dziriga gəpəh à akul: La vuf uwatà kà, azladza səla la kəslah tekula la afik kà, tekula tadàzəbay, tekula tadàsakal. ³⁵ Azlamis səla la vəl tekula la afik kà, tekula adàzəbay, tekula tadàsakal. ((³⁶ Aya kà, azlazil səla la guf tekula la abà, tekula tadàzəbay, nŋaha tekula tadàsakal.))” ³⁷ Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aŋha tanàv: “Sufəl, uwaga ma adàpaka vok ma lala?” Masla agòd à atà: “La slaka uwana tatak mamatsayga la ahəŋ la uwana azlakwatsamu taham gay à vok la abatà.”

18

Gay la gay la abà aŋa mis kuɗa atà la masla maɗàh seriya

¹ La lig la ahəŋ Yesu apəh à atà gay la gay la abà kà aŋa maɗəhatàla kà masak à madəv kuɗa la tsəh ala la ahəŋ la maruw vok à ahəŋ aw.
² “Masla seriya la ahəŋ la gudəŋ anik ahoy guba aŋa Zəzagəla aw, nŋaha akəs gay aŋa dza babay aw. ³ La gudəŋ uwatà la abà babay kà, mis kuɗa anik la ahəŋ, asàh à waŋ à slaka aŋha la magoɗal: “Dàh à gi seriya la masla məzəm gulo.” ⁴ Asik dəŋ masla seriya akwesàhal à gəl, ama la lig la ahəŋ adzugw la gəl aŋha: ‘La dziriga kà, guba az à gi kà aŋa Zəzagəla aw, gəkəs gay aŋa azladza aw. ⁵ Ama lagwa kà, mis kuɗa uwanay atəɗəb gi ayigəla kà, gəɗàhla seriya aŋha nŋaha masla aŋa masàh à waŋ aŋa mawis à gi gəl à vok aya aw.’ ” ⁶ Kiya uwaga Sufəl Yesu agòd: “Tsənàw uwana masla seriya mawisiga uwanay agòd tsi. ⁷ Kətà zlà ma, Zəzagəla kà adàɗah dziriga à azlauwana atsatsàmàni atà aw, kagoɗaw takay? Adàɗah dziriga à azlauwana tanàval tatak mavakay la mahənay gesina. Nŋaha vok ahamàl kà atà babay aya. ⁸ Bà la dziri gəpəh à akul kà, adàɗah à atà dziriga la katskats. Tekedik ma, baŋa Kona aŋa dza adàsa à waŋ ma, adàbəz à madiŋal gəl à vok à gəl la wəɗah takay?”

Gay la gay la abà aŋa

zil Farisəya nŋaha la masla mazəb hadama

⁹ Uwana Yesu apəh gay la gay la abà uwanay kà, kà aŋa azladza anik, uwana tapakà gəl aŋatà ala kà: ‘Anu azladza dziriga la huma Zəzagəla’, tagòd, tapəsəw azladza anik. ¹⁰ “Azladza səla tatsizilla kà mad madəv kuɗa la məŋ gày Zəzagəla la aku. Anik zil Farisəya, anik uwanay masla mazəb hadama. ¹¹ Zil Farisəya atsizilla ala, adəv kuɗa la kiya uwanay: ‘Sufəl Zəzagəla, kikay gəgoɗ à ka, kà uwana gi kà, gi kiya azladza anik aw. Kà uwana atà kà: Azlaməna gəl, azlamawisiga, azlamabila! Zəzagəla, kikay gəgoɗ à ka, kà uwana gi kà kiya masla mazəb hadama uwanay aw!’ ¹² Nŋaha aya kà, asik səla gəkəs nəlay la kasukwa la tsəh, kəla tatak gulo

uwana gəbəzal kà, gəvəhay tekula la gay aña makulo gesina.’ ¹³ Ama masla mazəb hadama atsizlla à fəta à awtəy, aslā kà madzək yewdi à zagəla aw, ama atatəsla gay ləv: ‘Sufel Zəzagəla gulo, vok ahama ka kà gi, à gi uwana gi masla tsakana!’ ¹⁴ Gəpəh à akul la dziriga kà, masla la uwana adà à mtəga la ləv sətakaga, à kà dza anik uwanay. Kà uwana kəla uwabeyuwi uwana azigən gəl aña kà tawulla à lig, ŋgaha kəla dza uwana awulla gəl aña à vədah kà, Zəzagəla adədalla à huma.”

*Azladza tasəhla azlabəza à slaka Yesu
(Mata 19.13-15; Mark 10.13-16)*

¹⁵ Azladza tasəhla azlabəza à Yesu à waŋ, kà masla aña mapis à atà gay à vok, ŋgaha azlaməna matapla la slaka aña taslāh atà məl à gəl. ¹⁶ Ama Yesu azàla atà la magodəy: “Sàkəw azlabəza tasa à waŋ à slaka gulo, kavəraw atà ay aw, kà uwana makoray Zəzagəla kà aña azlatsəhay azlawaga! ¹⁷ La dziriga gəpəh à akul: Kəla uwabeyuwi uwana akəs makoray aña Zəzagəla bokuba azlabəza uwanay aw kà, adàda à makoray Zəzagəla dikiiki aw!”

*Kohana galepi gə
(Mata 19.16-30; Mark 10.17-31)*

¹⁸ Masiga anik aña azla Yahudiya anavà Yesu la magodəf: “Məŋga, kak delga, mana à delga gədehən, kà gi aña maḃəzal sifa adəv à gay aw ma?” ¹⁹ Yesu agòdəf: “Kà mana ‘Kak delga’, kagòd à gi ma? Dza delga la ahən aw, say Zəzagəla kokuḃa gəl aña pəra delga. ²⁰ Kasəl mapəhay uwana la wakitə Zəzagəla la abə ay? Kada gəl gaw aw, kakəḃ dza aw, kada à gəl aw, kadəhà fida lakəl aña dza anik aw, ŋgaha zləkəw baba aña à iyə anjak!”* ²¹ Kohana agòd: “Uwaga kà, dagay la bəziga la uwana gekəs uwaga gesina.” ²² Uwana Yesu adatsən uwaga kà, agòdəf: “Lagwa kà, tatak tekula atəm à ka kà à ahən! Kəla tatak gesina uwana kakoray kà: Dəw ala, vāh à azlaməna kuḃa à uda gesina, ŋgaha sà à waŋ, kanəfa à gi, kadəbəz ləmana la zagəla!” ²³ Ama mok uwana kohana atsən uwaga gesina kà, aməts à ahən la adi, kà uwana galepi. ²⁴ Uwana Yesu anəŋəŋ kà, adapak ləv kà, agòd: “Hadəy gə, kà zlazladə kà dza galepi aña mad à makoray Zəzagəla. ²⁵ Nuləm zlugumi aguwa à uda la afik lepiri, kà dza galepi aña mad à makoray Zəzagəla.” ²⁶ Kiya uwaga azlauwana tatsəbal sləm kà, tadzəkə magodəy: “Tsa aña kitə ma, uwa à uwana aslala vok aña maḃəlay zlə ma uwa?” ²⁷ Yesu agòd: “La slaka azladza kà zlazladə, ama la slaka Zəzagəla kà zlazladə aw.” ²⁸ Kiya uwaga Piyer agòdəf: “Tsənəŋ anu kà, mədasək tatak uwana à ahən məkor gesina, kà manəf ka.” ²⁹ Yesu agòd à atà: “Gəpəh à akul la dziriga kà, baña dza asək gəy aña à ahən, à mis aña à ahən, à azladeda aña ahən, à azlababa aña à ahən, à azlabəza aña à ahən kà makoray Zəzagəla kà, ³⁰ dagay lakana la zamana uwanay adəbəz tatak aņuvaw, ŋgaha la huma la gay aya kà, adəbəz sifa adəv gay aw aya!”

Yesu awulla gay aña mamətsay aña à tsəh

*la mawul à uda aña kà maməkə
(Mata 20.17-19; Mark 10.32-34)*

* 18:20 18.20 2Musa 20.12-16; 5Musa 5.16-20

³¹ Yesu ahèl azlamèna matapla kulo gèl anha sèla uwatà à tsèh, ngaha agòd à atà: “Tsonàwwàn, aganay mēdāda à Urusalima, kà uwana la abatà la uwana tatak uwana azlamèna mapèh à atà gay à ahàl anja mapàh à azladza tatsetsèr adàgòd à afik, lakèl anja Kona anja dza. ³² Tadākēs masla, tadàvā à ahàl anja azladza uwana azla Yahudiya aw, atà tadākēdaslal, tadā-tsakal magòfahay à gèl la matafal sleslib à vok. ³³ Tadàzlabay la kurpi, tadākēday. Ngaha la mahèny mamakèr kà, adàwul à uda la mamətsay.” ³⁴ Ama azlamèna matapla tatsənà godega anha aw, kà uwana godega anja gay uwatà kà, ahàdātàn à adi, tasèl uwana Yesu apèh aw.

*Yesu awura guləf ala
(Mata 20.29-34; Mark 10.46-52)*

³⁵ Uwana Yesu azlābèz gudəŋ Yeriko kà, guləf anik mādza madzay gā la gay tetəvi, atsatsàh tatak la abatà. ³⁶ Mok uwana atsənà dərūkdərūk anja maham à ahəŋ dza uwana tadà à awtày kà, katskats masla adzəkà manavay la magòday: “Uwaga ma, mana ma aguwa ma?” ³⁷ Azladza tagòdal: “Yesu, zil Nazaret la uwana ada à awtày kiya uwaga la maham à ahəŋ dza la tsəh.” ³⁸ Kiya uwaga adzəkà mawiyay la magòday: “Yesu, Yesu, Kona anja David, vok ahama ka kà gi.” ³⁹ Ama azladza uwana taguwà à huma taslāhal məl à gəl, “Dzà à ahəŋ titi!”, tagòdal, ama azà kuda à zagəla la mawiyay aya: “Kona anja David vok ahama ka kà gi, gəgòd à ka!” ⁴⁰ Kiya uwaga Yesu atsizlla à ahəŋ, “Sàwngəla à wan!” agòd à atà. Mok uwana tadàlla guləf à slaka anha, anavà guləf la gay ala: ⁴¹ “Mana asa à ka, kà gəfahəŋ ma?”, Yesu agòdal. “Məŋga, asa à gi kà gəŋəŋla la yewdi gulo”, guləf awulàlla. ⁴² La abatà: “Nəŋ ala, madiŋal gəl à vok anjak adawur ka ala!” ⁴³ Kiya uwaga, udak, anəŋla la kirim yewdi, ngaha anəfà Yesu la tsəh la mazləb Zəzagəla. Mok uwana maham à ahəŋ dza anəŋà uwaga kà, gesina anjatà tazləbà Zəzagəla.

19

Yesu atà la Zase

¹ Mok uwana Yesu adada à gudəŋ Yeriko kà, aguwa à uda la huf gudəŋ la abà. ² Dza anik la ahəŋ, uwana sləm anha Zase la abatà, masla kà məŋga anja azlamèna mazəb hadama, ngaha galepi aya, ³ ayàh manəŋ Yesu. “Uwa à Yesu uwatà uwi?”, agòd, ama aslā aw, kà uwana maham à ahəŋ dza kà anjувaw, ngaha babay kà azigəŋ aw, agèd à ahəŋ desl. ⁴ Ahàd à huma à gay la mahoyay, ahàd à gudəv à afik, ngaha kà masla anja manəŋ Yesu, uwana aguwa à awtày la tetəvi uwatà. ⁵ Ngaha mok uwana Yesu adabəz à tsəh anha kà, anəŋ à afik, agòdal: “Zase, sà à vədah katskats, kà uwana lakana kà, say gəda à mtəga anjak!” ⁶ Katskats asà à vədah, akès Yesu la ahàl sèla, kà mad à mtəga anha. ⁷ Uwana azladza gesina tanəŋà masla kà, tanəŋuz à tsəh ala, tagòd: “Kakay ada mahən à mtəga masla tsakana ma?” ⁸ Zase asà à afik la huma anja Sufəl, agòdal: “Sufəl, tenma anja ləmana gulo kà, gəvəh à azlamèna kudā à uda gesina. Ngaha aya, banja gəfahà mawisiga à dza à vok la mahəl sili anha la kaskas kà, gəvəlla à iyaw à tsəh asik makèr, ngaha anja magay maufad la iyà anja sili anha!” ⁹ Yesu agòdal: “Lakana kà mabəlay adasa à huf gày uwanay, kà uwana masla babay kà mayyi à tsəh ala anja Abəraham, ndzer. ¹⁰ Kà uwana Kona anja dza asà à wan kà mayàh mabəl azlauwana tazàhla.”

*Gay la gay la abà aña gursu aña luwàluwà
(Mata 25.14-30)*

¹¹ Yesu ahàd à huma à gay la mapèhatàla gay la gay la abà à azladza uwana tatsènà pañaw aña. Bokuba uwana atà nekwa la Urusalima kà tagòf kà: ‘Makoray Zəzagəla kà apəhla vok ala la katskats la dazuwaya’, gəl añaatà agòf. Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà anik. ¹² Aganay à uwana apəh: “Gadamula anik, uwana la huɸ gày mənğa, ahàd à gudəŋ anik kərkər kà mazuw sufəl la abatà, kà masla mawul à mtəga la lig la ahəŋ. ¹³ Uwana adày kà, azàllàh azlamagamza aña kulo dadəŋ, avàhà à atà gursu aña luwàluwà tekula tekula, agòf à atà: ‘Tsakàllàw la sili uwanay, tsəràh à mok uwana gədàwul à waŋ.’ ¹⁴ Ama azlaməna gudəŋ aña tapəsəw masla, tasləl gay kà magoɸay kà: ‘Asa à anu dza uwanay aña magay sufəl lakəl gami aw’, tagòf. ¹⁵ Mok uwana adazuw sufəl kà, awul à waŋ à gudəŋ aña à abà. Nğaha azàlàh azlamagamza aña uwana avàhà à atà gursu aña luwàluwà kà aña matsakalla, asəl manəgəz uwana tabəzalla à adi. ¹⁶ Kiya uwaga matera adà à awtày la magoɸay: ‘Sufəl, sili aña kà ayyà à tsəh sili kulo.’ ¹⁷ Sufəl agòɸal: ‘Delga, kak magamza delga, bokuba uwana kagà dziriga la bəzi tatak la abà kà, gəf ka à ahəŋ lawan aña gudəŋ kulo.’ ¹⁸ Kiya uwaga masəla asà à waŋ: ‘Sufəl, sili uwana kavà à gi kà, gəbəzalla à adi zlo aya.’ ¹⁹ Sufəl agòf à masla babay: ‘Kak babay, kak lawan aña gudəŋ zlo.’ ²⁰ Magamza anik asà à waŋ aya, agòɸ: ‘Sufəl, aganay sili aña kà, gəfafàd à makatsekatsa à abà, gəhadəŋ à ahəŋ. ²¹ Guba akəs gi kà kak, kà uwana kak dza dzaŋdzaŋğa. Kà uwana tatak uwana kak kafà à ahəŋ aw babay kà, kazəɸbay, nğaha bə tatak uwana kak kasləka aw babay kà, katsəɸay.’ ²² Sufəl agòɸal: ‘Kak magamza maksafərga. Pañaw aña k uwana kapəh, la uwana adàhà à ka seriya à gəl. Iyay, kasəl kà gi dza dzaŋdzaŋğa, nğaha gəzəb tatak uwana gəɸà à ahəŋ aw, kagòɸ. Gətsəɸ tatak uwana nğəsləkà aya bay aw, kagòɸ.’ ²³ Nğaha sufəl agòɸal: ‘Kà mana kafà sili gulo à gày makal goder, naka mok uwana gədawul à waŋ kà, naka gəday, gəhəl sili la iyaw la tsəh la abatà aw ma?’ ²⁴ Nğaha sufəl agòf à azladza uwana la slaka aña: ‘Zəbàwwal gursu tekula uwaga la ahəl ala, wàwla à dza uwana à vok akor sili kulo!’ ((²⁵ Atà tagòɸ: ‘Sufəl, masla kà sili kà kulo la ahəl nɸwà!’)) ²⁶ ‘La dziriga’, gəpəh à akul: ‘Dza uwana akoray kà, tadàvalla à vok. Ama dza uwana akoray aw kà, bə bəziga uwatà aga la ahəl kà, tadàdəvalla à ahəl ala aya! ²⁷ Ama azlaməna məzam gulo uwana la abanay, asà à atà kà gəkor atà aw kà, sàwla atà à abanay à huma gulo, kàɸaw atà la yewdi gulo’, sufəl agòf à azlamagamza aña”, kiya uwanay Yesu apəh.

*Yesu ada à huɸ Urusalima à abà
(Mata 21.1-11; Mark 11.1-11; Yuhana 12.12-19)*

²⁸ La mok uwana adapəh gay uwaga, Yesu adà à huma aña maham à ahəŋ dza kà mad à Urusalima. ²⁹ Mok uwana tazlèbèz à Bətfaze atà la Betaniya, nekwa la gudəŋ uwana gudəŋ kuvu tagoɸal kà, asləl azlaməna matapla səla la slaka aña la huma, agòf à atà: ³⁰ “Dàw à gudəŋ uwaga à abà la huma aña kul. Baña kadàbəzaw kà, kadànəŋaw bəzi ziwŋŋu mawadəŋ à ahəŋ gə, uwana dza adadza à afik didi aw. Dapəllàw, kadàsawla à waŋ à abanay. ³¹ Baña: ‘Kà mana kapəllaw mi’, dza agòf à akul kà, ‘Sufəl gami awoyan’, gòɸàwwal!” ³² Uwana azlaməna

masləlay taday kà, tanəḡà tatak gesina apakà vok bokuba uwana Sufəl apəh à atà. ³³ Mok uwana tapəl bəzi ziwḡḡu uwaga kà: “Kà mana kapəllaw bəzi ziwḡḡu uwaga mi?”, ³⁴ azladza aḡha tagòf à atà, “Sufəl awoyan”, tagòf. ³⁵ Ngaha tasəlla bəzi ziwḡḡu uwaga à slaka Yesu, atà tadəwal azlalukut aḡatà à lig, tadzà Yesu à afik. ³⁶ Mok uwana adadzəka maday, azladza tadəw azlalukut aḡatà à tetəvi à ama. ³⁷ La mok uwana tazlābəzay à Urusalima, kà mad à ahəḡ la gudəḡ kuvu la afik kà, azlaməna matapla tahən ala la marabay gesina aḡatà, ḡgaha tazləbà Zəzagəla la kuda zləkkà, kà azlatatak nadzipoga uwana tananḡḡ gesina. ³⁸ Azla dza tagòf: “Delga kà Zəzagəla apis gay à Sufəl uwana à vok, atsa à waḡ la sləm aḡa Sufəl Zəzagəla! Lapiya la zagəla, ḡgaha mazləbay agay la Zəzagəla uwana la zagəla la afik.”[✧] ³⁹ Ngaha azla Farisəya anik uwana la tataka maham à ahəḡ dza la abà tagòf à Yesu: “Məḡga, ‘Dzàw à ahəḡ titi’, gòf à azlaməna matapla la slaka aḡak!” ⁴⁰ Ama Yesu agòf à atà: “Banja: ‘Dzà à ahəḡ titi’, gəgòf à atà babay kà, bə azlaakur babay kà tadzəka mawiyay babay!”

Yesu atuw lakəl aḡa Urusalima

⁴¹ Mok uwana Yesu azlābəz à huɸ gudəḡ kà, adzəkà matuway à uwana adanəḡḡ ⁴² la magòɸay: “Agayḡa kak la gəl aḡak kasəl tatak uwana agay lapiya kà aḡak kà, naka kità aw. Ama lagonay kà adadza à ahəḡ kà bokuba nasiriga la huma yewdi aḡak. ⁴³ Kà uwana azlamavakay anik tadəsa, à waḡ à uwana azlaməna məzam aḡak tadəkəs à ka gay adi la kazlaḡa guvəl la ahəl, tadətsak à ka à ama tadətsah kà makalla gesina. ⁴⁴ Tadəzakala tetuwa kak la azlabəza aḡak, amiyaka bə akur tekula babay kà adəgəɸf à gəl aḡa anik aw, kà uwana awul à ka à gəl à mavakay uwana Zəzagəla asa à waḡ aḡa mazlak ka aw.”

Yesu la məḡ gəy Zəzagəla la aku

(Mata 21.12-17; Mark 11.15-19; Yuhana 2.13-22)

⁴⁵ Mok uwana Yesu adada à məḡ gəy Zəzagəla à agu kà, adzəkà makudəkàh azlaməna matsakalay à lag la aku. ⁴⁶ Agòf à atà: “Aganay à uwana tatsetsə à wakitə Zəzagəla à abà:

‘Gəy gulo kà adagay kà gəy madəv kuɸa, ama akul kà kadapakawwanḡa kà tsakur aḡa azlaməna gəl.’”[✧]

⁴⁷ Yesu atapəhla tatak à azladza la məḡ gəy Zəzagəla la aku koksikoksi. Azlamadzahaga aḡa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay à azladza, ḡgaha la azladza uwana masəl à atà gə, la gudəḡ uwatà la abà, tayəh makəs Yesu, kà makəɸay. ⁴⁸ Ama taslā kà madəh dabaray uwana asà à atà madəhəḡ aw, kà uwana azladza gesina kà, tafə sləm kà à masla la matsəbal sləm pəra.

20

Ndzəɸa aḡa Yesu ma aguwa à waḡ ma ala la

(Mata 21.23-27; Mark 11.27-33)

¹ La vərđi anik Yesu atəpla tatak à azladza la məḡ gəy Zəzagəla la aku, ḡgaha apəh à atà gay matsidəyga. Azlamadzahaga aḡa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna mapəhla mapəhay ala, la azlamasiga aḡa

azla Yahudiya ² tasà à waŋ à slaka aŋha tagòdàl: “Pèhanula, la ndzèda ma uwala à uwana kadàhla azlatatak uwanay tak la? Uwa à uwana avà à ka tetèvi aŋa madàh azlatatak uwanay uwa?” ³ Yesu agòd à atà: “Gi babay kà, gènav à akul tatak tekula lagwa, wùllàwgèla suwan! ⁴ Uwa à uwana aslèl Yuhana à waŋ kà madàh batem tak uwa? Zèzagèla ay, awma azladza takay?” ⁵ Ama atà tadzèkà mabay vok gay la tataka aŋatà la abà kà atà à atà, ŋgaha tagòd: “Banja mègod Zèzagèla la uwana aslèl à waŋ, ‘Kà mana zlà ma kadiŋàwwal gèl à vok aw mi’, adàgoday. ⁶ Banja mègod: ‘Azladza la uwana taslèl à waŋ kà’, maham à ahèŋ dza uwana la abanay gesina tadàtsah anu à gèl la akur aya, kà uwana tasèl kà Yuhana kà masla mapèhal gay à ahàl aŋa Zèzagèla kà mapàh à azladza ndzer.” ⁷ ŋgaha tawulàlla: “Anu kà, mèsèl dza uwana aslèl à waŋ aŋa madàh batem aw.” ⁸ La abatà Yesu agòd à atà: “Kètà kà, gi babay kà, gèpèhakulla ndzèda uwana gèdàhla azlatatak uwanay babay zlà à ama aw.”

*Gay la gay la abà aŋa azlamagamza maksafèr gà
(Mata 21.33-46; Mark 12.1-12)*

⁹ Kiya uwaga Yesu adzèkà mapèh gay la gay la abà uwanay à maham à ahèŋ dza: “Dza anik atsèb gày matavèruk aŋha, asàkla uwaga la azlamagamza aŋha la ahàl, ŋgaha adà aŋha kèrkèr à gudèŋ anik, asàf la abatà. ✧ ¹⁰ Mok uwana adasal kà, aslèl dza aŋha à azlamagamza à tsèh, kà mavàl humà mahèŋay aŋa tatak guf aŋha. Ama mok uwana azlamagamza tanèŋèŋ kà, tazlàbal, ŋgaha takudèk la ahàl deyday. ¹¹ Bà gotènanj aslèl dza anik aya. Ama atà tazlàb à gèl, ŋgaha tatsèkal magodahay à gèl, la makudèkay la ahàl deyday babay. ¹² Aslèl dza anik kà mamakèr aya. Ama tatsàh, tadàhal amik à vok, ŋgaha tamèl à tetèvi à tsèh. ¹³ Dza aŋa guf matavèruk agòd: ‘Mana à uwana gèdèhèŋ lagwa zlà ma?’, agòd la gèl aŋha, ‘Gèslèlla à atà bèzi gay lèw gulo, zlahaw kà, tadàslèkaw masla.’ ¹⁴ Ama mok uwana tanèŋà masla, azlamagamza tatsatsèl vok gay kà atà à atà, tagòd: ‘Masla la uwana masla mazuw gày, sàw à waŋ katskats, mèkèd pèra, anu mèdàbèd à mazuw gày à gèl!’ ¹⁵ Tadùw à uda la guf la abà, takèd.”

“Ama kakay dza aŋa guf matavèruk adàfahatàŋ à vok ma? ¹⁶ Adàsa à waŋ adàkad azlamagamza maksafèrga uwaga gesina, ŋgaha adàvà guf à ahàl aŋa azladza anik uwana tadàvahal mahèŋay aŋa matavèruk la kaslà uwana asal gesina.” Ama mok uwana tatsənà uwaga tagòd: “Kiya uwaga apakà vok aw!” ¹⁷ Ama Yesu anèrèz atà la magòday: “Uwanay tatsetsèr, ma mana asal mapèhla ala tak ma?

‘Akur uwana azlamèna maŋal gày tapèsèw kà,

Maŋla la uwana adagay akur mawad gày gesina.’ ✧

¹⁸ Kèla dza uwana atèd à akur uwanay à afik kà adàkalahla. Ama banja akur uwanay la uwana atèd à dza à gèl kà, aslèrèdèŋ ala kèdèna.”

¹⁹ Azlamèna mapàhla mapèhay ala la azlamadzahaga aŋa azlamèna mav tatak à Zèzagèla tayàh kà makès Yesu la kaslà uwatà. Ama guba akès atà kà maham à ahèŋ dza, kà uwana tasèl kà apèh gay la gay la abà uwaga kà lakèl aŋatà.

*Mapèl hadama à mèŋ sufèl aŋa azla Rom
(Mata 22.15-22; Mark 12.13-17)*

²⁰ Kiya uwaga kà maḃəz à Yesu à tsəh kà, azlaməŋga tasləl azlaməna matsəḃ sləm, uwana tapakà gəl aŋatà ala kà bokuba azladza dziriga, awkà bokuba azlaməna matsəḃ sləm pəra aw, kà maḃəzal à tsəh la gay mawisiga uwana la abà, atsà à waŋ la gay aŋha la awtày amiyaka tekula, ŋgaha kà atà aŋa mav masla à ahàl aŋa azlaməna makoray. ²¹ Kiya uwaga tanàval à gay ala la magodfay: “Məŋga, məsəl kà uwana kapəhay, la uwana katapla à azladza, kà dziriga, ŋgaha babay kà kakəsanì dza makasay aw, ama la dziriga, la tetəvi aŋa Zəzagəla à uwana katapla à azladza. ²² Anu ma tetəvi la ahəŋ, kà mapəl hadama gami à məŋ sufəl Zəsar ay, awma mapəhay gami avà à anu tetəvi aw kəlay?” ²³ Bokuba uwana Yesu asəl demdəm aŋatà kà, agòd à atà: ²⁴ “Pəhəwəgəla akur sili uwatà dadəŋ tsi”, agòd à atà. “Gəl la sləm uwanay ma aŋa uwa, la sili uwanay la afik uwa?”, agòd à atà. Tagòdɔl: “Aŋa Zəsar.” ²⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Kità kà, pələw à məŋ sufəl Zəsar tatak uwana aŋha, ŋgaha pələw à Zəzagəla uwana aŋha suwaŋ!” ²⁶ Kiya uwaga kà, tabəz à gay à tsəh kà makəsla masla aw, kà uwana gay aŋha uwana apəh la huma maham à ahəŋ dza kà mawisiga la abà aw, ləv avàl atà à gay kà mawulla gay à uda aŋha, tadzà à ahəŋ titi.

*Manavay lakəl aŋa mawul à uda la mamətsay
(Mata 22.23-33; Mark 12.35-37)*

²⁷ Kiya uwaga azladza anik la tataka azla Sadukiya la abà, atà uwana: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw’, tagòd, tasà à waŋ à slaka Yesu kà manaval: ²⁸ “Məŋga, aganay uwana Musa apəh: Baŋa dza aməts à mis ala kokudfa maḃəz bəzi kà, say deda aŋha azəḃ mis aŋha à uda la gày kudfa, ŋgaha atsizlla ala tsəhay aŋha ala.” ²⁹ Azladza la ahəŋ atà mədəf la azladedə aŋatà. Magolga gə azəḃ mis, amətsal akəlla ala kokudfa maḃəz bəzi. ³⁰ Deda masəla ŋgaha mamakər tazəḃ mis uwaga à uda la gày kudfa. ³¹ Kiya uwaga tazəḃ tsərah à mədəf nna gesina. Gesina aŋatà tamətsàlən ala kokudfa maḃəz bəzi la mis uwaga. ³² Uwana uwaga adada à lig kà, mis aməts bay suwaŋ. ³³ ŋgaha ma la vudf mawul à uda la mamətsay, ma mis ma adəgəday ma à uwa, tsa atà gesina aŋatà kà tazəḃ uwa?”

³⁴ ŋgaha Yesu agòd à atà: “Azladza aŋa zamana uwanay la uwana tazəḃ vok. ³⁵ Ama azlauwana Zəzagəla adətsatsamani atà kà maḃəz à sifa adəv gay aw, tadəwul à uda aŋa madz à ahəŋ la sifa uwana adədəv gay aw kà, atà kà, tadəzəḃ vok aya aw. ³⁶ Kà uwana la dziriga gə kà, tadəmətsay aya aw, tadəpakahay kà bokuba azlamalika, ŋgaha tadəgahay azlabəza aŋa Zəzagəla, à kà uwana tawul à uda la mamətsay kà madz à ahəŋ la sifa. ³⁷ Iyay, lakəl aŋa mawul à uda la mamətsay kà, Musa apəh lakəl aŋha la wakità la abà la paraka:

“Sufəl Zəzagəla gulo, Zəzagəla aŋa Abəraham, Zəzagəla aŋa Isak, ŋgaha Zəzagəla aŋa Yakuba bay.”[☆]

³⁸ Zəzagəla kà Zəzagəla aŋa azlamazimnekidf aw, ama aŋa azladza uwana la sifa, kà uwana tatak gesina uwana la sifa kà aŋha.” ³⁹ La kità kà, uwana tatsən uwaga kà, azlaməna mapəhla wakità aŋa mapəhay ala tagòd: “Məŋga, uwaga kà lela kapəh.” ⁴⁰ Kà uwana taslə manaval gay aya aw.

*Kristu atà la David**(Mata 22.41-46; Mark 12.35-37)*

⁴¹ Yesu agòf à atà: “Kakay tagoɗay kà Kristu kà Kona anja David ma?
⁴² Kà uwana David la gəl anja kà agòf à wakità anja Mahabay la abà kà:
 ‘Sufəl Zəzagəla agòf à Sufəl gulo:

Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl

⁴³ tsəràh à uwana gəbək à ka azlaməna məzam anjak à tsəh asik!’[☆]

⁴⁴ Tsa banja David la gəl anja kà azəlalla Sufəl ma, kakay apək kona anja ma?”

“Dahàw hanjkəli kà azla Farisəya la azlaməna mapəhla wakità

*mapəhay ala”, Yesu agof**(Mata 23.1-36; Mark 12.38-40)*

⁴⁵ Mok uwana maham à ahən dza atsəbal sləm kà, Yesu agòf à azlaməna matapla la slaka anja: ⁴⁶ “Dahàw hanjkəli kà azlaməna mapəhla wakità mapəhay ala kà uwana atà kà, asa à atà mauguzahay la azladawara mənğa mənğa gə la vok, kà mapapatla dza. Nğaha asa à atà kà azladza tasukw atà kà la azlabarama uwana la ama mahamay dza la abatà, asa à atà madza madzay kà la slaka teranə la gày madəv kudə la aku, nğaha aya asa à atà madza madzay kà la slaka delga la tatak may lakəl. ⁴⁷ Atà kà, azlaməna mazaw azlamis kudə à uda aya, nğaha asà à atà mavakàh à madəv kudə à abà la slaka madəv kudə. Atà kà tadəbəzal seriya kà dzanjdzanğa.”

21*Mav tatak à Zəzagəla anja mis kudə**(Mark 12.41-44)*

¹ Yesu anən à sləf à gəl kà, anənà azlagalepi uwana tawàts sili à sahar anja ofərand à abà la mən gày Zəzagəla la aku. ² La abatà bay kà anənà mis kudə kudəga uwana awits kalamay səla à abà la abatà la ləv tekula.
³ Yesu agòf: “La dziriga, gəpəh à aku kà, mis kudə uwanay kà avà kà aduwa azladza anik uwanay gesina. ⁴ Azladza uwanay tavà kiya uwanay kà, kà uwana adabaday la slaka anjatà, ama mis kudə uwanay kà, azəb à uda kà uwana agà la ahəl anja madzadzarla gəl anja gesina.”

*Yesu apəh gay makal mən gày Zəzagəla à ahən**(Mata 24.1-2; Mark 13.1-2)*

⁵ Azladza anik tapəh lakəl anja mən gày Zəzagəla kà ahəd. ‘Madahala vok à uda gə, la azlaakur delga delga gə’, tagòf, ‘Nğaha la azlatatak anik anik uwana tavàh à Zəzagəla.’ Yesu agòf à atà: ⁶ “Mavakay adàsa à wan, kà azlaakur uwanay adàdza à ahən kiya uwanay aw, amiyaka bà akur tekula adəgəɗal à gay aw, tadəbazlah à ahən gesina.”

*Azlamətərbəy uwana adəpahla madəv gay gudən à vok ala**(Mata 24.3-14; Mark 13.3-13)*

⁷ Kiya uwaga tanəval à gay la: “Mənğa, mbà à tatak uwaga adəpaka vok ma? Tatak ma uwala à uwana adəpəhanula zlà?”

⁸ Kiya uwaga Yesu agòf à atà: “Dahàw hanjkəli, dza apapat aku aw, kà uwana azladza anjuvaw tadəsaha à wan la sləm gulo, à uwana ‘Anu

azlakristu. Lagwa kà, kaslà anja la uwanay adàsa à wan lagwa', tadà-godfay. Ama kadànfaw atà aw. ⁹ Baŋa kadàtsənaw gay lakəl anja guvəl, la azlamawiyay anja kà, ləv adəval akul à gay aw, kà uwana uwaga kà say leri apaka vok dadən, ama uwaga kà makəf gəl à ahən anja gudən à vok dadən aw." ¹⁰ Kiya uwaga agòd à atà: "Azladza tsəhay anik tadəpa guvəl la azlatsəhay anik, ŋgaha makoray anik adəpa guvəl la makoray anik. ¹¹ Azlamabələk à vok anja kutso adəgahay la ahən anjuvaw, dufvats la azlamay, la matərəbaj adagahay la ahən la azlaslaka anik anik. Azlatatak guba, la azlanadzipo mənja tadàsa à ahən la zagəla."

¹² "Ama kà uwaga anja mapak vok gesina kà tadəkasa akul, tadətsərəkwah akul tadətərəbaj akul la azlagəy madəv kuɗa la aku, ŋgaha tadəwats akul à danaj, tadəbayəh akul à huma anja azlasufəl, ŋgaha à huma anja azlalawan kà gi. ¹³ Uwaga la uwana adəv à akul tetəvi kà maz sayda gulo. ¹⁴ Lagwa kà, gədfawan à afik la ləv anjul la tsəh kà akul anja magogotsay kà anja mahəl à ahən aw. ¹⁵ Kà uwana gi la gəl gulo la uwana gədəguway la paŋaw anjul la awtəy, kà mav à akul matsihila kà masla məzam anjul anja maməl akul gəl à ahən aw. ¹⁶ Tekedika kà, bə azlababa anjul, la azladedə anjul dardarga, ŋgaha la azlaslawda anjul la uwana tadətsərəkwah akul. ŋgaha tadəzah sifa anja azlaanik anjul ala aya. ¹⁷ Azladza gudən à vok gesina tadəpəsew akul kà uwana kawoyaw gi. ¹⁸ Ama bə la uwaga kà, amiyaka bə anidz takasagəl anjul tekula babaj kà adəzila aw. ¹⁹ La matsizilla à ahən lela anjul la uwana kadəbəzaw à sifa anjul."

*Yesu apəh gay makal Urusalima à ahən
(Mata 24.15-21; Mark 13.14-19)*

²⁰ "Mok uwana kadənəŋaw azlaməna guvəl tadəkəs gay à Urusalima à adi kà, sələw kà nekwa: 'Takal à ahən adəgay', kadəgodfaw. ²¹ Kiya uwaga azlauwana atà la Yahudiya kà, tadəhoy à gudən à afik. ŋgaha azlauwana tadəgay la huf anja Urusalima kà, tadəza vok, ŋgaha azlauwana la lig gə la uda kà, tadəda à abə aya aw. ²² Ama azlamavakay uwaga kà azlamavakay anja seriya la mazay, ama kà magəf uwana à afik tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abə.* ²³ ŋgərpa adəgay la azlamis uwana la bəza la huf, la azlauwana bəza vərna aga à atà la ahəl la mavakay uwaga, kà uwana matərəbaj la mapak ləv anja Zəzagəla adəpəhla vok ala la tataka azlatsəhay uwanay la abə. ²⁴ Tadəkafah atà la katsakar, tadəpakah atà ala kà azlamayə la tataka azlatsəhay gudən à vok la abə. Azladza uwana azla Yahudiya aw, tadəhabah Urusalima à tsəh tsərəh à uwana kaslə anjətə adədəv à gay."

*Mas à ahən anja Kona anja dza
(Mata 24.29-31; Mark 13.24-27)*

²⁵ "Azlamasəlay, la azlanadzipo anik anik la afats la abə, la təla la abə, la azlatsəsilin, ŋgaha la kutso la abə adəgay la ahən. Gudən à vok adəgay la mazaw la gel la abə, gəl adəkaf atà à vok kà mahohumay anja maganjsay anja azladərəv.* ²⁶ Azladza tadəməts à gay kà ŋgərpa uwana adəpaka vok la kutso la abə la vəfah, kà uwana azlandzəɗa uwana la zagəla tadəbələk à vok. ²⁷ Kiya uwaga kadənəŋaw Kona anja dza atsa à ahən la habaga zagəla la abə, la mazləbaj, ŋgaha la maslay gesina.* ²⁸ Mok uwana azla-

* 21:22 21.22 Hosəya 9.7 ✦ 21:25 21.25 Yesayya 13.10; Yoyel 2.31 ✦ 21:27 21.27 Daniyel 7.13

tatak uwaga tadàdzeka mapakàh vok kà, dzərəfàkàw vok ala, tsizllàw gəl ala la matsizlla à ahəj lela, kà uwana maβəlay ankul kà nekwa.”

*Uwana gudəv apəhla ala
(Mata 24.32-35; Mark 13.28-31)*

²⁹ Kiya uwaga Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwanay: “Nərəzàw gudəv la azlaahàf anik anik gesina tsi. ³⁰ Banja kadənəjaw azlababasl aṇatà tadzəka madəy kà, səlàw kà madara kà nekwa. ³¹ La kità babay, mok uwana kadənəjaw azlatatak uwaga tadàdzeka vok kà, səlàw kà, makoray Zəzagəla kà nekwa atsa à waṇ. ³² La dziriga, gəpəh à akul: Zamana uwanay adədəv à gay dadəṇ kà mapak vok aṇa azlatatak uwaga aw. ³³ Zagəla la kutso tadədəv à gay, ama gay gulo kà, adədəv à gay aw.”

Nəṇàwla gəl ankul

³⁴ “Nəṇàwla gel ankul! Kà gəl aṇa makad akul à vok lakəl aṇa tatak masay, la tatak may, la azlatatak aṇa gudəṇ à vok uwanay aw! Tsa banja kità aw kà, mavakay aṇa seriya adàsa à waṇ adəgoruh akul. ³⁵ Kà uwana mavakay uwatà kà, adàsa à waṇ kà bokuba makəs tatak aṇa kəda kəfu à uwana adàsa azladza à gudəṇ à vok à gəl. ³⁶ Dzàw à ahəj la adi, dèwàw kuḍa la kaslà gesina, kà akul aṇa maβəz ndzəḍa kà matəf uwana la gay ala atsa à waṇ gesina, ṅgaha kà akul aṇa matsizlla à ahəj dzawwa la huma aṇa Kona aṇa dza.”

³⁷ Tekedika la afats kà, Yesu atəpla tatak à azladza la məṇ gəy Zəzagəla la aku, ama la mokokhu gə kà, ahàd, ahən à gudəṇ uwana afik: ‘Gudəṇ kuvu’, tagəḍal. ³⁸ Maham à ahəj dza gesina asà à waṇ la bəṇ la zay la tsəh kà matsəbal sləm la məṇ gəy Zəzagəla la aku.

22

*Azlamasiga takəs sawaray kà makəs Yesu
(Mata 26.1-5; Mark 14.1-2; Yuhana 11.45-53)*

¹ Mok uwana uwaga adada à lig kà, madəvaday aṇa Pain uwana kokudfa tatak maməsləṇ ala, à uwana tazalalla Paska agay nekwa.* ² Kiya uwaga azlamadzahaga aṇa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ṅgaha la azlaməna mapəhla mapəhay ala tayàh dabaray kà makəḍ Yesu, ama guba akəs atà kà maham à ahəj dza.

*Yudas adəḍfah vok à ahəj kà mav Yesu à ahəl aṇa azlamasiga
(Mata 26.14-16; Mark 14.10-11)*

³ Kiya uwaga seteni aguwà la Yudas uwana la abà, tazalalla Iskariyot, tekula aṇa azlaməna matəpla kulo gəl aṇa səla. ⁴ ṅgaha masla ahàd kà matsən vok gay la azlamadzahaga aṇa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməṅga aṇa azlaməna manəṇla məṇ gəy Zəzagəla, kà mav à atà Yesu à ahəl. ⁵ Taràb məṅga, “Mədàv à ka sili!”, tagəḍal. ⁶ Yudas akəs la ahəl səla, ayàh tetəvi kà maf à atà Yesu à ahəl kokudfa matsənəṇ aṇa maham à ahəj dza.

*Yesu adəh tatak may aṇa Paska à ahəj
(Mata 26.17-25; Mark 14.12-21; Yuhana 13.21-30)*

⁷ Kiya uwaga mavakay aṇa Pain uwana kokudfa tatak maməsləṇ ala, uwana azladza takəḍah magadzaw adada à abà. ⁸ La kità, kà Yesu asləl

* 22:1 22.1 2Musa 12.1-27

azla Piyer atà la Yuhana la magod à atà: “Dàw, kadàfahaw anu tatak aña madəvaday Paska à ahəj, kà anu aña mazuway!”⁹ “Lala asà ka məday aña madəhəj à ahəj la?” tagòfal.¹⁰ Nğaha agòf à atà: “Mok uwana kadabəzaw à huf gudəj à abà kà, kadàgagamaw la dza uwana iyaw lakəl la tuguzl gə. Dənəfəw masla à gəy uwana à abà, adàda à abà.¹¹ Nğaha kadàgòdaw à zil gəy: ‘Məjga anav gəy, uwana adəzuw tatak may aña Paska la aku, la azlaməna matapla la slaka aña la slaka aña.’¹² Kiya uwaga adəpəhakulla gəy madəhəj à ahəj gə uwana lakəl aña gəy anik la afik, nğaha kà la abatà la uwana kadàfahaw tatak may à ahəj.”¹³ Mok uwana taday kà, tabəz à tatak à gəl gesina bokuba uwana Yesu apəh à atà, nğaha tadzəkà madəhəj vok à ahəj kà aña madəvaday Paska.

Tatak may tsikasłaga

(Mata 26.26-30; Mark 14.22-26; 1 Korintiya 11.23-25)

¹⁴ Mok uwana kasłà adasłay kà Yesu la azlaməna matapla la slaka aña tadzàh à tatak may à adi,¹⁵ Yesu agòf à atà: “Gəwoyay kà bə mawoyay kà mazuw tatak may aña Paska uwanay anina dadəj, kà gi aña mas nğərpə.¹⁶ La dziriga gəgòf à aku: Tetuw gədəzuway aya aw, tsəràh à uwana adəgəy magòf à afik gə la makoray aña Sufəl Zəzagəla dadəj.”¹⁷ Azəb kətsaw à ahəl la tatak masay gə, “Kikay”, agòf à Zəzagəla, “Kəsaw kətsaw uwanay, kaslawwan à vok à gay la tataka aña kul la abà.¹⁸ Kà uwana la dziriga gəpəh à aku kà, gədəsa iyaw matavərək uwanay aya aw, say la makoray Zəzagəla.”

¹⁹ Nğaha azəb kaf, “Kikay”, agòf à Zəzagəla, atsakəj ala, avà à atà la magod à atà: “Uwanay kà vok gulo ((uwana mavəy gə kà aña kul. Dahəw uwanay kà gi aña mawul aku à gəl.”²⁰ La lig aña mazuw tatak may à gay la ahəj kà, avà à atà kətsaw iyaw la tatak masay la abà, agòf à atà: “Kətsaw uwanay kà, kətsaw makəs vok slawda mawga la anjz gulo, uwana masokw à vəfəh gə kà aña kul.))”^{*}

²¹ “Ama aganay à dza uwana adàta à gi kaf à gəl mədatsəp vok à ahəl à tatak may à abà anu səla.”²² Ndzer, Kona aña dza adədiy aña bokuba uwana tatsətsə à wakitə Zəzagəla à abà, ama nğərpə la dza uwana atal kaf à gəl, avà à ahəl aña azladza!”²³ Nğaha azlaanik uwanay tadzəkà manavəh vok kà atà kà atà: “Uwa à uwana adzugw madəhəj tsəhay gə uwaga la tataka gami la abà uwa?”, tagòf.

Uwa à məjga gə uwa?

²⁴ Mabay vok gay atsizlla ala la tataka aña azlaməna matapla la abà, kà masəl dza uwana azlayla magay məjga aña tətə. ²⁵ Yesu agòf à atà: “Azlasufəl aña gudəj à vok takor azladza aña tətə, azlaməna ndzəfə lakəl aña tətə babay asa à atà kà tazala à atà ala azladza delga.²⁶ Ama aku kà, kiya uwaga aw. Məjga gə la tataka aña kul la abà kà apakay kà masla mazəb kiwa. Nğaha masla makor aku aya kà, agay kà bokuba masla mazəb aku dagum.²⁷ La dziriga, ma dza ma uwala à uwana məjga tak la? Uwana adza madzay la tatak may lakəl ay, awma uwana atsak tatak may à azladza, adəha à atà ala ay. Nəfə à gi kà, dza uwana la tatak may lakəl, la uwana məjga gə. Ama gi kà gi la ahəj la tataka aña kul la abà kəksikoksi bokuba masla madəhakulla tatak may.²⁸ Aku kà aku la ahəj

^{*} 22:20 22.20 Yeremiya 31.31-34   ^{*} 22:21 22.21 Mahabay 41.9

la gi koksikoksi la ngørpa gulo la abà. ²⁹ Ngaha bokuba gi, uwana Baba afa à gi à makoray anja à abà kà, gi babay kà gèdàfa à akul à makoray à abà suwarj. ³⁰ Kà akul anja mazuway la masay tatak la table gulo la afik la makoray gulo, ngaha kadàdzahaw madzay la azlakursi sufèl la afik kà madfàh seriya à azlatsəhay kulo gèl anja sèla anja Isərayel à gèl.”

Yesu apəh gay fida anja Piyer à ahəj

(Mata 26.31-35; Mark 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ Yesu agòf à Səmon: “Səmon, Səmon, tsənəj tsi: Seteni adanav tetəvi kà magodzal ka kà, bokuba uwana tasəh tatak kà mavəh azlatafàr gè ala la fofulo delga gè. ³² Ama gi kà gèdəv kuɗa kà anjak Piyer, kà madinjal gèl à vok anjak anja maruw vok à ahəj aw, ngaha kà pəra anja kadəwul à tetəvi à tsəh kà, dadzərəɗfàhà azladedə anjak ala gesina!” ³³ Piyer agòfal: “Sufèl, gi kà ɗagəɗ à uwali gəgəɗ aw, amiyaka à ɗanaj, amiyaka tadəkəɗ ka, kà gi kà, gi nekwa kà mamətsay la slaka gè à anu sèla.” ³⁴ Ama Sufèl Yesu agòf à Piyer: “Tsənəj Piyer, lakana kà mewgdzagalan adawiyay ɗadəj aw, kà magəɗay anjak kà kasəl gi aw asik makə.”

Sili, kiwa, ngaha katsakar

³⁵ Kiya uwaga Yesu agòf à atà: “La mok uwana gəsləl akul kokuɗa sili, kokuɗa kiwa, kokuɗa kwimik ma, kanəwkuɗa anja tatak takay?” “Awanj, mənəkudà anja tatak aw”, tagòfal. ³⁶ Kiya uwaga Yesu agòf à atà: “Lagonay kà, kiya uwatà aya aw, dza uwana sili anja la ahəj kà, ahəl, dza uwana kiwa anja la ahəj kà azəb, ngaha dza uwana katsakar anja la ahəj aw kà, aduw dəbɗəbi anja ala kà masukw katsakar. ³⁷ Kà uwana la dziriga kà tatak uwana tatsətsər lakəl gulo kà say agòf à afik, ‘Masla kà, tatugwla la azlaməna tsakana.’” La haɗay kà, uwana tatsətsər lakəl gulo kà adagəɗ à afik.” ³⁸ Azlaməna matapla la slaka anja tagòfal: “Sufèl, katsakar sèla la uwanay ma diga aw takay?” Yesu agòf à atà: “Diga uwà gè.”

Yesu adəv kuɗa la Getsemane

(Mata 26.36-46; Mark 14.32-42)

³⁹ Bokuba uwana zagèlè anja Yesu, asà à uda, adà anja à gudəj kuvu à afik. Azlaməna matapla la slaka anja tanəfà la tsəh. ⁴⁰ Mok uwana tabəz à slaka uwatà à abà kà: “Dəvəw kuɗa kà akul anja matəɗ à mapapatay à abà aw!”, agòf à atà. ⁴¹ Masla azà à atà vok la vok ala, zad daməl akur, akədèɗ à ahəj, adəv kuɗa. ⁴² “Baba, banja asa à ka kà, zà kətsaw ngørpa uwanay ala la slaka gulo. Ama kadahanj kà mawoyəj gulo aw, say anjak!” ((⁴³ Kiya uwaga malika asà à ahəj la zagèla adzərəɗfəj ala. ⁴⁴ Adəv kuɗa la mazaw la gèl mənğa, aməts à madəv kuɗa à abà tsərəh à uwana anjuf anàɗal à adi ala, vikuzə bokuba anj.) ⁴⁵ Mok uwana adadəv madəv kuɗa à gay kà, asà à wanj à slaka azlaməna matapla anja, abəz atà à gèl, kà atà la madzəhal anja mazaw la gèl la abà. ⁴⁶ Agòf à atà: “Kà mana kadzəwhal ma? Səw à afik dəvəw kuɗa, kà akul anja matəɗ à mapapatay à abà aw.”

Makəs Yesu

(Mata 26.47-56; Mark 14.43-50; Yuhana 18.3-11)

⁴⁷ Uwana Yesu aləg la mabəɗma la abà kà, maham à ahəj dza azlənjal, atà la azla Yudas, tekula anja azlaməna matapla kulo gèl anja sèla, uwana

tatàpàhla tatak la slaka anha. Tazà vok à awtày à slaka Yesu. ⁴⁸ Ama Yesu agòdál: “Yudas, la makès gi à vok la uwana kaduw Kona anja dza ala takay?” ⁴⁹ Mok uwana azladza uwana la Yesu tanènjà uwaga adzèkà vok kà, tagòdál: “Sufèl, mètsèd à atà kuda à gèl la katsakar ay?” ⁵⁰ Tekula la tataka anja azlamèna matapla la abà adèd magamza anja madzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla, anàtsal slèm lakèl ala. ⁵¹ Ama Yesu avèrà gay: “Sàkàw uwaga, digiya”, agòd à atà. Yesu adèbani slèm anja dza uwatà awurànj ala.

⁵² Kiya uwaga Yesu agòd à azlamadzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla, la azlamènjga anja azlamèna manèjla gày Zèzagèla, ngaha la azlamasiga: “Kasàwwànj kà makès gi la azlakatsakar la azlaazèva la ahàl, bokuba gi masla nabèra njuwà?” ⁵³ Tekedika kèla mavakay kà, mègàh anina la mènj gày Zèzagèla la aku, uwala katàpaw gi ahàl à vok aw. Ama uwanay kà adagay kà kaslà ankul, la ndzèfa anja mèlès.”

“Gèsèl Yesu aw”, Piyer agòd

(Mata 26.57-58,69-75; Mark 14.53-54,66-72; Yuhana 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Takès Yesu, tadàlla à mtèga anja mènj madzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla; Piyer anèfà à atà la tsèh zadamma. ⁵⁵ La mok uwatà kà, anasl la ahèn, tavàts akàl à kodal à abà, Piyer adzà madzay la slaka azladza uwana la akàl la adi. ⁵⁶ Masla slèray misga tekula anènjà Piyer adzà à akàl à adi, atsèkal yewdi à gay la magòfay: “Zil uwanay babay kà tauguzàh atà sèla.” ⁵⁷ Ama Piyer adahà fida: “Gèsèl masla aw, gègòd à ka, mis!” ⁵⁸ Zweek la huma la gay dza anik anènjàn, agòdál: “Kak babay kà, kak tekula anjatà.” Ama Piyer agòd à dza uwaga: “Awanj, gi tekula anjatà aw.” ⁵⁹ Mok uwana tasàfànì kà, dza anik awaslàn à afik la magòfay: “Ndzer, dza uwanay kà tauguzàh atà sèla, masla babay kà zil Galili.” ⁶⁰ Ama Piyer agòd: “Kona, gèsèl uwana asa à ka mapèhay aw!”, uwana talèg la mavats gay la abà kà, mewgdzagalanj awiyà. ⁶¹ Sufèl Yesu agèla vok, anènjà à Piyer à adi, ngaha awul à Piyer à gèl, à gay anja sufèl uwana apèhal à vok à abà uwarà: ‘Gurayna mewgdzagalanj adawiyay lakana kà asik makèr kà, kadàgòfay kà, kasèl gi aw.’ ⁶² Piyer asà à uda atùw la iyaw tugwi.

Tadala Yesu à huma seriya anja azla Yahudiya

(Mata 26.67-68; Mark 14.65)

⁶³ Azladza uwana tanènjla Yesu takèdàslal, ngaha tazlàb. ⁶⁴ Tawàdal lukut à yewdi à ama, tanàval: “Uwa à uwana adèd kà tak uwa? Sèl zlà!” ⁶⁵ Ngaha tatsèkal azlamagòfahay anik anik à gèl aya. ⁶⁶ Uwana mèl adawula kà, azlamasiga anja azla Yahudiya, la azlamadzahaga anja azlamèna mav tatak à Zèzagèla, la azlamèna mapàhla mapèhay ala, tahamà gay à vok, ngaha tadàla Yesu à huma à azlamèna sawaray anjatà ⁶⁷ la magòfay: “Banja kak Kristu kà: Pèh à anu!” Ama Yesu agòd à atà: “Gèdapèh à akul bay kà, kafàwwal slèm aw, ⁶⁸ à bà gènova à akul à manavay tekula bay kà, kawullaw gi ala aw. ⁶⁹ Ama dagay lakana Kona anja dza adza madzay la ahàl kaf anja Baba Zèzagèla lakèl, uwana Zèzagèla adahama ala ndzèfa gesina.” ⁷⁰ Gesina anjatà tagòd: “Lagwa zlà ma, kak Kona anja Zèzagèla ay?” Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Iyay, kiya uwana kagòdàw kà, gi masla!” ⁷¹ Kiya uwaga tagòd: “Lagwa kà, mèyàh azlamèna sayda aya zlà ma aw. Anu la gèl gami kà, mèdatsènèj panjaw anha adagay.”

23

*Yesu la huma Pilatus**(Mata 27.11-14; Mark 15.1-5; Yuhana 18.28-38)*

¹ Nḡaha la abatà kà, maham à ahəŋ dza gesina tatsizlla ala, tadàla Yesu à huma Pilatus. ² Tadzəkà makallal gay à vok la magod̄ay: “Dza uwanay kà, masla mapəs à tsəh à gudəŋ gami à afik, ‘Dza apəl hadama à Zəsar aw’, agòd, nḡaha ‘Gi Kristu, gi Sufəl’, agòd aya.” ³ Pilatus anàval à gay ala: “Kak la uwana kak Sufəl aŋa azla Yahudiya, had̄ay ay?” “Iyay, kiya uwana kapəh”, Yesu agòd̄al. ⁴ Pilatus agòd̄ à azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, nḡaha à maham à ahəŋ dza: “Dikidiki gəbəz à mawisiga aŋa dza uwanay aw.” ⁵ Ama tazà kuda à zagəla la ndzəda. “Masla la uwana apəs à tsəh à maham à ahəŋ dza à afik la matapla aŋha. Adzəkà la Galili, la Yahudiya gesina, tsərəh à uwana adabəzla à abanay lakana.”

Yesu la huma Herod

⁶ Mok uwana Pilatus atsənà uwaga kà, anàv: “Konnay ma, zil Galili takay?” ⁷ Uwana adatsenəŋ kà, asà à waŋ kà la makoray aŋa Herod la abà kà, asləl masla à slaka Herod, kà uwana la mavakay uwatà kà, Herod kà agà la Urusalima. ⁸ Mok uwana Herod anəŋà Yesu kà, arəb məŋga, kà uwana ayahay aŋa manəŋəŋ kà dagay uwarà, kà uwana atsənà gay uwana tapəhay lakəl aŋha kà delga. Nḡaha adzūgw kà Yesu, adfahalla nadzipo. ⁹ Anàvahal azlamavanay anjувaw, ama Yesu abàd̄alma aw. ¹⁰ Azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlaməna matapla mapəhay à azladza la abatà, tapūwla gudzi à gəl la ndzəda. ¹¹ Herod la azlaslodzi aŋha takədašlal, tatərəb̄əŋ, tadūwal lukut delga gà à vok, nḡaha tawùlla masla à slaka Pilatus. ¹² La mok uwatà la uwana Herod atà la Pilatus takəs vok slawda, kayka uwarà kà tasà vok iyaw aw.

*Seriya mamətsay atəf à Yesu à gəl**(Mata 27.15-26; Mark 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16)*

¹³ Pilatus ahamà gay azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla à vok, la azlamalahaga aŋa gudəŋ uwatà. ¹⁴ Nḡaha agòd̄ à atà: “Akul, kasəwgəla dza uwanay à waŋ kà: ‘Apəs à tsəh à gudəŋ à afik’, kagod̄aw. Iyay, lagonay kà gənàval gay kà la huma an̄kul gesina, ama gəbəz à mawisiga la slaka aŋha kà madukwla seriya à gəl la mapuwla gudzi à gəl uwana kapūwwal à gəl aw. ¹⁵ Amiyaka Herod babay kà, anəŋà mawisiga aŋha aw, kà uwaga à uwana asləl anu à abanay. Kiya uwaga dza uwanay adfahà mawisiga takəda aw!” ¹⁶ Pilatus agòd̄: “Lagwa kà gəslahəŋla pəra, nḡaha gəduwal gəl, ada aŋha.” ((¹⁷ Kəla madəvaday Paska kà, gumna adawəh gəl à masla daŋay tekula uwana asa à maham à ahəŋ dza, kà uwana uwaga kà adagay zagəl aŋha kà madaw à atà la gəl kəla madəvaday.)) ¹⁸ Ama gesina anjatà tawiyà la ndzəda: “Kəd̄ kà kona uwaga, kaduwanula gəl à Barabas!” ¹⁹ (Tadūw Barabas à daŋay tekeḡka uwana apəs à tsəh à gudəŋ à afik, akəḡ dza.) ²⁰ Bə gotənan̄ Pilatus anavà atà gay ala aya, kà uwana asəl maduw gəl à Yesu. ²¹ Ama tazà kuda à zagəla la mawiyay: “Zləl masla à ahàf à adi, zləl masla à ahàf à adi.” ²² Pilatus awùlla à atà la tsəh kà mamakəŋ la magod̄f à atà: “Mawisiga ma uwala à uwana adfahəŋ la? Gəbəzà à mawisiga la slaka aŋha amiyaka bə tekula uwana takəda aw!”, Pilatus agòd̄f à atà: “Ama gəslahəŋ ala la kurpi, nḡaha gəduwalla à gəl.” ²³ Ama tasà mawiyay à zagəla kaykay la magod̄fay: “Say mazləl masla à

ahàf à adi”, ñgaha mawiyay anjata agòf à afik. ²⁴ Ñgaha kà bokuba uwana asà à atà la uwana Pilatus agòfàn à afik, kà marab lèw anjata. ²⁵ Kiya uwaga kà, apèlla à atà masla makaf dza uwana ala, tadùw à danjy la mapès à tsòh à gudòj à afik la tsòh, kiya uwana maham à ahøj dza uwaga anàv. Ñgaha tavà à atà Yesu à ahàl, kà atà anja madahallan, bokuba uwana asà à atà.

Matatasl Yesu à ahàf à adi

(Mata 27.32-44; Mark 15.21-32; Yuhana 19.17-27)

²⁶ Mok uwana tadàla Yesu, tagagàm la dza anik uwana slòm anja Sèmon, atsà à wanj la fòta, masla kà zil gudøj Søren. Azlaslodzi takès, tafàl ahàf à kuda kà manøfla Yesu la tsòh. ²⁷ Maham à ahøj dza anjwaw, la azlamis, tanøfà la hulolo ñgaha la mataway kà masla, tabàk ahàl à gøl. ²⁸ Yesu agòt ala à huma à gay, agòf à atà: “Azlamis gudøj Urusalima katuwaw kà gi aw, ama tūwàw à gøl anjul la azlabøza anjul, ²⁹ kà uwana mavakay adàsa à wanj à uwana tadàgodfay kà: ‘Marabay kà la azladøgø; la azlauwana azlabøza tasà awà anjata aw.’” ³⁰ Kiya uwaga azladza tadadzøka magòfah azlagudøj: ‘Tadaw anu à gøl, ñgaha hãfãhãw anu à ahøj’, tadàgodfah à azladadøgwal.* ³¹ Banja dza adfehøj kiya uwanay la ahàf biyaga, ma kakay adàpaka vok la magolga ma?”

³² Tadàla azlamøna nakøra anik à awtày søla, kà makaf atà la slaka gà. ³³ Mok uwana tabèz à slaka uwana *Golgota* tagòfal kà, (Uwana asal magòfay: slaka høranj gøl), tatàslah atà à ahàf à adi tekula la ahàl kaf, tekula la ahàl gudzay anja. ³⁴ Kiya uwaga Yesu agòf: “Baba, basà à atà tsakana anjata, kà uwana tasøl uwana tafehøj aw!” Ñgaha tavàhà lukut anja la tataka anjata la abà, la matsal tsatsa lakøl. ³⁵ Maham à ahøj dza la abatà, azlamasiga anja azla Yahudiya uwana la abatà tadzøkà makøfaslla Yesu la magòfal: “Masla uwana abàlãhã azladza anik kà, masla la gøl anja kà, abøla gøl anja suwanj zlà, à banja masla kà Kristu, uwana Zøzagøla akøsanì tak zlà!”* ³⁶ Azlaslodzi babay takøfãslal; tatøfalla iyaw hamhamga,* ³⁷ ñgaha tagòfal: “Banja kak la uwana suføl anja azla Yahudiya kà, bølla gøl anjak zlà!” ³⁸ Aganay à uwana tatsetsør à gøl anja à afik: DZA UWANAY KÀ SUFØL ANJA AZLA YAHUDIYA.

³⁹ Tekula la tataka anja azladza søla uwana la abà tatàsì à atà à ahàf à adi atà nna, akøfãslal la magòfay: “Kak kà, kak Kristu aw takay? Bølla gøl anjak, ñgaha bølla anu babay zlà!” ⁴⁰ Ama anik uwanay apìsal iyaw à tsòh la kaykay agòfal: “Kahøj yewdi anja Zøzagøla, à kà uwana kagaw la seriya tekula la abà la masla aw takay? ⁴¹ Kà anjami kà uwanay takaf anu kà, azlayla atà takaf anu. Kà uwana leri møbøzaw à masik anja tatak uwana møfahãwãwã. Ama masla kà, adahà mawisiga amiyaka bà tekula à ahàl aw.” ⁴² Ñgaha agòfal: “Kamkam Yesu, dafà gi à ahøj la slòm, à vuð uwana kadàgay la makoray anjak la abà.” ⁴³ Yesu agòfal: “Hadfay, gøpøh à ka la dziriga: Lakana uwanay kà, kadàgay la makoray gulo la abà, anu søla.”

Mamøtsay anja Yesu

(Mata 27.45-56; Mark 15.33-41; Yuhana 19.28-30)

* **23:30** 23.30 Hosøya 10.8 * **23:35** 23.35 Mahabay 22.7,18 * **23:36** 23.36 Mahabay 69.21

⁴⁴ La tataka afats mëlës apakà vok la kutso la abà gesina tsèràh afats dat magova gova gèrewni delga. ⁴⁵ Mok uwana afats adakël mëlës kà, bafta uwana la gày Zèzagèla la aku akwohà la tsèràh à afik tsèràh à wèfah, la tataka la abà. ⁴⁶ Kiya uwaga Yesu awiyà la ndzèda agòd: “Baba, gèsaka masasèfok gulo kà la ahàl anjak.” Mok uwana adapèh uwaga la gay ala kà, amèts. ⁴⁷ Mèngga anja azlaslodzi anja azla Rom anèhà tatak uwana apakà vok gesina, adzèkà magòday: “Ndzer kà, dza uwanay kà, dza dziriga”, ngaha adzèkà mazlèb Zèzagèla. ⁴⁸ La lig la ahèh kà, maham à ahèh dza gesina uwana tasà à wàh kà manèh uwana apakà vok gesina kà, tawùl à mtèga la madaf gay lèv. ⁴⁹ Azlaslawda anja Yesu la azlamis uwana tanèfà à wàh dagay la Galili, tatsàzl à fèta à awtày kà manèrèz tatak uwana apakà vok gesina.

Mazèb Yesu à uda

(Mata 27.57-61; Mark 15.42-47; Yuhana 19.38-42)

⁵⁰ Dza anik la ahèh uwana slèm anja Yusufu, uwana la tataka anja azlamasiga la abà, masla babay kà dza dziriga. ⁵¹ Masla kà adzugway kà lakèl anja mas à wàh makoray Zèzagèla, masla kà atsèna sawaray anja azladza anik babay aw, masla kà zil gudèh Arimate, la kutso Yahudiya la abà. ⁵² Ahàd, abèz à Pilatus à vok kà manaval mazimnekid anja Yesu. ⁵³ Uwana Pilatus adaval tetèvi kà azèb vok anja Yesu à ahèh la ahàf la adi kà, afafàdal lukut à adi. Ngaha adàlla à zèvay mawga uwana à agu talà à tèhus à afik, tafà dza à agu didi dadàh aw. ⁵⁴ Vud uwatà kà, vud madàh vok à ahèh anja vud maduw lèv. ⁵⁵ Azlamis uwana tanèfà Yesu à wàh la tsèh dagay la Galili, tanèfà Yusufu à wàh, tanèhà zèvay, ngaha la tsèhay maf Yesu uwana à ahèh tahènanh à ahèh la zèvay la aku. ⁵⁶ Ngaha tawùl à mtèga anjatà, ngaha tadahà vok à ahèh la azlaamàl, la azlamatèrsin kà madàh à Yesu à vok. Ngaha la vud maduw lèv kà taduw lèv bokuba uwana mapèhay agòd. ^{*}

24

Mawul à uda anja Yesu

(Mata 28.1-10; Mark 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Bèh la zay la tsèh, vud ladu kà, azlamis uwatà tadàla azlaamàl la azlamatèrsin uwana tadahàn à ahèh kà madla. ² Azlamis tabèz à zèvay à gèl kà matakoslal bèlam la ama ala gà, zad zwek la gay zèvay. ³ Tadà à agu, ama tanèhà slèb vok anja Sufèl Yesu aw. ⁴ Gèl akàd à atà à vok. Bokuba uwana atà la madzugway la abà kà, azlamaliika sèla tatsàkwàh à lukut medèkuga tèlla gà à abà, tapèhatàla vok. Lukut anjatà anjèràzl atà à adi. ⁵ Ama uwana guba adakad à atà à gay gesina kà, sasukwà tadzà à ahèh, azladza uwatà tagòd à atà: “Kà mana kayahaw dza uwana la sifa la tataka azlamazimnekid la abà ma? ⁶ Aga la abanay aw, adawula à uda la mamètsay. Dzùgwàw lakèl anja uwana apèh à akul la mok uwana à lig la Galili tsi. ⁷ Say Kona anja dza agày mav à ahàl anja azlamèna tsakanaga, ngaha tadàtatsl à ahàf à adi, ngaha awul à uda la mahènay mamakèr.”

⁸ Kiya uwaga awùlla atà à gèl à gay anja Yesu uwana apèh à atà. ⁹ Ngaha tatsizlla ala la gèl zèvay, tadàla gay uwaga à slaka azlamèna matapla kulo gèl anja tekula uwanay, ngaha à azladza anik gesina bay.

¹⁰ Uwaga kà azla Mariyama dæg zla Magdala, Yohana, ngaha Mariyama iyà aña Yakuba, la azlamis anik uwana tahàd atà nna, tapèh gay uwaga à azlamèna matapla aña. ¹¹ Ama azlamèna matapla uwaga tafà slèm à gay uwaga aw, uwaga kà: ‘Gay masesinay’, tagòd. ¹² Ama Piyer atsizlla ala, ahàd à gel zəvay; anəjà à agu kà, anəjà kà azlagabaga pəra, ngaha awùl à mtəga la mavalàh à zagəla kà tatak uwana apakà vok.

*La tetəvi maday à Emawus la tsəh
(Mark 16.12-13)*

¹³ La mavakay uwaga Piyer awùl à lig, aganay azladza səla la tataka azlamèna manəf Yesu la tsəh, tadà à gudəŋ uwana slèm aña Emawus. Tataka aña atà la Urusalima kà bokuba magur mahoy pəlis zlo mala məkwa. ¹⁴ Tavàts gay la tetəvi la ama, lakəl aña tatak uwana apakà vok gesina. ¹⁵ Kiya uwaga mok uwana tabəy vok la mavats gay kà, Yesu adasa à waŋ à slaka aña atà, tahàd la tetəvi la ama atà nna. ¹⁶ La abatà tanəŋəŋ masla, ama tatak anik adəf à atà gay à ahəŋ, kà aña masəlay. ¹⁷ La abatà Yesu abadətəmà: “Lakəl ma aña mana ma, kabəyàw vok gay la tetəvi la ama ma?”, agòd à atà. Ngaha tatsizlla à ahəŋ la mazaw la gəl. ¹⁸ La kità tekula aña atà, uwana slèm aña Kəleyopas, agòdal: “Kak ma, kak mələk aña Urusalima ay? Kasəl uwana apakà vok la mahəŋay uwanay la abà aw takay?” Dza uwaga anavà atà: “Mana apakà vok ma?” ¹⁹ “Aa, à tatak uwana apakà vok la Yesu, zil Nazaret uwana masla mapəhal gay à ahəl aña Zəzagəla aña mapàh à azladza, masla maslay, la ndzəda la gay la abà la huma Zəzagəla, ngaha la slaka azladza ay? ²⁰ Ama azlamasiga aña azlamèna mav tatak à Zəzagəla, la azlamèna makoray gami tavà à ahəl aña azladza aña makəday la matatasl à ahəf à adi. ²¹ Tekedika anu mənawəŋ kà masla la uwana adəzlak Isərayel, ama lakana mahəŋay mamakər aña à uwana tatak uwanay apakà vok. ²² Ngaha aya kà, azlamis anik la tataka gami la abà, takəf anu gəl à vok. Kà uwana bəŋ la zay la tsəh lakana kà, tahàd à gəl zəvay. ²³ Ama tabəzà mazimnekid aña Yesu aw, tawùl à waŋ aña mapəh à anu, kà azlamalika tapèh à atà vok, ngaha tapèh à atà la paraka, kà Yesu la adi. ²⁴ Mok uwana azlamis tapèh uwaga kà, azlamèna gami anik tahàd à gel zəvay, ngaha tanəŋəŋ gesina bokuba uwana azlamis tapèh, ama masla kà, tanəŋəŋ aw.”

²⁵ La kaslà uwatà Yesu agòd à atà: “Kayyà, akul azladza matsən slèm aw gə, akul azlanalnal aña makəs mapəhay aña azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahəl aña mapàh à azladza! ²⁶ Kiya uwaga Kristu asà ngərpə dadəŋ la uwana ada à makoray aña à abà?” ²⁷ Kiya uwaga apəh à atà à gay uwana tatsetsər lakəl aña la wakità Zəzagəla la abà gesina, la wakità aña Musa la abà, akəfal gəl la wakità aña azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahəl kà mapàh à azladza.

²⁸ Uwana tazlábəz à gudəŋ uwana à abà asà à atà maday kà, dza uwaga azəb à atà asik lakəl ala. ²⁹ Azladza səla uwanay tazəlal à tsəh la magòdal: “Mədzà à ahəŋ anina adagay vəd.” Ngaha adagay kà madz à ahəŋ atà nna. ³⁰ Kaslà aña mazuw tatak may adaslay kà, tadzəkà madz à tatak may à adi la slaka gə, uwana tadzəl à adi kiya uwaga kà, azəb kaf, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, atsakəŋ ala, avà à atà. ³¹ La katskats yewdi aña atà apəzlla à ama ala, tasəl masla, ama azà à atà à adi. ³² “Agà! Mok uwana abadənumà,

apèh à anu gay Zəzagəla la tetəvi la ama kà, ləv azlawàh kà anu à ama aw takay?"

³³ La gay uwaga hahadzàk tavàläh à afik, tawùl à Urusalima. Tabèz azlaməna matapla kulo gəl aŋha tekula à gəl la azlaslagama aŋatà. ³⁴ Tagòd: "Ndzər, mənğa gami kà awùl à uda la mamətsay, kà uwana Səmon Piyer anəŋəŋ. ³⁵ Kiya uwaga azladza səla uwanay tawùl à warə à slaka aŋatà, tapèh à atà gay uwana apakà vok la tetəvi la ama, la masəl Yesu aŋatà la mok uwana atsəkà kaf ala."

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla aŋha anik ala aya

³⁶ Mok uwana taləg la mabədfma la abà aya, à uwana Yesu atszilla à tataka aŋatà à abà, adfahà à atà 'Ayyi', agòd à atà: "Lapiya agay la akul!" ³⁷ La abatà aŋidz ahamà à atà à gəl mənğa, kà uwana: 'Mədanəŋ tatak mavavat dza', gəl agòd, agòd à atà. ³⁸ Kiya uwaga masla agòd à atà: "Kà mana kagudəkàhàwla ala ma? Kà mana katsaw gay la ləv aŋkul la tsəh wani gi, kà uwana tatak mavavat dza kà la sləb vok, la aslasl, bokuba dza aw." ⁴⁰ Uwana adapəh à atà gay uwaga, apəhatàla ahəl aŋha, la azlaasik aŋha. ⁴¹ Ama taslala vok aŋa makəsay aw, kà uwana marabay aduwà ndzədfa aŋatà; la abatà Yesu anavà atà: "Tatak may aga la akul la ahəl ay?" ⁴² Maslà tavəl tenma aŋa kilfi manazayga la pəhàw malpayga, la zuway mazuway. ⁴³ Azəb, ŋgaha apədf la huma aŋatà. ⁴⁴ La lig la ahəŋ agòd à atà: "Mok uwana gi la akul gəgòd à akul kà: Tatak uwana matsetserayga lakəl gulo la wakità aŋa Musa la abà la azlauwana la wakità aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la abà kà mapəh à azladza anik, ŋgaha la uwana la mahabay aŋa David la abà gesina kà, azlayla kà vok apakà vok hadəy." ⁴⁵ La abatà Yesu apakwà haŋkəli aŋatà, kà atà aŋa matsən wakità Zəzagəla uwaga. ⁴⁶ Ŋgaha agòd à atà aya: "Aganay, à gay uwana tatsetsər à abà: 'Kristu as ŋgərpa dadəŋ, ŋgaha kà masla aŋa mawul à uda la mamətsay la mahənay mamakər.

⁴⁷ Kiya uwaga azlayla vok, kazaw gay uwanay à azladza gesina la sləm aŋha, kadzaw kà la abanay la Urusalima, tsəràh à makədf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina, zàw à atà gay mapəh gay la ləv ala, la gay mabasa à atà tsakana aŋatà." ⁴⁸ Akul kà, akul azlaməna sayda aŋa uwaga. ⁴⁹ Kiya uwaga, gi la gəl gulo gədəsləlla akul Masasədfok Zəzagəla uwana à ahəŋ, Baba gulo apəh à ahəŋ uwarà, ama say: Dzaw à ahəŋ la gudəŋ uwanay tsəràh à uwana ndzədfa aŋa Masasədfok uwaga adàsa à akul à gəl dadəŋ, la uwana kadàdaw."

Mad à zagəla aŋa Yesu (Mark 16.19-20; Sləray 1.9-11)

⁵⁰ La lig aŋa uwaga la ahəŋ gesina, Yesu asəlla atà à uda la gudəŋ la abà tsəràh à uwana tazləbèz à gudəŋ Betaniya. Mok uwana tadabəz à abatà kà adziyla ahəl à zagəla, ŋgaha apis à atà gay à vok. ⁵¹ La abatà Zəzagəla azəb à slaka aŋha. ⁵² Kiya uwaga tazləbà, ŋgaha tawùlla à Urusalima la marabay mənğa. ⁵³ Ama tadzàhà à ahəŋ koksikoksi la mənğ gəy Zəzagəla la aku kà mazləb Zəzagəla.

GAY MARABƏJ UWANA YUHANA ATSETSÈR Evangile selon Jean

Gay anja ufaka ngaha la sifa

¹ Mok uwana Zəzagəla aləg maɖəh gudəŋ à vok dadəŋ kà, agà la ahəŋ uwana tazàlalla Gay. Gay uwatà adzà à ahəŋ la Zəzagəla. Gay uwaga kà Zəzagəla la gəl anha. ² Gay uwaga agà la Zəzagəla dagay madzəka. ³ Tatak gesina uwana Zəzagəla adfahəŋ kà, kà masla; tatak anik la ahəŋ à uwana Zəzagəla adfahəŋ kokufa masla aw. ⁴ Sifa kà la masla la abà, sifa uwatà kà avà ufaka à azladza. ⁵ Ufaka uwaga aùɖ la mələs la abà, mələs aslalà vok à mamatsiŋ ala aw.

⁶ Zəzagəla aslèl dza anik uwana à waŋ, sləm anha Yuhana. ⁷ Asà à waŋ kà, kà maz sayda anja ufaka. Asà à waŋ kà, kà azladza gesina kà madiŋal gəl à vok, kà madegolay uwana apəh. ⁸ Masla à Yuhana agà ufaka la gəl anha aw, ama asà à waŋ kà maz sayda lakəl anja ufaka uwaga. ⁹ Ufaka uwaga kà agà ufaka dziriga, asà à waŋ à gudəŋ à vok, uwaga aùɖ à azladza gesina.

¹⁰ Gay uwaga agà la gudəŋ la vok. Zəzagəla adfahə gudəŋ à vok kà la masla, ama azladza uwana la gudəŋ la vok tasəl aw. ¹¹ Agà la tataka anja azladza anha la abà, ama azladza anha takweskà. ¹² Ama azlauwana takəs, la azlauwana tadiŋal gəl à vok, avà à atà maslay kà mapakahay azlabəza anja Zəzagəla. ¹³ Tapək azlabəza anja Zəzagəla la tetəvi anja azladza la mayyay anja vəfah, bokuba uwana azladza tatugway aw. Ama Zəzagəla la uwana, avà à atà sifa mawga.

¹⁴ Gay uwaga apək dza la sləb vok, adzà à ahəŋ la tataka gami la abà. Ləv anha kà tekula la slaka azladza, adahənla la dziriga, kà anha kà, apəhanula mazləbay anha, uwana la mazləbay uwana bəzi tekula abəzal la slaka Baba anha. ¹⁵ Yuhana azà sayda lakəl anha, awiyà: “Lakəl anha gəpəh à akul à uwana gəgòɖ: ‘Masla manəf gi à tsəh à waŋ atsà à waŋ, ama masla la uwana mazləbayga kà gi, masla kà agà la ahəŋ dagay uwana taləg mayyi gi, aduwa gi la maslay’, gəgòɖ à akul.”

¹⁶ Anu gesina məbəzà à masik la gorobu la abà; məbəzà à mapis gay à vok kayak lakəl anja mapis gay à vok aya. ¹⁷ Zəzagəla avà à anu mapəhay la ahəl anja Musa, ama vok mahamay la dziriga kà tasà à waŋ kà la ahəl anja Yesu Kristu. ¹⁸ Dza adanəŋ Zəzagəla dikiɖiki aw, ama Kona anha tekula gà, uwana la makəla anja Baba lakəl, la uwana apəhanula masla.

Sayda anja Yuhana masla maɖəh batem (Mata 3.1-12; Mark 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Aganay uwana Yuhana apəh à mok uwana azla Yahudiya la Urusaliima taslèl azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlaməna sləray la mənə gəy Zəzagəla la aku à slaka anha kà manaval: “Kak ma, kak uwa?” ²⁰ Akweskà mawulatàla aw, ama adzadəŋ ala la paraka la huma anjatà gesina: “Gi kà, gi Kristu aw.” ²¹ “Kak uwa zlà ma uwa? Kak Eliya, uwana tapəh uwarà ay?” “Awaŋ, gi masla aw”, Yuhana agòɖ à atà. “Kak masla mapəhal gay

ahàl anja Zəzagəla ay?”, tagòdál. “Awanj”, agòd à atà.✠ 22 Kiya uwaga tagòdál: “Kak uwa zlà ma uwa? Say kapəh à anu gay ngaha mədàpəh à azlauwana taslèl anu à wanj. Kak la gəl anjak ma: ‘Gi uwà’ kagòd lagwa uwa?” 23 Yuhana agòd à atà: “Gi kà gi

‘Kuda anja dza uwana awiyay la kəsaf la abà: Dahàw tetəvi tərta à ahəj kà anja Sufəl!’✠
(Kiya uwaga à uwana masla mapəhal gay à ahàl Yesayya atsetsèr à wakità Zəzagəla à abà)

24 La tataka azlaməna maslèl atà à wanj uwatà la abà kà, azla Farisəya la abà. 25 Tanavà Yuhana: “Tsa anja kak Kristu aw, kak Eliya aw, kak masla mapəhal gay à ahàl kà mapàh à azladza aw, ma kà mana kadàh batem zlà ma?” 26 Yuhana agòd à atà: “Gi gədfahakullanj batem kà la iyaw; dza anik la ahəj la tataka anjul la abà, kasəlaw aw, 27 atsa à wanj la lig gulo la ahəj, ama gi bay kà gəsla kà mapəl zuwid kwimik anja ala babay aw.”

28 Tatak uwaga gesina adfahà vok la Betaniya, la gay dərəv uda anik anja mukwà Urdun, la slaka uwana Yuhana adfahà batem.

Yesu kà Magadzaw anja Zəzagəla

29 La bebəj gà, Yuhana anəjà Yesu atsa à wanj à slaka anja, agòd: “Aganay magadzaw anja Zəzagəla uwana azəb tsakana anja gudəj à vok gesina. 30 Lakəl anja la uwana gəpəh à akul, gəgòd à akul: ‘Dza la ahəj atsa à wanj la lig gulo. Masla la uwana mazləbayga kà gi, kà uwana masla kà, agà la ahəj dagay uwana taləg mayyi gi. 31 Gi kà gəsəl masla aw, ama gəsà à wanj kà madàh batem anja iyaw à azlatsəhay Isərayel, kà atà anja masəl masla.’ ”

32 Yuhana agòd aya: “Gənəjà Masasəfok tsikasla atsa à ahəj la zagəla bokuba habakoku, adzà à gəl anja. 33 La mok uwatà gəsəl masla aw, ama Zəzagəla la uwana aslèl gi kà gi anja madàh batem: ‘Masasəfok adàdza madzay lakəl anja, masla kà adàdfah batem la Masasəfok Zəzagəla’, agòd à gi. 34 Gədanəj uwaga, gəgədfɪj à afik, kà masla la uwana Kona anja Zəzagəla”, Yuhana agòd.

Azlaməna matapla la slaka Yesu Kristu terəja

35 La bebəj gà aya kà, Yuhana adatsizlla à ahəj la abatà la azlaməna matapla la slaka anja səla. 36 Uwana anəjà Yesu ada à awtəy agòd: “Aganay Magadzaw anja Zəzagəla!” 37 Azlaməna matapla anja səla uwaga kà, tatsənà uwana apəh, ngaha tanəfà Yesu. 38 Yesu agolà vok, anəjà à lig, anəjàj kà tanəfà masla, ngaha anavà atà: “Mana kayahaw ma?” Tagòdál: “Rabbi, kadza à ahəj ma lala?” (Rabbi asal magòdfay: Məngə) 39 Agòd à atà: “Sàw à wanj, kadənəjawwanj!” Ngaha tahàd, tanəjà slaka madz à ahəj anja. (Mok uwaga kà sa ufad anja mokokhu) Tadəvə mavakay uwatà à gay atà nna.

40 Tekula la tataka anja azladza uwana la abà tatsənà sayda anja Yuhana, anəfà Yesu, masla la uwana Andəre, deda anja Səmon Piyer. 41 Terəja dadəj, Andəre agagəm la deda anja Səmon, agòdál: “Kay, mədanəj Kristu, bokuba magòdfay: dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl!” 42 Adàla Səmon à slaka Yesu. Yesu anəřəz masla, agòdál: “Kak la uwana, kak

Sëmon kona anja Yuhana, la huma la gay slëm anjak adàgay Kayfas.” (Uwana asal magòday kà dzøgla)

Yesu azala Filip atà la Natanayel

⁴³ La bebəŋ gà, asà à Yesu kà mad à kutso Galili ŋgaha tagagàm la Filip, agòdɔl: “Nəfà à gi!” ⁴⁴ Filip kà zil Betsayda, gudəŋ anjatà tekula la Andərə la Piyer. ⁴⁵ Filip tatagàm la Natanayel, ŋgaha agòdɔl: “Mədanəŋ dza uwana Musa apəh lakəl anha la wakitə mapəhay la abà, baməraka azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza babay kà, tapəh lakəl anha, slëm anha kà, Yesu kona anja Yusufu uwana la gudəŋ Nazaret.” ⁴⁶ Natanayel agòdɔl: “Dziri kà tatak delga aguwa à wanj la Nazaret ay?” Filip agòdɔl: “Sà à wanj, kadənəŋəŋ!”

⁴⁷ Mok uwana Yesu anəŋà Natanayel ada à awtày à slaka anha kà, apəh lakəl anha: “Aganay zil Isərayel deŋdeŋga, mawisiga la ahəŋ la masla la abà aw.” ⁴⁸ Natanayel anavàl: “Kakay kasəl gi ma?” Yesu agòdɔl: “Gənəŋà ka à mok uwana kak la tsəh gudəv, à mok uwana Filip aləg mazala ka.” ⁴⁹ Kiya uwaga Natanayel agòdɔl: “Rabbi, kak la uwana kak Kona anja Zəzagəla, kak Sufəl anja azla Isərayel!” ⁵⁰ Yesu awulà ala: “Kadiŋal gəl à vok kà, kà uwana gənəŋà ka la tsəh gudəv, gəgòd à ka takay? Kadənəŋ azlatatak uwana tadəduw uwanay gesina.” ⁵¹ Yesu agòdɔl aya: “La dziriga gəpəh à akul, kadənəŋaw zagəla mapəzl à ama ala gà. Tsad tsatsad, azlamalika anja Zəzagəla tadàda à afik, ŋgaha tatsa à ahəŋ à gəl anja Kona anja dza.”^{*}

2

Nadzipo teraŋa uwana Yesu adəhanj la mazəb vok la abà la Kana

¹ Uwana mahəŋay səla adada à lig kà mamakərga, kà mazəb vok apakà vok la Kana la kutso anja Galili. Iyà anja Yesu la abatà. ² Yesu atà la azlaməna matapla la slaka anha bay kà tazàla atà à mazəb vok uwaga à abà. ³ Mok uwana iyaw matavəruk adadəv à gay. Iyà anja Yesu agòdɔl: “Tatak masay la ahəŋ aya aw!” ⁴ Ama Yesu awulà ala: “Mis, kak la uwana kapəh à gi uwana asa à gi madəhəŋ takay? Kaslà gulo adaslay dadəŋ aw.” ⁵ ŋgaha iyà anha agòd à azlaməna sləray: “Dahàw tatak uwana adəpəh à akul gesina!”

⁶ La abatà agà la ahəŋ yuŋ mukwà, uwana azla Yahudiya tatafani iyaw à abà kà madəhlanj sləray kà mapalahla azlaasik kà uwana uwaga kà bokuba mafəla fəla anjatà, kà magay tsidəŋa. Kəla yuŋ tekula adəh tuguzl zlo, banjaw mukwa. ⁷ Yesu agòd à atà: “Hànəw iyaw à azlayuŋ uwanay à abà pawasl papawasl.” Tahənəŋ ala bokuba uwana apəh à atà. ⁸ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Tadəwni iyaw uwaga nuv, kadawla à mənŋa anja madəvaday.” Tatəfani, tadàlla. ⁹ Mənŋa anja madəvaday atapən, kà apək iyaw matavəruk. Masla asəl slaka uwana aguwa à wanj à abà aw. (Ama azlaməna matat iyaw kà, tasəl slaka uwana aguwa à wanj la abà) Azàla masla mazəb mis, ¹⁰ ŋgaha agòdɔl: “Azladza kà tatsəvkàh mavəhay kà iyaw matavəruk matsidəyga dadəŋ, banja azlaməna mazaləh atà gesina tasay kà, la lig la ahəŋ kà pəra, tavəh uwana atsid aw. Ama kak kà, kabək matsidəyga à ahəŋ dadəŋ.”

^{*} 1:51 1.51 1Musa 28.12

¹¹ Uwaga la uwana nadzipo matera uwana Yesu adfahàŋ la Kana la kutso Galili, apèhla mazləbay aŋha ala, kà uwana à uwana azlaməna matapla la slaka aŋha tadin̄ gəl à masla à vok.

¹² La lig aŋa uwaga la ahəŋ, ahàd à gudəŋ Kapernahum la iyà aŋha, la azladedə aŋha, la azlaməna matapla la slaka aŋha, tadzàni à ahəŋ la abatà.

Yesu la mən̄ gày Zəzagəla la aku

(Mata 21.12-13; Mark 11.15-17; Luka 19.45-46)

¹³ Uwana madəvaday aŋa Paska aŋa azla Yahudiya nekwa kà, Yesu ahàd à Urusalima.* ¹⁴ Abəz azlaməna matsakalay à gəl, la mən̄ gày Zəzagəla la aku. Tadàw sla ala, la azlatuwan̄, la azlahabakoku, abəz azlaməna mabadla sili à gəl bay, tadzàh madzay la huma aŋa sili anətà, tabàdla. ¹⁵ Adfahà kurpi aŋa zuwid, akudəkàh atà à lag gesina la mən̄ gày Zəzagəla la aku, la azlatuwan̄, la azlasla anətà, adakwà table aŋa azlaməna mabadla sili à vədah anasà sili anətà ala. ¹⁶ Ngaha agòd à azlaməna madaw azlahabakoku ala: “Hèlāw atà ala la abanay! Kapakāw gày aŋa baba gulo ala kà gày matsakalay aw!” ¹⁷ Təh, awùl à azlaməna matapla la slaka aŋha gay uwana tatsesər à wakità Zəzagəla à abà à gəl: ‘Mawoy gày anjak gulo kà, bokuba akàl uwana ababəhgəla ləv la tsəh.’*

¹⁸ Ama azlamadzahaga aŋa azla Yahudiya tanavàl: “Tsəhay nadzipo ma uwana kapəhanula kà anu aŋa masəlay kà kak la maslay kà madəhəŋ kiya uwanay la?” ¹⁹ Yesu agòd à atà: “Kàlāw mən̄ gày Zəzagəla uwanay à ahəŋ, ŋgaha gədàula à afik la mahənay makər.” ²⁰ Azla Yahudiya tagòdàl: “Gày uwanay tanjəl kà tādahà mavay dzik ufad̄ gəl aŋha mukwà, kà pəra masla kadàwula à afik la mahənay makər kagòd, aah.?!” ²¹ Ama mən̄ gày Zəzagəla uwana Yesu apèh, kà lakəl aŋa vok aŋha. ²² Uwana Yesu adawula à uda la mamətsay kà, təh awùl à azlaməna matapla à gəl la slaka aŋha à gay uwaga, tadin̄ gəl uwana à vok matsetserayga, ŋgaha la gay uwana Yesu apèh à atà gesina.

Yesu kà asəl tatak uwana la ləv aŋa dza la tsəh gesina

²³ Mok uwana Yesu la Urusalima, la kaslā aŋa madəvaday aŋa Paska kà, azladza aŋuvaw tadin̄ gəl à vok, kà azlanadzipo uwana adfahàtəŋ. ²⁴ Ama Yesu afà à atà gəl aw, kà uwana asəl madzugway anətà lela. ²⁵ Kà uwana masla kà anəkudā dza aŋa mapəhalla madzugway aw, kà uwana masla la gəl aŋha asəl uwana la ləv anətà la tsəh.

3

Yesu atà la Nikodemus

¹ Dza anik la ahəŋ sləm aŋha Nikodemus, agà tekula aŋa azlamasiga aŋa azla Yahudiya, masla kà zil Farisəya. ² La vəd̄ la abà vərđi anik asà à wan̄ à slaka Yesu la magòdàl: “Rabbi, məsəl kà Zəzagəla asləl ka à wan̄ kà matapanula, kà uwana dza la ahəŋ adəhəŋ tsəhay nadzipo uwaga kadəhəŋ aw, tsa baŋa Zəzagəla la masla aw aw.” ³ Yesu agòdàl: “Haday, gəgòd à ka la dziriga: Dza aslala vok manəŋ makoray Zəzagəla aw, say baŋa adayyi vok mawga dāŋ.” ⁴ Nikodemus anavàl: “Kakay dza adagay magol gā, kà ayyi vok mawga aya ma? Aslala vok aŋa maul à hufd̄ aŋa iyà

aŋha kà mayyay aya ay?" ⁵ Yesu agòdál: "La dziriga gèpèh à ka: Dza aslala vok aŋa mad à makoray Zèzagèla aw, say baŋa adayyi vok, la iyaw ŋgaha la Masasèdòk. ⁶ Uwana tayyà la slèb vok, uwaga slèb vok; uwana tayyà la Masasèdòk, uwaga Masasèdòk. ⁷ Lèw avàl à ka à gay kà, kà uwaga gèpèh à ka aw: 'Azlawla kà vok, say akul gesina kayyaw vok mawga.' ⁸ Afad' adèdáy bokuba uwana asal; katsèna madèdáy aŋha, ama kasèl slaka uwana asà à waŋ la abà aw, kasèl slaka uwana ada à abà aw. Kiya uwaga à uwana apaka vok la azladza uwana tayyà vok la Masasèdòk." ⁹ Kiya uwaga Nikodemus agòdál: "Kakay uwaga apaka vok ma?" ¹⁰ Yesu agòdál: "Tsa kak masla matapla à azla Isèrayel la abà, kà pèra masla kasèl uwaga aw uwà? ¹¹ Gèpèh à ka la dziriga: Mèpèhay lakèl aŋa tatak uwana mèsèl, ŋgaha lakèl aŋa tatak uwana mènèŋàŋ. Ama asa à akul makès sayda gami aw. ¹² Tsa kadiŋaw gèl à gay aŋa azlatatak uwana apaka vok la vèdàh aw ma, ŋgaha ma, kakay zlà ma kadàkèsaw kaslawwal à vok aŋa madiŋal gèl à vok à baŋa gèpèh à akul gay aŋa azlatatak la zagèla ma? ¹³ Dza la ahèŋ adada à zagèla aw, tsa baŋa Kona aŋa dza uwana asà à ahèŋ la afik aw aw."

¹⁴ "Kiya uwana uwarà Musa adzilà bebi aŋa adà à zagèla la ahàf la gay la fèta la abà, kiya uwaga tadàdzilla Kona aŋa dza à zagèla suwaŋ. ¹⁵ Ŋgaha kèla uwabeyuwi uwana adiŋ gèl à masla à vok abèz sifa adèw à gay aw. ¹⁶ Kà uwana Zèzagèla awoya gudèŋ à vok kà kaykay, à uwana avà Kona aŋha tekula gà uwaga, kà dèwdèw dza uwana tadiŋal gèl à vok kà, tazila aw, ama kà, tadàbèz sifa adèw gay aw. ¹⁷ Zèzagèla aslèl Kona aŋha à waŋ kà, kà seriya à gudèŋ à vok à gèl aw, ama kà gudèŋ à vok aŋa mabèz mabèlay la masla."

¹⁸ "Dza uwana adiŋ gèl à Kona à vok, seriya adàkèsay aw, ama dza uwana adiŋal gèl à vok aw kà, seriya adakèsay, kà uwana adiŋ gèl à Kona tekula gà aŋa Zèzagèla à vok aw. ¹⁹ Aganay slaka uwana seriya aguwaŋ la abà: Udfaka asà à waŋ à gudèŋ à vok, ama azladza tahaya mèlès kà udfaka, kà uwana madfehèŋ aŋatà kà delgaw. ²⁰ Azladza gesina tadàh mawisiga kà, tapèsew dziriga aŋa udfaka, ŋgaha tatsa à waŋ à udfaka à abà aw, kà uwana asa à atà kà slèray mawisiga uwaga aŋa mapèhla vok ala, la udfaka la abà aw. ²¹ Ama dza uwana akès dziriga kà, aday kà la udfaka la abà, kà azladza gesina aŋa manèŋèŋ la dzuwaya, kà akès gay aŋa Zèzagèla la maslèkaway."

Yesu atà la Yuhana masla madàh batem

²² La lig aŋa uwaga la ahèŋ Yesu atsizilla ala, ahàd à kutso aŋa Yahu-diya à abà la azlamèna matapla la slaka aŋha. Tasàfàni la abatà atà nna, tadahàhà batem. ²³ La kaslà uwatà kà Yuhana adahàhà batem à azladza la Aynon, uwana nekwa la Salim, kà uwana iyaw la ahèŋ la abatà mènŋa. Azladza tasàhà à waŋ à slaka aŋha, ŋgaha adahà à atà batem, suwaŋ. ²⁴ (La kaslà uwatà kà, Yuhana kà tadùw à daŋay dadàŋ aw)

²⁵ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlamèna matapla aŋa Yuhana la abà tadzèkà mabay vok gay la zil Yahudiya anik, lakèl aŋa tsèhay mapal vok aŋatà aŋa magay tsidàŋa. ²⁶ Tahàd à slaka Yuhana ŋgaha tagòdál: "Rabbi, kadzugway lakèl aŋa dza uwana kagaw akul sèla la gay dèrèw uda aŋa mukwà Urdun, uwana kaz anu sayda lakèl aŋha takay? Lagwa kà,

masla bay kà, aɗàh batem à azladza, azladza takèl à slaka aŋha gesina!”
 27 Yuhana agòd à atà: “Dza la ahəŋ aslala vok abəz tatak aw, say baŋa Zəzagəla adavàl. 28 Akul la gəl aŋkul kà, akul azlaməna sayda gulo, gəgòd kà: Gi Kristu aw. Ama gi à masləl gi à waŋ gà, la huma aŋha pəra. 29 Masla mazəb mis kà masla la uwana zil mis. Ama sləgud aŋa zil misga, adatsizilla à ahəŋ la makəla aŋha, atsəbəl sləm. Baŋa adatsən kuda aŋa zil mis, arabay. Kiya uwaga à marabay gulo babay suwaŋ zlà. Lagwa kà, marabay gulo adahənla pawasla. 30 Kà aŋa uwaga kà, say masla agay mazləbayga, ŋgaha mazləbay gulo atatuway.”

Dza uwana asa à ahəŋ la zagəla

31 “Dza uwana asa à ahəŋ la zagəla, masla lakəl aŋa azlatatak gesina, ama dza uwana la vəɗàh masla dza aŋa vəɗàh, apəhay kà gay aŋa vəɗàh bay. Uwana asa à ahəŋ la zagəla aga lakəl aŋa tatak gesina. 32 Uwana anəŋàŋ, uwana atsənàŋ la uwana apəhay, ama dza akəs mapəhay aŋha aw. 33 Kəla uwabeyuwu uwana akəs mapəhay aŋha, agəɗaŋ à afik kà Zəzagəla kà dziriga. 34 Dza uwana Zəzagəla aslèlla à waŋ apəhay gay aŋa Zəzagəla, kà uwana ahənəŋ ala la Masasəɗok aŋha. 35 Baba awoya Kona aŋha, ŋgaha avàl ndzəɗa lakəl aŋa tatak gesina. 36 Dza uwana adiŋ gəl à Kona à vok, abəz sifa adəv à gay aw, ama dza uwana akweska Kona, adəbəz sifa uwaga tetuwa à aw, ama mapak ləv aŋa Zəzagəla adza à ahəŋ lakəl aŋha.”

4

Yesu atà la mis Samariya

1 Azla Farisəya tatsənàŋ kà Yesu aɗàh batem, ŋgaha abəz azlaməna matapla ɗaɗuwa à gay aŋa Yuhana. 2 (Ama Yesu la gəl aŋha kà aɗàhà batem à dza amiyaka tekula aw, say azlaməna matapla la slaka aŋha pəra) 3 Mok uwana Yesu atsənà uwaga tapəhay kà, asàk à kutso Yahudiya à ahəŋ, awul à Galili. 4 Kà awul à Galili kà, say aguwa à uda la kutso Samariya.

5 La mas à uda la Samariya abəz à gudəŋ uwana à abà sləm aŋha Səser, uwana nekwa la guf uwana Yakuba avà à kona aŋha Yusufu.* 6 La abatà suwa aŋa Yakuba la ahəŋ, Yesu adəy vok la mauguzahay aŋha la abà, adzà madzay la gay suwa. Mok uwaga azlagay tataka afats. 7 Mis Samariya asà à waŋ kà matəɗ iyaw, Yesu agòɗal: “Mis təɗ à gi iyaw, gəsay!” 8 (La kaslā uwatà kà, azlaməna matapla aŋha tadà à huɗ gudəŋ kà mayàh tatak may) 9 Mis Samariya agòd à Yesu: “Kak, kak zil Yahudiya! Kakay kaslala vok kà manav à gi iyaw masay à gi uwana gi mis Samariya ma?”* (Apəh kiya uwaga kà, kà uwana azla Yahudiya tatsənà vok la azla Samariya aw ma) 10 Yesu awulà ala: “Agayŋa kasəl tatak uwana Zəzagəla avày kà, ŋgaha naka kasəl dza uwana anava à ka iyaw masay kà, naka kak la uwana kanaval iyaw sifa, ŋgaha naka avà kà uwaga.” 11 Mis agòɗal: “Məŋga, tsa tatak matəɗla iyaw aga la kak là ahàl aw, suwa bay kà kərkər ma, kakay kabəz iyaw sifa ma? 12 Baba gami madzidziga Yakuba avà à anu suwa uwanay; bay kà asàh la azlabəza aŋha la azlaləmana aŋha babay. Kadzugw ma, ‘Gəɗuwa Yakuba’, kagod, takay?” 13 Yesu awulà ala: “Kəla

* 4:5 4.5 1Musa 33.19; Josu'e 24.32 ✧ 4:9 4.9 Ezəra 4.1-5; Nehemiya 4.1-2

uwabeyuwi uwana asà iyaw anja suwa uwanay, nēlay adàkēsāy aya, ¹⁴ ama dza uwana adāsāy iyaw uwana gədātədallan̄ kà, nēlay adàkēsāy aya aw. Kà uwana iyaw uwana gədātədallan̄ kà, adàpakay la huɗ anja mukwà anja iyaw, uwana akēlay anja sifa adēv à gay aw.” ¹⁵ Mis agòɗal: “Mēnga, tədēgēŋ iyaw uwaga, kà nēlay anja makēs gi aya aw, ŋgaha kà gi anja manēkudja anja mas à waŋ anja matəd iyaw la abanay aya aw.”

¹⁶ Yesu agòɗal: “Hād, kazala zil anjak, kasawwan̄ à abanay.” ¹⁷ Mis agòɗal: “Zil gulo la ahēŋ aw.” Yesu agòɗal: “Dziriga à uwana kapēh: ‘Zil gulo la ahēŋ aw’, kagòɗ. ¹⁸ Haɗay, kadāh à zil zlo, ama uwana kak la mtēga anja lagwa kà, zil anjak aw. Kapēh dziriga.” ¹⁹ Kiya uwaga mis agòɗal: “Mēnga, gēsəl kà kak masla mapəhal gay à ahəl anja Zəzagəla. ²⁰ Azlababa gami madzidziga tadavāh kuɗa à Zəzagəla la gudēŋ uwanay la afik, ama akul azla Yahudiya kà, kagòɗaw kà: ‘Slaka uwana dza adēv kuɗa à Zəzagəla, kà la Urusalima’, kagòɗaw.” ²¹ Yesu agòɗal: “Mis, diŋ à gi gəl à vok, kaslā adāsa à waŋ à uwana kadādēvaw kuɗa à Baba Zəzagəla la gudēŋ uwanay la afik aw, amiyaka la Urusalima aw. ²² Akul azla Samariya kasəlaw tatak uwana kadēvawwal kuɗa aw; ama anu, anu azla Yahudiya kà, mēsəl tatak uwana mədəval kuɗa, kà uwana mabəlay kà, asa à uda kà la azla Yahudiya la abà. ²³ Ama kaslā adāsa à waŋ, lagwa kà adasa à waŋ lagwa, uwana azlaməna madēv kuɗa tadādēv kuɗa la Masasəɗok ŋgaha la dziriga, azladza uwana tadēv kuɗa kiya uwaga à ahēŋ, à uwana Baba ayahay. ²⁴ Zəzagəla kà Masasəɗok gə, azlauwla kà vok kà, azlauwana tadəval kuɗa kà la Masasəɗok ŋgaha la dziriga.”

²⁵ Mis agòɗal: “Mēsəl kà Mesi atsa à waŋ, uwana asal magòɗay kà Kristu. A banja adāsa à waŋ, adəpəhanula tatak gesina.” ²⁶ Yesu agòɗal: “Gi gə la uwaga gəbaɗakama lagwa.”

²⁷ La kaslā uwatà, azlaməna matapla la slaka anja tawùl à waŋ, ŋgaha ləv avəl à atà à gay kà uwana tavāts gay la mis. Ama dza aslāla vok anja manavāw aw: “Mana asal mi? Banjaw, kà mana kabaɗawma akul sēla mi?”, la ahēŋ aw.

²⁸ Kiya uwaga mis asək à tuguzl anja à ahēŋ, ahād à huɗ gudēŋ à abà, la abatà agòɗ à azladza: ²⁹ “Sàw à waŋ, kà nēŋāwwāŋ dza uwana adapəh à gi tatak uwana gəɗahāhāŋ gesina. Zlahaw kà, masla Kristu aw ay?”

³⁰ Azladza tasà à uda la gudēŋ la abà, tahād à slaka Yesu.

³¹ La kaslā uwatà azlaməna matapla tadēv kuɗa à Yesu kà mazuw tatak may. “Rabbi, kamkam zùw tatak may!”, tagòɗal. ³² Ama agòɗ à atà: “Gi la tatak may uwana kasəlaw aw.” ³³ La abatà azlaməna matapla tanāv vok kà atà kà atà: “Dza anik adasalla tatak may à waŋ kəlay?”

³⁴ Yesu agòɗ à atà: “Tatak may gulo kà, makēs gay anja dza uwana asləl gi à waŋ, ŋgaha maɗāh sləray uwana afà à gi à ahəl kà maɗehēŋ. ³⁵ Akul kà, kagòɗaw kà, à lig tēla uɗaf kà matsəɗ tatak, ama gi kà gəgòɗ à akul kà, nəɗəzāw guɗ lela tsi, hi adahəŋay, nekwa kà matsəɗay. ³⁶ Masla matsəɗ tatak abəz masik anja, ŋgaha ahama hi à ahēŋ kà anja sifa adēv à gay aw, ŋgaha kà masla masləkay atà la masla matsəɗay tarabay la slaka gə. ³⁷ ‘Dza anik asləkay, dza anik atsəɗay’, uwana gay la gay la abà agòɗ kà, bā dziriga. ³⁸ Gēsələl akul kà matsəɗay la guɗ uwana la abà kafaɗaw sləray la abà aw; azladza anik taɗahā sləray gə uwana, ŋgaha kà kabəzaw à gəl kà sləray anjātà.”

³⁹ Azla Samariya anjvaw tadiṅjal gəl à vok la gudəṅ uwatà kà gay uwana mis apèh à atà: “Apèh à gi tatak gesina uwana gədfahàhàṅ”, mis agòd à atà. ⁴⁰ Mok uwana tadasa à waṅ à slaka Yesu, tadəval kuɗa kà madzin à ahəṅ atà nna; kiya uwaga Yesu adahà mavakay sèla atà nna. ⁴¹ Gotənaṅ anjvaw tadiṅ gəl à Yesu à vok, kà gay anja uwana apèh à atà. ⁴² La abatà tagòd à mis: “Lagwa kà, mədiṅjal gəl à vok kà uwana kapèh à anu pəra aw, ama kà uwana anu la gəl gami mədatsəṅəṅ uwana apèh, la dziriga, məsəl kà masla la uwana masla məbəl gudəṅ à vok.”

Yesu awur bəzi anja mənğa anja masla sləray ala

⁴³ Mok uwana Yesu adadza à ahəṅ la abatà mavakay sèla, asàk atà à ahəṅ, ahàd à kutso Galili. ⁴⁴ Yesu la gəl anja agòd: “Masla məpəhal gay à ahəl anja Zəzagəla məbəz mazləbəy la gudəṅ anja la abà aw.” ⁴⁵ Ama tekeɗik mok uwana adabəzay à gudəṅ anja, azladza takəs la ahəl sèla, kà uwana mok uwana tahàd à madəvaday à Urusalima, tanəṅəṅ, uwana adahàṅ la madəvaday uwatà la abà gesina.

⁴⁶ La kaslā uwatà, masla awùl à Kana, la slaka uwana apakà iyaw ala kà iyaw matavəruk. Kana uwaga agà kà la Galili la abà. Masla sləray anja gumna la ahəṅ la abatà, bəzi anja la ɗuvats la Kapernahum. ⁴⁷ Mok uwana masla sləray uwaga atsəṅəṅ kà Yesu adasa à waṅ à Yahudiya la Galili kà, masla atsizlla ala, ahàd à slaka Yesu, adəval kuɗa kà manəf masla à Kapernahum, kà masla anja mawur bəzi anja ala. Kà uwana bəzi agà kà la ləv la ləv pəra. ⁴⁸ Yesu agòd: “Akul gesina, kadiṅaw gi gəl à vok aw, say baṅa kadəṅəṅaw azlanadzipo la uwana kadəṅawwal gəl à vok.” ⁴⁹ Masla sləray agòd: “Mənğa, sà à waṅ à mtəga gulo dadəṅ, kà mamətsay anja bəzi gulo.” ⁵⁰ Yesu agòd: “Hàd à mtəga anjak, bəzi anjak aga la ahəṅ, adza à ahəṅ la sifa, awkà adəmətsay aw.” Zil uwaga adiṅ gəl à uwaga à vok Yesu apəhal. ⁵¹ Uwana agà la tetəvi la ama, kà mawul à mtəga, tagagàm la azlaməna sləray anja, maslā tagòd: “Bəzi anjak adabəlay!” ⁵² Masla anəv à atà la məl, ma uwala abəzà à nūləm la. Tagòd: “Lakuhu la sa tekula, à uwana akəl vok asàlla vok ala.” ⁵³ Kiya uwaga awùl à baba à gəl kà kalkal la kaslā uwana Yesu apəhal: “Bəzi anjak adabəlay”, agòd. Kà uwaga à uwana masla la azlaməna huɗ gay anja gesina tadiṅ gəl à Yesu à vok.

⁵⁴ Uwaga kà masəla anja nadzipo uwana Yesu adahàṅ dagay la mas à uda anja la Yahudiya, la kutso Galili.

5

Yesu awur dza magul à afik gà ala

¹ Uwana uwaga adada à lig, azla Yahudiya tadzəkà mahab madəvaday, Yesu bay ahàd à Urusalima. ² La gudəṅ uwatà la abà nekwa la gamagəy anja azlatuwaṅ, agà la ahəṅ iyaw matsakayga uwana sləm anja la gay ibəranəṅkowen: *Betsata*. Iyaw uwatà tanuɗa ala à gay à abà la azlatsa-tsagla zlo. ³ La tsəh anja tsatsagala uwatà, azlaməna ɗuvats anjvaw tahà-nàhal à tsəh: azlaguləf, azladeri, azlamagul à afik gà. ((Takudàh məbələk vok anja iyaw uwana abəlakàhà à vok. ⁴ Kwà à kwà malika anja Zəzagəla asàh à ahəṅ anja məbələkàh iyaw uwaga. Masla ɗuvats uwana atsa à vok à iyaw uwaga à abà abəlakay, awur ala la ɗuvats anja la abà, bamərika ɗuvats tsəhay gà uwala beyli gesina.)) ⁵ Masla ɗuvats anik la ahəṅ la

abatà, adafah mavay dzik makər gəl anha mtəgis. ⁶ Uwana Yesu anəṅə dza uwatà la slaka mahən à ahəṅ, asəl kà adasafay la dʒuvats anha uwaga la abà, Yesu agòdʒal: “Asa à ka mawur ala ay?” ⁷ Masla dʒuvats awulà ala, anəṅal à adi agòdʒal: “Məṅga, dza gulo la ahəṅ anja madla gi à abà la kaslà uwana iyaw abəlak vok aw. Baṅa gəwadʒ vok à uda, gəda à abà zlà, gədagodʒay kà dza anik atsa à vok à abà kà gi.” ⁸ Yesu agòdʒal: “Sà à afik, zəb butsi anjak, ṅgaha dà anjak!” ⁹ Hadzak, asa à afik awür ala, akəl butsi anha à abà, adzəkà maday.

Ama mavakay uwatà kà mavakay maduw ləv tekeďik. ¹⁰ Uwana azlamasiga anja azla Yahudiya tanəṅəṅ, tagòdʒ à dza uwana awür ala: “Lakana kà vuď maduw ləv, wakità mapəhay gami avà tetəvi kà mazəb butsi anjak aw!” ¹¹ Agòdʒ à atà: “Dza uwana awurà gi ala agòdʒ à gi: ‘Kəl butsi anjak à abà, ṅgaha dà anjak’, agòdʒ à gi.” ¹² Tanavàl la gay ala: “Uwa à dza uwana ‘Zəb butsi anjak, dà anjak’, agòdʒ à ka uwa?” ¹³ Ama dza uwana awurà ala kà, asəl dza uwana awurəṅ ala aw. Yesu adadiy anha la abatà, kà uwana maham à ahəṅ dza anjuvaw la abatà.

¹⁴ Zweek, la huma la gay, Yesu agagəm à mən gəy Zəzagəla à agu atà səla, ṅgaha agòdʒal: “Tsənəṅ lagwa kà kawür ala. Kadʒahəṅ tsakana aya kà tatak mawisiga uwana aduwa uwanay anja maβəza kà aya aw!” ¹⁵ Dza uwaga adà anha, ṅgaha agòdʒ à azla Yahudiya kà Yesu la uwana awurəṅla. ¹⁶ Kà uwaga à uwana azla Yahudiya tadzəkà matərəb Yesu, à kà uwana awurà dza ala la vuď maduw ləv. ¹⁷ Ama Yesu agòdʒ à atà: “Baba gulo adəh sləray koksikoksi, gi bay kà gədehəṅ kiya uwaga suwan.”

¹⁸ Kà gay uwaga à uwana, azla Yahudiya tayəh kaykay kà makəďay, kà uwana agòdʒ kà Zəzagəla kà Baba anha, ṅgaha agagazləla gəl anha la Zəzagəla. Awkà kà, uwana apəsəw mavakay maduw ləv pəra aw.

Masley anja Kona anja Zəzagəla

¹⁹ Kà uwaga, Yesu agòdʒ à atà: “Gəgodʒ à akul la dziriga, Kona aslala vok madəh tatak la gəl anha aw, say anəṅəṅ kà say uwana Baba adəhəṅ. Uwana Baba adəhəṅ gesina, uwaga la uwana Kona adəhəṅ babay. ²⁰ Kà uwana Baba awoya Kona, apəhalla uwana adəhəṅ gesina. Adəpəhalla à azlatatak uwana aduwa uwanay aya, kà Kona anja madəh uwaga. ṅgaha uwaga adaval akul ala ləv à gay. ²¹ Bokuba uwana Baba awülla azlamazimnekidʒ à uda la mamətsay kà mav à atà sifa kà, kiya uwaga babay Kona av sifa à uwabeyuwi uwana awoyən gesina. ²² Baba kà adəh seriya à dza à gəl aw, ama avà maslay madəh seriya uwaga à ahəl anja Kona anha gesina, ²³ kà azladza gesina anja masləkaway Kona, bokuba uwana tasləkaw Baba. Dza uwana asləkaw Kona aw, masla asləkaw Baba uwana asləl à wan babay aw.”

²⁴ “Gəpəh à akul la dziriga, dza uwana atsəb sləm à gay gulo, ṅgaha adin gəl à dza uwana à vok asləl gi à wan kà, masla la sifa adəv à gay aw. Seriya adəkəsay aw, aguwa à uda la mamətsay, adəβəz sifa adəv à gay aw. ²⁵ Hadʒay gəgodʒ à akul la dziriga, kaslà atsa à wan, ṅgaha kaslà uwaga aga la tataka gami la abà lagwa, uwana azlamazimnekidʒ tadətsenəṅ kuda anja Kona anja Zəzagəla, ṅgaha kà azlauwana tadəkəďəďal à ahəṅ tadədz à ahəṅ la sifa. ²⁶ Iyay, bokuba uwana Baba la maslay kà mavəy sifa adəv à gay aw à azladza, kiya uwaga bay avà maslay uwaga à Kona anha à ahəl,

kà masla aṅa mav sifa à azladza. ²⁷ Avà maslay à Kona aṅha kà madfàh seriya, kà uwana masla Kona aṅa Zəzagəla. ²⁸ Ləv aval à akul à gay kà uwaga aw, kà uwana kaslā atsa à waṅ, à uwana azlamazimnekid' uwana la zəvay la aku gesina tadàtsən kuda aṅha, ²⁹ ṅgaha tadàsa à uda la zəvay aṅatà la aku. Azladza uwana tafahàṅ delga tadàwula à uda kà mabəzal masak aṅatà uwana sifa adəv à gay aw, ama azlauwana tafahàṅ mawisiga tadàwula à uda kà mafahàtanj seriya à gəl."*

Azlamasəlay uwana lakəl maslay aṅa Yesu

³⁰ "Gi la gəl gulo kà gəslala vok kà madfàh tatak aw, gədfàh seriya kà bokuba uwana 'Dahàṅ', Baba agòd' à gi, seriya gulo kà dziriga, kà uwana gəyàh mawoyəṅ aṅa gəl gulo aw. Ama uwana asa à dza uwana asləl gi à waṅ pəra. ³¹ Banja gəz sayda aṅa gəl gulo kà, sayda gulo kà agay dziriga aw. ³² Ama say dza anik la uwana az sayda lakəl gulo, gəsəl kà sayda uwana aziṅ lakəl gulo kà dziriga. ³³ Kaslələw azlaməna matsəb sləm à slaka Yuhana, sayda aṅha uwana azan kà dziriga. ³⁴ Ama gi kà gənəkudfa aṅa sayda aṅa dza aw, gəula akul à gəl kà, kà akul aṅa mabəz mabəlay pəra. ³⁵ Yuhana kà agà kà bokuba fənəs mavatsin à ahəṅ gə pəra, ṅgaha karabaw ṅuv la ufaka aṅha la abà. ³⁶ Ama sayda gulo uwana gəziṅ kà, aduwà aṅa Yuhana uwana azan, azlasləray uwana Baba gulo avà à gi kà mahənəṅla kà, taz sayda gulo. ṅgaha babay kà apəhla ala kà Baba la uwana asləl gi à waṅ. ³⁷ Baba uwana asləl gi à waṅ apəhay lakəl gulo aya. Akul kà kadàtsənaw kuda aṅha didi aw, ṅgaha kadənəṅaw huf' adi aṅha babay aw. ³⁸ Akul kafaw gay aṅha à ləv ankul à tsəh aw, kà uwana kadiṅawwal gəl à vok à dza uwana asləl à waṅ aw. ³⁹ Kadzeṅaw wakità Zəzagəla la hanəkəli, kadzugwaw kà: 'La abà la uwana mədabəz sifa adəv à gay aw', kagodaw. Bə dziri haday gə, la wakità uwaga la abà la uwana sayda gulo. ⁴⁰ Ama asa à akul aṅa mas à slaka gulo aṅa mabəz sifa dziriga aw."

⁴¹ "Ama gi kà, gəyàh mazləb gi aṅa azladza aw. ⁴² Ama akul kà, gəsəl kà, kawoyaw Zəzagəla la ləv ankul la tsəh aw. ⁴³ Gəsà à ahəṅ kà la sləm aṅa Baba gulo, ama karabaw gi à huma aw. Ama banja dza anik atsa à waṅ la maslay aṅa aslasl gəl aṅha kà, kakəsaw. ⁴⁴ Akul asa à akul mayàh mazləbay aṅa azladza anik anik, ṅgaha kayahaw mazləbay uwana asa à ahəṅ la slaka Zəzagəla dziriga aw. ṅgaha ma kakay kadiṅaw gəl à vok ma? ⁴⁵ Ama kadzugwaw kà, gədàta akul kaf à gəl la slaka Baba gulo, kagodaw aw. Ama Musa la uwana adàta à akul kaf à gəl, à masla uwana kafaw manəwəṅ ankul à masla à afik. ⁴⁶ Agayṅa ndzer, kadiṅaw gəl à Musa à vok kà, naka kadiṅaw gi gəl à vok babay, kà uwana Musa atsetsèr kà lakəl gulo. ⁴⁷ Ama tsa kadiṅaw gəl à uwana à vok atsetsèr aw ma, kakay kadiṅaw gəl à gay gulo à vok zlà ma?"

6

Yesu av tatak may à azlazil dəbow zlo

(Mata 14.13-21; Mark 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ La lig aṅa uwaga la ahəṅ, Yesu ahàd à gay dərəv à uda anik aṅa dərəv Galili, uwana tazalalla bay dərəv Tiberiya. ² Maham à ahəṅ dza aṅuvaw tanəfà, kà uwana tananà azlanadzipo uwana adahàhàṅ la mawar azladza

ala. ³ Yesu ahàd à dadəgwal à afik la abatà, tadzà madzay la azlaməna matapla la slaka aŋha. ⁴ Paska, madəvaday aŋa azla Yahudiya, nekwa. ⁵ Uwana Yesu anəŋa maham à ahəŋ dza anuvaw tatsà à waŋ à slaka aŋha, Yesu atàp à Filip agòfal: “Lala mədàbəz tatak may kà masukway, kà mav à maham à ahəŋ dza uwanay aŋa mazuway zlà?” ⁶ Apəh uwaga kà, kà matap Filip. Awkà, masla kà asəl tatak uwana naka afehəŋ. ⁷ Filip agòfal: “Amiyaka məsukw kaf aŋa gursu dadərmokw səla bay kà, aslay kà kəla uwabeyuwi aŋatà aŋa mabəzal ŋuv aw.” ⁸ Tekula la tataka azlaməna matapla aŋha la abà Andəre, deda aŋa Səmon Piyer agòfal: ⁹ “Bəzi kohna anik la ahəŋ la abanay, kaf gay bərsəw zlo la kilfi səla la ahəl, ama uwaga ma, mana akəs à vok aŋa maham à ahəŋ dza kiya uwanay ma?” ¹⁰ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Dzàw azladza madzay gesina, slaka uwatà kà delga kà madzàh madzay, kà uwana kəsaf la ahəŋ.” Ŋgaha atà tadzàhà madzay gesina aŋatà taslay zil dəbow zlo. ¹¹ Yesu ahəl kaf uwaga, “Kikay”, agòd à Zəzagəla, atsakà kaf ala, ŋgaha avàhà à azladza. Ahəl kilfi, adahəŋ kalkal kiya uwaga aya. Tazùw tsərəh à uwana asläh à atà. ¹² Mok uwana tahànla gesina, Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha: “Hamàw gay à mapətsəh pətsəhga uwaga à vok, atəfal ala amiyaka tekula aw.” ¹³ Ŋgaha tahamà gay à mapətsəh pətsəhga uwana à vok atəm a atà à ahəl, tahənəŋ ala takosà kulo gəl aŋha səla.

¹⁴ Uwana azladza tanəŋəŋ nadzipo uwana Yesu adahəŋ, tagòd: “Kayyà, dza uwanay ndzer kà masla mapəhal gay à ahəl, uwana naka atsa à waŋ à gudəŋ à vok!” ¹⁵ Uwana Yesu asəl kà azladza tatsà à waŋ kà mafiya à sufəl à abà la ndzəfà kà, kà uwaga à uwana adà aŋha à gudəŋ à afik kokuɗa gəl aŋha.

*Yesu aday lakəl dərəv
(Mata 14.22-23; Mark 6.45-52)*

¹⁶ Mok uwana mokokhu adasa à waŋ kà, azlaməna matapla la slaka Yesu tadà à ahəŋ à gay dərəv, ¹⁷ tahàd à kəslah iyaw à afik, ŋgaha tadzəkà mad à uda la dərəv la abà, kà mabəziya à Kapernahum. La mok uwaga kà, vəd adasa à waŋ, Yesu aləg mabəz atà à tsəh dadəŋ. ¹⁸ Magol kular adzəkà à vok, iyaw dərəv adzəkà maganɗsay la mavəlay lakəl. ¹⁹ Azlaməna matapla kà, taday azlatalka magur mahoyay pəlis səla la tenma banjaw makər kà zlazlada aŋa afad. Uwana tanəŋ Yesu adà à awtəy à slaka aŋatà lakəl dərəv la asik kà, guba akəs atà. ²⁰ Ama Yesu agòd à atà: “Guba akəs akul aw, gi ŋwà!” ²¹ Tayàh mazəb à tsəh la kəslah iyaw la afik nəma, la katskats tanəŋà kà kəslah iyaw adədəbani kutso uwana asà à atà mad à abà.

Maham à ahəŋ dza ayàh Yesu

²² La bebəŋ gə kà, maham à ahəŋ dza uwana tagòd à gay dərəv à uda anik, awùl atà à gəl kà la mokokhu lakuhu kà, agà la ahəŋ pəra kà kəslah iyaw tekula, ŋgaha tasəl bay kà Yesu ahàd à kəslah iyaw à afik la azlaməna matapla la slaka aŋha aw. Ama azlaməna matapla aŋha tahàd kokuɗa gəl aŋatà pəra. ²³ Ama pəra kà, azlakəslah iyaw anik taguwà à waŋ la Tiberiya, tasà à waŋ à slaka uwana Yesu avà kaf, à mok uwana kikay agòd à Zəzagəla kà aŋa uwaga. ²⁴ Uwana maham à ahəŋ dza anəŋəŋ kà Yesu la abatà aw, azlaməna matapla la slaka aŋha bay kà atà la abatà aw, tadàh à azlakəslah iyaw uwaga à afik, tada à Kapernahum kà mayahay.

Yesu kà kaf uwana av sifa

²⁵ La kiya uwaga tabəzà Yesu à vok la gay dərəv à uda anik anja dərəv ngaha tagòfal: “Rabbi, kasà à abanay mbà?” ²⁶ Yesu awulà à atà ala: “Haday, gəpəh à akul la dziriga, kayahaw gi kà, kà uwana kazùwàw kaf, kahànàwla, aslahà à akul, awkà kà azlanadzipo la azlasləray gulo uwana gədahəj aw. ²⁷ Kadahaw sləray kà anja tatak may uwana awis ala aw. Ama dahàwəj kà anja tatak may uwana adza à ahəj, avà sifa adəv à gay aw. Tatak may uwaga kà, Kona anja dza la uwana adàv à akul la maslay, uwana abəzal la slaka Baba Zəzagəla.” ²⁸ Ngaha tanavàl: “Mana məfehəj kà madəh sləray uwana asa à Zəzagəla zlà ma?” ²⁹ Yesu awulà à atà ala: “Sləray uwana Zəzagəla akuday la slaka ankul kà, say madij gəl à dza uwana à vok, Zəzagəla asləl à wəj.” ³⁰ Tagòfal: “Nadzipo ma uwala kapəhanula kà anu anja madij à ka gəl à vok la? Ngaha ma sləray ma uwala kadfehəj la? ³¹ Azlababa gami madzidziga tazùw manne à uwana asàh à ahəj la zagəla la fəta la abà, bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà. Masla avà à atà tatak may uwana asàh à ahəj la zagəla.”[✠] ³² Yesu awulà à atà ala: “Haday la dziriga, gəpəh à akul, Musa la uwana avà à akul tatak may uwana asà à ahəj la zagəla aw. Ama Baba gulo la uwana avà à akul tatak may dziriga, uwana asà à ahəj la zagəla. ³³ Kà uwana tatak may uwana Zəzagəla avà kà, anik la ahəj aw, say masla uwana asà à ahəj la zagəla, (Uwaga kà Yesu) ngaha avà sifa à azladza gudəj à vok gesina.” ³⁴ Kiya uwaga tagòfal: “Kayyà Sufəl, v à anu tatak may uwaga koksikoksi kəla zlà!” ³⁵ Yesu asà à atà ala à uda: “Gi la uwana gi tatak may anja sifa. Dza uwana atsa à wəj à slaka gulo, adi j à gi gəl à vok kà, may adəkəs aya aw, nəlay adəkəs bay aw. ³⁶ Ama gəpəh à akul: Kanəjaw gi, ama bə la uwaga gesina kà, kanəjaw gi kadinəw gi gəl à vok aw. ³⁷ Mana beymi uwana Baba avà à gi, atsa à wəj à slaka gulo, ngaha gədəkweska dza uwana atsa à slaka gulo aw. ³⁸ Kà uwana gəsà à ahəj la zagəla kà, kà madfehəj mawoyəj anja dza uwana asləl gi à wəj, awkà anja gəl gulo aw. ³⁹ Aganay uwana asa à dza uwana asləl gi à wəj: Kà gəzi j ala tekula anja tatak uwana avà à gi à ahəl aw, ama kà gəula atà à uda la mamətsay la sifa la mavakay makəf gəl à ahəj gudəj à vok. ⁴⁰ Aganay uwana asa à Baba gulo: Kà dəwdəw dza, uwana tanəjə Kona anja Zəzagəla, ngaha tadinə gəl à masla à vok kà, tabəzal sifa adəv à gay aw, ngaha gədaula atà à uda la mamətsay la madəv à gay gudəj à vok.”

⁴¹ Azla Yahudiya tanəjəz lakəl anja Yesu, kà uwana Yesu, ‘Gi tatak may uwana asà à ahəj la zagəla’, agòf. ⁴² “Təga kà, Yesu kona anja Yusufu aw takay? Məsəl baba anja la iyə anja, ngaha ma kakay: ‘Gəsà à ahəj la zagəla’, agòf zlà ma?” tagòf. ⁴³ Yesu awulà atà ala: “Sàkəw à manəjuz à tsəh ala kà akul à akul. ⁴⁴ Dza aslala vok anja mas à wəj à slaka gulo aw, say Baba uwana asləl gi à wəj, la uwana abiyəj masla à slaka gulo, ngaha gi gədaula à uda la mamətsay la vu f makəf gəl à ahəj. ⁴⁵ Azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, tatsətsèr à wakità à abà:

'Zəzagəla la gəl anja adətapatala tatak gesina.'[✠]

Kèla dza uwana atsəb sləm à Baba, akəs mapəhay aŋha, masla atsa à waŋ à slaka gulo. ⁴⁶ Asal magodfay, kà dza adanəŋ Zəzagəla aw. Dza uwana asà à ahəŋ la slaka Zəzagəla la uwana adanəŋ Baba pəra.”

⁴⁷ “La dziriga gəpəh à akul, dza uwana adiŋal gəl à vok kà, adàbəz sifa adəv à gay aw. ⁴⁸ Gi tatak may uwana avà sifa adəv gay aw. ⁴⁹ Azlababa aŋkul madzidziga tazùw manne la fəta la abà. Bà la uwaga bay kà taməts à gay. ⁵⁰ Ama uwabeyuwi uwana azuw tatak may uwana asà à ahəŋ la zagəla kà, adàmətsay aw. ⁵¹ Gi tatak may aŋa sifa, uwana asà à ahəŋ la zagəla. Baŋa dza azuw tatak may uwatà, adàdza à ahəŋ la sifa aŋa koksikoksi. Tatak may uwana gədàvəl kà vok gulo, gədàvày, ŋgaha gudəŋ à vok aŋa madz à ahəŋ la sifa.”

⁵² Lakəl aŋa gay uwaga azla Yahudiya tabayà vok gay kà atà kà atà, tagòd: “Kakay dza uwanay avà à anu sləb vok aŋha aŋa mazuway ma?”, tanavà vok. ⁵³ Yesu agòd à atà: “Hadfay, gəpəh à akul la dziriga: Baŋa kazuwaw sləb vok aŋa Kona aŋa dza aw, ŋgaha baŋa kasaw aŋiz aŋha aw kà, kadàbəzaw à sifa tetuwa aw. ⁵⁴ Dza uwana azuw sləb vok gulo, ŋgaha as aŋiz gulo kà, abəz sifa adəv à gay aw, ŋgaha gədàula à uda la mamətsay la vud makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok. ⁵⁵ Kà uwana sləb vok gulo kà tatak may dziriga, ŋgaha aŋiz gulo bay kà tatak masay dziriga aya. ⁵⁶ Dza uwana azuw sləb vok gulo, as aŋiz gulo, adza à ahəŋ la gi la abà, ŋgaha gi babay gədza à ahəŋ la masla la abà. ⁵⁷ Bokuba uwana Baba uwana la sifa asləl gi à waŋ, ŋgaha gi gədza à ahəŋ la sifa kà masla, kiya uwaga babay dza, uwana azuw gi, adza à ahəŋ la sifa kà gi babay. ⁵⁸ Aganay tatak may uwana asà à ahəŋ la zagəla: Masla kà bokuba uwana azlababa aŋkul tazawàh, uwana tamàtsàh à gay aw. Ama dza uwana azuw tatak may uwanay, adàdza à ahəŋ la sifa aŋa koksikoksi.” ⁵⁹ Yesu apəh à atà gay uwaga kà la mok uwana atapla azladza la gày madəv kudfa la aku la Kapernahum.

Gay lakəl aŋa sifa uwana adəv à gay aw

⁶⁰ Mok uwana tatsən uwana Yesu apəh kà, aŋuvaw la tataka azlaməna asik aŋha la abà tagòd: “Gay uwanay kà zlazladfa, uwa aslala vok aŋa makəs uwaga uwa?”, tagòd. ⁶¹ Yesu asəl kà gay uwaga kà adàla maŋo-ŋuzay à azlaməna asik aŋha à ləv à tsəh, ŋgaha agòd à atà: “Uwaga ma atsəf akul à asik la tsəh ala takay? ⁶² Kakay tak à gay kanəŋaw Kona aŋa dza, uwana ada à afik à slaka aŋha uwana à abà adzà à ahəŋ uwarà ma? ⁶³ Masasədok Zəzagəla la uwana avà sifa; vok aŋa dza kà asla tatak aw. Azlagay uwaga gəpəh à akul, la uwana Masasədok ŋgaha sifa. ⁶⁴ Ama azladza anik la ahəŋ la tataka aŋkul la abà kà, tadiŋal gəl à vok aw.” (Kà uwana dagay madzəka kà, Yesu kà asəl azladza uwana tadadiŋal gəl à vok aw, ŋgaha la dza uwana adətəl kaf à gəl) ⁶⁵ Azaləŋ à gəl la magodfay: “Kà uwaga à uwana gəgòd à akul, dza aslala vok aŋa mas à waŋ à slaka gulo aw, tsa baŋa Baba abiyəŋ à waŋ, avəl tetəvi.”

⁶⁶ Dagay la mavakay uwatà aŋuvaw la tataka azlaməna manəfay aŋha la abà, tawùl à lig. ⁶⁷ Kiya uwaga Yesu agòd à azlaməna matapla la slaka aŋha kulo gəl aŋha sèla: “Asa à akul madiŋ akul babay suwarə ay?” ⁶⁸ Səmon Piyer agòdàl: “Sufəl, məday ma à slaka ma aŋa uwa? Tsa kak la azlagay uwana tav sifa adəv à gay aw uwa? ⁶⁹ Lagonay kà, mədiŋal gəl à vok, kak tsikaslaga uwana Zəzagəla asləl ka à waŋ.” ⁷⁰ Yesu agòd à

atà: “Akul kulo gəl anha səla gətsatsəmàni akul aw takay? Ama tsa tekula ankul kà seteni!” ⁷¹ Apèh uwaga kà lakəl anja Yudas Iskariyot, kona anja Səmon, uwana agà la tataka azlaməna matapla kulo gəl anha səla uwaga la abà. Masla la uwana naka ata kaf à Yesu à gəl.

7

Azladeda anja Yesu tadiŋ gəl à masla à vok aw

¹ Uwana uwaga adada à lig kà, Yesu auguzàh la kutso Galili, asàl kà madz à ahəŋ la kutso Yahudiya aw, kà uwana azla Yahudiya tayàh makəday. ² Mok uwana madəvaday anja azla Yahudiya, uwana tazalalla madəvaday tsatsagla adagay nekwa kà, ³ azladeda anha tagòfal: “Zà vok la abanay, hād à Yahudiya, kà azlaməna asik anjak kà manəŋ sləray anjak uwana kadəhahəŋ. ⁴ Baŋa dza asal azladza tasəl masla kà, apəhla gəl anha ala. Tsa kadəhàh azlasləray anik anik kiya uwanay kà, dəhàŋ la paraka azladza anja manəŋ ka.” ⁵ (Amiyaka azladeda anha tadiŋ gəl à masla à vok bay aw) ⁶ Yesu agòf à atà: “Kaslà gulo uwana asa à gi kà, adasa à waŋ aw. Ama kà akul kà, kəla kaslā gesina kà delga. ⁷ Gudəŋ à vok aslala vok anja mapəsew akul aw, ama gi kà apəsew gi. Kà uwana gəpəh la paraka kà azlasləray anha uwana adəhəŋ kà mawisiga. ⁸ Dàw ankul à madəvaday akul zlà. Məday anina aw, kà uwana kaslā uwana asa à gi adasa à waŋ dadəŋ aw.” ⁹ Uwana adapəh à atà gay uwaga kà, adzà à ahəŋ la Galili.

Yesu la madəvaday tsatsagla

¹⁰ Iyay, la mok uwana azladeda anha tad à madəvaday, masla babay ahād, ama apəhla vok ala aw, la səbàh pəra. ¹¹ La abatà la madəvaday la abà azla Yahudiya tayàh masla la maham à ahəŋ dza la abà la madəvaday la abà: “Anjala?”, tagòf. ¹² Tavàts gay la tsəh ala la gəl à gəl lakəl anha, la tataka maham à ahəŋ dza la abà. Azlaanik tagòf: “Masla kà, dza delga”, azlaanik tagòf bay: “Awan, dza delga aw!” Tagòf: “Masla mazàh azladza ala.” ¹³ Ama dza aslāla vok anja mapəhay gay lakəl anha la dazuwaya aw, kà uwana guba akəs atà kà azla Yahudiya.

¹⁴ Mok uwana madəvaday adada à lig tenma kà, Yesu ahād à mən gəy Zəzagəla à agu, adzəkà matapla tatak à azladza. ¹⁵ Ləv avàl à azla Yahudiya à gay la magòday: “Kakay dza uwanay asəl tatak tsa tapla aw ma?” ¹⁶ Yesu awulà à atà ala: “Matapla uwana gəpahla ala kà, asa à waŋ kà la slaka gulo aw, ama asà à ahəŋ kà la slaka Zəzagəla, uwana asləl gi à waŋ. ¹⁷ Baŋa dza asal madəh masal anja Zəzagəla kà, adəsəl tatak uwana gəpəhakulla kà, asa à waŋ kà la slaka Baba Zəzagəla, awkà uwaga kà gay anja ndzəfa anja aslasl gəl gulo aw. ¹⁸ Dza uwana apəh gay anja aslasl gəl anha kà, ayàh mazləb gəl anha. Ama dza uwana afàh sləray kà anja dza uwana asləl à waŋ kà, masla kà apəhay kà uwana dziriga, ŋgaha mawisiga la ahəŋ la uwana la abà apəhay aw. ¹⁹ Musa avà à akul mapəhay aw takay? Ama amiyaka tekula ankul kà, akəs gay anja mapəhay aw. Kà mana kayahaw makəf gi zlà ma?” ²⁰ Maham à ahəŋ dza awulà: “Kak la masasəfok mawisiga, kak masla zagəla zagəla, uwa ayàh makəf kà uwa?” ²¹ Yesu agòf à atà: “Gəfahəŋ kà sləray tekula pəra, à uwana ləv avàl akul à gay gesina! ²² Musa avà à akul tetəvi kà makadav azlabəza à uda, (Amiyaka Musa la uwana adzəkà makadav azlabəza à uda babay aw, ama azlababa ankul madzidziga), kà uwaga à uwana kakadavaw azlabəza

anjul à uda la vuƒ maduw ləv bay.* 23 Kakadavaw dza à uda la vuƒ maduw ləv kà matəm mapəhay aŋa Musa à ahəŋ aw, ŋgaha ma kà mana kapakaw gi ləv à gəl, à kà uwana gəwura dza ala səƒakaka la vuƒ maduw ləv ma? 24 Sàkàw à madàh seriya aŋa tatak uwana kanəŋawwanj la uda gə. Ŋgaha ƒahàw seriya la tetəvi aŋha.”

Yesu ma Kristu takay?

25 Azladza anik uwana tadzà à ahəŋ la Urusalima tagòƒ: “Dza gə la uwanay à uwana tayahay aŋa makəƒay aw takay? 26 Nəŋàwwàn, abadma la dazuwaya la tataka azladza la abà, ama uwala gay la ahəŋ tapəhal aw. Ŋgaha azlaməŋga gami ma tasəl kà masla la uwana Kristu ndzer zlà ma uwa? 27 Ama baŋa Kristu adàsa à wanj, dza la ahəŋ asəl slaka uwana adaguwa à wanj la abà aw. Ama dza uwanay kà məsəl slaka uwana asà à wanj la abà.”

28 Yesu ataplà la mən gày Zəzagəla la aku, azà kuda à zagəla agòƒ à atà: “La dziriga kasələw gi, ŋgaha kasələw slaka uwana gəsà à wanj la abà ay? Gi kà, gəsà à wanj kà la aslasl gəl gulo aw, ama dza uwana asləl gi à wanj kà, dza dziriga. Akul kà kasələw aw! 29 Ama gi kà, gəsəl masla, kà uwana la slaka aŋha la uwana gəsà à wanj, ŋgaha masla la uwana asləl gi à wanj bay.” 30 Kiya uwaga tayàh makəs masla, ama dza aslà kà matapal ahàl à vok aw, kà uwana kaslà aŋha adaslay dadàŋ aw. 31 Aŋuvaw la tataka maham à ahəŋ dza la abà, tadinj gəl à masla à vok, tagòƒ: “Baŋa Kristu adàsa à wanj kà, adàƒehəŋ azlanadzipo adàƒuwanj aŋa kona uwanay ay?”, tagòƒ.

Tasləl azlaməna manəŋla gày Zəzagəla kà makəs Yesu

32 Azla Farisəya tatsənà uwana maham à ahəŋ dza apəh la gəl à gəl lakəl aŋa Yesu, ŋgaha azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azla Farisəya tasləl azlakohana kà makəs masla. 33 Yesu apəh à atà la paraka: “Gi la ahəŋ la akul aŋa kaslà ŋuv aya, la lig la ahəŋ gədàwula à slaka dza, uwana asləl gi à wanj. 34 Kadàyahaw gi ama kadàbəz gi aw, kà uwana kaslaw mad à slaka uwana gədàday aw.” 35 Azla Yahudiya tanàv vok kà atà kà atà: “Lagwa ma masla ma adàday ma uwala à uwana: ‘Kadənəŋaw gi aya aw’, agòƒla? Adàday ma à slaka azla Yahudiya uwana taslèh gəl à ahəŋ la tataka azla Gərək la abà, kà matapatàla azlatatak takay? 36 Gay uwaga apəh ma mana asal magòƒay ma? ‘Kadàyahaw gi, ama kadàbəza gi aw, kà uwana kaslawwal à vok mad à slaka uwana gədàday aw. La slaka uwana gədàdza à ahəŋ babay aw’, agòƒ ma?”

Dərəv aŋa iyaw sifa

37 La mavakay uwana takəƒ gəl à mavədaday, la uwana aga delga, la vuƒ uwatà Yesu astizlla ala la huma maham à ahəŋ dza, azà kuda à zagəla, agòƒ: “Uwabeyuwi uwana nəlay azəŋ, asa à wanj, asa iyaw la slaka gulo.* 38 Kəla uwabeyuwi uwana adinj gi gəl à vok, dərəv aŋa iyaw sifa adəkəlay la ləv aŋha la tsəh bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà.”* 39 Yesu kà apəhay kà lakəl aŋa Masasəƒok Zəzagəla, uwana azlauwana tadinjal gəl à vok tadàbəzal, kà uwana tabəz Masasəƒok dadàŋ aw, kà uwana Yesu adada à afik kà maβəz mazləbay la slaka Baba aŋha aw.

* 7:22 7.22 2Musa 17.10; 3Musa 12.3   ✧ 7:37 7.37 3Musa 23.36   ✧ 7:38 7.38 Hezəkijel 47.1; Zakari 14.8

Maham à ahəj dza atsak ala kà Yesu

⁴⁰ Azladza anik la tataka maham à ahəj dza la abà tatsənəj gay uwaga tagòf: “Ndzer kà, dza uwanay kà masla mapəhal gay à ahəl anja Zəzagəla kà mapàh à azladza.” ⁴¹ Azlaanik tagòf: “Masla kà Kristu!”, azlaanik tagòf: “Awan, masla aw, Kristu kà aguwa à wanj la Galili ay? ⁴² Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà: Kristu kà adəguwa à uda kà la mayyi à tsəh ala anja David, njgaha adəguwa à wanj la Betelehem, la gudəj uwana David adzà à ahəj la abà.”[✠] ⁴³ Maham à ahəj dza atsək ala kà Yesu. ⁴⁴ Azlaanik la tataka anjatà la abà, asà à atà makəs Yesu, ama dza la ahəj aslala vok anja matapal ahəl à vok aw.

Azlamadzahaga anja azla Yahudiya takweska Yesu

⁴⁵ Azlakohana tawul à slaka azlaməngga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azla Farisəya, tanəv atà: “Kà mana kasəwla Yesu à wanj aw ma?” ⁴⁶ Azladza uwana taslèlla atà, tawulà à atà: “Dza la ahəj adapəh gay ku bà anja dza uwanay didi didi aw.” ⁴⁷ Azla Farisəya tanəv atà: “Akul babay kà kadənəfaw mapapatay anja uwaga njwà? ⁴⁸ Məngga la ahəj la tataka gami la abà, banjaw la tataka anja azla Farisəya la abà, adadijal gəl à vok ay? ⁴⁹ Ama say azladza deyday gə la uwana tadijal gəl à vok, kà uwana tasəl mapəhay anja Musa aw, atà azlamatsaflaga!” ⁵⁰ Nikodemus agà la tataka anja azla Farisəya la abà. A masla uwana asà à wanj à slaka Yesu la wəf wərdi anik, agòf à atà: ⁵¹ “Haday, ma wakità seriya avà tetəvi kà madəh seriya à dza à gəl, la kokudfa matsən uwana adəhəj takay? Awma məsəl uwana adəhəj aw, takay?” ⁵² Tawuləl ala: “Kak zil Galili ay? Dzəj wakità lela, njgaha kadətsənəj kà masla mapəhal gay à ahəl anja Zəzagəla adəguwa à wanj la Galili aw!” ((⁵³ La lig la ahəj kəla uwabeyuwi awul à mtəga anja.

8

Mis uwana azab zil

¹ Mok uwana uwaga adadəv à gay kà, Yesu ahəd à gudəj kuvu à afik. ² La bebəj gə la zay la tsəh, awul à mən gəy Zəzagəla à agu aya, njgaha maham à ahəj dza anjwaw tahamà à slaka anja. Adzà madzay, adzəkà matapatàla azlatatak ³ Azlaməna mapəhla mapəhay ala, la azla Farisəya tadàlla mis uwana à awtəy, takəs la mazaḅ zil la tsəh. Atà tatsizlləj à huma anja maham à ahəj dza gesina, ⁴ njgaha tanəv Yesu: “Məngga, mis uwanay kà, takəs kà la mabila la tsəh. ⁵ La wakità Zəzagəla gami la abà Musa agòf à anu kà, azlatsəhay mis uwanay kà, say makad atà la matsəh atà la akur pəra. Kak ma kakay kagod ma?”[✠] ⁶ Tapəh uwaga kà, kà makəsəl madijay à ahəj kà anja mapuwal gudzi à gəl. Ama la abatà Yesu akəsà gəl à ahəj, anəh à kutso à abà la gay gəl ahəl anja. ⁷ Uwana bà manaval tanavəl kà, awulà gəl à afik la magod à atà: “Dza uwana la tataka anjul la abà adadəh tsakana didi aw kà, atsa vok ala akur à mis uwaga zlà!” ⁸ Njgaha la lig la ahəj, awulà gəl à wəfah kà manəhay aya. ⁹ Mok uwana tatsənə gay uwaga kà, tadahà anjatà la tekula, tekula, azlamagolga dən, njgaha azlabəza gə. Yesu agòf à ahəj kokudfa anja la mis matsizl à ahəj gə, uwaga la huma anja. ¹⁰ Kiya uwaga awulà gəl à

afik agòfal: “Mis, atà la azlamèna mapuwa à ka gudzi à gəl anjak la? Dza la ahəŋ adùkw kà ka seriya à gəl aw uwa?” ¹¹ “Dza la ahəŋ aw, mənğa”, mis agòfal. Yesu agòfal: “Gi babay kà, gədukw ka seriya à gəl aw, həd, ama kadàfaha tsakana aya aw!”, Yesu agòfal.)

Yesu la uwana ufaka anja gudəŋ à vok

¹² Bə gotənaŋ Yesu apəh gay à maham à ahəŋ dza aya: “Gi la uwana gi ufaka anja gudəŋ à vok. Dza uwana anəf gi kà masla adàbəz ufaka anja sifa, adàday la mələs la abà aw.” ¹³ Azla Farisəya tagòfal: “Kak kà kapəhay kà sayda anja gəl anjak, uwana kapəhay kà makəs vok anja la ahəŋ aw.” ¹⁴ Yesu awulà à uda agòf à atà: “Baməraka gədaza sayda anja gəl gulo babay kà, mapəhay gulo kà dziriga, kà uwana gi kà gəsəl slaka uwana gəsà à waŋ, la slaka uwana gəday babay. Ama akul kà, kasəlaw slaka uwana gəsà à waŋ la slaka uwana gəday babay aw. ¹⁵ Akul kà kadəhaw seriya kà la mahoy yewdi, ama gi kà gəfəh seriya kà kiya uwaga aw. ¹⁶ Bə amiyaka gəfəh seriya à dza kà seriya gulo kà dziriga, kà uwana gəfəh seriya kà kokuɗa gəl gulo aw, ama anu la Baba uwana asləl gi à waŋ. ¹⁷ Uwaga kà matsetserayga la wakitə seriya anjuk la abà: Sayda anja azladza səla uwana tapəhay kalkal kà dziriga. ¹⁸ Gəza sayda anja gəl gulo ŋgaha Baba uwana asləl gi à waŋ az sayda anja gəl gulo babay.” ¹⁹ Tanəv Yesu: “Uwa à Baba anjak uwa?” Yesu awulà à atà ala: “Akul kasəlaw gi aw, baməraka Baba gulo babay aw, agayŋa kasəlaw gi kà, naka kasəlaw Baba gulo babay.”

²⁰ Yesu apəh gay uwaga kà la mok uwana atəpatàla tatak la mən gəy Zəzagəla la aku. Apəh uwaga kà la slaka uwana tafəh sahar anja ofərand à ahəŋ, dza aslələ vok anja makəsay aw, kà uwana kaslə anja adaslay dadəŋ aw.

Kaslawwal à vok anja mad à slaka uwana gəday aw

²¹ Yesu agòf à atà aya: “Gəda anjulo, kadəyahaw gi, ama akul kadə-matsaw à tsakana anjuk la abà. Kaslawwal à vok kà mad à slaka uwana gəday aw.” ²² Azla Yahudiya tagòf vok kà: “Adəkəf vok ay à uwana: ‘Kaslawwalla vok kà mad à slaka uwana gəday aw’, agofay?” ²³ Yesu awulà à atà ala: “Akul kà akul azladza anja wəfəh, ama gi kà gəsà à ahəŋ kà la zagəla. Akul azlaanja gudəŋ à vok uwanay, ama gi kà gi anja gudəŋ à vok uwanay aw. ²⁴ Kà uwana à uwana gəgòf à akul kà kadə-matsaw à tsakana anjuk la abà, ndzer kà, kadə-matsaw à tsakana anjuk la abà, à baŋa kadiŋaw gi gəl à vok à gi uwana gi aw.” ²⁵ Tanavàl à gay zlə: “Kak uwa?” Yesu agòf à atà: “Gi uwana gəpəh à akul dagay madzəka. ²⁶ Lakəl anjuk gi la azlagay mənğa anja mapəh à akul, à gay uwana adəhakulla seriya à gəl. Ama dza asləl gi à waŋ kà dziriga, gəpəhay à azladza gudəŋ à vok kà uwana gətapla la slaka Baba pəra.”

²⁷ Tasəl kà Yesu apəhay lakəl anja Baba Zəzagəla aw. ²⁸ Kiya uwaga Yesu agòf à atà: “Baŋa kadətsizllaw Kona anja dza ala kà, kadəsəlaw kà gi uwana gi la ahəŋ. Kadəsəlaw kà gəfəh tatak la gəl gulo aw, ama gəpəhay kà lakəl anja uwana Baba apahà à gi ala pəra. ²⁹ Dza uwana asləl gi à waŋ kà, anu səla, awkà asək gi kokuɗa gəl gulo aw, kà uwana koksikoksi gəfəhəŋ uwana ahəɗal à adi.” ³⁰ Uwana Yesu adapəhay kiya uwaga, azladza anjuvaw tadiŋal gəl à masla à vok.

Azladza makor gəl gà la azlamayà

³¹ Yesu agòd à azla Yahudiya uwana tadiṅal gəl à vok: “Baṅa kakəsaw matapla à mapəhay gulo kà, kadàgaw azlaməna matapla la slaka gulo ndzer. ³² Kiya uwaga kà, kadàsəlaw dziriga, ṅgaha dziriga adàdala akul à makor gəl à abà.” ³³ Tawulà à uda: “Anu kà anu mayyi à tsəh ala aṅa Abəraham, ṅgaha anu azlamayà aṅa azladza dikiḍiki aw, ṅgaha ma kakay kagod à anu kà, mədàgay la makor gəl la abà ma?” ³⁴ Yesu agòd à atà: “Haday, gəpəh à akul la dziriga: Kəla uwabeyuwi uwana adàh tsakana kà, masla kà mayà aṅa tsakana. ³⁵ Mayà kà, aslala vok aṅa magay masla gày aw. Ama kona kà, agay masla gày aṅa koksikoksi. ³⁶ Baṅa Kona adəpəlakulla kadàgaw la makor gəl la abà ndzer. ³⁷ Gəsəl kà akul mayyi à tsəh ala aṅa Abəraham. Ama kayahaw makəd gi aya, kà uwana kakəsaw matapakulla gulo aw. ³⁸ Gəpəhay lakəl aṅa tatak uwana Baba gulo apəh à gi ala, ama akul kà kadəhaw uwana baba aṅkul tapàhàkulla, suwan.”

³⁹ Tawulà à uda: “Baba gami kà Abəraham!” Yesu awulà à atà ala: “Agayṅa kagaw azlabəza aṅa Abəraham kà, naka kadəhaw sləray aṅa Abəraham uwana adəhàhəṅ. ⁴⁰ Gi kà, gəpəh à akul kà dziriga, uwana gətsənəṅ la slaka Zəzagəla, la uwana gəpəh à akul, ama bə la uwaga kà, kayahaw makəd gi. Tsəhay gà uwaga kà, Abəraham adəhəṅ didi aw. ⁴¹ Akul kà kadəhawwan kà sləray aṅa baba aṅkul.” Atà tawulà ala: “Anu azlabəza gəl gaw aw, anu Baba gami kà la Zəzagəla, tekula pəra.” ⁴² Yesu agòd à atà: “Agayṅa Zəzagəla agay Baba aṅkul ndzer kà, naka kawoyaw gi, kà uwana gəsà à waṅ la slaka aṅha, à uwana gəsà à slaka aṅkul kà masal aṅha. Gəsà à waṅ kà, la aslasl gəl gulo aw, masla la uwana asləl gi à waṅ. ⁴³ Kà mana katəsbaw sləm à uwana gəpəh à akul aw zlà ma? Kà uwana kaslaw kà aṅa matsən uwana gəpəhay aw. ⁴⁴ Akul kà, baba aṅkul kà la seteni, asa à akul madàh uwana asa à seteni kà uwana masla makəd dza dagay la madzəka vok aṅa tatak. Adapəh dziriga didi aw, kà uwana dziriga la ahəṅ la slaka aṅha aw. Baṅa apəh fida, apəh la fəla aṅha, kà uwana masla fida, ṅgaha masla baba aṅa fida. ⁴⁵ Ama gi kà, gəpəhay kà dziriga, ṅgaha kà uwaga la uwana kadiṅaw gi gəl à vok aw. ⁴⁶ Uwa la tataka aṅkul la abà aslala vok agodəy kà, gədadəhəṅ tsakana uwa? Kà mana, baṅa gəpəh dziriga kà, kadiṅawwal gəl à vok aw zlà ma? ⁴⁷ Dza aṅa Zəzagəla kà, atsəb sləm à gay Zəzagəla. Ama akul azlaaṅa Zəzagəla aw. Gay gà la uwaga katəsbaw gi sləm aw!”

Yesu atà la Abəraham

⁴⁸ Azla Yahudiya tagòdal: “Azlayla anu à uwana: Kak zil Samariya, məgod à ka, ṅgaha kak la azlamasəsəfok mawisiga aw uwà?” ⁴⁹ Yesu agòd à atà: “Gi la masəsəfok mawisiga aw, ama gi gəsəkaw Baba gulo, ama akul kà kapəsew gi. ⁵⁰ Gi kà gəyàh mazləbay aṅa gəl gulo aw. Dza anik la ahəṅ tekula, uwana ayàh gi mazləbay, masla la uwana masla seriya bay. ⁵¹ La dziriga gəpəh à akul: Dza uwana akəs gay gulo, adəmətsay dikiḍiki aw.” ⁵² Azla Yahudiya tagòdal: “Lagonay kà məsəl ndzer kà, kà kak la masəsəfok mawisiga, Abəraham aməts, azlaməna mapəh à atà gay à ahəl taməts, ṅgaha kak kagodəy kà: ‘Dza uwana akəs mapəhay gulo kà, adəmətsay aw’, kagodəy ma? ⁵³ Baba gami Abəraham aməts: Kadzugw ma: ‘Gəduwa masla’, kagodəy takay? Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl bay taməts. ṅgaha ma kapakà gəl aṅak ala ma kà kak uwi?” ⁵⁴ Yesu awulà

à atà ala, la magoɗay: “Agayɲa gəzləb gəl gulo kà, naka mazləbay gulo, akəs vok aw. Baba gulo la uwana azləb gi, à masla à uwana: ‘Zəzagəla gami’, kagoɗaw. ⁵⁵ Ama kasələw masla dikiɗiki aw. Ama gi kà gəsəl masla. Agayɲa gəgoɗay kà, gəsəl masla aw kà, naka gəgay masla fida bokuba akul. Ama gəsəl masla, ɲgaha gəkəs gay aɲha. ⁵⁶ Abəraham baba aɲkul kà, arəb lakəl mavakay aɲa mas à waɲ gulo, anəɲaɲ ɲgaha arəb kaykay.” ⁵⁷ Azla Yahudiya tagòɗal: “Uwala kaslay mavay dzik zlo, awkà pəra: ‘Gənəɲà Abəraham’, kagoɗ ay?” ⁵⁸ Yesu awulà à uda: “Haɗay, gəpəh à akul la dziriga: Mok uwana taləg mayyay Abəraham kà, gi la ahəɲ.” ⁵⁹ ɲgaha tahəl akur kà matsəhla. Ama kusəh. Yesu ahadà vok à ahəɲ, asà à lag la mən gəy Zəzagəla la aku.

9

Yesu awur dza uwana ala tayyà à ahəɲ la guləf gə

¹ Mok uwana Yesu anəfà tetəvi aɲha, anəɲaɲ dza anik uwana tayyà à ahəɲ guləf gə. ² Azlaməna matapla la slaka aɲha tanavà: “Mənɲa, kà mana dza uwanay kà tayyà à ahəɲ kà guləf gə ma? Kà tsakana aɲa gəl aɲha ay, à uwana kà tsakana aɲa azlababa aɲha ay?” ³ Yesu awulà à atà ala: “Kà tsakana aɲha aw, kà tsakana aɲa azlababa aɲha magay aw. Tayyà guləf kà, kà sləray aɲa Zəzagəla aɲa mapəhla vok ala la masla la abà pəra. ⁴ La afats kà, say mədàh sləray aɲa dza uwana asləl gi à waɲ. Vəd la uwaga atsa à waɲ, à uwana dza aslala vok aɲa madàh sləray aya aw. ⁵ La mok uwana gi la gudəɲ la vok kà, gi ufaka aɲa gudəɲ à vok.” ⁶ Uwana Yesu adapəh uwaga la gay ala, atəf slesliɓ à vədah aləpàni kutso, asəfàh à yewdi aɲa guləf uwaga. ⁷ ɲgaha agòɗal: “Həd, kadàpal yewdi aɲak la mukwà Silowe la abà (Sləm uwaga asal magoɗay masləlay) Guləf ahəd, apəl adi. La mok uwana awul à waɲ la tetəvi la ama, aslala vok aɲa manəɲla adagay.”

⁸ Azlaməna magay aɲha la azladza uwana tanəɲ à ahəɲ atsatsəh tatak uwarà, tagòɗ: “Uwanay kà dza uwana adzàhah madzay kà matsatsəh tatak aw, takay?” ⁹ Azladza anik: “Masla”, tagòɗah. Azlaanik babay: “Masla aw”, tagòɗ, “Ama maftsa à vok aɲha pəra”, tagòɗ. Zil uwaga agòɗ à atà: “Kà bà, gi!” ¹⁰ Tagòɗal: “Kakay yewdi aɲak apakwà vok ma?” ¹¹ Agòɗ à atà: “Dza uwana tazalalla Yesu aləpàni abisl, ɲgaha asəfàh gi à yewdi, ɲgaha agòɗ à gi: ‘Həd, kadàpal adi aɲak la mukwà Silowe la abà’, agòɗ à gi. ɲgaha gəhəd, mok uwana gəɗapal à adi, gəsilàla vok aɲa manəɲla.” ¹² Tanavàl: “Aɲala dza uwatà la?”, tagòɗal, “Gəsəl aw”, agòɗ à atà.

Azla Farisəya tanav guləf la gay ala

¹³ Kiya uwaga tadàla guləf à slaka azla Farisəya. ¹⁴ Kà uwana Yesu aləpàni kutso, asəfàhal à yewdi kà dza uwatà la mavakay maduw ləv à uwana awurəɲ ala. ¹⁵ Kà uwaga à uwana azla Farisəya babay tanəv dza uwatà, tagòɗal: “Kakay kanəɲla lagonay adagay ma?” Kona uwaga agòɗ à atà: “Asəfàh à gi abisl à yewdi, ɲgaha agòɗ à gi: ‘Həd à mukwà Silowe à abà, kapal adi’, ayà gəgòɗ, gəhəd, gəpəl adi, ɲgaha lagwa gəɗanəɲla.” ¹⁶ Azlaanik la tataka azla Farisəya la abà tagòɗ: “Dza uwana adahà tsəhay gə uwanay kà, asà à waɲ kà la slaka Zəzagəla aw, kà uwana afà gəl à vuɗ maduw ləv aw.” Ama azlaanik tagòɗ: “Kakay dza aslala vok aɲa madàh

nadzipo kiya uwanay, tsa banja masla tsakana ma?" Ngaha tatsak ala la tataka anjatà la abà.

¹⁷ Azla Farisøya tanàv à guløf uwana awür ala aya gotønəj: "Kak ma uwa kagøf kà dza uwana awurà kà ala uwa?" Agøf à atà: "Masla mapəhal gay à ahàl anja Zəzagəla, kà mapəh à azladza", agøf à atà. ¹⁸ Bə gotønəj azla Farisøya tadinjal gəl à vok, kà masla tayyà guløf gə aw, ngaha awür ala tagøf aw, kà uwaga à uwana tazàl azlababa anja à wanj aya babay, ¹⁹ kà tanav atà gay ala, tagøf: "Hacfay ma, uwanay kà kona ankul ay? Ndzer ma, kayyàw ma guløf gə ay? Kà kay à uwana apakà vok à uwana anənja lagwa adagay ma?" ²⁰ Azlababa anja tawulà à uda, tagøf: "Məsəl kà masla kona gami, uwana məyyà guløf gə. ²¹ Ama anu kà, məsəl tatak uwana apakà vok kà manənja anja lagonay aw, ngaha məsəl dza uwana apəzllal yewdi babay aw. Nàvəw à masla la gəl anja, kà uwana masla asla manaval gay adagay." ²² Uwana tapəh kiya uwanay kà, kà uwana guba akəs à atà kà azla Yahudiya, kà uwana azla Yahudiya tatsatsəl vok gay kà atà anja makudək azladza uwana à lag la gəy madəv kudfa la aku, uwana: 'Yesu kà Kristu', tagøfay. ²³ Kà uwaga à uwana azlababa anja tagøf kà: "Masla kà asla maula gay à uda la gəl anja, nàvəw à masla", tagøf.

²⁴ Bə gotønəj azla Farisøya tahəd, tazàla dza uwana awür ala aya kà masəla, ngaha tagøfal: "Pəh la dziriga la huma Zəzagəla, məsəl kà dza uwatà kà masla tsakana." ²⁵ Agøf à atà: "Gəsəl aw, adagay masla tsakana, adagay masla tsakana aw kà, gəsəl aw. Ama tatak tekula uwana gəsəl kà: Gi guløf, ama lagwa kà gənənja!" ²⁶ Tanavàl aya: "Mana kadahəj ma? Kakay apəzł à ka yewdi ma?" ²⁷ Awulà à atà ala: "Gədapəh à akul təga aw uwa?", agøf à atà. "Ama kafəw gi sləm aw. Kà mana asa à akul matsənəj aya kà masəla ma mi? Awma akul babay ma asa à akul magay azlaməna matapla la slaka anja babay kəla ay?" ²⁸ Tatsəkəl magøfahay à gəl la magøfay: "Kak masla matapla anja zil uwaga, ama anu kà anu, anu azlaməna matapla anja Musa. ²⁹ Məsəl kà Zəzagəla abadmə la Musa, ama masla kà, bə slaka uwana asà à wanj la abà kà, məsəl aw!" ³⁰ Zil uwaga awulà à atà ala: "Lagwa kà tatak uwanay la uwana aval ləv à dza à gay zlə, kasəlaw slaka uwana asà à wanj la abà aw, ama masla la uwana apəzł gi yewdi gulo! ³¹ Məsəl kà Zəzagəla atsəb sləm à azlaməna tsakana aw, ama atsəb sləm à dza uwana ahoy yewdi anja, ngaha akəs mapəhay anja. ³² Didi didi gədatсэнəj tagøfay kà dza adapəzł yewdi à dza, uwana tayyà guløf gə aw. ³³ Agaynə dza uwaga atsà à wanj la slaka Zəzagəla aw kà, naka tatak la ahən adəhən aw." ³⁴ Tagøf à guløf: "Tayyà ka à tsakana à abà, ngaha ma asa à ka, kà matapanula tatak takay?", takudək à lag la gəy madəv kudfa la aku.

Magay guløf la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh

³⁵ Mok uwana atsənà à Yesu kà takudək à lag la gəy madəv kudfa la aku kà, agagəm atà səla, agøfal: "Kadinj gəl à Kona anja dza à vok ay?" ³⁶ "Mənəga, pəhgəla, uwa à masla uwa, kà gi anja madinj gəl à masla à vok uwa?", agøfal. ³⁷ "Masla gə la uwaga kanənəj, à uwana abadəkama lagwa", Yesu agøfal. ³⁸ "Gədinjal à ka gəl à vok, Sufəl gulo", zil uwaga agøfal, ngaha la makədeƒ à ahən la huma anja.

³⁹ Kiya uwaga Yesu agøfal: "Gəsà à wanj à gudənəj uwanay à vok kà seriya anja madəh vok, kà azlaguløf anja manənja, ngaha azlaməna yewdi anja

mapakàh guləf.”⁴⁰ Azlaanik la tataka azla Farisəya la abà, uwana la slaka anha la abatà, tatsənà gay uwaga, ngaha tanavàl: “Anu ma anu azlaguləf babay suwan ay?”⁴¹ Yesu agòd à atà: “Agayna kagaw azlaguləf kà, naka kagaw azlaməna tsakana aw, ‘Tsa mənəjla’, kagofaw kà, tsakana anjul aləg.”

10

Gay la gay la abà anja masla manəjla azlatuwanj

¹ “Gəpəh à akul la dziriga, dza uwana aguwa la gay gamagày anja gargar anja azlatuwanj aw, ama aguwa à ahəj kà la gəl anja zlagam, bi aguway la slaka anik kà, masla kà masla gəl, masla nabəra. ² Ama dza uwana aguwa à gày la gamagày kà, masla manəjla azlatuwanj. ³ Masla manəjla gamagày kà apəzlal gamagày, azlatuwanj bay tatsən kuda anha. Azàllàh azlatuwanj anha, sləm la sləm, ngaha atsala atà à uda. ⁴ Baŋa adasa à atà à uda gesina kà, masla aguwa atà à huma, azlatuwanj tanəfay, kà uwana tasəl kuda anha. ⁵ Ama tanəf mələk dza aw, tahoyal à ahəl, kà uwana tasəl kuda anha aw.”

⁶ Yesu apəh à atà gay la gay la abà uwaga, ama tasəl tatak uwana apəh à atà aw.

Yesu masla manəjla azlatatak delga.

⁷ Yesu agòd aya: “Gəpəh à akul la dziriga, gi la uwana gi gamagày anja gargar anja azlatuwanj. ⁸ Azlauwana tatsà à vok à wanj kà gi kà, gesina kà, azlaməna gəl, azlaməna nabəra. Ama azlatuwanj tatsəb à atà sləm aw. ⁹ Gi la uwana gi gamagày. Dza uwana adàda à gày la sləm gulo adəbelay, aslala vok ada à gày, atsa à uda, abəz tatak may. ¹⁰ Masla gəl kà, atsa à wanj kà, kà mad à gəl pəra, makafay, la madadasàh atà ala. Ama gi kà gəsà à wanj kà azladza anja mabəzal sifa uwana aduwa vok kaykay.”

¹¹ “Gi masla manəjla azlatuwanj delga. Masla manəjla azlatuwanj delga av sifa anha kà azlatuwanj anha. ¹² Dza uwana adàh sləray kà anja sili pəra, uwala azlatuwanj anha aw kà, dza anja azlatuwanj aw. Asakay azlatuwanj à ahəj, ahoy anha à baŋa anəŋa kəda fəta atsa à wanj à slaka anha, ngaha kəda fəta akəs atà, adadasàh atà gesina. ¹³ Ahoy anha kà uwana adàh sləray kà anja sili, ngaha af sləm à azlatuwanj aw. ¹⁴⁻¹⁵ Gi masla manəjla azlatuwanj delga. Bokuba uwana Baba asəl gi, gi bay gəsəl masla. Gəsəl azlatuwanj gulo, atà babay tasəl gi. Ngaha gəv sifa gulo kà anja azlatuwanj gulo. ¹⁶ Azlatuwanj gulo anik la ahəj à uwana atà la ahəj la gargar uwanay la abà aw. Say gəsəlla atà à wanj babay kà atà anja masəl kuda gulo lagwa. Kiya uwaga adəgay maham à ahəj tuwanj tekula, la masla manəjla atà tekula à ahəl.”

¹⁷ “Baba awoya gi, kà uwana gəv à sifa gulo, kà gi anja maual à tsəh aya. ¹⁸ Dza la ahəj azəb sifa la slaka gulo la ndzəda aw, ama gi la uwana gəvay la mawoyəj gulo. Gi la maslay kà mavay, ngaha gi la maslay anja maual à tsəh aya. Kiya uwaga la uwana: ‘Dahàn’, Baba gulo agòd à gi.”

¹⁹ Kà gay uwaga matsakla ahəd à tataka azla Yahudiya à abà aya. ²⁰ Anjəvaw la tataka anjatà la abà tagòd: “Masla la masasədok mawisiga, bada, kà mana katsəbawwal sləm ma?” ²¹ Azlaanik tagòd: “Dza uwana la masasədok mawisiga aslala vok anja madəhəj kiya uwanay aw. Kakay masasədok mawisiga aslala vok mawur guləf ala ma?”

Azla Yahudiya takweska Yesu

²² Madòvaday matsikasl mənəy gəy Zəzagəla ala apakà vok la Urusalima la təla awkusa. ²³ Yesu auguzàh la mənəy gəy Zəzagəla la aku la tsəh tsatsagla anja Salomon. ²⁴ Kiya uwaga azla Yahudiya takəsəl gay à adi, tagòfal: “Mbà kadàsəlla à anu à uda la madzugway gami la abà ma? Baŋa kak Kristu kà, pəh à anu la dazuwaya, lakana!” ²⁵ Yesu agòd à atà: “Gədapəh à akul nəma, asa à akul matsəb gi sləm aw pəra. Sləray uwanay gədehəŋ la ndzəda anja Baba gulo kà sayda gulo. ²⁶ Ama akul kà, kadiŋawwal gəl à vok aw, kà uwana akul la tataka anja azlatuwan gulo la abà aw. ²⁷ Azlatuwan gulo tatsəna kuda gulo, gəsəl atà, ŋgaha tanəfa gi. ²⁸ Gəvə à atà sifa adəv à gay aw, tadəmətsay didi aw, dza aslala vok anja mahəl atə la ahəl gulo aw. ²⁹ Tatak uwana Baba gulo abək gi atà kà, aduwan azlatatak gesina, dza la ahəŋ ahəl atà la ahəl anja Baba gulo aw. ³⁰ Anu la Baba kà anu tekula.”

³¹ Azla Yahudiya tahəl akur kà matsəhla aya. ³² Ama Yesu agòd à atà: “Gəfahà azlasləray dzəba anja səla aw gə uwanay, la huma ankul gesina la maslay anja Baba gulo uwana avə à gi, ŋgaha ma kà sləray ma uwala asa à akul matsəhgəla akur la?” ³³ Azla Yahudiya tawulà ala: “Asa à anu kà matsəh kà la akur kà sləray uwana kafahəŋ aw, ama kà uwana kapəh mawisiga lakəl anja Zəzagəla: Tsa kak dza deyday kà pəra, kagagazləla gəl anja la Zəzagəla ma, mөгod.” ³⁴ Yesu awulà à atà ala: “Tatsetsər à wakitə mapəhay akul à abà kà, Zəzagəla agòd à akul azlazəzagəla, ³⁵ məsəl la paraka kà, kà dza aslala vok anja mawisəŋ ala uwana matsetserayga la wakitə mapəhay la abà aw. Zəzagəla azal azlazəzagəla azladza uwana takəs gay anja. ³⁶ Gi kà, Zəzagəla akəsəni, asləl gi à wanə à gudəŋ uwanay à vok, ŋgaha ma kakay kagodəw kà, gəpəh mawisiga à Zəzagəla à vok ma? Tsa gəpəhla dziriga kà gi Kona anja anja ma? ³⁷ Tsa baŋa sləray anja Baba gulo la uwana gədehəŋ, awkà kadiŋaw gi gəl à vok zlə ma aw. ³⁸ Ama baŋa sləray anja la uwana gədehəŋ kà, diŋəw gi gəl à vok, kadiŋaw gi gəl à sləray gə uwana à vok tsi, kà akul anja masəl la paraka aw kà gi la Baba la abà, ŋgaha Baba babay la gi la abà.”

³⁹ Tatəhkà à makəsəy gotənəŋ, ama atəf kà atà. ⁴⁰ Yesu adà anja à gay dərəv à uda anja mukwà Urdun, la slaka uwana Yuhana adfahəhə batem uwarə. ŋgaha adzà à ahəŋ la abatà. ⁴¹ Azladza anjuvaw tasəh à slaka anja. Tagòd: “Dikiđiki Yuhana kà, adafəh nadzipo aw, ama uwana apəh lakəl anja dza uwanay kà agòd à afik, ndzer.” ⁴² La abatà azladza anjuvaw tadin gəl à masla à vok.

11

Mamətsay anja Lazar

¹ Dza anik la ahəŋ, sləm anja Lazar, agə la dıvats, adzà à ahəŋ la Bə-taniya, la gudəŋ uwana Mariyama atà la deda anja Marta tadzà à ahəŋ. ² (Mariyama uwaga kà mis uwana adzadzəb aməl matərsin à Sufəl Yesu à asik à gəl, aslasladə, anjalal la anjdz gəl anja) Deda anja Lazar la uwana agə la dıvats. ³ Azladedə dəgamga səla uwaga tasləl gay à Yesu à tsəh, tagòfal: “Sufəl, slawda anja kà la dıvats.” ⁴ Uwana Yesu atsənə uwaga, agòd: “Dıvats anja Lazar kà, dıvats mamamətsay aw, ama uwaga kà, kà

mapøhla maslay anja Zəzagəla ala, uwaga la uwana adəpøhla mazləbəy anja Kona anja ala bay."

⁵ Yesu awoyà Marta atà la Mariyama la Lazar deda anjatà. ⁶ Mok uwana atsənən kà Lazar la dʒuvats kà, adzà à ahən la slaka uwatà mavakay səla aya gotənən. ⁷ La lig la ahən, agòd à azlaməna matapla la slaka anja: "Məwùl à kutso Yahudiya!" ⁸ Azlaməna matapla la slaka anja tawulà ala: "Məngga adasafay aw, bə nekwa nekwa azladza tayàh matsàh ka à gəl la akur, ngaha asa à ka mawul à abatà aya ay?" ⁹ Yesu agòd à atà: "Sa kulo gəl anja səla la ahən la mavakay la tsəh aw takay? Kà uwana baña dza aday la afats, matekwidʒ atsalla aw, kà uwana anəña udaka anja gudən à vok uwanay. ¹⁰ Ama baña dza aday la vəd kà, matekwidʒ atsalla, kà uwana udaka la ahən la masla la abə aw." ¹¹ Yesu apəh à atà gay uwaga ngaha azàtələn à gəl: "Slawda gami Lazar kà aga la madzəhal gə, kà uwaga à uwana gəday anja madatsənən ala." ¹² Azlaməna matapla tawulà à uda: "Sufəl, baña adzəhal kà, adəwurla, haday!" ¹³ Ama Yesu kà asəl magòdʒ kà Lazar kà adamətsay, ama azlaməna matapla la slaka anja tadzùgw lakəl anja madzəhal deyday pəra. ¹⁴ Kiya uwaga Yesu agòd à atà la paraka kà: "Lazar adamətsay. ¹⁵ Gi la marabay kà anjul, à kà uwana gi la abatà aw, ngaha kà akul anja madin gi gəl à vok. Ama lagwa, məhad à slaka anja." ¹⁶ Kiya uwaga Tomas uwana tazalalla vəgal, agòd à azlaməna matapla anik: "Anu babay kà, məhəd kà mədəmətsay la məngga gami."

Yesu masla maula azladza à uda la mamətsay

ngaha masla mav sifa.

¹⁷ Mok uwana Yesu adà à awtəy kà, Lazar adadəh mahənay ufadʒ la zəvay la aku. ¹⁸ Betaniya kà nekwa la Urusalima, kərkər anja kà bokuba magur mahoyay pəlis tekula. ¹⁹ Azla Yahudiya anjəwaw tasàh à wən à mtəga Marta atà la Mariyama kà mamətsay anja deda anjatà Lazar.

²⁰ Uwana Marta atsənən kà Yesu atsà à wən, ahəd kà matsədəl à ama. Ama Mariyama adzà à ahən à mtəga. ²¹ Marta agòd à Yesu: "Sufəl, agaynə kagay la abanay kà, naka deda gulo amətsay aw. ²² Ama lagonay babay kà, tatak uwana kadənəvay à Zəzagəla gesina kà, adəvə à ka!" ²³ Yesu agòdʒal: "Deda anjak adəula à uda la sifa." ²⁴ Marta agòdʒal: "Gəsəl adəwula à uda la mamətsay, la kaslə uwana azlamazimnekidʒ tadəula à uda la vudʒ makədʒ gəl à ahən."

²⁵ Yesu agòdʒal: "Gi la uwana gi masla maula azladza à uda la mamətsay, ngaha la sifa, dza uwana adin gi gəl à vok, adədza à ahən la sifa, amiyaka kà aməts, ²⁶ ngaha dza uwana la sifa, ngaha adin gi gəl à vok kà, adəmətsay dʒikidiki aw, kadin gəl à uwaga à vok nəmay?" ²⁷ "Iyay Sufəl", agòdʒal, "Gədinəl gəl à vok, kà kak Kristu, Kona anja Zəzagəla, uwana naka atsà à wən à gudən à vok."

Yesu atuway

²⁸ Mok uwana Marta adapəh gay uwaga, ahəd, azàla deda anja Mariyama, agòdʒal la gəl à gəl: "Məngga gami kà, agə la abanay, ayàh ka, kà mad à awtəy." ²⁹ Mok uwana Mariyama adatsən gay uwaga, asà à afik amərə vok kà mad à slaka Yesu. ³⁰ Mok uwatà kà, Yesu kà, adabəz à hufʒ gudən à abə dadən aw, aləg la slaka uwana tagagəm la Marta. ³¹ Uwana azla Yahudiya, uwana atà la kay la slaka Mariyama kà matabla gay à

ahəŋ, tanəŋəŋ asà à uda la mamər vok kà, tanəfà à uda. Tadzùgw kà, adàla kà matuway à gəl zəvay tagòf. ³² Mok uwana Mariyama adabəz à slaka uwana Yesu kà agà la abatà, atəf à makəla asik aŋha la makədəfay, ŋgaha agòfal: “Sufəl, à magay kagay la abanay kà, naka deda gulo kà amətsay aw.” ³³ Uwana Yesu anəŋà, atuway la azla Yahudiya uwana tasà à waŋ atà nna bay tataway, huɸ kut, ləv agòfal kà uwaga. ³⁴ Anàv atà: “Kalàw ma uwala?” Tagòfal: “Sufəl, sà à waŋ, kanəŋa slaka uwana tallà à abà.” ³⁵ Yesu atùw. ³⁶ Kiya uwaga azla Yahudiya tagòf: “Nəŋàw mawoy masla aŋha tsi!” ³⁷ Ama azlaanik la tataka aŋatà la abà tagòf: “Masla uwana apokwàhà yewdi à azlaguləf tak ma, kà mana asla kà maɸəf gay à mamətsay à Lazar la vok ala aw ma?”

Mawul à uda la mamətsay aŋa Lazar

³⁸ Bà gotənaŋ kà, Yesu kà ləv aŋha adatəsl ala aw, ahàd à gəl zəvay. Uwaga kà tsakur, matsakal à ama gà la akur mabəlam bəlamga. ³⁹ “Zəbàwwal abəlam la gay ala!”, Yesu agòf à atà. Marta, deda aŋa mazimnekid agòf: “Sufəl, azinay adagay, kà uwana adafah mahənay ufaɸ la aku.” ⁴⁰ Yesu agòfal: “Gəpəh à ka aw takay, kà baŋa kadiŋal gəl à vok kà, kadənəŋəŋ mazləbay Zəzagəla, gəgòf à ka aw ay?” ⁴¹ Tazəbal abəlam la gay ala. Yesu anəŋà à zagəla la magofay: “Baba, kikay gəgòf à ka, kà uwana katsəb gi sləm. ⁴² Gəsəl kà kadatsəb gi sləm koksikoksi, ama uwana gəpəh uwanay kà, kà maham à ahəŋ dza uwanay tatsəb gi sləm lagwa, kà atà aŋa madiŋal gəl à vok, kà kak la uwana kaslèl gi à waŋ.” ⁴³ Mok uwana adapəh gay uwaga, awiyà la ndzəɸa: “Lazar, sà à lag la aku!” ⁴⁴ Mazimnekid asà à lag, azlaahàl la azlaasik aŋha matsafad à ahəŋ à ahəŋ gà la gabaga, huɸ adi aŋha mafafadal nalbət à adi gà. Yesu agòf à atà: “Pələwwàŋ ala, ŋgaha sàkàwwal, adà aŋha.”

Tatsatsəl vok gay kà makəs Yesu

⁴⁵ Aŋuvaw la tataka azla Yahudiya uwana la abà tasà à waŋ à slaka Mariyama, tanəŋà tatak uwana Yesu adafahəŋ gesina, tadiŋ gəl à masla à vok. ⁴⁶ Ama azlaanik la tataka aŋatà la abà, tahàd à slaka azla Farisəya, tatùgw à atà uwana Yesu adafahəŋ gesina. ⁴⁷ Kiya uwaga azla Farisəya la azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlaməna makoray tahamà gay à vok kà matstsəzl vok gay, tagòf: “Mana məɸəhəŋ la dza uwanay adəh azlanadzipo aŋuvaw mi? ⁴⁸ Baŋa məsakal kiya uwanay, azladza gesina tadiŋ gəl à masla à vok, ŋgaha azla Rom bay tadàsa à waŋ, tadàkalah anu məŋ gəy Zəzagəla gami à ahəŋ la tsəhay gami.” ⁴⁹ Tekula la tataka aŋatà, uwana sləm aŋha Kayyif, uwana masla agà məŋ madzahaga la mavay uwatà la tsəh, agòf à atà: “Kasəlaw tatak aw! ⁵⁰ Kasəlaw kà ŋuləm dza tekula aməts kà gudəŋ gesina aŋa mazila aw takay?” ⁵¹ Apəh gay uwaga kà la masal aŋha aw, ama kà masla la uwana məŋ madzahaga la mavay uwatà la tsəh. Apəh à ahəŋ kà say Yesu amətsay, kà aŋa azla Yahudiya, ⁵² Kà aŋa tsəhay aŋatà pəra aw, ama bay kà maham gay azlabəza aŋa Zəzagəla uwana à vok, taslèh gəl à ahəŋ la uda gesina. ⁵³ Dagay la vuɸ uwatà, azlaməŋga aŋa azla Yahudiya tatsatsəl vok gay, kà makəs Yesu kà makəɸay. ⁵⁴ Kà uwaga à uwana Yesu auguzàh la dzuwaya, la tataka azla Yahudiya la abà aya aw. Masla ahàd à gudəŋ

anik à abà la fèta, uwana slèm aṅha Efərayim, adzà à ahəṅ la abata la azlaməna matapla la slaka aṅha.

⁵⁵ Madəvaday aṅa Paska aṅa azla Yahudiya nekwa. Azladza gudəṅ anik anik aṅuvaw tadà à afik à Urusalima, kà uwana asà à atà matsikasl gəl ala ṅurayṅa mavakay madəvaday atsà à waṅ. ⁵⁶ Tayàh Yesu à mok, uwana atà la məṅ gày Zəzagəla la aku. Tanavà vok kà atà kà atà: “Mana kadzugwaw ma, adàsa à waṅ à madəvaday takay? Awma adàsa à waṅ aw ay?” ⁵⁷ Uwana tapàh kiya uwaga kà, kà uwana azlamazdahaga aṅa azlaməna mav tatak la azla Farisəya tagòf kà: “Baṅa dza asəl slaka aṅha kà, apəhla ala kà maday makəsay”, tagòf.

12

Mariyama adzadzàb matərsin à Yesu à asik à gəl (Mata 26.6-13; Mark 14.3-9)

¹ Mahəṅay mukwa adà à lig kà, kà mas à waṅ aṅa madəvaday Paska, Yesu ahàd à gudəṅ Betaniya, à slaka uwana Lazar adzà à ahəṅ, à Lazar uwana awullà à uda la mamətsay. ² La abata tatà tatak may à Yesu. Lazar kà tekula la tataka azladza uwana la abà, tadzàh à tatak may à adi la Yesu. Marta la uwana atsàk à atà tatak may. ³ Ngaha Mariyama azəb dərew aməl matərsin bəf la dərew gà matsidəyga, azlà gay tenma aṅa litre. Tsakalay aṅha kà zlazladfa. Adzadzàb à Yesu à asik à gəl, ngaha aslasladfəṅ ala la aṅidz gəl aṅha, kà uwana abàdal à asik à gəl. Uwaga kà tadahaṅ kà la ahàf mazinayga. Mazinay aṅha azəb gày à gəl. ⁴ Tekula la tataka azlaməna matapla aṅha la abà à Yudas Iskariyot, masla uwana ayah mat à kaf à Yesu à gəl agòf: ⁵ “Kà mana tadu w matərsin uwanay ala kà aṅa sili gursu dadərmokw makər, kà mavàh sili gà à azlaməna kuḍa aw ma?” ⁶ Uwana apəh kiya uwaga kà, kà uwana awoyà azlaməna kuḍa magay aw, ama kà uwana masla kà masla gəl: Masla la uwana anəṅla kiwa sili, ngaha azabàhàni uwana tafàh à agu. ⁷ Yesu agòfal: “Sàkal, afà matərsin uwaga à ahəṅ kà aṅa vud mal gi, ⁸ akul, koksikoksi kadəgaw la azlaməna kuḍa, ama gi kà, mədàday anina koksikoksi aw.”*

Matsatsəl vok à gay kà makəf Lazar

⁹ Mok uwana maham à ahəṅ dza asəl kà Yesu kà aga la Betaniya kà, azla Yahudiya tahàd, ama kà gay aṅa Yesu pəra aw, ama bay kà, kà Lazar uwana Yesu awullà à uda la mamətsay bay. ¹⁰ Azlaməṅga aṅa azlaməna mav tatak à Zəzagəla tatsəna vok gay kà makəf Lazar, ¹¹ kà masla à uwana azla Yahudiya aṅuvaw tasàk azlaməṅga aṅatà la tsəh ala kà madiṅal gəl à Yesu à vok.

Yesu ahàd à Urusalima à abà (Mata 21.1-11; Mark 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹² La bebəṅ gà, maham à ahəṅ dza, uwana tasà à waṅ à madəvaday Paska tatsənaṅ, kà Yesu atsà à Urusalima à abà. ¹³ Kiya uwaga tasà à uda, taslāh babasl la azlaslahoy à wəfah la tetəvi la ama, kà Yesu aṅa maday maguw à ahəṅ la afik, kà magagamay atà nna la mawiyay: “Mazləbay agay la Zəzagəla, Zəzagəla apisa gay à dza uwana à vok, atsà à waṅ la sləm aṅa

Sufəl. Zəzagəla apisa gay à Sufəl anja azla Isərayel à vok!"* 14 Yesu abəz à ziwɨɨu, adzà à afik la abatà, bokuba uwana wakità Zəzagəla apəh:

15 'Akul azladza Siyon, guba akəs akul aw, mənɨ Sufəl ankul kà masla la uwana atsa à waɨ, adadza madzay la bəzi ziwɨɨu à afik.'*

16 Azlaməna matapla la slaka anha kà, tatsənà godega anja tatak dadəɨ aw, ama mok uwana Yesu adəbəz à mazləbay kà, awùl à atà à gəl uwana wakità Zəzagəla apəh lakəl anha kà uwaga dziriga, ɨgaha atà bay tagəd à uwaga à afik uwana apəh gesina lakəl anha la sləray anjatà gesina.

17 Maham à ahəɨ dza, uwana atà la abatà, à mok uwana Yesu awùlla Lazar à uda la mamətsay kà, tapəh lakəl anja uwana tanəɨɨɨ gesina bay.

18 Kà uwaga à uwana, maham à ahəɨ dza asà à waɨ kà magagamay la Yesu, kà uwana tasəl kà masla la uwana adəhà nadzipo uwaga. 19 Kiya uwaga azla Farisəya tagəd kà atà kà atà: "Nəɨawwəɨ zlà, kaslawwal à vok kà anja madəh tatak aya zlà aw, kà uwana azladza gesina kà tanəfay kà masla adagay."

Azla Gərək anik tayəh manəɨ Yesu

20 Azla Gərək anik la tataka anja azladza uwana la abà tasà à waɨ à Urusalima kà madəv kudfa à Zəzagəla la madəvaday la abà kà, 21 tazà vok à slaka Filip, uwana asà à waɨ la Betsayda, uwana la Galili, tagədɨal: "Kona, asa à anu manənəɨ Yesu." 22 Filip ahəd, apəh à Andəre, ɨgaha tahəd à slaka Yesu, atà səla. 23 Yesu agəd à atà: "Lagonay kà, kaslà adaslay adagay, à uwana Kona anja dza məbəz à mazləbay anha. 24 Haday, gəgəd à akul la dziriga: Fofulu hi tekula adza à ahəɨ bawtawta, à baɨa atəd à kutso à abà, baɨa akəl gay aw. Ama baɨa adakəl à gay, adəsa à uda kà, av mayyay anɨvaw. 25 Dza uwana awoya sifa anha kà, adəziɨ ala. Ama dza uwana afa sləm à sifa anha la gudəɨ uwanay la vok aw kà, adəbəl uwaga kà anja sifa adəv à gay aw. 26 Baɨa dza asal mazlak gi kà, say anəf à gi, kiya uwaga bay magamza gulo adəgay la slaka uwana gədəgay suwaɨ, Baba gulo adəzləb magamza uwana adazlak gi."

Yesu apəh gay mamətsay anha à ahəɨ

27 Yesu agəd lagwa kà: "Baɨbabaɨ, ləv agod à gi, kakay gəgəday lagwa mi? Baba təf gi kà tatak uwana abəz à gi la kaslà uwanay? Ama kà anja uwaga la uwana gəsa à waɨ. 28 Baba və mazləbay à sləm anək!" Kuda atsənà à ahəɨ la zagəla la afik agod: "Gədəzələbay, ɨgaha gədəzələbay aya gətənaɨ."

29 Maham à ahəɨ dza uwana la abatà tatsənà kuda uwatà: "Uwatà kà masləh məl anja habaga", tagəd. Azlaanik tagəd: "Malika abədalma."

30 Ama Yesu apəh à atà la paraka: "Kuda uwaga atsənà à ahəɨ kà, kà anɨulo aw, ama kà ankul. 31 Lagonay kà, kaslà adaslay à uwana seriya adəh vok à gudəɨ à vok uwanay à gəl, lagonay la uwana takudək sufəl anja gudəɨ à vok uwanay adagay kà makələɨ à uda. 32 Gi, baɨa gədàda à afik la vədəh kà, gədəbiy azladza gesina à slaka gulo." 33 La gay uwaga asəl məpəhla tsəhay mamətsay anha uwana ala adəmətsay. 34 Maham à ahəɨ dza agədɨal: "Mədzəɨ la wakità məpəhay gami la abà kà, Kristu adədzà à ahəɨ anja koksikoksi. ɨgaha ma, kakay kəgəday, kà Kona anja dza adəday à zagəla ma? Uwa à Kona anja dza uwa?"* 35 Yesu agəd à atà:

* 12:13 12.13 Mahabay 118.25-26 * 12:15 12.15 Zakari 9.9 * 12:34 12.34 Mahabay 110.4; Yesayya 9.7; Hezəkiyel 37.25

"Udfaka kà aga la ahəŋ la tataka aŋkul dadəŋ, aŋa kaslà ŋv. Nəfaw tetəvi dziriga la mok uwana akul la udfaka la abà, kà mələs aŋa matsak à akul à ama aw, kà uwana dza uwana aday la mələs la abà kà, asəl slaka uwana ada à abà aw. ³⁶ Kiya uwaga kà, diŋəwwal gəl à vok à mok uwana akul la udfaka la abà, kà akul aŋa magay azladza aŋa udfaka."

Azla Yahudiya tadin gəl à Yesu à vok aw

Uwana Yesu adapəh gay uwaga kà, adà aŋha la abatà, ahəf à atà vok à adi. ³⁷ Amiyaka bə la azlanadzipo uwana adəhəhəŋ, aŋuvaw la huma aŋatà babay kà, tadin gəl à vok aw, ³⁸ kà magəf uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yesayya uwana agəf:

'Sufəl uwa adin gəl à gay gami à vok uwa? A uwa à uwana Sufəl Zəzagəla apəhla maslay aŋha ala uwa?'

³⁹ Taslāla vok aŋa madiŋal gəl à vok aw kà uwana Yesayya agəf aya:

⁴⁰ 'Zəzagəla aguləfəh atà ala, adatsakah à atà haŋkəli à ama, kà yewdi aŋatà aŋa manəŋla aw, kà haŋkəli aŋatà aŋa masəl tatak aw. Ŋgaha kà atà aŋa magola vok à slaka gulo, kà gi aŋa mawur atà ala aya aw.'

Zəzagəla agəf. ⁴¹ Yesayya apəh uwaga kà, kà uwana anəŋà mazləbəy aŋa Yesu, à uwana apəh lakəl aŋha.

⁴² Aŋuvaw la tataka azlaməna gəy zil aŋa azla Yahudiya la abà, tadin gəl à Yesu à vok, ama la dazuwaya aw, kà uwana guba akəs atà kà azla Farisəya aŋa makudəkəh atà à lag gəy madəv kudə la aku. ⁴³ Kà uwana asà à atà kà azladza tazləb atà, à kà mazləb atà aŋa Zəzagəla.

Gay aŋa Yesu kà, adəh seriya

⁴⁴ Kiya uwaga Yesu azà kuda à zagəla la magəfay: "Dza uwana adin gi gəl à vok, adin gəl kà à gi à vok pəra aw, ama à dza uwana à vok asləl gi à waŋ babay. ⁴⁵ Ŋgaha dza uwana anəŋa gi, anəŋa dza uwana asləl gi à waŋ babay. ⁴⁶ Gi kà, gəsà à waŋ à gudəŋ à vok kà bokuba gi udfaka, kəla dza uwana adin gi gəl à vok kà, adz à ahəŋ la mələs la abà aw. ⁴⁷ Ama baŋa dza atsəna gay gulo, ŋgaha akəs aw kà, gi la uwana gədəfəhla ala seriya à gəl aw, kà uwana gəsà à waŋ kà aŋa mabəl azladza gudəŋ à vok, awkà aŋa madəh seriya à gudəŋ à vok à gəl aw. ⁴⁸ Dza uwana akweska gi, ŋgaha akəs gay uwana gəpəh aw kà, seriya la ahəŋ lakəl aŋha, gay uwana gəpəh la uwana adəfəhla ala seriya à gəl, la vuƒ madəv à gay gudəŋ à vok. ⁴⁹ Gay uwanay gəpəhay kà la maslay aŋa aslasl gəl gulo aw, ama Baba uwana asləl gi à waŋ kà, la gəl aŋha, la uwana avà à gi maslay kà gi aŋa mapəhay, aŋa matapla azladza. ⁵⁰ Uwana apəh à gi, la uwana atsakakulla sifa adəv à gay aw à waŋ. Uwana gəpəhay kà, gəpəhay kà bokuba uwana Baba avà à gi maslay lakəl aŋha."

13

Yesu apaləh asik à azlaməna matapla la slaka aŋha

¹ Uwaga kà vuƒ madəh vok aŋa madəvaday Paska. Yesu asəl kà kaslā aŋha adaslay, kà maz vok aŋha la gudəŋ uwanay la vok, ŋgaha kà madiy aŋha à slaka Baba aŋha la zagəla. Koksikoksi awoyəhə azlaməna aŋha uwana la gudəŋ la vok, adəwoya atà tsərah à makəf gəl à ahəŋ.

✧ 12:40 12.40 Yesayya 6.10; 53.1

² Yesu la azlaməna matapla la slaka aŋha tazùw tatak may aŋa mokokhu. La mok uwaga kà, seteni adaguway la ləv aŋa Yudas, kona aŋa Səmon Iskariyot la tsəh, kà mat kaf à Yesu à gəl. ³ Yesu asəl kà masla kà asà à waŋ kà la slaka Baba, ŋgaha awulay à abatà aya, kà uwana Zəzagəla Baba avàl maslay à ahàl gesina. ⁴ Kiya uwaga Yesu atszilla ala la tatak may la adi, asəřət dawara aŋha la vok ala, azəb gabaga aŋha, awàd à tsəh. ⁵ Ŋgaha avəd iyaw à daraw à abà adzəkà mapalàhla asik à azlaməna matapla la slaka aŋha, adahàh à atà iyaw la asik ala la gabaga, uwana awàd à tsəh. ⁶ Mok uwana adabəz à slaka aŋa Səmon, Səmon Piyer agòdàl: “Sufəl, kak la uwana kapal gi asik, kagod takay?” ⁷ Yesu awulà ala la magòdàl: “Səmon Piyer, tatak uwana gədehəŋ lagonay kà, kasəl dadàŋ aw, ama la huma la gay la uwana kadàsəl godega aŋha.” ⁸ Səmon Piyer agòdàl: “Awaŋ Sufəl, kapal gi asik aw!” Yesu agòdàl: “Baŋa gəpala à asik aw, kadàbəz à tatak la ahàl gulo aya aw.” ⁹ Səmon Piyer awulà ala: “Sufəl, tsa kità kà, kapal gi azlaasik pəra aw, ama pal gi azlaahàl gulo, la gəl gulo gesina!” ¹⁰ Yesu agòdàl: “Dza uwana adapal vok gesina kà, anəkudà mapal vok aya aw, say azlaasik gə pəra, kà uwana vok aŋha kà kuzekaka. Akul azlakuzekaka, ama akul gesina nəma aw.” ¹¹ Yesu kà asəl dza uwana adatàl kaf à gəl, kà uwaga à uwana agòd: “Akul azlakuzekaka gesina aw.”

¹² La lig aŋa uwaga la ahəŋ, à mok uwana adapalàh à atà asik, Yesu awulà dawara aŋha à vok aya, ŋgaha adzà madzay la slaka aŋha la abà, agòd à atà: “Katsənaŋ godega aŋa uwaga gədadahakullaŋ takay? ¹³ Akul kazalawgəla mənŋa, ŋgaha Sufəl, azlayla akul nəma, kà uwana gi masla haday. ¹⁴ Tsa baŋa gi la uwana gi Sufəl, ŋgaha mənŋa kà, kà gədapalàh à akul asik lagwa, akul babay kà, azlayla kà vok kà kapalahaw vok asik kà akul kà akul suwaŋ babay zlà. ¹⁵ Lagwa kà gədapəhakulla mafətsa à vok aŋha, à uwana kadahəwəŋ bokuba uwana gədehəŋ zlà, la slaka aŋkul. ¹⁶ Haday la dziriga gəpəh à akul: Masla sleray la ahəŋ, aduw mənŋa aŋha aw, masləlay bay, aduw dza uwana asləl aw! ¹⁷ Lagonay kà, kasəlaw uwaga, kadàgaw la marabay à baŋa kakəsaw uwaga gesina.”

¹⁸ “Gəpəhay kà lakəl aŋkul gesina aw, gəsəl azlauwana gətsatsəmàni atà. Ama say gay aŋa matsetseray uwanay agəd à afik, dza uwanay məzuw tatak may anu səla, la uwana adəguwgəla à lig à vok. ¹⁹ Dagay lagonay gəpəh à akul à vok à abà, kokuđa mapak vok aŋa azlatatak uwaga, ŋgaha kà baŋa azlatatak uwaga adəpaka vok kà, akul aŋa masləlay kà gi uwana gi ndzer. ²⁰ Gəpəh à akul la dziriga: Dza uwana akəs gi, akəs dza uwana asləl gi à waŋ babay.”

Yesu apəh gay matal kaf à gəl aŋa Yudas

(Mata 26.20-25; Mark 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ La mok uwana Yesu adapəh gay uwaga, abək mazaw la gəl mənŋa agòd: “Gəpəh à akul la dziriga kà: Tekula aŋkul adàta à gi kaf à gəl!” ²² Azlaməna masla matapla tanəŋà à vok à adi kà atà kà atà, tasəl dza uwana apəhay lakəl aŋha aw. ²³ Tekula aŋa azlaməna matapla uwana Yesu awoyàŋ kaykay, agà la makəla aŋha. ²⁴ Səmon Piyer anavàl la yewdi, kà masla aŋa manavay à Yesu kà masəl dza uwana apəhay lakəl aŋha. ²⁵ Kiya uwaga, masla matapla ahùb à slaka Yesu kà manaval: “Sufəl uwa, uwatà uwa?” ²⁶ Yesu agòdàl: “Aganay gədəbay alàl à kaf à gəl, dza uwana

gødàvål kà, masla gà la uwaga.” Kiya uwaga Yesu atsikàni kaf, adèbal à alàl à gəl, ngaha avà à Yudas, kona aña Səmon Iskariyot. ²⁷ Mok uwana Yudas azəb kaf uwaga kà, seteni adà à ləv aña à tsəh. Yesu agòfal: “Uwana asa à ka madəhəj kà, dahəj la katskats!”

²⁸ (Ama bà dza tekula la tataka aña azladza uwana la abà, tadzàh à tatak may à adi kà, dza la ahəj agòf: ‘Kà mana Yesu apəh kiya uwaga mi’, la ahəj aw. Kà uwana tatsənəj aw. ²⁹ Bokuba uwana: Kà uwana Yudas la uwana kiwa sili la ahàl kà, tadzəgw kà Yesu asal masləlay, kà masukw tatak aña madəvaday aya, tagòf. Bañaw: ‘Và tatak à azlaməna kudà’, agòfal, tagòf) ³⁰ Yudas akəs kaf uwana atsəkalləj à ahàl, asà à uda katskats kà, adagay vəf.

Mapəhay mawga

³¹ Mok uwana Yudas adasa à uda kà, Yesu agòf: “Lagonay kà, mazləbay aña kona aña dza apəhla vok ala, ngaha mazləbay aña Zəzagəla adapəhla vok ala la masla la abà. ³² Mazləbay aña Zəzagəla apəhla vok ala la kona aña dza la abà, Zəzagəla bay adapəhla mazləbay uwana ala à Kona aña dza akor la gəl aña, adfah uwaga kà zwek bà lagwa. ³³ Azlabəza gulo gi la ahəj la akul aña kaslə njuv pəra. Kadəyahaw gi, ama gəpəh à akul bokuba uwana gəpəh à azla Yahudiya aya: Kaslawwal à vok aña mad à slaka uwana gəday aw. ³⁴ Gədàvà à akul mapəhay mawga: Wəyàw vok kà akul à akul, say kawoyaw vok kà akul à akul bokuba uwana gəwoyà akul. ³⁵ Baña kawoyaw vok kà akul à akul kà, azladza gesina tadəsəlay kà, akul azlaməna matapla la slaka gulo, haday!”

Yesu atà la Piyer

(Mata 26.31-35; Mark 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Səmon Piyer anavàl à gay la: “Sufəl kaday ma à uwala?” Yesu awulà ala: “Kaslala vok aña manəf gi à slaka uwana gəday lagonay aw. Ama bawbaw kà, kadənəf gi.” ³⁷ Piyer agòfal: “Sufəl, kà mana gəslay kà manəf ka lagonay aw ma? Gi, gədàfah vok, kà mav sifa gulo kà anjak!” ³⁸ Yesu agòfal: “Ndzer; kà kak kadàfah vok aña mav sifa anjak kà anjulo ay? Gəpəh à ka la dziriga kà, gurayna mewgdzagalan awiyay kà asik makər, kadəgoday asik makər, kà kasəl gi aw!”

14

Yesu kà masla tetəvi uwana adala anu à slaka Zəzagəla

¹ “Kazamaw la gəl aw”, Yesu agòf à atà, “Dinəw gəl à Zəzagəla à vok, ngaha dinəw gi gəl à vok bay. ² Slaka madz à ahəj anjувaw la mtəga Baba gulo, gəday gədàfahakulla slaka à ahəj. Agayna haday awkà, naka gəpəh à akul aw. ³ Ngaha baña gədaday gədàfahakulla slaka à ahəj, kà gədàwula à wan, kà gi aña mahəl akul à slaka gulo, kà akul aña magay la slaka uwana gi la abà. ⁴ Akul kà, kasəlaw tetəvi mad à slaka uwana gəday.” ⁵ Tomas agòfal: “Sufəl, məsəl slaka uwana kaday aw. Kakay məslala vok aña masəl tetəvi ma?” ⁶ Yesu awulà ala: “Gi tetəvi, gi dziriga, gi sifa. Dza aslala vok aña mad à slaka Baba la tetəvi anik, kokudà maguway la slaka gulo aw. ⁷ Baña kasəlaw gi kà, kasəlaw Baba gulo babay. Dagay lagonay kà, kasəlaw masla, ngaha kanəjawwan babay.”

⁸ Filip agòfal: “Sufəl, pəhanula Baba, uwaga kà diga zlà.” ⁹ Yesu agòfal: “Mədadza à ahəj kà mənğa anina kà, bà pəra kà, kasəl gi aw uwa, Filip?”

Dza uwana anəŋà gi kà, anəŋà Baba gulo babay, ŋgaha ma kakay kagofay pəhanula Baba ma? ¹⁰ Kadiŋal gəl à vok, kà gi la Baba la abà, Baba la gi la abà aw uwa? Gay uwanay gəpəh à akul gesina kà, atsa à waŋ kà la slaka gulo aw, ama la slaka Baba gulo. Baba uwana adza à ahəŋ la gi la abà la uwana ahən sləray aŋha ala. ¹¹ Diŋàw gi gəl à vok à uwana gəgod: Gi la Baba la abà, Baba bay la gi la abà. Baŋa kadiŋawwal gəl à gay uwaga à vok aw kà, diŋàw gəl à abà à sləray gà uwana à vok tsi! ¹² La dziriga gəpəh à akul: Dza uwana adiŋ gi gəl à vok, adàcfah azlasləray uwana gədadəhəŋ suwaŋ. Adàcfah sləray uwana aduwa uwanay, kà uwana gi gədaà à slaka Baba gulo. ¹³ Dəwdəw tatak uwana kadànavaw la sləm gulo kà, gədàvə à akul uwaga gesina, kà Kona aŋa mapəhla mazləbay aŋa Baba aŋha ala. ¹⁴ Baŋa kanavaw tatak la sləm gulo kà, gədàvə à akul uwaga.”

Yesu apəh gay aŋa masləl Masasəfok Zəzagəla à ahəŋ

¹⁵ Yesu agòd: “Aŋa kawoyaw gi kà, naka kakəsaw mapəhay gulo. ¹⁶ Gədadəv kufà à Baba, kà masla aŋa masləl à akul masla mazlak akul anik à waŋ kà, Masasəfok dziriga, kà masla aŋa magay la akul koksikoksi. ¹⁷ Gudəŋ à vok kà aslala vok aŋa mabəzal aw, kà uwana aslala vok aŋa manəŋəŋ la masəlay aw. Ama akul kà kasəlaw masla, kà uwana adagay la akul ŋgaha adàdza à ahəŋ la akul la abà.”

¹⁸ “Gədəsak akul à ahəŋ la matawaŋ la abà aw, gədàwula à waŋ à slaka aŋkul. ¹⁹ La kaslè ŋuv la abà, gudəŋ à vok adənəŋ gi aw, ama akul kà, kadənəŋaw gi, kà uwana gi la sifa, akul babay la sifa. ²⁰ Baŋa mavakay uwatà adàsa à waŋ kà, la mok uwatà la uwana kadəsəlaw kà gi la Baba la abà, ŋgaha kà Baba bay la gi la abà, ŋgaha gi bay la akul la abà.”

²¹ “Dza uwana akəs mapəhay gulo, ŋgaha anəŋla uwaga kà, masla mawoya gi zlà. Baba gulo adəwoy dza uwana awoya gi babay, gədəwoya masla, gədəpəhalla vok.” ²² Yahuda (awkà Yudas Iskariyot aw), agòfal: “Sufəl, kakay uwaga adəh vok, kà kapəhanula vok kà anu pəra, awkà à gudəŋ à vok aw ma?” ²³ Yesu awulàl ala, agòfal: “Dza uwana awoya gi akəs mapəhay gulo kà, Baba gulo adəwoyəŋ, anu la Baba gulo mədàduw à awtəy à slaka aŋha, mədàdza à ahəŋ la mtəga aŋha. ²⁴ Dza uwana awoya gi aw kà, akəs mapəhay gulo aw. Uwana katsənaw gi gəpahay kà, uwaga kà asa à waŋ kà la slaka gulo aw, ama asa à waŋ kà la slaka Baba gulo uwana asləl gi à waŋ.”

²⁵ “Gədapəh à akul uwaga dagay uwarà, à mok uwana məga anina. ²⁶ Masla mazlak akul, à Masasəfok tsikasla uwana Baba adəsləl à akul à waŋ, la sləm gulo kà, masla la uwana adətəpahakulla tatak gesina, ŋgaha adəwula à akul à gəl uwana gədapəha à akul gesina aya.”

²⁷ “Gəsak à akul ala lapiya à ahəŋ, gəvə à akul lapiya gulo. Gəvə à akul kà bokuba uwana gudəŋ à vok avà à akul aw. Kazamawla gəl aw, guba akəs akul babay aya aw. ²⁸ Katsənàw uwana gəgòd à akul kà, gədiy aŋulo. Ama gədàwula à waŋ à slaka aŋkul. Agayŋa kawoyaw gi kà, naka karabaw à kà uwana gəda à slaka Baba gulo, gəgod à akul, kà uwana Baba la uwana məŋga kà gi. ²⁹ Lagonay kà, gədəpəhakulla vok à abà, kokučfa mapak vok aŋa azlatatak uwaga, kà mok uwana adàzlanəlay kà, kadàdiŋawwal gəl à vok. ³⁰ Gəslala vok aŋa mabəcfma məŋga anina aya aw, kà uwana sufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay kà nekwa atsa à waŋ. Maslay aŋha la ahəŋ bə ŋuv lakəl gulo aw. ³¹ Ama say gudəŋ à vok asəlay, kà

gəwoya Baba kəla, ɲgaha gədza à ahəɲ kiya uwana asa à Baba. Sàw à afik mɛda aɲami la abanay lagwa!”

15

Yesu kà matavəruk uwana av mayyay

¹ Yesu agòf aya: “Gi la uwana gi matavəruk dziriga, Baba gulo kà dza aɲa guf matavəruk. ² Kəla ahəl matavəruk uwana av mayyay aw kà, asləh gi à vok ala. ɲgaha kəla ahəl uwana av mayyay kà adadəslay, kà aɲa mav mayyay mənɲa aya. ³ Kà matapla uwanay gədatapaakulla kà, kadəgaw madadeslayga. ⁴ Nèhàw vok la gi, bokuba uwana gi la manəb vok gə la akul. Ahəl matavəruk aslala vok aɲa mav mayyay la aslasl gəl aɲha aw, say agay manəb vok gə, à iyà gə à vok. Kiya uwaga babay kaslawwal à vok aɲa madz à ahəɲ kokudfa gəl aɲkul aw, say baɲa kanəbaw gi vok à vok.”

⁵ “Gi la uwana gi matavəruk iyà gə, akul kà akul azlamazləzl vok gə. Dza uwana adza à ahəɲ la gi la abà, iyaw gulo akəlay la masla la abà, masla adàvə mayyay aɲuvaw, kà uwana kaslawwalla vok aɲa madàh tatak la kokudfa gi aw. ⁶ Dza uwana adza à ahəɲ manəb vok gə la gi aw kà, taduw à uda la guf la abà, bokuba ahəl matavəruk makəfəval à vok ala gə, agula la abatà, tatsatsamay kà mabəkay à akəl à gay, ɲgaha akəl abad à gay ledfa. ⁷ Baɲa kadənəbaw vok la gi, ɲgaha bay gay gulo adənəb vok la akul la abà, nəvəw uwana asa à akul gesina, kadàbəzawwal. ⁸ Baɲa kavəw mayyay aɲuvaw, kadəgaw azlaməna matapla la slaka gulo. La uwaga la uwana mazləbəy aɲa Baba gulo adəpəhla vok ala la slaka azladza. ⁹ Gəwoya akul la ləv tekula, bokuba uwana Baba gulo awoya gi. Dzàw à ahəɲ la masal gulo la abà. ¹⁰ Baɲa kakəsaw mapəhay gulo kà, kadàdzaw à ahəɲ la masal gulo la abà, kalkal bokuba uwana gəkəsəɲ mapəhay aɲa Baba gulo, ɲgaha gədza à ahəɲ la masal aɲha la abà babay.”

¹¹ “Gəpəh à akul uwaga kà, kà marabay gulo aɲa magay la akul la abà, ɲgaha marabay aɲkul babay aɲa magay mahənlaga. ¹² Aganay mapəhay gulo: Wòyəw vok kà akul à akul, bokuba uwana gəwoya akul bay. ¹³ Masal la ahəɲ aduw aɲa dza, uwana av sifa aɲha kà aɲa azlaslawda aɲha aw. ¹⁴ Akul azlaslawda gulo, à baɲa kadəhaw uwana ‘Dahəwwəɲ’, gəgòf à akul gesina. ¹⁵ Dagay lakana kà, gədàzala akul ala azlamagamza aya aw, kà uwana magamza kà asəl tatak uwana mənɲa aɲha adəhəɲ aw. Ama gədàzalla akul ala azlaslawda, kà uwana tatak uwana gətəpla la slaka Baba kà, gədatap à akul ala babay suwanj. ¹⁶ Akul la uwana kakəsəwni gi aw, ama gi la uwana gəkəsəni akul, gəbək akul à ahəɲ kà kadaw aɲa mav mayyay, ɲgaha mayyay uwaga adasafay aɲa koksikoksi. Kiya uwaga Baba adàvə à akul dèwdèw tatak uwana kadənavaw la sləm gulo. ¹⁷ Gay uwana gəpəh à akul à vok à abà lagwa, say kawoyaw vok kà akul à akul.”

Gudəɲ à vok à azina vok à Yesu ala la azladza aɲha

¹⁸ “Baɲa gudəɲ à vok azinakulla vok ala kà, sələw kà atsà vok à mazin gi vok ala dadəɲ teraɲa. ¹⁹ Agay kagaw azlaaɲa gudəɲ à vok kà, naka gudəɲ à vok awoya akul kà uwana akul azlaaɲha. Ama gətsatsəmàni akul, gəhəl akul à uda la abà, lagonay kà, akul azlaaɲa gudəɲ à vok aya aw, kà uwaga à uwana gudəɲ à vok azinakullla vok ala. ²⁰ Awula à akul à gəl, à uwana gəpəh à akul uwarà kà, magamza aduwa mənɲa aɲha aw. Baɲa tatərəb

gi kà, tadàtèrèrbah akul bay, ama baŋa takəs mapəhay gulo kà, tadàkas mapəhay aŋkul babay. ²¹ Ama tadàcfahakulla uwaga à vok gesina kà, kà ahəl gulo, kà uwaga à uwana tasəl dza uwana asləl gi à waŋ aw. ²² Agayŋa gətsà à waŋ kà aŋa mapəh à atà aw, kà naka tsakana aŋatà atəf à atà à gəl aw. Ama lagwa kà haŋay lakəl aŋa tsakana aŋatà la ahəŋ aya aw. ²³ Dza uwana azin gi vok ala kà, azina vok à Baba gulo ala bay. ²⁴ Agayŋa gəfəh azlatatak nadzipo gə uwana dza adfahəŋ aw aw, kà naka tsakana atəf à atà à gəl aw. Ama tsa gədadfahah azlanadzipo uwaga kà, ŋgaha bə gotənaŋ kà, tazinan vok ala la Baba gulo. ²⁵ Ama uwaga apakà vok kà, kà magəf uwana à afik tatsetsèr à wakitə mapəhay à abà:

"Tadazingəŋ vok ala kà kiga pəra."

Yesu agəf à atà.

²⁶ Yesu agəf à atà aya: "Baŋa masla mazlak akul adàsa à waŋ, masla la uwana Masasəfok dziriga, uwana adəguwa à waŋ la slaka Baba gulo, gədàsləl à akul à ahəŋ à baŋa gədada à slaka Baba gulo. Masasəfok uwaga adàza sayda lakəl gulo. ²⁷ ŋgaha akul bay kadəzaw sayda gulo, kà uwana kagaw la gi dagay la madzəka."

16

¹ "Gəpəh à akul uwaga kà, kà akul aŋa masak madiŋal gəl à vok aw. ² Tadəkufəkah akul à lag la gəy madəv kuɗa aŋa azla Yahudiya la aku. Kaslā adàsa à waŋ à uwana azladza uwana tadəkafah akul, tadəgodəy kà: 'Sləray uwana mədehəŋ kà, akəs à Zəzagəla à gəl.' ³ Tadəh uwaga kà, kà uwana tasəl Baba aw, ŋgaha tasəl gi babay aw. ⁴ Ama gəpəh à akul uwanay kà, kà akul aŋa madzugway lakəl aŋha, kà baŋa adapaka vok kà, kà aŋa mawul à akul à gəl."

Sləray aŋa Masasəfok Zəzagəla

"Uwana gəpəh à akul uwaga dagay madzəka aw kà, kà uwana gi la tataka akul la abà. ⁵ Lagonay kà, gəda à slaka dza uwana asləl gi à waŋ, ama dza la ahəŋ 'Kad à uwali', agəf à gi la tataka aŋkul la abà, amiyaka tekula aw. ⁶ Ama mazaw la gəl adakəs akul kà uwana gəpəh à akul uwaga. ⁷ Ama gəpəh à akul la dziriga kà, aŋkul kà ŋuləm gəda aŋulo, kà uwana baŋa gəda aŋulo aw kà, masla mazlak akul atsa à ahəŋ à slaka aŋkul aw. Ama baŋa gi gəda aŋulo kà, gədàsləl à akul à ahəŋ. ⁸ Masla kà, baŋa adàsa à ahəŋ kà, adəpəhla à azladza gudəŋ à vok madzugway mawisiga aŋatà, lakəl aŋa tsakana, lakəl aŋa dziriga, ŋgaha lakəl aŋa seriya aŋa Zəzagəla. ⁹ Tadəvavar gəl aŋatà lakəl aŋa tsakana, kà uwana tadiŋ gi gəl à vok aw, ¹⁰ tavavar gəl aŋatà lakəl aŋa tatak dziriga, kà uwana gəda à slaka Baba gulo, ŋgaha kà, kadənəŋaw gi aya aw. ¹¹ Lakəl aŋa seriya babay kà, kà uwana sufəl aŋa gudəŋ à vok uwanay kà seriya adəkəsəy."

¹² "Gi la azlagay aŋuvaw kà mapəh à akul, ama kaslawwalla vok aŋa makəsəŋ dadəŋ aw. ¹³ Mok uwana Masasəfok dziriga adəzlanəlay kà, adədala akul la dziriga la abà gesina, kà uwana adəpəhay kà lakəl aŋa maslay aŋa gəl aŋha aw, ama adəpəhay kà lakəl aŋa uwana atsənəŋ, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak uwana atsa à waŋ la huma la gay. ¹⁴ Masla adəpəhla mazləbay gulo ala, kiya uwana atsənəŋ la slaka gulo, la uwana adəzakulan. ¹⁵ Kəla tatak uwana Baba akoray kà uwaga aŋulo, kà uwaga à

uwana gəgod à akul kà, Masasəfok Zəzagəla adàwula à akul tatak uwana aβəzal la slaka gulo.”

Mazaw la gəl adàpaka marabay

¹⁶ Yesu agòd à atà: “Aṅa kaslà ṅuv kadàṅəṅaw gi aya aw, ama zwek la huma la gay ṅuv kadàṅəṅaw gi aya.” ¹⁷ Kiya uwaga azlaanik la tataka azlaməna matapla la slaka aṅha, tanàvəhà à vok kà atà kà atà: “Uwaga ma, mana asal magòday ma? Agòd à anu kà: ‘Aṅa kaslà ṅuv kà mədàṅəṅəṅ gi aw, ama zwek la huma la gay aya kà mədàṅəṅəṅ gi aya, ṅgaha babay gəda à slaka Baba’, agòd aya. ¹⁸ Mana asal magòday kaslà ṅuv ma? Mətsənà uwana asal mapəhay aw.” ¹⁹ Yesu asəl kà asa à atà manaval. Kiya uwaga agòd à atà: “Asafay à uwana gəpəh à akul uwaga aw, zwek la huma la gay kadàṅəṅaw gi aw, la lig la ahəṅ ṅuv kadàṅəṅaw gi aya. Lakəl ma aṅa uwaga à uwana kanavahaw vok takay? ²⁰ Gəpəh à akul la dziriga: Katawaw, katsahahaw hulolo, ama gudəṅ à vok adàrabay, kadàzamawla gəl, ama mazaw la gəl aṅkul kà, adàpaka marabay. ²¹ Baṅa mis azlà asekw à ahəṅ kà, mazaw gəl adal à vok, kà uwana kaslà matərabay aṅha adaslay, ama baṅa adasekw à ahəṅ kà, matərabay avikan, kà uwana marabay kà uwana adayyi bəzi. ²² Kiya uwaga babay, akul la mazaw la gəl la abà la kaslà uwanay, ama gədàṅəṅ akul aya, ṅgaha ləv aṅkul adàrabay. Dza la ahəṅ aslala vok kà mazəbakulla marabay ala tetuwa aw.”

²³ “Baṅa mavakay uwatà adasa à waṅ kà, kadànavaw gi tatak la sləm gulo aya aw. Gəpəh à akul la dziriga: Kəla tatak uwana kanavaw la sləm gulo kà, Baba adàvə à akul uwaga gesina. ²⁴ Tsəràh à lakana dadəṅ kà, kadanavaw tatak la sləm gulo aw. Nəvəw ṅgaha kabəzawwal, ṅgaha kà marabay aṅkul aṅa mahəṅla.”

Yesu kà adakəfasl à gudəṅ à vok

²⁵ “Gəpəh à akul azlatatak uwaga gesina kà la gay la gay la abà, ama kaslà atsa à waṅ à uwana gədəpəh à akul kà la gay la gay la abà aya aw. Gədəpəh à akul kà la dazuwaya lakəl aṅa Baba gulo. ²⁶ Baṅa mavakay uwaga adaslay kà, gədədəv kuḍa à Baba kà aṅkul, gəgod magay aw. ²⁷ Kà uwana Baba la gəl aṅha awoya akul. Awoya akul kà, kà uwana kawoyaw gi, kà uwana kadiṅawwal gəl à vok, kà gəsa à waṅ la slaka aṅha. ²⁸ Gəsà à waṅ à gudəṅ à vok kà, gəsà à ahəṅ kà la slaka Baba. Lagwa kà, gəda à slaka Baba, gəsak à gudəṅ à vok à ahəṅ.”

²⁹ Azlaməna matapla la slaka aṅha tagòdal: “Lagonay kà, kapəhay la dazuwaya, kokuḍa la gay la gay la abà zlà. ³⁰ Lagwa kà, mədəsəlay kà kasəl tatak gesina, ṅgaha kanəkuḍa kà dza aṅa manav à ka tatak aw. Mədiṅəl gəl à vok kà ndzer, kasà à ahəṅ kà la slaka Baba Zəzagəla.” ³¹ Yesu agòd à atà: “Kadiṅawwal gəl à vok adagay lagwa ay? ³² Kaslà adasa à waṅ, lagwa kà adasa à waṅ, uwana kadàsləhaw gəl à ahəṅ uwabeyuwi adədiṅ aṅha à mtəga aṅha, kadàsakaw gi à ahəṅ kokuḍa gulo. Ama la dziri kà, gi kokuḍa gulo aw, kà uwana anu la Baba gulo. ³³ Uwana gəpəh à akul uwaga gesina kà, kà akul aṅa magay la lapiya la maham gay à vok la abà la gi. Akul kà, kadàsaw ṅgərpə la gudəṅ la vok, ama kurit yewdi, agòd à akul aw! Kà uwana gədakəfaslla gudəṅ à vok.”

17

Yesu adɔv kuɔa kà aŋa azlaməna matapla aŋha

1 Mok uwana Yesu adapəh gay uwaga à gay gesina kà, anəŋà à zagəla, agòɔ: “Baba, kaslà kà adaslay. Pəhla mazləbay aŋa Kona aŋak ala, ŋgaha Kona aŋak apəhla mazləbay aŋak ala suwan, 2 kà uwana kavàl maslay lakəl aŋa azladza gesina la vədah, kà masla aŋa mav sifa adəv à gay aw à azladza uwana kabəkəkal atà gesina. 3 Sifa adəv à gay aw kà, kà aŋa azlauwana tasəl ka pəra, à kak Zəzagəla dziriga gə, ŋgaha kà masəlay Yesu Kristu uwana kasləl à ahəŋ. 4 Gədapəhla mazləbay aŋak ala la vədah, gədadəvəŋ à gay sləray uwana kaf à gi à ahəl kà madəhəŋ. 5 Lagwa zlə kà, Baba kà, và à gi mazləbay uwana gəgà la masla la huma aŋak mok uwana gudəŋ à vok aləg madzəka dən zlə.”

6 “Baba, azladza uwana kabək à gi, atà la gudəŋ uwanay la vok kà, gədapəhatàla kak, kà uwana atà tagay azlaaŋak, ŋgaha kabək à gi atà, lagwa kà, atà takəs gay aŋak. 7 Lagwa kà dəwdəw tatak uwana kavà à gi kà, tasəl kà, atsà à ahəŋ la slaka aŋak. 8 Kà uwana gəpəh à atà ala gay uwana kapəh à gi à ahəl kà mapəh à atà, takəs, tasəl ndzer kà gəsà à wan la slaka aŋak, ŋgaha kà kak la uwana kasləl gi à wan.”

9 “Baba gədəv à ka kuɔa kà aŋatà. Awkà gədəv kuɔa kà gudəŋ à vok aw, ama kà aŋa azlauwana kabək à gi atà à ahəl, kà uwana azlaaŋak. 10 Dəwdəw tatak uwana aŋak kà aŋulo, dəwdəw tatak uwana aŋulo bay kà, uwaga kà aŋak, kà uwaga à uwana mazləbay gulo apəhla vok ala la azlatatak uwaga la abà gesina. 11 Gi kà, gi la gudəŋ la vok aya aw, ama atà kà, atà la gudəŋ la vok. Gi kà gəda à slaka aŋak Baba tsikasla, nəŋla atà la ndzəɔa aŋa sləm aŋak uwana kavà à gi, kà atà aŋa magay tekula, bokuba uwana məgaw tekula anu səla. 12 Mok uwana gi la slaka aŋatà gəfà à atà sləm la maslay aŋa sləm aŋak, sləm uwana kavà à gi. Gənəŋla atà, amiyaka tekula aŋatà bay kà, azàla aw. Say dza uwana naka azilà, wakitə agòɔ kà magəɔ uwana à afik, wakitə agòɔ pəra.* 13 Ama lagonay kà, gəda à slaka aŋak, à uwana gəpəh kiya uwanay kà, kà uwana gələg la gudəŋ la vok dadən, kà atà aŋa mabəzal marabay gulo la huɔ aŋatà, marabay uwana mahənlaga. 14 Gi, gəvə à atà gay aŋak, ŋgaha gudəŋ à vok azin atà vok ala, kà uwana azlaaŋa gudəŋ à vok aw, bokuba gi uwana gi aŋa gudəŋ à vok bay aw. 15 Gədəv à ka kuɔa kà mahəl atà à uda la gudəŋ la vok aw, ama aŋa manəŋla atà kà mawisiga. 16 Atà kà azlaaŋa gudəŋ à vok aw, bokuba gi, uwana gi aŋa gudəŋ à vok aw. 17 Pək atà ala kà azlaaŋak, gay aŋak kà dziriga pəra. 18 Gi gədasləl atà à gudəŋ à vok, bokuba uwana kasləl gi à ahəŋ à gudəŋ à vok. 19 Gəvə à ka sifa gulo gesina kà aŋatà, kà atà babay aŋa magay azlaaŋak la dziriga.”

20 “Gədəv kuɔa kà, kà aŋatà pəra aw, ama kà aŋa azlauwana tadədin gi gəl à vok, à kapəhla ala aŋatà bawbaw bay.” 21 “Gədəv kuɔa kà atà gesina aŋa magay tekula. Baba, tagay tekula la anu bokuba kak la gi babay anu tekula pəra, gudəŋ à vok aŋa masəlay kà kak kasləl gi à wan. 22 Baba gəvə à atà mazləbay uwana kavà à gi, kà atà aŋa tagay tekula bokuba anu səla uwana anu tekula. 23 Gəgay la atà la abà, ŋgaha kak babay məgaw anu səla, kà magay tekula la slaka gə. ŋgaha gudəŋ à vok aŋa masəlay kà kak

* 17:12 17.12 Mahabay 41.9

la uwana kaslël gi à ahəŋ hadfay, ŋgaha kà kak kawoya atà bokuba uwana kawoya gi.”

²⁴ “Baba, kak kavà à gi atà, asa à gi kà atà tagay la slaka uwana gədəgəy, ŋgaha kà atà aŋa manəŋ mazləbəy gulo, uwana kavà à gi, kà uwana kawoya gi dagay uwana kaləg mačəh gudəŋ à vok. ²⁵ Baba dziriga, gudəŋ à vok asəl ka aw, ama gi kà gəsəl ka, ŋgaha azlauwana babay kà tasəl ka kà kak la uwana kaslël gi à ahəŋ. ²⁶ Lagwa gəpəhatàla kak, ŋgaha gədəpəhatàla kak aya, kà masal aŋak uwana kawoya gi aŋa magay la atà babay, ŋgaha gi babay aŋa magay la atà.”

18

Makəs Yesu

(Mata 26.47-56; Mark 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Kiya uwaga mok uwana Yesu adadəv madəv kudfa à gay kà, ahàd la azlaməna matapla la slaka aŋha à gay dərəv à uda anik aŋa mukwà Kidəron. La abatà kà, gəy aləl la ahəŋ adà à abà la azlaməna matapla la slaka aŋha. ² Yudas uwana matal kaf à Yesu à gəl babay kà, asəl slaka uwatà, kà uwana Yesu adàha à abatà kwà à kwà la azlaməna matapla la slaka aŋha. ³ Yudas zlà, ahàd à gəy aləl à abà la maham à ahəŋ slodzi, la azlaməna manəŋla gəy Zəzagəla la tsəh. Azladza uwaga kà azlamadzahaga aŋa mav tatak la azla Farisəya la uwana tabəkal à tsəh, tahəl fənəs la matəvani à akəl à ahəl. ⁴ Kiya uwaga Yesu kà asəl tatak uwana adəbəzal gesina, azà à vok à awtəy à slaka aŋatà, agòd à atà: “Uwa, kayahaw uwa?” ⁵ Tawulà ala, tagòd: “Yesu, zil Nazaret.” Yesu agòd à atà: “Giga la uwanay, à uwana kayahaw!”

Yudas uwana atəl kaf à gəl, la abatà atà nna. ⁶ Mok uwana ‘Gəga la uwanay’, Yesu agòd à atà kà, tawul à lig, tatəf à vəfəh. ⁷ Yesu anəv à atà aya, agòd à atà aya: “Uwa, kayahaw uwa?” Tagòd: “Yesu, zil Nazaret.” ⁸ Yesu agòd à atà: “Gəga la uwanay, gədagod à akul aw takay? Baŋa gi kayahəw kà, sàkəw azlaanik uwaga tada aŋatà!” ⁹ Kiya uwaga la uwana gay uwana Yesu apəh uwarà, agəf à afik: “Baba, azladza uwana kabək à gi à ahəl kà, amiyaka tekula aŋatà kà adazila aw.” ¹⁰ Katsakar la Səmon Piyer la ahəl, abəf katsakar à lag, adədla mayà aŋa məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, akəfəval sləm ahəl kaf lakəl ala, sləm aŋa mayà uwatà kà Malkus. ¹¹ Yesu agòd: “Hay, Piyer, wulà katsakar aŋak à gəy aŋha à agu. Kadzugw kà ‘Gəsa ŋgərpa à uda la kətsaw uwana la abà Baba avà à gi aw’, gəgod takay?”

Tadala Yesu à huma Hanas

¹² Maham à ahəŋ slodzi, la azlaməŋga aŋatà, la azlaməna manəŋla gəy Zəzagəla aŋa azla Yahudiya tahamà à Yesu à adi, takàs, tawəfəŋ. ¹³ Terəŋa kà, tadàlla à mtəga aŋa Hanas dadəŋ. Hanas kà tsinay aŋa Kayyif, uwana masla la uwana məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la mavay uwatà la tsəh. ¹⁴ Tekedik kà, Kayyif la uwana avà sawaray à azla Yahudiya: “Nuləm kà dza tekula aməts à kà azladza gesina aŋa maməts à gay”, agòd tekefik.

“Gəsəl Yesu aw”, Piyer agod

(Mata 26.69-70; Mark 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ Sëmon Piyer atà la masla matapla anik tanëfà Yesu. Masla matapla anik uwatà kà, møy madzahaga asël, tahàd à gày à kodal à abà la slaka la Yesu, à kodal aña møy madzahaga uwaga à abà. ¹⁶ Ama Piyer agòd' à gay gamagày. Kiya uwaga masla matapla anik uwana møy madzahaga asël, asà à uda abadmà la mis uwana anëñla gamagày kà mav tetëvi à Piyer, kà mad à gày. ¹⁷ Mis uwana anëñla gamagày agòd' à Piyer: “Kak babay kà kak masla matapla aña zil uwanay aw takay?” “Awan, awan, gi la abà aw”, Piyer agòd'.

¹⁸ Anasl la ahøy, azlamëna slëray, la azlamëna manëñla tavatsà akàl à ahøy, kà madz la ahøy la adi. Piyer babay adzà à akàl à adi la slaka anjata.

*Møy madzahaga Hanas anava Yesu la gay ala
(Mata 26.59-66; Mark 14.55-64; Luka 22.66-71)*

¹⁹ Møy madzahaga aña azlamëna mav tatak uwana anavà Yesu lakël aña azlamëna matapla la slaka anha, lakël aña matapla anha uwana atàpla à azladza. ²⁰ Yesu agòd'al: “Göpèhàhàh gay à azladza la dazuwaya, gëtàpàhàtala azlatatak la azlagày madëv kufa la aku, ñgaha la møy gày Zëzagëla la aku, la slaka uwana azla Yahudiya tahàmàhà gay à vok gesina, gèhadà tatak à ahøy aw. ²¹ Kà mana kanav gi tatak aya ma? Nàv à azladza uwana tatsëb gi slëm lakël aña azlagay uwana göpèh à atà gesina. Atà tasël la lela lakël aña uwana göpèh à atà.” ²² Uwana Yesu apèh gay uwaga kà, masla manëñla anik uwana la makëla anha, aköd'ëval mamits à ahàl la magòd'al: “Kiya uwaga la uwana kaula à møy madzahaga aña azlamëna mav tatak à Zëzagëla à adi takay?” ²³ Yesu agòd'al: “Banja göpèh mawisiga kà pèhgëla mawisiga uwatà. Ama banja dziriga göpèh ma, kà mana kad'öd' à gi kiya uwanay ma?” ²⁴ Hanas aslël masla la mawad'ënga à slaka Kayyif møy madzahaga.

*Piyer agòd' aya kà: “Gësël Yesu aw”
(Mata 26.71-75; Mark 14.69-72; Luka 22.58-62)*

²⁵ La mok uwatà Sëmon Piyer la abatà à vud akàl à vok. Tanavàlla gay ala: “Kak babay, kak tekula aña azlamëna matapla aña zil uwanay aw takay?” Ama Piyer awulà à uda, agòd': “Awan, awan, gi la abà aw!”

²⁶ Tekula la tataka aña azlamagamza aña møy madzahaga aña azlamëna mav tatak à Zëzagëla la abà, uwana yaga aña dza uwana Piyer aköd'ëval slëm lakël ala, agòd'al: “Kak à uwana gënëñà ka la gày alàl la abà, akul sèla aw takay?” ²⁷ “Gi aw!”, Piyer agòd' aya, katskats mewgdzagalan awiyà la kaslà uwatà.

*Yesu la huma Pilatus
(Mata 27.1-2,11-14; Mark 15.1-5; Luka 23.1-5)*

²⁸ La gay bebëñ bën, tasëlla Yesu à uda la mtëga Kayyif, tadàlla à mtëga gumna aña azla Rom. Ama azla Yahudiya tadà à gày la mtëga aña gumna aw, kà uwana wakità mapèhay anjata avà à atà tetëvi aw, kà uwana banja tadà à gày kà, adatàla àlàh à vok, taslala vok aña mazuw tatak may aña madëvaday Paska aw. ²⁹ Kà uwaga à uwana gumna Pilatus asà à uda à slaka anjata, anàv à atà lakël: “Ma aña mana kapuwàw gudzi à dza uwanay à gël ma?” ³⁰ Tagòd'al: “Agayña agay dza mawisiga aw kà, naka mësllala vok aña mav à ka à ahàl aw.” ³¹ Pilatus agòd' à atà: “Dàwla, kadàd'ahawla seriya à gël ankul bokuba uwana wakità mapèhay ankul apèhay.” Azla Yahudiya tagòd'al: “Tetëvi la ahøy kà anjami aña mad'ah

seriya mamøtsay à dza à gøl aw.”³² Uwaga apakà vok anja magøf gay anja Yesu à afik, apøh lakøl anja mamøtsay anja. ³³ Kiya uwaga Pilatus awùl à gày, azàla Yesu, agòfal: “Kak, Suføl anja azla Yahudiya ay?” ³⁴ Yesu agòfal: “Kapøh uwaga ma la gøl anjak ay? Awma azlaanik tapøh à ka magay ay?” ³⁵ Pilatus agòfal: “Gi zil Yahudiya suwanj ay? Azlayaga anjak dardar gà, la azlamadzahaga anja azlamøna mav tatak à Zøzagøla la uwana tavà à gi kak, mana kafahàn takay ma?” ³⁶ Yesu agòf: “Makoray gulo kà anja gudøn à vok uwanay aw, agaynja makoray gulo kà anja gudøn à vok uwanay kà, naka iyay, azlamøna sløray gulo tagoðay kà mav à gi à ahàl anja azla Yahudiya aw. Ama kiya uwaga aw, makoray gulo kà anja gudøn à vok uwanay aw.” ³⁷ Pilatus agòfal zlà: “Lagwa ma kak Suføl ay?” Yesu agòfal: “Bokuba uwana kapøh kà, gi Suføl. Tayyà gi, gøsà à ahøn à gudøn à vok kà, kà mapøh dziriga. Uwabeyuwi uwana asal dziriga atsøb sløm à dziriga uwana gøpøhay.” ³⁸ “Mana à dziriga ma?”, Pilatus agòfal.

*Seriya mamøtsay atøf à Yesu à gøl
(Mata 27.15-31; Mark 15.6-20; Luka 23.13-25)*

Mok uwana adapøh gay uwaga, Pilatus asà à uda aya, kà mad à slaka azla Yahudiya, adzàfàtàn ala, agòf à atà: “Gøbøz à tatak uwana adukwla zil uwanay à ahøn aw. ³⁹ Ama bokuba uwana zagøla ankul kà, gødàwa à akul gøl à masla danj tekula kèla madøvadaj Paska ma. Lagwa ma asà à akul gøduwa à akul gøl à Suføl anja azla Yahudiya ay?” ⁴⁰ Kiya uwaga tadzèkà mawiyay: “Awanj, masla aw! Barabas la uwana asa à anu!” Tekedik Barabas uwatà kà, agà kà masla nabøra.

19

¹ Kiya uwaga Pilatus avà à atà tetøvi kà masläh Yesu ala la kurpi. ² Azla-slodzi taslähslöp gabaga anja atæk kà mawaf à Yesu à gøl, ngaha tatsàkwà à deri mativga gà à abà vikuza. ³ Tazà à vok à slaka anja, ngaha tagòfal: “Ayyi, Suføl anja azla Yahudiya!” Ngaha tazlàb la mamøts à ahàl.

⁴ Kiya uwaga Pilatus asà à uda aya, agòf à maham à ahøn dza, agòf à atà: “Gøtsakulla à uda à abanay. Kà akul anja masølay kà tatak la ahøn à uwana azlayla kà madukwla seriya à gøl aw.” ⁵ Yesu asà à uda la gabaga anja atæk lakøl, la deri mativga la vok vikuza. Ngaha Pilatus agòf à atà: “Aganay dza zlà!” ⁶ Ama uwana azlamadzahaga anja azlamøna mav tatak à Zøzagøla, la azlamøna manønja gày Zøzagøla tanønàn kà, tadzèkà mawiyay: “Zlèl masla à ahàf à adi, zlèl masla à ahàf à adi!” Pilatus agòf à atà: “Zlèl masla à ahàf à adi la gøl ankul, kà uwana gøbøzà à tatak uwana gøfahalla seriya à gøl aw.” ⁷ Azla Yahudiya tagòfal: “La wakità mapøhay gami la abà kà, mapøhay gami agòf kà: Azlayla à vok amøtsay kà uwana: ‘Gi la gøl gulo kà, gi Kona anja Zøzagøla’, agòf.”

⁸ Mok uwana Pilatus atsønà gay uwatà, guba akøs kaykay aya. ⁹ Awùl à gày, ngaha anäv à Yesu: “Kasà à wanj ma la ala tak la?” Ama Yesu kà awulà gay à uda aw. ¹⁰ Kiya uwaga Pilatus agòfal: “Asà à ka mabafgøma aw ay? Kasøl kà gi la maslay anja maduwa ka gøl, ngaha bay kà, gi la maslay anja mazløl ka à ahàf à adi aw takay?” ¹¹ Yesu agòfal: “Kak la maslay lakøl gulo aw, say banja uwana Zøzagøla avà à ka dagay la afik pøra. Kà uwaga à uwana dza uwana avà à ka gi à ahàl la uwana aduwa ka la tsakana gesina.” ¹² Dagay la mok uwatà Pilatus ayàh tetøvi kà maduw gøl à Yesu.

Ama azla Yahudiya tadzəkà mawiyay: “Baŋa kasak à dza uwaga kà, kak slawda aŋa mən sufəl aya aw! Kəla dza uwana ‘Gi sufəl’, agòd kà, masla məzam aŋa mən sufəl!”

¹³ Mok uwana Pilatus atsonà gay uwaga kà, awùlla Yesu à uda aya, adzà à kursi aŋa seriya à afik, la slaka uwana tazalalla Pave (Uwaga asal magoday: slaka akur madəlay gay gà, la gay Ibəranəŋkowen *Gabbatha*, tagodfal) ¹⁴ Uwaga kà, agà vuf madəh vok aŋa vuf madəvaday Paska, la tataka afats. Pilatus agòd à azla Yahudiya: “Masla la uwaga à Sufəl aŋkul!” ¹⁵ Ama tadzəkà mawiyay: “Kəd masla, kəd masla, zləl à ahàf à adi!” Azlamən madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla tagòd: “Sufəl gami anik la ahən aw, say mən sufəl aŋa azla Rom pəra.” ¹⁶ Kiya uwaga Pilatus avà à atà Yesu à ahàl, kà atà aŋa mazləl à ahàf à adi. Kiya uwaga tadàla Yesu.

Tazləl Yesu à ahàf à adi

(Mata 27.32-44; Mark 15.21-32; Luka 23.26-43)

¹⁷ Yesu asà à uda la gudəŋ la abà, ahàf uwana tadəzləllal à adi lakəl aŋha, kà mad slaka uwana tazalalla slaka aslasl takas à gəl. (Tazalalla *Golgota* la gay Ibəranəŋkowen) ¹⁸ La abatà la uwana, azlaslodzi tazləl Yesu à ahàf à adi. La kaslà uwatà la uwana tazləl azladza səla à ahàf à adi atà nna, tekula la ahàl kaf, tekula la ahàl gudzay aŋha. Yesu la tataka la abà.

¹⁹ Pilatus avà à atà tetəvi kà matsetser wakità kà maf à ahàf à adi lakəl aŋha. Aganay matsetseray gà uwana tatsetsər: YESU ZIL NAZARET, SUFƏL AŋA AZLA YAHUDIYA. ²⁰ Azla Yahudiya aŋuvaw tadzəŋəh matsetseray uwatà, kà uwana slaka uwana tazləl Yesu à ahàf à adi, kà nekwa la mad à huđ gudəŋ à abà, matsetseray gà uwana tatsetsər kà la gay Ibəranəŋkowen, la gay latin, ŋgaha la gay gərək. ²¹ Kiya uwaga azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwana la tataka azla Yahudiya la abà, tagòd à Pilatus: “Matsetseray uwanay: Gi Sufəl aŋa azla Yahudiya, kagòd kà kità aw, ama tsetsər kà: Dza uwanay la uwana agòd kà: ‘Gi Sufəl aŋa azla Yahudiya’, agòd, kagoday.” ²² Pilatus agòd: “Uwana gədatsetseray kà, adza à ahən kiya uwaga pəra.”

²³ Mok uwana azlaslodzi tazləl Yesu à ahàf à adi kà, tahəl lukut aŋha, tavàhən ala slaslaka ufađ, kəla slodzi abəzal slaka tekula, tekula. Tahəl deri aŋha uwana madzəbayga vok aw, tsərəh à afik, tsərəh à vəfah. ²⁴ Azlaslodzi tagòd à vok kà atà kà atà: “Məkwaha deri uwanay ala aw, ama mətsà tsatsa lakəl kà anu aŋa masəl dza uwana agəfal.” Uwanay apakà vok kà magòd gay uwana à afik wakità Zəzagəla apəh:

‘Tavàhà lukut gulo la tataka aŋatà la abà, tatsà tsatsa la lukut gulo lakəl.’[✧] Kiya uwanay la uwana azlaslodzi tafahən zlà.

²⁵ Nekwa la ahàf uwana tazləllal Yesu à adi kà, iyà aŋha atsizl à abatà, atà la deda aŋha duguga, mis aŋa Kəlopas, ŋgaha Mariyama dəg zla Magdala. ²⁶ Yesu anəŋà iyà aŋha, la makəla aŋha masla matapla uwana awoyən kaykay. Yesu agòd à iyà aŋha: “Mis uwanay kà kona aŋak la uwaga.” ²⁷ ŋgaha agòd à masla matapla uwaga: “Iyà aŋak la uwaga.” Dagay vuf uwatà, masla matapla azəb à mtəga aŋha.

*Mamətsay anja Yesu**(Mata 27.45-56; Mark 15.33-41; Luka 23.44-49)*

²⁸ Uwana uwaga adada à lig gesina, Yesu asèl tatak gesina kà adadəv à gay, apəh uwaga kà mahən gay uwana ala matsetseray agod: “Nəlay aza à gi.”^{*} ²⁹ Iyaw hamhamga la ahəŋ la abatà la daraw gə dəŋərə. Azlaslodzi tadüw sawsaw à iyaw hamhamga uwaga à abà, tafà à kavak à gay kà madziyla à afik anja makokuzay. ³⁰ Mok, uwana adakokuz iyaw uwaga, Yesu agod: “Lagwa kà adagay diga!” Akəsà gəl à ahəŋ, aməts.

Slodzi azləla makəla à Yesu ala la atsəkaf

³¹ Uwaga kà mavakay madəh vok anja maduw ləv, asà à azla Yahudiya kà, azlavok adza à ahəŋ la ahəf à adi tsərəh à mavakay maduw ləv aw, kà uwana mavakay uwatà kà mavakay mapis ala gay à vok gə, tanəv à Pilatus kà, takàlähà à atà asik ala, kà mahəl vok à ahəŋ la ahəf la adi. ³² Kiya uwaga azlaslodzi tasà à waŋ takàlähà asik à matera ala, la anja masəla, uwana la makəla anja Yesu lakəl la slaka gə. ³³ Uwana tabəz à Yesu à vok kà, tanəŋəŋ kà adamətsay. Kà uwaga à uwana takàlla ala asik ala aw. ³⁴ Ama tekula anja azlaslodzi azləl ala makəlla la atsəkaf, batsərə anjiz la iyaw asà à uda. ³⁵ Dza uwana azəŋ lakəl anja tatak uwaga apakà vok gesina kà, azəŋ lakəl anja kà dziriga, masla bay kà asəl kà uwana anəŋə, akul babay kà kaslaw anja madiŋal gəl à vok. ³⁶ Uwanay apakà vok kà gay anja matsetseray anja magəd à afik ndzer: “Tadəkəlah aslasl anja ala aw.”^{*}

³⁷ La azlaslaka anik la wakità la abà agod aya kà: “Tadənəŋ dza uwana tazlələn ala la ahəf la adi.”^{*}

*Maf Yesu à zəvay à agu**(Mata 27.57-61; Mark 15.42-47; Luka 23.50-56)*

³⁸ Uwana uwaga adada à lig, Yusufu zil gudəŋ Arimate, anəv tetəvi la slaka Pilatus kà mazəb vok anja Yesu. (Yusufu kà masla matapla la slaka Yesu la gəl à gəl, kà uwana guba azəŋ kà azla Yahudiya) Pilatus avəl tetəvi. Kiya uwaga Yusufu asà à waŋ, azəb vok anja Yesu à ahəf à adi ala. ³⁹ Nikodemus, zil uwana ahəd à slaka Yesu la vəd, asà à waŋ à slaka anja bay, matərsin, la azlaahəf kidzidzi uwana mahamala gay à vok gə la ahəl, mahanay anja kà kilo dzik makər (Bokuba tasà kulo gəl anja zlo) ⁴⁰ Tazəb vok anja Yesu atà səla, tafədäl bafta à adi, tadəhəhal azlatatak mazinay gə à vok, uwana zagələ anja azla Yahudiya, kà mazəb dza à uda, à banja adamətsay. ⁴¹ La slaka uwana tazləl Yesu à ahəf à adi kà, gəy aləl la ahəŋ la abatà. La gəy aləl uwatà la abà kà, zəvay mawga la ahəŋ, taf dza à agu didi aw. ⁴² Bokuba uwana vuđ madəh vok anja vuđ maduw ləv anja azla Yahudiya kà, tafə Yesu à agu la abatà, kà uwana zəvay kà nekwa.

20*Mawul à uda la mamətsay anja Yesu**(Mata 28.1-8; Mark 16.1-8; Luka 24.1-12)*

¹ Bəŋ la zay la tsəh vuđ maduw ləv anja azla Yahudiya, Mariyama dəg zla Magdala, ahəd à gəl zəvay. Masla anəŋəŋ kà akur uwana la zəvay la gay kà, matakoslal à ama ala gə. ² Adà anja la mahoyay, abəz à Səmon

^{*} 19:28 19.28 Mahabay 69.21; 22.15   ^{*} 19:36 19.36 2Musa 12.46; 4Musa 9.12; Mahabay 34.20

^{*} 19:37 19.37 Zakari 12.10

Piyer à vok, atà la masla matapla anik uwana Yesu awoyàñ kaykay, agòd à atà: “Sufèl kà, tazèb à lag la zəvay la aku, məsəl slaka uwana tadàlla à abà aw.” ³ Piyer atà la masla matapla anik uwanay tahàd à gəl zəvay. ⁴ Tahàd la mahoyay, tahòy, ama masla matapla anik uwanay aduwà Piyer la mahoyay, atsà vok à gəl zəvay. ⁵ Atsòñ gəl à agu, anəñà bafta la vədah la aku, ama adà à agu aw. ⁶ Səmon Piyer, uwana asà à wañ la lig la ahəñ, adà à agu. Masla anəñà bəfta la vədah, ⁷ la nalbət uwana tafafad à Yesu à gəl, masla kà, adəbanì vok la bafta aw, mafafad à abà gà la slaka anik kokudfa gəl aña. ⁸ La lig la ahəñ, masla matapla uwana atsà vok à gəl zəvay, adà à agu suwañ. Anəñəñ, ngaha adiñal gəl à vok. ⁹ (Tekedika la kaslà uwatà kà, azlaməna matapla tatsənà godega aña wakità, uwana Yesu adàwula à uda la mamətsay agod, dadəñ aw) ¹⁰ Ngaha azlaməna matapla sèla uwatà tawùl añaatà.

*Yesu apəhla vok à Mariyama uwana dæg zla Magdala
(Mata 28.5-10; Mark 16.9-11)*

¹¹ Mariyama atsižlla ahəñ la gay zəvay la matuway. Uwana atuway kà, atsòñ gəl à zəvay à agu kà manərozay, ¹² ngaha anəñà azlamalika sèla la lukut medfekuga la vok təlla, tadzàh madzay la slaka uwana hənà Yesu à ahəñ. Tekula adzà madzay lakəl gə, anik adzà madzay la godega gə. ¹³ Azlamalika uwaga tanəvalla gay: “Mis, kà mana katuway ma?” Mis agòd à atà: “Tazèb vok aña Sufèl gulo, gəsəl slaka uwana tadàlla à abà aw.” ¹⁴ La mapəh gay uwaga la gay la, agolà vok, ngaha anəñà Yesu. ¹⁵ Yesu anəvalla gay ala: “Mis, kà mana katuway ma? Uwa kayahay uwa?” Mis adzəgw kà masla sləray guf, agòd, à uwana apəhal kiya uwanay: “Banja kak kazəb kà, pəhgəla slaka uwana kafà à abà, kà gəday, gədazəbay.” ¹⁶ Yesu agòdal: “Mariyama!” Fətsal, Mariyama agolà vok à slaka aña, ngaha agòdal la gay Ibəranəñkowen: “*Rabbuni!*” (Uwana asal magodəy: Məngə gulo) ¹⁷ Yesu agòdal: “Kakəs gi à ahəñ aw, kà uwana gədàda à afik à slaka Baba gulo aw. Ama həd, kadəgod à azladedə gulo kà gədàda à afik à slaka Baba gulo, uwana Baba añkul babay, à slaka Zəzagəla gulo uwana Zəzagəla añkul babay.” ¹⁸ Kiya uwaga Mariyama dæg zla Magdala azà gay uwaga à azlaməna matapla: “Gədanəñ Sufèl!” Ngaha atùgw a atà tatak uwana apəhal gesina.

*Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aña
(Mata 28.16-20; Mark 16.14-18; Luka 24.34-49)*

¹⁹ La gay mokokhu aña vud maduw ləv aña azla Yahudiya uwatà, azlaməna matapla tahamà gay à vok la gəy anik la aku, tatsàkà à gamagəy à ama la tsəkurum, kà uwana guba azà à atà kà azla Yahudiya. Yesu asà à wañ, atsizl à tataka añaatà à abà, agòd à atà: “Lapiya aga la akul!” ²⁰ Uwana adapəh à atà uwaga, apəhatàla ahəl aña la makəla aña. Azlaməna matapla tahən ala la marabay à kà uwana tanəñà Sufèl. ²¹ Yesu agòd à atà aya: “Lapiya aga la akul, bokuba uwana Baba asləl gi à wañ kà, gi babay kà gəsləl akul suwañ.” ²² La lig aña uwaga la ahəñ, afətà à atà afad à gəl, agòd à atà: “Bəzəw Masasəfok Zəzagəla! ²³ Uwabeyuwi uwana kamatsawwalla tsakana ala kà, adəbəz mamatsila. Azlauwana kamatsaw à atà tsakana ala aw kà, tadəbəz mamtsila babay aw.”

Yesu atà la Tomas

²⁴ Mok uwana Yesu asà à waɲ kà, Tomas, tekula aɲa azlaməna matapla kulo gəl aɲha səla, (Uwana tazalal vəgal), la uwana agà la tataka aɲatà la abà, à mok uwana Yesu asà à waɲ aw pəra. ²⁵ Azlaməna matapla anik tagòdal: “Mənəɲà Sufəl!” Ama Tomas agòd à atà: “Baɲa gədənəɲəɲ azlamokfak aɲa mamasamasa uwana la ahəl aɲha aw kà, gədiɲal gəl à vok aw, say baɲa gədətəp gay gəl ahəl gulo à amik, aɲa mamasamasa uwatà à abà dadəɲ, ɲgaha gətəp ahəl gulo à amik uwana à abà la makəla aɲha aw kà, gədiɲal gəl à vok aw!”

²⁶ Bà la mad à abà aɲa kasukwa uwatà aya kà, azlaməna matapla tahamà gay à vok la kay aya. Vuɖ uwatà kà, Tomas la tataka aɲatà la abà. Gamagəy matsakahay gə la tsəkurum, ama Yesu asà à waɲ, atsizl à tataka aɲatà à abà, la magòday: “Lapiya aga la akul!” ²⁷ ɲgaha agòd à Tomas: “Tomas, təp gay gəl ahəl aɲak à abà la abanay, ɲgaha nərəz makəla gulo, sək à matsigay, diɲal gəl à vok pəra.” ²⁸ Tomas agòdal: “Sufəl gulo, Zəzagəla gulo!” ²⁹ Yesu agòdal: “Kà uwana kadanəɲ gi pəra, à uwana kadɲal gəl à vok ay? Marabay la azlauwana tadiɲal gəl à vok la kokudə manəɲ gi!”

Godega aɲa wakità uwanay

³⁰ Yesu adəhà azlanadzipo anik la huma aɲa azlaməna matapla aɲha aɲuvaw, uwana tatsetsər à wakità uwanay à abà aw. ³¹ Ama uwana agà la abà kà tatsetser kà, kà akul aɲa madiɲal gəl à vok kà Yesu kà Kristu, ɲgaha Kona aɲa Zəzagəla. La madiɲal gəl à vok uwaga kà akul kabəzaw sifa adəv à gay aw, la masla la abà.

21

Yesu apəhla vok à azlaməna matapla mədəf

¹ La lig aɲa uwaga la ahəɲ aya, Yesu apəhla vok à azlaməna matapla la slaka aɲha, la gay dərəv Tiberiya, la kuba uwanay uwana apəhatàla vok: ² Səmon Piyer, la Tomas (Uwana tazalalla vəgal), Natanayel, uwana la Kana aɲa Galili, azlabəza aɲa Zebede, la azlaməna matapla səla anik aɲa Yesu, tahamà gay à vok. ³ Səmon Piyer agòd à atà: “Gəday, gədakas kilfi.” Atà tagòdal: “Anu babay kà, mənəfa ka”, ɲgaha tahàd à kəslah iyaw à afik. Ama la huɖ vəd uwatà kà, takəs tatak aw. ⁴ Mok uwana məl azl à awulà, Yesu apəhatàla vok la gay dərəv, ama azlaməna matapla tasəl kà uwaga kà Yesu aw. ⁵ Kiya uwaga Yesu agòd à atà: “Azlakohana, kakàsaw kilfi ay?”, agòd à atà. “Awarɲ”, tagòdal. ⁶ Masla agòd à atà: “Dùwəw dzarawa aɲkul à makəla à ahəl kaf aɲa kəslah iyaw, ɲgaha kabəzaw à kilfi!” Kiya uwaga tadùw à abà ɲgaha tabəz kilfi tsərəh à uwana taslala vok aɲa mabiyeɲ à uda aya aw, kà uwana adahənla la kilfi. ⁷ Masla matapla uwana Yesu awoyən kaykay agòd à Piyer: “Uwaga kà Sufəl gami!”

Kà uwaga, mok uwana Səmon Piyer atsənà uwaga: ‘Sufəl’ tagòd kà, adùw lukut aɲha à vok, avàl à iyaw à abà. ⁸ Azlaməna matapla anik tasà à waɲ la kəslah iyaw, la mabiyeɲ dzarawa uwana kilfi adahən à abà. Kərkər la gay dərəv aw, bokuba zuwid tekula. ⁹ Mok uwana tasà à vədah kà, tanəɲà akəl, kilfi la afik la Pain. ¹⁰ Yesu agòd à atà: “Kilfi uwaga kakàsaw, kasawla azlaanik à waɲ à abanay.” ¹¹ Səmon Piyer ahàd à kəslah iyaw à afik, abiyà dzarawa à vədah la kilfi mənɲa gə dzim bəzi aɲha dzik zlo gəl aɲha makər gesina aɲha. Ama la magəl kilfi uwaga babay kà dzarawa

akwahala aw. ¹² Yesu agòd à atà: “Sàw à waɲ, kazuwaw!” Amiyaka bà tekula la tataka azlaməna matapla aɲha la abà kà, dza aslala vok aɲa manaval: “Kak uwa” aw, kà uwana tasəl kà masla Sufəl aɲatà. ¹³ Yesu azà vok à slaka Pain, ahəl, ɲgaha avàhà à atà, ɲgaha akàl à atà kilfi babay, bokuba uwana avàhà à atà Pain.

¹⁴ Uwaga kà, kà mamakər à uwana Yesu apèhla vok à azlaməna matapla la slaka aɲha, la lig aɲa mawul à uda aɲha la mamətsay.

Yesu atà la Piyer

¹⁵ Uwana tazùw tatak may à gay kà, Yesu agòd à Səmon Piyer: “Səmon, Kona aɲa Yuhana, kaɖuwà azlauwanay la mawoy gi takay?” “Iyay, Sufəl, kasəl kà gəwoya ka” Yesu agòdɔl: “Nəɲla azlabəza tuwaɲ gulo.” ¹⁶ ɲgaha agòdɔl kà masəla aya: “Səmon, Kona aɲa Yuhana, kawoya gi ay?” “Iyay, Sufəl, kasəl kà gəwoya ka.” Yesu agòdɔl: “Fà sləm à azlabəza tuwaɲ gulo!” ¹⁷ ɲgaha Yesu agòdɔl kà mamakər aya: “Səmon, Kona aɲa Yuhana, kawoya gi ay?” Piyer agòdɔl la mazaw la gəl gà, kà uwana Yesu apèhal kà mamakər: ‘Kawoya gi ay?’ ɲgaha agòdɔl: “Sufəl, kasəl tatak gesina, kasəl bay kà, gəwoya ka.” Yesu agòdɔl: “Nəɲla azlatuwaɲ gulo! ¹⁸ La haɖay gəgòd à ka: La mok uwana kaləg meɖega, kafàh parapara aɲak à tsəh la gəl aɲak, kadàhah à slaka uwana asà à ka. Ama aɲa kadəgay makoz kà, tadəbay à ahəl aɲak ala, kà dza anik aɲa maf à ka parapara à tsəh, ɲgaha dza anik adàdala kà à slaka uwana asà à ka maday aw.” ¹⁹ (La gay uwaga kà Yesu asal mapəhla ala tsəhay mamətsayga uwana Piyer adàmətsay kà mavày mazləbay à Zəzagəla) La lig la ahəɲ Yesu agòdɔl: “Nəfà gi!”

Yesu la masla matapla uwana awoyaɲ kaykay

²⁰ Piyer anəɲà à lig kà, anəɲà masla matapla uwana Yesu awoyaɲ kaykay, atsà à waɲ la lig aɲatà. Masla uwana ahùb à Yesu à makəla, la mok uwana atà la tatak may lakəl uwarà, à uwana anàv à Yesu: ‘Sufəl, uwa à dza uwana adàta à kaf à gəl uwa?’ ²¹ Piyer anəɲà, ɲgaha agòd à Yesu: “Dza uwanay, takay Sufəl, masla ma mana à uwana adàbəzal tak ma?” ²² Yesu agòdɔl: “Baɲa asa à gi adz à ahəɲ la sifa tsərəh à uwana gədàwula à waɲ ma, mana aɲak la abà ma? Kak kà, nəfà gi pəra.” ²³ Azlaməna maham à ahəɲ gay Zəzagəla tatsənà gay uwaga: ‘Masla matapla uwanay, adàmətsay aw’, tagòd. Ama, ‘Adàmətsay aw’, Yesu agòd à Piyer aw, ama agòd pəra kà: ‘Baɲa asa à gi adza à ahəɲ la sifa tsərəh à kaslà uwana gədàwula à waɲ ma, mana aɲak la abà mi?’, agòdɔl pəra.

²⁴ Uwaga masla matapla gà la uwanay à uwana atsetsər gay uwanay kà, ɲgaha məsəl kà uwana atsetsər kà dziriga.

Makəɖ gəl à ahəɲ aɲa wakità uwanay

²⁵ Yesu adahà azlasləray anik aɲuvaw. Agay tatsetseray la tekula, tekula gesina kà, naka gudəɲ gesina aslala vok aɲa makəsiɲ azlawakità uwanay tatsetser aw.

SLƏRAY AŇA AZLAMƏNA MATAPLA LA SLAKA YESU Les Actes des Apôtres

¹ A kak slawda gulo Tewofil.

La wakità gulo matera la abà kà, gətsetser à ka lakəl aŇa Yesu. Gəda-tsetseray lakəl uwana apàhla ņgaha la uwana atapàhla à azladza gesina, dagay madzəka vok aŇa sləray aŇha, ² tsəràh à mavakay uwana Zəzagəla azəb à zagəla. Mok uwana aləg la gudəŇ la vok, akàsàni azladza kà magay azlaməna matapla aŇha, atàpàhàtəla uwana naka tadəhəŇ, adfahà uwaga kà la ndzəda aŇa Masasəfok Zəzagəla. ³ La lig la ahəŇ, à mok uwana adamatsay apəhatəla vok asik dəŇ la mahanay dzik ufaɸ la abà, kà atà aŇa masəlay la dziriga kà masla la sifa. Apəh à atà gay aŇa makoray Zəzagəla. ⁴ Vərđi anik uwana tadahama gay à vok kà mazuw tatak may la slaka gə kà, agòɸ à atà: “Baba gulo, apəh à akul à ahəŇ kà mav à akul tatak uwanay, à uwana gəpəh à akul, kadaw à slaka aw, dzàw à ahəŇ la abanay la Urusalima kakudaw. ⁵ Kà uwana Yuhana adfahà batem à azladza la iyaw, ama la huma la gay kà, akul kà, tadəfahakullaŇ kà la Masasəfok Zəzagəla.” ⁶ Azlaməna matapla uwana tahamà gay à vok la Yesu tanəval: “Sufəl gami, la kaslà uwatà la uwana kadàv makor gəl à tsəhay aŇak Isərayel ay?” ⁷ Yesu agòɸ à atà: “Uwaga kà gay aŇkul la abà kà masəl kaslà uwatà aw, say Baba gulo la uwana asəl uwaga pəra. ⁸ Ama à akul kà, Zəzagəla adàv à akul Masasəfok aŇha, la ndzəda aŇha ņgaha kadəgaw azlaməna sayda gulo, la abanay la Urusalima, ņgaha la kutso Yahudiya, la Samariya ņgaha tsəràh à makəɸ gəl à ahəŇ gudəŇ à vok gesina.”

Mad à zagəla aŇa Yesu

⁹ La mapəh uwaga la gay ala, azəb vok à zagəla, ahàd à slaka Baba, la huma yewđi aŇatà. ņgaha azà à atà à adi, ņgaha tanəŇəŇ aya aw. ¹⁰ La mok uwana atà la matsak yewđi à zagəla aya kà, azladza səla tatsizlla atà à vok la lukut mefekuga la vok təlla. ¹¹ Tagòɸ à atà: “Akul azla Galili, kà mana kadzaw à ahəŇ tsàk yewđi à zagəla ma? Yesu uwana ahàd à zagəla asək akul à ahəŇ, adàwul à waŇ bokuba uwana kanəŇəw mad à zagəla aŇha.”

Tayahani dza kà mabəɸla à slaka aŇa Yudas à abà

¹² La lig aŇa uwaga la ahəŇ, azlaməna matapla tasà à ahəŇ la gudəŇ uwana la afik, tazalalla gudəŇ kuvu, kiya uwaga tasà à ahəŇ la abatà, tahàd à Urusalima kərkər aŇha kà mahoyay pəlis tekula. ¹³ Mok uwana tabəzà Urusalima kà, tadà à gəy uwana à agu lakəl aŇa gəy anik la afik tadzà à ahəŇ la aku uwarà. Azladza gə uwana kà: Piyer, Yuhana, Yakuba kona aŇa Alfe, Səmon uwana tazala Zəlot ņgaha Yahuda kona aŇa Yakuba. ¹⁴ Gesina aŇatà tahamàh gay à vok kà madəv kuɸa la slaka gə, la azlamis, la Mariyana iyà aŇa Yesu, ņgaha la azlɸda aŇa Yesu.

¹⁵ La vərđi anik aya, azlaməna madiŇal gəl à vok tahamà gay à vok: Dza dzim bəzi aŇha dzik səla. Hadzak, Piyer atsizlla ala la tataka aŇatà la abà, agòɸ à atà: ¹⁶⁻¹⁷ “Azlɸdeda, Yudas kà agə la tataka gami la abà.

Masla kà tavàl slëray bokuba anu bay. Ama la mok uwana azladza tayàh makøf Yesu kà, aguwa azladza à huma, kà makøf Yesu. Dagay uwarà la matsetseray la abà, David apèh à ahøj lakèl anja Yudas uwana naka afehøj. Ndzer, say gay uwanay agøf à afik bokuba uwana apèh à vok.”

¹⁸ Yudas kà adahàh kà mawisiga. Sili uwana tapèlal kà maguw azladza à huma anja mapèhla Yesu ala kà, asùkwla guf, ngaha atsà gèl à ahøj la guf uwatà la abà, tsèzllòh, hana anja gesina asà à vøfah gesina, vørdøfa.

¹⁹ Azlamèna madz à ahøj la Urusalima tasèl à uwana apakà vok gesina, gay gà la uwaga tazàlalla guf uwatà la gay gudøj anjatà kà: *Hakeldama*, bokuba magøday kà: Guf anja aniz. ²⁰ Piyer awùlla à gay anja à tsøh, agøf aya: “Gay gà la uwaga David apèh à ahøj dagay uwarà lakèl anja Yudas la wakità anja Mahabay la abà:

'Gày anja adàpakay nvagay tsewwa,
Dza adàdza à ahøj la aku anja tetuwa.'

Tatsetsèr aya kà:

'Say dza anik abøf à slaka anja à abà aya.'”[✠]

²¹⁻²² “Say dza abøf à slaka anja à abà kà mapak masla sayda anja mawul à uda anja Sufèl Yesu gami la mamøtsay. Dza uwaga agay kèla kà tekula la tataka azlauwana la abà mauguzahàh anina la kèla slaka uwana Sufèl Yesu adahàh à abà dagay zamana uwana Yuhana adfahàlla batem tsèràh asàk anu à ahøj à mok uwana Yesu awùl à uda la mamøtsay awùl à zagèla.”

²³ Kiya uwaga tatsizlla azladza sèla ala: Yusufu uwana tazalalla Barsabas, sløm anja anik aya Yustus, atà la Matiyas. ²⁴ Ngaha tadøv kudà à Zøzagèla gesina anjatà, tagøf: “Sufèl, kak uwana kasèl madzugway anja løv anja dza kà, pèhanula la uwana kakèsàni la tataka anjatà la abà, ²⁵ kà masla anja maøf à slaka asik anja Yudas à abà kà magay masla matapla, kà masla anja madfah slëray anja à uwana Yudas asàkal, kà masla anja mad à slaka uwana à abà agà anja.” ²⁶ La lig la ahøj tatsà à atà gorøpu lakèl anja mazøbani tekula anjatà. Kiya uwaga Zøzagèla azèbàni Matiyas, ngaha adà à matugway anja azlamèna matapla kulo gèl anja tekula gà uwaga à adi.

2

Mas à ahøj anja Masasøfok Zøzagèla

¹ Mok uwana madøvadaj anja Pentakosta adasa à waj, azlamèna madinjal gèl à vok tahamà gay à vok gesina la slaka tekula la abà.[✠]

² Katskats tatsønà maslèh mèlo bokuba mahohumay anja møj kular, asa à ahøj la zagèla, ngaha ahønà gày uwana ala, atà la aku gesina. ³ La abatà azlatatak anik tapèhla vok ala bokuba azlaalàh akàl; taslèhà gèl à ahøj, tadzàh à kèla uwabeyuwi anjatà à gèl gesina. ⁴ Gesina anjatà tahøn ala la Masasøfok Zøzagèla, ngaha tadzèkà mabafma la azlagay gudøj anik anik, bokuba uwana Masasøfok avà à atà kà mapøhay.

⁵ La kaslà uwatà azla Yahudiya uwana tanøfà mapøhay anja fèla anjatà, la ahøj la Urusalima, tasà à waj la azlakutso anik anik la abà gesina, tasà à waj kà madz à ahøj la Urusalima. ⁶ Mok uwana tadatsøn mahohumay uwaga, tasà à waj, tahamà gay à vok. Løv avàlàh à atà à gay gesina anjatà, kà uwana kèla uwabeyuwi anjatà kà atsønøj kà tapèh gay kà la

gay gudəŋ aŋha. ⁷ Kiya uwaga gesina aŋatà ləv avələh à atà à gay, gəl akəd à atà à vok, tagòd: “Azladza uwanay tavats gay kà, kà azla Galili aw takay? ⁸ Ņgaha ma, uwanay ma kakay apaka vok, kà kəla uwabeyuwi gami atsəna kà tapəhay kà la gay gami uwi? ⁹ Tsa tekefik kà azladza uwanay tasà à waŋ la kutso Partiya, Medi, Elam, Mesopotami, Yahudiya, Kapadotsəya, tsərəh à Asəya. ¹⁰ Ņgaha la Fərizi, Pamfiliya, Misəra, űgaha la kutso aŋa Libiya uwana nekwa la Səren, azlaanik la tataka gami la abà, tasà à waŋ la Rom, ¹¹ azlauwana azla Yahudiya slilih gà la azlauwana tapakàh azla Yahudiya mapakay, azlaanik uwana tasà à waŋ la Kəreta űgaha azlaanik la Arabiya. Ama ku bə la uwaga bay kà, kəla uwabeyuwi gami atsəna kà tapəhay lakəl aŋa sləray mənŋa aŋa Zəzagəla la gay gudəŋ aŋha!” ¹² Ləv avələh à atà à gay gesina, tasəl uwana tapəhay aw, tagòd kà atà à atà: “Uwanay ma, mana asal magòday mi?” ¹³ Ama bə la uwaga kà azlaanik takədàsl azlaməna madiŋal gəl à vok la magòday: “Ndzer, azladza uwanay kà guzu adakəd atà à gay.”

Mapəhay aŋa Piyer

¹⁴ Hadzak Piyer asà à afik la azlaməna matapla kulo gəl aŋha tekula gə uwanay, azà kuda à zagəla, agòd à maham à ahəŋ dza: “Akul azla Yahudiya, űgaha akul uwana kadzaw à ahəŋ la Urusalima la abà gesina, sələw, tsəbəw sləm à gay uwanay gəpəh à akul lagwa. ¹⁵ Kay, azladza uwanay kà, guzu adakəd atà bokuba uwana kagòdaw aw, kà uwana bə zil gosila bay kà, adaslay dadəŋ aw. ¹⁶ Ama kà magòd uwana à afik, masla mapəhal gay à ahəl Yoyel apəh: ¹⁷ Zəzagəla agòd:

'Kiya uwanay à uwana adəpaka vok la madəv à gay mahənay:

Gədàsləl Masasəfok gulo à ahəŋ à azladza à gəl gesina;
azlabəza aŋkul, la azlakohana aŋkul, la azlamakozga aŋkul masa-
siŋay adəsasinhla atà, gədəbədəhà atà à ama la abà, tapəh paŋaw
gulo.

¹⁸ Ndzer, hadfay gədəsləh Masasəfok gulo à gəl aŋa azlamagamza gulo,
azlazilga, la azlamisga la mavakay uwatà

Ņgaha tadəpahah à azladza.

¹⁹ Gədəfəhah azlanadzipo la zagəla űgaha la vədəh,

aŋiz, akəl űgaha habaga la azlakəsək tadəgəhay la ahəŋ,

²⁰ Afats adətəfa zagəla,

Təla adəgay mativga vikuza, bokuba aŋiz.

La lig la ahəŋ kà pəra, mavakay aŋa Sufəl uwana mazləbayga, aŋa
mas à waŋ.

²¹ Kəla dza uwana atsəl sləm aŋa Zəzagəla agay adəbəlay!”*[†]

²² “Akul azla Isərayel, tsəbəw sləm à uwanay gəpəhay”, Piyer agòd à atà. “Yesu zil Nazaret uwana Zəzagəla asləl à waŋ, apəhla maslay aŋha ala, la madəh azlanadzipo la azlamasəlay anik anik la tataka aŋkul la abà, akul babay kasəlaw. ²³ Zəzagəla avà à ahəl aŋkul bokuba uwana awoyən kà uwana dagay uwarà, asəl uwana kadəfəhawwalləŋ à vok. Gay gə la uwaga kavəw masla à ahəl aŋa azlaməna tsakana kà mazləlay à ahəf à adi kà mamətsay. ²⁴ Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, adzà à ahəŋ la sifa aya. Ndzer kà, masla kà agòd à ndzəda aŋa mamətsay à ahəl aw. ²⁵ David apəh lakəl aŋha kà:

* 2:21 2.21 Yoyel 2.28-32

'Koksikoksi gənəhən Sufəl gulo la yewdi gulo, agà la ahàl kaf gulo, kà gi anja magogotsay aw.

26 Gay gà la uwaga, ləv gulo adahən ala la marabay, ngaha gay gulo uwana gəpəhay kà matsıdayga,

Baməraka gi la sləb vok pəra, gədáf manəwəhən gulo à masla à afik.

27 Kadásak gi la ahàl anja mamətsay aw.

Kadəkəsay kà sləb vok anja kohana anjak amazinla aw.

28 Kak, kapəhgəla tetəvi uwana adala gi à sifa à abà,

Gi la marabay kà uwana kak la gi."*²⁶

29 "Azladedə gulo, azlayla gi gəpəh à akul la paraka lakəl anja Baba gami madzıdzıga David; masla kà aməts tallà, zəvay anha la ahən la tataka gami la abà tsərəh à lakana. 30 Masla mapəhal gay ahàl anja Zəzagəla asəl kà Zəzagəla azıwal mawadaya la magodfa: 'Gədəkəsani à uda tekula la mayyi tsəh ala anjak la abà, gədafa à sufəl à abà.*' 31 David asəl dagay uwarə lakəl anja mawul à uda anja dza, uwana mafal dzakwa à gəl gə, kà uwaga agodf:

'Gəsakal la mezewi aw ngaha vok anha azin ala aw.'

Zəzagəla agodf."

32 Piyer agodf aya: "Zəzagəla awulla Yesu uwanay à uda la mamətsay, anu azlaməna sayda anja uwaga gesina. 33 Zəzagəla Baba atsızzılən à ahàl kaf anha, ngaha avàl Masasəfok uwana apəh à ahən, masla asləh anu à ahən à gəl à uwana kanəhəwwən la uwana katsənəwwən lagwa. 34 David kà, masla kà ahàd à zagəla aw, ama apəh gay lakəl anja dza uwana tafal dzakwa à gəl, agodf:

'Sufəl Zəzagəla gulo agodf à sufəl gulo: 'Dzà anjak à abanay la ahàl kaf gulo lakəl.

35 Tsərəh à uwana gədəbək azlaməna məzam anjak à tsəh à asik anjak, kà maf asik à afik anjak.'"*²⁷

36 "Kità gəgodf à akul à azla Isərayel, ndzer kasəlaw kà, akul kazləlləw Yesu uwanay à ahàf à adi, masla la uwana Zəzagəla apakanj ala kà Sufəl, ngaha afàl dzakwa à gəl."

37 Uwana tatsən gay uwaga kà, ləv avàläh à atà à gay gesina. Tanavə Piyer la azlaməna matapla anik: "Azladedə, mana à uwana mədehən ma?" 38 Piyer agodf à atà: "Pəhəw gay la ləv ala, ngaha kəla uwabeyuwi ankul tadəhalla batem la sləm anja Yesu Kristu kà tsakana ankul anja mamatsilla. Ngaha Zəzagəla adavə à akul Masasəfok anha. 39 Kà uwana mapəh à ahən anja Zəzagəla kà ankul, la mayyi à tsəh ala ngaha kà anja azlauwana kərkər gə, kà anja azlauwana Sufəl Zəzagəla gami adəzala à atə gesina."

40 Kiya uwaga Piyer apəh à atà azlagay anik anik aya, kà mafaz atə à tsəh, ngaha kà madzərəfəh atə ala la magodf à atà: "Səw à uda la tataka anja azladza uwana takəs Yesu aw, yəhəw kà Zəzagəla anja mafəl akul pəra." 41 Anuvaw la tataka anjata la abà tadinj gəl à gay anja Piyer à vok ngaha tadəhə à atə batem. La mavakay uwatə dza dəbow makər azà à vok à azlaməna matapla à adi. 42 Tavə vok anjata kà matsəb sləm à uwana à azlaməna matapla tapəhatələ, tadzə à ahən la mazuw tatak may tekula

* 2:28 2.28 Mahabay 16.8-11 * 2:30 2.30 Mahabay 132.11; 2 Samuyel 7.12-13 * 2:35 2.35 Mahabay 110.1

la abà, ngaha tazàw tatak may la slaka tekula babay, ngaha la madəv kuđa à Zəzagəla la slaka gà.

Madz à ahəj anja azlaməna madiŋal gəl à vok

⁴³ Azlanadzipo la azlaməsəlay anjuvaw tađfahàhà vok la ahəl anja azlaməna matapla, ngaha ləv avàläh à azladza à gay. ⁴⁴ Azlaməna madiŋal gəl à vok tagà tekula, ngaha tahamà gay à tatak anjatà à vok la slaka gà gesina. ⁴⁵ Tadawàh azlaàlak anjatà ala la azlaləmana anjatà, tavàhah sili gà la tataka anjatà la abà uwabeyuwi kəla udəra anja. ⁴⁶ Kəla mavakay tahamà gay à vok la mən gày Zəzagəla la aku, tazàwàh tatak may anjatà la slaka gà la mtəga la ləv tekula la marabay. ⁴⁷ Tazləbàhàh Zəzagəla, ngaha azladza gesina tawoyàhà atà. Kəla mavakay Sufəl Zəzagəla azàhà à atà ala azlauwana à adi asal maβəl atà.

3

Mawur dza deriga ala

¹ Vərdi anik, Piyer atà la Yuhana tahəd à mən gày Zəzagəla à agu kà madəv kuđa la gay mokokhu, la kasl à anja madəv kuđa. ² Deri anik la ahəj la gay gamagày uwana tazalalla gamagày delga, masla kà deriga dagay mayyay mən anja. Kəla mavakay azladza tadàhla à gay gamagày uwaga, kà masla anja matsatsàh tatak la slaka azlaməna mad à gày à agu. ³ Piyer atà la Yuhana tadà à gày kà, anavà atà à tatak. ⁴ Ama Piyer atà la Yuhana tatsəkal yewdi à gay, ngaha Piyer agəđal: “Nərəz anu!” ⁵ Dza uwaga anərəz atà la tsetsi dadən, adzùgw kà abəz tatak la ahəl anjatà. ⁶ Piyer agəđal: “Tetuwa sili aga gi la ahəl aw, ama uwana gəkoray gəv à ka. La sləm anja Yesu Kristu, zil Nazaret, sà à afik, hād, gəgod à ka!” ⁷ Ngaha akəs la ahəl kaf, atsizlləŋ ala, katskats asik la azlamatakola takola anja tadzərəđàhà ala. ⁸ Hadzak, atsizilla ala, dzaradzara, ahəd, tadà à mən gày Zəzagəla à agu la azlaməna matapla la mavalàh à zagəla, ngaha la mazləb Zəzagəla. ⁹ Maham à ahəj dza anəjà deri uwaga, aday la mazləb Zəzagəla. ¹⁰ Uwana tasəl kà, uwaga kà deri uwana adzàhà madzay kà matsatsàh tatak la gày gamagày anja mən gay Zəzagəla uwana tazala ala gamagày delga kà, βəđək, ləv avàlähà à atà à gay kà tatak uwana apakà vok.

Mapəhay anja Piyer la mən gày Zəzagəla la aku

¹¹ Piyer atà la Yuhana taləg la golav anja mən gày Zəzagəla uwana la abà tazalalla: Golav anja Salomon. Dza uwaga asək atà à ahəj aw. Kiya uwaga azladza tasàhà à waŋ à slaka anjatà la mahoyay, kà uwana ləv avàlähà à atà à gay kà uwaga. ¹² Mok uwana Piyer adanəŋ uwaga kà apəh gay à maham à ahəj dza, agəđ à atà: “Akul azla İsrəyel, kà mana ləv avàlähà à akul à gay ma? Kà mana kanərəzaw anu bokuba anu la uwana matsizilla dza uwanay ala la ndzəđa anja aslasl gəl gami ma, la manəf fəla gami lela ma? ¹³ Awan, Zəzagəla anja azlababa gami madzidziga, anja Abəraham, anja Isak, ngaha anja Yakuba uwana tadaval kuđa, avà mazləbay à Kona anja. Uwana akul la gəl ankul kavàw à ahəl anja azlaməna makor dza kapùwàwwalla gudzi à gəl la huma Pilatus, à mok uwana masla adzùgw maduwal à gəl.✧ ¹⁴ Kakwəsaw kà dza dziriga, sətakaga, ngaha kanavàw

la slaka Pilatus kà maduw à akul gəl à masla makad dza. ¹⁵ Kiya uwaga kakəðàw Madzahaga aña sifa, ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, anu kà anu azlaməna sayda aña uwaga. ¹⁶ Ama kà aña dza uwanay kà, kanəñawwan; kasəlaw uwaga kà: Ndzəda aña Yesu la uwana avəl ndzəda uwanay, madin gəl à Yesu à vok la uwana awurə dza uwanay ala la huma yewdi aņkul.”

¹⁷ “Azladedə, mok uwana azlamasiga aņkul kapùwəw gudzi à Yesu à gəl, la azlamasiga aņkul kà, gəsəl kà la masəl gəl gə, kadahəw uwaga aw. ¹⁸ Iyay, kiya uwanay à uwana Zəzagəla agəðəñ gay aņha uwana à afik, apəh à azlaməna mapəh à atə gay à ahəl aņha uwarə, kà uwana apəh à ahəñ kà Kristu adəs iğərpa, agəð. ¹⁹ La kitə kà, pəhəw gay la ləv ala, gəla vok à slaka Zəzagəla, kà masla aña mamatsakulla tsakana aņkul ala. ²⁰ Kiya uwaga Zəzagəla adəsək akul ala zamana lapiya à wan, iğaha adəsləl akul Kristu uwana à wan apəh à ahəñ uwarə kà aņkul, uwaga kà Yesu. ²¹ Ama kà aña diña kà, Yesu adzə à ahəñ la zagəla tsərah à uwana Zəzagəla apakəh azlatatak ala kà mawga dadəñ, bokuba uwana apəh à azlaməna mapəh à atə gay à ahəl dagay uwarə. ²² Təga kà Musa agəð kà: 'Sufəl Zəzagəla aņkul adəsləl akul masla mapəhal gay à ahəl à wan bokuba gi, uwana adəgay tekula la mayyi à tsəh ala aņkul la abə. Kadətsəbaw sləm à uwana adətapakulla gesina.

²³ Ama kəla uwabeyuwi uwana adətsəb sləm à masla mapəhal gay à ahəl uwatə aw kà, adədzə à ahəñ la tataka aña azladzə aña Zəzagəla la abə aw, tadəkəf atə.”*

²⁴ Amiyaka azlaməna mapəh à atə gay à ahəl anik babay kà, tapəh bokuba aña Musa lakəl aña tatak uwana adəpaka vok la zamana gami, dagay Samuyel, iğaha la azlauwana la lig aņha la ahəñ. ²⁵ Azladedə, mapəh à ahəñ uwana Zəzagəla apəh à ahəñ la azlaməna mapəh à atə gay ahəl kà, kà aņkul, kiya uwaga babay à uwana Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham:

'Gədəpis azlatsəhay gudəñ à vok gesina la tsəhay aņək,' agəð, 'Makəs vok slawda uwaga kà, kà aņkul.’*

²⁶ Kà uwaga à uwana Zəzagəla asləl à akul Kona aņha à wan, à akul tsəhay aņha teraņa. Asləl à akul à wan aña mapəh à akul ala dabaray, kà akul aña mas à uda la mawisiga aņkul la abə, iğaha kà masla aña mapis à akul gay à vok.”

4

Piyer atə la Yuhana la huma seriya

¹ Mok uwana Piyer atə la Yuhana tapəh gay à maham à ahəñ dza aya kà, azlaməna mav tatak à Zəzagəla tasə à wan, la mənğa aña azlaməna manəñla mənğay Zəzagəla, iğaha la azla Sadukiya uwana tagəð kà: Mawul à uda la mamətsay la ahəñ aw. ² Tapakə ləv lakəl aņatə, kà uwana azlaməna matapla tatapla à azladzə kà, azladzə tadəwul à uda la mamətsay. ³ Kà uwana vəf adasa à wan, takəs atə kà, tawùts atə à daņay tsərah à bebəñ. ⁴ Tekedik aņuvaw uwana tatsən mapəhay aņatə uwaga kà, tadinjal gəl à vok, kiya uwaga matugway aña azlaməna madinjal gəl à vok azigən tsərah azladzə dəbow zlo.

⁵ La bebəŋ gə, azlaməŋga aŋa azla Yahudiya, la azlamasiga, la azlaməna mapəhla wakitə seriya ala tahamə gay à vok gesina aŋatə la Urusalima. ⁶ Hanas, məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la ahəŋ, la Kayyif, la Yuhana, la Alekəsander ŋgaha la azlauwana la huɖ gəy aŋa məŋ madzahaga gesina. ⁷ Tadàla azla Piyer la Yuhana à huma aŋatə, ŋgaha tanavà atə gay ala: “La ndzəɖa ma aŋa uwa, awma la sləm aŋa uwa kawurəwla masla ɖuvats ala uwa?” ⁸ Masasəɖok ahənə Piyer ala, ŋgaha agòɖ à atə: “Akul, azlaməŋga aŋa azla Yahudiya, la azlamasiga, ⁹ kanavàw anu gay ala lakana, kà uwana məɖahà delga la mawur deri ala. ‘Kakay awur ala mi?’, kagòɖaw. ¹⁰ Haɖay zlà, delga kasəlaw gesina, kul azladza Isərayel, masla uwana kazlèləw à ahàf à adi, à Yesu zil Nazaret, Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay. ¹¹ Lakəl aŋa Yesu uwanay, à uwana wakitə Zəzagəla apəh lakəl aŋha agòɖ: ‘Akur uwana kul azlaməna maŋal gəy kaduwəwla, masla la uwana adapak akur mawaf gəy.’^{*}

¹² Kiya uwaga gəgòɖ à kul: Zəzagəla abəl dza baməraka tekula kokudə masla aw. Dza anik la ahəŋ tetuwa à uwana Zəzagəla asləl à waŋ à gudəŋ à vok kà mafəl azladza aw.”

¹³ Azladza uwaga ləv avələhà à atə à gay kà uwana tanəŋə mawaf vok à uda aŋa Piyer atə la Yuhana, ŋgaha bay kà, tasəl kà tadà à nekol aw, tasəl la gəl aŋatə kà atə kà azlaməna matapla la slaka aŋa Yesu. ¹⁴ Ama uwana tanəŋə dza uwana awurà ala atsizl à ahəŋ la makəla aŋatə kà, taslala vok kà mapəh à atə gay aw. ¹⁵ Tavà à atə tetəvi kà mas à uda, kà atə aŋa makəs sawaray aŋatə kà atə kà atə. ¹⁶ Tagòɖ à vok: “Mana məɖehəŋ à azladza uwanay à vok ma? Kà uwana azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima gesina tasəl la paraka kà nadzipo uwanay apakə vok ndzer, uwala anu babay à waŋ məslala vok aŋa magoɖay aw. ¹⁷ Ama asa à anu gay uwanay atsən ala kà məslay aŋa azladza aw, lagwa kà məɖəɖ à atə gay à ahəŋ lakəl aŋa Yesu.” ¹⁸ Ŋgaha tazàla à atə à gəy aya, tavər à atə gay kà matapla sləm aŋa Yesu à azladza.

¹⁹ Ama Piyer atə la Yuhana tawùlla à atə ala: “Akul la gəl aŋkul à kà nàtsəw gay uwaga ala. Delga la huma Zəzagəla kà makəs gay aŋkul ay, awma aŋa Zəzagəla takay? ²⁰ Ama anu kà, məslala vok aŋa masak mapəh uwana mənəŋəŋ la uwana mətsənəŋ aw.” ²¹ Uwana azladza uwaga taslèh à atə məl à gəl kà tasək atə. Tafəzə tetəvi kà madukw à atə seriya à gəl aw, kà uwana azladza gesina tazlèbà Zəzagəla lakəl aŋa tatak uwana apakə vok gesina. ²² Dza uwana awurà ala la nadzipo uwaga kà, mavay aŋha kà aɖuwa dzik ufaɖ.

Madəv kufa aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok

²³ Uwana taduw à atə gəl kà, Piyer atə la Yuhana tahàd à slaka azlaməna aŋatə, ŋgaha tatugw atə uwana azlaməŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga tapəh à atə. ²⁴ Uwana tatsən uwaga kà, tadəv kufa à Zəzagəla la ləv tekula: “Zəzagəla gami, kak la uwana kafahà zagəla, la kutso, la dərəv ŋgaha la azlatatak uwana la abà gesina.^{*} ²⁵ Kak la uwana kapəh à anu la Masasəɖok aŋak la paŋaw aŋa baba gami madzidziga David, magamza aŋak uwana agòɖ:

^{*} 4:11 4.11 Mahabay 118.22   ^{*} 4:24 4.24 2Musa 20.11; Nehemiya 9.6; Mahabay 146.6

'Kà mana azladza gudəŋ à vok tapakàh, azlavalàhà ma?

Kà mana azladza tadzàhkà madàh dabaray deyday gà ma?

²⁶ Azlasufəl aŋa gudəŋ à vok tadžahà vok à ahəŋ kà aŋa guvəl,

Ngaha azlaməŋga bay tatsən vok gay

Lakəl aŋa Sufəl Zəzagəla ŋgaha lakəl aŋa Kristu aŋha, (Masla mafal dzakwa à gəl gà).^{*}

²⁷ Ndzer, apakà vok la abanay la Urusalima, Herod la Pontsəyus Pilatus, la azladza à uda gà ŋgaha la azlatsəhay Isərayel tahamà gay à vok gesina lakəl aŋa Yesu, magamza tsikaslaga aŋha, uwana mafal dzakwa à gəl gà. ²⁸ Tahamà gay à vok kà madàh uwana kadzùgw à ahəŋ gesina dagay uwarà la mawoyəŋ aŋak la abà. ²⁹ Sufəl, lagonay kà, tsən à maslah mələ aŋatà tsi, lagwa kà, və maslay à azlamagamza aŋak kà mapəh gay aŋak la mawaf vok à uda gesina zlà. ³⁰ Lagwa kà, və à anu maslay aŋak kà madàh azlanadzipo anik anik la sləm aŋa Yesu, Kona aŋak zlà.” ³¹ Mok uwana tadadəv madəv kuɟa à gay kà, slaka uwana atà la abà afələkà à vok. Tahən ala gesina aŋatà la Masasəɟok Zəzagəla, ŋgaha tapəh gay Zəzagəla la mawaf vok à uda.

Azlaməna madiŋal gəl à vok tahamà gay à tatak aŋatà à vok

³² Azlaməna madiŋal gəl à vok tagà la ləv tekula la matsən vok gay lela. Dza la ahəŋ “Ləmana kà, kà aŋulo pəra”, agəɟ la tataka aŋatà la abà aw. Uwana takor gesina kà, tadžahà vok huŋwa à vok la tataka aŋatà la abà aw. ³³ Azlaməna matapla tazà sayda lakəl aŋa Yesu kayak, tagəɟ kà Yesu awul à uda la mamətsay: “Mənəŋəŋ”, tagəɟ. Ngaha Zəzagəla apisà gay à azlaməna madiŋal gəl à vok à vok. ³⁴ Dza la ahəŋ la tataka aŋatà la abà, kuɟa akəs aw, kà uwana azlaməna àlək, la azlagəy la ahəŋ, tadawəh ala la tataka aŋatà la abà, ŋgaha tasəhla sili gà à waŋ. ³⁵ Tabàkàh à slaka azlaməna matapla, la lig la ahəŋ tavàhàhà sili uwaga, kəla udəra aŋa dza.

³⁶ Bokuba Yusufu, zil Levi la kutso Sipəre uwana azlaməna matapla tazàlal Barnabas. (Barnabas asal magoɟay: Masla mabəllafàh azladza ala) ³⁷ Masla aduw àlək aŋha ala, asəlla sili gà à slaka azlaməna matapla gesina.

5

Gay lakəl aŋa Ananiyas atà la mis aŋha Safira

¹ Ama dza anik la ahəŋ, uwana sləm aŋha Ananiyas, atà la mis aŋha Safira, taduw àlək aŋatà ala la matsən vok gay lela. ² Atəmli sili à mtəga, ŋgaha adàla uwanay à huma aŋa azlaməna matapla la kokuɟa masəlay aŋatà, ama mis aŋha kà asəl uwaga. ³ Kiya uwaga Piyer agəɟal: “Ananiyas, kà mana kavà tetəvi à seteni, ahəd à ləv aŋak à tsəh kà mavavar Masasəɟok Zəzagəla la matəmli sili aŋa àlək aŋak, uwanaw kadu ala à mtəga ma? ⁴ Mok uwana kaləg madula kà bə àlək aŋak. Uwana kaduwla, bay sili gà bay, bə kà kak kakoray. Kà mana kadzugw la ləv aŋak kà madàh tsəhay mawisiga uwanay ma? Fida kà kəɟahəŋ kà à dza aw, ama à Zəzagəla.” ⁵ Uwana Ananiyas adatsən gay uwaga kà, atəɟ à vəɟah, aməts. Azladza uwana tatsənà uwaga gesina kà, guba məŋga akəs à atà. ⁶ Azlakohana tasà à waŋ, tafafəɟal lukut à adi, tazəɟ à uda, tallà.

^{*} 4:26 4.26 Mahabay 2.1-2

⁷ Zweek, tatak aña sa makər adada à lig, mis aña Ananiyas adà à gày kokudá masəl uwana apakà vok. ⁸ Piyer anavàl à gay ala magodfal: “Pèh à gi, uwanay sili aña àlak ankul uwana kadùwàwla pəra takay?” Mis agodfal: “Iyay, bà masla gà la uwaga.” ⁹ Kiya uwaga Piyer agodfal: “Kà mana katsənàw vok gay kà matap Masasəfok Sufəl ma? Tsənàñ, azla-uwana tallà zil anak kà, atà la uwaga tatsà à gày la gày gamagày, ñgaha tadəzəb ka, talla ka!” ¹⁰ La kirim yewdi, atəf à makəla à asik aña masla matapla, ñgaha aməts. Azlakohana tasà à gay, tabəzal à gəl kà mamətsay gə; tazəb, ñgaha tadàla, tallà à makəla aña zil aña. ¹¹ Guba mənğa akəs azlaməna gay Zəzagəla la azladza anik gesina uwana tatsənà gay uwaga.

Azlaməna matapla tadəha azlanadzipo

¹² Azlaməna matapla tadəhàhà azlanadzipo la masəlay anik anik la tataka azladza la abà. Azlaməna madiñal gəl à vok gesina tahàmàhà gay à vok la ləv tekula la golav aña Salomon la abà. ¹³ Dza uwana adiñal gəl à vok aw kà, aslala vok kà maham gay à vok atà nna aw. Kay nəma kà, azladza tawoyà à atà! ¹⁴ Azladza aņuvaw tasàhà à wañ, azlazil la azlamis tadiñ gəl à Zəzagəla à vok, ¹⁵ kà azlanadzipo uwana azlaməna matapla tadəhàhəñ. Azladza tasàhla azlaməna dıvats à azlatetəvi à ama à wañ aņuvaw. Tahànàhà atà à azlakəslah à afik, la azlabutsi, kà makud mad à awtày aña Piyer, kà maguwa aña à kəl ala aña dzəgay aña. ¹⁶ Azladza aņuvaw tasàhà à wañ la azlagudəñ uwana la abà la makəla aña Urusalima. Tasàhla azlaməna dıvats à wañ, la azladza uwana zagəla zagəla agà à atà lakəl, gesina aņatà tawarà ala.

Matərəb azlaməna matapla

¹⁷ Məñ madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlauwana tagà la masla, bokuba magodfay azla Sadukiya, tagà la mañor lakəl aña azlaməna matapla, ñgaha tadzəkà matərəb atà. ¹⁸ Kiya uwaga takəs azlaməna matapla, tawùts atà à dañay. ¹⁹ Ama la huf aña vəf kà, malika aña Zəzagəla asà à ahəñ, apəzl gamagày aña gày dañay, asəlla azlaməna matapla à uda, ñgaha agodf à atà: ²⁰ “Dàw à mən gày Zəzagəla à agu, ñgaha zàw gay aña sifa adəv à gay aw à azladza!” ²¹ Azlaməna matapla takəs. Bəñ la zay la tsəh, tahəd à mən gày Zəzagəla à agu kà matapla azladza.

La vuf uwatà kà, mən madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, ñgaha la uwana la abatà gesina tahamà gay à vok la azlamasiga aña azla Yahudiya, takəs sawaray ñgaha tasləl azladza kà madka azlaməna matapla à dañay. ²² Uwana azlaməna masləlay tabəzà dañay kà, tabəz atà aw. Tawùl, tapəh à azlaməna sawaray: ²³ “Məhəd à dañay kà, azlagamagày kà matsakahayga lela, azlaməna manəñla gamagày tagà la slakà aņatà la abà la gay gamagày. Ama mapəzl gamagày kà, dza la aku aw.” ²⁴ Uwana mənğa aña azlaməna manəñla mən gày Zəzagəla, la azlaməña aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla tatsən uwaga kà, gəl akəd à atà à vok, tasəl uwana tadzugway aya lakəl aña azlaməna matapla aw, ñgaha tanavàhà vok uwana adapakà vok. ²⁵ Kiya uwaga hazlan, dza anik asà à wañ, agodf à atà: “Tsənàwwàñ tsi! Azladza uwana kakàsàw atà, kawàtsàw atà à dañay kà, atà la mən gày Zəzagəla la aku, tatapla azladza!” ²⁶ La abatà mənğa aña azlaməna manəñla ahəd la azladza,

ŋgaha tawùlla azlaməna matapla à waŋ. Ama la gasa aw kà uwana guba akəs à atà, kà matsàh atà la akur aŋa azladza.

²⁷ Mok uwana tasəlla atà à waŋ à huma aŋa sawaray kà, məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla anavà atà gay ala. ²⁸ Agòd à atà: “Mədadəf à akul gay à ahəŋ kà matapla la sləm aŋa dza uwaga aw ay? Ŋgaha ma, kà mana kadahàwwəŋ lagwa ma? Kaslèhàw matapla aŋkul à Ŋusalima à abà gesina, ŋgaha ma asa à akul aŋiz aŋha ma aŋa mawul à anu à gəl takay?!” ²⁹ Ama Piyer la azlaməna matapla anik tawùlla à atà ala: “Leri makəs gay aŋa Zəzagəla dafuwa à gay aŋa azladza. ³⁰ Haday, Zəzagəla aŋa azlababa gami madzidziga awùlla à uda la mamətsay, dza uwaga kazlèllaw à ahàf à adi. ³¹ Zəzagəla azəb à ahàl kaf aŋha à gəl, apakəŋ ala kà Sufəl, ŋgaha masla mabələŋ kà mav tetəvi à azla Isərayel kà mapəh gay la ləv ala kà atà aŋa mabəz mamatsila aŋa tsakana aŋatà. ³² Haday, anu la gəl gami kà, anu azlaməna sayda kà aŋa uwaga, anu la Masasəfok uwana Zəzagəla avà à azlauwana takəs gay aŋha.”

³³ Mok uwana tatsən gay uwaga kà tapakàh ləv, asà à atà makad azlaməna matapla. ³⁴ La tataka aŋatà zil Farisəya anik, sləm aŋha Gamaliyel la abà, masla mapàhla mapəhay aŋa Musa ala. Azladza gesina tasləkaway. Uwana azladza anik tapakàh ləv, asà à afik la tataka aŋatà la abà, agòd: “ ‘Dàw à uda’, gòdàw à azladza uwanay dadəŋ.” ³⁵ Mok uwana tasà à uda, agòd: “Azladedə gulo, azla Isərayel, məfahà haŋkəli la uwana mədehəŋ à azladza uwanay à vok. ³⁶ Dzùgwàw lakəl aŋa Tewudas uwana avàlla à waŋ uwarà tsi: ‘Gi məŋ dza’, agòd, tsərəh à uwana azladza dadərmokw ufad tanəfà. Ama takəd, ŋgaha azlauwana tanəf à masla gesina taslèhà gəl à ahəŋ, ama tadəv à gay tərzləm. ³⁷ La lig aŋha la ahəŋ Yudas, zil Galili adzəkà la mok uwana tatùgw dza aya, azalàh azladza aŋuwaw kà manəf masla, ama takəd masla la azlaməna manəfay aŋha gesina, tərzləm. ³⁸ Lagonay kà, gəgòd à akul kà, məsəlla à ahàl à azladza uwanay la tsəh ala, tada aŋatà. Baŋa sləray aŋatà uwanay tafəhəŋ atsà à waŋ kà la slaka azladza asik kà, adàzila bay, ³⁹ ama baŋa asà à waŋ kà la slaka Zəzagəla ndzer kà, məslala à vok kà madəfal gay à ahəŋ aw. Məfahà haŋkəli, məpà guvəl la Zəzagəla aw!” Azlaməna sawaray takəs mapəhay aŋa Gamaliyel. ⁴⁰ Tazàla azlaməna matapla à gày, tazlábàh atà, tagòd à atà: “Kapəhaw la sləm aŋa dza uwaga aya aw, ama lagwa kà dāw aŋkul!” ⁴¹ Azlaməna matapla tazà à vok la slaka sawaray la marabay kà uwana azlayla atà la huma Zəzagəla kà mas ŋgərpa kà sləm aŋa Yesu, kà uwana Zəzagəla asəl kà tabasiŋ. ⁴² Ŋgaha kəla mahənay tadà à huma à gay la matapla gay marabəŋ à azladza lakəl aŋa Yesu, uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl, la məŋ gày Zəzagəla la aku, ŋgaha la gày anik anik.

6

Takasani azladza mədəf kà mazlak azlaməna matapla

¹ La kaslā uwana azlaməna matapla tasigla kà azla Yahudiya uwana tapəh gay Gərək la azlauwana tapəh gay gudəŋ aŋatà tagòd: “Azlamis kudfa gami kà, tafà à atà sləm, à mok uwana tavàh tatak may aw”, tagòd. ² Kiya uwaga azlaməna matapla kulo gəl aŋha səla uwaga tahamà gay à azlaməna asik à vok gesina, ŋgaha tagòd à atà: “Anu kà, akəs à anu à vok, kà anu aŋa masak à mapəh gay Zəzagəla, kà mad à gay aŋa tatak may à

abà aw. ³ Azladedà, tsatsàmàwni azladza mēdēf, uwana kasəlaw madz à ahəŋ aŋatà la tataka aŋkul la abà, mahənlaga la Masasəfok Zəzagəla ŋgaha azlaməna makor haŋkəli gə lela. Ŋgaha mēdābək à atà slëray aŋa tatak may uwaga à ahəl aŋatà. ⁴ Ŋgaha anu kà, mēslala vok aŋa mav vok gami gesina à madəv kuɖa à abà la maz gay Zəzagəla à azladza.”

⁵ Gay uwaga akəsà vok à azladza uwana tahamà gay à vok gesina. Takà-sàni azladza; Etiyen, uwana adahənlà la madiŋal gəl à vok, la Masasəfok Zəzagəla: la Filip; Pərokor; Nikanor; Timon; Parmenas; ŋgaha Nikolas, zil Antiyews uwana abəɖla vok à tsəhay Yahudiya à abà dagay uwarà. ⁶ La lig la ahəŋ tapəhla atà à azlaməna matapla, kà atà aŋa madəv kuɖa lakəl aŋatà la maβək à atà ahəl à gəl.

⁷ Gay Zəzagəla aslèhà gəl à ahəŋ kaykay. Matugway aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok azigəŋ, asigla la Urusalima, ŋgaha azlaməna mav tatak à Zəzagəla aŋuvaw takàs madiŋ gəl à Yesu à vok.

Makəs Etiyen

⁸ Etiyen uwana Zəzagəla apis ala gay à vok kaykay, agà la ndzəɖa məŋga la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh, adahàhà azlanadzipo anik anik la tataka azladza la abà. ⁹ Azla Yahudiya anik tasàhà à waŋ la Səren la Alekəsandəra, la azlauwana tadəv kuɖa la gày uwana la aku, tazalalla gày aŋa azlamayà mapalla gə, la azla Yahudiya anik, uwana tasàhà à waŋ la kutso Səlisəya ŋgaha la kutso Asəya, gesina aŋatà tabayà vok gay la Etiyen. ¹⁰ Ama taslàla vok kà matsizlall à huma aw kà uwana Masasəfok la uwana avəl haŋkəli. ¹¹ Kiya uwaga tasùkw azladza kà atà aŋa magoɖay kà: “Mətsənəŋ apəh mawisiga lakəl aŋa Musa ŋgaha lakəl aŋa Zəzagəla.” ¹² La abatà tavədzàhà à tsəh azladza à afik, la azlamasiga ŋgaha la azlaməna mapəhla wakità mapəhay ala. Ŋgaha tahamà Etiyen à gəl, tadàlla à huma aŋa azlamasiga aŋatà. ¹³ Tadàla azlaməna sayda fidaga uwatà à awtəy babay kà mapəh fida lakəl aŋa: “Dza uwanay kà; asak à mapəh mawisiga lakəl aŋa məŋ gày Zəzagəla gami, ŋgaha lakəl aŋa mapəhay aŋa Musa aw. ¹⁴ Mətsənəŋ agòɖ aya kà: ‘Yesu zil Nazaret uwaga adàkalah məŋ gày Zəzagəla gami à ahəŋ, ŋgaha adàbəɖla madz à ahəŋ uwana Musa avà à anu’, agòɖ aya.” ¹⁵ Azladza uwana la gày sawaray la aku gesina tatsək yewdi à Etiyen à gay, tanəŋəŋ kà huɖ adi aŋa kà kalkal la aŋa malika aŋa Zəzagəla.

7

Mapəhay aŋa Etiyen

¹ “Uwanay tapəh à ka vok ma haɖay ay?”, məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla agòɖ à Etiyen. ² Etiyen awùlla à uda: “Azladedà la azlababa gulo, tsəbàw à gi sləm. Zəzagəla uwana mazləbayga apəhla vok à baba gami madzidziga Abəraham, à mok uwana agà la kutso Mesopotami, à mok uwana aləg maday kà madz à ahəŋ la Karan. ³ Ŋgaha agòɖal:

‘Sà à uda la gudəŋ aŋak, la huɖ gày aŋak, hād, kadàdza à ahəŋ la gudəŋ uwana gəɖapəhakla!’[✧]

⁴ Kiya uwaga Abəraham asà à uda la kutso Kaldiya, ahād kà madz à ahəŋ la Karan. La lig aŋa mamətsay aŋa Baba aŋa la ahəŋ, Zəzagəla adàlla

à kutso uwanay à abà, kadzaw à ahəŋ la abà lakana lagwa. ⁵ La abatà kà, bà slaka madin̄ asik à ahəŋ bay, kà abəzal aw. Ama Zəzagəla apəh à Abəraham à vok à abà kà mavəl kutso uwaga, agòdal:

'Gədäv à ka, ŋgaha mayyi à tsəh ala aŋak la uwana adàkoray'[☆]
agòdal, tekedika, Abəraham kà bəzi aŋha la ahəŋ à mok uwatà aw.
⁶ Aganay uwana Zəzagəla apəh:

'Mayyi à tsəh ala aŋak adàdza à ahəŋ la gudəŋ dza la abatà, tadəgay azlamayà, ŋgaha tadətərərəbah atà tsəràh à mavay dadərmokw ufad.

⁷ Ama gədàdɔh seriya à azladza uwana à gəl tadətərəb atà. La lig la ahəŋ tadədiy aŋatà la abatà, tadəkədəf à gi à ahəŋ la slaka uwanay lagwa,[☆]

Zəzagəla agòd. ⁸ Kiya uwaga Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham, agòdal kà:

'Makədəv vok à uda la uwana masəlay aŋa makəs vok slawda uwaga.'
Gay gə la uwaga, Abəraham akədəv bəzi aŋha Isak à uda la lig mahəŋay mtəgis la ahəŋ, kiya uwaga babay, Isak akədəv Yakuba à uda uwana akədəv azlabəza aŋha kulo gəl aŋha səla à uda bay. Atà la uwana takəslla azlatsəhay gami ala."

⁹ "Azlaməna makəsl anu uwaga tadəhəŋ maŋor à deda aŋatà Yusufu à vok, tadùw à azla Misəra ala kà aŋa mayà. Ama Zəzagəla agə la masla.

¹⁰ Zəzagəla anəŋla la ŋgərpa uwaga la abà gesina. Avà haŋkəli à Yusufu kà masla aŋa maβəz mawoyəŋ, la vok matsidəy la huma aŋa Faruna, sufəl aŋa Misəra. Masla la uwana afà à Yusufu à ahəŋ kà gumna aŋa makoray Misəra, ŋgaha lakəl aŋa huɔ gəy aŋha gesina. ¹¹ Mok uwatà kà, may məŋga adzəkà à vok la kutso Misəra la Kanana gesina. Ŋgərpa agə məŋga, ŋgaha azlababa gami madzidziga tabəzà tatak may kà mazuway aw. ¹² Mok uwana Yakuba atsənəŋ kà tatak may la ahəŋ la makoray Misəra kà, asləl azlababa gami asik tekula dadəŋ. ¹³ Maday kà masəla uwana tahəd kà, Yusufu apəhla vok à azladedə aŋha, ŋgaha Faruna asəl kà azlauwaga kà huɔ gəy aŋa Yusufu. ¹⁴ La abatà Yusufu asləl atà kà mazala baba aŋha Yakuba, la azladza gesina uwana la huɔ gəy aŋha, gesina aŋatà taslā dza dzik mədəf gəl aŋha zlo. ¹⁵ Kiya uwaga Yakuba ahəd à kutso Misəra à slaka uwana aməts à abatà, la azlababa gami madzidziga bay. ¹⁶ Talàh atà kà à Səsem à zəvay uwana à agu Abəraham asükw la gursu, la slaka aŋa tsəhay Hemor."

¹⁷ "Mok uwana kaslā adaslay, kà Zəzagəla aŋa mahəŋ mapəhay aŋha uwana ala, adəhəŋ la Abəraham, tsəhay gami ayyà à tsəh aŋuvaw la kutso Misəra. ¹⁸ Ŋgaha sufəl mawga uwana asəl Yusufu aw adzəkà makor gudəŋ uwaga. ¹⁹ Sufəl uwatà avavàràhà tsəhay gami, afàhà à atà leri à gəl kà mamal azlabəza ala, kà azlabəza aŋa mamats à gay. ²⁰ La zamana uwatà la uwana tayyà Musa, uwana bəzi mahədayga. Zəzagəla awoyəŋ. Tanəŋla tsəràh à təla makər la huɔ gəy aŋa baba aŋha. ²¹ Mok uwana taməl à uda, dugu aŋa Faruna azəb, adzadzər bokuba mayyay aŋha. ²² Kiya uwaga Musa adzèŋ atsətsehà ala la azlatatak gesina uwana azla Misəra tasəl, ŋgaha agə maslay gə la gay la abà, ŋgaha la sləray aŋha la abà gesina."

23 “Mok uwana mavay anja adaslay dzik ufad kà: ‘Gəday, gədənəŋ azlaməna gulo azla Isərayel à gay’, Musa agòd. 24 Anəŋà zil Misəra atərəb tsəhay anja, abəd à huma kà mazlakəŋ dza uwana tatərəbəŋ, apəl goder, akəd zil uwaga. 25 Musa adzığw kà azladedə anja tadəsəlay kà: ‘Zəzagəla akəs mapəl atà ala tadəgoday’, agòd, la mazlak atà anja, ama tatsənə godega anja aw. 26 La bəŋ gə Musa abəzà azla Isərayel səla à gəl tazlāb vok, asəl kà masəl à atà à vok. Agòd à atà: ‘Azladedə, tsa akul la deda ma, kà mana katərəbaw vok kà akul à akul ma?’ 27 Ama dza uwana atərəb anik uwanay, adəkà Musa la vok ala, agòdal: ‘Uwa afà à ka à ahəŋ mənŋga banjaw kà masla seriya lakəl gami uwa?’ 28 Awma asa à ka makəd gi, bokuba uwana kakəd zil Misəra lakuhu kəlay?’ 29 Uwana Musa adatsən gay uwaga kà, ahòy anja, ahəd, adzà à ahəŋ la kutso Madiyan. La abatà abəzà azlabəza zilga səla.”

30 “La lig anja mavay dzik ufad la ahəŋ, la mok uwana Musa la fəta anja gudəŋ Sənayyi kà, malika anja Zəzagəla asà à waŋ, apəhla vok à Musa la aləh anja akəl uwana ababəhay la tsewwagay la abà. 31 Uwana adanəŋ tatak uwaga kà, ləv avəlal à gay. Ama bokuba uwana azà à vok à awtəy nekwa kà manərəziŋ ala kà, kuda anja Sufəl Zəzagəla atsən la abà, agòd: 32 ‘Gi Zəzagəla anja Abəraham, anja Isak ŋgaha anja Yakuba, anja azlababa anjak madzidziga uwaga.’[☆]

Musa adzəkà masukulay dawdadaw kà guba, ŋgaha aslāla vok kà manərəziŋ ala aya aw. 33 Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agòdal:

‘Sərətəh kwimik anjak la asik ala, kà uwana slaka uwanay kak la abà kà, kutso tsikaslağa, kokufa àləh.

34 Gədanəŋ ŋgərpa anja azlatsəhay gulo la Misəra. Gədatsən mabas vok anjatà ŋgaha gəsà à ahəŋ kà mapəlla atà ala. Lagwa kà, sà à waŋ, gəsləl ka à Misəra.’^{☆☆}

35 “Səlāw azladedə, azla Isərayel takweskà Musa la magòdal: ‘Uwa à uwana afà ka à ahəŋ, kà mənŋga, ŋgaha kà masla seriya uwa’, tagòdal. Ama bə la uwaga kà, la lig la ahəŋ Zəzagəla asləl à slaka anjatà kà magay mənŋga anjatà, ŋgaha kà mapəlla atà ala, la ndzəda anja malika uwana apəhalla vok la tsewwagay la abà. 36 Masla la uwana asəlla azladza à uda la Misəra la madfahə azlaməsəlay la azlanadzipo anik anik la abatà, ŋgaha la gay dərəv mativga, ŋgaha la fəta la abà, tsərəh à mavay dzik ufad. 37 Bə Musa uwaga aya gotənəŋ, la uwana agòd à azla Isərayel: ‘Zəzagəla adəsəl əl à akul masla mapəhal gay à ahəl anik à waŋ bokuba gi, uwana adəsə à uda la tsəhay anjul la abà.’ 38 Musa gə la uwaga à uwana adzà à ahəŋ la mahəm à ahəŋ anja Isərayel la fəta la abà; agə la azlababa gami madzidziga, ŋgaha la malika uwana abadalmə la gudəŋ Sənayyi la afik. La abatà la uwana abəzà à azlagay uwana tavə sifa, la slaka Zəzagəla kà mav à anu.”

39 “Ama azlababa gami madzidziga takəs uwaga aw, takweskà, tayəh mawul anjatà à Misəra. 40 Tagòd à Haruna: ‘Dahà à anu azlazəzagəla uwana taguwa à anu à huma, kà uwana məsəl tatak uwana abəzà à Musa, uwana asəlla anu à uda la Misəra aw.’ 41 La mavakay uwatà tadfahə vəlīk luwəluwə, ŋgaha tavəl tatak. Tarəb mənŋga lakəl anja sləray anja ahəl anjatà. 42 Ama la lig anja uwaga la ahəŋ, Zəzagəla aguwa à atà ala lig à

gay, asək à atà kà masləkaw azlatsetsiliŋ uwana la zagəla, bokuba uwana tatsetsèr à wakità aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl à abà:

'Akul, tsəhay Isərayel kà aŋulo, à uwana kakəďaw azlatatak anik anik la mav tatak anik takay? A mavay dzik ufaď uwaga la fəta la abà ay?

⁴³ Awan, kazəbāw gày lukut aŋa Molokw mazlazlay aŋkul, ŋgaha kazəbāw maftsa à vok aŋa tsetsiliŋ kà aŋa Refan, mazlazlay aŋkul. Azlamazlazlay uwana kà kaďahàw atà kà masləkaw atà. Gay gà la uwaga gəďaza akul kərkər la Babila.'"[✠]

⁴⁴ Gotənanj Etiyen adà à huma à gay, agòď: "Mok uwana azlababa gami madzidziga tadzà à ahəŋ la fəta la abà, tagà la gày lukut, uwana taduw à sahar aŋa makəs vok slawda à gəl, kà atà aŋa masəla kà Zəzagəla agà la tatak aŋatà la abà. Gày uwatà kà tadahəŋ kà, bokuba uwana Zəzagəla apəhla à Musa, kà madfehəŋ kalkal la uwana anəŋəŋ. ⁴⁵ La lig la ahəŋ, azlababa gami tavà gày lukut uwaga à mayyi à tsəh ala aŋatà. Mayyi à tsəh ala uwaga kà Josu'e la uwana aguwa à atà à huma kà, mazaď kutso aŋa azlatsəhay anik, uwana Zəzagəla akudək à atà la huma aŋatà. Gay gà la uwaga, gày lukut adzà à ahəŋ la gudəŋ la abà tsərah à zamana aŋa sufəl David. ⁴⁶ David abəzà vok mahamay aŋa Zəzagəla, adəval kuďa, kà masla aŋa maďəzal tetəvi kà maŋalal məŋ gày Zəzagəla à Zəzagəla aŋa Yakuba.✠ ⁴⁷ Ama Salomon la uwana aŋəlal uwaga pəra."

⁴⁸ "Tekedika Zəzagəla uwana la zagəla la afik, adza à ahəŋ la gày uwana la aku azladza taŋəlal aw. Bokuba uwana masla mapəhal gay à ahàl apəh. Sufəl Zəzagəla agòď kà:

⁴⁹ 'Zagəla kà kursi gulo, kutso kà slaka maf à asik gulo à ahəŋ. Tsəhay gày ma uwala à uwana kaŋalaw à gi la? Slaka ma uwala asla kà gi aŋa maduw ləv la abà la?

⁵⁰ Gi la uwana gəďahəŋ azlatatak uwaga gesina aw takay?'"[✠]

⁵¹ "Haďay, akul azlaməna madzadzanəh gəl ala, ləv aŋkul la sləm aŋkul kà, asa à atà matsəŋ gay aŋa Zəzagəla đikidiki aw! Kakwesaw kà Masasəďok aŋa Zəzagəla koksikoksi, bokuba aŋa azlababa aŋkul.✠

⁵² Azlaməna mapəh à atà gay à ahàl, azla ma uwala, azlababa aŋkul madzidziga tatərbəh à atə aw la? Atə tatakəďah azlauwana, tasà à waŋ kà maz mas à waŋ aŋa dza dziriga lagonay bay, kà masla la uwanay katawwal kaf à gəl, ŋgaha kakəďaw. ⁵³ Tekedik kà akul kà, Zəzagəla avà à akul mapəhay la ahàl aŋa azlamalika, ama kakəsaw aw."

Makəď Etiyen la akur

⁵⁴ Uwana maham à ahəŋ aŋa azlaməna sawaray tatsəŋ gay uwaga kà, tapəď slid la tsəh ala, tapakəh ləv məŋga lakəl aŋa Etiyen. ⁵⁵ Ama Etiyen uwana mahəŋla ala gà la Masasəďok Zəzagəla, adzilə yewdi à zagəla, anəŋə mazləbay aŋa Zəzagəla, la Yesu matsizl à ahəŋ gà la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl. ⁵⁶ Etiyen agòď: "Tsəbāwwal sləm: Gəŋəŋə zagəla kà zagəla mapəzlla ama ala gà, ŋgaha Kona aŋa dza dzawwa la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl." ⁵⁷ Tawiyà la ndzəďa kà makaďal gəl à ahəŋ la manakəh à sləm à ama. Gesina aŋatà tahamàl à gəl. ⁵⁸ Tabayəŋ à uda la gudəŋ la abà, ŋgaha tadzəkà matsahay la akur kà makəďay. Azlaməna makəďay tahamà lukut aŋatà à slaka bəzi kohana, uwana sləm aŋha

Sawul. ⁵⁹ Uwana tatsahay la akur kà Etiyen, adèv kufa kiya uwanay: “Sufəl Yesu, gəmətsay kà à ahəl anjak à afik!” ⁶⁰ Nğaha akədéd à ahəŋ, azà kuda à zagəla awiyà: “Sufəl, katugw uwaga bokuba tsakana lakəl anjatà aw!”, agòd. La mapəh gay uwaga la gay ala, amèts.

8

¹ Makəf Etiyen kà, akès à Sawul à gəl.

Sawul atərəb azlaməna gay Zəzagəla

La mavakay uwatà, matərəbay mənğa adzəkà à vok lakəl anja maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la Urusalima. Gesina anjatà taslèhà gəl à ahəŋ la kutso Yahudiya nğaha la Samariya. Say azlaməna matapla pəra tatəm à Urusalima. ² Ama azladza dziriga talà Etiyen, nğaha tatùw mənğa. ³ Sawul awəd vok à uda kà mabəzl gəl à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla à abà; adàhàh gəy la gəy, kà makas azlaməna madiŋal gəl à vok, azlazil la azlamisga gesina, kà mawats atà à danjaj.

Azlaməna Samariya tatsənəŋ gay marabəŋ

⁴ Azlauwana taslèhà gəl à ahəŋ kà, tauguzàhàh la kutso gesina kà maz gay marabəŋ. ⁵ Filip ahəd à Samariya, nğaha azà gay anja Kristu à azlaməna madz à ahəŋ la gudəŋ uwatà. ⁶ Maham à ahəŋ dza takès gay anja Filip à mok uwana tatsənəŋ nğaha tanəŋəŋ azlanadzipo uwana adàhàhəŋ. ⁷ La kità azlamasəđok mawisiga tasàhà à uda la azlaməna dıvats la abà anıvaw la mawiyay, nğaha azlamagul à afik gə, la azladeri tawarà ala bay. ⁸ Marabay mənğa apakà vok la gudəŋ uwatà.

⁹ Dza anik la ahəŋ, dagay uwarà la gudəŋ uwatà, sləm anja Səmon. Masla kà avàlàh ləv à azladza à gay la Samariya la məzla anja. Masla kà: “Gi mən dza”, agòd. ¹⁰ Gay gə la uwaga azladza la gudəŋ uwatà gesina, azlauwana azlamənğa tagòd à atà, la azlabəzaga gesina, tasləkàw masla, tagòd kà: “Masla la uwana ndzəđa anja Zəzagəla uwana tazàlalla ndzəđa mənğa gə.” ¹¹ Tasləkàwàh masla mənğa kà uwana avàlàh ləv à azladza à gay la məzla anja dagay uwatà. ¹² Ama mok uwana tadıŋ gəl à gay marabəŋ uwana à vok, Filip azəŋ lakəl anja makoray Zəzagəla, nğaha lakəl anja sləm anja Yesu Kristu kà, tabəzà batem, azlazil la azlamis. ¹³ Səmon la gəl anja bay, adiŋal gəl à vok, abəzà batem, adzà à ahəŋ la slaka Filip, nğaha ləv avàlàh à gay mənğa la manəŋ azlamasəlay la azlanadzipo uwana Filip adàhàhəŋ.

¹⁴ Azlaməna matapla la Urusalima tatsənəŋ kà azladza la Samariya takès gay anja Zəzagəla kà, tasləl à atà Piyer à awtəy atà la Yuhana. ¹⁵ Mok uwana tabəzà à Samariya kà, tadəv kufa kà anja azlaməna madiŋal gəl à vok kà atà anja mabəz Masasəđok Zəzagəla. ¹⁶ Kà uwana Masasəđok Zəzagəla adasa à ahəŋ, baməraka à gəl anja tekula anjatà dadəŋ aw, tabəzà batem la sləm anja Sufəl Yesu dadəŋ pəra. ¹⁷ Gay gə la uwaga à uwana, Piyer atà la Yuhana tabək à atà ahəl à gəl, nğaha mabəz Masasəđok Zəzagəla.

¹⁸ Mok uwana Səmon anəŋə Masasəđok asà à gəl anja azlaməna madiŋal gəl à vok, à mok uwana azlaməna matapla tabək à atà ahəl à gəl kà, Səmon ayàh mabək sili à azla Piyer atà la Yuhana. ¹⁹ Agòd: “Vàw à gi ndzəđa uwaga babay suwan, kà kəla uwabeyuwi uwana gədàbəkəl ahəl à gəl anja mabəz Masasəđok Zəzagəla.” ²⁰ Ama Piyer awulàlla: “Zàlla la sili anjak,

kà uwana kadzugw kà: Mavày anja Zəzagəla kà tasukway la sili, kagòf.
²¹ Humà gə anjak la ahəj, la gay uwanay la abà aw. Kak kà, kak la sləray gami la abà aw, kà uwana ləv anjak la dziriga la huma Zəzagəla aw! ²² Pəh gay la ləv ala kà mawisiga anjak uwaga, dəv kufə à Sufəl, zlahaw kà masla amatsakanə ala tsəhay madzugway anjak uwaga tak. ²³ Kà uwana gənəjəj kà kadahən ala la mawisiga dəhakakga, ŋgaha kak mayà anja tsakana.”
²⁴ Kiya uwaga Səmon agòf à Piyer atà la Yuhana: “Kamkam, dəvəw kufə à Sufəl kà gi, kà gay uwana kapəhəw à gi anja mabəz à gi aw!”

²⁵ Piyer atà la Yuhana tapəh sayda anja Sufəl Yesu la maz gay marabəj la Samariya, ŋgaha tawulà à Urusalima. La tetəvi anjatà la ama kà, tapəhəh gay marabəj lakəl anja Yesu la azlabəza gudəj uwana la kutso Samariya la abà gesina.

Filip atà la slawpara anja mən sufəl misga la Etiyopiya

²⁶ La lig anja uwaga la ahəj, malika anja Sufəl Zəzagəla apəhla vok à Filip, agòfal: “Filip, sà à afik, wul à gəl à agu, à tetəvi uwana à ama asà à uda la Urusalima ada à Gaza.” Tetəvi uwana tetəvi kəsaf. ²⁷ Filip atsizlla ala, ahəd. Tagagəm à tetəvi à ama la dza anik. Dza uwatà kà zil Etiyopiya, subaga, slawpara anja Kandantse, mən sufəl misga la Etiyopiya. Asà à Urusalima kà masləkaw Zəzagəla. ²⁸ Agà la tetəvi mawul à mtəga anja la tsəh, la dərkwə anja la afik, adzenay la wakità anja masla mapəhal gay à ahəl Yesayya la abà. ²⁹ Masasəfok Zəzagəla agòf à Filip: “Həd à slaka anja, zà à vok à slaka anja dərkwə anja!” ³⁰ Filip azà à vok à slaka anja la mahoyay, ŋgaha atsənà zil Etiyopiya uwaga adzenay la wakità anja masla mapəhal gay à ahəl Yesayya la abà. Anavàl à gay la: “Katsənà uwaga kadzenay ay?” ³¹ Kona uwaga agòfal: “Kakay gətsenəj à banja dza adəpatgəla godega anja aw ma? Sà à wanə à slaka gulo à dərkwə la afik”, agòf à Filip. ³² Aganay à slaka uwana adzəj la wakità la abà:

'Agà bokuba tuwanə uwana tadàla à makəfay, bokuba bəzi tuwanə uwana atuway à banja tatsəf anjdz anja aw.

Kiya uwaga məslək, apokwə gay anja aw.

³³ Tapəsəw, takəl ala ziruwi à gəl, tadükw ala seriya à gəl kà deyday pəra. Uwa à uwana adəslala vok anja matugway lakəl anja tsəhay anja uwa? Kà uwana takəf à gəl à sifa anja la gudəj la vok.*

³⁴ Slawpara uwaga anavà Filip: “Kamkam, pəhgəla lakəl ma anja uwa masla mapəhal gay à ahəl apəhay uwa? Apəhay ma lakəl anja, awma lakəl anja dza anik ay?” ³⁵ Filip adzəkà lakəl anja uwana dza uwaga adzenay la wakità la abà, azàla gay lakəl anja Yesu. ³⁶ Uwana taday, taday kà, tabəzà à iyaw à vok, la abatà slawpara agòf: “Tsa iyaw la uwanay, ma mana à uwana adəf à gi gay à ahəj kà mabəz batem ma?” ((³⁷ Filip agòfal: “Banja kadijal gəl à vok la ləv anjak gesina kà, kaslala vok kà, mabəz batem.” Kona uwaga awulàlla: “Gədijal gəl à vok, kà Yesu Kristu kà Kona anja Zəzagəla.”)) ³⁸ ŋgaha la abatà: “Tsizlla dərkwə à ahəj”, agòf à magamza anja. Filip atà la slawpara tasà à ahəj, tahəd à iyaw à abà, ŋgaha Filip adfahàlla batem. ³⁹ La mok uwana tasà à uda la iyaw la abà kà, Masasəfok Sufəl Zəzagəla azəbà Filip ala dzəgasl. Slawpara anəjəj aya aw, ama adà anja la marabay. ⁴⁰ Batsàrà kà, Filip anəjla kà

agà la Azot. Kiya uwaga aguwàh la azlagudəŋ la abà gesina, kà maz gay matsidəyga la slaka gesina tsərəh uwana abəzà Zəsare.

9

Mapəh gay la ləv ala aŋa Sawul

¹ La mok uwatà, Sawul asakà matərəbəŋ la makaf azlaməna matapla la slaka Sufəl Yesu aw. Ahàd à slaka məŋ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla. ² Anavà patanti, kà aŋa gəy madəv kuɖa la Damas, kà makas azladza uwana tanəfa Yesu, azlazil la azlamis gesina, kà madla atà à Urusalima.

³ Mok uwana adabəz à patanti uwaga kà, atszilla ala, kà mad à Damas. La tetəvi la ama, uwana azlabəzay, katskats məŋ uɖaka asà à ahəŋ la zagəla, aùɖ la slaka aŋha. ⁴ Atəɖ à vəɖah, ŋgaha atsənà kuda uwana agòɖal: “Sawul, Sawul, kà mana katərəb gi ma?” ⁵ Anàv, agòɖal: “Kak uwa, Sufəl?” Kuda uwaga agòɖal: “Gi Yesu uwana katərəbəŋ.” ⁶ Ama agòɖal: “Sà à afik, hàd à gudəŋ à abà, la abatà la uwana tadəpəh à ka uwana kadəɖehəŋ.” ⁷ Azlaməna mauguzahay atà nna taguɖəkàhla, taslala vok kà mapokw gay aw, tatsənà mabafma, ama tanəŋà dza aw. ⁸ Sawul asà à afik la vəɖah, apəzl yewdi, ama aslala vok kà manəŋ tatak aw. Takəs à ahàl kà madla à Damas. ⁹ Tsərəh mavakay makər, aslala vok kà manəŋla aw, azùw ŋgaha asà tatak babay aw.

¹⁰ Masla asik anik la ahəŋ la Damas uwana sləm aŋha Ananiyas. Sufəl Zəzagəla apəhal la masasiŋay, agòɖal: “Ananiyas, Ananiyas!” “Awway, gi la uwanay, Sufəl gulo”, Ananiyas agòɖal. ¹¹ Sufəl Zəzagəla agòɖal: “Katskats, hàd lagonay à bəzi barama tərrega à ama. Lakay aŋa Yudas, dza uwana sləm aŋha Sawul zil Tarsus, adəv kuɖa lagwa, ɖanàv. ¹² Kiya uwaga la masasiŋay kà, Sawul anəŋà dza anik, uwana sləm aŋha Ananiyas adà à gəy kà mabəkəl ahàl à gəl, kà masla aŋa manəŋla aya.” ¹³ Ananiyas agòɖal: “Sufəl, azladza anjuvaw tapəh à gi lakəl aŋa dza uwaga, lakəl aŋa uwana adafahəŋ à azlaməna manəfay anjak à vok la Urusalima. ¹⁴ ŋgaha asà à waŋ à abanay la patanti, uwana la ahàl azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la Urusalima tavàl, kà makas azladza uwana tatsàl sləm anjak à gay.” ¹⁵ Ama Sufəl Zəzagəla agòɖal: “Hàd, kà uwana gəɖazəb masla, ŋgaha gəɖəpakəŋ ala, kà masla mapəhla gi ala, la slaka azlatsəhay anik anik, la azlasufəl anjatà, ŋgaha la tsəhay Isərayel. ¹⁶ Gi la gəl gulo gəɖəpəh ala ŋgərpa uwana adasay kà gi.”

¹⁷ Kiya uwaga Ananiyas ahàd, adà à gəy uwatà à agu, abək ahàl à Sawul à gəl, agòɖal: “Deda Sawul, Sufəl Yesu uwana apəhakala vok la tetəvi la ama à uwana katsà à waŋ, masla la uwana asləl gi à waŋ, kà kak aŋa manəŋla aya, ŋgaha kà kak aŋa magay mahənlaga la Masasəɖok Zəzagəla.” ¹⁸ Katskats tatak anik bokuba mafafətay aŋa kilfi anis à Sawul la adi ala, ŋgaha anəŋla aya. Hadzak, asà à afik ŋgaha tadəhalla bətem. ¹⁹ La lig la ahəŋ azùw tatak may, ŋgaha abəzà à ndzəɖa aya.

Sawul apəh gay Zəzagəla la Damas

Sawul asaf la azlaməna maɖiŋal gəl à vok ŋuv la Damas. ²⁰ Katskats adzəkà mapəhàh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kuɖa la aku, la mapəhla ala, kà Yesu kà Kona aŋa Zəzagəla. ²¹ Azladza uwana tatsəbal sləm gesina, ləv avàläh à atà à gay, tagòɖ: “Uwaga kà dza uwana atərəbàhà azladza

la ndzəɸa la Urusalima, azlauwana takəs gay aŋa Yesu aw takay? Nġaha asà à waŋ à abanay kà aŋa makas atà la madla atà à mənġ madzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla aw takay?”

²² Ama Sawul azàŋ la ndzəɸa koksikoksi la mad à huma à gay, azla Yahudiya uwana tadzà à ahəŋ la Damas, tasəl uwana tawulàlla aya à mok uwana aṗəhatàla kà Yesu kà Kristu aw.

²³ Uwana adasafni kà, azla Yahudiya takəs sawaray kà makəɸay. ²⁴ Ama atsənà uwana tatsənàŋ à vok kà madəhalləŋ à vok. Kəla mavakay la mahənaŋ tanəŋla gay gamagəy aŋa huɸ gudəŋ kà makəɸay. ²⁵ Kiya uwaga la vəɸ vərđi anik, azlaməna asik aŋha tazəb, tafà à takosà à abà, tadzilà à ahəŋ la ġəl zlagam, uwana takəslla gay à huɸ gudəŋ à adi.

Sawul la Urusalima

²⁶ Mok uwana Sawul adawul à Urusalima kà, ayàh maham gay à vok la azlaməna matapla; ama ġuba akəs à atà ġesina, kà uwana tadġal ġəl à vok, kà masla ndzer kà adapaka masla manəf Yesu aw. ²⁷ Ama Barnabas akəs à tsəh, adàlla à slaka azlaməna matapla la slaka Yesu, ġgaha atəġw à atà ġodega manəf Sufəl Yesu aŋa Sawul la tetəvi la ama, ġgaha la uwana Sufəl Yesu aḃadalmà. Aṗəh à atà gay lakəl aŋa mawaɸ vok à uda aŋa Sawul uwana azà gay aŋa Yesu la Damas aya. ²⁸ Daġay kaslà uwatà kà, Sawul adà à atà à adi, tauguzàhàh la gudəŋ Urusalima kà maz gay aŋa Sufəl Yesu. ²⁹ Nġaha aṗàhàh à azla Yahudiya uwana tapəh gay Ġərək la mabay vok gay la atà babay, ama atà kà, tayàh kà makəɸay. ³⁰ Mok uwana azladeda tatsən uwaga kà, talakà Sawul à Zəsare, ġgaha tasləl à Tarsus.

³¹ Kiya uwaga azlaməna madġal ġəl à vok la kutso Yahudiya, la Galili, la Samariya ġesina tadzà à ahəŋ la lapiya, kokuɸa matəṗəbay. Tadzəṗəḃàh ala, tadzà à ahəŋ la mahoy à adi aŋa masləkaw Sufəl Zəzagəla la abà, tasəġ ala la mazlakay aŋa Masasəɸok Zəzagəla.

Mawurla aŋa Ene

³² La kaslà uwatà Piyer auguzàhàh la azlagudəŋ la abà ġesina. Vərđi anik, ahàd à slaka azlaməna madġal ġəl à vok uwana tadzà à ahəŋ la Lidđa. ³³ La abatà dza anik uwana sləm aŋha Ene la ahəŋ. Maġul à afik ġà daġay mavay mtəġis aġà la slaka mahən à ahəŋ. ³⁴ Piyer aġəɸal: “Ene, Yesu Kristu awur ka ala! Sà à afik, kakəl slaka mahən à ahəŋ aŋak à abà!” Hadzak Ene asà à afik. ³⁵ La abatà azlaməna madz à ahəŋ la Lidđa ġgaha la azlauwana la vaday Saron tanəŋəŋ ġesina aŋatà tapəh gay la ləv ala la huma aŋa Sufəl Yesu.

Mawulla Dorkas à uda

³⁶ Mīs anik la ahəŋ la Yope sləm aŋha Tabita, (Sləm uwaga la gay Ġərək Dorkas, uwana asal maġəɸay Pəkur) Masla kà aḃahàh azlasləray dzəḃa aŋha səla aw ġà la mazlakay kuda. ³⁷ La kaslà uwatà đuvats akəs, ġgaha aməts. La mok uwana tapəlal vok kà, tahənàŋ à ġəy, uwana à aġu lakəl aŋa ġəy anik. ³⁸ Uwana azlaməna madġal ġəl à vok la Yope tatsənəŋ kà Piyer la Lidđa, nekwa la gudəŋ uwaga kà, tasləlal azladza səla à tsəh la gay: “Mədəv à ka kuɸa, sà à waŋ à mtəga ġami la katskats.” ³⁹ Piyer anəfà à atà la katskats. Mok uwana tabəzà awtəy kà, tadàla à ġəy uwana à afik tahənəŋ à aġu. Azlamis kuɸa ġesina tadà à awtəy à slaka aŋha la mataway; tapàhalla azlanenewi, ġgaha la azladebdebi uwana Dorkas atsàh à mok

uwana aløg la sifa. ⁴⁰ La abatà Piyer akudèkàh azladza à uda, ñgaha akèdèf à ahøj, adèv kufà, agolà à huma à slaka mazimnekid: “Tabita, sà à afik!”, agòfal. Tabita apèzl yewdi, uwana anøjà à Piyer à adi, asà à afik, adzà madzay. ⁴¹ Piyer akès à ahàl, ñgaha azlakàñ kà matsizlløj ala. La lig la ahøj Piyer azàla azlamis kufà la azlamèna madiñal gøl à vok, apèhatàla kà agay la sifa. ⁴² Uwaga asèlla à vok la Yope gesina, ñgaha azladza anuvaw tadiñ gøl à Suføl Yesu à vok. ⁴³ Piyer kà asáf møjga la gudøj Yope la mtøga aña Sømøn, masla masad zlap.

10

Piyer la mtøga Korneliyus

¹ Dza la ahøj la Zèsare, sløm aña Korneliyus, masla kà zil Rom, møjga aña azlaslodzi dzim aña maham à ahøj slodzi, uwana tazalal ala maham à ahøj Italiya. ² Masla awoyà Zøzagøla, aslèkàw Zøzagøla la azlamèna huð gày aña gesina. Azlèkàh azlamèna kufà uwana azlatsøhay Yahudiya, ñgaha adàv kufà à Zøzagøla koksikoksi. ³ La gay mokokhu vèrdi anik la sa makør, masasiñay asasiñla, anøjà malika aña Zøzagøla adagay à slaka aña ñgaha agòfal: “Korneliyus!” ⁴ Anèrèz malika la masukulay, ñgaha agòfal: “Kak uwa, Suføl gulo?” Malika awulàlla: “Zøzagøla adatsøn madèv kufà aña k la mazlakàh azlamèna kufà aña k, ñgaha lagwa kà kawùllal à gøl. ⁵ Lagwa kà, slèl azladza à Yope kà mazal Sømøn uwana ‘Piyer’, tagòfal. ⁶ Ahøjay kà la mtøga Sømøn masla masad zlap, uwana gày aña kà la gay dørøv.” ⁷ Mok uwana malika uwaga afaðalmà, adada aña kà. Korneliyus azàl azlamagamza aña sèla, la slodzi tekula uwana anøjlal, masla bay, awoyà Zøzagøla. ⁸ Atùgw à atà uwana apakà vok gesina, ñgaha aslèlla atà à gudøj Yope.

⁹ Kiya uwaga tatsizlla ala, tahàd à Yope. La bebøj gà, mok uwana tazlèbøj Yope kà, Piyer bay kà, ahàd à gøl gày à afik kà madèv kufà la tataka afats. ¹⁰ May akès Piyer, asàl mazuw tatak may. A mok uwana tadzèkà matal tatak, à uwana masasiñay asasiñla. ¹¹ Anøjà zagøla apèzlla vok, ñgaha tatak anik asà à ahøj: Magol møj tatagà bokuba peteli gay dzika ufað mawaf à ahøj ala gà, afa à vok à vøfah. ¹² La huð aña kà kèla tsøhay tatak asik ufað la abà gesina, la azlatatak uwana taday la huð, ñgaha la azlatsøhay tatak uwana tahoyay gesina. ¹³ Ama Zøzagøla agòfal: “Sà à afik, kakèf, ñgaha pað zlà, Piyer!” ¹⁴ Ama Piyer agòf: “Awan, kiya uwaga aw, Suføl gulo, kà uwana ðikiðiki gødapaf tatak àlàhga aw, aslèh!” ¹⁵ Agòfal aya: “Kapakàñ ala bokuba àlàhga à uwana Zøzagøla adapakøj ala tsifaña aw.” ¹⁶ Uwaga adfahà vok asik makør, ñgaha la lig la ahøj la kirim yewdi tatak uwaga awùl à zagøla.

¹⁷ Piyer adzùgw godega aña uwana masasiñay uwaga asàl mapøhalla. Ama la kaslà uwatà kà, azlamèna maslèlay aña Korneliyus tanavahay la slaka azladza: “Lala à gày aña Sømøn masla masad zlap la?”, tagòday. Tsa mok uwaga kà, atà la gay gamagày aña. ¹⁸ Tazalàh, ñgaha tanàv: “La abanay à Sømøn uwana tazalalla Piyer ahøjay ay?” ¹⁹ Piyer aløg la madzugway aña masasiñay uwaga la abà, uwana Masasøfok Zøzagøla agòfal: “Nøjàñ, azladza makør la uwaga tayàh ka la gay gamagày la uda. ²⁰ Sà à afik, dà à ahøj, kadaw akul nna, kokufà matsurøkway, kà uwana gi la uwana gøslèlla ka atà à wan!” ²¹ Piyer asà à ahøj à slaka

azladza uwaga, ñgaha agòf à atà: “Gëga la uwanay à uwana kayahaw gi. Mana kasawka à wañ ma?” ²² Tagòfàl: “Məsà à wañ kà, Korneliyus mənğa aña azlaslodzi dzim, la uwana aslèlla anu à wañ. Masla kà dza dziriga, uwana azlèb Zəzagəla, uwana azla Yahudiya gesina kà: ‘Dza’, tagòfàl. Malika aña Zəzagəla apəhal gay, kà masla aña mazala à ka, kà kak aña mapəhal uwana asa à ka mapəhal.” ²³ Ñgaha Piyer adàla atà à gày, avà à atà slaka mahən à ahəñ. La bebəñ gà, takəs tetəvi, tahàd atà nna. Azladedà anik, la tataka azladza la abà la Yope, talakà à atà. ²⁴ La bebəñ gà aya tabəzà Zəsare. Korneliyus babay kà adahama gay azladza à vok la azlahuf gày aña gesina kà makud atà. ²⁵ Uwana Piyer adà à gày kà, tagagàm la Korneliyus, atəf à huma aña, akədèfàl à ahəñ. ²⁶ Ama Piyer akəs à afik la magòfàl: “Sà à afik, gi kà bə gi dza kiya kak bay.” ²⁷ Kiya uwaga tadà à huma à gay la mabafma la abà la Korneliyus, ñgaha tsərəh à uwana tahamà gay à vok takuday. ²⁸ Agòf à atà: “Kasəlaw kà zil Yahudiya aña madz à ahəñ la azlatsəhay anik, kà zlazlafə, ama Zəzagəla apəh à gi kà gəpak tsəhay dza anik ala kà àlähga, gəda à gày aña aw, gəgòfay aw. ²⁹ Gay gà la uwaga mok uwana kazàlāw gi kà, gəsa à wañ kokudà madzurəkway. Lagwa ma, kà mana kazàlāw gi mi?”

³⁰ Korneliyus awulàlla: “Adagay mahəñay ufaɸ lakana, bə la kaslā uwanay gədəv kuɸa la mtəga gulo la sa makər aña mokokhu. La kirim yewdi kà, dza anik adatsakwàh la lukut mawutsəfay gà la vok la huma gulo. ³¹ Ñgaha agòf à gi: Korneliyus, Zəzagəla atsənà madəv kuɸa aña, ñgaha mazlakay aña uwana kazlakàh à azlaməna kuɸa adawullal à gəl. ³² Lagwa kà, sləl azladza à Yope kà mazal Səmon uwana tazalalla Piyer. Adza à ahəñ la mtəga Səmon, masla masaf zlap, uwana gày aña la gay dərəv. ³³ Katskats gəsləl azladza à awtày, kà mazal à ka. Kafahəñ delga la mas à wañ aña. Lagonay kà, anu la uwanay gesina gami la huma aña Zəzagəla, kà matsəb sləm à uwana Sufəl apəh à ka, kà mapəh à anu gesina zlà.”

Mapəhay aña Piyer la mtəga Korneliyus

³⁴ Piyer adzəkà mabafma, agòf: “Lagwa kà, gədasəlay kà Zəzagəla kà avàh à dza mavahay aw. ³⁵ Kəla dza tsəhay uwala beyli uwana adiñal gəl à vok, ñgaha adəh dziriga kà, ahəfàl à adi. ³⁶ Hafay, kasəlaw kà Zəzagəla asləl gay aña à slaka azla Isərayel, uwaga kà gay matsidəyga à uwana məslalà vok aña magla lapiya la Zəzagəla, kà madəgolay Yesu, uwana asəlla anu vok la Zəzagəla, uwana Sufəl aña dza gesina. ³⁷ Gay matsidəyga uwanay adzəkà vok la Galili, la lig aña batem uwana la ahəñ Yuhana azəñ, ñgaha asləhà gəl à ahəñ la kutso Yahudiya. ³⁸ Kasəlaw à uwana Zəzagəla asləl Masasəfok aña à ahəñ, à Yesu zil Nazaret à gəl, ñgaha kasəlaw babay, à uwana Yesu auguzàhàh la azlagudəñ la abà gesina la madəhəñ delga la mawar azladza uwana ala, atà la ahəl aña seteni. Ndzer kà, Zəzagəla agà la masla. ³⁹ Gesina gami kà, anu azlaməna sayda aña tatak uwana adfahàhəñ la Urusalima, la kutso aña azla Yahudiya la abà gesina. Takəf masla la mazləl à ahàf à adi. ⁴⁰ Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay la mahəñay makər, ñgaha avəl ndzəfà kà mapəhla vok ala. ⁴¹ Ama azladza gesina tanəñəñ aw, anu uwana atsatsəmàni anu la madzəka, kà anu aña magay azlaməna sayda pəra, mənəñəñ. La lig aña uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay kà, məzùw, məsà la slaka gà

anina. ⁴² Ngaha apèh à anu à vok à abà kà maz gay marabèh à azladza, ngaha kà mapèhla ala kà Zèzagèla afà Yesu à ahøj, kà masla seriya lakèl anja azladza uwana la sifa, ngaha lakèl anja azlauwana tamatsay. ⁴³ Azlamèna mapèh à atà gay à ahàl kà mapàh à azladza gesina tapàh lakèl anja: Kèla dza uwana adin gèl à Yesu à vok kà, Zèzagèla adàmatsalla tsakana anja ala, kà slèm anja Yesu.”

Azladza uwana azla Yahudiya aw, tabèzà Masasèdok Zèzagèla

⁴⁴ Mok uwana Piyer aløg la mabafma la abà kà, Masasèdok Zèzagèla asà à gèl anja azladza uwana tatsèb slèm à gay anja gesina. ⁴⁵ Azla Yahudiya uwana tadin gèl à Yesu à vok, azlauwana tanèfà Piyer à wanj kà, løy avàlàh à atà à gay, kà Masasèdok, uwana Zèzagèla avà à azladza uwana azla Yahudiya aw bay. ⁴⁶ Kà uwana tatsènà atà tazlèb maslay anja Zèzagèla la azlagay mèlok gè, uwana tatàpla aw. Piyer agòf: ⁴⁷ “Lagwa ma mèslala vok anja madèf gay à azladza uwanay à ahøj kà madahatàn batem anja iyaw, tsa tabèzà Masasèdok Zèzagèla bokuba anu ay?” ⁴⁸ Ngaha avà tetèvi kà madàh à atà batem la slèm anja Yesu Kristu. Ngaha tanavàl à masla anja madzin à ahøj atà nna.

11

Piyer apèhla uwana ala apaka vok la mtèga Korneliyus la huma

anja azlamèna madiñal gèl à vok la Urusalima

¹ Azlamèna maslèlay la azlamèna madiñal gèl à vok uwana tadzà à ahøj la Yahudiya tatsènàh kà azladza uwana azla Yahudiya aw babay takès gay Zèzagèla. ² Uwana Piyer adawul à Urusalima kà, azla Yahudiya uwana tadin gèl à Yesu à vok taslàhàla vok. ³ Tagòfal: “Kahàd à tataka anja azladza uwana à abà, makadav atà à uda gè aw, ngaha kazùw aw tatak may akul nna?!” ⁴ Kiya uwaga Piyer adzèkà matugw à atà godega anja takwatokw lakèl anja uwana apakà vok gesina. Agòf à atà:

⁵ “Gi, kà gi la Yope, mok uwaga gi la madèv kufa la abà kà, mase-
sinay asesinla gi. Gønèhà tatak anik asà à ahøj la zagèla, asà à slaka
gulo. Tatak uwatà kà bokuba magol peteli, mawaf à ahøj ala gè, kèla
gay dzika ufaç nna, asà à ahøj la zagèla, asà à slaka gulo. ⁶ Gønèhèz
huf anja la hanjèli kà, gønèhà azlatatak uwana la asik ufaç, azlatatak
fèta la azlauwana taday la huf, ngaha la azlauwana tahoyay la zagèla.
⁷ Ngaha gètsènà kuda anja Zèzagèla agòf à gi: ‘Piyer, sà à afik, kèf ngaha
pàd!’ ⁸ Ama gèwullàlla: ‘Awanj, kiya uwaga aw, Sufèl gulo, òkiki tatak
làhga adada à gay gulo à awtày aw, aslèh!’ ⁹ La abatà kuda uwaga atsèn
à ahøj aya: ‘Kapakà tatak uwana ala Zèzagèla adapakèh ala tsidànja kà
làhga aw!’ ¹⁰ Adahà vok asik makèr, ngaha la lig la ahøj, tatak uwaga
awul à zagèla gesina. ¹¹ La kaslà uwatà azladza makèr tasà à wanj à gày,
uwana à abà gi lakay. Taslèlla atà à wanj kà dagay la Zèsare kà mayàh
gi. ¹² La abatà Masasèdok Zèzagèla agòf, gønèfà atà, kakwes aw. Kiya
uwaga azladeda mukwà talaka gi babay à Zèsare, gesina gami mèdà à
gày la mtèga Korneliyus. ¹³ Uwana Korneliyus adanèh anu kà, adzèkà
matugw anu gay lakèl anja malika uwana adà à mtèga anja, atsizilla à
ahøj, agòfal: ‘Slèl azladza à Yope, kà mazalay à Sèmon uwana tazalalla
Piyer. ¹⁴ Adapèh à ka ala gay uwana kadàbèla la azlamèna huf gày anjak

gesina.’ ¹⁵ La abatà gədzəkà mapəh à atà. Masasəfok Zəzagəla asà à atà à gəl bokuba uwana asà à anu à gəl babay suwan, dagay uwarà. ¹⁶ La abatà kà, awul à gi à gəl lakəl aña uwana Sufəl Zəzagəla apəh: ‘Yuhana adfahəñ batem la iyaw, ama akul kadabəzaw batem kà la Masasəfok Zəzagəla.’

¹⁷ Ndzer, Zəzagəla avà à atà Masasəfok aña bokuba uwana avà à anu à mok uwana mədiñ gəl à Sufəl gami Yesu Kristu à vok. Ngaha ma, gi ma gi uwa, kà məfəd gay à Zəzagəla à ahəñ uwa?” ¹⁸ Mok uwana tatsən gay uwaga kà, tadzà à ahəñ titi, ngaha tazləbà Zəzagəla la magəfay: “Haday kà, Zəzagəla adavə tetəvi à azladza uwana azla Yahudiya aw babay, kà atà aña mapəh gay la ləv ala, kà atà məbəzal sifa adəv gay aw, haday.”

Azlaməna madiñal gəl à vok la Antiyews

¹⁹ Azlaməna madiñal gəl à vok tasləhà gəl à ahəñ kà makəf Etiyen, uwana takəf. Azlaanik la tataka aña atà la abà tadà à Fenesəya, ngaha à Sipəre, ngaha à Antiyews. Ama tazà gay Zəzagəla kà à azla Yahudiya pəra. ²⁰ Ama azlaməna madiñal gəl à vok anik uwana la Sipəre la azlauwana la Səren, tahàd à Antiyews, ngaha tazà gay marabəñ lakəl aña Yesu Kristu à azlauwana azla Yahudiya aw. ²¹ Ndzəfa aña Sufəl Zəzagəla agà la atà, azladza aņuvaw tapəh gay ləv ala, tadiñ gəl à Sufəl Yesu à vok.

²² Mok uwana gay uwaga adatsən à azlaməna madiñal gəl à vok la Uru-salima kà, tasləl à atà Barnabas à awtəy à Antiyews. ²³ Uwana adada à awtəy kà, arəb mənğa, kà uwana Zəzagəla apisə gay à azlaməna madiñal gəl à vok à vok, kiya uwaga Barnabas adzərəfəh atà ala, kà atà aña mahoy yewdi aña Zəzagəla la manəfay la ləv tekula. ²⁴ Barnabas kà dza delga gə, mahənlaga la ndzəfa aña Masasəfok Zəzagəla, ngaha la madiñal gəl à vok. Azladza aņuvaw tanəfà Sufəl Zəzagəla.

²⁵ Barnabas ahàd kà mayəh Sawul la Tarsus. ²⁶ Uwana adabəzal, asəlla à Antiyews. Atà səla nna, tadzà à ahəñ mavay tekula la abatà, kà atà səla aña matapla azlaməna gay Zəzagəla la matsetsehàh atà ala aņuvaw la Antiyews. La uwana, azlaməna matapla tadzəkà mazalalla la sləm: Azlaməna madiñal gəl à vok.

²⁷ La zamana uwatà azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aña Zəzagəla kà mapəh à azladza, tasəhà à wan la Urusalima, tadəh à Antiyews. ²⁸ Tekula aña atà uwana sləm aña Agabus, atsizlla ala, la ndzəfa aña Masasəfok Zəzagəla agəf: “Magol may atsa à wan à gudəñ à vok gesina.” (Apakà vok la zamana makoray aña mən sufəl Kəlod) ²⁹ Kiya uwaga azlaməna matapla tatsənà vok gay kà kəla uwabeyuwi aña atà avà uwana asləla vok kà masləl à azladedə uwana la may la abà la kutso Yahudiya. ³⁰ Uwana tadəh uwaga, tasləl Barnabas atà la Sawul kà madla sili uwaga à slaka azlaməna sığa la kutso Yahudiya.

12

Takəs Yakuba ngaha taduw Piyer à danay

¹ La zamana uwatà Sufəl Herod adzəkà matəwəb azlaməna madiñal gəl à vok, ² akəf Yakuba, deda aña Yuhana la katsakar. ³ Uwana anəñəñ kà, akəs à azla Yahudiya à gəl kà, akəs Piyer aya. (Kaslà uwaga agə mavakay aña Pain uwana tatak makəslin la tsəh aw) ⁴ Bokuba uwana akəs à azla Yahudiya à gəl, à uwana Herod akəs Piyer, aduw à danay. “Nəñawla!”,

agòd à azlaslodzi. Atà azlaslodzi tatsàk ala madzəga ufađ, kəla slaka kà, slodzi ufađ ufađ, kà uwana asəl madalla à huma aña azladza à baña madəvaday Paska adədəv à gay. ⁵ Azlaslodzi tanəñla Piyer la dañay, ama azlaməna madiñal gəl à vok tada à huma à gay la madəv kuđa à Zəzagəla la ləv tekula kokudà masakal.

Piyer asa à uda la dañay

⁶ La mahənay uwana naka Herod adala Piyer à huma à azladza, Piyer la madzəhal gə la tataka azlaslodzi səla la abà, mawodəñ à ahəñ gə la mazakazak səla, ñgaha azlaməna manəñla bay atà la slaka aña atà la abà la gay gamagəy. ⁷ La kirim yewdi, malika aña Sufəl Zəzagəla apəhla vok ala, magol uđaka aùđ la gəy dañay la aku. Malika afetekà Piyer, atsənəñ ala, agòdal: “Sà à afik, katskats!” Azlamazakazak tanəsəl à ahəl ala. ⁸ Ngaha malika agòdal: “Wàđ parapara aña k à tsəh, ñgaha wàđhà kwimik aña!” Piyer adahəñ kiya uwaga, ñgaha malika agòdal: “Dùw dəbdebi aña k à vok, ñgaha kà nəfà gi!” ⁹ Piyer asà à uda la gəy dañay la aku la manəf malika. Asəl kà uwaga malika afehəñ kà dziriga aw. Gəl aña agòd kà: ‘Masesiñay la uwana asesiñla à gi’, agòd. ¹⁰ Tatsəđ à azlaslaka azlaməna manəñla teraña la vok ala, azlaməsəla la vok ala, ñgaha tabəzà à gay gamagəy aña adà à vok, adà à huđ gudəñ. Gamagəy uwaga apəzlla vok la ahəl aña la huma aña atà, ñgaha tasà à uda. Tadà à barama à ama. La abatà malika asàk à Piyer à ahəñ.

¹¹ Uwana Piyer adavəh gəl ala lakəl aña uwana apakà vok kà, agòd: “Ndzər, Zəzagəla asləl malika aña à wañ kà mapəl gi ala la ahəl aña Herod, ñgaha la mawisiga uwana la abà gesina azla Yahudiya tayəhla gi kà madəhgəñ à vok gesina.”

¹² Uwana adavəh gəl ala kà, ahəd à mtəga Mariyama, iyà aña Yuhana uwana tazalalla Mark, la slaka uwana azladza aña uva wəw tahamà gay à vok kà madəv kuđa. ¹³ Piyer atsizlla à gay gamagəy adəđəñ, ñgaha masla sləray misga, uwana sləm aña Rode, azà vok à gay gamagəy à huđ kà mapəzlay. ¹⁴ Katskats asəl kuda aña Piyer, arəb mənğa, ama apəzl gamagəy aw adùw vok à gəy, kà mapəh à azladza kà Piyer la uda la gay gamagəy. ¹⁵ “Kak kusuñu!” Ama masla kà, agəđəñ afik ndzər kà, bə masla. Ngaha tagòdal: “Uwaga malika aña!” ¹⁶ Tekedik Piyer asàk à madəđ à gay gamagəy aw. Uwana tapəzl gamagəy tanəñəñ kà, tsa masla, ləv avələh à atà à gay gesina. ¹⁷ Piyer adzilə ahəl à zagəla, akokòt à atà à ahəl à adi, kà atà aña madz à ahəñ titi, ñgaha adzəkà matugw à atà uwana Sufəl Zəzagəla adahəñ kà masəla à uda la dañay la abà. Agòd à atà aya: “Kadəpəhaw à Yakuba, ñgaha à azladedə anik aya babay.” La lig la ahəñ, asà à uda, adà aña à slaka anik.

¹⁸ Uwana məl adawulla kà, gəl akəd à azlaslodzi à vok: “Kakay Piyer adà aña ma?”, tagòđəh à vok. ¹⁹ Herod ayəh, ama abəzal aw. Anavəh azlaməna manəñla la gay ala, ñgaha avə tetəvi kà makhəf atà. La lig la ahəñ masla à Herod ahəd, adzà à ahəñ la Yahudiya ñgaha la Samariya.

Mamətsay aña Herod

²⁰ La mok uwatà kà, azlaməna gudəñ Tir la azla Sədon tayəh matsən vok gay la Herod, kà uwana la abatà la uwana tabəz tatak may aña atà. Kà uwana Herod la mapak ləv gə lakəl aña atà. Tasà à wañ, takəs dza anik uwana à ahəl, masla manəñla huđ gəy aña Sufəl, uwana sləm aña

Bəlastus. Nğaha tahàd à slaka Herod kà manav məsəl vok. ²¹ La abatà Herod akədəv à atà kaslà à ahəj, kà mapəh à atà gay. La mavakay uwatà, atsòkw à lukut sufəl anğa à abà, nğaha adzà madzay la kursi sufəl anğa la afik, nğaha apəh à atà gay la kuđa zləkkà. ²² Maham à ahəj dza agòd: “Uwaga kà mabadma anğa dza asik aw”, tagòd, “Ama anğa zəzagəla.” ²³ Uwana Herod atsənà uwaga kà, adəđ à gay ləv. Gay gə la uwaga malika anğa Zəzagəla adùwal dıvats à gəl, maduwari azùw à gay, nğaha aməts, kà uwana azləbà gəl anğa bokuba Zəzagəla.

²⁴ Kiya uwaga gay anğa Sufəl Zəzagəla azigən kaykay aya.

²⁵ Mok uwana Barnabas atà la Sawul tadəvla sləray anjatà à gay la gudəj Urusalima, tawùl à lig nğaha tazəb Yuhana uwana à tsəh, tazalalla Mark.

13

Tahəl azla Barnabas atà la Sawul kà mad madàh sləray

¹ La tataka maham à ahəj mənə gay Zəzagəla la abà la Antiyews kà, azlaməna mapəh à atà gay à ahəl la ahəj kà mapəh à azladza, nğaha la azlaməna mataplə: Barnabas, Səmeyyon uwana sləm anğa marsiga, Lutsəyus zil Səren, la Manayen uwana tazigən la slaka gə la Herod sufəl, nğaha Sawul. ² La vərđi anik, uwana tadəv kuđa à Zəzagəla la makəs nəlay, Masasəđok Zəzagəla agòd à atà: “Bəkàw gi, azla Barnabas atà la Sawul à fəta à awtəy kà mahənəj sləray uwana ala, gəzàlla atà ala.”

³ Uwana takəđ gəl à madəv kuđa la makəs nəlay, tabək atà à ahəl à gəl, nğaha tasləl atà à sləray à abà.

Barnabas atà la Sawul la gudəj Sipəre

⁴ Bokuba uwana Masasəđok Zəzagəla asləl azla Barnabas atà la Sawul, tahàd à gudəj Səloysəya, la abatà tahàd à kəslah iyaw à afik kà maday à gudəj uwana à afik la tataka iyaw la abà, sləm anğa Sipəre. ⁵ Mok uwana tabəzay à Salamin, tadzəkà mapəh gay Zəzagəla la azlagəy madəv kuđa anğa azla Yahudiya la aku, Yuhana, uwana tazalalla Mark, azlək atà la sləray.

⁶ Taguwà à uda la gudəj uwatà la abà tsərəh à Pafos. La abatà tabəzà məzla anik à gəl uwana sləm anğa Bar-Yesu, zil Yahudiya. “Gi masla mapəh à gi gay à ahəl”, agòd, ama tsa fida. ⁷ Masla kà tasəl vok lela la sufəl anğa gudəj uwatà. Sləm anğa sufəl uwatà kà Sergiyus Pawlus, masla makor hanəkəli. Sufəl uwaga azàla Barnabas atà la Sawul kà matsən gay Zəzagəla la slaka anjatà. ⁸ Ama məzla uwatà (Uwana tazalalla Elimas la gay Gərək) akəs atà aw. Ayàh madəf gay à sufəl à ahəj kà matsən gay Zəzagəla, kà masla anğa madinjal gəl à vok aw. ⁹ Kiya uwaga Sawul uwana tazalalla Pol babay, agə mahənlaga la Masasəđok Zəzagəla, atsək yewdi à məzla uwaga à gay. ¹⁰ Nğaha agòd: “Kak demdəm kahənla la makəsafər, kak kona anğa seteni. Kak masla məzam anğa tatak delga anğa Zəzagəla gesina, kadàsakal à tsəh ala, ma mbà à mawis dziriga anğa Sufəl Zəzagəla ala ma? ¹¹ Gəgòđ à ka, tsənəj lagwa Sufəl Zəzagəla adəđ kà: Kapək guləf, kanəjla aw la tataka mahənay anik la abà aya aw.” Katskats yewdi anğa Elimas apək mərəzla kka tabədamma bokuba la vəđ, taptap ayàh dza kà makəs à ahəl.

¹² Uwana sufəl anəjə uwaga apakà vok kà, adin gəl à Zəzagəla à vok. Gay anğa Sufəl Zəzagəla adəl à ləv à tsəh kaykay.

Pol atà la Barnabas la Antiyews la kutso Pisèdiya

¹³ La abatà azla Pol tasà à uda la gudəŋ Pafos, tahàd à kəslah iyaw à afik kà mad à Perge la kutso Pamfiliya. La abatà la uwana Yuhana, uwana tazala Mark bay, asàk atà à tsəh ala, awùl à Urusalima. ¹⁴ Tatsilla ala la asik, dagay la Perge tahàd à Antiyews la kutso Pisèdiya. La vuf maduw ləv tahàd à gày madəv kuɖa à agu, tadzàhà madzay. ¹⁵ Mok uwana tadzenay la wakità mapəhay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl la abà, məŋga aŋa gày madəv kuɖa azàl à atà: “Azladedà, baŋa akul la gay kà mapəh à maham à ahəŋ dza, kà madzərəɖàh atà ala kà kaslawwalla vok aŋa mapəhay lagwa à dagay.” ¹⁶ Pol atsižlla ala, adziyla ahàl à zagəla, agòɖ à atà: “Akul azla Isərayel la azlatsəhay dza anik uwana kasləkawaw Zəzagəla, tsəbàw gi sləm! ¹⁷ Zəzagəla aŋa tsəhay gami Isərayel uwana atsatsàmànì azlababa gami madzidziga, azigənà tsəhay aŋha, mok uwana atà la mələk la Misəra, kiya uwaga asəlla atà à uda la Misəra la ndzəɖa aŋha məŋga. ¹⁸ Adzadzàr atà la kəsaf la abà mavay dzik ufad. ¹⁹ Azàŋ ala makoray məɖəf la kutso Kanana, avà kutso uwatà à tsəhay aŋha. ²⁰ Uwaga gesina aɖahàŋ bokuba mavay dadərmokw ufad bəzi aŋha dzik zlo.”

“La lig aŋa uwaga la ahəŋ, Zəzagəla abək azlaməna seriya à azlababa gami madzidziga à ahəŋ, tsərəh à zamana aŋa masla mapəhal gay à ahàl Samuyel. ²¹ La lig la ahəŋ kà, tanavà maf à atà sufəl à ahəŋ ŋgaha Zəzagəla af à atà Sawlu à ahəŋ, kona aŋa Kis, uwana asà à uda la tsəhay aŋa Benyamin la abà, akòr mavay dzik ufad. ²² La lig la ahəŋ, Zəzagəla akweska Sawlu, afà à atà David à ahəŋ kà sufəl. Apəh gay lakəl aŋha, agòɖ: ‘Gedabəzal David kona Isay, dza uwana asà à ləv gulo, ŋgaha adàɖahgəŋ uwana asa à gi gesina.’ ²³ Tekula la mayyi à tsəh ala aŋa David kà Yesu, à uwana Zəzagəla apakəŋ ala kà masla məbəl azlatsəhay aŋha Isərayel, kiya uwaga à uwana apəh à ahəŋ dagay uwarà. ²⁴ Mok uwana Yesu à lig mas à waŋ kà, Yuhana agòɖ: ‘Azla Isərayel, pəhàw gay la ləv ala, ŋgaha tafahakullaŋ batem!’, agòɖ à atà. ²⁵ La kasla uwatà à uwana, Yuhana adabəz makəɖ gəl à ahəŋ sifa aŋha kà, agòɖ à atà: ‘Gi uwa, kagodaw uwa? Gi kà, gi dza uwana kakudaw aw. Ama fàw à sləm à abà, kà masla anəfa gi à tsəh à waŋ ŋgaha haməraka gi kà gəsla kà mapəl suwid kwimik aŋha uwana ala, la asik aw.’ ²⁶ Azladedà, akul mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham la azladza anik uwana kasləkawaw Zəzagəla. Gay aŋa məbəlay uwanay asəlla kà à slaka gami. ²⁷ Ama azlaməna madz à ahəŋ la Urusalima, la azlaməŋga aŋatà kà, tatsənà godega aŋa Yesu aw, ŋgaha bay tatsənà mapəhay aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl uwana tadzəŋàh la azlagày madəv kuɖa la aku kəla vuf maduw ləv aw. Ama tagəɖà gay uwaga à afik la makəɖ Yesu. ²⁸ Amiyaka tabəzà tetəvi kà madukwlaŋ à ahəŋ kà makəɖay aw, bay kà tanavà Pilatus kà makəɖay. ²⁹ Uwana tadəv uwana à gay tafahàllàŋ à vok wakità Zəzagəla apəh lakəl aŋha gesina kà, tazəb à ahəŋ la ahàf la adi, tafà à zəvay à agu. ³⁰ Ama Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay. ³¹ Azlamavakay aŋuvav apàhla vok à azlauwana tanəfà à waŋ la Galilì tsərəh à Urusalima. Lagwa kà, atà la uwana azlaməna sayda aŋha la slaka azla Isərayel. ³² Anu la gəl gami mədasa à akul ala gay marabəŋ uwanay. Zəzagəla apəh à azlababa gami madzidziga, azla Yahudiya à ahəŋ. ³³ Adagəɖəŋ à afik lagonay kà, anu azlamayyi à tsəh ala aŋha. La mawulla Yesu à uda la mamətsay, bokuba

uwana tatsetsèr à wakità aña mahabay masèla la abà:

'Kak bëzi gay lëv gulo,
Lakana gëdayyi ka.'

³⁴ Aganay babay uwana Zëzagëla apèh à ahøj lakël aña mawulla à uda aña la mamëtsay, kà masla aña mazinla aw.

'Ndzer, gëdàpisakulla gay à vok la ahàl gulo bokuba

Uwana gëpèh à David à ahøj uwarà.'

³⁵ Gay gà la uwaga David agòd la azlaslaka anik la abà:

'Iyay, kadàsaka dza anjak la slaka mamëtsay aw, kà mazinla aña dza anjak aw.'

³⁶ David kà, masla kà adfahà uwana asà à Zëzagëla tsèràh à mamëtsay aña, tallà à makëla aña azlababa gami madzidziga ngaha azin ala.

³⁷ Ama dza uwana Zëzagëla awùlla à uda la mamëtsay kà, azin ala aw.

³⁸⁻³⁹ Azladeda, delga kasèlaw, anu mëzakullanj kà, kà la Yesu la uwana Zëzagëla amàts tsakana à azladza ala. La masla la uwana Zëzagëla agøj azlauwana tadiñ gël à masla à vok sètaka, kà uwana mapèhay aña Musa kà aslà aw. ⁴⁰ Lagwa kadafahaw hanjëli lakël aña uwana azlamëna mapèh à atà gay à ahàl tapèh kà aña mazëb akul aw:

⁴¹ 'La kaslà ankul gëdàdefhøj sléray anik. Akul uwana kapësewaw gay aña Zëzagëla, nërèzàw zlà, akul azlamëna mapësew gay Zëzagëla, lëv aval à akul à gay, kamëtsaw à gay kà sléray uwana gëdada à ahøj la zamana ankul, kà uwana amiyaka tatapèhakulla godega aña bay kà naka kakësaw aw.'

⁴² Mok uwana Pol atà la Barnabas tasà à lag la gày madëv kudfa la aku kà, tagòd à atà kà, tadàwul à wanj la wuf maduw lëv anik aya kà mapèh à anu lakël aña uwaga aya gotënanj, tagòd à atà. ⁴³ Mok uwana azladza taslèh ala, anjvaw la tataka azla Yahudiya la abà, ngaha la azlauwana tafèdfla vok à tsèhay Yahudiya à abà, tanèfà Pol atà la Barnabas. Azla Pol tadzèrèdfàhàtala kà matsizl à delga uwana à afik, Zëzagëla asàl madafatànj.

⁴⁴ La wuf maduw lëv azladza la gudøj uwatà gesina tahamà gay à vok kà matsën gay Sufël Zëzagëla. ⁴⁵ Uwana azla Yahudiya tanèhà maham à ahøj dza kiya uwaga kà, atà manjor akësà atà, tafà guvël à uwana à adi Pol apèh, ngaha tatsèkal magòfahay à Pol à gël. ⁴⁶ Pol atà la Barnabas tagòd à atà la paraka: "Azlayla kà vok, kà gay Zëzagëla agay mapèh à akul gà dadànj. Ama tsa kakwesawka gay sifa adëv gay aw kà, mëday mëdàzinj à azladza uwana azla Yahudiya aw zlà. ⁴⁷ Aganay mafàh akur à ahøj, uwana Sufël Zëzagëla afàhà à gi à lig, agòd:

'Gëfà à ka à ahøj, kà ka aña magay udfaka aña azladza, kà ka aña maz gay mabèlay à azladza uwana la makad gël à ahøj gudøj à vok gesina.'"

⁴⁸ Mok uwana azlauwana azla Yahudiya aw tatsën uwaga kà taràb. Tadzèkà mazlëb gay aña Sufël. Azlauwana Zëzagëla atsatsàmànì atà gesina kà, atà aña mabëz sifa adëv gay aw kà, tadiñal gël à vok.

⁴⁹ Gay Sufël Zëzagëla aslèhà gël à ahøj la kutso uwatà la abà gesina.

⁵⁰ Ama azla Yahudiya tavëtsàhàh azlamis uwana ala slëm anjatà la ahøj, azlauwana taslèkàw Zëzagëla, la azlagadamola aña gudøj uwatà gesina,

ngaha tayàh azla Pol la magazlay tsəràh à uwana takuƒəkàh atà à uda la makoray anətà la abà. ⁵¹ Azla Pol atà la Barnabas tagòƒ: “Gay gami la abà aw”, tagòƒ. Tadƒəd à atà burburu anja gudəŋ anətà à adi, ngaha tahàd anətà à Ikoniyum. ⁵² Baməraka takuƒəkàh azla Pol la Antiyews bay kà, azlaməna matapla la gudəŋ uwatà tagà la marabay, ngaha tahənà ala la Masasəƒok Zəzagəla.

14

Pol atà la Barnabas la Ikoniyum

¹ Uwana Pol atà la Barnabas tabəzà Ikoniyum, tahàd à gày madəv kuƒa à agu, bokuba uwana tadfahəŋ la Antiyews babay, tsəràh à uwana gay mənğa anja azla Yahudiya la azlauwana azla Yahudiya aw tadiŋal gəl à vok. ² Ama azla Yahudiya uwana takweska madiŋal gəl à vok, tavəzdà-hàhà azladza uwana ala, atà azla Yahudiya aw, kà atà anja madzugw mawisiga lakəl azladedə uwaga. ³ Pol atà la Barnabas tadzà à ahəŋ mənğa la Ikoniyum, tapàh gay Sufəl Zəzagəla la dazuwaya. Tazà gay lakəl anja vok mahamay anja, ngaha Sufəl avà à atà ndzəƒa kà madfàh azlamasəlay la azlanadzipo, kà mapəhla ala kà gay anətà kà dziriga. ⁴ Azladza gudəŋ uwaga tatsàk ala. Azlaanik tagà anja azla Yahudiya, ngaha azlaanik tagà anja azlaməna asik.

⁵ Azla Yahudiya la azladza uwana azla Yahudiya aw, la azlasufəl anətà, tadfahà vok à ahəŋ kà matərəb azla Pol kà anja makəƒ atà la matsàh atà la akur. ⁶ Uwana azla Pol tadatsən uwaga kà, tahòy anətà, tanəfà tetəvi uwana adà à Lisətəra la Derbe, la makoray anja Likawoniya la abà. ⁷ Tadzəkà maz gay marabəŋ à azladza la abatà.

Pol atà la Barnabas la Lisətəra

⁸ La Lisətəra dza anik la ahəŋ adzà à ahəŋ kà la slaka madza madzay, kà uwana magul à afik gə dagay mayyay, aslala vok adaday la asik anja, amiyaka asik tekula aw. ⁹ Vərdi anik kà, atsəb sləm à uwana Pol apəhay. Pol atsəkəl yewdi à gay ngaha anərəz kà masla la madiŋal gəl à vok, aslala vok kà mawurla. ¹⁰ Kiya uwaga agòƒal, la kuda zləkkà: “Sà à afik, tsizilla à asik anjak à gay, dzawwa!” Hadzak, dza uwaga atsizilla à asik anja à gay, adzəkà maday. ¹¹ Uwana maham à ahəŋ dza adanəŋ uwaga Pol adfahəŋ kà, tadzəkà mawiyay la gay gudəŋ anətà, gay Likawoniya: “Azlazəzagəla kà, tadapakàh azladza gə adagay, ngaha tasà à tataka gami à abà la vəƒah!” ¹² Tazàla à Barnabas Tsoys, sləm anja mazlazlay anətà, ngaha Pol bay kà, Herməs tagòƒal, kà uwana masla kà masla mapàh gay. ¹³ Masla mav tatak à Zəzagəla Tsoys, uwana la slaka mazlazlay kà, la gay gamagəy anja mad à gày à huƒ gudəŋ, asəlla azlakokur à waŋ, tatsafàƒàh atà gəl à uda la azlamawuratatay à gay gamagəy anja gày mazlazlay, asəl kà maham à ahəŋ dza takəƒ tatak à azla Barnabas atà la Pol. ¹⁴ Mok uwana tatsən uwaga, takohàhà lukut à vok, tahòy à tataka maham à ahəŋ dza à abà la mawiyay: ¹⁵ “Azlaslawda, kà mana kafahəw uwanay mi, anu bay kà anu azladza asik bokuba akul miya! Məsà à akul ala gay marabəŋ à waŋ kà mawulla akul à gəl kà akul masak azlamazlazlay deydayga uwana kanəfaw lagwa, ngaha kà akul magola vok à slaka Zəzagəla, uwana la sifa, masla uwana adfahà zagəla la kutso, la azlamukwà ngaha la azlatatak uwana la abà

gesina!✧ 16 La zamana uwana uwarà kà, asàk azlatsəhay gesina kà manəf tetəvi aña gəl añaatà. 17 Tekedik kà, apəlla vok à azladza la azlasləray aña dzəfa aña səla aw gə uwana adfehəj: Asuw akul iyaw, kalaw tatak la kasla aña, avà à akul tatak may ngaha ahənà ləv akul ala la marabay.” 18 Baməraka la mapəhay kiya uwaga babay kà, la zlazladfa tadədf gay à maham dza à ahəj kà makad tatak.

19 La kasla uwatà, azla Yahudiya anik tasà à wanj la gudəj Antiyews la kutso Pisədiya ngaha la Ikoniyum. Tavədzàh à tsəh azlamaham à ahəj dza à afik, tatsàh Pol la akur kà makadaj, ngaha tasəpər à uda la gudəj la abà kà uwana tadzùgw kà: ‘Adamətsay’, tagədf. 20 Ama uwana azlaməna madiñal gəl à vok tahamà gay à vok lakəl aña kà, asà à afik, awùl à gudəj à abà. La bebəj gə kà, tahàd à Derbe atà la Barnabas.

Mawul à wanj la Səriya kà mad à Antiyews

21 Pol atà la Barnabas tazà gay marabəj la Derbe la slaka uwana tabəzà azladza aņuvaw kà aña Yesu. Ngaha tawùl à Lisətəra, à Ikoniyum, à Antiyews uwana la kutso aña Pisədiya la abà. 22 Kəla gudəj uwana tadàhà à abà kà, tadzərədfàhà azlaməna madiñal gəl à vok ala, kà matsizl à madiñal gəl à vok à afik. “Hadaj kà, mad à makoray Zəzagəla kà, say maguw à uda kà la azlamagol ngərpa la abà dadəj.” 23 La kəla maham à ahəj məna gay Zəzagəla kà, tatsatsàmàhàni azladza kà mapak atà ala kà azlamasiga. Ngaha takəs nəlay, tadəv kudfa kà aña azlaməna madiñal gəl à vok, ngaha tabək à atà à ahəl aña Sufəl Zəzagəla, à uwana tadiñal gəl à vok, tadà añaatà.

24 Tagùw à uda la kutso Pisədiya la abà ngaha tabəzà kutso Pamfiliya. 25 Tazà gay Zəzagəla la Perge, la lig la ahəj tahàd à Ataliya. 26 Dagay la abatà tadà à kəslah iyaw à afik, tahàd à Antiyews la gudəj uwatà la uwana tabək à atà à ahəl aña Zəzagəla, kà masla mav à atà vok mahamay kà aña sləray aña, sləray uwaga kà tahənəj ala lagwa.

27 Mok uwana tabəzay à Antiyews, tahamà gay azlaməna madiñal gəl à vok à vok gesina, ngaha tatùgw à atà uwana apakà vok la atà gesina, uwana Zəzagəla adfahəj la atà, la mapəzl tetəvi à azladza uwana azla Yahudiya aw, kà atà aña madiñal gəl à vok babay. 28 Tadzà à ahəj mənğa la azlaməna madiñal gəl à vok la abatà.

15

Maham gay à vok la Urusalima

1 Azladza anik tasà à wanj la Yahudiya, tahàd à Antiyews, tagədf à azladeda: “Kaslawwalla vok kà mabəlay aw, say banja kakədəvwaw vok à uda, bokuba uwana mapəhay aña Musa apəh dən.”✧ 2 Pol atà la Barnabas takəs az, tabayà vok gay lakəl aña uwaga. Tasləl Pol atà la Barnabas ngaha la azladeda anik la Antiyews, kà madla atà à Urusalima kà mapəhay lakəl aña gay uwaga la azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga.

3 Kiya uwaga azlaməna madiñal gəl à vok tasləl atà. Taguwà à uda la Fenesəya la Samariya la mapàhla ala gay magola vok aña azlauwana azla Yahudiya aw à slaka Zəzagəla. Gay mawga uwaga kà, avà marabay à azladza gesina. 4 Mok uwana tabəz à Urusalima, azlaməna matapla

la slaka anja Yesu, la azlamasiga, ngaha la azlaməna madiŋal gəl à vok takəs atà la ahəl səla, ngaha azla Pol tapəh à atà tatak uwana Zəzagəla aɗahàhəŋ la atà gesina. ⁵ Ama azlaməna madiŋal gəl à vok anik, uwana taguwà à uda la maham à ahəŋ anja azla Farisəya la abà kà, tagud kà: “Say makadav azlaməna madiŋal gəl à vok uwana à uda azla Yahudiya aw, ngaha mətapatàla aya makəs məpəhay anja Musa dadəŋ kəla.”

⁶ La abata azlaməna matapla la slaka anja Yesu, la azlamasiga tahamà gay à vok kà manərəz gay uwaga. ⁷ La lig mavats gay mənŋga uwaga la ahəŋ, Piyer asà à afik, agòd: “Azladedə, kasəlaw kà Zəzagəla akəsàni gi la tataka ankul la abà dagay uwarà, kà gi anja maz gay marabəŋ à azladza uwana azla Yahudiya aw. Kà atà anja matsənəŋ, ngaha kà atà anja madiŋal gəl à vok bay. ⁸ Zəzagəla uwana masla məsəl madzugway anja ləv anja azladza gesina, apəhla ala kà awoyà azladza uwaga babay, avà à atà Masasəɗok anja bokuba uwana avà à anu babay. ⁹ Zəzagəla avahànula la atà aw: Agà ləv anjata sətaka, kà uwana tadiŋal gəl à vok. ¹⁰ Ngaha ma, kà mana lagonay kà, katàpaw Zəzagəla la maf atà magol mahanay mənŋga à gəl ma? Baməraka anu, la azlababa gami madzidziga kà məslàla vok anja mazəɓay tekeɗik aw ma? ¹¹ La madiŋal gəl à Sufəl Yesu à vok kà, vok mahamay anja la uwana mədàbəlay, kiya uwaga babay la atà aw takay?”

¹² Kiya uwaga maham à ahəŋ dza adzà à ahəŋ titi, tatsəɓ sləm à Barnabas atà la Pol uwana tapəh à atà azlanadzipo uwana Zəzagəla aɗahàhəŋ la ahəl anjata la tataka anja azladza uwana la abà, azla Yahudiya aw. ¹³ Mok uwana takəɗ gəl à mabəɗma, Yakuba abəɗ à gay à gay agòd: “Azladedə, tsəɓaw sləm dən! ¹⁴ Səmon atugw lakəl anja Zəzagəla bokuba uwana akəs azladza uwana azla Yahudiya aw, dagay la mok uwana Zəzagəla akəsàni azladza anik anjata, kà atà magay azlaanha. ¹⁵ Ngaha məpəhay anja azlaməna məpəh à atà gay à ahəl agagəm la uwaga. Kiya uwana matsəteray agòd:

¹⁶ ‘La lig anja uwaga la ahəŋ, Sufəl Zəzagəla agòd: ‘Gədawul à wan, Gəɗəŋal nɗagay anja David uwana akəläh à ahəŋ, Gəɗàtsizl uwaga ala.

¹⁷ Ngaha kà pəra, azladza gesina kà mayəh gi.’
Sufəl Zəzagəla agòd.

‘Tsəhay gesina uwana gəzəl atà, atà magay azlagulo.’

¹⁸ Kiya uwaga à uwana Sufəl Zəzagəla agòd, à uwana apəhla uwaga ala dagay uwarà la viyanu.”*^{*}

¹⁹ Gay gà la uwaga Yakuba azàlən à gəl, agòd: “Gi kà madzugway gulo kà, asa à gi makad gəl à azlatsəhay anik uwanay à vok tagolà vok à slaka Zəzagəla aw. ²⁰ Ama nɗləm mətəsetser à atà, kà tapad sləɓ uwana tadəhla matuwlay la mazlazlay aw, kà uwana uwaga kà mawisiga, tadəhəh mabila aw, tapad tatak uwana tasufəŋ ala masufay aw, tasa aniz aw, kà uwana uwaga kà mawisiga.* ²¹ Kay dagay uwarà kà, azladza tapəh məpəhay anja Musa la kəla gudəŋ anja tadzəŋəh la kəla vuɗ maduw ləv la gəy madəv kuɗa la aku!”

*Wakitə uwana tasləl à azlaməna madiŋal gəl à vok
uwana azla Yahudiya aw*

²² Kiya uwaga azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga, la azlaməna madiñal gəl à vok takəs matsatsamani azladza anik la tataka añaatà la abà kà, kà masləl atà la azla Pol la Barnabas à Antiyews. Yahuda uwana tazalalla Barsabas atà la Silas, atà sèla nna azlaməna madiñal gəl à vok masəl atà gə. ²³ Tasləl atà la wakità uwaga la ahəl:

“Anu azlaməna matapla la slaka aña Yesu, la azlamasiga la uwana mətsetser à akul. ‘Ayyi’, mөгođ à akul, akul azlaməna madiñal gəl à vok, uwana akul azla Yahudiya aw la Antiyews ñgaha la azlauwana la kutso Səriya la Səlisəya. ²⁴ Mətsənəñ kà azladza anik tasà à uda la tataka gami la abà la abanay, tadà à awtày kà makadəkulla gəl à vok, ñgaha la mav à akul madzugway la gay añaatà. Anu kà, mөpəh à atà gay à ahəl lakəl aña uwaga aw. ²⁵ Gay gə la uwaga, gesina gami, məkəsani azladza kà masləl à akul à awtày, talakà azladedə gami mawoy atà gə uwaga à awtày Barnabas atà la Pol, ²⁶ uwana taduw sifa añaatà ala kà sləray aña Sufəl Yesu Kristu. ²⁷ Məsləl akul azla Yahuda atà la Silas à awtày, tadəpəh à akul lakəl aña uwana mədətsetseray la abanay lagwa. ²⁸ Akəs à Masasəfođ tsikasla la gəl anu gesina gami, məkəs kà manəf akul, akəs à maham à ahəñ anik à gəl aya aw, say uwanay mөpəh la uwana akəsà vok pəra. ²⁹ Kapadaw sləb matulay aw, la aña mazlazlay aw; kasaw añiz aw, kapadaw sləb aña tatak uwana tasufañ ala masufay aw, kadaw à gəl gaw aw. Baña kasakaw uwaga la tsəh ala gesina kà, kà kadahàw delga. Mədzà à ahəñ wurwur zlà!”

³⁰ Mok uwana tavà à atà wakità uwaga: “Dàw zlà!”, tagođ à atà. Azlaməna masləlay tahəd, tabəzà à Antiyews. La abatà tahamə gay azlaməna madiñal gəl à vok à vok gesina, ñgaha tavà à atà wakità uwatà. ³¹ Atà tadzəñ, ñgaha adzərəđəhàtələ, tarəb kaykay lakəl aña! ³² Yahuda atà la Silas tagə azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, la gəl añaatà tavəts gay məñga la azladedə kà madzərəđəh atà ala la mav à atà ndzəfa. ³³ Uwana tasafay la abatà, azladedə talakà atà: “Dàw la wurwur zlà!”, tagođ à atà, ñgaha tawul à slaka azladza uwana taslèlla atà à wañ. ((³⁴ Ama Silas kà, kà ayəh madz à ahəñ la abatə.))

³⁵ Tekedik Pol atà la Barnabas tasaf la Antiyews, La azladza anik añuwaw, tapəhəhla azladza la maz gay aña Sufəl Zəzagəla.

Pol atà la Barnabas tavəh vok ala

³⁶ Uwana tadadza à ahəñ ñuv, Pol agođ à Barnabas: “Məwuləw, mədənanəw azladedə à gay la azlaslaka uwana məzəhəw gay aña Sufəl Zəzagəla, kà anu aña masəl madz à ahəñ añaatə.” ³⁷ Barnabas kà, asəl madla Yuhana uwana tazalalla Mark la tsəh. ³⁸ Ama Pol akəs kà madalla aw, kà uwana vərđi anik kà, asək atà à ahəñ la kutso Pamfiliya, awulla atà à tsəh ala la sləray añaatà la abə. ³⁹ Mapak ləv adà à tataka añaatà à abə. Tavəhəla tsərəh à uwana Barnabas azəb Mark, tahəd à kəslah iyaw à aña kà maday à Sipəre. ⁴⁰ Pol azəb Silas. Ñgaha azlaməna madiñal gəl à vok tadəv kuđa kà atà, kà Zəzagəla aña mavəhəh à atà vok mahamay aña, ñgaha tatzilla ala. ⁴¹ Pol ahəd à kutso Səriya la Səlisəya, adzərəđəhə azlaməna madiñal gəl à vok ala la madiñal gəl à vok la abə.

16

Timotawus alak azla Pol atà la Silas

¹ Pol abözà Derbe ngaha à Lisëtëra. La abatà masla madiñal gël à vok anik la ahøj, slëm anha Timotawus. Iyà anha kà dög zla Yahudiya, masla madiñal gël à vok. Ama baba anha kà tsəhay zil Görək. ² Azladedà uwana la Lisëtëra ngaha la Ikoniyum gesina kà, tafà madzugway anjatà kà à masla à afik. ³ Pol asàl mazəb Timotawus kà magay manalay anha. Kà maday atà sèla kà, akədəv à uda dadəñ. Adahàn kiya uwaga kà, kà uwana azla Yahudiya uwana tadzà à ahøj la abatà gesina kà, tasəl kà baba anha Timotawus kà zil Yahudiya aw. ⁴ Kəla gudəñ uwana tagùwàh la abà kà, tapàh à azlaməna madiñal gël à vok, tatak uwana azlaməna matapla la slaka anja Yesu, la azlamasiga la Urusalima tapəh, ngaha tafàh à atà akur à lig kà makəs mapəhay uwatà lela. ⁵ Kiya uwaga məna madiñal gël à vok tadzərədəhà ala la madiñal gël à vok la abà, ngaha matugway anjatà azàhàla vok à gël kəla mahənay.

Masesiñay asesiñla Pol la Makeduniya

⁶ Ama Masasədok Zəzagəla adəf à atà gay à ahøj kà maz gay Zəzagəla la kutso Asəya, kà uwaga à uwana taguwà à uda la Fərizi la Galatiya. ⁷ Mok uwana tabözà Misiya kà, asà à atà mad à kutso Bitiniya à abà, ama Masasədok anja Yesu avà à atà tetəvi gotənanə aw. ⁸ Kà uwaga taguwà la Misiya, ngaha tadà à ahøj à gay dərəv la Tərowas. ⁹ La huđ anja vəd masesiñay asesiñla Pol. Anəñà zil Makeduniya atsizlla à ahøj, adəval kufa: “Guwà à wəñ la Makeduniya kà mazlak anu!”, agòfal. ¹⁰ Katskats la lig anja masesiñay uwaga la ahøj, məyàh tetəvi kà maday à Makeduniya. Məsəl kà Zəzagəla azàla anu kà maz gay marabəñ à azladza la kutso uwatà la abà haday.

La Filipiya, Lidiya adiñ gəl à Zəzagəla à vok

¹¹ Mətsizlla ala la gudəñ Tərowas la kəslah iyaw, tərta, məhàd à gudəñ uwana à afik la tataka iyaw la abà, slëm anha Samotəras, la bebəñ gà məzlanəl la Neyapoləs. ¹² Dagay la abatà la uwana, məhàd à Filipiya uwana gudəñ terəña la makoray Makeduniya, slaka madz à ahøj anja azla Rom. Mədzà à anu à ahøj la abatà. ¹³ La vuđ maduw ləv mədà à uda la gudəñ la abà kà mayàh slaka madəv kufa anja azla Yahudiya la gay mukwà. Mədzàhà madzay ngaha mətapla azlamis uwana tahamà gay à vok la abatà. ¹⁴ Tekula la tataka anja azlamis uwatà la abà, slëm anha Lidiya, asà à wəñ la gudəñ Tiyatir, masla matsakal azlasana, uwana iyaw anha zlazlada, masla mahoy adi anja Zəzagəla babay. Atsəb anu slëm, ngaha Sufəl Zəzagəla azàla hanəkəli kà masla anja maf slëm à uwana Pol apəhay. ¹⁵ La abatà tadəhalla batem la azlaməna huđ gay anha gesina, azàla anu à mtəga anha la magòday: “Bokuba uwana tsa kasəlaw kà gədadiñal gəl à Zəzagəla à vok la dziriga kà, sàw à wəñ, kadzaw à ahøj la mtəga gulo”, agòf à anu. Afà anu leri à gəl.

Tawits azla Pol à danay

¹⁶ Vərdi anik la ahøj uwana mədà à slaka madəv kufa kà, məgagəm la dugu mayà gà, uwana la masasədok mawisiga lakəl. Apàhàh tatak uwana adəpaka vok la huma la gay, la mapàh tatak uwaga kà, adabəz sili kà anja mənğa anha. ¹⁷ Adzəkà manəf anu la tsəh, awiyaa agòf: “Azladza uwanay kà, azlaməna slëray anja Zəzagəla uwana kərkər la afik! Tapəha-kulla tetəvi uwana Zəzagəla adabəla aku!” ¹⁸ Apəhàh uwaga mavakay

dəŋ. La makəf gəl à ahəŋ, Pol adəy vok, agolà vok à slaka aŋha, agòf à masasəfok mawisiga: “Kak masasəfok mawisiga, la sləm aŋa Yesu: Sà à uda la masla la abà, gəgof à ka!” La kirim yewdi masasəfok asà à uda. ¹⁹ Mok uwana azlaməŋga aŋa dugu mayà uwaga tanəŋəŋ kà tabəz sili aya aw kà, takàs azla Pol atà la Silas ŋgaha tabayà atà à vadavaday kasukwa à afik tsəràh à huma aŋa azlaməŋga aŋa gudəŋ. ²⁰ Tadàla atà à slaka azlagumna aŋa azla Rom ŋgaha tagòf: “Azladza uwanay kà, tatsàlla magazlay à gudəŋ gami à abà, atà kà, azla Yahudiya. ²¹ Ŋgaha tapàhla mapəhay uwana ala wakità seriya gami avəra gay à azladza, anu uwana anu azla Rom, kà manəfay la makəsay.” ²² Maham à ahəŋ dza ahamà atà à gəl. Azlagumna tahəl lukut aŋa Pol atà la Silas, ŋgaha tavà tetəvi kà mazlabàh atà la kurpi. ²³ Uwana tazlabàh atà la kurpi kà, tawits atà à daŋay, ŋgaha tafàhà akur à azlaməna manəŋla à atà à lig kà, kà manəŋla atà lela. ²⁴ Uwana masla manəŋla atà adatsən gay uwaga kà, awits atà à daŋay huɖ gə à agu, ŋgaha abək atà sasala à asik.

²⁵ La huɖ aŋa tataka vəf azla Pol atà la Silas tadəv kudfa, ŋgaha tahàb kà mazləb Zəzagəla; azlaməna daŋay anik tatsənà atà babay. ²⁶ Katskats kutso abəlākà vok məŋga məŋga, baməraka matatukway aŋa gày kà abəlākà vok, katskats azlagamagày tapàzlla vok, ŋgaha la kità bay, azlasasala la azlamazakazak tapallàhà à vok à azlaməna daŋay la vok ala kokudəŋ gəl aŋatà. ²⁷ Masla manəŋla azlaməna daŋay atsənà ala. Uwana anəŋəŋ kà gamagày aŋa gày daŋay mapazl vok gə, abəf katsakar aŋha kà makəf vok, kà uwana adzūgw kà, azlaməna daŋay tahoyay. ²⁸ Ama Pol awiyà la ndzəfa: “Kay, kakəf vok aŋak aw, anu gesina gami la ahəŋ!” ²⁹ Masla manəŋla uwaga anəv akəl, ahəd à gày daŋay à agu la katskats la masəkulay la abà kà guba, atəf à makəla asik aŋa azla Pol atà la Silas. ³⁰ Ŋgaha asəlla atà à uda, anavà atà: “Azlaməŋga gulo, mana gəfəhəŋ kà gi aŋa mabəlay ma?” ³¹ Tawulàlla: “Diŋ gəl à Yesu à vok, ŋgaha kabəlay, kak la huɖ gày aŋak gesina!” ³² Ŋgaha tazàla gay aŋa Sufəl Zəzagəla la azlaməna huɖ gày aŋha gesina. ³³ Masla manəŋla gày daŋay uwaga, ahəl atà à uda la vuɖ uwatà, ŋgaha apəlàh azlaamik aŋatà. La lig la ahəŋ tadəhalla batem la azlaməna huɖ gày aŋha gesina. ³⁴ Adàla azla Pol la Silas à gày aŋha à agu, ŋgaha avà à atà tatak may. Zil uwaga la azlaməna huɖ gày aŋha gesina tahən ala la marabay, kà uwana tadìŋ gəl à Zəzagəla à vok.

³⁵ Mok uwana məl adawula, azlagumna aŋa azla Rom, tasləl dza à slaka masla manəŋla gày daŋay la magəfal: “Sàk azladza uwaga, tahəd aŋatà”, tagəfal. ³⁶ Masla manəŋla asà à waŋ, apəh à azla Pol, agòf à atà: “Azlagumna tav tetəvi kà mawits akul à gəl. Kaslawwalla vok aŋa mas à uda, kà madiy aŋkul la lapiya.” ³⁷ Ama Pol agòf à azlaməna masləlla atà à waŋ: “Lakuhu tazlabàh anu la vadavaday kasukwa la afik, ŋgaha kà pəra tawits anu à gəl kokudfa madàh seriya gami, tsa anu babay kà, anu azla Rom kà pəra, tawits anu à gəl, la gəl à gəl ma kà mana mi?! Kiya uwaga aw! Say atà la gəl aŋatà tatsa à waŋ kà mapəl anu ala, kəla!” ³⁸ Azlaməna masləllay tawùlla à gay uwaga à azlagumna Rom. Ama guba akəs atà kaykay kà uwana tatsənəŋ kà Pol la Silas kà azla Rom. ³⁹ Kiya uwaga, atà tasà à waŋ tadəv atà kudfa, ŋgaha tasəlla atà à lag la gày daŋay la aku, ŋgaha aya tadəv atà kudfa kà mas à uda la kutso aŋatà la abà. ⁴⁰ Uwana

Pol atà la Silas tadasa à uda la danjay, tahàd à mtëga Lidiya dadàn. Uwana tanëñ azladedà la abata tadzërëd'ahatàla, ñgaha tahàd anjata.

17

Pol atà la Silas la Tesaloniki

¹ Tanëfà tetëvi uwana aguwa la Amfipolis la Apoloniya ñgaha tabëzà Tesaloniki. Gày madëv kufa anja azla Yahudiya la ahëñ la abata. ² Bokuba uwana adagay zagelà anja Pol, ahàd à gày madëv kufa à agu. Mavakay maduw lëv makër, Pol atsanà vok gay atà nna lakël anja wakità Zëzagëla. ³ Atàpàhatàla la madzërëd'ahatàla, kà akësà vok kà Kristu asà ñgërpa, ñgaha awùl à uda la mamëtsay, Pol agòd à atà: “Yesu uwanay gëpëh à akul kà, Kristu gà la uwaga.” ⁴ Azladza anik la tataka anjata la abà takës uwaga, tanëfà Pol atà la Silas. Azla Gërëk uwana tahòy yewdi anja Zëzagëla la azlamis huf gudëñ uwana slëm anjata la ahëñ anjvaw.

⁵ Ama azla Yahudiya tahën ala la manor. Kiya uwaga tahamà gay azlabu-daray à vok, tawiyà kà maf à tsëh à maham à ahëñ dza à afik la magazlay la huf gudëñ. Tahàd à mtëga Yason kà mayàh azla Pol atà la Silas, kà madla atà à huma anja azlamëna sawaray. ⁶ Uwana tabëz azla Pol la abata aw kà, tabayà Yason la azladedà anik à huma anja azlamënga anja gudëñ, ñgaha tadzëkà mawiyay: “Azladza uwana tawis gudëñ à vok ala kà, atà, la uwanay tabëzà à abanay lakana. ⁷ Yason akës atà à mtëga anja, azladza uwaga gesina tapësëw mapëhay anja sufël anja Rom, kà uwana tapëhay kà mën sufël anik la ahëñ, uwana slëm anja Yesu”, tagòd. ⁸ Gay uwaga avëdzàhà à tsëh à maham à ahëñ dza à afik la azlamënga anja gudëñ. ⁹ Kiya uwaga azlamënga tafà leri à azla Yason à gël kà tapël sili dän kà maduw atà à gël.

Pol atà la Silas la Bere

¹⁰ Uwana vëd adasa à wan, azladedà tagòd à Pol atà la Silas: “Dàw ankul à Bere!”, tagòd à atà. Mok uwana tabëzà abata kà, tahàd à gày madëv kufa anja azla Yahudiya à agu. ¹¹ Azlauwanay kà madzugway anjata kà delga, kà azla Yahudiya anja Tesaloniki, takës gay Zëzagëla la ahàl sèla, kèla mavakay tamëdzëd'ah huf anja wakità, kà masëlay à banja uwana Pol apëhay kà dziriga. ¹² Ñgaha anjvaw la tataka anjata la abà tadiñal gël à vok. Azla Gërëk la azlamis uwana slëm anjata la ahëñ, la azlazil tadiñal gël à vok. ¹³ Ama uwana azla Yahudiya uwana la Tesaloniki tatsënàñ kà Pol apëh gay Zëzagëla la Bere kà, tasà à wan la maham à gay azladza à vok, kà mavëdzàh azladza ala. ¹⁴ Kiya uwaga azladedà tadàla Pol à gay dërëv, ama Silas atà la Timotawus tagòd à Bere. ¹⁵ Azlauwana talakà Pol, tabëzla tsëràh à Atena. La lig la ahëñ tawùlla anjata à Bere la gay uwana la ahàl Pol, apëh à atà kà mapëh à azla Silas atà la Timotawus, kà tabëzalla vok la katskats.

Pol la Atena

¹⁶ Mok uwana Pol akùd azla Silas atà la Timotawus la Atena kà, lëv azëñ mënnga kà manëñ gudëñ uwaga adahënla la azlamazlazlay. ¹⁷ Tabayàhà vok gay la azla Yahudiya la gày madëv kufa la aku, la azlauwana azla Yahudiya aw, ama tahòy yewdi anja Zëzagëla, la azlauwana la vadavaday kasukwa la afik, ñgaha la azlauwana tagagàmàh la masla. ¹⁸ Azlamëna matapla azladza anik azla Epikuriya ñgaha la azla Sëtöyisëya tavàts gay

la masla. Azlaanik tagòd: “Mana masla gay zlawzlawga uwanay agòd lagwa zlà ma? Zlahaw kà apəhay kà gay aŋa azlazəzagəla mələk gà.” Tapəh uwaga kà, kà uwana Pol apəhay lakəl aŋa Yesu, ŋgaha lakəl mawul à uda la mamətsay. ¹⁹ Kiya uwaga takəs, tadàlla à gudəŋ uwana à afik Arowopez la huma aŋa azlaməna sawaray, ŋgaha tagòfal: “Lagwa asa à anu masəlay matapla, ma uwala asa à ka matapanula? ²⁰ Kà uwana asa à ka matapanula azlatatak mələk gà, ŋgaha bay asa à anu masəl godega aŋha zlà.” ²¹ (Azla Atena la azlamələk dza uwana tadzà à ahəŋ la tataka aŋatà la abà, tadahà tatak aw, say matsən azlagay mawga uwana tavàts pəra)

²² Hadzak, Pol atsizlla ala la tataka aŋa azlaməna sawaray la abà ŋgaha agòd: “Azla Atena, gədzùgw kà akul kanəfaw azlatsəhay zəzagəla anik anik gərgagər. ²³ Haday, bokuba uwana gədauguzahay la huɸ gudəŋ aŋkul la abà kà, gənəŋà azlaslaka mazlazlay aŋkul. ŋgaha gənəŋà anik aya uwana tatsətsəral à vok: ‘Slaka uwana kà aŋa zəzagəla dza asəl sləm aŋha aw.’ Iyay zlà! Kasləkawaw kokufa masəlay, ama gi kà gəsəl, uwana gəsà à wan kà mapəhakulla. ²⁴ Masla la uwana adəhəŋ gudəŋ à vok, la azlatatak uwana la huɸ aŋha gesina, ama masla kà adza à ahəŋ la azlagəy uwana la aku, ahəl aŋa dza aŋəl aw. ²⁵ Masla kà anəkufa kà dza aŋa madəhalla tatak aw, kà uwana masla la uwana av sifa à dza la masafay gesina. ²⁶ La dza tekula la abà, la uwana mayyi à tsəh ala apakà vok gesina, ŋgaha abək atà à ahəŋ la gudəŋ uwanay la vok. Dagay uwana aləg madəh vok, afəh azlakaslà à ahəŋ la azlamakwi aŋa madz à ahəŋ aŋatà babay. ²⁷ Adəhà à atà kà atà mayəh masla təzltatəzl, kà atà aŋa məbəzal. Ama la dziriga kà, Zəzagəla kà kərkər la uwabeyuwi gami aw, ²⁸ Kà uwana:

'La masla anu la sifa masla la vok aŋa masafay anu la ahəŋ.'

Delga à uwana azladza anik aŋkul tahàb, ŋgaha tagòd:

'Anu babay kà anu azlabəza aŋha.'

²⁹ Tsa anu azlabəza aŋa Zəzagəla kà, məslala vok məgagazləla la madzugway kà, Zəzagəla kà bokuba luwəluwà, sili, banəw akur aw. Kà uwana aŋa azlatatak uwaga kà, dza adəhà à atà la haŋkəli aŋha, kà azlamazlazlay aŋha. Azlatatak uwaga kà azlaaŋa Zəzagəla aw. ³⁰ Iyay, kà uwana Zəzagəla atugw tsakana aŋa uwarà aya aw, kà uwana azladza tadza à ahəŋ kà la mawur gəl aw la abà. Ama lagonay kà, adazala azladza baməraka leli gesina, kà mapəh gay la ləv ala. ³¹ La haday gà kà, afə mavakay tekula à ahəŋ, à uwana adəfah seriya à gudəŋ à vok à gəl la dziriga. La ahəl aŋa dza tekula uwana akəsəni, ŋgaha apəhanula masla la mawul à uda la mamətsay.”

³² Uwana tatsənà, kà Pol apəh lakəl aŋa mawul à uda la mamətsay kà, azladza anik takəɸəslal, azlaanik tagòd: “Iyay, lagwa kà, asa à anu aŋa mədàtsəɸal sləm vərđi anik aya zlà!” ³³ Kiya uwaga à uwana, Pol asà à uda la tataka aŋatà la abà. ³⁴ Azlaanik tadà à atà à adi, tadəŋəl gəl à vok. La tataka aŋatà la abà kà Denəs tekula la tataka maham à ahəŋ sawaray, uwana la abà la gudəŋ la afik, mis anik uwana sləm aŋha Damarəs, ŋgaha la azladza anik aya.

18

Pol la Korintiya

¹ La lig anja uwaga la ahøj, Pol atsizlla ala la Atena ngaha ahàd à Korintiya. ² Zil Yahudiya anik la ahøj la abatà, slëm anja Akilas, tagagàm la Pol. Pol ahàd à mtøga anja kà manøj atà à gay. Masla kà, tayya kà à makoray anja Pontiya à abà, ama asafay la abatà aw. Asà à wanj kà la Italiya la ahàl à ahàl atà la mis anja Përèskila, kà uwana sufël Rom, uwana slëm anja Kèlod, akudèkàh azla Yahudiya gesina la Rom. ³ Slëray anjatà kà tekula la Pol, (Mataf gày lukut) adzà à ahøj la mtøga anjatà, ngaha tafàhàhà slëray la slaka gà. ⁴ Kèla vuf maduw løv, Pol abayahà vok gay la azla Yahudiya la gày madøv kufà la aku, kà atà tadiñal gël à vok, bamëraka azla Gèræk bay.

⁵ Ama mok uwana azla Silas atà la Timotawus tasà à wanj la Makeduniya kà, Pol adahà slëray anik aya aw, say azàn kà gay Zøzagøla la mapàhla à azla Yahudiya, kà Yesu kà masla uwana Zøzagøla afàl dzakwa à gël. ⁶ Ama uwana azla Yahudiya tafà gël à gay anja aw, tatsèkal magofahay à gël Pol adèd à atà burburu anja gudøj anjatà à gël, agòd à atà: “Banja kadàzahawla kà, mawisiga kà adagay kà ankul, gay gulo la abà aw. Dagay lagonay lagwa gøgola vok gulo à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw adagay.” ⁷ Kiya uwaga adà anja la abatà, ahàd à mtøga anja dza anik uwana slëm anja Titiyus Yustus, uwana ahøj yewdi anja Zøzagøla, ngaha gày anja kà agà la makøla anja gày madøv kufà. ⁸ Kirèspus, møjga anja gày madøv kufà, adiñ gël à Sufël Yesu à vok la huf gày anja gesina. Azla Korintiya uwana tatsønà gay uwaga, tadiñal gël à vok, ngaha tafàhà à atà batem.

⁹ La vød la abà vørdi anik masesinay asesinla Pol, Sufël Zøzagøla agòdøl: “Guba akøs ka aw, dà à huma à gay la mapøh gay gulo, kadza à ahøj titi aw! ¹⁰ Kà uwana gi la ahøj la kak. Dza la ahøj aslala vok kà makøs ka, kà madaha à ka mawisiga à vok aw, kà uwana azlauwana tadagahay azlaanulo kà, atà ñuv la gudøj uwanay la abà aw.” ¹¹ Pol adzà à ahøj la Korintiya mavay la tenma, atapàhla gay Zøzagøla à azladza.

¹² Mok uwana Galiyon apæk gumna anja kutso Akayya, azla Yahudiya tahamà gay à vok, takøs Pol, tadàlla à huma seriya, ¹³ Tagòd: “Dza uwanay kà apapat azladza kà atà makøded à Zøzagøla anik à ahøj, la azlatetøvi anik anik, uwana adøb vok la mapøhay gami aw.”

¹⁴ Pol asàl mabaðma, à mok uwana Galiyon agòd à azla Yahudiya: “Banja dza uwanay akèd dza, banaw adàh mawisiga anik lazladaga naka gøbasin, gøtsøb akul slëm. ¹⁵ Ama tsa kabayaw vok gay kà lakøl anja azlagay, lakøl anja azlaslëm, ngaha lakøl anja wakità seriya ankul kà, say akul la gël ankul kakèdøvw uwaga ala, gi kà, gødàh seriya anja tsøhay gà uwaga aw.” ¹⁶ Ngaha akudèkàh atà la huma seriya. ¹⁷ La abatà gesina anjatà takàs Sostenus, møjga anja gày madøv kufà, tazláf la huma seriya. Ama Galiyon afàl slëm aw.

Pol awul à Antiyews

¹⁸ Uwana Pol adadzin à ahøj la Korintiya aya kà, la lig la ahøj, asæk azladedà à ahøj, ahàd à Kenkeriya atà la Përèskila la Akilas. La abatà aføts gël à ahøj kà maslaf vok anja uwana asláf la huma Zøzagøla. La lig

la ahəŋ ahàd à kəslah iyaw à afik, kà mad à kutso Səriya.✱ 19 Uwana tabəzà Efesus, Pol asakà Akilas à ahəŋ atà la Pərəskila, ŋgaha ahàd à gày madəv kudfa à agu, kà matsən vok gay la azla Yahudiya. 20 Atà tanavàl masafani la abatà, ama akəs aw. 21 Asàk atà à ahəŋ la magof à atà: “Baŋa asa à Zəzagəla kà, gədawul à waŋ à slaka aŋkul aya”, ŋgaha adà aŋha à Efesus la kəslah iyaw.

22 Mok uwana adabəz à Zəsare kà, ahàd à Urusalima kà madfah ayyi à azlaməna gay Zəzagəla la abatà. La lig la ahəŋ, adà à ahəŋ à Antiyews. 23 Uwana adadzən à ahəŋ la abatà kà, awul aŋha aya, aguwà à uda la makoray aŋa Galatiya la abà, ŋgaha la Fərizi la madzərəfdah azlaməna madiŋal gəl à vok ala.

Apolos azaŋ gay Zəzagəla la Efesus ŋgaha la Korintiya

24 La zamana uwatà kà, zil Yahudiya anik la ahəŋ, sləm aŋha Apolos tayyà à Alekəsandəra, abəzà à gudəŋ Efesus. Masla la haŋkəli aŋa mabafma, asəl wakità Zəzagəla lela. 25 Asəl tetəvi aŋa Sufəl Zəzagəla lela. La mabafma delga apàhla gay aŋa Yesu à azladza la dziriga. Ama batem tsəhay gə aŋa Yuhana la uwana asəl pəra. 26 Adzəkà mapəh gay la gày madəv kudfa la aku la kokudfa guba. Mok uwana Pərəskila atà la Akilas tatsən mapəhay aŋha, tadàla masla à mtəga aŋatà, tapəhalla tetəvi aŋa Zəzagəla la dziriga. 27 Kiya uwaga Apolos akəs tetəvi kà mad à kutso Akayya. Azladedə məna madiŋal gəl à vok tadzərəfdəŋ ala, tatsetsəral wakità à ahəl, kà mav à azlaməna madiŋal gəl à vok la kutso uwatà, kà atà makəsay la ahəl səla. Mok uwana adabəz à abatà kà, azlək azlaməna madiŋal gəl à vok la vok mahamay uwana Zəzagəla avəl. 28 Apəh à azla Yahudiya la huma azladza gesina, tsərəh à uwana dza apəzl gay maslək aw, apəhatàla la wakità Zəzagəla la abà, kà Yesu la uwana dza uwana Zəzagəla afəl dzakwa à gəl, Kristu.

19

Pol apəh gay Zəzagəla la Efesus

1 Mok uwana Apolos la Korintiya, Pol aguwà la gudəŋ la afik, abəzà à Efesus. La abatà la uwana abəzà azlaməna madiŋal gəl à vok anik à vok. 2 Anavà atà: “Kabəzaw Masasəfok Zəzagəla, à mok uwana kadiŋawwal gəl à vok ay?” Tawulàlla, tagof: “Tetuwa mədatsənəŋ tapəhay lakəl aŋa Masasəfok Zəzagəla aw.” 3 Kiya uwaga Pol anavà atà: “Tsəhay batem ma uwala tafahəkulləŋ la?” Tawulàlla: “Tsəhay gə aŋa Yuhana”, tagofal. 4 Pol agof à atà: “Yuhana adfahà batem à azlauwana tapəh gay la ləv ala, ŋgaha agofəh à azla Isərayel kà, say tadiŋ gəl à dza uwana à vok adənəfal à tsəh à waŋ, uwaga kà Yesu.” 5 Mok uwana tatsən uwaga tafahətəŋ batem la sləm aŋa Sufəl Yesu. 6 Pol abək à atà ahəl à gəl, gesina aŋatà tafəzal Masasəfok Zəzagəla. Tadzəkà mabafma la azlagay məlok gə, ŋgaha tazà sayda uwana tafəzal la slaka Zəzagəla. 7 Gesina aŋatà kà tsəhay kulo gəl aŋha səla.

8 Təla makər Pol adfahəŋ kà matapatàla la gày madəv kudfa aŋa azla Yahudiya la aku, apàhla azladza kokudfa guba, kà atà tatsənə vok gay, awəf vok à uda kà mapəhatàla gay aŋa makoray Zəzagəla. 9 Ama azlaanik aŋatà tadzadzəŋəhà gəl ala, takweskà, tapəh mawisiga lakəl aŋa tetəvi

aŋa Sufəl Zəzagəla la huma maham à ahəŋ dza. Kà uwaga à uwana Pol ahəl azlaməna madiŋal gəl à vok, tahəd aŋatà. Kəla mavakay atəpla azladza la gày nekol aŋa Tiranus la aku. ¹⁰ Anəfà madfàh uwaga tsərəh à mavay səla, tsərəh à uwana azladza la kutso Asəya, la azla Yahudiya, ŋgaha la maham à ahəŋ dza anik gesina tatsənà gay aŋa Sufəl Zəzagəla.

Gay aŋa azlakona aŋa Seva

¹¹ Zəzagəla adfahàhà azlanadzipo tsəhay anik anik la ahəl aŋa Pol. ¹² Azlalukut uwana tadabani vok aŋa Pol la azlanalbət gesina kà tawaràhà azlaməna dıvats ala gesina. ¹³ La kaslà uwatà azla Yahudiya anik la ahəŋ uwana tauguzàhàh, tawùl à abanay, tawùl à abatày kà makudəkàh azlamasəfok mawisiga à azlaməna dıvats lakəl ala, tazəb kà sləm aŋa Sufəl Yesu kà makudəkàhla azlamasəfok mawisiga uwaga. Tagòfàh à azlamasəfok uwaga: “Məgòd à aku! Sàw à uda la sləm aŋa Yesu uwana Pol apahay!” ¹⁴ Uwaga azlabəza aŋa məŋ madzahaga aŋa mav tatak à Zəzagəla, uwana sləm aŋha Seva, tadfahà uwaga atà mədfəf. ¹⁵ Ama masasəfok mawisiga agòd à atà: “Gəsəl Yesu, Pol babay gəsəl, ŋgaha ma aku ma, aku azla uwa tak uwa?” ¹⁶ Masla zagəla zagəla avəl à atà à adi, adfəwà à atà gesina. Azlābàh à atà à gay, adfahàh à atà amik à vok, tavalàh à uda, tahòy aŋatà la godega deyday. ¹⁷ Azla Yahudiya la azlamaham à ahəŋ dza anik anik, uwana tadzà à ahəŋ la Efesus gesina, tatsənà uwaga. Ləv avəl à atà à gay tsərəh à uwana azladza tazàŋ mazləbay sləm aŋa Sufəl Zəzagəla à gəl kayak aya. ¹⁸ Aŋuvaw la tataka azlaməna madiŋal gəl à vok la abà tasàhà à waŋ, tapàh gay la ləv ala lakəl aŋa uwana tadafahaŋ la huma azladza gesina. ¹⁹ Aŋuvaw la tataka aŋa azlauwana la abà tadfàh məzla, tasàhla wakità aŋatà à waŋ, tadəwal à akəl à tsəh la huma aŋa azladza gesina. Tatùgw sili aŋa wakità gə, uwana kà adfàh gursu dəbow dzik zlo. ²⁰ Kiya uwaga à uwana gay aŋa Sufəl Zəzagəla aslèhà gəl à ahəŋ la ndzəda la mapəhla ndzəda aŋha ala.

²¹ Mok uwana uwaga adada à lig gesina, Pol akəs tetəvi uwana aguwa la Makeduniya, la Akayya kà masla aŋa mad à Urusalima. “Baŋa gədabəzay kà, gədàd à gudəŋ Rom babay”, agòd. ²² Asləl azlaməna mazlakay aŋha səla à Makeduniya, Timotawus atà la Erastus, ama masla kà adzàni à ahəŋ la Asəya dadàŋ.

Masàh gəl la Efesus

²³ La kaslà uwatà kà, gay məŋga atsizilla ala la Efesus lakəl aŋa tetəvi aŋa Sufəl Zəzagəla. ²⁴ Dza anik la ahəŋ la abatà, sləm aŋha Demetəriyus, uwana avàtsàh azlamaftsa à vok aŋa gày uwana azladza taslèkàwàh, uwanay gày aŋa mazlazlay Arəteməs misga, akəs atà à vok la azlaməna sləray aŋha gesina kà madawla. ²⁵ Azlālāh azlaməna sləray aŋha, la azladza uwana sləray aŋatà tekula, ŋgaha agòd à atà: “Azlakona, kasəlaw kà, la sləray gami akəs à anu aw takay, ²⁶ kanəŋawwaŋ, ŋgaha katsənaawwaŋ uwana Pol uwanay adfehəŋ aw takay? Agòd à azladza kà: Azlamazlazlay uwana mədehəŋ la ahəl kà, azlazəzagəla delga aw, agòd. ŋgaha azladza takəs gay aŋha kà la abanay la Efesus pəra aw, ama la makoray aŋa Asəya la abà gesina bay. ²⁷ Baŋa kiya uwanay kà, azladza tadəpəh mawisiga lakəl aŋa sləray gami, ŋgaha tadəpəsew məŋ gày mazlazlay Arəteməs bamərika Arəteməs bay, kà tadəhoy yewdi aŋha

aya aw. Tekedik kà, masla la uwana azla Efesus taslëkaway la azladza gudëj à vok gesina!”

²⁸ Mok uwana tatsën gay uwaga kà, tapakà lëv kaykay, tadzëkà mawiyay, tagòf: “Arëtemës anja azla Efesus kà mëngga, Arëtemës anja Efesus kà mëngga!” ²⁹ Gay uwaga aslëhà gël à gudëj à abà gesina, awisà gël à azladza à vok, takàs azlamëna manëf Pol sëla, Gayyus atà la Arëstarkus uwana tasà à wanj la Makeduniya, tabayà atà, tadàla atà à vadavaday anja marazlay à afik. ³⁰ Pol bay kà asal anja mad à abà, ama azlamëna madijäl gël à vok tadëdäl gay à ahëj. ³¹ Azlamënga anja kutso Asëya uwana azlaslagama anja taslël gay à slaka anja, tadëval kudä kà masla anja mad à vadavaday marazlay à afik aw. ³² La mok uwaga kà, maham à ahëj gesina hohodä gël à vok, këla uwabeyuwi awiyay deyday përa, kà uwana anjувaw la tataka anjatà la abà, tasël gay uwana ahamä atà gay à vok aw. ³³ Zil Yahudiya anik la ahëj la abatà la tataka azladza la abà, slëm anja Alekësander, tadàlla à awtày à huma anja maham à ahëj dza kà uwana azla Yahudiya tasël masla, kà mapëhla godega anja gay uwaga à azladza. ³⁴ Ama uwana tasël kà masla babay zil Yahudiya kà, tazä mawiyay à zagëla la kuda tekula, tasäf la mawiyay la abà azlagay sa sëla: “Arëtemës anja azla Efesus kà mëngga, Arëtemës anja azla Efesus kà mëngga!”

³⁵ “Dzàw à ahëj titi!”, mëj sëkëreter anja gudëj uwaga agòf à atà kà kudä kudä: “Hadäy, akul azla Efesus kà uwabeyuwi asël kà gudëj anja Efesus kà masla manëjla mëj gay anja Artemës, njaha la maftsa vok tsikaslaga anja, uwana asà à ahëj la zagëla, këla dza uwala beyli asël uwaga. ³⁶ Dza la ahëj ats gadzewi lakël anja aw. Gay gä la uwaga say kadzaw à ahëj titi, njaha kadahaw hanjëli lakël anja uwana kadahawwanj bay. ³⁷ Hadäy, sëlàw kà, azladza uwana kasàwla atà à abanay kà, tadä à gël la mëj gay mazlazlay gami la aku aw, uwala tapëh mawisiga lakël anja mazlazlay gami bay aw. ³⁸ Banja gay la Demetërius lakël, la azlamëna slëray anja, kà mapuw gudzi à dza à gël kà, kaslè la ahëj à uwana dza ada à seriya la mok uwatà à huma anja azlamëngga, la abatà la uwana tadävah atà ala. ³⁹ Banja akul la azlagay anik aya babay kà, say kadawla à huma à azlamëna sawaray, kà maködëvëj ala la abatà. ⁴⁰ Ama kà anja uwanay lakana kà, akës anu vok aw, kà uwana tagòf à anu kà, akul la uwana mëdatsizl gay ala, tagòf à anu, kà uwana akës anu vok kà maham gay à vok kiya uwanay aw!” ⁴¹ Njaha mok uwana adakëf gël à gay uwaga kà: “Dàw anjku!”, agòf à atà.

20

Pol ahàd à Makeduniya njaha à Akayya

¹ Mok uwana gay ataslëla kà, Pol ahamä gay à azlamëna madijäl gël à vok à vok. Adzërëdähàla la azlagay, agòf à atà: “Gi kà, gëda à Makeduniya.” ² Aguwä à uda la kutso uwatà la abà la madzërëdäh azlamëna madijäl gël à vok ala, la mazäh à atà gay Zëzagëla, njaha ahàd à Akayya. ³ Adzä à ahëj la abatà tëla makër, adfahà vok à ahëj kà mad à Sëriya la këslah iyaw, ama atsënänj kà azla Yahudiya tatsën vok gay kà maködäy, gay gä la uwaga awül à Makeduniya. ⁴ Sopatër, kona anja Pirus, zil Bere alakänj, njaha bay Arëstarkus atà la Sekundus, uwana azla Tesaloniki,

Gayyus zil Derbe, Tisik atà la Tərofim ɲgaha bay Timotawus, uwana atà azla Asəya, tahàd atà nna gesina. ⁵ Tatsà vok à huma kà anu, tahàd à Tərowas, takudà anu la abatà. ⁶ Anu la gəl gami mægəf à Filipiya, uwana madəvaday aɲa pain uwana tatak maməsləla la tsəh aw adada à lig kà, la mahənay zlo kà məbəzà atà à vok la Tərowas la kəslah iyaw. Məfahà kasukwa tekula la abatà.

Pol anəɲ azlaməna Tərowas à gay

⁷ La mokokhu gà, vuɔf səbdu kà, maham gay à vok kà mazuw tatak may tsikasлага. La abatà Pol apəh gay à azladza. Apəh gay tsərəh à tataka vuɔf, kà uwana la bebəɲ gà kà, asal mad aɲha. ⁸ La gày uwatà la aku lakəl aɲa gày uwatà la afik, məhəm à agu kà, azlafənəs aɲuwaw dzadzàhà la ahəɲ. ⁹ Bəzi kohana uwana sləm aɲha Antikus adzà madzay la gay fenetər. Pol adà à huma à gay la mapəh gay Zəzagəla tsərəh à uwana Antikus ayi vok, adzəhəl. Tsəɲurəsl, atəɔf à ahəɲ, dagay la kəl gày maməkər la afik, tazəb à afik kà adamətsay. ¹⁰ Ama Pol asà à ahəɲ, ahùbal à gəl, akəs à vok, agòɔf: “Katawaw aw, mamətsayga aw!” ¹¹ ɲgaha Pol awùl à gày uwatà à afik, azəb Pain atsəkəɲ ala, ɲgaha tazùw gesina aɲatà la slaka gà. Apəh à atà gay uwaga tsərəh à gay bebəɲ, la lig la ahəɲ adà aɲha. ¹² Tadàla bəzi kohana uwaga à mtəga la sifa, tarəb məɲga kà uwaga, tadzərəɔfàh ala.

Pol atsizilla ala la gudəɲ Tərowas, ahàd à Milet

¹³ Anu kà, mətəsà vok à huma, kà Pol aɲa maday à kəslah iyaw à afik uwana adàla anu à Asos. La abatà la uwana mədzùgw mazəb Pol à tsəh à kəslah iyaw à afik, kà uwana masla kà anəfà tetəvi à asik. ¹⁴ Mok uwana adabəz anu vok la Asos kà, məzəb à tsəh à kəslah iyaw à afik, məhəd à Mitilen. ¹⁵ Mətsizilla ala la abatà aya, məhəd à huma aɲa Tsiyo. La bebəɲ aɲha aya kà, məbəzà à Samos, ɲgaha la bebəɲ aɲha aya kà maufad kà, məbəzà à Milet. ¹⁶ Asà à Pol kà matsəɔf à Efesus lakəl ala, kà uwana asəl matsizl à ahəɲ kà maz kaslā ala la kutso Asəya aw, kà uwana av vok kà mabəz à Urusalima gurayɲa madəvaday Pentakosta, adàh vok kəla.

Pol apəh gay à azlamasiga la Efesus

¹⁷ Mok uwana Pol adabəz à Milet kà, asləl gay à slaka azlamasiga aɲa maham à ahəɲ mənə gay Zəzagəla la Efesus: “Sàw à wəɲ à abanay!”, agòɔf à atà. ¹⁸ Mok uwana tadùw à awtəy à slaka aɲha kà: “Kasəlaw kakay à madz à ahəɲ gulo uwana gədzà à ahəɲ la makoray aɲa Asəya la abà”, agòɔf à atà. ¹⁹ “Gəɔfahà sləray aɲa Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, ɲgaha la iyaw tugwi la adi, la ɲgərpa, la tatak aɲkul la abà kà matsən vok gay la azla Yahudiya. ²⁰ Səlàw babay kà, gəhadəhəkulla tatak uwana à vok akəsà akul à vok aw. Gəpəh à akul uwaga gesina, ɲgaha gətəpakulla la dazuwaya, ɲgaha baməraka la azlahuɔf gày aɲkul. ²¹ Gəzàlla azla Yahudiya ɲgaha la azlauwana azla Yahudiya aw kà mapəh gay la ləv ala, kà atà magola vok à slaka Zəzagəla, ɲgaha atà aɲa madiɲ gəl à Sufəl Yesu à vok. ²² Ama lagonay kà, gəday à Urusalima, kà uwana Masasəɔk Zəzagəla afà à gi leri à gəl kà maday, lagwa kà, gəsəl tatak uwana adəbəz à gi la abatà aw. ²³ Kəla kà, kəla huɔf gudəɲ uwana gəguwà à uda la abà kà, Masasəɔk Zəzagəla agòɔf à gi, kà tadàduw gi à daɲay, gədàsa ɲgərpa. ²⁴ Ama kà gi kà gədəmətsay, gədàdza à ahəɲ la sifa kà, bə tatak tekula, baɲa gədəkəɔf gəl à

madahay gulo, la sləray uwana Sufəl Zəzagəla afà à gi à gəl kà diga, uwaga kà mapəhla ala gay marabəñ lakəl aña vok mahamay aña Zəzagəla.”

²⁵ “Gəuguzàhàh la tataka aňkul la abà gesina, gəzà gay aña makoray Zəzagəla. Lagwa kà, gəsəl kà kadànəñaw gi aya aw. ²⁶ Kà uwaga à uwana gəpəh à akul la paraka lakana: Baña tekula aňkul azalla kà: Gay gulo aw. ²⁷ Kà uwana gəzàla masal aña Zəzagəla gesina, gəhadàhàkulla tatak à vok aw. ²⁸ Nəñàwla gəl aňkul, nəñàwla maham à ahəñ məna gay Zəzagəla, uwana Zəzagəla asükw atà la mamətsay aña Kona aňha. ²⁹ Kà uwana baña gədàda aňulo kà, azladza tadàsahah à wañ bokuba azlakəda fəta à tataka aňkul à abà, tadàsaka azlatuwan aw. ³⁰ Baməraka la tataka aňkul la abà bay kà, tadəpahla vok ala kà madàh fida kà azlaməna madijal gəl à vok aña manəf atà bay. ³¹ Kiya uwaga kà, nəñàwla gəl aňkul, awulla à akul à gəl gədapaha à akul mavay makər, mavakay la mahanay gesina, la iyaw tugwi la adi.”

³² “Lagonay kà, gədàbək akul à ahàl aña Zəzagəla, ñgaha à ahàl aña vok mahamay aňha. Aslala vok kà aña mazigəñ akul, aslala vok kà aña mapis à akul gay à vok la ləmana uwana adahàkulàñ gesina. ³³ Gənavà sili la lukut la slaka dza aw. ³⁴ Akul la gəl aňkul babay kà kasəlaw, kà gəfahàhà sləray la ahàl gulo, kà gi aña madàhla tatak uwana gənəkudfa aňha la azladza uwana anina. ³⁵ La azlatatak gesina la abà, gəpəhàkulla kà say kazlakaw azlaməna kudfa la tsəhay sləray uwanay gesina. Tawulla anu gəl babay à gay aña Sufəl Yesu uwana agòd la gəl aňha: ‘Marabay agay la dza uwana avày, marabay uwanay aduwa marabay aña dza uwana akəsay pəra’,
Yesu agòd.”

³⁶ Mok uwana Pol adadəv gay aňha à gay kà, akòd à ahəñ, adəv kudfa atà nna la slaka gə gesina. ³⁷ Gesina aňatà tatàw, la makas masla à vok ñgaha: “Hàd, zla!”, tagòdal la maɓak ahàl à kudfa. ³⁸ Tapakàh ləv məñga, kà uwana ‘Kadànəñaw gi aya aw’, agòd à atà. Ñgaha talakàñ à kəslah.

21

Pol aday à Urusalima

¹ La abatà ‘Maday’, mөгòd à atà, məhàd la kəslah iyaw à afik, məbèz à Kos. La bebəñ gə, məbèz à Rodəs. Dagay la abatà məhàd à Patara. ² La abatà la uwana məbèzà à kəslah iyaw, kà mad à Fenesəya. Mədə à afik, məhàd, ³ Katskats mənəñà gudəñ Sipəre, uwana la tataka dərəv la abà, məfàl à ahàl gudzay, kà mad à Səriya. Məsà à vədàh la Tir kà matsək kazlanə aña kəslah iyaw à ahəñ. ⁴ Məbèz azlaməna madijal gəl à vok la abatà, ñgaha mədzà à ahəñ kasukwa tekula anina. Masasəđok Zəzagəla apəhatàla tatak uwana adàbəz Pol, kiya uwaga kà: ‘Kadà à Urusalima aw’, tagòdal. ⁵ Ama uwana kasukwa uwatà adada à lig kà, mətsizlla ala, məhàd la azlamis aňatà la azlabəza aňatà gesina, talakà anu à uda la hud gudəñ la abà. Məkədəfàh à ahəñ la gay dərəv məñga, madəv kudfa. ⁶ Mok uwana: ‘Mədzà à ahəñ wurwur’, mədagòd à vok kà, məhàd à kəslah iyaw à afik, atà babay tawùl à mtəga aňatà.

⁷ Kiya uwaga mədəvə mauguzahay gami à gay la iyaw lakəl la mad à Tir, tsəràh à Potolemawus. La abatà babay, azladedə takəs anu, məvakà à abatà à slaka aňatà. ⁸ La bebəñ gə məhəl vok, məhàd à Zəsare. La abatà

məhàd à mtəga aña Filip masla mapəh gay Zəzagəla, məhən à mtəga aña. Masla kà tekula la tataka azladza mədəf uwana la abà, tatsatsà-màni atà la Urusalima. ⁹ Azladəgam aña la ahəj, uwana tadàh à zil dadəj aw, tapàhàh gay uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəl kà mapàh à azladza. ¹⁰ Uwana mədahəni à abatà kà, masla mapəhal gay à ahəl aña Zəzagəla kà mapàh à azladza, uwana sləm aña Agabus, asà à wañ la Yahudiya. ¹¹ Asà à wañ à slaka gami, azəb parapara aña Pol, awàdla asik à ahəj la azlaahəl aña, agòd: “Aganay uwana Masasəfok Zəzagəla agòd: ‘Azla Yahudiya la Urusalima tadəwad dza aña parapara uwanay kiya uwanay, tadəfa masla à ahəl aña azladza uwana azla Yahudiya aw.’” ¹² Mok uwana mədatsən gay uwaga, anu la azladza uwana la Zəsare kà: “Kamkam, kahad à Urusalima aw!”, məgòd à Pol. ¹³ Ama awùlla à uda: “Kà mana katawaw ma? Asa à akul kà mav à gi guba takay? Ama gi kà, gədàvə vok gulo kà mawad gi la Urusalima pəra aw, ama kà mamətsay kà Sufəl Yesu Kristu bay.” ¹⁴ Uwana məslàla vok kà madəfal gay à ahəj aw kà, mədza à ahəj titi: “Bokuba uwana asa à Zəzagəla pəra zlà”, məgòdal. ¹⁵ Uwana mədadzà à ahəj la abatà kà, mədahà vok kà mad à Urusalima. ¹⁶ Azlaməna madijal gəl à vok anik la Zəsare talakà anu. Tadàla anu à mtəga aña Manason, uwana asà à wañ la Sipəre, masla madijal gəl à vok dagay uwarà, kà mahən anu à ahəj.

Pol ahad manəj Yakuba à gay

¹⁷ Mok uwana mədabəzay à Urusalima kà, azlamadijal gəl à vok la abatà, takəs anu la ahəl səla. ¹⁸ La bebəj gə, məhàd, la azla Pol, à mtəga aña Yakuba, à slaka uwana azlamasiga aña maham à ahəj məna gay Zəzagəla gesina tahaməh gay à vok. ¹⁹ Pol adahà à atà ‘Ayyi’, ngaha apəh à atà sləray, uwana Zəzagəla adahà la ahəl aña la tataka aña azladza uwana azla Yahudiya aw. ²⁰ Mok uwana tatsən uwaga la slaka aña kà, tazləbà Zəzagəla, tagòd à Pol: “Deda à kanəjà uwana apakà vok la abanay la slaka azla Yahudiya tsi. Azla Yahudiya dəbow dəbew tapakà azlamadijal gəl à vok. Ama gesina kà tanəfa gay aña wakità seriya aya. ²¹ Tatsənəj kà, katəpla azla Yahudiya uwana tadzà à ahəj la tataka aña azla tsəhay dza anik la abà, kà atà aña magola vok à uda la wakità seriya aña Musa la abà, ngaha kagòd à atà kà, tasàkal makadav azlabəza aña atà à uda, ngaha tasàk à madz à ahəj aña azla Yahudiya la tsəh ala babay. ²² Mana mədfehəj ma? Kà uwana ndzer tasəlay kà, kadasa à wañ. ²³ Lagwa dəhà kà uwana məpəhaha à ka: Azladza ufad la ahəj la abanay, à uwana asà à atà masəf vok. ²⁴ Nəfà atà, ngaha kadəsədaw vok akul nna, bokuba uwana wakità seriya apəhay, pəl sili aña mafəts gəl à ahəj aña atà. Baña kadədah uwaga gesina kà, azladza tadəsəlay kà uwana tapəh à ka à vok, kà fida, ngaha atà kà masəlay kà kanəfa mapəhay aña Musa lela! ²⁵ Ama kà aña azlauwana azla Yahudiya aw kà, masla tapakà azlaməna madijal gəl à vok kà mətsetsər à atà wakità kà mapəh à atà uwana məkəs: Təga kà, məgòd à atà kaslawwalla vok mapad sləb matulay, sləb mazlazlay, mas añiz la mapad sləb aña tatak masəwfla gə, kadəhaw mabilia aw, uwaga gesina kà delga aw, mətsetsər à atà.” ²⁶ Kiya uwaga la bebəj gə, Pol ahəd la azladza ufad uwaga, tasənd vok, kà magay sətaka, ngaha tahəd à mənəj gay Zəzagəla à agu. La abatà agòd: ‘Baña mahənay mədəf adaslay kà, madəv sləray aña magay sətaka aña kəla

uwabeyuwi aṇatà.' (Bokuba magodfay kà sartà aṇa makad tatak kà aṇatà adaslay)

Takës Pol la mən gày Zəzagəla la aku

²⁷ Mok uwana mavakay mədəf uwaga azladəv à gay kà, azla Yahudiya uwana la makoray Asəya tanəṇà Pol la mən gày Zəzagəla la aku kà, ṅgaha tavədzàhà maham à ahəṇ dza ala, ṅgaha takəs Pol, ²⁸ la mawiyay: "Azlatsəhay gami Isərayel zlàkàw anu! Aganay dza à uwanay auguzàhəhay la slaka gesina, atùgw delga aw à azladza gesina lakəl aṇa azla Isərayel lakəl aṇa wakità seriya aṇa Musa, ṅgaha lakəl aṇa mən gày Zəzagəla babay! Bə gotənarṅ babay asəlla azlakirdi à gày Zəzagəla gami à agu, tadàhla àlàh à slaka tsidəṇa gami à vok." ²⁹ (Uwana tapəh kiya uwaga kà, kà uwana tanəṇəṇ Tərofim zil Efesus atà la Pol tauguzàh la huđ gudəṇ la abà, tadzùgw kà tahàd à mən gày Zəzagəla à agu, gəl agod à atà) ³⁰ Gay uwaga atsàn à huđ gudəṇ à abà gesina, azladza gesina tahamà gay à vok. Takəs Pol, tabayəṇ à lag la gày Zəzagəla la aku, ṅgaha tatsàkàh azlagamagày à ama gesina. ³¹ Maham à ahəṇ dza asà à atà makəf Pol, ama gay uwaga atsən à mənṅa aṇa azlaslodzi aṇa azla Rom, tagòdal kà azladza Urusalima gesina gəl adawis à atà à vok. ³² Katskats mənṅa aṇa azlaslodzi ahəl azlaslodzi la azlamənṅa aṇatà, tahàd à maham à ahəṇ dza à abà la mahoyay. Uwana azladza tanəṇəṇ azlaslodzi tasà à waṇ kà, tasàk à mazlaṅ Pol. ³³ Kiya uwaga mənṅa aṇa azlaslodzi azà vok à slaka Pol, akəs: "Wādəwwəṇ kà la mazakazak səla!", agòd. ṅgaha anavà atà: "Uwanay ma, mana adàhəṇ ma?", agòd à atà. ³⁴ Azladza la maham à ahəṇ dza la abà tapàh azlagay anik anik deydayga. Takàdla gəl à gay uwaga à vok, ṅgaha asəl uwana afehəṇ kà gay uwauwaga uwaga aw, ṅgaha agòd kà: "Dàwla Pol à mtəga azlaslodzi!", agòd. ³⁵ Mok uwana tabəzà maslək à ahəl gamagày, azlaslodzi tazəṅ mazəbay kà mav dzəhla aṇa maham à ahəṇ dza, ³⁶ kà uwana azladza tanəfà la tsəh dukwdadukw la mawiyay: "Məkəṅ, məkəṅ, məkəṅ!"

Pol awulla dzirga aṇha à uda kà mazlayla

³⁷ Mok uwana tazlàdàla Pol à gày aṇa azlaslodzi uwatà à agu kà, Pol agòd à mənṅa aṇa slodzi: "Gəbəzal tetəvi kà mabadma ay?" Mənṅa aṇa azlaslodzi agòd: "Tsa kasəl gay Gərək aw nna? ³⁸ Tsa kak kà zil Misəra, uwana azləl guvəl la azladza la kaslà uwanay adada à lig aw takay, uwana adàla azladza dəbow ufađ à kəsaf à abà kà magay azlaməna nabəra aw ay?" ³⁹ Pol agòd: "Gi zil Yahudiya, tayyà gi à Tarsus uwana la Səlisəya, gi bəzi huđ gudəṇ mənṅa gə. Kamkam, gəgòd à ka, và à gi tetəvi kà gi aṇa mabadma à maham à ahəṇ dza uwanay!" ⁴⁰ Mənṅa aṇa azlaslodzi avəl tetəvi. Kiya uwaga Pol atsizilla à maslək ahəl gamagày à afik, akokòt à atà ahəl à adi kà madz à ahəṇ titi, uwana tadzà à ahəṇ titi kà, Pol apəh à atà gay, la gay Yahudiya:

22

¹ "Azladedà la azlababa, lagwa kà, tsəbàw sləm à gay mazlayla gi gulo uwana gəpəh à akul lagwa!" ² Mok uwana tatsənəṇ, kà apəh à atà kà la gay aṇatà kà, dziriya tadzà à ahəṇ titi ṅgaha Pol agòd à atà:

³ "Gi zil Yahudiya, tayyà gi à Tarsus la Səlisəya, ama gəzigən kà la abanay la Urusalima, ṅgaha bay kà, masla matapgəla tatak kà, Gamaliyel, masla la

uwana apəhgəla masəl mapəhay aña azlababa gami madzidziga. Gəfahə sləray aña Zəzagəla kà mənğa bokuba aņkul uwanay kađahəwəwəņ lakana. ⁴ Kasəlaw kà gətəřəbəhə azlaməna mađiņ gəl à Yesu à vok tsərah à makəđ atà. Gəkəsəh azlazil la azlamis, gəwəts atà à daņay. ⁵ Kiya uwaga madzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla, la azlamasiga tanəřəz kà delga à uwana gəđəhəņ, tava à gi wakitə kà azladedə gami azla Yahudiya uwana la Damas, gəhəd à abatà kà makas atà, ŋgaha kà madla atà à Urusalima à huma seriya.”

Pol apəh gay aña mapəh gay la ləv ala aņha
(Sləray 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Mok uwana gi la tetəvi la ama, kà mad à Damas, uwana azlāgay tataka afats kà, katskats magol uđaka mənğa asà à ahəņ la zagəla, aùđ la makəla gulo. ⁷ Gətəđ à vəđah, ŋgaha gətənə mabađma agòđ à gi: ‘Sawul, Sawul, kà mana katəřəb gi ma?’ ⁸ Gənəv: ‘Kak uwa, Sufəl?’ Agòđ à gi: ‘Gi Yesu, zil Nazaret uwana katəřəbəņ.’ ⁹ Azladza uwana la slaka gulo tanəņà uđaka, ama tatsənà kuda uwana ađađgəmə aw. ¹⁰ Kiya uwaga gənəv: ‘Sufəl, mana gəđəhəņ ma?’ La abatà Sufəl Yesu agòđ à gi: ‘Sà à afik, həd à gudəņ Damas à abà, la abatà la uwana tadəpəhakala tatak gesina uwana asà à Sufəl Zəzagəla kađəhəņ.’ ¹¹ Uwana gəđapaka guləf kà magol uđaka uwana aņəřəzl gi à adi, azladza uwana məday anina takəs gi à ahəl, ŋgaha tadəla gi à Damas.”

¹² “Dza anik la ahəņ la abatà, uwana sləm aņha Ananiyas, masla kà asəl Zəzagəla, akəs wakitə seriya gami lela, sləm aņha la ahəņ la tataka azla Yahudiya aña Damas la abà. ¹³ Asà à waņ à slaka gulo, atsizl gi gəl, agòđ à gi: ‘Sawul, deda gulo, nəņ ala aya à dagay!’ La kaslā uwatə gənəņ ala, ŋgaha gənəņə masla. ¹⁴ Agòđ à gi: ‘Zəzagəla aña azlababa madzidziga akəsəni ka, kà mapəhla mawoyəņ aņha ala la kak, kà manəņ dziriga aña Kona aņha, ŋgaha kak aña matsən gay aņha la dziriga. ¹⁵ Kà uwana say kagay masla sayda aņha la huma aña azladza gesina lakəl aña uwana kanəņəņ ŋgaha katsəņəņ. ¹⁶ Lagonay ma, mana kakuđay aya ma? Kəs batem!’ agòđ à gi, ‘Kà Zəzagəla aña mazlak ka, kà aña mapal ka la tsakana aņak la abà gesina, la mazal sləm aņha!’.”

Sufəl Zəzagəla asləl Pol à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw

¹⁷ “Gəwùl à waņ à Urusalima. La mok uwana gəđəv kuda la məņ gəy Zəzagəla la aku kà, masesiņay asesiņla gi. ¹⁸ Gətənə Sufəl Yesu agòđ à gi: ‘Hadzak gòđ, sà à uđa la gudəņ uwanay la abà, kà uwana azlaməna gudəņ uwanay kà tadəkəs gay uwana kađəpəh à atà lakəl gulo aw.’ ¹⁹ Gəwuləlla, gəgòđ: ‘Hađay, Sufəl, tasəl la paraka kà gəđəh à azlagəy mađəv kufa à agu, gəkəsəh atà, gəwətsəh atà à daņay, ŋgaha gəzləbəh azlauwana tađiņ gəl à gay aņak à vok ndzer. ²⁰ Ŋgaha aya, mok uwana takəs Etiyen, masla sayda aņak kà, gi bay kà gi la abatà. Gəkəs makəđay, gənəņla lukut aña azlaməna makəđay.’ ²¹ Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agòđ à gi: ‘Həd, kà uwana gəsləl ka kərkər à slaka azladza uwana azla Yahudiya aw!’.”

Pol la huma mənğa aña azlaslodzi

²² Maham à ahəņ dza atsəb sləm à Pol tsərah à uwana apəh gay uwaga, ama la lig la ahəņ kà tadzəkə mawiyay: “Zəwəwəņ ala à dza uwaga, kəđəw, azlayla adza à ahəņ la sifa aw.” ²³ Tawiyə la makwahəh lukut la vok ala,

la matak kutso à zagəla. ²⁴ Kiya uwaga mənğa aña azlaslodzi avà tetəvi kà madla Pol à gày uwatà à agu, kà maslahəŋ ala, ŋgaha kà masla mapəh dziriga lakəl aña mana uwana azla Yahudiya tawiyay mi à mənğa. ²⁵ Ama mok uwana tawadəŋ kà mazlabay kà, Pol agòd à mənğa aña azlaslodzi uwana la abatà: “Dziri ma, tetəvi la ahəŋ kà mazlab zil Rom kokudfa matsən seriya aña takay?” ²⁶ Mok uwana adatsən uwaga kà, ahàd, apəh gay uwaga à mənğa aña ta suwaŋ: “Kakay kadəgod anək ma? Zil uwanay kà zil Rom.” ²⁷ Mənğa aña azlaslodzi asà à waŋ à slaka Pol anavàl: “Pəh à gi, kak zil Rom ay?” “Iyay”, Pol agòd. ²⁸ Kiya uwaga mənğa aña azlaslodzi agòd: “Gi kà, gəpəl kà magol tebeləm aña sili kà gi aña mapək zil Rom.” Pol awulàlla: “Gi kà dagay mayyi gi.” ²⁹ La lig la ahəŋ azlauwana asà à atà mazlabay, kà masla aña mapəh dziriga kà, tawul aña ta à lig. Bamərika mənğa aña azlaslodzi bay kà, guba akəs à uwana adatsənəŋ kà Pol kà zil Rom, à kà uwana awadəŋ la kadərtsi.

Pol la huma aña azlamasiga

³⁰ Mənğa aña azlaslodzi asəl kà masəlay, kà mana azla Yahudiya tayəh makəf Pol mi. Gay gà la uwaga, la bebəŋ gà kà apəzlla Pol ala la kadərtsi la abà. Agòd kà azlamadzahaga aña azlaməna mav tatak à Zəzagəla la azlamasiga gesina tahamà gay à vok, agòd. Kiya uwaga asəlla Pol à waŋ, à huma aña ta gesina.

23

¹ Pol atsək yewdi à azlamasiga à gay agòd: “Azladedə, gənəfə gay aña Zəzagəla kà kokudfa mawisiga dagay uwarə tsərəh à lakana.” ² Məŋ madzahaga uwana sləm aña Ananiyas avà tetəvi à azladza uwana la makəla aña Pol lakəl, kà madəf à paŋaw à abà. ³ Kiya uwaga Pol agòd: “Ndzer, Zəzagəla adəfəf ka, kak zlagam medəkuga. Kagòd kà: ‘Gədāh seriya kà la tetəvi aña wakità seriya’, kagòd, ‘Tsa tekedik kanəfə aw’.” ⁴ Azlauwana la makəla aña Pol lakəl tagòd: “Kagòdāh à mən madzahaga aña Zəzagəla ŋuwà?” ⁵ “Azladedə, gəsəl kà mən madzahaga aña mav tatak à Zəzagəla à masla aw. Hadəy kà wakità agòd kà, ‘Kapəh mawisiga à mənğa aña kul à gəl aw’, agòd.”

⁶ Uwana Pol asəl kà azla Sadukiya uwana: Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw tagòd, la tataka azla Farisəya la abatà kà, apəh gay à azladza la kuda zləkkà: “Azladedə, gi kà, gi zil Farisəya, kona aña zil Farisəya, uwana tasəlla gi à abanay kà, kà uwana: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ’, gəgòd, à uwana tasəlla gi à huma seriya.” ⁷ Uwana adapəh gay uwaga kà, azla Farisəya la azla Sadukiya tadzəkà mabay vok gay la tataka aña ta, ŋgaha maham à ahəŋ atsək ala. ⁸ (Kà uwana azla Sadukiya tagòd la paraka kà: ‘Mawul à uda la mamətsay la ahəŋ aw, malika la ahəŋ aw, masasəfok la ahəŋ babay aw’, tagòd. Tekedik kà azla Farisəya kà, tadinjal gəl à uwaga à vok, kà aga la ahəŋ) ⁹ Uwana mawiyay uwaga adazalla vok à gəl kà, azlaanik la tataka azlamənğa aña wakità seriya la abà, uwana la maham à ahəŋ aña azla Farisəya la abà tasà à afik, tavədzahətala tagòd: “Kiya uwanay kà, məbəza mawisiga amiyaka tekula la slaka zil uwanay aw, zlahaw malika, baŋaw masasəfok apəhalla ala uwaga la dziriga à mənğa.”

¹⁰ Magazlay atsizlla ala mënğa kaykay tsëräh à uwana guba akès mënğa aña azlaslodzi kà masläh Pol à ahàl aw. Gay gä la uwaga avà tetëvi à azlaslodzi kà mad à tataka maham à ahëj dza à abà, kà atà aña madla Pol à mtëga aňatà à agu. ¹¹ Kiya uwaga la huđ aña vëđ uwatà Zëzagëla agòđ à Pol: “Guba akës ka aw, kaz sayda gulo la Urusalima la abanay, ñgaha bay kà, kaz sayda gulo la Rom aya babay.”

Azla Yahudiya tatsatsël vok gay kà makëđ Pol

¹² La bebëj gä, azla Yahudiya anik anik tahamà gay à vok, tagòđ kà: “Mëzùw tatak may, mës iyaw aw say baňa mëdakëđ Pol”, tagòđ, la mazuw mawadäy. ¹³ Azlamëna madäh sawaray uwaga kà, taduwà dza dzik ufad. ¹⁴ Tahàd à slaka azlamadzahaga aña azlamëna mav tatak à Zëzagëla la azlamasiga, tagòđ à atà: “Anu kà, mëdazuw mawadäy kà: ‘Mëzùw tatak aw, say baňa mëdakëđ Pol däj’, mëgòđ. ¹⁵ Akul lagwa, kul azlamënğa, nàvaw à mënğa aña azlaslodzi, kà asàkulla Pol à war kà manërëz gay aňha lela, gòđawwal. Ñgaha mëdäđäh vok à ahëj kà makëđäy la tetëvi la ama, à baňa atsa à war.”

¹⁶ Ama bëzi duguma aña Pol atsenà uwana tapëh, ahàd à mtëga aña azlaslodzi, apëh uwaga à Pol à vok à abà. ¹⁷ La abatà Pol azàla mën slodzi tekula, agòđal: “Lakà kona uwanay à slaka mënğa aňkul, kà uwana gay lakël, kà mapëhal.” ¹⁸ Slodzi uwaga alakàj à slaka mënğa aňatà, agòđal: “Masla danay Pol azàl gi, agòđ à gi kà, gëlakà kona uwanay à slaka aňak, kà uwana gay lakël kà mapëh à ka.” ¹⁹ Mënğa aña azlaslodzi akès kona uwaga la ahàl, tahàd à fëta à awtj kokudfa gël aňatà, kà manaval gay uwaga. “Gay mana asa à ka mapëh à gi ma?” ²⁰ Agòđal: “Azla Yahudiya tatsën vok gay kà manav à ka Pol kà madalla lebëj à huma seriya, kà masël dziriga aňha. ²¹ Ama kadäđiňal gël à vok aw, kà uwana azladza dzik ufad anik tadägođa à fëta à abà kà makëđ Pol, kà uwana tazùw mawadäy, kà tazuw tatak may aw, tas iyaw aw say baňa takëđ Pol däj, tagòđ. Tadäh vok à ahëj, takuday kà say gay aňak përa adagay.” ²² Kiya uwaga mënğa aña azlaslodzi afäh akur à kona uwaga à lig, kà masla aña mapëhay à dza anik aw, “Dà aňak!”, agòđal.

Taslël Pol à gumna Felikës

²³ La lig la ahëj, mënğa aña azlaslodzi azàl azlat à sëhga aňha sëla, agòđ à atà: “Hàmaw gay azlaslodzi guvël à vok dadërmokw sëla, mëna pëlis dzik mëđëf, dza dadërmokw sëla la atsëkad la ahàl aňatà. Dahaw vok kà mad à Zësare la sa ladëga aña mokokhu. ²⁴ Dahaw azlapëlis à ahëj babay, kà madla Pol la sëtaka à huma gumna Felikës!” ²⁵ Ñgaha atsetsër à atà wakità à ahàl.

²⁶ “Gi Këlod Lisëyas, à kak Felikës, la dzëfa aňha sëla aw aňak, ‘Ayyi’, gëgòđ à ka! ²⁷ Hadäy, zil uwanay kà, asà à azla Yahudiya kà makëđäy, ama uwana gëtsënëj kà zil Rom kà, gëhàd la azlaslodzi kà matafëj, masla gä la uwaga maslël à akul à awtäy. ²⁸ Gëyäh masël godega aña gay uwana tapùwalla gudzi à gël, gay gä la uwaga gëdalla à slaka azlamëna sawaray aňatà. ²⁹ Gënëňäj kà, gay la ahëj asàl kà maduw à danay banaw aña makëđäy aw, tapùwal gudzi à gël kà lakël aña mapëhay aňatà përa. ³⁰ Ñgaha aya kà, gëtsënëj kà azla Yahudiya tazùw mawadäy kà makëđäy, gay gä la uwaga à uwana, gëslël à slaka aňak katskats. Gëgòđ à azlamëna mapuwal gudzi à gël kà, say tapuwal gudzi à gël kà la slaka aňak përa.”

³¹ Kiya uwaga azlaslodzi tazəb Pol, tadàlla la vuđ uwatà bokuba uwana mənğa aña azlaslodzi apəh, tadàlla à Antipaterəs. ³² La bebəñ gə, azlaslodzi uwana la asik tawul à mtəga, ama azlauwana la pəlis kà, tadàlla Pol. ³³ Tadàlla à Zəsare, tavà wakità uwatà à gumna, tasakà Pol la ahəl aňha. ³⁴ Gumna adzəñ wakità uwatà, anavà Pol: “Kutso ma uwala kadzà à ahəñ la abà la?” Uwana adasəlay kà zil Səlisəya kà, ³⁵ agòfal: “Mədətsən gay aňak la vuđ uwana azlaməna mapuw à ka gudzi à gəl tadasa à wanj.” Nğaha agòf à azlaslodzi kà tanəñla Pol la gày uwana la aku, Herod aňəl kà mahaməh gay à vok la aku.

24

Azla Yahudiya tapuwa gudzi à Pol à gəl la huma aña Felikəs

¹ Uwana mahənay zlo adada à lig kà, Ananiyas, madzahaga aña azla Yahudiya abəzà Zəsare, la azlamasiga anik anik, nğaha la Tertulus uwana asəl manəfay aña azla Rom gesina, kà mazlak atà. Mok uwana tabəzà huma gumna Felikəs kà, tapuwà gudzi à Pol à gəl. ² Mok uwana tazəlal kà, Tertulus adzəkà mapuw gudzi kiya uwanay:

“Kumani, kumani, Felikəs mənğa, kà kak la uwana anu la lapiya la abà, kutso gami dzəba aňha səla aw kà, kà matsihila aňak. ³ Uwaga gesina kà, la slaka aňak la uwana məbəzal, kikay aňak mənğa. ⁴ Ama asa à gi gəzaka kaslà ala aw. Gay gə la uwaga, kamkam, tsəb anu sləm à uwana mədəpəhay lagwa. ⁵ Mənəñəñ dza uwanay, kà masla matsən sləm aw gə, kà uwana masla la uwana atəz magazlay ala la tataka azla Yahudiya aña gudəñ à vok gesina, nğaha kà masla la uwana mənğa aña maham à ahəñ aña azla Nazaret aya. ⁶ Nğaha aya kà, adəhà àläh à mən gày Zəzagəla gami à vok babay, kà uwaga à uwana məkəs. ((Asà à anu kà madəhalla seriya à gəl ma aňami aña mi. ⁷ Ama Lisəyas, mənğa aña azlaslodzi azəb à uda la tataka gami la abà la ndzəfa. ⁸ Gay gə la uwaga Lisəyas avà à anu tetəvi à azlaməna mapuwal gudzi à gəl, kà mas à wanj à huma aňak.)) Lagwa kà, banja kanaval gay ala kà, kasəl tatak uwana mapuwalla gudzi à gəl kà dziriga.” ⁹ Azla Yahudiya gesina tagəđəñ à afik kà uwana Tertulus apəh kà ndzer.

Pol awulla dziriga aňha à uda la huma Felikəs

¹⁰ Kiya uwaga takəm, gumna agòf à Pol kà mabəfma, nğaha Pol agòf: “Gəsəl kà kak masla seriya aña tsəhay uwanay dagay mavay dən. Gay gə la uwaga gəslalə vok aña matsizl à huma aňak kà mapəh uwana azlayla gi. ¹¹ Kà uwana aduw mahənay kulo gəl aňha səla à mad à Urusalima gulo, kà masləkaway Zəzagəla gulo, aw, baməraka kak la gəl aňak kaslala vok aña masəl godega aña uwaga. ¹² Tetuw tabəz gi gəl məgazlay la dza la mən gày Zəzagəla la aku, baməraka la uwabeyuwi aw, baməraka la maftsa à gəl à maham à ahəñ dza à afik la gày madəv kuđa la aku aw, baməraka la azlaslaka anik anik la huđ gudəñ la abà bay aw. ¹³ Nğaha dza la ahəñ la tataka aňatà la abà, agəf gay mapuw gudzi aňatà à gəl uwanay à afik aw. ¹⁴ Ama aganay uwana gəsək ala à uda: Gi la ahəñ la masləkaway Zəzagəla aña azlababa gami, la manəf tetəvi mawga ‘Uwana fida’, kagədaw. Ama tekeđik gədiñ gəl à uwana à vok la wakità seriya la abà gesina, la aña azlaməna mapəh à atə gay à ahəl kà mapəh à azladza. ¹⁵ Kà uwaga, gi gəgəđəñ à afik kà Zəzagəla adəwulla azladza dziriga à uda

ala la azlamawisiga la mamøtsay, bokuba uwana tagøfà à uwaga à afik. ¹⁶ Gay gá la uwaga gødawaf vok à uda kà madz à ahøñ la løv tekula la huma Zøzagøla ñgaha la huma azladza bay."

¹⁷ "La lig aña mauguzahay gulo mavay døn la uda, aña mawul à Urusalima kà, gøwulla sili mazlakay à azlatsøhay gulo à wañ, ñgaha kà mav tatak à Zøzagøla bay. ¹⁸ Mok uwana gødadfah uwaga kà, tabøz gi gøl la møn gày Zøzagøla la aku, tabøz gi vok, kà mok uwana gødadøv masøf vok gulo à uda. Maham à ahøñ dza la ahøñ la slaka gulo bamøraka magazlay aw. ¹⁹ Ama azla Yahudiya aña kutso Asøya pøra la abatà, naka atà la uwana tatsà à wañ à huma aña kà mapuw gi gudzi à gøl, agay tanøn mawisiga gulo. ²⁰ Banaw akul azladza uwanay bay, pøhàw mawisiga gulo, uwana gøfahøn à uwana tadàla gi à huma azlamasiga zlà. ²¹ Gay tekula pøra gøpøh la kuda zlökkà, à mok uwana gi la huma aña tã. Kà uwana gødijnal gøl à vok kà mawul à uda la ahøñ, à uwana gøsà à wañ à huma aña kà lakana."

²² Bokuba uwana Felikøs asøl gay lakøl aña azlamøna manøf Kristu kà, azà gay uwaga à huma à gay agøf: "Banja Lisøyas, mønnga aña azlaslodzi adàsa à wañ kà, gødàpøh gay aña k: Dàw aña kul!", agøf à atà gesina. ²³ Kiya uwaga: "Nønàwla Pol lela!", agøf à mønnga aña azlaslodzi. "Ama vawal mas afaf, vaw tetøvi à azlaslawda aña tanàñal à gay!", agøf à atà aya.

Pol la huma Felikøs atà la Dørusøla

²⁴ La lig azlamahanay anik la ahøñ, Felikøs asà à wañ la mis aña Dørusøla, uwana tsøhay Yahudiya. Azàla Pol kà matsøbal sløm lakøl aña madijn gøl à Yesu Kristu à vok. ²⁵ Uwana Pol adzøkà mapøhay lakøl aña madz à ahøñ dziriga, lakøl aña makøl gøl, ñgaha lakøl aña seriya uwana adàsa à wañ kà, løv avàl à Felikøs à gay, agøf: "Kayyà, lagwa kà, dà aña k, vuf uwana gødàbøz kasl kà gødàzalla ka aya!" ²⁶ Adzøgw kà Pol avàl sili. Gay gá la uwaga azalàhal, kà mafadafhma atà sèla.

²⁷ La lig mavay sèla la ahøñ, Portsøyus Festus abøf à slaka aña Felikøs à abà. Ama Felikøs asàl marab løv à azla Yahudiya adøw gøl à Pol aw.

25

Asa à Pol kà gumna Rom la uwana adfahàlla seriya

¹ Uwana mahønay makør adada à lig, Festus abøzà kutso uwatà à abà, atsilzla ala la Zøsure, ahàd à Urusalima. ² La abatà la uwana azlamadzahaga aña azla Yahudiya la azlamasiga anik uwana sløm aña tã la ahøñ, tava mapuw gudzi aña tã, uwana tapuwà à Pol à gøl à Festus, ³ kà mav à atà tetøvi kà madla Pol à Urusalima, kà uwana la madzugway aña tã la abà kà, tatsøn vok gay lakøl aña kà makøf à tetøvi à ama. ⁴ Ama Festus awulla à atà ala: "Pol kà, aga la danjay la Zøsure, gi bay kà nekwa gøwul à abatà. ⁵ Tsa kètà kà, azlamadzahaga aña kul tanøfa gi à abatà kà mapuwalla gudzi à gøl à banja adfahàkulla mawisiga à vok zlà."

⁶ Festus adfah mahønay mtøgis, bi kulo, la tataka aña tã la abà pøra, ñgaha awul à Zøsure. La bebøn gá, adà à gay seriya à agu, tadàla Pol à huma aña. ⁷ Uwana Pol adaduwa à awtày kà, azla Yahudiya uwana tasà à wañ la Urusalima takøsal gay à adi, tapuwalla gudzi zlazladfaga à gøl deyday, ama agøf à atà à gay aw, kà uwana fida. ⁸ Ama Pol apøh dziriga

aŋha, agòd: “Gədfahan mawisiga lakəl aŋa mapəhay aŋa azla Yahudiya aw, baməraka lakəl aŋa mənɟ gəy Zəzagəla babay aw, amiyaka à mənɟ sufəl à vok aw.” ⁹ Festus uwana asəl marabənɟ azla Yahudiya agòd à Pol: “Asa à ka nəma aŋa mad à Urusalima, kà madəh à ka seriya la huma gulo nəmay?” ¹⁰ Pol agòdɫal: “Gədətsizlay kà à huma seriya aŋa gumna, say la abanay la uwana seriya gulo adəh vok. Gədfahà mawisiga à azla Yahudiya à vok aw, kak babay kà kasəl. ¹¹ Baŋa azlayla gi aw, gədfahà mawisiga, uwana azlayla gi mamətsay kà, gəkəs mamətsay. Ama baŋa gay la ahənɟ la mapuw gi gudzi à gəl aŋatà uwanay la abà aw kà, dza aslala vok aŋa mav à atà gi à ahəl aw. Kamkam dala gi à huma mənɟ sufəl la Rom, adədah seriya.” ¹² Kiya uwaga à uwana, Festus atsən vok gay la azlaməna sawaray aŋha agòd: “Tsa kanəv mad à huma seriya aŋa mənɟ sufəl Rom kà, bə kaday zlà.”

Pol la huma Agəripa la Berenəs

¹³ La lig azlamahanay ɟuw, sufəl Agəripa asà à waŋ, atà la Berenəs, à Zəsare kà madəh ‘Ayyi’ à Festus. ¹⁴ Uwana tasəfəni kà, Festus apəh gay aŋa Pol à sufəl uwaga, agòd: “Dza anik la ahənɟ, Felikəs asəkəla la daŋay la abanay. ¹⁵ Mok uwana gəhəd à Urusalima kà, azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak, la azlamasiga aŋa azla Yahudiya tapuwəl gudzi à gəl, ɟgaha tanavà gi, kà gi aŋa madukwəlla seriya à gəl. ¹⁶ Gəwulla atà ala kà azla Rom kà atà la tetəvi kà madukw seriya à dza à gəl kiya uwanay kokuda seriya la yewdi yewdi la huma aŋa azlaməna mapuw gudzi à dza à gəl aw. ¹⁷ Məsà à abanay anina. Katskats la bebənɟ gə kà, gəhəd à gəy seriya à agu, gəvə tetəvi kà masəlla dza uwaga à waŋ. ¹⁸ Azlaməna məzam aŋha bay atà la abatà, ama tasələ mapuw gudzi à waŋ, kà mawisiga bokuba uwana gədzugw aw. ¹⁹ Say tabayà vok gay kà lakəl aŋa madz à ahənɟ aŋatà, ɟgaha lakəl aŋa dza anik uwana sləm aŋha Yesu, uwana Pol agòd kà aga la ahənɟ la sifa pəra. ²⁰ Kiya uwaga, gi babay kà, uwana gəbəz à mawisiga aŋha aw kà: ‘Kəkəsəy kà madə Urusalima kà madəhla ka seriya la abatà ay?’, gəgòdɫal. ²¹ Ama Pol adəv gi kudə kà madəhla seriya la Rom, ɟgaha nəŋəwla tsərah à uwana gədəsləlay à slaka mənɟ sufəl Rom, gi magod à atà.” ²² Agəripa agòd à Festus: “Gi babay kà, asa à gi matsən gay aŋa dza uwaga bay.” Festus agòdɫal: “Kadətsəbal sləm lebənɟ zlà!”

²³ La bebənɟ gə, sufəl Agəripa la Berenəs tasà à waŋ la makoray. Azladza tahəb atà dəs, tahəd à slaka seriya la azlaməŋga aŋa azlaslodzi la azlaməŋga aŋa gudənɟ. “Səwla Pol à waŋ!” Festus agòd, ɟgaha tadala Pol à awtəy. ²⁴ Festus agòd: “Kak, sufəl Agəripa, la azladza uwanay azla Yahudiya uwana la abanay la uwana la Urusalima gesina, tapuwəla gudzi à gəl la slaka gulo, atà gesina tagòd kà, say maz sifa aŋha ala. ²⁵ Ama gi kà, gəbəzà tatak uwana asla makəɫla aw. Iyay, ama dza masla la gəl aŋha ayəh, madəhalla seriya la huma mənɟ sufəl aŋa Rom kà, gəvə tetəvi kà masləl à abatà. ²⁶ Ama gəsəl tatak uwana gətseter à mənɟ sufəl lakəl aŋha aw. Gay gə la uwaga gəsəl à waŋ à huma aŋkul, kaykay kà à slaka aŋək à kak sufəl Agəripa, baŋa mədətsən godega aŋa gay aŋha kà pəra, gədətsetseray lakəl aŋha. ²⁷ Kà uwana asa à gi kà masləl masla daŋay à huma seriya kokudə madzad gay uwana ala lakəl aŋha aw.”

26

Mawisiga gulo la ahəŋ aw, Pol agod' à Agəripa

¹ Kiya uwaga Agəripa agod' à Pol: "Tetəvi la ahəŋ kà mabədfma anjak." Kiya uwaga Pol abiyà ahəl ala kà mapəh dziriga anja uwana azlawla:

² "Haday, sufəl Agəripa, gi la marabay lakana kà, mapəh gay uwana azla Yahudiya tapuw gi ala gudzi à gəl gesina. ³ Kà uwana kasəl madz à ahəŋ anja azla Yahudiya, ŋgaha la azlamənəfay anjatà gesina. Kamkam, tsəb gi sləm lela."

⁴ "Azla Yahudiya tasəl madz à ahəŋ gulo dagay uwana gi bəziga. Tasəl babay madz à ahəŋ gulo la tataka azladza gulo la abà, ŋgaha la uwana la Urusalima bay. ⁵ Dagay uwarà gənəfà manəfay anja azla Farisəya, tetəvi anja manəfay zlazladaga, anjatà tasəl uwaga dagay uwarà, tazà sayda anja uwaga bay à banja asa à atà. ⁶ Lagonay kà, gi la huma seriya kà, mapəhay uwana Zəzagəla akəsla vok slawda la azlababa gami madzidziga. ⁷ Tsəhay gami kulo gəl anja səla tafà gəl à uwana adapaka vok, gay gə la uwaga tasləkəw Zəzagəla vuɸ mavakay gesina kà manəwəŋ, uwaga à uwana azla Yahudiya tapuw gi gudzi à gəl! ⁸ Akul, azla Yahudiya, kà mana kagəɸawwanəŋ à afik kà Zəzagəla adawulla azlamazimnekid' à uda aw ma?"

⁹ "Tekedik kà, gi la gəl gulo kà, gəyàh mawis sləm anja Yesu zil Nazaret uwaga ala la dabaray anik anik. ¹⁰ Gəɸahə uwaga kà la Urusalima. Azlamadzahaga anja azla Yahudiya tavà à gi tetəvi kà madaw azladza uwana tanəf tetəvi uwaga à daŋay gesina, azlauwana tadfahàhà atà seriya mamətsay à gəl. Gi bay, gəkəs uwaga bay. ¹¹ La azlagəy madəv kuɸa la aku gesina kà, gəɸàhà à agu kà makas atà la matəwəb atà tsəwəh à uwana tapəwəw sləm anja Yesu Kristu. Gəɸà à atà guvəl à adi, kà atà anja masak à tetəvi anja madiŋal gəl à vok anjatà, gəɸəh tsəwəh à azlagudəŋ uwana la uda gə kà matəwəb atà la abatà bay."

Pol apəh gay anja mapəh gay la ləw ala anja (Sləray 9.1-19)

¹² "Kiya uwana gəɸà à Damas la patanti la ahəl, uwana azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla tavà à gi. ¹³ Mok uwana gi la tetəvi la ama, la tataka afats kà, uɸaka asà à ahəŋ la zagəla anjəwəzəl gi à adi, anuɸà gi à abà la azladza uwana anina gesina. ¹⁴ Kuratata məsəkəw à wəɸah gesina, gətsənà kuda uwana atsən la gay ibəranəŋkowen: 'Sawul, Sawul, kà mana katəwəb gi ma? Uwaga kà azakà à kak ndzer, bokuba kokur uwana akweska mabəlakəŋ anja dza anja la azəwa la gay.' ¹⁵ Gənəv: 'Kak uwa, Sufəl?' Sufəl agod' à gi: 'Gi Yesu uwana katəwəbəŋ. ¹⁶ Ama lagwa kà, sà à afik, tsizlla ala, kà uwana gəkəsəni ka, kà kak anja magay kohana gulo, uwana gəpəhakala vok. Kadəgay masla sayda gulo kà uwana kanəŋ gi lakana, ŋgaha kadàza à atà uwana gəɸəpəhakala aya. ¹⁷ Gəɸətəf ka la ahəl anja azla Isərayel ŋgaha la ahəl anja azla tsəhay dza anik gesina babay, azlauwana gəɸəsələl ka à slaka anjatà, ¹⁸ kà kak anja mapəzlla atà yewdi, kà kak anja masəlla atà à uda la mələs la abà, ŋgaha kadala atà à uɸaka à abà, katəf atà la ndzəda anja seteni la abà, kà atà anja mad à masal anja Zəzagəla à abà, kà atà anja mabəz mamatsila tsakana anjatà. Kà slaka anjatà anja magay la tataka anja azlauwana la abà, tadiŋ gəl à Yesu à vok à uwana Zəzagəla adatsatsamani atà', Yesu agod'."

Pol apəhay lakəl anja sləray anja

¹⁹ “Iyay, sufəl Ağərİpa, gəkəs kà tatak uwana Zəzagəla afətəgəla à adi ala la zagəla. ²⁰ Terəna dadən kà, gəzən kà azlaməna madz à ahən la Damas, nğaha la Urusalima, azlauwana la kutso Yahudiya gesina, kà atà mapəh gay la ləv ala, la mabədlə vok à slaka Zəzagəla, nğaha kà atà madfəh azlasləray delga, la uwaga azladza əna masələy kà tagola ləv ənətə la dziriga. ²¹ Kà uwaga à uwana azla Yahudiya takəs gi la mənə gəy Zəzagəla la aku, tawoyə makəf gi, ²² Ama tsərəh à lakana Zəzagəla anənla gi, gədat-sizl à ahən əna mapəhla ala dziriga la huma azladza gesina, la azlamənğa la azladza anik gesina. Gəpəh tatak anik aw, say uwana Musa la azlaməna mapəh à atə gay à ahəl tapəh adəpaka vok pəra: ²³ Kristu adəsa nğərpa, adəgay matera əna mawul à uda la mamətsay, kà mapəhla ufaka əna mabəlay azla Yahudiya ala, la azlatsəhay anik anik gesina bay, tagòf.”

“Dİnal gəl à vok!”, Pol agòf à Ağərİpa

²⁴ Bokuba uwana Pol apəh dziriga ənha kà, Festus agòfal la kuda zləkkà: “Pol, kak utsi, mapatla, madzenəy ənək uwaga kà apakəkala kà kusoju!” ²⁵ Pol agòfal: “Gi la lig ənək, gi kusoju aw! Uwanay kà gay dziriga, uwana azladza takəsəy la uwana gəpəh gesina. ²⁶ Hadəy sufəl Ağərİpa, guba akəs gi, kà mapəh à ka aw, kà uwana kəsəl gay gulo, tatak la ahən mahadəkən ə adi gə la uwanay la abə gesina aw, kà uwana uwanay kà apəhla vok ala kà la dazuwəya. ²⁷ Sufəl Ağərİpa, kadij gəl à uwana à vok, azlauwana azlaməna mapəh à atə gay à ahəl tapəhə ay? Gəsəl kà kadijal gəl à vok!” ²⁸ Ağərİpa agòf à Pol: “Tsa banja kiya uwaga kà, fə à gi, wəf vok à uda kà mapək gi ala, kà masla madijal gəl à vok zlə!” ²⁹ Pol agòf: “Adəgay lagwa, ku bə la huma la gay, gədəv kuda à Zəzagəla, kà kak la azlaməna matsəf gi sləm uwana la abanay gesina, kà akul magay kiya gi, uwana gi masla manəfay, ama la kokuca mazakazak!”

³⁰ La lig əna uwaga la ahən, sufəl, gumna, la Berenəs gesina tasə à afik la azladza uwana la abatə kà uwana kaslə adaslay. ³¹ Uwana tadə à fəta à awtəy, tagòf kà: “Dza uwanay kà, adəhən mawisiga uwana asla makədlə, baməraka maduw à danəy aw.” ³² La abatə Ağərİpa agòf à Festus: “Naka məsləlla vok əna maduw gəl à dza uwanay, əgay ayəh madiya seriya à huma əna sufəl Rom aw.”

27

Tasləl Pol à Rom

¹ Mok uwana agòf à afik kà maday à Italiya la kəsəlah iyaw kà, tafə Pol la azlaməna danəy anik, à ahəl əna mənğa əna azlaslodzi əna sufəl Rom, uwana sləm ənha Yuliyus, masla tekula əna azlaməna manənla mənə sufəl. ² Məhəd à kəsəlah iyaw uwana à afik asə à wən la Adəramit kà, uwana atsizlla à ahən la azləbəza gudən uwana la abə la gay dərəv uwana la kutso Asəya la abə. Arəstarkus, zil Makeduniya aləkə anu.

³ La bebən gə, məbəz à Sədon. Vok aham à Yuliyus kà Pol, avəl tetəvi kà maday manə azlaslawda ənha à gay, kà manənəl à adi. ⁴ Dəy la abatə mətsizlla ala, məguwə la makəla əna gudən Sipərə, uwana la iyaw la abə, la gay uwana afad la ahən aw, kà uwana afad awul anu à adi la azlaslaka anik anik la abə. ⁵ Məguwə à uda la dərəv uwana la abə la makəla əna Səlisəya la Pamfiliya, məbəz à gudən Mira uwana la kutso Lisəya la abə.

⁶ La abatà mənğa aŋa azlaslodzi abəzà kəslah iyaw anik uwana atszilla ala la Alekəsandëra, uwana adiyà à Italiya. Abək anu à uwatà à afik.

⁷ Mədà à huma la ŋuv ŋuv la azlamahanay anik anik la abà: La kuċa kuċa məbəzà à Sənid, à kà uwana afad adəf à anu gay à ahəŋ kà maday à huma, məguwà la makəla aŋa Kəreta, uwana afad la ahəŋ aw, mətəsəfà à Salmone lakəl ala. ⁸ Məzləl gərdza la zlazladà, məbəz à slaka uwana tazelalla slaka matsizl à ahəŋ delga, uwana kərkər la kutso Lase aw.

⁹ Mədzà à ahəŋ mənğa la abatà kà uwana maday la kəslah iyaw kà zlazladà, tsəràh à uwana təla awkuza adà à lig. ¹⁰ Gay gà la uwaga Pol apəh à azladza anik à vok à abà la magod à atà: “Mauguzahay gami kà, adagay zlazladà ŋodəgi, kà uwana mən kular la ahəŋ, azlatatak uwana la kəslah iyaw la abà, bə la gəl kəslah iyaw gə bay kà, tadəwis ala. Bə uwaga pəra aw, bə sifa gami babay kà, tadətafay ŋodəgi aw.” ¹¹ Ama mənğa aŋa azlaslodzi akəs gay aŋa masla mabiy kəslah iyaw la mənğa aŋa kəslah iyaw, kà gay aŋa Pol. ¹² Mətsizlla à ahəŋ la abanay la viya la abà kà delga aw. Gay gà la uwaga, gay mənğa aŋa azladza tayàh kà maday kà mabəz Fenikəs, la abatà la uwana slaka matsizl à ahəŋ aŋa azlakəslah iyaw la gay tər gərdza aŋa Kəreta uwana agola à huma à mas à afik afats, ŋgaha la matəf à ahəŋ afats à gay, kà uwana slaka uwatà kà adzà à afad à ama.

Kular la dərəv lakəl

¹³ Bokuba uwana bəzi afad adzəkà vok kà madəfay fewfəfew kà, delga tagod à kà uwarà afad adika atà, ŋgaha mauguzahay gami kà adagay delga tagod, ŋgaha tapàlla tatak uwana tawəđah ala à kəslah iyaw à ahəŋ, la maday la manəf gay gərdza aŋa Kəreta. ¹⁴ Ama asəf aw, katskats magol afad gədgədgə uwana sləm aŋha maul à ahəŋ aŋa mas à afik afats, asà à ahəŋ la gudəŋ uwana la afik la tataka iyaw la abà. ¹⁵ Aduwà ndzəđa aŋa kəslah iyaw, dza aslala vok aŋa madla aw. Məsək afad, adàla anu bokuba uwana asəl. ¹⁶ Məguwà la makəla gudəŋ uwana la iyaw la abà, sləm aŋha Kawda, uwana adzà à anu à ama ŋuv. La abatà la kuċa kuċa məwadə bəzi kəslah iyaw à ahəŋ, kà mazila aw. ¹⁷ Tazəb kəslah iyaw bəziga uwaga, tafà à mənğa à afik. ŋgaha tatsefəđə mənğa à ahəŋ la azlazuwid, kà uwana guba akəs atà kà mazləl wuyyan, uwana la gay gərdza aŋa Libiya. Gay gà la uwaga tazəb lukut uwana à ahəŋ adàla kəslah iyaw, taməl à iyaw à abà, tasək à kəslah iyaw afad adàla. ¹⁸ La bebəŋ gə, afad bə madəfay adəfay, kà tadzəkà matsikla kazlaŋa uwana la kəslah iyaw la afik. ¹⁹ La bebəŋ gə aya kà, tawəts ala azlazuwid la azlalukut la azlaahəf uwana tadàla kəslah iyaw la ahəl aŋatà. ²⁰ Mavakay dəŋ kà mənəŋə afats la azlatsetsilin aw. Kà uwana afad adəfay la ndzəđa, tsəràh à uwana məfə madzugway kà mətəfay aya aw.

²¹ Azladza uwana la kəslah iyaw la afik tazəw tatak may dagay uwatà aw, Pol atszilla ala, agod à atà: “Azladeda, agayŋa kakəsaw gay gulo kà à uwana madz à ahəŋ la Kəreta, gəgod kà, naka ŋuləm, naka mətəfay la nassara uwanay la abà adazuw anu la mazila uwanay mədəzila. ²² Ama lagwa kà, dəđəw gay ləv, kà uwana dza la ahəŋ adəzila la tataka gami la abà aw, say kəslah iyaw pəra. ²³ Kà uwana la wəđəfà kà, Sufəl Zəzagəla gulo uwana gənəfay, asləl malika aŋha à wan à slaka gulo. ²⁴ Agod à gi: ‘Pol, guba akəs ka aw! Ndzer, kadətsilay à huma aŋa sufəl aŋa Rom. Aganay, vok adahama à Zəzagəla adəbəl sifa aŋak la azladza uwana la

kəslah iyaw la afik gesina.’ ²⁵ Gay gə la uwaga guba akəs akul aw, gəfa madzugway gulo à Zəzagəla à afik, kà adədehəŋ bokuba uwana apəh à gi! ²⁶ Ama afad adədala anu à gudəŋ anik à afik la iyaw la abà.”

²⁷ Adadəh mahənay kulo gəl aŋha ufad à uwana afad adzəkà madla anu à dərəv à abà. La tataka wəf, masla mabələk kəslah iyaw adzəgw kà: ‘Mədəbəz à kutso à abà’, gəl agəfal. ²⁸ Tazəb zuwid uwana tadəbal adà à agay kà magur zəŋzəŋ aŋha dərəv. Zəŋzəŋ aŋa kà, kà kulaslay dzik səla. Tadà à huma zwek kà kulaslay kulo. ²⁹ Guba akəs atà kà afad aŋa madla atà à gudəŋ à afik, gay gə la uwaga tatsək adà ufad à iyaw à abà, la lig kəslah iyaw, ŋgaha takudà kà afad aŋa madla aw tsərəh à məl maulla. ³⁰ Azlaməna mabələk kəslah iyaw kà, asà à atà mas à ahəŋ la kəslah iyaw la afik kà madiŋ atà. Tazəb bəzi kəslah iyaw à ahəŋ à iyaw à gəl, ŋgaha tadzəgw kà mamalay adà, mawad ala kəslah iyaw à vok la huma gə bay. ³¹ Ama Pol agəf à azlaslodzi la azlaməŋga aŋatà: “Baŋa azlaməna mabələk kəslah iyaw tadza à ahəŋ la kəslah iyaw la afik aw kà, məbəlay aw.” ³² La abatà azlaslodzi tanətsəhà zuwid uwana ala tadəbəla kəslah iyaw bəziga gə, tasəkə, adà aŋha kokuɗa gəl aŋha.

³³ Mok uwana məl adawula à waŋ dadarə aw kà, Pol adəv atà kuɗa kà mazuw tatak may, agəf à atà: “Dagay mahənay kulo gəl aŋha ufad kazuwaw tatak aw, kakudəw. ³⁴ Delga kazuwaw tatak may ŋuv, à baŋa asa à akul mabəlay. Ama baməraka aŋidz gəl aŋkul azila aw!” ³⁵ Uwana adapəh uwaga, azəb tatak may, atsəkəŋ ala, kikay agəf à Zəzagəla la huma azladza gesina, ŋgaha tadzəkà mazuway. ³⁶ Kiya uwaga haŋkəli aŋatà gesina adza à ahəŋ titi, tazuw. ³⁷ Matugway aŋa azladza uwana la kəslah iyaw la afik kà dadərmokw səla bəzi aŋha dzik məɗəf gəl aŋha mukwa. ³⁸ Mok uwana tadahən ala tatsək nalkama à iyaw à abà kà matetuw mahanay aŋa kəslah iyaw.

Kular asləha kəslah iyaw ala

³⁹ Mok uwana məl adawulla kà, azlaməna mabələk kəslah iyaw tasəl slaka uwana atà la abà aw, ama tawul à slaka wuyyaŋ gə, kà uwana tanəŋə dzələŋ aŋa dərəv. Tayəh madla kəslah iyaw à abatà kà magəf à abà à baŋa abəzə vok, tagəf. ⁴⁰ Gay gə la uwaga tanətsəhà zuwid adà uwana tawəɗəhla à ahəŋ, tasəkə la iyaw la abà. ŋgaha tatsizlləŋ ala lukut, uwana la huma kəslah iyaw, kà afad aŋa madla à wuyyaŋ uwatà à afik. ⁴¹ Ama kəslah iyaw abəzə slaka uwana iyaw slemslem gə, atsə gay tər à wuyyaŋ à abà. Tetuwa abələkə vok aw. ŋgaha godega gə kà maganjsay aŋa iyaw akələhəŋ ala gesina.

⁴² Azlaslodzi tawoyə makad azlaməna danjaj, kà tekula aŋatà aŋa matəfay la magosagosa aw. ⁴³ Ama məŋga aŋa slodzi aŋa Rom uwana asəl matəf Pol, adəf à atà gay à ahəŋ kà magəf mapəhay aŋatà à afik. Avà tetəvi à azlauwana tasəl magosagosa kà mavaləh à iyaw à abà kà mats à vok à kutso à abà. ⁴⁴ Azlaanik aŋatà takəs azlaahəf aŋa kəslah iyaw à ahəl kà mas à uda, azlaanik tadəh à uda la makas azlamakalahla aŋa ahəf uwaga, kiya uwaga gesina aŋatà tasə à kutso à abà la wurwur.

¹Uwana mədabəz à kutso à abà la wurwur, mətəsnəŋ kà sləm aŋa gudəŋ uwatà tazalalla Malta. ²Azladza la abatà takəs anu la ahəl səla. Uwana iyaw adadzəka masuway, anasl adzəkà vok babay, tavətsəh à anu akəl à ahəŋ. ³Pol ayəh tsetsema kà mabək à akəl à gay, akəl akudək bebi makəsafər gə à uda la tsetsema uwatà la abà, atsə Pol. ⁴Mok uwana azladza uwana la abatà tanəŋə bebi adagəf à Pol à ahəl tadzəbərta kà, tagəf: “Paraka, zil uwanay kà masla makəf dza. Baməraka adatəfay la iyaw uwanay la abà bay kà, mazlazlay gami uwana mənəfay, sləm aŋha dziriga kà, adəsakal la sifa aw.” ⁵Ama Pol akotsək bebi à akəl à abà, atsənə mazəŋ aŋha amiyaka ŋuv ŋuv aw. ⁶Madzugway aŋatà kà ahəl akəsəlal à gəl banaw amətsay, tagəf. Ama uwana adasafay, tanəŋə uwana adahalla tatak aw, tagəf: “Iyay, masla kà zəzagəla.”

⁷Guf aŋa Pubəliyus, sufəl aŋa azladza gudəŋ uwatà la ahəŋ nekwa la slaka uwatà. Akəs anu la ahəl səla aŋa diŋa, mədza à ahəŋ la mtəga aŋha mahəŋay makər. ⁸Baba aŋa Pubəliyus la slaka mahən à ahəŋ, akəl la vok atəh hudzay aŋiz. Pol ahəd à slaka aŋha, adəv kuɗa, abəkəl ahəl à gəl, awurəŋ ala. ⁹La lig la ahəŋ, azladza uwana la kutso uwatà la abà atà la dūvats, tasəhà à waŋ à slaka Pol, awarə atà ala. ¹⁰Tavəhà à anu azlatatak deyday kà aŋuvaw. La mok uwana mədəy à kəslah iyaw à afik kà madiy aŋami babay kà, tavəhà à anu azlatatak uwana mənəkudə aŋha la mauguzahay gami la abà gesina.

Pol atsizlla ala la Malta kà mad à Rom

¹¹La lig aŋa təla makər la ahəŋ mətəszlla ala, mədà à kəslah iyaw uwana à afik aguwa à waŋ la Alekəsandəra tazəlalla: ‘Fəla vəgal’, uwana adzà à ahəŋ la gudəŋ uwatà la abà la təla zlazladaga. ¹²Məhəl vok la abatà, məbəz à gudəŋ uwana sləm aŋha Sərakusa, mədəhəŋ mahəŋay makər la abatà. ¹³Mətəszlla ala la abatà aya, məbəz à gudəŋ uwana sləm aŋha Redziyo. La bebəŋ gə, afad aŋa gəl à agu adzəkà vok. La mahəŋay səla la abà à məbəzà à Pusol. ¹⁴La gudəŋ uwatà la abà kà, məbəzà à deda à vok uwana: “Dahəw à waŋ kasukwa tekula la abanay”, agəf à anu. Mətəszlla ala, məhəd la asik. La kiya uwaga à uwana məbəzà à Rom. ¹⁵Mok uwana azladedə la Rom tatsənə gay lakəl gami, tasə à waŋ à kasukwa aŋa Apiyus à slaka matsekw à ahəŋ, uwana barki makər la abatà bay kà magagamay anina. Uwana Pol adanəŋ atə, ‘Kikay’, agəf à Zəzagəla, adzərəfə vok ala, arəb mənğa.

Pol la Rom

¹⁶Mok uwana mədabəz à Rom kà, tavə tetəvi à Pol kà madz à ahəŋ kokudə gəl aŋha la slodzi tekula uwana anəŋla. ¹⁷Uwana mahəŋay makər adada à lig kà, Pol azələh azlamənğa aŋa azla Yahudiya uwana la Rom. Tahamə gay à vok, agəf à atə: “Hadəy, azladedə, gəfəhə mawisiga à azladedə gami à vok baməraka lakəl aŋa azlababa gami madzidziga gami aw, ama takəs gi la Urusalima, tafə gi à azla Rom à ahəl. ¹⁸Azla Rom tanavə gi tatak uwana gəfəhəŋ. La abatà asə à atə maduw gi gəl kà uwana tanəŋə mawisiga uwana gəfəhəŋ kà makəfəla gi aw. ¹⁹Ama uwana azla Yahudiya takəs kà, tadūw gi gəl aw, gay gə la uwaga leri gulo, gəgəf kà, say tadəh gi seriya kà la huma aŋa sufəl Rom, awkə gəpuwə gudzi azlatsəhay gulo à gəl magay aw. ²⁰Gay gə la uwaga gəyəh akul aŋa manəŋ akul la mapəh à akul gay uwanay babay, tawəfə gi, kà gay aŋa dza uwana azla Isərayel tafə

manəwəŋ aŋatà à afik, à uwana tawàdà à gi la mazakazak uwanay zlà.”
²¹ Tagòdál: “Məbəzal wakitə tatsetsər à waŋ la Yahudiya babay aw, dza la ahəŋ asà à waŋ la abatà aŋa mapəh à anu tatak uwana apakà vok babay lakəl aŋak aw. ²² Ama lagwa asà à anu matsən madzugway aŋak lagwa zlà, kà uwana məsəl kà baməraka la mali kà, tapəsəw azladza uwana tanəf uwanay kək la abà lagwa.”

²³ La abatà tafà afats à ahəŋ, kà maham gay à vok aya la azla Pol. Uwana mavakay uwaga adaslay, azlauwana tahamà gay à vok la slaka Pol aduwà uwana uwarà. Lis, Pol avàk à mapəhatàla à gəl matapatàla gay makoray Zəzagəla. Awàd vok à uda kà magəf à atà à gay aŋa Yesu à afik adzàd à atà gay aŋa Yesu ala la wakitə aŋa Musa la abà, la uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapàhla à abà. ²⁴ Azlaanik aŋatà takəs uwana Pol apəh, ama azlaanik takəs aw. ²⁵ Uwana tavàh vok ala kokuđa matsən vok gay la tataka aŋatà la abà, Pol apəh à atà kà gay tekula pəra: “Tatak uwana Masasəfok Zəzagəla apəh à azlababa aŋkul la ahəl aŋa masla mapəhal gay à ahəl Yesayya kà, agəf à afik hađay! ²⁶ Zəzagəla agòd:

‘Həd, gòd à azladza gulo:

Katsənawwaŋ lela, ama bokuba katsənawwaŋ aw.

Kanəŋawwaŋ, ma bokuba kanəŋawwaŋ aw.

²⁷ Azladza uwanay tadzadzəŋəh gəl aŋatà ala.

Tanakàh à sləm aŋatà à ama.

Tatsakàh à yewdi aŋatà à ama.

Tsa baŋa kità kà, atà aŋa manəŋla la yewdi, atà aŋa matsən la sləm aw.

Ŋgaha kà ləv aŋatà aŋa məsəl tatak aw.

Ŋgaha kà atà aŋa mawul à slaka gulo kà gi gədəwur atà ala aya aw.*

Zəzagəla agòd.”

²⁸ Pol agòd aya: “Hađay, sələw kà Zəzagəla asləl gay aŋha à slaka azlatəhay anik bay lakana, kà atà aŋa matsənəŋ!” ((²⁹ La lig aŋa uwaga la ahəŋ azla Yahudiya tadà aŋatà la mabay vok gay la tataka aŋatà la abà.))

³⁰ Mavay səla Pol adzà à ahəŋ la gəy hayyà la aku. Akàsàh dza uwana tadàh à awtəy à slaka aŋha la ahəl səla. ³¹ Azahà gay aŋa Zəzagəla, apàhla gay aŋa Sufəl Yesu Kristu à azladza, apəh la mawad vok à uda, dza la ahəŋ adəfəl gay à ahəŋ aw.

WAKITÀ ÛWANA POL ATSETSÈR À AZLA ROM Lettre de Paul aux Romains

Pol ad'ah ayyi à azlamèna gudəŋ Rom

¹ Gi Pol, la uwana gətsetser wakità uwanay, gi uwana gi mayà aŋa Yesu Kristu. Zəzagəla akəsàni gi, kà gi aŋa magay masla matapla aŋha, kà gi aŋa maz gay marabəŋ à azladza. ² Gay marabəŋ uwanay kà, Zəzagəla apəh à anu à ahəŋ, kà masləl à anu à waŋ la paŋaw aŋa azlaməna mapəh à atà gay ahəl la awtəy dagay uwarà, bokuba uwana matsetserayga la wakità Zəzagəla la abà. ³ Apəhay lakəl aŋa Kona aŋha, Sufəl gami Yesu Kristu, la kaslə uwana asà à gudəŋ à vok, agà mayyi à tsəh ala aŋa David. ⁴ Ama la kaslə uwana Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay agəfəŋ à afik kà Kona aŋha, la ndzəfə ŋgaha ahənəŋ ala la ndzəfə aŋa Masasəfok aŋha. ⁵ Kà madegolay masla aya à uwana Zəzagəla apakà gi ala kà masləlay aŋha, kà gi aŋa mad maz gay aŋha à azladza tsəhay gesina, kà atà aŋa madiŋal gəl à vok, ŋgaha kà atà makəs masla gay aŋha, kà atà aŋa masləkaw Yesu Kristu. ⁶ Akul, azla Rom babay akul la abà, à uwana Zəzagəla azalà à akul, kà akul aŋa magay azlaaŋa Yesu Kristu. ⁷ Gay gà la uwaga, gətsetser à akul, akul gesina uwana la Rom: “Zəzagəla awoya akul, Zəzagəla azalà à akul, kà akul aŋa magay azlaaŋha. Zəzagəla Baba, la Sufəl gami Yesu Kristu, kà vok ahamà atà kà akul, ŋgaha tavà à akul lapiya.”

Asa à Pol kà aŋa manəŋ

azlaməna madiŋal gəl à vok à gay la Rom

⁸ A dadəŋ kà, kikay gəgod' à Zəzagəla gulo kà aŋkul gesina, kà uwana azladza la gudəŋ la vok gesina kà, tapəhay lakəl aŋa madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok aŋkul. Kikay gəgod' à Zəzagəla kà Yesu Kristu. ⁹ Baməraka mbaw, uwana gədəv kuɖa à Zəzagəla kà, gədəv kuɖa kà aŋkul, gi la madəv kuɖa la abà. Uwanay gəpəhay kà, Zəzagəla kà asəl kà dziriga, gədehəŋ sləray aŋha ndzer la ləv tekula, ŋgaha gəz gay marabəŋ lakəl aŋa Kona aŋha. ¹⁰ Gədəv kuɖa koksikoksi kà masla aŋa mav à gi tetəvi lagonay, à baŋa asal kà gi aŋa mad à awtəy à slaka aŋkul. ¹¹ Asa à gi, kà gi aŋa maduw à awtəy à slaka aŋkul ndzer, kà anu aŋa makal tatak, uwana Masasəfok Zəzagəla av à gi, ŋgaha kà madzərəfəh akul ala aya. ¹² Gədagod'ay, gəgod' kà anu gesina mədzərəfəh vok ala. Kadzərəfəwgəla kà uwana kadiŋaw gəl à Kristu à vok, ŋgaha gədzərəfəhakulla kà uwana gədiŋ à masla à vok babay.

¹³ Azladedə, sələw kà, gədzagəh mad à awtəy manəŋ akul à gay, ama gəbəzà à tetəvi aw. Asà à gi mad à awtəy kà madəh sləray la tataka aŋkul la abà bokuba uwana gədfahəŋ la azlatsəhay dza anik la abà babay. ¹⁴ Zəzagəla afà à gi sləray uwanay à gəl. La kità leri gulo gəz gay marabəŋ à azladza uwana tawur gəl, la azladza uwana tasəl tatak aw, gəzəŋ à azla-uwana tadzeŋay la azlauwana tadzeŋay aw gesina. ¹⁵ Gay gà la uwaga,

gøyàh tetèvi la iyaw tugwi kà mazakullan gay marabøn à akul azladza la Rom babay.

Ndzèda aña gay marabøn

¹⁶ Zirui aza à gi kà maz gay marabøn aw. Gèdèf gay lèv kà mazañ gay marabøn, kà uwana ndzèda aña Zèzagèla la gay uwaga la abà, kà mafèl azlauwana tadiñ gèl à Yesu à vok gesina. Teranja azla Yahudiya dadàn, ñgaha azlauwana azla Yahudiya aw. ¹⁷ Gay marabøn uwaga la uwana apèhla ala kà, kakay Zèzagèla apaka kèla azladza ala dziriga la huma aña mi. Tetèvi uwaga adzèka vok kà la madiñ gèl à masla à vok pèra. Bokuba uwana tatsètèsèr à wakità Zèzagèla à abà kà: Dza uwana Zèzagèla apakøn ala dziriga la huma aña, kà uwana adiñ gèl à Yesu à vok, kà masla la uwana la sifa dziriga.

Azladza gesina azlamèna tsakana

¹⁸ Ndzer, Zèzagèla apèh à anu la paraka kà masla la mapak lèv gè dagay la zagèla kà tsakana gesina uwana azladza tafèhøn, ñgaha kà uwana taslèkaway Zèzagèla aw. Adàfaha à atà seriya à gèl, kà uwana la tatak mawisiga uwaga tafèhøn kà adèf gay à azladza à ahøn kà masèl dziriga. ¹⁹ Zèzagèla adàduk w à atà seriya à gèl, kà uwana tetèvi uwana à naka tasèla masla kà dazuwaya, kà uwana Zèzagèla la gèl aña kà, adapèhatàla, ama tanèfà aw. ²⁰ Dza adanøn masla dikiðiki aw. Ama la mañal gudøn à vok tsèràh à lakana la uwana, azladza taslala vok aña masèlay lakèl aña tatak uwana adahøn. Uwaga paraka, masla la ndzèda uwana atetuway dikiðiki aw. Ñgaha adzèda ala babay, kà masla kokudà gèl aña la uwana Zèzagèla. Kà uwaga à uwana Zèzagèla adàbasatan aw, tetuwa. ²¹ Tekedika tasèl, kà Zèzagèla la ahøn nèma, ama taslèkaw masla, bokuba uwana azlayla kà vok aw, kikay tagodaf aw. Madzugway aña kà deydayga pèra, tasèl uwana tafèhøn aw, tadza à ahøn kà la mèlès la abà. ²² Madzugway aña kà: ‘Anu azlamatsihila gè’, tagod, ama tsa tatsaha ala aw, ²³ kà aña maslèkaw Zèzagèla uwana la mazlèbay, ñgaha uwana amètsay dikiðiki aw. Kà atà kà, tasak à uwaga, taslèkaw kà azlamazlazlay. Tafahøn kà azlatatak uwana la maftsa vok aña azladza uwana tamatsay, azlaanik bokuba azlatatak uwana taday la huf la vèfah, ñgaha azlaanik bokuba azlatatak mahoyay la zagèla, kà taslèkaw kà azlauwaga pèra. ²⁴ Kà mafèhøn aña kà uwaga à uwana Zèzagèla askàtala à ahèl la tsèh ala, kà atà aña mafèhøn azlatatak mawisiga, uwana asa à lèv aña kà, la kità tafèhøn azlatatak zirui gè, kà atà à atà. ²⁵ Dziriga aña Zèzagèla kà tasakal, tanèfa fida. Taslèkaw kà azlatatak uwana Zèzagèla aña lèh la ahèl aña, ama taslèkaw masla uwana aña tatak gesina aw. A naka taslèkaway kà masla aña koksikoksi la uwana. Amen.

²⁶ Gay gè la uwaga à uwana, Zèzagèla asakàtala à ahèl la tsèh ala, kà atà aña mafèhøn azlatatak uwana asa à lèv aña kà. Azlamis tasak azlazil, ñgaha tatsatsèlèh vok kà atà kà atà mis mis, uwana naka azlayla kà vok aw. ²⁷ Azlazil babay tafahøn kalkal la uwaga, tasak azlamis la tsèh ala kà matsatsèlèh vok kà atà kà atà zil zil. Azlazil tafaha tatak zirui gè kà atà, tabiya seriya à gèl aña kà, la tsakana aña kà uwana tafahøn.

²⁸ Uwana azladza uwanay takweska masèl Zèzagèla kà, Zèzagèla asakàtala la ahèl la tsèh ala, ñgaha kà madzugway aña kà magay mawisiga kaykay, kà atà mafèhøn azlatatak uwana azlayla kà vok kà

maɖehəŋ aw. ²⁹ Azlatatak mawisiga gesina adahən ləv aŋatà ala, takàɖ yewdi à tatak aŋa azladza anik à vok, azlamaksafər, taɖàh maŋor, azlaadi, takaf dza, tabay vok gay, azlademdem bokuba azlahayyan, tadala dza la gay. ³⁰ Takal dza ala, atà azlaməna məzam aŋa Zəzagəla, tatsak magoɖahay à azladza anik à gəl, azlazlapay takəslay, bə gotənaŋ tayyi à tsəh azlatsakana anik anik aya, takəs gay aŋa azlababa aŋatà ɖikiɖiki aw. ³¹ Tasəl gəl aya aw, tagəɖəŋ gay aŋatà à afik aw, tasəl mawoy dza aya aw, vok ahamaà atà kà azladza anik aw. ³² La paraka azladza uwaga tasəl kà mapəhay aŋa Zəzagəla la ahəŋ, ŋgaha kəla dza uwana aɖàh tsəhay sləray mawisiga uwanay kà, mamətsay atəɖal à gəl, ŋgaha bə uwaga tada à huma à gay la maɖàh mawisiga, ŋgaha tazləbà azladza uwana taɖàh mawisiga uwaga babay.

2

Seriya aŋa Zəzagəla kà dziriga gà

¹ Kak uwana ‘Gi masla maɖàh seriya à azladza anik à gəl’, kagoɖ, kasəl la gəl aŋak kà, kaɖatəfay la huma seriya aŋa Zəzagəla aw, baməraka kaɖagay uwi. Ndzer, la gay aŋak la uwana kàɖabiyla vok seriya à gəl. ² Məsəl kà delga à baŋa Zəzagəla aɖàh seriya à azlaməna maɖàh mawisiga uwaga à gəl. ³ Kak dza, uwana kaɖàh seriya à azladza anik uwana à gəl taɖàh tsəhay mawisiga uwaga, tsa kak babay kaɖehəŋ kà kiya aŋatà ma? ‘Gədatəfay la huma seriya Zəzagəla’, kagoɖ takay? ⁴ Awma kapəsew Zəzagəla, kà uwana masla kà dza delga, ŋgaha akuday la tsetsi dadəŋ aŋha. Səl kà, baŋa aɖahan kiya uwanay kà, kà uwana asal kà kapəh gay la ləv ala aw takay? ⁵ Ama kak dzaŋdzaŋ, asa à ka mapəh gay la ləv ala aw. Kak la gəl aŋak kasəg vok seriya à gəl. Zəzagəla adəɖukw à ka seriya à gəl. La kità kà, seriya aŋha adəkəs ka, la kaslà uwana mapak ləv aŋha adəpəhla vok ala la mavakay uwana adəɖah seriya dziriga aŋha la huma azladza gesina. ⁶ Adəpəl masik aŋha à uwabeyuwi la kəla sləray aŋha. ⁷ Azladza tawəɖàh vok à uda, asa à atà kà Zəzagəla adala atà à mazləbay aŋha à abà, ŋgaha Zəzagəla aŋa masəl atà, la masəl atà kà, masla avà à atà sifa adəv à gay aw. Sifa adəv à gay aw uwaga kà, Zəzagəla adəvəy kà à tsəhay atà uwaga. ⁸ Ama azladza anik uwanay tafa asik à Zəzagəla à gəl, takweskà dziriga, say mawisiga la uwana tanəfa. Ndzer, kà aŋa azlatsəhay dza uwaga kà Zəzagəla adəpaka à atà ləv à gəl aŋatà, ŋgaha adəɖukw à atà seriya à gəl. ⁹ Kà aŋa azladza gesina uwana taɖàh mawisiga kà, taɖasa ŋgəpa zlazɖaga; teraŋa dadəŋ kà azla Yahudiya, ŋgaha la lig la ahəŋ azlatsəhay anik anik gesina aya. ¹⁰ Ama azlauwana tawəɖàh vok à uda kà maɖàh delga kà, masla adəvəy à atà mazləbay, Zəzagəla adəsəl atà, adəvəy à atà lapiya; teraŋa adəvəy à azla Yahudiya dadəŋ, la lig la ahəŋ à azlatsəhay anik anik gesina babay. ¹¹ Kà uwana Zəzagəla kà avàh dza mavəhay aw.

¹² Azlauwana azla Yahudiya aw kà, atà kà, tasəl mapəhay uwana Zəzagəla apəh à Musa à ahəl aw. Baŋa atà taɖaha tsakana kà, taɖazila kiya uwaga, kokuɖa magur atà la mapəhay uwaga. Ama azla Yahudiya kà tasəl mapəhay aŋa Musa, azlauwana taɖaha tsakana la masəl mapəhay uwaga, seriya adəkəs atà, kà la uwaga suwan. ¹³ Kà uwana Zəzagəla adəpaka dza ala dziriga la huma aŋha la masəl mapəhəy pəra aw, say la maɖàh uwana apəh à abà, kiya uwaga kà agay dziriga la huma Zəzagəla. ¹⁴ Iyay

nəma, azlatəhay anik uwana azla Yahudiya aw kà, tasəl mapəhay anja azla Yahudiya aw, ama vərđi anik anik la gəl anjatà tafəhəŋ azlatatak uwana la tetəvi anja mapəhay uwatà la ama. La mafəhəŋ kiya uwaga, baməraka tasəl mafəh tatak dzəba anja səla aw gə. ¹⁵ Uwanay asal magodəy la madz à ahəŋ anjatà la abà kà, Zəzagəla afə mapəhay uwanay à ləv anjatà à tsəh, kà atà anja masəlay uwana naka tafəhəŋ. Kiya uwana ləv anjatà apəhatàla, kà uwana vərđi anik awul atà à gəl kà tafəhəŋ delga, ŋgaha vərđi anik awul atà à gəl kà tafəhəŋ mawisiga. ¹⁶ Ama lakəl anja azlatatak uwana gəpəh à akul la abanay kà, adàsa à uda la dazuwəya la mavakay uwana Zəzagəla adəsəl Yesu Kristu à wanj kà mafəh seriya à azladza à gəl. Adəfəh seriya à azlatatak mahafəhəŋga uwana la ləv anjatà la tsəh. Uwana gəpəh à akul la abanay kà, asa à uda kà la gay marabəŋ uwanay la abà gəzanj.

Azla Yahudiya takəs mapəhay anja Zəzagəla aw

¹⁷ Akul azla Yahudiya uwana: ‘Anu azla Yahudiya’, kagodəw, kafaw gəl anjul kà à mapəhay uwanay à afik, katsaw zlapay la magodəy kà: ‘Anu kà, məsəl Zəzagəla’, kagodəw. ¹⁸ Ŋgaha kasəlaw mawoyəŋ anja Zəzagəla, ŋgaha la mapəhay uwana atapakulla, kà akul anja mayahani uwana delga. ¹⁹ Madzugway anjul kà: ‘Anu azlaməna makas azlaguləf à ahəl’, kagodəw. ²⁰ Ŋgaha kagodəw aya kà: ‘Mapəhay anja Zəzagəla, kà anja azladza uwana tasəl tatak aw’, kagodəw. Kagodəw aya kà: ‘Mədəh à azladza uwana à ahəŋ azlagubguəb la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh’. Kagodəw aya kà: ‘Mapəhay anja Zəzagəla atapanula masəlay, la dziriga anja gesina’, kagodəw. ²¹ Iyay zlə, kà mana kapəhawla tetəvi à azladza anik à ama kà, mana kapəhawla à gəl anjul aw zlə ma? Kazaw sayda à azladza kà mad à gəl aw, ama kà mana akul kà kadaw à gəl ma? ²² ‘Kadaw à gəl gaw aw’, kagodəw à azladza, kà mana akul kà, kadaw à gəl gaw ma? Akul kafahaw akur à ahəŋ kà mafəh mazlazlay, ama kà mana akul kahəlaw azlatatak, uwana la gəy mazlazlay la aku ma? ²³ Kayyà, katsaw zlapay kà kaykay la magodəy kà: ‘Məsəl mapəhay anja Zəzagəla’, kagodəw, ama kà kalawla mapəhay anja ala, kiya uwaga kà, kawisaw sləm anja Zəzagəla ala. ²⁴ Kà uwaga à uwana tatsetsər à wakità anja Zəzagəla à abà, kà azlatəhay dza anik tawis sləm anja Zəzagəla ala kà, kà mafəhəŋ anjul, akul azla Yahudiya.*

²⁵ Akul azla Yahudiya kà, kadavaw vok à uda, kà mapəhla ala kà akul anja Zəzagəla. Ama baŋa kanəfaw mapəhay lela aw kà, makədəv vok à uda anjul kà deyday pəra. ²⁶ Baŋa dza uwana makədəv à uda gə aw, ama anəfa kà mapəhay, masla kà kalkal bokuba makədəv à uda gə. ²⁷ Dza uwana makədəv à uda aw gə, ama anəfa mapəhay, adəkəlla à akul ala ziruwi à gəl, à akul uwana kasəlaw mapəhay la gay anja makədəv vok à uda nəma, ama kanəfaw aw. ²⁸ Hadəy ma, magay zil Yahudiya ma la gay gə pəra takay? Awanj, say la makədəv vok à uda, uwana anja Zəzagəla, awkà gay makədəvani sləb vok à vəfah, uwana azladza tanəŋəŋ la yewdi pəra aw. ²⁹ Ama magay zil Yahudiya kà, aguwa à uda kà la ləv la tsəh, ŋgaha makədəv vok à uda kà agay kà anja ləv uwana Masasəfok Zəzagəla, apəhla ala awkà la mapəhay uwana tatsetser aw, uwaga anəkudə mafəzal mazləbay la slaka azladza aw, ama la slaka Zəzagəla.

* 2:24 2.24 Yesaya 52.5

3

1 Baŋa kiya uwaga ma, magay zil Yahudiya ma, mana akəs vok ma? Makədəv vok à uda ma, azlak anu takay? 2 Haɗɗay, aduwa vok gesina, teraŋa dadàŋ kà, Zəzagəla afà gay aŋha kà atà à ahàl. 3 Iyay zlà, kakay mədagodɗay la lagwa ma? Tsa azlaanik la tataka aŋatà la abà kà, tanəfa gay uwaga aw ma? Kadzugaw ma Zəzagəla kà adàɗfah uwana apəh aw takay? 4 Awan! Bà amiyaka azladza gesina azlaməna fida babay kà, ndzer Zəzagəla adàɗfah dziriga aŋha. Bokuba uwana tatsetsər à wakità aŋa Zəzagəla abà kà:

'Kak Zəzagəla: Baŋa kabaɗmà à azladza gesina tasəlay kà kapəh dziriga, amiyaka tapuwa à ka gudzi à gəl kà kadàkəɗfasl atà.'*

5 Lagwa zlahaw azladza anik tagodɗay kà, 'Mawisiga uwana məɗeɗeɗ kà, azlaka à azladza' tagodɗay, 'Kà Zəzagəla kà aɗeɗeɗ mawisiga aw'. Gay ma uwala à uwana mədàwulla atà ala la? Məgodɗay kà Zəzagəla kà aɗeɗeɗ mawisiga la matərəbay, mədagodɗay ay? Uwanay gəpəh kà bokuba uwana azladza tapəhay. 6 Aŋa kiya uwaga ma, Zəzagəla ma dziriga aw zlà ma ay? Awan, kiya uwaga aw. Agayŋa Zəzagəla agay dziriga aw kà, naka aslala vok aŋa maɗàh seriya à gudəŋ à vok à gəl takay? 7 Zlahaw, azladza anik tagodɗay babay kà: 'Fida uwana məɗeɗeɗ kà, azlaka kà azladza aŋa masəl dziriga aŋa Zəzagəla, kiya uwaga kà tadàzleb masla kà uwaga. Tsa baŋa kiya uwanay kà, anu azlaməna tsakana ma, la tetəvi uwali zlà ma li?'

8 Kiya uwaga azlaanik tagod: 'Məɗàh mawisiga kà masəlay kà Zəzagəla kà masla mawoyəŋ, ma aɗeɗeɗ mi?', tagod. Azlaanik tatugw à gi mawisiga à vok, tagod kà: Gi babay kà, gi gədzugway kà kiya uwaga. Zəzagəla adàɗfah seriya à azladza uwaga à gəl, kà uwana seriya uwaga kà azlayla à atà kà madukwatəŋ à gəl aŋa Zəzagəla.

Dza dziriga la ahəŋ amiyaka tekula aw

9 Lagwa ma, anu azla Yahudiya ma məɗuwa azladza anik takay? Awan. Tetuwa məɗuwa azladza anik aw. Gəɗapəha à akul, kà azla Yahudiya la azladza anik anik gesina, kà anu la tsəh makoray aŋa tsakana. 10 Iyay, bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Dza dziriga la ahəŋ la huma Zəzagəla amiyaka tekula aw.

11 Dza la ahəŋ asəl dziriga aw

Dza la ahəŋ amiyaka tekula à uwana ayàh Zəzagəla aw

12 Azladza gesina tagola à lig à Zəzagəla à gay, tawis ala gesina.

Dza la ahəŋ amiyaka tekula, aɗàh delga à azladza aw.

13 Kay, gay uwana atsa à afik la kuda aŋatà la ahəŋ kà, mawisiga bokuba mazinay aŋa zəvay mapəzlla à ama ala gà.

Alàh aŋatà kà avavar azladza.

Uwana atsa à waŋ la paŋaw aŋatà la awtày kà, kalkal la magur aŋa bebi uwana akəɗ dza.

14 Sləray aŋatà kà say matsafla dza pəra, ŋgaha gay ɗəhakakga pəra atsa à waŋ la gay aŋatà la awtày koksikoksi.

15 Tavay kà makad dza.

16 Kəla slaka uwana taday kà, say gay atsən atà à tsəh ala.

17 Tasəl madz à ahəŋ la tələmma la abà la azladza aw.

18 Dikidiki tahoy yewdi aŋa Zəzagəla aw.'*

¹⁹ Tekedfika kà mapəhay aña Zəzagəla kà, apəhay kà azladza uwana mapəhay uwaga aga la atà la ahàl, kà maməts gay à gəl aña magay la ahəŋ, ŋgaha kà azladza gesina aña masəlay, kà atà azlaməna tsakana la huma Zəzagəla. ²⁰ Tsa aña kiya uwaga kà, dza la ahəŋ adəgay dziriga la huma Zəzagəla la manəf mapəhay aw, kà uwana mapəhay aña Zəzagəla apəhla ala kà masəl tsakana.*

Kakay azladza tapaka dziriga la huma aña Zəzagəla ma?

²¹ Ama lagonay kà, tetəvi uwana azladza tadəgəla dziriga la huma Zəzagəla kà, Zəzagəla adapəhla ala: Gay aña mapəhay la abà à tetəvi uwatà aw. Ama la wakità mapəhay aña Zəzagəla la abà, ŋgaha azladza uwana Zəzagəla apəh à atà gay à ahàl, kà mapəh à azladza, tapəhəh lakəl aña tetəvi uwatà dagay uwarà la magodəy kà: Zəzagəla adəpəhla tetəvi anik mawga ala. ²² Tetəvi gə, uwana Zəzagəla apakla azladza dziriga ala la huma aña kà, la madin gəl à Yesu Kristu à vok, Zəzagəla adapəzl tetəvi à azlauwana tadin gəl à Yesu à vok, awkà azla Yahudiya pəra aw. Zəzagəla kà avəh dza aw. ²³ Dza gesina tadəhan tsakana, ŋgaha tabəzà mazləbay uwana naka Zəzagəla avà à atà aw. ²⁴ Ama Zəzagəla apis à atà gay à vok kà deyday, apakà atà ala dziriga la huma aña. Adəhan uwaga kà la ahàl aña Yesu Kristu, à uwana apəlla atà ala la tsakana la abà. ²⁵ Zəzagəla afà à ahəŋ, kà masla aña mamətsay kà aña azladza, kà aņiz aña aña mazəb à atà tsakana lakəl ala. Tetəvi uwaga kà, Zəzagəla apəzl à azladza, uwana tadin gəl à Yesu à vok. Uwana adəhə uwaga kà, kà azladza aña masəlay kà masla kà dziriga. Bokuba magodəy kà, tsakana uwana uwarà tadəhəhan kà, Zəzagəla afal sləm aya aw. ²⁶ Abasəŋ ndzer, ama lagonay apəhla à azladza, kà masla kà dziriga. Masla asal madəhəŋ kà uwana dziriga, ŋgaha asal aya magəŋ azladza, uwana tadin gəl à Yesu à vok dziriga la huma aña bay.

²⁷ Tsa baña kiya uwanay kà, tatak la ahəŋ mətsalla zlapay takay? Awan, tatak la ahəŋ aya aw. Zəzagəla adapaka anu ala dziriga kà, kà uwana mədin gəl à Yesu Kristu à vok. Awkà apakà anu ala dziriga kà, kà uwana mənəfa mapəhay aw. Tsa aña kiya uwaga kà, tatak la ahəŋ kà matsalla zlapay gami aya aw. ²⁸ Məsəl kà Zəzagəla apakà azladza ala kà dziriga la huma aña, à baña tadin gəl à Yesu à vok, awkà kà uwana tanəfa mapəhay aw. ²⁹ Zəzagəla ma aña azla Yahudiya pəra takay? Awan, aña azla Yahudiya pəra aw, ama Zəzagəla aña dza gesina. ³⁰ Kà uwana Zəzagəla kà tekula pəra. Baña azla Yahudiya tadin gəl à Yesu à vok, adəpaka atà ala dziriga la huma aña. Kà aña azladza tsəhay anik, uwana tadin gəl à masla à vok bay kà, bə adəpaka atà ala dziriga la huma aña suwan ³¹ Zəzagəla apaka azladza ala dziriga, kà uwana tadin gəl à Yesu à vok, uwana məgod ma? Məpəsew mapəhay takay? Tetuwa kiya uwaga aw! Məgəda mapəhay à afik kà la uwaga.

4

Kà mana Zəzagəla apakà Abəraham ala kà dziriga ma?

¹ Lagwa kà, mədzugw lakəl aña Abəraham baba gami, uwana akəslla anu ala. Mana məpəhay lakəl aña ma? Mana Abəraham abəzəl ma? ² Baña Zəzagəla apakəŋ ala dziriga la huma aña kà, kà uwana adəhəhan

azlatatak dzɔbɑ aŋha sɔla aw gɑ, kiya uwaga naka azlayla kɑ Abɔraham atsa zlapay. Ama atsa zlapay la huma Zɔzagɔla aw. ³ Kiya uwanay ɔ uwana tatsetsɛr ɔ wakitɑ Zɔzagɔla ɔ abɑ:

'Kɑ Abɔraham adiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok, kɑ uwaga ɔ uwana Zɔzagɔla azalɑ ala dza dziriga la huma aŋha. ⁴

⁴ Sɔlɔw kɑ baŋa dza adɑh slɔray delga, ŋgaha tavɔl tatak kɑ madegolay slɔray aŋha, tatak uwaga tapɛlal kɑ masak aŋha, awkɑ deyday tavɔl aw.

⁵ Baŋa dza adiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok, uwala adzugw magay dziriga la huma Zɔzagɔla kɑ, slɔray uwana adɑhɑŋ aw, la kitɑ Zɔzagɔla adɑpakɛŋ ala kɑ dza dziriga kiya uwanay. Zɔzagɔla kɑ, la maslay kɑ mapak masla tsakana ala kɑ dziriga la huma aŋha, ŋgaha adɑh uwaga kɑ deyday. ⁶ Kalkal ɔ uwana David apɛh babay. Apɛh lakɛl aŋa azladza, uwana Zɔzagɔla apakɑtala kɑ azladza dziriga la huma aŋha. Slɔray aŋa ahɑl aŋatɑ ɔ uwana atugw aw. Azladza uwaga kɑ atɑ la marabay. ⁷ David agɔf kɑ:

'Marabay agay la azladza uwana Zɔzagɔla adɑmats atɑ tsakana aŋatɑ ala, marabay agay la azlauwana masla adɑtsak atɑ mawisiga aŋatɑ ma.

⁸ Marabay agay la dza uwana Sufɛl atugw tsakana aŋha aw. ⁹

⁹ Mɔwul ɔ gay aŋa David ɔ tsɛh. Marabay ma, la azladza uwana makadav atɑ ɔ uda gɑ pɛra takay? Awaŋ, marabay kɑ la azlauwana makadav atɑ ɔ uda gɑ aw babay. Mɛtsɛnɑŋ kɑ Abɔraham agɑ dziriga la huma Zɔzagɔla, kɑ uwana adiŋ gel ɔ masla ɔ vok. ¹⁰ Mok uwala Abɔraham agɑ dziriga la huma Zɔzagɔla la? Mok uwatɑ ma akɛdɔv vok ɔ uda ay? Awma ɔ lig la sudɑ gɑ ay? La mok uwatɑ kɑ, alɛg aŋa makɛdɔv vok ɔ uda dɑŋ.

¹¹ Makɛdɔv vok ɔ uda, uwana Abɔraham akɛdɔv vok ɔ uda kɑ, uwaga kɑ, agɑ madiya kɑ mapɛhla ala kɑ, adadiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok, ŋgaha Zɔzagɔla apakɑ masla ala kɑ dza dziriga, ɔ mok uwana alɛg makɛdɔv vok ɔ uda dadɑŋ. Kɑ uwaga ɔ uwana Abɔraham apakɑ baba aŋa azlauwana kokuɔɑ makadɔv vok ɔ uda, ama tadiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok. Kiya uwaga masla adɑpaka atɑ ala dziriga la huma aŋha, bokuba uwana apakɑ Abɔraham ala babay. ¹² Masla ndzer kɑ baba aŋa azlamɛna makadav vok ɔ uda gɑ bay. Ama gesina azlabɛza aŋha aw, say azlauwana tanɛfa madiŋal gel ɔ vok aŋha, kiya masla uwana adiŋal gel ɔ vok, la mok uwana alɛg makɛdɔv vok ɔ uda.

Azladza uwana tadiŋ gel ɔ Yesu ɔ vok, la uwana tabɛz tatak uwana Zɔzagɔla apɛh ɔ ahɛŋ

¹³ Dagay uwana Zɔzagɔla apɛhɑ Abɔraham ɔ ahɛŋ la mayyi ɔ tsɛh ala aŋha kɑ, adavɑ ɔ atɑ gudɛŋ ɔ vok tadɑkoray. Uwana Zɔzagɔla apɛh uwaga kɑ, kɑ uwana Abɔraham anɛfɑ mapɛhay aŋa wakitɑ seriya aw, ama apɛhal kiya uwaga kɑ, kɑ uwana adiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok, ŋgaha apakɑ dziriga la huma aŋha. ¹⁴ Iyay, agayŋa azlauwana tadiŋ gel ɔ mapɛhay aŋa wakitɑ seriya ɔ vok, tabɛz tatak uwana Zɔzagɔla apɛh ɔ ahɛŋ kɑ, naka azlauwana tadiŋ gel ɔ Zɔzagɔla ɔ vok tagay deyday, ŋgaha naka tatak uwana Zɔzagɔla apɛh ɔ ahɛŋ kɑ mavay bay, naka agay deyday aya. ¹⁵ Haday, kɑ uwana mapɛhay kɑ atsala kɑ mapak lɔv aŋa Zɔzagɔla ɔ waŋ ɔ gel aŋa azladza uwana tanɛfa aw, ama la slaka uwana mapɛhay la ahɛŋ aw kɑ, mapɛsew mapɛhay la ahɛŋ babay aw.

16 Gay gà la uwaga à uwana, Zəzagəla apəh kà, apəh à ahəj kà anja azlauwana tadinj gəl à masla à vok. Adəhəj kiya uwanay, kà masla anja mav à atà tatak uwanay deyday. Asal mavəy à mayyi à tsəh ala anja Abərahəm gesina. Avəy à azlaməna manəfay pəra aw, ama à azlatsəhay anik gesina, uwana tadinj gəl à Zəzagəla à vok bokuba à Abərahəm, kà uwana Abərahəm kà baba gami gesina. 17 Bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòf à Abərahəm:

'Gəfa ka à ahəj kà kagay baba anja azlatsəhay anjvaw.'

Abərahəm apakà baba gami la huma Zəzagəla, kà uwana adinj gəl à Zəzagəla à vok. Zəzagəla masla mav sifa à azlamazimnekid, ɲgaha agəj la ahəj la afad gay anja azlatatak uwana amiyaka tagəhəh la ahəj aw.*

18 La kità, Abərahəm ahàd à huma à gay la madij gəl à Zəzagəla à vok. Amiyaka uwana azladza tadzugw à tetəvi uwatà, kà Zəzagəla adəh uwana apəh à ahəj aya, aw. Abərahəm ahàd à huma à gay la maf manəwəj anja à Zəzagəla à afik. La lig la ahəj Zəzagəla adəhəlləj uwana apəhàl à ahəj la abatà, apakà baba anja azlatsəhay anjvaw, bokuba uwana Zəzagəla apəhəh:

'Mayyi à tsəh ala anjak adagay anjvaw.'*

19 Mok uwana Zəzagəla apəh uwaga kà, Abərahəm mavay anja kà azla-talka dzim. Asəl kà adagay makoz gurdza gurdza, ɲgaha bay mis anja Sara bay kà degər aya, ama tayà vok la madijal gəl à vok la abà aw, kà uwana asəl kà Zəzagəla adəfəh, uwana apəh à ahəj. 20 Masla babay asəl kà adəbəz tatak uwana Zəzagəla apəhəh à ahəj, abək gəl à ahəj səla aw. Madijal gəl à vok anja adzərəf ala kaykay, asləkəw Zəzagəla. 21 Ndzer, asəl la lela kà Zəzagəla la maslay kà madəh uwana apəhəh à ahəj. 22 Gay gà la uwaga à uwana Zəzagəla, azalà ala: Dza dziriga la huma anja. 23 Gay uwana Zəzagəla atugwla Abərahəm la dziriga la afik kà tatsetsər kà anja Abərahəm kokuda anja pəra aw. 24 Tatsetsər uwaga kà anjami babay. Baɲa mədiñ gəl à Zəzagəla uwana à vok awùlla Sufəl Yesu à uda la mamətsay la abà, masla adəpaka anu ala dziriga la huma anja babay! 25 Zəzagəla avà Yesu à ahàl anja azladza kà makəfay kà tsakana gami. ɲgaha aya, Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, kà anu anja magay azladza dziriga la huma Zəzagəla kà masla.

5

Yesu adasəlla anu vok la Zəzagəla

1 Tsa bə, uwana Zəzagəla adapaka anu ala dziriga la huma anja, kà uwana mədiñ gəl à masla à vok, lagonay kà, gay la ahəj la tataka gami la abà la Zəzagəla aya aw, kà uwana Sufəl Yesu Kristu adasəlla anu vok la mamətsay anja. 2 Yesu Kristu apəzlla anu tetəvi, kà anu anja mabəz mapiş gay à vok la slaka Zəzagəla, kà uwana mədiñ gəl à masla à vok. Mətsizlla à mapiş gay à vok uwaga à afik, ɲgaha mərəb la mavaləh à zagəla, kà uwana mənawəj kà mədəbəz humà mazləbəy gami la huma Zəzagəla. 3 Mərəbay la mavaləh à zagəla kà anja uwaga pəra aw, məvaləh à zagəla babay kà baməraka anu la mas ɲgərpa la abà, kà uwana ndzer məsəl kà ɲgərpa azlaka anu kà anja magur mabasiñ. 4 Baɲa məsəla mabasiñ, mədəhənay, baɲa mədəhənay kà, mədəfa manəwəj gami à gay Zəzagəla

à afik, adàvà anu bokuba uwana agòd. ⁵ Baŋa mənawàŋ kiya uwanay, mədàməts à vədah deyday aw, kà uwana Zəzagəla apəh à anu kà, awoya anu kà kaykay. Masasəđok aŋha uwana avà à anu, apəhanula masal aŋha.

⁶ Iyay uwarà kà, ndzəđa gami la ahəŋ aw məslàla vok aŋa matəf gəl gami aw. La kaslà uwatà Yesu asà à waŋ, aməts kà aŋa azlaməna tsakana, à kaslà uwana Zəzagəla afà à ahəŋ. ⁷ Ndzer, məsəl kà zlazladfa kà dza aŋa mamətsay kà aŋa masla gamagày aŋha, bə amiyaka masla anəfa mapəhay bay kà, zlazladfa. Bi dza anik kà aslala vok aŋa makəs mamətsay kà madegolay dza uwana asəl dza. ⁸ Ama Zəzagəla apəhanula kaykay à mawoy anu aŋha mi, avà Yesu Kristu, aməts kà aŋami à mok uwana mələg azlaməna tsakana gə dadəŋ. ⁹ Yesu Kristu aməts kà aŋami, Zəzagəla apakà anu ala dziriga la huma aŋha la aŋiz aŋha. Tsa aŋa kiya uwanay, hadəy ndzer zlə kà, Yesu Kristu adətəf anu la mapak ləv aŋa Zəzagəla la abà. ¹⁰ Dagay uwarà məgà azlaməna məzam aŋa Zəzagəla, masla asəlla anu vok la mamətsay aŋa Kona aŋha. Bə uwana adasəlla anu vok la uwaga kà, məsəl ndzer kà adəbəl anu aŋa koksikoksi kà uwana Yesu avà sifa aŋha. ¹¹ Adadəv à gay kiya uwanay pəra aw. La kaykay kà, mərəbay la mavalàh à zagəla lakəl aŋa uwana Zəzagəla adəhanəŋ. Sufəl gami Yesu Kristu arabà anu ləv la uwana adàla anu à slaka Zəzagəla kà mapak anu ala azlaslawda aŋha.

Adama la Kristu

¹² Aganay godega aŋa gay uwanay: Tsakana asà à gudəŋ à vok kà, kà dza tekula uwana sləm aŋha Adama, ŋgaha la tsakana aŋha uwatà la abà la uwana, mamətsay aslèhà à gəl aŋa dza gesina, kà uwana dza gesina tadəhà tsakana, kà madegolay tsakana aŋa dza tekula uwaga. ¹³ Amiyaka mok uwana Zəzagəla aləg mav mapəhay aŋha kà, tsakana kà agà la ahəŋ la gudəŋ la vok. Ama Zəzagəla atugw tsakana lakəl aŋatà aw, kà uwana mapəhay aŋa Zəzagəla la ahəŋ dadəŋ aw. ¹⁴ Amiyaka la uwaga bay, dadzəkà vok aŋa Adama, tsərəh à Musa kà, mamətsay akòr lakəl aŋa azladza gesina, amiyaka tsakana aŋatà adəbanì aŋa Adama uwana akweskà mapəhay aŋa Zəzagəla bay aw kà tamətsàh.

Adama kà maftsa vok aŋa dza uwana atsa à waŋ. ¹⁵ Ama mavəy uwana Zəzagəla avà à anu la dza uwanay kà, adəbanì vok la tsakana aŋa Adama đikidiki aw. Hadəy, aŋuvaw taməts kà tsakana aŋa dza tekula, ndzer, ama dzəba aŋha səla aw aŋa Zəzagəla aduwa uwaga la mənğa, kiya uwaga babay mavəy deyday uwaga aviya à azladza aŋuvaw, kà madegolay dza tekula Yesu Kristu. ¹⁶ Ama uwana Zəzagəla avəy bay kà godega aŋha kà gərgər dəŋ awkà kiya tsakana aw. Tsakana uwana dza tekula uwatà adəhəŋ kà adukw ala seriya à gəl. Tekedika, baŋa Zəzagəla apis gay à azladza à vok deyday, amiyaka tadəh tsakana aŋuvaw kà adəpaka atà ala kà azladza dziriga la huma aŋha, ŋgaha kà seriya matəđ à atà à gəl aw. ¹⁷ Ndzer kà, dza tekula adəhà tsakana, ŋgaha tsakana akəs dza à gay gesina kà madegolay dza tekula uwaga. Ama dza anik, à Yesu Kristu adəhəŋ kà sləray anik. Kà madegolay masla, Zəzagəla avà mapis gay à vok la maduŋ à vok aŋha. Ŋgaha tadəbəz sifa, tadəkoray koksikoksi, kà madegolay Yesu Kristu.

¹⁸ Kà tsakana aŋa dza tekula Adama, à uwana tsakana asà à azladza gesina à gəl, ŋgaha seriya atəđ à atà à gəl bay. Ŋgaha kà sləray dziriga aŋa dza tekula, Yesu Kristu bay la uwana adapəlla azladza ala la seriya

aŋa Zəzagəla la abà, ŋgaha adàvà à atà sifa adəv à gay aw. ¹⁹ Kà dza tekula Adama uwana akweskà mapəhay aŋa Zəzagəla, la uwana azladza gesina tapakà azlaməna tsakana, ŋgaha kà dza tekula Yesu Kristu bay, la uwana azladza aŋuvav tadəpaka dziriga la huma Zəzagəla, kà uwana masla kà akòs gay aŋa Zəzagəla.

²⁰ Ama baŋa mapəhay adəŋazila kiya uwanay kà, kà tsakana aŋa azladza aŋa maŋazila kaykay. La kità, baŋa tsakana aŋa azladza adəŋazahla, mapis gay aŋa Zəzagəla aŋazàhla kaykay bay. ²¹ Bokuba uwana tsakana la uwana akoray lakəl aŋa mamətsay kiya uwaga la dziriga, mapis gay à vok aŋa Zəzagəla aga la maslay aŋa mapak dza ala dziriga la huma aŋha kà mapis gay à vok, uwatà kà akoray, kà anu aŋa magay la sifa, uwana adəv à gay aw la ahəl aŋa Sufəl gami Yesu Kristu.

6

Mamətsay kà ahəl tsakana,

ama madz à ahəŋ la sifa kà ahəl Yesu Kristu

¹ Mana mədəgəday lagwa mi? Mədza à ahəŋ la tsakana la abà, ŋgaha mapis gay à vok aŋa Zəzagəla adəŋazila takay? ² Awan, kiya uwaga aw, məməts kà ahəl tsakana, ŋgaha ma kakay mēda à huma à gay la tsakana la abà aya zlà ma? ³ Hay! Kasəlaw kà, mok uwana mədəhà batem kà, magà à maham à gay à vok gə la Yesu Kristu la abà, la mok uwaga kà, bokuba magəday kà, məməts la masla babay aw takay? ⁴ La batem kà, məkəs mamətsay la masla, kà mal anu la masla, kà anu aŋa masak à madz à ahəŋ maviyaga, bokuba uwana Zəzagəla awùlla Yesu à uda la ndzəfa aŋa mazləbay aŋha.

⁵ Haday, anu azlamamatsay gə bokuba masla. Kiya uwaga mədahama gay à vok la masla, tsa kiya uwanay kà ndzer, mədawul à uda bokuba uwana masla awùl à uda babay. ⁶ Məsəl kà, la mok uwana Yesu Kristu aməts à ahəl à adi kà, Zəzagəla atatəsl madz à ahəŋ maviyaga gami à adi la abatà bay, kà vok tsakana gə uwanay aŋa mamətsay, kà anu aŋa magay azlamayà aŋa tsakana aya aw, ⁷ kà uwana tsakana aŋa magay la ndzəfa la dza mamətsay gə aya aw. ⁸ Kà uwana mok uwana Kristu aməts kà, məməts la slaka gə la masla, kiya uwaga, məsəl kà anu la masla, mədàdza à ahəŋ la sifa bay la masla. ⁹ ŋgaha aya, məsəl babay, kà Yesu Kristu awùl à uda la mamətsay adəmətsay aya aw, kà uwana ndzəfa aŋa mamətsay la ahəŋ lakəl aŋha aya aw. ¹⁰ La mamətsay aŋha kà, avàhalla la tsakana aŋa tetuwa. Lagwa aga la ahəŋ la sifa kà aŋa Zəzagəla aŋa koksikoksi. ¹¹ Iyay zlà, akul babay kà, kiya uwaga, sələw kà, kamətsəw kà ahəl tsakana. Lagwa akul la ahəŋ la sifa la huma aŋa Zəzagəla, kà uwana kahaməw gay à vok la Yesu Kristu.

¹² Tsa aŋa kiya uwanay lagwa zlà kà, kasakaw à tsakana akor akul aw. Kanəfaw mabila aŋa vok aŋkul, uwana adəzakulla vərđi anik aw. ¹³ Kakəsaw kà tsakana abəza tetəvi à tsəh aŋa madukw akul à ahəŋ, kà mawis akul ala aw. Tsa baŋa kiya uwaga zlà kà, vəw vok aŋkul à Zəzagəla, kà uwana akul azladza uwana kamətsaw, ŋgaha kawullaw à uda, vəw vok aŋkul à masla gesina, səkəwwal adəhla akul sləray bokuba akul azlakazlaŋa sləray delga gə. ¹⁴ Kiya uwaga kà, tsakana adàdza à akul

à gəl aya aw kà uwana akul la tsəh aŋa mapəhay aw, kà magay la dziriga la huma Zəzagəla kà, dzàw à ahəŋ la mapis gay à vok aŋha la abà.

Anu azlamayà aŋa Zəzagəla, awma aŋa tsakana ay?

¹⁵ Uwaga ma, mana asal magodəy lagwa mi? Məkor gəl kà madəhəŋ tsakana, kà uwana anu la tsəh aŋa mapəhay aya aw, kà uwana anu la mapis gay à vok aŋa Zəzagəla la abà takay? Tetuwa kiya uwaga aw! ¹⁶ Kasəlaw kà, baŋa kaduwaw vok aŋkul à dza anik ala, ŋgaha kagodəwwal kà kakəsaw gay aŋha kà, kapakaw mayà aŋha aw takay? Baŋa tsakana la uwana adza à akul à gəl, ndzer, akul azlamayà aŋa tsakana, ŋgaha kabiyaw mamətsay à gəl. La kità, baŋa kakəsaw kà gay aŋa Zəzagəla, kiya uwaga kagaw azlamayà aŋha, ŋgaha adəpaka akul ala kà azladziriga la huma aŋha. ¹⁷ Hadəy aw ay, uwarà kagəw mayà aŋa tsakana, ama lagonay kà, kiya uwaga aya aw. Kakəsəw gay uwana atəpakulla, kakəsəw azlatatak uwana atəpakulla la ləv tekula, kikay məgod à Zəzagəla kà uwaga. ¹⁸ Mapəlla, uwana kapələwla la tsakana la abà, kà kapəkəwla azlamayà aŋa dziriga adagəy, kà akul aŋa madəhəŋ dziriga. ¹⁹ Gəpəh à akul la gay zil kiya uwanay kà, kà uwana akul azlagubgub dadəŋ, kà matsəŋ azlatatak uwanay. Dagay uwarà kavəw vok aŋkul gesina à mawisiga, kaŋazəhəw tsakana ala. Kà uwana kadəhəhəw mawisiga. Ama lagonay kà, vəw vok aŋkul à Zəzagəla aŋa diki diki. Dahəw dziriga, ŋgaha kà madz à ahəŋ aŋkul aŋa magay sətaka.

²⁰ Dagay uwarà, à mok uwana kaləgəw azlamayà aŋa tsakana, tatak la ahəŋ afà à akul leri à gəl, kà manəf dziriga aŋa Zəzagəla aw. ²¹ Mok uwana kadəhəhəw azlatatak ziruwi gə uwaga ma mana kabəzəwwal la abà lagwa zlə mi? Lakana kà kakələw ziruwi à azlatatak mawisiga uwaga à gəl mədətsalah à gay, kà uwana madəv à gay aŋa uwaga kà mamətsay. ²² Lagonay kà, kapələwla la tsakana la abà, kagaw azlamayà aŋa Zəzagəla. Lagwa tatak delga uwana kabəzəwwal la abà, kà madz à ahəŋ aŋkul adəgay sətaka la huma Zəzagəla, ŋgaha aya, akul kadəbəzəwwal sifa adəv à gay aw la makəf gəl à ahəŋ. ²³ Ndzer, masik aŋa tsakana kà uwaga mamətsay, ama mavəy deyday aŋa Zəzagəla kà sifa adəv à gay aw, kà uwana mədahama gay à vok la Sufəl gami Yesu Kristu.

7

Ndzəda aŋa mapəhay la ahəŋ lakəl gami aw

¹ Azladedə gulo, gəpəh à akul kà, kà uwana kasəlaw mapəhay, kasəlaw kà mapəhay kà la ndzəda lakəl aŋa dza, uwana la sifa dadəŋ. ² Bokuba magodəy, baŋa mis adada à zil. La mok uwana zil aŋha aləg la sifa kà, tetəvi la ahəŋ kà aŋa mad à zil anik aw, kà uwana mapəhay avà à tetəvi aw. Ama baŋa zil aŋha adamətsay kà, tetəvi la ahəŋ adagay, kà mad à zil anik. ³ Kay, ama baŋa zil aŋha aləg la sifa, nəma pəra ada à zil anik aya, masla azaŋ zil. Ama baŋa zil adamətsal à akəl ala masla la tetəvi, baməra ka ada aŋha à zil, agay masla mazaŋ zil aw, kà uwana kà akəlla mapəhay ala aw. ⁴ Kiya uwaga kà, aŋkul babay azladedə. Kadzaw à ahəŋ la ahəl aŋa mapəhay kà, bokuba akul azlamamətsay gə, kà uwana kamətsaw la slaka gə la Yesu Kristu. Kità akul azlaaŋha, masla la uwana Zəzagəla awulla à uda la mamətsay. Kà anu aŋa madəhalləŋ sləray uwana akəsə à vok gesina. ⁵ Mok uwana uwarà kà, mədza à ahəŋ kà bokuba uwana asà à

gəl gami, ama mapəhay aŋa Zəzagəla la uwana: Uwanay la uwanay kà tsakana, agodàh à anu. Kiya uwaga à uwana apəh à anu ala tsakana, uwana mədāhahəŋ tekidik. Azlatatak mawisiga uwaga takor gəl aŋatà la anu la abà, ŋgaha tadək anu à mamətsay à abà. ⁶ Uwarà kà, mapəhay afà à anu à ahəŋ bokuba azladanay. Lagonay kà, mədamətsal à adi ala à mapəhay uwaga, ndzəda aŋha la ahəŋ lakəl gami aya aw. Lagonay adagay kà, mədāh sləray aŋa Zəzagəla la madz à ahəŋ mawga la abà, la tetəvi aŋa Masasədok aŋha la ama, awkà la tetəvi maviyaga, uwana tatsetsər à mapəhay à abà aya aw.

Mapəhay apəhanula tsakana

⁷ Kakay gəgoday mi? Mapəhay aŋa Zəzagəla ma tsakana takay? Awan, tsakana dikiidiki aw. Ama agayŋa mapəhay agay la ahəŋ, awkà naka gəsəl tsakana aw. Agayŋa mapəhay agoday: Kadāhaw adi aw, awkà naka gəsəl adi aw. ⁸ Hay, ama la mok uwana gətsənəŋ mapəhay uwaga kà, tsakana abəzà gi à tsəh, ŋgaha gədzəkà madāh adi à azlatatak gesina à tsəh. Mok uwana mapəhay la ahəŋ aw kà, tsakana kà agà tsaftsaf. ⁹ Mok uwana uwarà gəsəl mapəhay à dadəŋ aw kà gəgod kà: 'Gi la sifa.' Ama mok uwana gədatšen mapəhay kà, tsakana aŋazà gay ala. ¹⁰ ŋgaha gəsəl kà tsa gi mamətsayga. Zəzagəla avà mapəhay uwaga kà, kà mapəhgəla tetəvi sifa, ama adàla gi kà à mamətsay. ¹¹ Mok uwana gətsənə mapəhay uwaga kà, tsakana abəzà gi à tsəh, apapat gi, kà gi aŋa madāh tsakana, ŋgaha agədf kà uwana gədāhà tsakana.

¹² Kiya uwaga kà, mapəhay atsa à wan kà la ahəl aŋa Zəzagəla, ŋgaha kəla mapəhay aŋha bay kà tsikasla gesina, dziriga. ¹³ Baŋa kiya uwanay ma, tatak uwana delga la uwana adapaka gi matsapa vok takay? Awan masla aw! Uwaga kà tsakana la uwana apaka matsapa kà makədf gi. Tsakana abəz gi à tsəh kà makədf gi ala, tatak delga uwaga kà masəlay, kà tsakana kà bā tsakana ndzer, ŋgaha kà uwana mapəhay la ahəŋ, tsakana apəhla tsakana ala kà mawisiga la tetuwa.

Dza kà tsakana adafal à asik à gəl

¹⁴ Məsəl kà mapəhay kà atsa à wan kà la slaka Zəzagəla, ama gi kà gi dza deyday gə pəra, gəgə bokuba mayà aŋa tsakana. ¹⁵ Gətsənə uwana gədehəŋ aw, gədehəŋ kà uwana asà à gi aw, hərəzka aŋa uwana asà à gi aw, la uwana gədehəŋ aya. ¹⁶ Baŋa gədehəŋ, kà uwana asà à gi aŋa madəhəŋ aw, uwaga apəhla ala kà mapəhay aŋa Zəzagəla kà delga. ¹⁷ Ama mawisiga uwaga kà gi la uwana gədehəŋ aw. Tsakana uwana la gi la abà la uwana adāh uwaga. ¹⁸ Gəsəl kà delga la ahəŋ la gi la abà aw, à gi dza uwana gi dza asik aw. Kay kà, asa à gi madāh delga nəma, ama gəslala vok aw, kà uwaga. ¹⁹ Tatak delga, uwana asa à gi madəhəŋ kà, gədehəŋ aw, ama tatak mawisiga uwana asa à gi madəhəŋ aw, la uwana gədehəŋ. ²⁰ Baŋa gədehəŋ kà tatak, uwana asa à gi aw kà, uwaga kà gi la uwana gədehəŋ aw, tsakana uwana la gi la abà, la uwana adəhəŋ.

²¹ Kiya uwaga à uwana gədehəŋ koksikoksi, baŋa gədāh delga zlà, gi gəgoday kà, tsakana la uwana atsavok gi à huma. ²² La madzugway gulo la abà kà, mapəhay aŋa Zəzagəla kà akəs à gi gəl ndzer. ²³ Ama la madz à ahəŋ gulo la abà kà, gənəŋəŋ kà tatak anik la ahəŋ à uwana apa guvəl la madzugway delga uwana la gi la abà. Tatak mawisiga uwaga la gi la abà kà, asal mapak gi ala kà mayà aŋha. ²⁴ Yayatsiya, uwa à uwana adəpəl

gi ala la madz à ahøj mawisiga gulo uwanay la abà, adala gi à mamøtsay uwa? ²⁵ Kikay gøgod à Zøzagøla la løv tekula, kà uwana masla la uwana adapøl gi ala kà ahàl aña Suføl gami Yesu Kristu.

Gøgod la madzugway gulo la abà kà, gødefhøj kà mapøhay aña Zøzagøla. Ama dza sløb vok kà, asal kà gønøfay kà tsakana.

8

Sifa uwana Masasødok Zøzagøla av à azladza

¹ Lagwa kà Zøzagøla adàdukw seriya à azladza uwana à gel, tahama gay à vok la Yesu Kristu aya aw. ² Kà uwana ndzøda aña Masasødok Zøzagøla uwana avà à anu sifa la ahàl aña Yesu Kristu, adapøl gi ala la ndzøda aña tsakana la abà la mamøtsay. ³ Mapøhay aña wakità seriya asla mav sifa à azladza aw, kà uwana anu azladza asik møslala vok aña madfah uwana asa à mapøhay aw. Ama uwana mapøhay aslala vok aw kà, Zøzagøla kà ahønàñ ala. Zøzagøla adfahøj uwaga la masløl Kona aña à waj à gudøj à vok, la sløb vok kiya aña añami azlamøna tsakana. Masla asà à waj aña mazøb anu tsakana lakøl ala. Kiya uwaga Zøzagøla adukwà seriya aña tsakana aña azladza à gøl aña. ⁴ Zøzagøla adfahà uwaga, kà anu aña maslala vok, kà madfah delga uwana mapøhay ayahay kà uwana møkøsa gøl à ahøj la tsøh aña uwana asa à Masasødok Zøzagøla, awkà uwana asa à sløb vok gami aw. ⁵ Azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à gøl aña kà, tatuway kà à uwaga à tsøh koksikoksi. Ama azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à Masasødok kà, atà bay tatuway kà à uwana à tsøh, asa à Masasødok uwaga bay. ⁶ Baña anu møtuw à uwana à tsøh asa à sløb vok gami kà, abiyam mamøtsay à gøl, ama baña møtuway kà à uwana à tsøh asa à Masasødok kà, mødàbøza sifa la lapiya. ⁷ Azlauwana tatuway kà à uwana à tsøh, asa à vok aña kà azlamøna møzam aña Zøzagøla. Atà tanøfa mapøhay aña Zøzagøla dikiðiki aw. Ndzer kà, taslala vok aña makøsay aw. ⁸ Azlauwana tadzadzar vok bokuba uwana asa à gøl aña kà, taslala vok aña mahøf à Zøzagøla à adi aw.

⁹ Ama akul kà kadzadzaraw vok kà la makø gøl à ahøj la tsøh aña Masasødok Zøzagøla, kà uwana Masasødok uwaga aga la ahøj la løv anjul la tsøh. Dza uwana la Masasødok uwaga aw kà, masla kà dza aña Yesu Kristu aw. ¹⁰ Baña Yesu Kristu la akul la abà kà, bamørika kamøtsaw kà madegolay tsakana babay kà, bà Masasødok aña uwana avà à akul adzadzar akul, kà uwana Zøzagøla adapakakulla dziriga la huma aña. ¹¹ Baña Masasødok aña Zøzagøla uwana awulla ala Yesu Kristu à uda la mamøtsay la akul la abà, la kità bay ndzer kà, Zøzagøla uwaga adawulla ala akul à uda la mamøtsay babay. Adafah uwaga kà la ndzøda aña Masasødok aña, uwana la akul la abà.

¹² Azladede, tsa kiya uwanay kà, goder aga anu lakøl, kà aña madzadzar vok, bokuba uwana Masasødok Zøzagøla ayahay, awkà bokuba uwana asa à sløb vok gami aw. ¹³ Baña kanøfaw kà tetøvi uwana asa à vok anjul kà, kadàmøtsaw. Ama baña kanøv tetøvi à Masasødok Zøzagøla, kasaw à uda la azlatatak mawisiga uwaga la abà kafahawwan kà, kadàbøzaw sifa. ¹⁴ Azlauwana takøsa gøl à ahøj la tsøh aña Masasødok Zøzagøla, gesina kà azlabøza aña Zøzagøla. ¹⁵ Masasødok uwana Zøzagøla avà à akul kà, apakakulla kà azlamayà, ngaha avà à akul guba aya aw. Ama apakakulla

kà azlabəza aŋha. Avà à anu gay kà magoɔay à Zəzagəla: “Baba, kak tsuŋulo!” ¹⁶ Kiya uwaga Masasəɔok uwaga abadānumà la ləv la tsəh: Ndzer, anu azlabəza aŋa Zəzagəla. ¹⁷ Tsa bā uwana anu azlabəza aŋa Zəzagəla adagay kà, mədābəza azlatatak dzəbā aŋha səla aw gā, uwana adafā à anu à ahəŋ. Ama kà Yesu Kristu la uwana mədābəza azlatatak uwaga, kitā mədābəza mazləbay uwaga, kà uwana məs ŋgərpa anina la slaka gā bay.

Gay lakəl aŋa mazləbay uwana mədābəzal

¹⁸ Aganay gəgof à akul kà, ŋgərpa uwana məsay la abanay la vədah la sa uwanay kà, uwaga kà apaka kà bokuba tatak deyday. Tetuwa adətsizla à mazləbay aŋa Zəzagəla, uwana à huma adavà à anu aw. ¹⁹ Tatak gesina uwana Zəzagəla adahəŋ, takuday la tsetsi dadəŋ à mavakay uwana Zəzagəla adəpəhla à azlabəza aŋha ala la dazuwaya, kà masla aŋa mapəhla mazləbay aŋatà ala. ²⁰ Azlatatak uwana Zəzagəla adahà à atà kà, tagahay kà bokuba azlatatak deyday. Atà la gəl aŋatà kà, tawoyəŋ kiya uwanay aw. Zəzagəla la gəl aŋha la uwana asakətāla à ahəl la tsəh ala, ama atà tafā manəwəŋ aŋatà à azlatatak anik à tsəh gotənaŋ. ²¹ Kà uwana vərđi anik kà, Zəzagəla adətəf azlatatak uwana adahà à atà, ŋgaha tadəgay kiya azlamayà aya aw. Tadəzinla aya aw. Atà babay tadəkor gəl, tadəbəza mazləbay bokuba uwana azlabəza aŋa Zəzagəla tadəbəzal bay suwəŋ. ²² Məsəl kà dagay madzəka tsəràh à lakana kà, kəla tatak uwana Zəzagəla adahəŋ kà, tabəs vok bokuba mis uwana huɔ bəzi azəŋ ay ŋuwadaw? ²³ Atà kokuɔa gəl aŋatà pəra tabasay aw, baməraka anu, uwana Zəzagəla avà à anu Masasəɔok aŋha bokuba tatak matapiŋ aŋa diŋa kà, məbas vok la ləv gami la tsəh bay. Məkuday la iyaw tugwi la adi, kà Zəzagəla aŋa madəpaka anu ala, kà anu azlabəza aŋha, adəsəlla anu à uda la mabas vok gami la abà aŋa tetuwa. ²⁴ Ndzer mədābəlay lagwa, ama mədānəŋ azlatatak gesina dadəŋ aw, anu la manəwəŋ lakəl aŋha aŋa manəŋəŋ. Ama mok uwana mədānəŋ azlatatak uwaga mənawəŋ la yewdi gami kà, mədānewəŋ aya aw. Uwa à uwana anaw tatak uwana adanəŋəŋ la yewdi aŋha zlə ma uwa? ²⁵ Hadəy gā, mənaw tatak uwana mədānəŋiŋ dadəŋ aw. Kitā məkuday la tsetsi dadəŋ kiya uwanay. ²⁶ Kiya uwaga bay Masasəɔok Zəzagəla atsà à wəŋ kà mazlak anu, anu uwana anu azlaguɔguɔ la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh, kà uwana məsəl madəv kuɔa, bokuba uwana naka akəs vok aw. Masasəɔok la gəl aŋha abəɔ à huma kà aŋami, adəv kuɔa à Zəzagəla la makəs aŋuf la adi ala. Daduwa à gay madəv kuɔa la gay. ²⁷ La paraka kà, Zəzagəla asəl uwana la tsəh ləv aŋa azladza, ŋgaha babay asəl uwana Masasəɔok aŋha adzugway, kà uwana Masasəɔok abəɔ à huma kà aŋa azladza aŋha, adəv kuɔa à Zəzagəla bokuba uwana akəsəl à gəl.

²⁸ Azladza uwana tawoya Zəzagəla kà, azlauwana masla azala atà kà atà madəhalla tatak uwana ahəɔal à adi, məsəl kà dəwdəw tatak uwana abəza atà, kà Zəzagəla adəh tatak uwaga à ahəŋ, kà makəɔf gəl à ahəŋ aŋha aŋa magay delga. ²⁹ Azlauwana Zəzagəla adatsatsamani atà dagay uwarà kà, adabək atà, afà atà awtəy kà magay bokuba azlabəza aŋha, kà bəzi gay ləv aŋha aŋa magay malkwoy la tataka aŋa azlabəza dəŋ la abà. ³⁰ Abək atà, afà atà à awtəy pəra aw, azalà atà pəra aw, apakà atà ala kà azladziriga la huma aŋha. Babay kà, atà aŋa magay azladza aŋha. Azalà

atà përa aw, apakà atà ala kà azladziriga la huma anha, ngaha avà à atà mazlëbay aya.

Zëzagëla kà, awoya anu

³¹ Tsa anja kiya uwanay ma, mana à uwana atëm kà anu à ahëj anja mapëhay ma? Tsa Zëzagëla kà awùl kà à anu ma, uwa à uwana adävëdzah anu gël aya uwi? ³² Zëzagëla kà akweslà bëzi anha aw, aslël à wanj kà masla anja mamëtsay kà, kà anjami gesina. Tsa Zëzagëla avà à anu Kona anha ma, sakoraka azlatatak anik la uwana avà à anu aw takay? ³³ Uwa à uwana aslala vok kà mat kaf à azladza uwana à gël, Zëzagëla adatsatsa-mani atà uwa? Kà uwana Zëzagëla adapaka atà ala kà azladza dziriga la huma anha. ³⁴ Uwa à uwana aslala vok anja madukw à atà seriya à gël uwa? Yesu Kristu la gël anha amëts kà anjami, Zëzagëla awùlla à uda la mamëtsay, adzanjà madzay la ahàl kaf anha lakël, ngaha masla la uwana abëfa à humù gami, la huma Zëzagëla. ³⁵ Uwa à uwana adävah anu ala la Yesu Kristu kà masla anja mawoy anu aya aw uwa? Matërëbay à uwana adävah anu ala ay, awma mabas vok ay? Awma azlauwana tasa à anu zladfa la uwana adävah anu ala ay? Awma may la uwana adätugw anu ala ay? Awma kufä ay? Bamëraka anu la zlamtsa la abà, amiyaka katsakar, awma mamëtsay la uwana adävahanula la Yesu Kristu ay? Awanj, tatak la ahëj, à uwana adëf gay à masal anha ahëj, kà anja makweska anu aw. ³⁶ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà kà:

'Kà uwana anu azlaanjak à kak Zëzagëla, à uwana anu la zlamtsa anja mamëtsay la abà, kà uwana azladza tayàh makaď anu koksikoksi. Anu kà mëdagay la yewdi anja azladza kà kalkal la azlatuwanj, uwana tadala atà makaď atà.'^{*}

³⁷ Ama mëdaf asik à azlamatërëbay uwaga à gël gesina, mëdaduw atà la ndzëfa anja dza uwana awoya anu. ³⁸ Ndzer, gësël kà tatak la ahëj à uwana avàhanula la masla, kà masla anja mawoy anu aw, aw. Amiyaka banja mëmëtsay, amiyaka anu la adi taslala vok anja madëf à anu gay à ahëj aw. Azlamalika la azlatatak uwana takor ndzëfa la zagëla gesina bay kà, taslala vok, kà madäh tatak kà masla anja mawoy anu aw, aw. Azlatatak uwana abëza anu lagonay, la azlatatak uwana adäbëza anu la huma la gay bay kà, taslala vok madëf à anu gay à ahëj aw. ³⁹ Azlauwana, la lëv zagëla la abà, ngaha azlauwana la tsëh iyaw bay kà, taslala vok anja madäh tatak aw. Dëwdëw tatak uwana Zëzagëla adähànj taslala vok anja madëf gay à Zëzagëla à ahëj kà anja mawoy anu aw. Mawoy dza uwaga kà apëhanula kà la ahàl anja Sufël gami Yesu Kristu.

9

Zëzagëla la azla Yahudiya

¹ Uwanay gëpëhay lagwa kà dziriga, kà uwana gi anja Kristu, gëfàh fida aw. Masasëdök tsikasla la madzugway gulo taza sayda anja uwaga babay. ² Gi la mazaw la gël gà kaykay la lëv gulo la tsëh, ngaha la mazay mëngga ³ kà tsëhay gulo Isërayel, uwana gëwoyanj. Agaynja Zëzagëla akëf à atà gi à uda la tataka kà anjatà njulëm, la mavahanula la Kristu, kà uwana azladedä gulo. ⁴ Atà mayyi à tsëh ala anja Isërayel. Zëzagëla atsatsämàni atà, kà atà anja magay azlabëza anha, apëhatàla mazlëbay anha, ngaha akës vok

^{*} 8:36 8.36 Mahabay 44.22

slawda la atà, avà à atà mapəhay. Ngaha apəhatàla tetəvi kà masləkawla masla, ngaha apəh à atà azlagay, uwana avà à vok anjataà abà, asal kà madəhəj bay. ⁵ Atà mayyi à tsəh ala anja Abəraham la azlabəza anja, Isak la Yakuba uwana tadzà à ahəj uwarà. Yesu Kristu la sləb vok anja la abà kà mayyi à tsəh ala anjata bay. Kristu uwanay kà Zəzagəla agəj lakəl anja tatak gesina məzləba masla koksikoksi. Amen.

⁶ Mədzugw kà uwana Zəzagəla apəh à azlatsəhay anja à ahəj, adəhəj kiya uwatà məgod aw. Ama kəla kà, azla Isərayel gesina la uwana taga tsəhay anja aw, say anja gay gə pəra. ⁷ Mayyi à tsəh ala anja Abəraham kà dəj, ama atà taga azlabəza gay ləv anja gesina aw. Zəzagəla apəh à Abəraham à vok à abà dagay uwarà:

'Fofolu anjak dziriga kà, adàsa à uda kà la mayyi à tsəh ala anja Isak la abà.'^{*}

⁸ Uwaga asal magoday kà, azlabəza anja Abəraham gesina kà, atà taga azlabəza anja Zəzagəla aw. Zəzagəla agod kà, azlabəza anja dziriga kà, say azlauwana pəra tayyà à vok la uwana la afik, apəh à ahəj. ⁹ Uwana Zəzagəla apəh à ahəj kà:

'Baņa mavakay uwana gəpəh à ahəj adəslay kà, gədəwul à awtəy, ngaha la mok uwatà la uwana Sara adəyya bəzi zilga',^{*}

agod.

¹⁰ Ngaha kà uwaga pəra aw, ama mənərez lakəl anja vəgal, uwana Rebeka ayyà bay. Baba anjata kà la baba gami madzidziga Isak. ¹¹ Mok uwana aləg mayyàh atà kà Zəzagəla agodəl:

'Madəvla à ahəj adəduw uwana adatsa vok à ahəj.'

Mok uwana apəh kiya uwanay kà, tadəh tatak delga baməraka tatak mawisiga dadəj aw, Rebeka bay adəyyah atà aw. ¹² Zəzagəla adəhəj kiya uwanay kà, kà uwana zagələ anja kà madəh uwana asal. Akəsəni dza anja la tataka azladza anik la abà, kà huma à gay sləray delga anja uwana adəhəj aw.^{*} ¹³ Uwaga apakà vok bokuba uwana tatsetsər à wakità à abà, Zəzagəla agod:

'Gi Zəzagəla, la uwana gəkəsəni Yakuba, ngaha gi la uwana gəkweska Esaw bay.'^{*}

¹⁴ Baņa kiya uwanay ma, mana mədəgodəy zlə ma? Kità ma Zəzagəla kà adəhəj kà la tetəvi anja aw məgod ay? Tetuwa kiya uwaga aw.

¹⁵ Hadəy dagay uwarà agod à Musa:

'Gədəfah delga à dza, uwana asa à gi madəhalla ala delga, vok mahamay adəkəsa à gi kà anja dza uwanay vok adəhama gi kà masla.'^{*}

¹⁶ Kiya uwaga, baņa Zəzagəla akəsəni dza kà, bə akəsəni pəra, kà uwana asal madəhalla ala delga. Awkà kà, à huma à gay dza la mawad vok à uda anja, ngaha sləray anja pəra aw. ¹⁷ Kità mədzenay la wakità Zəzagəla la abà babay kà, Zəzagəla agod à Faruna:

'Gəfə kà à sufəl à abà kà deyday aw, ama kà gi anja mapəhla ndzəfa gulo ala la kak la abà, ngaha kà sləm gulo anja matsinla la gudəj la vok gesina.'^{*}

¹⁸ Ngaha Zəzagəla adəh delga à dza uwana asal, ngaha adzadzəj gəl ala la dza uwana asal babay.

^{*} 9:7 9.7 1Musa 21.12   ^{*} 9:9 9.9 1Musa 18.10   ^{*} 9:12 9.12 1Musa 25.23   ^{*} 9:13 9.13 Malaki 1.2-3   ^{*} 9:15 9.15 2Musa 33.19   ^{*} 9:17 9.17 2Musa 9.16

Mapak ləv la vok mahamay aŋa Zəzagəla

¹⁹ Zlahaw tagodf à gi: 'Baŋa Zəzagəla akəsəŋ azladza kiya uwanay ma, kà mana ma masla apakàtála kà azlamawisiga aya mi? Uwa la uwana atsilziya à mawoyəŋ aŋha à huma uwi? Say azladza tafehəŋ kà uwana afà à ahəŋ la gəl aŋha pəra.' ²⁰ Kayyà, zil! 'Gi uwa', kagodf, kà mabay vok gay la Zəzagəla uwa? Tak ma abisl maŋalay gə, agodf à dza uwana aŋal kà, 'Kà mana kaŋal gi kiya uwanay mi ay?', agodfay takay? ²¹ Masla maŋal masik kà, aga la ndzəda lakəl aŋa abisl aŋha aw takay? La abisl tekula aslala vok maŋalàh masik səla, aŋal anik uwana asa à ləv aŋha kaykay, ŋgaha anik bay aŋalay bokuba azlamasik anik anik gesina.

²² Iyay, agayŋa Zəzagəla asal magay bokuba masla maŋal masik uwaga ma abəz kakay? Asal kà azladza tasəlay kà masla la mapak ləv gə lakəl aŋa azlaməna tsakana, ŋgaha masla la maslay. Kità abasàtəŋ baməraka tadəhəhla ləv à Zəzagəla à huɸ, kay, kà atà kà azlayla à atà à mamətsay.

²³ Adəhəŋ kiya uwanay kà, kà azladza aŋa masəlay, kà masla la mazləbay məŋga, ŋgaha kà masla aŋa mahəl atà à mazləbay uwaga à abà suwaŋ, atà uwana asal maɸaha à atà delga. Masla aɸaha à atà à ahəŋ dagay uwarà, kà atà aŋa mad à mazləbay aŋha à abà. ²⁴ Gesina gami kà Zəzagəla adazalla anu adagay kà mad à mazləbay aŋha à abà. Akəsəni kà azla Yahudiya à uda pəra aw, ama azalà azlatsəhay gesina. ²⁵ Uwaga bokuba uwana masla agodf la wakità aŋa Hosəya la abà kà:

'Azladza uwaga tagə azladza gulo aw uwarà, lagwa akul azladza gulo gədəgodf à atà. Azlauwanay gəwoyà atà uwarà aw kà, tadəgay azlabəza gay ləv gulo adagay.

²⁶ La slaka uwana la abà: 'Akul, azlatsəhay gulo aw', tagodf à atà kà, zwek la huma la gay tadəzala atà ala 'Azlabəza aŋa Zəzagəla uwana la sifa.'*

²⁷ Yesayya apəh la paraka lakəl aŋa azla Isərayel kà:

'Baməraka tsəhay Isərayel aŋuwaw kiya wuyyaŋ, uwana la mukwà la tsəh kà, sələw kà, azlauwana Zəzagəla adəbəl atà kà, atà dəŋ aw.

²⁸ Sufəl Zəzagəla kà anəl gəl à ahəŋ, kà mas à waŋ à gudəŋ à vok, kà maɸəh uwana apəh gesina, aw.*

²⁹ Kiya uwanay Yesayya uwanay adapəhay uwarà:

'Baŋa Sufəl Zəzagəla uwana akor tatak gesina kà, asakà azlauwana tsəhay gami anik la uda aw kà, mədəməts à gay bokuba azladza la gudəŋ Sodom la Gomor!*

Yesu kà akur uwana atsala matekwidf à azla Isərayel

³⁰ Mana məgodfay lagwa ma? Azladza uwana azla Yahudiya aw kà, tayəh tetəvi kà magay dziriga la huma Zəzagəla aw, ama lagonay kà tagəhay dziriga la huma aŋha, kà uwana tadin gəl à masla à vok. ³¹ Kà aŋa azla Yahudiya kà tayəh maɸək vok à maɸəhay à afik kà atà magay dziriga la huma aŋha la uwatà, ama taslala vok kà makəɸal gəl à ahəŋ aw. ³² Kay, kà mana takəɸal gəl à ahəŋ aw ma? Kà uwana tadzugw kà 'Mədəgay dziriga la maɸəhəŋ gami', tagodf. ŋgaha tadin gəl à Zəzagəla à vok aw. Kità kà, akur uwatà atsala atà matekwidf. ³³ Bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Nərèzàw, gətsəb akur matsàhla matekwid à azladza à ahəŋ la Siyon. Dzəgla uwaga la uwana adàduk w à azladza à ahəŋ. Ama azladza uwana tadin gəl à dzəgla uwaga à vok kà, adàvavar atà aw.*

10

1 Azladedà, asa à gi kà azlatsəhay gulo azla Yahudiya tabəlay gesina, gəsak à madəv kufa à Zəzagəla kà atà aw. 2 Kà aŋatà kà gi la uwana gəza sayda lakəl aŋatà. Asa à atà ndzer mav vok aŋatà à Zəzagəla, ama tetəvi uwana tavàlla vok aŋatà kà masla aw. 3 Atà, tatsənà godega aŋa tetəvi uwana Zəzagəla apàkla azladza dziriga ala la huma aŋha aw, tanəfà kà tetəvi aŋatà anik. Kità kà tavàlla à Zəzagəla à ahəŋ lakəl à adi, kà uwana takəs tetəvi uwana Zəzagəla asal mapakla azladza ala kà azladza dziriga la huma aŋha aw. 4 Uwana gəpəhay kiya uwanay kà, à mok uwana Yesu, uwana mafal dzakwa à gəl gà, asà à wan kà, anatsà ndzəfa aŋa mapəhay ala. Uwana adahəŋ kiya uwanay kà, kà azladza uwana tadin gəl à masla à vok kà, kà atà la uwana Zəzagəla apakà atà ala kà azladziriga la huma aŋha.

Zəzagəla abəl azlauwana tadin gəl à Yesu à vok gesina

5 Musa atsetsèr lakəl aŋa manəf mapəhay dagay uwarà. Kakay mədàgay dziriga la manəf uwaga mi? Agòd:

'Dza uwana anəfa mapəhay uwaga gesina adàbəz sifa kà uwaga. Kəla kà, say baŋa dza anəfa uwaga la denđan!*

agòd. 6 Ama tetəvi aŋa mapakla dziriga la huma Zəzagəla, la madiŋal gəl à vok kà, gərgər. Tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋa tetəvi uwaga kà:

'Kadzugw la ləv aŋak la tsəh, 'Uwa à uwana adàda à zagəla à uwi?', kagòd aw.' (Bokuba magòday: Uwa à uwana adàda mazalla Kristu uwana à ahəŋ, mafal dzakwa à gəl uwi?)

7 'Kadzugw babay la ləv aŋak la tsəh, 'Uwa à uwana adàda à mezewi uwa'', (Bokuba magòday: kà mazalla Kristu à uda la tataka azlama-zimnekid la abà), kagòd babay aw.

8 Mana wakità Zəzagəla agòd ma?

'Nekwa la kak à gay uwaga, la paŋaw aŋak la awtày, ŋgaha la ləv aŋak la tsəh!*

Gay uwaga kà, gay uwana məziŋ à azladza la magòday: "Diŋàw gəl à Zəzagəla à vok", məgòd à atà. 9 Baŋa dza apəhay la dazuwaya: "Yesu kà, dza uwana Zəzagəla afal dzakwa à gəl", agòday, ŋgaha adiŋal gəl à vok kà, Zəzagəla awilla Sufəl Yesu à uda la mamətsay, Zəzagəla adàbələŋ.

10 Baŋa mədiŋ gəl à Yesu à vok la ləv gami, ŋgaha məziŋ la paŋaw gami kà masla kà Sufəl, Zəzagəla adàpaka anu ala azladza dziriga la huma aŋha, ŋgaha adàbəl anu. 11 Hađay, kiya uwaga atsetsèr à wakità à abà:

'Uwabeyuwi uwana adiŋ gəl à masla à vok kà, adàts gay à ahəŋ aw.*

12 Adàgay zil Yahudiya adàgay tsəhay anik, Sufəl uwaga kà, masla Sufəl aŋa azladza gesina. Apis gay à azladza uwana à vok, tadəval kufa gesina.

13 Uwaga bokuba uwana atsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Uwabeyuwi uwana adəv kufa à Sufəl Zəzagəla, adàbələy.*

¹⁴ Kay, gay kà aganay zlakofa: Kakay mədəval kufda, kokufda madiñ gəl à masla à vok ma? Nğaha kakay mədiñ gəl à masla à vok, kokufda matsən gay lakəl aŋha ma? Nğaha aya kakay mədətsənəñ, à baña masla mapəh à anu gay uwaga la ahəñ aw ma? ¹⁵ Nğaha à baña azlaməna gay Zəzagəla tasləl à atà azladza aw, la tetəvi ma uwala azladza taday aña mapəhatəla gay la? Uwaga kalkal bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà: 'Nərəzàw, marabay aña azladza uwana tarab lakəl aña azladza, uwana tasà à wañ aña maz à atà gay marabəñ tsi.'

¹⁶ Ama la tataka azlaməna matsəb sləm à gay uwanay kà, dza dəñ à uwana takəs gay uwaga aw. Masla mapəhal gay ahəl Yesayya agòf kà: 'Sufəl, uwa à uwana adiñ gəl à mapəhay gami à vok uwa? Dza dəñ aw!' ✧ agòf. ¹⁷ Kità, səlāw kà, dza atsən gay marabəñ dadəñ la uwana adiñal gəl à vok. Ama kà dza aña matsən gay marabəñ kà, say dza anik apəhal lakəl aña Yesu Kristu dadəñ. ¹⁸ Aganay manavay gulo: La dziriga kà, azla Yahudiya kà, tatsənà gay uwaga aw takay? Ndzer, tatsənəñ! La wakitə Zəzagəla la abà tatsətsər, tagòf kà:

'Azladza tadàh kà mapəh gay Zəzagəla la gudəñ la vok gesina, mapəhay añaatà atsən ala gesina, tsəràh à makəf gəl à ahəñ gudəñ à vok!'

¹⁹ Bə gətənañ gənavà akul manavay anik aya: La dziriga ma, azla Yahudiya tatsənà gay uwatà aw takay? Tatsənəñ, ama asa à atà matsəbal sləm aw pəra. Teraña dəñ Musa apəh à atà:

'Zəzagəla agòf: 'Gədàpaka akul ala kà azlamanəñor lakəl aña tsəhay uwana madziyikw atà gə. Gədàpaka akul ala ləv gə lakəl aña tsəhay uwana tasəl gəl aw', agòf.' ✧

²⁰ Nğaha la lig aña uwaga la ahəñ, guba akəs Yesayya kà mapəhay aw. Kiya uwana mapəhay aña Zəzagəla, uwana apəh, Yesayya agòf:

'Aganay azladza uwana tayàh gi aw kà, tanəñ gi nğaha gədəpəhatəla vok à azladza uwana tadəv gi kufda aw.'

²¹ Ama kà aña azla Isərayel kà Zəzagəla apəh la pañaw aña Yesayya kà: 'Lis gəvak à mafatakàh à atà gəl kà mazala atà kà, ama tasa à wañ aw. Takəs gay gulo aw, takwes gi à gəl.' ✧

11

Vok mahamay aña Zəzagəla lakəl aña azla Isərayel

¹ Kità kà, gənavə manavay anik aya: Tsa kiya uwanay ma, Zəzagəla aməl azla Isərayel ala ay? Awan, aməl atà ala aw. Gi la aslasl gəl gulo bay kà, gi zil Isərayel. Gəsà à uda la tsəhay aña Benyamìn uwana mayyi à tsəh ala aña Abərahəm. ² Zəzagəla aməl azladza aña uwana ala, atsatsàmàni atà dagay madzəka aw. Kasəlāw kà tatsətsər kiya uwaga à wakitə Zəzagəla à abà lakəl aña Eliya aw ay? Apuwà gudzi à azla Isərayel à gəl, la huma Zəzagəla agòf:

³ 'Sufəl, azladza uwana takəfàh azlaməna mapəh à atà gay ahəl aña, tabazllàh azlaslaka makəf tatak à ahəñ. Say gi kokufda gəl gulo pəra à uwana gətəm à ahəñ aña manəf ka, nğaha asa à atà makəf gi bay.' ✧

⁴ Mana Zəzagəla awùlla ala ma? Agòfal:

✧ **10:16** 10.16 Yesayya 52.7; 53.1 ✧ **10:19** 10.19 5Musa 32.21; Mahabay 19.4 ✧ **10:21** 10.21 Yesayya 65.1-2 ✧ **11:3** 11.3 1 Sufəl 19.10,14,18

'Kak kokufda gəl anək pəra aw. Gəbək à ahəŋ azladza dəbow mədəf, uwana atà kà takədéd à Bal à ahəŋ aw.'

Zəzagəla agədfal. ⁵ Lagwa kà, kasəlaw gay uwanay təga aw ay? Kà anjami kà kiya uwanay babay zlà, atəm à ahəŋ azladza uwana Zəzagəla atsatsàmàni atà la vok mahamay anja. ⁶ Banja Zəzagəla atsatsàmàni atà kà, kà sləray anjatà uwana tadfaħəŋ aw. Tsa banja kità aw kà, vok mahamay anja kà, adagay kà vok mahamay aya aw.

⁷ Uwaga asal magodəy kà, azla Isərayel tabəza uwana tayəh aw, say azlauwana Zəzagəla atsatsàmàni atà la uwana tabəzal. Ama azlauwana tatəm à ahəŋ kà tadzadzəŋəhə gəl anjatà ala. ⁸ Uwaga kà bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà:

'Zəzagəla apakà atà ala dadəgzləka bokuba azlamadagazlam, atsəkàh à atà à yewdi à ama, anakàh atà à sləm à ama tsərəh à lakana kà: 'Təh sləm', agədf à atà aw.'

⁹ David agədf babay kà:

'Mazuw tatak may anjatà kà adəpaka atà maləkaw à ahəŋ, adətsahla à atà matekwid, ŋgaha adədükw atà à ahəŋ. Kità à uwana Zəzagəla adəvə à atà ŋgərpa.

¹⁰ Zəzagəla atsəkàh à atà à yewdi à ama, kà atà anja manəŋla ala aya aw, kà atà anja madz à ahəŋ la ŋgərpa la abà koksikoksi, kà makaləh atà à vəfah,*

David agədf.

¹¹ Tsa kiya uwanay kà, gənava akul manavay anik aya. Mok uwana matekwid atsəla à azla Yahudiya ma, tatədf à ahəŋ anja tetuwa takay? Awan, anja tetuwa aw. Ama kà uwana matekwid atsəla atà la uwana azlatsəhay anik tabəzə gəl anjatà, tabəl. Zəzagəla adfaħəŋ kiya uwanay kà, kà azla Yahudiya anja makədf ala yewdi à tsəh. ¹² Mok uwana matekwid atsəla azla Yahudiya kà, azladza gudəŋ à vok gesina, tabəzə məbəlay kà madəgolay uwaga. Mok uwana azla Yahudiya tatədf à ahəŋ la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh, Zəzagəla avə məbəlay à azlatsəhay anik. Kay, banja Zəzagəla adəfah dzəba anja səla aw à azladza anik la kaslə uwatə, adəfahataŋ ma dafuwa à gay uwaga aw takay, la mok uwana azla Yahudiya tadəwul à wanə à tetəvi anja à tsəh?

Kakay Zəzagəla abəl azlatsəhay anik ma?

¹³ Lagonay kà, gəpəhay kà akul, uwana akul azla Yahudiya aw. Gi kà, gi masləlay anja Zəzagəla uwana asləl gi à slaka ankul, uwana akul azla masla Yahudiya aw. Kà uwaga à uwana, gədədf gay ləv kà sləray uwana avə à gi. ¹⁴ Kità, asa à gi kà tsəhay gulo, azla Yahudiya, tanəŋ gi, kà azlaanik la tataka anjatà anja makədf atà à adi, kà atà anja mas à wanə, kà Zəzagəla məbəl atà la sləray gulo. ¹⁵ Hadəy, mok uwana Zəzagəla aməl azla Yahudiya ala, asəl vok à azladza gudəŋ à vok. Ama mok uwana Zəzagəla adəwulla atà à tsəh aya, ma adəgay ma, kakay ma? Uwaga kà adəgay kà dzəba anja səla aw, adəvə sifa à azladza mamatsay gə.

¹⁶ Mats kaf matera, uwana dza atsəkay à fəta à awtəy tsikasla kà anja Zəzagəla, ŋgaha kaf gesina kà tsikasla bay. Banja godega ahəf anja Zəzagəla azlasləm gə bay kà, azlaanja. ¹⁷ Ahəf delga la abatà takədəval sləm anik la vok ala, ŋgaha tahəd kà makədəvani tsəhay anja ahəf uwatə la fəta

* 11:10 11.10 5Musa 29:4; Mahabay 69.22-23

kà mabəðfla à slaka uwana à abà, takədəvalla vok ala. Uwaga kà apəhay kà à kak, uwana kak zil Yahudiya aw. Kà uwana tatak delga uwana azla Yahudiya tabəzəl kà, lagonay kà, kak babay kabəzal bokuba azlasləm ahàf uwana tabəzal ndzəða kà madegolay iyà gà. ¹⁸ Kà uwaga zlà kà, kapəsew azlasləm ahàf uwana takadaval à vok ala aw. Kà mana kats zlapay ma? Kak kà, sləm ahàf pəra, ndzəða aña sləm ahàf kà matsa à uda kà la iyà gà la abà pəra, awkà sləm ahàf avà ndzəða à iyà gà aw.

¹⁹ Zlahaw, dza la tataka anjul la abà agod: “Zəzagəla adakadaval azlasləm ahàf anik la vok ala, ngaha kà mabəðfla gi à abà la abatà”, agodəy. ²⁰ Hadəy, uwaga kà kità, Zəzagəla akədəvalla vok ala, kà uwana tadiŋ gəl à masla à vok aw. Ama kà anjak kà, avà à ka slaka, kà uwana kadiŋ gəl à masla à vok, kità kà. Kazigəna gəl aw, hòy yewdi aña Zəzagəla! ²¹ Kà uwana baña Zəzagəla asàk azlasləm ahàf dziriga gə, uwana asəlla à uda la vok aw, adàsak à kak babay, à kak aw. ²² Kay, fəl sləm lela, Zəzagəla kà delga, ngaha dzaŋdzaŋ babay. Masla kà dzaŋdzaŋ lakəl aña azladza, uwana tatəðf à ahəŋ la tetəvi aŋha la tsəh, ama kà anjak kà, adəhà à ka delga à kak uwana kada à huma à gay la madəh uwana ahədal à adi, tsa baña kità aw, adànats ka à ahəŋ babay. ²³ Ama azla Yahudiya kà, baña tadza à ahəŋ la dzaŋdzaŋ aŋatà la abà aw, Zəzagəla adàtsəv atà à gəl məŋ aŋatà à gay, kà uwana masla la maslay kà matsev atà à gəl məŋ aŋatà à gay aya. ²⁴ Kak uwana kak zil Yahudiya aw kà, kak bokuba kak sləm ahàf fəta manatsin à waŋ gə, uwana tatsəv à ahàf delga à gay la mtəga. Baña Zəzagəla adəhəŋ kiya uwaga ma, kadzugw kà zlazladfa kà aŋha aña mawulla azla Yahudiya à gəl məŋ aŋatà, uwana à gay uwarà takay? Atà uwana azlasləm ahàf dziriga gə?

Mawul ləv aña Isərayel

²⁵ Azladedə, asa à gi kà kasəlaw nasiri dziriga uwana Zəzagəla afətəlla à ama ala, kà akul aña magay azlazlapay aw. Gəgəðf kà, azlaanik la tataka azla Isərayel la abà kà, asà à atà madiŋ gəl à Zəzagəla à vok aw bə la dziriga. Say baña azlatsəhay dza anik, uwana azla Yahudiya aw, uwana Zəzagəla atsatsəmàni atà, tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok dən, ngaha la lig la ahəŋ azla Isərayel tadədiŋal gəl à vok. ²⁶ Ngaha Zəzagəla adəbəl Isərayel. Bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Masla mabəl azladza kà, adàsə à uda kà la Siyon. Adəzəb tsakana à mayyi à tsəh ala aña Yakuba lakəl ala.

²⁷ Uwanay la uwana makəs vok slawda gulo la atà, à mok uwana gədəzəb atà tsakana lakəl ala,[✧]

Zəzagəla agəðf. ²⁸ Kiya uwaga kà, azla Yahudiya, kà takweskə gay marabəŋ, gay gə la uwaga à uwana, tapakə azlaməna məzam aña Zəzagəla. Uwaga apakə vok kà, kà akul uwana akul azla Yahudiya aw, aña mabəz gəl la abà. Ama kà aŋatà babay kà, Zəzagəla atsatsəmàni atà, ngaha awoyà atà, kà uwana apəh à azlababa aŋatà madzidziga à vok à abà dagay uwarà. ²⁹ Zəzagəla kà, baña adazalla ka kà, bə adazalla ka. Ngaha baña adavà à ka kà bə adavà, abəðfla vok aw. ³⁰ Akul uwana azla Yahudiya aw kà, kakwesəwkə paŋaw aña Zəzagəla dagay uwarà. Ama lagonay kà azla Yahudiya takweskə Zəzagəla, gay gə la uwaga kabəzəw vok mahamay aŋha. ³¹ Ama azla Yahudiya kà, kiya uwaga babay, lagonay

✧ 11:27 11.27 Yesayya 59.20; Yeremiya 31.33-34

kà takweskà Zəzagəla, ɲgaha kabəzaw à gəl la slaka aɲatà la abà. Ama uwaga apakà vok kà, kà atà mabəz vok mahamay babay. ³² Zəzagəla asàkla à ahàl à azladza la tsəh ala gesina, kà atà aɲa makweska masla, adfahàɲ kiya uwaga kà, kà vok aɲa mahamal kà atà gesina.

Zəzagəla kà məɲga, məzləba

³³ Kay ndzer, dzəba aɲha səla aw aɲa Zəzagəla kà məɲga, matsihila aɲha kà zəɲzəɲ, aduwa azlatatak gesina, asəl tatak gesina bay. Madzugway aɲha kà dza abəz kà aw. Zlazladfa kà dza matsən madfehəɲ aɲha.

³⁴ Uwaga bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Uwa asəl, uwana Sufəl Zəzagəla adzugway uwi, 'Dahà uwanay!', ma uwa à uwana agodfal uwi? Dza la ahəɲ aw.

³⁵ Uwa adàvəl tatak à adi uwi, kà masla aɲa magay la goder aɲha la vok uwi? 'Dza la ahəɲ aw', tagòf.'[✧]

³⁶ Haday ndzer kà, dza la ahəɲ aw, kà uwana masla la uwana adfahà tatak gesina. Tatak uwaga gesina tadza à ahəɲ la sifa kà, kà masla, masla la uwana Sufəl lakəl aɲatà. Məzləbà masla aɲa koksikoksi. Amen!

12

Maday delga aɲa masla sləray aɲa Zəzagəla (1 Korintiya 12.1-11; 14.1-25)

¹ Azladedə, tsa aɲa kiya uwanay vok adahama à Zəzagəla kà aɲami zlà kà, gədəv à akul kudfa: Vəwwal vok aɲkul la deɲdaɲ. Vəw vok aɲkul à masla, bokuba tatak uwana takədf à Zəzagəla la ləv tekula, baməraka akul la sifa babay. Gəw azlaaɲha kà makəsəl à gəl. Uwaga la uwana tetəvi dziriga kà masləkawla Zəzagəla. ² Kanəfaw madz à ahəɲ aɲa azladza gudəɲ à vok aw. Ama la uwaga kà, vəw tetəvi à Zəzagəla, avà à akul azlamadzugway mawga kà masla aɲa mabədfa akul. Kiya uwaga kà, kadəsəlaw tatak uwana asa à Zəzagəla, uwana delga, uwana ahəfal à adi, ɲgaha akəsə à vok la tetəvi aɲha la ama bay. ³ Ndzədfa aɲa Zəzagəla, uwana avà à gi kà mapəhakulla kà à aganay; gəgof à kəla uwabeyuwi aɲkul kà kazigəɲaw gəl aw, ama sələw madz à ahəɲ aɲkul. Nəɲəzəw kà mavəy uwana Zəzagəla avà à akul aɲa masəl slaka uwana akul la abà.

⁴ Vok aɲa dza kà tekula pəra gesina, ama vok uwaga kà la azlamanabay anik anik, ɲgaha kəla manabay kà la sləray aɲha. ⁵ La anu babay kà kità. Anu dəɲ, ama kiya anu la sləb vok tekula, kà uwana mədahama gay à vok la Kristu. Anu gesina kà mədanab vok à gay bokuba manabay aɲa vok. ⁶ Zəzagəla avàhà à anu mavəy aɲa sləray aɲha kà la aɲha, la aɲha. Kiya uwana asal mav à anu uwabeyuwi adfahà sləray la mavəy uwana Zəzagəla avəl. Kasəl kà, baɲa Zəzagəla avà à ka mavəy aɲa mapəh gay aɲha kà: Zàɲ, bokuba kasəl, kà uwana Zəzagəla avà à ka maslay. ⁷ Baɲa Zəzagəla avà à ka maslay aɲa madfah sləray à azladza: Zlàk à atà. Baɲa Zəzagəla avà à ka mavəy aɲa matapla à azladza, kiya uwaga tàpatàla, la tetəvi aɲha. ⁸ Baɲa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà madzərədfah azladza ala, dzərədfahatàla. Baɲa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà mavəh tatak à azladza, vəh la ləv tekula. Baɲa Zəzagəla avà à ka à mavəy kà manəɲla

✧ 11:35 11.35 Yesayya 40.13; 55.8; Job 41.11

azladza, nənɣla atà la tetəvi aŋha. Baŋa Zəzagəla avà à ka à mavà y kà madfàhla delga à azladza, fàhà uwaga la marabay.

⁹ Kawoyaw dza la gay gà pəra aw, wòyàw dza la ləv tekula, hòyàw à mawisiga à ahəl. Nəfàw kà uwana delga. ¹⁰ Wòyàw vok akul azlaməna manəfay, kà uwana akul azlaməna huf gày tekula, sləkàwàw azladeda aŋkul dafuwa à gay gəl aŋkul. ¹¹ Vəw vok à sləray la ləv aŋkul gesina, kagaw azlaməna mas aw, zlakàw Sufəl Zəzagəla la ləv aŋkul gesina. ¹² Fəw yewdi kà à uwana à gay Zəzagəla apəh à akul à ahəŋ. Kità kà, rabàw koksikoksi. Basàw ŋgərpa uwana kasaw. Dəvəw kuɖa à Zəzagəla kokuɖa masakal. ¹³ Baŋa azlaməna madɪŋal gəl à vok anik la kuɖa la abà kà, kàləw tatak uwana tanəkudfa aŋha. Kəsàw azlaməlok dza uwana tatsa à mtəga aŋkul la ahəl səla.

¹⁴ Dəvəw kuɖa à Zəzagəla kà azladza uwana tatərəb akul, katsafaw la atà aw. ¹⁵ Rabàw la slaka gà la azladza uwana tarabay. Tawàw la slaka gà la azladza uwana tataway babay. ¹⁶ Tsənàw vok gay la azlaməna magay aŋkul, kazigəna gəl aw, baməraka sləray uwali fàhəŋ bəziga aŋa sləray la ahəŋ aw. Kadzugwaw aw 'Anu azlaməna matsihilaga', kagodfaw aw.

¹⁷ Baŋa dza adfahakulla mawisiga à vok kà, kawulawwalla mawisiga à adi aw. Dəhàw haŋkəli kà madfehəŋ, kà uwana ahəd la slaka azladza gesina. ¹⁸ Wədfəw vok à uda la uwana la abà kaslaw gesina, kà akul aŋa madz à ahəŋ la lapiya la abà, la kəla uwabeyuwi à baŋa akəsə à vok. ¹⁹ Akul azlaməna gay ləv gulo kawulawla mawisiga à azladza à adi aw, ama sàkàwla kà la Zəzagəla la ahəl, à mapak ləv uwaga kokuɖa gəl aŋha pəra. Kà uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà:

"Tatak mawisiga uwana azladza tafahakullaŋ à vok kà, gi la uwana gədàpəlla à akul goder aŋha', Sufəl Zəzagəla agodf."✠

²⁰ Wakitə Zəzagəla agodf aya kà:

'Baŋa masla məzam aŋak la may gà, vəl tatak may, baŋa la nəlay gə, təfàlla iyaw. Baŋa kadfahalaŋ kiya uwaga, masal aŋak adəfahalla sləray ŋgaha adəpəh gay la ləv ala.'✠

²¹ Kavà tetəvi à mawisiga kà makəfasl à ka aw, kəfəsl à mawisiga la madfàh delga.

13

Mawulla gəl à vəfah la huma aŋa azlaməna makor kutso

¹ Kəsàw gay aŋa azlaməna makor kutso, kà uwana azlauwana la ndzəɖa gesina kà Zəzagəla la uwana avà à atà, ŋgaha masla la uwana abək atà à ahəŋ. ² Kità kà, dza uwana adzadzəŋ gəl ala la huma aŋa azladza, uwaga kà adzadzəŋa gəl ala kà la tatak uwana la afik Zəzagəla afà à ahəŋ, azlauwana tafəhəŋ kiya uwanay kà tadəbiy seriya à gəl aŋatà. ³ Ama baŋa azladza, uwana tafəh delga kà, guba aza atà kà azlaməna makor kutso aw, say azlaməna madfàh mawisiga la uwana guba az atà pəra. Baŋa asa à akul kà guba aŋa maz akul la huma aŋatà aw kà, fàhàw delga, kà akul aŋa mahəd' à atà à adi. ⁴ Kà uwana azlauwana takoray kà, tafəhəŋ kà sləray uwana Zəzagəla afà à atà à ahəl kà mazlak ka aŋa madfàh delga. Baŋa kadafahaw mawisiga kà, guba akəs akul kà atà, kà uwana ndzəɖa uwana Zəzagəla avà à atà kà, avà à atà kà deyday aw. Atà kà, azlaməna

sləray aŋa Zəzagəla, kà mapəhla mapak ləv aŋa Zəzagəla ala lakəl aŋa azlauwana tadāh mawisiga, kà maďāh à atà seriya à gəl. ⁵ Tsa baŋa kiya uwanay kà, say məkəsay gay aŋa azlaməna makor kutso, kà huma yewdi pəra aw, ŋgaha la seriya uwana la abà atəď anu à gəl aw. Ama kəsàw gay aŋatà, kà uwana kasəlaw la ləv la tsəh kà, tetəvi uwaga kà asa kà à Zəzagəla babay.

⁶ Gay gə la uwaga à uwana, kapələw hadama babay. Zəzagəla abək à azlaməna mazəb hadama à ahəŋ, kà atà aŋa maďāhla sləray uwaga lela. ⁷ Pəlāw à azladza uwaga gesina tatak uwana tanava à akul. Pəlāw hadama à azlaməna mazəb hadama, pəlāw duwan à azlaməna mazəb duwan. Kəsàw gay à azladza uwana la ahəl ala takor kutso lela.

Mawoy vok kà anu kà anu

⁸ Kadzaw à ahəŋ la goder aŋa dza la vok aw. Goder aŋkul kəla kà, say mad à huma à gay la mawoy à azladza anik la abà. Kà uwana dza uwana awoya azlaməna magay aŋha kà, anəfa mapəhay aŋa Zəzagəla lela. ⁹ Haday, Zəzagəla agəď à anu:

'Kada à gəl gaw aw, kakəď dza aw, kada gəl aw, kakəďfa yewdi à azlatatak aŋa azladza anik à vok aw.'

Azlamapəhay uwaga, la azlaanik gesina kà, tahama à abà à uwana agəď: 'Wòyàŋ masla magay aŋak, bokuba uwana kawoya gəl aŋak bay.'[☆]

¹⁰ Dza uwana awoya masla magay aŋha kà, adahalaŋ mawisiga à vok aw. Kità kà baŋa kawoya azlaməna magay aŋak kà, kanəfa mapəhay à uda gesina.

Mawul à waŋ aŋa Kristu kà nekwa

¹¹ Wəďaw vok à uda, tsa kasəlaw mavakay uwaga lagwa kà, tsənəwla adagay kà uwana kaslə uwana Zəzagəla adəbəl anu aŋa tetuwa kà nekwa. Uwaga kà kərkər bokuba la mavakay uwana məďiŋ gəl à Yesu Kristu à vok dadəŋ aw. ¹² Vəď la uwaga adà à lig, afats la uwaga atsa à afik. Lagwa kà mənəfa à sləray aŋa mələs aya aw. Mətsokw azlatatak guvəl uwana à abà, məpala guvəl la afats. ¹³ Məhəd lela, azlauwana taday la ufaka la abà. Məgà azlaməna mas guzu aw, mələlim lakəl aŋa tatak may aw, məďahà mabila baməraka la mana mi aw, məďahà magazlay la azladza aw, ŋgaha məkadə yewdi à tatak aŋa azladza anik à vok aw. ¹⁴ Mətsokw Yesu Kristu à vok bokuba tatak guvəl gami. Kadzugwaw à azlatatak mawisiga, uwana asa à vok aŋkul kà maďəhəŋ aw.

14

Azlaməna ndzəďa gə la azlaməna maruw vok à ahəŋ gə

la tetəvi aŋa Zəzagəla la ama

¹ Kəsàw azlauwana taruw vok ahəŋ la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh la ahəl səla, kadzedzinaw madzugway aŋatà aw. ² Uwaga gəpəh à akul kà, lakəl aŋa tatak may kaykay. Azladza anik kà, tatak may uwanay kà, asləh kà mazuway tasəl magəďay aw bə mazuway pəra, ama dza uwana aləg mahənay la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh kà, apəď sləb aw, azuway kà bəsla agər à abà pəra. ³ Ama dza uwana amanay gesina kà, apəsew dza anik uwana apəď sləb uwaga aw. ŋgaha dza uwana apəď sləb aw kà,

☆ 13:9 13.9 2Musa 20.13-15,17; 3Musa 19.18; 5Musa 5.17-19.21

adziyukw à masla mapad sləb babay aw, kà uwana Zəzagəla kà akəs masla maman tatak uwaga gesina. ⁴ Kak ma, kak uwa, kagod kà madziyukw à magamza anja dza anik, uwana adfəh sləray mawisiga uwa? Say mənğa anja la uwana apəhaalla, à baņa adahanj kà delga aw ma mana anjak la abà ma? Adətəf à ahəj aw kà uwana mənğa anja uwana la afik, adənəŋla kà masla anja matəfay à tetəvi anja la tsəh ala aw. ⁵ Azladza anik tadzugway kà mavakay anik aduwa azlaanik la huma yewdi anjatà, ama la yewdi anja azladza anik mavakay gesina kà kalkal. Say dza asəl uwana adzugway la ləv anja la tsəh la paraka. ⁶ Dza uwana adzugway kà, mavakay anik aduwa azlaanik adzugw kiya uwanay kà, asləkawla Sufəl Yesu. Dza uwana apad sləb tasləkaw, kikay agodfiya à Zəzagəla lakəl anja uwana azuway. Dza uwana apad sləb bay adahanj kiya uwaga kà masləkaw Sufəl babay, ŋgaha kikay agod à Zəzagəla lakəl anja uwana azuway babay. ⁷ Kità kà dza la ahəj, adza à ahəj kà aslasl gəl anja aw ŋgaha dza la ahəj amətsay kà anja aslasl gəl anja babay aw. ⁸ Kà uwana baņa anu la sifa kà, anu la sifa kà anja mədāh sləray anja Sufəl, uwana anjal anu, ŋgaha baņa məmətsay kà, məmətsay mamətsay gesina kà, kà anu azlaanja Sufəl Yesu Kristu. ⁹ Kà uwana Sufəl Yesu Kristu aməts, ŋgaha awul à uda la mamətsay, kà masla anja magay Sufəl anja azlamazimnekif la azladza uwana la sifa bay. ¹⁰ Tsa anja kiya uwanay ma, kak ma kak uwa, à uwana kapəsew deda magay anjak uwa? Ŋgaha ma kak ma kak uwa? Məsəl gesina gami kà, mədada à huma seriya anja Zəzagəla. ¹¹ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà. Sufəl Zəzagəla agodf: 'Gəgodf la dziriga: Kəla dza adəkədedf à ahəj la huma gulo. Ŋgaha kəla uwabeyuwi adəpəhay la paraka kà: Kak Zəzagəla la uwana la maslay gesina,'^{*} tadəgodfay. ¹² Uwabeyuwi adətugw uwana adafahəhəj la huma Zəzagəla, la paŋaw anja la paraka.

Mədfaha haŋkəli kà azladeda gami maruw vok à ahəj gə

¹³ Tsa baņa kiya uwanay kà, məsak à madziyukw à vok à dagay. Dahəw haŋkəli kà akul anja madfəh uwana atsala matekwid à deda ankul, ŋgaha kà madukw masla à tsakana à abà aw. ¹⁴ Gi dza anja Sufəl Yesu, ndzer kà, tatak gesina kà masləhay gə la ahəj aw, ama baņa dza anik adzugway kà, tatak anik masləhay gə la ahəj, kitə uwaga kà, afa à gay aw, kà uwana kà anja kà, asləh hadfay. ¹⁵ Baņa katafadf ləv à deda anjak la tatak may, uwana kazuway kà, kiya kawoyan aw. Kà uwana Yesu Kristu kà aməts kà anja babay. Səl kà, uwana kazuway kà, atafadalla ləv la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh aw. ¹⁶ Ama kà anjak kà, tatak gesina kà masləhay gə la ahəj la huma anjak aw, ama baņa kasəl kà azladza tadəpəh mawisiga lakəl anja kà səkəl, ŋgaha kà atə anja matugw mawisiga aw. ¹⁷ Makoray Zəzagəla kà gay anja mazuway la masay aw. Ama uwaga kà gay anja dziriga ŋgaha la marabay, uwana Masasəfok Zəzagəla avəy la lapiya, awkə gay anja tatak uwaga la abà aw. ¹⁸ Dza uwana adfəh sləray anja Yesu Kristu kiya uwanay kà, Zəzagəla adəwoyən, ŋgaha azladza tadəsləkaway babay. ¹⁹ Tsa baņa kiya uwanay kà, məwədf vok à uda kà madfəh uwana azlaka à azladza kà madz à ahəj la lapiya, la maham à gay à vok gami la abà, ŋgaha uwana adazigən azladza anik la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh. ²⁰ Kawisə sləray

^{*} 14:11 14.11 Yesayya 45.23

an̄a Zəzagəla ala la tatak uwana kà manay aw. Kay kà, tatak masləhay gà la ahəŋ nəma kà, ama baŋa azladede an̄ak tadəsokw à tsakana abà kà, uwaga kà delga kà manay aw. ²¹ Ama uwana delga kà, kaďaha tatak uwana adədukw deda an̄ak à ahəŋ, adəgay mapad sləb uwaga baməraka adəgay mas guzu, adəgay bə mana beymi uwana adukw deda an̄ak à ahəŋ kà, kafa gay aw. ²² Uwana kasəl lakəl an̄a uwaga kà, fà uwaga à tsəh kuvəl an̄ak, uwaga kà la tataka an̄kul la Zəzagəla pəra. Marabay agay la dza uwana adəhan̄ tatak la kokuďa maďək gəl à ahəŋ səla. ²³ Ama dza, uwana abək gəl à ahəŋ səla, lakəl an̄a tatak may, azuway la maďək gəl à ahəŋ, səlà kà seriya adəkəsəy, kà uwana bə la maďək gəl à ahəŋ səla an̄ha kà, asakal à tsəh ala kà mazuway aw. Kà uwana kəla tatak uwana məďehəŋ la maďək gəl à ahəŋ səla la huma Zəzagəla kà tsakana.

15

Maďah uwana azlak azlamagabəď gà

¹ Anu uwana mədahənyay la tetəvi an̄a Zəzagəla la tsəh kà, məzlaka azlauwana tahənyay dadəŋ aw, məďahan̄ kà uwana akəsə à anu à gəl pəra aw. ² Say məďahan̄ kà uwana akəsə vok kà an̄a azladede gami, məzlake atà kà atà an̄a mazigənyay la tetəvi an̄a Zəzagəla la tsəh. ³ Yesu Kristu la gəl an̄ha bay kà, ayəh tetəvi kà maďah uwana asà à gəl an̄ha aw. Ahənà gay uwana ala, tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Magodəhay an̄a azlaməna matsək à ka magodəhay à gəl kà, awul à gəl gulo,'[✠]

agodf. ⁴ Tekedfik, kəla tatak uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà kà, tatsetsər uwaga kà matapanula dziriga, kà anu an̄a makəď yewdi à uwana à abà, Zəzagəla apəh à ahəŋ kà maďehəŋ kà uwana la wakità Zəzagəla la abà adzərəďah anu ala, ŋgaha kà anu an̄a matsizlla à ahəŋ lela. ⁵ Zəzagəla adzərəďah anu ala kà uwana apakənu la kà anu magay mazlaməna mabasij, ŋgaha anu an̄a magay la paŋaw tekula, bokuba uwana Yesu Kristu adəhan̄ bay, ⁶ kà akul gesina an̄a mazləb Baba an̄a Sufəl gami Yesu Kristu la paŋaw tekula.

Kəsəw vok kà akul à akul

⁷ Kità kà, kəsəw vok kà akul à akul bokuba uwana Yesu Kristu akəs akul. Dahəwwəŋ kiya uwaga, kà azladza an̄a mazləb Zəzagəla. ⁸ Gi, gəpəh à akul la paraka, Yesu Kristu apakə magamza an̄a azla Yahudiya, kà masla an̄a mapəhatəla kà Zəzagəla kà adəh fida aw. Asəl mahən uwana ala Zəzagəla apəh à azlababa an̄atà à ahəŋ. ⁹ Asà à waŋ babay, kà azlauwana azla Yahudiya aw an̄a mazləbay, kà azlatatak dzəba an̄ha səla aw gə uwana adəhan̄. Uwaga kà bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà lakəl an̄ha:

'Kà gay uwanay gəďəzləb kà la tataka azladza la abà, gəďəzləb kà la azla-mahabay.'[✠]

¹⁰ Gay Zəzagəla agodf aya kà:

'Akul uwana akul azla Yahudiya aw, rabəw la slaka gə, la azlatsəhay an̄a Zəzagəla uwana akəs atà dagay uwarà.'

¹¹ La slaka anik la abà aya tagodf:

'Akul uwana akul azla Yahudiya aw, zləbàw Sufəl Zəzagəla. Dza atəm à uda aw, zləbàw masla gesina.'✧

¹² Yesayya, masla mapəhal gay ahəl anja Zəzagəla agòd babay:

'Dza anik adàsa à uda la tsəhay anja Yese la abà, adàsa à waŋ kà makor azladza uwana azla Yahudiya aw, tadəfay manəwəŋ anjatà à masla à afik kà mabəl atà.'✧

¹³ Zəzagəla uwana av manəwəŋ, ahənəkulla la marabay, ŋgaha akul anja mabəz lapiya la ləv la tsəh, kà uwana kadiŋaw gəl à masla à vok kà, manəwəŋ ankul lakəl anja adahən ala pawasla, la ndzəfa anja Masasəfok tsikasla.

Pol apəh gay lakəl anja sləray anja uwana adəhan

¹⁴ Azladedə gulo, gi la aslasl gəl gulo kà, gəsəl kà kadəhàwwàŋ kà la tetəvi anja, kasələw dziriga gesina, ŋgaha kasələw tetəvi anja mawalla kà vok hanəkəli à gəl. ¹⁵ Ama bə la uwaga, la azlaslaka anik la wakità uwanay la abà, gətsetsər à atà kà, la maz kuda à zagəla lakəl anja azlatatak anik anik, kà anja mavika akul aw. Gətsetsər bokuba uwanay, kà dzəba anja səla aw uwana Zəzagəla adəhagəŋ. ¹⁶ Bokuba magoɔday kà, afə gi à ahəŋ kà magamza anja Yesu Kristu la tataka azladza uwana azla Yahudiya aw. Gəvə vok gulo à Zəzagəla tetuwa, kà maz gay marabəŋ, gay gə à uwana atsà à waŋ la slaka anja. Gəziŋ kà à azlauwana azla Yahudiya aw, kà atà anja madiŋ gəl à masla à vok, ŋgaha kà uwana Masasəfok tsikasla afə à fəta à awtəy kà anja. ¹⁷ Kà sləray anja Zəzagəla uwana gədehəŋ kà, gədeɔd gay ləv, kà uwana gi la ahəl anja Yesu Kristu. ¹⁸ Kà uwana gəpəhay lakəl anja tatak anik aw, say uwana Yesu afə à gi à ahəl. Masla avə à gi ndzəfa, kà madla azladza uwana azla Yahudiya aw à huma Zəzagəla, kà atà anja makəs masla. Adəhəŋ kiya uwanay kà, kà azlagay uwana gəpəh, ŋgaha azlatatak uwana gədəhan. ¹⁹ Adəhə azlanadzipo tsəhay anik anik la ndzəfa anja Masasəfok tsikasla babay. Kiya uwaga gəsləhà gay marabəŋ à azladza ala gesina lakəl anja Yesu Kristu, adzəkà à vok dagay la Urusalima tsərəh à gudəŋ Iliriya. ²⁰ Ama gi kà gəhika kaykay maz gay marabəŋ kà la slaka uwana azladza tatsən gay lakəl anja Yesu Kristu dadəŋ aw, kà uwana asa à gi maziŋ la slaka uwana azladza tatsənəŋ aw kà gi asa à gi mabəɔd sləray anja dza anik à gay dzəgov aw.

²¹ Gi kà, gədehəŋ bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Azlauwana tapəh à atà tatak lakəl anja aw kà, atà kà tadənəŋəŋ. Azlauwana tatsən tatak lakəl anja aw bay tadatsən gay marabəŋ,' Zəzagəla agòd.

Pol adzugw mad à Rom

²² Asik dəŋ gəɔdəbərzl ala kà manəŋ akul à gay, ama gəbəzà tetəvi aw. ²³ Mavay dəŋ à uwana gədayah tetəvi la iyaw tugwi kà manəŋ akul à gay, ama sləray akəs à gi à ahəŋ. Lagwa kà, sləray gulo la kutso uwanay la abà kà, adakəɔd gəl à ahəŋ. ²⁴ Gədzugw mad à awtəy à slaka ankul, gəɔdada à ahəŋ ŋuv la slaka ankul kà manəŋ vok. La lig la ahəŋ kà pəra, gəɔdada à Espaniya. Asa à gi kà kadəzlakaw gi la mauguzahay gulo uwaga la abà gəɔdədehəŋ. ²⁵ Ama lagonay kà, gəwul à Urusalima dadəŋ, kà madla tatak mazlakay à azladza anja Zəzagəla la abata. ²⁶ Kà uwana azlaməna gay

Zəzagəla uwana la abanay la Makeduniya, la azlauwana la Akayya tarəb kà maham gay à sili à vok kà masləl à azlaməna kuɖa la tataka maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la Urusalima. ²⁷ Uwaga kà, atà tadzùgw la gəl aŋatà, ama uwaga kà azlayla kà vok aŋa mafehəŋ kiya uwaga. Haɖay, kà uwana azla Yahudiya tazlāk azladza uwana azla Yahudiya aw, kà atà aŋa maɖəz mapis gay à vok aŋa Zəzagəla mənɔŋa. Kità kà delga, kà azladza uwana azla Yahudiya aw, tazlaka atà la azlatatak uwana tabəzəl la gudəŋ la vok babay suwaŋ. ²⁸ Baŋa gədədəv uwaga à gay, gədəbək atà tatak uwana tabək gi à ahəl gesina, gədəwul à lig, kà mad à Espaniya, ama gədəguway kà la gudəŋ aŋkul, la Rom dadəŋ. ²⁹ Gəsəl kà aŋa gədəzlaŋal à slaka aŋkul kà, Yesu Kristu adəpis anu gay à vok mənɔŋa, la maham gay à vok gami la abà.

³⁰ Azladedə, kamkam, gəgəɖ à akul la sləm aŋa Yesu Kristu, kà uwana Masasəfok tsikasla apakà anu ala kà mənə mawoy vok kà anu à anu. Kamkam zləkəw gi la madəv kuɖa à Zəzagəla, dəvəwwal kuɖa kà aŋulo la ləv tekula, ³¹ kà azlaməna kutso Yahudiya uwana tasəl Yesu Kristu aw, kà gi aŋa mad à ahəl aŋatà aw. Dəvəw kuɖa à Zəzagəla babay, kà tatak uwana la ahəl gulo aŋa makəs à vok à azladza la abatà la Urusalima. ³² Kità kà, baŋa asa à Zəzagəla kà, gədəsa à waŋ à slaka aŋkul kà la hazlakhazlak. Nɔgaha mədəhama gay à vok la marabay mənɔŋa la abà. ³³ Zəzagəla masla aŋa mavəh lapiya afa à akul sləm. Amen!

16

'Ayyi' aŋa Pol uwana adahaŋ à azladza anik

¹ Iyay, gəpəh à akul lakəl aŋa deda gami misga, Febe, uwana adahà sləray la tataka maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla la abà la Kenkeriya. ² Kamkam, mək uwana adəbəza à slaka aŋkul kà, ɖakəsəw masla la ahəl səla la sləm Sufəl gami Yesu, bokuba uwana azlayla azlaməna gay Zəzagəla tadehahəŋ. Zləkəw masla la azlatatak uwana anəkudə aŋha gesina, kà uwana masla kà, azlakà à azladza aŋuvaw baməraka gi babay. ³ 'Ayyi' gəgəɖ à Pərəskila atà la zil aŋha Akilas. Atà uwana mədəhà sləray aŋa Sufəl gami Yesu Kristu la slaka gə. ⁴ Mok uwana uwarà azladza tatərəbà gi kà, tasà à waŋ kà aŋa matəf gi, tafà à gəl aŋatà aw, 'Kikay' gəgəɖ à atà mənɔŋa, gi pəra à uwana 'Kikay' gəgəɖ à atà aw, azlaməna maɖiŋal gəl à vok, uwana azla Yahudiya aw gesina babay kà: 'Kikay', tagəɖ à atà. ⁵ 'Ayyi' gəgəɖ à azlaməna gay Zəzagəla uwana tahaməh gay à vok kà madəv kuɖa la mtəgə aŋatà aya. 'Ayyi' gəgəɖ à slawda gulo Epaynet, uwana atsəv vok à maɖiŋal gəl à Yesu à vok à abà la kutso Asəya. ⁶ 'Ayyi' gəgəɖ à Mariyama, uwana adahà sləray mənɔŋa kà aŋkul. ⁷ 'Ayyi' gəgəɖ babay à Andəronikus atà la Yuniyas uwana la tsəhay gulo. Mədzà à ahəŋ la daŋay anina. Atà uwana azlazəɖzəɖ gə la tataka aŋa azlaməna matapla la abà. Atà la uwana tatsəv vok à maɖiŋ gəl à Yesu à vok kà gi.

⁸ 'Ayyi' gəgəɖ à slawda gulo Ampəliyatus uwana anu tekula la ahəl aŋa Sufəl. ⁹ 'Ayyi' gəgəɖ à Urban, slagama gami la sləray aŋa Yesu Kristu la abà atà la Sətakəs slawda gulo. ¹⁰ 'Ayyi' gəgəɖ à Apel, uwana asə ŋgəpə kà sləm aŋa Yesu Kristu, ŋgaha agəɖ à afik ndzer, ŋgaha 'Ayyi' gəgəɖ à huɖ gəy aŋa Arisətəbul. ¹¹ 'Ayyi' gəgəɖ à tsəhay gulo Herodiyon, 'Ayyi' gəgəɖ à azlaməna gay Zəzagəla la huɖ gəy aŋa Nartsəs. ¹² 'Ayyi' gəgəɖ à Tərifən

atà la Tërifos, azladedà gami misga uwana tadfàh slëray anja Sufël Yesu. 'Ayyi' gëgod aya babay à Persëda, deda gami misga uwana adfàh slëray la ndzëda kà anja Sufël. ¹³ 'Ayyi' gëgod à Rufus, dza dziriga gà, uwana la tetëvi anja Sufël la tsëh. 'Ayyi' gëgod à iyà anja uwana afà à gi slëm bokuba gi bëzi manëdal anjiz à gël anja bay. ¹⁴ 'Ayyi' gëgod à Asënkërit, à Felegon, à Hermës, à Patërobas, à Hermas, la azlamëna madinjal gël à vok anik gesina, uwana atà nna la abà gà. ¹⁵ 'Ayyi' gëgod babay à Filolog atà la Yuliya, Nere misga atà la deda anja duguga. 'Ayyi' gëgod à Olimpas la azlamëna gay Zëzagëla anik gesina uwana atà nna la abà gà bay.

¹⁶ Dahàhàw vok 'Ayyi' kà akul à akul. Maham à ahëj dza gesina uwana tadinj gël à Yesu Kristu à vok, 'Ayyi', tagod à akul.

Hëlàw à ahëj kà azlamëna gay Zëzagëla fida gà

¹⁷ Azladedà, 'Kamkam' gëgod à akul, dahàw hanjëli kà azladza uwana tatsëd gay à gay uwana à tsëh tatàpakulla. Kà atà tatsàlla kà mavàhla à wanj, nğaha tanis akul à ahëj la tetëvi la tsëh, atà kà kagagamawla vok ahàl akul nna aw. ¹⁸ Kà uwana tsëhay dza uwaga kà, tadfàh slëray anja Sufël gami Yesu Kristu aw, tatuway kà vok anjatà përa. Tapapat azladza la azlagay namnamga, uwana atsa à wanj la panjaw anjatà la awtày. Kità à uwana tavavar azladza uwana kokudà masël godega anja gay uwaga. ¹⁹ Kà anjkul kà, dza gesina tasëlay kà, kakësàw gay anja Sufël gami. Gi la marabay mënğa kà akul, nğaha asa à gi babay kà kagaw azlamahanay gà, kà madfàh uwana delga kà akul anja mahoy à mawisiga à ahàl. ²⁰ Zëzagëla masla mavàh lapiya à azladza, adàdzam gël à seteni ala la tsëh à asik anjkul la huma la gay.

Sufël gami Yesu Kristu apis akul à gay à vok.

²¹ Bà gotënanj kà 'Ayyi' Timotawus, uwana mëdàh slëray anu sëla, agod à akul. Azlatsëhay gulo Lutsëyus la Yason la Sosëpatër kà 'Ayyi', tagod à akul babay.

²² 'Ayyi' gëgod à akul, à gi Tertsëyus uwana gëtsetser gay anja Pol uwanay à wakità uwanay à abà, 'Ayyi' gëgod à akul babay, la slëm anja Sufël gami.

²³ 'Ayyi' Gayyus agod à akul babay. Gi la azlamëna gay Zëzagëla gesina madz à ahëj kà la mtëga anja la abanay. Erastus, masla makës sahar anja huf gudëj uwanay, atà la deda gami Kwartus tadfaha à akul 'Ayyi'.

((²⁴ Sufël gami Yesu Kristu apis à akul gay à vok lela! Amen.))

Pol azlëb Zëzagëla

²⁵ Mëzlëbà Zëzagëla uwana avà à akul ndzëda kà madz à ahëj lela la tetëvi anja la tsëh. Bokuba uwana apëh à azladza la mok uwana gëzà à atà gay marabëj lakël anja Yesu Kristu. Gay mahad vok à ahëj gà anja Zëzagëla bay kà, apëhay à anu kà kalkal la uwaga. Kà uwana tatak uwaga kà, Zëzagëla afëtàla à azladza la adi ala dagay uwarà aw. ²⁶ Ama lagonay kà, Zëzagëla adafëtala à azladza la adi ala la dazuwaya. Apëhatàla kà la maz à atà uwana azlamëna mapëh à atà gay à ahàl tatsëtser lakël anja Yesu Kristu. Zëzagëla uwana adëv à gay aw kà, asal kà azladza tsëhay gesina tadinjal gël à masla à vok, takës gay anja.

²⁷ Mëzlëbà Zëzagëla anja tsëràh à awtày. Masla kokudà gël anja la uwana akor matsihila dziriga, mëzlëbà masla la slëm anja Sufël gami Yesu Kristu. Amen!

MATERA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KORINTIYA Première Lettre de Paul aux Corinthiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akəsàni gi, la mawoyəŋ aŋha, kà gi aŋa magay masləlay aŋa Yesu Kristu, gətsetser wakità uwanay la ahəl gulo la slaka gà, anu la Sostenus, deda gami.

² Mətsetseray kà akul azlaməna masla gay Zəzagəla, uwana la Korintiya, azlauwana matsatsamani atà gà, kà atà aŋa madz à ahəŋ kà ahəl aŋa Zəzagəla Baba, ŋgaha uwana azlaaŋa la Yesu Kristu la abà, ŋgaha azlauwana tatsəl sləm aŋa Sufəl gami Yesu Kristu à gay gesina, uwana Sufəl gami babay suwaŋ. ³ Zəzagəla Baba gami, la Sufəl Yesu Kristu tapis à akul à gay à vok la mav à akul lapiya.

Tatak dzəba aŋha səla aw gà, uwana tabəzal la Korintiya

⁴ Kikay gəgod à Zəzagəla gulo koksikoksi lakəl aŋkul, kà vok mahamay uwana avà à akul la Yesu Kristu la abà. ⁵ Ama la maham gay à vok aŋkul la abà la Yesu Kristu, kabəzàw à gəl la azlatatak delga delga gà uwana la abà, tavà à akul gesina, haɗay, la azlamavày aŋa tatak, aŋa gay aŋha, ŋgaha la masələy aŋa gesina. ⁶ Ndzer, gay lakəl aŋa Kristu uwana tazàŋ kà, adàla slilih la akul la abà. ⁷ Kà uwaga mavày aŋa Zəzagəla gesina kabəzàwwal, akul uwana kakudaw kaslà mas à waŋ aŋa Sufəl gami Yesu Kristu. ⁸ Masla kà aga la ahəŋ azlaka akul, kà akul magay matsizl à ahəŋ gà tsərəh à mavakay uwatà, kà dza aŋa maɓəz tetəvi aŋa masləh akul à vok, la vuɗ seriya aŋha aw. ⁹ Zəzagəla la gəl aŋha, la uwana azalà akul, kà akul magay tekula la Kona aŋha la abà, Yesu Kristu, Sufəl gami. Zəzagəla la uwana dziriga.

Mavàhla la tataka azlaməna madiŋal gəl à vok

¹⁰ Azladedda gulo, gədəv à akul kuɗa la sləm aŋa Sufəl gami Yesu Kristu: Dzàw à ahəŋ la matsən vok gay la abà, mavàhla apaka vok la tataka aŋkul la abà aw, gàw la maham gay à vok la abà, la madzugway tekula la abà ŋgaha la paŋaw tekula. ¹¹ Azladedda gulo, gəpəh à akul kiya uwanay kà, kà uwana azlaməna huɗ gày aŋa Kəlowe, misga, tasà à waŋ kà mapəh à gi kà magazlay la ahəŋ la tataka aŋkul la abà, tagòɗ à gi. ¹² Uwana gəpəh à akul uwanay kà, kà uwana kəla uwabeyuwi aŋkul kà, apəhay kà paŋaw gərgər. Anik agod: ‘Gi aŋa Pol’, anik: ‘Gi aŋa Apolos’, anik aya: ‘Gi aŋa Piyer’, ŋgaha anik aya: ‘Gi aŋa Kristu’. ¹³ ŋgaha ma, kadzugwaw ma, vok aŋa Kristu ma aslaha vok ala gərgər dəŋ, kagodaw takay? Awma Pol la uwana aməts à ahàf à adi kà aŋkul takay? Awma tafahakulla batem la sləm aŋa Pol kəla ay? ¹⁴ Kay, kikay gəgoday à Zəzagəla, kà uwana gəɗahà batem à dza aw, say Kirəspus atà la Gayyus pəra. ¹⁵ ŋgaha à dza agəɗiŋ à afik kà adahà batem la sləm gulo aw. ¹⁶ Iyay, haɗay təga, avikà gi, gəɗahà batem à huɗ gày aŋa Estefanas təga, ama gəɗahàŋ à dza anik aya, gəl agod à gi aw. ¹⁷ Ama gi kà, Zəzagəla asləl gi à waŋ kà maɗàh batem aw, asləl gi à waŋ kà maz gay marabəŋ, ŋgaha gəzəŋ kà la kokuɗa haŋkəli

aŋa sləb vok, ŋgaha gi aŋa mapəsew mamətsay aŋa Kristu la ahà à adi aw.

Ndzəda aŋa Zəzagəla la matsihila aŋha

¹⁸ Gay lakəl aŋa maməts à ahà à adi aŋa Kristu apakà bokuba tatak deyday la huma yewdi aŋa azladza, uwana takəs tetəvi aŋa gày akəl. Ama kà aŋami uwana Zəzagəla abəl anu kà, məsəl kà gay uwaga kà la ndzəda aŋa Zəzagəla. ¹⁹ Bokuba uwana tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà, agod kà: “Gədakalàh hanjëli aŋa azlaməna masəl tatak à ahəŋ, gədawits masəlay aŋa azlaməna matsihila ala.”[✧] ²⁰ Tsa kiya uwaga ma, mana azlaməna hanjëli tapəhay aya zlà ma? Baŋaw azladza mawur gəl gə, la azlaməna mats gay la gudəŋ uwanay la vok ma? Zəzagəla apəhla ala kà, masəlay aŋa gudəŋ à vok uwanay kà magay kusoŋu.[✧] ²¹ Azladza gudəŋ à vok la hanjëli, tanəŋa tatak uwana Zəzagəla adəhəŋ la matsihila aŋha, ama tasəl masla aw. Gay gə la uwaga à uwana, Zəzagəla adəhla sləray la azlagay uwana məpəhay, kà uwana atà tagod kà: “Uwanay kà azlatatak kusoŋu gə pəra.” Zəzagəla akəs kà uwaga kà, maḃəl azlauwana tadin gəl à masla à vok. ²² Azla Yahudiya kà, asa à atà manəŋ azlanadzipo, ŋgaha kà atà aŋa masəlay kà sayda gami kà dziriga. Azla Gərək kà, tayàh kà atà masəl Zəzagəla la aslasl gəl aŋatà. ²³ Kà aŋami kà, məziŋ kà lakəl aŋa Yesu Kristu uwana tazləl à ahà à adi. Baŋa azla Yahudiya tatsən uwaga kà, azin à atà à gəl, ŋgaha azladza anik kà tagod: “Kà gay kusoŋu!” ²⁴ Ama azladza uwana Zəzagəla atsatsəmàni atà, kà atà aŋa magay azlaaŋha kà, amiyaka tadagay azla Yahudiya, amiyaka tadagay azlatsəhay azla Yahudiya aw bay, kà aŋatà kà, gay uwanay kà gay deyday aw, kà uwana tasəl kà Yesu Kristu kà apəhla ndzəda aŋa Zəzagəla la matsihila aŋha ala babay. ²⁵ Azlaanik tagod kà, uwana Zəzagəla adəhəŋ kà kusoŋu, ama tasəl kà kusoŋu uwaga aduwa hanjëli aŋa dza la kayak aw. Tadzugw kà guḃguḃ uwaga aduwa ndzəda aŋatà la kayak gesina aw.

²⁶ Azladedə, nərəzəw gəl aŋkul, akul uwana Zəzagəla azalà akul tsi. La yewdi aŋa azladza kà akul məna makor hanjëli, la maslay, la masləkaway la ahəŋ məŋga aw. ²⁷ Ama Zəzagəla atsatsəmàni azlauwana azladza tazalà à atà ala azlakusoŋu, kà atà aŋa makəl ziruwi à azlamatsihila gə à gəl. Atsatsəmàni azlaguḃguḃga, kà makəl ziruwi à azlandzəda-ndzədaga aŋa gudəŋ à vok uwanay à gəl. ²⁸ Atsatsəmàni aya azlauwana, azladza gudəŋ à vok tanəŋa atà bokuba azlatatak mapəsew atà gə, kà atà makəl ziruwi à azlaməŋga à gəl. ²⁹ Kiya uwaga kà dza la ahəŋ: ‘Gi’, agoday la huma Zəzagəla kà mats zlapay aw. ³⁰ Ama akul kà, Zəzagəla azalà akul, kà maḃam gay à vok la Yesu Kristu la abà. Kà uwana Kristu la uwana aga matsihila gami, uwana asà à ahəŋ la zagəla la afik, mədapaka azladza aŋa Zəzagəla, sà sətaka adagay, mədapəlla la ndzəda aŋa mamətsay la abà babay. ³¹ Asa à Zəzagəla kà uwaga apakà vok bokuba uwana tatsətsèr à wakità aŋha à abà:

'Baŋa dza asal mats zlapay kà, atsa zlapay kà, kà azlatatak uwana Zəzagəla adəhəŋ.'[✧]

✧ **1:19** 1.19 Yesayya 29.14 ✧ **1:20** 1.20 Job 12.17; Yesayya 19.12; 33.18; 44.25 ✧ **1:31** 1.31 Yeremiya 9.24

2

Gay uwana Pol azàŋ la Korintiya

¹ Azladede gulo, uwarà uwana gèdà à awtày kà maz à akul ala gay mahèdèŋ à ahèŋ gà, uwana Sufèl Zèzagèla afètà à anu à ama ala, gèpàh uwaga la azlagay namnamga aw, ñgaha babay gèpàh la haŋkèli aña dza aw. ² La kaslà uwana gèdà à mtèga aŋkul kà, gègèdàŋ à afik kà gi aña mapèhay kà lakèl aña Yesu Kristu pèra, gèdapèhay lakèl aña azlatatak anik aw, ama gèpèh kà lakèl aña mamètsay, uwana amèts à ahàf à adi pèra. ³ Mok uwana gègà la Korintiya, gègà guɓguɓ, guba akàs gi, gèsukulàh. ⁴ Mapèh gay Zèzagèla gulo la sayda gulo uwana gèzàŋ kà, agà kà la maslay aña azladza aña gudèŋ à vok aw. Ama la mapèhla ala aña Masasèdòk Zèzagèla, ñgaha la maslay aña, ⁵ kà madinjal gèl à vok aŋkul aña matsizl à masèlay aña azladza à afik aw, say à maslay aña Zèzagèla à afik pèra.

Matsihila aña Zèzagèla

⁶ Aña azladza uwana tasafay la tetèvi aña Zèzagèla la tsèh, gètàpakulla matsihila dziriga à uwana haŋkèli aña gudèŋ à vok uwanay aw, ñgaha haŋkèli aña azlamèna makoray la gudèŋ à vok uwanay, uwana tadàmats à gay aw. ⁷ Matsihila uwana gèpèhay kà, matsihila aña Zèzagèla. Uwaga kà tatak mahad vok à ahèŋ gà, uwana Zèzagèla atsatsàmàni dagay uwarà, à mok uwana gudèŋ à vok uwaga la ahèŋ dàŋ aw, kà anu aña mad à slaka mazlèbay aña à abà. ⁸ Aga la ahèŋ, amiyaka tekula, la tataka aña azlamèna makor gudèŋ à vok uwanay la abà, asèl uwaga tetuwa aw. Agay tasèlay kà, anaka tazlèl Sufèl gami, uwana la mazlèbay, à ahàf à adi kà makèfay aw. ⁹ Ama bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zèzagèla à abà, la uwana adfahàŋ:

'Uwana dza adanèŋèŋ adatsèŋèŋ didi aw, tatak uwana adada à aresl aña dza à abà dadàŋ aw, la uwana Zèzagèla adfahàŋ à ahèŋ, kà aña azlauwana tawoya masla.'

¹⁰ Haday, anu la uwana Zèzagèla apèhanula nasiri uwaga la Masasèdòk tsikasla aña. Ndzer Masasèdòk aslala vok aña masèl madzugway aña Zèzagèla uwana la gèl aña la afik. ¹¹ Ama dza asèl uwana dza anik adzugway aw, say masasèdòk aña dza uwatà pèra asèl. Kiya uwaga babay, dza la ahèŋ asèl madzugway aña Zèzagèla aw, say Masasèdòk Zèzagèla kokuda gèl aña pèra asèl. ¹² Anu la Masasèdòk, uwana gudèŋ à vok avà à anu aw, asà à ahèŋ kà la slaka Zèzagèla. Zèzagèla la uwana aslèl à anu uwaga à ahèŋ la gèl aña, kà anu aña masèl dèwdèw tatak uwana avà à anu gesina. ¹³ Gi kà, gèpèh gay uwana azladza tapèhgèla aw. Ama gèpèh à akul, kà uwana Masasèdòk Zèzagèla apèh à gi. Ñgaha gètàpla à azlauwana tatsèb slèm à Masasèdòk uwaga.

¹⁴ Dza uwana la Masasèdòk Zèzagèla aw kà, aslala vok aña mafèz dziriga aña Masasèdòk uwaga aw. Kà aña kà, uwaga apakà kà bokuba azlatatak kusonju gà, masla aslala vok aña matsèn godega anatà aw, say la mazlakay aña Masasèdòk la uwana atsenèŋ. ¹⁵ Dza uwana la Masasèdòk Zèzagèla, aslala vok aña mavàh tatak gesina ala, ama dza aslala vok aña mafahalla seriya à gèl aw. ¹⁶ Bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zèzagèla à abà:

'Uwa à uwana asèl madzugway aña Sufèl Zèzagèla uwa? Uwa à uwana aslala vok aña mawulla ala matsihila uwa? Ama anu, anu la madzugway aña Kristu.'[✧]

3

Mavàhla kà delga aw

¹ La dziriga azladeda gulo, mok uwana gi la Korintiya, gèslàla vok aña mapèh à akul bokuba uwana gèpèhay à azladza, uwana la Masasèdok Zèzagèla aw. Gèpèh à akul kà bokuba uwana gèpah à azladza gudèh à vok, bokuba azlabèza uwana la madinjal gèl à vok la abà. ² Kà uwaga à uwana, gèvànhà à akul kà awà, awkà tatak may dzanɗzanɗa aw, kà uwana la mok uwaga kà kaslâw dadàh aw. Bà lagonay babay kà, kaslaw aw. ³ Kà uwana tsèràh à lakana kà, kanèfaw kà madfehèh aña gudèh à vok. Kadahaw vok manɗor à vok, kagazlahaw, tsa baña kiya uwaga ma, kanèfaw kà madfehèh aña gudèh à vok kiya aña azladza anik aw takay? ⁴ Baña dza agodf: 'Gi aña Pol', dza anik aya: 'Gi aña Apolos', uwaga kà manèf madfehèh aña azladza aw takay?

⁵ Uwa Apolos uwa? Ngaha ma, gi Pol ma gi uwa? Anu sèla nna, kà anu azlamèna slèray aña Zèzagèla pèra, uwana Zèzagèla aslèl à akul atà à wan, kà akul aña madin gèl à Kristu à vok. Anu kà mèdàh slèray uwana: 'Dahàwwan', Zèzagèla agòd à anu. ⁶ Gi gèslèkà, Apolos atàdal iyaw, ama Zèzagèla la uwana azigèn uwaga. ⁷ Haday, dza uwana aslèkay, la dza uwana atadal iyaw kà, atà tasla tatak aw. Zèzagèla la uwana asla tatak, kà uwana masla la uwana azigèn uwaga. ⁸ Dza uwana aslèka, la dza uwana atadal iyaw kà, atà kà kalkal. Zèzagèla adavà à kèla uwabeyuwi anjata masik aña slèray, la madfehèh aña uwana adahàn, ⁹ anu kà anu tekula la slèray aña Zèzagèla la abà, ama akul kà, akul kà bokuba guf uwana Zèzagèla apèsay.

Ngaha aya kà, akul bokuba gày, uwana Zèzagèla anjalay. ¹⁰ La maslay uwana Zèzagèla avà à gi, gèdzèkà la slèray la slaka ankul. Gègà bokuba dza uwana anjal gày, uwana asèl maf matatukway à ahèh lela. Gètatèkwàn lela, lagonay azladza anik tanjal gày uwaga. Delga kà azlauwana tanjalay, tadàh hanjèli kà atà aña manjal gày lela. ¹¹ Zèzagèla afà Kristu à ahèh kà bokuba masla la uwana matatukway. Dza aslala vok aña madàh mata-tèkw gày anik aya aw. ¹² La matatukway uwatà la gay, azladza tadzèkà manjalahal à gày, azladza anik la luwàluwà, azlaanik la gursu, azlaanik la azlaakur uwana slèm anjata la ahèh kà manjalàhla à matatukway uwaga à gay. Azlaanik tafèhèh la azlaahàf, azlaanik la kèsaf, ngaha azlaanik la vèviz. ¹³ Ama kèla slèray aña uwabeyuwi adàpèhla vok ala la huma seriya, kà uwana la mavakay uwatà la uwana, Zèzagèla adàgur slèray aña uwabeyuwi la akàl, ngaha anu la gèl gami mèdàhèh slèray gami à baña delga. ¹⁴ Baña dza anjal à matatukway uwana à gay, ngaha atèf akàl la gay ala kà, dza uwatà adàbèza masik aña. ¹⁵ Ama baña dza uwana akàl apàd slèray aña à gay kà, dza uwatà kà, adàbèza masik aña aw, ama masla la gèl aña kà adàbèlay, ama bokuba dza uwana atèfa à akàl la gay ala la zlahha à masla.

Mèh gày aña Zèzagèla

16 Kasəlaw kà akul kà kagaw bokuba mən gày Zəzagəla, à uwana Masasəfok Zəzagəla adzà à ahən la aku aw takay? 17 Iyay zlà, baña dza akal mən gày Zəzagəla à ahən kà, Zəzagəla adàkalah dza uwaga à ahən suwan. Kà uwana mən gày Zəzagəla kà tsidanja, ngaha mən gày Zəzagəla kà akul.

18 Tsa kità zlà kà, dza avavara gəl anja zlà ma aw! Baña dza la tataka ankul la abà, asal anja magay masla hanjëli anja gudən à vok uwanay kà, say agay bokuba dza masəl tatak aw gà dadən, la uwana agay masla hanjëli la tetəvi dziriga la ama. 19 Uwana gəpəh kiya uwanay kà, azlatatak uwana azladza gudən à vok uwanay asa à atà magay la hanjëli, uwaga kà, azlatatak deyday la yewdi anja Zəzagəla pəra. Uwaga kà bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà, tagod kà: 'Zəzagəla adàbəza azlamatsihilaga uwaga à tsəh la demdem anjatà la abà.

20 La slaka anik babay aya kà, tatsətsər kà:

'Zəzagəla asəl madzugway anja azladza, asəl kà deyday.'

21 Kà uwaga à uwana gəgod' à akul kà: Dza atsa zlapay la dza anik la afik aw, kà uwana azlatatak gesina kà, akul kakoraw. 22 Gi Pol, Apolos, Piyer, anu gesina gami kà, anu azlaankul. Amiyaka azlatatak lakana, la azlauwana taləg aw à wan la huma la gay gesina kà, azlaankul. 23 Akul kà, akul azlaanja Kristu, ngaha Kristu babay kà anja Zəzagəla.

4

Azlaməna masləlay anja Kristu

1 Asa à gi kà azladza tasəlay kà anu azlaməna sayda anja Yesu Kristu, kà anu azlaməna sləray anja. Zəzagəla afà à anu nasiri dziriga anja uwana à ahəl uwarà, kà anu anja masəlla à ufaka ala. 2 Akul kà, sələw uwaga adagay, dza, uwana mən dza afal tatak à ahəl kà, masla kà say dza dziriga pəra. 3 Kà anulo kà, baməraکا kakəlaw gi gay à vok, bay kà dagədawali gəgod'ay aw, amiyaka bə azladza takəl gi gay à vok lakəl anja azlatatak anik anik babay kà dagədawali, gəgod'ay aw. Bə gi babay kà, gəfəh seriya anja gəl gulo aw. 4 Gəsəl tatak mawisiga gulo dadən aw. Ama uwaga asal magod'ay kà, gi sətaka dadən magay aw. Sufəl Zəzagəla la uwana masla madfəh à gi seriya à gəl pəra. 5 Kà uwaga kà, kadəhaw seriya à azladza à gəl dadən aw, say kakudaw mavakay uwana Zəzagəla akədəv à ahən dadən. La wuf uwana Sufəl Kristu adəzlanjalay, adəsəlla à uda à ufaka ala azlatatak uwana la mələs la abə lakana. Uwana azladza tadzugway la ləv anjatà la tsəh kà, adəsəlla à uda babay. Kiya uwaga kà, Zəzagəla adəzləb kəla uwabeyuwi lakəl anja sləray anja uwana adəhən. Baña dza adəhən mənğa, azləb masla mənğa suwan, ama baña dza adəhən kay aw, mazeləbay atsəhal suwan.

6 Azladedə gulo kà, akul la uwana gəpəh uwaga gesina, lakəl gulo, ngaha lakəl anja Apolos. Asa à gi kà kasəlaw la slaka gami uwana gay uwanay asal magod'ay. Dza atsəf' à makwi uwana lakəl ala tatsətsər aw: Dza anik ankul akədəf' à dza anik à ahən, ngaha kà mapəseyaw dza anik. 7 Kak uwana: 'Gəduwa azladza anik', kagod, kak uwa? Awma Zəzagəla la uwana avà à ka azlatatak uwaga gesina aw takay? Baña Zəzagəla la uwana avà à ka

uwaga, ma kà mana katsala zlapay zlà ma? Kà mana kagodf kà: Gəbəzà uwaga kà la aslasl gəl gulo zlà ma?

⁸ Kayyà, kadabəzaw tatak gesina. Akul azlagorobu adagay la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh, kazəwəw sufəl, bə amiyaka anu kà mədəzuw sufəl dadəŋ aw. Naka aɣay delga à baña akul azlasufəl ndzer, la yewdi aña Zəzagəla, ŋgaha anu azlaməna maz gay aña məpakàh azlasufəl babay suwan.⁹ Ama anu azlaməna masəlay kà, gədzugw kà Zəzagəla kà adagolla anu la lig. Anu kà mədagay kà bokuba azladza uwana seriya mamətsay adatəf à atà à gəl, la yewdi aña azladza la vadavaday la afik. Bokuba marəzlay uwana azladza gesina tanəŋaŋ gesina la gudəŋ uwanay la vok, la slaka azladza, ŋgaha la slaka azlamalika babay.¹⁰ Azladza tadzugw kà anu azlakusonju, tagodf, kà uwana məz gay lakəl aña Yesu Kristu. Ama kà akul kà, azlamatsihilaga, kà uwana kahaməw gay à vok la Kristu. Anu kà, azladza tadzugw kà anu azlagubguəb, ama akul kà, akul azlandzəfə ndzəfə. Anu kà azladza tapəsew anu, ama akul kà, azladza tasləkaw akul.¹¹ Tsərəh à lakana may la nəlay aza anu babay, lukut aga anu la vok babay aw, ŋgaha tazlabəh anu aya, ŋgaha gəy gami la ahəŋ aw.¹² Məfəh sləray kà aŋuf dā à uda la gudah, kà mazlakla gəl gami, la mok uwana azladza tadzək à anu magodəhay à gəl kà, mədəw kudəf à Zəzagəla kà mapis atà à gay à vok. La mok uwana azladza tatərəb anu babay kà, məbasin.¹³ La mok uwana tatugw à anu gay mawisiga à vok kà, məwulatəla kà la ləv tələmma. Tapakənula lagonay kà bokuba anu azlələh aña gudəŋ à vok, bə tsərəh à lakana babay kà bokuba anu azlahuyiv aña gudəŋ à vok uwanay.

¹⁴ Uwana gətsetser kiya uwanay kà, kà aña makəlakulla ziruwi à gəl lakəl aña uwana kadəhəwəwəŋ, gəgodf magay aw. Uwana gətsetser à akul uwanay kà, kà gi aña masləhakulla vok pəra, akul azləbəza gay ləv gulo.¹⁵ Amiyaka baña kabəzaw azlaməna matapakulla dəbow kulo, azlauwana tadala akul la tetəvi aña Kristu la ama, baba aŋkul kà bə tekula pəra. La mok uwana gəsa à akul ala sifa uwana kahamaw à gay à vok la Yesu Kristu la abə.¹⁶ Kà uwaga à uwana gədəv à akul kudəf: Kamkam pakəw bokuba gi.¹⁷ Kà uwaga à uwana gəsləl Timotawus à slaka aŋkul babay. Masla kà bəzi gay ləv gulo, uwana ahoy yewdi aña Sufəl Zəzagəla. Masla adəwulakulla azlatatak uwana à gəl, gəpəhəkulla la tetəvi aña azlaməna manəf Yesu la tsəh, la tataka azlaməna madiŋal gəl à vok la abə gesina.

¹⁸ Azladza anik anik la tataka azladza aŋkul la abə tats zlapay, tadzugw kà, gəda à awtəy aya aw, gəl agodf à atà.¹⁹ Ama baña asa à Sufəl Zəzagəla kà, gəda à awtəy kà nekwa. Baña gədada à awtəy, asa à gi aña masəl azlaməna zlapay uwaga, ama gay aŋatə pəra aw, ama maslay aña ndzəfə aŋatə babay.²⁰ Kà uwana makoray aña Zəzagəla kà aña gay pəra aw, ama la ndzəfə aña Zəzagəla.²¹ Mana à uwana asa à akul lagwa ma? Gəda à awtəy ma la azəva la ahəl ay, awma la masal ŋgaha la ləv tələmma ay?

5

Makudək masla mabila gə à uda la maham gay à vok

la azlaməna gay Zəzagəla

¹ Kəla slaka gesina gətsən tapəhay gay lakəl aña mabila uwana la tataka aŋkul la abə, mabila uwana amiyaka azlauwana tasəl Zəzagəla aw bay kà,

tadfehəŋ aw. Gətsənəŋ azladza tapəhay kà dza anik la tataka ankul la abà kà, adabəð mis anja baba anja à gəl. ✧ ² Nğaha aya kà, akul azlazlapay aya! Kayyà, nüləm naka kagaw la mazaw la gəl la abà, nğaha zil uwana adàh tsəhay gà uwaga la tataka ankul la abà kà, kəsaw à uda la tataka ankul la abà. ³ Gi kà kərkər la akul la sləb vok la abà, ama la masasəðok la abà kà, gi nekwa la akul, nğaha gədadàh seriya à dza, uwana adàh tsəhay sləray mawisiga uwaga la tataka ankul la abà à gəl bokuba gi nekwa la akul. ⁴ Gədadəv seriya uwaga à gay, la sləm anja Sufəl gami Yesu. Gəgod à akul kà, la mok uwana kadàhamaw gay à vok kà, madzugway gulo adàgay la tataka ankul la abà, nğaha ndzəda anja Sufəl gami Yesu adàgay la tataka ankul la abà babay. ⁵ La mok uwana kahamaw gay à vok kà, vāv dza uwaga à ahəl anja seteni, kà seteni anja mawisəy ala. Kà uwana seteni kà, aga la ndzəda kà lakəl anja sləb vok pəra. Nğaha Zəzagəla adàbəl masasəðok anja, la makəð gəl à ahəŋ, anja mavakay uwana Sufəl adàwul à waj.

⁶ Tatak la ahəŋ, à uwana katsawla zlapay aw. Kasəlaw kà tatak makəsł tatak nıv, akəsł magol pəhàw à gay aw uwà? ⁷ Zəbàw tatak makəsł tatak maviyaga à uda la tataka ankul la abà, uwaga kà tsakana, kà akul anja magay sətaka kokuda tsakana. Gāv kalkal bokuba pəhaw mawga uwana tatak makəsłıŋ la tsəh aw, kiya uwaga à uwana kagaw, kà uwana Kristu magadzaw anja madəvaday Paska aga makəðayga kà anjami. ✧ ⁸ Kità kà, məhab madəvaday Paska. Ama mətà Pain la tatak makəsłıŋ aw, məgà kuzakaka, mənəfà tetəvi anja Zəzagəla la ləv tekula. Məsàk azlatatak mawisiga, uwana taga bokuba azlatatak makəsłıŋ, uwaga kà tsakana, nğaha kà mabila. Ama mətà Pain la tatak makəsłıŋ aw, uwaga Pain anja sətaka, nğaha anja dziriga. ✧

⁹ La teraŋ anja wakità gulo, uwana la abà gətsətsər à akul kà, gəgəð à akul kà: ‘Kahamaw gay à vok aw la azladza uwana tadza à ahəŋ la mabila la abà aw’, gəgəð à akul. ¹⁰ Baŋa gəpəh kiya uwanay kà, gəpəhay kà azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, kagəðaw aw. Awaŋ, ama gəpəhay kà akul uwana kasəlaw. Azladza uwana tadàh mabila, la azlaməna mawoy tatak anja azladza anik, la azlaməna madàh gəl, la azlaməna manəf mazlazlay, uwana à ahəŋ la gudəŋ la vok, məhəlla à ahəŋ kà azlatatak uwaga gesina, nüləm mas à uda la gudəŋ à vok uwanay la abà. ¹¹ Asa à gi kà magəð à akul kà: ‘Kahamaw gay à vok la azlatəhay dza uwaga aw’. Baŋa dza agəð kà: ‘Gi masla madıŋal gəl à vok’, ama adàh mabila, baŋaw masla agay masla mawoy tatak anja azladza anik, baŋaw masla manəf mazlazlay, baŋaw masla agay masla matsak magəðahay à azladza anik à gəl, baŋaw agay masla guzu, nğaha agay masla gəl, kadzaw à ahəŋ la slaka gà la masla aw, amiyaka tatak may bay kà, kazuwaw la slaka gà aw.

¹² Gi kà gəslala vok anja madàh seriya à azlaməna à uda à gəl aw, akul kadəhaw seriya kà azlaməna huð gày à gəl. ¹³ Kà uwana azlaməna à uda kà, Zəzagəla la uwana adàfaha à atà seriya à gəl. Kudəkàw à uda dza uwana adàh mawisiga la tataka ankul la abà, bokuba uwana wakità Zəzagəla apəhay. ✧

6

Kapaw gudzi à masla madiṅal gəl à vok à gəl la huma azladza à uda aw

¹ Baṅa dza la tataka aṅkul la abà tabay vok gay la dza anik, ma delga à baṅa apuwla gudzi à gəl kà la huma azladza uwana tasəl Zəzagəla aw takay? Akəsa à vok kà apuwla gudzi à gəl kà la huma aṅa azlaməna madiṅal gəl à vok. ² Kasəlaw kà, azladza aṅa Zəzagəla la uwana tadàdah seriya à azladza gudəṅ à vok uwanay à gəl aw takay? Iyay, haḍay zlà, baṅa ndzer kadàdahaw seriya à gudəṅ à vok uwanay à gəl ma, kakay, kaslawwalla vok aṅa matah azlabəza gay uwana ala la tataka aṅkul la abà aw zlà ma? ³ Kasəlaw babay kà mədàdah seriya à azlamalika à gəl aw takay? Tsa kiya uwaga, ma baməraka azlatatak bəzaga aṅa gudəṅ à vok uwanay zla ama uwà? ⁴ Ama akul, baṅa akul la magazlay lakəl aṅa tatak anik la tataka aṅkul la abà ma, kakay kaslawwalla vok aṅa mapəh tatak uwaga à azlaməna à uda, uwana atà la matsən vok à gay anina aw ma, kà atà aṅa madàh seriya aṅa tatak uwaga ma? ⁵ Ziruwi aza à akul aw takay? Aga la ahəṅ la tataka aṅkul la abà à bà dza haṅkəli gə, bà tekula aṅa matahàh azlabəza gay uwana alaa la tataka aṅkul la abà, akul azlaməna madiṅal gəl à vok aw takay? ⁶ Iyay zlà, uwaga ma, akəsa vok ndzer kà mapuw gudzi à deda aṅkul anik à gəl, la huma aṅa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw takay?

⁷ Baṅa tatak mapuwla vok gudzi à gəl la ahəṅ, la tataka aṅkul la abà, uwaga la uwana adukwakulla tsakana à gəl, uwana kadahaw à waṅ. Kà mana kabasaw vok tsakana aw ma? Kà mana kasakawwal ada à akul à gəl à tsəh pəra aw ma? Nuləm mabasiṅ. ⁸ La dziriga kà, akul la uwana kanəfaw mawisiga la mad à gəl, ṅgaha kadahaw uwaga kà la slaka azladedə aṅkul məna madiṅal gəl à vok aya bay. ⁹ Sèlāw la dziriga kà, azlaməna makəsafər tadàda à makoray Zəzagəla aw. Akul, kavavaraw gəl aṅkul aw. Azlaməna mabila, azlaməna manəf mazlazlay la azlaməna gəl gaw, ṅgaha la azlaməna matsatsəl vok kà atà kà atà zil zil kà, tadàda à makoray Zəzagəla tetuwa aw. ¹⁰ ṅgaha la azlaməna gəl aṅa tatak aṅa azladza anik, la azlaməna makad yewdi à azlatatak aṅa azladza anik à tsəh, la azlaməna guzu, la azlaməna matsak magodahay à azladza anik à gəl, ṅgaha la azlaməna mazaḅ tatak aṅa azladza anik la ndzəda, azlatsəhay dza uwaga gesina kà, tadàbək asik à abatà babay aw. ¹¹ Kiya uwaga à madz à ahəṅ aṅa azladza anik aṅkul uwarə. Ama lagonay kà, Masasədok Zəzagəla uwana mənəfay kà adapal akul la tsakana gami la abà gesina sətaka adagay, akul mabək akul à fəta à awtəy gə, kà ana Zəzagəla, kagaw dziriga la huma Zəzagəla kà sləm aṅa Sufəl Yesu Kristu uwana kasəlaw, ṅgaha kà Masasədok aṅa Zəzagəla gami.

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹² Iyay, azladza aṅuwaw la tataka aṅkul la abà tagodf kà: ‘Tatak gesina kà, tetəvi la ahəṅ kà aṅami’, tagodf. Iyay dziriga nəma, ama tatak gesina kà, akəsa à akul vok aw. Ama gi kà, asa à gi kà tatak anik afà à gi asik à gəl, kà gi aṅa magay mayà aṅha aw. ¹³ Madzugway aṅatà bay kà: ‘Zəzagəla adàha tatak may kà aṅa hudf’, tagodf. ‘ṅgaha hudf babay kà aṅa maf tatak may à abà’, tagodf aya. Iyay nəma. Ama Zəzagəla adàkalah à ahəṅ vərđi anik səla nna. Ama kà aṅa mabila kà, Zəzagəla adàhà vok gami kà aṅa uwaga aw, ama Zəzagəla adàhà kà anu aṅa madàhla sləray, uwana

asa à Sufəl Yesu, kà uwana masla la uwana akor vok gami. ¹⁴ Zəzagəla awùlla Sufəl Yesu à uda la mamətsay, ɲgaha masla adàwulla anu à uda la mamətsay la ndzəda aɲha aya babay.

¹⁵ Kasəlaw kà vok aɲkul kà manəbay aɲa vok aɲa Yesu Kristu aw takay? Gəsləhəni manəbay aɲa vok aɲa Yesu, ɲgaha gi aɲa madla à slaka aɲa masla mazaɓ zil takay? Awaɲ! Akəs vok aw! ¹⁶ Kasəlaw kà baɲa dza agagamla à vok maləv la masla mazaɓ zil kà, tagay sləɓ vok tekula aw takay? Haday, tatsetsər à wakità à abà kà: 'Atà səla nna, tagay sləɓ vok tekula.'[✧]

¹⁷ Ama dza uwana avà vok aɲha à Sufəl Yesu kà, masla la Yesu kà, atà tekula suwaɲ.

¹⁸ Tsa kità zlà kà, kahoyaw à mabila à ahəl! Azlatsakana anik anik uwana azladza tadà à ahəɲ gesina kà, abəz à huɖ gə aw. Ama dza uwana adəh mabila kà, awis vok aɲha ala la gəl aɲha. ¹⁹ Kasəlaw kà, vok aɲkul kà huɖ gəy aɲa Masasəɖok Zəzagəla aw takay? Zəzagəla la uwana avà à akul Masasəɖok uwanay à uwana la ləv aɲkul la tsəh, kà uwana vok aɲkul kakoraw aw, Zəzagəla akoray. ²⁰ Zəzagəla apəl tatak kà mənɲa aɲa mavavarla akul. Kiya uwaga d'ahəw sləray la vok aɲkul kà mazləɓla Zəzagəla pəra.

7

Gay lakəl aɲa mazəɓ vok

¹ Lagwa kà, gəwula à gay aɲa manavay aɲkul uwana à tsəh, kanàvəw à gi, la wakità aɲkul la abà zlà. Gədzugw kà delga nəma, kà dza aɲa mazəɓ mis aw. ² Ama la madzugway gulo la abà aya kà, ɲuləm mazəɓ mis, gəl agof à gi, kà dza aɲa matəɖ à mabila à abà. Delga kà uwabeyuwi aɲa magay la mis, ɲgaha kà azlamis bay tagay kità. ³ Kiya uwaga kà, zil avà à mis aɲha à tatak uwana mis aɲha ayahay, ɲgaha bay, mis avà à zil aɲha à tatak uwana zil aɲha ayahay. ⁴ Mis aslala vok aɲa mahən, uwana ala asa à vok aɲha aw: Say zil aɲha. Zil babay aslala vok aɲa mahən, uwana ala asa à vok aɲha bay aw, say mis aɲha la uwana ahənallaɲ ala. ⁵ Kiya uwaga zlà kà, kakwesawla kà vok mahən à ahəɲ kà akul à akul aw, say akul katsənaw vok à gay kà aɲa kaslà ɲuv lakəl aɲha, kà akul aɲa mazəɓ kaslà aɲa madəv kuɖa à Zəzagəla. Ama la lig la ahəɲ haməw gay à vok aya. Tsa baɲa kità aw kà, kadəslawwalla vok aɲa masləh vok à vok aɲkul aya aw, kà akul aɲa mav tetəvi à seteni kiga aw.

⁶ Ama: 'Dahəwwəɲ uwanay', gəgod à akul, la magay zlà ma, aw. Ama agayɲa kadəhawwaɲ kiya uwanay kà naka delga, gəgod pəra. ⁷ Kəla kà, agay la madzugway gulo kà, naka delga azladza tadza à ahəɲ kokuɖa mis bokuba gi, gəgod. Ama kəla uwabeyuwi kà, abəzà mavəy gərgər la slaka Zəzagəla. A azladza anik kà, avà à atà maslay aɲa madz à ahəɲ kiya uwanay kokuɖa mis, à dza anik avəl maslay aɲa madz à ahəɲ la mis.

⁸ Lagonay kà, gəɖəgola à huma kà à slaka azlamagamza la azlamis kuɖa kà mapəh à atà gay. Gəgod à atà, kà delga, kà atà tadza à ahəɲ bokuba gi.

⁹ Ama baɲa kaslaw aw, kazəɓaw mis. ɲuləm kà mis, kà akul aɲa mahəl gəl à ahəɲ la madzugway aɲkul la abà.

¹⁰ Lagwa kà, gəpəhay kà azlauwana la azlamis adagay zlà, la tataka aɲa azlaməna madiɲal gəl à vok la abà. Mapəhay uwanay kà gi gəpəh aw,

ama Sufəl Zəzagəla la uwana apəh. Mis uwana adada à zil, aslala vok aña mavàh vok ala la zil aña aya aw, ama baña avàh vok ala kà, ada à zil anik aya aw, tsa baña kətà aw kà, tawul à vok à tsəh la zil aña. ¹¹ Nğaha bay zil aslala vok aña makudək mis aña aw.

¹² Lagonay kà, gəpəhay kà à azlaməna à uda adagay zlà, uwanay kà gay gulo, awkà gay aña Sufəl Yesu aw. Baña masla madiñal gəl à vok la mis, uwana adiñal gəl à vok aw, ama asal madz à ahəñ la zil aña, uwaga kà akudək aw. ¹³ Kà aña mis uwana masla madiñal gəl à vok babay kà, kiya uwanay bay. Baña zil aña adiñal gəl à vok aw, ama asal madz à ahəñ atà səla kà, ada aña aw. ¹⁴ Uwana gəpəh uwanay kà, kà uwana zil masla madiñal gəl à vok aw gə uwanay kà, Zəzagəla akəs kà, kà mis aña, uwana masla madiñal gəl à vok. Nğaha mis masla madiñal gəl à vok gə aw gə, uwanay aya kà Zəzagəla akəs kà, kà zil aña uwana adiñal gəl à vok aya suwan. Tsa aña kità aw kà, naka azlabəza aña atà kà, naka tagay kà bokuba azlabəza aña azladza uwana tasəl Zəzagəla aw gə zla, ama lagwa kà Zəzagəla adakəs atà. ¹⁵ Ama dza uwana adiñal gəl à vok aw, asal mavàhla la masla madiñal gəl à vok kà, vawwal tetəvi. Nğaha kà masla madiñal gəl à vok uwaga, adagay zilga, adagay misga kà, aga la mapəlla la abà adagay zlà. Zəzagəla azalà akul kà, kà madz à ahəñ la lapiya, la tələmma la abà. ¹⁶ Kak mis, kasəl ma kadətəf zil aña ay? Nğaha kak zil babay ma kadətəf mis aña tak ay? Kasəlaw aw!

Dzàw à ahəñ bokuba uwana la abà Zəzagəla azalà akul

¹⁷ Uwaga kà kəsàw, say kəla uwabeyuwi anəf madz à ahəñ aña uwana Zəzagəla avàl lela, nğaha manəf madz à ahəñ aña uwana uwarà Zəzagəla azalà la abà lela. Uwaga la uwana gəpəhay à azlamaham à ahəñ məna gay Zəzagəla gesina. ¹⁸ Baña dza makədəv à uda gə, la mok uwana Zəzagəla azalà kà: Kà mana mi, agod aw. Baña dza kokuda makədəv à uda gə, à mok uwana Zəzagəla azalà kà, ayàh makədəv à uda aya aw. ¹⁹ Magay makədəv à uda bañaw magay kokuda makədəv à uda kà tatak tekula, makəs vok aña atà la ahəñ aw. Tatak uwana akəs vok kà, say makəs mapəhay aña Zəzagəla pəra. ²⁰ Akəsa vok, kà kəla uwabeyuwi adza à ahəñ la uwana la abà uwarà, la slaka uwana la abà Zəzagəla azalà à mok uwana atsənà mazalal aña Zəzagəla. ²¹ Iyay, mayà uwana Zəzagəla azalà kà, adzugw gəl aya aw, ama baña mas à afik la ahàl apəhla vok ala, kà aña aña magay la makor gəl la abà babay kà bə delga, ²² mayà uwana Zəzagəla azalà adəgay à makor gəl la abà, kà uwana adagay tekula la Sufəl gami Yesu Kristu. Kiya uwaga babay, dza makor gəl gə, uwana Zəzagəla azalà, adəgay mayà aña Zəzagəla, kà uwana adagay aña aya. ²³ Zəzagəla avavarà akul la tatak mənğa, kità kà, kagaw azlamayà aña azladza aya aw. ²⁴ Azladedə gulo, kamkam, kəla uwabeyuwi adza à ahəñ la slaka Zəzagəla bokuba uwana adzà à ahəñ à mok uwana Zəzagəla azalà.

Gay lakəl aña azlamagamza, la azlamis kuča

²⁵ Lakəl aña azlamagamza kà, gi la gay aña Sufəl kà mapəh à atà aw. Ama madzugway gulo la uwana gəpəh à akul, delga katsəbaw sləm à gay gulo, kà uwana gi kà, gi masla mabədlə gay aw, kikay kà maslay aña Sufəl Yesu Kristu. ²⁶ Madzugway gulo təbà: Baña dza adazəb mis didi aw kà, nğləm kà masla adza à ahəñ à kà matərəbay aña lakana uwanay. ²⁷ Baña

kak la mis bay kà, kakudək aw. Baŋa kak magamza gà babay kà, dzà à ahəŋ kiya uwaga, kayàh mis aw. ²⁸ Iyay zlà, amiyaka gəpəh kiya uwanay babay kà, baŋa kazəb mis kà tsakana, gəgod magay aw. Nŋaha baŋa dugu ada à zil babay kà, tsakana, gəgod aw. Ama səlāw kà, azlauwana la azlamis la uwana tas ŋgərpa mənŋa la gudəŋ uwanay la vok lakana, ŋgaha kà asa à gi kà akul aŋa mad à mas ŋgərpa uwaga à abà aw.

²⁹ Aganay uwana asa à gi mapəhay zlà, azladeda: Kaslà kà desl adagay. Dagay lakana kà, azladza uwana la azlamis kà, taga kà bokuba atà la azlamis aw kəla. ³⁰ Azlauwana tataway kà, taga bokuba atà la iyaw tugwi la adi aw, azlauwana la makəfaslay la gay kà, tanərez kà bokuba atà la makəfaslay la gay aw, azlaməna masukw tatak babay kà, tanərez kà bokuba takor tatak uwana tasukw aw. ³¹ Azladza uwana takəs vok la azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay kà, tanərez kà bokuba takəs vok la uwaga aya aw, kà uwana gudəŋ à vok uwana kanəŋawwan lagonay kà, adəzila, tuwiz.

³² Lagwa kà, asa à gi kà kahəlaw gəl à ahəŋ kà madzugw gəl. Dza uwana azəb mis aw kà, afa gəl kà à sləray aŋa Sufəl Zəzagəla pəra, ayàh mahəday kà Sufəl à adi pəra. ³³ Ama dza uwana adazəb mis kà, afa gəl kà azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay, asal mahəday kà à mis aŋha à adi suwan. ³⁴ Kiya uwaga ləv aŋha adavahla səla, kiya uwaga la mis babay. Mis uwana zil aŋha la ahəŋ aw baŋaw dahalay uwana la zil aw kà, tafa gəl kà à sləray aŋa Sufəl Zəzagəla. Tavà vok aŋatà la ləv aŋatà gesina à Zəzagəla, ama mis uwana la zil kà, adzugway kà lakəl aŋa azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay, kà uwana asal mad à ahəŋ kà uwana akəs à zil aŋha à gəl.

³⁵ Uwana gəpəh uwanay kà, kà uwana asa à gi mazlak akul. Gəyàh madəf akul gay à ahəŋ aw, asa à gi kadahawwan kà uwana delga, dəhàw sləray aŋa Sufəl Zəzagəla la ləv tekula.

³⁶ Lagwa, gədzugw lakəl aŋa azlamawudə uwana asa à atà mazəb vok aya aw. Baŋa dahalay atà la mawudə aŋha, tadzugw kà atà aŋa mazəb vok aya aw, la lig la ahəŋ kohana adzugway aya kà à mawudə aŋha, ŋgaha kà madzugway aŋha gesina kà la masla la tsəh kà, akəsa vok kà mazəbay kà, tazəb vok bokuba uwana asa à atà, uwaga kà tsakana aw. ³⁷ Ama baŋa agədan à afik kà, uwala tatak la ahəŋ atərəbəŋ aw, ŋgaha mabila azəŋ aw kà, kità kà, agəf à madzugway aŋha à afik, azəb mawudə aŋha uwaga aw. ³⁸ Dza uwana azəb mawudə aŋha kà, adəha delga, ama dza uwana azəb aw adəha sləray kà dzəba aŋha səla aw, aduwa vok kaykay aya.

³⁹ Mis uwana la zil, masla aga la sasala la abà, kà uwana zil aŋha la ahəŋ la sifa. Ama baŋa zil adamətsay, mis adapəlla. Baŋa asal, ada à zil anik, ama say aday kà à mtəga masla madiŋal gəl à vok. ⁴⁰ Ama baŋa adza à ahəŋ kokudə aŋa mad zil kà, marabay aŋha kà ada à zagəla. Kəla kà, uwaga kà madzugway gulo zlà. Ama gi babay kà, gi la Masasəfok aŋa Zəzagəla à uwana apəhŋəla.

8

Sləb uwana takəd à azlamazlazlay à ahəŋ

¹ Lagwa mənərez gay lakəl aŋa azlasləb uwana takəd à azlamazlazlay à ahəŋ zlà:

Akul kà kagofaw kà: 'Anu gesina la han̄kəli', kagofaw. La dziriga kà, han̄kəli tsəhay gà uwaga kà adala dza kà à zlapay à abà pəra. Masal la uwana adzəwəfəh azlaməna madinjal gəl à vok ala. ² Dza uwana: 'Gəsəl tatak', agof kà, asəl tatak bokuba uwana anaka, asəl dadəŋ aw. ³ Ama dza uwana awoya Zəzagəla kà, Zəzagəla asəl masla.

⁴ Aganay gay gà uwana: Dza aslala vok aŋa mapaf sləb, uwana takəd à azlamazlazlay takay? Məsəl kà, mazlazlay kà tatak deyday la gudəŋ uwanay la vok. Məsəl kà say Zəzagəla kokudfa gəl aŋha tekula pəra. ⁵ Haday gà, azlatatak la ahəŋ la zagəla ŋgaha la wəfah à uwana azladza tasləkaw tatak uwatà bokuba zəzagəla. Azlatatədiya la ahəŋ, kiya uwaga à uwana azladza tasləkaway, tapakahatàla kà azlaməŋga aŋatà bokuba zəzagəla. ⁶ Ama kà aŋami kà, Zəzagəla kà tekula ahəl pəra. Masla la uwana Baba gami. Tatak uwana la gudəŋ la vok gesina kà, aguwà à uda kà la ahəl aŋha. Adfahà anu babay, kà anu aŋa magay azlaaŋha. Sufəl gami babay kà tekula pəra, uwaga kà Yesu Kristu. Tatak gesina atsà à uda la ahəl aŋha, məbəzà sifa babay kà la ahəl aŋha.

⁷ Ama azladza gesina tasəl dziriga uwaga aw. Kà uwana azladza aŋuwaw tadəhla slilih kà la manəf azlamazlazlay, ŋgaha lakana aya baŋa tapaf azlasləb uwana takəd à mazlazlay à aya kà, ndzer tanəwəz bokuba sləb aŋa mazlazlay la dziriga, kà uwana tabəz ndzəfa la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh dadəŋ aw, guba aza à atà, kà madfah àläh à vok aŋatà à vok la mapaf sləb uwaga. ⁸ Ama la dziriga kà, tatak may adfaha à anu àläh la slaka Zəzagəla aw. Baŋa məzuw azlatatak anik aw babay kà məgogolay aw, baŋa məzuw babay kà, agagis anu aw.

⁹ Ama kamkam dəhəw han̄kəli, kà uwana akul la makor gəl la abà, kà mazuw tatak gesina. Ama zlahaw kà, uwaga adala dza, uwana azlagubgub la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh, à tsakana à abà, kà delga aw. ¹⁰ Haday kà, baŋa dza anik gubgubga anəŋa ka, à kak uwana kasəl tatak, kadadza madzay la gəy mazlazlay la aku kà mazuw tatak kà, masla bay kà, adəzuway suwan, kà uwana kadəkəfəlla gəl à vok. ¹¹ ŋgaha deda aŋak maruw vok à ahəŋ gà, uwana Kristu aməts kà aŋha kà, masla azila la tsəh aŋa masəl tatak aŋak uwana kadafahəŋ. ¹² Madfah tsakana tsəhay uwaga kà, delga aw. Katsalla matekwid à deda aŋak, azəŋ la madzugway aŋha la abà, ŋgaha bay kà, kadfah tsakana kà à Kristu à vok la gəl aŋha babay. ¹³ Tsa baŋa tatak may la uwana atsala matekwid à deda gulo kà, kà mad à tsakana à abà kà, ŋuləm gəpaf azlasləb uwana takəd à azlamazlazlay à ahəŋ dikidiki aw, ŋgaha kà, gi aŋa matsala matekwid à deda gulo aw.

9

Gay lakəl aŋa azlaməna masləlay

¹ Gi kà, gi la makor gəl la abà aw takay? Gi masləlay aw ay? ŋgaha gəwəŋə Yesu Kristu la yewdi gulo. Akul uwanay kà akul mayyi à tsəh aŋa sləray gulo uwana gədfahəŋ aw takay? ² Iyay, amiyaka azladza anik takəs gi bokuba gi masləlay aw kà, akul kà, kasəlaw gi, kà gi masla masləl gi gà, kà maham gay à vok aŋkul, uwana la Yesu la abà, apəhla kà, gi masləlay ndzer, kà uwana gi la gəl gulo la uwana gəpəh à akul gay marabəŋ.

³ Aganay tatak uwana gəpəh à azladza uwana taslaha gi məl à gəl.

⁴ Azlayla gi kà gəbəzal tatak may la tatak masay kà aŋa sləray gulo

aw takay? ⁵ Azlayla gi kà, gi aña mazəb mis masla madiŋal gəl à vok gà, kà mauguzahay anu səla, bokuba uwana azlaməna masləlay anik, la azladedə aña Sufəl gami, la Piyer aw takay? ⁶ Awma anu la Barnabas la uwana mədàh sləray kà anu aña madzadzər gəl gami pəra takay? ⁷ Slodzi uwana la guvəl la gay, ma masla adzadzər gəl aña takay? Awma dza ma uwala à uwana azuw mayyay tatak aña guf aña, uwana asləka aw la? Masla manəŋla azlaləmāna, ma asa awà aña tà aw takay?

⁸ Ama kadzugwaw kà mapəhay gulo kà, apəhay aña azladza pəra, kagodəw aw, awaŋ, wakitə seriya aña Zəzagəla babay kà apəh kiya uwaga. ⁹ Aganay uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà:

'Kawadəw gay à kokur uwana à ahəŋ, azlaβ hi aw.'^{*}

Zəzagəla ma adzugw ma lakəl aña kokur, kagodəw takay? ¹⁰ Kasəlaw kà, la dziriga kà, apəh kà anu aw takay? La dziriga kà, gay uwatà kà tatsətsər kà aŋami, akəsà vok kà masla mapəs guf, la masla mazlaβ tatak kà, say tadəv sləray aña tà à gay lela kəla, la maf madzugway aña tà à ahəŋ kà humà gà aña tà la tatak uwaga la abà suwaŋ. ¹¹ Anu mətəsəf makəs vok aña tatak gudəŋ à vok la slaka aŋkul, ma uwaga ma tatak delga aw takay? ¹² Baña azlawla azlaanik kà mabəz tatak la ahəl aŋkul ma, anu la uwana azlawla anu kaykay aw takay?

Adagay kiya uwaga babay kà anu, kà mədahəŋ kiya uwaga aw, bə kəla ŋgərpa uwana abəz anu kà, anu kà məbasin kà anu aña madàh tatak uwana adəf gay à azladza anik à ahəŋ aña matsən gay marabəŋ lakəl aña Yesu Kristu aw. ¹³ Sələw la dziriga kà, azlauwana tadàh sləray la məŋ gəy Zəzagəla la aku kà, tabəz tatak may aña tà la aku la abatà. Ŋgaha azlaməna makad tatak la aku la abatà, tabəz humà gə aña tà la azlatatak uwatà la abà takadəy.^{*} ¹⁴ Kiya uwaga babay, Sufəl Yesu apəh kà azlauwana taz gay marabəŋ kà, tadzadzər vok la uwatà suwaŋ, agod.

¹⁵ Amiyaka adagay kiya uwanay babay kà, gəda à ahəŋ kiya uwaga aw. Gətsətsər kà masləl gi tatak à awaŋ, gəgod à akul, aw. Kà uwana ŋuləm gəməts kà manav tatak à kà dza aña makəl gi marabay gulo ala aw. ¹⁶ Gi, gəts zlapay kà maz gay marabəŋ aw, kà uwana kà leri gə kà aŋulo kà madəhəŋ. Baña gi gəz gay marabəŋ uwaga aw kà, matəbəbay agay la gi. ¹⁷ Agayŋa gi la uwana gəkəsəni sləray uwaga la ahəl gulo kà madəhəŋ kà, naka gəkud mabəz masik. Iyay, tsa uwaga kà, sləray gulo kà madəhəŋ kà, say gəduw yewdi kà à abà sləray, uwana Zəzagəla afa à gi à ahəl la gəl aña. ¹⁸ Gi ma mana à masik gulo zla ma? Aganay masik gulo: Gəz gay marabəŋ kà deyday, kà uwana gənava aŋuf aña sləray sayda uwana gədehəŋ aw, ama naka azlayla gi nəma.

Asa à gi masəlla azladza à slaka Zəzagəla pəra

¹⁹ Gi la makor gəl la abà, gi mayà aña dza aw. Ama gi la gəl gulo la uwana gəpakà gəl gulo ala kà mayà, ŋgaha gi aña masəlla azladza à slaka Kristu. ²⁰ Mok uwana gəda sləray la tataka azla Yahudiya la abà kà, gədzà à ahəŋ bokuba gi zil Yahudiya, kà gi aña mabəz atà, ama gi la gəl gulo kà, gi la tsəh aña mapəhay aña Musa aw. Gədzà à ahəŋ la tataka azlauwana tanəfa mapəhay, gədzà à ahəŋ bokuba aña tà, kà gi aña mabəz atà. ²¹ Kiya uwaga, mok uwana gədzà à ahəŋ la tataka azlauwana la abà tasəl mapəhay aña Musa aw, gədzà à ahəŋ bokuba aña tà, la kokudə maf

gəl à mapəhay uwaga, kà gi aña mabəz atà la kokudfa maf gəl à mapəhay uwaga, kà gi aña mabəz atà suwan. Ama uwaga kà, asal magodəy kà, gəkəs mapəhay aw, magay aw, awan, gənəfa mapəhay aña Yesu Kristu. ²² La huma aña azlauwana atà maruw vok à ahən gə kà, gi babay gəga aña mabəz atà. Uwaga gədehən gesina kà, kà gi aña mabəz atà, nğaha atà aña mabəlay, amiyaka tekula aņatà aña mazilaw. ²³ Uwana gəđah uwaga gesina kà, kà gay marabən aña mad à huma à gay lela, kà gi aña mabəz masik la azladza anik bay.

²⁴ Kasəlaw la dziriga kà, azladza uwana tagor mahoyay, gesina aņatà tahoyay, ama dza tekula la uwana adəbəza masik uwana tapəh pəra. Kità kà, gərəw mahoyay, kà akul aña mabəz masik. ²⁵ Dza uwana asal magor mahoyay kà, say atsətsəh vok ala dagay uwarə dadən, kà masla aña mabəz masik. Ama masik uwatà adəbəzal la gudən uwanay la vok, kà adəwisla. Kəla kà, kà aņami kà, mətətsəh vok ala kà, kà anu aña mabəz masik uwana adəv à gay aw, akəl adəsəl à adi ala aw. ²⁶ Kà uwaga à uwana gəđagay la matsək yewdi, kà say à huma à gay kabaw. Kà uwaga à uwana gəđagay kà bokuba masla madəđ kotəpa uwana azlađ afad dəyday aw. ²⁷ Gəsal vok gulo lela, kà gi aña makor vok gulo, kà la marabən makəđ gəl à ahən, kà Zəzagəla aña magolla gi la lig à gi uwana gəzə gay marabən aņha à azladza anik aw.

10

Kahamaw gay à vok la azlamazlazlay aw

¹ Azladedə, delga awul à akul à gəl, lakəl aña azlababa gami madzidziga uwana tauguzàh la Musa. Zəzagəla adək à atà magudu gudu à gəl gesina, atsakà atà à ama, nğaha gesina aņatà taguwə à uda la mukwə mativga la abə aya. ² Atà gesina aņatà kà tabəzə batem la magudu gudu, nğaha la mukwə mativga la abə. Atà gesina aña tahamə gay à vok la Musa. ³ Atà gesina aņatà tazūw tatak may uwana asə à ahən la slaka Zəzagəla babay. ⁴ Tasàh iyaw uwana akalàh à uda la dzəgla la abə, uwana Zəzagəla avàh à atà dzəgla, uwana Zəzagəla avà à atà kà, kà Yesu Kristu uwana aguwə à huma. ⁵ Bə la uwaga gesina kà, Zəzagəla akweskà madfehən aņatà, kà uwaga à uwana gesina aņatà taməts à kəsaf à abə.

⁶ Azlatatak uwaga kà tazlaka anu lakana, kà anu aña madəh à adi la mabila mawisiga uwana atà tadəhàhən aw. ⁷ Kasləkawaw azlamazlazlay bokuba uwana azlaanik aņatà tadəhàhən aw. Wakitə agodə lakəl kà: 'Azladza tadzə madzay, tazūw tatak, tasàhəh tatak, nğaha tasə à afik kà mahab dəs azlamazlazlay.

Kamkam, kà aņkul kà kasləkawaw azlamazlazlay aw. ⁸ Kadəhaw mabila bokuba azlaanik aņatà, uwana dza dəbow dzik səla gəl aņha makər tamatsə à gay la mavakay tekula la tsəh aw. ⁹ Digiya katapaw Sufəl Zəzagəla, bokuba azladza anik aņatà aw. Atà tamatsàh à matsàh atà aña bebi à abə. ¹⁰ Kaņonuzaw lakəl aña Zəzagəla bokuba azlaanik aņatà uwana tadəhàhən aw. Malika aña mamətsay azahə atà ala. Akul kà kadəhawwan kiyə aņatà aw.

¹¹ Uwana Zəzagəla adəhàhə azlatatak uwaga gesina kà, kà azladza aña masəl azlatatak la uwaga la abə, nğaha kà atà aña madəh hanjəli.

Tatsetsèr uwaga à wakità à abà, kà atà aña matapanula azlatatak à anu azladza aña zamana uwanay azladəv à gay. ¹² Kà uwaga, dzaw à ahəj dzawwa. Dza uwana adatsizlla à ahəj kà, say adfa haŋkəli kà masla aña matəf à ahəj aw. ¹³ Azlamatərabay uwana tabəza akul kà, tabəza azladza gesina babay. Ama Zəzagəla, uwana agədiŋ dziriga aña à afik kà, asak à matərabay kà matərab akul la azlatatak uwana la abà, aduwa ndzəfa aŋkul aw. Masla adàvə à akul ndzəfa kà mabasiŋ, ŋgaha kà mas à uda la abà aya babay.

¹⁴ Kà uwaga azladedə gay ləv gulo, hōyāw à azlamazlazlay à ahəl. ¹⁵ Gəpəhay kà akul azladza matsən sləm gə, nərəzāw lakəl aŋkul à uwana gəpəhay tsi, kà uwana dziri à uwana gəpəhay. ¹⁶ Akul dzūgwāw lakəl aña tatak may aña Sufəl uwana məzuway tsi. La mok uwana məzuway la slaka gə, à tatak may aña Sufəl, kasəlaw kà anu la Kristu mədahama gay à vok la aŋiz tekula la abà aw takay? Mok uwana mətək kaf ala kà mazuway kà, kasəlaw kà mədaham gay à vok la sləb vok aña Yesu Kristu la abà tekula aw takay? ¹⁷ Kaf kà tekula pəra à uwana anu gesina məzuway, kaf tekula gə uwaga kà apəhla ala kà mədagay tekula, kà uwana məzūw kà kaf tekula uwatə.

¹⁸ Dzūgwāw lakəl aña tsəhay Isərayel dadəŋ tsi. Takəfəh azlatatak à Zəzagəla kà, azlauwana tapəfəh sləb uwaga kà, atə tekula la Zəzagəla.* ¹⁹ Mana à uwana mafafəfəbaga la gay uwaga la abà ma? Sləb uwana dza akəf à azlamazlazlay la azlamazlazlay ma, tatak dziriga takay? Awan! ²⁰ Ama uwana azlaməna makəf tatak uwana tasəl Zəzagəla aw kà, takadəy kà à azlamazlazlay, awkà à Zəzagəla aw ama à seteni. Ŋgaha asa à gi kà kahamaw gay à vok la azlamasəfək mawisiga aw. ²¹ Kà uwana kaslawwalla vok aña matsəp gay à masakwa aña Sufəl la abà la aña azlamasəfək mawisiga la abà aw. Ŋgaha babay kaslawwalla vok aña madz madzay la tatak may aña Sufəl Yesu la adi, ŋgaha kadzaw madzay la aña masəfək mawisiga la adi aya babay aw. ²² Awma asa à anu madla ləv à Sufəl Zəzagəla à huɔf takay? Ŋgaha ma məfuwa masla la ndzəfa takay?

Madz à ahəj kà matsala matekwif à azladza anik aw

²³ Hadəy, azladza anik la tataka aŋkul la abà tagof kà: 'Anu la makor gəl la abà kà tatak gesina'. Iyay nəma, ama tatak gesina kà azlaka anu aw pəra. Tagof aya kà: 'Anu la tetəvi kà madfəh tatak gesina', ama la azlatatak anik kà, mədəzigəŋla magay la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh aw. ²⁴ Kayahaw kà azlatatak uwana akəsa akul à vok pəra aw, ama yāhāw kà uwana akəsa vok à azladza anik babay suwan.

²⁵ Kəla tatak uwana tadāw ala la kasukwa, bokuba azlasləb kapaɔaw, kokudə maɔək gəl à ahəj səla la ləv aŋkul la tsəh. ²⁶ Hadəy, bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà kà, agof kà: 'Sufəl Zəzagəla la uwana akor gudəŋ à vok gesina, la azlatatak uwana la abà gesina.*'

²⁷ Baŋa masla madiŋal gəl à vok aw anik, azala akul kà mazuw tatak may la mtəga aña kà, zūwāw kəla tatak gesina uwana adəfa à akul à huma à gay, la kokudə manaval lakəl aña maɔək gəl à ahəj səla aŋkul. ²⁸ Ama kəla kà, baŋa dza agof à akul kà, sləb uwanay kà sləb mazlazlay

kà, uwaga kà kazuwaw zlà ma aw, kà uwana adapəhakulla, ɲgaha kà kak aɲa makadla gəl à vok, la ləv aɲha la tsəh aw. ²⁹ Madzugway aɲa ləv aɲkul gəgof aw, ama aɲa ləv aɲha. La dziri madzugway aɲa ləv aɲa dza aslala vok aɲa madfah seriya à madzugway aɲa makor gəl aɲa ləv gulo à gəl aw. ³⁰ Baɲa kikay gədagof à Zəzagəla kà tatak may gulo aya ma, kakay dza apəsew gi lakəl aɲa tatak may uwana kikay gəgof à Zəzagəla gulo aya ma?

³¹ Uwana gəpəh kà kiya uwanay, kadəzuw mana babey mi, kadəsa mana babey mi, kadəfah mana babey mi, dəhəh kà la tetəvi uwana sləm aɲa Sufəl Zəzagəla aɲa maday à humə à gay la mazigenay pəra. ³² Kadəhawwan kà la makad gəl à azladza à vok aw: Adagay zil Yahudiya, adagay zil Yahudiya aw, adagay azlaməna madɲal gəl à Zəzagəla à vok. ³³ Dəhəwwəh bokuba uwana gi gədfəhəh. Gi gədawaf vok à uda, kà gi aɲa mawoy uwabeyuwi gesina, gəyàh uwana akəs gi vok aw, say uwana akəs vok à azladza, kà atə aɲa mabəlay.

11

¹ Dzàw à ahəh bokuba uwana gədzə à ahəh, nəfəw gi, bokuba uwana gənəfa Kristu.

Azlazil la azlamis la humə aɲa Zəzagəla

² Azladeda gəzləb akul, kà uwana kadzugwaw lakəl gulo koksikoksi, ɲgaha kà uwana kanəfaw azlatatak uwana gətəpakulla gesina aya. ³ Ama bə la kitə kà, asa à gi kà kasəlaw uwanay: Sələw kà Kristu kà Sufəl gə aɲa azladza gesina. Zil kə mənɲa aɲa mis, ɲgaha Zəzagəla kə masla kə mənɲa aɲa Kristu. ⁴ Kə uwaga baɲa zil adəv kudfa, baɲaw apəha gay Zəzagəla la gəy la aku la maf tatak à gəl gə kə, kiya uwaga kə masla apəsew mənɲa aɲha. ⁵ Kiya uwaga babay baɲa mis adəv kudfa baɲaw apəh gay Zəzagəla la gəy la aku la gəl deyday gə kə, apəsew zil aɲha. Apakay kə bokuba masla mafəts gəl à ahəh gə. ⁶ Tsa baɲa mis awaf nalbət à gəl aw, ma kə mana afəts gəl à ahəh pəra aw zlà ma? Ama masl aɲidz aɲa mis la mafəts gəl à ahəh kə uwaga kə ziruw, say awafəh nalbət à gəl. ⁷ Ama zil kə afa tatak à gəl aw, kə uwana masla maftsa vok aɲa Zəzagəla. Masla apəhla mazləbay aɲa Zəzagəla ala, ama mis kə apəhla kə mazləbay aɲa zil aɲha ala suwan. ⁸ Hafay kə, zil kə asə à uda kə la mis la abə aw, ama mis la uwana, asə à uda la zil la abə. ⁹ Zəzagəla aɲəl zil kə aɲa mis aw, ama aɲəl mis kə aɲa zil. ¹⁰ Kə uwaga à uwana mis ahaɲ gəl à ahəh la nalbət, kə masləkaway zil aɲha, ɲgaha kə azlamalika babay. ¹¹ Amiyaka adagay kiya uwanay kə, kə aɲami uwana mədagay tekula la Sufəl Yesu Kristu kə, məsəl kə mis aslala vok aɲa madz à ahəh la aslasl gəl aɲha aw, ɲgaha zil babay aslala vok aɲa madz à ahəh la aslasl gəl aɲha babay aw. Say atə səla nna. ¹² Iyay, bokuba uwana mis kə asə à uda kə la zil la abə kə, kiya uwaga kə, lakana mis la uwana ayyi zil lagwa, ama atə səla nna kə tasə à wan la slaka Zəzagəla, masla maɲal tatak gesina.

¹³ Nərzəw la gəl aɲkul dadəh: Baɲa mis adəv kudfa à Zəzagəla la gəy madəv kudfa la aku la gəl deyday, ma akəsə vok takay? Wulləw à gi ala tsi! ¹⁴ Bə la madz à ahəh la abə kə, ziruw kə aɲa zil kə masak aɲidz zinɲiɲa lakəl. ¹⁵ Ama baɲa mis azigənəh aɲidz aɲha à gəl kə, uwaga kə tatak

dzəba aŋha səla aw gə. Abəz aŋidz aŋha ziŋziŋga bokuba tatak mahadla gəl à ahəŋ. ¹⁶ Ama baŋa dza asal mats gay lakəl aŋa uwaga kà, səlāw kà, anu kà məsəl madz à ahəŋ anik aw, amiyaka azlaməna gay Zəzagəla babay kà tasəl tetəvi anik babay aw.

*Mazuw tatak may aŋa Sufəl Yesu Kristu
(Mata 26.26-29; Mark 14.22-25; Luka 22.15-20)*

¹⁷ Tatak uwana asa à gi aŋa mapəh à akul kà mazləb anu kagodaw aw. Kà uwana mok uwana kahamaw gay à vok kà aŋa masləkaw Zəzagəla kà, tatak delga kadahawwan aw, ama kadahahawwan kà mawisiga, delga aw, gəgodf à akul. ¹⁸ Terəŋa kà, mok uwana kahamahaw gay à vok, kà aŋa masləkaw Zəzagəla kà, katsakahawla gərgər; tagodf à gi, uwaga ma dziri ay? Wüllāw à gi ala tsi! ¹⁹ (Duli matsakla agay la tataka aŋkul la abà, ŋgaha kà masəlla ala azlauwana azlaaŋa Sufəl Yesu dziriga) ²⁰ Uwana kamahaw gay à vok kà kazawaw tatak may aŋa Sufəl aw. ²¹ Kà uwana kəla uwabeyuwi aŋkul kà av vok aŋa mazuw aŋha, ŋgaha azlaanik tagodf à ahəŋ la may gə, ŋgaha azlaanik aya kà guzu adakadf atà zlà, gəgodf. ²² Tsa baŋa kiya uwaga kadahawwan, ma kà mana kazawaw tatak may la mtəga aŋkul aw ma? Asa à akul aŋa mapəsew maham à ahəŋ mənə madiŋal gəl à vok kəla ay? Awma kà, makəl ziruwi à azlauwana à gəl tatak may aŋatà la ahəŋ aw, kagodaw kəla ay? Mana gəpəh à akul lagwa zlà ma kagodaw ma? Gəzləb akul, kagodaw ay? Awan, gəzləb akul aw!

²³ Aganay matapla uwana Sufəl Yesu atəpgəla, à uwana gətəpakulla: Sufəl Yesu la vədf uwana tatəl kaf à gəl kà mavəy à ahəl aŋa azladza kà, azəb kaf à ahəl, ²⁴ kikay agodf à Zəzagəla kà kaf, atsəkà kaf uwaga ala, agodf:

'Uwanay kà vok gulo uwana aga matsəkəŋ ala gə kà aŋkul, zùwəw uwaga kà gi aŋa mawul à akul à gəl.'

²⁵ La lig aŋa mazuw tatak may aŋatà la ahəŋ, azəb kətsaw à ahəl, agodf: 'Tatak masay uwana la kətsaw uwanay la abà kà, makəs vok slawda mawga la aŋiz gulo, uwana adəsokw à vədfəh. Kəla kaslā uwana kadəsahaw uwanay kà, kà gi aŋa mawul à akul à gəl.'^{*}

²⁶ Mapəhay aŋa Sufəl Yesu uwanay apəhla ala kà, la kəla kaslā uwana kazuwaw kaf uwanay, la mas tatak masal à gəl uwanay kà, kapəhaw kà gay mamətsay aŋa à azladza, tsərah à kaslā uwana Sufəl adəwul à wan.

²⁷ Kà uwaga kà baŋa dza azuw kaf, ŋgaha as tatak masay à uda la kətsaw aŋa Sufəl Yesu la abà la kokuđa, mavəh gəl aŋha ala kà, adəh tsakana à vok aŋa Sufəl Yesu à gəl, ŋgaha à aŋiz aŋha à gəl aya. ²⁸ Kità kà, kəla uwabeyuwi agur gəl aŋha dadəŋ, ŋgaha masla aŋa mazuw kaf, la mas tatak à uda la kətsaw uwaga la abà. ²⁹ Kà uwana baŋa avaha uwaga ala la tatak may deyday gə aw kà, abiy seriya à gəl aŋha la mazuway aŋha la masay aŋha. ³⁰ Kà uwaga à uwana aŋuvaw la tataka aŋkul la abà takəlāh à vədfəh, tapakəh magudu, tapakəh azlaməna đuvats ŋgaha aŋuvaw taməts à gay aya bay. ³¹ Baŋa anu məgur gəl gami dadəŋ kà, Zəzagəla adədfəha à anu seriya à gəl aw. ³² Baŋa Sufəl Yesu asləha à anu à vok kà, kà matsatsəh anu ala la tatak uwana la abà kà, seriya aŋa madəkəs anu kiya aŋa azladza anik aw.

^{*} 11:25 11.25 2Musa 24.6-8; Yeremiya 31.31-34

³³ Kà uwaga azladede gulo, baŋa kadàhamaw gay à vok, kà mazuw tatak may aŋa Sufəl kà, kudàhàw vok kà akul aŋa magay la ahəŋ gesina. ³⁴ Baŋa dza la may gà kà, say azuw kaf à huɖ la mtəga aŋha, kà maham gay à vok aŋkul aŋa mabiyakulla seriya aŋa Zəzagəla à gəl aw.

Kà aŋa azlagay anik, say baŋa gədàda à awtày la uwana, gədàdəvəŋ à gay zlà.

12

*Mavà y uwana Masasədok Zəzagəla avà y kà madàhla sləray
(Rom 12.1-11; 1 Korintiya 14.1-25)*

¹ Lagwa adagay kà məpəh gay aŋa mavà y aŋa Masasədok Zəzagəla. Azladede gulo, asa à gi kà kasəlaw uwaga lela. ² Azladede, mok uwana kaləgaw aŋa madiŋ gəl à Yesu à vok kà, kanəfàhàw azlamazlazlay badaga uwana takoràh akul. ³ Kà uwaga à uwana, asa à gi kà kasəlaw uwaga: Baŋa Masasədok Zəzagəla adakəs dza kà, dza uwatà kà aslala vok aŋa magoɖay kà: ‘Yesu kà matsafila gà!’, agoɖay aw. Kiya uwaga babay: ‘Yesu kà Sufəl Zəzagəla’, dza agoɖay aw, say baŋa Masasədok Zəzagəla la masla la abà.

⁴ Aga la ahəŋ azlamavà y anik anik gərgagər aŋuvaw, ama Masasədok tekula la uwana avà à atà tetəvi gesina aŋatà. ⁵ Aga la ahəŋ azlatatak anik anik aŋuvaw, ama Sufəl Yesu tekula, la uwana avà à atà tetəvi aŋa mavà y uwaga gesina. ⁶ Aga la ahəŋ azlamaslay aŋa madàh sləray anik anik gərgagər aŋuvaw, ama Zəzagəla kokufa gəl aŋha la uwana avà y à kəla uwabeyuwi maslay aŋa sləray uwaga. ⁷ Masasədok apəhla ala kà, aga la kəla uwabeyuwi aŋkul la abà, kà akul aŋa mazlakla maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la mavà y uwaga. ⁸ Masasədok avà y à dza matsihila, ŋgaha bə la Masasədok uwaga avà à dza anik aya maslay aŋa mapəhla madzugway aŋa Zəzagəla ala. ⁹ Kà aŋa dza anik aya kà, Masasədok avà l ndzəɖa kà madiŋ gəl à Yesu à vok la dziriga. ŋgaha avà à dza anik maslay kà mawar azlaməna ɖuvats ala. ¹⁰ Uwaga avà à azladza anik maslay kà madàh azlanadzipo, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mapəh paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəh à atà, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mabadma la azlagay anik anik, à azladza anik aya avà à atà maslay kà mapalla godega aŋa azlagay uwaga ala. ¹¹ Uwaga kà bə Masasədok tekula gə, gə la uwaga à uwana adàh uwaga gesina, masla avà maslay à dza gərgagər bokuba uwana asal.

Maham à ahəŋ məna madiŋal gəl à vok kà,

aga kà bokuba vok aŋa dza

¹² Məsəl kà vok aŋa dza kà tekula, ama azlamanabay la ahəŋ gərgagər. Amiyaka azlamanabay la vok aŋa dza kà gərgagər ama vok kà tekula pəra. La Kristu bay kà kità. ¹³ ŋgaha anu azla Yahudiya la azlauwana azla Yahudiya aw, azlamayà baŋaw azladza uwana takor gəl, tadàhà anu batem kà, kà anu aŋa magay vok tekula la Masasədok tsikasliga uwaga la abà, ŋgaha Zəzagəla avà à anu maslay la Masasədok tekula uwaga la abà.

¹⁴ Vok kà, aga la manabay tekula pəra aw, ama manabay dəŋ. ¹⁵ Iyay zlahaw kà, asik agoɖay kà: ‘Gi manabay aŋa vok à gi aw, kà uwana gi ahàl aw’, agoɖay, ‘Kità kà, gi aŋa vok aw’, bə la uwaga gesina kà masla manabay aŋa vok, ndzer. ¹⁶ Zlahaw sləm agoɖay kà: ‘Gi kà gi yewdi aw,

gay gâ la uwaga gëga manabay aña vok aw', agod'ay, bâ la dziriga uwaga ad'ed gay à slëm à ahøj aña magay manabay aña vok aw. ¹⁷ Agayña vok gesina kâ naka agay kâ yewdi përa, ma naka kakay atsøn slëm ma? Ngaha agay, agay kâ slëm, përa ma naka kakay azin tatak ma? ¹⁸ Ndzer, Zëzagëla abëk azlamanabay à vok à vok bokuba uwana asal. ¹⁹ Agayña vok gesina agay kâ manabay tekula përa kâ, uwaga kâ naka agay vok aw. ²⁰ Ama lagwa kâ, azlamanabay anjuvaw la vok tekula la vok.

²¹ Kiya uwaga kâ, yewdi aslala vok aña magod' à ahâl kâ: 'Gëyah ka aw!', agod'al aw. Ngaha takasagël babay aslala vok aña mapëhay uwaga à asik babay aw. ²² Tetuwa kiya uwaga aw! Azlamanabay aña vok, uwana kanøj atâ, bokuba takësa kâ vok aw, kâ atâ la uwana takësa kâ vok ndzer. ²³ Azlamanabay uwana takësa à anu vok aw, mëgod' kâ, atâ la uwana mëfa à atâ slëm kaykay, manabay ziruiwî gâ uwana mëhad' atâ à ahøj la huma yewdi aña azladza kâ, mëkës atâ kâ la ahâl sëla. ²⁴ Azlamanabay uwana takës anu à gël kaykay, atâ kâ mënekufa aña mahad' atâ à ahøj aw. Zëzagëla ahamà gay à vok à vok gesina, avâh à azlamanabay bëzaga maslëkaway gesina. ²⁵ Kâ uwana asal kâ manøjuzay aña magay la ahøj la vok aw. Ama kâ matsøn vok gay aña magay la ahøj la tataka azlamanabay aña vok la abâ gesina añaatâ. ²⁶ Baña manabay tekula azay kâ, azlamanabay gesina tazay la slaka gâ. Baña tekula añaatâ la marabay la abâ, gesina añaatâ tarabay la slaka gâ suwan, bay.

²⁷ Akul gesina kâ, akul vok aña Kristu, ngaha këla uwabeyuwi ankul kâ manabay aña vok uwaga. ²⁸ Kiya uwaga à uwana, Zëzagëla avâh slëray à azladza la maham à ahøj mëna gay Zëzagëla. Teraña: azlamëna maslëlay, masëla: azlamëna mapëh à atâ gay à ahâl aña Zëzagëla, kâ mapâh à azladza, ngaha mamakër aña: azlamëna matapla tatak à azladza anik, la lig la ahøj: azlamëna madâh azlanadzipo, ngaha: azlauwana la maslay kâ mawar azlamëna d'uvats ala, ngaha: azlamëna mazlak à azladza anik anik, ngaha: azlauwana tadala azladza anik anik la tetëvi delga la ama, ngaha: azlauwana la maslay kâ mapëh azlagay mëlok gâ, uwana azladza anik tasël aw. ²⁹ Gesina añaatâ kâ azlamëna maslël atâ, banaw azlamëna mapëh à atâ gay à ahâl aw, banaw azlamëna matapla à azladza aw. Gesina añaatâ kâ atâ la maslay kâ atâ aña madâhâh azlanadzipo aw, ³⁰ banaw kâ mawar azlamëna d'uvats ala, ngaha la mapëh azlagay mëlok gâ aw, banaw la masâh ala godega aña azlagay uwaga à uda aw. ³¹ Kiya uwaga kâ yâhâwâni mavây uwana ad'uwa vok zlà.

Ama lagonay kâ, gëpëhakulla tetëvi uwana ad'uwa vok gesina.

13

Tatak uwana ad'uwa vok gesina kâ: Masal

¹ Iyay, agayña gësël azlagay gudøj aña azladza gesina, amiyaka bâ aña azlamalika, ngaha mawoy dza gulo la ahøj aw kâ, kiya uwaga kâ gëpaka kâ kalkal la mahohumay aña dewdëw uwana azay la slëm la abâ përa. ² Amiyaka gëdägay la maslay kâ maz panaw aña Zëzagëla à azladza, amiyaka bâ gëdäsëlay tatak gesina, gëdäsëlay godega aña nasiri aña Zëzagëla, gëdâdînj gël à Zëzagëla à vok la tsëhay gâ, uwana gëslala vok aña magod'ay à gudøj: Bëd'a vok ala la abanay, ama baña gëwoyan azladza anik aw kâ, gëdâpaka tatak deyday përa. ³ Gëdävâh azlatatak gulo

à uda gesina babay, amiyaka bà gəl gulo bay kà mabək à gay la akàl, ama baña gəwoyaŋ azladza anik aw kà, makəs vok gulo la ahəŋ aw, gədapaka tatak deyday.

⁴ Dza uwana la masal, masla abasiŋ azladza anik, masla adah delga, adah adi aw, ats zlapay aw, azigəŋ gəl aw. ⁵ Masla masal kà, adah sləray zirui gə aw, masla afa à gəl kà vok aŋha pəra aw, masla ləv aw, apəh gay lakəl aŋa mawisiga aŋa dza aw, la maf dza à ləv aw. ⁶ Masla arabay kà sləray mawisiga aw, ama arabay kà, kà sləray delga. ⁷ Masla uwana la masal kà, abas tatak gesina, madiŋal gəl à vok aŋha, la manewəŋ aŋha, la mabasiŋ aŋha atetuway dikidiki aw.

⁸ Masal kà adəv à gay aw, mapəhay aŋa Zəzagəla uwana apəh à azladza à ahəl kà mapah à atà kà, adədəv à gay à baña mələ aŋha adəslay. Azlagay gudəŋ aŋa azladza gesina, uwana məpəhay kà, adədəv à gay babay, bà masəl tatak gami uwana məsəl tatak babay kà adəzahla. ⁹ Kà uwana masəlay gami, la mapəhay gami kà uwana məz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apəh à anu à ahəl kà ahən ala babay aw. ¹⁰ Ama mok uwana tatak ahən ala gə adəsa à waŋ kà, tatak uwana ahən ala aw kà, adəziyla gesina.

¹¹ Mok uwana gi bəziga kà, gəpəhəh gay bəzi, gədzəgwəh ŋgaha gənawəhəŋ mabəzi bəzi, ama mok uwana gədagay magolga, gəsək à tatak azlabəza la tsəh ala gesina. ¹² Lagonay kà, mənəŋəŋ kà bokuba fatew uwana la kutərum la abà, mənəŋəŋ la dziriga aw. Ama kaslə adəslay à uwana mədànəŋ Zəzagəla yewdi la yewdi. Lagonay kà, gəsəl kà gəl gə gəl gə pəra, ama la kaslə uwatà kà, gədəsəlay la lela bokuba uwana masla uwana asəl gi babay.

¹³ Lagonay kà, tatak makər uwaga la uwana tagədəŋ à afik: Madiŋal gəl à vok, manewəŋ, ŋgaha masal. Ama masal la uwana aduwa azlatatak anik anik gesina la kaykay.

14

Gay anik lakəl aŋa mavəy aŋa Masasədok Zəzagəla (Rom 12.1-13; 1 Korintiya 12.1-11)

¹ Wədfaw vok à uda kà akul aŋa magay la masal, wəyàwwəŋ la ləv tekula! Mavəy uwana Masasədok Zəzagəla avəhà à azladza, kà akul aŋa mabəzal suwaŋ. Uwana wəyàwwəŋ, gəgod à akul, kaykay kà, maslay aŋa mapəhla gay Zəzagəla à azladza uwana Zəzagəla apakullaŋ. ² Masla mapəh gay məlok gə, uwana azladza anik tasəl aw kà, say apəhay kà à Zəzagəla pəra, kà uwana dza asəl gay uwaga aw. La ndzədə aŋa Masasədok Zəzagəla dza apəh nasiri. ³ Ama dza uwana az paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəhal kà, azigəŋəŋ kà azladza la madiŋal gəl à vok la abà, kà madzərədəh atà à uda, ŋgaha kà matasləh atà à gay à ahəŋ. ⁴ Dza uwana abadma la azlagay məlok gə, uwana azladza anik tasəl aw, adzərədəŋ kà madiŋal gəl à vok aŋha à uda pəra. Ama dza uwana az paŋaw aŋa Zəzagəla, uwana apəhal kà mapəh à azladza kà, avà ndzədə à mənə madiŋal gəl à vok la maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla gesina.

⁵ Asa à gi, kà akul gesina kà kavatsaw gay la azlagay məlok gə, uwana azladza anik tasəl aw. Ama uwana gəyahay kaykay aya kà, akul aŋa mabəz maslay aŋa maz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apəh à azladza à ahəl. Haday kà, dza uwana av sayda uwaga kà, uwaga la uwana akəsa vok à

dza, uwana asəl azlagay mələk gə, n̄ləm kà say masla mawulla à uda aga la ahəj, kà madzərəd azlaməna madiŋal gəl à vok ala. ⁶ Azladedə, gəna va akul: La mok uwana gədàda à awtày à slaka aŋkul, la mana gədəkəs à akul à vok, à baŋa gədāvats gay kà la azlagay mələk gə uwana azladza tasəlaw ma? Gədəkəs akul à vok aw, say baŋa gədàsa akul à uda dziriga aŋa Zəzagəla, baŋaw gəpəhakulla tatak anik anik, baŋaw masəlay anik anik, baŋaw sayda uwana məbəzal gə la slaka Zəzagəla, baŋaw matapla anik anik.

⁷ Dzùgwàw lakəl aŋa azlatatak matsay kà aŋa marəzlay tsi, bokuba talakway baŋaw n̄zin, baŋa masla matsay la masla madəday tava kuda aŋha aw ma kakay dza asəl mahabal à tsəh lela ma? ⁸ Baŋaw, baŋa masla mats mazlazliŋ aŋa guvəl atsay lela aw ma, uwa ada à guvəl uwa? ⁹ Kiya uwaga la slaka aŋkul babay, baŋa kapəhaw gay mələk gə, uwana dza asəl aw, kakay dza atsən uwana kapəhaw ma? Aŋa kiya uwaga, kà gay aŋkul uwana kapəhaw kà, adagay gay deyday bokuba madəday aŋa afad. ¹⁰ Aga la ahəj azlagay gərgəgər la gudəŋ la vok, kəla tsəhay uwala beyli kà la gay aŋha. ¹¹ Ama baŋa gətsəna gay uwana dza apəh à gi aw kà, dza uwana apəh à gi gay uwaga kà gədəpakiŋ ala kà, kà dza mələk gə la slaka gulo, ŋgaha gi babay gədəgay mələk gə la huma aŋha suwaŋ. ¹² Tsa akul kà, kavàw ndzəda à azlamavày uwaga zlà kà, yàhàw aŋa magay gorobu kà aŋa azlauwana tadala maham à ahəj məna gay Zəzagəla à huma à gay la madiŋal gəl à vok la abà zlà.

¹³ Kà uwaga baŋa dza la maslay kà mavats gay la azlagay mələk gə, uwana azladza anik tasəl aw kà, say dza uwaga anav maslay la slaka Zəzagəla, kà mav maslay kà masəlla godega aŋa azlagay uwaga à uda kəla babay suwaŋ. ¹⁴ Baŋa gədəv kufa la gay mələk gə uwaga kà, ləv gulo adəv kufa ndzer, ama haŋkəli gulo adəv kufa aw. ¹⁵ Tsa baŋa kiya uwaga ma, mana gəfəhəŋ zlà ma? Gədəv kufa la masasədok gulo, gəhab uwaga kà la haŋkəli gulo babay aya. ¹⁶ La kità, baŋa kadəv kufa à Zəzagəla la masasədok ma, kakay dza masla matsəbal sləm uwana la maham gay vok aŋkul la abà, adàslala vok à magəday: 'Amen!' à madəv kufa aŋak ma? Kà uwana asəl à uwana kapəhay tetuwa aw. ¹⁷ Amiyaka madəv kufa aŋak adagay dzəba aŋha səla aw babay kà, akəsə la vok aw.

¹⁸ Kikay gəgod à Zəzagəla kà uwana gəduwa akul gesina la masəl gay mələk gə, uwana azladza anik tatsənaŋ aw. ¹⁹ Ama la huma maham à ahəj məna gay Zəzagəla kà, asa à gi mapəh gay zlo uwana tatsəna, kà gi aŋa madzadzəŋ azladza anik ala, à kà mapəh gay dəbow dəbow, uwana azladza anik tasəl aw.

²⁰ Azladedə, kadzəgwaw bokuba akul azlabəza aw, à uwana dzùgwàw bokuba akul azlamagol dza. Kà madəh mawisiga kà, gəw bokuba azlabəza uwana tasəl madəh mawisiga aw. ²¹ Agay uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà:

'La azlagay mələk gə uwaga à uwana gədəsahla à tsəhay gulo à uda. Ama bə la uwaga kà, tatsiŋgəŋ la ahəl aw',*

Sufəl Zəzagəla agəd. ²² Kà uwana məfadma la azlagay mələk gə kà, adəpakay kà bokuba nadzipo la slaka azladza uwana tadiŋal gəl à vok aw, kà atà aŋa masəlay kà, atà la maham gay à vok la abà, la azlaməna madiŋal gəl à vok aw. Ama maz gay Zəzagəla, kà mapəhla paŋə aŋa Zəzagəla

* 14:21 14.21 Yesayya 28.11-12

ala la slaka anja azlaməna madiŋal gəl à vok, ama kà anja azladza gesina suwanj babay aw.

²³ Bokuba magodfay kà, maham à ahəj məna gay Zəzagəla gesina adahama gay à vok, ŋgaha gesina anjatà tadzəka mavats gay kà la azlagay mələk gə pəra: Baŋa azladza deydayga, uwana tadiŋal gəl à vok aw, tada à awtày à maham gay à vok ankul à abà, ŋgaha tatsən uwaga kà, tanərəz akul kà bokuba akul azlakusorŋu aw, takay? ²⁴ Ama baŋa kəla uwabeyuwi az sayda anja Zəzagəla, ŋgaha dza deydayga, uwana masla madiŋal gəl à vok aw, ada à awtày babay kà, kiya uwaga kà, kəla gay uwana adàtsənəŋ kà, adəpəhla tsakana anha. Gay uwaga gesina kà, adəkəsay lakəl. ²⁵ Ŋgaha madzugway uwana la tsəh ləw anha gesina, adàsa à uda à ufaka ala, ŋgaha adàwulla à gəl à wəfah kà masləkaw Zəzagəla la magodfay kà: ‘Ndzer, Zəzagəla la ahəj la tataka ankul la abà!’, agodfay.

Uwana akəsa vok la maham gay à vok la abà.

²⁶ Azladedə, mana à uwana gəpəh à akul lagwa ma? Mok uwana kahamaw gay à vok la slaka gə, dza anik azəb mahabay, ahab. Dza anik atapla gay Zəzagəla à azladza anik. Dza anik atsala à atà tatak uwana à uda, Zəzagəla apəhla. Dza anik aya à masla mabədma la azlagay mələk gə, ŋgaha dza anik atsala godega anja gay uwaga à uda apəhay. Kəla tatak uwana kadahawwanj kà, say agay delga, azlaməna gay Zəzagəla tazigənay la masla kəla. ²⁷ Kà anja azlagay mələk gə kà, səkəw kà azladza səla pəra tapəh, ama dza awulla à uda uwana tapəhay, ŋgaha la manəf vok lela, aduwa dza makər anja mapəhay aw. ²⁸ Ama baŋa masla mawulla gay uwaga à uda la ahəj aw kà, masla mabədma uwaga adza à ahəj titi, apəh uwaga kà la ləw anha la tsəh, atà la Zəzagəla anha pəra. ²⁹ Ama kà anja azlaməna maz paŋaw anja Zəzagəla, uwana apəh à atà kà, azladza səla baŋaw makər tapəh gay uwaga, ama say azladza tamədzedəŋ ala uwana tapəhay. ³⁰ Zlahaw kà, la kaslə uwana dza abədma la uwana, dza anik uwanay abəza gay la slaka Zəzagəla kà, ŋuləm matera adza à ahəj dadəŋ. ³¹ Akul gesina kaslawwalla vok anja maz gay anja paŋaw anja Zəzagəla la manəf vok la tekula tekula, ŋgaha azlaməna madiŋal gəl à vok gesina anja masəlay, ŋgaha madiŋal gəl à vok anja uwabeyuwi anja mazigənay. ³² Azlaməna mazəh paŋaw anja Zəzagəla tanəŋla gəl anjatà la huma anja Masasədok, uwana Zəzagəla avà à atà. ³³ Zəzagəla kà asal anu mədza à ahəj la sehseh la abà aw, ama mədza à ahəj la lapiya la abà.

Bokuba uwana adapaka zagələ à azlaməna madiŋal gəl à Zəzagəla à vok gesina, ³⁴ kiya uwaga la maham gay à vok ankul la abà babay. Say azlamis tadzə à ahəj titi, atà la tetəvi kà mavats gay aw, bokuba uwana tatsətser à wakitə mapəhay anja Zəzagəla à abà: Say tasləkaway pəra. ³⁵ Baŋa asa à atà matsən tatak anik kà, say tanəvəh à zil anjatà la mtəga, kà uwana uwaga kà, ziruwi kà anja mis anja mavats gay la huma maham à ahəj məna madiŋ gəl à Zəzagəla à vok.

³⁶ Iyay, awma la slaka ankul la uwana gay Zəzagəla asa à uda kagodfaw takay? Awma kà ankul pəra à gay uwanay kagodfaw ay? ³⁷ Baŋa dza adzugw kà masla anja mdagay masla maz sayda anja Zəzagəla, baŋaw adzugw kà, kà adabəza ndzəfa anja Masasədok Zəzagəla, delga, masla asəlay kà uwanay gətsetser à akul, kà mapəhay anja Sufəl Zəzagəla. ³⁸ Ama baŋa asəl aw kà, kafaw sləm à masla aya aw.

³⁹ Kiya uwaga azladede gulo, mawoyeṅ aṅkul kà aga kà aṅa maz sayda aṅa Zəzagəla. Ama kasakawwalla tsəh ala aṅa maṛəh azlagay məlok gə aw. ⁴⁰ Say tatak gesina ada à vok la tetəvi aṅha, bokuba uwana akəsa vok lela.

15

Mawul à uda aṅa Kristu

¹ Azladede gulo, vāv gi tetəvi kà gi aṅa mawulla à akul ala gay marabəṅ uwana à gəl gəzakullanṅ, kakəsaw uwaga, madiṅal gəl à vok aṅkul atsizl kà à uwaga à afik. ² La uwaga la uwana kabəłāw, baṅa kakəsawwanṅ bokuba uwana gəzakulanṅ aw kà, madiṅal gəl à vok aṅkul apakay kà tatak deyday pəra.

³ Gay uwana aga la gi lakəl kà, gədapəha à akul à vok à abà suwanṅ. Aganay gay uwana gəpəh à akul dadəṅ: Kristu kà aməts kà, kà à ahəl tsakana gami bokuba uwana tatsətsər à wakitə à abà. ✧ ⁴ Tallà masla, ṅgaha awùl à uda la mamətsay la mahənay mamakər, bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà aya. ✧ ⁵ Masla apəhla vok à Piyer, ṅgaha à azlaməna matapla kulo gəl aṅha səla uwatə bay. ⁶ La lig la ahəṅ apəhla vok à azlaməna asik, uwana aduwa dadərmokw zlo. Azlaanik aṅatə kà atə la ahəṅ tsərah à lakana, ama azlaanik aṅatə kà tamatsay. ⁷ La lig aṅa uwaga la ahəṅ, apəhla vok à Yakuba, ṅgaha à azlaməna matapla gesina.

⁸ ṅgaha la lig aṅatə la ahəṅ gesina, apəhgəla vok bay, à gi uwana gəga bokuba bəzi mahənay aw gə. ⁹ Aya gəga matsihila gə aṅa azlaməna matapla anik uwanay gesina. La dziriga kà, gəsla aṅa magay masla matapla aṅha aw, kà uwana gi la uwana gətərebəhà azlaməna matsalah sləm aṅa Sufəl Zəzagəla à gay gesina. ¹⁰ Ama la vok mahamay aṅa Zəzagəla adapakagəla, à dza uwana kanəṅawwəṅ lagwa, la vok mahamay aṅha lakəl gulo kà apakə deyday aw. Gəfahà sləray aṅuvaw dāduwa à gay aṅa azlaməna matapla anik gesina, uwaga kà gi gəfahəṅ aw, ama vok mahamay aṅa Zəzagəla uwana la gi la abà. ¹¹ Adagay gi, adagay atə, anu azlaməna matapla gesina, anu məzà gay marabəṅ bokuba uwana gəpəh à akul, kiya uwana kadiṅawwalla gəl à vok babay.

Mawul à uda gami la mamətsay

¹² Aganay maz sayda gami uwana məpəhay. Zəzagəla awùlla Yesu à uda la mamətsay. ṅgaha ma kakay azlaanik aṅkul tagofay kà: Azlamazimnekiḍ tadəwul à uda aw, tagof ma? ¹³ Baṅa mawul à uda la mamətsay la ahəṅ aw kà, kitə kà Yesu Kristu babay kà awùl à uda zlə ma aw. ¹⁴ Baṅa Kristu awùl à uda aw kà, maṛəhay gami babay kà apakə tatak deyday, ṅgaha madiṅal gəl à vok aṅkul babay kà deyday suwanṅ. ¹⁵ Uwana azay aduwa uwaga kà, madəh fida gami à Zəzagəla à vok, à uwana məgod kà, awùlla Kristu à uda la mamətsay. Haday, baṅa azlamazimnekiḍ tawul à uda aw kà, kitə kà awulà à uda suwanṅ zlə ma aw. ¹⁶ Kà uwana baṅa azlamamatsay tawul à uda aw kà, kitə kà Kristu kà awulà à uda babay aw. ¹⁷ Kà uwana baṅa Kristu awùlla à uda aw kà, madiṅal gəl à vok aṅkul akəs sləray aw, akul azlamazəhla gə la tsakana aṅkul la abà, tsərah à lakana. ¹⁸ Tsa kitə kà, azlauwana taməts à madiṅal gəl à vok à abà babay kà, tazəhla. ¹⁹ Baṅa manewəṅ gami kà lakəl aṅa Yesu, kà aṅa sifa

uwanay anu la abà lakana kà, kità kà, anu la uwana vok ahama azladza anik uwanay gesina, kà anu.

²⁰ La dziriga kà, Kristu awulà à uda la mamòtsay, kà uwaga à uwana azladza gesina tadàwul à uda. ²¹ Kiya uwaga à uwana mamòtsay asà à waɲ à gudəɲ à vok kà dza tekula, kiya uwaga babay mawul à uda la ahəɲ kà dza tekula aya suwaɲ. ²² Azladza gesina tamatsay, kà uwana anu tekula la Adama. Gesina anjatà tadàwul à uda kà maham gay à vok anjatà la Yesu suwaɲ. ²³ Ama kəla mana beymi la tetəvi anɲa: Kristu la uwana aga matera anɲa mawul à uda. La mok uwana adàsa à waɲ, azlaməna madiɲal gəl à vok gesina tadàwul à uda. ²⁴ Kiya uwaga kà, makəɔf gəl à ahəɲ adàsa à waɲ: Kristu adàkalah azlandzəɔfa ala la maslay gesina, ɲgaha la azlamaslay anɲa azlaməna məzam anɲa Zəzagəla gesina bay. ɲgaha adàvə makoray à ahəl anɲa Zəzagəla Baba, ²⁵ kà uwana leri Kristu adàkoray kà say baɲa Zəzagəla adàbək azlaməna məzam à tsəh anɲa dàɲ. ✧ ²⁶ Masla məzam makəɔf gel à ahəɲ, kà uwana Zəzagəla adàkalah à ahəɲ, kà uwaga kà mamòtsay. ²⁷ Kà uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà, tagòɔf kà: 'Zəzagəla abək tatak gesina à tsəh asik, kà maf asik à afik anɲa.' ✧

Baɲa tagòɔf kiya uwanay kà, ndzer kà, Zəzagəla kà aga la tsəh anɲa Kona anɲa aw, kà uwana masla la uwana abək azladza à tsəh asik anɲa Kristu. ²⁸ Baɲa Kona anɲa Zəzagəla adagay masla makoray à azlatatak gesina kà, masla aga la tsəh anɲa Baba anɲa, uwana afəl tatak gesina à ahəl, kiya uwaga kà Zəzagəla Baba adàkoray tatak gesina

²⁹ Dzùgwàw lakəl anɲa azlagay anik tsi. Azladza anik la ahəɲ la maham à ahəɲ anɲkul la abà, uwana tadəhà à atà batem kà anɲa azlamazimnekiɔf uwana tamatsay tsi. La dziriga, baɲa azlamazimnekiɔf tadàwul à uda aw, ma mana madəh batem uwaga akəs vok ma? ³⁰ Anu ma, kà mana məda à huma à gay koksikoksi la ahəl anɲa mamòtsay zlə ma? ³¹ Azladedə gulo, gəzləb akul kà, kà uwana akul la ahəl anɲa Sufəl gami Yesu Kristu, ama gi kà, kəla mavakay gesina kà, gi la kuda mamòtsay. ³² La gudəɲ Efesus kà, gəpə slagəla mənɲa bokuba map slagəla la azlatatak fəta makəsafərga. Agayɲa gəgay la manewəɲ anɲa mawul à uda aw kà, naka uwaga akəs gi vok aw, haday! Baɲa azlamazimnekiɔf tadàwul à uda aw kà, ɲləm mənəfa tetəvi uwanay:

'Məzùw, məsà kà uwana lebəɲ kà mamòtsay atsa à waɲ.' ✧
Gay la gay la abà agod.

³³ Kapapataw gəl anɲkul aw, mədza à ahəɲ la dza mawisiga awis madz à ahəɲ delga anɲkul ala. ³⁴ Wùlāw à waɲ à dziriga à abà bokuba uwana Zəzagəla ayahay, ɲgaha sàkàw à madəh tsakana, gəpəh uwaga kà ziruwi anɲa makəs akul, uwana gəpəh uwanay kà, azladza anik la ahəɲ la tataka anɲkul la abà tasəl Zəzagəla aw.

Vok anɲa azlauwana tawul à uda la mamòtsay

³⁵ Zlahaw dza anavay: 'Kakay azlamamatsay tadàwul à uda ma? Vok ma uwala tadàkoray la?' ³⁶ Kayyà, kak la haɲkəli aw! Baɲa kaslək fofulo, ɲgaha fofulo uwatà amòtsay dadəɲ, la uwana à uwana atsa à uda. ³⁷ Fofulo uwana kasləkay adagay hi, adagay uwala beyli, kasləka kà fofulo gə pəra, awkà kasləka kà mas à uda gə aw. ³⁸ ɲgaha Zəzagəla atsalla

à uda, av tsəhay à fofulo gesina tsəhay bokuba uwana asal. Kəla fofulo gesina abəza tsəhay vok aŋha.

³⁹ Sləb vok aŋa azlatatak uwana la sifa kà gərgəgər. Vok aŋa azladza kà gərgər la vok aŋa azlatatak fəta, ŋgaha babay vok aŋa azlatatak mahoyay kà gərgər la vok aŋa azlatatak fəta, ŋgaha babay vok aŋa azlatatak mahoyay kà gərgər la aŋa azlakilfi.

⁴⁰ Azlatatak uwana la zagəla la afik la azlauwana la vədah babay la ahəŋ. Mazləbay aŋa azlatatak uwana la zagəla kà gərgər la aŋa azlatatak uwana la vədah babay. ⁴¹ Afats kà la mahəday aŋha kokudə gəl aŋha, təla babay la aŋha, ŋgaha azlatsetsiliŋ babay la aŋatà, ama azlamahəday aŋatà kà gərgəgər.

⁴² Kiya uwaga la uwana adapaka vok la azlaməna mawul à uda la mamətsay. Uwana tala kà azinla, ama uwana awul à uda kà azinla aya aw. ⁴³ Uwana talà kà maŋəratata gə ŋgaha mawisiga. La mok uwana adawul à uda kà la ndzəfa ŋgaha la mahəday kaykay. ⁴⁴ Uwana talà kà vok uwana la sləb vok, ama uwana awul à uda, kà vok aŋa Masasəfok. Baŋa sləb vok aŋa vok la ahəŋ, vok aŋa Masasəfok la ahəŋ babay. ⁴⁵ Kà uwana wakitə Zəzagəla agəd kà:

'Adama teraŋa, aga la sifa',^{*}

ama Adama masəla, uwaga kà Kristu, aga Masasəfok uwana avà sifa.

⁴⁶ Uwana aŋa Masasəfok la uwana atsa vok à waŋ aw, ama aŋa vok. La lig la ahəŋ aŋa Masasəfok asa à waŋ. ⁴⁷ Adama matera kà, agə maŋalay gə kà la kiriniŋ aŋa kutso, ama Adama masəla kà, asà à ahəŋ kà la zagəla.

⁴⁸ Azladza aŋa vədah kà kalkal bokuba Adama, uwana asa à uda la kiriniŋ aŋa kutso la abà. Azladza aŋa zagəla kà, atà kalkal la dza uwana asà à ahəŋ la afik babay suwaŋ. ⁴⁹ Lagwa kà mədəbani à vok la dza uwana taŋal la kutso, kiya uwaga bay mədədebani à vok la dza uwana asà à ahəŋ la zagəla la afik.

⁵⁰ Aganay uwana asa à gi mapəhay azladedə: Tatak uwana tadahəŋ la sləb vok, ŋgaha la aŋiz taslala vok aŋa mad à makoray aŋa Zəzagəla aw, ŋgaha vok uwana amətsay babay, aslala vok aŋa madz à ahəŋ la sifa aw.

⁵¹ Gəpəh à akul nasiri anik: Gesina gami mədəməts à gay aw, ama mədəgohla vok pəra. ⁵² La katskats, la kirim yewdi, à mok uwana mazlazliŋ adətsənay, hadəy, la mok uwana adətsənay, azlamazimnekid tadəwal à uda kà aŋa sifa la vok, uwana amətsay aya aw. ŋgaha anu uwana la sifa bay mədəbədla vok. ⁵³ Bokuba magodəy kà, vok gami mamətsay gə uwanay, kà adətsokw vok, uwana à abà amətsay aya aw. ⁵⁴ Baŋa uwaga adəpaka vok kiya uwanay kà, gay aŋa masla mapəhal gay ahəl adagəd à afik:

'Mamətsay la ahəŋ aya aw, takədəsl à mamətsay adagay, tsewwa.

⁵⁵ Kak mamətsay aŋala ndzəfa aŋa uwana la?

Kak mamətsay aŋala ndzəfa aŋa matsəh gi aŋak uwana ala?^{*}

⁵⁶ Ndzəfa aŋa mamətsay kà la tsakana la abà, ŋgaha ndzəfa aŋa tsakana kà asa à uda, kà la mapəhay la abà. ⁵⁷ Ama mazləbay aga la Zəzagəla uwana avà à anu maduwiŋ la Sufəl gami Yesu Kristu.

⁵⁸ Kiya uwaga zlə, azladedə gay ləv gulo, tsizlləw à ahəŋ lela lela, rəd kagodəw aw, fəw gəl à sləray aŋa Sufəl Zəzagəla koksikoksi, kà uwana

kasəlaw kà, mabasiŋ aŋkul uwana la Sufəl Zəzagəla la abà kà, adàtəf à wəfah deyday aw.

16

Matsatsàh sili

kà mazlakla azlaməna madiŋal gəl à vok la Urusalima

¹ Lagwa kà, gəzalanj à gəl gay ŋuv, lakəl aŋja sili uwana mətsatsàh kà aŋja azladedə gami la Urusalima: Bokuba uwana gəpəh à azlaməna manəfay la kutso Galatiya bay. ² Kəla ladu gesina, delga, kà kəla uwabeyuwi aŋkul afa sili à fəta à awtəy bokuba uwana asla. Dahəwwanj à ahəŋ lela tsərəh à uwana gədà à awtəy. Kiya uwaga kà, mədànekudə aŋja mahamala gay à vok la kaslā uwatà aya aw. ³ Baŋja gədàda à awtəy gədàsləl azladza aŋkul uwana katsatsamawani atà à Urusalima la wakità la ahəl, kà madla sili uwana kazlakawla atà. ⁴ Baŋja mazlakay aŋkul kà asla kà gi aŋja maday la gəl gulo kà, mədàday anina pəra zlà.

Manewəŋ aŋja Pol

⁵ Kà mabəz à slaka aŋkul kà, gədzugw maguway la Makeduniya dadəŋ, kà manəŋ azladedə anik à gay la abatà. ⁶ Zlahaw gədàdzan à ahəŋ la slaka aŋkul ŋodəgi la təla awkusa gesina, kiya uwaga kà, kadàztrakaw gi la tatak uwana gənəkudə aŋja gesina, asa à gi maday. ⁷ Gi kà, asa à gi aŋja madz à ahəŋ la slaka aŋkul, awkà asa à gi aŋja manəŋ akul la tetəvi la ama pəra aw. Gədzugw madz à ahəŋ la tataka aŋkul la abà, à baŋja asa à Zəzagəla.

⁸ Kəla kà, asa à gi madz à ahəŋ la abanay la Efesus tsərəh à mavakay aŋja Pentakosta, ✱ ⁹ kà uwana la abanay kà, gəbəzà maslay kà madfah sləray uwana akəs vok. Bə amiyaka azlaməna məzam la ahəŋ aŋjuwaw babay.

¹⁰ Baŋja Timotawus adàda à awtəy kà, kəsəw masla la ahəl səla, kà masla aŋja madz à ahəŋ la tataka aŋkul la abà kokudə guba. Kà uwana masla babay masla sləray aŋja Sufəl Zəzagəla bokuba gi. ¹¹ Kamkam, dza apəsew aw, zlakəw tsərəh à uwana adəv mauguzahay aŋja à gay gesina, ŋgaha kà masla aŋja mawul à wanj à slaka gulo la marabay. Gi, la azladedə la abanay kà, məkud mas à wanj aŋja.

¹² Ama kà aŋja deda gami Apolos kà, gədàdzərədəŋla kaykay, kà masla la azladedə anik aŋja mad à awtəy à slaka aŋkul, ama asəl mad à awtəy lagonay aw, say la huma à gay ŋuv, à baŋja adəbəza kaslā.

Ayyi aŋja makəf gəl à gay

¹³ Kadzewhal aw, dzəw à ahəŋ la adi lela la madiŋal gəl à vok la abà. Gəw mabəlafə la ndzəfə. ¹⁴ Uwana kadfahawwanj gesina kadfahawwanj kà la masal.

¹⁵ Azladedə kasəlaw Estefanas la huɸ gəy aŋja. Atà kà azlaməna madiŋal gəl à vok teraŋja la kutso Akayya. Ŋgaha atà tadfah sləray aŋja Sufəl Zəzagəla la ləv tekula, kà mazlak azlaməna madiŋal gəl à vok. ¹⁶ Kamkam azladedə, gədəv akul kudə, kà akul aŋja makəs azlaməna sləray uwaga la ahəl səla. Atà la azladza uwana tadfah sləray atà nna kasləkawaw atà.

¹⁷ Gi la marabay mənğa kà mas à wañ aña Estefanas la Fortunatus, ɲgaha Akayyikus à slaka gulo. Baña gədanəñ atà, kà bokuba akul gesina aɲkul la slaka gulo. ¹⁸ Atà tadukwğəñ ləv à ahəñ, bokuba uwana tadukwakullañ à ahəñ babay. Kəsàw tsəhay dza uwaga la ahəl səla.

¹⁹ Azlaməna madiɲal gəl à vok la makoray aña Asəya gesina 'Ayyi', tagod à akul. Akilas la Pərəskila, la maham à ahəñ məna gay Zəzagəla, uwana tahaməh gay à vok atà nna tadəhəkulla 'Ayyi', la sləm aña Sufəl gami Yesu. ²⁰ Azladedə uwana la abanay gesina tadəhəkulla 'Ayyi'.

Dahəhəw vok 'Ayyi', kà akul à akul gesina la mənğa mənğa, ɲgaha la ahəl səla.

²¹ Aganay uwana gətsetseray la ahəl gulo à gi Pol, 'Ayyi', gəgod à akul.

²² Baña dza awoya Sufəl Yesu aw kà, matsafla gə!

Marana tha, (Asal magodəy: Sufəl gami: Sà à wañ!) ²³ Sufəl Yesu Kristu avà à akul vok mahamay aɲha.

²⁴ Mawoy akul gulo gesina agay koksikoksi la akul, akul uwana la Yesu Kristu la abà.

MASƏLA AŇA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KORINTIYA Deuxième Lettre de Paul aux Corinthiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akəsàni gi, kà gi aŇa magay masləlay aŇa Yesu Kristu kà, gi la uwana gətseter wakità uwanay la ahəl gulo, anu la deda gami Timotawus, à akul məna gay Zəzagəla uwana la Korintiya, ňgaha à azlaməna masla madıŇal gəl à vok anik anik gesina, uwana la kutso Akayya la abà. ² Zəzagəla Baba gami, atà la Sufəl gami Yesu Kristu tapis akul gay à vok la mav à akul lapiya.

Zəzagəla adzərədf anu ala

³ Kikay à Zəzagəla Baba, la Yesu Kristu, Sufəl gami. Masla Baba aŇa vok mahamay, masla madzərədfàh azladza ala koksikoksi la mataslaha atà ləv ala. ⁴ Amiyaka mədàgay la ňgərpa məŇga la abà kà, masla kà adzərədfàhanula koksikoksi. Kà uwaga à uwana məslala vok aŇa madzərədfàh azladza anik uwana ala, atà la azlangərpa anik anik la abà suwan, mətəslatàla bokuba uwana anu məbəzəl la slaka Zəzagəla. ⁵ Aganay uwana gəpəh à akul: Kristu kà asà ňgərpa kà məŇga, kiya uwaga anu babay kà, məsə ňgərpa məŇga. La kità kà, Zəzagəla adzərədfàhanula kaykay, kà uwana anu la mahəm gay à vok la Kristu la abà. ⁶ BaŇa məsə ňgərpa kà, kà akul aŇa madzərədfàh ala, ňgaha Zəzagəla aŇa məbəl akul. BaŇa Zəzagəla adavà à anu mawad vok à uda kà, kà akul aŇa madzərədfàh vok ala, kà akul aŇa mabas tsəhay ňgərpa uwanay məsay. ⁷ Məsəl ndzer kà, akul la maday kokudə maruw vok à ahəŇ la tetəvi aŇa Zəzagəla la tsəh, ňgaha mədahama à ňgərpa à abà anina la slaka tekula, ama bə la uwaga bay kà, Zəzagəla adzərədfàh akul ala bokuba anu suwan.

⁸ Azladeda, la kità bay kà, asa à anu kasəlaw lakəl aŇa tsəhay ňgərpa, uwana məsà la kutso Asəya la abà. ňgərpa uwatà kà, azà à anu haday, kà uwaga aga kà bokuba məŇ dzəgla la kuda gami, ndzer, uwatà kà mədzugw kà mətəfay la abà aw. ⁹ La abatà mədzugw la ləv gami la tsəh kà mavakay gami adadəv à gay la abanay lakana, məgòdf. Ama uwaga atəp à anu kà, kà anu aŇa maf madzugway gami à gəl gami à afik aw, ama kà anu aŇa maf madzugway gami kà à Zəzagəla uwana à afik, masla mawulla azladza à uda la mamətsay. ¹⁰ Kà uwana masla la uwana apəlla à anu ala la zlamtsa aŇa mamətsay zlazladəga la abà, ňgaha bay kà, masla la uwana adəpəlla anu ala aya gotənaŇ. Ndzer, à masla la uwana adəpəlla anu ala. ¹¹ Akul kà, kadəzlakaw anu kiya uwaga, kà azladza aŇuvaw tadəv kudə kà anu, kiya uwaga kà, la mok uwana Zəzagəla adatsən madəv kudə uwaga kà: ‘Kikay’, azladza aŇuvaw, tadəgəfal, kà vok mahamay aŇha uwana avà à azladza aŇuvaw.

Pol abədfəla madzugway aŇha

¹² Madzugway aŇa ləv gami az sayda lakəl aŇa madz à ahəŇ gami la gudəŇ uwanay la vok, agay la ləv tekula la maduwal Yesu, ňgaha ma baməraka la tataka aŇkul la abà zlə ma ay? La dziriga, uwana akəs

Zəzagəla à gəl kà, mənəfa masəlay aña dza aw, say vok mahamay aña Zəzagəla uwana azlaka anu. ¹³⁻¹⁴ La hađay gà, kà tatak mahadəñ à ahəñ gə la ahəñ la matsetseray gami la abà aw, uwaga bokuba uwana kadzeñaw pəra, amiyaka katsənawwanj babay aw kà. Mədzugw kà, la huma la gay kà, kadətsənawwanj lela gesina, bə uwana katsənawwanj gəl gə gəl gə lagonay babay kà. Ama mok uwana Sufəl gami Yesu Kristu adasa à wanj kà, akul kadəsəlaw tatak gesina, ñgaha kadərabaw kà anu, bokuba anu uwana mədərəbay kà akul.

¹⁵⁻¹⁶ Hađay la terəña kà, gəyàh mad à awtày à slaka añkul dadəñ, ñgaha kà gi aña mad à Makeduniya. Mok uwana gədətsizlla ala la Makeduniya, naka gəwul à slaka añkul, kà añkul aña mazlak gi la mauguzahay gulo la abà, baməraka la mana beymi gesina, kà maday à kutso Yahudiya. Kiya uwaga kà, naka asik səla gəpis à slaka añkul, la abatà kà naka gəzlaka akul kà masəla. Ama gəbəzà à awtày aw. ¹⁷ Mok uwana gədzugw uwaga, ma gədzugw ma la hañkəli gulo aw takay? Awma la pañaw deyday, bokuba aña azladza gudəñ à vok pəra takay? Awma 'Iyay', gəgod' tsa 'Awan', tatak? ¹⁸ Ndzer kà, Zəzagəla kà, masla masəlay, masla dziriga. Uwana gəpəh à akul kà, 'Iyay' la bañaw la 'Awan', gəpəh tatak la pañaw səla kəla ay. ¹⁹ Yesu Kristu Kona aña Zəzagəla uwana mərəhəkulla, Silas, Timotawus ñgaha gi babay kà, 'Iyay', məgod', bañaw 'Awan', aw, məgod' aw, say 'Iyay' pəra. ²⁰ Hađay gə kà, masla aga 'Iyay', à Yesu uwana agəd' à map à ahəñ aña Zəzagəla à afik gesina. Tsa kità kà, la Yesu Kristu la uwana, 'Amen' məgod'ay, kà anu aña mazləb Zəzagəla. ²¹ Zəzagəla la gəl aña la uwana adzərədəhànula la tetəvi aña Yesu Kristu la tsəh, ñgaha adzərədəhəkulla babay, masla la gəl aña la uwana atsatsəmàni anu, abək anu à fəta à awtày, ²² kà anu magay azlaañha. Dadəñ kà, avà à anu Masasədok aña kà anu masəlay kà masla adavà à anu azlatatak anik anik gesina à uwana afà à ahəñ, kà masla aña mav à anu.

²³ Baña fida la uwana gədehəñ kà, Zəzagəla la uwana masla masəlay, adaha à gi seriya à gəl, à baña fida gəpəhay. Kà mana à uwana gədada à awtày à Korintiya aw mi, kagodaw takay? Kà uwana agayña gədada à awtày kà, naka gəbasakullañ aw. ²⁴ Kà uwana asa à anu aña maf leri à madiñal gəl à vok añkul à gəl aw, ndzer katsizlaw kà à madiñal gəl à vok à afik hađay. Ama asa à anu mədəh sləray anina kà akul aña məbəz namnam la ləv añkul la tsəh.

2

¹ Kà uwaga à uwana gəyàh kà mad à awtày à slaka añkul, kà matazakulla iyaw tugwi à adi aya aw. ² Baña gədatazakulla iyaw tugwi à adi kà, gi babay kà iyaw tugwi adataz à gi à adi suwanj, kiya uwaga kà, dza la ahəñ adadzərədəgəla aya aw, kà uwana akul gesina akul la iyaw tugwi la adi. ³ Kà uwaga à uwana gətsetser à akul bokuba uwana gəfahəñ. Uwana asa à gi mad à awtày à slaka añkul la kaslà uwatà, awkà naka iyaw tugwi ataz à gi à adi kà akul. Tsa naka akul la uwana karabaw gi, la dziriga, uwana gəfà madzugway gulo à afik gesina, kà uwana gəsəl kà baña gi la marabay la abà kà, akul gesina babay kà akul la marabay la abà. ⁴ Iyay, wakità gulo uwatà kà, gətsetser kà la iyaw tugwi la adi mənğa, la matərəbəy mənğa, ləv aza à gi kayakay. Ama gətsetser kà, kà matazakulla iyaw tugwi à adi aw. Kəla kà, kà akul aña masəlay kà gəwoya akul kayakay.

Mamatsinj à masla macfàh mawisiga ala

⁵ Baŋa dza aḃèk mazaw la gəl à azladza kà, aḃèk mazaw la gəl kà à gi aw, ama à akul gesina, awma az à azladza anik anik la tataka aŋkul la abà. Ama asa à gi aŋa mapèh uwaga mənŋga aw. ⁶ Gay mənŋga aŋkul, tafahalla seriya à gəl kiya uwaga kà diga adagay. ⁷ Lagonay kà, say kamatsawwalla kà taslawla gay à ahəŋ kà ləv aŋa mavalal à gay aw, kà masak tetəvi la tsəh aw. ⁸ Kà uwaga à uwana, kamkam gəgof à akul kà: Pèhàwwalla mawoy vok aŋkul! ⁹ Uwana gətsetser à akul kà, kà akul aŋa masəl dziriga aŋha, kà gi aŋa masəlay à baŋa kakəsaw gay gulo aŋa tetuwa. ¹⁰ Baŋa akul kadamatsawwan à zil uwaga ala kà, gi babay gədamatsalaŋ ala suwan, -à baŋa gi la gay aŋa mamatsinj ala- la dziriga, gəmətsallaŋ ala la dziriga, kà madəgolay akul, uwana la huma aŋa Sufəl Yesu Kristu. ¹¹ Kà seteni aŋa makədaŋ anu aw, kà uwana məsəl kà, la azladabaray anik anik gesina.

Pol apəh gay lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋha la Tərowas

¹² Gətsizlla ala la abatà kà mad à Tərowas, kà maz gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu. Mok uwana gəbəzà à abatà kà, gənəŋəŋ kà Sufəl Yesu adafahgəŋ tetəvi à ahəŋ, kà maz gay marabəŋ. ¹³ Ama la abatà kà, gədzà à ahəŋ la titi aw, kà uwana gəbəzà Titus la abatà aw. Kà uwaga à uwana: ‘Mad aŋulo’, gəgof à azlaməna madiŋal gəl à vok la abatà, ŋgaha gəhəd à kutso Makeduniya.

Maduwiŋ la Yesu Kristu

¹⁴ Kiya uwaga mazləbəy agay la Sufəl Zəzagəla, kà uwana masla adàla anu à maday aŋa maduwiŋ aŋha à abà, ŋgaha kikay kà maham gay à vok gami la Kristu la abà, kà uwaga aḃèk anu à sləray aŋha à abà, kà anu aŋa mapàhla gay lakəl aŋa Kristu ala, la azlaslaka gesina. Masəlay aŋha adahən gudəŋ à vok ala bokuba tatak uwana slaslərɾa azinay. ¹⁵ Mədagay bokuba tatak mazinay gà uwana slaslərɾa, Kristu adakəf à Zəzagəla. Slaslərɾa aday à slaka azladza la tetəvi aŋa maḃəlay la tsəh, azladza uwana atà la tetəvi aŋa mazila la tsəh gesina. ¹⁶ Kà aŋa azladza uwana Zəzagəla adabəl atà kà, slaslərɾa uwaga kà delga, taḃəzà sifa uwana adəv à gay aw la abà. Ama kà aŋa azladza uwana tazàhla kà, slaslərɾa uwaga kà delga aw, atsa à atà ala kà mamətsay à wan. Lagwa ma uwa à uwana asla kà aŋa sləray uwaga uwa? ¹⁷ Azladza aŋuwaw tanərəz gay Zəzagəla kà bokuba tatak matsakalay, uwana taḃəza riba la abà, ama anu kà kiya uwaga aw. Kà uwana Zəzagəla la uwana asləl anu aŋa mapəhay kà la ləv tekula la huma aŋha, kà uwana anu mədahama gay à vok la Kristu la abà.

3

Makəs vok slawda mawga

¹ Lagwa ma mədzəka mazləḃ gəl gami takay? Awma mənəkudə bokuba azladza anik uwana tapəhakulla wakità aŋa sayda, uwana apəhla dza ala ay, awma məḃəz tsəhay gà uwaga la slaka aŋkul dadəŋ takay? ² Akul la gəl aŋkul la uwana kadapakaw azlawakità sayda gami, uwana matsetseray gà la ləv gami la tsəh, ŋgaha kà azladza gesina aŋa masəl madz à ahəŋ gami gesina la Sufəl la abà. ³ Iyay, uwaga kà adzaf ala kà, akul la uwana akul azlawakità gami, uwana Kristu atsetsər à ləv gami à tsəh, ŋgaha asləlla anu. Atsetsər uwaga la tatak matsetseray aw, ama la Masasəfok

an̄a Zəzagəla uwana la sifa. Atsetsər uwaga à akur kəsłatsats gà à adi aw, ama à ləv an̄a azladza à tsəh.*

⁴ Məpəh uwaga kà, kà uwana mөгəfəŋ à afik la huma Zəzagəla kà madegolay Yesu Kristu. ⁵ Haday, kà anu la gəl gami kà, məsla kà madəh sləray uwanay aw, kà uwana maslay gami gesina kà, atsà à wəŋ kà la slaka Zəzagəla. ⁶ Kà uwana masla la uwana avà à anu maslay kà mapəhla ala makəs vok slawda mawga an̄ha ala la slaka gesina. Uwaga agəd kà à mapəhay uwana à afik tatsetsər aw, ama à Masasədok an̄ha à afik, kà uwana mapəhay uwana tatsetsər kà adàla dza kà à mamətsay, ama Masasədok kà adala dza à sifa à abà.

⁷ Uwarà kà, tatsetserəh mapəhay kà à akur kəsłatsats gà à adi, la mok uwana adəhəhəŋ uwaga kà, azladza tanaŋə mazləbay an̄ha kà, udaka an̄ha à uwana audə huđ adi an̄a Musa ala, kà udaka uwatà kà, azla Isərayel taslala vok an̄a manərez huđ adi an̄ha aw, kà uwana an̄əzəl atà à adi. Tekedika kà, udaka uwatà asəf aw. Mapəhay kà adàla azladza kà à mamətsay à abà. Baŋa mapəhay uwaga adàla azladza à mamətsay à abà, apəhla à mazləbay məŋga an̄a Zəzagəla kà à azladza ala, à mok uwana adapəhla vok ala.* ⁸ Adaməraka sləray an̄a Masasədok, uwana adala dza à sifa à abà takay, masla adəpəlla mazləbay uwana ala aduwa uwanay gesina. ⁹ Mapəhay kà, asal kà Zəzagəla akəs azladza la seriya. Tsa baŋa tatak uwaga adàla anu à seriya, la uwana apəhanula mazləbay an̄a Zəzagəla, ma adaməraka makəs vok slawda mawga, uwana agəŋ anu dziriga la huma an̄a Zəzagəla ay, apəhanula mazləbay an̄a Zəzagəla, uwana aduwa uwana gesina aw takay? ¹⁰ Mazləbay an̄a mapəhay maviya gà kà ndzəda an̄ha la ahəŋ aya aw, kà uwana mazləbay an̄a mapəhay mawga adapəhla vok ala, uwana aduwa an̄a maviyaga. ¹¹ La dziriga kà, makəs vok slawda maviyaga kà, Zəzagəla avà kà an̄a kaslā ŋuv pəra, à uwana apəhla mazləbay an̄ha ala. Tsa baŋa kiya uwaga zlə ma, makəs vok slawda mawga, uwana adza à ahəŋ an̄a koksikoksi ma aduwan aw ay?

¹² Məpəhay la dazuwaya la huma azladza gesina, kà uwana məfa manewəŋ gami à azlatatak uwanay à afik kà, uwaga kà dziriga. ¹³ Anu kà mədəhəŋ bokuba an̄a Musa, uwana ahadə huđ adi an̄ha à ahəŋ la gabaga, kà azla Isərayel an̄a manəŋ madəv à gay an̄a mawutsəday la huđ adi an̄ha aw. ¹⁴ Bə han̄kəli an̄atà kà aslala vok kà matsənəŋ aw. Baŋa tadzəŋ gay an̄a makəs vok slawda maviyaga kà, gabaga uwatà atsək atà à ama tsərah à lakana. Uwaga kà, adəv à gay aw, say baŋa tagola vok à slaka Kristu. ¹⁵ Bə tsərah à lakana babay, baməraka mbaw, uwana tadzəŋ mapəhay an̄a Musa kà, tatsənəŋ aw, kiya gabaga uwatà adzakəhà atà à han̄kəli an̄atà à ama. ¹⁶ Ama baməraka mbaw, baŋa dza apəh gay la ləv ala, atsà à wəŋ à slaka Sufəl kà, gabaga uwaga adəv à gay la adi an̄ha.* ¹⁷ Kà uwana kà Sufəl Kristu, kà atà tekula la slaka gə, la kətsaw tekula la abà, la Masasədok Zəzagəla. La slaka uwana Masasədok an̄a Sufəl la ahəŋ kà, azladza uwana la abatà kà, atà la makor gəl la abà, awkà azlamayə aya aw. ¹⁸ Haday, anu gesina uwana mədiŋ gəl à masla à vək kà, məwad gabaga uwaga à adi aw. Mənəŋ mazləbay an̄a Sufəl Yesu, ŋgaha mazləbay

uwaga abədlə anu koksikoksi tsərəh à uwana məgay bokuba masla. Sufəl la uwana adəh sləray uwanay la Masasədok anha tsikaslaga.

4

Anu kà anu azlagubgub, ama Zəzagəla kà, masla ndzəda

¹ Kà uwaga kà məy vok aw, kà uwana la dziriga anja vok mahamay anha, la uwana avə anu sləray uwanay. ² Mədakweska sləray à gəl la ziruiwə gə gesina; mədāh sləray la demdem, məgola gay Zəzagəla babay aw. Ama məpəhla godega anja dziriga anha ala, kà kəla uwabeyuwi uwana av ləv anha à Zəzagəla kà, adəgəf anu à afik. ³ Azladza anik kà, tatsənə gay marabənj uwanay məzətənj aw. Kiya gabaga atsakà atə à yewdi à ama. Səlāw kà, uwaga kà, kà anja azlauwana la tetəvi anja mazila la tsəh. ⁴ Atə kà, seteni sufəl anja gudənj à vok uwanay, adaguləfāh atə ala la madzugway anjatə la abə, nğaha kà atə anja makəb ufaka uwana auday lakəl anjatə aw. Udfaka uwaga kà, apəhla kà mazləbəy anja Kristu ala. La Kristu la abə kà, Zəzagəla apəhla vok ala. ⁵ Məpəhay kà gay anja aslasl gəl gami aw, say gay anja Yesu Kristu. Masla la uwana Sufəl, anu kà, anu kà azlaməna madəhal à akul sləray, kà madəgolay Yesu Kristu. ⁶ Mok uwana Zəzagəla adəhə gudənj à vok kà, agəf kà: “Udfaka apaka vok, aza mələs ala.” Bə Zəzagəla gə la uwaga, asək udfaka anha anja mauday la ləv gami la tsəh bay. Udfaka uwaga apəhanula mazləbəy anja Zəzagəla la huf adi anja Yesu Kristu.

⁷ Anu kà bokuba anu azlamasik abisl deydayga pəra, ama tatak dzəba anha səla aw gə uwaga kà, aga la anu la abə. Uwaga apəhla ala kà maslay mənğa, uwaga atsə à wənj kà la slaka anha, awkə la slaka gami aw. ⁸ Məs nğəpa anik anik, ama taduw anu aw, gəl akəf anu à vok, ama məbas ləv. ⁹ Azladza tatərəb anu, ama Zəzagəla asakənula à ahəl la tsəh ala aw, tasəpərəh anu la wəfah, ama takəfanula aw. ¹⁰ Koksikoksi kà mokfak anja mamətsay anja Yesu uwana aməts kà, aga la anu la vok, nğaha sifa anha anja məpəhla vok ala la anu la abə la dziriga. ¹¹ La madz à ahənj gami la abə gesina kà, anu la zlamtsa anja mamətsay aga anu la vok, kà uwana mənəfa Yesu. Vok gami kà gubgub, ama məmətsay dadənj aw, nğaha uwaga la uwana apəhla à azladza ala kà, Yesu la ahənj la sifa. ¹² Uwaga asal magəfay kà mamətsay anja Yesu adəhə sləray la anu la abə, ama sifa anha adəh sləray la akul la abə.

¹³ Tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abə, agəf kà:
'Gədiñj gəl à Sufəl Zəzagəla à vok, kà uwaga à uwana gəpəh gay marabənj!

Mədiñj gəl à Zəzagəla à vok babay kà, kitə anu babay kà maz gay marabənj. ¹⁴ Məsəl kà Zəzagəla awulla Sufəl Yesu Kristu à uda la mamətsay, adəwulla anu à uda babay, kà uwana mədagay tekula la Yesu. Masla la uwana adəpəhla anu ala la huma anja Zəzagəla la gəl anha. ¹⁵ Uwaga gesina kà adapaka vok kà ankul, nğaha vok mahamay anja Zəzagəla anja məbəz à slaka azladza gesina, nğaha kà matugway anja azladza anja mazala vok à gəl kaykay. Kiya uwaga à uwana, azlauwana 'Kikay', tagəfay à Zəzagəla, tasləkaw masla anja maziğənay.

Madza à ahənj la madiñjal gəl à vok la abə

¹⁶ Kà uwaga à uwana madzugway gami aruw vok à ahøj aw. Məsəl kà vok gami kà agogolay la ɲuv ɲuv, ama sifa uwana Zəzagəla avà à anu kà, aday kəla mavakay la anu la abà. ¹⁷ La dziriga kà, ɲgərpa uwana lagonay kà, adədəv à gay vərđi anik, uwanay kà aɲa disa pəra. La lig aɲa azlaɲgərpa uwaga la ahøj kà, adəfah anu à mazləbay məɲga uwana à ahøj, uwana adədəv à gay aw kà madegolay azlaɲgərpa uwanay. Mazləbay uwaga kà, aduwa tatak gesina. Baɲa mədzugway lakəl aɲa mazləbay uwatà kà, ɲgərpa kà bokuba tatak deyday la gay yewđi gami. ¹⁸ Məfa madzugway gami à azlatatak aɲa vəfah uwanay à gəl aw, azlatatak uwana mənəɲa atà la vəfah kà, tadədzà à ahøj aw, ama azlauwana mənəɲa atà aw kà, atà la uwana tadədzà à ahøj aɲa koksikoksi.

5

¹ Məsəl kà, baɲa gày gami aɲa lakana, uwana vok kutso adəkəl à ahøj kà, gày gami anik la ahøj la zagəla uwana Zəzagəla la gəl aɲha la uwana aɲəl. Gay uwatà kà adədza à ahøj aɲa koksikoksi. ² Mok uwana la gudəɲ uwanay la vok kà, məbas vok la madzugway la abà, mətuw à gày gami uwatà à tsəh kà mad à agu la zagəla. ³ Baɲa mədəbəza vok mawga kà, ɲgaha masasədok gami auguzahay kokudfa sləb vok aw. ⁴ Mok uwana mədza à ahøj la vok kutso aləg anu la vok kà mətəərbay, məbas vok, kà huma à gay asà à anu vok uwanay aw, ama asà à anu, kà avà à anu vok mawga, ɲgaha kà vok mawga uwaga adugw vok maviyaga à gay. ⁵ Zəzagəla la uwana adəh sləray la anu la abà la gəl aɲha kà uwaga aɲa mapak vok kiya uwanay, avà à anu Masasədok tsikasłaga aɲha kà mapəh à anu à vok à abà kà, adəfah dzəba aɲha səla aw aɲha uwana apəh à ahøj.

⁶ Kà uwaga à uwana, anu məruw vok à ahøj aw. Məsəl kà mok uwana anu la sləb vok uwanay la abà dadəɲ kà, anu kərkər la Sufəl Zəzagəla. ⁷ Məslala vok aɲa manəɲ masla dadəɲ aw, ama mədza à huma à gay kà la madɲal gəl à vok. ⁸ Ama mədahənlə la məbəlafa, ɲgaha asa à anu masak sləb vok uwanay à ahøj, kà mad à madz à ahøj nekwa la Zəzagəla. ⁹ Ama teraɲa dadəɲ kà, asà à anu kà məkəsəl à gəl, amiyaka mədəgay la abanay amiyaka mədəgay la slaka aɲha. ¹⁰ Kà uwana uwaga kà leri gami, kà anu aɲa magay la huma aɲa Kristu, kà madəhla à anu seriya à gəl, kà kəla uwabeyuwi aɲa məbəz humà masik aɲha, lakəl aɲa uwana adəhəɲ gesina, adagay mawisiga, adagay delga, à mok uwana agà la vok uwanay la abà.

Kristu la uwana asəlla anu vok la Zəzagəla

¹¹ Kà uwaga kà, məhoy guba aɲa Sufəl Zəzagəla, ɲgaha məyah məbəz azladza à tsəh, la gay dziriga uwanay məzətəɲ babay. La paraka kà, Zəzagəla asəl anu, ɲgaha gədzugw kà, bə akul la madzugway aɲkul kà, kasəlaw anu babay. ¹² Asà à anu məzləb gəl gami la huma aɲkul aw. Asa à anu kà katsənaw godega aɲa tatak uwana asa à akul masləkawla anu, ɲgaha kà akul aɲa mawulla à azlauwana tadzidzɲ akul, la tatak uwana la vok tanəɲəɲ la uda gə, awkà uwana la ləv la tsəh aw. ¹³ Uwana anu azlakusoɲu, kagodəw kà, kà uwana mədavà vok gami à Zəzagəla. Ama anu azlakusoɲu aw, kà uwana asà à anu mazlak akul pəra. ¹⁴ Kristu apəhanula masal aɲha, masal uwaga kà lakəl aɲa sləray gami gesina. La

dziriga kà, baŋa dza amèts kà ahàl aŋa azladza gesina kà, ¹⁵ gesina aŋatà kà tagahay kà bokuba azlamamatsay gà. Amèts kà, kà aŋatà, kiya uwaga atà takor sifa la gəl aŋatà aya aw. Ama tadza à ahəŋ la sifa kà, kà ahàl aŋha, amèts babay kà aŋatà, awùl à uda la mamətsay bay kà aŋatà.

¹⁶ Tsa baŋa kiya uwanay kà, məkàsàni dza makasay la manərezay huɗ adi aya zlà ma aw. Uwarà kà, məpakà Kristu ala kà kiya uwaga, ama lagonay kà, mədahəŋ kiya uwatà aya aw. ¹⁷ Baŋa dza la Kristu la abà kà, adapakay maŋalay mawga, mədəhəŋ maviyaga adada à lig, dèwdèw tatak adapaka mawga. ¹⁸ Tatak uwaga gesina kà, atsà à waŋ kà la slaka Zəzagəla, uwana asəlla anu vok la Kristu la abà la masla. Avà à anu sləray à ahàl, kà anu aŋa madla à azladza anik à masəlla atà vok à abà la masla. ¹⁹ Bokuba magodəy kà: Zəzagəla asləl Kristu à waŋ, kà masəlla anu à vok, anu azladza gesina, la masla. Atugw tsakana aŋatà aya aw. Afà anu sləray matsidəyga uwanay à ahàl kà maziŋ à azladza.

²⁰ Kà uwaga à uwana mədapakah azlaməna masləlay aŋa Kristu. Zəzagəla azàl azladza la magoy la paŋaw gami la awtəy. Kamkam, mədəv akul kufa, la sləm aŋa Yesu Kristu: 'Kəsaw makəs vok slawda, uwana Zəzagəla adəhəŋ la akul!' ²¹ Kristu kà adəhəŋ tsakana tetuwa aw. Ama Zəzagəla adükwla tsakana gami à gəl gesina, kà anu aŋa mabəz vok mahamay la maham gay à vok la Kristu, la uwana Zəzagəla agəŋ anu azladziriga.

6

Sləray aŋa Pol

¹ Iyay, anu kà anu azlaməna madəh sləray la Zəzagəla, lagwa kà məgod à akul kà: 'Kabəzaw vok mahamay aŋa Zəzagəla, ama dəhəw haŋkəli kà uwaga aŋa matəfa kà akul aw.' ² Tatsetsèr à wakitə Zəzagəla à abà, agod à tsəhay aŋha kà:

'Mok uwana kaslā adaslay kà, gi aŋa madəh delga à azladza kà, gətsəb à ka sləm,

ŋgaha la mok uwana kaslā asla kà, mabəl azladza kà gəzlak à ka.'

³ Azladedə, lagonay la uwana kaslā uwana asà à Zəzagəla kà madəha à anu delga, lagonay la uwana asal mabəl azladza.

⁴ Asa à anu kà dza atsəd gay à sləray gami à tsəh aw, kà uwaga à uwana mədəh haŋkəli, kà anu aŋa madəd gay à madəŋal gəl à vok aŋa dza à ahəŋ aw. ⁵ Ama la tatak la abà gesina kà, məpəhla ala, kà anu azlaməna sləray aŋa Zəzagəla. Mədəgay la matəərbay la abà, mədəgay la mazaw la gəl la abà amiyaka azlaŋərpə taduw à anu bay kà, məbasin kiya uwaga pəra. ⁶ Azladza taslahahanula, tawats anu à danay, tamaham à anu azladza à gəl. Sləray babay kà aduwa anu, vərđi anik babay kà mədzehahal aw, məbaza tetəvi kà mazuw tatak may babay aw. ⁷ Məpəhla uwaga ala, kà anu azlaməna madəh sləray aŋa Zəzagəla la ləv təkula, məsəl dziriga, anu azlaməna mabasin, anu azlahayhay. La mazlakay aŋa Masasədok tsikaslağa kà, məwəy azladza anik la ləv təkula. ⁸ La maz sayda dziriga, Zəzagəla avà à anu ndzəfa aŋha. Maday lela gami kà bokuba kazlaŋa guvəl, uwana məpalla guvəl la huma azlaməna məzam gami, kà mahəlla à ahəŋ. ⁹ Azladza anik tasləkaw anu, ŋgaha azlaanik tapəsew anu babay. Tapəh gay delga lakəl gami, ŋgaha tapəh mawisiga babay

aya. Azladza anik tanərəz anu bokuba anu azlaməna fida, baməraka dziriga mərəhay. ⁹ Tanərəz anu kà bokuba tasəl anu aw, ama la dziriga kà, tasəl anu. Tanərəz anu bokuba anu azlamazimnekiđ, ama anu la sifa. Taslähahanula, ama taslala vok aña makadfanula aw. ¹⁰ Amiyaka mədagay la mazaw la gəl la abà mənğa kà, məda à huma à gay la marabay. Məkor tatak mənğa la gudəñ uwanay la vok aw, ama anıvaw məpak azladza ala kà azlagorobu la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh. Hafay kà, bokuba məkor tatak aw, ama tatak gesina kà, anu məkoray la huma aña Zəzagəla.

¹¹ Akul azla Korintiya, mərəh à kul uwanay, kà bə la paraka, tatak la ahəñ məhadəñ à ahəñ la tsəh ləv gami aw. ¹² Anu kà məwəy kul la ləv tekula, ama kul la uwana kawoyaw anu aw. ¹³ Gəpəh à kul gay bokuba kul azlabəza gulo: 'Dahəwnəñ bokuba uwana mədāhakullanı suwanı, pəkwəw ləv añkul la paraka.

Məham gay à vok la azladza à uda aw

¹⁴ Azladza, uwana tasəl Zəzagəla aw kà, kahamaw à sləray à abà kul nna aw, maham gay à vok uwaga kà akəsa vok aw. Kakay dziriga aham gay à vok la mawisiga ma? Kakay ufaka aham gay à vok la mələs ma? ¹⁵ Kakay azla Kristu la seteni taslala vok aña matsən vok gay la slaka gə ma? Tsa bəña kitə ma, kakay masla madıñal gəl à vok, atsən vok gay la dza uwana adıñal gəl à vok aw ma? ¹⁶ Mana ma à uwana aham gay à mən gəy Zəzagəla, uwana la sifa à vok, la gəy mazlazlay ma? La dziriga kà, anu kà, anu azlaməñ gəy aña Zəzagəla. Kà uwana Zəzagəla agəđ: 'Gədəzda à ahəñ la tataka añağatə la abà, gədəgay la atə, gədəgay Zəzagəla añağatə, tadəgay azladza gulo.'*

¹⁷ Kà uwaga à uwana Sufəl Zəzagəla agəđ à azladza aña: 'Səw à uda la tataka añağatə la abà, kadzaw à ahəñ kul la atə nna aw. Katapaw ahəl à tatak ələhga añağatə, uwana à vok tadfehəñ aw, kiya uwaga kà, gədəkəs kul.

¹⁸ Gədəpaka Baba añkul, kul babay kadəpakaw azlakohana gulo la azladəgam gulo.'*
Kiya uwaga à uwana Zəzagəla uwana asla à tatak gesina à vok, agəđ à atə.

7

¹ Azlamanalay gulo, Zəzagəla aըəh à anu tatak uwanay à ahəñ gesina, kà uwaga kà, məgə gəl gami sətaka, məbəđ tatak uwana à uda, adəhənanula ələh à vok. Madzugway gami la abà kà say məgay kà azlasətaka aña ndzer, kà uwana məsləkaw Zəzagəla.

Marabay la mazaw la gəl aña Pol

² Wəyəw anu la ləv tekula. Kà uwana mədadəh à mawisiga à dza anik añkul à vok aw, mədətsla matekwid à dza anik añkul aw, ıgəha kà mədapapat tekula añkul à bada à abà babay aw. ³ Uwana gəpəh kiya uwaga kà, kà mapuwakulla gudzi à gəl kà makələkulla ziruwı à gəl, kagəđaw aw. Awanı, bokuba uwana gəgəđ à kul kà, məwəy kul kà anıvaw. Tatak la ahəñ avahanula anina aw. Mədəmətsay, mədəgay la sifa kà anu la slaka gə. ⁴ Gənawə kul manaway aw, gi la marabay mənğa kà kul. Gədəsa

ngørpa mənğa, ama ləv adaval gi à gay aw, bə la uwaga bay kà, gi la marabay mənğa.

⁵ Uwana asa à gi mapəhay kà, amiyaka mok uwana mədabəza à Make-duniya kà, məbəza kaslā kà anu anja maduw ləv aw. Məgagaməh la azlaŋ-gørpa anik anik uwana tabəzà anu la azlaslaka gesina. Azladza tadzəh kà magazlay, ŋgaha vok gami bay kà adzà à ahəŋ la huyuk huyuk, guba akəs anu. ⁶ Ama Zəzagəla uwana ataslāh gay à azladza uwana à ahəŋ, gəl adəkəf atà à vok kà atəsl anu ləv à ahəŋ la mas à waŋ anja Titus. ⁷ Mas à waŋ anja pəra atəsl anu gay à ahəŋ aw, ama masla la uwana apəh à anu gay madzərədəhla ankul. Masla la uwana apəh à gi kà katəwəw gi à tsəh kà manəŋəŋ gi babay, ŋgaha bay kà kadzikwəw madfehəŋ ankul uwana uwarə, kawəfəw vok à uda, kà mazlak gi babay, uwaga la uwana arəb gi kaykay.

⁸ Gəsəl kà, wakitə gulo uwana gətsetsər à akul kà, əbək à akul mazaw la gəl la dziriga, naka gədzugway nəma. Ama, dəgəf à uwali gəgəf aw, kà uwana gəsəl kà gəbək à akul mazaw la gəl la wakitə uwatə, kà anja kaslā ŋuv. ⁹ Ama lagonay kà, gi la marabay la abə, kà uwana gətsetsər à akul wakitə uwaga, gərabay kà, kà uwana gəbək à akul mazaw à gəl aw, gərabay kà, kà uwana katəwəw lakəl anja madfehəŋ mawisiga ankul, ŋgaha kà kadapəhaw gay la ləv ala. Mazawla gəl ankul kà, apakà kà mawoyəŋ anja Zəzagəla, kà akul anja mapəh gay la ləv ala, kiya uwaga kà wakitə gami adəhakulla mawisiga à vok aw. ¹⁰ Kà uwana baŋa anu la mazaw la gəl uwana la abə, asə à Zəzagəla kà, mazaw la gəl uwaga kà adəla anu à mapəh gay la ləv ala à abə, kiya uwaga kà Zəzagəla atəfə dza la tsakana uwana la abə adəhəŋ. Tsəhay mazaw la gəl uwaga kà, aza anu aw, ama tsəhay mazaw la gəl anja azladza gudəŋ à vok uwanay kà adala dza à mamətsay la huma yewdi anja Zəzagəla. ¹¹ Nəŋəw uwana Zəzagəla adəhəŋ la mazaw la gəl ankul tsi. Nəŋəw məbədla vok ankul tsi, nəŋəw maval vok ankul la madzugway ankul tsi. Lagonay kà, asa à akul mapəhla ala kà kakwesaw kà mawisiga ankul kà, kapakəhəw vok ləv à gəl kà akul à akul. Guba adəkəs akul kà azlatatak uwana adapaka vok lakəl anja uwana naka əbəzə akul. Asa à akul manəŋəŋ gi la iyaw tugwi aya, kavəw vok ankul kà madfehəŋ uwana asa à Zəzagəla, ŋgaha kadəhəw seriya à mawisiga à gəl, ŋgaha kapəhəwla ala kà kadapallaw ahəl ankul la mawisiga la abə.

¹² Gətsetser wakitə uwanay kà, kà dza uwana adəhə tsakana, baŋaw kà anja masla mədəh tsakana magay aw. Ama gətsetser uwanay kà, kà masləhakulla sləm ala, kà mapəhla masəlay ankul ala kà kawəfəw vok à uda la huma Zəzagəla kə anjami. ¹³ Kə uwaga à uwana madfehəŋ akul adzərədənula.

Iyay, uwana adzərədənula kaykay kə uwaga pəra aw. Mərab kaykay kə la manəŋ Titus, uwana agə la marabay, kə uwana akul gesina kə kadzərədəwla ləv ala. ¹⁴ Gətsə zlapay lakəl ankul la huma anja, akul babay kə kakələw à gi ziruwi à gəl aw. Uwana məpəh à akul gesina kə dziriga. Kiya uwaga tatak uwana gətsəlla zlapay la huma anja Titus kə, agə dziriga, apakà vok kiya uwaga. ¹⁵ Mok uwana adə à awtəy à slaka ankul kə, kakəsəw masla la ahəl səla, kasləkəwəw gesina ankul, kakəsəw gay anja. Baŋa adzugway lakəl anja uwaga kə, mawoy akul anja kə azalə

vok à gəl. ¹⁶ Gi la marabay kà akul kà, kà uwana gənwà akul manaway aw.

8

Mav sili anja azlaməna madiŋal gəl à vok la Urusalima

¹ Azladedə, asa à anu mapəhakulla vok mahamay anja Zəzagəla uwana apakà vok la slaka azladza la kutso Makeduniya. ² Madiŋal gəl à vok anjatà kà adzəkà vok kà la matap atà anja azlanğərpa la afik mənğa, ama bə la uwaga bay kà, tagà la marabay mənğa mənğa, baməraka takor tatak aw babay kà tahamà gay à tatak à vok mənğa. ³ La dziriga kà, tavà bokuba uwana taslāla vok. Uwana tavà kà, aduwà à vok; kà uwana tavà kà, kà la mawoyəŋ anjatà. ⁴ Kamkam tagod à anu, tadəv à anu kudfa kà atà anja maβəz tetəvi anja mad maham gay à vok anja mazlakay à abà babay kà anja azlaməna madiŋ gəl à Zəzagəla à vok, la kutso Yahudiya. ⁵ Tatak uwana tahəm̄la gay à vok kà, aduwà madzugway gami uwana mədzugw. Teranə dadəŋ kà tavà vok anjatà à Sufəl Yesu, ngaha takəs kà anu anja maham gay à vok babay, uwana Zəzagəla ayəh babay. ⁶ Kà uwaga à uwana mədzerədə Titus ala kà maf sləm à sləray uwaga, adzəkà la tataka ankul la abà, lagwa masla adadəv sləray uwaga à gay la tataka ankul à sləray dzəba anha səla aw uwaga. ⁷ Akul kà kagaw azlagorobu la azlatatak gesina la abà, akul la madiŋal gəl à vok, la maslay anja azlagay anik anik, la maslay la mawad vok à uda, ngaha la mawoy anu ankul. Asa à anu kà, kà kagaw azlagorobu la sləray uwanay la abà babay.

⁸ Gəpəh à akul uwanay kà, bokuba la leri aw, ama la gay mawad vok à uda anja azladza anik, la uwana asa à gi: Magur sətaka anja masal ankul.

⁹ Kasələw vok mahamay anja Sufəl gami Yesu Kristu. Masla kà gorobu, ama akəs magay kudfa kà akul. Uwana adfahà, uwaga apakà gəl anha ala, kà masla kudfa kà, kà akul anja magay azlagorobu la madiŋal gəl à vok la abà gesina.

¹⁰ Iyay, uwanay gəpəh à akul kà madzugway anja gəl gulo, koxi kà kagaw azlateranə la sləray anja sili uwaga la abà, lagonay kà. hənəw sləray gə uwana ala. ¹¹ Dahəwwəŋ la marabay uwana kadzaw kəla, bokuba uwana kawadaw vok à uda la madzəka, kiya uwaga babay kà wəfəw vok à uda kà madəvla à gay, vəw bokuba uwana ndzədə ankul aslay. ¹² Baŋa kawadaw vok ala kà anja mav tatak à Zəzagəla la marabay kà, Zəzagəla akəs mavəy ankul la ahəl səla, bokuba uwana kakoraw kà mavəy. Ama baŋa tatak la ahəŋ aw kà, Zəzagəla kà asəl.

¹³ Ama asa à gi anja magodəy kà, kapakahaw azlaməna kudfa magay aw, ngaha azladza anja maβəz gəl gəgod aw. Ama asa à gi kà kagaw kalkal gesina. ¹⁴ La kaslā uwanay kà, azlayla vok kazlakaw atà la kudfa anjatà la abà. La huma la gay kà, baŋa kadənwakudfa suwan kà, tadəzlak akul. Kiya uwaga la uwana kadəgaw tekula la slaka gə. ¹⁵ Uwaga kà kalkal la uwana tatsetsər à wakitə à abà:

'Dza uwana ahəm̄la gay à vok mənğa kà, aduwà vok aw, ngaha dza uwana ahəm̄la gay à vok ŋuv babay kà aslā.*

tatsetsər.

Titus la azlaslagama anha

* 8:15 8.15 2Musa 16.18

¹⁶ Kikay, mægof à Zəzagəla uwana avà mabəlafə à Titus kà mazlak akul, bokuba uwana məyäh bay. ¹⁷ Titus akəs manavay gami kà mawulay à slaka ankul. Ama kà uwaga pəra aw, kà mawaf vok à uda anha à uwana akəs mawulay à slaka ankul la gəl anha. ¹⁸ Məsləl à awtày, atà la deda anik à uwana azlaməna madiñal gəl à vok tasəl gesina, kà uwana az gay marabəñ la tetəvi anha, ¹⁹ kà uwaga pəra uwana məsləl à awtày aw, ama maham à ahəñ mənə madiñal gəl à vok la uwana akəsəni masla, kà masla anja mauguzahay anina, la kaslā uwana mədala sili uwanay à Yahudiya. Sləray delga uwaga adəpəhla mazləbay anja Sufəl Zəzagəla ala, nğaha adəpəhla ala kà məwoya azladza hadfay.

²⁰ Hadfay kà, sili uwana tavà à anu à ahəl kà mənğa, say məfal sləm kà azladza anja matsəf anu gay à tsəh lakəl anha, la madz à ahəñ gami la abà babay aw. ²¹ Asa à anu madəhəñ kà uwana delga la huma anja Sufəl Zəzagəla, nğaha la huma anja azladza gesina babay.

²² Məsləl atà deda anik à tsəh aya. Masla kà mədagur mawaf vok à uda anha asik dən, nğaha mənəñən kà masla kà azlaka dza. Lagonay kà, asal mazlak akul aya babay, kà uwana afla kà gəl à ahəñ la akul. ²³ Titus kà, masla kà manalay gulo la sləray la abà, kà masla anja mazlak akul. Ama azladza anik səla uwanay tanəfa Titus à awtày kà, maham à ahəñ mənə gay Zəzagəla la uwana tasləl atà à awtày, kà uwana banja azladza tanərəz sləray ankul kà, tazləb Zəzagəla la Yesu Kristu. ²⁴ Pəhəw atà ala mawoy atà ankul la ləv tekula, nğaha maham à ahəñ mənə gay Zəzagəla tasləl atà à awtày anja magəfəñ à afik ndzer, nğaha kà atà anja masəlay kà azlayla anu mats zlapay la akul la afik, kà uwana məpəh dziriga.

9

Zəzagəla awoya dza uwana avəy la ləv tekula.

¹ La madzugway gulo la bə kà, gay la ahəñ anja matsetser akul lakəl anja mazlakay, uwana tazlakla azlaməna madiñal gəl à vok la kutso Yahudiya aya aw, kà uwana kasəlaw uwaga gesina. ² Gəsəl kà, akul la gəl ankul babay kà, asə à akul mazlak atà. Lakəl ankul la uwana gəts zlapay la huma azlaməna Makeduniya, la magof à atà: Azladedə la gudəñ uwana la kutso Akayya kà, tadəh vok à ahəñ kà dagay koksi, kà mazlak azlaməna madiñal gəl à vok la Yahudiya. Mawaf vok à uda ankul uwaga, kà atsənə azladza ala kaykay la tataka anjatà la abà aya. ³ Lagonay bay kà, gəsəl azladedə makər uwaga à awtày, kà maham gay à tatak à vok, bokuba uwana: ‘Dahəwwəñ’, gəgof à azladza anik, kà atà anja mədəbəza à awtày kà, kà tatak uwana gətsə zlapay lakəl anha kà adəpəka vok. ⁴ Agaynə azlaməna Makeduniya tanəfa gi à awtày, nğaha məbəza akul à vok kà kadəfəhaw vok à ahəñ aw kà naka anjiz ahama anu à gəl la huma anjatà, kà uwana mægof kà mənəwa akul manaway aw, tadəh vok à ahəñ, mægof kaykayga, ma kakay adəpəka vok la akul ma? Akul babay kà anjiz adəhama à akul à gəl. ⁵ Gədzəgw dziriga kà, azladedə uwaga tatsə vok à awtày à slaka ankul, kà tatak gesina uwana à ahəñ tavà la ləv tekula. Nğaha kà, la mok uwana mədəda à awtày tatak uwaga adəfəh vok à ahəñ lela, kà bə la dziri kà mavəy la ləv tekula anja dza, awkà la leri aw.

⁶ Gəpəhakulla la gay la gay la abà uwanay: Dza uwana asləkay nğv yewdi kà, adətsəfəy babay kà nğv yewdi, ama dza uwana asləkay mənğa

kà, adàtsəfəy mən̄ga babay. ⁷ Tsa baŋa kiya uwaga kà, dza avà bokuba uwana ləv aŋha arab kà mavà. Vəw la ləv tekula awkà la leri aw, kà uwana Zəzagəla arabay lakəl aŋa dza, uwana avà la marabay, ŋgaha la ləv tekula. ⁸ Zəzagəla la maslay kà mav à akul tatak gesina, kà akul aŋa maβəz kəla tatak, uwana kanawkuɗa aŋha gesina, ŋgaha atəm akul à ahəl aya aŋa maɗàhla sləray dzəba aŋha səla aw gà kiya uwanay. ⁹ Uwaga kà bokuba uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Dza delga av tatak à azlaməna kuɗa la ləv tekula. Mawoy dza aŋha kà, aga la ahəŋ koksikoksi.'^{*}

¹⁰ Zəzagəla la uwana masla mav fofulo à masla masləkay, ŋgaha la tatak may aŋa madzadzarla akul. Adavà à akul fofulo gesina uwana kanawkuɗa aŋha, ahənəŋ kà fofulo masigla, ŋgaha masəl dza aŋkul aŋa magay mən̄ga. ¹¹ Adəpis akul gay à vok la tatak gesina la abà kà masəl dza aŋkul, ŋgaha azladza aŋuvaw aŋa 'Kikay', kà magoɗ à Zəzagəla, kà sili uwanay kafəw anu à ahəl, mədala. ¹² Ndzer, mavà aŋkul uwanay kà, adəzlaka azladza aŋuvaw la sləray aŋa Zəzagəla la abà. Ama uwana aɗuwa uwaga kà, 'Kikay', azladza aŋuvaw tadəgoɗ à Zəzagəla. ¹³ Kà uwana mavà uwanay kà, adəpəhla madz à ahəŋ dziriga aŋkul ala, kiya uwaga kà, azladza tadəsləkaw Sufəl Zəzagəla, kà uwana kakəsaw mapəhay aŋa gay marabəŋ aŋa Yesu Kristu, ŋgaha tadəsləkaway aya kà masəl dza aŋkul, uwana katsakaw tatak la slaka gə la azladza gesina. ¹⁴ La mok uwana tadənəŋ vok mahamay aŋa Zəzagəla adəgay mən̄ga lakəl aŋkul kà, tadədəv kuɗa kà aŋkul, ŋgaha tadəwoy akul mən̄ga. ¹⁵ Lakəl aŋa uwanay gesina kà, 'Kikay', məgoɗ à Zəzagəla kà mavà aŋha, uwana aɗuwa vok gesina.

10

Gay uwana Pol awulla

à azlaməna matsəɗ gay à mapəhay aŋha à tsəh

¹ Gi Pol la uwana asa à gi mapəh à akul gay aŋa aslasl gəl gulo lagwa, azladza anik kà: 'Gi tələm̄ma à baŋa gi la tataka aŋatà la abà', tagoɗ, ama: 'Gi dzaŋdzan', tagoɗ, 'A baŋa gi kərkər la atà.' Kamkam gədəv à akul kuɗa la sləm aŋa Yesu Kristu à masla uwana tələm̄ma, ŋgaha dziriga. ² Kamkam bəɗəwla madzugway aŋkul kadəfaw gi leri à gəl, kà gi aŋa madəpəhla à akul ala ndzəɗa gulo à baŋa gədàda à awtəy à slaka aŋkul aw. Kà uwana aŋuvaw azladza la slaka aŋkul tagoɗ kà, gəɗàh sləray kà bokuba aŋa dza uwana asəl Zəzagəla aw, tasəl kà, gəsla kà mapəhatàla ndzəɗa gulo nəma. ³ La dziri kà, anu kà anu azladza asik nəma pəra, ama məpay kiya aŋa azladza asik aw, say la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh. ⁴ Kà uwana kazlaŋa guvəl uwana məpala guvəl kà aŋa sləb vok aw. Ama kazlaŋa guvəl aŋa Zəzagəla, uwana la ndzəɗa. La masla la uwana məba-zlähla azlazlagam uwana à ahəŋ, azlaməna mazam aŋa Zəzagəla tahəɗàh vok à abà, ŋgaha la azlamadzugway fidaga aŋa azladza gesina. ⁵ Uwana dza atsalla zlapay lakəl aŋa matsihila aŋa Zəzagəla kà, mədəkwəŋ à ahəŋ gesina, mədətsərkəwah azlamadzugway mawisiga aŋa azladza gesina aŋa makəs gay aŋa Kristu. ⁶ Anu kà mədəɗəh vok à ahəŋ kà matsərkəwəh

^{*} 9:9 9.9 Mahabay 112.9

azlauwana takəs gay aw, à baŋa akul kà akul azlaməna makəs dziriga aŋa Zəzagəla.

⁷ Nərəzəw dadəŋ tsi. Baŋa dza afa gəl aŋha à azladza aŋa Kristu à adi kà, say adzugway lela kəla zlà, kà uwana anu babay kà, anu azladza aŋa Kristu. ⁸ Ndzer, kà uwana ziruwi akəs gi aw, gədats zlapay la Sufəl Yesu Kristu kà, kà uwana masla la uwana avà à gi ndzəfa, kà madla akul à huma à gay la madiŋal gəl à vok la abà, awkà kà mazəhakulla aw. ⁹ Ama asa à gi kà kadzugwaw kà gətəw akul la wakitə gulo aw, ¹⁰ kà uwana azladza aŋuwaw tagof kà, wakitə aŋa Pol kà zlazləfa ŋgaha dzəndzəŋ. Ama baŋa gəl masla la tataka gami la abà kà, arūw vok à ahəŋ, asəl mapəh gay aw. ¹¹ Dza uwana adzugw kiya uwaga kà, aganay à uwana gəpəhal: Tatak gesina uwana gətsetsər à akul kà, gədəpəh à akul aya, à mok uwana gədəgay la tataka aŋkul la abà.

¹² La dziriga kà, məslala vok aŋa magazləla gəl gami la azlaməna maziŋən gəl aŋatà, uwana tagur gəl aŋatà kà la aslasl gəl aŋatà aw, uwana tagur gəl aŋatà kà la aslasl gəl aŋatà kà azlakusəŋu. ¹³ Ama anu kà, mətš zlapay kiya uwaga aw, anu kà məfəw makwi uwana Zəzagəla akədəv à anu à ahəŋ aw. Abəzla anu à slaka aŋkul la gay marabəŋ aŋa Yesu Kristu, uwaga la uwana makwi aŋa sləray gami. ¹⁴ Baŋa kità kà, məfəwla makwi aw, kà uwana la dziriga məbəzəwəŋ kà la tetəvi aŋa gay marabəŋ lakəl aŋa Yesu Kristu. ¹⁵ Ama anu kà, mətš zlapay lakəl aŋa azladza anik uwana tadzəkà aw, kà uwana uwaga kà gay gami aw. Ama kəla kà, madzugway gami kà, kadəw à huma à gay la madiŋal gəl à Yesu à vok la abà, ŋgaha kà sləray gami, uwana la tataka aŋkul la abà aŋa mad à huma à gay, la makwi gami uwana la abà Zəzagəla akədəv à anu à ahəŋ babay. ¹⁶ Zlahaw la huma la gay kà, mədàbəza tetəvi kà maz gay marabəŋ à kutso anik, uwana la abà kərkər la akul. Uwaga kà məslala vok aŋa mats zlapay la slaka uwatà aw, kà uwana slaka uwatà adagay guf aŋa dza anik.

¹⁷ Ama bokuba uwanay à uwana tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà: 'Baŋa dza asal mats zlapay kà, atsa zlapay kà la azlatatak uwana Sufəl adfahəŋ kəla.'*

¹⁸ Iyay ndzer kà, dza agay masəlay gə la huma aŋa Sufəl kà, kà uwana Zəzagəla awoyà masla, awkà la mazləb gəl aŋha la gəl aŋha aw.

11

Pol la azlaməna matapla fida gə

¹ Lagwa kà, asa à gi kà basəwŋəŋ, kavəw à gi tetəvi gəbadma ŋuw makusəŋu kusəŋu gulo uwatà. La kità kà, kamkam basəwŋəŋ. ² Maŋor aza à gi lakəl aŋa akul, azlauwana tavavər akul bokuba uwana azà à Zəzagəla, kà uwana gədəfa akul mawfa à ahəŋ la Kristu, ŋgaha asa à gi kà kadzaw à ahəŋ la sətaka, kà gi aŋa mapəhla akul ala, kiya dahalay uwana tavà à zil sətaka. ³ Gi la guba vok la abà, kà uwana gədzugway lakəl aŋkul, kà dza aŋa marəhla akul à uda, kà masak à Yesu Kristu la tsəh ala aw. Dzūgwəw lakəl aŋa uwana bebi asà à wəŋ arəhəla Hawwa à uda la dəmfem aŋha tsi. ⁴ Baŋa masla matapla fidaga anik asà à wəŋ à slaka aŋkul, kà mapəhakulla Yesu anik, gərgər la uwana məzəkuləŋ, ayyà kagofaw. Ama masəsəfok uwana apəhay kà uwaga

* 10:17 10.17 Yeremiya 9.24

kà, masasəfok Zəzagəla uwana kabəzəwwal uwarə aw, ngaha babay kà, azəŋ kà gay marabəŋ uwana kadiŋəwwal gəl à vok aw. Ama bà la uwaga kà katsəbəwwal sləm!

⁵ La madzugway aŋkul la abà kà, dza uwanay kà: 'Məŋ dza' kagòdàw, ndzer. Ama la dziriga kà, aduwa gi aw. ⁶ Iyay, zlahaw kà gəsəl mabədfma kiya aŋha aw. Ama kà aŋa dza haŋkəliga kà, gi la haŋkəli, kà uwana asik dəŋ dəŋ, gədapəh à akul uwaga la dazuwaya.

⁷ Dagay uwarə, mok uwana gəzəkulla gay marabəŋ aŋa Zəzagəla kà, gənəv akul tatak bà ŋuv babay aw. Gəzigənə gəl aw, kà uwana asa à gi kà akul kazigənəw, gəgod. Ngaha ma uwaga ma, gəfahəŋ ma mawisiga takay? ⁸ Mok uwana gəfah sləray la tataka aŋkul la abà kà, gəbazà à tatak uwana gənukudfa aŋha la slaka aŋa azladza gudəŋ anik ndzer, gədəla atà à kudfa à abà kà akul. ⁹ Mok uwana gi anina la abà gə kà, gəfə mahanay à dza anik aŋkul à gəl aw, kà uwana azladedə mənə madiŋəl gəl à vok dagay la Makeduniya tanaŋəh à gi à adi la kudfa gulo la abà, kà uwana asà à gi maf à akul mahanay à gəl aw, bà tsərəh à huma à gay babay kà, asà à gi tetuwa aw. ¹⁰ La dziriga kà, gəgod à akul kà, gi la madəfəf gay ləv, kà uwana gəfə tatak aŋkul à gay, aŋkul uwana la kutso Akayya tetuwa aw. La dziriga kà, fida gəpəh aw, kà uwana Kristu la gi la abà ngaha masla kà fida aw. ¹¹ Kà mana à uwana apəh uwaga mi kagodəw takay? Kà uwana gəwoya akul aw, kagodəw ay? Awan! Zəzagəla kà asəl kà, gəwoya akul la ləv tekula.

¹² Lagonay kà, gəda à huma à gay la madəhəŋ kiya uwaga, kà maham aŋidz à azlaməna matapla fida gə uwaga à gəl, uwana asa à atà mazəb à anu humà ala, la mazləb gəl aŋatà, ngaha kà atà aŋa masəlay kà sləray gami kà gərgər la aŋatà. ¹³ Kà uwana atà kà, azlaməna masləlay dziriga aw, azlaməna fida, ngaha azlademdəm uwana tapəkəh gəl aŋatà ala bokuba azlaməna masləlay dziriga aŋa Kristu. ¹⁴ Uwaga kà nadzipo aw, kà uwana seteni babay kà, apaka gəl aŋha ala kà malika aŋa udaka. ¹⁵ Uwaga kà, apaka tatak maval anu ləv à gay aw, à baŋa azlaməna sləray aŋha tagodəy kà: 'Anu azlaməna masləlay dziriga'. Ama la vuf makəf gəl à ahəŋ kà, tadəbəza seriya kəla aŋa sləray aŋatà uwana tadəhəŋ.

Pol adəfəf gay ləv kà ngərpa aŋha

¹⁶ Bà gotənəŋ gəpəhay aya, asa à gi kà dza aŋa manərəz gi bokuba gi kusoŋu aw. Ama baŋa asa à akul kà aŋa mapəgəla kiya kusoŋu, kità zlə kà, fəw à gi à ahəŋ bokuba gi kusoŋu, kà gi aŋa mats zlapay makusoŋu kusoŋu suwan zlə. ¹⁷ La dziriga kà, uwana gəpəh la abanay kà, mapəhay aŋa Sufəl aw. Baŋa gədəkəs mats zlapay, gəbədfma makusoŋu kusoŋu zlə. ¹⁸ Tsa azladza aŋuwaw tats zlapay kà azlatatak uwana la gudəŋ uwanay la vok kà, tsa kətə gi babay kà, gəts zlapay suwan kiya aŋatà. ¹⁹ 'Anu kà anu azlaməna haŋkəli', kagodəw, kà uwaga à uwana kabasawwan azlakusoŋu aw ay! ²⁰ Iyay, akul kà kakəsaw kà azladza tafa à akul asik à gəl, bokuba akul azlamayə, tazaw akul à gay tsərəh à aslasl adi, takəf à akul dəm dəm à gəl, tapəsew akul ngaha tadəfa à akul ahəl à gəl, tatərəb akul. ²¹ Haday, la dziriga kà, aŋidz ahama gi à gəl kà mapəhay kiya uwaga, ndzer kà, gi guŋgub.

Ama lagonay kà, tsa aŋidz aham azladza à gəl aŋa mapəhay makusoŋu kusoŋu aw, kà gi babay kà, kità gədapəhay suwan. ²² Tadagay azla Ibəranəŋkowen, gi babay kà bà gi atà, tadagay azla Isərayel, gi babay

bà gi atà aya, tadagay mayyi à tsòh ala anja Abərahām, gi babay kà bà gi mayyi à tsòh ala anja suwan, ngaha ma taduwa gi ma la mana zlà ma? ²³ 'Anu azlaməna sləray anja Yesu Kristu', tagof. Gi babay kà, gəfàh sləray anja bay, gəfàh sləray uwaga la maduw atà aya. Iyay, uwaga gəpəhay kà, kamkam bokuba gəl à gi la vok aya aw. Ama ndzer kà, gəfàh sləray faduwa à atà zewk, tadaw gi à danjay faduwa à atà. Tazlabàh gi faduwa à atà, mamətsay kà gi gəuzuzàhla kà la gay gəl ahàl. ²⁴ Asik zlo azlamasiga anja azla Yahudiya taslàhgəla la kurpi, kəla maslahgəla kà, tapàs gi la kurpi dzik makər gəl anja ladəga, ladəga.* ²⁵ Asik makər azla Rom tazlab gi la azəva. Tatsàh gi la akur kà makəf gi asik tekula. Asik makər kəslah iyaw aguwhəgəla à gəl à abà aya. Asik tekula gəvək à iyaw à abà gəhən à abà. ²⁶ La mauguzahay gulo uwana la abà, anjvaw kà gəsàh ngərpa la azlamukwà la abà, la ahàl anja azlaməna gəna, la ahàl anja azlatəhay anik anik, amiyaka bà la ahàl anja tsəhay gulo babay. Gəsàh ngərpa la azlaslaka gesina, la azlahud gudəy gesina la abà, ngaha la ahàl anja azlauwana: 'Anu azladedə anjak', tagof à gi, ama kà anja gay gə. ²⁷ Gəfahàh sləray dəgdəgga tsərəh à uwana naka gəməts à abà, bà madzəhal babay kà, gədzhəhàh aw. Gəbàz tatak may la tatak masay aw, zwek à zwek gəkəs nəlay, anasl akàfàh gi, kà uwana gəgàh la vok deyday. ²⁸ Nofegi kà, azlatatak anik anik la ahəy babay kà, gəslala vok anja matugw uwaga à uda aya aw. Ama tatak tekula la ahəy atərəb gi kəla mavakay: Gi la madzugway la abà kà lakəl anja azlaməna madiŋal gəl à vok la kəla maham à ahəy məna gay Zəzagəla, kà masla gə. ²⁹ Magay gufbub anja dza kà, apakgəla kà gufbub suwan. Baŋa dza atəf à tsakana à abà kà, ləv aza à gi mənja.

³⁰ Azlayla vok kà gəts zlapay, ama kəla kà, gəts zlapay kà lakəl anja tatak uwana apəhla gufbub gulo ala. ³¹ La hadfay kà, Zəzagəla Baba anja Sufəl gami Yesu Kristu asəl kà gəfàh fida aw, mazləbay agay kà la masla kəksikəksi. ³² Mək uwana gi la Damas kà, lawan anja mən sufəl Aretas, afàk azladza à gay gamagəy anja hudf gudəy gesina, kà atà anja makəs gi. ³³ Ama la abatà kà, azladedə anik tafà gi à takosà à abà, tadzilà gi à ahəy la gəl zlagam uwana takəsla gay à hudf gudəy à adi. Kiya uwaga la uwana gətəf la ahàl anja.

12

Uwana Sufəl Zəzagəla apəhla à Pol la masesinay

¹ Amiyaka bà akəsa vok la slaka azladza aw, babay kà say gəts zlapay kà mapəhay lakəl anja tatak uwana Sufəl apəhgəla ngaha la azlauwana masesinay apəh à gi gesina. ² Gəsəl masla madiŋal gəl à vok anik uwana la Kristu la abà, dagay uwatà kà adafàh mavay kulo gəl anja ufaf, masla kà ahàd à zagəla mamakər matsekakafay gə uwatà à afik. (Adà à afik ma la sləb vok kà, à bi masesinay pəra asasiŋla à mənja kà, gəsəl aw, say Zəzagəla kokudə gəl anja pəra asəl) ³ La dziriga kà, dza uwatà kà ahàd kà à slaka mazləbay uwana à abà la slaka Zəzagəla. (Bi la sləb vok à uwana Sufəl adala masla à abà kà, gəsəl aw, masla masəl uwaga kà say Zəzagəla pəra) ⁴ La abatà la uwana atsənà azlagay nasiriga, uwana azladza taslala vok anja mabədal à tsəh aw, uwaga kà tetəvi la ahəy kà anja dza la sləb vok

* 11:24 11.24 5Musa.25.3

aŋa mapəhay babay aw. ⁵ Lakəl aŋa dza uwatà la uwana gəts zlapay, awkà la ndzəda aŋa gəl gulo aw. Kiya uwaga la uwana kà, gəpəhla guɓguɓ gulo ala. ⁶ Baŋa asa à gi mats zlapay aw, gəhəl à ahəŋ kà uwaga, kà uwana asa à gi kà, dza asləkaw gi lakəl aŋa tatak uwana anəŋəŋ la uwana atsənəŋ la slaka gulo aw.

⁷ Naka azlayla gi gətsa zlapay, kà uwana Zəzagəla apəh à gi azlatatak dzəba aŋha səla aw gə aŋuvaw. Kiya uwaga babay kà avà à gi tatak anik aya, uwana azà à gi, kà gi aŋa magay zlapay aw. Tatak uwaga kà Zəzagəla agòlla la ahəl aŋa seteni kà matsàhla gi yəs kà gi aŋa magay zlapay aw. ⁸ Asik makər gədəv kufa à Sufəl Zəzagəla lakəl aŋa dɔvats uwaga, kà masla aŋa mapəlgəla la uwaga la abà. ⁹ Ama masla awùlgəla agòd: 'Vok mahamay gulo kà diga kà aŋak gesina. Mok uwana kak guɓguɓ kà, ndzəda gulo adahà sləray la kak la abà.' Lagonay kà, gi la marabay kà mabas guɓguɓ gulo kà uwana ndzəda aŋa Kristu la gi la abà. ¹⁰ Kà uwaga à uwana, gəvalàh à zagəla lakəl aŋa guɓguɓ gulo, amiyaka azladza tatsək à gi magodəhay à gəl, tatərəb gi babay kà, gəbasin kà Kristu. Baŋa azlamatərəbay anik la mazaw la gəl tawədaŋ gi à ahəŋ kà, la mok uwatà la uwana gəbəza ndzəda.

Madzugway aŋa Pol lakəl aŋa azla Korintiya

¹¹ La dziriga kà, gəpəh kà gay makusonɔ kusonɔ, ama akul la uwana kafaw gi gasa à gəl aŋa mapəhay kiya uwaga. Kà uwana naka akul la uwana katsaw zləbaw gi, amiyaka bə gədagay tatak aw, babay kà azlaməna masləlay mawga uwaga kà taduw gi la magay nəma aw. ¹² Sləray uwana apəhla ala kà gi masləlay kà, adahàhà vok la tataka aŋkul la abà, gəpəhakulla la mabasin uwana akəf gəl à ahəŋ aw, gəfahàhà azlanadzipo la azlatsəhay tatak anik anik, uwana la ndzəda gesina la huma aŋkul. ¹³ Awma tatak anik la ahəŋ gəfahəŋ à azlaməna masla gay Zəzagəla anik, masla gəfahəkulləŋ aw takay? 'Vaw gi tatak', gəgod à akul magay aw: 'Basəwgoŋ kamkam!'

¹⁴ Lagwa kà, gəzlàdà à awtəy à slaka aŋkul ka mamakər adagay. Baŋa gədàda à awtəy kà, gədàfa à akul mahanay à gəl aw. Akul la uwana gəyàh akul awkà sili aŋkul aw. La haday gə kà, azlabəza la uwana tadzadzar baba aw, ama baba la uwana adzadzar azlabəza. ¹⁵ Gi kà la marabay, gəvə à tatak uwana gəkoray gesina, adagay aslasl gəl gulo babay, kà gi aŋa mazlak akul. Lagwa ma katetuwwaw mawoy gi, à kà uwana gəwoya akul kaykay takay?

¹⁶ Gəfa à akul mahanay à gəl aw gadzewi la abà aw. Zlahaw kà, dza gə agod à akul kà, gəfahəkulla dɛmɛm à vok, la mabəz akul à tsəh, la dabaray agodəy kà, haday zlə ma aw. ¹⁷ Azladza gulo uwana gəslələh atà à awtəy ma, tazawàh akul à uda kəla ay? ¹⁸ Gəsləl Titus la azladeda anik à slaka aŋkul. Lagwa ma, Titus la uwana azuw akul à uda zlə ma ay? Tsa, gəgod kà, anu səla kà mədaŋ sləray kà tekula, madzugway la manəfay gami kà tsa tekula ma, kakay zlə ma aw gə ma?

¹⁹ Zlahaw dagay uwarà kà akul la madzugway uwaga, 'Asa à anu matsad gəl gami ala la huma aŋkul', kagodəw. Awan! Kiya uwaga aw. Məpəh uwaga kà la dziriga aŋa Zəzagəla, kà uwana anu azlaaŋa Kristu. Azladeda gami, uwana məwoya akul uwaga gesina kà, kà uwana asa à anu kazigəŋaw la madiŋal gəl à vok la abà. ²⁰ Guba aza à gi kà, kà mok uwana gədàda à awtəy à slaka akul babay, kadənəŋaw gi bokuba uwana kayahaw

babay kəla. Guba aza à gi, kà mabəz akul à gəl la magazlay, la mañor, la mapak ləv, la matsən vok a gay aw, la azlagay wadzaw wadzawga, la azlakaskas, la azlazlapay ŋgaha la azlamasàh gəl anik anik la abà gesina, à uwana asa à gi aw. ²¹ Baña gədàda à awtày kà, asa à gi kà Zəzagəla gulo awulgəla gəl à wəfah, kà gi aña matuway lakəl aña azlaməna madz à ahəŋ la tsakana la abà, kà uwana, la haday gə kà, tapəh gay la ləv ala aw. Tasak tatak mawisiga la tsəh ala aw, tadəh mabila la dēwdēw tatak mawisiga.

13

Gay makəf gəl à ahəŋ, la Ayyi

¹ Mamakər aña la uwaga gəda à awtày à slaka aŋkul. Iyay, bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà kà:
'Kəla dza uwana apuw gudzi kà, say agay la azlaməna sayda səla banjaw makər.'[✱]

² Gay aña mapəh à azladza uwana à vok à abà tadəhəŋ tsakana la tataka aŋkul la abà, ŋgaha azlamatəm à ahəŋ gə gesina kà, gəpəh à akul bokuba uwana gəpəh à akul dagay la madzəka à mok, uwana gəgə la slaka akul kà masəla. Baña gədàda à awtày kà, gədàdaha à atà seriya à gəl la paraka.

³ Kiya uwaga kadəbəzaw sayda uwana kayahaw. Kasəlaw kà Kristu apəh gay la gi la abà təga aw uwa. Ŋgaha sələw kà, Kristu uwana adəh sləray la tataka aŋkul la abà kà, guɓguɓ aw, ama apəhla maslay aña ala la akul la abà. ⁴ La mok uwana tatatəsl à ahəf à adi kà, la mok uwatə kà, agə guɓguɓ. Ama lagwa kà, aga la ahəŋ la sifa kà ndzəda aña Zəzagəla. Kà maham gay à vok gami kà Kristu, anu bay kà anu azlaguɓguɓ, ama kà maslay aña kà anu la sifa bay, ŋgaha la mok uwana mədàda à awtày la slaka aŋkul kà, mədəfah sləray la maslay aña Zəzagəla.

⁵ Lagonay kà gürəw gəl aŋkul dən zlə. Akul la madiŋal gəl à vok la abà nəma ay? Say kasəlaw uwaga la aslasl gəl aŋkul: Kasəlaw ma, Yesu Kristu ma aga la akul la abà nəma ay? Tsa baña kitə aw kà, kazawla.

⁶ Ama la haday kà, baña akul kagəfawwanə afik kà kadiŋaw gəl à Yesu à vok kà, gəsəl la dziriga kà, kadəsəlaw kà anu azlaməna masləlay aña Kristu haday. ⁷ Mədəv kufa à Zəzagəla kà akul aña madəh mawisiga aw. 'Ama məyah magəf dziriga gami à afik pəra', kagəfaw aw. Awanə, ama kəla kà, asa à anu kadəhawwanə kà say uwana akəs à vok pəra, amiyaka məsəla kà madəh delga babay aw. ⁸ Anu kà məsəla vok aña matsak dziriga aña Zəzagəla à ama aw, say mədza à ahəŋ kà, kà ahəl aña pəra. ⁹ Anu kà, anu la marabay à baña anu azlaguɓguɓ, ŋgaha akul la ndzəda. Kà uwaga à uwana mədəv kufa à Zəzagəla, kà masəla aña mapakakulla kà azlazil.

¹⁰ Wakità uwanay gətsetser kà, la mok uwana gələg mabəz à slaka aŋkul dadən. Kà uwana baña gədàda à awtày kà, asa à gi aña matsətsəhakulla la gay dzanədzanəga aw. Kà uwana Sufəl Zəzagəla avà à gi ndzəda aña kà makaləhla akul à wəfah aw, ama say kà matsizilla akul ala pəra.

Ayyi

¹¹ Iyay zlə azladedə, lagonay kà: 'Dzəw à ahəŋ wurwur zlə', gəgod à akul. 'Gəw azlamahanay gə la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh, kəsəw gay gulo uwana gəpəh à akul, tsənəw vok gay, dzəw à ahəŋ la lapiya la abà, kà

✱ 13:1 13.1 5Musa 17.6; 19.15

Zəzagəla uwana awoya dza, ɲgaha avàh lapiya, adza à ahəɲ la akul la abà aɲa tsərəh à awtáy!’

¹² Dahàw vok ‘Ayyi’, kà akul à akul, la ləv tekula! ‘Ayyi!’ azlaməna madiɲal gəl à vok la abanay gesina tagod à akul.

¹³ Vok mahamay aɲa Sufəl gami Yesu Kristu, la masal aɲa Zəzagəla, ɲgaha la maham gay à vok aɲa Masasəɖok Zəzagəla agay la akul gesina.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA GALATIYA Lettre de Paul aux Galates

1 Wakità uwanay asa à uda kà la ahàl gulo à gi Pol, maslèlay anja Yesu Kristu. Dza asik taslèl gi aw. Zèzagèla Baba, uwana awùlla Yesu Kristu à uda la mamètsay, la Yesu Kristu la gèl anha, la uwana taslèl gi. 2 Gi la azladede uwana la abanay gesina, 'Ayyi', mægòf à akul, akul azlamèna masla madìnal gèl à vok la kutso Galatiya gesina. 3 Zèzagèla Baba gami, la Sufèl Yesu Kristu tavà à akul vok mahamay, la lapiya. 4 Yesu Kristu avà sifa anha kà tsakana gami, ngaha kà Zèzagèla anja mamatsinèjla. Kà tatak mawisiga anja gudèj à vok uwanay anja magay la ndzèda lakèl gami aw. Adahànji kiya uwana asa à Baba Zèzagèla kà madfehèj. 5 Mazlèbay agay la Zèzagèla anja koksikoksi. Amen.

Gay marabèj anik la ahèj aw

6 Kà kadàw gi gèl à vok. Zèzagèla azalà akul la vok mahamay, kà akul anja magay azlaanha. Ama katskats kasàkàw uwaga la tsèh ala, kanèfaw tetèvi anik uwana: 'Delga kà la uwatà', kagòfaw. 7 La dziriga kà, tetèvi delga anik la ahèj aw. Ama azladza anik la ahèj, à uwana takàf akul ala gèl vok. Tayàh mabèdla gay marabèj anja Kristu kiga. 8 Banja dza anik azakulla gay marabèj gèrgèr, la uwana mèzàkullànji kà, masla kà matsaflaga la slaka Zèzagèla. Adagay anu, adagay malika anik uwana asa à ahèj la zagèla bay. 9 Mèdapèh à akul tèga aw kà, lagonay gèwulla akul ala à tsèh aya: Banja dza azakulla gay marabèj gèrgèr la uwanay mèpèhakulla ala kà, Zèzagèla asafla ala seriya à gèl. 10 Haday, la matseser gay uwanay kà, asa à gi kà, azladza tazlèb gi aw. Asa à gi, kà Zèzagèla pèra azlèb gi. Awma kadzugwaw ma, kà gi anja mahèd azladza à adi takay? Awan, agay asa à gi kà azladza anja mazlèb gi kà, naka gègay masla slèray anja Kristu aw.

Pol abèz tetèvi kà magay maslèlay anja Kristu

11 Azladede gulo, asa à gi mapèhakulla ala la paraka kà, gay marabèj uwana gèzàkullànji kà, aguwà à wanji la slaka dza asik aw. 12 Gèbèza uwaga la slaka dza aw, dza atàpègèla uwaga babay aw. Ama Yesu Kristu la uwana apèhgèla, ngaha afètàgèla uwaga à ama ala.

13 Kasèlaw madz à ahèj anja uwarà gulo, à mok uwana gènfè tsèhay manèfay anja azla masla Yahudiya. La kaslà uwatà la uwana, gètèrbàhà azlamèna gay Zèzagèla kaykay. Gèyàh mazàh atà ala gesina. 14 Gènfè mapèhay anja makoray, ngaha la mapèhay anja azlababa gami madzidziga la lèw tekula, dafuwa à gay azlamanalay gulo gesina.

15 Ama vok ahamà à Zèzagèla, akèsà gi dagay uwana talèg mayyi gi. Azala gi, kà gi anja madàhla slèray, bokuba uwana akèsal à gèl. 16 Kiya uwaga apèhgèla Kona anha, kà gi anja maz gay anha la tataka azladza uwana azla Yahudiya aw. La kaslà uwatà kà, gèhàd à slaka dza kà manav matsihila la slaka anha aw. 17 La kità, gèhàd à Urusalima babay, kà madz à ahèj la azlamèna maslèlay teràja à gi aw, ama gèvè vok kà mapiyay kà à kutso Arabiya, dagay la abatà la uwana gèwùl à Damas. 18 Uwana

mavay makər adada à lig kà, gəwùl à Urusalima kà gi aña manəñ à Piyer à gay. Kasukwa səla mədza à ahəñ anu səla pəra. ¹⁹ La abatà kà, gənəñà azlaməna masləlay anik aw, say Yakuba à deda aña Sufəl Yesu pəra.

²⁰ Uwanay gətsetser akul kà fida la abà aw, Zəzagəla asəl kà gəfəh uwaga aw.

²¹ La lig aña uwaga la ahəñ, gəhàd, gəuguzàh la kutso aña Səriya, ñgaha la Səlisəya. ²² La mok uwaga, azlaməna madiñ gəl à Kristu à vok la makoray aña Yahudiya, tasəl huɖ adi gulo dadàñ aw. ²³ Tatsənàñ kà uwana azladza tapəhay pəra: ‘Kay, masla matərəbàh anu uwana uwarà, lagwa kà, masla az madiñal gəl à vok, uwana lakəl aña Yesu à azladza adagay, kay kà, ayàh mabəzləñ à abà uwarà.’ ²⁴ Kà uwaga kà, tazlèbà Zəzagəla kà azlatatak uwana gəfəhàñ.

2

Pol la məñ maham gay à vok la abà la Urusalima

¹ Kiya uwaga à uwana, mavay kulo gəl aña ufaɖ adada à lig, gəwùl à Urusalima aya, Barnabas anəfà gi, ñgaha gəkəs Titus à tsəh aya babay.

² Gəwùl à abatà kà, kà uwana Zəzagəla agòɖ à gi: ‘Hàd à abatà.’ Məhamà gay à vok kokuda gəl gami la azlamadzahaga aña azlaməna manəfay, gəpəh à atà gay marabəñ uwana gəzàh à azladza, uwana azla Yahudiya aw, kà uwana asa à gi kà sləray gulo aña mawis à wəfah aw. ³ Masla mazlak gi, Titus, masla kà zil Gərək, ama tafəl ndzəɖa à gəl, kà makədəv à uda aw. ⁴ Ama azlaməna magolla dza la ahəñ tasà à tataka gami à abà la dabaray la magofay: ‘Masla mamakədəv à uda gə takay?’ Asà à atà masəl madz à ahəñ gami, uwana anu la makor gəl la abà, kà uwana mədagay tekula la Kristu. Asà à atà aña mawulla anu à mayà aña mapəhay aña atà à abà. ⁵ Ama məkəs atà gəl à ahəñ, amiyaka ñuv aw, kà uwana asa anu kà gay marabəñ dziriga, adza à ahəñ kiya uwanay kà akul aña masləlay.

⁶ Iyay, azlauwana tazala atà ala azlaməñga uwarà ndzer, -gay gulo la abà aw, kà uwana Zəzagəla avàh azladza ala aw-, uwana tazala atà ala azlaməñga, uwaga abəɖla madiñal gəl à vok gulo aw, ñgaha matapla gulo kà uwala delga aw, tagòɖ aw.* ⁷ Tasəl pəra kà, kà Zəzagəla afà à gi à gay marabəñ à ahəl kà maziñ azladza uwana makədəv atà à uda gə aw, bokuba uwana Zəzagəla afa à gay marabəñ à Piyer à ahəl kà maziñ à azla Yahudiya babay. ⁸ Zəzagəla agòɖà Piyer à afik, kà masla aña magay masləlay à tataka azla masla Yahudiya à abà, bokuba uwana agòɖà à gi afik kà gi aña magay masləl gi à tataka azlatsəhay anik à abà suwan. ⁹ Hafay, Yakuba, Piyer ñgaha Yuhana, -tanərəz atà kà bokuba azlamanjələv gə la tataka azlamaham à ahəñ la abà-, atà tasəl kà Zəzagəla la uwana avà à anu sləray uwanay. Gay gə la uwaga tavà à anu matsən vok gay la Barnabas, kà anu aña madəh sləray la tataka azlatsəhay anik la abà, ñgaha atà aña madəh sləray la tataka azla Yahudiya la abà. ¹⁰ Ama tadəv à anu kuɖa kà madəhəñ kà tatak tekula pəra: Maf sləm à azlaməna kuɖa, uwana la maham à ahəñ dza la abà la Urusalima. Uwaga la uwana məwəɖ vok à uda kà madəhəñ.

Pol aslèh vok à Piyer la Antiyews

¹¹ Mok uwana Piyer adasa à waŋ à Antiyews, gəslàhal mèlo à gəl la huma aŋa azladza, kà uwana adahà sləray la tetəvi aŋha aw. ¹² Teraŋa dadàŋ, tazūw tatak may la slaka gə, la azladza uwana kokuɗa makadav atà à uda gə. La lig la ahəŋ, mok uwana azladza aŋa Yakuba tasà à waŋ, atà uwana tadàla slilih la makədəv vok à uda la abà, guba akəs Piyer, avahà ala la azladeda uwatà, asàk à mazuw tatak may atà nna. ¹³ La abatà azla Yahudiya anik tabàk gəl à ahəŋ səla səla, bokuba aŋa Piyer babay. Baməraka Barnabas bay kà, anəfà madəhəŋ aŋatà. ¹⁴ Mok uwana gənəŋəŋ, kà tawis tetəvi aŋa gay marabəŋ ala kà, gəgòɗ à Piyer la huma aŋa azladza uwatà gesina: 'Kak, uwana kak zil Yahudiya, kadzà à ahəŋ la abanay kà bokuba kak zil Yahudiya aw, kadzà à ahəŋ kiya kak zil Yahudiya aw, kayyà, kà mana kagòɗ à azladza uwana azla Yahudiya aw kà tadza à ahəŋ bokuba azla Yahudiya zla ma?'

Maḃəlay kà say la madiŋal gəl à vok pəra

¹⁵ Ndzer, anu kà, anu azla Yahudiya dziriga, kà uwana azlababa gami kà azla Yahudiya dagay la slilih, anu azlatsəhay dza à uda aw, anu azlaməna masəl tetəvi aŋa Zəzagəla aw aw. ¹⁶ Amiyaka adagay bokuba uwaga, məsəl kà, dza uwana dziriga la huma Zəzagəla kà, say dza uwana adiŋ gəl à Yesu Kristu à vok, awkà dza uwana anəfa mapəhay aŋa azla Yahudiya aw. Mədiŋ gəl à Yesu Kristu à vok bay kà, kà Zəzagəla aŋa mav à anu tetəvi kà anu magay sətaka la huma aŋha kà, kà uwana mədiŋ gəl à masla à vok, awkà, kà uwana mənəfa mapəhay aŋa azla Yahudiya aw. Dza aslala vok aŋa magay sətaka la huma Zəzagəla la manəf tetəvi aŋa mapəhay aw.* ¹⁷ Kiya uwaga babay anu azla Yahudiya, məhoy guba aŋa Kristu bay, anu məbəz dziriga la huma Zəzagəla kà uwana anu la maham gay a vok la Kristu la abà, ama anu azlaməna tsakana kalkal la aŋa azlatsəhay anik gesina. Baŋa kiya uwaga ma, Kristu adzərədà tsakana ala takay? Awaŋ, tetuwa kiya uwaga aw! ¹⁸ Naka agay kiya uwaga nəma, ama mapəhay aslala vok kà mag gi sətaka aw, ŋgaha gəgola aya, gənəf mapəhay bokuba tatak uwana akəsa vok aya, aŋa kità kà, gədàɗah mawisiga la huma aŋa Zəzagəla. ¹⁹ Ama kà aŋulo kà, lakəl aŋa mapəhay kà, gi mamətsay gə. Mapəhay kà, kà aŋulo kà, adapaka tatak deyday, uwaga gesina kà adada à lig, kà gi aŋa magay la sifa la huma aŋa Zəzagəla. Dagay uwana tatatəsł Kristu à ahàf à adi, gəga tekula la masla, məməts à slaka gə à abà anu səla. ²⁰ Gi kà, sifa uwanay gəɗza la ahəŋ kà, la gəl gulo aw, Kristu la uwana adza à ahəŋ la gi la abà. Sifa uwana gəɗza la ahəŋ la gudəŋ uwanay la vok kà, gədalla kà la madiŋ gəl à Kristu à vok, à masla uwana Kona aŋa Zəzagəla, uwana awoya gi, ŋgaha uwana avà vok aŋha kà aŋulo. ²¹ Tetuwa, gədəpəsew delga aŋa Zəzagəla ɗikiɗiki la mawulay à mapəhay à abà aw. Baŋa dza adagay dziriga la huma aŋa Zəzagəla kà, kà uwana adəh tatak uwana mapəhay aŋəhay la manəf mapəhay kà, baŋa kiya uwaga kà, Kristu kà aməts kà deyday pəra zlà.

3

Mapəhay baŋaw madiŋal gəl à vok

¹ Azla Galatiya, kusoŋu aŋkul uwanay haɗay! Uwa adasləb akul aresł lakəl ala uwa? Tsa gəpəhəkulla Yesu Kristu, uwana aməts à ahàf à adi

* 2:16 2:16 Mahabay 143.2

uwi? ² Wùlâw gi ala gay tekula përa: Zëzagëla avà à akul Masasëfok anha ma kà uwana kanëfâw mapëhay ay, awma kà uwana katsënâw gay marabëñ, ngaha la madiñ gël à Kristu à vok takay? ³ Kà mana katsënâw slëm aw ma? Uwana Masasëfok adzëkà la vok ankul ma, asa akul madëv uwaga à gay la ndzëda anja vok ankul takay? ⁴ Uwana apàkakulla vok gesina ma, uwaga ma deyday takay? Tetuwa tatak mëngja bokuba uwanay apakay deyday aw! ⁵ Zëzagëla avà à akul Masasëfok anha, ngaha adfâh azlanadzipo la tataka ankul la abà babay. Adfâh uwaga ma, kà uwana kakësâw gay anja mapëhay ay? Awma kà uwana katsënâw gay marabëñ ngaha kadinâw gël à Kristu à vok ay?

⁶ Iyay, dzügwâw lakël anja Abëraham bokuba uwana wakità apëhay, agòd:

'Abëraham afâ madzugway anja à Zëzagëla à afik, kà uwaga à uwana agà dziriga la huma anja.'*

⁷ Tsa banja kiya uwanay kasëlaw kà, say azladza uwana tadiñ gël à Zëzagëla à vok la dziriga, la uwana tadàgay mayyi à tsëh ala anja Abëraham. ⁸ Dagay uwarà tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà kà, azlauwana azla Yahudiya aw, tadàpaka dziriga la huma anja, kà la madiñal gël à vok anjatà. Gay gà la uwaga mapëhiya à Abëraham à vok à abà dagay uwarà à gay marabëñ:

'Zëzagëla adàpis gay à azladza gudëñ à vok gesina kà, kà kak à kak Abëraham.'*

⁹ Abëraham adin gël à Zëzagëla à vok. Azlamëna madiñ gël à Zëzagëla à vok bokuba anja Abëraham tadàbëza mapis gay à vok bokuba anja uwana abëzâl babay.

¹⁰ Ama kà anja azlauwana tadzugway kà tadagay dziriga la huma Zëzagëla kà, kà uwana tadfâh uwana mapëhay apëhay kà, Zëzagëla adàkas atà la seriya. Kiya uwaga tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà kà:

'Këla dza, uwana anëfa azlamapëhay gesina uwana tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà aw kà, seriya anja Zëzagëla adàtëd à atà à gël.'*

¹¹ Ama bà la uwaga gesina kà, dza la ahëñ dziriga la huma Zëzagëla la manëf mapëhay aw, kà uwana wakità agòd babay:

'Masla madiñ gël à Zëzagëla à vok abëza dziriga, adza à ahëñ la sifa.'*

¹² Ama mapëhay kà, abëza kà madiñal gël à vok aw, bokuba uwana matsetserayga:

'Dza uwana akës mapëhay lela kà, adàdza à ahëñ kà la masla.'*

¹³ Kiya uwaga kà, Zëzagëla adukwan seriya à gël, kà uwana mëkës gay anja mapëhay tetuwa aw. Ama Kristu asà à ahëñ, abëd à slaka gami à abà, kà Zëzagëla anja madukw ala seriya à gël. La madëhëñ kiya uwanay, avavarà anu la seriya uwaga la abà. Uwaga bokuba uwana tatsetsër à wakità Zëzagëla à abà:

'Dza uwana tatatàsl à ahàf à adi kà, matsafla gè.'*

¹⁴ Kristu adafhàn kiya uwanay kà, kà azlatatak delga uwana Zëzagëla apëh à Abëraham à ahëñ, kà azladza uwana azla Yahudiya aw anja maßëzal la ahàl anja suwan. Ngaha kà anu anja maßëzal Masasëfok, uwana Zëzagëla apëhàh à ahëñ anja mav à anu, kà uwana mëdavàl lëv gami.

* **3:6** 3.6 1Musa 15.6 * **3:8** 3.8 1Musa 12.3 * **3:10** 3.10 5Musa 27.26 * **3:11** 3.11 Habakuk 2.4 * **3:12** 3.12 3Musa 18.5 * **3:13** 3.13 5Musa 21.23

Mapəhay awis tatak uwana ala Zəzagəla apəh à ahəy aw

¹⁵ Azladedə, say gəpəh à akul la gay la gay la abà, bokuba uwana zagələ aña azladza. Baña azladza səla tahamà gay à vok ɲgaha tatsən vok gay, ɲgaha tafà à ahəl à afik, kiya uwaga kà, dza aslala vok aña mazalanj à gəl babay aw. ¹⁶ Hadəy, Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham kà aña, ɲgaha la mayyi à tsəh ala aña. Ama wakità Zəzagəla agod: Azladza dəj, agod aw, ama à mayyi à tsəh ala aña, dza tekula pəra: Kristu. ¹⁷ Tatak uwana asa à gi aña mapəhay kà, bokuba uwana Zəzagəla akəs vok slawda la Abəraham, agədəj à afik. Mavay dadərmokw ufad bəzi aña dzik makər la lig aña la ahəj, la uwana mapəhay azlənjal. Uwaga aslala vok aña mapəl makəs vok slawda uwaga ala, ɲgaha la tatak uwana Zəzagəla apəh à Abəraham à ahəj aw.* ¹⁸ Agayña Zəzagəla avà tatak à azladza, kà uwana tanəfà mapəhay kà, uwaga asal magodəy kà: Avà kà, kà uwana apəh à ahəy aw, tsa tekefik kà, Zəzagəla apisə gay à Abəraham à vok, kà uwana apəhal à ahəj kiya uwaga pəra.

Godega aña mapəhay

¹⁹ Tsa baña kiya uwanay ma, kà mana Zəzagəla avà mapəhay à azla Yahudiya ma? Zəzagəla avà à anu, kà anu aña masəlay azlatatak ma, uwala mawisiga la huma Zəzagəla la? Avà kà aña dəɲja pəra, tsərəh à uwana mayyi à tsəh ala aña Abəraham tatsaw à waɲ à masla à uwana Zəzagəla apəhal azlatatak uwaga à ahəj. Zəzagəla apəh uwaga à azlama-lika, tazən à azladza, masla masəlla anu vok la ahəj la tataka gami la abà la Zəzagəla. ²⁰ Masla masəlla vok à azladza kà, adza à ahəj kà, la tataka aña azladza səla la abà. Ama la mok uwana Zəzagəla apəh à azlatatak uwaga à Abəraham, masla la gəl aña adəhəj bokuba masla masəl vok à azladza.

Kà mana mapəhay asà à waɲ ma?

²¹ Iyay, uwaga ma asal magodəy, kà mapəhay kà awoya tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəj aw, takay? Tetuwa kiya uwaga aw! Agayña mapəhay tekula uwana naka aslala vok, avà sifa à azladza kà, naka agəj dziriga la huma Zəzagəla babay. Ama mapəhay la ahəj kiya uwaga aw. ²² Tekedika wakità Zəzagəla agod kà: Azladza gudəj à vok gesina kà, atà la tsəh aña tsakana, uwaga bokuba makəd gəl à ahəj aña, à uwana Zəzagəla apəh à azlauwana à ahəj, tadinj gəl à Yesu Kristu à vok. Avà à atà kà, kà uwana tadinj gəl à masla à vok.

²³ Dagay uwarà, mok uwana tetəvi la ahəj dadən kà azladza aña madinj gəl à Kristu à vok dadən aw kà, mapəhay aga bokuba masla manəjla, uwana anəjla anu la dəjaj aña la abà. Mənəfà masla tsərəh à uwana Zəzagəla apəhanula tetəvi kà anu aña madinj gəl à Yesu à vok. ²⁴ Kiya uwaga mapəhay aga masla manəjla anu, tsərəh à uwana Kristu asà à waɲ. Zəzagəla agəhà anu azladziriga la huma aña, kà uwana madinj gəl à masla à vok. ²⁵ Lagonay kà, tetəvi la ahəj, kà anu aña madinj gəl à Kristu à vok, anu la tsəh aña mapəhay aya aw.

²⁶ Akul gesina kà, akul azlabəza aña Zəzagəla, kà uwana kadinjaw gəl à Yesu Kristu à vok, bokuba magodəy kà, akul la ahəl aña Yesu Kristu adagay. ²⁷ Tadəhəkulla batem, kà akul aña maham gay à vok la Kristu.

* 3:17 3.17 1Musa 12.7; 2Musa 12.40

Lagonay kà, kazəbàw madz à ahəŋ aŋa Kristu babay. ²⁸ Kadàgay zil Yahu-diya, kadàgay zil Yahudiya aw, kadàgay mayà, kadàgay mayà aw, kadàgay zilga, kadàgay misga, -gay la ahəŋ aw-, akul kalkal gesina. Akul gesina kà, kahamàw à Yesu à abà, kapakàw tekula. ²⁹ Baŋa akul azlaaŋa Kristu, akul azlamayyi à tsəh ala aŋa Abəraham. Kità kà, kadàbəzaw azlatatak uwana Zəzagəla aŋəh à ahəŋ gesina, uwana: 'Gədàvə à Abəraham la mayyi à tsəh ala aŋha', agòf.

4

¹ Uwana asa à gi aŋa mapəhay kà kiya uwanay: Bəzi uwana adəzuw gày baba aŋha, mok uwana aləg bəzi dadàŋ, kà bokuba mayà, bamərika masla adəzuw gày. ² Mok uwana aləg bəzi dadàŋ kà, atsəb sləm à gay aŋa azlaməna mafəl sləm uwana tanəŋla azlatatak tsəràh à kaslà, uwana baba aŋha akədfəval à ahəŋ. ³ Kà aŋami babay kà, apakà vok kiya uwaga, mok uwana məgà bokuba azlabəza dadàŋ, mədzà à ahəŋ la ahəl aŋa azlamasəfədok mawisiga, uwana takor gudəŋ à vok uwanay. ⁴ Kaslà uwana Zəzagəla anəts à ahəŋ adaslay, Zəzagəla asləl Bəzi aŋha à ahəŋ à gudəŋ à vok, agòlla la huɸ aŋa mis, kà masla aŋa makəs mapəhay aŋa azla Yahudiya. ⁵ Nŋaha kà masla aŋa mapəlla azlauwana ala, atà la tsəh aŋa mapəhay uwaga, kà Zəzagəla aŋa mapakanula kà azlabəza aŋha.

⁶ Iyay, tatak uwaga aŋəhanula, kà akul azlabəza aŋha. Zəzagəla asləl Masasəfədok aŋa Kona aŋha à ləv gami à tsəh, awiya: 'Abba, Baba gulo!' ⁷ Uwaga kà asal magoɸay kà: Akul azlamayà aya aw, akul kagaw azlabəza aŋa Baba. Tsa kagaw azlabəza aŋha kà, adàvə à akul tatak gesina, uwana afà à ahəŋ kà aŋa azlabəza aŋha.

Pol adzugw à azlaməna gay Zəzagəla la kutso Galatiya

⁸ Uwarà, à mok uwana kasəlaw Zəzagəla dadàŋ aw kà, kagahàw mayà aŋa azlamazlazlay. ⁹ Ama lagonay uwana kadasəlaw Zəzagəla, bokuba uwana Zəzagəla asəl akul, kayyà, kà mana kawulàw à azlatatak deydayga aŋkul uwana à abà, kadahàwwəŋ aya ma? Kà mana asa à akul magay azlamayà aŋatà aya, tsa ndzəɸa aŋatà la ahən aw ma? ¹⁰ Kafaw madzugway aŋkul kà azlamavakay anik à afik, la azlatəla, nŋaha azlamavay anik à afik babay. ¹¹ Kay, guba akəs gi kà akul, kà sləray gulo aŋa mapakay deyday la tataka aŋkul la abà.

¹² Azladeda, gəɸəv akul kudfa kamkam, pàkàw bokuba gi, gi babay gəpakay bokuba akul. Tetuwa kadahàw à gi mawisiga à vok aw. ¹³ Kasəlaw, à mok uwana gədzà à ahəŋ la tataka aŋkul la abà kà, dɸvats akəɸ gi. Bə la kità bay kà, gəzəkulla gay marabəŋ. ¹⁴ Iyay kay kà, kasàw gi la madəkgəla vok ala aw. Ama kakəsàw gi kà la ahəl səla, bokuba uwana kakəsàw malika aŋa Zəzagəla, nŋaha kakəsàw gi bay bokuba uwana kakəsàw Yesu Kristu. ¹⁵ La kaslà uwatà kà, kahənàwla la marabay. Lagwa ma aŋala zlà à ama la? Gəsəl la dziriga kà agay, kabəzàw tetəvi kà, naka bə yewdi aŋkul babay kà naka kabəɸàw à gi. ¹⁶ Nŋaha ma lagwa ma kapakàwɸəla ma, bokuba gi masla məzam aŋkul, kà uwana gəpəh à akul dziriga takay?

¹⁷ Azladza uwaga kà, asa à atà kà akul aŋa manəf madəhəŋ aŋatà. Ama madzugway aŋatà kà delga aw. Asa à atà kà mavəhanula anina, kà akul aŋa makəs gay aŋatà. ¹⁸ Delga kà, azladza takəs vok gay la azladza anik,

à banja madzugway anàtá kà delga. Gèdàgày la akul, bamèraka gèdàgày la akul aw, kà uwana gèpèhay la uwana dziriga pèra. ¹⁹ Azlabèza gay lèw gulo, gès ngèrpa bokuba mis uwana hud' bèzi adakèsay, say gèsa ngèrpa kiya uwanay tsèràh à uwana asa à gi kà kagaw azlamèna maslèlay anja Kristu. ²⁰ Lagonay asa à gi madz à ahèñ la slaka ankul, kà ma uwala kà vok gay à gèl. Gèl adakad' gi à vok, gèsèl uwana gèd'fahakullan' aya aw.

Gay lakèl anja Agar atà la Sara

²¹ Iyay, akul kà, asa à akul anja madz à ahèñ la tsèh anja mapèhay, gènavà akul: Katsènáw uwana mapèhay anja Musa apèhay aw takay? ²² Tatsetsèr à wakità Zèzagèla à abà kà:

'Abèraham kà, azlabèza anja kà atà sèla. Bèzi tekula kà anja dugu mayà, anik uwanay kà anja mis makor gèl gà.

²³ Bèzi anja dugu mayà kà, ayyà kà bokuba uwana tayyàh azlabèza anik, ama mis makor gèl gà uwanay kà, ayyà kà kiya uwaga aw. Zèzagèla apèhal gay mayyi bèzi anja à ahèñ dagay uwarà.'*

²⁴ La gay uwaga la abà, Zèzagèla asal mapèhanula gay anik bokuba uwanay, azlamis sèla uwaga, Agar atà la Sara, apèhanula gay makès vok slawda gèrgèr sèla uwana Zèzagèla ad'ahàn. Agar dugu mayàga, apèhla ala kà makès vok slawda uwana Zèzagèla ad'ahàn la Musa la gudèñ Sènayyi la afik, bèzi anja kà ayyà kà à mayà à abà. ²⁵ Banja tapèhay lakèl anja Agar kà, tapèhay kà lakèl anja gudèñ Sènayyi la kutso anja Arabiya la abà, masla babay kà, bokuba Urusalima anja lakana. Kà uwana azladza uwana tadza à ahèñ la abà gesina kà, azlamayà anja mapèhay. ²⁶ Ama Urusalima dziriga anja Zèzagèla, uwana la zagèla la afik kà, masla la makor gèl la abà, masla la uwana bokuba iyà gami. ²⁷ Bokuba uwana wakità Zèzagèla agod':

'Ràb, à kak dègèr; uwana kadaslah godega ala aw, wiyà la marabay à kak, uwana katsèn mazay anja hud' bèzi à adi aw, kà uwana mis makudèkay gà, adàgày la azlabèza anjuvaw d'aduwa à gay anja mis uwana la zil la tsèh.'*

²⁸ Azladedà, akul kà, akul azlabèza uwana tayàh atà à tsèh anja makès vok slawda anja Zèzagèla, akul gesina bokuba Isak. ²⁹ Dagay uwarà, bèzi uwana Agar ayyà bokuba azlabèza anik kà, atèrèb' bèzi uwana Sara ayyà, la ndzèda anja Masasèdok. Lakana babay kà bà kiya uwaga aya gotènan.

³⁰ Ama mana wakità agod' ma?

'Kudèk dugu mayàga la bèzi anja gesina, kà uwana bèzi anja dugu mayàga kà, azuw gày aw, say bèzi anja mis makor gèl gà pèra.'*

³¹ Azladedà gulo, anu, anu azlabèza anja dugu mayàga aw, ama kà anu azlabèza anja mis makor gèl gà.

5

Makor gèl anja masla madiñal gèl à vok

¹ Kristu apèlla anu ala la tsèh anja mapèhay anja azla Yahudiya, kà anu anja madz à ahèñ la makor gèl la abà anja tetuwa. Kità kà, wàd'aw vok à uda, kavàw tetèvi à dza awulla akul à mayà à abà aya aw.

* **4:23** 4.23 1Musa 16.15; 21.2   * **4:27** 4.27 Yesayya 54.1   * **4:30** 4.30 1Musa 21.9-10; 3Musa 19.18

² Lagwa, gi Pol gəpəh à akul la paraka, kà baŋa dza asal makədəv vok à uda kà, kà uwana Kristu adəhən kà ankul kà, adəpakay kà deyday zlà!
³ Gəpəh à akul aya kà, kəla dza uwana asal makədəv vok à uda kà, akəsa vok kà manəf mapəhay la tetəvi anja gesina. ⁴ Iyay, akul azladza, uwana kadzugwaw kà Zəzagəla adaga akul dziriga la huma anja, à kà uwana kanəfaw mapəhay anja azla Yahudiya kà, akul la Kristu kà kavəhəw ala, kaslawalla vok anja məbəz tatak delga anja Zəzagəla aya aw. ⁵ Ama anu kà, məfa manəwəŋ gami kà à Zəzagəla uwana à afik adəga anu dziriga la huma anja, la ndzəda anja Masasədok tsikasla, uwana adəh sləray kà madiŋal gəl à vok gami. ⁶ Tatak uwana agəf à anu ŋuləm kà, say madiŋ gəl à masla, madiŋ gəl à vok uwaga la uwana, avà à anu ndzəda kà mawoy azladza anik babay.

⁷ Hadəy, kadzàw kà tetəvi ankul delga. Uwa adəf à akul gay à ahəŋ anja manəf dziriga uwa? ⁸ Uwana tapəh à akul kà məbəz akul à tsəh uwaga kà, aguwa à waŋ kà la slaka Zəzagəla, uwana azalà akul, aw. ⁹ Tatak makəliŋ ŋuv akəsl pəhəw, bokuba uwana azladza tapahay. ¹⁰ Kà uwana anu gesina kà, anu la Sufəl Yesu Kristu la abà. Ndzer, ŋofəgi kà, kadədzugwaw bokuba anjulo, ŋgaha gəsəl babay kà, dza uwana akədəkulla gəl à vok, adəgay uwi kà, Zəzagəla adədukw ala seriya à gəl.

¹¹ Azladedə, kà anjulo kà, gəda à huma à gay kà maziŋ gay makədəv à uda ŋgaha kà Zəzagəla anja makəs anu aw. Agayŋa gəziŋ kà kiya uwaga kà naka azladza tatəwəb gi aw, ŋgaha naka takweska mamətsay anja Kristu la ahəf la adi aw. ¹² Azladza uwaga takəd à akul ala gəl à vok la makədəv vok à uda kà, tadəfəslah vok anətà, vəhəwla akul nna tetuwa.

¹³ Azladedə, akul kà, tazalà akul, kà akul anja madz à ahəŋ la makor gəl la abà. Baŋa akul la makor gəl la abà, kiya uwanay kà, kadzugwaw kà madəh tatak uwana asa à vok ankul pəra aw, ama wəyàw vok kà akul à akul, ŋgaha zləkəw vok kà akul à akul. ¹⁴ Mapəhay gesina ahamà mafəh akur ahəŋ tekula à afik:

'Wəyà masla magay anjak, bokuba gəl anjak.'*

¹⁵ Ama baŋa katsahaw vok, kapadəhaw vok à gay bokuba akul azlatatak fəta kà, dəhəw hanjəli kà akul anja mawas vok ala kà akul à akul aw.

Vəw tetəvi à Masasədok Zəzagəla adala akul

¹⁶ Aganay à gay uwana asa à gi mapəh à akul: Səkəw à Masasədok Zəzagəla akor akul, kanəfaw mabila anja vok ankul aw. ¹⁷ Tatak uwana asa à sləb vok anja dza adəhəŋ kà, asa à Masasədok Zəzagəla aw, ŋgaha tatak uwana Masasədok adəhəŋ bay kà, asa sləb vok anja dza aw. Guvəl la ahəŋ la tataka anətà la abà, kiya uwaga kà, məslala vok mədəh, uwana asa gəl gami aw. ¹⁸ Ama baŋa Masasədok Zəzagəla adala akul kà, mapəhay aga la ndzəda lakəl ankul aya aw.

¹⁹ Azlatatak uwana asa à sləb vok anja dza kà madəhəŋ kà, adzəd ala: Mabila, sləray ələh gə, kəla sləray mawisiga, ²⁰ tasləkaw azlamazlazlay, tasəh nalkokodzi, fəh vok guvəl à adi, tagazlay, azlaməŋor, azlaməna ləv, tadzugw kà à gəl anətà pəra, tatsakla, tatsəna vok à gay aw. ²¹ ŋgaha azlaməna à adi, azlaməna guzu, azlaməna marazlay mawisiga la azlasləray anik tsəhay gə uwaga. Gəpəh à akul à vok à abà bokuba uwana

gədapəh à akul dagay uwarà kà: Azlaməna maɖàh tsəhay gə uwaga kà, tadàbəza slaka la makoray aña Zəzagəla aw.

²² Ama mayyay aña Masasəɖok tsikasla kà: Masal, marabay, lapiya, mabasiŋ delga, dzəba aŋha səla aw, maɖàh delga à dza anik, azladza dziriga, ²³ ləv tələmna, makəs ləv. Mapəhay aɖəɖ gay à uwaga à ahəŋ aw. ²⁴ Azladza uwana azlaaŋa Kristu kà, azlatatak mawisiga gesina uwana tatuwal à tsəh, uwaga bokuba tatatasl à ahəf aña Kristu à adi. ²⁵ Masasəɖok Zəzagəla avà à anu sifa, say məkəs gay aña Masasəɖok uwaga, la sifa gami babay gesina. ²⁶ Məɖahà zlapay aw, mətafəɖahà ləv à azladza anik aw, məfà maŋor à azladza anik à adi aw.

6

Mazaɖ vok mahanay

¹ Azladeda gulo, baŋa kanəŋaw dza anik uwana adada maɖàh mawisiga à abà kà, akul uwana akul la Masasəɖok Zəzagəla kà zlakəwwəŋ, kà masla aña mawulay à tetəvi à tsəh ala, ama ɖahəwwəŋ kà la ləv tələmmaga. Gəgəɖ à kəla uwabeyuwi aŋkul, ɖahəw haŋkəli kà akul la gəl aŋkul à adi. matəɖal à tsəh bay suwaŋ aw. ² Zàbàw vok mahanay kà akul à akul, kiya uwanay la uwana kà, kakəsay mapəhay aña Kristu. ³ Baŋa dza anərəz gəl aŋha 'Gi mənŋa', agəɖay, ama dza mənŋa aw, kiya uwaga kà adəz gəl aŋha ala. ⁴ Say kəla uwabeyuwi anərəz sləray aŋha. Baŋa ada à vok kà, aslala vok azləb uwana aɖahəŋ la gəl aŋha. Manəkudə magagazləla la ahəŋ la sləray aña dza anik aw, ⁵ kà uwana leri, kəla uwabeyuwi azəb mahanay aŋha.

⁶ Dza uwana atapla gay Zəzagəla, aslala vok mav à ahəŋ dèwdèw tatak delga la masla matapla.

⁷ Kapapataw gəl aŋkul aw! Zəzagəla kà, asaka dza uwana aɖàhla marazlay aw. Kəla tatak uwana dza asləka, la uwana atsəɖay suwaŋ. ⁸ Baŋa dza asləka mawoyəŋ aña vok aŋha kà, mawoyəŋ aña vok aŋha uwaga la uwana adətsəɖay, uwaga mamətsay. Ama baŋa asləkay kà uwana asa à Masasəɖok kà, adətsəɖay kà sifa adəv à gay aw, Masasəɖok avà uwana. ⁹ Tetuwa məsak à maɖàh delga la tsəh ala aw, kà uwana baŋa məwad vok à uda kà, məɖətsəɖay la vuɖ uwana kaslə adəslay. ¹⁰ Lagonay kà, məɖahà delga à azladza gesina, ama kaykay kà, à azlauwana azlaaŋa Yesu Kristu.

Makəɖ gəl à gay aña Pol

¹¹ Nərəzəw uwana gətsetsèr akul lagonay, gətsetseray kà mənŋa mənŋa la ahəl gulo dziri. ¹² Azladza uwana asa à atə mahəɖay à azladza à adi la sləray aña vok deyday, la uwana tatərəb akul la gay aña makadav vok à uda, ama taɖàh uwaga gesina kà, kà azla Yahudiya aña matərəb atə, à baŋa taza Kristu uwana la ahəf la adi aw. ¹³ Baməraka tadagay azlamakadav à uda gə bay kà tadiŋal gəl à mapəhay à vok aw. Asa à atə kakadav vok à uda kà, kà atə aña mamats ala zlapay la akul pəra. ¹⁴ Gi kà, gəts zlapay, kà la ahəf aña Sufəl Yesu, uwana amətsal à adi. Gəts zlapay la tatak anik aw. Kà mamətsay aŋha uwana aməts à ahəf à adi kà, tatak aña gudəŋ à vok gesina kà, adapakay kà mamətsay gə la slaka gulo, gi bay kà, gədapakay kà bokuba mamətsay gə la huma tatak aña gudəŋ à vok. ¹⁵ Baŋa dza makadəv à uda gə, adagay makadəv à uda gə aw kà,

gørgør la ahøn aw. Tatak mønğa kà, magay dza mawga, uwaga la uwana aduwa à vok. ¹⁶ Dèwdèw dza, uwana tanəf maw tetəvi uwaga, ngaha azladza uwana tsəhay aña Zəzagəla la dziriga babay kà, Zəzagəla avà à atà lapiya, ngaha adaha à atà delga.

¹⁷ La huma la gay kà, dza adəpapata gi aw. Gi kà gi mayà aña Yesu, azlamokfak, uwana la vok gulo kà, tapəhla uwaga ala.

¹⁸ Azladedə gulo, vok mahamay aña Sufəl gami Yesu Kristu, agay la akul gesina. Haday gə! Amen.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA EFESƏYA Lettre de Paul aux Eph'esiens

Ayyi

¹ Gi Pol la uwana gətsetser wakitə uwanay, à gi uwana Zəzagəla akəsəni gi, kà gi ana magay masləlay anja Yesu Kristu. Gəsləl à akul à awtày, akul azlaməna masla gay Zəzagəla la Efesus, akul uwana kadiñaw gəl à Yesu Kristu à vok, ñgaha akul uwana kagaw tekula la masla la abà. ² Zəzagəla Baba gami, la Sufəl gami Yesu Kristu tapisakulla gay à vok ñgaha la mav à akul lapiya.

Tatak delga uwana Zəzagəla avà à tsəhay anja.

³ Məzləbà Zəzagəla Baba anja Yesu Kristu gami! Uwana apis à anu gay à vok la mav à anu tatak gesina, uwana la zagəla, la makoray anja la abà, avà à anu uwana kà, kà uwaga mədahama gay à vok la Yesu Kristu.

⁴ Zəzagəla atsatsəmàni anu la Yesu Kristu dagay uwarà, à mok uwana aləg madfah gudəñ à vok kà, kà anu anja magay azlaanja, kokuɗa mawisiga la huma anja bay. ⁵ Kà uwana awoya anu, akəs kà mapakanula kà azlabəza anja kà sləray uwana Yesu Kristu adahəñ. Akəsəl à gəl, à uwana adahəñ kiya uwaga. ⁶ Adahəñ kiya uwanay kà, kà anu anja mazləbay kà vok mahamay anja, kà uwaga dzəba anja səla aw. Avà à anu kà deyday pəra, kiya uwaga kà, uwana mədagay tekula la bəzi gay ləv anja ndzer.

⁷ Kà uwana adapalla anu la anjiz anja Kona anja uwaga, adamatsan tsakana gami ala, ñgaha apəhanula mənə vok mahamay anja. ⁸ Avà à anu vok mahamay la mahənlə la pawasla, bokuba magoɗay kà, apakənula kà azlaməna matsihila gə, adahəñ kiya uwaga kà, kà anu anja masləlay hanjəli anja à tsəh. ⁹ Apəhanula tatak mahad vok à ahəñ gə, uwana uwarà asəl madfehəñ, tatak uwana adzəgw madfehəñ la Yesu Kristu.

¹⁰ Madzugway anja kà, mok uwana kaslə adəslay kà, adahama gay azlatatak uwana à vok la zagəla la uwana la vədah, kà Yesu Kristu anja magay Sufəl lakəl anja.

¹¹ Zəzagəla adahəñ azlatatak gesina bokuba uwana asal madfehəñ, kiya uwaga atsatsəmàni anu dagay uwarà, bokuba uwana asa à gəl anja, kà anu anja magay azlaanja. Kiya uwanay mədahama gay à vok la Kristu, mədabəza humà mazuw gəy gami, ¹² kà azladza anja mazləb mənəga anja. Anu, anu azladza matera uwana məvə ləv gami à Yesu Kristu, ¹³ kà anjul kà, kiya uwaga babay. Katsənəw gay dziriga, uwana gay marabəñ, la uwana Zəzagəla abəlla akul, kavəw ləv anjul à Yesu Kristu, kadahəwwəñ kiya uwaga kà, kà uwana khaməw gay à vok la masla. Zəzagəla adanah à akul masləlay anja à vok, masləlay uwaga kà, kà Masasəɗok tsikasla uwana apəh à ahəñ uwarà. ¹⁴ Avà à anu Masasəɗok dagay uwarà, ñgaha apəlla ala kà mədəbəz dəwdəw tatak, uwana apəh à azlatsəhay anja à ahəñ. Mədəbəzal la vuɗ uwana Zəzagəla adəbəl anu anja tetuwa. Məzləbà Zəzagəla uwana mənəga!

Madəv kuɗa anja Pol

15 Kà uwaga à uwana, kikay gəgəfay à Zəzagəla kà ankul. Gətsənà mad à huma à gay ankul la madin̄ gəl à Sufəl Yesu Kristu à vok à abà, gətsənà mawoy azlaməna madin̄ gəl à Zəzagəla à vok ankul bay. 16 'Kikay', gəgəf à Zəzagəla koksikoksi kà ankul, à baŋa gədəval kuɖa. 17 Gədəv kuɖa à Zəzagəla Baba mən̄ga, Zəzagəla gə, la uwaga à uwana Sufəl Yesu Kristu adəhla sləray an̄ha, gədəval kuɖa, kà masla an̄a matapakakulla matsihila an̄ha, ŋgaha masla an̄a mav à akul maslay la ŋuləm an̄a masəl masla. 18 Gədəv kuɖa à Zəzagəla kà masla mapəzl akul han̄kəli an̄kul la uɖaka an̄ha, kà akul an̄a manəŋ makəɖ gəl à ahəŋ an̄a tetəvi, uwana akul kadəbəzaw à abatà, katsənaw magay mən̄ga an̄a makoray an̄ha, la azlanadzipo uwana adəhən̄ à ahəŋ, kà an̄a azladza an̄ha gesina. 19 Asa à gi babay kà, kasəlaw mən̄ga an̄a ndzəɖa an̄ha, kà aduwa tatak gesina, bokuba uwana ndzəɖa an̄ha adəh sləray la anu la abà, anu uwana mədin̄ gəl à masla à vok. Ndzəɖa kà bə uwatà. 20 A uwana adəh sləray la Yesu la abà, awùlla à uda la mamətsay. Mok uwana adawùlla à uda la mamətsay kà: "Adzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl", Zəzagəla agəɖal "la zagəla." 21 Kagay Sufəl lakəl an̄a azlatatak gesina, lakəl an̄a azlamalika la azlasufəl an̄atà, ŋgaha lakəl an̄a azlatatak gesina, uwana atà la ndzəɖa la zagəla bay." Masla la uwana aduwa atà. Aga Sufəl lakəl an̄a azladza gesina, baməraka tadagay azlauwi, aga lakəl an̄a azlauwana la gudəŋ uwanay la vok babay, ŋgaha lakəl an̄a gudəŋ à vok, uwana adəsa à waŋ la huma aya bawbaw. 22 Zəzagəla abək tatak gesina à tsəh asik an̄ha, apakən̄ ala kà Sufəl lakəl an̄a tatak gesina, ŋgaha agən̄ madzahaga an̄a azlaməna gay Zəzagəla. 23 Maham à ahəŋ mən̄a gay Zəzagəla kà, vok an̄a Kristu, la uwaga la abà la uwana, masla apəhla vok ala la paraka, ŋgaha azlatatak delga gə gesina kà, aga kà la masla la abà.

2

Dagay mamətsay tsəràh à sifa

1 Mok uwana uwarà kà, akul kà bokuba akul azlamamatsayga la sifa an̄kul la abà, kà uwana kadəhəhəwəŋ kà tsakana. 2 Kanəfəw madəhəŋ an̄a azladza gudəŋ à vok uwanay, kanəfəw sufəl an̄a azlamasasəɖok mawisiga uwana seteni, aga la ndzəɖa la tataka an̄a zagəla la abà la kutso. Masla la uwana adəh sləray la azladza uwana la abà takweska Zəzagəla. 3 Anu gesina kà, məgà bokuba atà babay à uwarà, məɖahən̄ kà dəwəwəw tatak mawisiga, uwana asà à ləv gami koksikoksi. Məzləbəh kà gəl gami pəra. Kà uwana məgà kiya uwaga kà, anaka seriya an̄a Zəzagəla atəɖ à anu à gəl bokuba à azladza anik babay.

4 Ama lagwa kà, kiya uwaga aya aw. Hərəz kà, vok ahamà Zəzagəla mən̄ga kà, anu kà mapəlla vok mahamay an̄ha ala. 5 Baməraka mədagay bokuba azlamamatsayga la tsakana gami la abà, masla kà avà à anu sifa adəv à gay aw, uwana la Yesu Kristu la abà. Abəl akul kà deyday pəra. 6 Kà uwana mədagay tekula la Yesu Kristu, awùlla anu à uda la mamətsay, abək anu à zagəla, kà anu an̄a makoray la slaka gə la Kristu. 7 Adəhən̄ dzəbə an̄ha səla aw, kiya uwanay kà, kà ahəl an̄a Yesu Kristu, kà mapəlla ala la azlaka slà uwana la abà, adəsa à waŋ la huma la gay, kà vok mahamay an̄ha kà mən̄ga. Aduwa tatak gesina. 8 Zəzagəla abəl akul, kà uwana

kadiŋaw gəl à masla à vok. La madəhəŋ kiya uwaga, abəl anu deyday, awkà kà madəhəŋ aŋkul aw. Avà à akul mapis gay à vok aŋha deyday aya. ⁹ Zlahaw kagodaw kà, kà uwana mədəfahəŋ sləray delga, kagodaw zlə kà. Avà kà deyday, dza atsa zlapay aw. ¹⁰ Aga kiya uwanay, kà uwana masla la uwana adahà à anu. Avà à anu sifa mawga la Yesu Kristu, kà azlatatak delga la sifa gami la abà, delga uwana adahəŋ à ahəŋ kà dagay uwarà kà anu aŋa madəhəŋ.

Mədəhama gay à vok la Yesu la abà

¹¹ Kà uwaga kà, gəwulla à akul à gəl, akul azladza uwana azla Yahudiya aw, dagay la mayyi akul, à akul, azladza uwana makadav atà à uda gə kà, tazala à akul ala kà: Akul azlamakadav à uda gə aw. Ama tapəhay kà lakəl aŋa tatak uwana la uda gə pəra, à uwana azladza tadəhəŋ à vok aŋatà à vok pəra. ¹² Awul akul à gəl kà, la kaslà uwatà, kagəw kərkər la Kristu, uwana mafal dzakwa à gəl gə, kagəw azla Isərayel aw. Zəzagəla akəs vok slawda la tsəhay aŋha, la uwana la abà apəh à atà à ahəŋ kà aŋa madəfəhəŋ, ama akul kà, tatugw la akul aw, kà uwana akul azladza à uda, tatak la ahəŋ, à uwana kafawal yewdi à tsəh la uwaga la abà aw. Kagəw la gudəŋ la vok, ama kasələw Zəzagəla aw. ¹³ Uwarà kà, kagəw kərkər la Zəzagəla. Ama lagonay kà, kahamaw gay à vok la Kristu. A masla uwana asəkw aŋiz aŋha à vədah kà akul, kità kà, akul kərkər la masla aya aw. ¹⁴ Kikay kà masla à uwana masəl vok la ahəŋ la tataka gami la abà. Dagay uwarà azla Yahudiya la azladza uwana azla Yahudiya aw tavəhàla. Ama masla la uwana apakənula tsəhay tekula, madəguva la ahəŋ uwarà la tataka gami la abà, bokuba zlagam. Masla akaləh à ahəŋ, la mamətsay aŋha. ¹⁵ Mapəhay aŋa azla Yahudiya agod: ‘Dahəŋ uwanay, uwanay’, ama masla azəŋ ala. Adahəŋ kiya uwaga kà, kà masla aŋa maham gay azla Yahudiya à vok la azladza uwana azla Yahudiya aw. Tagay tekula la masla la abà tadasəl vok, ¹⁶ kà uwana aməts à ahəf à adi, madəguva la ahəŋ la tataka aŋatà la abà aya aw, adazəf à uda. Kikay kà masla adapakatàla kà tsəhay aŋha, ŋgaha adasəl atà vok. ¹⁷ Asà à waŋ à gudəŋ à vok, kà mazakulla gay marabəŋ, akul uwana akul azla Yahudiya aw kagəw kərkər la Zəzagəla uwarà, lagonay kà kafəzəwwal lapiya. ŋgaha à anu azla Yahudiya, uwana məgə nekwa la slaka Zəzagəla mədəbəz lapiya babay.* ¹⁸ Gəgod kà anu azla Yahudiya, la akul uwana azla Yahudiya aw, kà anu ŋgaha akul bay, mədəbəz tetəvi la Kristu la abà kà anu aŋa maz vok à slaka Zəzagəla. Masasəfək tsikasla azlak à akul, bə Masasəfək gə la uwaga azlak à anu babay.

¹⁹ Kità kà, akul azlaməlok aya zlə ma aw. Akul azlaməna mas à waŋ la uda aya aw. Akul azladza gudəŋ adagay, bokuba azladza anik, uwana azlaaŋa Zəzagəla, akul la huɸ gəy aŋha adagay. ²⁰ Akul kà bokuba akul azlaakur uwana tahazlla gəy, matatukw gəy kà azlaməna asik, la azlaməna mapəh à atà gay ahəl kà mapahəh à azladza, ŋgaha Yesu Kristu la gəl aŋha kà, akur mawad gəy, akəs azlaanik. ²¹ Kà masla la uwana, gəy adza à ahəŋ la afik, ŋgaha azala vok à gəl akul la azladza anik babay kà, kagaw kà bokuba gəy uwanay Sufəl Zəzagəla adza à ahəŋ la aku. ²² Kà uwana kahamaw gay à vok la Yesu Kristu, akul babay la azladza anik kà, bokuba gəy uwanay la uwana la aku Masasəfək Zəzagəla adza à ahəŋ la aku.

* 2:17 2.17 Yesayya 57.19

3

Zəzagəla ayàh kà Pol az gay marabəñ à azladza uwana azla Yahudiya aw

¹ Kà uwaga à uwana gəpəh à akul kà, gi Pol gədav kudfa à Zəzagəla kà anjul. Gi la danjaj kà Yesu Kristu, tawdəfà gi kà akul, uwana azla Yahudiya aw. ² Təga kà, katsənàwwàñ kà Zəzagəla afà gi à ahəñ, kà gi anja madàh sləray kà anjul. Kà vok mahamay anja à uwana gədehəñ kiya uwanay. ³ Zəzagəla apəhgəla tatak mahadəñ à ahəñ gə, nasiri uwana uwarà, kà gi anja masəlay. Gədatsetser à akul lakəl anja nasiri uwaga njuv. ⁴ Anjə, kadzenaw uwaga kà, kadatsenaw nasiri uwana gəsəl lakəl anja Yesu Kristu. ⁵ La məl uwana la abà, adada à lig kà, Zəzagəla apəhla tatak uwaga à azladza aw. Ama lagonay kà, adasləl Masasəfok anja à warj kà mapəhla à azlaməna maz gay anja, la à azlaməna mapəh à ata gay ahəl kà mapàh à azladza uwana abək atà à fəta à awtəy kà azlaanja. ⁶ Aganay tatak uwana mapəhla ala gə: Uwana Zəzagəla avà à azla Yahudiya bokuba ləmana kà, akul uwana akul azla Yahudiya aw kà, kadàbəzawwal babay suwarj: Akul la azla Yahudiya kà, kagaw tekula. Tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəñ, kà mav à azladza, uwana azlaanja Yesu Kristu kà, adavà à akul babay. Azlatatak uwaga kà, tasà à uda kà la gay marabəñ la abà.

⁷ Vok ahamà Zəzagəla, azəb gi à sləray anja à abà, kà gi anja maz gay marabəñ uwanay à azladza. Adahà uwaga kà la maslay anja. ⁸ Gi masla mazəb dagum anja azlaməna madiñal gəl à vok anik gesina, bə la uwaga bay kà, Zəzagəla akəs à gi, kà gi anja maz gay marabəñ, uwana asà à uda la ahəl anja Yesu Kristu, à azladza uwana azla Yahudiya aw. Ləmana uwaga kà, mənja zəñzəñ, kà matsənəñ à uda anja azladza. ⁹ Masla la uwana avà à gi tetəvi kà mapəhla à azladza gesina lakəl anja tatak mahadəñ à ahəñ gə, uwana uwarà Zəzagəla apəh, adapaka vok. Zəzagəla la uwana anjalàh azlatatak gesina, adahà tatak uwaga à ahəñ la yewdi anja azladza, tsərəh à lakana. ¹⁰ Lagonay kà, Zəzagəla adapəhla ala la tataka azlaməna madiñal gəl à vok la abà, kà azlamalika la azlasufəl anjatà tadənəñ azlaməna madiñal gəl à vok, njaaha atà anja masəl matsihila anja Zəzagəla. Kà uwana matsihila anja kà gərgər la azlatetəvi anik anik. ¹¹ Kiya uwaga adahəñ bokuba uwana ayàh madəhəñ, à mok uwana gudəñ à vok aləg madzəka à vok dadəñ. Apəhla uwaga ala la magola la ahəl anja Sufəl gami Yesu Kristu. ¹² Kà uwana anu azlaanja Yesu Kristu, njaaha mədiñ gəl à masla à vok kà, mədàza vok à slaka Zəzagəla la kokudfa kurit yewdi. ¹³ Tsa Zəzagəla adadəhəñ kiya uwanay kà, gədəv à akul kudfa, kà ləv anja mavalay akul à gay, kà uwana gəs njaəpə kà akul, aw. Azlauwala kà à vok, kà akul karabaw kà dza uwana as njaəpə kà akul, hadəy.

Masal anja Yesu

¹⁴ Kà anja azlatatak uwanay gədapəh à akul kà, gədəv kudfa à Zəzagəla la makədəf à ahəñ, njaaha la iyaw tugwi kà anjul. ¹⁵ Ndzər, Baba uwanay kà, Baba anja azladza gesina uwana la zagəla, njaaha la azlauwana la wəfah. ¹⁶ Ndzər kà, masla kà la mazləbəy, akoray gesina. Kità kà, gədəval kudfa kà, kà Masasəfok anja anja mav à akul ndzəfa, kà akul anja magay la ndzəfa la ləv anjul la tsəh. ¹⁷ Gədəval kudfa babay, kà Yesu Kristu anja madz à ahəñ la ləv anjul la tsəh, kà uwana kadiñaw gəl à masla à vok. Gədəval kudfa babay, kà akul anja mawoy vok akul à akul. Bañja kawoyaw

vok kà akul à akul, mawoy vok ankul adàgay la ndzəfa, bokuba ahàf uwana adahàla slilih anha à tsəh iyaw, ngaha bokuba gày uwana atsizl à matatukway à afik lela. ¹⁸ Kiya uwaga akul, la azlaməna gay Zəzagəla anik gesina kà, səlāw kà Yesu Kristu awoya anu kaykay. Baməraka kadàdaw à uwali, kadàdaw à zagəla, kadàdaw à afik à agu kà, mawoy akul anha kà, bə aga la ahəj la abatà. ¹⁹ Gədəv kufə à Zəzagəla kà, kà akul anja masəl mawoyəj anha, uwana məslala vok anja matsənəj la paraka dadəj aw. Kà azlatatak uwana tahəj Zəzagəla ala, anja mahəj ləv gami ala suwanj.

²⁰ Zəzagəla kà, aslala vok anja madāh tatak gesina. Aduwa gesina, uwana mənəval kà madəhəj, aduwa madzugway gami gesina, adəhəj kà la maslay anha, uwana adāh sləray la anu la abà. ²¹ Məzləbà masla, anu azlaməna maham à ahəj mənəna gay Zəzagəla gesina, ngaha Yesu Kristu bay. Məzləbà masla koksikoksi anja tsərəh à awtəy! Amen.

4

Vok anja Yesu Kristu kà tekula

¹ Tsa kiya uwanay kà, gədəv à akul kufə, kà uwana tadūw gi à danjaj kà sləray anja Sufəl Yesu Kristu, uwana gədfəhəj. Kamkam gətuwa à akul à vok kà matuway kà, nəfəw maday delga à uwana Zəzagəla azaləkulla.

² Gəw tələmna lela, gəw azladza delga, gəw azlaməna mabasij, wòyàw vok akul à akul, ngaha basəwwəj vok kà akul à akul babay. ³ Wədəw vok à uda kà madz à ahəj la tekula la abà, bokuba uwana Masasəfok apakənula tekula, ngaha dzəw à ahəj la lapiya la abà la tataka ankul la abà, kà akul anja magay tekula. ⁴ Maham à ahəj mənəna madinjal gəl à vok bokuba vok anja Kristu, vok tekula pəra. Ngaha Masasəfok bay, kà tekula pəra. Tatak uwana Zəzagəla azalənula kà, anu anja maduwal à adi kà tekula pəra babay aya. ⁵ Sufəl gami Yesu kà tekula, madinjal gəl à vok gami kà tekula, ngaha tetəvi anja batem bay kà tekula. ⁶ Zəzagəla kà tekula pəra, uwana masla Baba anja azladza gesina. Akoray lakəl anja tatak gesina, aga la slaka gesina, aga la azlatatak gesina la abà babay.

⁷ Kəla uwabeyuwi gami gesina abəzal mavəy la anha la anha, bokuba uwana asa à Yesu Kristu, avà à anu. ⁸ Uwaga bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà, tatsətsər lakəl anja Kristu kà:

'Mok uwana adada à afik à zagəla kà, akədāsl azlaməna məzam anha, ahahay atə à tsəh, adāla atə à afik bay. La lig la ahəj avəh azlamavəy à azladza la gudəj la vok.'[☆]

⁹ Hadəy, la magodəy: Maday à zagəla, mana asal magodəy ma? Uwaga asal magodəy kà, asə à vəfah tsərəh à kutso à abà dadəj. ¹⁰ Dza uwana asə à abanay à vəfah kà, bə dza gə la uwana ahəd à zagəla. Amatsikakadəy anja zagəla à afik, kà masla anja makoray lakəl anja azlatatak gesina. ¹¹ Masla la uwana avəh azlamaslay à azladza. A azlaməna masləlay anik avà à atə maslay, kà mad maz gay anha. A azlaanik mapəh à atə gay ahəl anja Zəzagəla, kà mapəh à azladza, à azladza anik bay, avà à atə maslay kà maz gay anha à azladza uwana tasəl Zəzagəla aw. A azladza anik bay, avà à atə maslay kà manəjla azlamaham à ahəj mənəna gay Zəzagəla, ngaha azlaanik babay kà, avà à atə maslay kà matapla azladza anik. ¹² Avəh sləray uwaga kiya uwaga, kà masla anja madāh azlaməna gay Zəzagəla à

ahøj, kà madfah sløray anja, kà maham à ahøj mōna gay Zøzagøla uwatà à vok anja Kristu anja mad à huma à gay. ¹³ Ada à huma à gay la mawaf vok à uda kà, tsøràh à uwana anu mēdagay tekula, kà uwana mēdav løv gami à Yesu gesina, ngaha gesina gami mēsəl masla. Kiya uwaga mēdagay azlazil, mēdagay sətaka bokuba Kristu bay. ¹⁴ Kità kà, la kaslā uwaga mēdagay azlabəza aya aw. Azlaməna mapapatàh dza uwana tapapatàh à azladza la đemfem anjatà kà, la azlagay anjatà uwana tapapanula, tadəza anu à tetəvi à tsəh la matapanula anjatà aw, bokuba uwana afaf abəlak kəslah iyaw, wulà à abanay, wulà à abanay lakəl iyaw aw. ¹⁵ Məga kiya uwaga aw, məwoya vok kà anu à anu, ngaha mēpàh vok dziriga la tataka gami la abà, kà anu anja magay bokuba Yesu ndzer, à masla uwana lakəl gami la afik gesina. ¹⁶ Masla la uwana abək azladza à ahøj gesina, kà atà anja magay tekula bokuba vok anja dza uwana atsà vok la azlaamil. La vok anja dza kà kiya uwaga babay. Baņa azlamanabay anja vok tafàh sløray anjatà lela kà, vok gesina azigənay lela. Kiya uwaga babay la maham à ahøj mōna gay Zøzagøla, baņa azladza tawoya vok kà atà kà atà kà, maham à ahøj uwana vok anja Kristu kà, agay la ndzəfa kaykay.

Sifa mawga la Kristu la abà

¹⁷ Tatak uwana asa à gi mapəhay kà gəpəhay la sləm anja Sufəl, gi gəfan à afik la magofay kà, kanəfaw tetəvi uwana azlauwana tasəl Zøzagøla aw tanəfay aw, kà uwana atà kà tadzugway kà azlatatak deydayga pəra. ¹⁸ Madzugway anjatà kà mələs gə. La huma anja sifa mawga, uwana Zøzagøla avəy kà, atà kà bokuba azlaməlokga, kà uwana atà la gəl dzandzənga hawhahaw, ngaha kiya uwaga kà tasəl tetəvi anja Zøzagøla aw. ¹⁹ Ziruwi anjatà la ahøj aw, tavà vok anjatà kà azlatatak mawisiga pəra, ngaha tatsizl à ahøj aw.

²⁰ Kà anjul kà, Kristu atəpakulla kiya uwanay aw. ²¹ Masla la uwana kakəsəwwalla gay la ahəl ala aw takay? Akul uwana khaməw gay à vok la Kristu kà, tatəpakulla azlatatak delga, uwana apəhənanu uwaga aw takay? ²² Tsa baņa kiya uwanay kà, kanəfaw tetəvi, uwana kanəfəhəw uwarà aya aw. Tsəkəw vok ala, kiya matsokw makatsekatsa la vok ala, kà uwana tetəvi uwaga kà awis akul ala, kà uwana kawòyàhəw azlatatak mawisiga la mapapat gəl anjul. ²³ Vəw tetəvi à Zøzagøla, kà mazəb madzugway anjul, ngaha la løv anjul anja magay mawga. ²⁴ Nəfəw tetəvi mawga uwana Zøzagøla adfahəj à ahøj kà anja magay kiya masla. Kiya matsokw lukut mawga à vok, kà uwana tetəvi uwatà kà dziriga, akəs à Zøzagøla à gəl.*

²⁵ Kiya uwaga kà, kadafahaw fida aya aw, pəhəw kà dziriga la azladza anik pəra, kà uwana anu gesina mēdagay tekula.* ²⁶ Baņa kapakəw løv kà, đahəw hanəkəli kà mapak løv adala akul à madəhøj mawisiga à abà aw. Baņa kadapakaw løv, kadzaw à ahøj tsøràh à matəf à ahøj afats aw.* ²⁷ Kavəw tetəvi à seteni aw. ²⁸ Azlaməna gəl tasaka à gəl, tafaha sløray la ahəl anjatà, kà atà anja mazlak azlauwana tanəkudfa tatak babay. ²⁹ Pəhəw kà azlagay uwana tazigən azladza anik, awkà kapəhaw azlagay deydayga aw; la tetəvi anja Zøzagøla la ama kà, pəhəw kà azlagay uwana azladza taslay kà anja matsəbal sləm lela. ³⁰ Kavəw ngərpə à Masasəfok Zøzagøla, uwana la løv anjul la tsəh aw. Masasəfok uwaga kà, masəlay uwana

Zəzagəla afà à akul à vok, kà masla mapəhla ala kà akul azlaanəha. Apəhla ala babay kà bawbaw, kà adəbəl anu anə tetuwa. ³¹ Səwla azlatatak dəhakakga à uda la ləv ankul la tsəh gesina la maf dza à ləv à abà la mapak ləv. Kabayaw vok gay aw, katsakaw vok magodəhay à gəl aw, nğaha bay, kagaw azlaməna makəsəfər aw. ³² Gəw tələmna la slaka azladza anik, dəhəw delga à azladza anik babay aya, matsahawwan à vok ala, kà à akul à akul, kà tatak uwana Kristu adəhən kà ankul.

5

Maday la ufaka la abà

¹ Lagonay, kagaw azləbəza anə Zəzagəla, uwana awoya akul. Tsa kiya uwanay kà, gəw bokuba masla. ² La azlatatak gesina uwana la abà kadəhaw à wan kà, wəyəw azlaməna magay ankul bokuba uwana Kristu awoya anu. Mamətsay uwana akəs kà, kà masla mapakay bokuba tatak matuwulla à anu à gəl, uwana akəs à Zəzagəla à gəl.*

³ Lagwa kà, kagaw azladza anə Zəzagəla. Kadəhaw mabila la azlatatak mawisiga anik anik babay aya aw. Kafaw yewdi à tatak anə azladza à tsəh aw. Baməraka bə mapəh gay lakəl anəha kà, kapəhaw aw, ziruwi. ⁴ Delga kà anə mapəh azlagay ziruwigə aw, kusoŋu, nğaha la azlamatsakasl à gay deydayga kà delga aw. 'Kikay', gədəw kà à Zəzagəla pəra kà tatak uwana adəhən. ⁵ Sələw kà, azlaməna mabila, nğaha la azlaməna madəh tsəhay tatak mawisiga uwaga, azlauwana tafa yewdi à tatak anə azladza à vok, la azlaməna masləkəw mazlazlay, la azlaməna huŋwa kà atə babay, tadəbəza makoray anə Zəzagəla la anə Kristu tetuwa aw, kà uwana azlatatak uwaga tahəd à atə à adi dəduwa gay Zəzagəla.

⁶ Azladza tavavara akul la azlagay deydayga aw, kà azlatatak mawisiga uwaga la uwana Zəzagəla apakə ləv, nğaha apaka ləv gesina lakəl anə azlauwana takweska gay anəha. ⁷ Kitə kà, katapaw ahəl à kəsəlad à abà akul nna aw. ⁸ Uwarə kà akul la mələs la abà. Ama lagonay kà, akul la ufaka la abà, kà uwana akul azlaanə Sufəl Yesu. Kiya uwaga kà, nəfəw maday anə azlauwana atə la ufaka la abà. ⁹ Uwana gəgod uwaga kà, kà uwana ufaka kà avə azlatatak delga gesina, azlatatak dziriga, nğaha azlatatak dzəba anəha səla aw gə. ¹⁰ Wədəw vok à uda, kà akul anə masəl azlatatak uwana akəs à Sufəl Zəzagəla à gəl. ¹¹ Kafaw ahəl ankul à sləray anə azladza uwana à abà, tadəh sləray mələs aw. Ama pəhəwatəla sləray mawisiga anətə, uwana tadəhən la dazuwaya. ¹² Azlatatak uwana tadəhən la gəl la gəl kà kiya katsal à gay aw, ziruwi. ¹³ Banə tapəhla azlatatak uwaga ala gesina la paraka kà, kanəŋaw madz à ahən anətə. ¹⁴ Kà uwana dəwdəw tatak uwana adəpəhla vok ala, kà ufaka. Gay gə la uwaga à uwana tagod: 'Tsən ala à kak uwana kadzəhəl,

Sà à afik la mamətsay la abà,

Kà Kristu anə mav à ka ufaka!'

¹⁵ Kiya uwaga kà, akul kà dəhəwwən kà delga pəra, kəla kaslə gesina, dəhəw hanəkəli la maday ankul, kadaw bokuba maday anə azladza uwana tasəl tatak aw aw, ama dəw kà bokuba azladza matsihilaga. ¹⁶ La mələ uwanay azladza tadəh azlatatak mawisiga anuwaw kà, akul kà, dəhəwən

* 5:2 5.2 2Musa 29.18; Mahabay 40.6

kà delga përa këla kaslà gesina. ¹⁷ Kagaw azlakusonju aw, ama faw slëm à ahøj kà matsøn tatak uwana asa à Sufël gami kà madëhøj.

¹⁸ Guzu akad' à akul aw, kawisaw vok ankul ala aw. Gaw kà say mahënлага la Masasëdok Zëzagëla përa. ¹⁹ Håbåw azlamahabay anja Zëzagëla, ngaha azlamahabay anik, uwana Masasëdok avà à akul. Håbåw uwaga à Sufël gami, zlëbåw masla la lëv ankul gesina. ²⁰ Kikay, gödåw à Zëzagëla Baba, kà azlatatak gesina la slëm anja Sufël gami Yesu Kristu. Kikay, gödåwwal la kaslà gesina.

Azlamis la azlazil

²¹ Akul uwana kadijaw gël à Yesu Kristu à vok, kësaw vok gay la ahål ala kà akul à akul, bokuba uwana kadahåwwån à Kristu.

²² Akul azlamis, kësaw gël à ahøj la huma anja azlazil ankul, kiya uwana kakësaw gay anja Sufël Yesu. ²³ Kà uwana zil kà sufël anja mis anha, bokuba Kristu uwana Sufël anja maham à ahøj mënna madijal gël à vok. Kristu la uwana gël gä, maham à ahøj mënna madijal gël à vok kà, kà vok anha, ngaha masla la uwana masla abël atà. ²⁴ Tsa banja kiya uwanay kà, azlamis takësa gël à azlazil anjatà à ahøj lela bokuba maham à ahøj mënna gay Zëzagëla, uwana akës à gël à Yesu Kristu à ahøj.

²⁵ Akul azlazil, wøyåw azlamis ankul babay, bokuba Yesu Kristu uwana awoya azladza anha, ngaha amëts kà anjatà. ²⁶ Amëts, kà maham à ahøj mënna gay Zëzagëla anja magay anja Zëzagëla anja tetuwa. Apallån ala la iyaw ngaha la gay anha. Kiya uwaga taga tsikasлага kà Zëzagëla. ²⁷ Kà uwana asal kà atsa à wan à huma anha, la mazlëbay kokudfa aläh, tsidfanja lela, kokudfa mawisiga, sërdäka kokudfa madëbani à tatak anik. ²⁸ Azlazil à bay kà kiya uwaga. Akul azlazil, wøyåw ankul bokuba uwana kawoyaw gël ankul, dza uwana awoya mis anha kà, awoya gël anha babay. ²⁹ Dza la ahøj, aslala vok apësew vok anha aw, say avål tatak may, afal slëm lela bokuba uwana Kristu afa slëm à azlamëna maham à ahøj mënna gay Zëzagëla. ³⁰ Kà uwana anu gesina, mëdagay bokuba vok anha, bokuba uwana tatsetsër à wakitå Zëzagëla à abå: ³¹ 'Kà uwaga zil asak baba anha la iyå anha, kà atà anja maham gay à vok la mis anha, atà sëla aya aw, tapakå vok tekula.*' ³² Gay uwanay kà atapanula tatak dzëba anha sëla aw gä. Apëhay kà lakël anja Kristu la maham à ahøj mënna madijal gël à vok anha. ³³ Kiya uwaga kà, ankul babay. Këla uwabeyuwi ankul awoya mis anha, bokuba uwana awoya gël anha. Azlamis kësaw gay anja azlazil ankul.

6

Azlabëza la azlababa anjatå

¹ Azlabëza, kësaw gay anja azlababa ankul la azlaiyå ankul. Delga kà azlauwana tahamå gay à vok la Sufël Yesu tadfehøj kiya uwanay. ² Tekula anja azlamapëhay agodf:

'Kës gay anja baba la iyå anjak!'

Mapëhay uwaga kà mapëhay matera, uwana Zëzagëla azån à uwana à adi, apëh à ahøj. ³ Uwaga agodf kà:

'Banja kaslökaw atå kà, adagay delga kà anjak, kadäsafay mënga la gudøj uwanay la vok.*'

⁴ Akul azlababa aña azlabøza, kadàhawla løv à azlabøza aņkul à huđ aw, dzadzaraw atà lela. Tapawatàla azlatatak, tsetsehawatàla, bokuba uwana Suføl Yesu apøh à akul ala tetøvi.

Azlamayà la azlamønga aņatà

⁵ Azlamayà kèsaw gay aña azlamønga aņkul la gudøj uwanay la vok. Tsønaw atà. Ngaha hòyaw yewdi aña atà, sèklaw la huma aņatà, ðahaw sløray la løv tekula. Aņjå kiya uwaga kà, kakasaw Kristu. ⁶ Kadahaw sløray kà huma yewdi aņatà pøra bokuba aña azlauwana asa atà kà azladza aña mazløb atà aw. Sèlaw kà, akul azlamøna sløray aña Kristu, ñgaha ðahaw azlatatak uwana asa à Zøzagøla gesina la løv tekula. ⁷ Dahaw sløray la løv tekula bokuba uwana naka kadahaw sløray aña Kristu, awkà bokuba uwana kadahaw sløray aña azladza aw. ⁸ Sèlaw kà, køla azlatatak delga, uwana dza ađehøj kà, Suføl Yesu Kristu adàpølal. Adågay mayà, adågay masla makor gøl. ⁹ Akul azlamønga aña azlamayà, ðahaw delga à azlamayà aņkul babay, kafaw atà gasa à gøl aw, kà uwana kasølaw kà, gesina aņkul kà, akul aña madzahaga tekula uwana la zagøla la afik. Masla kà avah dza mavàhay aw.*

Kazlanja aña guvøl

¹⁰ Gay gulo uwana asa à gi makøđalla gøl kà, gaw la ndzøđa la ahål aña Suføl gami, la ndzøđa møņga aņha la abà. ¹¹ Hèlaw kazlanja aña guvøl uwana Zøzagøla ađøk à akul gesina, kèsawwaw la ahål, kà akul aña mapalla guvøl la seteni, kà aña seteni apapat akul, kà akul aña mahøl la ahøj la masla. ¹² Guvøl uwana møpay kà, møpay kà la azladza aw, møpay kà la azlamasasøđok mawisiga, ñgaha la azlasuføl aņatà, uwana takor gudøj à vok mawisiga uwanay, møpa guvøl la azlatatak mawisiga gesina, uwana atà la ndzøđa la ađađ la abà la zagøla. ¹³ Hèlaw kazlanja aña guvøl, uwana Zøzagøla ađøk à akul gesina, baņa guvøl uwana akål akål gà, kà akul aña mahøl la ahøj. Atà aña magøđ ndzøđa à afik, ñgaha kà aņkul aña masakala slaka aw. ¹⁴ Kità kà, ðahaw vok à ahøj, gaw azladza dziriga, azlatatak dziriga kà kalkal la parapara, uwana kawadla vok ala ñøts, kà akul aña mađah vok à ahøj lela. Dàw la tetøvi dziriga aña Zøzagøla la ama, kà uwana baņa kadahawwanj kiya uwaga kà, adapakay kà bokuba slarapay makøla, uwana kawadahawla vok ala, kà madz akul à ama. ¹⁵ Zàw gay marabøn, uwana av lapiya à azladza kokuđa may vok, uwaga kà kalkal bokuba uwana kabøkaw kwimik à asik kà maday la lela la tetøvi aña Zøzagøla la tsøh. ¹⁶ Vaw løv aņkul à Suføl Yesu la kasla gesina, bokuba uwana guloku aga akul la ahål, kà godam uwana seteni amal à wanj, aña maðez akul aw. Bamørika magur adagay la godam uwaga lakøl bay, kà guloku adzalla à ama. ¹⁷ Tatak uwana Zøzagøla atøfla à akul kà kalkal humaz gøl aña guvøl, uwana tafa à gøl kà madz à gøl à ama, ñgaha zøðaw katsakar aña Masasøđok, uwana Zøzagøla avà à akul babay, uwaga kà gay Zøzagøla.* ¹⁸ Dèvaw kuđa à Zøzagøla la løv tekula la kasla gesina, kølaw gay la ndzøđa aña Masasøđok. Dzàw à ahøj la adi, karuwaw vok ahøj aw, dèvaw kuđa koksikoksi, kà azladza aña Zøzagøla gesina. ¹⁹ Dèvaw kuđa à Zøzagøla kà aņulo babay, kà Zøzagøla aña mav à gi gay dziriga uwana godàpøhay, ñgaha kà gi aña maz gay

marabəŋ kokudfa guba, kà gi aŋa mafətal à adi ala la paraka. ²⁰ Kà gay marabəŋ uwaga Yesu Kristu afà gi à ahəŋ, kà masla masləl gi aŋha, kà gi aŋa mad maziŋ à azladza anik, bamərakə gədagay la danay bay kà, kà guba aŋa makəs gi aw, kà gi aŋa mapəhay la dazuwaya, bokuba uwana asa à Zəzagəla gəpəhay.

Ayyi makəd gəl à ahəŋ

²¹ Tisik, deda gami uwana məwoyan, adàh sləray aŋa Sufəl gami la ahəl səla, adəpəh à akul madz à ahəŋ gulo, kà akul aŋa masəl uwana gədehen gesina. ²² Uwana gəsləl masla à slaka aŋkul kà, kà akul aŋa masəl madz à ahəŋ gami, ŋgaha kà masla aŋa madzərədəh akul à uda babay.

²³ Zəzagəla Baba, la Sufəl gami Yesu Kristu tavà à akul lapiya, à akul azladedə gesina kà, kasəlaw mawoy vok kà akul à akul, ŋgaha kadiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok. ²⁴ Vok mahamay aŋa Zəzagəla agay la azladza uwana tawoya Sufəl gami Yesu Kristu, la masal uwana adəv à gay aw.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA FILIPIYA Lettre de Paul aux Philippiens

Ayyi

¹ Gi Pol anu la Timotawus uwana anu azlamèna sləray aña Yesu Kristu, à uwana mətsetser à akul wakità uwanay.

Mətsetseray kà akul azlamèna madiṅal gəl à Zəzagəla à vok la Filipiya, akul gesina uwana akul la ahəl aña Yesu Kristu. Mətsetser babay à azlamasiga, ṅgaha à azlauwana tadfàh sləray la tataka aṅkul la abà, à akul məna madiṅal gəl à vok babay. ² Zəzagəla Baba la Sufəl gami Yesu Kristu tapisakulla gay à vok la mav à akul lapiya.

'Kikay', Pol agod à Zəzagəla kà aṅatà

³ Kəla uwana gədzugw à akul, 'Kikay', gəgodfàh à Zəzagəla kà akul.

⁴ Kəla uwana gədəw kudà à Zəzagəla kà aṅkul kà, gəvalàh à zagəla.

⁵ 'Kikay', gəgod à Zəzagəla, kà uwana mədəham gay à vok anina dagay la madzəka à mok uwana kapakàw azlamèna manəfay tsəràh à lakana.

⁶ Ndzer, gəsəl kà Zəzagəla, uwana adzəkà madfàh sləray delga la ləv aṅkul la tsəh, adakedfal gəl à ahəṅ, adahənəṅ ala la mavakay, uwana Yesu Kristu adəwul à waṅ. ⁷ Delga à uwana gədzugway kiya uwanay lakəl aṅkul, kà uwana gəwoya akul la ləv tekula, kà uwana anina kà, Zəzagəla adafahəṅ delga kà akul aña mazlak gi la kaslā uwana gəga la daṅay, à mok uwana gəpəh gay marabəṅ la huma aña masla seriya, gəgəd à dziriga à afik.

⁸ Zəzagəla asəl kà gəpəh fida aw, gəwoya akul kaykay, Yesu Kristu la gəl aṅha, uwana la gi la abà, la uwana awoya akul.

⁹ Gədəw kudà à Zəzagəla kà akul aña mawoy vok kà akul à akul kaykay, ṅgaha kà kadəsəlaw dziriga, kà akul aña masəl azlatatak delga gə la azlatatak mawisiga. ¹⁰ Kasàwàni azlatatak delga gə kiya uwaga, ṅgaha kadəgaw sətaka, ṅgaha dza aña maslèh à akul ala vok la mavakay uwana Kristu adəwul à waṅ aw. ¹¹ Kadàfahahaw azlatatak delga gə la ndzəfa aña Yesu Kristu pəra. Azladza uwana tadənəṅ uwaga kà, tadəzləb Zəzagəla tadəsləkaway babay.

Tatak uwana aduwaṅ gesina kà: Say Yesu Kristu

¹² Azladedə gulo, asa à gi kà kasəlaw, kà azlatatak uwana tabəz à gi, adala gay marabəṅ à huma à gay hadfay, uwaga kà akəsəṅ à ahəṅ aw.

¹³ Kà uwaga à uwana azlaslodzi uwana tanəṅla gəy aña sufəl aña azla Rom, la azladza anik gesina tasəl kà: Gi la daṅay kà Yesu Kristu. ¹⁴ ṅgaha aya adzərədfàh azlamèna madiṅal gəl à vok ala aṅjuvaw la tetəvi aña Sufəl gami Yesu la tsəh, kurit yewdi agod à atà aw, taslala vok aña mapəh gay Zəzagəla la dazuwaya.

¹⁵ Azladza anik aṅatà tapəhəy lakəl aña Yesu Kristu kà, kà uwana maṅor aza à atà kà gi, asa à atà mas à gi ṅgərpə. Ama kà aña azladza anik kà, taza gay Zəzagəla la ləv tekula. ¹⁶ Tadəhəṅ kiya uwanay kà, kà uwana tawoya gi, kà uwana tasəl kà Zəzagəla la uwana asləl gi à waṅ à abanay, kà maz gay marabəṅ à azladza la dziriga. ¹⁷ Ama azladza anik uwaga kà,

tapøh gay aña Yesu Kristu kà, kà uwana asa à atà magay mønnga kà gi, tapøhay kà la matsøp gay à gay, tayàh maz à gi à ñgørpa à abà la danay.

¹⁸ Kà madfehøj kiya uwanay kà, aza à gi aw. Amiyaka tadapøhay la løv delga, bamøraka la løv mawisiga, taziñ kà gay aña Yesu Kristu: Ngaha gørabay kà uwaga. Bå la dziri gøda à huma à gay la marabay kà uwaga.

¹⁹ Kà uwana gøsøl kà azlatatak uwaga gesina adàpaka à vok, Zøzagøla adatøf gi la uwaga, kà uwana kadøvaw kudà kà gi, ñgaha aya Masasøfok aña Yesu azlak gi babay. ²⁰ Tatak uwana gøfa madzugway gulo à afik, à gøkuday kà, kà makølla gi ziruwi à gøl tetuwa aw, ama kà gi aña madzørof ala la abà, ñgaha asa à gi kà lagonay, banaw la kaslã gesina, banja gi la sifa, bamøraka gødamøtsay, azladza aña masløkaw Yesu Kristu kà gi.

²¹ Kà añulo kà, bamøraka gødågay la sifa, Yesu Kristu aduwan, ñgaha mamøtsay kà masak gulo. ²² Banja gødza à ahøj la sifa kà, gødådah sløray uwana adàzlaka azladza. Lagwa kà, gøsøl tetøvi uwana gøkøsanì aw.

²³ Azlatatak søla uwaga tagazlla gi à gøl. Gi kà, gøwoyan kaykay kà say mamøtsay, kà gi aña mad manøj Yesu Kristu uwaga la uwana aduwa vok kà madz à ahøj la sifa. ²⁴ Ama banja gødza à ahøj la sifa, uwaga akøsa vok kà akul. ²⁵ Gøgøføj à afik kà kiya uwanay gøgøf à gi, gøsøl babay kà gødådza à ahøj la sifa, ñgaha mødådza à ahøj anina. Ngaha madz à ahøj la tetøvi aña Zøzagøla la tsøh aña mad la huma à gay, ñgaha kà akul aña marabay. ²⁶ Kità kà, banja gødasa à uda la danay, la mok uwana mødågay anina aya kà, kadàzløbaw Yesu Kristu mønnga kà gi.

²⁷ Aganay à tatak uwana akøsa à vok, nøfaw tetøvi bokuba uwana gay marabøj aña Kristu apøh. Bamøraka gødåda à awtày à slaka añkul, bamøraka gødåda à awtày aw, gøtsenøj kà kadzaw à ahøj la pañaw tekula, ñgaha kà kadahaw sløray la løv tekula, kà gay marabøj aña mad à huma à gay. ²⁸ Guba akøs akul kà azlamøna møzam añkul aw. Banja guba aza à akul aya aw kà, atà tadøsølay kà tadàzila, ama akul kà, Zøzagøla adabøl akul, masla la uwana adapøhatåla uwaga. ²⁹ Zøzagøla avà à akul tetøvi kà madin gøl à Yesu Kristu à vok, ñgaha kà mas ñgørpa kà Yesu. ³⁰ Kanøjaw guvøl uwana gøpàh. Lagonay aya katsønawwan kà gøpay aya, ñgaha akul babay kadadaw à abà aña mapay.

2

Nøfaw madz à ahøj aña Yesu

¹ Tsa kahamaw gay à vok la Yesu, kà akul la ndzøfa, tsa awoya akul kà, akul la ndzøfa. Tsa kahamaw gay à vok la Masasøfok Zøzagøla la abà kà, wøyaw vok kà akul à akul, ñgaha vok ahamà akul kà akul à akul babay. ² Tsa banja kiya uwanay kà, wøyaw vok kà akul à akul, gaw la madzugway tekula, hamaw gay à vok, ñgaha gaw la pañaw tekula, banja kadahawwan kiya uwaga, gødådøf gay løv. ³ Kadzugwaw kà à gøl añkul pøra aw, kadahaw zlapay aw, wulåwla gøl à vøfah, nønåwwån azladza anik kà bokuba taduwa akul. ⁴ Køla uwabeyuwi adaha delga à azladza anik, awkà kanørezaw gøl añkul pøra aw. ⁵ Dzåw à ahøj bokuba uwana Yesu Kristu adzà à ahøj.

⁶ Haday kà, masla kà tekula la Zøzagøla, ama mañor akøs, kà masla aña magagazløla gøl aña la Zøzagøla aw.

- 7 Asàk à uwaga gesina, apakà mayà la tatak gesina la abà, apakà dza.
Uwana adapaka dza kà,
8 awùlla gəl à vədah, akès mapəhay anja Zəzagəla, akès mamətsay zlazla-
daga, amətsay à ahàf à adi.
9 Gay gə la uwaga, Zəzagəla afà à slaka mazləbay gə à abà, avəl sləm
uwana aduwa azlasləm anik gesina.
10 Kà azlatatak uwana la zagəla, la azlauwana la vədah, la azlauwana
la tsəh iyaw gesina, la mok uwana tadətsən sləm anja Yesu, gesina
anjatà tadàsa à wan, tadəkədəfal à ahən.
11 Nğaha gesina anjatà tadəpəhay la dazuwaya, kà Yesu Kristu kà Sufəl
lakəl anja tatak gesina. Kiya uwaga tadəzləb Zəzagəla Baba.*

Udāw bokuba azlatsetsilin la gudəy la vok

12 Azlaməna gay ləv gulo, kəsaw gay Zəzagəla. Uwarà, mok uwana məgà
la slaka gə, kakəsaw gay anja. Lagwa kəsaw gay anja dafuwa à gay,
uwana gi la slaka anjul. Uwaga asal magodəy, kà Zəzagəla adahəl akul,
dāhəw sləray la masəkulay, la dziriga. 13 Kà uwana Zəzagəla adadzəka
madəh sləray la akul la abà, kà akul anja mawoy azlatatak uwana akəs à
masla à gəl, nğaha kà akul anja madəh atà.

14 Kəla sləray gesina uwana kadəhawwan kà, kaŋonuzaw, kagazlaw
aw. 15 Kà akul anja magay sətaka, lela, nğaha akul anja magay azləbəza
anja Zəzagəla kokudə tatak mawisiga la akul la abà. Akul la tataka
anja azlaməna fida la abà, la azlamawisiga, gəw la tataka anjatà bokuba
azlauđaka uwana taudəy.* 16 Baŋa kadəhawwan kiya uwaga kà, akul
kapəhaw atà gay uwana av sifa. Nğaha la mavakay uwana Yesu Kristu
adàsa à ahən kà, gədədəf gay ləv la huma anja kà akul, kà uwana apəhla
sləray dzaŋdzanğa uwana ala, gədəhən kà apaka deyday aw.

17 Ləv uwana kavəw à Yesu, kà kalkal bokuba makəd tatak uwana
kakədaw à Zəzagəla: Zlahaw tadəkəd gi, nğaha aniz gulo adəhama à
makəd tatak delga anjul uwaga à abà. Baŋa apaka kiya uwaga kà,
gədəgay la marabay, mədədəf gay ləv la slaka gə. 18 Gəw la marabay
nğaha mərəb anina babay.

Timotawus atà la Epafərodit

19 Baŋa 'Ayyà', Sufəl Yesu agod kà, gədəsləl Timotawus à awtəy à slaka
anjul, nğaha masla adədzəwədgəla bokuba uwana adzəwəđakulla bay.
20 Dza la ahən la slaka gulo, uwana adzugway bokuba anjulo aw, say masla
pəra. Masla kà, adzugway kà akul pəra. 21 Azladza anik kà, tadzugway
kà à gəl anjatà pəra, awkà tadzugw lakəl anja azlatatak anja Yesu Kristu
aw. 22 Timotawus kà masla kà, kasəlaw maday anja kà delga. Anu, anu
səla kà mədəh sləray la slaka gə kà anja gay marabən, masla azlaka gi à
azlasləray à abà, bokuba uwana bəzi azlaka Baba anja à sləray à abà.
23 Gəfa kəla gəl à ahən, kà seriya gulo adədəv à gay, kà gədəsləlla à awtəy
à slaka anjul katskats. 24 Gi babay kà, baŋa asa à Zəzagəla kà, gədəda à
awtəy à slaka anjul zewk.

25 Deda gulo Epafərodit, masləlay anjul, uwana kaslələw à gi à wan, kà
mazlak gi la azlatatak uwana gənəkudə anja, mədəh sləray la slaka gə,
məpa guvəl la tsəh ala, gədzugw lagonay kà delga, kà gi anja mawul à akul

à awtày aya. ²⁶ Kà uwana atùw akul à tsəh kà manəŋ akul. Gəl adakadfal à vok, kà uwana asəl kà, katsənàwwàŋ kà agà la dʒuvats. ²⁷ Haday kà, dʒuvats akəd kudfa kudfa, awkà naka amətsay. Vok ahamà à Zəzagəla kà aŋha, ama kà masla pəra aw, ama kà gi babay, à uwana awurəŋ ala kà gi aŋa mazaw la gəl aw. ²⁸ Kà uwaga à uwana asa à gi kaykay kà gəwulla à slaka aŋkul, kà akul aŋa manəŋ masla la marabay, ŋgaha ləv gulo aŋa mataslla. ²⁹ Baŋa adàda à awtày kà, kəsàw masla la ahəl səla, kà uwana masla kà, deda aŋkul la tetəvi aŋa Sufəl gami la tsəh. Sləkàwàw tsəhay dza uwaga. ³⁰ Kà uwana aləg kà ŋuv ŋuv, awkà naka amətsay à sləray aŋa Kristu à abà. Atùw sifa aŋha aw kà, kà masla aŋa mahən uwana ala atəm à ahəŋ la slaka aŋkul la abà kà aŋulo.

3

Tetəvi uwana adala dza à dziriga aŋa Zəzagəla à abà

¹ Azladedə gulo, aganay tatak uwana gəkədfə gəl à gay gulo, vələhàw à zagəla, kà uwana akul azlaaŋa Sufəl Yesu. Gəy vok aw, gay uwana gəpəh à akul uwarə gəwullal à tsəh aya, ŋgaha uwaga adəzlaka à akul kà tatak madfahakullaŋ mawisiga à vok aw. ² Dahàw hanjəli la azlakəda, kà uwana azladza uwaga tadfehəŋ kà sləray mawisiga, takad gəl à azladza à vok. Tadzugway kà lakəl aŋa makadav azladza à uda pəra. ³ Anu la uwana, anu azlaməna makadav vok à uda dziriga, awkà atà aw. Kità kà, anu la uwana anu tsəhay aŋa Zəzagəla. Anu la uwana mədəv kudfa à Zəzagəla la ndzəfa aŋa Masasəfok tsikasla, ŋgaha məzləb Yesu Kristu, məfà madzugway gami à madz à ahəŋ aŋa azladza à abà aw. ⁴ Agayŋa azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay akəs vok kà, naka gəslala vok aŋa maf madzugway gulo à uwaga à afik bay. Baŋa dza aslala vok aŋa madfah, uwana azladza gudəŋ à vok tadfehəŋ, gi kà, gəsəl kà, dziriga gulo aduwaŋ aŋha. ⁵ Gi kà, kà uwana gəgəfan à afik kà, gi zil Ibəranəŋkowen slilihga, uwana azla Ibəranəŋkowen tayyà gi. ŋgaha aya kà, gi zil Isərayel, gəsà à uda la tsəhay aŋa Benyamin. Mok uwana tayyi gi, la lig mahənay mtəgis, takədəv gi à uda, mayahudiya à Yahudiya. Gi tekula aŋa azla Farisəya. ⁶ Gənəfà mapəhay gami lela, tsərəh à uwana gətərəbàhà azlaməna madiŋal gəl à Yesu à vok, ama mapəhay aŋa azla Yahudiya kà, gəpəsəw amiyaka tekula aw, ndzer, gəgə matsizlla à ahəŋ gə la uwaga la abà la lela. ⁷ Gənərəz kà azlatatak uwaga kà apakà kà bokuba mazəb sili təla gulo, ama lagonay kà, kà Yesu Kristu gədasəlay kà, uwaga apakay bokuba azlatatak deyday. ⁸ Ndzer gəpakà azlatatak uwaga ala gesina kà deyday, kà uwana gədasəl Sufəl gulo Yesu Kristu uwana aduwaŋ azlatatak anik gesina. Kà masla la uwana gədakweska uwaga gesina. Gədapaka azlatatak uwaga ala, bokuba azlaalàh, kà gi aŋa mafəz Yesu Kristu, ⁹ ŋgaha kà gi aŋa magay aŋha aŋa tetuwa. Gi dziriga la huma Zəzagəla, kà uwana 'Gəkəs mapəhay aŋa azla Yahudiya', gəgəf aya aw. Tatak uwana agà à gi dziriga la huma aŋha kà, kà uwana gədiŋ gəl à Yesu Kristu à vok. Zəzagəla la uwana apakagəla dziriga, kà uwana gədiŋ gəl à masla à vok. ¹⁰ Uwaga asa à gi kà tatak tekula pəra, uwaga kà masəl Kristu, ŋgaha ndzəfa aŋha uwana awulla à uda la mamətsay, kà asa à gi babay kà, gəsə ŋgərpa bokuba uwana asàh, ŋgaha gəkəs gəl à ahəŋ bokuba aŋha uwana akəsà gəl à ahəŋ, akəsə mamətsay. ¹¹ Baŋa asa à Zəzagəla kà, awulla gi à uda la mamətsay bokuba aŋha bay.

Mahoyay à gay kabaw

¹² Gəgodf magay kà: ‘Gədəbəza azlatatak uwana gəkuday’, gəgodf aw ŋgaha: ‘Gi masla tsakana aya aw’, gəgodf aw, ama kà aŋa uwaga kà: ‘Gəda à huma à gay kà azlatatak uwaga aŋa magay azlaaŋulo. Kà uwana Yesu Kristu adazəba gi à ahəŋ aŋha.’ ¹³ Azladedə, gəgodf kà: ‘Azlagulo gədəbəzal adagay’, gəgodf aw. Tatak tekula uwana gədfahəŋ kà, tatak uwana la ləv gulo gesina avika gi, gəwadf vok à uda, kà mabəz tatak uwana akud gi la huma. ¹⁴ Gəda à huma, kà mabəz à gay kabaw, kà gi aŋa mabəz masik, uwana Zəzagəla azalla anu aŋa mabəzal. Masik uwaga madz à ahəŋ la zagəla la masla, kà Yesu Kristu. ¹⁵ Anu uwana mədəpakəh makoz la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh kà, delga mədzugway kiya uwanay. Baŋa mədzugway anik la ləv aŋkul la tsəh, kà Zəzagəla adəpəhakulla la dazuwaya. ¹⁶ Tatak mənŋa kà, məda à huma à gay la tetəvi uwana la tsəh anu la ama, tsərah à lakana.

¹⁷ Azladedə gulo, nərəzəw maday gulo, nərəzəw kà azladza uwana taday lela, bokuba uwana kanəŋaw maday gami. ¹⁸ Azladza aŋuvaw la ahəŋ, à uwana maday aŋatə apəhla ala kà, kà atə azlaməna məzam aŋa Kristu, uwana aməts à ahəf à adi. Gədəpəh à akul uwanay kà asik dəŋ, lagwa kà gəpəh à akul aya, gəpəh à akul kà la iyaw tugwi la adi. ¹⁹ Baŋa kaslə aŋatə adədəv à gay kà, tadədə à akəl à abə, kà uwana tanəfə tatak ziruwi gə, ama tarabay lakəl aŋa uwaga, tadzugway kà azlatatak aŋa gudəŋ à vok uwanay pəra. ²⁰ Ama anu kà, anu azlaməna gay aŋa Zəzagəla, məkud Sufəl gami Yesu Kristu, masla mabəl anu, uwana atsa à ahəŋ la zagəla. ²¹ Baŋa adəsa à ahəŋ kà, adəbədla vok gami guŋguŋga uwanay, kà vok gami aŋa mabəz ndzəfa bokuba aŋha. Adəfah uwanay kà la ndzəfa aŋa masəlay, uwana afək tatak gesina à tsəh à asik aŋha.

4*Sawaray makəf gəl à ahəŋ*

¹ Azladedə gay ləv gulo, baŋa kiya uwanay kà, dzəw à ahəŋ la titi la abə, tsa akul azlaaŋa Sufəl. Azladedə gəwoya akul kà kaykay, asa à gi mədənəŋəŋ akul aya. Gədəf gay ləv kà akul, akul la uwana kapəhawla kà sləray gulo ala kà delga, à uwana gəts zlapay.

² Evodiya atə la Səntis, kamkam gəgodf à akul tsa akul azlaaŋa Sufəl Yesu kà, tsənəw vok gay lela. ³ Kak deda gulo uwana mədəfahəw sləray la slaka gə, kamkam, zlakə azlamis uwana anina, kà mədəh sləray mənŋa la məs ŋgəpa kà gay marabəŋ aŋa mad à huma à gay. Anina la azla Kəlement ŋgaha la azlaməna sləray anik, mədəh sləray la slaka gə. Zəzagəla atsetserəh sləm aŋatə à wakitə aŋa sifa adəv à gay aw à abə. ⁴ Tsa akul azlaaŋa Sufəl Yesu kà: Vələhəw à zagəla la kaslə gesina! Gəgodf à akul aya: Vələhəw à zagəla!

⁵ Pəhəwla dzəba aŋha səla aw aŋkul ala la huma, kà azladza aŋa masəlay kà Sufəl kà nekwa atsa à ahəŋ! ⁶ Kadzugwaw à azlatatak deyday aw, ama lakəl aŋa tatak uwana aga la ahəŋ aw kà, pəhəwla à Zəzagəla à uwana asa à akul la madəv kuɖa kà mazlak akul, ‘Kikay’, gəɖəwwal bay. ⁷ Baŋa kadəhawwəŋ kiya uwaga, Zəzagəla adəv à akul lapiya. Lapiya uwaga kà, aduwa azlatatak uwana azladza tatsənə. Adənəŋla ləv aŋkul la madzugway aŋkul, ŋgaha kà tatak aŋa mabəz akul aw, kà uwana akul azlaaŋa Yesu Kristu.

⁸ Azladede, tatak uwana gøkædla à gæl kà aganay: Dzùgwàw kà lakøl aña azlatatak uwana delga kà azladza maslækaway. Uwaga kà azlatatak dziriga à uwana mækas atà, azlatatak uwana dziriga la tetøvi aña, sètaka, la azlatatak uwana akøs à azladza à gæl mæslekaw kà atà përa. ⁹ Azlatatak uwana gètapakulla, ñgaha kakèsaw atà, uwana katsønàwwàñ la pañaw gulo, ñgaha uwana kanèñàwwàñ kà gødehøj, fàhàwwàñ kiya uwaga! Ñgaha Zèzagøla uwana avàh à anu lapiya adàdza à ahøj la akul.

'Kikay', Pol agof à azla Filipiya kà tatak uwana tazlakà

¹⁰ 'Kikay', gøgøf à Suføl Yesu la marabay møjga, kà uwana kadzùgwàw à gi gotənan. Ndzer dagay uwarà kà, kadzùgwàw à gi, ama kabèzàw à tetøvi kà mazlak gi aw, la kaslà uwana ada à lig. ¹¹ Uwana gøpøh uwaga kà, kà uwana azlatatak anik taløg kà gi à wañ aw, ama kà uwana gødatapla madz à ahøj la marabay la abà, baməraka adagay bà la kaslà uwala beyli. ¹² Gøsøl uwana gødza à ahøj, à baña tatak adadøv à gay, gøsøl madz à ahøj babay, à baña tatak gulo la ahøj. Gødatapla madz à ahøj la kudà la abà, gødàgay la tatak may, amiyaka gødàgay la may aw, baməraka taslaka gi aw, amiyaka adàsløka gi. ¹³ Gøslala vok aña madèhøj à azlatatak uwanay gesina, la ndzødà aña Yesu Kristu, uwana adzərødçgøla. ¹⁴ Ama kadahàwwàñ kà delga, kà uwana kazlakàw gi, la matərøbay gulo la abà.

¹⁵ Akul azla Filipiya, kasølaw la kaslà uwana gødçøkà mazakulla gay marabøj la kutso añkul la abà, la Makeduniya, ñgaha gøwul añulo la slaka añkul, kà akul la uwana kazlakàw gi përa. Akul mahəm à ahøj mønà madinjal gøl à vok, à uwana møbàdla kà vok tatak uwana mønàhkudà aña përa. ¹⁶ Mok uwana gi la Tesaloniki kà, kaslàlèw gi azlatatak uwana à wañ gønàhkudà aña kà asik døj. ¹⁷ Uwaga asal magoçday kà, asa à gi maçöz tatak añkul përa aw. Gi la marabay kayakay kà, kà uwana gøsøl kà Zèzagøla adapisakulla gay à vok kà azlatatak uwana kavàhàw. ¹⁸ Gøbøzà tatak gesina uwana kaslàlèw gi à wañ dàduwa à gay uwana gønàkudà aña. Mok uwana gødabèzal tatak uwaga Epafèrodit aseçøla à wañ kà, tatak gesina uwana gønøkudà la ahøj. Ñgaha bay kà, azlatatak añkul kà bokuba tatak uwana takød à Zèzagøla slaslørra, azinal lela, akøsal à gøl.* ¹⁹ Zèzagøla uwana gøsløkaway kà, akor ləmàna añuwaw. Adàvà à akul kəla tatak uwana kanàwkudà aña, adàvà à akul la magola la ahəl aña Yesu Kristu. ²⁰ Mazløbay agay la Zèzagøla Baba gami, tsəràh à awtày! Amen.

Ayyi makøf gøl à ahøj

²¹ 'Ayyi', gøçaw à mahəm à ahøj mønà gay Zèzagøla, uwana azlaaña Yesu Kristu. Azladza uwana la abanay anina taçahakulla 'Ayyi' babay.

²² Azlamønà madinjal gøl à vok gesina 'Ayyi', tagoç à akul, azlauwana taçahakullar 'Ayyi' kayakay kà, azlamønà huç gày møj suføl aña azla Rom.

²³ Suføl gami Yesu Kristu apisakulla gay à vok.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA KOLOSƏYA Lettre de Paul aux Colossiens

Ayyi

¹ Gi Pol uwana Zəzagəla akəsàni gi, kà gi aña magay masləlay aña Yesu Kristu, gətsetser à akul wakità uwanay, wakità aguwa à uda la ahàl aña Timotawus, uwana masla bay kà deda gami la madijal gəl à vok la abà. ² ‘Ayyi’, məgof, à akul, akul tsəhay aña Zəzagəla, uwana akul la ahàl aña Yesu Kristu, uwana kanəfaw la ləv tekula. Zəzagəla Baba gami apis à akul gay à vok, ɲgaha avà à akul lapiya.

Pol adəv kudfa à Zəzagəla kà aña azla Koloseya

³ ‘Kikay’, məgof, à Zəzagəla, Baba aña Sufəl gami Yesu Kristu, kəla kaslə gesina uwana mədəv kudfa kà akul. ⁴ Kikay məgof, kà uwana mətsənəɲ kà kavəw ləv aɲkul à Yesu Kristu, ɲgaha kawoyaw azlatsəhay aña gesina babay. ⁵ Kadafawwan ɲi ya uwanay kà, kà uwana kafəw yewdi à tatak delga uwana à gay, Zəzagəla adafəhəɲ à ahəɲ kà aɲkul la zagəla, uwana katsənəwwəɲ ɲgaha adabəzawwan tsərəh à slaka aɲkul. ⁶ Gay marabəɲ uwaga asləh gəl à ahəɲ gesina la gudəɲ la vok, apakay bokuba məɲ ahəf uwana av mayyay, ɲgaha aɲazilə kaykay. ɲi ya uwaga à gay marabəɲ uwaga, ada à huma à gay la tataka aɲkul la abà, dagay la mavakay teraɲa uwana katsənəw tapəh lakəl aña gay aña vok mahamay aña Zəzagəla dadəɲ la dziriga, tsərəh à lakana. ⁷ Katapawla tatak uwaga kà la slaka aña Epafəras, uwana məwoyaɲ. Anina kà, anu azlaməna madfəh sləray aña Yesu Kristu. Adfəh sləray la ləv tekula, adfəh sləray la slaka aɲkul kà madegolay anu. ⁸ Masla la uwana apəh à anu gay aɲkul, bokuba uwana Masasəfok Zəzagəla avà à akul ndzəfa kà mawoy azlaməna magay aɲkul.

⁹ Kà uwaga, dagay mavakay uwana mətsənə uwaga, mədavəh kudfa à Zəzagəla kà aɲkul la kaslə gesina. Mədəv kudfa à Zəzagəla kà akul aña masəlay la paraka, uwana akəsəl à gəl, ɲgaha kabəzaw matsihila uwana Masasəfok aña avəy, ɲgaha akul aña matsən azlatatak la tetəvi aña la tsəh. ¹⁰ Kà uwaga kadəbəzaw maday delga, uwana akəsə à vok kà aña Sufəl Yesu Kristu, ɲgaha kadəfahawla uwana akəsəl à gəl gesina, maday aɲkul adàda à huma à gay la madfəh delga, ɲgaha kadəsəlaw Zəzagəla kaykay. ¹¹ Mədəv kudfa babay kà masla adzərədəhakulla aña deyday, ɲgaha akul aña madz à ahəɲ la mabasiɲ la abà la ləv tələmma. ¹² ‘Kikay’, gəfəw à Zəzagəla Baba, uwana apəzl à akul tetəvi, kà akul aña mabəz tatak uwana adafəhəɲ à ahəɲ, kà aña tsəhay aña la zagəla la afik babay, la slaka uwana udfaka aña la ahəɲ. ¹³ Zəzagəla Baba atəfanula à makoray aña mələs la abà, masla la uwana abək anu à makoray aña Kona aña uwana à abà, awoyaɲ. ¹⁴ Masla la uwana apəlla anu ala, ɲgaha amatsən tsakana gami ala.

Yesu kà Sufəl lakəl aña tatak gesina

¹⁵ Dza adanəɲ Zəzagəla la yewdi aw, ama Yesu Kristu uwana azladza tanəɲəɲ kà, masla la uwana maftsa vok aña Zəzagəla, à masla uwana

malkwoy aŋha, uwana aduwa azlatatak gesina, uwana Zəzagəla adahəŋ. ¹⁶ Zəzagəla adahə tatak gesina kà la ahəl aŋha, azlatatak uwana la zagəla la afik, la azlatatak uwana la kutso la abà la vədah, la azlatatak uwana yewdi anəhəŋ, la azlauwana yewdi anəhəŋ aw babay. La ahəl aŋa Yesu adahə uwaga, kəla azlatatak gesina, uwana atà la ndzəda la zagəla, baməraka sufəl aŋa azlamalika bay. Kəla azlatatak gesina uwana tasafay, la azlauwana tasafay aw. Zəzagəla adahə atà la magolla à uda la ahəl aŋa Kona aŋha, ŋgaha abək atà à ahəl aŋha. ¹⁷ Masla kà, aga la ahəŋ dagay uwarà, à mok uwana gudəŋ à vok adzəka à vok dadəŋ aw, tatak dèwdèw kà la ahəl aŋha, masla la uwana akəs atà la slaka aŋatà la abà. ¹⁸ Masla la uwana madzahaga aŋa maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla gesina. Maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla kà, apakà kà bokuba vok aŋha. Masla la uwana adzəkà sifa mawga. Babay kà, masla la uwana matera aŋa mawul à uda la mamətsay, kà masla aŋa maduwoŋ azladza gesina, la azlatatak gesina. ¹⁹ Akəs à Zəzagəla à gəl kà madz à ahəŋ aŋha kà, agay kà madz à ahəŋ aŋa Kona aŋha. ²⁰ Zəzagəla akəs kà, masləl Kona aŋha à ahəŋ, kà masla aŋa masəl vok, à masla la azlatatak gesina, azlatatak uwana la vədah la azlatatak uwana la zagəla la afik, ŋgaha afà masəl vok à tataka aŋha à abà la azladza, adahə uwaga kà la aŋiz aŋa Kona aŋha uwana akəlla à ahəŋ la ahəl la adi.

²¹ Uwarà kà, akul kərkər la Zəzagəla, kagəw azlaməna məzam aŋha, kà uwana kadzugwaw kà azlatatak mawisiga, kadahəwwəŋ kà azlatatak mawisiga babay aya. ²² Ama lagonay kà, Zəzagəla adasəl vok la anu la mamətsay aŋa Kona aŋha, uwana apakà dza sləb vok aŋha, uwana akəs mas ŋgərpa, kà akul aŋa magay azladziriga. Ŋgaha kà masla mapəhla à akul ala la huma aŋa Zəzagəla, kokuda mawisiga, sətaka, kà dza aŋa madukw à akul ala seriya à gəl aw. ²³ Iyay, dāw à huma à gay la mav ləw aŋkul à Yesu, dzāw à ahəŋ titi kà fəfələw aw. Fəw sləm kà azlagay uwana à afik katsənəwwəŋ la gay marabəŋ la abà. Gay marabəŋ uwaga kà, tazəŋ à kəla dza la gudəŋ la vok gesina. Gi Pol babay, sləray gulo kà maz gay marabəŋ uwaga babay.

Pol azlak azlaməna madiŋal gəl à vok

²⁴ Lagonay, gi la marabay la ləw gulo la tsəh, kà ŋgərpa uwana gəsay kà aŋkul, bokuba uwana uwarà Yesu Kristu asà. Gəsa ŋgərpa la vok gulo babay kà maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla, uwana vok aŋha. Gəs ŋgərpa kiya uwanay kà, kà sləray aŋha aŋa mahənlə. ²⁵ Zəzagəla afà gi à ahəŋ, kà masla sləray aŋa azlaməna aŋha, kà gi aŋa mazlak akul. 'Zà gay uwanay à azladza gudəŋ à vok gesina!', agəd à gi. ²⁶ La məl uwarà kà, ahədā gay uwaga à ahəŋ dadəŋ, azladza tasəl aw. Ama lagonay kà, adasəlla à azladza uda la dazuwaya. ²⁷ Asà à Zəzagəla mapəhla à azladza kà uwana asal madəhəŋ, kà aduwa azlatatak gesina. Gay mahad à ahəŋ gā uwaga, adasa à uda la dazuwaya, kà uwana Yesu Kristu la ləw aŋkul la tsəh. Kà uwana kasələw kà, Zəzagəla adədala akul à mazləbay aŋha à abà. ²⁸ Uwaga ka Yesu Kristu uwana məpəhla à azladza, məpəh à azladza à vok à abà gesina. Mətəpatəla tatak la matsihila uwana Zəzagəla avà à anu. Asa à anu kà azladza gesina uwana la tetəvi aŋa Yesu Kristu la tsəh kà, tadəgay azlazilga. ²⁹ Kiya uwaga gədəgədəŋ à afik kà, gəwad vok à uda la ndzəda uwana Yesu Kristu avà à gi, kà gi aŋa madəvla sləray uwanay à gay.

2

¹ Asa à gi, kà kasəlaw kà, gədaɗah sləray mənɣa kà ankul azla Koloseya, nɣaha kà aɲa azla Lawodikiya babay, nɣaha kà aɲa azladza anik gesina, uwana tanəŋ gi la yewdi aw bay. ² Gədehəŋ kiya uwanay, kà ləv ankul aɲa magay la ndzəɗa, nɣaha kà akul aɲa mawoy vok akul à akul, la ləv tekula. Asa à gi babay kà, kasəlaw dziriga uwana Zəzagəla afətal à ama ala, lakəl aɲa Kristu, kà akul aɲa madz à ahəŋ la abà lela, nɣaha Zəzagəla aɲa mapisakulla gay à vok kà aɲa uwaga. Tatak uwana Zəzagəla afətanula à ama ala kà, kà Yesu Kristu. ³ Yesu Kristu uwaga kà apəzl à anu tetəvi, kà anu aɲa magay anu azlamatsihilaga, nɣaha kà anu aɲa matsən tatak uwaga. Matsihila uwaga kà bokuba ləmana.

⁴ Gəpəh à akul kiya uwanay kà, kà dza aɲa mavavar akul la azlagay namnanga aw. ⁵ Baməraکا gədagay kərkər la akul, koksikoksi gədzugway kà akul. Gi la marabay kà uwana à uwana kaɗahəwwəŋ gesina kà la tetəvi aɲha, nɣaha la uwana kavəw ləv ankul à Kristu, kadzəw à ahəŋ lela.

Sifa aɲa azlauwana tahamà gay à vok la Yesu Kristu

⁶ Lagonay kà, kakəsəw kà Yesu Kristu kà Sufəl ankul. Kiya uwaga kà, dāw la maham gay à vok la abà la masla. ⁷ Dzəw à ahəŋ la ahəl aɲha bokuba ahəf uwana adala slilih à kutso à agu kərkər. Dāw kà à huma à gay. Gəɗəwəŋ à afik à maval ləv ankul bokuba uwana tatəpakulla. Kikay gəɗəwəŋ à Zəzagəla koksikoksi babay.

⁸ Dəhəw haŋkəli kà dza aɲa mavavar akul la matsihila deydayga aw. Matsihila uwaga kà, asa à uda kà la madzugway aɲa dza la abà, nɣaha la azlamasasəɗok mawisiga, uwana atà la wəɗah la gudəŋ uwanay à vok. Asa à waŋ kà la slaka Kristu aw. ⁹ Katsəbaw à atà sləm aw, kà uwana madz à ahəŋ aɲa Zəzagəla kà, aga la Yesu Kristu la abà gesina. Ndzer madz à ahəŋ aɲa Zəzagəla gesina, Yesu Kristu adzà à ahəŋ kiya uwaga babay haɗay. ¹⁰ Tsa akul kahaməw gay à vok la masla kà, akul kabəzaw sifa aɲha la dziriga babay. Masla kà, aga lakəl aɲa tatak gesina, la azlamasasəɗok uwana atà la maslay bay.

¹¹ La maham gay à vok la masla la abà kà, Zəzagəla adafa à akul masəlay aɲha à vok, uwana apəhla à azladza kà akul azlaaɲha. La zamana uwarà kà, agəɗ à azla Yahudiya kà takadav vok à uda, kà masəlay kà azlaaɲa Zəzagəla. Ama kà ankul kà, masəlay uwana afà à akul à vok kà, asa à uda kà la ahəl aɲa dza aw, asa à uda kà la ahəl aɲa Yesu Kristu, sələw kà, masla la uwana azəb à akul à vok ala madz à ahəŋ aɲa uwarà. ¹² Mok uwana taɗahəkulla batem, uwaga apəhla ala kà talà akul, akul la Kristu la slaka gə. Mok uwana kasəw à uda la iyaw la abà, uwaga apəhla ala, kà akul la Kristu, akul kawùllaw à uda la slaka gə la masla aya, kà uwana kadi-ŋəwwal gəl à vok, kà Zəzagəla à uwana awùlla Yesu à uda la mamətsay, kà masla la maslay kà mawulla akul à uda babay. ¹³ Dagay uwarà kà, kagəw bokuba azlamazimnekid kà uwana kaɗahəhəw tsakana, kà uwana kagəw azladza aɲa Zəzagəla aw. Lagonay kà, Zəzagəla adavà à akul sifa mawga la Yesu Kristu, nɣaha adamatsan tsakana ala, adamatsakullanj ala, nɣaha adamatsanunj ala suwanj. ¹⁴ Uwarà kà, seriya akəs anu, kà uwana məɗahà uwana ‘Dəhəwwəŋ’, Zəzagəla agəɗ aw, la lig la ahəŋ Zəzagəla azəb anu tsakana lakəl ala. Apəl guma, uwana agə la anu lakəl, afà uwaga à gəl aɲa Yesu Kristu, à mok uwana aməts à ahəf à adi. ¹⁵ Mok uwana Yesu

Kristu amèts à ahàf à adi kà, azèbà maslay anja azlamasasèfok mawisiga ala, ngaha la azlasufèl anjatà gesina babay, akèdàsl atà, ahahay atà à tsèh, apàhla atà ala la slaka azladza, la paraka kà, aduwa atà gesina.

¹⁶ Tsa banja kiya uwaga kà, dza aslèha à akul à vok lakèl anja azlatatak uwana kazuwaw la uwana kasaw aw, dza aslaha à akul à vok aya bay la magoday: 'Slèkàwàw madèvaday la azlamavakay anik anik, ngaha la azlamanejla tèla la azlavudf maduw lèw aw.' ¹⁷ Azlatatak uwaga kà maftsa à vok anja uwana apahhàh à azladza tatak uwana adàpaka vok. Ama dziriga anja tatak uwaga kà Yesu Kristu la gèl anja. ¹⁸ Kavàw tetèvi à azladza kà madúk w akul à uda la masik ankul la abà aw. Azladza uwaga tagòf kà, say mawoy mas ngèrpa, ngaha la maslèkaw azlamalika. Atà tapèhay kà azlatatak uwana tanènjànj la masasinjay la abà. Azlatsèhay dza uwaga kà azlazlapay deyday, tadzugw lakèl anja azlatatak anja gudènj à vok uwanay pèra. ¹⁹ Atà la maham à gay à vok la abà la Sufèl Kristu aw. Kà uwana masla kà gèl gè, ngaha maham à ahènj mèna gay Zèzagèla la uwana vok anja. Azlauwana tahamà gay à vok la masla, avà à atà azlatatak uwana tanàkudfa anja, kà masla la uwana tahamà gay à vok tekula, kiya uwaga tazigènay la tetèvi anja la tsèh, bokuba uwana asa à Zèzagèla. Masla ahamà gay azladza uwaga à vok la slaka gè, kà masla la atà anja magay tekula, bokuba vok anja dza, uwana tadza à ahènj la slaka gè la azlaamil ngaha la slèb vok.

Mamètsay la Kristu

²⁰ Kasèlaw kà, akul gesina kamatsàw la Kristu. Kiya uwaga kà akul la tsèh anja azlamasasèfok uwana la gudènj la vok aw. Kayyà, tsa banja kiya uwanay kà, kakay à maday ankul ma? Kiya anja azladza uwana tasèl Yesu Kristu dadànj aw takay? Kay, kà mana kanèfaw mapèhay anjatà uwana apèhay: ²¹ 'Katap ahàl à azlatsèhay tatak uwaga à abà aw, katap tatak uwaga aw, kadèbani tatak uwaga aw', ma? ²² Tsèhay mapèhay uwaga kà matapla deyday anja azladza, azlatatak uwaga gesina azladza tadàhla slèray kà tadàzahla. ²³ La madzèka, say madèw kudfa à Zèzagèla, la manèf maslèhay anja, ngaha la mawoy slèb vok aw, ngaha la mas ngèrpa à vok. Ama bà la uwaga manèfay anja mapèhay uwatà, azlaka dza tetuwa aw, kà dza anja magay la maslay lakèl anja azlatatak mawisiga uwana abiy dza aw.

3

Mawul à uda la Kristu

¹ Kasèlaw kà, akul gesina kawùllaw à uda la mamètsay la Kristu. Tsa kiya uwanay kà, fàw yewdi ankul kà à azlatatak uwana agay la zagèla la slaka uwana Yesu Kristu adza à ahènj, adadza madzay la ahàl kaf anja Zèzagèla. ² Koksikoksi dzùgwàw kà à azlatatak uwana la zagèla la afik, awkà azlatatak uwana la gudènj la vok aw. ³ Kasèlaw kà akul kamètsàw. Zèzagèla awùlla akul à uda, avà à akul sifa mawga, uwaga à ahàl anja Yesu Kristu, uwaga kà Zèzagèla anènjla la slaka anja. ⁴ Kristu la uwana sifa, ngaha masla dziriga ankul. Mòk uwana adàwul à wanj aya kà, akul bay, kadàpèhawla vok ala la masla, kèla uwabeyuwi adànènj mazlèbay uwana avà à akul.

Madz à ahøj mavivaga la mawga

⁵ Kiya uwaga kà, kanəfaw tsəhay maday mawisiga ankul, uwana la gudəŋ la vok aw, azlatatak uwaga kà tapakàh kà bokuba azlatatak deyday la yewdi ankul. Sàkàw à mabila, kagaw la maday mawisiga aya aw, azlatatak mawisiga uwana takəf à akul ala à yewdi, atà tadza à ahøj la akul la abà aya aw, kayahaw azlatatak mawisiga aw, kakəfaw yowdi à azlatatak à abà aw, kà uwana baŋa kakəfaw yewdi à abà kawoyaw, atà dafuwa Zəzagəla. ⁶ Kà azlatatak mawisiga uwaga à uwana Zəzagəla apakà ləv lakəl aŋa azladza uwana takəs gay anha aw. ⁷ Uwarà, à mok uwana kadzàw à ahøj la azlatatak uwaga la abà, maday ankul kà agàh kà kiya uwaga babay.

⁸ Lagonay kà, sàkàw azlatatak uwaga gesina. Kapakaw ləv aw, kaslahaw məl la tsəh ala aw, kadəhaw mawisiga à azladza anik à vok aw, kadawla sləm aŋa azladza la gay aw. Azlagay mawisiga tasa à waŋ la gay ankul aya aw. ⁹ Kavavarahaw vok kà akul à akul aw, kà uwana kasakaw maday mawisiga ankul uwana uwarà, ŋgaha la azlatatak uwana kadəhàhəwəŋ uwarà. ¹⁰ Nəfaw madz à ahøj mawga. Zəzagəla la uwana avà à akul maday mawga, adəhla sləray koksikoksi, kà masla aŋa mapakəŋ ala kiya anha, kà akul aŋa masəl masla la dziriga. ¹¹ Kiya uwaga kà, tatak la ahøj avàh azla Yahudiya ala la azlatsəhay anik aw, ŋgaha tatak la ahøj avàh azlauwana takadav atà à uda ala la azlauwana kokuɖa makadav atà à uda gə, ŋgaha azladza uwana la kəsaf la abà, ŋgaha azladza uwana tsəl tatak aw, ŋgaha azlamayà la azlauwana takor gəl aŋatà, gesina aŋatà kà kalkal, gərgər la ahøj la huma Zəzagəla aw, kà uwana məŋga aŋatà kà say Yesu Kristu tekula pəra, ŋgaha aga la ləv aŋa azlauwana la tsəh azlaanha gesina.

¹² Awul akul à gəl kà, Zəzagəla atsatsəmàni akul, kà akul aŋa magay azlaanha, awoya akul. Tsa kiya uwanay kà, dəhàw azlatatak uwanay: Vok ahamà akul kà azladza anik, gəw la ləv delga, gəw tələmma, la mabasinj gesina babay. ¹³ Tsənəw vok gay kà akul à akul. Baŋa dza adəhəkuləŋ mawisiga à vok matsawallan ala. Matsahawwaŋ à vok ala kà akul à akul, bokuba uwana Sufəl gami amətsəkulləŋ ala. ¹⁴ Tatak uwana aduwa azlaanik gesina kà, wəyàw vok kà akul à akul, kà uwana mawoy vok akəs azlatatak delga gesina. ¹⁵ Vəw tetəvi kà à lapiya uwana Kristu afà à akul à ləv à tsəh, akər ləv ankul. Awul akul à gəl kà Zəzagəla azalà akul, kà akul aŋa magay tekula, ŋgaha akul aŋa magay la lapiya. 'Kikay', gòdəwwal koksikoksi babay. ¹⁶ Fəw gay aŋa Kristu à ləv à tsəh lela, dzəgwàw kà à gay aŋa Kristu. Tapawla kà vok akul à akul, wuləwla kà vok matsihila kà akul à akul. Zləbàw Zəzagəla la ləv ankul gesina la azlamahabay anik anik. ¹⁷ Uwana kadəhawwaŋ la uwana kapəhaw bay, dəhàw uwaga la sləm aŋa Sufəl Yesu. 'Kikay', gòdəw à Zəzagəla Baba kà Yesu babay.

Maday aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok la huma azladza anik

¹⁸ Gəpəhay kà akul azlamis, gəgəf à akul kà: 'Kəsəw gay aŋa azlazil ankul, bokuba azlauwana tanəf Sufəl gami tadəhəŋ.'

¹⁹ Akul azlazil bay kà: 'Wəyàw azlamis ankul, kagaw dzəŋdzəŋ la atà aw.'

²⁰ Akul azlabəza uwana gəpəh à akul kà à aganay: 'Tsəbàw sləm à paŋaw aŋa azlababa ankul la tatak gesina la abà, kà uwana akəs à Sufəl à gəl, kà kadəhawwaŋ kiya uwanay.'

²¹ Kà ankul azlababa kà: 'Kadawla lèw à azlabèza à hudf, kà atà anja mapak lèw aw.'

²² Akul azlamaya: 'Kèsaw gay anja azlamenja ankul la ahàl ala la gudən uwanay la vok la azlatatak gesina la abà, kakəsaw atà gay la ahàl ala la huma yewdi anata pəra, kà atà anja masləkaw akul aw. Ama dəhàw sləray la lèw tekula, kà uwana kasləkawaw kà Sufəl Yesu. ²³ Kəla sləray gesina uwana tavà à akul, dəhàw uwaga la lèw tekula, kà uwana sləray anja Sufəl la uwana kadəhawwan, awkà anja dza asik aw. ²⁴ Səlàw kà Sufəl la uwana adanən akul à adi, adàvə à akul tatak uwana adafəhən à ahən la zagəla kà anja azladza anja. Madzahaga ankul uwana kadəhawla sləray, uwaga kà Yesu Kristu.'

²⁵ Ama azladza uwana tafəhən mawisiga, Zəzagəla adàwulla à atà ala mawisiga uwana tafahən. Adəh tatak à azladza gesina la lèw tekula.

4

¹ Gəpəhay kà à azlamənja babay, gəgodf à akul kà: 'Gaw dziriga la huma anja azlamaya ankul, dzaw à ahən la atà, bokuba uwana akəsə à vok, səlàw kà, akul azlamənja la azlamaya gesina kà: Madzahaga ankul aga la zagəla la afik, aduwa akul gesina.'

Azlamapəhay anik

² Dəvəw kuɖa à Zəzagəla koksikoksi, kadəvaw kuɖa la guɖguɖ aw. 'Kikay', gòɖaw à Zəzagəla babay. ³ Dəvəw kuɖa kà anjami babay, kà Zəzagəla anja mapəzl anu tetəvi delga, kà maz gay anja à azladza, nɖaha məpəhatàla godega anja gay anja Kristu la makor gəl la abà, kà gay marabən uwaga à uwana gi la danjay. ⁴ Dəvəw kuɖa à Zəzagəla kà gi anja mapəhla ala la paraka bokuba uwana akəsə à vok lela.

⁵ Dəhàw hanəli la madz à ahən ankul la tataka azladza uwana la abà, tasəl Zəzagəla aw, dzugwəw la kaslə gesina kà mazlak atà. ⁶ Səlàw kà say kagaw la gay namnanga, uwana akəsə à vok. Nɖaha səlàw babay gay uwana kadəwulawla à azladza, uwana tanava akul manavay gesina.

Ayyi makəɖ gəl à ahən

⁷ Tisik, deda gay lèw gami uwana la tetəvi anja Sufəl la tsəh, masla adəh sləray anja la lèw tekula. Anu səla, anu azlaməna masləlay anja anja. Masla adəpəh à akul gesina lakəl gulo. ⁸ Kà uwaga à uwana gəsləl à akul à awtəy kà masla mapəh à akul gay gami, nɖaha kà masla madzərədəhakulla babay. ⁹ Onesəm, deda gay lèw gami ada à awtəy atə səla. Masla babay anəfa Yesu Kristu la lèw tekula, masla, tsəhay ankul. Atə səla nna tadəpəh à akul azlatatak uwana ada à vok la abanay.

¹⁰ Arəstarkus, uwana anu la danjay anu səla, adəfa à akul ala: 'Ayyi'. Mark dugumən anja Barnabas adəfa à akul ala 'Ayyi', babay. Baɖa tabəz à awtəy à slaka ankul kà, kəsaw atà la ahàl səla. Dagay uwarə gədapəh à akul uwaga. ¹¹ Yesu uwana tazaləl ala Yustus adəhakulla 'Ayyi' bay, azla Yahudiya makər uwaga pəra, à uwana məɖəh sləray anina la abanay kà anja makoray Zəzagəla. Atə la uwana tadzərədəhəgəla kaykay.

¹² Epafəras, uwana tsəhay ankul adəhakulla 'Ayyi' babay, masla kà, masla sləray anja Yesu Kristu. Koksikoksi adav kuɖa à Zəzagəla kà ankul, kà akul anja madz à ahən lela, kà akul anja magay azlazil la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh, nɖaha kà akul anja masəl uwana akəsə à Zəzagəla à gəl

ndzer. ¹³ Haday, gəsəl kà, masla as ngərpa la sləray la abà kà akul, ngaha kà azla Lawodikiya, ngaha kà azla Hiyerapoləs bay. ¹⁴ Luka, dokwtar uwana məwoya, atà la Demas tafahakulla: 'Ayyi'.

¹⁵ 'Ayyi', gòdàw à azladza la Lawodikiya. 'Ayyi', gòdàw à Nimfa, ngaha la azlaməna madiṅal gəl à vok uwana tahamàhàh gay à vok la mtəga aṅha, kà ahàl gulo.

¹⁶ Baṅa kadadzeṅaw wakità uwanay kà, slèlàw à azlaməna madiṅal gəl à vok la Lawodikiya, kà atà aṅa madzeṅay babay. Ngaha atà azla Lawodikiya bay tasləl à akul à waṅ wakità uwana gətsetser à àtə kà, akul aṅa madzeṅay suwaṅ. ¹⁷ Gòdàw à Arsip kà: 'Wad' vok à uda kà madəv sləray uwana à gay Sufəl Yesu Kristu afal à ahàl.'

¹⁸ Gi Pol, la ahàl gulo la uwana gətsetseray kà madàhakulla 'Ayyi' la abanay. Avika akul aw kà gi la daṅay.

Zəzagəla apis à akul gay à vok.

MATERA ANA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA TESALONIKI Première Lettre de Paul aux Thessaloniens

¹ Gi Pol la uwana gøtsetser wakità uwanay, anu la Silas ñgaha la Timo-tawus bay. Møtsetser à maham à ahøj møna gay Zøzagøla la Tesaloniki, uwana azlaañja Zøzagøla Baba, ñgaha anja Suføl Yesu Kristu. Zøzagøla apis à akul gay à vok la lapiya añha.

Madinjal gøl à vok anja azla Tesaloniki

² Koksikoksi, 'Kikay', mægød à Zøzagøla la matsal akul à gay la madøv kuða gami la abà babay. ³ Baña mødøv kuða à Zøzagøla Baba gami, mødzugw à madfah sløray ankul, uwana kadahàwwàn, kà uwana kadiñaw gøl à Yesu Kristu à vok la sløray dzanjdzanğa, kà uwana kawoyaw masla la mawad vok à uda ankul la abà lela la Suføl Yesu Kristu. ⁴ Kiya uwaga akul azladede, møsøl kà, Zøzagøla awoya akul, ñgaha atsatsàmànì akul, kà akul anja magay azladza añha. ⁵ Hadfay, mok uwana mözàkulla gay marabøn, uwaga apakà gay deyday pøra aw. Ama Zøzagøla apèhla ndzøda añha ala la gay uwaga, la mazlak anu anja Masasøfok tsikasla, ñgaha la uwana møsøl kà gay gami kà ndzer. Kasølaw madz à ahøj gami, à mok uwana mødza à ahøj la tataka ankul la abà. Mødfahà uwaga kà, kà mazlak akul. ⁶ Akul, kanøfaw madz à ahøj gami, ñgaha la anja Suføl Yesu babay, kasaw ñgørpø mønğa kà gay uwaga, ama kakèsaw gay anja Zøzagøla la løv ankul la tsøh la marabay uwana Masasøfok tsikasla avà à akul. ⁷ La kità kà, akul kapakaw maftsa vok anja azlamøna madinjal gøl à vok la kutso Makeduniya, la kutso Akayya gesina. ⁸ Kà akul la uwana, gay anja Zøzagøla atsøn ala la slaka gesina, la Makeduniya ñgaha la Akayya pøra aw. Azladza gesina tasøl gay madinjal gøl à Zøzagøla à vok ankul. Kiya uwaga kà, mønøkudà à mapøh gay uwanay aya aw. ⁹ Atà tapøh à anu gay manønla anu ankul, la uwana kakwesàwkà azlamazlazlay, kà akul anja manøf Zøzagøla uwana la sifa ñgaha dziriga, ¹⁰ la makud mas à ahøj anja Kona anja la zagøla. Yesu uwana Zøzagøla awulla à uda la mamøtsay, masla adatøf anu la mapak løv anja Zøzagøla la vuf seriya, uwana adasa à waj.

2

Sløray uwana Pol adfahøj la Tesaloniki

¹ Azladede, sèlaw kà madz à ahøj gami la slaka ankul kà deyday aw, kà uwana kakèsaw gay marabøn. ² Mok uwana møløg mabøz mtøga ankul kà, azlamøna møzam gami tatørøb anu mønğa la matsøk anu magøfahay à gøl la Filipiya. Akul kà, kasølaw uwaga babay. Mok uwana mødabøz à slaka ankul la Tesaloniki kà, azlamøna møzam gami la ahøj babay. Ama Zøzagøla adzørfða anu à uda, kà anu anja mapøh à akul gay marabøn añha. ³ Møpøhla à azladza kà tetøvi delga kà manøfay, møpøh fida aw ñgaha møpøh mawisiga aw. Møpapatà azladza babay aw. ⁴ Ama møpøh kà gay uwana Zøzagøla apøh à anu à ahøl, kà anja mapøhay à azladza

përa. Kà uwana mok uwana Zëzagëla agùr anu, akès anu ndzer, ñgaha avà à anu maz gay marabëñ. Mëyah kà anu aña mahëday à azladza à adi aw, ama à Zëzagëla à adi, masla uwana asël madzugway aña lëv gami. ⁵ La lela kasëlaw kà, mëpëh gay aña mavavar akul, ñgaha gay aña mayàh tatak la slaka ankul aw, Zëzagëla à masla masëlay. ⁶ Mëyah maslëkaw anu aña azladza aw, mëyah maslëkaw anu ankul aw, amiyaka aña azladza anik aw. ⁷ Mëslàla vok aña mapëhla gël gami ala kà anu azlamagolga, kà uwana anu azlamëna maslëlay aña Yesu Kristu nëma, ama mëdzùgw kiya uwaga aw. Mëfà à akul slëm bokuba iyà, uwana af slëm à azlabëza anja. ⁸ Kiya uwaga la mawoy akul gami kà, mëgà nekwa aña mazakulla, kà gay marabëñ aña Zëzagëla përa aw, ama sifa gami babay kà mëvà à akul, kà uwana kagaw azlabëza gay lëv gami. ⁹ Haday azladede, kasëlaw la mok uwana mëzakulla gay marabëñ kà, mëyahà vok la slëray zlazladfaga uwana la abà mëfahàhàñ mahënay la mavakay kà, kà anu aña maf mahanay à azlamëna gay Zëzagëla à gël aw.

¹⁰ Iyay zlà, akul azlamëna madinjal gël à vok kasëlaw, ñgaha Zëzagëla asël uwaga babay: Maday gami la tataka ankul la abà kà delga, tërta, ñgaha sëtaka. Dza la ahëñ aslëha à anu à vok lakël anja aw. ¹¹ Kasëlaw kà mëfahàkullàñ bokuba uwana baba adëhëñ à azlabëza anja. ¹² Ama mëdëv akul kudfa koksikoksi, kà akul aña maday bokuba uwana akës à Zëzagëla à gël. Zëzagëla uwana azalà akul, kà akul aña mad à makoray anja à abà, ñgaha à mazlëbay anja à abà.

¹³ Kikay, mëgodf à Zëzagëla koksikoksi babay, kà uwana mok uwana katsënàw gay Zëzagëla, uwana mëzakullàñ, kakësàw uwaga bokuba gay aña azladza aw, ama bokuba gay Zëzagëla. Uwaga ndzer, gay Zëzagëla, uwana adfahà slëray la tataka ankul la abà, akul azlamëna madinjal gël à vok. ¹⁴ Uwana apakà vok la maham à ahëñ mëna gay Zëzagëla la kutso Yahudiya, uwaga apakà vok la akul bay, akul azladede kabàsàw matërëbay bokuba uwana tasà la ahàl aña tsëhay anjatà, azla Yahudiya bay. ¹⁵ Kiya uwaga azladza uwaga takëdf Sufël Yesu, ñgaha la azladza uwana tapàh gay Zëzagëla à azladza uwarà, atà bay tatërëbà anu, kiya uwaga tahëdf à Zëzagëla à adi aw, atà kà azlamëna mëzam aña azladza gesina. ¹⁶ Gay gà la uwaga tayàh madëdf anu gay à ahëñ, kà anu aña maz gay mabëlay à azladza uwana tasël Zëzagëla aw, gay gà la uwaga tsakana anjatà adahën ala, seriya aña Zëzagëla abëz atà.

Pol ayah manëñ azla Tesaloniki aya

¹⁷ Azladede, mok uwana mëvahà vok ala anina kà, gël gami adà akul à tsëh, kà manëñ ankul. Mëdà anjami përa, ama gël gami agëdf à akul à tsëh. ¹⁸ Mëyah mawul à slaka ankul aya. Gi Pol la gël gulo gëyàh tetëvi anuvaw kà mad à awtày, ama seteni adëdf gi gay à ahëñ. ¹⁹ Mëdzugway kà lakël ankul, akul azlamëna madinjal gël à Zëzagëla uwana à vok kadzërëfàhàwanula, ñgaha apëhanula kà gay marabëñ kà la ndzëfa. Akul bay kà, akul la tataka aña azladza uwaga la abà. Akul la uwana karàbàw lëv gami babay. Akul la uwana kapëhàwla ala, kà slëray gami kà delga à uwana mëdzà à ahëñ hahalakanna, kà masla la huma aña Sufël gami Yesu, la kaslà uwana adàsa à ahëñ. ²⁰ La haday gà kà akul la uwana kavàw anu madz à ahëñ la hahalakanna ñgaha la marabay.

3

Mawoyəñ asal magodʻay: Mas ɲgərpa kà aña azladedə

¹ La kiya uwaga kà, gəl akàdʻ anu à vok, kà uwana məbəzà à wakità aɲkul aw. Gay gà la uwaga, məslàla vok aña mabasiɲ aw, maslà mədzùgw aña masləl akul Timotawus à awtày à slaka aɲkul, ɲgaha anu aña madz à ahəɲ la Atena disa. ² Kiya uwaga məsləl akul deda gami Timotawus à awtày, uwana mədàh sləray aña Zəzagəla la slaka gə anina, kà uwana anu məziɲ gay marabəɲ lakəl aña Yesu Kristu la slaka gə. Kiya uwaga məsləlla akul à awtày kà masla aña madzərəfàh akul à uda la madiɲal gəl à vok la abà. ³ ɲgaha kà dza aɲkul aña mawul à lig, kà ɲgərpa aw. Kà uwana uwaga kà, agay tatak gami, anu azlaməna manəfay bay. ⁴ Ndzer, mok uwana mələg la tataka aɲkul la abà kà, məpəh à akul gay aña ɲgərpa uwaga à vok à abà dagay uwarà, lagwa kà masla gə la uwaga adabəza akul. Sələw la lela! ⁵ Gay gà la uwaga à uwana, məslàla vok aña mabasiɲ aya aw, à uwana məsləl Timotawus à awtày kà masələy lakəl aña madiɲal gəl à vok aɲkul, ɲgaha kà gi aña masələy babay. Guba azà à gi kà seteni aña madukw akul à ahəɲ, ɲgaha sləray gami aña mapakay deydəy.

Ləv gami adatas ala, kà uwana akul la tetəvi delga la ama

⁶ Kay, ama lagonay kà Timotawus adawul à waɲ, adaraba à anu ləv, la gay madiɲal gəl à vok aɲkul, la masal aɲkul uwana kapəhàwla ala. Agodʻ à anu kà, kadzugwaw kà lakəl gami koksikoksi, asa à akul manəɲ anu bokuba uwana asa à anu manəɲ akul. ⁷ Hafay azladedə, mədzà à ahəɲ la iyaw tugwi la adi mənɲga, ama à mok uwana mədatsən gay aɲkul kà, kadiɲaw gəl à Yesu à vok kà adzərəfàh anu à uda. ⁸ Lagonay kà, bə uwana akul la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh kà, ləv gami adatasl ala adagay. ⁹ Iyay zlà, madəv kudə gesina la kikay uwana məgodʻ à Zəzagəla kà aɲkul ma asla takay? Mədəval kudə kà marabay mənɲga uwana karàbaw anu la huma aɲha. ¹⁰ La mok uwana mədəv kudə mahənyə la mavakay kà, kà masla aña mav à anu tetəvi aña mad manəɲ akul à gay. Asa à anu kà anu mətapakulla gay uwana aləg à akul, à gay aña matapla la madiɲal gəl à vok la abà.

¹¹ Gay gà la uwaga mədəv, kudə à Zəzagəla Baba gami la Sufəl gami Yesu, kà atà aña mapəzl anu tetəvi aña mad à awtày kà manəɲ akul à gay. ¹² Delga kà Sufəl azigən mawoy vok aɲkul, ɲgaha kawoyaw azladza gesina kalkal bokuba uwana məwoya akul. ¹³ Kiya uwaga masla adàvə à akul ndzəfə à ləv aɲkul à tsəh, kà akul kadəgaw sətaka la huma Zəzagəla Baba, la mok uwana Sufəl Yesu adawul à waɲ à gudəɲ à vok la azlaaɲha.

4

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹ ɲgaha zlà, azladedə, aganay gay uwana atəm kà anu à ahəɲ aya aña mapəhakulla. Mok uwana anu la slaka aɲkul kà, katapawla gay maday dziriga uwana akəs à Zəzagəla à gəl la slaka gami, kà kiya uwaga la uwana kadəhàwwàɲ. Lagonay kà, gədəv akul kudə: 'Kamkam', gəgodʻ à akul la sləm aña Sufəl gami Yesu, kà akul aña mad à huma à gay koksikoksi la manəfay la abà aya. ² Mədatapakulla tatak uwana mətəpla la slaka Sufəl Yesu lagwa zlà, ɲgaha babay kà kadasələw adagay ³Uwana asa à Zəzagəla

kà, delga kà akul aña magay sətaka, ɲgaha akul aña makəs gəl aɲkul kà mabila. ⁴ Gay gà la uwaga gəgod à akul gesina: ‘Tsənàw vok à gay la azlamis aɲkul. Baña katsənaw vok à gay kà, kagaw sətaka la tetəvi aña Zəzagəla la ama, ɲgaha azladza tatsəf akul gay à tsəh aw. ⁵ Kà uwana baña kadzaw à ahəj la mabila la abà kà, kapakaw bokuba azladza uwana tasəl Zəzagəla aw.’ ⁶ Tsa bà kiya uwaga kà, dza adaha tsakana à masla magay aña à vok lakəl aña azlamis aw, kà uwana ndzer, kasəlaw kà, Zəzagəla adah seriya à tsəhay dza uwaga à gəl, kà uwana mədapəh à akul à vok à abà lakəl aña uwaga. ⁷ Zəzagəla azalà anu à mabila à abà aw, ama aña madz à ahəj la sətaka la abà. ⁸ Gay gà la uwaga, azladza uwana takweska la mapəsew gay uwanay kà, takweska kà dza aw, ama takweska kà Zəzagəla, uwana avà à akul Masasədok tsikaslaga aña.

⁹ Azladedə, baña lakəl aña mawoy vok kà, anu la gay aña matseser à akul, akul azlaməna madiɲal gəl à vok, aw, kà uwana Zəzagəla adapəhakulla tsəhay tetəvi uwaga adagay. ¹⁰ Iyay ndzer, kiya uwaga la uwana kadahəwwəɲ à azlaməna madiɲal gəl à vok la kutso Makeduniya gesina. Ama akul kà, ‘Duwəwla uwanay aya’, məgod à akul azladedə. ¹¹ La kità kà akul kà, yəhəw madz à ahəj la lapiya la abà, fəw gəl à uwana kanawkuɖa aña, kà akul aña madzadzər gəl aɲkul, bokuba uwana məpəh à akul à vok à abà uwarà. ¹² ɲgaha baña akul azlaməna gay Zəzagəla kà, dahəwwəɲ kiya uwanay, kà azladza uwana la uda tasəl Zəzagəla aw, tadəkəs gay aɲkul, ɲgaha kà akul aña mahan dza anik aw.

Kaslà mawul à waɲ aña Sufəl Yesu

¹³ Azladedə, asa à anu kà kasəlaw azlatatak lakəl aña azlauwana tamatsay, kà akul kagaw la mazaw la gəl la abà aw, bokuba azladza anik uwana tasəl gay lakəl aña mawul à uda aña Yesu aw. ¹⁴ Ama anu kà məsəl kà Yesu aməts, ɲgaha Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, kiya uwaga babay məsəl kà azlauwana taməts à tetəvi aña à tsəh kà, Zəzagəla adəwulla atà à uda la mamətsay babay, ɲgaha adəhama atà gay à vok la Yesu. ¹⁵ Anu uwana mələg la sifa dadəɲ, à mok uwana Sufəl Yesu adəwul à waɲ kà, azladza uwana taməts à madiɲal gəl à vok à abà kà, tadətsəvka magagamay la Yesu kà anu. Haday, gay uwaga gəpəh à akul lagonay kà, gay uwana asà à waɲ la slaka Sufəl.

¹⁶ Kiya uwaga la mavakay uwatà, mədətsən masləh məl aña dza uwana akoray, kuda aña sufəl aña azlamalika, la mahohumay aña mazlazliɲ aña Zəzagəla, ɲgaha Sufəl gami Yesu Kristu la gəl aña adasa à ahəj la zagəla. ɲgaha teraɲa azlauwana taməts à madiɲal gəl à vok à abà tadətsəv vok à uda la mamətsay. ¹⁷ ɲgaha la lig la ahəj, anu uwana mələg la sifa aya la mok uwaga, Zəzagəla adəhəl anu à habaga à abà, kà anu aña magagamay la Sufəl Yesu à tataka zagəla à abà. ɲgaha mədədzə à ahəj koksikoksi la masla. ¹⁸ La gay uwanay kà, taslahaw vok gay à ahəj kà akul à akul.

5

Madz à ahəj la adi

¹ Azladedə, lakəl aña mavakay baɲaw la kaslà aña azlatatak uwanay adəpaka vok kà, mənəkudə aña aña matseser à akul aw. ² Mavakay uwatà kà, akul la gəl aɲkul bay kà kasəlaw lela, kà uwana Sufəl adasa à ahəj la magorəh azladza, bokuba masla gəl, uwana atsa à waɲ la vəf.

³ Mok uwana azladza tadàgoday: ‘Gudəŋ à vok la lapiya, magogutsay la ahəŋ aw’, tadàgoday. Katskats la mok uwaga la uwana matəɾəbay mənŋa adàdzəka à vok, bokuba mis uwana huf bəzi agur à ahəŋ. Nŋaha azladza tadətəfay la uwaga la abà dƒikidiki aw.

⁴ Azladedə, à aŋkul kà, akul azlamələk aŋa gay uwanay aw. La kità kà, mavakay uwatà adəgərəh akul bokuba masla à gəl uwana agorəh azladza aw. ⁵ Gesina aŋkul, akul azlaməna maday la ufaka aŋa mavakay la abà, awkà anu azlaməna maday la mələs aŋa vəd la abà aw.

⁶ Tsa baŋa kiya uwanay kà, mədzehal bokuba aŋa azladza anik uwana tasəl gay uwanay aw aw, ama say mədza à ahəŋ la adi la manəŋla gəl gami.

⁷ Iyay zlà, la vuƒ la uwana azladza tadzehal aw takay? Nŋaha aya kà, guzu akəd atà la vəd bay. ⁸ Ama anu kà, anu azladza aŋa vəd aw, anu azlaməna aŋa mavakay, kà uwaga say mənəŋla vok gami, mədɔw madiŋal gəl à vok la mawoyəŋ bokuba slarapay. Məf manewəŋ aŋa mabəlay gami à gəl, bokuba huməz gəl. ⁹ Mədzugw lela, Zəzagəla afà à anu à ahəŋ, kà anu aŋa matap nŋəɾpa aŋa mapak ləv aŋha aw. Ama kà anu aŋa mabəlay, kà à ahəl aŋa Sufəl Yesu uwana mafal dzakwa à gəl gə. ¹⁰ Masla aməts kà anu. La mok uwana adəwul à waŋ baŋa anu la sifa, amiyaka baŋa mədamatsay kà anu aŋa madz à ahəŋ la sifa la masla. ¹¹ Kà uwaga ndzərədàhəw vok ala, taslahaw vok gay à ahəŋ bokuba uwana kadàhàhəwəŋ.

Gay makəd gəl à ahəŋ

¹² Azladedə azlauwana Sufəl Zəzagəla apakatàla kà azlaməŋga lakəl aŋkul kà aŋa matapakulla sləray kà, sləkàwəw atà, la makəs atà gay la ahəl ala. ¹³ Sləkàwəw atà, nŋaha pəhəwatàla mawoy atà aŋkul, kà sləray mənŋa uwana tadəhəŋ, tsənəw vok gay kà akul à akul.

¹⁴ Azladedə, kamkam, sləhəw məl à azlaməna mas à gəl, kà atà aŋa madàh sləray, ndzərədàhəw azlaməna guba gə ala, nŋaha zləkəw azlaməna kokufa ndzəfa, basəwəwəŋ azladza gesina. ¹⁵ Dəhəw hanjəli kà akul aŋa mawulla matsak vok mawisiga à adi koksikoksi aw, yəhəw madz à ahəŋ la delga la abà kà akul à akul, nŋaha la azladza à uda babay.

¹⁶ ‘Rəbəw koksikoksi!’ ¹⁷ Dəwəw kuƒa à Zəzagəla kokufa masakal.’ ¹⁸ ‘Kikay’, məgəƒ à Zəzagəla kà kəla tatak uwana avà à anu gesina. Aganay tatak uwana sifa gami la abà, anu azladza aŋa Yesu Kristu.

¹⁹ ‘Kadəƒaw gay à Masasəƒok Zəzagəla à ahəŋ aŋa madàh sləray aw. ²⁰ Kapəsewaw gay aŋa azladza, uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəl aŋa mapàh à azladza aw. ²¹ Ama mədzəƒaw nərəzəw lela, kəsəw kà uwana la tetəvi aŋa Zəzagəla la ama.’ ²² Nŋaha nənəwla gəl aŋkul lakəl aŋa tatak mawisiga gesina.

²³ Zəzagəla uwana avà à anu lapiya aŋəŋ akul sətaka. Nŋaha kà Zəzagəla aŋəŋla vok aŋkul gesina, masasəƒok aŋkul, sifa aŋkul la sləb vok aŋkul gesina kà aŋa kaslə uwana Sufəl Yesu Kristu adəwul à waŋ kà kadəgaw kokufa tsakana. ²⁴ Zəzagəla uwana azlal akul kà akul aŋa magay azlaaŋha, adəha uwaga kà aŋa magəƒ gay aŋha à afik.

Ayyi makəd gəl à ahəŋ

²⁵ ‘Dəwəw kuƒa kà aŋami, azladedə.’ ²⁶ ‘Ayyi’, gəgəƒ à azladedə gesina. ²⁷ ‘Kamkam’, gəgəƒ à akul la sləm aŋa Sufəl kà. ‘Dzənəw wakitə uwanay la huma aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok gesina.’

²⁸ Vok mahamay aña Sufəl gami Yesu Kristu agay la akul.

MASƏLA AŇA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À AZLA TESALONIKI Deuxième Lettre de Paul aux Thessaloniens

Ayyi

¹ Gi Pol la uwana gøtsetser wakità uwanay, anu la Silas ŋgaha la Timotawus bay. Møtsetser à maham à ahøŋ mønə gay Zəzagəla la gudøŋ Tesaloniki, uwana azlaaŋə Zəzagəla Baba, ŋgaha aŋə Sufəl Yesu Kristu.

² Zəzagəla Baba la Sufəl Yesu Kristu tapis à akul gay à vok, la lapiya.

Aganay seriya uwana adàpaka vok

la kaslà uwana Yesu adàsa à waŋ

³ Azladedə, 'Kikay', məgød à Zəzagəla kà akul koksikoksi, mədəfəh uwaga ndzer, kà uwana madiŋəl gəl à vok aŋkul, uwana kadiŋawwal gəl à vok, adàla silih mønəŋə, ŋgaha mawoy vok aŋkul uwana kawoyaw vok ada à huma à gay. ⁴ Gay gə la uwaga, baŋə anu la huma à azlaməna gay Zəzagəla anik kà, hahalakanna à gəy ləv gami, kà uwana amiyaka azladza tasa à akul ŋgərpa, tapəsew akul kà, kabasawwan, katsizllaw à delga à afik, ŋgaha kadiŋawwal gəl à vok, amiyaka la matərəbəy uwaga la abà gesina.

⁵ Azlatatak uwanay gesina apəhanula, kà Zəzagəla adədəfəh seriya la dziriga. Kasaw ŋgərpa kà makoray Zəzagəla, la uwaga la uwana adəzlayla akul aŋə mad à slaka makor gəl à abà. ⁶ Ndzer, Zəzagəla adəgød dziriga à afik. Bokuba magødəy, adətərəb azladza uwana tatərəb akul suwan.

⁷ Lagonay kà kasaw ŋgərpa, ama Zəzagəla adəzəb akul ŋgərpa lakəl ala, amiyaka anu babay. Adədəfəh uwaga la vuđ uwana Sufəl Yesu adàsa à ahøŋ la zagəla, la azlamalika aŋə, uwana tazləb masla. ⁸ Kiya uwaga Sufəl gami Yesu adàsa à ahøŋ la magol akəl la abà, kà madədəfəhla seriya à azladza uwana à gəl tapəsew Zəzagəla, ŋgaha azlauwana à gəl takweska gay marabəŋ lakəl aŋə. ⁹ La abatà la uwana tadədəfəh à atə seriya dzaŋdzaŋə à gəl, tuwiz tadənəŋ huđ adi aŋə Zəzagəla tetuwa, amiyaka mazləbəy, ŋgaha la ndzəda aŋə aw.* ¹⁰ Uwaga adəpaka vok la mavakay uwatə, adàsa à waŋ kà, kà masləkaway aŋə azladza aŋə, azlaməna madiŋəl gəl à vok tadawoy masla. Akul bay kadəgaw la atə, kà uwana kadiŋawwal gəl à gay gami uwana à vok, məpəh à akul.

¹¹ Gay gə la uwaga mədəv kuđə koksikoksi kà aŋkul. 'Kamkam', məgød à Zəzagəla gami, kà mapakakulla sətaka, kà akul aŋə madz à ahøŋ la sifa uwana azalə akul, ŋgaha ahən sləray aŋə madiŋəl gəl à vok aŋkul ala, mənəval kà masla aŋə mazlak à akul la maslay aŋə. ¹² La kiya uwaga kà, sləm aŋə Sufəl gami Yesu adəgay masləkaway gə la slaka aŋkul, ŋgaha akul kadəgaw masləkaway gə kà masla. Uwaga gesina adəpaka vok kà vok mahamay aŋə Zəzagəla, ŋgaha la Sufəl gami Yesu.

2

Gay lakəl aŋə masla məzam aŋə Zəzagəla

* 1:9 1.9 Yesayya 2.10

¹ Azladede, gəpəh à akul lakəl aña mavakay aña mas à wañ aña Sufəl gami Yesu, ñgaha la maham gay à vok gami la slaka aña. 'Kamkam', məgof à akul azladede, ² kiya uwaga kà baña dza adəgof à akul kà, afats mas à wañ aña Sufəl kà adəslay kà, gəl adəkaf akul à vok katskats aw, guba adəkəs akul babay aw. Zlahaw, dza adəpəhla uwaga ala bokuba gay aña azladza uwana Zəzagəla apəh à atə gay à ahəl aña mapəh à azladza anik, banjaw aza akul gay Zəzagəla, banjaw agof à akul kà anu la uwana mətsetsər uwaga. ³ Amiyaka la kakay mañ kà, kasakaw dza apapatakula gay aw. Kà uwana mavakay uwaga adəsa à wañ kiya uwaga pəra aw. Say azladza tadəzigən gəl aña təkəl lakəl aña Zəzagəla dadən, ñgaha masla məzam uwana masla kà aña mazila tetuwa, adəpəhla vok ala. ⁴ Masla kà kəla tatak uwana azladza tanəfay la masləkaway kà, adədəfal gay à ahəñ amiyaka à Zəzagəla, la tatak uwana tasləkaway gesina kà adədəfal gay à ahəñ. Adəzigən gəl aña lakəl aña tatak gesina, adəday kà madz à ahəñ la məñ gəy Zəzagəla la aku. La abatà kà: 'Gi la uwana gi Zəzagəla', adəgofay.*

⁵ Awul akul à gəl à uwana gəpəh à akul uwaga gesina, à mok uwana gələg la tataka aña kul la abə aw ay? ⁶ Kà uwana lagonay kà, tatak anik la ahəñ adədəfal gay à ahəñ kà mas à wañ. Kasəlaw uwana adədəfal gay à ahəñ: Kà uwana baña kaslə aña adəslay kà, masla məzam uwaga adəpəhla gəl aña ala. ⁷ Iyay, lagonay ndzəfa aña mazingəñ gəl uwaga adəfəh sləray la slaka azladza, mətəsən tatak uwaga kà la mapəhanula aña Zəzagəla. Ama tatak uwaga kà apaka vok la dazuwaya aw, say baña dza uwana adzala à ama, az vok aña la uwana adəbəza tetəvi. ⁸ La lig aña uwaga la ahəñ kà, masla məzam uwaga adəpəhla vok ala. La vudf uwana Sufəl Yesu adəsa à ahəñ la mazləbay aña, adəkəday la afad gay aña, adəziñ ala la mapəhla vok aña ala la abə.* ⁹ Masla məzam uwaga adəsa à wañ la ndzəfa aña seteni, adəfəhəh azlatsəhay sləray mavaləh ləv à azladza à gay anik anik, ñgaha la azlanadzipo fida gə. ¹⁰ Adəpapatah azlamazehlaga gesina, la azlagay la azlasləray mawisiga aña anik anik gesina. Tadəzehla, kà uwana takweska gay marabəñ, uwana naka abəl atə, la uwaga takweska dziriga. ¹¹ Gay gə la uwaga, Zəzagəla la gəl aña adəvə à atə ndzəfa, kà atə aña madiñal gəl à fida uwaga à vok. ¹² Kiya uwaga kəla dza uwana adiñ gəl à dziriga à vok aw, ama arab la mawisiga la abə, Zəzagəla adəfəhalla seriya à gəl.

Zəzagəla atsatsəmàni akul kà magay azlaaña

¹³ Say 'Kikay', məgof à Zəzagəla koksikoksi lakəl aña kul azladede. Zəzagəla awoya akul, atsatsəmàni akul kà dagay madzəka gudəñ à vok kà aña mabəl akul. Kabələw kà la Masasəfok aña, uwana apəkakulla kà azladza aña, ñgaha kabələw kà, kà uwana kakəsəw dziriga babay. ¹⁴ Zəzagəla azalə akul à uwaga à abə la gay marabəñ uwana məzakulanə. Azalə akul kà akul aña magay la mazləbay, uwana Sufəl gami Yesu Kristu agə la abə la gəl aña. ¹⁵ Tsa baña kiya uwaga kà, azladede, wəfəw vok à uda la gay Zəzagəla la abə. Kiya uwaga kəsəwwəñ la ləv azlatatak uwana mətəpakulla amiyaka uwana mətəpakulla la gay amiyaka uwana mətsetser à akul matsetseray.

* 2:4 2.4 Daniyel 11.36; Hezəkiyel 28.2   * 2:8 2.8 Yesayya 11.4

¹⁶ Sufəl gami Yesu Kristu la gəl aŋha, ŋgaha Zəzagəla Baba uwana tawoya anu, tapis à anu gay à vok, ŋgaha tavà à anu ndzəda, kà anu aŋa manəfay kà uwana delga pəra, la mapəhay kà uwana dziriga pəra. ¹⁷ La vok mahamay aŋha, adzərədākulla koksikoksi, ŋgaha masla azlaka akul aŋa maf manewəŋ à tatak uwana à afik adàsa à ahəŋ.

3

Dəvəw kudfa à Zəzagəla kà aŋami

¹ Ŋgaha zla, azladede, aganay à uwana atəm, kà anu à ahəŋ aya aŋa mapəh à akul: 'Dəvəw kudfa à Zəzagəla kà gay aŋha aŋa mad à huma à gay katskats, ŋgaha azladza aŋa masləkaway bokuba uwana apakà vok la tataka aŋkul la abà babay. ² Ŋgaha aya, dəvəw kudfa à Zəzagəla kà masla aŋa manəŋla anu, kà azlaməna madàh mawisiga la azlaməna makəsafər, kà uwana azladza gesina takəs dziriga aw!'

³ Ama Sufəl gami kà, masla kà dziriga, adədzərədāh akul à uda ŋgaha adənəŋla akul la azlamawisiga la abà. ⁴ Gay gə la uwaga kà, Sufəl gami avà à anu manewəŋ lakəl aŋkul babay, kà uwana məsəl kà, kadafahawwəŋ uwana məpəh à akul, bə la huma la gay bay kà, kadādafahaw uwaga.

⁵ Awoyaŋ kà Sufəl Zəzagəla, azlaka akul, kà akul aŋa mawoyəŋ kaykay, kà akul aŋa mabas matərəbəy bokuba uwana Yesu Kristu abasəŋ.

Makəs vok aŋa sləray

⁶ Azladede, 'Kamkam', məgod à akul la sləm aŋa Sufəl Yesu Kristu, kadzaw à ahəŋ la azlaməna masa la slaka gə aw, kà uwana takəs matapatla gami uwana məzətəŋ aw. ⁷ Haday, akul la gəl aŋkul kasələw madz à ahəŋ gami, uwana mədza à ahəŋ la tataka aŋkul la abà lela, nəfəw slaka asik gami, kà uwana anu azlaməna masa aw. ⁸ Kiya uwaga məzəw tatak may aŋa azladza deyday aw. Məyà vok məkəs aŋuf la adi ala mədahàhà sləray mahanay la mavakay, kà anu aŋa madzadzər gəl gami, ŋgaha kà anu maf mahanay à azlaməna gay Zəzagəla à gəl aw. ⁹ Ndzer, məslà mazlak anu aŋkul nəma. Ama mədahàhà kiya uwanay kà, kà akul aŋa manəfay madz à ahəŋ gami. ¹⁰ La dziriga kà, mok uwana mələg la tataka aŋkul la abà kà, məpəh à akul la dazuwaya kà, dza uwana asal sləray aw kà, azuw tatak may suwəŋ aw.

¹¹ Uwana məpəh à akul kiya uwanay kà, kà uwana mətəsenəŋ kà aŋuwaw la tataka aŋkul la abà kà azlaməna masa, tadfah sləray aŋatà aw, say mavalàh à gəy aŋa azladza anik à abà pəra. ¹² Tsəhay dza uwaga kà, gənav à akul, ŋgaha gəfaha à akul akur à lig la sləm aŋa Sufəl Yesu Kristu: 'Kà atà tadfah sləray aŋatà la tetəvi aŋha, kà atà aŋa madzadzər gəl aŋatà!'

¹³ Azladede, akul kà kayəw vok aŋa madàh delga dʒikidʒi aw. ¹⁴ Kiya uwaga baŋa dza akəs matapla gami, uwana mətəsetsər à akul à wakità uwanay à abà aw kà, dūwəwwalla à adi, kafawwal sləm aw, kà ziruwu aŋa makəsay. ¹⁵ Ama kanərozaw masla bokuba masla məzam aw, say kawullawla matsihila bokuba deda aŋkul.

Ayyi makəd gəl à ahəŋ

¹⁶ Sufəl, masla aŋa makor lapiya, avà à akul lapiya la kaslə gesina. A bə la mana beymi bay. Awoyaŋ kà Sufəl adza à ahəŋ la akul gesina.

¹⁷ Gi Pol, la uwana gətsetsèr wakità uwanay la ahàl gulo: ‘Ayyi’. Nèṅàwwàṅ bokuba uwana gəfà ahàl à wakità gulo uwana à afik gesina.

¹⁸ Mapis gay à vok aṅa Sufəl Yesu Kristu agay la akul gesina.

MATERA ANJA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TIMOTAWUS Première Lettre de Paul à Timoth'ee

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gøtsetser wakità uwanay, gi maslèlay anja Yesu Kristu, bokuba uwana asa à Zəzagəla Baba. Masla maβəl anu, ŋgaha la Yesu Kristu uwana məfa madzugway gami à masla à afik.

² A kak Timotawus, kak kona gulo dziriga, uwana la madiŋal gəl à vok la abà. Zəzagəla Baba gami, atà la Yesu Kristu Sufəl gami, tapis à ka gay à vok la mabasakan, ŋgaha la mav à ka lapiya.

Mahəl à ahəj kà azlamatapla uwana akəs vok aw

³ Uwana gənavà ka, à mok uwana gədà à kutso Makeduniya, 'Dzà à ahəj la Efesus', gəgəf à ka, kà uwana azladza tapàhla azlamatapla mawisiga ala la ahəj la abatà, ŋgaha kà asà à gi kà: 'Dzàw à ahəj', kagəf à atà. ⁴ Gəf à atà kà: 'Sàkàw mapəh azlagay anja azlababa ankul maviyaga, ŋgaha la azlawakità anja azlasləm anjatà deydayga. Kà uwana azlagay uwaga kà, tatsalla magazlay à wan deyday pəra, uwaga kà adàh sləray à Zəzagəla la uwana la abà, məsəl la madiŋal gəl à vok la abà aw. ⁵ Uwana akəs vok!' Kapəh à atà, kà tawoy azladza anik, ŋgaha la masal uwana asa à uda la ləv sətaka la tsəh, la madzugway delga, ŋgaha la madiŋal gəl à vok, uwana kaskas la tsəh aw. ⁶ Azladza anik tasàk à tetəvi dziriga la tsəh ala, ŋgaha tanəfa à azlatatak deydayga, kusoŋuga. ⁷ Tanərəz gəl anjatà kà kiya atà, kà azlaməna matapla azladza anik lakəl anja Zəzagəla. Ama tasəl uwana tapəhay aw, tasəl tatak uwana tawadfa gəl à afik aw.

⁸ Anu kà, məsəl kà mapəhay anja Zəzagəla kà delga, à baŋa dza adahla sləray bokuba uwana akəs vok. ⁹ Baŋa uwaga avika ka aw: Mapəhay kà tadfahəŋ kà anja azladza dziriga aw, ama kà anja azlaməna tsakana, la azlauwana tapəsew Zəzagəla, la azlauwana takəs gay Zəzagəla aw, la azlauwana takweska Zəzagəla, la azlauwana tadfah mawisiga, la azlauwana tavəl à Zəzagəla à ahəj lakəl à adi, la azlauwana takad azlababa anjatà la azlaiyà anjatà, ŋgaha la azlaməna makad dza gesina. ¹⁰ ŋgaha aya kà anja azlaməna à gəl gaw, la azlaməna matsatsəl vok kà atà kà atà zil zil, la azlaməna madaw dza ala, la azlaməna fida, la azlaməna mazaw mawadfa y fida gə, ŋgaha la azlaməna madàh tatak gesina uwana la tetəvi anja aw. ¹¹ Matapla uwanay kà, asà à uda kà la gay marabəŋ uwana la abà kafà à gi à ahəl, ŋgaha uwana lakəl anja Zəzagəla, uwana mazləbay gə, uwana barka gesina atsa à uda la masla la abà koksikoksi.

Kikay kà vok mahamay anja Zəzagəla

¹² 'Kikay', gəgəf à Sufəl gulo Yesu Kristu uwana ahəŋagəla la ndzəfa gesina kà anja sləray anja. 'Kikay', gəgəfal kà uwana anəŋ gi à adi, ŋgaha afà à gi à sləray anja à abà. ¹³ Kay, nəma kà, gəpəh mawisiga lakəl anja, dagay uwarà gədətərəbəŋ la matsəkəl magəfahay à gəl babay. Ama kà, vok ahamà à Zəzagəla kà gi, kà uwana mok uwatà kà, gi la madiŋal gəl à vok aw, ŋgaha bay kà, gəsəl uwana gəfahəŋ aw aya. ¹⁴ Sufəl gulo adapis

à gi gay à vok mən̄ga mən̄ga, ayyà agod̄ à gi, kà mav à gi madiṅal gəl à vok, ṅgaha la masal uwana ahamà à anu gay à vok la masla. ¹⁵ Aganay à gay uwana akəs vok kà azladza gesina takəsay: Yesu Kristu kà asà à waṅ à gudəṅ à vok kà maḃel azladza gesina uwana azlaməna tsakana. Gi la uwana gəḏūw à atà gesina la tsakana la tataka aṅatà la abà. ¹⁶ Uwaga à uwana, vok ahamà à Zəzagəla kà gi: Asal kà Yesu Kristu apəhla ala la gi la abà, kà gi la uwana gi masla tsakana kaykay. Mabasiṅ aṅha gesina uwana aḃehəṅ lakana kà, kà aṅa à huma à gay gesina babay, azlauwana tadiṅ gəl à masla à vok, tadàbəza sifa adəv à gay aw. ¹⁷ Zəzagəla la uwana Sufəl uwana amətsay aw, dza anəṅəṅ aw, masla kokudà gəl aṅha, la uwana maslay la masləkaway la mازلəḃay agay la masla aṅa koksikoksi. Amen.

¹⁸ Timotawus, kona gulo, gəpəh à ka gay uwanay à ahəl: Awul à ka à gəl à gay uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh lakəl aṅak uwarà. Gay aṅatà kà apakà ka tatak mapalla guvəl delga. ¹⁹ Kəsà madiṅal gəl à vok la madzugway delga. Ama azladza anik kà takweska manəf madzugway delga aṅatà, ṅgaha kà uwaga à uwana tadiṅ gəl à azlatatak dziriga à vok aya aw. ²⁰ La tataka aṅatà la abà Himene atà la Alekəsander la ahəṅ, uwana gəḃək atà à seteni à ahəl kà atà aṅa maguray, ṅgaha kà atà aṅa maḃəz tetəvi aṅa mawisiga lakəl aṅa Zəzagəla aya aw.

2

Matapla lakəl aṅa madəv kuḏa

¹ Teran̄a dadəṅ, gəfaha à akul akur à lig, kà akul aṅa manavay la slaka Zəzagəla la madəv kuḏa, la 'Kamkam', ṅgaha la 'Kikay' kà aṅa azladza gesina. ² Say madəv kuḏa kà aṅa azlaməṅ sufəl, ṅgaha kà aṅa azlaməna makoray gesina, kà anu aṅa madz à ahəṅ la titi la abà la lapiya, la manəḃ vok gami la Zəzagəla, la maday delga ṅgaha mawoyəṅ gə, kà la muwulla gəl à vədah la huma Zəzagəla, ³ aganay tatak uwana ahəḏ, ṅgaha akəs à Zəzagəla gami masla maḃel anu à gəl. ⁴ Asal kà azladza gesina taḃəlay, tatsa à waṅ kà masəl gay dziriga aṅha, ⁵ uwana apəh à azladza kà, kà Zəzagəla kà tekula pəra, ṅgaha masla masəl anu vok la Zəzagəla kà tekula pəra, uwaga kà Yesu Kristu, uwana apakà dza la sləḃ vok. ⁶ Uwana asà à waṅ, avà gəl aṅha, kà anu gesina aṅa magay azlaaṅha la makor gəl la abà. Kiya uwaga agəḏà madzugway aṅa Zəzagəla à afik la kaslā uwana Zəzagəla akəḏəv à ahəṅ, asal maḃel azladza gesina. ⁷ Kà uwaga à uwana Zəzagəla apakəgəla kà masləlay aṅha. Gi masla matapla à maham à ahəṅ dza, kà gi aṅa mazəh gay matsidəyga à azlauwana azla Yahudiya aw, kà atà tadiṅal gəl à vok. Gəpəhay kà dziriga, gəḏəh fida aw.

⁸ Asa à gi kà, kəla slaka gesina azladza tadəv kuḏa, tadziyla ahəl aṅatà à slaka Zəzagəla kà madəv kuḏa la ləv tekula, la kokudà mapak ləv ṅgaha la kokudà magazlay.

Azlamis la maham à ahəṅ mən̄a gay Zəzagəla la abà

⁹ Asa à gi babay kà azlamis taduw lukut uwana à vok akəsa à vok, la mazlayla kà vok, ṅgaha la mawulla gəl à vədah, awkà tadaha vok la zla-zladfa, la azlamatsaha à gəl dzadzakwaga aw, baṅaw la kəsaf sləm luwà-luwà gə, baṅaw la azlatatak bəḏfà anik anik, baṅaw la lukut uwana tsakalay aṅha mən̄ga aw. ¹⁰ Ama tatak uwana ahəḏ à atà kà, tadahla sləray dzəḃa aṅha səla aw gə. Azlamis uwana: 'Məkəs Zəzagəla' tagod̄ kà, say

tadfehəŋ kiya uwaga. ¹¹ Say azlamis takəs matapla la titi ŋgaha la mawulla gəl à vədah. ¹² Gəvə tetəvi à mis kà matapla banjaw aŋa makoray lakəl aŋa azlazil aw, say tadza à ahəŋ titi. ¹³ Kà uwana teraŋa kà taŋəl kà Adama dadàŋ, ŋgaha la lig la ahəŋ Hawwa.* ¹⁴ Ŋgaha aya kà, seteni apapàt kà Adama aw, ama apapàt kà mis. Kiya uwaga à uwana mis akweskà mapəhay aŋa Zəzagəla.* ¹⁵ Ama mis adàbəlay kà la mayyi bəzi, à banja awàd vok à uda la madinjal gəl à vok la abà, la masal, la tsikasla ŋgaha la mawulla gəl à vədah.

3

Azlamasiga aŋa maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla

¹ Aganay à gay uwana akəs vok: Banja dza ayàh kà masla aŋa magay masla manəŋla azlaməna manəfay anik kà, ayahani kà sləray delga gə. ² Masiga aŋa azlaanik kà, say agay kà dza uwana dza aslala vok aŋa matsəfal gay à tsəh aw kəla. Agay zil aŋa mis tekula, agay dza tələmmaga, agay masla makəs gəl aŋha, agay dza uwana sləm aŋha la ahəŋ, agay masla makəs azlaməlok dza la ahəl səla, agay masla masəl matapla à azlaanik babay. ³ Aga masla guzu aw, masla magazlay aw, ama aga kà masla mabasiŋ, agay masla gay banjaw masla mawoy sili aw. ⁴ Kəla kà, agay la maslay kà manəŋla huɸ gəy aŋha lela, agay masla mawulla hanjəli à azlabəza aŋha, kà atà aŋa matsən gay aŋha, ŋgaha kà atà aŋa mazləf masla. ⁵ Uwana gəpəh kiya uwanay kà: Kà uwana banja dza aslala vok aŋa makoray huɸ gəy aŋha aw, ma kakay aslala vok aŋa manəŋla maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla ma? ⁶ Dza mawga la madinjal gəl à vok la abà kà, kapakawwanj ala kà masiga la katskats aw, kà uwana banja mawga kà, zlahaw zlapay adal à gay, ŋgaha seriya atəfal à gəl bokuba aŋa seteni uwana aga. ⁷ Say agay mawoyəŋ gə la huma à azladza, uwana tasəl Zəzagəla aw babay, kà masla aŋa magay mapəseyaw gə aw, ŋgaha masla aŋa matəf à melkaw aŋa seteni à abà aw.

Azlaməna mazlakay la maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla la abà

⁸ Azlaməna mazlak maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla kà, say tagay mawoy atà gə, tagay azlaməna magolla dza la mas guzu aw, banjaw azlaməna mawoy sili la tetəvi mawisiga aw. ⁹ Say tatsizllay kà à dziriga aŋa madinjal gəl à vok uwana à afik, Zəzagəla apəhatàla, takəsay uwaga la madzugway dziriga la ləv tekula. ¹⁰ Kəla kà, say maham à ahəŋ anərəz atà dadəŋ suwan, à banja gay aga à atà la vok aw kəla, ŋgaha tada à sləray à abà. ¹¹ Azlamis aŋatà babay kà taga azlamis delga, taga azlaməna masàh gəl aw, taga azlatələmmaga, taga azladziriga la azlatatak gesina la abà. ¹² Say azlaməna mazlak à maham ahəŋ məna gay Zəzagəla, tagay la mis tekula tekula, tagay azlaməna manəŋla azlabəza aŋatà lela, la huɸ gəy aŋatà gesina. ¹³ Kà uwana banja tadàh sləray aŋatà kà tabəza gəl aŋatà la madz à ahəŋ lela la abà, ŋgaha tadəpəhay la magəfəŋ à afik aŋa madinjal gəl à vok, uwana anu la abà la maham gay à vok la Yesu Kristu.

Godega aŋa madinjal gəl à vok

¹⁴ Amiyaka gi la manewəŋ la abà kà mad à awtəy, kà manəŋ ka nekwa kà, gətsetser à ka wakità uwanay aya. ¹⁵ Kà uwana amiyaka gəda à

awtày katskats aw babay kà, wakità uwanay adàtapakalla madz à ahəŋ delga, lakəl aŋa huɖ gày aŋa Zəzagəla, uwana maham à ahəŋ məna gay Zəzagəla, uwana azlaaŋa Zəzagəla uwana la sifa. Maham à ahəŋ uwaga kà maŋuləv aŋa matapla dziriga. ¹⁶ La tetəvi aŋa matapla uwaga, Zəzagəla apəhlaŋ ala, ŋgaha apəhanula maday gami la tetəvi aŋha la tsəh.

Gay uwaga kà aduwa tatak gesina ndzer, uwaga lakəl aŋa dza, uwana apəhla vok ala, bokuba dza la sləb vok.

Masasəfok tsikasla apəhla masla ala, kà dza dziriga, ŋgaha azlamalika tanəŋəŋ.

Azladza tatsənəŋ mapəhay aŋha, tazàhà gay aŋha à azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, ŋgaha azladza gudəŋ à vok tadin gəl à masla à vok.

La lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, Zəzagəla azəb à zagəla à slaka mazləbay gə à abà.

4

Azlaməna matapla fida

¹ Masasəfok Zəzagəla apəhay la paraka kà, la makəɖ gəl à ahəŋ kà, azladza anik tadəsaka madiŋal gəl à vok la tsəh ala. Tadəsakay kà gay aŋa azlamasasəfok mavavar dza, la azlatatak uwana azlamasasəfok mawisiga, tapəhla ala. ² Azlaməna matapla uwaga kà, azlaməna magolla dza, à uwana tadəzah dza ala. Madzugway aŋatà kà mamatsay. ³ Azladza uwaga kà tadəvarah gay kà mazəb mis la mazuw azlatatak anik anik. Tekedika Zəzagəla adəhàhà azlatatak uwaga kà, kà azlaməna madiŋal gəl à vok, uwana tasəl dziriga aŋa mazuway. A baŋa: ‘Kikay’, tagodəl kà uwaga gesina kà, mawisiga aya aw. ⁴ Kà uwana dəwdəw tatak uwana Zəzagəla adəhəŋ kà delga. Tatak məzla gə la abà amiyaka tekula aw, ama say məbəza uwaga kà la ‘Kikay’, la magod à Zəzagəla. ⁵ Kà uwana gay Zəzagəla la madəv kuɖa gami la uwana taguwaga tsikasla.

Masla sləray dziriga aŋa Yesu Kristu

⁶ Baŋa katapla azlatatak uwanay à azladedə gami anik kà, kadəgay masla sləray dziriga aŋa Yesu Kristu, la uwaga kadəpəhla vok ala, kà kadzadzar vok la masasəfok dziriga aŋa madiŋal gəl à vok, ŋgaha la matapla dziriga uwana kanəfa gesina. ⁷ Ama matugway aŋa azladza deydayga, uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw kà, wùts ala. Nəŋla gəl aŋak la guba aŋa Zəzagəla la abà, la mawad vok à uda. ⁸ Makəs uwana asa à vok, kà la azlaslaka anik kà, akəs vok ŋuv ŋuv, ama mahoy guba aŋa Zəzagəla akəs vok kaykay, kà uwana uwaga kà adala anu à sifa à abà lagonay, ŋgaha bawbaw la huma la gay bay aya. ⁹ Uwaga la uwana gay makəs vok gə, à uwana naka kəla uwabeyuwi akəsay la ləv tekula. ¹⁰ Kà uwaga à uwana məɖfah sləray la mawadəh vok à uda, kà uwana məfa manewəŋ gami kà à Zəzagəla uwana à afik la sifa, kà masla məbəl kà kaykay, kà azladza uwana tadin gəl à masla à vok gesina.

¹¹ Sləhalla vok à azlaməna madiŋal gəl à vok tatak uwanay kà, tàpatàla uwaga lela. ¹² Kak bəzi dən nəma, ama kasak à dza apəsew ka aw. Gə la huma aŋa azlaməna madiŋal gəl à vok gesina la gay aŋak uwana la abà kapəhay, kà bokuba kak tetəvi aŋatà la maday aŋak la abà, la madz à ahəŋ aŋak la abà, la masal aŋak la abà, ŋgaha la madiŋal gəl à vok aŋak la abà gesina. ¹³ Wad vok à uda kà matapatàla kà uwana la wakità Zəzagəla

la abà la mapèh à atà gay matsidàyga, tsèràh à mok uwana gèdàda à awtày. ¹⁴ Kapèsew mavày anja Zèzagèla, uwana avà à ka la mabèkla ahàl à gèl anja azlamasiga, uwana tapèh à atà gay ahàl lakèl anja mavày, uwana kabèzal kà anja slèray, aw. ¹⁵ Fà slèm à slèray uwaga la tetèvi anja, kà uwabeyuwi anja manèh kà, kà kaday kà à huma à gay pèra. ¹⁶ Kèsà gèl anjak, fàhà hanjèli la matapla anjak babay. Baña kanèfa madfehèh delga kà, kadàbèlay, ngaha la azladza uwana tatsèb à ka slèm.

5

Maday anja azlamèna madiñal gèl à vok

¹ Iyay zlà, gègod à ka aya kà, kaslah mèl à makoz zil à gèl la ndzèda aw, ama kapèhal gay, kà bokuba uwana kapèh à baba anjak. Ngaha aya kaslèha vok à azlamèfega babay kà bokuba uwana kadfehèh à azladeda anja gèl anjak. ² Kès azlagèl mis babay, kà bokuba azlaiyà anjak, ngaha azlaiyaw mis babay, kà bokuba azladeda anjak dègam gè la lèw sètaka.

³ Fà slèm à azlamis kufda denjannga, slèkàw atà! ⁴ Ama kèla kà, baña mis kufda anik la bèzi amiyaka la bèzi anja bèzi anja bay kà, say asèl madàh slèray, manèfay anja la huma azlamèna huf gày anja, akès iyè anja la ahàl sèla, bañaw iyè madzidziga anja, kiya uwaga la uwana akès à Zèzagèla à gèl. ⁵ Mis kufda denjannga ndzer, uwana masla mafal slèm la ahèh aw, afà madzugway anja kà à Zèzagèla à afik pèra, asak à madèv kufda à Zèzagèla mavakay la mahanay aw, kà masla anja mazlakay. ⁶ Ama mis kufda, uwana adza à ahèh la matsidày la abà kà, masla kà bokuba mamètsay gè, amiyaka adagay la sifa anja lakana. ⁷ Maslà gè la uwaga à uwana kapèh à atà, kà dza anja mabèz atà à tsèh la gay anik anik la abà aw, kà maslèh à atà ala vok. ⁸ Baña dza afa à slèm à mayyi à tsèh ala anja baba anja aw, ngaha kaykay gè à mèna huf gày anja aw kà, masla kà akweska madiñal gèl à vok, masla kà njulèm dza uwana alèg madiñal gèl à vok.

⁹ Lagwa kà, katsetser slèm anja mis kufda à slèm anja azlamis kufda anik à adi la wakità la abà, kà say à baña adagay la mavay dzik mukwa dadàn. Ngaha bay kà, say baña adà à zil kà asik tekula à ahàl pèra. ¹⁰ Ngaha babay kà, say agay masèlay gè la azlaslèray delga uwana la abà, adfahàn, azigèna azlabèza anja la tetèvi delga la tsèh, ngaha akès azlamèlok dza uwana tasàh à mtèga anja la ahàl sèla, ngaha apalàh asik à azlamèna madiñal gèl à vok, ngaha à baña azlakàh à azlauwana la matèrèbay la abà, ngaha la madz à ahèh anja la abà kà, adfahàh kà say slèray delga pèra, kà tsètser slèm anja.

¹¹ Ama kweska matsetser slèm anja azlamis kufda mèfega à wakità anja slèm à afik, kà uwana la kaslà uwana madzugway anjatà adàda à zil à tsèh kà, tadàgola vok à tetèvi anja Kristu la tsèh ala kà mad à zil. ¹² Kiya uwaga kà, tadàgay azlamawisiga, kà mapèzl makès vok anjatà uwana ala la madiñal gèl à vok la abà. ¹³ Ngaha aya kà, tadàzah kaslà anjatà ala, kà madahay gày la gày. Ama uwana zlazladà kà: Tagay azlamèna gay zlawz-lazlaw, ngaha la mavalàh à gay uwana à abà, abèza kà atà aw aya, bokuba azlamavdzagogur, ngaha la azlagay uwana azlayla atà anja mapèhay aw, bay kà tapahay. ¹⁴ Kà uwaga à uwana gègod à ka: Asa à gi kà azlamis kufda mèfega kà tadah à zil, tayyàh bèza, ngaha taf slèm à huf gày anjatà

suwanj. Ngaha kà anu anja mav tetövi à masla mөzam gami, kà masla anja mapөh mawisiga lakөл gami aw. ¹⁵ Gөpөh kiya uwanay kà, kà uwana azlamis kudfa medfega la ahөj, tawulla à tetövi dziriga la tsөh ala kà manөf seteni. ¹⁶ Banja azlamis kudfa la ahөj la tsөhay anja mis madijal gөл à vok gä kà, say masla la uwana azlaka à atà. Awkà ayahla mazlakay anja maham à ahөj mөna gay Zөzagөla aw, kà uwana uwaga kà mahanay mөngga. Say maham à ahөj mөna gay Zөzagөla kà azlakay kà uwana dza anja la ahөj aw.

¹⁷ Azlamasiga uwana tanөjla maham à ahөj mөna gay Zөzagөla lela kà, azlayla à atà anja mabөz mazlөbay huf sөla, zlөbөw azlauwana taziñ gay Zөzagөla kaykay, la azlauwana tatapla tatak à azladza anik, ¹⁸ kà uwana wakità Zөzagөla agodf kà: Kafa zagoma à kokur uwana à gay à banja azlaf hi aw. Kà uwana masla slөray kà azlayla kà vok, abөza masik anja. ✧ ¹⁹ Banja tapuwa gudzi à masiga à gөл kà, kakөs la katskats aw, say banja azladza sөla tapөh banjaw mөna sayda makөр dөñ kөla. ✧ ²⁰ Slөh à atà à vok la dazuwaya à azladza uwana tadfah mawisiga, kà guba akөs azlaanik kà madfah mawisiga uwaga.

²¹ 'Kamkam', gөgodf à ka la huma anja Zөzagөla, ngaha la huma anja Yesu Kristu, ngaha la huma anja azlamalika uwana matsatsamanatà gä, kөs mapөhay uwanay, kà kasani azladza makasay, la slөray anjak uwana la abà kadefөj gesina aw. ²² 'Kamkam', kavà vok anja mabөk ahäl anjak à dza à gөл, kà masla anja madfah slөray anja masla mazlakay aw. Kada à tsakana anja azladza anik à abà aw, nөñla gөл anjak la sөtaka la abà.

²³ Kasah bà iyaw pөra aw, ama nülөm kasah iyaw matavөрuk ñuv ñuv babay kà, kà huf anjak uwana akadf ka.

²⁴ Tsakana anja azladza anik kà, adöpөhla vok ala batsewya kokudfa mabөz madfah seriya. Ama anja azladza anik kà adöpөhla vok ala kà bawbaw la huma la gay vudf seriya. ²⁵ Kiya uwaga babay à uwana, slөray dziriga adöpөhla vok ala. Amiyaka uwana dza anөñan lakana babay aw kà, ndzer adöpөhla vok ala.

6

¹ Azlamayà gesina kà, takөs gay anja azlamөngga anjatà la maslөkaw atà lela, kà dza anja mapөh mawisiga lakөл anja Zөzagөla, ngaha lakөл anja matapla gami babay aw. ² Kөla mayà uwana mөngga anja kà masla madijal gөл à vok kà, apөsew masla kà uwaga aw, la magodfay kà: Anu sөla kà tekula, kà uwana anu la deda. Ama bà la uwaga kà, adaha slөray uwana dafuwa à gay uwana uwarà, kà uwana adaha slөray kà anja dza uwana adav lөv anja à Kristu, ngaha awoya masla.

Matapla fidaga

Aganay tatak uwana katapla à azladza anik. Dzөрөfahàtala kà madefөj. ³ Banja dza asөla matapla anik à wanj, à banja anөfa kà azlagay dziriga anja Sufөл gami Yesu Kristu aw, ngaha akөs matapla gami lakөл anja madz à ahөj delga la huma anja Zөzagөla aw, ⁴ masla kà adazigөñ gөл anja, asөл tatak aw, masla kà, asөл kà matsigay, ayah kà magazlay lakөл anja azlagay. Aganay tatak uwana atsa à uda la uwaga la abà: Manjor, magazlay, la azlagay matafadf lөv, la madzugway mawisiga lakөл

aŋa azlaməna magay. ⁵ Masla kà agazlahay pəra, kà uwana madzugway aŋha kà mawisiga, asəl dziriga aya aw. Adzugw kà baŋa anəfa tetəvi aŋa Zəzagəla kà: 'Gədəgay gorobu', agod.

⁶ Ndzer kà, manəf tetəvi aŋa Zəzagəla kà uwaga riba mənŋa à baŋa dza akəsa madz à ahəŋ aŋha. ⁷ La dziriga kà, tatak la ahəŋ məsəlla à waŋ la ahəl à gudəŋ uwanay à vok aw, ŋgaha tatak la ahəŋ mədādala la ahəl aya babay aw. ⁸ Baŋa anu la tatak may, ŋgaha la lukut kà, uwaga kà dən aŋami. ⁹ Ama kà aŋa azlauwana tayah magay gorobu kà, azlamavavaray tavavar atà, tasokw à madiŋay aŋa mavavaray à abà. Tawoya azlatatak kusonjuga uwana tadala azladza à mazila ŋgaha à akəl à abà. ¹⁰ Kà uwana adi aŋa sili kà slilih aŋa tsakana gesina. Azladza tafa yewdi à uwaga à gay, kà uwaga à uwana tazahla la tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok la tsəh, tabiya matərəbay à gəl anətà kaykay.

Sawaray makəf gəl à ahəŋ

¹¹ Ama kak, à kak dza aŋa Zəzagəla, həl à ahəŋ la azlatatak uwaga la abà gesina. Yàh kà dziriga, la masləkaw Zəzagəla, la madiŋal gəl à vok, la masal, la mabasiŋ, ŋgaha la tələmna aŋa ləv. ¹² Pà slagəla dziriga aŋa madiŋal gəl à vok, kà kak aŋa mabəz sifa adəv à gay aw. Zəzagəla la uwana azalà à ka à sifa uwaga à abà, la mok uwana kazà gay sayda aŋa madiŋal gəl à vok aŋak, dzəba aŋha səla aw, la huma aŋa azladza aŋuwaw. ¹³ La huma Zəzagəla uwana av sifa à azlatatak gesina, ŋgaha la huma aŋa Yesu Kristu uwana azà sayda dziriga la huma aŋa PontsəyusPilatus, à uwana, gəfahakala akur à lig: ¹⁴ Kəs mapəhay, ŋgaha gəŋ sətaka la kokuɖa ŋazla aŋa àläh tsərah à mavakay uwana Sufəl gami Yesu Kristu adəzlanjalay, hazlanj. ¹⁵ Adəwul à waŋ, la kaslā uwana Zəzagəla akədəv à ahəŋ. Masla Zəzagəla kà, aga la maslay gesina, masla kokuɖa gəl aŋha la uwana Zəzagəla. Adza à ahəŋ la marabay la abà. Masla la uwana Sufəl aŋa azlasufəl, ŋgaha Mənŋa aŋa azlamənŋa. ¹⁶ Masla kokuɖa gəl aŋha la uwana amətsay dikiɖiki aw. Masla adza à ahəŋ la uɖaka uwana la abà, dza aslala vok aŋa mad à awtəy aw. Dza la ahəŋ adanəŋ huf adi aŋha tetuwa aw. Mazləbay la maslay, uwana adəv à gay aw, aga la masla aŋa koksikoksi. Amen.

¹⁷ Fəhà à akur à azlaməna gorobu aŋa gudəŋ à vok uwanay à lig, kà atà aŋa magay azlazlapay aw, sləh à atà à vok la magodf à atà kà, tafa madzugway anətà à ləmna uwana à afik, adədəv à gay pəra aw, ama kikay tagodf à Zəzagəla, uwana avà à anu tatak uwaga gesina la maduw vok, ŋgaha kà anu aŋa magay la marabay. ¹⁸ Fəhà à atà à akur à lig, kà atà aŋa madfəh delga la ləmna anətà, kà atà aŋa magay azlagorobu la sləray delga anətà uwana la abà tadfəhəŋ. Say tavəh tatak anətà la azladza anik, taka azlahuŋwa aw. ¹⁹ Kiya uwaga kà, tadəhadf ləmna anətà à ahəŋ la slaka delga, kà atà aŋa mabəz sifa dziriga. Uwaga kà bokuba dza uwana atadufkw gəy aŋha à ahəŋ.

²⁰ Kak, Timotawus, nənŋla tatak uwana tafà à ka à ahəl lela. Həl à ahəŋ kà azlagay deydayga, ŋgaha à uwana la tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok aw, la azlamatsigay badaga, la azlauwana azladza tazalalla masəlay zəŋzəŋga, ama tsa uwaga kà, masəlay dziriga aw. ²¹ Azlaanik tasləkaw uwaga la huma azladza, ama tasak à tetəvi aŋa madiŋal gəl à vok la tsəh ala.

Vok mahamay aŋa Zəzagəla aga la akul.

MASƏLA ANJA WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TIMOTAWUS Deuxième Lettre de Paul à Timoth'ee

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gøtsetser wakità uwanay, gi la uwana masləlay anja Yesu Kristu bokuba uwana asa à Zəzagəla Baba. Masla aslèl gi à wanj, kà gi anja mapàh à azladza, lakəl anja sifa uwana Zəzagəla apəh à ahənj, kà anja azlauwana azlaan̄ha, la Yesu Kristu la abà.

² A kak Timotawus, uwana kak bəzi gay ləv gulo. Zəzagəla Baba la Sufəl gami Yesu Kristu tapis à ka gay à vok la mamatsakan̄ ala, la mav à ka lapiya aya.

Pol adzərəf Timotawus ala

³ 'Kikay', gəgod à Zəzagəla gulo kà kak. Gəsləkaw masla bokuba uwana azlababa gulo madzidziga tasləkàwàh. Gədəv kudfa mavakay la mahəna gesina. La madəv kudfa gulo la abà gesina kà gədzugway kà à kak pəra.

⁴ Awula gi à gəl à iyaw tugwi anjak, n̄gaha gədàya anja kà gəl à tsəh kà kaykay kà anja manənj, kà gi anja magay la marabay. ⁵ Gədzugway lakəl anja madijal gəl à vok anjak, uwana kaskas la tsəh aw la Yesu Kristu la abà. Teraña kà, iyà anjak madzidziga Loyəs, la uwana adiñal gəl à vok dadàn, la lig la ahənj iyà anjak Yuniya adiñal gəl à vok aya babay. N̄gaha gəsəl ndzer kà, kak la madijal gəl à vok uwaga la abà suwanj. ⁶ Kà uwaga à uwana, gəgod à ka kà, kəsànj lela, kasakal à tsəh ala à mavày uwana Zəzagəla avà à ka ndzədfa kà madfehənj aw. Zəzagəla avà à ka uwaga la mok uwana gəbək à ka ahəl à gəl. 'Dahà uwaga la ləv tekula. ⁷ Kà uwana Masasədok, uwana Zəzagəla avà à anu kà, aguɸgubanula aw, ama Masasədok anja la uwana ahənənnula la ndzədfa, la masal n̄gaha aslèhà anu vok babay.

⁸ Kiya uwaga zlà kà, guba akəs ka kà maz sayda lakəl anja Sufəl gami aw, zirui akəs ka kà gi, uwana la danjay bay aw, gi la danjay kà Yesu. Ama kəs mas n̄gərpa kà gay marabənj bokuba anjulo babay, dahənj kiya uwaga la ndzədfa uwana Zəzagəla avà à ka. ⁹ Masla la uwana abəl anu, n̄gaha azalà anu, kà anu anja magay tsəhay anja, awkà la sləray uwana mədfahənj aw, ama la dabaray anja gəl anja, la vok mahamay anja bay. 'Ayyà', agod à anu, kà vok mahamay anja Yesu Kristu, la mok uwana gudənj à vok aləg madzəka vok dadàn. ¹⁰ Lagonay kà, vok mahamay uwaga kà, adasa à uda la paraka, kà uwana masla mabəl anu, Sufəl gami Yesu Kristu, adasa à wanj. Azəb anu ndzədfa anja mamətsay la kəl ala. La maz gay marabənj uwana apəhla ala kà sifa uwana adəv à gay aw.

¹¹ Zəzagəla afà à gi à gəl kà maz gay marabənj uwanay, à gi uwana gi masləlay anja, n̄gaha gi masla matapla à azladza uwana la uda. ¹² Kà uwaga à uwana gəs n̄gərpa mən̄ga la danjay uwanay la abà. Ama bə la uwaga kà, ləv aval à gi à gay aw, kà uwana gəsəl ndzer kà, masla la ndzədfa kà manənjla gay marabənj uwana afà à gi à ahəl, tsəràh à makəf gəl à ahənj. ¹³ Kəsà gay uwaga katsənənj la slaka gulo, nəfà uwaga, bokuba maftsa à vok kà mapahla ala kiya uwaga, dzà à ahənj la madijal gəl à vok

la abà, ngaha la masal la abà, kadəhəŋ kiya uwaga, kà uwana kahamà gay à vok la Yesu Kristu la abà. ¹⁴ Kəsà azlatatak delga uwana tafà à ka à ahàl, la mazlak aŋa Masasəfok Zəzagəla, uwana adza à ahəŋ la anu la abà.

¹⁵ Bokuba uwana kasəl kà, azlaməna gay Zəzagəla la kutso Asəya takweska gi gesina, Fizel la Hermozen la tataka aŋatà babay. ¹⁶ Ama Onisəfor kà, koksikoksi adzərdəhà gi à uda, ziruiw akəs la huma azladza kà uwana gi la daŋay aw. Gədəv kuɗa à Sufəl Zəzagəla kà maɗàh delga à huɗ gày aŋha. ¹⁷ Ama bə la uwaga kà, mok uwana adabəza à Rom kà, adzəkà mayàh gi la abatà la ləv tekula, tsəràh à uwana abəzà gi. ¹⁸ Sufəl Zəzagəla azlakəŋ la mavəl vok mahamay aŋha la vuɗ seriya. Mok uwana gi la gudəŋ Efesus kà, azlakà gi mənŋa, kak bay kà, kasəl uwaga lela.

2

Mafay madzugway à Yesu Kristu à afik, kà magay slodzi aŋha

¹ Iyay, kà kak bəzi gulo kà, wəɗ vok à uda kà Yesu Kristu aŋa mav à ka ndzəɗa, la vok mahamay aŋha, la maham gay à vok la masla la abà.

² Uwana katsənəŋ kà gay Zəzagəla, uwana gəzəŋ la paŋaw gulo, gay uwaga gəzəŋ la huma aŋa azladza aŋuvaw kà, həl, dàla à azladza dziriga anik, uwana atà la maslay kà matapla à azladza anik babay suwan.

³ Kùdà masik aŋak la ngərpa la abà, bokuba slodzi dziriga aŋa Yesu Kristu, uwana abas ngərpa. ⁴ Baŋa dza ada à guvəl, à baŋa asal kà makəs à mənŋa aŋha à gəl, kà ada à gay aŋa azladza à uda à abà aw, bə kà kiya uwaga kà kak babay. ⁵ Dzùgw babay à baŋa dza agur mahoyay, kà à baŋa ahoy la tetəvi la tsəh aw, masla adəbəz masik aw. ⁶ Masla mapəs guf babay kà as ngərpa mənŋa. Kiya uwaga kà akəs vok, kà masla atsa à vok à mazuw mayyay aŋa guf aŋha kəla. ⁷ Dzùgw lakəl aŋa uwana gəpəh à ka la abanay, kà uwana Sufəl Zəzagəla adavà à ka maslay kà matsən uwaga gesina.

⁸ Awul à ka à gəl lakəl aŋa Yesu Kristu, mayyi à tsəh ala aŋa sufəl David. Masla aməts, ngaha awul à uda la mamətsay. Bokuba uwana gay marabəŋ uwana gəzəŋ agod. ⁹ Kà gay marabəŋ uwanay gəziŋ, la uwana tatsərkwà gi, à gəsa ngərpa bokuba masla maɗàh mawisiga. Ama gay Zəzagəla kà matsərkwəŋga aw. ¹⁰ Kà uwaga à uwana gəkəs mabasij gesina. Gəbasij kà, kà azladza uwana Zəzagəla atsatsəmàni atà, kà atà babay aŋa mabəz tetəvi uwana Zəzagəla adəbela à atà, ngaha kà atà mad à abà aŋa madz à ahəŋ la slaka mazləbay aŋa uwaga à abà aŋa koksikoksi. ¹¹ Ndzer, gay uwana gəpəhay kà dziriga:

Səl kà, baŋa məməts la masla kà, mədàdza à ahəŋ la sifa la masla aya.

¹² Baŋa anu məbasij la magəɗəŋ à afik kà, mədàkoray la slaka gà la masla.

Baŋa anu məkweska masla kà, masla babay kà, adəkweska anu.

¹³ Ama baŋa anu azladza dziriga la huma aŋha aw, tsa masla kà adza à ahəŋ kà la dziriga la abà.

Kà uwana masla aslala vok aŋa mawis gəl aŋha ala aw, masla kà agod uwana à afik apəh.

Məɗah sləray kà anu aŋa makəs à Zəzagəla à gəl

¹⁴ Wulà uwana gəpəh à ka à azlaməna madiŋal gəl à vok, kà atà aŋa madzugway, pəh à atà à vok à abà la huma Zəzagəla, kà atà aŋa magazlahay lakəl aŋa azlagay deydayga aw, kà uwana azlamagazlay uwaga kà, azlaka anu aw, ama awis ləv aŋa azlauwana ala tatsəbal sləm. ¹⁵ Ama kak kà, wəf vok à uda, kapəhla vok ala la huma Zəzagəla, kiya uwana akəs à Zəzagəla à gəl, bokuba masla sləray uwana zirui azəŋ kà sləray aŋha aw. Təpla gay dziriga à azladza anik bokuba uwana akəsə vok. ¹⁶ Ama kà azlagay deydayga uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw, kada à abà aw, kà uwana azladza uwana tapəhay kiya uwaga kà tawis vok ala la tetəvi aŋha la tsəh kaykay. ¹⁷ Matapla aŋatà kà, adagay kà bokuba gorodzu uwana akufla aya aw, ahadz sləb vok. La tataka azladza uwaga la abà kà, Himene atà la Filet la abà, ¹⁸ tasək à tetəvi dziriga la tsəh ala, ŋgaha tawəs madiŋal gəl à vok aŋa azladza anik ala, la magodfay kà: Mawul à uda la mamətsay kà tsewwa adagay. ¹⁹ Tekedika matatukway uwana Zəzagəla atatukw kà, aga la ahəŋ la ndzəda lela. Aganay uwana matsəteray gə lakəl aŋha: Sufəl Zəzagəla asəl azladza aŋha. Ŋgaha bay kà: Kəla uwabeyuwi uwana agodfay kà: ‘Gi aŋa Zəzagəla, asakà à madəh mawisiga.’^{*}

²⁰ La məŋ gəy la aku kà, azlatasə luwəluwə la azlaaŋa gursu pəra la aku aw, uwana tapəf mapadəy la ahəf la ahəŋ, ŋgaha la uwana tanjələh maŋalay la abisl. Matera kà aŋa madəvadəy pəra, ama azlaanik kà aŋa kəla mavakay. ²¹ Baŋa dza ag gəl aŋha tsidəfaŋa la azlatatak mawisiga uwanay la abà, gəpəh kà, masla kà tadəfəhla sləray kà aŋa ləvamay. Kiya uwaga adəgay aŋa məŋga aŋha aŋa tetuwa, masla kà akəsəla vok, masla aga nekwa aŋa madəhla sləray delga gesina. ²² Həy à azlamadzugway bəzi aŋək à ahəl, yəh magay tərəra, madiŋal gəl à vok, masal ŋgaha lapiya, la azlauwana la ləv tekuła tazalà à Sufəl Zəzagəla. ²³ Ama kweskà azlagay deydayga la azlagay kusunuŋa, kà uwana uwaga kà atsala magazlay à waŋ. ²⁴ Hadəy, masla sləray aŋa Sufəl Zəzagəla kà aga masla magazlay aw. Masla aga mawoyəŋ gə la slaka azladza gesina, aslala à vok kà matapla azladza, ŋgaha aga masla mabasiŋ bay. ²⁵ Matapla à azlaməna matsəf gay la ləv tələmmaga, ŋgaha zlahaw kà, Zəzagəla adəvə à atà ndzəda kà aŋa mabəfəla vok la madz à ahəŋ aŋatà la abà, ŋgaha kà atà aŋa masəl dziriga. ²⁶ Kiya uwaga kà, tadəbəz haŋkəli aŋatà, ŋgaha tadətəf à malkaw aŋa seteni uwanay la gay ala, adəkəs atà à gay, adəpakatəla kà azlaməna manəf masla.

3

Makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok

¹ Səl azlagay uwanay gəpəhkala lela: La makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok kà, azlaka slà zlazladəga adəgahay la ahəŋ. ² La hadəy gə kà, azladza tadəgahay azlaməna mawoy gəl aŋatà pəra, azlaməna mawoy sili, azlaməna mazigen gəl, azlaməna zlapay. Tadəvatsah gay à Zəzagəla à vok, ŋgaha tadəkasaŋ gay aŋa azlababa aŋatà aw. ‘Kikay’, tadəgodf à azladza uwana tazlak atà aw, atà tadəsəkaw azlatatak dziriga aŋa Zəzagəla aw. ³ Tadəgahay dzaŋdzaŋ, vok mahamay aŋatà adəgay la ahəŋ aw, tadəgahay azlaməna masəh gəl, zirui aŋatà adəgahay la ahəŋ aw, tsetsi dadəŋ aŋatà la ahəŋ aw, tadəgay azlaməna məzam aŋa dziriga.

^{*} 2:19 2.19 4Musa 16.5

⁴ Tadàtah kaf à azladza anik à gël, tadàdfahah azlatatak kusoŋu gâ, tadàgahay azlamëna zlapay, tawoya à ahøj kâ uwana asa à vok aŋatâ përa kâ Zëzagëla. ⁵ La huma yewdi aŋa azladza kâ: ‘Anu azlamëna manëf Zëzagëla’, tagodf. Ama tsa tadàpësew ndzëdfa aŋha. Høy à azlatsëhay dza uwaga à ahâl. ⁶ Azladza anik aŋatâ tadâha à huđ gày aŋa azladza, ŋgaha tatapahla azlamis guđguđga aŋatâ, kâ manëf atâ. Azlamis uwaga tadâha tsakana møjga, tanëfa à azlatatak mawisiga gesina uwana tatawwal à tsëh. ⁷ Azlamis uwaga, asa à atâ matapla azlatatak, ama tasla aŋa masël tatak dziriga tetuw aw. ⁸ Kâ uwana azladza mawsiga uwaga kâ, tatsëdf gay à dziriga à tsëh, kiya uwana uwarâ Yanës atâ la Yambërës tadfahàŋ à Musa à vok. Madzugway aŋatâ kâ mawisiga, tavâ lëv aŋatâ à Zëzagëla la dziriga aw.* ⁹ Ama tadada à huma kërəkër aw, kâ uwana azladza gesina tadàsël atâ azlakusoŋu. Kiya uwana apakâ vok kâ la Yanës atâ la Yambërës uwaga.

Sawaray makëdf gël à ahøj

¹⁰ Ama kak kâ, kanëfa gi la matapla gulo la abâ, la maday, la madz à ahøj, la madinjal gël à vok, la mabasiŋ, la masal ŋgaha la matsizlla à ahøj gulo la abâ gesina, ¹¹ la matërëbay ŋgaha la mas ŋgërpa gulo la abâ babay. Kak, kasël gesina tatak uwana abëzâ à gi, mok uwana gi la Antiyews, la Ikoniyum, la Lisëtëra, à ŋgërpa uwana gësâh. Ama Sufël Zëzagëla apëlla gi ala la uwaga la abâ gesina. ¹² Hadfay gâ, këla uwabeyuwi uwana asal madz à ahøj la dziriga, la maham gay à vok la Yesu Kristu la abâ kâ, agay la ahâl aŋa azladza kâ matërëbëŋ. ¹³ Ama azlamëna magolla dza tadâda à huma à gay kâ kaykay, kâ mavavaràh azladza anik à bada à abâ, atâ la aslasl gël aŋatâ, kâ tadàvavarah gël aŋatâ. ¹⁴ Ama kak kâ, dzâ à ahøj la uwana la abâ katapla, la uwana kabëzal la lëv tekula. Nëfâ azlatatak uwaga, kâ uwana kasël dza uwana atapàkala kâ masla atapàkala ala lela. ¹⁵ Dagay la bëzi gâ, kasël wakitâ Zëzagëla lela, masla la uwana avâ à ka haŋkëli uwana adala ka à maðëlay à abâ la madinjal gël à Yesu Kristu à vok. ¹⁶ Dëwdëw uwana tatsësër à wakitâ Zëzagëla à abâ kâ, uwaga kâ afadf gay aŋa Zëzagëla, kâ mapëhla dziriga ala, kâ madukwla mawsiga la vok ala kâ matsizlla anu ala, ŋgaha kâ mapëhanula maday dziriga uwana akës à Zëzagëla à gël. ¹⁷ Uwana Masasëdfok Zëzagëla adfahàŋ kiya uwanay kâ: Kâ këla dza uwana anëfa Zëzagëla aŋa magay madfah vok à ahøj gâ, ŋgaha mahënla gâ, kâ aŋa slëray delga gesina.

4

¹ Gënava ka la huma aŋa Zëzagëla, ŋgaha la huma aŋa Yesu Kristu uwana adàdah seriya à azladza uwana à gël talëg la sifa la azlauwana tadamatsay, gënavâ ka la slëm aŋa Sufël Yesu uwana adàwul à wanj kâ makoray la dziriga. ² Kâ uwaga pëh gay Zëzagëla à azladza la magëdfan à afik, amiyaka adàgay la kaslâ matsidafyga, amiyaka la matërëbay la abâ kâ. Pëhla mawisiga aŋatâ à azladza, dzërëdfahatâla, kâ madfah delga koksikoksi ŋgaha tàpatâla la mabasiŋ dziriga. ³ Kâ uwana kaslâ adâsa à wanj à uwana azladza tadàdinjal gël à dziriga uwana à vok, uwana tatàpatâla aw, kâ tadàwoyëŋ kâ madfah mawisiga, kiya uwaga kâ, tadàkësa azlamëna matapla fida aŋuwaw, tadâtsën uwana asal lëv aŋatâ. ⁴ Tadâtsëb slëm à dziriga aya aw, tadàgola vok kâ aŋa maf slëm à mapëhay aŋa azladza

fida gâ à abâ. ⁵ Ama kak kâ, dà à huma à gay la maslêh vok à vok aṅak koksikoksi, basâ azlanḡerpa, zāṅ gay marabəṅ à azladza, hənâ sləray aṅak ala la tetəvi aṅa Zəzagəla la tsəh.

⁶ Kâ aṅulo kâ, kaslâ adaslay kâ aṅa mamətsay, adaslay kâ makəf gi, bokuba tatak uwana takəf à Zəzagəla. ⁷ Gəfahâ sləray aṅa Yesu Kristu kâ la ləv tekula, bokuba dza uwana ap slagəla lela. Gədəvla uwana: “Dahāṅ”, Zəzagəla agəf à gi, bokuba dza uwana adəv magur mahoyay à gay. Ama kâ aṅa azlatatak uwana mədiṅal gəl à vok kâ, gənəfâ la dziriga. ⁸ Lagonay kâ, gəsəl kâ, Zəzagəla adadaha à gi tatak aṅa masik gulo à ahəṅ la zagəla, kâ uwana gəfahāṅ kâ uwana dziriga. Sufəl uwana adah seriya à azladza la tetəvi aṅha, la uwana adàvâ à gi masik uwatà, la vuf seriya. Adàvay kâ à gi pəra aw, ama adàvâ à azlauwana asa à atà makuday gesina babay.

Madz à ahəṅ aṅa Pol

⁹ Wəf vok à uda kâ kak aṅa mabəz à gi à vok katskats. ¹⁰ Kâ uwana Demas kâ aməlgəla, kâ uwana masla kâ asəl matsidəy aṅa lakana uwanay, adiy aṅha à Tesaloniki. Kərəsan, masla kâ ahəd à Galatiya, Titus ahəd à Dalmatiya bay. ¹¹ Luka pəra la abanay. Mok uwana kadāsa à waṅ kâ, kadəsəlla Mark à waṅ la tsəh, kâ uwana masla kâ adəkəs gi vok la sləray aṅa Sufəl Zəzagəla la abâ. ¹² Tisik kâ gədasləl à Efesus. ¹³ Mok uwana kadāsa à waṅ kâ, dəguwà la Tərowas, la mtəga aṅa Karpus, kadāhəl gi lukut anasl gulo, uwana gəsəkâl à ahəṅ la abatà, la azlawakità gulo babay, kaykay gâ, kâ azlawakità zlap uwana matsetseray la vok.

¹⁴ Alekəsander, masla gəzla adah à gi mawisiga à vok kâ mənḡa. Sufəl Zəzagəla adadəhalla seriya à gəl kəla aṅa mawisiga aṅha, uwana adahəgəṅ à vok suwaṅ. ¹⁵ Həyal à ahəl à kak, kâ uwana awoyà gay gami aw kâ aṅa tetuwa.

¹⁶ Teraṅa uwana gəpəh gay gulo la huma seriya kâ, dza la ahəṅ kâ mazlak gi aw, azladza gesina, takweskà gi. Delga kâ Zəzagəla aməts à ata tsakana aṅatà ala. ¹⁷ Ama Sufəl Zəzagəla adzà à ahəṅ la gi, avà à gi ndzəfà, kâ gi aṅa madəv sləray gulo uwana maz gay marabəṅ à gay, kâ azladza gudəṅ à vok gesina tatsənāṅ. Zəzagəla la uwana gətəf à sikalaveri la gay ala. ¹⁸ Gəsəl kâ, Sufəl Zəzagəla adəpəlgəla, la azlatatak mawisiga la abâ gesina, ṅgaha adənəṅla gi, kâ gi aṅa mad à makoray aṅha à abâ la zagəla babay. Məzləbâ masla koksikoksi! Amen.

Ayyi makəf gəl à ahəṅ

¹⁹ Dàh gi ‘Ayyi’ gulo à Pərəskila atà la Akilas. ‘Ayyi’, gəgod babay à hudəy gay Onisəfor. ²⁰ Erasətus kâ, agəf à Korintiya, ṅgaha gəsək Tərofim à ahəṅ la Milet, kâ uwana dʒuvats azən. ²¹ Mərə vok kâ mas à waṅ à abanay à mok uwana təla awkusa aləg madzəka à vok dadāṅ.

Ebulus, Pudīn, Linus ṅgaha Kəlodiya uwana misga la azladza uwana la abanay gesina, dādahà à ka: ‘Ayyi’.

²² Sufəl Zəzagəla anəṅla ka!

Mapis gay à vok agay la akul gesina!

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À TITUS Lettre de Paul à Tite

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gøtsetser wakità uwanay, gi mayà aña Zəzagəla, ngaha gi masla matapla la slaka Yesu Kristu. Zəzagəla asləl gi, kà gi aña mazəŋ azladza, uwana Zəzagəla adatsatsamani atà, kà atà aña madiŋ gəl à masla à vok, ngaha tatapla dziriga kà mapəhanula maday, uwana akəs à Zəzagəla à gəl. ² Gəfahəŋ kiya uwanay kà, kà azladza aña masəlay kà atà la sifa adəv à gay aw la Zəzagəla, uwana adəh fida aw. Amiyaka gudəŋ à vok kà adadzəka vok dadəŋ, à uwana Zəzagəla apəh gay aña sifa uwaga à azladza à ahəŋ aw. ³ La kaslà uwana anəts à ahəŋ, apəhanula sifa uwaga, uwana la gay aŋha la abà. Zəzagəla uwana masla mabəl anu, afà à gi gay uwaga à ahəl, afà à gi à gəl, kà gi aña matapla à azladza.

⁴ Gøtsetseray kà à kak Titus, kà uwana kagay kà bokuba kak bəzi huf gulo, kà uwana anu səla nna mədiŋaw gəl à Yesu Kristu à vok. Zəzagəla Baba, la Yesu Kristu, uwana abəl anu, tapis à ka gay à vok la mav à ka lapiya.

Sləray uwana Titus adəhəŋ la Kəreta

⁵ Gəsakà ka la Kəreta la gudəŋ uwana la tataka iyaw la abà, kà kak aña madəhəh azlatatak uwana taləg madəhəh vok à ahəŋ la tetəvi aŋha. Ngaha kà kak aña matsatsamani azlamasiga, kà atà aña magay məna manəŋla məna gay Zəzagəla, la kəla huf gudəŋ gesina, bokuba, uwana gətəpkala.

Uwa à uwana azlayla kà magay masiga uwa?

⁶ Dza uwana kakəsani kà magay masiga kà, say agay zil gəy, uwana tasləhàla vok aw, agay zil aña mis tekula, azlabəza aŋha tagay azlaməna madiŋ gəl à Yesu Kristu à vok, maday aŋatà agay delga kà azladza aña manərəz atà, tadəh mawisiga aw, ngaha tagay azlaməna makəs gay aña azlababa aŋatà koksikoksi. ⁷ Masiga aña azlaməna gay Zəzagəla kà mayà aña Zəzagəla. Kiya uwaga kà, say agay kokuđa mawisiga tetuwa. Agay zlapay aw, agay masla ləv aw, agay masla guzu aw, agay masla mayəh gay aw, ngaha bay, agay masla mawoy sili aw. ⁸ Ama agay kà masla makəs azlaməlok dza la ahəl səla, awoyaŋ kà madəh azlatatak delga pəra, aga masla masləh vok à vok aŋha agay dziriga, aga dza aña Zəzagəla lela, aga masla mabasiŋ. ⁹ Say adəh hanləli la gay marabəŋ, uwana mətapla à azladza. Baŋa adəhəŋ kiya uwanay kà, adəbəz tetəvi kà matapla gay uwaga à azladza anik, ngaha adədzərəđah atà à uda la gay uwaga babay. Ngaha adəpahla ala la paraka, kà azlaməna maf gasa à gay marabəŋ à gəl kà, azlayla atà aw.

¹⁰ Bək azlamasiga à ahəŋ kiya uwaga, kà uwana azladza aŋuwaw tadədzadzaŋah gəl ala, koksikoksi tapəhay kà azlatatak uwana takəs vok aw, tavavar azladza babay. Azlauwana tadəhəŋ kiya uwaga kà kaykay gə, kà

tsəhay Yahudiya, uwana kadavàw vok à uda tagoƒ. ¹¹ Delga kà, azlamasiga aña azlaməna gay Zəzagəla taƒəƒ à atà gay à ahəŋ, kà aña mataplazlatatak uwaga à azladza aw, kà uwaga la uwana tawis huƒ gày aña azladza anik ala, la tatak uwana tataplazlatatak à azladza, tasla nəma aw, ama asa à atà maƒəz sili la tsəhay mataplazlatatak ziruwi gə uwaga. ¹² Dza anik la ahəŋ, uwana zil gudəŋ Kəreta bokuba atà, apəh à ahəŋ uwarə, uwana adəpaka vok, apəh la paŋaw aŋha: 'Koksikoksi azlaməna gudəŋ Kəreta tapahay kà fida, tasəl gəl aw, bokuba azlatatak fəta, azlaməna masa, tadzugw kà à huƒ aŋatà pəra.' ¹³ Ndzer kà, gay uwanay kà dziriga, kiya uwaga kà, sləh à atà à vok la mapəh à atà à vok à abà lela, kà atà aña manəf tetəvi aña Zəzagəla lela. ¹⁴ Pəh à atà à vok à abà lela kà atà aña manəf azlagay deydayga aña azla Yahudiya, uwana tapahahay aw, ŋgaha tanəfa gay aña azladza uwana takweska dziriga aw. ¹⁵ Baŋa la ləv tsədaŋa la huma Zəzagəla, dəwdəw adagay sətaka kà aŋha. Ama kà aña azladza uwana la ləv səla, ŋgaha tadin gəl à Zəzagəla à vok aw kà, tatak la ahəŋ sətaka kà aŋatà aw. Kà uwana atà kà tadzugway kà azlatatak mawisiga aña maƒəhəŋ pəra, ziruwi aza à atà aw. ¹⁶ Tagoƒ la paraka kà: 'Məsəl Zəzagəla', ama tatak mawisiga uwana taƒəhəŋ apəhla ala, kà tasəl masla aw. Tadzadzəŋəh gəl aŋatà ala kaykay la azlamawisiga, taslala vok kà maƒəhəŋ tatak delga aya aw.

2

Kakay à sləray aña masla mapəh gay Zəzagəla ma?

¹ Ama kà aŋak kà, kapəl à azladza kà tatak uwana akəs vok kà aña tetəvi aña Zəzagəla. ² 'Guzu akad akul aw', gəƒ à azlamakoz zilga. 'Dahàw tatak gesina kà la tetəvi aŋha, sləhàw vok à vok aŋkul, diŋəw gəl à Zəzagəla à vok lela, wəyàw azladza anik la ləv tekula, basəwwəŋ azlaŋgəpa koksikoksi!' ³ Pəh à azlamakoz mis bokuba uwanay babay: 'Dahəwwəŋ kà uwana la tetəvi aña Zəzagəla la tsəh lela. Kakaləhàw sləm aña azladza anik ala aw, kagaw azlamayə aña guzu aw, ŋgaha tapawla azladza anik, uwana akəs vok lela!' ⁴ Baŋa taƒəhəŋ kiya uwanay kà, tadətapla azlaiyaw mis babay, kà mawoyəŋ azlazil aŋatà, la azlabəza aŋatà. ⁵ ŋgaha tataplazlaiyaw mis uwaga, kà masləh vok à vok aŋatà, ŋgaha kà atà aña mazaƒ zil aw, ŋgaha taƒəh sləray lela la huƒ gày aŋatà la maƒəhəŋ azlatatak delga, ŋgaha la makəs gay aña azlazil aŋatà. Baŋa taƒəhəŋ kiya uwaga, azladza tadətuw mawisiga lakəl aña gay Zəzagəla.

⁶ Pəh à azlabəza kohana kiya uwaga babay. Gəƒ à atà kà: 'Sləhàw vok à vok aŋkul lela!' ⁷ Gəpəh à ka babay kà kaƒəh tatak delga pəra, kà azlabəza kohana anik aña mataplazlatatak la uwaga la abà. Baŋa katapatàla tatak, tàpatàla la ləv tekula, kapah azlatatak deydayga aw. ⁸ Tàpatàla kà azlagay uwana tagoƒ à afik, dza aslala vok aña matsəƒal gay à tsəh aw, ŋgaha kà azladza uwana asa à atà matugw à ka mawisiga à vok kà, atà aña maƒəz mawisiga la abà aw, ŋgaha ziruwi makəs atà.

⁹ Kà aña azlamayə kà, gəƒ à atà kà: 'Kəsəw gay aña azlaməŋga aŋkul koksikoksi, ƒahəwwəŋ kà uwana akəs azlaməŋga aŋkul à gəl, kabayaw vok gay akul nna aw. ¹⁰ ŋgaha babay kà, katsatsakw ahəl la azlatatak aŋkul la vok aw, ƒahəwwəŋ kà azlatatak delga pəra, kà azlaməŋga aŋkul aña masəlay kà akul azladza dziriga haƒay', pəh à atà. Baŋa azlamayə

tadfehøj kiya uwaga kà, azladza tadàsløkaw azlatatak uwana mètapla à azladza lakèl aña Zèzagèla, masla maèl anu.

¹¹ Delga kà azlamèna gay Zèzagèla tadfah uwanay gèpèh lagwa, kà uwana Zèzagèla adapèhla ala la paraka, kà vok mahamay aña à azladza gesina, kà masla aña maèl atà. ¹² Bà uwana Zèzagèla adadfehøj kiya uwanay kà, mèsèl kà, mènèfa tetèvi mawisiga aya aw, mènèfa azlatatak aña gudøj à vok, uwana takøf à anu à adi aya aw. Uwaga kà mok uwana anu la gudøj la vok la uwana, mèsalala vok kà maslèh vok à vok gami. Mèdfaha uwana akès vok, ñgaha mènèfa tetèvi uwana akès Zèzagèla à gèl. ¹³ Mèdfahøj kiya uwanay, kà maf gèl gami à mavakay uwana à afik, Yesu Kristu Sufèl gami adàzlanjalay la mazlèbay aña, uwana adàpèhanula Yesu masla Sufèl Zèzagèla gami mènnga. ¹⁴ Avà gèl aña, amèts à slaka gami à abà, kà masla aña mapèlanula la tsakana la abà, ñgaha kà masla aña magøj anu sètaka la huma aña, kiya uwaga kà anu aña magay azladza aña, kà anu aña madfah azlatatak uwana delga koksikoksi.*

¹⁵ Tàpla à azladza azlatatak uwanay tadzèrèdfahatàla, pèh à atà à vok à abà, kà uwana asa à atà matsønøj aw, pèh à atà la maslay uwana Zèzagèla avà à ka. Ayà gogof à azladza kà mapèsew ka aw.

3

Maday delga aña masla madinjal gèl à vok

¹ Wulà à azlamèna gay Zèzagèla à gèl kà, takès gay à azlasufèl la ahàl ala, la azlagumna añaatà la madfah uwana tapèhatàla. Tawoya madfah azlatatak delga. ² Gòf à atà babay kà tatsøf gay mawisiga à azladza à tsøh aw, tagazlla aw, taga tølomma, takès gay à azladza anik la ahàl ala babay. ³ Pèh à atà kiya uwaga, kà uwana anu babay uwarà mèga azlakusøj babay, mèdzadzànjàhà gèl gami ala. Tetèvi dziriga aña Zèzagèla azà anu à adi, kà uwana mètawàh kà madfah azlatatak mawisiga à tsøh pèra, mègà kà azlamawisiga, tetuw tetuw mèfahà à adi à tatak aña azladza anik à tsøh. Azladza tapèsèwàh anu, ñgaha anu babay mèpèsèwàh atà suwan. ⁴ Bamèraka mèdfah kiya uwanay kà, kaslà anik, Zèzagèla uwana abèl anu, apèhla ala kà adfah delga à azladza, ñgaha awoya anu kaykay. ⁵ Abèl anu kà deyday, awkà abèl anu kà kà sløray delga gami uwana mèdfahøj aw, ama abèl anu kà, kà vok mahamay uwana akès kà anu. Azèb anu tsakana gami lakèl ala, adfahà uwaga kà la ndzøfa aña Masasøfok tsikasla, kiya uwaga mègà mayyi vok mawga la maèz sifa mawga. ⁶ Zèzagèla ahènanula pawaslwasi la Masasøfok tsikaslaga, la ahàl aña Yesu Kristu uwana maèl anu. ⁷ Adfahøj kiya uwaga kà, kà anu aña maèz sifa, ñgaha mèsèl kà masla adàvà à anu sifa uwana adøv à gay aw, uwana apakà vok kiya uwanay kà, Zèzagèla adfahà delga, ñgaha apakànula tsidfanja la huma aña. ⁸ Gay uwanay gèpèh à ka, kà dziriga.

Ñgaha asa à gi kà katapla à azladza uwaga koksikoksi, kà azlauwana tadinj gèl à Zèzagèla à vok makès azlatatak delga uwanay. Gay uwana mèpèhla ala kà dzøfa aña sèla aw, azlaka azladza babay. ⁹ Banja azladza tabay vok gay deydayga kà, kada à abà aw. Banja tapèhay lakèl aña azlababa madzidziga aña uwarà, kada à abà aw, kabay vok gay lakèl aña

* 2:14 2.14 2Musa 19.5; 5Musa 4.20; 7.6; 14.2; Mahabay 130.8

mapəhay aŋa Musa bay aw, kagazllaw akul nna aw, uwaga kà tatak kuso-
 ŋuga deyday gə pəra. ¹⁰ Baŋa dza atsalla mavàhla à tataka azlaməna gay
 Zəzagəla à abà kà, sləhal ala vok asik tekula, baŋa atsənà aw kà, kafal
 sləm aya aw, gòlla à lig à gay. ¹¹ Kasəl kà azladza uwana tavàh azlaməna
 gay Zəzagəla ala kiya uwaga kà, atà kà, tasakà tetəvi mawisiga, tsakana
 aŋatà adàpəhla vok ala la paraka.

Ayyi makəf gəl à ahəŋ

¹² Gədəsləl dza anik à slaka aŋkul, zlahaw Arətemas, baŋaw Tisik, à
 uwana gədəsləl à awtəy. Baŋa adàbəzà à awtəy kà, wàd vok à uda
 la katskats kà mad à mabəz gi vok la Nikopoləs. Gədzugw kà, la təla
 awkusa kà, gədəday kà madz à ahəŋ la abatà. ¹³ Zlakà Senas masla masəl
 mapəhay, ŋgaha zlakà Apolos babay, và à atà tatak uwana akəs vok kà aŋa
 mauguzahay aŋatà uwana tadàday lagwa, kà atà aŋa manəkuɸa aŋa tatak
 aw. ¹⁴ Azlauwana tadin gəl à Yesu à vok bokuba anu tasəlay babay, kà atà
 aŋa madafàh azlatatak dzəba aŋha səla aw gə uwaga kà, atà mazlakàh
 azlauwana la kuɸa la abà. Baŋa tadəhəŋ kiya uwaga kà, madz à ahəŋ
 aŋatà adəgay deyday aw.

¹⁵ Azladza uwana anina la abanay, tadaha à ka: ‘Ayyi’ gesina. ‘Ayyi’,
 məgod’ à azladedu uwana tawoya anu la madiŋal gəl à vok la abà, ŋgaha
 vok mahamay aŋa Zəzagəla apis à akul à gay à vok gesina.

WAKITÀ UWANA POL ATSETSÈR À FILEMON Lettre de Paul à Phil'emon

Ayyi

¹ Gi Pol, la uwana gètsetser à ka wakità uwanay, gi la danjay kà Yesu Kristu. Gi Pol, anu la deda gami Timotawus, la uwana mètsetser à ka wakità uwanay, à kak slawda gami Filemon, uwana mædàh sléray gami anina. ² Mètsetser à maham à ahøj mæna gay Zəzagəla, uwana tasaha à wan à mtəga anjak kà madəv kufa à Zəzagəla, ŋgaha à deda gami duguga Appia la Arsip, uwana məpay anina kà anja Sufəl gami Yesu. ³ Zəzagəla Baba gami, la Sufəl gami Yesu Kristu tapis à akul gay à vok, ŋgaha tavà à akul lapiya aya.

Masal la madiŋal gəl à vok anja Filemon

⁴ Baŋa gədəv kufa à Zəzagəla kà anjak, 'Kikay' gəgodahàh à Zəzagəla koksikoksi, ⁵ kà uwana gətsənaŋ kà kawoyàh azlaməna gay Zəzagəla ndzer, ŋgaha bay kà, kadiŋ gəl à Sufəl Yesu Kristu à vok. ⁶ Gədəv kufa à Zəzagəla babay kà, kà maham gay à vok anjak la azladza anik uwana tadiŋ gəl à Yesu Kristu à vok mad à huma à gay, ŋgaha kà kak anja masəl azlatatak delga gesina, uwana məbəzal kà masləkawla Kristu. ⁷ Deda gulo, tsəhay mawoyəŋ uwana kawoya azlaməna gay Zəzagəla anik arabà gi, ŋgaha adzərədğəla bay, kà uwana kà kak à uwana ləv anja azlaməna gay Zəzagəla anik atəslla ala.

Pol awula Onesəm à slaka Filemon

⁸ Bokuba uwana kawoya azlaməna madiŋal gəl à vok anik kà, 'Kamkam', gədəv à ka kufa kà madàh uwana gəpəh à kà. Tsa gi masla matapla la slaka Kristu kà, gi la maslay kà mapəh à ka, 'Dahàn kà azlatatak delga!' ⁹ Ama gəpəhay bokuba uwanay aw! 'Kamkam', gənavà ka, kà madfehəŋ uwanay, kà uwana kawoya azlaməna gay Zəzagəla. Gi Pol, uwana gi makoz zil, la uwana gəpəh uwaga, ŋgaha lagwa bay kà, gi la danjay kà Yesu Kristu. ¹⁰ 'Kamkam', gəgod à ka lakəl anja Onesəm. Agay masla madiŋal gəl à Yesu Kristu à vok, masla kà adagay bokuba bəzi huf gulo. Gi, gədagay baba anha la danjay. ¹¹ Uwarà kà, akəs ka vok aw, ama lagonay kà, akəs gi vok, ŋgaha akəs ka vok bay

¹² Gəwulakala à awtày, ama madzugway gulo kà lakəl anha. ¹³ La kaslā uwana gi la danjay kà gay marabəŋ kà, asa à gi kà madz à ahøj anu səla la abanay, kà masla mabəf à slaka anjak à abà, kà mazlak gi. ¹⁴ Ama asa à gi madfehəŋ kiya uwanay aw. Asa à gi, kà uwana asa à ka dadəŋ suwan, ŋgaha la lig la ahøj asa à gi. Asa à gi maf à ka gasa à gəl, kà madahgəŋ delga aw. Uwana gəwoya kayakay kà, kazlaka gi la ləv tekula.

¹⁵ Zlahaw kà, Zəzagəla avà tetəvi kà Onesəm mad madz à ahøj la slaka gə kà anja kaslā ŋuv, ŋgaha kà masla anja mawul à slaka anjak, ŋgaha kà akul anja madz à ahøj la slaka gə, akul səla anja koksikoksi. ¹⁶ Lagonay masla kà mayà pəra aya aw, cfadūwà à gay mayà, kà uwana masla kà bəzi gay ləv gami. Gi kà, gəwoya Onesəm kayakay, ŋgaha nofegi kà mawoyəŋ anjak kà adūwa anjulo, kà uwana mayà anjak, ŋgaha aya kà, kà uwana deda anjak la Kristu la abà.

¹⁷ Baŋa kanərəz gi bokuba manalay aŋa maɗiŋal gəl à vok aŋak kà, kəs à mtəga aŋak, bokuba uwana naka kakəs gi suwaŋ. ¹⁸ Baŋa awis à ka tatak ala, baŋa kanəfay la goder, pəh à gi, kà gi aŋa mapəlla à ka. ¹⁹ Gi Pol, la uwana gətsetser uwanay la ahəl gulo, kà gədəpəl à ka. Ama naka kaslala vok kà manav gi aŋa mapəl à ka nəma aw, kà uwana kikay kà mapəh à ka sayda gulo à uwana kabəzà sifa adəv à gay aw, uwaga kakoray lagwa. ²⁰ Kità kà, deda kà, gədəv à ka kufda la sləm aŋa Sufəl Zəzagəla: ‘Dahəgəŋ tatak dzəba aŋha səla aw gə, uwana atasl à gi ləv ala, kà uwana anu səla nna mədahaŋaw gay à vok la Yesu Kristu la abà.’

²¹ La matsetser wakitə uwanay, gəsəl la dziriga kà, kadəfah uwana gənavà ka mafehəŋ. ²² Baŋa kadəkəs Onesəm à mtəga aŋak dahəgəŋ slaka à ahəŋ babay, kà uwana gəsəl kà Zəzagəla adətsən tatak uwana kanavawwal, ŋaha adàvə à gi tetəvi kà mad à awtəy à mtəga aŋak.

Ayyi makəf gəl à ahəŋ

²³ Epafəras uwana aga la daŋay anu səla kà Yesu Kristu kà: ‘Ayyi’, agod à kak. ²⁴ Mark, Arəstarkus, Demas, Luka ŋaha gi uwana mədàh sləray aŋa Zəzagəla la slaka gə, mədàha à ka: ‘Ayyi’.

²⁵ Vok mahamay aŋa Sufəl Yesu Kristu agay la kak.

WAKITÀ UWANA MASLA MATAPLA ANIK ATSETSÈR À AZLA IBƏRANƏŊKOWEN Lettre aux H'ebreux

Yesu la uwana aduwa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl

uwana uwarà gesina

¹ Dagay uwarà, aŋuwaw Zəzagəla apəhàhàh à azlababa gami madziziga, aslələh à atà azlaməna mapəh à atà gay à ahàl à wan, apəh à atà gay la azlatetəvi anik anik gesina. ² Zəzagəla apəhay tsərəh à lakana uwana makəf gəl à ahəŋ aŋa mas à wan aŋa Yesu. Ama lakana avà à anu Kona aŋha. Aguwà à uda kà la ahàl aŋa Kona aŋha, à uwana Zəzagəla apəh à anu, adəhàŋ gudəŋ à vok. Zəzagəla afà à ahəŋ agəfàŋ à afik kà masla aŋa makoray lakəl aŋa tatak gesina, ³ kà masla la uwana mənəŋa mazləbay aŋa ndzəfa aŋa Zəzagəla. Masla kà kalkal la Baba aŋha Zəzagəla. La gay aŋha tsikaslaga akəs dəwdəw tatak uwana la gudəŋ la vok. Adəhà tetəvi anik à ahəŋ la uwatà la uwana Zəzagəla azəb tsakana à azladza lakəl ala gesina, kà atà aŋa magay sətaka. La lig aŋa uwaga la ahəŋ, ahàd, adzà madzay la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl, kà makoray la masla.

Yesu kà aduwa azlamalika gesina

⁴ Gay gà la uwaga, Zəzagəla adəhàŋ Kona aŋha, aduwa azlamalika gesina, kà uwana sləm uwana avà à Kona aŋha kà, aduwa aŋa azlamalika uwanay gesina. ⁵ Tetuw tetuw Zəzagəla apəh à azlamalika kiya uwanay aw:

“Kak Kona gulo, dagay lakana azladza tadəsəlay la paraka.”[✧]

Malika la ahəŋ tetuwa à uwana:

“Gədəgay Baba aŋak, ŋgaha kadəgay Kona gulo”,

agəfal aw. ⁶ Ama la kaslə uwana Zəzagəla asal masləl Kona aŋha à wan, uwana lakəl aŋa tatak gesina la gudəŋ la vok agəf:

“Akul azlamalika gulo gesina sləkàwàw masla!”

⁷ Lakəl aŋa azlamalika kà, Zəzagəla agəf:

“Adəhà atà kà afad gə, ŋgaha azlamayà aŋha, azlaaləh akəl aya babay.”

⁸ Ama lakəl aŋa Kona aŋa Zəzagəla kà, tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà lakəl aŋha kà:

“Kak la uwana Zəzagəla, kadàkoray aŋa koksikoksi, kadàkor tsəhay aŋak lela.

⁹ Azlatatak dziriga gə uwana awoyaŋ, ama azlamawisiga kà, asa à ka atà aw, kapəsew atà aŋa tetuwa. Gay gə la uwaga, Baba aŋak Zəzagəla azalà ka, ŋgaha apakàkala mənəga gə la mav à ka maslay mənəga dafuwa à gay aŋa azladedə aŋak.”[✧]

¹⁰ Zəzagəla agəf aya lakəl aŋa Kona aŋha:

“Kak Sufəl dagay la madzəka, kak la uwana kadəhà gudəŋ à vok la ahàl aŋak, la uwana kadəhàŋ zagəla babay.

- 11 Dèwdèw tatak uwana kadahàŋ kà, adàdèv à gay, ama kà aŋak kà, kadàdza à ahəŋ bokuba uwana kak la ahəŋ la uwaga kiya uwaga uwanay aŋa koksikoksi. Azlatatak uwaga gesina tadàpakahay makoz bokuba azlalukut uwana atsəkway.
- 12 Bokuba uwana kakəl lukut à abà, kiya uwaga la uwana kadàkəl à abà aŋa mafay aslələf à gəl. Ama kak kà, kak la ahəŋ bawtawta madz à ahəŋ aŋak adàkəf gəl à ahəŋ aw.'*¹²
- 13 Aga la ahəŋ amiyaka tekula aŋa azlamalika à uwana Zəzagəla apəhal gay kiya uwanay aw:
 "Dzà madzay la ahəl kaf gulo lakəl, tsərəh à uwana gəduw azlaməna məzam aŋak! Gəpaka azlaməna məzam aŋak bokuba azlatatak maf asik à afik aŋak."*¹³
- 14 Azlauwa azlauwana tapakà azlamalika uwa? Atà kà azlaməna sləray aŋa Zəzagəla. Zəzagəla asləl atà kà mad mazlak azladza uwana adàbəl atà.

2

Məpəsew tatak uwana Zəzagəla apəh à anu aw

1 Tsa Zəzagəla abadfanumà la Kona aŋha kà, məpəzl sləm gami à gay uwana apəh à anu à ahəŋ, kà anu aŋa maz à tetəvi delga la tsəh ala dogdogog aw. 2 Məsəl kà gay uwana azlamalika tasəlla à waŋ kà, agəd'f à afik. Azlauwana tafəl sləm aw, ŋgaha la azlauwana takəs aw kà, seriya uwana Zəzagəla adùkwatəŋ à gəl, kà azlawla atà ndzer. 3 Kakay mətəfay à baŋa mapak gay aŋa mabəlay ala kà gay deyday ma? Gay aŋa mabəlay uwana Sufəl Yesu azàŋ kà, azlaməna mazəŋ la uwana tagəfàŋ à afik: 'Fida la abà aw', Zəzagəla agəd'f. 4 Zəzagəla la gəl aŋha babay apəhla ala kà gay uwaga kà ndzer, la madfehəŋ azlamasəlay anik anik, ŋgaha la azlatatak nadzipo gà, avà maslay kà à Masasəfok tsidəŋa, kà atà aŋa madfah azlatatak bokuba uwana asal.

Yesu apəhanula tetəvi uwana anaka məbəl ala

5 Uwaga kà azlamalika à uwana Zəzagəla abək atà à ahəŋ, kà aŋa makor gudəŋ uwana adàsa à waŋ aw, ŋgaha à uwana məpəhay babay la abanay aw. 6 Tekedika la wakità Zəzagəla la abà kà tatsetsər kà:
 'Mana à dza asik kà mafal sləm la mazlakəŋ ma.
 7 Kazàŋ à wəfah la tsəh aŋa azlamalika, kà aŋa kaslā ŋuv la lig la ahəŋ kà, kavəl masləkaway bokuba uwana tasləkawla məŋ sufəl.
 8 Kà madegolay uwaga à uwana, tafà tatak gesina à tsəh asik aŋha.'*⁸
 Uwaga kà apəhay kà lakəl aŋa Yesu uwana Kona aŋa dza. Kà uwana tapəh kà kiya uwanay, Zəzagəla afà tatak gesina à tsəh aŋha. Uwaga asal magoday kà, tatak gesina kà la tsəh aŋha pəra. Ama aŋa lagonay kà, mənəŋa akor azlatatak uwaga la dazuwaya dadəŋ aw. 9 Ama məsəl kà Yesu akor azlatatak gesina uwarà. Kà aŋa kaslā ŋuv, Zəzagəla afà à tsəh aŋa azlamalika kà, la vok mahamay aŋa Zəzagəla aməts kà aŋa azladza gesina, kà mas ŋgərpa. La mamətsay aŋa Yesu la uwana, Zəzagəla avəl məŋga, kiya masləkaw sufəl. 10 Tatak gesina kà aguwa à waŋ kà la slaka Zəzagəla, adfahà à atà kà kà aŋha. Kiya uwaga asal kà mapakYesu ala

sətaka la ɲgərpa uwana asà, ɲgaha azladza aɲuvaw aɲa magay azlabəza aɲha, ɲgaha kà atà aɲa mad à slaka mazləbay aɲha à abà. Uwaga kà Yesu la uwana aga atà la huma kà maβəl atà.

¹¹ Yesu la gəl aɲha apaka azladza ala sətaka, atà la Baba tekula, Zəzagəla la uwana Baba aɲatà. Gay gà la uwaga Yesu azala atà ala: Azladede. Ziruwì azəɲ kà aɲa uwaga aw. ¹² Gay gà la uwaga agòf:

“Gədàpəhla sləm aɲak ala la slaka azladede gulo, ɲgaha la huma maham à ahəɲ aɲa tsəhay aɲak kà mazləb ka.”

¹³ ɲgaha kà:

“Gədàfa vok gulo à kak Zəzagəla à afik.”

ɲgaha aya kà:

“Gi la uwanay la azladza uwana asakà, kà gəβəl atà.”^{*}

¹⁴ Azladza uwana apəhay la abanay kà, uwaga kà anu uwana la sləb vok. Kà uwaga Yesu la gəl aɲha adapakay babay bokuba dza la sləb vok, ɲgaha kà la mamətsay aɲha kà aslàla vok aɲa makalàh ndzəfa aɲa seteni à ahəɲ, uwana aga la maslay kà makaf azladza. ¹⁵ Yesu adfahàɲ kiya uwanay, kà guba makəs azladza kà mamətsay aya aw. Dagay uwarà tadzadzàràhà vok la guba aɲa mamətsay la abà, la abà gà kà, masla azəb guba uwaga ala. ¹⁶ Ndzer, wakità Zəzagəla apəh kà azlamalika la uwana tasà à wəɲ kà aɲa mapəhay aw, ama asà à wəɲ aɲa mazlak mayyi à tsəh ala aɲa Abərahām. ¹⁷ Baməraka akəs vok kà apakay kiya azladede aɲha gesina, kà magay məɲ madzahaga uwana adfàh sləray kà aɲa Zəzagəla, kà masla aɲa mazəb tsakana à azladza lakəl ala, ɲgaha asəlla atà vok la masla. Uwaga məɲ madzahaga delga gà ɲgaha masla vok mahamay gà. ¹⁸ Lagwa aslala vok azlak azlauwana mapapatay apapat atà, kà uwana asà ɲgərpa, ɲgaha agà mapapatayga.

3

Yesu kà aduwa Musa

¹ Azladede, la kità Zəzagəla babay atsatsàmàni akul kà akul aɲa magay tsəhay aɲha. Baməraka la uwaga kà, fàw vok aɲkul à Yesu à afik, masla la uwana Zəzagəla asləl à wəɲ kà masla aɲa magay məɲ madzahaga aɲa madɲal gəl à vok gami, uwaga masla la uwana, masla masəlla anu vok la Zəzagəla, uwanay la uwana məziɲ la dazuwaya. ² Yesu kà dza delga la slaka Zəzagəla, uwana akəsàni kà madfəhəɲ sləray uwanay, bokuba Musa uwana agà delga la sləray aɲha la abà uwana adfahàɲ, kà aɲa azladza huɖ gày aɲa Zəzagəla babay. ³ Tazləb dza uwana aɲəl gày aduwa à gay gày la gəl aɲha. Lakəl aɲa Yesu la Musa babay kà kiya uwanay. Masləkaway uwana məsləkaw Yesu kà, aduwa aɲa Musa. ⁴ Ndzer, azlagày gesina kà, dza la uwana aɲalàh atà, ama dza uwana adfahà tatak gesina kà Zəzagəla. ⁵ Haday, Musa kà aɲa masla sləray aɲa Zəzagəla uwana adfahàhàɲ lela la huɖ gày aɲha gesina kà, sləray aɲha kà apahlà à azladza azlatatak uwana Zəzagəla adəpəhay la huma la gay. ⁶ Ama aɲa Kristu kà, ndzer masla Kona aɲha, uwana anəɲla huɖ gày aɲa Baba, bokuba magofay, masla kà lela la tsəhay sləray aɲatà uwana la abà, adfəhəɲ babay. Anu tsəhay aɲha, anu babay kà anu azlaməna huɖ gày aɲha, à baɲa məda à huma à gay

^{*} 2:13 2.13 Mahabay 22.22; Yesayya 8.17-18

la mawaf vok à uda, məfa madzugway gami à azlatatak uwaga à afik la marabay, tsərah à makəf gəl à ahəŋ

Zəzagəla adav maduw ləv à tsəhay aŋha

- ⁷ Gay gə la uwaga Masasəfok Zəzagəla agəf:
 'Lakana baŋa katsənaw kuda aŋa Zəzagəla kà,
⁸ Tsəbàwwal sləm. Kadzadzanaw gəl ala, bokuba uwana uwarà azlababa aŋkul madzidziga tadəhàhàŋ aw, la kaslà uwatà, atà la fəta la abà, tadzà à ahəŋ la abà mavay dzik ufaɸ. Atà kà, tapəsəw Zəzagəla, ŋgaha tagür masla.
⁹ Tanəŋà azlatatak dzəba aŋha səla aw gə uwana adəhàhàŋ, dagay mavay dzik ufaɸ bay, tagùrla.
¹⁰ Gay gə la uwaga, ləv azàŋ à gi lakəl aŋa azladza uwaga. Gəl adakaf à atà à vok, tatsən tetəvi gulo dadàŋ.
¹¹ Kà uwaga à uwana gəfàh akur à ahəŋ, la magəf à azladza uwaga kà: Tetuw kadàdiya à slaka maduw ləv gulo à abà aw!''^{*}
 Zəzagəla agəf. ¹² Azladedə gulo, dəhàw haŋkəli kà dza la tataka aŋkul kà aŋa magay la ləv mawisiga, ŋgaha kokufa madiŋal gəl à Zəzagəla à vok aya, kà masla aŋa masakiya à masla uwana la tsəh ala la sifa aw. ¹³ Ama tsatsəhàhàw vok ala kà akul à akul koksikoksi, kà seteni aŋa mavavar akul à mawisiga à abà aw, ŋgaha kà akul aŋa magay azlaməna mapəseway babay aya aw. Dàw à huma à gay la madəhəŋ kiya uwanay koksikoksi, kà uwana lakana kà, Zəzagəla asal mabafma à anu à ama aya. ¹⁴ Baŋa anu məda à huma à gay la makəs azlatatak uwana mədiŋal gəl à vok, dagay la madzəka tsərah à makəf gəl à ahəŋ kà, kiya uwaga hadəy, mədəgay azladza aŋa Kristu.

- ¹⁵ Aganay à uwana tatsetsèr à wakità Zəzagəla à abà:
 'Baŋa katsənaw kuda aŋa Zəzagəla lakana kà, kadzadzanaw gəl ala, bokuba uwana kadadzadzanawwanla uwarə.'^{*}
¹⁶ Azlauwa azladza uwana tatsənà kuda aŋha, ŋgaha tapəsəw uwa? Ndzər, azladza gesina uwana dagay uwarà Musa aguwà à atà à huma kà masəlla atà à uda la gudəŋ Misəra. ¹⁷ Kà madəgolay ma, uwa à uwana Zəzagəla agà magurayga mavay dzik ufaɸ uwa? Ndzər kà, atà azladza uwana tadəhà tsakana. Kà uwaga à uwana tamàts à fəta à abà. ¹⁸ Kà azlauwa? Kà azladza uwaga à uwana: 'Gəfàha akur à ahəŋ kà la tetuwa tadəbək asik à slaka gulo uwana à abà gədəduw ləv aw', agəf. Ndzər uwaga kà, kà azlauwana takweskà gay aŋha. ¹⁹ La kiya uwanay kà, azladedə gulo, mənəŋaŋ kà tabək asik à slaka maduw ləv à abà aw kà, kà uwana tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok aw.

4

- ¹ Dagay uwarà, Zəzagəla apəh à azladza kà adəv tetəvi à azladza kà madla atà à slaka maduw ləv aŋha uwana apəh à ahəŋ kà agəf à afik, kiya uwatà kà uwaga kà, mədəh haŋkəli kà tekula la tataka aŋami aŋa magəf à lig, ŋgaha kà masla aŋa mad à abà aw aw. ² Tapəh à anu gay matsidəyga, bokuba uwana uwarà à azlababa madzidziga tatsənəŋ babay. Ama gay matsidəyga, uwaga azlakà atà aw, tadà à slaka maduw ləv uwatà à abà aw, kà uwana takəs gay uwatà aw. ³ Uwaga kà anu la uwana mədàda

à slaka maduw ləv uwatà à abà, anu uwana məkəs gay uwaga. Agòd lakəl anja azlauwana takəs gay uwaga aw kà:

“Gəpək ləv lakəl anjatà, gəfàha akur à ahəŋ kà tetuwa tadàdiya à slaka maduw ləv uwatà à abà aw!”[✧]

Zəzagəla adəv sləray anja à gay dagay uwarà, à mok uwana adfahà gudəŋ à vok. Kiya uwaga kà, maduw ləv kà aga la ahəŋ ndzer. ⁴ La azlaslaka anik, la wakità Zəzagəla la abà, tapəh lakəl anja mahənay mədəf:

‘Zəzagəla adəvə sləray anja à gay la mavakay mukwa. La mamədəf gə kà, aduw ləv.’[✧]

⁵ La azlaslaka anik Zəzagəla agòd aya babay:

“Tetuwa tadàdiya à slaka maduw ləv gulo à abà aw.”

⁶ Azladza uwana tatsənà gay matsidəyga teraŋa bay, tadà à abà aw, kà uwana takəs gay uwaga aw. Uwaga kà adzàdla: Slaka maduw ləv kà aga la ahəŋ, ŋgaha azladza anik tadàda à abà. ⁷ Gay gə la uwaga, Zəzagəla adfahà zamana anik uwana anu la abà lakana. Uwaga adfahà mavay dəŋ la lig la ahəŋ, mok uwana apəh azlagay uwanay à David à ahəl kà, azlagay uwana mədətsetseray adagay kà:

‘Lakana baŋa kadatsənawwan kuda anja kà, fəwwal sləm, kadzadzanaw gəl ankul ala aw.’[✧]

⁸ Agayŋa Josu'e abəzla azlababa gami à slaka maduw ləv uwaga à abà, ndzer kà, naka Zəzagəla apəhay lakəl anja zamana maduw ləv anik aya aw. ⁹ Uwanay asal magodəy kà, azladza anja Zəzagəla kà, atà la tetəvi la ama anja madiya à slaka maduw ləv anja Zəzagəla à abà, bokuba uwana aduw ləv mahənay mamədəf. ¹⁰ Dza uwana adiyà à slaka maduw ləv anja Zəzagəla à abà kà, masla kà adfah sləray aya aw, masla kà sləray anja adadəv à gay, aduw ləv suwan, bokuba uwana Zəzagəla aduw ləv la sləray anja la abà bay. ¹¹ Tsa baŋa kiya uwanay kà, məwad vok à uda, kà anu anja madiya à slaka maduw ləv uwatà à abà. Mədaha hanjəli kà anu anja magəd à lig bokuba azlababa madzidziga uwana takweska Zəzagəla aw.

¹² Kà uwana Zəzagəla avà sifa dziriga gə à azladza, adfah sləray la ndzəda. Gay uwana atsà à wan la paŋaw anja la awtəy kà la ndzəda, ŋgaha kiya katsakar uwana azuway gay səla nna. uwana aday tsərəh à aslasl à adi. Masla kà bokuba katsakar uwana anats aslasl ala tsərəh à tsəh zəməw, uwana asa à dza kà madəhəŋ. ¹³ Tatak la ahəŋ ahəd vok à Zəzagəla à adi aw. Tatak gesina uwana adfahəŋ kàdazlazla lela la huma anja. La huma anja la uwana mədəsəlla à uda tatak uwana mədahəhəŋ gesina.

Yesu məŋ Madzahaga gami

¹⁴ Anu la məŋ Madzahaga, uwaga kà Yesu, Kona anja Zəzagəla, uwana adà à zagəla à afik. Kà uwaga kà, məwad vok à uda lakəl anja azlatatak uwana mədinaŋ gəl à vok ŋgaha məzahəŋ uwaga la dazuwaya. ¹⁵ Məŋ Madzahaga gami kà, vok ahəmal kà maruw vok à ahəŋ gami. Asə ŋgəpa tsəhay anik anik gesina bokuba anami, tapapət masla, ama atəd à tsakana à abà aw. ¹⁶ Kà uwaga kà: Səw à wan à slaka Zəzagəla uwana avəhəh vok mahamay anja à azladza. Məzà vok à slaka anja la ləv tekula, kà anu anja

mabəzal vok mahamay, ŋgaha kà masla mav à anu dziriga aŋha uwana adàzlaka anu la mok aŋa ŋgərpa!

5

¹ Kəla məŋ madzahaga gesina kà, Zəzagəla atsatsamahani la tataka azladza la abà. Masla afà à ahəŋ kà masla aŋa maɸàh sləray aŋa Zəzagəla kà aŋa gəl aŋha, ŋgaha kà masla aŋa mavàl tatak kà aŋa mazəbatàla tsakana lakəl ala. ² Azladza uwana tasəl tetəvi delga aw, ŋgaha la azlauwana tawul tetəvi la tsəh ala kà, məŋ madzahaga kà asəl kakay à maɸàh delga la atà mi, kà uwana masla babay kà guɸguɸ, bokuba atà. ³ Kà madegolay uwaga kà, say atsa aŋja à vəɸah kà aŋa tsakana aŋa azladza anik pəra aw, ama kà aŋa gəl aŋha babay. ⁴ Dza azəɸ vok la gəl aŋha kà magay məŋ madzahaga aw, say Zəzagəla la uwana azàlalla bokuba uwana uwarà azalà Haruna.

⁵ Kiya uwanay la Kristu babay. Masla azəɸ gəl aŋha la gəl aŋha kà magay məŋ madzahaga aw. Zəzagəla la uwana azalàl, agòɸal:

‘‘Kak bəzi gulo, dagay lakana azladza tadasəl kà ndzer.’’[✧]

⁶ La azlaslaka anik anik aya, la wakità Zəzagəla la abà tagòɸ kà:

‘Kak kadàgay Məŋ Madzahaga aŋa tetuwa bokuba aŋa Melkisadaka.’[✧]

⁷ Mok uwana Yesu aləg la gudəŋ la vok kà, masla kà asəl, kà Zəzagəla la maslay kà mawulla à uda la mamətsay, adəval kuɸa la iyaw tugwi, ŋgaha azà kuda à zagəla. Zəzagəla atsənàŋ, ŋgaha awùlla à uda la mamətsay kà akəs gay aŋha. ⁸ Ama ku bà masla bəzi aŋa Zəzagəla kà, atàpla kà makəs gay à Zəzagəla ala la ahàl, la mas ŋgərpa. ⁹ Mok uwana adadàh sləray aŋha kà, apakà masla mabəl azladza, uwana takəs gay aŋha, ŋgaha abəl atà kà aŋa tetuwa. ¹⁰ Zəzagəla afà masla à ahəŋ Məŋ Madzahaga bokuba Melkisadaka.

Dahàw haŋkəli

kà akul aŋa masak tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh ala aw

¹¹ Anu la gay lakəl aŋuvaw, kà mapəh à akul lakəl Melkisadaka. Ama zlazladà kà mapəh à akul, kà uwana sləm aga la akul lakəl aw. ¹² Akul lagwa kà, kaslāwwalla vok aŋa magay azlaməna matapla azladza anik, kà uwana kadatapawla azlatatak dagay uwarà, ama kay kà, kasələw azlatatak uwaga lela dadàŋ aw kà, akəs vok kà azladza anik tatsawaŋ aŋa matapakulla aya azlatatak uwana katàpawla dagay la madzəka lakəl aŋa gay Zəzagəla. Kasələw mazuw tatak may dzaŋdzaŋga dadàŋ aw, akul kalkal la azlabəza vərna uwana tasa awà dadàŋ. ¹³ Ama kəla kà, dza uwana asa awà kà, masla kà bà bəzi vərna, asəl mavàh delga ala la mawisiga dadàŋ aw. ¹⁴ Tatak may dzaŋdzaŋga kà aŋa azlamagol dza tasəl madzugway adagay, atà kà tatapla mavàh tatak delga ala la mawisiga.

6

¹ Tsa kiya uwanay zlà kà, məhàd à huma à gay, mətapla tatak uwana aŋa azlamagol dza, məɸuwa tatak teraŋaga, uwana mətapla lakəl aŋa Kristu, mədà à huma à gay la tatak məŋga, bokuba dza uwana adadzəka matatukw gày, mətətukw aya aw, ama məŋjal à zagəla la madla à huma à gay. Mapàh gay la ləv ala, maɸàh azlatatak mawisiga uwana adala dza à

mamətsay à abà aya, la madin̄ gəl à Zəzagəla à vok aya, mədàpa à akul aya aw. ² Məslala vok matapakulla matapla akul teraŋa aya aw. Uwaga la uwana batem dziriga, kakay à mapəs gay à dza à vok la maβək atà à ahəl à gəl la sləm aŋa Zəzagəla mi? Nŋaha Zəzagəla adàwulla azladza à uda la mamətsay mi, nŋaha kakay adàdaha atà seriya à gəl, la kaslā makəf gəl à ahəŋ mi? ³ Məsak azlatatak uwaga gesina, məhad à huma à gay la mazlak anu aŋa Zəzagəla nŋaha mədàdfehəŋ kiya uwanay.

⁴ La dziriga ma, kakay akəs vok à azladza uwana tasòkwa à tetəvi mawisiga à ama mi? Kay kà, tadzà à ahəŋ la udaka aŋa Zəzagəla la abà. Tatəp mavà y aŋa Zəzagəla, nŋaha tabəzal Masasəfok Zəzagəla tekedfik. ⁵ Atà tatapəŋ kà gay Zəzagəla kà delga, tatəp maslay aŋha uwana adəgay la zamana uwana la abà adàsa à waŋ. ⁶ Nŋaha tawül à lig, tetəvi la ahəŋ kà mawulla atà à waŋ aŋa mapəh gay la ləv ala aw, kà uwana azladza uwanay tatatəsl Kona aŋa Zəzagəla, à ahəf à adi kà masəla tatsəkəl magodəhay à gəl la dazuwaya.

⁷ Dzùgwàw lakəl aŋa kutso, baŋa iyaw asuw à guf à abà kà, tatak may atsa à uda, nŋaha azlaka azlaməna mapəsay, uwaga asal magodəy kà Zəzagəla apis gay à guf uwatà à vok. ⁸ Tekedfika la guf la abà kà, atək la kəsaf mawisiga atsa à uda la abà, kutso kà tatak deyday. Zwek la huma la gay kà Zəzagəla adàtsafila adəgay mababəh gay gə aŋa tetuwa.

⁹ Akul, uwana akul azlaməna gay ləv gulo kà, amiyaka məpəh kiya uwanay kà, məsəl akul, məsəl kà kanəfaw tetəvi delga gə, nŋaha kà Zəzagəla adabəl akul. ¹⁰ Masla kà dziriga, hadəy gə, kà sləray aŋkul uwana kadəhawwaŋ kà avikaŋ aw, bokuba magodəy, uwana kazlakahaw azladedə aŋkul məna gay Zəzagəla, nŋaha zlakàw atà kiya uwaga aya, nŋaha uwaga apəhla ala kà: Kawoyaw Zəzagəla. ¹¹ Uwana mətəwal à tsəh kaykay kà, kawadaw vok à uda, kà kadaw à huma à gay kà akul aŋa mabəzal tatak uwana kaduwawwal yewdi. ¹² Asa à anu kà kagaw azlaməna may vok aw, kiya uwaga kà: Gəw kà bokuba azlauwana tadin̄ gəl à Zəzagəla à vok, tafa manewəŋ aŋatà kà à Zəzagəla à afik. Atà la uwana tadəbəzal tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ.

Uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ kà, agədin̄ à afik

¹³ Kasəlaw kà, dagay uwarà kà Zəzagəla apəh à Abəraham à ahəŋ. Mok uwana apəh uwaga kà, afahà akur à ahəŋ la dziriga. Dza la ahəŋ aduwaŋ Zəzagəla aw. Kà Zəzagəla aŋa mazuwal mawadəy aw, kiya uwaga afahà akur à ahəŋ kà la gəl aŋha. ¹⁴ Agòd:

'Ndzer, gəpīs à ka gay à vok, gədàvə à ka mayyi à tsəh ala uwana dza atugway aw.'¹⁵

¹⁵ Abəraham awadà ləv ala la tsetsi dadəŋ aŋa Zəzagəla, nŋaha la mabasiŋ. Kiya uwaga akudà azlatatak uwana Zəzagəla apəhal à ahəŋ.

¹⁶ Baŋa azladza tazùw mawadəy kà la sləm aŋa dza məŋga uwana aduwa atà. Mawadəy kà uwana adəv à gay la tataka azladza la abà. ¹⁷ Gay gə la uwaga à uwana, Zəzagəla azùwal mawadəy. Asəl kà azladza uwana apəh à atà gay à ahəŋ kà, tatsən tatak uwana apəh à ahəŋ kà madagədin̄ à afik. Gay gə la uwaga apəhal à ahəŋ dadəŋ à tatak uwana adavəl, la lig la ahəŋ azùwal mawadəy.

¹⁸ Kiya uwaga azlatatak səla la ahəŋ uwana dza aslala vok mabəɗla aw, uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ, ŋgaha la uwana afahàh akur à ahəŋ lakəl aŋha kà, aɗàh fida aw, uwana məyahay la slaka Zəzagəla, kà anu aŋa mabəzal slaka, kà anu aŋa mahad vok à ahəŋ, uwaga adzərəɗ anu à uda kaykay, kà anu aŋa maf manewəŋ gami kà à tatak uwana à tsəh Zəzagəla afà à anu à huma à gay. ¹⁹ Tatak uwana məfa manewəŋ gami à afik kà, Zəzagəla akəs anu dzəkka, kà anu aŋa madz à ahəŋ titi la huma Zəzagəla, bokuba kəslah iyaw uwana tawadəŋ à ahəŋ lela la iyaw la abà la gay dərəv. Gay gà la uwaga à uwana, bafta uwana atsàk à slaka tsikaslaga, ama afətamalla ala la huma gami, kà anu aŋa mad à gày à huɗ gà, à slaka uwana Zəzagəla la ahəŋ. ²⁰ Yesu kà adagay la abatà la huma gami, masla la uwana abəɗ à huma kà anu, kà uwana masla apàk Məŋ Madzahaga mənŋa gà, bokuba Melkisadaka adagay mənŋ madzahaga aŋa koksikoksi.

7

Melkisadaka madzahaga aŋa Zəzagəla

¹ Melkisadaka uwaga uwarà kà agà sufəl aŋa gudəŋ Salem, agà babay madzahaga la huma Zəzagəla uwana kərkər la afik. La zamana anik Abəraham ahàd à guvəl, akàɗ azlasufəl anik anik à gay. Mok uwana adawul à waŋ la guvəl kà, Melkisadaka ahàd kà magagamay la masla, apisalla gay à vok. ² Abəraham avà à Melkisadaka makulo aŋa kəla tatak uwana azùw la guvəl la abà. Melkisadaka uwaga kà, sləm aŋha asal magoɗay kà, teraŋa kà: Sufəl uwana dziriga. Ŋgaha babay agà sufəl aŋa lapiya kà uwana agà sufəl aŋa Salem, ŋgaha Salem asal magoɗay kà: Lapiya. ³ Dza la ahəŋ asəl baba aŋha la iyà aŋha bay aw, baməraka azlababa aŋha madzidziga bay aw. Məsəl mok mayyay aŋha bay aw, amiyaka bə mamətsay aŋha babay. Masla agà magagazləlaga la Yesu, Kona aŋa Zəzagəla, kà uwana sləray aŋa mav tatak aŋha akəɗ gəl à ahəŋ aw.

⁴ Dzùgwàw lakəl aŋa mənŋa aŋha tsi. Abəraham baba gami madzidziga kà, ahəl tatak uwana azùw la guvəl la abà gesina, avàhàŋ ala madziga kulo kulo, avàhal tekula tekula la gay aŋa kulo kulo gesina. ⁵ Azlaanik la mayyi à tsəh ala Levi kà, mənə makad tatak à Zəzagəla la tataka aŋatà la abà, atà kà azlamadzahaga aŋa wakità seriya aŋa Musa. Tagòɗ à atà: 'Dàw à slaka azladza, kà tavàhà à akul tekula la gay aŋa kəla tatak kulo, kà akul aŋa madzadzarlaka vok.' Haday, məsəl kà tabəzàhal tatak uwaga la ahəl aŋa azladedə aŋatà, bə atà dagay mayyi à tsəh ala aŋa Abəraham bay. ⁶ Ama Melkisadaka kà agà mayyi à tsəh ala aŋa azlaməna mavàh tatak à Zəzagəla uwaga aw, baməraka la kità bay kà, aɓəzal tatak la ahəl aŋa Abəraham. Abəraham kà masla kà Zəzagəla apəhal azlatatak uwaga à ahəl. Melkisadaka uwaga la uwana apis gay à Abəraham à vok. ⁷ Haday, məsəl kà baŋa dza apis gay à dza anik à vok, kà masla la uwana mənŋa. Kità kà, Melkisadaka la uwana aɗuwà Abəraham. ⁸ Azlamadzahaga uwana la huɗ gày aŋa azlaməna makad tatak à Zəzagəla, uwana tabəzàh à makulo aŋa tatak la ahəl aŋa azladedə aŋatà tamàtsàhàh. Ama Melkisadaka kà aməts aw, agà la ahəŋ aŋa koksikoksi, bokuba uwana wakità Zəzagəla agod à anu. ⁹ Lagwa məslala vok aŋa magoɗay kà, Levi uwana aɓəzàhà tatak la slaka azladza anik kà, atà babay kà tavà makulo aŋa tatak à Melkisadaka

suwan, kà uwana baba anha Abèraham avà tatak à Melkisdaka la gəl anha. ¹⁰ Bokuba magoɗay kà, mok uwana Abèraham avà tatak à Melkisdaka, kà Levi kà tayyay dadən aw, la lig la ahəŋ mayyi à tsəh ala anha avàhal babay. Uwaga adzadfanəŋ ala kà Melkisdaka aduwən huɗ gày anja Levi gesina la kaykay.

Yesu kà aduwa Melkisdaka

¹¹ Sləray anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla la huɗ gày anja Levi kà, taslala vok kà mahənəŋ ala uwana asa à Zəzagəla aw. Agaynə taslala vok kà mahənəŋ ala kà, naka delga kà anja mas à wan anja Məŋ Madzahaga anik uwana aduwan Melkisdaka aya aw, naka azlaməŋ madzahaga tagay kà mayyi à tsəh ala anja Levi pəra bokuba Haruna. Uwaga kà aga kà la ahəl anja madzahaga anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, uwana tagà la huɗ gày anja Levi à uwana Zəzagəla avà mapəhay anha à azlaməna gudəŋ Isərayel à ahəl. ¹² Baŋa Zəzagəla abəɗla azlamadzahaga kà, məsəlay bay kà mafàh akur à ahəŋ anha abəɗla vok babay. ¹³ Lagonay kà, məsəl kà tsəhay madzahaga abəɗla vok. Masla à Sufəl gami Yesu, uwana məpəhay la abanay kà, asà à uda kà la tsəhay anik. Masla kà tsəhay anja Levi aw. Dza la ahəŋ la tsəhay anha la abà madzahaga, uwana masla makad tatak aw, ŋgaha à uwana tetuwa adakəɗ tatak à Zəzagəla, kà tsakana anja azladza aw. ¹⁴ Haɗay, masla à Yesu kà, asà à uda la tsəhay anja Yahuda la abà. Mok uwana Musa apàhàh lakəl anja azlaməna makad tatak à Zəzagəla kà, apàh kà lakəl anja tsəhay uwaga aw.

¹⁵ Azlaməna makad tatak la huɗ gày anja Levi kà, taslala vok kà madla azladza à slaka Zəzagəla aw. Aganay à tatak uwana adzad gay uwaga ala: Madzahaga anik anja azlaməna mav tatak à Zəzagəla, uwana bokuba Melkisdaka kà adazlanalay. ¹⁶ Dza uwatà kà mən madzahaga anja makad tatak à Zəzagəla la mapəhay anja azladza aw. Ama masla kà Məŋ Madzahaga, kà uwana aga la maslay kà madz à ahəŋ la sifa anja koksikoksi. ¹⁷ Lakəl anja dza uwaga tatsetsər à wakitə Zəzagəla à abà kà:

“Kak kà, kadəgay Məŋ Madzahaga anja koksikoksi bokuba Melkisdaka.”✧

¹⁸ Zəzagəla abəɗla azlamapəhay anha uwarà, kà uwaga tagà la ndzəɗa aw, tazlakàh azladza babay aw. ¹⁹ Mapəhay anja Musa kà aslala vok magəŋ azladza sətaka la huma Zəzagəla aw. Lagonay kà tatak anik la ahəŋ, à uwana aduwa mapəhay anja dza uwaga. Məfa manewəŋ à uwana à afik, avà masəlay kà maz vok à slaka Zəzagəla.

²⁰ Ŋgaha aya kà: Mok uwana Zəzagəla asal maf Yesu à ahəŋ kà Məŋ Madzahaga kà, afàhà akur à ahəŋ dadən, à mok uwana tsəhay Levi apakà mən madzahaga kà Zəzagəla, afàhà akur à ahəŋ kiya uwanay aw. ²¹ Ama Zəzagəla azuw mawaday à Yesu la magoɗay kà:

“Gi, gi Sufəl Zəzagəla gəɗabəɗla tatak uwanay aw: Gəɗəzuw à ka mawaday, kà kadəgay Məŋ Madzahaga anja koksikoksi.”✧

²² Uwanay kà asal magoɗay, kà makəs vok slawda uwana Zəzagəla adahən la anu kà, uwaga dafuwa à gay makəs vok slawda maviyaga uwatà uwarà. Yesu la uwana adzadà tatak uwaga ala.

²³ A babay kà tatak anik la ahəŋ aya, kà azlamadzahaga anja makad tatak la huɗ gày anja azla Levi kà tagàh dən, kà uwana tamàtsàh, baŋa anik adamətsay kà, anik abəɗf à slaka anha à abà. ²⁴ Ama Yesu kà kiya uwaga

aw, masla kà amətsay aw aŋa koksikoksi, sləray aŋa magay madzahaga aŋha kà adəkəf gəl à ahəŋ aŋa tetuwa aw. ²⁵ Kà uwaga à uwana aga la maslay lakəl aŋa tatak gesina kà maβəl azladza uwana tatsa à waŋ à slaka Zəzagəla, kà madəgolay masla uwana aga la ahəŋ la sifa aŋa koksikoksi. Abəcfàh à humà kà madəv kuɗa à Zəzagəla kà anu.

²⁶ Masla kà Məŋ Madzahaga uwana məwoyaŋ. Masla kà tsikaslaga, mawisiga aŋha la ahəŋ à masla aw, adəh tsakana aw. Masla kà kiya azlaməna tsakana aw, Zəzagəla afà à fəta à awtəy tsikasla. Afà aslələf aŋha à gəl la zagəla la afik, ²⁷ kà aŋa azlamadzahaga anik, uwana kà say takəɗay tatak à Zəzagəla kəla mahənaŋ. Baŋa taday kà makəɗ tatak kà, say takəɗay kà aŋa gəl aŋatà dadəŋ, ŋgaha atà aŋa makəɗay kà aŋa tsakana aŋa azladza anik. Ama kà aŋa Yesu kà, adəhəŋ kiya uwaga aw. Masla kà, avà kà asik tekula pəra, ŋgaha asla kiya uwaga. Mavəy uwaga kà vok aŋha uwana avà. ²⁸ Azlamadzahaga uwana mapəhay aŋa Musa abək atà à ahəŋ kà, tagà kà azladza deydayga. Taɗahàhà tsakana. Ama mok uwana Zəzagəla afàha akur à ahəŋ kà, abəɗfla Kona aŋha à abà kiya Məŋ Madzahaga, uwana akəf gəl aŋha bokuba uwana asal. Adadza à ahəŋ kiya uwanay aŋa koksikoksi.

8

Yesu kà Məŋ Madzahaga gami

¹ Gay uwana aduwa à vok kà aŋanay: Mədadzəka mapəhay: Məŋ Madzahaga gami uwana adadza madzay la kəslah asik la afik la ahəl kaf aŋa Zəzagəla lakəl la zagəla, uwana akor tatak gesina, ² masla kà Məŋ Madzahaga la slaka tsikaslaga, uwana la Zəzagəla la abà. Azlamadzahaga taɗahàhà sləray aŋatà la gəy lukut uwana la aku, ahəl aŋa azladza adəhəŋ. Ama slaka uwana Yesu adəh sləray aŋha kà la zagəla, slaka dziriga uwana Zəzagəla adəhəŋ.

³ Azlaməŋ madzahaga gesina kà taβək atà à ahəŋ, kà atà aŋa mavəh tatak à Zəzagəla, ŋgaha bay kà atà makəɗal tatak. Gay gə la uwaga, Məŋ Madzahaga gami akor tatak kà mavəy suwaŋ. ⁴ Mədzugw, mok uwana agà la ahəŋ la gudəŋ la vok kà, apakà Məŋ Madzahaga aw. Kà uwana azlamadzahaga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla la ahəŋ, uwana takəɗal tatak bokuba uwana mapəhay aŋa Zəzagəla agəɗf à azla Yahudiya. ⁵ Azlaməna mav tatak à Zəzagəla uwaga kà taɗahàhà sləray aŋatà kà la məŋ gəy madəv kuɗa à Zəzagəla la aku. Ama gəy uwaga kà maftsa vok aŋa gəy dziriga uwana la zagəla la afik. Mok uwana Musa ahəd kà madəh gəy lukut uwatà kà Zəzagəla agəɗfal:

“Nərəz lela, ŋgaha həd, kadanal bokuba uwana gəpəhkala la gudəŋ uwanay la afik.”^{*}

⁶ Kətà haɗay, mənəŋəŋ kà sləray aŋa Yesu Kristu aduwaŋ sləray aŋa azlamadzahaga anik gesina la kayak, makəs vok slawda uwana akəs anu vok slawda la Zəzagəla, ŋgaha la azladza kà, aduwaŋ makəs vok slawda aŋa uwarà, uwatà bay, kà uwana tatak uwana Zəzagəla apəhəŋ la makəs vok slawda uwanay la abà kà, aduwaŋ azlatatak uwana məbəzal uwarà.

^{*} 8:5 8.5 2Musa 25.40

⁷ Agayŋa makəs vok slawda teraŋağa agay delga kà, naka Zəzagəla adfàh makəs vok slawda anik aya aw. ⁸ Ama mənəŋaŋ kà aslā aw, kà uwaga Zəzagəla apəhla tsakana aŋatà à azladza, ŋgaha agodf à atà:

"Fàw sləm à abà. Zamana anik adàsa à waŋ à uwana gədfàh makəs vok slawda mawga la Isərayel, ŋgaha à azladza tsəhay Yahuda.

⁹ Dagay mok uwana gəkəs ahəl aŋa azlababa aŋatà madzidziga kà masəlla atà à uda la gudəŋ Misəra la abà kà, gəkəs vok slawda la atà.

Ama makəs vok slawda mawga uwana gədàcfəhəŋ lagwa, adàgay kà bokuba makəs vok slawda uwatà aya aw.

Tawisà makəs vok slawda maviyaga ala, à uwana gədfahəŋ.

Gay gə la uwaga à uwana, gəguwatàla à lig à gay. Gi Sufəl Zəzagəla aŋkul la uwana gəpəhay kiya uwanay.

¹⁰ Makəs vok slawda uwana gədàcfəhəŋ la azladza Isərayel la zamana uwatà kà aganay:

Gədàfa à atà mapəhay gulo à ahəl,

Gədətsetserah mapəhay gulo à ləv aŋatà à tsəh babay.

Gədàgay Zəzagəla aŋatà,

Ŋgaha tadàgay azladza gulo suwaŋ.

¹¹ Dza la ahəŋ adàda à slaka azladedə aŋha kà matapatàla gay gulo matapay aya aw, Kà magodf à atà kà:

Səlāw Sufəl Zəzagəla aya aw,

Kà uwana dza gesina tadəsəl gi azlabəziga baməraka azlamagolga bay.

¹² Vok adàhama à gi kà tsakana aŋatà, gədàmatsatəŋ ala adàgay.

Gədàfa à atà à ləv à abà aya aw."^{*}

Kiya uwaga Sufəl Zəzagəla agodf.

¹³ Uwana Zəzagəla apəh kiya uwanay kà lakəl aŋa makəs vok slawda mawga, uwaga asal magodfay kà, uwana adfahəŋ teraŋa kà, apakà maviya tatak. Məsəl hadfay kà, tatak uwana adapaka maviya tatak kà, uwaga kà azlaka dza aya aw, iyaw aŋha adadəv à gay adagay.

9

Tetəvi delga kà masləkaw Zəzagəla

¹ La makəs vok slawda teraŋa la abà kà, mafàh akur à ahəŋ aŋa Zəzagəla la ahəŋ à uwana naka azladza tasləkaw masla. Agà la ahəŋ babay slaka uwana azladza taŋəl, kà masləkaway la aku. ² Azladza tadfahà gày lukut huɸ səla, mad à gày teraŋa slaka tsikaslaga, la gày uwatà la aku kà fənəs la aku, table la aku, uwana tabək kaf aŋa Zəzagəla à afik. ³ La gay gamagày aŋa gày uwatà tanəlaŋ ala la bafta kà huɸ gày uwatà kà, slaka tsikaslaga kaykay. ⁴ Tabək tatak maɸək ahàf matərsin luwəluwəğa à agu. Tafà sahar aŋa makəs vok slawda à agu la abatà. La sahar uwatà la abà, tatak may uwana Zəzagəla aslālah à ahəŋ la zagəla kà agàh la abà la abatà, sləm aŋha Manu. Azəva aŋa Haruna uwana awuratət bay kà, agà la sahar uwatà la abà, ŋgaha azlaakur səla uwana Zəzagəla atsetsəral mapəhay kulo aŋha à adi babay kà agà la abà la abatà.^{*} ⁵ La sahar uwatà la afik kà, maftsa à vok aŋa azlamalika səla la ahəŋ, uwana asa à atà kà mapəhla à azladza, kà Zəzagəla la ahəŋ la abatà, tabatàhà gogozlāh à sahar uwatà à gəl, kà matsak à slaka uwana à ama takəɸ tatak à Zəzagəla kà aŋa mamats

tsakana ala. Ama asa à gi kà mapəh gay uwaga à uda lagonay la dazuwaya aw.

⁶ Mok uwana sləray adafah vok à ahəŋ gesina kà, azlaməna makad tatak tafahàhà sləray aŋatà la gày teraŋaga la aku koksikoksi. ⁷ Huf gày masəla kà, say məŋ madzahaga aŋa azlaməna makad tatak à Zəzagəla, la uwana adàh à agu pəra, kəla mavay kà asik tekula pəra adàha à agu, say la aŋiz la ahəl kà mav à Zəzagəla, kà aŋa gəl aŋha, ŋgaha kà, kà aŋa azladza babay kà mamats tsakana aŋa azladza, uwana ala tafahəŋ gesina kà, kà uwana atà azladza asik pəra. ⁸ Masasədok Zəzagəla apəhanula, kà tetəvi uwana adala dza à slaka tsikaslaga kaykay kà adapəzl vok dadəŋ aw, uwana huf gày matera à lig dadəŋ. ⁹ Uwaga kà maftsa à vok, uwana apəhanula uwaga kà, asal magofay kà azlatatak uwana adapaka vok, la uwaga la mas à waŋ aŋa Yesu uwana tavàh, ŋgaha la uwana takad à Zəzagəla kà aslala vok aŋa mag ləv aŋa azladza uwana tanəfa tetəvi uwaga sətaka aw. ¹⁰ Atapatàla kà lakəl aŋa tatak may, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak masay, ŋgaha lakəl aŋa mapalàh tatak may, ŋgaha lakəl aŋa azlatatak masay, ŋgaha lakəl aŋa mapalàh tatak pəra. Uwaga kà azlatatak aŋa gudəŋ à vok, uwana tadza à ahəŋ kà aŋa dəŋŋa pəra, tsəràh à uwana Zəzagəla adəbədla azlatatak gesina à ahəŋ.

¹¹ Lagonay kà, ndzer Kristu kà adasa à waŋ. Masla kà Məŋ Madzahaga uwana asəlla azlamapis gay à vok à waŋ, la azlatatak delga uwana mədabəzal la ahəl aŋha. Adəh sləray aŋha la gày anik la kay, uwana dafuwa à gay azlagày lukut, uwana tafahəhəŋ uwarà, ŋgaha dzəba aŋha səla aw. Uwaga maŋalayga la ahəl aŋa azladza aw, Zəzagəla la uwana aŋal la gəl aŋha, gày uwaga kà la gudəŋ uwanay la vok babay aw. ¹² Ama adàla kà aŋiz aŋa gəl aŋha à gày la ahəl, ŋgaha avà kà asik tekula pəra, la uwaga la uwana abəlla anu à uda la tsakana gami la abà aŋa tetuwa. ¹³ Dagay uwarà kà, takədal azlabahu ŋgaha la azlakokur, takotsekwàh aŋiz à azladza, uwana azlasətaka la huma aŋa Zəzagəla aw. Takàsàh vèlik tatàläh à gay, ŋgaha masəka akəl akàlga kà tatsàh à azladza aya babay. Kiya uwaga azladza uwana tawisà mapəhay aŋa Zəzagəla ala kà, tapakàh sətaka la huma aŋa mapəhay aŋa Zəzagəla. ¹⁴ Kayyà, baŋa kiya uwanay kà, aŋiz aŋa Kristu aduwaŋ gesina, kà uwana aŋiz aŋa Kristu kà dafuwa à gay aŋa azlatatak asik, kà uwana masla adahà tsakana aw. Masla kà avà gəl aŋha à Zəzagəla la ndzəfa aŋa Masasədok tsifaŋa, kà anu aŋa madəh azlatatak mawisiga uwana adala anu à mamətsay à abà aw, ama madəh sləray aŋa Zəzagəla uwana avà à anu sifa adəv à gay aw.

¹⁵ Kà uwaga à uwana apakà masla makəsa anu vok slawda la Zəzagəla. ŋgaha kà azladza uwana Zəzagəla azalà atà kà, tadəbəza tatak delga uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəŋ, kà atà tadəkoray aŋa koksikoksi. Uwaga adahəhə vok kiya uwaga kà, kà uwana Kristu aməts, la mamətsay aŋha asùkw azladza à uda la tatak mawisiga aŋatà uwana la abà tafahəhəŋ la mok uwana atà la tsəh aŋa makəs vok slawda maviyaga.

¹⁶ Məsəl kà dza azuw gày, kà say dza amətsay dadəŋ, la uwana dza azuw gày aŋha. ¹⁷ Baŋa dza la sifa kà, mapəhay uwana apəh kà, mavàh tatak kà godega aŋha la ahəŋ dadəŋ aw, say baŋa adamətsay la uwana pəra. ¹⁸ Kità bay, uwana Zəzagəla adahà makəs vok slawda maviyaga baməraka la mawga kà, say la mats aŋiz à vəfah. ¹⁹ Dagay uwarà Musa apəh mapəhay aŋa Zəzagəla à azladza gesina dadəŋ. La lig la ahəŋ

atsàh anjiz anja azlavèlik, la azlabahu ŋgaha ahohodla la iyaw uwana tatacfàh. Asláhàni babasl à ahàl dats babay, ŋgaha la slewzi anja padfa tuwan mativga kize akotsekwàh à wakità anja Zəzagəla, ŋgaha à azladza gesina babay. ²⁰ Ŋgaha agòd: ‘Uwanay kà anjiz uwana Zəzagəla akəsla vok slawda la akul. Tsizllāw à makəs vok slawda uwanay à afik’, agòd à akul. ²¹ Musa akotsekwàh anjiz à gày lukut babay, ŋgaha à azlatatak gesina uwana adfàhla slaray à Zəzagəla. ²² La mapəhay anja Zəzagəla la abà kà, gay mənğa anja azlatatak kà, tagahən sətaka kà la anjiz, kokudfa anjiz kà, Zəzagəla amàts tsakana à azladza ala aw, say banja anjiz adanəf à vəfah.

Anjiz anja Yesu amàts tsakana anja azladza ala

²³ Tetəvi uwana Musa atàpla à azladza dagay uwarà kà, agà kà bokuba maftsa vok anja azlatatak dziriga la zagəla pəra. Naka magəhəŋ azlatatak uwaga gesina tsidəŋa, kiya uwaga à uwana mapəhay anja Musa apəh. Ama banja kà anja manəfay dziriga kà, asal makəfal tatak uwana aduw anjiz anja azlatatak, uwaga kà mavəy uwana Yesu Kristu akədf, avà gəl anja. ²⁴ Məsəl kà masla kà ahàd à huf gày tsikasлага uwana à agu, azladza tanəl la ahàl aw. Uwaga kà maftsa vok anja slaka uwana Zəzagəla la abà pəra. Ama ahàd kà à zagəla, à slaka uwana Zəzagəla la ahəŋ, kà masla mawulla anu à tsəh la slaka Zəzagəla. ²⁵ Azlaməŋ madzahaga anja azla Yahudiya tadahàhà à agu à slaka tsikasлага kaykay gə à agu, kà asik tekula kəla mavay, tadahàhà à gày la anjiz la ahàl, anjiz anja gəl anjatà aw. Ama Kristu kà avà kà anjiz anja gəl anja, masla kà avà gəl anja kà asik tekula, awkà asik dəŋ aw. ²⁶ Agayŋa agay kiya uwanay, awkà naka asa ŋgərpa mənğa dagay uwana gudəŋ à lig madzəka vok. Ama asà ŋgərpa kà asik dəŋ aw. Asà à wan kà asik tekula, nekwa la mok makədf gəl à ahəŋ pəra. Avà vok anja à Zəzagəla kà mazəb tsakana à azladza lakəl ala anja koksikoksi. ²⁷ Azladza gesina tamətsay kà asik tekula pəra. La lig la ahəŋ kà, kəla uwabeyuwì tada à huma Zəzagəla kà masla madfah à atà seriya à gəl. ²⁸ Kristu kà agà kiya uwaga babay, asik tekula pəra, asəkw anjiz anja à vəfah kà masla anja mazəb tsakana anja azladza anjvaw. Adawula à wan kà masəla aya. Ama la kaslā uwatà kà, adàsa à wan kà, kà mazəb tsakana anja azladza aya aw, ama kà mafəl azladza uwana takud masla.

10

¹ Azlamapəhay anja Musa kà, tagà kà maftsa vok anja azlatatak delga uwana tadàsa à wan la huma la gay pəra. Atà kà azlatatak makədf gəl à ahəŋ aw. Azlamadzahaga anja azlaməna mav tatak takəcfàh tatak à Zəzagəla kà kəla mavay. Azladza uwaga asà à atà maz vok à slaka Zəzagəla la tetəvi uwaga, ŋgaha ma la tetəvi ma uwala makədf tatak uwaga apakatàla sətaka la? ² Agayŋa tapakà sətaka kà uwana takədf tatak asik tekula kà, anaka tsakana anjatà kà avikan, naka takəfal tatak aya aw. ³ Ama kiya uwaga aw. Baməraka la makədf tatak uwaga bay kà, tapəhatàla tsakana anjatà kəla mavay. ⁴ Kà uwana anjiz anja azlabahu la azlavèlik la azlakokur aslāla vok kà mazəb atà tsakana anjatà lakəl ala aw.

⁵ Kà uwana mok uwana Kristu asal mas à wan à gudəŋ à vok kà, agòd à Zəzagəla kà:

‘Asa à ka məkəf à ka azlatatak aw, baməraka mav à ka azlatatak aw. Ama kadfahà à gi, kà gi anja mawulkala.

⁶ Azlatatak uwana takadɔy aŋa mabakay la uwana akəs à ka gəl aw, mats aŋiz à vədah kà aŋa tsakana kà, akəs à ka gəl babay aw. Kawoyan kà: Makəs gay aŋak pəra.

⁷ Hadɔy gəgod à ka: Iyay, gi la uwanay Zəzagəla, gəda à awtày à gudəŋ à vok, kà gi madàh uwana asa à ka, gədàdefehəŋ bokuba uwana tatsətsər lakəl gulo la wakità mapəhay la abà'',^{*}

agòdal. ⁸ Gay teranəɟa uwana Kristu apəh kà aganay:

''Hadɔy, Zəzagəla gulo, asa à ka kà takad à ka tatak kà mav à ka aw, baməraka mav à ka azlatatak anik bay aw. Asa à ka babay aŋa mabak à ka azlatatak aw, ŋgaha asa à ka tatsàhà à ka aŋiz kà mamats tsakana ala babay aya aw.''

Apəh uwanay kiya uwaga kà, kà uwana azlatatak uwaga tanəfa slaka asik aŋa mapəhay. ⁹ Agòd: 'Gi la uwanay, gəda à awtày à gudəŋ à vok, kà gi aŋa madàh uwana akəs à kak à gəl.' Uwaga apəhla ala, kà Zəzagəla akweska madz à ahəŋ maviyaga la matsàh aŋiz à vədah, ŋgaha abəɖla à abà la mamətsay aŋa Yesu Kristu. ¹⁰ Kà uwana Yesu Kristu kà, adahà uwana akəs à Zəzagəla à gəl, avà vok aŋha deyday, mədəɟay tsikasla la huma Zəzagəla. La azlamanəfay anik anik kà, akəs vok aya tetuwa aw.

¹¹ Azlamadzahaga aŋa azla Yahudiya tadàhàhà sləray aŋatà kəla mahəŋay la slaka matsizlla koksikoksi, takàɖàhàhal tatak, ama azlatatak uwaga kà aslala vok aŋa mazəb tsakana aŋa azladza aw. ¹² Ama Yesu Kristu kà, kà akəɖ gəl aŋha, uwana agà la maslay kà mazəbɔla tsakana aŋa azladza gesina aŋa tetuwa. ŋgaha adzà madzay la ahàl kaf aŋa Zəzagəla lakəl. ¹³ Lagwa kà akuday kà kaslā uwana Zəzagəla adàbək azlaməna məzam aŋha à tsəh asik aŋha.^{*} ¹⁴ La mav gəl aŋha asik tekula apakà azladza aŋha ala dzəndzəŋa la huma Zəzagəla, abək atà à slələf à gəl, apàkatàla sətaka aŋa koksikoksi.

¹⁵ Masasəɖok tsikasla babay kà, apəhanula azlatatak uwaga la dazwaya, uwaga kà dziriga, agòd kà:

¹⁶ ''Sufəl Zəzagəla gami agòd kà: Makəs vok slawda, uwana mədədefehəŋ anina kà, la mok uwatà kà gədafa mapəhay gulo à ləv aŋatà à tsəh. Gədətsetser à ləv aŋatà à tsəh aya babay.''

¹⁷ ŋgaha agòd aya: 'Gədədzugway lakəl aŋa tsakana aŋatà à tsəh aya aw, baməraka lakəl aŋa azlatatak mawisiga uwana tadəfəhəŋ gesina.' ¹⁸ Tsa baŋa Zəzagəla adamats tsakana aŋa azladza ala kà, azladza tanəkudə aŋa makad tatak anik anik aya kà mazəbay mawisiga aŋa azladza aw.

Makəs gay Zəzagəla lela

¹⁹ Azladedə gulo, tsa baŋa kiya uwanay kà, kà mamətsay aŋa Yesu la makəlay aŋa aŋiz aŋha kà anu mənəfa tetəvi delga aŋa mad à slaka tsikasla, uwana Zəzagəla la abà. ²⁰ Yesu akwohà bafta uwatà ala, à uwana məpəh gay aŋha uwarà, apəzlla anu tetəvi la uwatà, kà mad à huɖ gə gə. Uwaga kà tetəvi mawga uwana məbəz sifa la ama. Bafta uwana akwohəŋ ala kà, asal magodəy kà vok aŋha, uwana tatatəsl à ahəf à adi. ²¹ Anu la Məŋ Madzahaga uwana af sləm à azlaməna gay Zəzagəla. ²² Kà uwaga à uwana, məf madzugway gami à Yesu à afik aŋa deŋdeŋ, məzà vok à slaka Zəzagəla la ləv tekula, kà uwana aŋiz aŋa Yesu Kristu adag ləv gami

^{*} **10:7** 10.7 Mahabay 40.6-8   ^{*} **10:13** 10.13 2Musa 29.38; Mahabay 110.1   ^{*} **10:16** 10.16 Yeremiya 31.33

sətaka, ŋgaha adapal anu la iyaw tsidəŋaga. ²³ Zəzagəla apəh à anu, kà mav à anu tatak anik uwana apəh à ahəŋ. Məhad à huma à gay la mapəhay la dazuwaya, kà anu aŋa madiŋ gəl à uwana à vok, Zəzagəla agod: Mədzərükwàw! ²⁴ Məfà vok sləm, kà anu aŋa madàh delga koksikoksi. ²⁵ Məkweškà maham gay à vok la slaka gə bokuba aŋa azladza anik, uwana takwesahay aw. Mədzəfàhàhà vok ala kà anu, anu dafuwa à gay uwaga aya, kà uwana kasəlaw, kà kaslà uwana Yesu Kristu adàsa à waŋ kà nekwa à dagay.

²⁶ Baŋa məsəl dziriga aŋa Zəzagəla nəma, masla məda à huma à gay la madàh tsakana kà, məsəl kà, dziriga, makəf tatak anik adəgay la ahəŋ aya à uwana adəg anu sətaka la huma aŋa Zəzagəla aw. ²⁷ Dza uwana adəhəŋ kiya uwaga kà guba akəs, kà uwana Zəzagəla adadukwla seriya à gəl, seriya uwaga kà adəgay kà bokuba akəl nəfəh nəfəhga, uwana adəbabəh azlaməna məzam aŋa Zəzagəla à gay. ²⁸ Kasəlaw kà, baŋa dza uwana awis mapəhay aŋa Musa ala kà, baŋa azladza səla, baŋa aw makər tatsəl yewdi à vok kà, baməraka takəf babay kà vok, ahamà à azladza kà masla aw. ²⁹ Tsa kiya uwanay la mapəhay aŋa Musa la abà ma, aməraka dza uwana akweska Kona aŋa Zəzagəla la uwana as ŋgərpa aw ay? Baŋa adakweska kà Baba, akweska aŋiz aŋa Zəzagəla uwana akəsətàla vok slawda la mapəkəŋla tsidəŋa babay, uwaga kà adagodah à Masasəfok Zəzagəla uwana av mapəs gay à dza à vok, dzəba dza uwaga kà, adàsa ŋgərpa kaykay. ³⁰ Zəzagəla la gəl aŋha agod: ‘Gədəpəlay lakəl aŋa azladza uwana takweska gi, gədəwulla à atà ala azlatatak mawisiga aŋatà uwana tadəhəŋ à vok.’ Ndzer, məsəl kà adəfah uwana apəh. Agod aya kà: ‘Gi Sufəl Zəzagəla, gədəfah seriya à azladza gulo à gəl.’ Apəh uwaga kà la gəl aŋha. ³¹ Zəzagəla uwana aga la ahəŋ aŋa koksikoksi, baŋa adəh seriya à dza à gəl, ŋgaha anəŋəŋ kà, azlawla aw kà, zlazladfa kà aŋa dza uwaga.

³² Awul akul à gəl, bokuba uwana agà la akul dagay uwarà, kanəŋəwwəŋ teraŋa ufaka aŋa Zəzagəla. Kasəw ŋgərpa mənŋa la mok uwatà la huma aŋa azladza, ama kabəsəwwəŋ. ³³ La azlakaslà anik tatsək akul magodəhəŋ à gəl, la huma azladza aŋuvaw. La azlakaslà anik kazlàw à ŋgərpa à abà la azladza anik kiya uwanay. ³⁴ Kagəw la slaka gə la azladza uwana tagà la danay kà Yesu. Mok uwana azladza takəsàh tatak aŋkul, bə la uwaga kà karəbəw, kà uwana kasəlaw kà kadəkoraw tatak anik uwana delga aduwa tatak gesina, ŋgaha uwana adàdza à ahəŋ aŋa koksikoksi. ³⁵ Kà uwaga: Dəw à huma à gay, la maf madiŋal gəl à vok aŋkul à Zəzagəla à afik, baŋa kadaw à huma à gay la madəhəŋ kiya uwanay koksikoksi kà, kadəbəzaw masik aŋkul mənŋa gə. ³⁶ Delga kà mabasiniŋ aŋkul agay la ahəŋ, kà akul aŋa madəh uwana akəs à Zəzagəla à gəl, kiya uwaga la uwana kà, kadəbəzaw tatak uwana apəh à akul à ahəŋ. ³⁷ Gay gə la uwaga Zəzagəla agod:

‘Kaslà ŋuv kà, dza uwana adàsa à waŋ kà adəsafay aya aw.

³⁸ Dza uwana adəh dziriga la huma gulo kà, adàdza à ahəŋ la sifa aŋa koksikoksi à baŋa adiniŋ gi gəl à vok aŋa tsərəh à awtəy. Ama baŋa dza awula à lig, masla kà akəs gi à gəl aw.’[✧]

³⁹ Ama anu kà, anu azlaməna mawul à lig kà mazila aw, məga kà anu azladza uwana tadinj gəl à Zəzagəla à vok pəra. Kiya uwaga kà mədàbəza sifa adəv à gay aw.

11

Məfa madijal gəl à vok gami à Zəzagəla à afik

¹ Maf gəl à afik, asal magodəy kà: magədənəy à afik à tatak uwana takuday adəpaka à vok tanənjəy la yewdi aw, tadinjal gəl à vok kà aga la ahəy ndzer. ² Azladza uwana uwarə tadinj gəl à Zəzagəla à vok, kà kiya uwanay à uwana takəsəl à gəl.

³ La madij gəl à Zəzagəla à vok la uwana məsəlay kà Zəzagəla adəfahə gudəy à vok la afadəy anja. Uwaga asal magodəy kà, kəla tatak gesina uwana kanənjəwəy la gudəy la vok kà, Zəzagəla adəfahəy uwaga la gay anja, uwana mənənjəy aw.

⁴ Kà uwana Abel afə madij gəl à Zəzagəla à vok, avəl tatak delga gə, dādūwa à gay anja Kaynu, kà uwana adinj gəl à Zəzagəla à vok. Zəzagəla anəy məsla kà bokuba dza dziriga la huma anja. Abel asəl uwaga kà Zəzagəla akəs tatak uwana akədəl. Lagwa kà, Abel adamətsay à uwana Zəzagəla apəh à anu gay lakəl anja, kà uwana adinj gəl à Zəzagəla à vok à uwana apəh à anu gay lakəl anja gotənanj.

⁵ Kà uwana Henok afə madij gəl à Zəzagəla à vok à uwana aməts aw, Zəzagəla azəb à zagəla la adi. Dza la ahəy anənjəy aw, Zəzagəla azəb. La wakitə Zəzagəla la abə tatsetsər kà: Mok uwana Zəzagəla aləg mazəb à zagəla kà, masla kà, akəs à Zəzagəla à gəl. ⁶ Dza la ahəy akəs à Zəzagəla à gəl bokuba madijal gəl à vok aw, say məkəs masla dadəy, kà uwana bəyasa à anu maz vok à slaka Zəzagəla kà, say məfa gəl à masla à afik kà aga la ahəy. Delga kà dza avəl madzugway anja babay, av masik à azladza uwana tayəh masla.

⁷ Kà uwana Nuhu afə madij gəl anja à Zəzagəla à vok kà, atsəb sləm à gay anja, apəhal lakəl anja azlatatak uwana adapaka vok. Azlatatak uwaga kà adənəy atə la yewdi anja dadəy aw, ama akəs gay anja. Adəfahə magəl kəslah iyaw, bokuba uwana agədəl: 'Həd à kəslah iyaw à agu la azlahudə gəy anjak.' La kitə, Zəzagəla atəfə atə. Apəhla ala kà madz à ahəy anja azladza anik kà agə mawisiga, kà uwana atə kà tadinj gəl à masla à vok aw. Masla la gəl anja kà, Zəzagəla apakə masla ala bokuba dza dziriga kà uwana afə gəl à masla à afik.

⁸ Kà uwana Abəraham adinj gəl à Zəzagəla à vok, akəs gay anja à mok uwana: 'Həd à gudəy anik à abə', Zəzagəla agədəl, à uwana asəl mavəl. Ahəd à abatə baməraka asəl slaka uwatə babay aw. ⁹ Kà uwana adinj gəl à Zəzagəla à vok lakəl anja tatak uwana Zəzagəla apəhal à ahəy kà anja mavəl, baməraka adəgəy mələkga bay, amiyaka adzə à ahəy la gəy uwana la aku tadəfahəy la lukut bay. Isak, Yakuba mayyi à tsəh ala anja, uwana Zəzagəla avə à atə gudəy uwatə babay kà, tadzə à ahəy la gəy lukut la aku, bokuba masla babay. ¹⁰ Abəraham adəfahəy kiya uwanay kà, kà uwana akuda, gudəy, uwana Zəzagəla adəfahəy, uwana matatukway gə lela. Masla la gəl anja la uwana anəh, ɲgaha anjaləh.

¹¹ Kà madijal gəl à vok anja Abəraham à uwana, agə baba anja azləbəza gurdza gurdza. Ama mis anja Sara ayyəl bəzi zilga, amiyaka masla

dəgərga, manatslaga bay. Uwaga apakà vok kà, kà uwana Abəraham asèl kà Zəzagəla adaha fida aw. Adaha tatak uwana apəh à ahəŋ uwarà. ¹² Kà uwana masla kokufà anha kà, apakà makoz gurdza gurdza, kaslà anja mayyi bəzi adəkàŋ à lig, ama ayyà bəzi tekula, uwana ayyà à tsəh anjuvaw bokuba azlatsetsilin uwana la zagəla, ŋgaha bokuba wuyyan uwana la mukwà la tsəh, uwana dza aslala vok anja matugway aw.

¹³ Azladza uwaga gesina tadin gəl à Zəzagəla à vok, tsəràh à mamətsay anjatà. Atà kà tabəzà tatak uwana Zəzagəla apəh à ahəŋ aw, ama tasəl kà tatak uwaga adəpaka vok, ŋgaha tarəb kà uwaga. Tapəh la dazuwaya, kà tagà azlaməlokga, slaka madz à ahəŋ anjatà la ahəŋ la gudəŋ uwanay la vok aw. ¹⁴ Azladza uwana tapəh kiya uwanay kà, tapəhla ala la dazuwaya, kà tayàh slaka kà anjatà. ¹⁵ Tadzùgw lakəl anja slaka uwana tasa à uda la abà aya aw. Agayŋa tayàh slaka uwana tasà à uda la abà kà, naka tabəzà tetəvi mawul à abata. ¹⁶ Ama aga kiya uwaga aw. Atà tawoyà mayàh slaka uwana aduwan uwana tasakal à ahəŋ la lig, bokuba magofay kà zagəla, kà uwaga à uwana akəs à Zəzagəla à gəl kayak. Gay gà la uwaga à uwana Zəzagəla azalàtala azlaməna anha la dazuwaya. Nəŋàwwəŋ bokuba uwana adahà à atà slaka à ahəŋ babay tsi.

¹⁷ Zəzagəla apəh gay à Abəraham à ahəŋ, agòfal kà: ‘Mayyi à tsəh ala anjak adəguwa à uda la Isak la abà.’ Lagonay kà asəl magur Abəraham. ¹⁸ ‘Kəd à gi Isak’, agòfal, ‘Bəzi anjak tekula gà uwaga’, agòfal. Kà uwana masla adin gəl à Zəzagəla à vok, azəb bəzi uwatà, adàlla à makəfal. ¹⁹ Asəl kà Zəzagəla la maslay kà mawulla Isak à ləv. Haday, apakà vok kiya uwanay, Isak kà, agà bokuba mamətsay gə, ŋgaha awulà à uda la mamətsay.

²⁰ Kà uwana adin gəl à Zəzagəla à vok, à uwana Isak apis gay à azlabəza anha səla à vok, Esaw atà la Yakuba. Apəhatàla gay uwana adabəza à atà la huma la gay.

²¹ Kà anja Yakuba kà, aga kiya uwanay babay, kà uwana masla adin gəl à Zəzagəla à vok, la kaslà uwana azlamətsay kà, apis gay à azlabəza anja Yusufu à vok səla nna, asà à afik, atsizlla à agəla anha à gay dzawwa, azləbà Zəzagəla.

²² Kà uwana Yusufu babay kà adin gəl à Zəzagəla à vok, mok uwana azlamətsay kà, apəh gay à azla Isərayel, agòf à atà la huma la gay, kà tadàsa à uda la gudəŋ Misəra la abà. Tatak uwana anaka tadəhəŋ la azlaaslasl anha, à mok uwana adamətsay kà apəh à atà gay anha.

²³ Kà uwana azlababa anja Musa tadin gəl à Zəzagəla à vok, mok uwana tayyi Musa kà, tahadəŋ à ahəŋ təla makər. Tanəŋəŋ bay kà bəzi kà ahəf, guba akəs atà aw, tafà gəl à mapəhay anja sufəl mənəga anja azla Misəra uwana: ‘Gəkafay’, tagòf, aw. ²⁴ Mok uwana Musa adazigəŋay, asəl kà tazalàlla kona anja dugu anja sufəl mənəga anja azla Misəra aw, kà uwana masla kà adin gəl à Zəzagəla à vok. ²⁵ Akəs kà mas ŋgərpa la azlaməna gay Zəzagəla, awkà asəl marabay la azlaməna madàh mawisiga aw, kà uwana tsəhay marabay uwaga kà asafay aw. ²⁶ Ahikà mapəseway anja azladza la manəf Kristu uwana Zəzagəla adəfal dzakwa à gəl, kà aduwà ləmana uwana la gudəŋ Misəra gesina. Kiya uwaga à uwana adin gəl à Zəzagəla à vok, la masik uwana naka masla aval.

²⁷ Kà uwana Musa afà madzugway anha à Zəzagəla à afik, à uwana asà à uda la gudəŋ Misəra. Sufəl anja Misəra apakà ləv, ama guba akəs

aw. ²⁸ Kà uwana afà madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, apəhalla ala madəvaday uwana tazalalla Paska. Agòd à azla Isərayel kà tasəfàhàh anjiz aŋa azlatatak à gamagày aŋatà, kà malika aŋa Zəzagəla uwana atsàlla mamətsay à waŋ aŋa makad azlamalkwoy aŋatà aw. Kà uwana mamətsay uwaga la ahàl kà aŋa makadla azlamalkwoy à gay.

²⁹ Kà uwana azla Isərayel tafà madzugway aŋatà à Zəzagəla à afik, à uwana dərəv uwana tazalalla dərəv mativga, adəzlla ala la huma aŋatà, bərtà, ama azla Misəra kà, mok uwana: 'Məduw à uda suwaŋ kà', iyaw akəs atà gəl à abà, tuwiz.

³⁰ Kà uwana azla Isərayel tafà madzugway aŋatà à Zəzagəla à afik à uwana tanudàhà gudəŋ Yeriko à abà, bokuba uwana Zəzagəla apəh à atà. Mok uwana tanuwid Yeriko à abà, mavakay mədəf, zlamgam aŋa gudəŋ abàzl à ahəŋ gesina. ³¹ Kà uwana Rahab, mis masla mazaŋ zil gà, afà madzugway aŋha à Zəzagəla à afik, ŋgaha akəs azlaməna matsəb sləm à mtəga aŋha, ahàd à atà à ahəŋ, kà uwana mok uwana azlaməna gudəŋ Isərayel takad azladza uwana takweska gay Zəzagəla kà, tasakà masla kà makəday.

³² Mana gəslala vok aŋa mapəhay lakəl aŋa azladza anik ma? Dabaray la ahəŋ aw, kaslà la ahəŋ kà mapəh à akul lakəl aŋa Gideyyon, Barak, Samson, Yafet, David, Samuyel bokuba aŋa azlaməna mapəh à atà gay à ahàl anik anik aŋa Zəzagəla aw. ³³ Kà uwana tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok, à uwana tapàh guvəl la azladza gudəŋ anik, ŋgaha tadawà atà, takòr azladza la tetəvi aŋha, tabəzà tatak uwana Zəzagəla apəh à atà à ahəŋ, takàs, ŋgaha tatsàkàh à gay aŋa azlasikalaveri à ama, kà madàh à atà anik à vok aw. ³⁴ Tamàtsàhà akəl uwana ala ababəhà gəmgagəm. Mok uwana asà à azladza kà makad atà la katsakar bay kà tatàf. Tagà la ndzəda aŋa gəl aŋatà aw, ama Zəzagəla avà à atà maslay. Tapakàh azlaməna guvəl mənğa, tadawà azlaməna guvəl mələkga, azlaməna guvəl uwatà tahòyàh atà à ahàl. ³⁵ Kà uwana azlamis tadiŋ gəl à Zəzagəla à vok babay, à uwana tanəŋà azladza aŋatà mamətsay gə, uwana tawul à uda.

Azladza anik tasàhàh ŋgərpa aŋuwaw. Agayŋa tadiŋ asik à gay aŋa Zəzagəla à gəl kà naka tasakà atà, ama takəs tetəvi aŋa matəfay aw. Takəs mamətsay à ŋgərpa à abà pəra, kà Zəzagəla aŋa mawulla atà à uda la mamətsay, ŋgaha kà atà aŋa mabəz sifa dafuwa à gay uwanay. ³⁶ Azladza anik kà, tatsak atà magodəhay à gəl, ŋgaha taslàhàhà atà ala. Tawədfàhà atà la mazakazak, tadawàh atà à danjaj, tabasàhàŋ kiya uwaga. ³⁷ Azladza anik takad atà la akur, azladza anik tanatsàhà atà ala denela denela, azladza anik takad atà la katsakar. Azladza anik aya gay aŋatà agàh la ahəŋ aw, tauguzàhàh kəla slaka gesina, tagàh azlaməna kudfa tadawàh kà zlap à vok. Azladza tatərəbàhà atà, ŋgaha tadàhà à atà mawisiga à vok. ³⁸ Tadzàh à ahəŋ la kəsaf la abà, ŋgaha la gudəŋ la afik, tahanàh à tsakur à agu la azlaafək uwana talàh. Azladza uwaga kà, azladza delga. Akəs vok kà atà aŋa madz à ahəŋ la mawisiga la abà aw.

³⁹ Azladza uwaga gesina kà, takəsà Zəzagəla à gəl, kà uwana tadiŋ gəl à masla à afik. Ama atà kà tabəzà tatak dzəba aŋha səla aw gə, uwana Zəzagəla apəh à azladza aŋha à ahəŋ, uwaga kà Yesu. ⁴⁰ Kà uwana Zəzagəla agòd à anu gesina kà, naka avà à anu tatak uwana aduwa uwanay. Masla kà asəl mahən atà ala, uwatà kokuɔa aŋatà pəra aw, say anu gesina gami la slaka gə.

12

Zəzagəla Baba gami

¹ Kà aŋami kà, azladza uwaga gesina tahamà anu à adi, tapèhanula madiŋ gəl à Zəzagəla à vok babay, kà uwaga delga kà məkəs kà tetuwa azlatatak uwana adala à anu à gay à ahəŋ kà mad à huma à gay la azlatatak mawisiga, uwana akəs anu à ahəŋ, məhoj bokuba uwana Zəzagəla aḡòd à anu, kà mahoyay, məya vok aw. ² Mənəŋ à huma à slaka Yesu, kà uwana masla adahəŋ kà anu aŋa maf madzugway gami à masla à afik, masla la uwana adala anu tsəràh à makəf gəl à ahəŋ. Masla akəs kà makəf à ahəf à adi, ziruwi akəs kà mamətsay à ahəf à adi aw, kà uwana adzùgw lakəl aŋa marabay uwana Zəzagəla adàvəl. Lagonay kà adadza madzay la ahəl kaf aŋa Zəzagəla, akoray lakəl aŋa tatak gesina.

³ Mədzugw lakəl aŋa Yesu uwaga, kəkay azladza mawisiga tapəsəw tak ma? Bokuba uwana abasà magol ŋgərpa uwana tadahəlləŋ à vok kà, mədzugw lakəl aŋa kà anu aŋa maruw vok à ahəŋ aw, ŋgaha kà akul aŋa may vok aw. ⁴ Haday, akul kà, pàw slagəla la tsakana, ama dza la ahəŋ la tataka aŋkul adamətsay dadəŋ kà uwaga aw. Kità ma, kà mana karùwəw vok à ahəŋ ma? ⁵ Avika akul azlagay uwana Zəzagəla adzəɾəfəhla akul ala ay? Azalaakulla azlabəza aŋa.

'Bəzi gulo, baŋa Sufəl Zəzagəla atapakla à azlaŋgərpa kà, kazəb uwaga bokuba tatak deyday aw. Baŋa agur kà, kà kararabla aw.

⁶ Zəzagəla awula matsihila kà à dza uwana awoyan. Dza uwana adapaka bəzi aŋa la uwana atsetsihəŋla. ✧

⁷ Kità kà, say kaslawwal vok mas ŋgərpa kà akul aŋa matapla tatak ala uwaga la abà. Ŋgərpa uwaga aɾəhla ala, kà Zəzagəla adakəs akul bokuba azlabəza aŋa. Bəzi la ahəŋ baba aŋa awulalla matsihila aw tatakay? Awan, aga la ahəŋ aw. ⁸ Zəzagəla adəhəŋ kiya uwaga gesina la azlabəza aŋa. Kiya uwaga baŋa atəpakulla à ŋgərpa aw, kà kasəlaw kà akul azlabəza aŋa aw, akul azlabəza gəl gaw. ⁹ Tatak anik la ahəŋ aya, azlababa gami la gudəŋ la vok tatəpanula matsihila, məkəs gay aŋatà, ŋgaha ma sakoraka Baba gami uwana la zagəla la afik ay? Baŋa məsləkaw gay aŋa, adàvə à anu sifa adəv à gay aw. ¹⁰ Azlababa gami la gudəŋ la vok kà tatəpanula kà aŋa kaslā ŋuv, bokuba uwana akəs à atà à gəl. Ama Baba gami uwana la zagəla kà atəpanula, kà anu maham gay à vok la tsikasla aŋa la abà aŋa koksikoksi. ¹¹ La kaslā uwana tatəpanula uwaga kà aza à anu, uwaga kà akəs anu à gəl bokuba dal tatak aw. Ama baŋa ŋgərpa adada à lig, azlauwana tatapla tatak la abà la abatà kà, madz à ahəŋ aŋatà kà adahəfay la ləv tələmmaga.

Məkweska vok mahamay uwana Zəzagəla atapanula aw

¹² Tsa baŋa kità kà, biyàw ahəl aŋkul ala, ŋgaha bəyàw azlaasik guɓguɓga ala babay aya. ✧ ¹³ Azladza anik la ahəŋ la tataka aŋkul la abà kà, azlaguɓguɓga, kiya uwaga kà nəfaw tetəvi tərrega, kà asik aŋkul aŋa mapiyay à tetəvi la tsəh ala aw, kà aŋa uwaga kanəfaw Zəzagəla lela, kà azlauwana azladeri aŋa mawur ala kəla.

¹⁴ Wəfəw vok à uda ŋgaha kà lapiya aŋa madz à ahəŋ la akul la abà la azladza gesina. Wəfəw vok à uda, akul babay, kà akul aŋa magay sətaka la huma Zəzagəla, kà uwana baŋa dza aga tsidəŋa, awkà, adənəŋ

Zəzagəla aw. ¹⁵ Dahàw haŋkəli kà dza aŋa makweska mapis gay à vok aŋa Zəzagəla aw! Dahàw haŋkəli babay kà dza la tataka aŋkul la abà aŋa magay dəhəkak aw, aŋa kità aw kà, adala dəhəkak à azladza anik à vok babay. ¹⁶ Dahàw haŋkəli kà dza aŋa magay mabila gà aw, kà masla aŋa makweska azlatatak delga aŋa Zəzagəla bokuba Esaw, uwana akweska magay malkwoy aŋha gesina, kà maβəɗla tatak may à gay aŋa mavakay tekula. ¹⁷ Kasəlaw kà la lig aŋa uwaga la ahəŋ kà, asal kà baba aŋha akəs aw. Atuw babay, ama dabaray la ahəŋ kà maβəɗla tatak uwana adahàlàn à ahəŋ aya aw.

¹⁸ Səlàw, kà slaka uwana akul katsizllaw à abà la huma Zəzagəla kà, uwaga kà bokuba gudəŋ Sənyayi, kiya aŋa azla Isərayel uwana tatsəzllàh à abà uwarà. Taslàla vok aŋa maβəbani gudəŋ uwatà la ahàl aw. Tanaŋàhà akàl uwana ababəhàh la afik ŋadzaŋa ŋadza mələs agàh tabadamma, tanaŋàhà kular. ¹⁹ Tatsənà matsənay aŋa mazlazliŋ ŋgaha tatsənà kuda aŋa Zəzagəla kà Zəzagəla aŋa mabəɗatàma aya aw.* ²⁰ Kà uwana tatak uwana apəh à atà kà aduwà ndzəɗa aŋatà. Agòɗ à atà kà: 'Baŋa dza adəbani gudəŋ uwanay amiyaka bə tatak fəta adəbani kà, kəɗàw la matsahay la akur!' ²¹ Azlatatak uwana tanəŋàŋ la abatà ararabàh atà la kaykay. Musa la gəl aŋha agòɗ: 'Guba aza à gi, gəsukulay.'

²² Ama kà aŋkul kà kiya uwanay aw, akul kà kazàw vok à slaka gudəŋ uwaga à uwana sləm aŋha Siyon, la abatà gudəŋ aŋa Zəzagəla uwana la sifa. Tazalalla Urusalima: Gudəŋ la zagəla la afik. Azlamalika aŋuwaw tahamà gay à vok la abatà, dza aslala vok aŋa matugway aw, dəmdəɗəm. ²³ Akul la maham gay à vok aŋa azlabəza aŋa Zəzagəla la abà, uwana tahàb madəvaday, Zəzagəla adatsetser sləm aŋatà à wakità aŋa sifa aŋa azladza à abà. Kabəzàw à huma aŋatà uwana atà dziriga la huma Zəzagəla, ŋgaha Zəzagəla masla la uwana masla seriya aŋa azladza gesina. ŋgaha apakatàla sətaka. ²⁴ Kasəwwàŋ à slaka Yesu, kà masla la uwana Zəzagəla adahàŋ makəs vok slawda mawga la azladza aya, Akul kazàw vok à waŋ kà makotsekw akul aŋiz aŋa Yesu, uwana apakəkulla sətaka. Aŋiz uwaga apəh à anu lakəl aŋa tatak uwana aduwarəŋ gesina, aŋiz aŋa uwana Abel apəh à anu.

²⁵ Tsa baŋa kiya uwanay kà: Dahàw haŋkəli, kakwesàwkà paŋaw aŋa Yesu aw. Zamana uwarà kà azladza takweska kà matsəb sləm à dza uwana apəhatàla mapəhay aŋa Zəzagəla la wəɗah. Kiya uwaga tabəzà dabaray kà matəfay la ŋgərpa la abà aw. Anu uwana mətsəb sləm à kuda aŋa Yesu, uwana asà à ahəŋ la zagəla aw, baŋa məkweska kà, məɗaslala vok aŋa matəfay la abà aw. ²⁶ Zamana uwarà kà, mabəɗma aŋa Zəzagəla abələ-kàhà kutso, ama lagonay kà apəh à ahəŋ kà: 'Asik tekula aya gəɗəβəɗla gudəŋ à vok la zagəla babay.' ²⁷ Gay uwaga: Asik tekula aya, apəhanula kà dèwdèw tatak uwana adahàŋ adəbəlaka vok, ŋgaha adəzahla, kà azlatatak uwana abəlaka vok aw aŋa madz à ahəŋ tsərəh à awtày.

²⁸ Kiya kà, kikay məgòɗ à Zəzagəla kà uwana avà à anu makoray uwana abəlaka vok aw. Məzləβa Zəzagəla bokuba uwana akəsəl à gəl, məsləkaw, ŋgaha məhoy yewdi aŋha, ŋgaha məɗaha slərəy aŋha bokuba uwana ahəɗal à adi. ²⁹ Haɗay gà kà, Zəzagəla uwana mədəval kuda kà masla kà bokuba akàl, uwana ababəh tatak uwana à gay, akəsà gəl aŋha aw.

* 12:19 12.19 2Musa 19.16-22; 5Musa 5.22-27

13

Maday uwana akəs à Zəzagəla à gəl

¹ Akul uwana akul azladedə la Kristu la abà, dàw à huma à gay la mawoy vok kà akul à akul. ² Avika akul aŋa makəs azladza anik aw, azladza anik tadəhàŋ kiya uwaga, takəs azlaməlok dza, ŋgaha azlaməlok dza uwaga kà azlamalika. Uwala tasəl atà aw. ³ Dzùgwàw lakəl aŋa azladza uwana la daŋay, gəw kà bokuba akul nna, la uwana kadzàw à ahəŋ gesina la slaka gə. Dzùgwàw babay lakəl aŋa azladza uwana tasà atà ŋgərpa, bokuba uwana kasàw ŋgərpa la slaka gə akul nna.

⁴ Kasaw gay lakəl aŋa mis la zil aŋha. Kak mis kazab zil aw. Kak zil kadəfa à gəl gaw babay aw. Səlàw kà Zəzagəla adəfah seriya à azladza uwana à gəl, tadəhəŋ kiya uwaga, ŋgaha adəfah seriya à azladza mabilaga à gəl gesina.

⁵ Kawoyaw sili pəra aw. Delga kà tatak uwana kakoray asla akul, karabawwal la kəl, kà uwana Zəzagəla: ‘Kadāvika gi aw, gədāməlkala dīkidīki aw.’ ⁶ Gay gə la uwaga, kəla uwabeyuwi awad vok à uda, kà kəla dza anik gami aŋa magoday kà:

‘Sufəl masla kà uwana azlaka gi,
Guba akəs gi, kà tatak anik aya aw.
Ma dza asik adəfəgəŋ aya ma?’^{*}

⁷ Dzùgwàw lakəl aŋa azladza uwana tadəla akul la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh. Terəŋa uwana tazəkulla gay Zəzagəla. Dzùgwàw lakəl aŋa madz à ahəŋ aŋatà la mamətsay aŋatà uwana taməts. Diŋàw gəl à Zəzagəla à vok bokuba aŋatà uwana tadiŋal gəl à vok. ⁸ Bokuba Yesu uwana dagay uwarà, lakana bay bə masla, masla aya adəbəfəla vok aw, adədzà à ahəŋ uwaga aŋa tsərəh à awtəy. ⁹ Dahàw haŋkəli kà uwana azlatsəhay dza anik tapahla azlatatak anik ala gərgər. Zlahaw tadəzakulla tetəvi à adi. Tadəgoday: ‘Nəfàw azlatatak anik la azlaməphəw anik lakəl aŋa mazuw tatak may, kà ləw aŋkul aŋa magay ndzəfa ndzəfa.’ Kadətsəbaw sləm à uwana tadəpəhay aw, kà uwana uwaga kà mapəs gay vok aŋa Zəzagəla, uwana adzadzəŋ ləw aŋa azladza ala kà uwaga kà la tatak may aw. Akəs vok, kà apaka vok kiya uwanay: Azladza uwana tanəfa mapəhay kà made-golay tatak may kà, tadəbəza tatak delga gə aŋa mapəhay uwaga tetuwa aw.

¹⁰ Yesu Kristu avà vok aŋha deyday, tekedīka azlaməna mav tatak à Zəzagəla aŋa azla Yahudiya, uwana takədəhəh tatak la gəy lukut la aku kà, mav vok aŋa Yesu uwana avà vok aŋha kà, akəs à atà vok aw. ¹¹ Kasəlaw ndzer kà, baŋa məŋga aŋa azlaməna mav tatak à Zəzagəla aŋa azla Yahudiya ats aŋiz kà aŋa mav à Zəzagəla kà, adə à gəy, kà la aŋiz la ahəl pəra, à slaka tsikasla kaykay gə, ŋgaha gəl sləb gə uwana kà tazəb à uda la huđ gudəŋ kà madla matəl gay. ¹² Yesu kà kiya uwaga babay à uwana takədəf à lig gudəŋ Urusalima à uda. Kiya uwaga asə ŋgərpa bay la ahəl la adi kà masla aŋa mazəb tsakana à azladza lakəl ala la aŋiz aŋha. ¹³ Tsa baŋa kiya uwanay zlə kà, mədza à ahəŋ bokuba aŋa Yesu uwana adzà à ahəŋ zlə, məhəd à uda à slaka aŋha. ŋgaha tapəsew anu la slaka gə la masla. ¹⁴ Kà uwana anu la gudəŋ uwana adədzà à ahəŋ aŋa koksikoksi aw. Məfə madzugway gami à gudəŋ aŋa Zəzagəla uwana à afik adədzà

à ahəŋ aŋa koksikoksi. ¹⁵ Kità kà, məzləbà Zəzagəla aŋa koksikoksi, kà uwana Yesu adəhəŋ kiya uwanay kà, mahabay uwana məzləbła kà apaka bokuba tatak uwana məkəfəl. La dzəbà gà uwanay, gay gami adəzləb sləm aŋha koksikoksi la huma azladza. ¹⁶ Dahàw delga à azladza anik, vāhàw uwana kakoraw la azladza anik. Gay uwaga kà avika akul aw, kà uwana tsəhay mavəy uwaga la uwana akəs à Zəzagəla à gəl.

¹⁷ Hòyàw yewdi aŋa azlaməŋga aŋkul, kəsàw gəl à vədah la huma aŋatà, kà uwana tafà akul sləm, kà uwana tadəpəhay lakəl aŋkul la huma Zəzagəla lakəl aŋa tatak uwana tanəfla akul. Baŋa kà, kəsàw gay aŋatà, tadəfah sləray aŋatà la marabay. Tsa baŋa kità aw kà, tadəgay la mapak ləv gà. Baŋa atà la mapak ləv gà kà, adəkəs akul vok tetuwa aw.

¹⁸ Dàw à huma à gay la madəv kudfa à Zəzagəla kà masla aŋa mazlak anu. Məsəl kà seriya akəs anu deyday aw, məwoya madəhəŋ kà uwana delga koksikoksi pəra. ¹⁹ Uwana gənavà akul kaykay kà, dèvəw kudfa à Zəzagəla, kà la masla aŋa mav à gi tetəvi kà mawul à slaka aŋkul katskats.

Gay makəd gəl gəl à ahəŋ

²⁰ Zəzagəla uwana av lapiya à azladza à ləv aŋatà à tsəh, awùlla Yesu à uda la mamətsay, adəhəŋ bokuba məŋga aŋa masla manəŋla azlatuwaŋ, uwana afà anu sləm. Kà uwana aməts kà aŋami, anu azlatuwaŋ aŋha. Zəzagəla azəb aŋiz aŋha, akəsà anu la vok slawda mawga, uwana adəv à gay aw. ²¹ Tsa baŋa kità kà, Zəzagəla avà à akul ndzəfə, kà akul aŋa madəh uwana akəsəl à gəl, kà masla aŋa madəh sləray aŋha la anu la abà la ndzəfə aŋa Yesu Kristu, kà anu aŋa mapakay bokuba uwana asal. Mazləbay aga la Yesu Kristu aŋa koksikoksi. Amen.

Ayyi makəd gəl à ahəŋ

²² Azladedə gulo, gətsetser akul wakitə uwanay, kà madzərədəhəkulla, ŋgaha bay, gətsetser akul kà ŋuv pəra. Hadəy, gəgodf à akul, kà akul aŋa makəs azlagay uwanay à gəl aŋkul.

²³ Sələw kà, deda aŋkul Timotawus kà, aga la danəy aya aw, tadùwal gəl adagay. Baŋa abəz gi à vok katskats kà, gədàdalla à awtəy la tsəh, à mok uwana gədàda à awtəy à slaka aŋkul.

²⁴ Dahàw ‘Ayyi’ gulo, à azlaməna manəŋla akul. Ŋgaha la azladza anik aŋkul babay. Azlaməna madinəl gəl à Yesu à vok la gudəŋ Italiya tadəhəkulla: ‘Ayyi’ babay.

²⁵ Vok mahamay aŋa Zəzagəla aga la akul gesina. Amen.

WAKITÀ UWANA YAKUBA ATSETSÈR Lettre de Jacques

Ayyi

¹ Gi Yakuba, uwana gi mayà aña Zəzagəla, la Sufəl Yesu Kristu, la uwana gətseser wakitə uwanay la ahəl gulo: “Ayyi”, gəgod à akul, akul azladza tsəhay aña Zəzagəla uwana kasləhaw gəl à ahənj gesina.

Zəzagəla atapla matsihila aña à azladza

uwana tafa gəl à masla à afik

² Azlabəza gay ləv gulo, baña azlamaguray anik anik tabəza à akul kà, rabàw kaykay. ³ Kà uwana kasəlaw lela, kà baña tagur madiṅal gəl à vok aṅkul, ṅgaha atsizilla à afik lela kà, madiṅal gəl à vok aṅkul adàvə mabasiṅ. ⁴ Tsizllàw à ahənj lela kà mabasiṅ aṅkul aña mapəhla vok ala tsərah à makəf gəl à ahənj, kà akul aña mapak sətaka aña tetuwa, ṅgaha ləv aṅkul aña magay kokufa mawisiga. ⁵ Baña dza uwana matsihila aña la ahənj aw kà, anava à Zəzagəla uwana avàhahay la ləv tekula, uwala akwesla à dza aw. Ndzer kà, av matsihila à dza, uwana anaval kokufa masləhal à vok. ⁶ Ama baña dza anava tatak anik la slaka Zəzagəla kà adiṅal gəl à vok ndzer, kà Zəzagəla avəl, kokufa mabək gəl à ahənj səla. Kà uwana dza uwana abək gəl à ahənj səla kà, bokuba magarṅsay aña iyaw, uwana afad abəlakənj la dərəv la afik. ⁷ Kà aña tsəhay dza uwaga adzugw kà: “Gedəbeza tatak la slaka Zəzagəla”, agod aw. ⁸ Kà à uwana abək gəl à ahənj səla, anəfa tetəvi aña.

Gay lakəl aña ləmana la kuḍa

⁹ Dza kuḍa gə uwana anəfa Yesu Kristu, uwana tafa à matugway à abà aw kà arab, kà uwana Zəzagəla atugw à makoray aña à abà. ¹⁰ Ama dza uwana galepi gə, aga la matugway uwana la abà, masla bay kà arab kà uwana. Zəzagəla apəhla ala kà ləmana aña kà uwana asafay aw. ṅgaha amətsay la vərđi anik, bokuba azlamawuratatay uwana tanisay. ¹¹ Afats avəḍay la ndzəḍa, ṅgaha agul azlakəsaf ala. Azlamawuratatay tanisla, mahəḍay aṅatà adəv à gay. Dza galepi gə adəmətsay bokuba azladza anik gesina la sləray aña la abà bay suwan.*

Gay lakəl aña azlamatərbəy

¹² Marabay agay la dza uwana abasa azlamaguray uwaga lela gesina, adəbəza sifa adəv à gay aw, uwana Zəzagəla apəh à ahənj kà aña azlauwana tawoya masla. ¹³ Dza atəf à mapapatay à abà kà, adzug kà: “Zəzagəla la uwana apapat gi”, agod aw, kà uwana dza aslala vok mavavar Zəzagəla kà madəh mawisiga aw, ṅgaha bay Zəzagəla apapat dza bay aya aw. ¹⁴ Madzugway mawisiga uwana la ləv aña dza la tsəh, la uwana adək dza à madəh mawisiga à abà. ¹⁵ Azlatatak mawisiga uwana adzugway la ləv aña la tsəh kà, la huma la gay ṅuv kà, adəhənj la dazuwaya. Mok uwana tsakana uwaga adanəzila kà ayyi mamətsay.

* 1:11 1.11 Yesayya 40.6-7

¹⁶ Azlabəza gay ləv gulo, dza avavar akul aw. ¹⁷ Azlatatak dziriga gə kà, tatsa à ahəŋ la slaka Zəzagəla Baba gami, uwana adəhà uwaga gesina la zagəla la afik. Azlatatak dzəba aŋha səla aw gə kà, uwaga tatsa à ahəŋ la slaka Zəzagəla Baba, uwana adəhà afats, təla la azlatsetsiliŋ. Məbədla vok la ahəŋ aw. Aday bokuba afats uwana aday kà məbədla vəd à waŋ la afats aw. ¹⁸ Avà anu sifa kà la gay aŋha dziriga gə. Gesina adəhə uwaga la mawoyəŋ aŋha, kà anu aŋa magay azlateraŋa la azlatatak uwana la abə adəhəhəŋ.

Məkəs gay aŋa Zəzagəla lela

¹⁹ Azlabəza gay ləv gulo, dzùgwàw à uwanay. Kəla kà, kəla uwabeyuwi aŋkul afa sləm à gay aŋa azladza anik, uwana tapəhay kà, tapəh katskats la zlawzlaw aw, tagəh azlaməna mapak ləv katskats babay aw. ²⁰ Kà uwana dza masla ləv gə kà, aslala vok aŋa madəh tatak uwana akəs à Zəzagəla à gəl aw. ²¹ Tsəhay gə uwaga kà, səw à uda la abə, kadəhaw tsakana aya aw, məsləkaw Zəzagəla ŋgaha məfa sləm à gay uwana afa à ləv gami à tsəh. Gay uwaga kà la ndzədə, kà mabiy akul à tsakana aŋkul la gay ala. ²² Say kadəhaw tatak uwana wakità Zəzagəla apəhakulla, awkà katsəbawwal sləm pəra aw, kà uwana baŋa katsəbawwal sləm pəra la kokudə madəhəŋ kà, kavavaraw gəl aŋkul. ²³ Baŋa dza atsəb sləm à gay uwaga pəra, ŋgaha masla adəhə uwaga aw, kà masla kà adəpakay kalkal la dza uwana anəŋə huɖ à adi aŋha la kutərum la abə, ŋgaha anərəz vok aŋha. ²⁴ La lig manərəz huɖ à adi aŋha la ahəŋ, adiy aŋha, ŋgaha katskats madz à ahəŋ aŋa huɖ à adi aŋha avikaŋ. ²⁵ Ama kà aŋa dza uwana anərəz azlamapəhay aŋa Zəzagəla, uwana tavə à anu makor gəl kà, ŋgaha anəfa tetəvi aŋa mapəhay uwaga lela, Zəzagəla adəpislə gay à vok kà sləray uwaga. Dza uwana atsəb sləm à azlamapəhay uwaga ŋgaha avikaŋ aw kà, akəs gay aŋha lela. Kitə kà, Zəzagəla apislə gay à vok la sləray uwana la abə, adəhəŋ gesina.

²⁶ Baŋa dza adzugw kà masla kà masla manəf Zəzagəla, ama baŋa asləh vok aləh aŋha aw, ŋgaha baŋa azlagay mawisiga pəra, tatsa à waŋ la paŋaw aŋha la awtəy, kiya uwaga kà, avavar gəl aŋha, manəf Zəzagəla aŋha kà deyday pəra, gay aŋha kà kalkal la madəday afad. ²⁷ Manəfay delga uwana akəs à Zəzagəla Baba gami à gəl kà, maf sləm à azlabəza matawan, ŋgaha la azlamis kuɖə, uwana tasa ŋgərpa. ŋgaha dza la gəl aŋha asləh vok à vok aŋha babay, kà tatak mawisiga aŋa gudəŋ à vok uwanay aŋa mavavaray, ŋgaha madəhalla mawisiga à vok aw.

2

Azladza gesina kà kalkal la huma Zəzagəla

¹ Azladedə gulo tsa kadiŋawwal gəl à Sufəl gami Yesu Kristu à vok, kà uwana masla kà mənŋa, aduwa azlatatak gesina la mazləbay kà. Kitə kà akul kà, kayahawani dza mayahay aw! ² Zlahaw azladza səla tatsawan à maham à gay à vok aŋkul à abə. Tekula aŋatə atsokw à lukut delga gə à abə, la azladzədə aŋa luwəluwə la ahə aya. Dza anik uwanay kà kuɖə gə, azlamakətsəkətə pəra adadaw à vok. ³ La abatə: ‘Ayyi’, kagodəw kà à masla madaw à lukut delga gə à vok, kagodəwwal: “Sə aŋak à abanay, dzə aŋak à madzay la kursi la afik!” Ama masla kuɖə kà: “Tsizilla à abə gə”, baŋaw kagodəwwal, “Tsehùr à makəla asik gami la abanay.”

⁴ Baŋa kaɗahawwanɗi kiya uwanay kà, kayàhàwàni dza mayahay aw takay? Kay kazinàw vok à dza anik uwanay ala, azlatatak uwana kadzugwaw kà mawisiga. ⁵ Azlamèna gay lèw gulo, fàwal slèm lela, kasèlaw kà Zèzagèla atsatsàmàni azlamèna kuɗa aŋa gudəŋ à vok uwanay, kà atà aŋa maɗiŋ gəl à Yesu à vok aw, takay? Nɗaha kà atà aŋa maɓəzal ləmàna dziriga gà. Atsatsàmàni atà, kà atà aŋa maɓəzal makoray, uwana apəh à ahəŋ kà mavəy azlauwana tawoya masla. ⁶ Ama akul ma, kà mana à uwana kazinàw vok à azlamèna kuɗa ala ma? Azlagorobu la uwana tasàhàh tatərəbàh akul aw takay? Nɗaha atà la uwana tabayàh akul à huma seriya aw, uwà? ⁷ Atà la uwana tatsàɗ gay à slèm aŋa Yesu Kristu uwana à tsəh, Zèzagèla avà à akul aw takay?

⁸ Makəs mapəhay aŋa makoray uwana aduwa azlaanik dèwdèw, uwana tatsətsə à wakità Zèzagèla à abà kà, kà delga. Mapəhay uwanay agod: 'Wòyà masla magay aŋak kalkal bokuba uwana kawoya gəl aŋak.'^{*} Aŋa kiya uwaga kà, delga kaɗahawwanɗi. ⁹ Ama baŋa kayàhàwàni dza kà mayahay kà, kaɗahawwanɗi kà mawisiga, mapəhay adàsliŋid akul, kà uwana kapəsewaw masla. ¹⁰ Amiyaka baŋa dza akəs mapəhay aŋa Zèzagèla gesina, ama apəsew kà tekula aŋatà pəra, dza uwaga kà adapəsewaw kà gesina aŋha la huma aŋa Zèzagèla. ¹¹ Kà uwana masla uwana agod: "Kada à gəl gaw aw", agod aya babay: "Kakəd dza aw." Baməraka kada à gəl gaw aw, kakəd dza, kà bà kakweska mapəhay aŋa Zèzagèla.^{*} ¹² Kà uwaga gəgod à akul, la azlatatak uwana la abà kapəhaw gesina, nɗaha la azlatatak uwana la abà kaɗahawwanɗi gesina bay: Sèlāw kà: Zèzagèla adàhakullanɗi seriya à gəl. Adəguray à baŋa kakəsaw mapəhay uwana avà à anu makor gəl. ¹³ Baŋa dza la vok mahamay kà azladza anik aw, la mok seriya kà, vok adàhama à Zèzagèla kà masla babay suwanɗi aw. Ama baŋa vok ahama à ka, kà azladza anik, Zèzagèla adàdukwa à ka seriya à gəl suwanɗi aw.

Dza uwana avà lèw aŋha à Yesu kà, adahaha sləray babay

¹⁴ Azladedda, baŋa dza apəhay la gay kà: "Gədiŋ gəl à Zèzagèla à vok", agoday, uwala adah uwana: "Dahàwwàŋ", Zèzagèla agod aw kà, gay aŋha kà akəs vok aw. Maɗiŋal gəl à vok tsəhay gà uwaga kà aɓələŋ aw, dabaray la ahəŋ aw. ¹⁵ Zlahaw masla gay Zèzagèla la ahəŋ, uwana anəkudfa aŋa lukut nɗaha anəkudfa aŋa tatak may babay. ¹⁶ Baŋa dza la ahəŋ la tataka aŋkul la abà agod atà: "Zèzagèla apis à akul gay à vok. Anas akəd akul aw, may azakul aw", uwala avà à atà tatak, uwana tanəkudfa aŋatà aw, gay aŋha ma akəs à atà vok takay? Awanɗi. ¹⁷ Maɗiŋ gəl à Zèzagèla à vok kà kalkal la uwaga babay suwanɗi. Baŋa dza agod kà: Gədiŋ gəl à Zèzagèla à vok, ama uwala adàhàh uwana Zèzagèla anavay aw, kiya uwaga kà, maɗiŋal gəl à vok aŋha kà mamətsay gà. ¹⁸ Zlahaw baŋa dza agoday kà: Gədiŋ gəl à Zèzagèla à vok, dza anik agoday aya kà: Gəɗahàh sləray delga delga gà. Tatak uwana gəɗəpəh à ka kà kiya uwanay: "Pəhɗəla tsəhay mav lèw aŋak à Zèzagèla, nɗaha sləray delga gà aŋak uwana kaɗahàhàŋ tsi!" Nɗaha gəɗəpəhkala azladal sləray gulo, kà kak aŋa manəŋəŋ kà, gəvə lèw gulo à Zèzagèla kà, uwana sləray uwaga apəhla ala kà, gəvə lèw gulo à Zèzagèla. ¹⁹ Kasəl kà Zèzagèla kà tekula pəra. Delga. Amiyaka azlamazlazlay babay kà tasəl masla babay, nɗaha guba akəs atà kà uwaga.

^{*} 2:8 2.8 3Musa 19.18   ^{*} 2:11 2.11 2Musa 20.13-14; 5Musa 5.17-18

²⁰ Gəl anjak kà dzanɗzan, tsə̀b gi sləm: Gəpəh à ka, baɗa kadiɗ gəl à Zəzagəla à vok, ɗgaha kadahàh sləray delga gà aw kà, uwaga kà tatak uwana akəs vok aw, deyday pəra. ²¹ Baba gami madzidziga Abəraham agà dziriga la huma Zəzagəla. Agà dziriga kà la azlatatak uwana adahàn, uwana akəs bəzi aɗha Isak kà makəɗay à Zəzagəla aw uwà? ²² Lagonay kasəl kà Abəraham adiɗ gəl à Zəzagəla à vok, ɗgaha adahà azlasləray delga gà babay. La madehəɗ kiya uwanay avà ləv aɗha à Zəzagəla aɗa tetuwa. ²³ Tatak uwaga kà adàbəza à waɗ bokuba uwana tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Abəraham afa madzugway aɗha à Zəzagəla à afik, kà uwaga à uwana Zəzagəla apakàn ala dziriga la huma aɗha.'

Abəraham apakà slawda aɗha. ²⁴ Iyay zlà, kanəɗan aw ay? Dza aga la dziriga la huma Zəzagəla kà madegolay sləray aɗha uwana adahàn babay, awkà la madiɗal gəl à vok pəra babay aw.

²⁵ Dzùgwàw lakəl aɗa Rahab, masla mazaɓ zil gà babay tsi, agà kiya uwaga babay. Mok uwana azlaməna matsəb sləm aɗa azla Isərayel tahàd à slaka aɗha kà, azlakà à atà, apəhatàla tetəvi anik kà atà manəfay. Kà uwana adahàn kiya uwanay la uwana, Zəzagəla agàn dziriga la huma aɗha. ²⁶ Baɗa sifa la dza la vok aya aw kà, dza uwaga kà adàmətsay. Madiɗ gəl à Zəzagəla à vok babay kà kiya uwaga. Baɗa sləray delga la tsəh aw, kà uwaga kà tatak uwana akəs vok aw, deyday pəra.

3

Nəɗàwla alàh aɗkul lela!

¹ Azladedə gulo. Məsəl kà azlauwana tatapla azladedə anik tadàbəza seriya dafuwa aɗa azladza anik. Gay gà la uwaga kà, kawoyaw mapakahay azlaməna matapla azladza mənɗa aw. ² Anu məɗahàh mawisiga aɗuwaw. Baɗa dza adàh mawisiga la mabafma la abà aw kà, masla kà dza dziriga, masla kà asləha vok à vok aɗha lela. ³ Dzùgwàw lakəl aɗa pəlis tsi, uwana məfàhàh zagoma à pəlis à gay kà, kà masla aɗa makəs gay gami, ɗgaha kà manəf tetəvi uwana asa à anu. ⁴ Dzùgwàw babay lakəl aɗa mən kəslah iyaw. Kəslah iyaw uwaga kà mənɗa gà, ama bəzi tatak ɗuvga la ahən à uwana adala, amiyaka bà afaɗ awul atà à adi babay, kəslah iyaw kà aday à slaka uwana asa à masla madalla. ⁵ Alàh aɗa azladza bay kà kiya uwaga. Adagay bəziga babay kà, atsa zlapay hazlak hazlak. Kasəlaw kà, kà bəzi akəl kà, ababəh mələm mənɗa à gay gesina, bəhbəbəh. ⁶ La alàh aɗa dza babay kà kiya akəl. Mawisiga aɗa gudən à vok uwanay kà, aga la abà, la vok gami la abà. Awis dza ala gesina, masla la uwana tatak maz sifa aɗa dza ala. Akəl uwaga la gəl aɗha, mavats vok gà la guduh akəl la abà, uwana azàh dza ala tetuw tetuw. ⁷ Azladza takor azlatatak gesina, takor azlatatak asik, la azlatatak mahoyay la zagəla, la azlatatak maday la huɗ, la azlatatak uwana la iyaw la abà. ⁸ Ama azladza taslala vok aɗa makor alàh aɗatà aw, uwaga kà bəzi tatak mawisiga, uwana dza aslala vok aɗa madəɗal gay à ahən aw. Ahən ala la magur uwana akəɗ dza. ⁹ Məsləkaw Sufəl Zəzagəla Baba gami la alàh uwanay, ɗgaha mətsafila azladza bà la alàh uwaga aya gotənan. ¹⁰ Gay mazləbay la gay matsafay tatsa à waɗ bà

✧ 2:21 2.21 1Musa 22.1-14 ✧ 2:23 2.23 1Musa 15.6; Yesayya 41.8 ✧ 2:25 2.25 Josu'e 2.1-21

✧ 3:9 3.9 1Musa 1.26

la gay uwaga la awtày. Azladedda azlawla kà vok kà mafehəŋ kiya uwanay aw. ¹¹ Iyaw matsidayga, la iyaw zazəməzəmgə atsa à uda la suwa tekula la abà aw. ¹² Azladedda, gudəv ayyi kuvu aw, matavəruk ayyi gudəv babay aw. Bay aya kà, iyaw matsidayga atsa à uda la iyaw zazəməzəmgə la abà aw.

Matsihila uwana atsà à ahəŋ la slaka Zəzagəla

¹³ Aga la ahəŋ dza matsihila gə la tataka aŋkul la abà ay? A uwana atsənà azlatatak ay? Adfahà azlatatak delga, ŋgaha azà gəl à vədah babay aya, uwaga apəhla ala kà, aga la matsihila. ¹⁴ Ama baŋa kadahaw maŋor à azladza anik à vok, ŋgaha akul la ləv səla, ŋgaha kadzugwaw kà lakəl aŋkul pəra, kiya uwaga kà, katsaw zlapay deyday aw, ŋgaha kapəhaw mawisiga à dziriga à gəl bay aw. ¹⁵ Tsəhay haŋkəli uwaga kà, atsà à ahəŋ kà la slaka Zəzagəla aw, atsà à uda kà la gudəŋ à vok uwanay la abà. Matsihila aŋa Zəzagəla aga la abà aw, uwaga asa à uda kà la ahəl aŋa seteni. ¹⁶ La slaka uwana azladza maŋor gə la ahəŋ kà, tadzugway kà à gəl aŋatà pəra, azlatatak tada à vok la tetəvi aya aw, ŋgaha azlatatak mawisiga gesina tadəyyi à tsəh lakəl aŋa uwaga. ¹⁷ Ama matsihila uwana atsà à ahəŋ la afik kà gərgər. Dza tsəhay matsihila uwaga kà sətaka, masla kà tələmma, adzadzana gəl ala aw, masla vok mahamaya, koksikoksi masla kà adfehəŋ kà azlatatak delga gə pəra. ¹⁸ Azladza uwana atà la ləv tekula, la uwana tavà lapiya à azladza anik, sləray uwana tadfehən kà, adàvə mayyay delga gə, adəkəsa vok. Uwaga kà bokuba uwana taslək tatak à guf à abà ŋgaha tatsəf uwana tasləka. Atà kà, azladziriga la yewdi aŋa Zəzagəla.

4

Azlaməna mawoy tatak aŋa gudəŋ à vok

¹ Kà mana kapahaw gay la magazlay koksikoksi ma? Haday aw ay? Kagazlahaw kà, kà uwana madzugway mawisiga aŋkul apa slagəla la ləv aŋkul la tsəh. ² Kakədfaw yewdi à azlatatak à abà, ama kabəzawwal aw, gay gə la uwaga à uwana akul kakədfaw dza. Kakədfaw yewdi à azlatatak à abà, ama kaslawwalla vok maʔəzal aw. Gay gə la uwaga à uwana, kagazlahaw la map slagəla. Kabəzawwal tatak uwana asa à akul bay aw kà, kà uwana kanavaw kà à Zəzagəla kà masla aŋa mav à akul aw. ³ Amiyaka baŋa kadəvaw kuɖa à Zəzagəla kà, masla mav akul kà kabəzawwal aw, kà uwana kadəvaw kuɖa la tetəvi aŋha aw. Kanavaw kà azlatatak uwana akəf akul à adi pəra. ⁴ Ndzer, akul kagagahaw bokuba azlamis məna mazaʔ zil gə, uwana tadza à ahəŋ la slaka la abà titi aw. Bə la haday kà, kasəlaw kà, baŋa dza awoya tatak aŋa gudəŋ à vok kà, masla kà masla məzam aŋa Zəzagəla. Dza uwana akəs, anəfa azlatatak aŋa gudəŋ à vok kà, apaka masla məzam aŋa Zəzagəla. ⁵ Kadzugwaw kà gay uwana tatsəser à wakitə Zəzagəla à abà kà akəs vok aw, kagədfaw aw. Tagəf:

'Kà Zəzagəla kà maŋor aŋa Masasəfok, uwana avà à anu.'

⁶ Daduwa à gay uwaga aya kà apis anu gay à vok, tatsəser à wakitə Zəzagəla abà:

'Zəzagəla akweska azlaməna zlapay, ama apis gay à azlauwana à vok atà tələmma.*

7 Gay gə la uwaga hòyàw yewdi aña Zəzagəla koksikoksi. Kwesàwka seteni, ɲgaha adəhoy akul à ahəl. 8 Səw à wan, zàw vok à slaka Zəzagəla, ɲgaha masla adəza vok à slaka aɲkul babay. Akul, uwana akul azlaməna tsakana, səwla ahəl aɲkul à uda la tsakana la abà. Akul azladza uwana la ləv səla, dēdāw mawisiga aɲkul la ləv ala tetuwa. 9 Zàwəwla gəl kà tsakana aɲkul, bəkàw ahəl à kufa, ɲgaha tsàhàw hulolo. Kakədaslaw aw, ama tawaw. Karabaw aya aw, ama zawawla gəl. 10 Wuləwla gəl à wəfah la huma Zəzagəla, kà masla aña makəs akul à afik.

Katsədfaw vok gay à tsəh kà akul à akul aw

11 Azladedə, kapəhaw mawisiga à azladza anik à vok aw, dza uwana apəh mawisiga lakəl aña masla magay aɲha, ɲgaha atsəfal gay à tsəh, kiya uwaga kà, apəh mawisiga lakəl aña mapəhay aña Zəzagəla. Masla kà, atsəf gay à mapəhay à tsəh babay. Kayyà, baɲa katsəf gay à mapəhay à tsəh, kak kanəfa masla aw, katsəfal gay à tsəh pəra. 12 Dza tekula la uwana avà mapəhay à azladza, uwaga kà Zəzagəla, masla kà masla seriya. Masla kokufa gəl aɲha la uwana aslala vok kà mabəl azladza, ɲgaha masla kokufa gəl aɲha la uwana akədfay aya. Kà aɲak ma: "Gi uwa?", kagof, à uwana katsəf gay à masla magay aɲak à tsəh uwa?

Kagaw azlaməna zlapay aw

13 Tsəbàw gi sləm, akul azladza uwana kagofaw: Lakana baɲaw lebəɲ, mədàda à gudəɲ anik mədàdza à ahəɲ la abatà mavay tekula, kà mədàbəza sili. 14 Akul azladza uwana kapəhaw kiya uwaga kà, kasəlaw uwana adəpaka vok lebəɲ aw. Sifa aɲkul kà kalkal la kəsək uwana akəsalla, apəhla vok ala, ɲgaha la lig la ahəɲ kà, adàsahla aya.* 15 Uwana naka kapəhaw kà: Baɲa asa à Zəzagəla madàdza à ahəɲ la sifa, mədəfəhəɲ tatak uwanay baɲaw tatak uwahà. 16 Ama baɲa kiya uwaga aw kà, akul azlazlapay, gay uwana kapəhaw kà, say gay zlapay. Madəfəhəɲ kiya uwaga kà delga aw, mawisiga. 17 Kità kà, awul akul à gəl, baɲa dza asəl madàh delga, ɲgaha adəfahəɲ aw, kiya uwaga kà masla adadàh tsakana.

5

Akul azlaməna gorobu dəhàw haɲkəli

1 Akul azlaməna gorobu tsəbàw gi sləm, kà uwana naka akul katawaw la matsàh hulolo, kà azlaɲgəpa uwana kadàsahaw. 2 Kà uwana ləmana aɲkul adəzinla, ɲgaha maməɲ adəzaw lukut aɲkul à gay. 3 Luwəluwə aɲkul la gursu aɲkul kà, marzaw adəkasay, ɲgaha marzaw adəgay bokuba sayda lakəl aɲkul, ɲgaha adəpaday vok aɲkul à gay, bokuba akəl. Kahamaw ləmana à ahəɲ kà la makəf gəl à ahəɲ gudəɲ à vok. 4 Uwanay la uwana masik aña azlaməna sləray, uwana tapəs guf aɲkul, ɲgaha mapuw gudzi aña dziriga aña azlaməna sləray adaday à huma Zəzagəla uwana la zagəla la afik, ɲgaha masla uwana akoray lakəl aña tatak gesina adatsən atà.* 5 Kadzàw à ahəɲ la matsidəy la abà la gudəɲ à vok, kadahaw tatak uwana asà à akul. Kazùwàw lela, kagagəsəhàw dadaftakorra bokuba

azlasla uwana tagagəsèh atà aña makadafay. ⁶ Kakadàvaw seriya à azladza uwana à gəl tadfahàn mawisiga aw, kakàdàw atà babay, atà kà takweska akul aw.

Basàwwàn ñgaha dèvaw kuɗa

⁷ Azladedà, kà uwaga gəgof à akul, basàwwàn tsèràh à kaslà uwana Sufəl gami awul à ahən. Dzùgwàw lakəl aña masla mapəs guf, akud matsəɗ tatak aña la mabasiñ. Akud iyaw madzəba iyaw tsèràh à madiy aña aña iyaw. ⁸ Akul babay basàwwàn kiya uwaga, wàdàw ləw ala, kà uwana mavakay uwana Sufəl gami adàwula à wàn kà nekwa. ⁹ Azladedà gulo katsetsestaw vok gay à vok kà akul à akul aw, ñgaha kà Zəzagəla aña makəs akul la seriya aw. Tsəbàwwal sləm, masla seriya kà atsa à wàn, aga la gay gamagay. ¹⁰ Azladedà gulo, dzùgwàw à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwana uwarà, tapàhàh sləm aña Zəzagəla. Tapàwla azlatatak la atà la afik, bokuba uwana tsàh ñgərpa, ñgaha tadzà à ahən la mabasiñ la abà. ¹¹ Məgof kà, azladza uwaga tsà à afik la ahəl, kà uwana tabasiñ. Katsənàwwàn lakəl aña Job. Kakay abasiñ azlatatak uwaga la mok uwana asà ñgərpa ma? Akul kasəlaw babay kà Zəzagəla adfahàlla delga la lig aña mas ñgərpa aña la ahən. Haday, vok ahamà à Zəzagəla kà azladza uwatà, adfahà à atà delga.*

¹² Azladedà gulo, gay kaykayga kà aganay: Baña kapəhaw gay anik kà, kazuwaw mawadafay aw, kazuwaw mawadafay la zagəla aw, kazuwaw mawadafay la gudən à vok aw kazuwaw mawadafay la tatak anik aw. Baña kagəɗawwan à afik gòdàw: “Iyay”, pəra. Baña kagəɗawwan à afik aw: “Awan”, gòdàw pəra. Pəhàw kà kiya uwanay pəra, kà seriya aña Zəzagəla aña matəɗ à akul à gəl aw.

¹³ Dza la ahən la tataka ankul la abà as ñgərpa ay? Adəv kuɗa à Zəzagəla. Dza la ahən la tataka ankul la abà la marabay ay? Masla azləba Zəzagəla la mahabay. ¹⁴ Dza la ahən la tataka ankul la abà la dɔvats ay? Masla azala azlamasiga aña gay Zəzagəla, kà atà aña madfahalla aməl à gəl, la sləm aña Sufəl gami Yesu. Ñgaha tadəv kuɗa à Zəzagəla kà masla. ¹⁵ Baña tadinjal gəl à vok kà, madəv kuɗa anjata uwana tatsizlla à afik kà, adàbəl masla dɔvats, ñgaha Zəzagəla adàtsizllən ala aya. Baña adafàh tsakana kà, Zəzagəla adàmatsalan ala babay. ¹⁶ Kà madəgolay uwaga gəgof à akul: Pəhàw gay ləw ala kà akul à akul, ñgaha kadəvaw kuɗa à Zəzagəla kà mawurla. Madəv kuɗa aña dza dziriga la huma Zəzagəla aga la ndzəɗa lakəl aña azlatatak gesina. ¹⁷ Dzùgwàw à Eliya uwana uwarà tsi. Eliya kà dza bokuba anu babay, kiya uwaga dagay kaslà uwatà adəv kuɗa à Zəzagəla tsèràh mavay makər la tenma, iyaw asùw à makoray uwatà à abà aw. ¹⁸ La lig aña uwaga la ahən, adzəkà madəv kuɗa aya, kà iyaw aña masuway aya, kiya uwaga Zəzagəla avà iyaw aya, ñgaha azlatatak tadzəkà mas à uda aya.*

¹⁹ Azladedà, baña dza la ahən la tataka ankul la abà az à tetəvi dziriga aña Zəzagəla la tsəh ala dogdogogga, ñgaha dza anik awùlla à tetəvi à tsəh, ²⁰ səlàw kà, dza uwana awùlla masla tsakana à tetəvi à tsəh kà, masla aña mas à uda la tsakana la abà kà adàbiyən à mamətsay la gay ala. Baməraka tsakana aña mənğa, kà Zəzagəla adàmatsalan ala, haday.*

* 5:11 5.11 Job 1.21-22; 2.10; Mahabay 103.8 * 5:18 5.18 1 Sufəl 18.42-45 * 5:20 5.20 Hanjëli 10.12

MATERA ANJA WAKITÀ UWANA PIYER ATSETSÈR Première Lettre de Pierre

Ayyi

¹ Gi Piyer, uwana gi masla matapla la slaka Yesu Kristu, gi gètsetser à akul wakità uwanay, akul uwana Zəzagəla atsatsàmàni akul, kà anja magay azlatsəhay anja. Gètsetser à akul, akul uwana kaslèhàw gəl à ahəj, la azlakutso uwana la abà sləm anjatà: Pontiya, Galatiya, Kapadotsəya, Asəya nğaha Bitiniya. Kadzaw à ahəj la abatà bokuba akul azlaməlok gə. ² Iyay, dagay uwana Zəzagəla, Baba gami, apèh à ahəj kà kadəgaw tsəhay anja la Masasəfok anja, apakakulla kà azlatsehay anja, kà akul anja matsəf sləm à Yesu Kristu, nğaha kà makotsekwàh akul aniz anja, kà akul mapak sətaka la huma Zəzagəla, kà Zəzagəla anja mapisakulla gay à vok, la vok mahamay anja, la lapiya anja, la madz à ahəj la wurwur kaykay.

Məzləba Zəzagəla uwana abəl anu

³ Məzləba Zəzagəla Baba anja Yesu Kristu gami, kà uwana vok ahamà à Yesu kà anu. ‘Ayyà’, agòf à anu, kà mav à anu sifa mawga la ahəl anja Yesu Kristu. Kà uwana Zəzagəla awùlla Yesu à uda la mamətsay. Kà mawul à uda uwaga, məfa manewəj gami à ahəj, lakəl anja, mədàwulla à uda la sifa aya. ⁴ Ndzər, məsəl babay kà, kadàkoraw tatak delga, uwana Zəzagəla adədəhəj à ahəj kà anjul la zagəla, akul tsəhay anja, uwana abəfla vok aw, awis ala aw, atatuway aw. ⁵ Akul uwana kadijawwal gəl à vok kà akul la maslay anja ndzəfa anja, kà azladza gesina anja masəlay kà adabəl akul la paraka, la kaslè uwana gudəj à vok adədəv à gay.

⁶ Iyay zlə, kà azlatatak uwana Zəzagəla adəhəj kà akul katsekaw, baməraka lagonay kasaw azlanğərpa anik anik kà anja kaslè njuv pəra. ⁷ Kasələw kà azlamaguray, la azlanğərpa uwana kasaw, kà akul anja masəlay kà ləw uwana kavàw à Zəzagəla kà akəs vok ndzər. Azladza taguray madzərəfay anja luwàluwà la akəl la abà, tekefika madzərəfay anja adəv à gay. Kiya uwanay la madijal gəl à vok gami babay zlə, uwana aduwa luwàluwà la kaykay. Tsəhay madijal gəl à vok magurayga uwanay, adàv à akul mazləbay, la masik, la masləkaway la vuuf uwana Yesu adàsa à ahəj. ⁸ Baməraka kanəjaw masla dadəj aw kà kawoyawwan. Kadijaw gəl à masla à vok kà uwaga à uwana katsekaw kaykay, matsəkay uwana aduwanə uwana tapəhay la pañaw. ⁹ Kà uwana kà, gəfawwan à afik ndzər kà, kadabəlaw.

¹⁰ Azladza uwana uwarà, Zəzagəla apəh à atà gay ahəl kà mapəh à azladza, tayəhəh la manərəzay lela kà matsənəj godega anja, uwana anaka Zəzagəla abəla à azladza. Tapəh à azladza à vok à abà dagay uwarà, lakəl anja tatak matsifayga, uwana Zəzagəla adəhəj à ahəj kà anjul. ¹¹ Bokuba uwana Masasəfok Kristu agà la atà la abà, apəh à atà à vok à abà kà, Kristu adàsa nğərpa, la uwana masla anja mabəzal mazləbay. Azlaməna mapəh à atà gay ahəl uwaga tayəh masəlay la mələ, ma uwala à uwana naka azlatatak uwanay tapaka vok, nğaha la magay

la ahəŋ aŋha zlà. ¹² Zəzagəla apəhatàla azlatatak uwana naka tapaka à vok la məlo aŋatà aw, ama uwaga kà aŋkul. Lagonay, azlauwana tazəŋ gay matsidayga tapəh à akul azlatatak uwaga. Uwaga kà Masasəfok uwana Zəzagəla aslèl à waŋ, la uwana atsà à waŋ la gay aŋatà. Amiyaka azlamalika tayàhàh kà masəlay godega aŋa azlatatak uwaga babay.

Madz à ahəŋ sətaka uwana ahəf à Zəzagəla à adi

¹³ Kà uwaga wədfəw madzugway aŋkul ala, kà akul aŋa manəf masla la dziriga, fəhəw akur à vok aŋkul à lig, fəw manewəŋ aŋkul kà à mabasiŋ à afik, uwana adàvə akul la kaslà uwana Yesu Kristu adəwula à waŋ. ¹⁴ Kəsəw koksikoksi gay aŋa Baba aŋkul uwana la zagəla la afik. Uwarà, mok uwana kasəlaw gay matsidayga aw, kanəfaw mabila aŋa vok aŋkul gesina, ama lagonay kà, kanəfaw aya aw. ¹⁵ Kiya uwaga: Dzəw à ahəŋ la sətaka la abà, kà uwana Zəzagəla azalà akul, kà akul aŋa magay azlatsəhay aŋha, kà uwana masla kà tsikasla la tatak gesina la abà.

¹⁶ Dagay uwarà tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà kà:

'Gəw sətaka, kà uwana gi babay kà, gi kiya uwaga.'^{*}

¹⁷ Baŋa kadəwaw kuɖa à Zəzagəla kà kagodəhawwal: "Baba, Baba". Tsa baŋa kiya uwaga kà, say kahoyaw ziruwu aŋha, la mahənay, uwana akul la gudəŋ la vok aŋa dəŋŋa. Nəŋəwla vok lela, kà uwana masla adəh seriya à dza kokuɖa mahoy à adi, say la kəla sləray aŋatà, uwana tadəhəhəŋ pəra. ¹⁸ Səlaw kà Yesu Kristu apəlanula gəl à ahəŋ la tsakalay məŋga aw takay! Kà akul aŋa masak manəfay aŋa azlababa aŋkul deydayga, uwana tatəpə-kulla. Kà magur la azlanərpə uwana kasaw kà, kà akul aŋa masəlay kà ləv uwana kavəw à Zəzagəla kà, akəsà vok ndzer, bamərika azladza tagur luwəluwə uwana adədəv à gay vərđi anik, kà maguray à baŋa delga. Kiya uwanay la madiŋal gəl à vok aŋkul babay zlà, uwana aduwa luwəluwə la ndzəɖa, la uwana apəlanula gəl à ahəŋ. ¹⁹ Ama tsa tekeɖika, apəlla akul gəl à ahəŋ la aŋiz gəl aŋha, uwana la ndzəɖa məŋga məŋga. Masla Kristu apakà bokuba magadzaw uwana kokuɖa mawisiga, sətaka. ²⁰ La kaslà uwana aləg madəh gudəŋ à vok, Zəzagəla akəsəni masla, ŋgaha lagonay la kaslà uwana gudəŋ à vok adəv à gay, Zəzagəla adəfətalla à ama ala, la dazuwaya, kà masla aŋa mabəl akul. ²¹ Kà madegolay Yesu la uwana kafawla kà gəl à ahəŋ la Zəzagəla la ləv aŋkul. Zəzagəla awùlla à uda la mamətsay, ŋgaha avəl mazləbəy. La kità kà, gəɖəw madiŋal gəl à vok aŋkul à Zəzagəla à afik, ŋgaha fəw manewəŋ kà à masla à afik.

²² Kiya uwaga, akul kagaw sətaka, kà uwana kakəsəw gay Zəzagəla, ŋgaha wəyəw azladedə aŋkul məna manəfay. Kiya uwaga gəgod à akul: "Wəyəhəw vok kà akul à akul la ləv tekula." ²³ Akul kasəlaw kà kadəyyaw vok mawga, la gay Zəzagəla uwana avə sifa, uwana asafay, akəɖ gəl à ahəŋ aw. La abatà kà, kapakəw azlabəza aŋa dza, uwana amətsay tetuwa aw, kà uwana sifa uwaga kabəzəwwal kà, la slaka dza uwana amətsay aw. ²⁴ Tatsətsèr à wakità Zəzagəla à abà:

'Azladza gesina kà atà bokuba azlakəsaf, marabay aŋatà gesina kà bokuba azlamawuratəy aŋa kəsaf; kəsaf agulla ala, mawuratəy aŋha asakway.

²⁵ Ama gay aŋa Sufəl Zəzagəla masla adəv à gay aw.'^{*}
Gay uwanay kà, gay marabəŋ gə uwana katsənanəwəŋ.

2

Zəzagəla atsatsəmàni akul, kà akul anja magay azlaanaha

¹ Tsa ndzer Zəzagəla adavà à akul sifa mawga uwanay kà, wùtsàw mawisiga ala gesina, katsədaw gay aya aw, kagaw azlaməna magolla dza aya aw, kadāhaw à adi aya aw, kazuwaw vok anja dza aya aw. ² Pakàw bokuba azlabəza vərna, uwana tawoya awà koksikoksi la slaka azlaiyà anjatà, uwaga akul babay, kà akul anja mazigənay. Kawoyaw gay Zəzagəla koksikoksi tsəràh à kaslà uwana Zəzagəla adàfətala à ama ala, kà masla adàbəl akul ndzer. ³ Akul say kayahaw mad à humà à gay la mawoyəŋ, kà uwana kasəlaw kà Zəzagəla kà atsid.*

⁴ Zàw vok à slaka Sufəl Yesu Kristu, kà uwana av sifa à azladza, masla kà akur uwana azladza tapəsəw, tekedika masla la uwana Zəzagəla adəfal à ahəl, kà masla la uwana akur mawad gay gesina. ⁵ Akul babay, akul la sifa, gəw bokuba akur uwanay, kà Zəzagəla anja makəs akul kà anja manjalla akul gày, kà Masasədok anja anja madz à ahəŋ la aku. La gày uwatà la aku, kadāgaw azlaməna mav tatak à Zəzagəla, kà akul anja madəhalla sləray la ləv tekula, à uwana ahədəl à adi, kà madegolay Yesu Kristu.

⁶ Kiya uwanay tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Nəhəwwəŋ, gəfa akur tekula à gudəŋ uwana sləm anja Siyon, kà anja manjal gay gulo, azlaakur anik tadədəl à gəl. Gəyàhàni kà uwana dzəba anja səla aw, kəla dza uwana adin gəl à masla à vok ziruwi, adəkəsay tetuwa aw.'

⁷ Kà akul uwana kadinəw gəl à masla à vok kà, masla dzəba anja səla aw, ama kà anja azladza uwana tadinəw gəl à vok aw kà, kiya uwanay tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà, Zəzagəla agòd:

'Akur uwana azlaməna manjal gay tapəsəw kà, adapakay akur mawad gay gesina.'

⁸ Nğaha agòd aya:

'Akur uwanay la uwana atsahla matekwid à azladza, à uwana tatəd à ahəŋ.*

Matekwid atsəhla atà kà la masla, kà uwana tadinəw gəl à gay Zəzagəla à vok aw, uwana dagay uwarà Zəzagəla apàhàh kà, say apakà vok kiya uwanay. ⁹ Tekedika, kà ankul azlatsəhay uwana Zəzagəla akəsàni akul, akul maham à ahəŋ məna mav tatak à Zəzagəla, akul tsəhay tsikasłaga anja. Masla atsatsəmàni à akul, kà akul anja mazin à azladza anja azlata-tatak mənğa, uwana la abà adəhàhàŋ. Masla la uwana ahəl akul à uda la mələs la abà, nğaha abək akul à udəka anja à abà, uwana apəhla à akul ala, kà akul dzəba anja səla aw gə.* ¹⁰ Dagay uwarà kà, akul tsəhay anja Zəzagəla aw, ama lagonay kà kadapakaw azlaanaha, dagay uwarà kasəlaw vok mahamay anja Zəzagəla aw, ama lagonay kà, adagay mav à akul gə.*

Madz à ahəŋ bokuba azlaməna sləray anja Zəzagəla

¹¹ Azlamanalay, səlāw kà akul azlaməlok la gudəŋ la vok, kà uwaga gədəv à akul kuđa: Kamkam katapaw ahəl à azlatatak mawisiga à vok, nğaha kà adiya anja makəs akul aw, kà uwana azlatatak uwaga adəfəd à akul gay à ahəŋ anja madəhəŋ uwana ahəd à Zəzagəla à adi. ¹² Lagonay, akul la tataka azladza uwana la abà tasəl Zəzagəla aw, tsizllāw à ahəŋ

* **2:3** 2.3 Mahabay 34.8   * **2:8** 2.8 Mahabay 118.22; Yesayya 8.14-15; 28.16   * **2:9** 2.9 2Musa 19.5-6; Yesayya 43.20-21   * **2:10** 2.10 Hosəya 2.23

lela la maday ankul la abà, amiyaka tatsəf akul gay à tsəh, baŋa tanəŋa madəhəŋ ankul lela, tadəzləb Zəzagəla la kaslà uwana adəwula à waŋ.

¹³ Kiya uwaga kanəfaw Sufəl gami Yesu Kristu, tsəbəw sləm à paŋaw aŋa azladza, uwana tanəŋla akul la gudəŋ la vok, uwana atà la ndzəfa. Hòyàw yewdi aŋa azlaməŋ sufəl uwana takoray lakəl aŋa tatak gesina. ¹⁴ Hòyàw yewdi aŋa azlaməna manəŋla akul, uwana məŋ sufəl abək atà à ahəŋ kà madəh seriya à azlaməna madəh mawisiga, ŋgaha aŋa mazləb azlaməna madəh delga. ¹⁵ Asa à Zəzagəla kà kadaw lela, kà azladza kà masəl akul, ŋgaha tadza à ahəŋ titi kà matsəf à akul gay à tsəh. ¹⁶ Gàw bokuba azladza makor gəl gə, ama kagodəw kà akul la makor gəl la abà, kà kadəhawwaŋ mawisiga la masal ankul aw. La kità, gəw azlamagamza aŋa Zəzagəla. ¹⁷ Kəsəw azladza gesina, wòyàw azladedə ankul məna manəf gay Zəzagəla, guba akəs akul kà Zəzagəla, kəsəw gay aŋa məŋ sufəl babay. Nəfəw slaka asik aŋa Yesu uwana anəfà.

Kristu apəlla à anu ala, kà anu mas ŋgərpa

¹⁸ Gəpəhay kà akul azlamagamza, uwana kadəhaw azlasləray, kəsəw gəl à ahəŋ la huma azlaməŋga ankul, hòyàw guba kà aŋatà. Kasləkawaw azlauwana tasəl akul pəra aw, ama sləkəwəw azlauwana tadəhakulla mawisiga à vok bay. ¹⁹ Baŋa dza anik abas ŋgərpa kà madegolay Zəzagəla, amiyaka ŋgərpa uwatà kà lakəl aŋa deyday kà, uwaga la uwana tatak uwana ahəf à Zəzagəla à adi. ²⁰ Iyay, baŋa kadəhaw mawisiga, ŋgaha tazləbàh akul, ŋgaha kabasawwaŋ ma, uwa adəzləb akul uwa? Ama baŋa kadəhaw delga, ŋgaha tasa à akul ŋgərpa, lakəl aŋa uwaga kabasawwaŋ kà, uwaga tatak uwana ahəf à Zəzagəla à adi. ²¹ Kà aŋa kiya uwaga à uwana Zəzagəla azàlla akul. Yesu uwana mafal dzakwa à gəl gə, kà masla la gəl aŋha, kà adəhəŋ kiya uwanay kà mafəl akul. Apəhəkulla tetəvi, kà akul aŋa manəf slaka asik aŋha. ²² Masla adəhəhə mawisiga tetuwa aw, avavərə dza dikiđiki aw. ²³ Iyay, amiyaka tatsəkəl magodəhay à gəl babay kà, masla awulatàla azlamagodəhay aw. Amiyaka tasəl ŋgərpa, masla adzùgəw madəh mawisiga à azladza uwatà à vok aw. Ama masla kà avà vok aŋha kà à Zəzagəla uwana à afik, adəh seriya la mahoy adi aw. ²⁴ Yesu Kristu la gəl aŋha, masla azəb tsakana gami à gəl aŋha, à mok uwana tatatəsl à ahəf à adi, kà anu aŋa magay bokuba azladza uwana taməts kà ahəl tsakana, ama kà anu aŋa madz à ahəŋ la sifa, kà madegolay dziriga. Kawùrəw ala, kà uwana tasləhəŋla. ²⁵ Dagay uwarə kagəw bokuba azlatuwaŋ uwana tetəvi adazah atà à adi, ama lagonay kà, kadəbəzaw vok aya, nəfəw masla manəŋla akul, uwana afa à akul sləm, masla asal kà mawisiga adəbani akul babay aw.*

3

Madz à ahəŋ aŋa azlazil la azlamis

¹ Akul azlamis, hòyàw yewdi aŋa azlazil ankul. Baŋa kadəhawwaŋ kiya uwanay, azlazil ankul uwana tasəl gay Zəzagəla aw, tadəbədla madz à ahəŋ, tadədiŋ gəl à Zəzagəla à vok kà madz à ahəŋ delga aŋa azlamis aŋatà. ² Tadənəŋəŋ maday ankul sətaka, ŋgaha bay, la mawoy atà ankul. ³ Kayahaw bəđə aŋa vok ankul aw, bokuba magodəy mats gəl anik anik, kà mapəhla vok ala, ŋgaha bay, kakay mafək tatak bəđə luwəluwəga à vok

mi, ngaha aya kakay à maduw dzersay à vok mi. ⁴ Ama delga kà, uwaga aguwa à uda kà la løv ankul la tsøh, delga kà løv ankul agay mabasiñ gâ, ngaha tølømmaga, kà uwana tsøhay bødã uwana aguwa à uda la løv, awis ala dikiðiki aw, uwaga la uwana tatak uwana ahød à Zøzagøla à adi, aduwa azlaanik gesina. ⁵ Azlamis uwana uwarà tanøfah Zøzagøla tagàh kiya uwanay, tahøyah yewdi anja azlazil anjatà ⁶ Kiya uwaga nørøzaw Sara, akøs gay anja zil anja Abøraham, azalalla kà Baba, baña zirui akøs akul aw kadahaw uwana delga gâ, akul babay kapakaw bokuba masla suwan. ^{*}
⁷ Akul azlazil bay, say kadzaw à ahøj la matsøn vok gay la abà la azlamis ankul. Atà kiya akul aw, kà uwana atà kà azlaguðguð. Nøjaw atà à adi bokuba uwana kanøjaw à vok ankul à adi, sifa uwaga Zøzagøla avà à akul kà deyday, ngaha avà à akul, ngaha avà atà babay la slaka gâ. Baña kadahawwan kiya uwanay, Zøzagøla adatsøb sløm à madøv kufa ankul, tatak la ahøj adadøfdal gay à ahøj aw.

Amiyaka kadahawwan delga kà à azlamøna madinjal gøl à vok tadasa ngørpa.

⁸ Iyay zlà, aganay gay madøvla à gay: Akul gesina dzaw à ahøj la løv tekula. Vok mahamay agay la akul gesina. Wøyaw vok kà akul à akul la tetøvi anja Zøzagøla la ama, gaw tølømme, wøyaw vok. ⁹ Baña dza adahakulla mawisiga à vok kà kawulawla aw. Baña dza agødãh à akul, kagodahawwal aw. La abatà kà: Pisawla gay à vok, kà uwana la kasla uwana Zøzagøla azalà akul kà magay tsøhay anja kà, apøh à akul à ahøj kà adapisakulla gay à vok. ¹⁰ La wakitã anja Zøzagøla la abà tatsetsør kà: 'Dza uwana asal kà anja madz à ahøj la matsiday la abà kà, say asakiya mawisiga la fida, uwana atsa à uda la løv anja.

¹¹ Delga kà, azøb ahøl anja à uda la mawisiga la abà, ngaha adãh delga la mayah tetøvi matsøn vok gay la Zøzagøla, ngaha la azladza anik pøra.

¹² Suføl anøjla azlauwana tadãh delga, afa à atà sløm la matsøn madøv kufa anjatà. Ama kà anja azlauwana tadãh mawisiga kà, atsøb à atà sløm tetuwa aw', ^{*}

Zøzagøla agød. ¹³ Baña kayahaw madãh delga la løv ankul la tsøh gesina, uwa à dza uwana adãhahakulla mawisiga uwa? ¹⁴ Amiyaka kasaw ngørpa lakøl anja azlatatak delga uwana kadahawwan lakøl anja uwaga kà Zøzagøla adapisakulla gay à vok, kiya uwaga løv ayal akul à gay, kà azladza uwana tadãhakulla mawisiga à vok aw. ¹⁵ La kitã kà sløkawaw Kristu la løv tekula, masla apakà madzahaga ankul. Gaw nekwa koksikoksi kà akul anja mawulla ala lakøl anja à uwana anava akul gesina lakøl anja uwana kafaw manewøj ankul kà à masla à afik. ¹⁶ Baña kawulawatãla, dãhawwan kà la løv tølømmaga, sløkawaw atà babay, kadahaw mawisiga dikiðiki aw kà uwana baña azladza tatugw mawisiga lakøl ankul kà zirui, kà uwana tatsøk magodahay à delga ankul uwana à gøl la tetøvi anja Kristu la tsøh. ¹⁷ Nuløm kasaw ngørpa kà madãh delga, kiya uwaga la uwana Zøzagøla awoyan; uwaga la uwana aduwa à vok, kà akul kasaw ngørpa, à kà madãh mawisiga. ¹⁸ Yesu Kristu la gøl anja amøts asik tekula kà madegolay tsakana ankul, adøvã sløray anja à gay la mamøtsay anja. Masla, uwana dza dziriga, amøts kà anja azladza uwana azladziriga aw, kà

masla aña madla anu à slaka Zəzagəla. Atà takədf masla, ama Zəzagəla awulla à uda la sifa la Masasədfok aña. ¹⁹ Mok uwana Zəzagəla adahən, uwanay ahəd, azən à azladza uwana atà la danay mamətsay la abà, la mezewi. ²⁰ Uwaga kà azladza uwana uwarà takweska mapəhay aña sufəl Zəzagəla, Zəzagəla akudà atà la mabasiñ mok uwana Nuhu adahà kəslah iyaw, ama takweska. Azladza uwana tahəd à kəslah iyaw à abà kà atà dən aw, atà mtəgis pəra à uwana Zəzagəla atəfà atà kà iyaw.* ²¹ Iyaw uwatà apakà magagazləla la batem uwana abəl akul la tsakana aņkul la abà. Batem uwaga kà mapal vok pəra aw. Ama uwana adala anu à maham gay à vok à abà la Zəzagəla la ləv tekula, kà uwaga à uwana Sufəl Yesu Kristu awulà à uda la mamətsay. ²² Nğaha awulà à zagəla, adadza madzay la ahəl kaf aña Zəzagəla. Masla akoray lakəl aña azlamalika, nğaha la azlatatak anik gesina uwana atà la ndzəfa la abata.

4

Zəzagəla akoray lakəl aņkul

¹ Nəñəwwən kà Yesu Kristu asa nğərpa la vok aña, kà uwaga à akul babay: Gəw nekwa aña masay nğərpa bokuba aña bay, kà uwana dza uwana as nğərpa la vok aña, adah tsakana aya aw. ² Lagonay mədzəka la madla à huma à gay la kəla kaslā uwana kadzaw à ahən la gudən uwanay la vok kaslawwalla vok aña madfəh uwana ahədf à Zəzagəla à adi, awkà azlatatak mawisiga uwana asa à ləv aņkul aw. ³ Kaslā uwana kadazawwanja adagay diga. Azlatatak uwana kadahəwwən kà, aganay azlatatak uwana kadahəwwən uwarà, kadahəwwən kà uwana asa à vok aņkul pəra: Kagəhəw azlaməna guzu, kahabəhəw azlamadəvaday kəla mavakay, kahaməhəw gay à vok kà mas guzu, kasləkəwəhəw azlamazlazlay atà uwana tawis mapəhay aña Zəzagəla ala ndzer. ⁴ Ama lagonay kà, kagagəməwla vok à ahəl la azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, aw. Kà uwaga ləv adaval atà à gay, nğaha tatsəka à akul magəfahay à gəl. ⁵ Ama yuf tekula tadətsizlla à huma aña Zəzagəla kà aña seriya. A masla kà nekwa aña madfəh seriya à azladza uwana à gəl atà la sifa, nğaha azlawwana à gəl tamatsay babay. ⁶ Makəs vok aña uwana Kristu azən gay marabən kà, azlawwana la mezewi bay kà atà aña madz à ahən la sifa bokuba Zəzagəla uwana la sifa. Kay kà, Zəzagəla adahà à atà seriya à gəl bokuba uwana afehən à azladza la gudən la vok gesina nəma.

Maday aña azlaməna madiñal gəl à vok

⁷ Gudən à vok kà nekwa adəv à gay. Gay gə la uwaga kəsəw gəl aņkul, nğaha gəw nekwa kà akul aña madəv kuđa à Zəzagəla. ⁸ Iyay, tatak mənğa gə kà, say kawoyaw vok kà akul à akul la ləv aņkul gesina, kà masal kà, aslaslad maham à ahən tsakana ala.* ⁹ Kiya uwaga kəsəw azladza la ahəl səla kokuđa mañonuzay. ¹⁰ Zəzagəla adəfahakulla delga la azladabaray anik anik. Avə maslay à kəla uwabeyuwi aņkul, kà madfəh azlatatak anik anik, say kəla uwabeyuwi adəfə dziriga, masla azəb maslay aña Zəzagəla uwana avəl kà masla mazlakla azladza anik. ¹¹ Dza uwana la maslay kà mapəh gay anik apah azlagay uwaga à uwana asà à wan la slaka Zəzagəla, dza uwana la maslay kà mazlak azladza anik, azlaka atà la ndzəfa uwana Zəzagəla avəl. Dahəwwən kiya uwanay kà azladza aña

mazləbay Zəzagəla la tatak gesina la abà, kà madegolay Yesu Kristu, masla uwana la maslay la mazləbay anja koksikoksi! Amen.

Marabay la masla madiṅal gəl à vok uwana as ṅgərpa

¹² Azladedə gulo, ləv avalla akul à gay, kà manəṅ azlamətərbəbay anik anik aw. Azlatatak uwaga abəzà à akul kà anja maguray madiṅal gəl à vok anṅkul, kadzugwaw kà azlatatak uwaga kà azlatatak mavalakulla à ləv à gay aw. ¹³ Kahamaw à ṅgərpa uwana à abà Kristu asà, kà uwaga kà, vəlähàw à zagəla la kaslà uwana azladza tadənəṅəṅ kà masla mənṅa la yewdi anatà, akul kadàvalahaw à zagəla la ləv anṅkul gesina. ¹⁴ Baṅa azladza tatsəka akul magodəhay à gəl kà, kà uwana akul azlaanṅa Kristu, Zəzagəla adapisakulla gay à vok kà uwaga, kà uwana Masasəfok anja Zəzagəla uwana ndzəfə, ṅgaha aduwanṅ gesina adza à ahəṅ la akul. ¹⁵ Baṅa dza la ahəṅ la tataka anṅkul la abà asa ṅgərpa, kà uwana adəfə mawisiga baṅaw akəf dza, baṅaw adà à gəl anja azlatatak anik, baṅaw kamavàläh à gay anja azladza anik à abà bokuba mavdzagəgor kà, dza azləbà kà uwaga aw, apakà vok kiya uwaga la akul aw. ¹⁶ Ama baṅa dza asa ṅgərpa, kà uwana masla anja Kristu, zirui akəs kà uwaga aw. Kiya uwaga kà, ‘Kikay’, əgod’ à Zəzagəla, kà uwana azladza tazalla ala kà masla dza anja Kristu.

¹⁷ Kaslà kà adaslay à uwana Zəzagəla adəfə seriya à azladza à gəl. Adəfəfə seriya kà azlaanṅa à gəl dadəṅ. Kayyà, baṅa adəfəfəṅ kà azladza anṅha à gəl dadəṅ, ma kakay adəpaka vok la azladza uwana tatsəb sləm à gay marabəṅ aw ma? ¹⁸ Bokuba uwana tatsətsər à wakitə Zəzagəla à abà: ‘Baṅa Zəzagəla adəkəsəy azlaanṅa la seriya, atà uwana azladziriga, mana adəpaka vok la azladza mawisiga uwana tasəl Zəzagəla aw ma?’*

¹⁹ Kà humà à gay uwaga, azlauwana tasa ṅgərpa kà uwana Zəzagəla awoyənṅ, kiya uwaga kà tada à huma à gay la madəfə delga, ṅgaha tavà vok anjatà gesina à Zəzagəla à ahəl, masla uwana adəfəhà à atà, ṅgaha masla uwana dziriga.

5

Azlamasiga anja azlatuwanṅ anja Zəzagəla

¹ Lagonay gəpəhay kà à akul azlamasiga uwana la tataka anṅkul la abà. Gi babay kà, gi masiga bokuba akul: Mok uwana tasà ṅgərpa à Kristu kà, gənəṅənṅ, gətəp gay gəl à ahəl à abà, məkaləṅ mazləbay anja Kristu uwana Zəzagəla apəhanula, kà uwaga à uwana ‘Kamkam’, gəgod’ akul: ² Fəw sləm à azladza anja Zəzagəla, uwana abək à akul atà à ahəl: Dahəwəwənṅ kiya uwana masla manəṅṅa azlatuwanṅ af sləm à azlatuwanṅ anṅha; fəw à atà sləm la ləv tekula, bokuba uwana asa à Zəzagəla. Kadəfəhəwəwənṅ la ləv səla aw, kadəfəhəw sləray kà məbəzal sili pəra aw. Dahəw sləray uwaga la ləv anṅkul gesina. ³ Kakoraw la ndzəfə lakəl anja azladza uwana Zəzagəla abək à akul atà à ahəl anṅkul aw, fəw à atà sləm. Ama kà nəfəw madəy delga kà məpəhatàla madəy delga. ⁴ Baṅa kadəfəhəwəwənṅ kiya uwanay kà, la kaslà uwana mənṅ Sufəl anja azlaməna manəṅṅa azlatuwanṅ adəsa à wanṅ, akul, azladza uwana kadəwəw atà kadəbəzəwəwəwəw la ahəl anṅha masik mənṅga gə, uwana adəwə azlatatak anik gesina, uwana akəl atsal à adi ala aw, adədzə à ahəṅ anja koksikoksi. ⁵ Gəgod’ à akul azladza mədəga: Hòyàw

* 4:18 4.18 Haṅkəli 11.31

yewdi anja azlamasiga ankul, kapakaw azlaməna zlapay aw, dahàw vok sləray kà akul à akul, uwaga kà bokuba uwana tatsətsər à wakità Zəzagəla à abà:

'Zəzagəla kà apəsew azlaməna zlapay, ama adàh delga à azladza tələmmaga.*

⁶ Kà uwaga à uwana gəgodf à akul: Wuləwla gəl à vədah la huma anja Zəzagəla, uwana akoray lakəl anja tatak gesina, banja kadahawwanj kiya uwaga kà, la mok uwana kaslà adàsa à wanj, masla adəzigən akul.

⁷ Azlatatak gesina uwana azlazlazladfa kà ankul kà, bə̀kàw atà à ahəl anja Zəzagəla, kà uwana masla afa à akul sləm. ⁸ Dzàw à ahəj mazil à zil, kədzewhal aw. Masla məzam ankul, seteni kà, masla la uwaga auguzahay, ayàh dza kà makəsay bokuba sikalaveri uwana awiyay, ayàh tatak may.

⁹ Kiya uwaga kavəwwal tetəvi aw, dāw à huma à gay la mav ləv ankul à Zəzagəla. Səlāw, kà azladeda ankul uwana la tetəvi anja Zəzagəla la tsəh la gudəj la vok gesina tasa nğərpa babay bokuba ankul. ¹⁰ Banja kasaw nğərpa kà anja kaslà nɔv kiya uwaga, Zəzagəla uwana adəhaha delga koksikoksi, masla, la gəl anja adəhaha akul à ahəj, adāvà à akul ndzəfa kà akul anja masakiya à tetəvi la tsəh ala aw. Azalà akul, anja maday à mazləbay anja à abà, uwana adəv à gay aw, la ahəl anja Kristu.

¹¹ Masla la uwana la maslay anja tsərah à awtəy. Amen.

Gay makədf gəl à ahəj

¹² Silas azlakə gi matsetser bəzi wakità uwanay. Gəsəl kà masla dza dziriga la tetəvi anja Zəzagəla la ama. Gətsetsər à akul kà gədzərədəh akul à uda, nğaha bay aya, gəgodf à akul la paraka ndzer, mazləbay anja Zəzagəla kà bokuba uwana gəpəh à akul. Wədfaw ləv ala la azlatatak uwaga la abà gesina. ¹³ Maham à ahəj mənə gay Zəzagəla la abanay la Babila, uwana Zəzagəla atsatsəmàni atà, bokuba uwana atsatsəmàni akul babay, 'Ayyi', tagodf à akul. Mark uwana Kona gulo, avà à akul 'Ayyi' anja babay suwanj. ¹⁴ Dahàw vok 'Ayyi', kà akul à akul, la mawoy vok la abà.

Zəzagəla avà à akul lapiya, à akul gesina, uwana akul la ahəl anja Kristu.

MASĒLA ANJA WAKITÀ UWANA PIYER ATSETSÈR Deuxième Lettre de Pierre

Ayyi

¹ Gi Sëmon Piyer, gi uwana gi mayà anja Yesu Kristu, gi masla matapla la slaka anja bay, à uwana gëtsetser à akul wakità uwanay, akul uwana kadiñaw gël à Yesu à vok kalkal bokuba uwana mēdiñal gël à vok babay, anu gesina mēbēzà à tatak uwaga la slaka gā. Yesu Kristu adfahà uwaga kà anjami gesina, kà uwana masla kà dziriga. Masla kà Zəzagəla la gël anja, ŋgaha masla mabəl anu babay. ² Awoyən kà mapis gay à vok anja Zəzagəla agay la akul kayka, la lapiya, kà akul anja masəlay kaykay Zəzagəla la Yesu, Sufəl gami.

Maday anja azlaməna madiñal gël à vok

³ Yesu Kristu apəhanula Zəzagəla uwana azəlla anu, kà anu anja maham à mazləbay anja à abà, ŋgaha kà anu anja manəf maday anja, uwana aduwa gesina, kiya uwaga masla avà à anu ndzəfa anja maslay anja, azlatatak gesina uwana anu mənəkudfa anja, kà anu anja mabəzal sifa mawga, ŋgaha kà anu anja manəf maday uwana ahəf à Zəzagəla à adi. ⁴ La azlatsəhay tetəvi uwanay à uwana avà à anu azlatatak uwanay, uwana apəh à ahəŋ uwarà kà anja mav à anu azlatatak uwana dzəba anja səla aw kà anjami. Adfahən kiya uwanay kà, kà madəgəlay azlatatak uwanay, kà azlatatak mawisiga anja gudəŋ à vok uwana akəf à adi anja mabiŋ akul aw, kà akul anja maf gël à azlamadzugway anja Zəzagəla. ⁵ Lakəl anja azlatatak uwanay, gəgəf akul kà: Wəfaw vok à uda! Diñaw gël à Yesu Kristu à vok lagonay, kanəfaw maday delga! Dəw à huma la maday delga! Yəhəw kà masəl azlatatak babay! ⁶ Kà uwana kasəlaw azlatatak uwanay, dzəw à ahəŋ titi babay, kà uwana kadafahaw akur à vok anjul à lig, tsizlləw à ahəŋ la ndzəfa la azlamatəbəy la abà la mawadəh vok à uda. Nəfaw bokuba uwana ahəf à Zəzagəla à adi. ⁷ Kà madla vok kà akul à akul bokuba uwana ahəf à Zəzagəla à adi. La madz à ahəŋ uwana bokuba akul la azladedə, wəyəw azladza gesina babay. ⁸ Baŋa kadafahaw azlatatak uwanay koksikoksi kà, masəl Yesu Kristu anjul adakəsakulla vok, ŋgaha maday anjul adavə mayyay lela. ⁹ Ama kà anja azladza uwana tadhə uwaga aw kà, tapakahay bokuba azlaguləf. Adavika atà à tsakana uwana tadhəhəhən uwarə, Zəzagəla amətsatəŋ ala. ¹⁰ Azladedə, tsa baŋa kiya uwanay kà, wəfəhəw vok à uda, kà uwana Zəzagəla azalə akul, ŋgaha atsatsəmənì akul kà madəhəŋ kiya uwanay. Baŋa kadafahawwan kiya uwanay, tetuwa tetəvi anja Zəzagəla adəvika akul aw. ¹¹ Kiya uwanay la kokuca matsigay, Zəzagəla adəpəzlla akul gamagəy, kà akul anja mad à makoray anja Sufəl gami Yesu Kristu à abà, uwana abəl anu. Makoray uwatà adədzəhəŋ anja koksikoksi. ¹² Kà uwaga kà, gədəwulakulla à gəl koksikoksi, tekedfika kà, sələw nəma kà akul anja matsizl à ahəŋ la ndzəfa la azlagay dziriga uwanay la abà, katapawla. ¹³ La mok uwana gi la ahəŋ la sifa dadəŋ la gudəŋ la vok, gəsəl kà dzəba anja səla aw

kà gi aña mawulakulla tatak uwanay à gəl, kà akul aña madz à ahəŋ la adi. ¹⁴ Gəzləmətsay à dagay, bokuba uwana Sufəl Yesu Kristu apəh à gi à vok à abà. ¹⁵ Uwana gəwad' vok à uda lagwa, kà baña gədamətsay kà, kadàbəzaw à tetəvi aña mawul akul à gəl aña azlagay uwanay.

Azlauwana tanəŋà mazləbay aña Kristu

¹⁶ Dagay uwarà məpəh à akul mas à waŋ aña Yesu Kristu la maslay aña à gudəŋ à vok. La mapəh à akul kiya uwanay, məpəh à akul azlagay maviyaga, uwana asàhàh à uda la madzugway aña azladza la abà aw. Ama mənəŋəŋ ndzəfa aña mazləbay aña, la yewdi gami. ¹⁷ La kaslà uwana aβəzà à masləkaway ŋgaha la mazləbay la ahəl aña Zəzagəla, məgà la abata, mətsənəŋ kà Zəzagəla uwana ađuwan gesina la mazləbay, apəh gay uwanay:

'Uwaga kà bəzi gay ləv gulo, uwana gəwoyaŋ kaykay',
Zəzagəla agəf. ¹⁸ La mok uwana məgà la gudəŋ tsikaslaga la afik, la Sufəl gami Yesu Kristu, à uwana mətsənà azlagay uwanay, atsən à ahəŋ la zagəla

¹⁹ Uwana azlaməna mapəh à atà gay à ahəl aña Zəzagəla tapəh kà, apakà vok la huma yewdi gami babay, kà uwaga mədiŋ gəl à mapəhay aŋatà à vok. Delga kà kadàhaw haŋkəli la mapəhay aŋatà, kà uwana sayda aŋatà kà, aga bokuba fənəs, uwana aurfay la mələs la abà. Dəw à huma à gay la matsəbal sləm, tsərəh à kaslà mavakay uwana adəpəhla vok ala la paraka. La mavakay uwatà kà, ŋuzla bebəŋ, uwana Kristu, adəpəhla vok ala, ŋgaha kadənəŋaw azlatatak gesina la paraka. ²⁰ Azlatatak uwana ađuwa vok gesina, à uwana gəpəh à akul, kà gay aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwarà tapəh, ŋgaha tatsetsər à wakità Zəzagəla à abà babay, gay uwaga kà matsihila aña azladza aw. ²¹ Gay aña azlaməna mapəh à atà gay à ahəl uwaga kà matsihila aña azladza aw, Masasəfok tsikaslaga la uwana avà à atà maslay, kà atà aña mapəh paŋaw aña Zəzagəla, uwana apəh à atà.

2

Gay lakəl aña azlaməna matapla fida à azladza (Yəhuda 4-13)

¹ Kiya uwaga à uwana azlaməna mapəh à atà gay ahəl fida gə tasa à uda la tataka aña azla Isərayel la abà. Kiya uwaga babay, azlamatapla fida gə tadəsah à uda la tataka aŋkul la abà bay. Tadətapla à azladza gay mazàhatàla, tadədzedzin Sufəl masla mabəl atà tetuwa. La mafəhəŋ kiya uwanay kà, magol seriya adətəf à atà à gəl katskats. ² Azladza aŋuwaw tadənəf madəh mawisiga aŋatà. Kà uwaga à uwana azladza tadəpah mawisiga lakəl aña dziriga aña Zəzagəla. ³ Azlaməna matapla fida à azladza uwaga, tadəkəf yewdi à tatak aña azladza anik à abà, tadəpah fida kà mavavarla akul, kà aña mabəz tatak. Dagay uwarà Zəzagəla apəh à ahəŋ kà madəha à atà seriya à gəl. Masla seriya adəzahatàla gesina, adzəhal aw! ⁴ Amiyaka azlamalika uwana tadəhà tsakana uwarà. Tsakana aŋatà avikà Zəzagəla aw. Adawadəh atà à mələs à abà la mazakazak, kà madawits atà à akəl à abà la vuƒ seriya. Tadədzə à ahəŋ la mələs taβadəfammaga la abà tsərəh à vuƒ uwana Zəzagəla adəfəh seriya à azladza gesina à gəl. ⁵ La kità la azladza aña uwarà babay. Zəzagəla asək atà kiya uwanay aw, adəhà à atà seriya à gəl la iyaw. Iyaw ahəl

azladza à gay, la gudəŋ la vok gesina. Abələŋ kà Nuhu, uwana apàh dziriga aŋa Zəzagəla à azladza, ŋgaha la azladza mədəf uwana la huɸ gəy aŋha pəra.* ⁶ Gudəŋ, uwana tazalalla Sodom la Gomor kà, Zəzagəla akəs azladza uwana tadzà à ahəŋ la huɸ aŋha la seriya, ababəh atà à gay la akàl, agəd à ahəŋ kà say masək à akàl akàl pəra. Kiya uwaga apəhla ala kà azladza uwana takəs gay aŋha aw kà, adàdukw atà seriya à gəl kiya uwaga babay suwan. ⁷ Lot kà, agà dza delga, ŋgaha Zəzagəla asəlla à uda la gudəŋ Sodom la abà. Ləv azəŋ kà tatak aŋa azladza uwaga tadfahàhəŋ.* ⁸ Dza delga uwatà adzà à ahəŋ la tataka aŋa azladza mawisiga uwaga la abà, kəla mahənay anəŋhà azlatatak mawisiga uwana tadfahàhəŋ, atsənàhà gay mawisiga uwana tapàh, ŋgaha azàhəŋ la ləv la tsəh mənğa, kà uwana masla kà, agà dza dziriga. ⁹ Iyay la dziriga, Sufəl Zəzagəla asəl tetəvi uwana abəlla azladza uwana tanəf masla, la magoray uwana la abà atərəb atà, ŋgaha asəl tetəvi aŋa manəŋla azladza mawisiga uwana adəfaha à atà seriya à gəl la vuɸ makəd gəl à ahəŋ. ¹⁰ Haday, gəpəh à akul kà, ŋgəpa uwaga kà, Zəzagəla adàvə à azladza uwana tadfahàh mawisiga à vok aŋatà, ŋgaha kà uwana takəs mapəhay aŋa Zəzagəla aw.

Azlaməna matapla fida à azladza uwaga kà, gəpəh à akul, kà kurit yewdi agod à atà aw, ŋgaha tafa à gəl azladza babay aw, tahoy yewdi aŋa azlamalika uwana atà la mazləbay aw, kiya uwaga takədəsl à atà. ¹¹ Baməraka azlamalika uwana tadfuwa azlaməna matapla fida à azladza la tetuwa bay kà, tapəh à atà gay à vok la huma aŋa Zəzagəla aw. ¹² Azladza uwaga tadfah tatak deydayga, kà madz à ahəŋ aŋatà kà bokuba azlatatak fəta, uwana takəs atà kà makad atà. Atà tapəh gay à azlatatak deydayga uwana à vok tatsənà sləm aw. Ndzer, Zəzagəla adəzahatàla bokuba azlatatak fəta. ¹³ Zəzagəla adàvə à atà matərəbay, bokuba uwana tatərəba azladza anik suwan. Asa à atà kà aŋa mazuw gudəŋ pəra, tadfah uwaga gesina la dazuwaya, amiyaka la afats. Baŋa tadza à ahəŋ la akul, ŋgaha kazuwaw kà, zirui kà aŋkul, ŋgaha tarabay à baŋa tavavara akul. ¹⁴ Madzugway aŋatà kà say lakəl aŋa azlaməna madaw gaw ala pəra, tayi vok kà madfah tsakana dikidiki aw. Baŋa tanəŋa azladza uwana azlaguɸguɸga la tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh kà, tavavar atà, ŋgaha tadukw atà à tsakana à abà. Koksikoksi takad yewdi à tatak aŋa azladza à vok. Zəzagəla adətsafla atà, la makəs atà la seriya. ¹⁵ Tasakiya à tetəvi aŋa Zəzagəla la tsəh ala, tanəfay kà aŋa gəl aŋatà, tadfeheŋ kà uwana Balam kona aŋa Bosor adfahəŋ, uwana awoyə madfah mawisiga, kà azladza aŋa mavəl sili. ¹⁶ Haday, vərđi anik Zəzagəla abəzal à tsəh la tsakana aŋha la abà. La kaslā uwatà ziwŋŋu uwana adabəɸma à dza didi aw, abəɸmà bokuba dza. A masla mapəhal gay ahəl aŋa Zəzagəla uwatà, kà masla aŋa manəf azlatatak deydayga uwaga aw.* ¹⁷ Lakəl aŋa azlaməna matapla fida uwaga à azladza kà, atà kà tagay bokuba azlamukwà uwana takakəzehay aya aw, tagahay bokuba azlahabaga uwana afad adadasinla. Zəzagəla adəɸah slaka à ahəŋ kà aŋatà la mələs tabadammaga la abà. ¹⁸ Tats zlapay la ndzəɸa la azlagay deydayga. La kità babay, tabəza azladza uwana à tsəh la uwana la abà, tasəl tetəvi aŋa Zəzagəla dadəŋ aw, azlaməna matapla fida uwaga à azladza, asa à atà kà azladza tadiya à madfah mawisiga à abà, bokuba uwana atà tadfeheŋ suwan. ¹⁹ Tapah à azladza à vok à abà, kà atà

* 2:5 2.5 1Musa 6.1-7.24; 19.24   * 2:7 2.7 1Musa 19.1-16   * 2:16 2.16 4Musa 22.4-35

tadàbèz makor gəl, tekedika atà la gəl aṅatà kà azlamayà aṅa tsakana, kà uwana kəla tatak uwana akor dza, uwaga kà mayà aṅa tatak uwana akoray. ²⁰ Baṅa dza asəl kà Sufəl Yesu Kristu kà masla maḃəl anu, ṅgahaa asak à azlatatak mawisiga aṅa gudəṅ à vok uwanay à tsəh ala awis dza ala, ṅgaha takor masla ayà. Haḃay, kà aṅatà kà, kaslā uwaga adəgay zlalzaḃa kà aṅatà, ḃaḃuwa à gay uwana uwarà. ²¹ Baṅa kiya uwaga kà, agayṅa tadza à ahəṅ aṅa masəl tetəvi delga kà ṅuləm, à kà uwana tasəl tetəvi lela ṅgaha tawullal à tsəh ala ayà, takəs maḃəhay aṅa Zəzagəla ayà aw. ²² Tatak uwana adàbèz à azladza uwaga kà, aḃəhànula kà gay la gay la abà uwana tagoḃ kà:

'Kəda avələh tatak may uwana à uda, azuw, ṅgaha awullal à tsəh à mavələhay aṅha aya.'

Tagoḃ aya kà:

'Tapal namzi kà masla magay kuzekaka, ama awulla à dzabay à abà.'[☆]

3

Yesu Kristu adawul à waṅ

¹ Azlaməna gay ləv gulo, aganay wakità masəla uwana gətsetser à akul. La wakità səla uwaga la abà, gətsetsər à akul kà, gəwulla à akul à tsəh kà azlatatak uwana kasəlaw adagay kà aṅa mawulla à akul à gəl aṅa azlatatak uwaga la dziriga. ² Iyay, asa à gi kà gay uwana azlaməna maḃəhàh azlagay uwana Zəzagəla aḃəhatàla maḃəh à akul kà avika akul aw, ṅgaha bay, la maḃəhay uwana Sufəl Yesu Kristu uwana aḃəl anu, aḃəh à azlaməna matapla la slaka aṅha à ahəl, aṅa azlaməna matapla uwana asləl atà à waṅ. ³ Tatak uwana asa à gi aṅa maḃəh à akul kaykay kà: La kaslā uwana gudəṅ à vok adədəv à gay kà, azladza tadəḃəhahla vok ala uwana tadàḃəh dəwdəw mawisiga, uwana asa à atà gesina. Azladza uwaga tadəkəḃaslah akul. ⁴ Hahayyà kà, kà mana Yesu Kristu kà atsa à waṅ, bokuba uwana tapəh aw mi, tadəgəḃay? Azlababa gami madzidziga tamàts à gay, azlatatak uwana la gudəṅ la vok kà bawtawta bokuba uwana Zəzagəla aṅəl pəra. ⁵ Azladza tadəḃəhay kiya uwanay, asa à atà kà matsəṅəṅ kà dagay uwarà Zəzagəla aḃəh à ahəṅ, ṅgaha kiya uwana aṅəl zagəla ṅgaha kutso. Kutso aguwa à uda kà la iyaw la abà, ṅgaha avaha à atà ala. Zəzagəla aḃəhà uwaga gesina la aḃaḃ gay aṅha.[☆] ⁶ Ama vərđi anik, la tsəhay aḃaḃ gay aṅa Zəzagəla uwaga, madz à ahəṅ aṅa uwarà kà akalaha à ahəṅ, iyaw azà gudəṅ à vok ala gesina.[☆] ⁷ Zəzagəla agəḃ aya babay kà, zagəla la kutso uwana mənəṅ atà lakana kà, tadza à ahəṅ tsərah à mavakay uwana akəl adəḃaḃəh à gay, la mavakay aṅa seriya uwatà aya kà, adəkəḃ azladza uwana takəs gay aṅha aw bay.

⁸ Azlaməna gay ləv gulo, tatak uwanay gəḃəh à akul kà avika akul aw! Kà uwana la huma Zəzagəla kà mavay dəḃow kà kalkal la mavakay tekula la yewdi aṅha.[☆] ⁹ Azladza aṅuvaw uwana tagoḃay kà: "Zəzagəla kà aduw à tsəh kà kaykay, kà mas à waṅ aṅa maḃəh tatak uwana aḃəh à ahəṅ!", tagoḃ. Ama kiya uwaga aw. Kà uwana masla kà abasakulləṅ la makud à akul la abà pəra. Asa à Zəzagəla kà kaḃəzaw tetəvi kà akul aṅa maḃəh gay la ləv ala, kà uwana asal kà, dza azila bə tekula aw. Hərəz kà aṅa asal, kà azladza gesina taḃəḃla vok.

¹⁰ Tekedik baŋa kaslâ adâsley kâ, Sufel gami Yesu Kristu adâsa à waŋ, ndzer, ama dza la ahəŋ asel mavakay uwana adâsa à waŋ aw. Adâsa à waŋ kâ bokuba masla à gəl uwana agurùh dza gurùh. La mavakay uwatâ, azladza tadâtsən magol kuda mənŋga bərəm, ŋgaha zagəla adâzila tuwiz. Akâl adâbabəh tatak uwana à gay, la zagəla la afik gesina. Adâpaka masək à akâl akâl, kutso la tatak uwana la huç aŋha gesina adâdèw à gay. ¹¹ Tsa baŋa azlatatak uwanay gesina adâdèw à gay gesina la kiya uwanay zlà kâ, akul kâ, dâw à huma à gay la maday delga la abâ, dâw bokuba uwana akəs à Zəzagəla à gel la azlatatak gesina la abâ. ¹² Faw madzugway aŋkul kâ à mavakay uwana à afik. Zəzagəla adâwulla à waŋ, ŋgaha dâhâw uwana kaslawwalla vok babay, kâ mas à waŋ aŋa mavakay uwaga la katskats. La mavakay uwatâ, akâl adâbabəh zagəla à gay, la azlatatak uwana la afik gesina. ¹³ Ama Zəzagəla apəh à anu à ahəŋ kâ adâŋal zagəla mawga, ŋgaha la kutso mawga aya. La abatâ kâ, azlatatak dziriga la uwana tadâdza à ahəŋ la abâ. Uwaga kâ tatak uwana məkuday lagwa pəra.*

¹⁴ Azlaməna gay ləw gulo, kâ uwaga à uwana gəgodf à akul bokuba uwana kakudaw mas à waŋ aŋa Sufel kâ, wâdâw vok à uda kâ akul aŋa maday la lela la abâ, kâ uwana baŋa adâsa à waŋ kâ, kadâgaw la tataka la abâ kokudâ mawisiga, ŋgaha ləw aŋa madz à ahəŋ la titi la abâ la huma Zəzagəla. ¹⁵ Awulla à akul à gəl kâ mana mi kagodaw ay? Uwana Sufel Yesu Kristu atsa à waŋ katskats aw kâ! Kâ uwana asal kâ akul kabəzaw tetəvi kâ aŋa mabəlay dadəŋ. Tatak uwana Pol, uwana akəs ləw gami, atsetsər à akul, atapakulla kiya uwanay babay. Atsetsər kâ la matsihila, uwana Zəzagəla avâl, ¹⁶ la azlawakitâ aŋha la abâ gesina, baŋa atsetsər kâ lakəl aŋa azlatatak uwanay, kiya uwanay à uwana apəh. Azlatatak anik la ahəŋ la wakitâ uwanay la abâ, uwana zlazladf kâ matsənəŋ. Azladza uwana la matsihila aw, azlauwana tawâd ləw ala aw, uwana gay uwanay asal mapəhay kâ tagola à tetəvi anik à tsəh, bokuba tabədfa azlagay anik anik la wakitâ Zəzagəla la abâ babay. La madfehəŋ kiya uwaga kâ, tabiy seriya aŋa Zəzagəla à gəl aŋatâ.

¹⁷ Azlaməna gay ləw gulo, tatak uwanay kâ kasəlaw adagay. Kâ uwaga à uwana gəgodf à akul kâ: Dahâw haŋkəli, kâ azladza uwaga takəs gay aŋa Zəzagəla aw, aŋa madukw akul, ŋgaha aŋa mazəbakulla la slaka uwana katsizlâw à afik aw. ¹⁸ Kâ aŋa uwaga kâ: Dâw à huma la manəf Sufel gami Yesu Kristu, masla mabəl anu, ŋgaha masla aŋa mapisakulla gay à vok kayak, ŋgaha aya, kâ akul aŋa masəl masla kayak aya suwaŋ. Delga kâ, azladza tazləb masla lagonay, ŋgaha aŋa tsərəh à awtây. Amen.

* 3:13 3.13 Yesayya 65.17; 66.22

MATERA ANJA WAKITÀ UWANA

YUHANA ATSETSÈR

Première Lettre de Jean

Gay anja sifa

¹ Mòtsetser à akul lakèl anja gay anja sifa, uwana agà la ahøj dagay la madzèka gudøj à vok. Mòtsənàñ, mənəñàñ la yewdi gami, ñgaha mòtsəkàl yewdi à gay, ñgaha bay mòdəbani la ahəl gami aya. ² La mok uwana sifa uwaga adasa à wañ à gudøj à vok, mənəñàñ, gay gà la uwaga möpəh à akul lakèl anja, ñgaha mòzəkulla sifa uwana adəv à gay aw, nekwa la slaka Zəzagəla, Baba gami, sifa uwatà apəhanula vok la paraka. ³ Tatak uwana mənəñàñ, ñgaha la uwana mòtsənàñ, mətapakulla, kà akul anja magay tekula la maham gay à vok la abà, la Baba, ñgaha la Kona anja Yesu Kristu. ⁴ Mòtsetser à akul tatak uwanay kà anu anja mavalàh à zagəla la marabay.

Zəzagəla kà masla ufaka

⁵ Aganay uwana Yesu atəpanula, ñgaha uwaga la uwana mətapakulla babay, Zəzagəla kà ufaka, tetuwa mələs la ahøj la masla la abà aw. ⁶ Baña mөгodəy kà mədahama gay à vok la masla, ama məda à huma à gay la madz à ahøj la mələs la abà kà, mədəfəh fida la gay la abà, ñgaha la sləray la abà. ⁷ Ama baña mədza à ahøj la ufaka la abà, bokuba uwana Sufəl gami adza à ahøj la ufaka la abà, anu la maham gay à vok la azladza anik, kiya uwaga kà, aniz anja Yesu, Kona anja, apalla tsakana gami gesina.

⁸ Baña: 'Anu azlaməna tsakana aw', mөгod kà, mədəvavar gəl gami, ñgaha kà dziriga la ahøj la anu la abà aya aw. ⁹ Ama baña möpəhla tsakana gami à Zəzagəla, məslala vok, məfa gəl à masla à afik. Kà uwana adəhà sləray kà la tetəvi anja. Dziriga, adəmats tsakana gami ala, ñgaha adəpalanula mawisiga gami ala gesina. ¹⁰ Baña: 'Anu azlaməna tsakana aw', mədapaka Zəzagəla ala bokuba masla fida, gay anja azlak anu aya aw.

2

Kristu kà masla mazlak anu

¹ Azlabəza gay ləv gulo, gətsetser à akul uwanay, kà akul anja madəh tsakana aya aw. Baña dza anik adəh tsakana, anu la masla mazlak anu anik, uwana nekwa la slaka Baba, Yesu Kristu, masla uwana dziriga, ² azlaka anu. Takəf masla kà madəgolay tsakana gami. Adəhà uwaga kà anjami pəra aw, kà anja azladza gudøj à vok gesina, kà tsakana anjatà anja mamats ala.

³ Kiya uwaga, baña məkəs mapəhay anja, kiya uwaga məsəl masla la dziriga. ⁴ Dza uwana: 'Gəsəl Zəzagəla', agod, ñgaha akəs mapəhay anja aw, dza uwaga kà, masla fida, dziriga la ahøj la masla la abà aw. ⁵ Ama dza uwana afa mapəhay anja à ahøj la ləv, masla kà dza uwana la masal dziriga. Aganay masəlay uwana apəhanula maham gay à vok gami la

Zəzagəla. ⁶ Dza uwana agoḡay la dazuwaya: ‘Gi la maham gay à vok la Zəzagəla la abà’, say adza à ahəŋ bokuba madz à ahəŋ aŋa Yesu.

Mapəhay mawga

⁷ Azlaməna gay ləv gulo, gətsetser à akul mapəhay mawga aw, kà uwana uwanay gətsetser à akul kà mapəhay maviyaga, kabəzəwwal uwaga dagay la madzəka. Mapəhay maviyaga uwaga kà gay Zəzagəla uwana katsanəwwəŋ. ⁸ La azlaslaka anik gətsetsèr à akul, bokuba azlamapəhay mawga dziriga aŋha. Apəhla ala la Kristu la abà, ŋgaha apəhla vok ala la akul la abà babay. La haḡay, mələs aŋa madiy aŋha, ŋgaha uḡaka dziriga aŋa mauday adagay.

⁹ Dza uwana: ‘Gi la uḡaka la abà’ agoḡ, ama adzedzin deda aŋha bə gotənaŋ kà, dza uwaga kà aga la mələs la abà aya. ¹⁰ Dza uwana awoya deda aŋha, adza à ahəŋ la uḡaka la abà, masla aga la zlamtsa kà madukw dza anik à tsakana à abà aw. ¹¹ Ama dza uwana apəsew deda aŋha, adza à ahəŋ la mələs tabaḡammaga la abà, ŋgaha asəl slaka uwana aday aw, adapaka guləf.

¹² Azlabəza, gətsetser à akul uwanay kà, kà uwana tsakana aŋkul adə-matsila. Zəzagəla adə-matsakullan aŋ kà uwana Yesu avə gəl aŋha kà aŋkul. ¹³ Azlababa gətsetser à akul, kà uwana kasəlaw masla agà la ahəŋ dagay madzəka. Azlabəza kohana, gətsetser à akul kà uwana kaḡuwəw seteni.

¹⁴ Azlabəza gətsetser à akul kà uwana kasəlaw Baba. Azlababa, gətsetser à akul kà uwana kasəlaw masla agà dagay la madzəka. Azlabəza kohana, gətsetser à akul kà uwana akul azlandzəḡa ndzəḡa, ŋgaha gay Zəzagəla aga la akul la ahəl, ŋgaha babay kà uwana kaḡuwəw seteni.

¹⁵ Kawoyaw gudəŋ à vok aw, kawoyaw azlatatak uwana la gudəŋ à vok la abà babay aw. Masal aŋa Baba Zəzagəla aga la ləv aŋa dza uwana la tsəh, awoya gudəŋ à vok aw. ¹⁶ Kəla tatak uwana aŋa gudəŋ à vok, kà madzugway mawisiga aŋa sləb vok, makəḡ yewḡi à uwana à vok mənəŋaŋ kà maḡəzal, magay zlapay lakəl aŋa uwana məkoray, azlatatak uwaga gesina kà, tatsa à waŋ kà la slaka Baba Zəzagəla aw, ama tatsa à waŋ kà la gudəŋ la vok pəra. ¹⁷ Gudəŋ à vok uwanay kà, masla la uwaga adəv à gay. ŋgaha kəla tatak uwana dza adzugway la gudəŋ la vok, adədəv à gay babay suwaŋ. Ama dza uwana adəh uwana akəs à Zəzagəla à gəl kà, adədza à ahəŋ aŋa koksikoksi.

Masla məzam aŋa Kristu

¹⁸ Azlaməna gay ləv gulo, makəḡ gəl à ahəŋ kà adəgay nekwa nekwa. Katsənəw uwana tapəh kà: Leri masla məzam aŋa Kristu atsa à waŋ. Ama lagonay, aŋuwaw azlaməna məzam aŋa Kristu tasəhəh à waŋ, haḡay. Uwana apəhanula kà, makəḡ gəl à ahəŋ kà nekwa nekwa. ¹⁹ Tetuw tetuw, azladza uwaga taga la akul la dziriga aw. Kà uwaga à uwana, tasak anu vok ala. Haḡay ndzer, agayŋa tagay la anu kà, naka tadza à ahəŋ la anu. Ama taga azlaaŋami kà aŋa gay gə pəra, gay gə la uwaga tasaka anu à ahəŋ kà uwaga aŋa madzəḡla kà bamərika tekula aŋatə kà, adəb à anu à vok aw.

²⁰ Kà aŋkul kà, kabəzəw Masasəḡok Zəzagəla. Kristu adzadzəb akul à gəl, kà uwaga à uwana kasəlaw dziriga gesina. ²¹ Baŋa gətsetser à akul kà, kà uwana kasəlaw dziriga, awkà kà uwana kasəlaw dziriga aw aw,

ama gøtsetser à akul kità kà, kà uwana kasølaw babay, fida atsa à wanj la dziriga la abà, tetuwa aw.

²² Uwa à masla fida uwa? Dza uwana agofay la paraka kà: Yesu kà Kristu aw. Dza uwaga la uwana, masla mæzam anja Kristu, masla akweska atà sèla nna, Baba Zøzagøla atà la Kona anja. ²³ Haday, kà dza uwana akweska Kona, kà akweska Baba babay aya. Kà anja dza uwana asøl Kona kà, aga la Baba babay suwanj.

²⁴ Ama akul katsønaw uwaga dagay madzøka, tatak uwanay kasàkàwwal adza à ahøj la akul la abà. Baña tatak uwana katsønàwwàn dagay madzøka adza à ahøj la akul la abà, kà akul babay kadzaw à ahøj la Kona la abà, ngaha la Baba la abà babay suwanj. ²⁵ Aganay tatak uwana Kristu apøh à anu à ahøj, kà mav à anu sifa uwana adøv à gay aw.

²⁶ Gøtsetser à akul tatak uwanay, kà lakøl anja azladza uwana tayàh mavavar akul. ²⁷ Baña kà anjukl kà, Kristu adadzàb à akul Masasøfok tsikaslaga anja à gøl, kà Masasøfok uwaga anja madz à ahøj la akul la abà, akul kà manøkudfa anja matapakulla tatak anja dza aw. Haday ndzer, Masasøfok Zøzagøla atapakulla azlatatak gesina. Uwana Masasøfok apahla ala kà dziriga, awkà fida aw. Gay gà la uwaga, møkøs uwana Masasøfok atapanula, uwaga asal magofay: Dzàw à ahøj tekula la Kristu.

²⁸ Iyay, azlabøza gay løv gulo, dzàw à ahøj la Kristu la abà, kà anjami kà mөгødøn à afik, ndzer baña adàwul à wanj, kà løv gami anja mahønla la ziruw, la huma anja, la mavakay uwana adàwul à wanj aw. ²⁹ Kasølaw kà Kristu kà dziriga, kità babay kà, køla dza uwana akøs, uwana akøs dziriga kà, masla kà dziriga babay suwanj, dza uwaga kà, masla dza anja Zøzagøla.

3

Azlabøza anja Zøzagøla

¹ Nønàw mawoy anu anja Baba tsi, mawoyøn anja aga la ahøj kaykay, azalækulla azlabøza anja, ngaha uwaga kà dziriga, anu azlabøza anja Zøzagøla. Baña gudøn à vok awoya akul aw kà, kà uwana asøl Zøzagøla babay aw. ² Azlamøna gay løv gulo, lagonay kà, anu azlabøza anja Zøzagøla adagay. Ama Zøzagøla adapøhla ala la dazuwaya dadøn à uwana mädäbøzal vørdi anik, aw. Ama mädäbøza uwaga la kaslà uwana Kristu adapøhla gøl anja ala la paraka, mädägay kiya masla, kà uwana anu mädänønøn hudf adi anja la yewdi gami. ³ Køla dza uwana asal manøn Kristu, say afehøj hanjëli, kà masla anja madøbani tsakana aw, kiya uwaga kagaw sètaka, bokuba Kristu uwana sètaka babay.

⁴ Køla dza uwana afehøj kà tatak mawisiga pøra, uwala adäh mapøhay anja Zøzagøla aw, akweska mapøhay anja Zøzagøla, kà masla anja madäh tsakana. ⁵ Ama kasølaw kà, Yesu, Suføl gami asà à wanj à gudøn à vok, kà mazøb tsakana à azladza la køl ala. La masla la abà kà, tsakana la ahøj aw. ⁶ Køla dza uwana adza à ahøj kà la masla la abà kà, adäh azlatatak mawisiga aya aw, ngaha dza uwana ada à huma à gay la madäh azlatatak mawisiga kà, adanøn Kristu la tetuw tetuw aw. Asøl masla fikidiki aw.

⁷ Azlabøza gulo kavàw vok anjukl à azladza tapapat akul aw! Dza uwana adäh dziriga, masla kà dziriga babay suwanj, bokuba Kristu uwana dziriga. ⁸ Dza uwana ada à huma à gay la madäh azlatatak mawisiga, masla kà aga la ahøl anja seteni; seteni kà akweska Zøzagøla dagay madzøka, Kona anja Zøzagøla asà à wanj, kà masla makaläh tatak uwana à ahøj, seteni adahøn.

⁹ Dza agay bëzi anja Zëzagëla la mayyi vok mawga, dza uwaga aslala vok anja madâh azlatatak mawisiga aya aw, kà uwana ndzëdä anja Zëzagëla, uwana ayyä vok mawga, adza à ahëj la masla la abà, aslala vok kà madahàh azlatatak mawisiga aya aw, kà uwana adapaka kona anja Zëzagëla. ¹⁰ Dza uwana adâh tatak uwana dziriga aw, ñgaha awoya deda anja aw, dza uwaga kà kona anja Zëzagëla aw, anja seteni. Azlaslëray anjàtä tapëhanula la paraka, kà uwana tavàhla la Kona anja Zëzagëla, kà atà azlaanja seteni.

Wòyàw vok kà akul à akul

¹¹ Hadfay dziriga, uwana katàpawla teranja kà: Wòyàw vok kà akul à akul, tatak uwaga kà kadatapawla dagay madzëka. ¹² Kità kà, dza anëfa tsëhay gä anja Kaynu aw, kà uwana masla kà agä kona anja seteni, akëf deda anja. Kà mana akëf deda anja ma? Kà uwana Kaynu adahàhà azlatatak mawisiga. Ama tatak uwana deda anja adahàhàñ agàhàh dziriga.*

¹³ Azladedä, lëv aval akul à gay à banja azlamëna gudëj à vok uwanay tapësey akul aw. ¹⁴ Ama mësël kà mëdasa à uda la mamëtsay la abà, ñgaha mëdada à sifa à abà. Gay gä la uwaga à uwana mëslala vok kà mawoy azladedä gami. Dza uwana awoya deda anja aw kà, aga la ahäl anja seteni. ¹⁵ Kà anja dza uwana awoya deda anja aw kà, masla makëf dza hadfay, adàbëza sifa adëv à gay aw, tetuw tetuw aw. ¹⁶ Yesu Kristu kà, avà sifa anja kà anjami, uwana adahàh kà, masla mapëhanula mawoyëj dziriga. Kità kà, anu babay mëv sifa gami kà anja azladedä gami suwanj zlä. ¹⁷ Banja dza gorobu anëja deda anja la kufä la abà, ama asal mazlakay aw, kakay dza uwaga agodfay kà: ‘Gëwoya Zëzagëla la lëv gulo’, agodfay ma? ¹⁸ Azlabëza gulo, asla kà magodfay ‘Gëwoyanj’, përa aw, kapahaw azlagay namnamga përa aw, masal dziriga kà apëhla vok ala kà la uwana la abà mëdëhëj.

Guba akës anu aw

¹⁹ Aganay à tatak uwana apëhanula kà manëf tetëvi anja dziriga. Ñgaha aganay tatak uwana apëhanula kà guba anja makës anu, kà mad à huma Zëzagëla aw. ²⁰ Hadfay, banja lëv gami apuwa à anu gudzi à gël, mësël kà Zëzagëla gami kà aduwà lëv gami, ñgaha mësël babay kà, masla gami asël tatak gesina. ²¹ Kità kà, azlamëna gay lëv gulo, banja lëv gami apuw à anu gudzi à gël aw, guba akës anu kà mad à huma Zëzagëla aw. ²² Zëzagëla kà adavà à anu tatak uwana mënavay gesina, kà uwana mëdâh tatak uwana: ‘Dahàwwàñ’, masla agodf, la uwana akësäl à gël. ²³ Aganay tatak uwana: ‘Dahàwwàñ’, agodf: Faw madzugway ankul à Kona anja Yesu Kristu à afik, ñgaha wòyàw vok akul à akul, bokuba uwana Kristu apëh à anu. ²⁴ Dza uwana akës mapëhay anja Zëzagëla, ñgaha adàdâh slaka madz à ahëj anja à ahëj la lëv anja la tsëh, masla adàdza à ahëj la masla la abà. Uwaga kà Masasëdok uwana Zëzagëla avà à anu à uwana apëh à anu, Masasëdok uwaga aga la lëv gami la tsëh.

4

Azlamëna matapla mawisiga à azladza

¹ Azlamëna gay lëv gulo, kafaw madzugway ankul à azladza uwana à afik gesina: ‘Anu la Masasëdok uwana atsà à wanj la slaka Zëzagëla’,

* 3:12 3:12 1Musa 4:8

tagoɔ aw. Ama nɛrɛzàw atà dadàŋ, kà akul aŋa masɛl: atà la Masasɛɔɔk aŋa Zɛzagɛla ndzer. Haɔay ndzer, azlamɛna mapɛh à atà gay ahàl fidaga la ahɛŋ, uwana tadàsa à waŋ à gudɛŋ à vok, taslɛh gɛl à ahɛŋ gesina. ² Aganay tetɛvi uwana kasɛlawla à baŋa dza uwaga la Masasɛɔɔk aŋa Zɛzagɛla ndzer. Kɛla dza uwana agoɔay kà: ‘Yesu kà Kona aŋa Zɛzagɛla, asà à gudɛŋ à vok, apakà dza bokuba anu’, dza uwaga kà, akor kà Masasɛɔɔk, uwana atsà à ahɛŋ la slaka Zɛzagɛla. ³ Ama kɛla dza uwana agoɔay kà: ‘Yesu kà Kona aŋa Zɛzagɛla aw, ŋgaha ndzer apakà dza bokuba anu aw’, dza uwaga aga la Masasɛɔɔk uwana asà à ahɛŋ la slaka Zɛzagɛla aw. Ama dza uwatà kà la masasɛɔɔk aŋa masla mɛzam aŋa Kristu. Haɔay, katsɛnàwwàŋ kà masla adàsa à waŋ. Lagonay kà, mɛdanɛŋɛŋ la gudɛŋ la vok adagay zlà.

⁴ Ama kà aŋkul azlabɛza gay lɛv gulo, akul azlaaŋa Zɛzagɛla, ŋgaha kaɔwàw azlamɛna mapɛh à atà gay à ahàl fidaga uwaga. Masasɛɔɔk Zɛzagɛla uwana aga la akul la abà aɔuwa masasɛɔɔk aŋa azladza uwaga tetuw tetuw, kà uwana aŋatà kà aŋa gudɛŋ à vok uwanay. ⁵ Azladza uwaga tapɛhay kalkal la gudɛŋ à vok uwanay, kà uwaga tapɛhay lakɛl aŋa gudɛŋ à vok uwanay, ŋgaha gudɛŋ à vok akɛs gay aŋatà. ⁶ Ama anu, anu azlaaŋa Zɛzagɛla, kɛla dza uwana asɛl Zɛzagɛla, atsɛb à anu slɛm, ama kà aŋa azlauwana azlaaŋa aŋha aw, tatsɛb à anu slɛm aw. Kiya uwaga à tetɛvi kà masɛlay Masasɛɔɔk dziriga aŋa Zɛzagɛla, ŋgaha masasɛɔɔk mazila, kà kità ndzer.

Zɛzagɛla masla mawoyɛŋ

⁷ Azlamɛna gay lɛv gulo, mɛwoya vok kà anu à anu. Kà uwana masal kà atsà à ahɛŋ kà la slaka Zɛzagɛla, ŋgaha kɛla dza uwana awoyɛŋ deda aŋha kà, masla kona aŋa Zɛzagɛla, ŋgaha asɛl Zɛzagɛla. ⁸ Dza uwana awoyɛŋ Zɛzagɛla aw, masla asɛl Zɛzagɛla aw, tekedika Zɛzagɛla masla mawoyɛŋ. ⁹ Kiya uwaga à uwana, Zɛzagɛla apɛhanula masal aŋha: Aslɛl Kona aŋha tekula gà uwatà à waŋ à gudɛŋ à vok, kà masla aŋa mav à anu sifa adɛv à gay aw. ¹⁰ Godega aŋa mawoyɛŋ uwanay kà, Zɛzagɛla awoya anu, aslɛl à anu Kona aŋha à waŋ, kà aŋa mapis à anu gay à vok, ŋgaha amatsàŋ tsakana gami ala. Anu la uwana mɛwoyàŋ Zɛzagɛla teraŋa aw, ama masla la uwana atsà à vok à mawoy anu dadàŋ.

¹¹ Azlamɛna gay lɛv gulo, bokuba uwana Zɛzagɛla awoya anu kaykay kà, say mɛwoya vok kà anu à anu babay suwaŋ. ¹² Dza la ahɛŋ adanɛŋ Zɛzagɛla didi aw, ama baŋa mɛwoy vok kà anu à anu, Zɛzagɛla adza à ahɛŋ la anu, ŋgaha azladza tanɛŋɛŋ la paraka masal aŋa Zɛzagɛla, uwana la anu la abà.

¹³ Kiya uwanay la uwana, anu la maham gay à vok la Zɛzagɛla, masla adza à ahɛŋ la anu la abà, masla avà à anu Masasɛɔɔk aŋha. ¹⁴ Mɛnɛŋàŋ, ŋgaha mɛpɛh uwaga la kuda zlɛkkà: Baba aslɛl Kona aŋha à waŋ à gudɛŋ à vok, kà masla aŋa maɛl anu. ¹⁵ Kɛla dza uwana apɛhay la paraka kà Yesu kà: Kona aŋa Zɛzagɛla kà, masla adza à ahɛŋ la Zɛzagɛla la abà. ¹⁶ Anu mɛsɛl masal uwana Zɛzagɛla awoya anu, ŋgaha mɛdakɛs masal uwaga.

Zɛzagɛla masla masal. Dza uwana aga la masal uwaga la abà, masla la maham gay à vok gà la Zɛzagɛla, ŋgaha Zɛzagɛla la masla la abà bay. ¹⁷ Aganay tatak uwana apɛhanula kà masal aŋa Zɛzagɛla mahɛnlaga la anu la abà, guba akɛs anu, kà kaslà aŋa seriya aw, kà uwana sifa gami

adagay magagazlɛlaga la anja Yesu Kristu. ¹⁸ Dza uwana adakɛs masal ndzer, dza uwaga, guba azɛn dikiɛdiki aw, masal dziriga ahɛlal guba la vok ala. Ama dza uwana guba azɛn kɛ mahɛnlaga la masal aw, kɛ uwana guba kɛ tatak tekula la seriya. ¹⁹ Ama anu kɛ, mɛwoya Zɛzagɛla, kɛ uwana Zɛzagɛla atsɛ à vok à mawoy anu teraɲa. ²⁰ Dza uwana agodɛy: ‘Gɛwoya Zɛzagɛla’, awoya deda anja aw, dza uwaga kɛ: Masla fida. Kayyà, kakay awoya Zɛzagɛla à masla uwana anɛɲaɲ aw ma, ɲgaha kɛ awoya deda anja uwana anɛɲaɲ la yewdi aw ma? ²¹ Uwanay kɛ mapɛhay uwana Yesu apɛh à akul: Dza uwana awoya Zɛzagɛla, say awoya deda anja babay suwanj.

5

Madɲal gɛl à vok gami aduwa gudɛn à vok

¹ Kɛla dza uwana adɲal gɛl à vok, kɛ Yesu kɛ dza, uwana Zɛzagɛla afɛl dzakwa à gɛl, agodɛy kɛ, masla kɛ mayyay anja Zɛzagɛla. ɲgaha kɛla dza uwana awoya Baba, awoya mayyay anja babay suwanj. ² Kakay mɛsɛlay kɛ masal gami la ahɛn, anu azlabɛza anja Zɛzagɛla la dziriga ma? Baɲa mɛwoya Zɛzagɛla la gɛl anja, ɲgaha à baɲa mɛfɛh uwana masla apɛhanula. ³ Ndzer, dza uwana awoya Zɛzagɛla, masla kɛ adɛh tatak uwana masla apɛhla ala babay. Uwana Zɛzagɛla apɛh à akul kɛ, zlazladɛ aw. ⁴ Hadɛy, kɛ uwana dza uwana mayyay anja Zɛzagɛla aslala vok kɛ maduw gudɛn à vok. Tetɛvi uwana aduwla gudɛn à vok kɛ, uwaga kɛ madɲ gɛl à Yesu Kristu gami à vok. ⁵ Uwa aslala vok anja maduw gudɛn à vok uwa? Say dza uwana akɛs Yesu Kona anja Zɛzagɛla.

Sayda lakɛl anja Yesu Kristu

⁶ Yesu Kristu kɛ masla uwana asɛ à wanj. Asɛ à wanj la iyaw anja batem anja, ɲgaha la anjiz anja mamɛtsay anja bay. Agɛ madɛhalla batem gɛ la iyaw pɛra aw, ama la anjiz anja mamɛtsay anja bay. Masasɛfɛk tsikasla aza sayda lakɛl anja kɛ uwaga dziriga, kɛ uwana Masasɛfɛk anja Zɛzagɛla kɛ masla fida aw. ⁷ Kitɛ kɛ, tatak makɛr la ahɛn à uwana taza sayda anja. ⁸ Masasɛfɛk tsikasla, la iyaw ɲgaha anjiz aya. Azlatatak makɛr uwaga kɛ tapɛhanula lakɛl anja tatak dziriga tekula: Yesu kɛ, masla Kristu, Kona anja Zɛzagɛla. Masla uwana apakɛ dza. ⁹ Mɛkɛs uwana azladza tazinj, ama uwana Zɛzagɛla apɛh kɛ, aduwa gay anja azladza uwana tapɛh. Aganay uwana Zɛzagɛla apɛh lakɛl anja Kona anja Yesu: ¹⁰ ‘Dza uwana adɲ gɛl à Kona anja Zɛzagɛla à vok, abɛza sayda uwaga la lɛv anja la tsɛh. Ama dza uwana adɲ gɛl à Zɛzagɛla à vok aw, apakɛ Zɛzagɛla ala kɛ masla fida. Kɛ uwana akɛs sayda anja Zɛzagɛla uwana masla afɛ à gɛl anja Kona anja aw.’ ¹¹ Mana gay uwaga agodɛ à anu ma? Zɛzagɛla avɛ à anu sifa adɛv à gay aw, sifa uwaga kɛ avɛ à anu, kɛ la Kona anja la abɛ. ¹² Dza uwana la Kona, masla la sifa uwaga, ama dza uwana la Kona anja Zɛzagɛla aw kɛ, masla la sifa mawga aw.

Sifa uwana adɛv à gay aw

¹³ Gɛtsetser à akul, kɛ akul anja masɛlay kɛ, akul kɛ, akul la sifa uwana adɛv à gay aw, ndzer, kɛ uwana kadɲɛw gɛl à slɛm anja Kona anja Zɛzagɛla à vok. ¹⁴ Aganay makɛs vok anja uwana mɛslala vok anja maz à vok à slaka Zɛzagɛla. Guba akɛs anu aw, kɛ uwana mɛsɛl kɛ, baɲa mɛnava tatak à

masla la tetèvi anha, kà masla: ‘Ayyà’, agod’ à anu. ¹⁵ Kà uwana mèsèl kà atsèb slèm à baña mənəval tatak la matsizl à afik ndzer, uwana mənəval kà, adàvə à anu, ndzer.

¹⁶ Baña dza anəña deda anha anik adàh tsakana, uwaga adala à mamətsay aw, dza uwaga adəv kudə kà anə deda anha uwaga, ngaha Zəzagəla adàbasallaŋ la maval sifa. Tatak uwaga kà ndzer, kà anə tsakana uwana adala dza à mamətsay aw pəra. Tsakana uwana adala dza à mamətsay la ahəŋ. Gənava akul, kà akul anə madəv kudə lakəl anə tsəhay tsakana uwaga aw. ¹⁷ Dèwdèw tatak uwana kəfahawwaŋ la tetèvi uwana Zəzagəla apəh aw, uwaga gesina kà tsakana. Ama azlatsakana la ahəŋ, uwana tadala dza à mamətsay aw.

¹⁸ Mèsèl kà mayyay anə Zəzagəla kà, adəh tsakana aya aw, kà uwana Kona anə Zəzagəla anəŋla, ngaha ndzəda anə seteni la ahəŋ lakəl anha aya aw.

¹⁹ Amiyaka gudəŋ à vok gesina la ahəl anə seteni kà, ama anu kà, anu azlaməna huđ gəy anə Zəzagəla.

²⁰ Mèsèl babay kà Kona anə Zəzagəla asà à waŋ à gudəŋ à vok. Masla avà à anu matsihila, kà anu anə masəl Zəzagəla la dziriga. Anu mədahama gay à vok la Zəzagəla la abà la dziriga, kà madegolay Kona anha Yesu Kristu. Yesu Kristu kà masla Zəzagəla la gəl anha, masla bay sifa, uwana adəv à gay aw.

²¹ Azlabəza gay ləv gulo, dəhəw haŋkəli kà azlamazlazlay fidaga.

MASƏLA AŇA WAKITÀ UWANA YUHANA ATSETSÈR Deuxième Lettre de Jean

Ayyi

¹ Gi masiga, gətsetser à kak iyà aŇa azlabəza, uwana Zəzagəla akəsàni, ŋgaha à azlabəza aŇha, uwana gəwoya atà kaykay. Gi kokudfa gəl gulo pəra à uwana gəwoya akul aw, ama la azlauwana tasəl dziriga gesina babay. ² Məwoya akul kà, kà uwana dziriga la ahəŋ la anu la abà, ŋgaha adagay la anu la tsərəh à awtày.

³ Zəzagəla Baba la Yesu Kristu, Kona aŇha, uwana mədahama gay à vok la dziriga, ŋgaha la masal, tavà à anu vok mahamay la dzəba aŇha səla aw, uwana amatsànuŋla tsakana, ŋgaha la mav à anu la piya la ləv la tsəh. Kà akul aŇa məbəzal tatak makər uwaga la dziriga la abà, ŋgaha la masal aŇha la abà bay.

Dziriga ŋgaha masal

⁴ Gərab mənğa, kà magagamay la azlabəza aŇak anik, ŋgaha la manəŋ atà uwana tadza à ahəŋ la dziriga la abà, ndzer, atà tadza à ahəŋ bokuba uwana: ‘Dzàw à ahəŋ’, Zəzagəla Baba gami agòd. ⁵ Lagonay kà: Gənav à ka, kak iyà aŇa azlabəza uwana Sufəl akəsàni kà, məwoya à vok kà anu à anu, məpəhay uwana gətsetser à kak kà məpəhay mawga aw, ama məpəhay aŇa Zəzagəla, uwana məkəs dagay la madzəka. ⁶ Madəh uwana Zəzagəla apəh kà uwaga masal. Aganay uwana: ‘Dahəwwàŋ’, Zəzagəla agòd dagay madzəka, kà akul aŇa manəf tetəvi aŇha, ŋgaha kà kadzaw à ahəŋ la masal la abà.

⁷ AŇuwaw azlaməna fida tasà à waŋ à gudəŋ à vok, taslèh gəl à gudəŋ à abà gesina. Takəs kà Yesu Kristu masla adapaka dza ndzer aw. Dza uwana apəhay kiya uwanay kà: masla fida, masla kà, masla məzam aŇa Kristu.

⁸ Dahəw haŋkəli, tsizllàw à ahəŋ lela kà gəl aŋkul, kà akul aŇa maz masik aŋkul ala aw, uwaga kà mayyay aŇa sləray aŋkul uwana kadfahəwwàŋ, kà akul aŇa məbəz masik aŋkul mahənlaga, pawasla.

⁹ Kəla dza uwana adfah uwana Kristu apəhakulla aw, ama azalà azlatatak anik anik à gəl aya, dza uwaga kà, maham gay à vok gə la Zəzagəla aw. Ama dza uwana anəfa tatak uwana Kristu apəhla, masla la maham gay à vok la Baba, ŋgaha la Kona babay. ¹⁰ Kəla dza uwana atsà à waŋ à slaka aŋkul, ama atapakulla kiya uwanay aw, ‘Ayyà’, kagodəwwal kà madz à ahəŋ aw. Təfà, kagodəwwal kà mapisla gay à vok la mapis gay à vok aŇa Zəzagəla aw. Baməraka ‘Ayyi’ bay kà, kagodəwwal, la ‘Ayyi’ aŇa maham gay à vok la azladedə aw, ¹¹ kà uwana dza uwana ‘Ayyi’, agodəy à tsəhay dza uwaga, apisla gay à vok kà, tahamə gay à vok la slaka gə la sləray mawisiga uwaga la abà, uwana dza uwanay adfahəŋ.

Ayyi makəf gəl à ahəŋ

¹² Gay aga la gi lakəl aṇuvaw, nəma kà mapəh à akul. Ama asa à gi gətsetser à akul matsetseray aya aw, gədəda à awtày à slaka aṇkul la gəl gulo, ṅgaha gədapəh à akul kà ləv gami aṇa mahənla la marabay.

¹³ Azlabəza aṇa deda aṇak misga tafaha ka: 'Ayyi', atà uwana Zəzagəla atsatsàmàni atà babay.

MAMAKƏR AŇA WAKITÀ UWANA YUHANA ATSETSÈR Troisième Lettre de Jean

Ayyi

¹ Gi masiga, gətseser à kak Gayyus. Kak slawda gulo, uwana gəwoya kak kaykay.

² Slawda gay ləv gulo, asa à gi kà dèwdèw tatak ada à vok lela la slaka aŇak. Ņgaha kà kak aŇa magay wurwur, űgaha madiűal gəl à vok aŇak maŇazila koksikoksi. ³ Mok uwana azladede tasà à waű à slaka gulo kà, tapəh à gi dziriga aŇak gesina, bokuba magoɗay, kà kanəfəh dziriga la lela kà madegolay uwaga à uwana, ləv gulo arəb kaykay. ⁴ Mok uwana gətsənəű kà azlabəza gulo kà taday la dziriga la abà kà, ləv gulo arəb. Tatak anik la ahəű azigəű marabay gulo kiya uwaga aw.

Gayyus kà dziriga

⁵ Slawda gulo, gəwoya ka kà kaykay, kaɗah sləray lela gesina kà aŇa azladede gami, amiyaka kà aŇa azlaməlok gə bay. ⁶ La dazuwaya, azladza uwaga tapəh la huma à azlaməna madiűal gəl à vok à mawoy atà aŇak. Lagonay: Kamkam zlakà atà kà mad à huma à gay, kà tsəhay mauguzahay aŇatà, uwaga aŇa magay makəs vok gə à Zəzagəla. ⁷ Azladza uwaga taday zlà, asa à atà mapəhla Sufəl Yesu Kristu ala. Ama asà à atà mazlak atà aŇa azladza uwana tasəl Zəzagəla aw aw. ⁸ Uwaga kà sləray gami, anu azlaməna gay Zəzagəla, say məkəs mazlak à tsəhay azladza uwaga gesina, kà madəh sləray la slaka gə, kà maz gay dziriga la slaka gə.

Diyotəref atà la Demetəriyus

⁹ Gətseser bəzi wakitə à azlaməna madiűal gəl à vok, ama Diyotəref atsəb sləm à mapəhay gulo aw, asal magay sufəl lakəl aŇa azlaməna madiűal gəl à vok uwaga. ¹⁰ Gay gə la uwaga, gədəpəhay la paraka azlatatak mawisiga gesina uwana adəhəű à azladede gami à vok, à mok uwana gədəgay la tataka aŇkul la abà. Masla apəh à anu azlagay maksafər à vok, azlafida gesina uwana apəhay lakəl gami. Ama bə uwaga pəra aw. Kaykay aya kà, akəs azladede gami uwana tadà à awtəy aw, űgaha adəɗ gay à azladza à ahəű, kà makas atà aya, la tataka azlaməna gay Zəzagəla la abà, űgaha akəs atà à uda la gəy Zəzagəla la abà.

¹¹ Slawda gulo, gəwoya ka kaykay, kamkam, kanəfa tetəvi uwaga aw, ama dəhəű kà uwana delga, akəsa vok pəra. Dza uwana adəh uwana delga kà, masla kà dza aŇa Zəzagəla. Ama dza uwana adəh azlatatak mawisiga kà, adanəű Zəzagəla dikiɗiki aw.

¹² Azladede gesina tapəhay lakəl aŇa sləray delga aŇa Demetərius, űgaha uwana tapəhay kà dziriga. Anu babay kà, məpəhay kà lakəl aŇa azlatatak delga babay. Kak, Gayyus, kasəl uwana məpəhay kà uwaga dziriga gesina pəra.

Ayyi makəɗ gəl à ahəű

¹³ Gay aga la gi lakəl aṅuvaw, kà aṅa mapəh à ka, ama asa à gi aṅa matsetser à ka matsetseray aw. ¹⁴ Nekwa gədà à awtày kà mabafma la slaka gà lakəl aṅha, kà anu aṅa mapəh vok à adi la yewdi la yewdi. ¹⁵ Zəzagəla avà à ka lapiya. Azlaslawda aṅak uwana la abanay kà: ‘Ayyi’, tagod à ka babay. ‘Ayyi’, gòd à azlaslawda la tekula tekula gesina.

WAKITÀ UWANA YAHUDA ATSETSÈR Lettre de Jude

Ayyi

¹ Gi, Yahuda la uwana gøtsetser wakità uwanay, gi mayà anja Yesu Kristu, gi mabəziga bəzi gə anja Yakuba uwana Baba gami tekula la iyà tekula.

‘Ayyi’, gəgodf à akul, akul azlaanja Zəzagəla Baba, uwana awoya akul la ləv tekula. Atsatsəmàni akul kà magay azladza anja, anəŋla akul la Yesu Kristu.

² Zəzagəla avà à akul mamatsila, lapiya la masal anja kaykay.

Seriya anja azlaməna matapla fida (2 Piyer 2.1-17)

³ Azlaməna gay ləv gulo, gədawadf vok à uda kà matsetser akul gay anja mabəlay uwanay, mədahamay à masla à abà. Lagwa kà, gøtsetser à akul kà madzərədfəh akul à uda, kà akul anja mapay la madinjal gəl à vok, kà azlatatak uwana kadiŋawwal gəl à vok uwana la abà, Zəzagəla avà à azladza anja anja koksikoksi. ⁴ Gəpəh uwanay kà, kà uwana azladza uwana tasəl Zəzagəla aw, tagub akul à tsəh la maham gay à vok anjukul la abà. Atà tagor mawis gay ala lakəl anja tatak uwana Zəzagəla avà deyday, la magodəy kà Zəzagəla avà à tetəvi kà madəh mawisiga uwana asà à anu gesina, tagodf. La madəhəŋ kiya uwaga kà, takweska Yesu, uwana madzahaga, ŋgaha Sufəl gami. Dəgay uwarà la wakità Zəzagəla la abà tatsetser kà: Zəzagəla adàdukwer seriya à azlatsəhay dza uwaga à gəl.

⁵ Iyay, amiyaka kadasəlaw tatak uwana gəpəh à akul kà, ama bə gotənanj kà, gəpəh à akul aya. Kiya uwaga, la zamana uwarà Sufəl abəlla azlatsəhay anja, asəlla atà à uda la gudəŋ Misəra. Ŋgaha akədf azladza uwana à gay la tataka anjatà, uwana tadinjal gəl à vok aw.* ⁶ Azlamalika babay, uwana tazigənà gəl la kokudfa mav à atà anja Zəzagəla, atà tazà vok la slaka uwana Zəzagəla abək atà à abà, kà Zəzagəla ahəl atà, awadəh atà, ŋgaha abək atà à mələs tabadammaga à abà anja koksikoksi, tsərəh à kaslə uwana Kristu adasa à wanj kà madəh seriya à azladza gesina à gəl. ⁷ Ŋgaha aya kà, dzügəwəw lakəl anja gudəŋ Sodom atà la Gomor babay, ŋgaha la azlagudəŋ anik la azlakutso uwatà la abà. Azladza anja azlagudəŋ uwatà tadəhəhə azlamabila babay, tadəhəhə azlatsəhay tatak anik mawisiga, uwana naka dza la sləb vok adəhəŋ aw. Zəzagəla afà à atà à gəl kà akəl uwana adəmatsala didi aw. Uwanay apəhanula, kà kiya uwanay la uwana Zəzagəla adəfəhəŋ à azlatsəhay dza uwaga à gəl.*

⁸ Azladza uwana tasà à wanj à tataka anjukul à abà, tadəhəŋ kiya uwanay babay. Bamərakə masesinay uwana asesinja atà kà, tadəh mabila, asa à atà kà Zəzagəla akor atà aw, ŋgaha tatsədf gay mawisiga à azlamalika uwana à tsəh, atà la mazləbay. ⁹ Amiyaka Misel, uwana mənja anja malika anik gesina kà, agòdfəh à seteni aw, mok uwana tabayà vok gay la seteni lakəl anja Musa kà, adəhə zlapay lakəl anja sləb vok anja aw, ama afà kà à ahəl anja Zəzagəla pəra. Agòdfəh pəra kà: ‘Say Zəzagəla la uwana adəhə à

ka seriya à gəl!', agòdɒl. * 10 Ama kà aña azladza uwana tatsək magodəhəy à azlatatak uwaga à gəl kà, tasəl godega aŋha aw. Tədehəŋ kà say tatak uwana asa aresl aŋatà pəra, bokuba azlatatak fəta, azlatatak uwaga la uwana awisatàla. 11 Uwaga kà ŋgərpa uwana anəfa tetəvi aña Kaynu, ŋgaha babay tadəh mawisiga kà mabəz sili bokuba aña Balam uwana adəhəŋ uwarə. Taməts à gay kà uwana tadzadzəŋə gəl aŋatà ala lakəl aña Zəzagəla, bokuba uwana Kora adəhəŋ. * 12 Digiya banja kadzaw madzay kà mazuw tatak may akul nna kà, ziruwì kà aŋkul, tahabəh madəvadəy, tafa à gəl kà à vok aŋatà pəra, ziruwì bay aza à atà, tapakahay kà bokuba habaga uwana asal masa à afik, ama afad adadasinla, tapakahay kà bokuba azlaahəf uwana amiyaka kaslā mayyay aŋatà babay kà tayyay aw, tagahay kà bokuba azlaahəf mabəf à ahəŋ gə. 13 Tagahay kà bokuba azlaiyay uwana tagaŋtsay la dərəv la afik, atà la titi aw. Falfafal, tagodəy bokuba iyaw uwana la dərəv la afik, tsakana aŋatà kà apəhla à vok ala, la udaka la abà, bokuba mahərapapay aña iyaw, uwana amətsal à tsəh ala. Tagahay bokuba azlatsetsilin uwana tabəf vok. Zəzagəla adəfahatəŋ slaka mələs gə à ahəŋ tabəfamma. La abatà la uwana tadədz à ahəŋ aña tsərəh à awtəy. *

14 Ŋgaha aga la ahəŋ dagay uwarə Enok, uwana mayyi à tsəh ala mamukwa la lig aña Adama la ahəŋ, apəh à ahəŋ uwarə lakəl aña azladza uwanay: 'Təsbəwwal sləm', agòdɒ, 'Sufəl atsa à wəŋ, la azlamalika aŋha aŋuwaw, 15 ama azlātsa à wəŋ kà madəh seriya à azladza gudəŋ à vok à gəl, adədukw seriya à azladza uwana à gəl, takəs gay aŋha aw gesina, kà tatak mawisiga uwana tadəfahəhəŋ à vok gesina, ŋgaha la azlagay mawisiga uwana tatagəl à vok', Enok agòdɒ. 16 Azladza uwanay tanəŋuzay à tsəh ala kiya uwanay koksikoksi. Tarabay didi aw, tədehəŋ kà say tatak uwana asa à ləv aŋatà, tapəhay kà bəlaslaslaga, ŋgaha tapapət azladza, tavavərəh azladza, kà azladza aña makəs gay aŋatà.

Yahuda adzərədəh azlaməna madiŋal gəl à vok ala

17 Akul, azlaməna gay ləv gulo, avika akul gay uwana azlaməna matapla aña Sufəl gami Yesu Kristu tapəh à akul à vok à abà dagay uwarə aw. 18 Tagòdāhà à akul kà la madəv à gay gudəŋ à vok kà, adəgahay la ahəŋ azladza uwana tadəkəfaslah azladza uwana tanəfa Zəzagəla. Atà kà, tasəl masla aw, tədehəŋ kà azlatatak mawisiga uwana asa à ləv aŋatà pəra. 19 Ŋgaha aya kà atà la uwana tatsala mavəhla à wəŋ. Atà kà azladza uwana takor gəl aŋatà, atà la Masasədok Zəzagəla aw. 20 Ama akul kà, akul azlaməna gay ləv gulo kà, wəfəw vok à uda la ndzəda, zləkəw vok kà akul à akul, akul gesina wəw ləv aŋkul kaykay à gay marabəŋ uwana katsənəwəŋ. Zəzagəla la gəl aŋha apəhakulla, dāvəhəw kudə à ndzəda aña Masasədok Zəzagəla. 21 Dzəw à ahəŋ la dziriga la abà, ŋgaha sələw kà Zəzagəla awoya akul, fəw madzugway aŋkul kà à kaslā uwana afik, Sufəl Yesu adəpəhla ala, vok ahaməl aŋha uwana ala kà anu, ŋgaha avə à anu sifa uwana adəv à gay aw.

22 Gəw la vok mahamay kà azladza uwana ləv aŋatà matasləla gə aw. 23 Bəyəw azladza anik à akəl la gay ala. Kà aña azladza anik aya kà, gəw

* 1:9 1.9 5Musa 34.6; Daniyel 10.13,21; 12.1; Zakari 3.2 * 1:11 1.11 1Musa 4.3-8; 4Musa 22.1-35

* 1:13 1.13 1Musa 5.18,21-24

la vok mahamay. Hòyàw atà à ahàl kà tsakana aṅatà, amiyaka bà lukut aṅatà uwana tadaw à vok kà maḍahla tsakana la vok kà, kadəbawni aw.

Məzləbə Zəzagəla

²⁴ Məzləbə Zəzagəla, uwana masla la maslay kà manəṅla akul kà tetəvi aṅa maz à akul à adi aw. Adazəb akul à kəl ala tsakana, uwana kadəhəwwəṅ gesina, ṅgaha adətsizl akul à huma aṅha, kadənəṅaw məzləbay aṅha, kadəhənawla la marabay. ²⁵ Məzləbə Zəzagəla la gəl aṅha, asləl à waṅ Sufəl gami Yesu Kristu kà masla aṅa məbəl anu. Məzləbay agay la masla, azladza gesina tatataslla ahàl. Masla la uwana məṅ Sufəl gami, maslay aṅha adza à ahəṅ aṅa tsərəh à awtəy. Kiya uwaga dagay madzəka ṅgaha tsərəh à lakana, ṅgaha aṅa tsərəh à awtəy bay. Amen.

WAKITÀ ANJA AZLATATAK UWANA YESU AFƏTÀLA À YUHANA À AMA ALA Apocalypse

Azlatatak uwana Yesu afətala à Yuhana à ama ala

¹ Aganay uwana Yesu Kristu afətala à azlamayà anja Zəzagəla la kəl ala. “Iyay, fətàlla ama ala Zəzagəla”, agòfal, kà atà anja masəlay uwana adàpaka vok la huma la gay. Kà uwaga Yesu Kristu asləl à wañ malika anja à slaka mayà anja Yuhana, kà mapəhalla azlatatak uwaga. ² Kiya uwaga Yuhana azàñ la huma azladza gesina uwana anəñàñ, agòf la magəfəñ à afik, ndzer uwaga kà gay anja Zəzagəla, ngaha babay kà baməraka Yesu kà agəfəñ à afik, kà uwaga kà dziriga. ³ Məpis gay à vok agay la azladza, uwana tadzeñ wakità uwanay la huma azladza la kuda zləkkà, azlagay uwanay kà atsa à wañ kà la pañaw anja Zəzagəla la awtày, kà anja azladza uwana tatsəf sləm à azlagay uwanay, ngaha takəs kà, Zəzagəla adàpis à atà gay à vok. Hađay kà, kaslà uwana azlatatak uwanay adàpaka vok kà, adəgay nekwa nekwa.

Madàh ‘Ayyi’ anja Yuhana,

uwana adàhàñ à azlaməna gay Zəzagəla slaslaka məfəf

⁴ Gi Yuhana, la uwana gətsetser à akul wakità, ‘Ayyi’ gəgəf à akul, akul maham à ahəñ mənə gay Zəzagəla slaslaka məfəf, uwaga la kutso anja Asəya la abà.

Zəzagəla apisakulla gay à vok, ngaha adzala akul à ahəñ la lapiya la abà. Masla uwana agə la sifa dagay uwarà, mok uwana gudəñ à vok gesina la ahəñ dadəñ aw, ngaha lakana aga la ahəñ la sifa aya, ngaha adàsa à wañ à gudəñ à vok. Azlamasəsəfok məfəf tapis à akul gay à vok, ngaha tadzala akul à ahəñ la lapiya la abà. Azlamasəsəfok məfəf uwaga tadza à ahəñ la huma kursi anja Zəzagəla, tapis à akul gay à vok. ⁵ Yesu Kristu masla sayda dziriga, apis à akul gay à vok la mav à akul lapiya. Masla la uwana terəña anja mawul à uđà la tataka azlamazimnekid’ la abà, ngaha masla Sufəl anja azlasufəl anja gudəñ à vok gesina.

Yesu uwaga awoya anu, aməts kà anjami, kıkay kà aniz anja, ndzəfa anja tsakana lakəl gami aya aw, atəfà anu. ⁶ Masla mapakanula kà tsəhay anja, kà uwana masla Sufəl gə gə. Masla adàhàñ kiya uwanay, kà anu anja magay azlaməna makəf tatak babay, kà mazlak Zəzagəla Baba anja, dza atəm à ahəñ anja mazləbay aw, zləbàw masla gesina. Maslay atsa à wañ kà la slaka anja koksikoksi. Amen. ^{*}

⁷ Nəñawwəñ aganay atsa à ahəñ la habaga la abà. Yewdi anja azladza gesina adənəñəñ baməraka azlauwana tatsəh la atsəkəf babay. Azladza gesina tadətsəh hululo, kà uwana guba adàza atà, kà uwana taweskà masla. Ndzer. Amen. ^{*}

⁸ Sufəl Zəzagəla agòf:

^{*} 1:5 1.5 Mahabay 89.27; Yesayya 55.4

^{*} 1:6 1.6 2Musa 19.6

^{*} 1:7 1.7 Daniyel 7.13; Mata

'Gi la uwana Alfa, ngaha gi la uwana Omega.* (Uwana asal magodfay kà:
Gi la uwana gi matera anja tatak gesina, ngaha gi la uwana makəf
gəl à ahəj anja tatak gesina aya)

Masla la maslay gesina la ahəl. Aga la sifa dagay uwarà, mok uwana gudəj à vok la ahəj dadəj aw, lakana aga la ahəj la sifa, ngaha adàsa à wanj à gudəj à vok hadfay.

Kristu apəhla vok à Yuhana

⁹ Gi Yuhana, deda anjul la uwana gətsetser wakità uwanay. Anina gesina gami mədahama gay à vok la Yesu la abà. Kiya uwaga məhama à ngərpa uwaga à abà, ngaha à makoray anha, uwana à abà məbasan gami. Kà anja gulo tekefika taduw à matəkukuruh uwana à afik, la tataka dərəv la abà, uwana sləm anha Patmos, kà uwana gəpəh gay Zəzagəla la magəfəj à afik kà Yesu la uwana dziriga, gəgəf. ¹⁰ La vud ladu anik Masasəfok Zəzagəla akəs gi, ngaha gətsənəj kuda la lig gulo la ndzəfa, bokuba matsənay anja mazlazliŋ. ¹¹ Uwana agəf: “Uwana kanəjəj la uwana katsetser à wakità à abà, sləl à slaka maham à ahəj mənə gay Zəzagəla slaslaka mədəf uwana la Efesus, la Səmirna, la Pergam, la Tiyatir, la Sardəs, la Filadelfiya, ngaha la Lawodikiya”, agəf à gi. ¹² Mok uwana gətsənəj, kiya uwaga gəgəla vok kà manəjəj dza uwana avəts à gi gay uwaga, ngaha gənəjəj fənəs slaslaka mədəf uwana madəhəhəjəjə la luwəluwə. ¹³ La tataka anjətə la abà gənəjə maftsa à vok anja dza babay. Masla la lukut zinziŋga la vok, tsərəh à dagaɗaga, mawaf vok ala gə la gay ləv la gabaga luwəluwə. ¹⁴ Anidz anha kà, medəkuga sayya, bokuba slewzi. Yewdi anha awutsəfay bokuba aləh akəl. ¹⁵ Asik anha wutswawuts bokuba ada vərzeganiga, uwana taf akəl à abà, kuda anha kalkal la mahohumay anja iyaw uwana la mukwə la afik. ¹⁶ Tsetsiliŋ mədəf la ahəl kaf anha, katsakar mazuwayga gay səla nna, asə à wanj la gay anha la awtəy. Huf adi anha njerazl à adi bokuba afats anja tataka afats. ¹⁷ Kay, mok uwana gənəjəj, gətəf à makəla asik anha bokuba gi mamətsay gə. Ama la lig la ahəj abək gi ahəl kaf anha à gəl, agəf à gi: “Guba akəs ka aw. Gi uwana gəga la ahəj dagay uwarà, ngaha gi uwana gəɗəgəy la ahəj aya. ¹⁸ Gi, gi uwana la sifa. Gəməts ama gəɗza à ahəj la sifa anja tsərəh à awtəy. Gi la ndzəfa lakəl anja mamətsay, ngaha gi la tsəkurəm anja slaka uwana azlamazimnekid tadza à ahəj aya. ¹⁹ Kiya uwaga kà uwana kanəjəj lagonay la uwana adəpaka vok bawbaw gesina kà: Tsetsər! ²⁰ Ngaha lakəl anja azlatsetsiliŋ mədəf uwana kanəjəj la ahəl kaf gulo, ngaha la azlafənəs mədəf uwana madəhəj gə la luwəluwə kà, gəpəhakalla godega anja azlatatak uwaga. Godega anja azlatsetsiliŋ mədəf kà apəhla ala azlamalika mədəf uwana Zəzagəla abək atə à azlaslaka mədəf anja maham à ahəj mənə gay Zəzagəla. Azlafənəs mədəf uwanay apəhla ala azlamaham à ahəj mənə gay Zəzagəla uwatə aya pəra”, masla agəf.

2

Wakità uwana Yesu atsetsər à azla Efesus

¹ Yesu agəf: “Tsetsər gay uwanay à malika, uwana anəjə mənə madinjal gəl à vok la Efesus. Aganay gay anja dza uwana la tsetsiliŋ

* 1:8 1.8 2Musa 3.14

mədfəf la ahəl kaf anha, akəsin, ngaha uwana auguzahay la tataka anja azlafənəs mədfəf uwaga la abà. ² Gəsəl sləray anjak uwana kadahən gesina, kabasən ngərpa uwaga. Kavà tetəvi à azlaməna makəsəfer anja matapakala azlatatak aw. Azladza uwana tagodfay: ‘Anu azlaməna masləl anu à wanj gə anja Yesu’, tagodf, tekedika azlaanjulo aw, gür atà, kabəza atà à tsəh kà azlaməna fida. ³ Kà gi à uwana kabasən ngərpa, ngaha kasakawal à tsəh ala aw. ⁴ Ama gi la gay lakəl anjak, kà uwana kawoya gi bokuba uwana uwarà aya aw. ⁵ Dzùgw slaka uwana katədf à ahəj, pəh gay la ləv ala, dzà à ahəj aya bokuba madz à ahəj anjak uwana uwarà, tsa banja kiya uwaga aw, kà gədàda à awtày, ngaha gədawula fənəs anjak à tsəh. ⁶ Ama la ahəl anik kadahà delga, kà uwana kakweskà uwana azla Nikolayya tafehəj bokuba uwana gəkweskà suwanj. ⁷ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəj mənə gay Zəzagəla. Azlauwana taguwà à uda la abà la makədfaslay kiya uwanay, gədàvə à atà tetəvi kà mazuw mayyay anja ahəf uwana la gày aləl anja Zəzagəla la abà uwana avà sifa à azladza”, Yesu agodf.*

Wakità uwana Yesu atsetser à azla Səmirna

⁸ Yesu agodf aya: “Bà gotənanj tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəjla azlaməna madijal gəl à vok la Səmirna. Aganay gay anja dza uwana agà la ahəj dagay uwarà, ngaha masla adəgay la ahəj aya. Aməts, ngaha awulà à uda la mamətsay.* ⁹ Gəsəl matərəbay uwana katərəbay, gəsəl kà kak masla kudə anja gudəj à vok. Ama la slaka gulo kà kak gorəbu. Gəsəl mawisiga uwana azladza tapəh à kak à vok babay. Məna mapəh à ka uwaga à vok kà: ‘Anu azla Yahudiya’, tagodf. Ama tsa, azla Yahudiya kà anja gay gə pəra, maham à ahəj anjatà kà anja seteni. ¹⁰ Guba akəs ka, kà ngərpa uwana kadəsay la huma aw. Səl kà, seteni adədaw azlaanik ankul à danjaj la tataka ankul la abà kà magur akul, ngərpa uwaga kà kadəsaw anja mahənay kulo. Baməraka tafa akul makits à kuda babay, kabasawwanj pəra. Kiya uwaga gədàvə à akul sifa adəv à gay aw, bokuba masik ankul. ¹¹ Kəla dza uwana la sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasədfok Zəzagəla apəhay à maham à ahəj mənə gay Zəzagəla, azlauwana taguwà à uda la abà, la makədfaslay, kiya uwanay mamətsay masəla adətədf atà à gəl aya aw”, Kristu agodf.

Wakità uwana Yesu atsetser à azla Pergam

¹² Yesu agodf aya: “Bà gotənanj tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəjla azlaməna madijal gəl à vok la Pergam. Aganay gay anja dza uwana akor katsakar mazuwayga, gay səla nna. ¹³ Gəsəl gudəj uwana kadza à ahəj la abà, uwaga makoray anja seteni. Ama la kaslā uwana azladza takədf magamza gulo dziriga gə Antipas kà, kabədfəla gay aw, kawaslahà gi à ahəj la madijal gəl à vok la abà, takədf masla à gudəj ankul à abà, kay kà, kak kadəh sayda gulo la dazuwaya, kà gi Sufəl anjak. ¹⁴ Gəfahà à ka akur à lig babay. Ama azlatatak anik la ahəj la tataka anjak la abà uwana asà à atà manəf matapla anja Balam, uwana atapla à Balak uwana apapətla azla Isərayel, kà mapədf azlasləb matulay, ngaha kà atà anja madəh mabila aya babay. ¹⁵ Kiya uwaga babay azlaanik la tataka anjak la abà, tafehəhəj bokuba azlauwana tanəfa matapla anja azla Nikolayya. ¹⁶ Tsa banja kità

kà, pèh gay la løv ala. Awkà, gødà à awtày à slaka anjak, gøp guvøl la azladza uwaga la katsakar uwana atsa à wanj la gay gulo la awtày. ¹⁷ Kèla dza uwana slèm lakøl, atsøb slèm à uwana Masasødok Zøzagøla apøhay à maham à ahøn mønà gay Zøzagøla. La azlauwana taguwà à uda la abà la makøfaslay, kiya uwaga gødàtsøkla kaf, uwana asà à ahøn la zagøla uwana azladza tasøl aw. Gødävàha à atà babay akur medfekuga uwana matsetseral slèm mawga à vok gà. Dza la ahøn asøl slèm uwatà aw, say dza uwana abøzal uwaga pøra”, Yesu agøð.*

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Tiyatir

¹⁸ Yesu agøð aya: “Bà gotønənj tsetsèr gay uwanay à malika uwana anønla azlamønà madiñal gøl à vok la Tiyatir. Aganay gay anja Kona anja Zøzagøla. Yewdi anja kà awutsøðfay bokuba alàh akàl, azlaasik anja tawutsøðfay wutswawuts bokuba ada vørzeganiga. ¹⁹ Gøsøl uwana kadfehøn. Gøsøl kà kawoya azladedà anjak, ngaha la mad à huma à gay, uwana kadiñ gi gøl à vok, ngaha la mabasiñ anjak la sløray la abà, ngaha la masal anjak aya. Gøsøl kà uwana kadfehøn la uwaga kà, ðaðuwa la uwana kadahàn uwarà. ²⁰ Ama gi la gay lakøl anjak: Mis uwaga la tataka anjuk, slèm anja Yezabel kà, avavara ka aw. Masla agøðah kà: ‘Gi masla mapøhal gay ahàl anja Zøzagøla’, agøð, ngaha kavàl tetøvi kà madz à ahøn la slaka anjak aw. Masla la uwaga ataplà fida à azlamayà gulo, kà atà anja masokw à mabila à abà, la mapaðh sløb matulay. ²¹ Gødakøðval kaslà à ahøn, kà masla anja mapøh gay la løv ala; ama adà à huma à gay kà la madh mabila anja pøra. ²² Kiya uwaga kà, gødàmølal gøl à køslah à afik la ðuvats, adàsa ngørpa. Azlamønà matsatsølàh vok atà nna tadàsa ngørpa babay, say banja atà tapøh gay la løv ala, ngaha la masakal à tsøh ala sløray anja mis uwaga gesina bay aya. ²³ Ngaha aya bay kà, kèla dza uwana abøzal masik anja sløray anja, uwana adahàn. Gødakøð azlabøza anja, kà maham à ahøn mønà gay Zøzagøla anja masølay, kà gi la uwana genørez madzugway aresl anja azladza, ngaha la uwana tatuwal à tsøh gesina. ²⁴ Lakøl anja azlauwana la gudøn Tiyatir uwana tanøfà mataplà anja mis uwanay aw, tasøl uwana azladza tazalalla godega nasiri anja seteni aw. Gay la ahøn lakøl anjatà aw. ²⁵ Ama gødawanj à afik kà, say uwana gøtəpakulla pøra, tsøràh à kaslà uwana gødəwul à wanj. ²⁶ Azlauwana taguwà à uda la abà la makøfaslay, ngaha uwana takøg gay gulo tsøràh à makøf gøl à ahøn, kiya uwaga gødəpakatàla kà azlasuføl lakøl anja azlatsøhay gesina uwana tasøl gi aw. ²⁷ Maslay uwana gødävà à atà kà, uwana Baba gulo avà à gi babay. Tadəgahay azlasuføl dzandzanga, azlamønà madh mawisiga kà tadədzamahatàla bokuba dza uwana adøf masik à gøl døhdøh.* ²⁸ A azladza uwaga gødävà à atà aya nuzla bebøn. ²⁹ Kèla dza uwana slèm lakøl, atsøb slèm à uwana Masasødok Zøzagøla apøhay à maham à ahøn mønà gay Zøzagøla”, Suføl gami agøð.

3

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Sardøs

¹ Yesu agøð aya: “Aya gotønənj tsetsèr gay uwanay à malika uwana anønla mønà madiñal gøl à vok la Sardøs. Aganay gay anja dza uwana la Masasødok Zøzagøla møðøf, ngaha la tsetsiliñ møðøf la ahàl bay. Gøsøl

madfehəŋ aŋak, ŋgaha azladza tadzugway kà: ‘Kak la sifa’, tagođ, tsa kak mamətsayga. ² Tsənała, wəđ vok à uda, tsa baŋa kiya uwaga aw, kadəmətsay tsokwfasl, kà uwana gəŋəŋəŋ sləray aŋak kà adàhenla la yewdi aŋa Zəzagəla dadəŋ aw. ³ Iyay awula à kak à gəl, uwana katəpla uwarà, la uwana kadà à abà, kapəh gay la ləv ala, ŋgaha kakəs gay gulo. Baŋa katsəŋla aw kà, gəđàda à awtəy la guruh, la kokuda masəlay aŋak bokuba masla à gəl. ⁴ Ama tekedika azlaanik la ahəŋ la slaka aŋkul la Sardəs, uwana tadəh àläh à lukut aŋatà à vok aw, bokuba magođay azlasətaka la ləv aŋatà la tsəh. Atà azladza uwaga kà, tadəduw à vok lukut medfekuga, anina mədàday la slaka gə, kà uwana azlayla atà. ⁵ Azlauwana taguwà à uda la abà la makəfaslay kiya uwanay, gəđətsokwah atà à lukut medfekuga à abà, gəđəwis sləm aŋatà ala la wakità aŋa sifa la abà tetuw aw, la mok uwana gəđəgay la huma aŋa Baba gulo la azlamalika aŋha. La dazuwaya gəđəpəhay kà, azladza uwanay kà gəđəgođay ndzer kà: Azlaaŋulo. ⁶ Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasəđok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla”, Yesu agòđ.

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Filadelfiya

⁷ Yesu agòđ aya: “Aya bə gotənaŋ tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla mənə madiŋal gəl à vok la Filadelfiya. Aganay gay aŋa dza uwana asa à waŋ la slaka Zəzagəla, ŋgaha masla dziriga. Tsəkurəm aŋa madla à makoray aŋa sufəl David la ahəl aŋha. Baŋa gi gəđəpəzl gamagəy, dza aslala vok aŋa matsakalla à ama aya aw, ŋgaha aya, baŋa gi gəđətsak à gamagəy à ama dza aslala vok aŋa mapəzllay aya aw. ⁸ Gəsəl madfehəŋ aŋak. Gəsəl kà kak la ahəŋ la ndzəđə aw. Tekedika kakəs gi gay la ahəl ala la dazuwaya, kà kak aŋulo. Nəŋəŋ gəđəpəzl gamagəy kà kak, dza la ahəŋ aslala vok kà matsakal à ama aw. ⁹ Tsəbal sləm aganay uwana gəđəđəhəŋ la maham à ahəŋ dza aŋa seteni: ‘Anu azla Yahudiya’, tagođ, tsa azla Yahudiya kà aŋa gay gə pəra. Gəđəbay atà à waŋ, kà atà makəđəd à ka à ahəŋ. Kiya uwaga tadəsəlay kà gəwoya ka. ¹⁰ Kak kafə sləm à gay gulo! Kabasaŋ, kà uwaga gi babay gəđəfa à ka sləm, kà kak aŋa madədiya à matəpəbay uwana à abà, adəsiya azladza gudəŋ à vok à gəl gesina aw. ¹¹ La katskats gəđəwula à waŋ. Tsizlləw à afik la makəsəŋ uwana kabəzal, kà dza aŋa mazəb masik aŋa maduwiŋ aŋak aw. ¹² Azlauwana taguwà à uda la abà la makəfaslay kiya uwanay kà, gəđəbək atà à ahəŋ, bokuba azlamanjuləv la gəy aŋa Zəzagəla gulo la aku. Tatak la ahəŋ adəkudək atà la uda aya aw. Gi, gəđətsətsəter à atà sləm aŋa Zəzagəla gulo à vok, la sləm aŋa gudəŋ aŋa Zəzagəla gulo, gudəŋ uwaga kà Urusalima mawga, uwana Zəzagəla adəsəl à ahəŋ la zagəla. Gi la gəl gulo gəđətsətsəter sləm gulo mawga à azladza uwaga à vok babay. ¹³ Kəla dza uwana sləm la kəl, atsəb sləm à uwana Masasəđok Zəzagəla apəhay à maham à ahəŋ mənə gay Zəzagəla”, agòđ.

Wakità uwana Yesu atsetsèr à azla Lawodikiya

¹⁴ Yesu agòđ aya: “Bə gotənaŋ aya, tsetsèr gay uwanay à malika uwana anəŋla mənə madiŋal gəl à vok la Lawodikiya. Aganay gay aŋa dza uwana sləm aŋha: Amen. Masla sayda dziriga, fida atsa à waŋ la gay aŋha aw. La ahəl aŋha la uwana Zəzagəla adəhà tatak gesina. ¹⁵ Gəsəl sləray aŋak:

✧ 3:5 3.5 2Musa 32.32-35; Mahabay 69.28 ✧ 3:7 3.7 Yesayya 22.22 ✧ 3:9 3.9 Yesayya 49.23; 60.14 ✧ 3:14 3.14 Haŋkəli 8.22

Uwala kak iyaw akàl akàl magay aw, uwala kak iyaw matesl gà aw. Njùlèm kaga tekula anjata. ¹⁶ Ama bokuba uwana kak la tataka gà la abà kiya uwanay kà, gi gèdàkèsl ka à wèdfah, puway. ¹⁷ 'Gi gorobu, gèkor tatak, gèdahama gay à gorobu gulo à vok, gènəkudà anja tatak aya aw!', kagòf. Tsa tekedika, kak masla kudà uwana vok ahamay, kak la diga, kokudà lukut, kak gulòf bay. ¹⁸ Dèw gi kudà, kà gi anja mataf à ka gay à ahən, sùkw luwàluwà mawutsèdfayga la slaka gulo, kà kak anja magay gorobu. Sùkw babay lukut medèkuga, kà kak anja matsokw à abà, ngaha kà kak anja mahadla ziruwì anjak à ahən. Bà gotənən sùkw aya yohof yewdi la slaka gulo, kadèb à adi, kà kak anja manənla lela. ¹⁹ Haday ndzer kà, banja gəwoya dza kà, bà masla la uwana gəslahala vok, ngaha gətsetsehənla. Tsa banja kiya uwanay kà, pèh gay la ləv ala, kapaka bokuba iyaw matesl gà aw.* ²⁰ Tsəbəl sləm, gi la uwaga gèdatsizl à gay gamagày gəzaləhay. Dza uwana atsəna mazalahay gulo, apəzl gi gamagày, gèdàda à gày à slaka anja, ngaha mədəzuw tatak may anu sèla. ²¹ Azlauwana tadəguwa à uda la abà la makədfaslay, kiya uwanay gèdàv à atà tetəvi kà mas à wan anja madədzah madzay la kursi gulo la afik, bokuba uwana gəguwa à uda la abà la makədfaslay, ngaha gèdamadzay la Baba gulo la kursi anja la afik. ²² Kəla dza uwana sləm lakəl, atsəb sləm à uwana Masasəfok Zəzagəla apəhay à maham à ahən mənə gay Zəzagəla", Sufəl Yesu agòf.

4

Kursi anja Sufəl Zəzagəla

¹ Mok uwana gay uwanay akədf gəl à ahən, la lig la ahən, gənənən aya gamagày mapəzl vok gà la zagəla. Gətənà kuda anja dza uwana avàts à gi gay uwarà aya, kuda uwaga la uwana atsən bokuba matsənay anja mazlazliŋ. Dza uwatà agòf à gi: "Sà à afik à abanay, kà gi anja mapəhàkala uwana adàsə à wan la huma la gay." ² Katskats Masasəfok Zəzagəla akəs gi, ngaha gənənə kursi Sufəl la zagəla la afik, dza ndzədfaffa la afik. ³ Mahəday aya anja dza uwatà la afik aw. Huf adi anja kà awutsəday, bokuba akur kuyah kuyahga, uwana tazalalla yaspe atà la saruwan, kursi uwatà makəsəl gay à adi gà la agəla makozakoz dikəts, azlaagəla makozakoz uwatà tawutsəday bokuba azlaakur uwaga babay.* ⁴ Kursi anik dzik sèla gəl anja ufad uwatà la afik azlamadzahaga tadzàh madzay la afik dikəts tatsòkwàh kà azlalukut medèkuga à abà, garamusa aga atà lakəl, azlagaramusa uwatà kà madfehən ga la luwàluwà. ⁵ La kursi sufəl uwatà la afik la tataka la abà kà, mawutsəday la masläh mələ anja habaga asà à uda la abà aya. Aga la ahən la abatà babay azlaakəl mavats à ahən gà mədəf tauday la huma kursi. Azlaakəl mavats à ahən gà mədəf uwaga kà, apəhla ala kà azla Masasəfok mədəf uwana tadza à ahən la huma Zəzagəla. ⁶ Tatak anik la ahən la huma kursi aya, masla aga bokuba take-ndefeka uwana dzəran dzadzəran.

Aga la ahən azlatatak ufad uwana taduw kursi à tataka à abà. Atà la sifa, huma la lig anjata kà bà yewdi, yewdi gesina. ⁷ Maftsa vok anja matera kà bokuba sikalaveri, masəla kà bokuba kokur kaslaga, mamakər kà, huf adi anja kà bokuba dza, ngaha maufad, kà zulo uwana ahoyay kagəday. ⁸ Atà ufad nna kà, atà la gogzläh mukwa mukwa. Vok gesina kà, bà

yewdi, yewdi tsatsabasla hudga la uda gà, takəs gay kà mahabay aw. Vəd la afats bà mahamay tahabay. Tagòd:

'Kak Sufəl Zəzagəla, kak la maslay gesina tsikasla, kak tekula.

Kak la ahəŋ la sifa à mok uwana gudəŋ à vok la ahəŋ dadəŋ aw. Lakana kak la ahəŋ la sifa aya, ŋgaha kadàsa à waŋ à gudəŋ à vok.'

⁹ Kiya uwaga azlatatak ufađ uwaga la sifa tahaba à dza madza madzayga uwaga la kursi Sufəl la afik, masla uwana adzà à ahəŋ aŋa tsəràh à awtày, mazləbəy, la maslay, la kikay agay la masla. ¹⁰ Bà kəla uwana tafəhəŋ kiya uwaga kà, azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha ufađ uwaga kà, takədeđ à ahəŋ la huma Zəzagəla, uwana madza madzayga la kursi Sufəl la afik, ŋgaha masla uwana la sifa aŋa koksikoksi, atà tazləba masla, tahalàh gara-musa lakəl ala, tabakàh à vədah la huma aŋha. ¹¹ Tagòd: 'Haday, kak Sufəl Zəzagəla gami. Kak uwana kadfahà tatak gesina, kà uwana asà à ka, à uwana kadfahà à atà, ŋgaha atà la ahəŋ lagwa. Ka uwaga à uwana, kaslà kà, kəla uwabeyuwi aŋa mazləb ka, la masləkaw ka, ŋgaha la makəs mapəhay aŋak babay.'

5

Gay aŋa wakità la magadzaw

¹ ŋgaha gəŋəŋə wakità makəlbaga la ahəl aŋa dza uwatà la kursi Sufəl la afik. Masla adakəsay la ahəl kaf. Wakità uwatà matsetseray gà gay səla nna. Madahalla masəlay à vok gà slaslaka mədeđ, kà dza aŋa mapəzlay aw. ² La lig la ahəŋ gəŋəŋə məŋ malika uwana anavà la kuda zləkkà: "Uwa à uwana azlayla kà mafətal masəlay uwanay la vok ala uwa? ŋgaha mapəzlay wakità uwanay uwa?", agòd. ³ Dza la ahəŋ azlayla aw, adəgay dza uwana la vədah adəgay la zagəla, adəgay la tsəh iyaw, adəguwaŋ mali bay kà, taslala vok aŋa mapəzł wakità uwanay, ŋgaha aŋa manəzəz hud aŋha aw. ⁴ Kà uwana dza la ahəŋ azlayla aŋa mapəzlay, à kà manəzəz hud gà gà aw, gətùw məŋga, kà uwatà. ⁵ Kiya uwaga tekula la tataka azlamadzahaga uwaga la abà agòd à gi: "Katuw aw, aganay dza uwana bokuba sikalaveri, uwana asa à uda la tsəhay aŋa Yahuda la abà, masla mayyi à tsəh ala aŋa sufəl David, masla akəfəsilla tatak gesina la mađuwəŋ. Masla adəfətalla vok ala masəlay uwaga, ŋgaha adəpəlz wakità uwaga", agòd à gi.

⁶ La mapəh uwaga la gay ala kà, gəŋəŋə dza la slaka matsizlla ala dzawwa la tataka azlakursi la abà. Azlamadzahaga la azlatatak ufađ uwaga la sifa, takəsalla gay à adi. Maftsa à vok aŋha kà bokuba magadzaw, la yewdi gulo kà bokuba takəday uwarà. Dzađzukwa dərew mədeđ lakəl, ŋgaha yewdi mədeđ la vok babay. Azlayewdi uwaga kà azla Masasədok mədeđ uwana tadza à ahəŋ la huma Zəzagəla, uwana Zəzagəla aslala atà gesina à gudəŋ à vok. ⁷ Kiya uwaga magadzaw uwaga azà à vok à awtày, azəb wakità la ahəl kaf aŋa masla madza madzayga uwaga, la kursi Sufəl la afik. ⁸ Mok uwana adazəbay kà, azlatatak ufađ uwaga la sifa, ŋgaha la azlamadzahaga dzik səla gəl aŋha ufađ uwaga takədeđ à ahəŋ gesina aŋatà, ŋziŋ agà atà la ahəl gesina, kəla uwabeyuwi aŋatà azlatasà dewni la ahəl aŋatà, mahənlaga la kidzidzi. Uwaga apəhla ala kà madəv kuđa aŋa azlaməna gay Zəzagəla.✧ ⁹ Atà tahəb mahabay mawga. Tagòd:

'Kak azlayla kà aña mazəb wakitə uwanay aña mapəzlay,
 kà uwana takəðf ka, ɲgaha kapəzl gəl à azladza à ahəŋ.
 La aɲiz gəl aɲak kà awulla atə à slaka Zəzagəla.
 Azladza uwaga tasə à uda la azlatsəhay la azlagay anik anik gesina.
 ɲgaha tasə à waɲ la makəðf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina.
 10 Kak kapəkətäla, kà azlatsəhay aɲak, kà uwana kak, Sufəl gə gə.
 Kadəhəŋ kiya uwanay, kà mapakətäla kà azlaməna makəðf tatak à
 Zəzagəla gami.

Atə tadəgay azlasufəl, lakəl aña azladza gudəŋ à vok.*

11 La lig la ahəŋ gənəŋə azlamalika aɲuvaw, uwana dza aslala vok aña matugway aw. Tanuðä kursi à abə la azlatatak ufað uwaga, ɲgaha la azlamadzahaga uwaga gesina dikəts. Kiya uwaga gətsənə mahabay aɲatə.

12 Tahəb la kuda zləkkə à magadzaw uwana takəðf kà aña matulay:

'Ndzer, masla azlayla kà mazəbay la slaka azladza maslay,
 La gorobu, la matsihila, la ndzəða,
 La mazləbay, la masləkəway, ɲgaha la kikay gesina la ahəl aɲha.
 Kay nənəwwəŋ mənɲga aɲha tsi!'

tagəðf. 13 La lig la ahəŋ aya gotənəŋ dəwdəw tatak uwana Zəzagəla adəhəŋ
 kə, tahəb mahabay azlauwana la zagəla, azlauwana la gudəŋ la vok, azla-
 uwana la tsəh iyaw, ɲgaha la azlauwana la iyaw la abə, gesina aɲatə
 tahəb mahabay tekula:

'Məzləba dza uwana la kursi la afik, ɲgaha la uwana maftsa à vok aña
 magadzaw uwana tadəhla matulay məsləkaw atə.

Masley gesina atsa à waɲ kà la atə la ahəl. Mətatast atə à ahəl aña koksikoksi.'

14 Mok uwana tahabay kiya uwanay azlatatak ufað uwaga tagəðf: "Amen",
 ɲgaha azlamadzahaga uwaga takəðf à azlauwana à ahəŋ la kursi la afik,
 ɲgaha tasləkəw atə aya.

6

Magadzaw ahəl wakitə aña mapəzlay

1 Mok uwana magadzaw azəb wakitə masəlay məðəf uwaga à ahəl, kiya
 uwaga gənəŋə adzəkə mapəzl masəlay matera. Mok uwana adafətalla
 à ama ala, matera aña azlatatak ufað uwaga la sifa agəðf: "Sə à waɲ",
 matsənay aña kuda aɲha bokuba habaga. 2 Kiya uwaga gənəŋə pəlis me-
 dəkuga asə à uda. La pəlis uwatə la afik kə, dza la afik alək la ahəl, tavəl
 garamusa. Ahəd la makəðaslay kə mats à atə à ahəŋ.*

3 Magadzaw afətə à masəlay masəla la ama ala. Gətsənə masəla aña
 azlatatak ufað uwaga la sifa agəðf aya: "Sə à waɲ." 4 ɲgaha pəlis anik asə
 à uda aya mativga vikuza. Dza uwana la afik aya kə, masla masəlla guvəl
 à gudəŋ à vok, kə azladza aña makəðf vok kə à atə kə atə. Tavəl magol
 katsakar à ahəl.

5 ɲgaha aya magadzaw afətə masəlay maməkər la ama ala, ɲgaha
 gətsənə maməkər aña azlatatak ufað uwaga la sifa agəðf: "Sə à waɲ."
 Gənərəz, ɲgaha gənəŋə pəlis marsiga, dza uwana la afik kə daram la
 ahəl. 6 Gətsənəŋ tatak anik atsən la tataka azlatatak ufað uwaga la abə la
 sifa, bokuba kuda aña dza. Masla agəðf: "Sili aña sləray mavakay tekula

aŋa dza kà asukway pèra kà hi tsergi nagoda tekula pèra, ama mərəkala kà, nagoda makər.” Agòd à dza aŋa pəlis aya: “Kà aŋa amàl la iyaw aŋa matavərək maməsliġa kà, tadza à ahəŋ kiya uwanay”, agòdƚal.

⁷ Nġaha magadzaw afətà masəlay maufad la ama ala, nġaha ġetsənaŋ maufad aŋa azlatatak uwaga la abà la sifa, agòd: “Sà à wan.” ⁸ Gənərèz à awtəy, nġaha ġənəŋaŋə pəlis uwana kufuruh ruhga. Dza uwana la afik kà, sləm aŋha kà: Mamətsay, nġaha mezewi anəfay la tsəh. Tavà à atà ndzəfa kà aŋa makad à gay tekula aŋa maufad, aŋa gudəŋ à vok à gay. Tadəkafah atà la katsakar, la may, azladza anik tadəmətsah à dıvats à abà nġaha azlatatak fəta tadəkafah azladza anik aya.

⁹ Kiya uwaga magadzaw afətà à masəlay mazlo la ama ala. Nġaha ġənəŋà azlamasəsədok aŋa azlamamatsay la slaka uwana takafah tatak à Zəzagəla. Takad azladza uwaga, kà uwana tazà gay Zəzagəla, nġaha kà uwana tagəd à gay aŋa Yesu à afik. ¹⁰ Mok uwana ġənəŋà atà tawiyà la kuda zləkkà, tagəd: “Sufəl, kak tsikasla, kak dziriga. Azladza uwaga la vədah, la gudəŋ la vok takad anu, ma mana kadəhəŋ aŋa madàh à atà seriya à ġəl ma, nġaha kà seriya aŋa matəd atà à ġəl suwan ma?” ¹¹ Nġaha tatsəkwhà atà à lukut medfekuga à abà, tagəd à atà: “Basəwwəŋ nıv aya, say takad azladedə aŋkul, uwana tanəfa Zəzagəla, bokuba uwana takad akul dadəŋ. Baŋa takad atà bokuba uwana Zəzagəla agòd kà pèra, seriya adəgay la ahəŋ.”

¹² Nġaha aya magadzaw afətà masəlay maməkwa uwatà la ama ala. Gənəŋà kutso abəlaka à vok, afats apakà marsiga. Ama təla kà apakà mativġa vikuza bokuba aŋiz. ¹³ Azlatsetsiliŋ tasəkwh à ahəŋ la zagəla bokuba mayyay ahəf nıwazlaga, uwana magol kular asakwəŋ à ahəŋ. ¹⁴ Zagəla azalà tuwiz, bokuba uwana takəl tatak à abà. Azlagudəŋ uwana iyaw akàs atà à gay à adi tazàhla. Azlagudəŋ ġesina tabàdàhà vok la slaka aŋatà la abà. ¹⁵ Kiya uwaga azladza gudəŋ à vok ġesina tahàdàhà vok à gudəŋ à afik, nġaha tahàdàhà vok à azlatsakur uwana à agu la tataka azladzəġəla la abà. Azlamayà la azlauwana azlamayà aw ġesina tahòy kà mahadàhà vok à ahəŋ. Amiyaka azlasufəl, la azlamadzahaga, la azlaməŋġa aŋa azlaslodzi, la azlagorobu, la azlauwana sləm aŋatà atsən ala, ġesina aŋatà tahàd kà mahad vok à ahəŋ. ¹⁶ Atà tadàv kufa à azlagudəŋ la azladzəġəla: “Fətəkàw anu à ġəl, kamkam, tsakàw anu à ama, kà dza uwana la kursi la afik aŋa manəŋ anu aw, nġaha kà magadzaw aŋa madukw à anu seriya à ġəl aw! ¹⁷ Iyay, mavakay aŋa məŋ mapak ləv aŋha kà adaslay. Uwa à uwana aslay aŋa matəfal à gay ala uwa? Dza la ahəŋ aslay aw”, tagəd.

7

Malika adàh masəlay à azladza aŋa Zəzagəla à vok

¹ Kiya uwaga la lig aŋa uwaga la ahəŋ aya, ġənəŋà azlamalika ufad tatsizlla ala la gay tər gudəŋ ufad kà makəs azlakular ufad aŋatà à ahəŋ, uwana tadəfay, kà atà aŋa madəfay à gudəŋ à abà aw kà mawis kutso amiyaka iyaw nġaha la azlaahəf ala aw. ² Gənəŋà malika anik uwana asà à wan la mas à afik afats, tatak madàh masəlay à azladza à madəgay aŋa Zəzagəla, uwana la sifa, la ahəl. Azalà azlamalika ufad uwaga à tsəh azlauwana Zəzagəla, avà à atà ndzəfa kà mawis gudəŋ à vok ala, nġaha

la iyaw ala. ³ Agòd à atà: “Kawisaw kutso, iyaw, ñgaha la azlaahàf ala dadàñ aw. Kùdàw tsèràh à uwana anu mènàh masəlay anja Zəzagəla à madəgay anja azladza anja dadàñ.”[☆] ⁴ Kiya uwaga la lig la ahəñ atà tapèh à gi matugway anja azladza uwana tanahà à atà masəlay uwaga à madəgay. Tagà dəbow dzim bəzi anja dzik ufaɗ, gəl anja ufaɗ. Azladza uwanay kà mayyi à tsəh ala anja azlatsəhay Isərayel gesina. ⁵ Aga la ahəñ dəbow kulo gəl anja səla mayyi à tsəh ala anja Yahuda, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Ruben, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Gad. ⁶ Dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Asə; dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Neftali, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Manase. ⁷ Dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Səmeyyon, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Levi, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Isakar. ⁸ Dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Zabulon, dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Yusufu, ñgaha dəbow kulo gəl anja səla la mayyi à tsəh ala anja Benyamin bay. Azladza uwaga gesina taga la masəlay anja Zəzagəla la vok anətà.

Maham à ahəñ dza dagay gudəñ à vok gesina

⁹ La lig anja uwaga la ahəñ, gənəñà maham à ahəñ dza anjvaw, dza aslala vok anja matugway aw. Azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay, la azlagay, ñgaha tasà à wəñ la makaf gəl à ahəñ gudəñ à vok gesina. Tatsizilla à ahəñ la huma kursi, ñgaha la huma anja magadzaw, tatsòkwàh lukut medekuga à abà, ñgaha la azlababasi la ahàl anətà kà mazləbɪla. ¹⁰ Tawiyà la kuda zləkkà: “Zəzagəla uwanay la kursi la afik atà la magadzaw la uwana tatəfà anu”, tagòd. ¹¹ Azlamalika gesina tatsàzl à makəla kursi, ñgaha à makəla anja azlamadzahaga, ñgaha à azlatatak ufaɗ uwatà la sifa. Atà takədèdàh à huma kursi, la makas gəl à vəfah, ñgaha tasləkàw Zəzagəla, ¹² la magodəy: “Hafay gə, mazləbay, la matsihila, la kikay gami, la masləkaway, la ndzəɗa, la makoray gesina taga la ahàl anja. Azlauwaga kà Zəzagəla gami akoray anja tsèràh à awtəy. Amen!” ¹³ Tekula anja azlamadzahaga dzik səla gəl anja ufaɗ uwaga agòd à gi: “Kasəl azladza uwaga tatsòkwàh lukut medekuga à abà ay? Tasà à wəñ à ama la?” ¹⁴ Gəgòɗal: “Kak, la uwana kasəl mənğa, gi kà, gəsəl aw.” Agòd à gi: “Azlauwanay kà, azlauwana tasà ñgərpa mənğa, uwana aduwa ndzəɗa anətà la makaf gəl à ahəñ. Tadza à ahəñ la dziriga la abà. Atà tapalàh lukut anətà kuzekaka la aniz anja magadzaw la abà. ¹⁵ Kà uwaga à uwana tatsizilla à huma kursi anja Zəzagəla, tazləb masla la mənğay anja la aku, mavakay la mahənay, dza uwaga la kursi la afik adàhuɗ atà à gəl. ¹⁶ Kà may anja maz atà à aya aw, nəlay anja makəs à atà babay aya aw. Marabak anja maslərnàhatàla aya aw, tatak anik la ahəñ adəvəɗ à atà la maz à atà aya aw. Kà mana ma? ¹⁷ Kà uwana magadzaw, uwana la tataka anətà la kursi la afik adəgay masla manəñla atà. Adàdahla atà à gay anja iyaw anja sifa uwana akəlay. La kità aya, Zəzagəla adàslasladàh atà iyaw tugwi la adi ala.”[☆]

☆ 7:3 7.3 Hezəkiyel 9.4,6 ☆ 7:17 7.17 Mahabay 23.1; Yesayya 49.10; Hezəkiyel 34.23; Daniyel 12.1

8

Magadzaw afəta masəlay mamədfəf à wakità la vok ala

¹ Bā gotənanj magadzaw afəta masəlay mamədfəf la ama ala, uwana agā makədf gəl à ahənj. Mok uwana adafətəla la ama ala, tatak gesina la zagəla 'Məslək', tagod aw, tadzà à ahənj titi tsərəh à tenma anja sa. ² Nğaha la lig anja madz à ahənj titi la ahənj, gənənà azlamalika mədfəf uwana tatsəzl à ahənj la huma Zəzagəla, tabəzəl mazlazlij mədfəf la slaka anja.

³ La abatà aya, malika anik asà à wanj la slaka makədf tatak la abà, la ahəl anja daram madfehənj gā la luwəluwà, tavəl kidzidzi anjuvaw, kà masla anja mabəkay, la slaka makədf tatak luwəluwà gā uwatà la afik, la huma Zəzagəla, nğaha la mavəy la slaka gā azlamadəv kudfa anja mənə madijal gəl à vok. ⁴ Kəsək anja kidzidzi uwana aduwal à akəl à tsəh, asà à malika uwatà la ahəl ala dzedzika la huma Zəzagəla, nğaha la madəv kudfa anja azladza anja, uwaga adəl à sləm à agu aya. ⁵ Mok uwana malika adafəhənj kiya uwanay, azəb daram uwaga ahənənəj ala la slaslay akəl la slaka makədf tatak la abà, nğaha aduw à vəfah. Uwaga masləh mələ anja habaga atsən azlamawutsəfay tawutsədfəh, nğaha kiya uwaga kutso abəlakà vok.

Azlamazlazlij mədfəf*

⁶ La lig la ahənj, azlamalika mədfəf uwana mazlazlij agāhà à atà la ahəl tadfahà vok à ahənj kà anja matsay.

⁷ Malika matera atsà mazlazlij anja, matsatsay iyaw, la akəl mahohodəlaga la aniz asuw à vəfah. Kiya uwaga tekula anja mamakər anja gudənj à vok ababəh à gay, la azlaahəf la azlakəsaf anja gesina, dənna.

⁸ Malika masəla atsa mazlazlij anja aya. Azəb mənə tatak anik, bokuba mənə gudənj dzəgərha, akəl ababəhay la afik. Atsəl gəl à magol dərəv à abà, nğaha tekula anja mamakər anja iyaw apakà aniz. ⁹ Azlatatak uwana la iyaw uwaga la abà gesina, taməts à gay hənəts; azlakəslah iyaw tawis ala gesina babay.

¹⁰ Kiya uwaga aya, malika mamakər atsà mazlazlij anja. Magol tsetsilij mənəga abədf à vok la zagəla, uwana ababəhay bokuba akəl atədf à azlamukwà à tsəh la azlazləlok. ¹¹ Tsetsilij uwatà kà sləm anja kà vəzlmadiya. Tekula anja mamakər anja iyaw uwatà, apakà dəhakak, mok uwana azladza tas iyaw uwatà, anjuvaw la tataka anjatà la abà taməts, kà iyaw uwatà.

¹² Bā gotənanj aya, malika maufədf atsà mazlazlij anja. Mok uwana adatsay, tekula anja mamakər anja afats, nğaha la təla apakà marsiga tsiktsetsik. Nğaha tekula anja mamakər anja azlatsetsilij apakà marsiga babay. Kiya uwaga taüdf aya aw. Tekula anja mamakər anja mavakay anja afats atəf à zagəla, nğaha tekula anja mamakər mahənəy vədf anja təla atəf à zagəla bay.

¹³ La kità aya, gənənà zulo uwana ahoyay la ləv zagəla la abà la magodfay: "Kayyà, kayyà, nğərpa adəgay la azladza uwana la vəfah. A banja mazlazlij anja azlamalika makər uwanay adətsənəy, ndzer", agodf.

9

¹ Kiya uwaga aya gotənanj malika mazlo atsà mazlazliñ anja aya, gəneñə tsetsiliñ uwana atəđ à ahəñ la zagəla. Tavəl tsəkürəm kà mapəzlla afək zəñzəñga kà mələs tuwisl la abà. ² Mok uwana tsetsiliñ uwaga apəzl afək uwaga, dəhut, kəsək asà à uda la abà bokuba kəsək anja matəl tatak. Kəsək uwatà atsək afats à ama tabadamma akəl mələs. ³ Dəmdadəm dawanagay asà à uda la kəsək uwaga la abà, taslèhà gəl à gudəñ à vok. Tavà à atà ndzəđa kalkal la anja aliz. ⁴ Nğaha tagòđ à atà kà: “Pàđaw azlakəsaf, la azlaahəf uwana atsà à uda la kutso la abà aw, ama dāw kà mawisəñla kà azladza gudəñ à vok ala pəra, azlauwana kokudā masəlay anja Zəzagəla la madəgay anjatà”, tagòđ à atà. ⁵ Tavà à atà tetəvi kà anja makad azladza aw, ama pəra kà: “Katərəbaw atà”, tagòđ atà, tatərəb atà kà anja təla zlo, azlamazay uwaga kalkal la mazay anja aliz. ⁶ La təla zlo uwatà, azladza tayəh mamətsay ama tabəzəl aw. “Sà à wanj, sà à wanj”, tagòđ à mamətsay, ama mamətsay ahòy atà à ahəl.

⁷ Nəñaw azladawnagay gə uwana tadəbàni à vok la azlapəlis anja guvəl, tapakà tatagà à gəl, bokuba garamusa anja luwəluwà. Hud adi anjatà kà kalkal la hud adi anja azladza. ⁸ Nğaha anidz anjatà kà bokuba anidz anja azlamis, slif anjatà kà kiya anja sikalaveri. ⁹ Tawəđəh slarapay anja ada à makəla anjatà, nğaha mahohumay anja azlagogozläh anjatà kà, kalkal la mahohumay anja azladərkwa uwana azlapəlis tabiyəñ, kà mad à guvəl aya. ¹⁰ Gudaz anjatà godam la gay, bokuba anja azlaaliz, gudaz anjatà uwaga la uwana avà à atà ndzəđa kà mamalla azladza tsərəh à təla zlo. ¹¹ Məñga anjatà kà masla la uwana akoray lakəl anja afək zəñzəñga uwaga, sləm anja la gay ibəranəñkowen kà *Abaddon*, nğaha la gay gərək kà *Apollyon* (Uwana asal magodfay: masla makalàh tatak à ahəñ)

¹² Kiya uwanay à uwana, nğərpa matera adà à lig. Ağanay azlanğərpa səla tazlanjalay aya zlà.

¹³ Kiya uwaga malika maməkwa atsà mazlazliñ anja, gətsənəñ kuda, atsən la gay ndzika ufad anja slaka makad tatak, uwana madəhəñ gə la luwəluwà la huma Zəzagəla. ¹⁴ Kuda uwaga agòđ à masla mats mazlazliñ uwaga la ahəl à ahəl: “Pàlla azlamalika ufad uwaga ala, uwana tawəđəh atà à ahəñ la gay mən mukwà uwana tazalalla Efərat.” ¹⁵ La abatà kà, tapəlla atà ala. Zəzagəla adəhà atà à ahəñ la mavay uwanay la abà, la təla uwanay la tsəh, la mavakay uwanay, nğaha la sa uwanay, kà takad tekula anja maməkər anja azladza gesina. Kà anja uwaga à uwana: “Pàlla atà ala”, kuda agòđ à malika uwaga. ¹⁶ La abatà aya tapəhgəla maham à ahəñ anja azladza uwana tahəd à pəlis guvəl à afik, “Million dadərmokw səla”, tagòđ à gi. ¹⁷ Kiya uwaga à uwana gəneñə la mafətal la ama ala uwaga la abà. Gəneñə azlapəlis uwaga, nğaha azlaməna madəh à afik. Tawəđəh vok ala la azlaslarapay anja guvəl mativga bokuba akəl, azlaanik makur zagəla kurzagəla, azlaanik mazaybəzi zaybəzi. Akəl kəsək nğaha huleli tasà à afik la manjula anjatà dzedzika. Gəl anja azlapəlis anjatà kà, bokuba gəl anja azlasikalaveri. ¹⁸ Akəl, kəsək nğaha huleli la uwana tagə azlanğərpa makər uwana tasà à uda la manjula anja azlatatak mapəlis pəlis gə uwaga, takad tekula anja maməkər anja azladza à gay. ¹⁹ Kiya uwaga la manjula kuda anjatà la ahəñ, la uwana ndzəđa atsà à afik, nğaha aya gudaz anjatà kà bokuba gəl bebi, kà matsəhla azladza.

²⁰ Ama kà matəm à ahəŋ aŋa azladza uwana tamatsàh à ŋgərpa uwaga ahəl aw, tasakà à madfehəŋ aŋatà la tsəh ala aw, tadà à huma à gay la makədefahay à azlamasasəfək à ahəŋ, ŋgaha la masləkawàh à azlafəla, uwana tafahàhàn la luwàluwà, la gursu, la ada vərzeganiga, la azlaakur, ŋgaha la azlaahàf. Tekedika azlafəla uwaga kà, tatak la ahəŋ tafəhəŋ aw, taslala vok kà aŋa manəŋla aw, tatsən sləm aw, ŋgaha taday bay aw. ²¹ Azladza uwaga tadà à huma à gay la makəf dza babay, tasakàl à tsəh ala aw. Tayàhàh azlaahàf anik anik, ŋgaha tafahàhà mabila la mad à gəl gesina. Tetuw, tetuw ləv avəl à atà à gay kà mawul à lig aw.

10

Malika uwana la bəzi wakità la ahəl

¹ Kiya uwaga la lig la ahəŋ, gənəŋəŋ magol malika anik, atsà à ahəŋ la zagəla, lukut aŋha uwana la vok kà habaga, mafafad gəl à uda gà la gəla makoz akoz, huɸ adì aŋha kà awutsəfay bokuba afats. Asik aŋha kà bokuba alàh aŋa akàl. ² La ahəl aŋa malika uwaga, bəzi wakità mapəzlay gə la ahəl. Adùw asik ahəl kaf aŋha à dərəv à gəl, asik ahəl gudzay kà afa à kutso à abà. ³ Aɸadmə la kuda zləkkà, bokuba mawiyay aŋa sikalaveri uwana atawahay. Mok uwana aɸadmə, gətsənà masləh məlo mədəf aŋa habaga awulàlla. ⁴ Ama mok uwana habaga aslèh məlo mədəf, gəwoyà matsetser uwana tapèh, ama gətsənà kuda anik asà à ahəŋ la zagəla agòd à gi: “Kəsàŋ kà aŋak pəra, à uwana habaga apèh, awkà katsetser aw”, agòd à gi.

⁵ Kiya uwaga malika uwana afà asik anik à dərəv à gəl, ŋgaha anik à kutso à abà, adzilà ahəl kaf aŋha à zagəla. ⁶ Masla azùw mawaday la sləm aŋa Zəzagəla uwana adəv à gay aw, à masla uwana adfahà zagəla, ŋgaha la azlatatak uwana la afik gesina, adfahà kutso la azlatatak uwana la abà gesina, ŋgaha adfahà iyaw aya la azlatatak uwana la iyaw la abà gesina aya gotənaŋ. ⁷ Agòd aya: “Baŋa mazlazliŋ aŋa malika mamədəf adàtsənay, Zəzagəla adàhənəŋ ala madzugway aŋa nasiri aŋha, say tatak uwaga gesina kà apakà vok la katskats, bokuba uwaga Zəzagəla apèh à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapàh à azladza.”

⁸ ŋgaha kuda uwana gətsənəŋ dagay la zagəla, agòd à gi aya: “Hàd, zəb wakità mapəzlay gə uwaga la ahəl aŋa malika, uwaga asik tekula la dərəv lakəl, ŋgaha asik anik la kutso la abà”, agòd à gi. ⁹ Kiya uwaga, gəhàd à slaka malika, gəgòdɸal: “Và à gi bəzi wakità uwanay.” Masla agòd à gi: “Pàɸ, adàgay namnam la gay aŋak, bokuba zuway mazuway, ama baŋa kadàdugw à gay ala kà, adàgay dəhakak la huɸ aŋak”, agòd à gi. ¹⁰ ŋgaha gəzəb wakità uwaga la ahəl aŋha, gəpàɸ. Ndzer, agà namnam la gay gulo bokuba zuway mazuway haday. Ama mok uwana gədadugw à gay ala kà, dəhakak, haday.

¹¹ Tagòd à gi aya kà: “Say kaz paŋaw aŋa Zəzagəla uwana apèh lakəl aŋa azladza uwana tasà à uda la azlatsəhay la azlagay anik anik gesina, uwana tasà à waŋ la makəf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina, ŋgaha la azlasufəl aŋatà”, tagòd à gi.

11

Azlaməna sayda səla

¹ Kiya uwaga aya, tavà à gi golakay, bokuba azəva magurla tatak, tagòd à gi: “Hàd, gùr gày Zəzagəla, ɲgaha slaka makad tatak aya. Tùgw azladza uwana tadəv kufa à Zəzagəla la aku babay aya”, agòd à gi.[☆] ² “Ama kagur lig gə aw, sàkal kità”, agòd à gi. “Kà uwana masla kà gəvə à azladza uwana azla Yahudiya aw. Atà tadàhaba à ahəɲ ala gudəɲ aɲa Zəzagəla tsikaslaga, tsərəh à təla dzik ufad gəl aɲha səla. ³ La lig la aɲa gədəsləl azlaməna sayda gulo səla à awtày”, agòd. “Uwana tadətsokwah à lukut kufa à abà, ɲgaha atà tadàza gay gulo à azladza la kaslā uwatà tsərəh à mavakay dəbow la dadərmokw səla bəzi aɲha dzik mukwà”, kiya uwaga agòd à gi.

⁴ Azlaməna sayda səla uwaga kà atà səla nna, tatsizlla à ahəɲ la huma Sufəl Zəzagəla uwana akor gudəɲ à vok. Atà azlaahəf səla uwana tazala atà ala kuvu. Gotənaɲ azlafənəs səla aya babay. ⁵ Baɲa dza asal madàh à atà mawisiga à vok kà, akəl atsa à waɲ la gay aɲatà la awtày, ɲgaha ababəh atà à gay. Kiya uwaga tadàkad atà azlauwana tayàh madàh à atà mawisiga à vok. ⁶ La kità, la mok uwana tadəzah sayda kà, atà la maslay kà matsakay à zagəla à ama, kà iyaw aɲa manəf à ahəɲ aw. Gotənaɲ, atà la maslay aɲa mapak iyaw ala kà aɲiz, ɲgaha atà la maslay kà aɲa mav azlaɲgərpa anik anik à azladza gudəɲ à vok, bokuba uwana asa atà bay.

⁷ ɲgaha mok uwana tadədəv maz gay aɲatà à gay, tatak fəta asa à uda la afək zəɲzəɲga la abà, akəs atà la guvəl, aduwa atà, ɲgaha akad atà. ⁸ Kiya uwaga azlavok aɲatà kà, tadàdza à ahəɲ la tetəvi aɲa məɲ huɖ gudəɲ la slaka uwana tatəsl Sufəl aɲatà à ahəf à adi uwarə. Gudəɲ uwatà tazalalla la gay zil kà Sodom baɲaw Misəra, kà uwana azlagudəɲ uwaga tadəfahàhə mabila, takəs gay aɲa Zəzagəla aw. ⁹ Hadəy, azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay aɲa azlagay, ɲgaha tasà à waɲ la makad gəl à ahəɲ gudəɲ à vok gesina. Atà tadənəwəz mazimnekid, mavakay makər la tenma, tadàvə tetəvi kà mal atà aw. Kà uwana tagòd kà: “Atà səla nna, tawisà gudəɲ à vok ala”, tagòd. ¹⁰ Kiya uwaga azladza gudəɲ à vok tadəbak agər à abà, kà uwana takəf azladza səla uwaga. Atà tadəhabahah azlamədevaday la mavəhay azlatatak deyday babay. Kà uwana azladza səla uwaga tasàh zladà à azladza gudəɲ. (La maz gay Zəzagəla uwana tazàhəɲ) ¹¹ Iyay, mok uwana mavakay makər uwaga la tenma adada à lig, Zəzagəla afəta atà afad à gəl kà mawulla atà ala sifa, ɲgaha hahadzək, tatsazlla ala. Azladza uwaga la abatà gesina guba akəs à atà. ¹² Mok uwana tatsizlla, tatsəna kuda atsəna à ahəɲ la zagəla, agòd à atà: “Sàw à afik à abanay!” Kiya uwaga tada à afik la habaga la abà, la yewdi aɲa azlaməna məzam aɲatà. ¹³ La mok uwatà kutso abəlaka vok məɲga, tsərəh à uwana tenma aɲa makulo aɲa gudəɲ uwatà azala tetuwa. Mabəlaka vok aɲa kutso uwaga kà, azan ala dza dəbow mədəf, matəm à ahəɲ aɲa azladza uwaga kà, guba akəs atà məɲga. La vudf uwaga tanəɲa məɲga aɲa Zəzagəla, tasləkaw.

¹⁴ Kiya uwanay à uwana ɲgərpa masəla uwanay ada à lig. Ama hanəkəli, aganay mamakər uwana azlaɲalay aya gotənaɲ zlə.

Mazlazliɲ makəfal gəl aɲa malika

¹⁵ Kiya uwaga malika mamədəf atsà mazlazliɲ, azlakuda tatsənà à ahəɲ la zagəla, ɲgaha tagòd: “Sufəl Zəzagəla gami la masla uwana mafal dzakwa à gəl gə kà: Gudəɲ à vok adagay la ahəl aɲatà kà makoray. Makoray aɲatà adənats à gay ala aw.” ¹⁶ Mok uwana takəd gəl à uwaga,

☆ 11:1 11.1 Hezəkiyel 40.3; Zakari 2.1-2

azlamadzahaga dzik sèla gəl aᅇha ufađ uwana tadzàhà madzay la kursi la afik, la huma Zəzagəla takàsà gəl à ahəᅇ la huma aᅇha, tazləbà, ¹⁷ tagòđ: “Hađay, Sufəl, kak uwana kaga la ahəᅇ la sifa dagay uwarà. ᅇgaha kak la ahəᅇ la sifa lakana aya. Kikay mөгòđ à ka, kà uwana tatak gesina adada à ka à ahəl, kagay la kəl gà gesina.

¹⁸ Kiya uwaga azladza uwana tasəl kak aw, atà tapakà ləv lakəl aᅇak. Ama la uwaga kà, sà aᅇak adaslay kà kak aᅇa mapak ləv lakəl aᅇatà suwaᅇ. Kaslà adaslay à uwana kadàh seriya à azlamamatsay à gəl. ᅇgaha aya kaslà adaslay à uwana kavà masik à azlamayà aᅇak, uwana kapəh à atà gay à ahəl aᅇa mapàh à azladza. Kak kadàvà masik à azlatsəhay aᅇak gesina, azlaməᅇga, bà amiyaka bà la azlabəza gà bay. Azlauwana takəs gay aᅇak gesina, kadavà à atà masik. Ama kà aᅇa azlauwana tawis gudəᅇ ala kà, kaslà adaslay à uwana kak aᅇa madàzahatàla suwaᅇ!”^{*}

tagòđ.

¹⁹ Mok uwana tadəv uwaga à gay gesina, gày aᅇa Zəzagəla apəzlla vok la zagəla, tsəràh à uwana azladza tanəᅇà sahar makəs vok slawda apokwà vok la paraka. Azlamawutsəđay tawutsəđàh bəzlbəbəzl, habaga aslèh məlo, kutso abəlakà vok, ᅇgaha matsatsay iyaw anis à ahəᅇ aᅇuwaw.

12

Slagəla la zagəla

¹ Kiya uwaga məᅇ nadzipo apəhla vok ala la zagəla. Aganay nadzipo uwaga: Mis tekula uwana adatsokw afats à abà bokuba lukut, afèk asik aᅇha kà à təla à afik, nalbət aᅇha babay kà, taga kà azlatsetsiliᅇ kulo gəl aᅇha səla, bokuba garamusa aᅇa sufəl. ² Mis uwaga aga la bəzi la huđ, azləsokw à ahəᅇ, ᅇgaha aga la mabas vok la abà, awiyay kà mazəᅇ aᅇha.

³ Ama nadzipo anik apəhla vok ala la zagəla aya. Tatagà məᅇga gà bokuba kudu, ᅇgaha mativga, uwana akor gəl məđəf, ᅇgaha dərewa kulo kulo la kəla gəl gesina la garamusa. ⁴ Tatagà uwaga kà la gudaz. Gudaz aᅇha kà abəđ tsetsiliᅇ tenma aᅇa mamakəᅇ aᅇa zagəla à ahəᅇ, ᅇgaha awits atà à vəđah. Tatagà uwatà atsizlla à ahəᅇ la huma aᅇa mis uwaga, asəl masokw à ahəᅇ, kà masla aᅇa mapila à gay, à bəna adasokw à ahəᅇ. ⁵ Mis ayyà bəzi zilga, uwana adənəᅇla tsəhay gesina la aᅇla ada. Mok uwana adayyay, tazəb bəzi uwaga katskats, tadàlla à slaka Zəzagəla uwana la kursi la afik. ⁶ Ama mis kà ahòy à kəsaf à abà, la slaka uwana Zəzagəla ađahàlləᅇ à ahəᅇ. Masla adzadzəray la abatà tsəràh à mavakay dəbow la dadərmokw səla bəzi aᅇha dzik mukwa.

⁷ La lig la ahəᅇ gənəᅇà à zagəla kà guvəl adadzəka à vok. Misel ᅇgaha la azlaməna aᅇha tapa guvəl la tatagà uwaga la azlamalika aᅇha.^{*} ⁸ La abatà Misel la azlamalika aᅇha tađuwà atà, kiya uwaga slaka abəzà à vok kà tatagà la azlaaᅇha aᅇa madz à ahəᅇ la zagəla aya aw, ⁹ aga maduw à vəđah gà. Tatagà məᅇga uwaga, la uwana maviya bebi, masla uwana azahà azladza gudəᅇ à vok gesina ala, sləm aᅇha kà, baba aᅇa mawisiga, sləm aᅇha anik aya kà seteni. Tadùw à vəđah, masla la azlamalika aᅇha gesina.

^{*} **11:18** 11.18 Mahabay 2.5; 110.5; 115.13   ^{*} **12:7** 12.7 Daniyel 10.13,21; 12.1; Yahuda 9

¹⁰ Nğaha la lig la ahəŋ, gətsənà kuda atsən à ahəŋ la zagəla agòd: “Lagonay kà mazləbay aŋa Zəzagəla kà, adapaka vok, lagonay kà, Zəzagəla adapəhla makoray aŋha ala. Lagwa Kristu adapəhla maslay aŋa ndzəfa aŋha ala, kà uwana masla məzam gami, uwana atsəzlàh à huma Zəzagəla, uwana apapàtəh azladeda gami, kà matàh à atà kaf à gəl mavakay la mahənay gesina kà, taməl à uda la zagəla. ¹¹ Azladeda gami tatsà à ahəŋ. Kikay kà aŋiz aŋa magadzaw, nğaha kikay kà gay dziriga uwana tazàtəŋ, atà takəs mav sifa aŋatà. ¹² Kà uwaga à uwana, takudək seteni à ahəŋ la zagəla. Nğaha akul, azladza uwana la afik, rabàw! Ama kà aŋkul gudəŋ à vok la azladərəv aya, nğərpa la akul, kà uwana seteni kà tadaməl à slaka aŋkul la vədah. Apakà ləv, kà uwana asəl kà kaslə aŋha kà atəm à ahəŋ kà nɔv pəra.”

¹³ Mok uwana tatagà uwaga asəl kà taməl à vədah kà, adzəkà manəf mis uwaga la tsəh, ayyà bəzi zilga. ¹⁴ Atà tavà gogozläh à mis, kalkal la aŋa zulo mənğa gə, kà aŋa mahoyay à huma ala katskats la uwaga, à slaka aŋha uwana à abà Zəzagəla adàdzadzarayla à abatà. Mavay makər la tenma adàdza à ahəŋ la abatà, kà bebi uwaga aŋa makəsay aw. ¹⁵ La kiya uwaga, bebi adəhəŋ dabaray la mavələh iyaw à vədah kà iyaw aŋa manəf mis la tsəh aŋa mazəb mis. ¹⁶ Ama kutso azlək mis, apəslək ala, asà iyaw uwana à gay, asà à uda la hud aŋa tatagà uwaga. ¹⁷ Kiya uwaga tatagà uwaga abəzà à mis à tsəh aw, vədzəgəläh agolà vok aŋa maday aŋa map guvəl la azlamayyi à tsəh ala aŋa mis uwaga. Azlamayyi à tsəh ala aŋha uwaga kà, azlauwana takəs gay Zəzagəla, nğaha atà uwana tanəfà dziriga aŋa Yesu, uwana apəhatàla. ¹⁸ Kiya uwaga tatagà uwaga ahəd, atsizl à gay dərəv.

13

Tatagà uwana azal azlatatagà anik səla

¹ Kiya uwaga gənəŋà tatagà anik asà à uda la dərəv la abà, uwana agà la azlagəl dzadzukwa mədəf, nğaha la kəla gəl aŋha kà, dərəw kulo kulo la kəl. Kəla dərəw aŋha kà garamusa aŋa sufəl la tsəh. La kəla gəl aŋha la vok babay kà, sləm mawisiga aŋa magodəhay à Zəzagəla la vok. ² Tatagà uwatà kà, gənərəz kà, maftsa vok aŋha kà bokuba zimməli, azlaasik aŋha kà bokuba azlaasik aŋa balagoday. Nğaha gay aŋha kà bokuba gay aŋa sikalaveri. Abəfdla tatagà uwaga à slaka aŋha à abà. Tatagà uwana adzà madzay la kursi aŋa kudu la afik, abəzà ndzəfa aŋha babay. ³ Ama gənəŋəŋ kà tekula la tataka azlagəl aŋha la abà kà, bokuba makədəy gə uwarà, nğaha amik aŋha awür ala, akəs nadzipo à azladza gudəŋ à vok gesina, nğaha abiyà atà la uwaga, tanəfà masla. ⁴ Kiya uwaga, azladza gesina tasləkəw tatagà uwana avà ndzəfa aŋha à tatagà uwaga. Tasləkəw tatagà uwaga babay, la magodəy: “Uwa à uwana mənğa bokuba tatagà uwanay uwa?”, tagòd.

⁵ Kiya uwaga tatagà uwaga abəzà à tetəvi aŋa mapəh mawisiga à Zəzagəla à vok, abəzà maslay aŋa madəhəŋ kiya uwanay kà, kà aŋa təla dzik ufad gəl aŋha səla pəra. ⁶ Tatagà uwaga adzəkà mapəsew slaka aŋha la zagəla, la azlauwana tadzà à ahəŋ la afik, la sləm aŋha, nğaha baməraka Zəzagəla la gəl aŋha, apəsəw masla babay. ⁷ Masla abəzəl tetəvi aya aŋa map guvəl la azladza aŋa Zəzagəla, nğaha la makədəf

atà la gudəŋ la vok. Avàl ndzəɗa aya lakəl aŋa azladza uwana tasà à uda la azlatsəhay la azlagay la abà, ŋgaha tasà à waŋ la makad gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina la ahàl aŋha aya. ⁸ Azladza gudəŋ à vok gesina tasləkaw tatagà uwaga, bokuba magoɗay, azladza uwana sləm aŋatà la ahəŋ la wakità aŋa sifa la abà dagay madzəka aw. Say magadzaw uwana takəɗla, la uwana akor wakità uwaga pəra.

⁹ Agòɗ: “Kanekaw à sləm à ama aw, tsənàw gay uwanay gəpəhay!”

¹⁰ Kiya uwaga agòɗ: “Dza uwana mokfak aŋa makəs à daŋay la vok, ndzer kà tadəkəs à daŋay, tadəkəɗay la katsakar aya dza uwana la mokfak aŋa katsakar la vok. Kay, tsa baŋa kiya uwanay kà, ŋuləm azladza aŋa Zəzagəla tabasəŋ la maday à huma à gay la madiŋ gəl à Zəzagəla à vok, kà atà aŋa madz à ahəŋ la adi.”

¹¹ Kiya uwaga gənəŋà tatagà anik asà à lag la kutso la aku. Masla la dərəw səla lakəl, bokuba magadzaw, apəhay kà la kuda uwana agagazläh azladza ala. ¹² Masla adähla sləray la ndzəɗa aŋa matera, ŋgaha la masəlay aŋa matera bay. Tatagà masəla uwaga afà leri à azladza gudəŋ à vok à gəl, kà atà aŋa masləkaw matera gə uwaga, à masla uwana la amik mamətsay la vok, awùr ala. ¹³ Masəla gə uwaga adahàhà azlatatak nadzipo mənŋa, azalà akàl à ahəŋ la zagəla la yewdi aŋa azladza gesina.

¹⁴ Masla abəzàl tetəvi kà madəh azlanadzipo la huma aŋa tatagà matera gə uwatà, avavàràhà azladza gudəŋ à vok à bada à abà la magoɗ à atà: “Njàləw mazlazlay la maftsa vok aŋa tatagà uwaga awurà ala la amik aŋa katsakar la abà, aŋa masləkaw masla.” ¹⁵ Kiya uwaga tatagà uwanay apəh, kiya uwaga kà masla maɓəzal ndzəɗa kà mafətay afad sifa à mazlazlay, atà aŋa madzəka mabadma, atà akad azladza gudəŋ à vok à gay gesina, azlauwana takweska gay aŋha. ¹⁶ Tatagà uwaga afà leri à azladza à gəl gesina, azlabəzaga la azlamənŋa, azlagalepi la azlaməna kufa, azlamayàga ŋgaha la azlauwana takor gəl, kà atà maɓəz masəlay la ahàl kaf, baŋaw la madəgay. ¹⁷ Uwaga aŋa mapəhla ala kà: Dza uwana la masəlay uwaga aw, tetəvi la ahəŋ kà aŋha aŋa masukw tatak, amiyaka bə maduw tatak ala aw. Masəlay uwaga kà sləm aŋa tatagà uwaga. Sləm aŋha bay kà kəzłakula.

¹⁸ Lagonay la uwana anu məɗàh matsihila, dza uwana la haŋkəli kà aslala vok aŋa masəl godega aŋa gay uwanay tapəh, la matugway aŋa tatagà uwanay la abà, kà uwana matugway uwaga kà, magazləla gə la sləm aŋa dza, matugway uwaga aga kà dadərmokw mukwa, la dzik mukwa gəl aŋha mukwa.

14

Azladza aŋa Zəzagəla tahab mahabay mawga la zagəla

¹ Mok uwana uwaga adada à lig, gənəŋà tatak anik aya. Gənəŋà magadzaw uwana adatsizilla à ahəŋ la gudəŋ uwana la afik, tazalalla Siyon. Masla la azladza uwana masəlay aŋa sləm aŋa Zəzagəla Baba, la aŋa magadzaw aga la atà la madəgay aŋatà. Matugway aŋa azladza uwatà kà taga dəbow dzim bəzi aŋha dzik ufaɗ gəl aŋha ufaɗ.✧ ² ŋgaha aya gətsənà mahohumay la zagəla, uwana adabani vok la mahohumay aŋa iyaw. Mahohumay aŋha babay kà bokuba mahohumay aŋa habaga,

ngaha bokuba mahohumay anja madəfəŋ njiŋ. ³ Kiya uwaga azladza dən uwaga tatsəzl à huma kursi anja Zəzagəla la huma anja azlatatak ufaɖ uwana la sifa, ngaha la huma azlamadzahaga uwatà. Tahàb mahabay mawga. Tetuwa masla masəl mahab mahabay uwatà la ahəŋ aw. Say atà uwatà Zəzagəla abəl atà pəra. ⁴ Azladza uwaga tanəŋla gəl anjatà la tsikasla la abà, kà uwana tagagamàh la azlamis aw. Atà tanəfà magadzaw la tsəh à kəla slaka uwana adà à abà gesina. Atà uwana mafək atà gà à fəta à awtəy la tataka azladza anik la abà kà anja Zəzagəla la magadzaw. ⁵ Fida asà à waŋ la gay anjatà aw, atà sətaka.*

Aganay gay lakəl anja azlamalika makər

⁶ Kiya uwaga gənəŋà malika tekula uwana ahoyay la ləv zagəla la abà. Asà à waŋ kà maz gay marabəŋ gà, uwana adàdza à ahəŋ anja koksikoksi, adàziŋ à azladza uwaga tasà à uda la azlatsəhay, la azlagay, ngaha tasà à waŋ la makaf gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina. ⁷ Malika uwaga abafatàmà la kuda zləkkà, agòf à atà: “Hòyàw yewdi kà anja Zəzagəla, zləbàw masla kà uwana kaslà uwana adàfah seriya à azladza à gəl kà adaslay. Sləkàwàw masla! A masla uwana adàfahəŋ zagəla, la kutso la mukwà, ngaha la azlamakəkəzay anja gesina.”

⁸ Kiya uwaga aya, malika anik anəfà à tsəh à uwaga à uda la magofay: “Babila, mənəŋ huɖ gudəŋ adabəzlba, adabəzlba bərəf, tsewwa! Masla atəpla azladza kà madàh mabila anja, kiya uwaga azladza gesina uwaga tabiy mapak ləv anja Zəzagəla à gəl anjatà gesina.”

⁹ Kiya uwaga malika mamakər adəvla à tsəh à uda. Uwatà agòf la kuda zləkkà: “Kəla azlauwana tasləkàw tatagà uwatà asà à uda la iyaw la abà, ngaha la maftsa vok anja tatagà uwatà, atà la masəlay anja tatagà la madəgay, banaw la ahəl anjatà, ¹⁰ atà tadàsa ngərpa la ahəl anja Zəzagəla. Tetuwa namnamga adəgay la abà dikiɖiki aw. Azladza uwana tadəday à akəl à abà uwana makofa à ahəŋ gà la huleli, kiya uwanay à uwana tadàsa ngərpa la huma azlamalika anja Zəzagəla, ngaha la huma anja magadzaw. ¹¹ Tetuwa kəsək anja akəl, uwana adàbabəh azladza uwaga kà, adəkəf gəl aw, kà uwana tasləkàw mazlazlay la azlatatagà uwaga, ngaha atà la masəlay anja la vok anjatà. Kiya uwaga atà tadəbəza maduw ləv aw, tadəs ngərpa kiya uwanay mavakay la mahəŋay gesina.”

¹² Kà uwaga akul, uwana kakəsàw gay anja Zəzagəla, diŋàw gəl à Yesu à vok, akul uwana kabasàwwəŋ à vok kà uwana akul, akul azladza anja Zəzagəla.

¹³ La lig anja, gətsənà kuda atsən la zagəla, kuda uwaga agòf à gi: “Tsetsər uwanay: lakana ngaha tsərəh à huma à gay, azlauwana tadin gəl à Sufəl Yesu à vok, ngaha tamats à abà, atà la uwana Zəzagəla adəpis à atə gay à vok.” “Iyay, kiya uwanay”, Masasədok tsikasla awulà à uda: “Sləray anjatà kà adadəv à gay, taslala vok anja maduw ləv adagay, kà uwana mats à gəl anja sləray anjatà kà adəpəhla vok ala la dazuwaya.”

¹⁴ La abatà gənəŋà tatak anik aya. Gənəŋà habaga medekuga. Tatak anik la habaga uwatà la afik. Agà bokuba maftsa vok anja dza, lakəl anja garamusa anja sufəl lakəl, uwana madəhəŋ gà la luwəluwà. Mavaw mazuwayga la ahəl anja aya. ¹⁵ Kiya uwaga malika anik asà à lag la mənəŋ gəy Zəzagəla la aku, azalà la ndzəfà à dza uwana adzà madzay la habaga

* 14:5 14:5 Zakari 3.13

la afik: “Dahà sləray la mavaw aňak, tsədf tatak, kà uwana sartà aňa matsədf tatak kà adaslay, tatak vəđah adahənay kà matsədfay.” ¹⁶ Nğaha dza uwana agà la habaga la afik azəb mavaw, atsədf tatak uwana la vəđah, atsədf gesina.

¹⁷ Nğaha la abatà gəñəñà malika anik aya, asà à uda la gày Zəzagəla la aku. Masla babay agà la mavaw mazuwayga la ahàl aya.

¹⁸ Malika anik aya asà à wanj kà la slaka makədf tatak. Masla kà mənğa aňa akàl, asà à wanj aňa mazalay à malika anik uwana mavaw mazuwayga la ahàl, agòđal: “Zəb mavaw aňak, nğaha hād, đatsədf mayyay tatak la abatà, kà uwana tahənay.” (Gudəñ à vok kà guf) ¹⁹ Kiya uwaga malika azəb mavaw aňha, ahād kà matsədf tatak uwaga la guf la abà, ahād à slaka uwana takuditsàh, afətùkw à abà la abatà. Uwaga gesina apəhla ala kà Zəzagəla adapaka ləv mənğa. ²⁰ Slaka makuditsay kà la lag gudəñ la uda. Mok uwana adakuditsay iyaw gà à uda la abà, iyaw gà uwaga kà aňiz, la uwana asà à uda, uwaga akəl bokuba mukwà kərkəř, nğaha makəlay aňha kà bokuba magur mahədfay pəlis dzim bəzi aňha dzik zlo, nğaha zəñzəñ aňha kà təzləm dza. Kiya uwaga à uwana Zəzagəla adəkəs azladza makəsafərga uwaga la mapak ləv aňha. Tetuwa adəpaka atà ləv à gəl.

15

Aganay nğərpa mədfəf uwana azlamalika tadədala

¹ La lig aňa uwaga la ahəñ, gəñəñəñ aya magol nadzipo, maval ləv à dza à gay gà la zagəla. Agà la ahəñ malika mədfəf la nğərpa la ahàl aňatà. Uwanay kà madəvla à tsəh aňa nğərpa, kà uwana uwanay bay kà madəvla à tsəh mapak ləv aňa Zəzagəla uwana adazinal à gəl.

² Kiya uwaga aya gəñəñà tatak anik, uwana bokuba dərəv, uwana awutsədfay bokuba kutərum, uwana la akàl la abà babay. Aya gəñəñà azladza uwana takəđəsl à tatagà uwatà, atà la mazlazlay uwana tafətəl afədf à vok. Atà takweskà masəlay aňa sləm aňha. Atà tatsəzlla à ahəñ la gay dərəv uwaga la njiñj la ahàl, uwana Zəzagəla avà à atà. ³ Tahàb mahabay uwana Musa magamza aňa Zəzagəla uwana ahabàh uwarà, uwaga kà mahabay aňa magadzaw. Tahàb la magədfay:

'Kak Sufəl Zəzagəla gami uwana kakəray lakəl aňa tatak gesina,

Sləray aňak uwana kadəhəñ kà mənğa, dzəba aňha səla aw, aduwanj gesina.

Kak la uwana Sufəl aňa gudəñ à vok gesina,

Koksikoksi kadəhəñ kà dziriga, kak dziriga gà.

⁴ Hadəfay Sufəl, uwana adəhəy yewdi aňak aw kəgədf uwa?

Uwa à uwana gəzləb kà aw adəgədfay uwa?

Dza tsikasłaga, kà kak tekula pəra.

Azladza gudəñ à vok gesina tadəsa à wanj à huma aňak,

Kà mazləb ka, kà uwana azladza gesina tanəña uwana kadəhəñ, kà la tetəvi aňha.^{4*}

⁵ La lig aňa uwaga la ahəñ kà, gəñəñà magol gày Zəzagəla la zagəla mapəzlla à ama ala gà. Gày uwatà madəhəñ gà la lukut, la slaka uwana Zəzagəla agagamahay la azladza. ⁶ Gəñəñà azlamalika mədfəf

* 15:4 15.4 Mahabay 86.9; Yeremiya 10.7

uwaga, ngørpa agà à atà la ahàl, tasà à lag kà la gày Zəzagəla la aku, tatsòkwàh lukut medəkuga à abà kuzlatta, tawàdàh vok ala la slarapay anja luwàluwà. ⁷ Kiya uwaga tekula la tataka anja azladza ufaɗ uwaga la abà la sifa, avàh à azlamalika məɗəf uwaga tasà luwàluwà məɗəf. La azlatasà uwatà la abà mapak ləv anja Zəzagəla adahən à abà. Zəzagəla gami uwana aga la ahəŋ anja koksikoksi, masla la mapak ləv gà lakəl anja azladza. ⁸ Kəsək atatùkw, ahənà gày ala. Asà à uda la mazləbɔy anja la abà ngaha la maslay anja la abà. Dza aslalà vok anja mad à gày uwatà à agu aw, say ngørpa məɗəf uwaga la ahàl anja azlamalika adəv à gay dən.

16

Mapak ləv anja Zəzagəla

¹ La lig anja uwaga la ahəŋ, gətsənà kuda atsən à lag la gày Zəzagəla la aku. Dza uwatà agòɗ à azlamalika məɗəf uwaga: “Dàw kadàsokwahaw mapak ləv anja Zəzagəla uwana la azlatasà la abà à vəɗah. Sòkwàhàw à vəɗah məɗəf nna!”

² Kiya uwaga malika matera ahàd, asòkw anja à vəɗah. Azlamagol gorodzu uwana azay tapàhla vok ala, la vok anja azladza uwana masəlay anja tatagà uwatà aga à atà la vok, atà uwana tasləkàw mazlazlay.

³ Ngaha aya malika masəla ahàd, asòkw anja à dərəv mənɔga à abà. Kiya uwaga mukwà uwaga abəɗla vok à anjiz, bokuba uwana atsà à mazimnekid la vok ala. Azlatatak gesina la iyaw uwaga la abà taməts à gay, hənats.

⁴ Malika mamakər ahàd, asòkw anja à azlamukwà uwana à tsəh takəlay, ngaha la azlauwana takakiz à uda la kutso la abà; ngaha atà babay tapakàh kiya anjiz. ⁵ Kiya uwaga gətsənà malika uwana masla mənɔga anja iyaw agòɗ: “Kak, uwana kak tsikasla dagay uwarà, ngaha kak la ahəŋ la sifa lakana aya. Kak uwana kak la ahəŋ la sifa, kak masla manats seriya ala la tetəvi anja, ⁶ kà uwana azladza uwanay kà tatsàh anjiz anja azladza anjak à vəɗah, la anja azlaməna mapəh à atà gay à ahàl anjak, lakana kavà à atà anjiz kà atà anja masay, tabəzà uwana azlayla atà abəzal, suwan.” ⁷ Ngaha gətsənà kuda atsən la slaka makaɗ tatak, agòɗ: “Iyay, kak la uwana kak Sufəl anja gudəŋ à vok gesina, kadah seriya à azladza kà la tetəvi anja, ndzer.”

⁸ Kiya uwaga malika maufaɗ asòkw anja à afats à adi. Afats adzəkà mavəɗay bokuba akàl, kà uwana abəzà tetəvi la slaka Zəzagəla kà mavəɗay, kà maslərnàh azladza ala. ⁹ Uwana tanəŋəŋ aslərnàhatàla kà, tatsək magoɗahay à Zəzagəla à gəl, kà uwana masla la uwana ngørpa uwaga la ahàl. Bà la kità bay, takweskà mapəh gay la ləv ala, taməts à mawisiga anjatà à abà. Atà tazləbà sləm anja Zəzagəla aw.

¹⁰ Kiya uwaga aya malika mazlo asòkw anja à kursi anja tatagà uwaga à afik. Ngaha mələs apakà vok la makoray anja. Azladza tadzəkà mapəɗàh slid, kà maz atà anja. ¹¹ Ama atà tapəh gay la ləv ala aw, tadà à huma à gay la maɗàh mawisiga anjatà, tatsək magoɗahay à Zəzagəla à gəl, kà uwana tasa ngørpa mənɔga la gorodzu anjatà la abà.

¹² Kiya uwaga malika maməkwa asòkw anja à mukwà mənɔga gà à abà, uwana sləm anja Efərat. Mukwà agòl ala, kà azlasufəl uwana tasà à afik la mas à afik afats anja maguwa à uda la abà la abatà. ¹³ La lig anja uwaga

la ahøj, gənøjà azlamasasəfok mawisiga makør, maftsa vok aņatà kà bokuba azlagofok. Tekula asà à uda la huđ aņa kudu, anik aya la huđ aņa tatagà uwatà, ŋgaha mamakør asà à uda la huđ aņa tatagà masla mapəhal gay à ahəl fidaga uwatà. ¹⁴ Gesina aņatà azlamasasəfok mawisiga uwaga, taguwa à uda kà la seteni la abà, masla uwana avà à atà ndzəda kà mađàh nadzipo anik anik. Tadàh à slaka azlasufəl gudøj à vok gesina, kà maham à atà gay à vok, kà atà aņa mas à waņ aņa map guvəl la Zəzagəla, uwana aduwa gesina, la vuđ uwana adàfəta à maslay aņha la ama ala.

¹⁵ “Tsəbàwwal sləm”, Yesu agòđ à atà, “Gi la uwaga gədàda à awtày bokuba masla à gəl! Mapis gay à vok agay la dza uwana adza à ahøj la adi, la maf sləm à lukut aņha, kà masla maday la godega deyday la vuđ mas à waņ gulo, kà ziruwi aņa makəsay la huma azladza aw.” ¹⁶ Mok uwana azlamasasəfok uwaga today, tahama gay azlasufəl à vok, tahamà à atà gay à vok la slaka uwana tazalalla la gay ibəranəņkowen: *Harmagedon*.

¹⁷ Ŋgaha la makədal gəl, malika maməđəf asòkw aņha à afad à abà, ŋgaha kuda atsən la huma kursi aņa Zəzagəla la magol gày Zəzagəla la aku, agòđ: “Diga, tsewwa.” ¹⁸ Kiya uwaga azlamawutsəday tawutsəđ, azlahabaga tasläh məlo babay. Kutso abəlakà vok məņga. Didi didi, dagay uwana Zəzagəla adahà gudøj à vok kà, kutso adabəlaka vok kiya uwanay didi aw. ¹⁹ Kiya uwaga məņ huđ gudøj apəslakàhla makør, ŋgaha azlahuđ gudøj, uwana la gudøj la vok gesina, tawàsilla babay. Katskats awulà à Zəzagəla à gəl, à mawisiga aņa gudøj Babila. Apakà ləv məņga lakəl aņha, la mapak ləv aņha la abà kà, asà à atà azlamagol ŋgərpa, la magođay: “Sàw à gay.” ²⁰ Kiya uwaga dəwdəw bəza gudøj uwana iyaw anudàhà atà à gay à adi, ŋgaha la azlagudøj gesina tazàhàlla tuwiya. ²¹ Matsatsa iyaw asòkw à ahøj kà məņga məņga, mahanay aņha kà bokuba nəvol. (Kilo aņha aslay 40, asal magođay tasà hi 20) Atà atàđ à azladza à gəl. Bə gotənanj kà, azladza tapakà ləv lakəl aņa Zəzagəla, tatsəkəl magođahay à gəl kà uwana tatərebə la matsatsa iyaw uwaga la abà. Ŋgərpa uwanay kà aduwa azlanjərpə anik uwana adada à lig gesina la kaykay.

17

Aganay gay lakəl aņa mis masla mazab zil gə

¹ La lig aņa uwaga la ahøj, malika tekula la tataka azlamalika məđəf uwaga la abà, tasà məđəf la ahəl, asà à waņ, agòđ à gi: “Sà à waņ, gəpəhàkalla kakay à uwana mis masla mazab zilga uwaga adàsa ŋgərpa mi, mis uwaga kà asal magođay kà: Huđ gudøj uwana tanjəl à gay mukwà dəj.

² Kiya uwaga azlasufəl aņa gudøj à vok tadàhàhà mabila la masla, ŋgaha atəpla mađàh mabila aņha à azladza la mabiy azladza gudøj à vok, ŋgaha tadà à mađàh uwaga à abà babay.”

³ Kiya uwaga Masasəfok Zəzagəla asà à gəl gulo, ŋgaha malika uwatà adàla gi à fəta à abà. Mok uwana gi la fəta la abà, gənøjà mis tekula adadza à tatagà à lig. Tatagà uwatà kà mativga, gəl məđəf la vok, ŋgaha la dərew kulo lakəl. Vok aņha kà tsatsabasla matsətsəter à ahəl sləm matsəkla magođahay à Zəzagəla à gəl ala à vok. ⁴ Ama kà aņa mis uwatà kà, masla atsòkw azlalukut seda mativga vikuzaga à abà. Masla abək tatak bəđə à vok, azlaadaga la azlaluwəluwəga, ŋgaha la azlaakur uwana sləm aņatà

la ahəŋ, tasà luwàluwà gà la ahàl. Tasà uwatà adahenla la azlatatak vanvanġa, bokuba magoċay kà mabila uwana adahàhàŋ. ⁵ La madəgay aŋa mis uwaga kà sləm anik la ahəŋ. Uwaga kà sləm uwana mahad vok à ahəŋ gà. Sləm uwaga tatsetser kà aga: MƏIŋ HUD GUDƏIŋ BABILA, IYÀ AŇA AZLAMƏNA MAZAB ZIL, ņGAHA IYÀ AŇA AZLATATAK VANVANġA MAWISIGA, VANVANġA UWANA LA GUDƏIŋ LA VOK GESINA. ⁶ Gəŋəŋà mis uwatà kà, aŋiz aŋa azlaməna gay Zəzagəla adawisla gəl à vok. Kà mana takād atà mi kagoċaw ay? Kà uwana tazà gay marabəŋ aŋa Yesu.

Uwana gəŋəŋà uwaga kà, ləv avàl à gi à gay. ⁷ Malika uwatà agòċ à gi: “Kà mana ləv avàl à ka gay ma?” Agòċ à gi: “Tsənàŋ, gəpəhakala godega aŋa gay mahad vok à ahəŋ gà uwaga, lakəl aŋa mis uwanay kà, ņgaha lakəl aŋa tatagà uwana mis aga la lig kà, uwaga kà tatagà uwana gəl aŋha mədəf ņgaha dərəw kulo lakəl kà uwaga. ⁸ Tatagà uwaga kanəŋəŋ kà, agà la sifa uwarà, ama lagwa kà la sifa aya aw. Zewk kà, adàwula à uda la afək zəŋzəŋga uwatà la abà aya. Baŋa adasa à uda kà, Zəzagəla adəkəċay tsokwafal. La mok uwana Zəzagəla adzəkà maŋal gudəŋ à vok, atsetsər sləm aŋa azladza uwana tadàbəza sifa à wakità aŋa sifa à abà, ama azladza anik la ahəŋ kà, sləm aŋatà la wakità aŋa sifa la abà aw. La kaslà uwana tadàŋəŋ tatagà uwaga kà, ləv adàval atà à gay, kà uwana agà la sifa uwarà. Ama lagwa kà la sifa aya aw, ama zewk kà adàwula à uda.”

⁹ Kiya uwaga agòċ à gi aya: “Kà matsən uwaga kà, say azladza tagay azlamatsihilaga, la haŋkəli. Azlagəl mədəf uwaga kà, apəhla ala kà azladəgwal mədəf, uwana mis adza à afik. Uwaga apəhla ala kà azlasufəl mədəf babay. ¹⁰ Kiya uwaga azlasufəl mədəf: Azlasufəl zlo kà makoray aŋatà kà adada à lig tsewwa. Maməkwwaga aga la sufəl la afik. Ama mamədəf kà, kaslà aŋha adasa à waŋ dadəŋ aw. Baŋa kaslà uwaga adàslay kà, adàzuw sufəl kà, kà aŋa kaslà ņuv pəra. ¹¹ Tatagà uwaga la aslasl gəl aŋha, uwana agà la sifa uwarà, ņgaha masla la sifa aya aw. Masla tekula la tatak aŋa azlasufəl mədəf bay, masla adəpakay sufəl mantəgis. Baŋa adàzlanəzlay kà, Zəzagəla adəkəċay aŋa tetuwa.”

¹² “Kà aŋa azladərəw kulo aŋa tatagà uwaga kà, kanəŋəŋ kà, masla apəhla ala kà lakəl aŋa azlasufəl kulo, uwana tadàzlanəlay, ama tazùw sufəl dadəŋ aw. Ama mok uwana tadàzlanəlay kà, tadàbəza maslay kà aŋa kaslà ņuv. ¹³ Azlasufəl uwaga gesina tadətsən vok gay. Atà tadàvə ndzəċa la maslay aŋatà kà madəh sləray à tatagà uwaga, ¹⁴ tadəpa guvəl la magadzaw. Masla kà, aduwa atà, kà uwana masla kà Sufəl aŋa azlasufəl. Masla la uwana aduwa azlasufəl gudəŋ à vok gesina, azlaaŋha tanəfay la ləv tekula. Kà uwana masla la uwana atsatsəmàni atà ņgaha azalà atà kà manəfay, kiya uwaga kà tadəċuw atà gesina.”

¹⁵ Bə gotənaŋ, malika uwaga agòċ à gi: “Dərəv uwanay kanəŋəŋ, à uwana mis masla mazaċ zilga uwaga adza à afik kà, apəhla ala kà azladza tsəhay gay gesina, ņgaha azlauwana tasà à waŋ la makad gəl à ahəŋ gudəŋ à vok gesina. ¹⁶ Azladərəw kulo uwaga kanəŋəŋ atà, ņgaha la tatagà uwaga la aslasl gəl aŋha la uwana tadəzin vok à mis masla mazaċ zilga uwaga ala. Tadàhəl tatak à mis uwaga ala, tadəməl à ahəŋ la godega deyday. Matəm à ahəŋ aŋha kà tadətəl à gay. ¹⁷ Uwaga kà, kà uwana Zəzagəla aguwa la ləv aŋa azlasufəl kulo uwaga la tsəh, kà madəhəŋ uwana asal. Kiya uwaga kà, tatsənà vok gay, kà madəh sləray la ndzəċa aŋatà gesina

kà aña tatagà uwaga. Tatagà uwaga adàkoray tsèràh à uwana à gay aña Zəzagəla adàgəf à afik.”

¹⁸ “Nğaha mis uwana kanəñan kà uwaga kà mən gudən, uwana la maslay lakəl aña azlasufəl gudən à vok gesina.”

18

Zəzagəla adukwa seriya à gudən Babila à gəl

¹ La lig aña uwaga la ahən, gənənə malika anik atsa à ahən la zagəla. Masla agà la maslay mənğa, azladza gudən à vok gesina tanənə udaka la mazləbay aña. ² Masla awiyà la ndzəfa, agòf: “Babila, Babila mabəzl gəl à abà gə, mabəzl gəl à abà gə, bədfəftal, adəpaka slaka mahad vok à ahən aña azlamasəfəok mawisiga, nğaha azlatatak mahoyay tadəzda à ahən la abatà. ³ Babila, ma kà mana abəzl à abà à mi kagəfaw takay? Kà uwana avà à vok aña à mabila la matapla mabila aña à azladza. Azlasufəl la gudən la vok tadəhəhə mabila la masla. Azlaməna tsakalay tagəh gorobu kà azlatatak dzəba aña səla aw gə, uwana la gudən uwaga la abà.”

⁴ Nğaha gətsənà kuda anik atsən à ahən la zagəla, agòf: “Azladza gulo, sàw à uda. Baña kahamaw gay à vok la mawisiga aña la abà, akul babay, kadəzlakaw atà à tsəh! ⁵ Kà uwana tsakana aña adənazla tsèràh à zagəla. Nğaha babay kà sləray mawisiga aña avika Zəzagəla aw. ⁶ Dahəwwalən à vok bokuba uwana adəhəkullən à vok suwan. Baña agòr à akul mawisiga tasà tekula gòrəwwal à afik tasà səla. ⁷ Səgəw nğərpa aña ala kà ləv aña mazən; bokuba uwana agà la maslay kà madz à ahən la matsidəy la abà. Masla agòf la gəl aña kà: ‘Gi nuha sufəl; awkà: gi mis kufa aw, gi gəsəl mamətsay à gi aw’, agòf. ⁸ Gay gə la uwaga matərbəy aña adəsakan à wan, kà vud tekula pəra. Duvats, mamətsay nğaha may, akəl adəbəh à gay, kà uwana Sufəl Zəzagəla kà, masla la uwana Sufəl aña tatak gesina, masla la uwana adəfahalla seriya à gəl.”*

⁹ Kiya uwaga azlasufəl aña gudən à vok uwana tadəhə mabila la gudən uwaga, mok uwana tadənən kəsək aña akəl uwana ababəhay kà, tadə-taway la mabək ahəl à kufa, kà uwana tadzà à ahən la matsidəy la abà.

¹⁰ Kiya uwaga nğərpa aña gudən adəvə à atə guba. Kà uwaga tatsəzl à fəta à awtəy la mabək ahəl à gəl la mataway gəf gə gəf: “Mən gudən Babila, kakay la kırım yewdi, seriya adatəf à ka à gəl ma!”

¹¹ Kiya uwaga aga la azlaməna matsakalay la gudən la vok gesina, tataway la mabəkəh ahəl à gəl babay, kà uwana akəl adəbabəh gudən à gay, nğaha masukw tatak la ahən aya aw. ¹² Aganay azlatatak madaw ala aña: Luwəluwə, gursu, azlaakur uwana sləm anətə la ahən, kà aña madəhla tatak bəfə, azlaturmi lukut zlazladəga, azlaseda mativga, nğaha la azlatsəhay lukut mahəfayga. Nğaha aya azlatatak uwana azlaməna tsakalay tadəwəh ala, taga azlatsəhay ahəf anik uwana azinay lela, nğaha la azlatatak uwana tadəhəhən la azlaslif gəwwan, azlatatak anik bay la azlaahəf mapəfay gə delga, azlatatak anik tadəhəhən la azlaada vərzeganiğa, nğaha la azlaakur mikoslaga. ¹³ Azladza uwaga tadəwəh azlatsəhay matərsin anik anik ala, nğaha azlabəbasl uwana azinay lela. Tadəwəh ala aya iyaw matavəruk, la azlaaməl, nalkama,

* 18:8 18.8 Yesaya 47.7-9; 48.20; Yeremiya 50.8,29; 51.9

la azlapəhaw nalkama, ɲgaha la azlasla, la azlatuwan, la azlapəlis, la azladərkwa uwana azlapəlis tabiyən, ɲgaha la azlamayà tadawah ala; ama masla masukway la ahən aya aw. Kiya uwaga tafaw la magoday à gudən uwatà. Azlaməna matsakalay tagod à mən huɗ gudən uwaga: ¹⁴ “Azlatatak uwana kaval à ləw anjak, akəl adabəbəh à gay lidfa. Gorobu anjak, la matsiday anjak gesina adazila, kadəbəzal aya aw.” ¹⁵ Kiya uwaga azlaməna matsakalay, uwana tagahay gorobu kà masla, ɲgərpa anja gudən uwaga adavà à atà guba. Kà uwaga tadatsazl à fəta à awtày la mabək ahəl à gəl la mataway. ¹⁶ Tadəwits hulolo gay gəɗgəgəɗ: “Mən gudən adabəzl à abà. Masla agà bokuba mis uwana atsòkwəh azlaturmi mativga à abà, ɲgaha la azlaseda zlazladaga, ɲgaha la azlatsəhay anik mahaday gə, masla abək tatak bəɗfà à vok mənɲa, azlaanik tadafahan la luwəluwə, azlaanik la azlaakur uwana sləm anja la ahən. ¹⁷ Kay, kakay awma ababəh à gay la gorobu anja la kirim yewdi kiya uwanay ma?”

Azladza uwana tabelək kəslah iyaw la azlamənɲa anətà, ɲgaha la azlaməna matsakalay uwana tauguzahahay la kəslah iyaw, ɲgaha kəla dza uwana la kəslah iyaw la afik, tatsəzl à fəta à awtày kərkər gesina. ¹⁸ Atà tanərəz mok uwana tanənà kəsək akəl, uwana ababəh gudən, tawiyà la ndzəɗa: “Tekedik kà gudən anik la ahən, kà anja magagazla la masla aw!” ¹⁹ Kiya uwaga atà tatəw la mabək ahəl à gəl, tatabəbəlāh la kutso la abà, tawiyà gəɗfa, tagod: “Aganay mən gudən uwanay, adabəzl à abà à uwana, azladza uwana takòrah kəslah iyaw gesina tagəh gorobu la ahəl anja. Uwaga adabəzl à abà kà la kirim yewdi!”

²⁰ Kay, akul azladza uwana la zagəla la afik, rabəw ankul. Akəl adabəbəh à gay Babila. Akul azladza anja Zəzagəla, akul azlaməna mapla, ɲgaha akul uwana tapəh à akul gay à ahəl kà mapəh à azladza, rabəw, kà uwana Zəzagəla adafahalla seriya à gəl kà tatak uwana adafəhəkullən à vok!

²¹ Uwana uwaga adada à lig, mən malika anik azəb akur mənɲa bokuba wəl, aduw à dərəw à abà la magoday: “Kiya uwanay à uwana tadəɗuw mən gudən Babila ala la ndzəɗa, adəzila tuwiz, dza adənənən aya dikiɗiki aw. ²² Mahohumay anja azlənəziɲla dəs, la azlaməna mats talakway, la azlamazlazliɲ adətsanay la abà aya aw. Tadəbəza azlaməna madəh azlatatak anik anik la abà aya aw. Baməraka matsənay anja madzam tatak, babay adəmətsah à gay gesina hənats. ²³ La abətà uɗaka anja azlafənəs adəghay la abà aya aw. Mawiyay mazaɓ mis la madəh zil adətsanay la abà aya aw. ‘Gi, zlə’, kagod, la maduw azlagudən à vok gesina la matsakalay, ɲgaha kà wavaraha azladza à bada à abà la məzla anjak. Kà uwaga à uwana seriya adəkəs kal!”

²⁴ “Zəzagəla anənà aniz anja azlaməna mapəh à atə gay à ahəl anja, ɲgaha la anja azlaməna madiɲal gəl à vok, uwana takəɗəh atə la gudən la vok gesina, agà la kuda anja. Kiya uwaga à uwana Zəzagəla adadukwla seriya à gəl suwan”, malika agod.

19

¹ La lig anja uwaga la ahən, gətsənà kuda atsən à ahən la zagəla bokuba kuda anja maham à ahən dza, tagoday: “Məzləba Zəzagəla! Mətataslla ahəl à Zəzagəla gami, masla la uwana atəfà azladza. Mazləbay la maslay gesina kà la ahəl anja. ² Iyay, masla la uwana, masla seriya dziriga gə,

adàh seriya à azladza la asik anja. Adukw seriya à masla mazaḅ zil uwaga à gəl, masla uwana awisà azladza gudəŋ à vok ala la sləray mawisiga anja. Zəzagəla adavàl ŋgərpa, kà uwana akàdɔal azlamayà anja.”³ Ŋgaha tagòd aya: “Məzləḅa Zəzagəla! Kəsək anja adəv à gay tsərah à awtày aw!”

⁴ Kiya uwaga azlamadzahaga dzik səla gəl anja ufaɔ uwatà, ŋgaha la azlatatak ufaɔ uwatà la sifa, takədéd à ahəŋ la huma Zəzagəla uwana aga la kursi la afik, tasləkàw Zəzagəla tagòd: “Məzləḅa Zəzagəla! Amen!”

Madəvaday mazəḅ mis anja magadzaw anja Zəzagəla

⁵ Kiya uwaga kuda atsən à uda la kursi Sufəl la abà agòd: “Zləḅàw Zəzagəla gami, akul azlamayà anja; azlaməŋga gà, ŋgaha la azlabəzaga gesina, akul uwana kahoyaw yewdi anja!”⁶ Ŋgaha kiya uwaga gətsənà kuda atsən bokuba mavats gay anja maham à ahəŋ dza. Atsən babay bokuba mahohumay anja iyaw mukwà. Ŋgaha aya bokuba mahohumay anja habaga uwana asläh məlo à uwana gətsənəŋ. Matsənay anja kuda gà uwana kà, agòd kà: “Məzləḅà Zəzagəla, kà uwana Sufəl Zəzagəla gami kà, adazuw Sufəl ala anja tetuwa.”⁷ Məràḅ la marabay, kà uwana kaslā anja mazəḅ mis anja magadzaw kà adaslay, ŋgaha mawɔa anja adafah vok.⁸ Tavà tetəvi à mis kà matsokw à lukut tsidəŋaja à abà, uwana awutsəday wuzlwawuzl.” (Lukut delga uwaga kà, asal mapəhla ala kà, magay sətaka anja azlauwana tafà gəl anjatà à Yesu à afik)

⁹ Kiya uwaga malika anik agòd à gi: “Tsetsèr à wakità à abà: Marabay agay la dza uwana Zəzagəla azalāl à madəvaday anja mazəḅ mis anja magadzaw à abà.” Bə gotənaŋ malika uwaga agòd à gi aya: “Azlagay uwanay kà, taga dzirga, kà uwana tasa à waŋ kà la paŋaw anja Zəzagəla.”

¹⁰ Kiya uwaga mok uwana gətsənà uwaga, gətəd à makəla asik anja, kà masləkaway, ama agòd à gi: “Kadəhəŋ kiya uwaga aw, gi bay kà, gi mayà anja Zəzagəla bokuba kak la azladedə anjak uwana tadin gəl à gay uwana à vok, Yesu afətətàla à adi ala. Kà anja uwaga kà, kazləḅa gi aw, zləḅà kà Zəzagəla!”

Azlaməna mapəh à atà gay à ahəl tapəh slilih anja gay uwana Yesu afətətàla à adi ala bay, kà uwaga la uwana avàh à atà ndzəfa.

Masla mad à pəlis medekuga à afik

¹¹ Kiya uwaga gəŋəŋə zagəla, kà zagəla mapəzlla à ama ala gà, ŋgaha pəlis medekuga azlanəl. Dza uwana la afik kà sləm anja kà Dziriga, kà uwana adəhəhəŋ kà say dziriga. Apa guvəl la tetəvi anja.*¹² Yewdi anja kà awutsəday bokuba aləh akəl, garamusa kà dəŋ la gəl la kəl. Matsetser à ahəl sləm à vok gà, dza la ahəŋ asəl sləm uwatà aw, say masla pəra.

¹³ Atsòkw à lukut uwana à vok anjiz anjiz gà. Sləm anja kà: Gay anja Zəzagəla.¹⁴ Azlamalika anja guvəl anjuvaw tanəfà masla, gesina anjatà la pəlis medekuga la afik, tatsòkwəh azlalukut medekuga à abà koha babay.

¹⁵ Katsakar mazuwayga asà à waŋ la gay anja la awtày. Adàkadla azladza uwana tavàlähà atà à ahəŋ lakəl à adi. Adakor atà la agəla ada. Adàhabatàla bokuba mayyay ahəf uwana takudits iyaw à uda la abà. Kiya uwaga à uwana adəpəhla à atà ala, kà Zəzagəla la mapak ləv məŋga.

¹⁶ La lukut anja lavok, ŋgaha la matataba anja kà tatsetsèr sləm anja

* 19:11 19.11 Mahabay 96.13; Yesayya 11.4; Hezəkiyel 1.1

à abatà: ‘Kà Sufəl aña azlasufəl, Məŋga uwana aduwa azlaməŋga anik gesina aya.’

¹⁷ Ŋgaha aya gətsənà malika anik uwana atsizlla à afats à afik azalahay la kuda zləkkà, agòd: “Azlakolan, azlakolan uwana tahoyay la ləv zagəla la abà, sàw à waŋ gesina kazuwaw madəvaday məŋga uwanay Zəzagəla adadəhakulan à ahəŋ. ¹⁸ Sàw à waŋ, kazuwaw sləb vok aña azlasufəl, zùwàw babay aña azlaməna guvəl la azlaməŋga aŋatà, zùwàw aña azlapəlis la azlaməna madàh à afik, ŋgaha la aña azladza gesina, azlamayà la azlauwana takor gəl, baməraka azlamagolga la azlabəzaga, zùwàw à gay gesina!”, agòd à atà.

¹⁹ Kiya uwaga gənəŋà tatagà uwatà la mokfak mawurlaga la vok, ŋgaha la azlasufəl gudəŋ à vok, tahamà gay à vok kà map guvəl la masla mad à pəlis medfekuga uwatà à afik, ŋgaha la azlaməna guvəl aŋha. ²⁰ La lig la ahəŋ, katskats, takəs tatagà uwaga, ŋgaha la tatagà masəla fidaga, uwana adəhàhà azlanadzipo la masəlay aña tatagà matera. Apapət atà aña mabəz masəlay la vok aŋatà uwana tasləkəw la mazlazlay, uwana la maftsa vok aña matera. Kiya uwaga, mok uwana takəs tatagà uwaga la masla fida uwaga, tawits atà à gudùh akəl, uwana à abà madəhəŋ à abà gə la huleli la adi. ²¹ Ama azlaməna guvəl aŋha, uwana la pəlis la afik kà, akòd à gay la katsakar uwana asà à waŋ la gay aŋha. Azlakolan gesina tadəv à waŋ, tazùw.

20

Gay aña mavay dəbow

¹ Kiya uwaga gənəŋà aya malika anik atsà à ahəŋ la zagəla la tsəkurəm aña afək zəŋzəŋga, la magol mazakazak tadzəbərta la ahəl. ² Ahəd, akəs kudu, uwana uwarà kà bebi uwana arahəlla azladza à uda. Masla la uwana baba aña masasədok mawisiga, ŋgaha sləm aŋha anik aya kà seteni. Malika uwaga akəs atsərkwəŋ aña mavay dəbow. ³ Uwana malika adatsərkwəŋ, adùw masla à afək zəŋzəŋga à abà, atsəkalla à ama la tsəkurəm, ŋgaha aslərəbal à tsəh tsəràh à mavay dəbow, kà masla aña marəhla azladza gudəŋ à vok à uda aya aw. Say baŋa mavay uwaga tafəl à ahəŋ, adədəv à gay. La abatà tadəpələŋ ala aña kaslà ŋuv aya.

⁴ La lig aña uwaga la ahəŋ, gənəŋà azlakursi sufəl. Azladza uwana tadzàh madzay la afik, tabəzà maslay la slaka Zəzagəla kà madàh seriya. Gənəŋà babay sifa aña azladza uwana tanətsàh à atà gəl la vok ala uwarà, kà gay dziriga aña Yesu uwana tagadəŋ à afik, ŋgaha la uwana tazəŋ gay Zəzagəla aya. Atà tasləkəw tatagà uwaga amiyaka bə la maftsa vok aŋha bay aw, ŋgaha atà takəs masəlay aña tatagà kà manàh à madəgay baŋaw ahəl aŋatà aw. Tadz à ahəŋ la Yesu lagwa takoray la slaka gə la masla tsəràh à mavay dəbow. ⁵ Aganay azladza teraŋa uwana tawul à uda la mamətsay. (Ama azlaanik uwanay kà tadawul à uda dadəŋ aw, say baŋa mavay dəbow uwanay adaslay) ⁶ Gay gə la uwaga marabay agay la azladza uwana tawula à uda teraŋa. Atà Zəzagəla adapis à atà gay à vok kaykay. Ndzədə aña mamətsay masəla la ahəŋ lakəl aŋatà aya aw, atà tadəgah azlaməna mav tatak la huma Zəzagəla la Yesu. Tadəkoraŋ la Kristu mavay dəbow.

Zəzagəla aduwaŋ seteni

⁷ La mavay dəbow uwaga la abà, seteni kà matsərkwəŋga la mazakazak. Baŋa uwaga adàda à lig kà tadəpələŋ ala aya. ⁸ Adada à marahàhla azladza anik anik à uda la gudəŋ la vok gesina. Sləm aŋa azlagudəŋ uwaga kà Gog atà la Magog. Masla adàhama à atà gay à vok kà map guvəl la Zəzagəla tadəgay kà aŋuvaw bokuba wuyyaŋ uwana la mukwà la tsəh. ⁹ Aganay tazlaŋalay tasləh gəl à ahəŋ, tadàh à slaka gesina, takas gay à slaka maham à ahəŋ aŋa azlaməna gay Zəzagəla à adi, ŋgaha la huɖ gudəŋ uwana Zəzagəla awoyaŋ bay. Mok uwana takəs atà gay à adi, akəl asa à ahəŋ la zagəla, ababəh atà à gay. ¹⁰ Seteni uwana azàhàtəla kà, takəs, taduɖ à gudùh à abà la masla mapəhal gay à ahəl fidaga uwatà. Tadàsa ŋgərpa mavakay la mahəny la abà la abatà aŋa tsərəh à awtəy.

Seriya makəɖ gəl à ahəŋ

¹¹ Ŋgaha aya gənəŋà kursi sufəl meɖekuga, dza la afik, dzəgova. Gudəŋ à vok la zagəla tazàlla à huma ala tuwiz, manəŋ atà la ahəŋ aya aw tetuwa. ¹² Ŋgaha aya kà, gənəŋà azlauwana tamàtsəh gesina, azlamagolga la azlabəzaga, atà tatsəzl à huma kursi aŋa Zəzagəla. La abatà azlawakità mapazl vok gəl à ahəŋ, la azlawakità uwatà la abà, à uwana tatsətsərəh maɖəhəŋ aŋa azladza à abà tadza à ahəŋ la sifa aŋa tsərəh. Mok uwana tapəzlay wakità, Zəzagəla aɖahà seriya à azladza uwana à gəl tamàtsəh uwarà. Aɖahà atà seriya la tetəvi aŋha, kalkal bokuba uwana taɖahàhəŋ à uwana tatsətsər à wakità uwaga à abà. ¹³ Baməraka azlauwana tazàh à iyaw à abà la azlatsəhay anik anik kà Zəzagəla adàwulla atà à uda gesina, kà maɖəh à atà seriya kalkal la uwana taɖahàhəŋ suwaŋ. ¹⁴ Ndzəɖa aŋa mamətsay la mezewi adagay la ahəŋ aya aw, kà uwana taga la gudùh akəl la abà. Uwaga slaka mamətsay masəla. ¹⁵ Baŋa dza uwana sləm aŋha matsetserayga la wakità aŋa sifa la afik aw kà, tadəduɖ à gudùh akəl à abà, aŋa tetuwa bay.

21

Zagəla mawga la gudəŋ à vok mawga

¹ Kiya uwaga la lig la ahəŋ, gənəŋà zagəla mawga la gudəŋ à vok mawga. Zagəla maviyaga la gudəŋ à vok maviyaga adada à lig, ŋgaha azladəvəŋ la ahəŋ aya aw. ² Ŋgaha gənəŋà huɖ gudəŋ tsikaslaga, huɖ gudəŋ uwatà kà maw Urusalima, uwana atsà à ahəŋ la zagəla la slaka Zəzagəla, atsà à vəɖah. Zəzagəla adəɖahalla vok à uda bokuba dugu uwana aɖəh vok kà mad à zil. ³ Ŋgaha aya gətənà kuda atsən la ndzəɖa la kursi sufəl la abà, agòɖ: “Nəŋəŋ Zəzagəla adəŋal gəy aŋha à tataka azladza à abà, adàdza à ahəŋ la tataka aŋatà la abà, tadəgay azladza aŋha. Zəzagəla la gəl aŋha adəgay la atà. ⁴ Masla adəɖahah à atà iyaw tugwi la adi ala gesina. Mamətsay adəgay la ahəŋ aya aw, matuway la maɖak ahəl à kudfa adəgay la ahəŋ aya aw, mazay adəgay la ahəŋ aya aw, matərəbay adəgay la ahəŋ aya aw, gesina kà tsewwa adəgay, kà uwana azlatatak maviyaga kà adada à lig!”

⁵ Dza uwaga la kursi la afik agòɖ: “Nəŋəŋ, gəpakà azlatatak gesina ala kà mawga!” Ŋgaha agòɖ à gi: “Tsetsər uwanay gəpəh à ka, kà uwana azlagay uwanay kà dziriga, fida la tsəh aw.” ⁶ Agòɖ à gi aya: “Tsewwa adəgay. Gi la uwana gi matera aŋa tatak gesina, ŋgaha gi la uwana gi makəɖ gəl à ahəŋ aŋa tatak gesina aya. Gi uwana gədzəkà tatak, ŋgaha

gi uwana gèdàkèf gèl à tatak gesina. Azladza uwana nòlay aza à atà, gèdàtèf à atà iyaw deyday. Iyaw uwaga kà iyaw uwana avà sifa.* 7 Aganay azlatatak uwana gèdàvà azladza uwana takèfàsl à mawisiga, gèdàgay Zèzagèla anjàt, ngaha atà tadàgay azladza gulo. 8 Ama azladza uwana tasakal à tsèh ala, la azladza uwana tadin gèl à Yesu à vok aw, la azlamèna lèw mawisiga, la azlamèna makàf dza, la azlamèna mabila, la azlamèna mađàh mèzla, la azlamèna manèf mazlazlay, la azlamèna fida kà, tadàwits atà à gudùh akàl uwana à abà mađehèj à abà gè la huleli. Uwaga la uwana agay mamètsay masèla.”

*Urusalima mawga anja Zèzagèla**

9 Kiya uwaga malika anik asà à slaka gulo. Agà tekula la tataka azlamalika mèdèf uwana la abà la tasà la ahàl uwana azlanjèrpa makèf gèl à ahèj agàh la abà. Mok uwana adasa à wanj agòd à gi: “Sà à wanj, gèpèhakala dahalay uwana magadzaw adazèbay tsi.” 10 La kirim yewdi, Masasèfok Zèzagèla asà à ahèj à gèl gulo, ngaha malika uwaga adàla à gi à mèn gudèj matsèkakađayga à afik. Apèhgèla Urusalima huđ gudèj tsikasla anja Zèzagèla la zagèla la slaka Zèzagèla. 11 Gudèj uwatà awutsèđay wuzlwawuzl bokuba akur uwana slèm anja yaspe, slèm anja la ahèj kà mènnga gè. Awutsèđay bokuba takenèfeka. Uwaga kà mazlèbay anja Zèzagèla la uwana awutsèđay kiya uwaga. 12 Gudèj uwaga zlagam mènnga, zinziŋga anuđa ala gay à adi dèkèts, gamagày kulo gèl anja sèla la vok. La kèla gamagày kulo gèl anja sèla uwaga kà tatsèsèràh slèm anja tsèhay kulo gèl anja sèla anja azla Isèrayel à adi. 13 Kèla makèla tekula kà, gamagày makèr makèr la vok. Makèr la mas à afik afats, makèr la matèf à ahèj afats, makèr la gèl la aku, ngaha makèr la tsèh la ahèj, bokuba magođay magadzaw. 14 Tafà zlagam uwaga kà à azlaakur matatukw gày kulo gèl anja sèla à afik. La kèla akur la adi tatsèsèràh slèm anja azlamèna matapla la slaka anja Yesu à adi.

15 Malika uwana atùgw à gi gay uwaga kà, agà la agèla luwàluwà la ahàl, uwaga kà agèla kà magorla tatak. Ahàd kà magor gudèj, la azlagamagày, ngaha la zlagam anja. 16 Huđ gudèj uwaga kà, agà banjuga kiya uwaga gay ufađ nna kà kalkal gesina. Malika agùr gudèj uwaga la agèla anja: Zinziŋ anja kà, agà zuwid slewzi dèbow la dadèrmokw sèla, kèla gay tekula, kiya uwaga gay ufađ nna à zinziŋ anja bay. 17 La lig la ahèj malika agùr zlagam anja mawalay dzim la dzik ufađ gèl anja ufađ. Magur anja kà bokuba uwana anu azladza mægur tatak. 18 Zlagam gè, uwana kà tahàzl la tsèhay akur uwana tazalalla yaspe. Ama kà anja huđ gudèj kà tanjál kà la luwàluwà dzèranj dzadzèranj bokuba takenèfeka međekuga. 19 Azlaakur matatukw zlagam kà la luwàluwà tađahàhàn, kà la azlaakur anik anik mahàđayga. Akur teranja uwana tanjálal zlagam à gèl kà tazalalla kà yaspe, masèla kà safir, mamakèr kà agat, maufađ kà emerod, 20 mazlo kà sardonikè, mamèkwa kà saruwan, mamèdèf kà kèrisolit, mamtègis kà beril, maladèga kà topas, makulo kà kèrisopèras, makulo gèl anja tekula kà tiwrkè, ngaha makulo gèl anja sèla kà amètès. 21 Kà anja gamagày kulo gèl anja sèla uwaga kà, kèla gamagày kà, tađahàn kà la Perle, uwaga kà bokuba kololo, tetèvi anja huđ gudèj kà tađal kà luwàluwà dzèranj dzadzèranjga bokuba takenèfeka međekuga.

* 21:6 21.6 Yesayya 55.1 * 21:8 21.8 Dzàn Hezèkiyel 40

²² La huf gudəŋ uwaga kà gày Zəzagəla la ahəŋ aw, kà uwana Zəzagəla la gəl anha abədf à abà, atà la magadzaw. ²³ Kiya uwaga gənəŋà afats atà la təla tawuďay aya aw, kà uwana azlaka dza aya aw. Kà uwana la abatà kà, mazləbay anja Zəzagəla awuďay ŋgaha magadzaw avəďay kiya fənəs la huf gudəŋ la abà. ²⁴ Azladza gudəŋ à vok gesina tadəuguzahahay la ufaka anha la abà. Kikay kà ufaka uwaga, azlasufəl anja gudəŋ à vok tadàda à abà kà mav maslay anjatà gesina à Zəzagəla. ²⁵ Azlagamagay anja huf gudəŋ tadàdza à ahəŋ mapazl vok gà kəla mavakay gesina. Matsakalla à ama la ahəŋ aw tsərəh à awtày, kà uwana vəď adəgay la ahəŋ aya aw. ²⁶ Kiya uwaga tadəsahla maslay anjatà à waŋ azlatatak zəbzəbga, zəbzəbga uwana la gudəŋ la vok. Tadədalla uwaga à slaka Zəzagəla kà mavəl. ²⁷ Ama kà anja tatak mawisiga kà, adàda à gudəŋ uwaga à abà aw. Azladza uwana àläh àlähga, la azlaməna fida tadàda à abà aw. Say azladza uwana tatsetsèr sləm anjatà à wakità anja magadzaw à afik pəra, la uwana tadàdza à ahəŋ la sifa anja tsərəh à awtày.

22

¹ Malika apəhgəla mukwà iyaw uwana avà sifa à azladza aya. Awuďay dzəraŋa tsərəh à godega bokuba tekeneďeka meďekuga, akəl à uda la kursi anja Zəzagəla la abà, la anja magadzaw. ² Masla akəlay la ləv barama anja huf gudəŋ uwaga la ama. Ama ahəf uwana avà sifa à azladza dzərra la gay məkma k nna, avà mayyay kəla təla asik tekula, bokuba magoďay asik kulo gəl anha səla la mavay la tsəh. Amiyaka babasl anha bay kà, yohof kà mawar azladza gudəŋ à vok ala gesina. ³ Ama uwana Zəzagəla adətsafəla gesina kà adəbəza vok la abà aw.

Say kursi anja Zəzagəla la anja magadzaw pəra uwana tadəgay la huf gudəŋ uwaga la abà, la azlaməna sləray anjatà kà masləkaway. ⁴ Tadənəŋ huf adi anha, tadətsetserah sləm anha à madəgay anjatà. ⁵ Kiya uwaga vəď adəgay la ahəŋ aya aw, azlafənəs, la afats adəzlaka azladza aya aw. Kà uwana Sufəl Zəzagəla la gəl anha adəv ufaka. Atà tadəkoray anja tsərəh à awtày.

Mas à waŋ anja Yesu

⁶ Kiya uwaga malika agòď à gi: “Gay uwanay kà dziriga, fida la abà aw. Sufəl Zəzagəla uwana avà Masasəďok anha à azlaməna mapəh à atà gay à ahəl kà mapəh à azladza, asləl malika anha à ahəŋ kà mapəhla ala uwana adəpaka vok la huma à gay à azlamagamza anha.”

⁷ Yesu agòď: “Nekwa, gəwula à waŋ. Marabay agay la azladza uwana takəs gay uwana la wakità uwanay la abà, kà uwana Zəzagəla la uwana afətəlla à ama ala la Masasəďok anha!”

⁸ Gi Yuhana gətsənà azlatatak uwaga la sləm gulo, ŋgaha gənəŋəŋ uwaga gesina la yewdi gulo. Mok uwana gədatəŋ uwaga gesina la manəŋəŋ, gəkəďəď à makəla asik anja malika, uwana apəhgəla uwaga gesina, kà masləkaway. ⁹ Ama agòď à gi: “Kadəhan kiya uwanay aw. Gi bay, gi magamza anja Zəzagəla, bokuba kak, ŋgaha la azladza anjak uwana Zəzagəla apəh à atà gay ahəl la azlauwana tanəfa gay anja wakità uwanay. Kà anja uwaga kà, kazləba gi aw, zləbà kà Zəzagəla!” ¹⁰ Kiya uwaga agòď à gi aya: “Zəzagəla afətəka à ama ala à uwana tatsetsèr à wakità uwanay à abà. Kakəsa gay uwanay la ləv anjak pəra aw, kà uwana kaslə anja azlatatak uwanay kà nekwa. ¹¹ Gəgòď à azlaməna madəh mawisiga, gəgòď

à azlaməna ləv mawisiga kà baŋa asa à akul magay kiya uwaga kà: ‘Dàw à humà à gay la ləv mawisiga pəra zlà.’ Kà aŋa dza dziriga bay kà, ada à humà à gay la maɖàh dziriga aŋha, dza uwana sətaka, ada à humà la sətaka aŋha gesina.”

¹² Kiya uwaga Yesu agòɖ: “Digiya tsənàwàŋ, nekwa gəwul à waŋ. Gi gədàsəlla azlatatak à waŋ la ahàl, kà gi aŋa mapəl masik aŋha à dza. ¹³ Gi uwana gi la ahəŋ dagay uwarà, ŋgaha gi uwana gədàgəy la ahəŋ aya. Gi uwana gədzəkà tatak, ŋgaha gi uwana gədàkəɖ gəl à tatak gesina.”[☆]

¹⁴ Marabay agay la azladza uwana tapalàh lukut aŋatà, atà la uwana la tetəvi aŋa maday à huɖ gudəŋ à abà. Atà la uwana azlawla atà, kà mazuw mayyay ahàf, uwana avà sifa à azladza. ¹⁵ Ama azlaməna falay, la azlaməzla, la azlaməna maɖàh mabila kà, tadàgəɖ à uda. Azlaməna makaɖ dza babay, la azlauwana tasləkaw mazlazlay, la azlaməna manəf fida kà, tadàgəɖ à uda babay, tetuwa tadàbək asik à huɖ gudəŋ à abà aw!

¹⁶ Yesu agòɖ: “Gi, Yesu uwana gəsləl à akul malika gulo à waŋ kà maz à akul tatak uwanay gesina la azlagəy maham à ahəŋ mənà gay Zəzagəla la aku, gi kà, gi dza uwana kakudaw. Gi mayyi à tsəh ala aŋa David. Gi ŋuzla gəl bebəŋ.”[☆]

¹⁷ Masasəɖok Zəzagəla, la mawɖa aŋa magadzaw takəs la azlaahàl səla: “Sà à waŋ zlà!” Akul uwana katsənaw gay uwanay babay: “Sà à waŋ!”, kagodaw. Dza uwana nəlay azəŋ kà, asa à waŋ, abəzà iyaw sifa uwanay deyday.[☆]

Makəɖ gəl à ahəŋ aŋa gay uwanay

¹⁸ Gi Yuhana gəsləhakulla sləm ala. Akul gesina uwana katsəbàw sləm à gay uwanay la wakità la abà, asà à waŋ la slaka Zəzagəla. Gi gəpəh à akul kà, baŋa dza akəɖəvànì gay à wakità uwanay à tsəh kà, Zəzagəla adàzala ŋgərpà à gəl suwaŋ, à uwana masla apəh la wakità uwanay la abà. ¹⁹ ŋgaha bay, baŋa dza atetuwa uwana Zəzagəla afətàla à ama ala la wakità uwanay la abà kà, Zəzagəla adàzəbəl aŋa ala humà mayyay ahàf uwana avà sifa, ŋgaha la humà huɖ gudəŋ tsikasliga uwanay, wakità uwana adapəhla ala.

²⁰ Masla sayda dziriga aŋa gay uwana la wakità uwanay la abà, agòɖ: “Ndzer, gi nekwa, gəwula à waŋ.”

'A tsa bə kità! Sà à waŋ, Sufəl Yesu!'

²¹ Sufəl Yesu apis à akul gay à vok kaykay gesina. Amen.